Journal of Roi Kaensarn Academi

ISSN 2697-5033 (Online)

ปีที่ 9 ฉบับที่ 5 พฤษภาคม 2567
Vol. 9 No. 5 May 2024

Journal of Roi Kaensarn Acadami

ISSN 2697-5033 (Online)

ปีที่ 9 ฉบับที่ 5 ประจำเดือนพฤษภาคม 2567

วัตถุประสงค์

Journal of Roi Kaensarn Academi เป็นวารสารวิชาการ ราย 1 เดือน (ปีละ 12 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม, ฉบับที่ กุมภาพันธ์, ฉบับที่ 3 มีนาคม, ฉบับที่ 4 เมษายน, ฉบับที่ 5 พฤษภาคม, ฉบับที่ 6 มิถุนายน, ฉบับที่ 7 กรกฎาคม, ฉบับที่ 8 สิงหาคม, ฉบับที่ 9 กันยายน, ฉบับที่ 10 ตุลาคม, ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน, และฉบับที่ 12 ธันวาคม) มีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้านศาสนา ปรัชญา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิชาการอื่นๆ

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ Journal of Roi Kaensarn Acadami ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami ไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 12 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

ทรรศนะและความคิดเห็นของผู้เขียนบทความ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือทรรศนะความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

เจ้าของ

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่
บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่
เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190
https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index
E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

บรรณาธิการ

ดร.ธีร์ดนัย กัปโก	ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผศ.ดร.สมชาย ดำเนิน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.หอมหวล บัวระภา	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.สมพงษ์ เกษานุช	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

รศ.ดร.รัตนะ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รศ.ดร.สัญญา เคณาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รศ.ดร.พรชัย เจดามาน	นักวิชาการอิสระ
ผศ.ดร.กุลจิรา รักษนคร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.ภูมิภควัธจ์ ภูมพงศ์คชศร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ผศ.ธีระวัฒน์ หินแก้ว	วิทยาลัยพิชญบัณฑิต
พระมหาพิสิฐ วิสิฏฐปณฺโญ,ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.รัชดา ภักดียิ่ง	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ดร.ลักขณา อินทร์บึง	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ว่าที่ร้อยตรี ดร. สุริยะ หาญพิชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ดร.สาคร มหาหิงค์	นักวิชาการอิสระ
ดร.อดิศร หนันคำจร	นักวิชาการอิสระ
ดร.กิตติพงษ์ พิพิธกุล	นักวิชาการอิสระ
ดร.ภานุวัฒน์ กิตติกรวรานนท์ รัตนพิมลพลแสน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ดร.ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์	นักวิชาการอิสระ

ผู้จัดการวารสาร

นางสาวนิราวรรณ บุตรจันทร์	ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

สารบัญ

บทความวิจัย

➜**การวิเคราะห์คำศัพท์ใหม่และการแปลคำศัพท์ใหม่โดย** Google Translate 1

สุพัตรา พรมดำ และ สุดสรวง ยุทธนา

➜**รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3** 18

จุฑาทิพ พรหมณะ, สมปอง รักษาธรรม และ นพรัตน์ ชัยเรือง

➜**การพัฒนาโครงการและหลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปราม การทุจริตระดับสูง (นยปส.) ของสำนักงาน ป.ป.ช.** 32

เริงรณ ล้อมลาย, ชนมณี ศิลานุกิจ และ สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์

➜**กลวิธีการใช้ภาษาและการโน้มน้าวใจในโฆษณาส่งเสริมสุขภาพจากนิตยสารชีวจิต พ.ศ. 2563-2564** 44

นงลักษณ์ สุขทั่ว และ จิรัฐิพร ไทยงูเหลือม

➜ **Evaluating Index System, Organization and Management of Dragon and Lion Dance Events in Henan Province** 60

Cunliang Wang and Kittipong Potimu

➜ **The Trombone Basic Skills For First Year Students at Sias University, HENNAN** 71

Jiang nan and Orawan Banchongsilpa

➜ **The Light and Shadow Art in Display Space** 88

Bin Song and Pisit Puntien

➜**พฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ** 102

พิมพ์ลภัส สุขสวัสดิ์

➜ **การออกแบบและพัฒนาฉากดิจิทัลประกอบการแสดงแสง เสียง ละครอิงตำนาน เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน** 116

กิจติพงษ์ ประชาชิต และ อุมาพร ประชาชิต

➜ **The Use of Multiple Intelligence Enhanced Techniques and Role-Playing Activities Facilitates Rapid Success for Speaking and School Study** 137
Bualak Petchngam

➜ **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4** 149
กิ่งแก้ว ศิริหล้า, ปนัดดา ญวนกระโทก และ อังคณา ตุงคะสมิต

➜**อิทธิพลของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย** 167
ชาญยุทธ หาญชนะ

➜ **การสำรวจและศึกษาโครงสร้างค่าบริการและระดับรายได้ของช่องรายการโทรทัศน์ บนโครงข่ายภาคพื้นดินในประเทศไทย** 181
มานิต สาธิตสมิตพงษ์, วศินี หนุนภักดี, อัจฉราพรรณ โพธิชัย และ ฐิติพร คุณกรสิริ

➜ **ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้าแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร** 196
พิพิธธนวดี สมคะเณย์, วาสนา ชาธิพา, กมลพัฒน์ ไชยสงคราม, วิจิตร ศิริกิจ และ ประยูร แสงใส

➜ **การศึกษาคุณค่าทางสุนทรียภาพทางภาษาในเพลงเหลียว ของกลุ่มชาติพันธุ์จ้วง** 209
Luo Fengxian, บุญเหลือ ใจมโน, ขนิษฐา ใจมโน และ เจือง ธิหั่ง

➜ **กระบวนการพัฒนาเครื่องประดับจากผลทุเรียนจิ๋วของทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ** 231
อุมาพร ประชาชิต, กิจติพงษ์ ประชาชิต และ สโมสร อูบคำ

➜ **การส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร** 248
วทัญญู สุขประวิทย์, นารีรัตน์ สีระสาร และ บำเพ็ญ เขียวหวาน

➜ **รูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช** 264
สุบรรณ์ เกราะแก้ว, วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ และ ชูศักดิ์ เอกเพชร

➜ **การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล สำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครศรีธรรมราช** 279
อารี สาริปา, จิราภรณ์ เหมพันธ์, อภินันท์ อามีเราะ และ ประภาศรี เพชรมนต์

➜ **การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร** 295

ธนพร สายวงศ์ปัญญา และ อินทิรา พรมพันธุ์

➜ **การพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังและส่งเสริมความรอบรู้ในการใช้กัญชาทางการแพทย์สำหรับประชาชน จังหวัดนครนายก** 312

อาภัสรี บัวประดิษฐ์, ดรรชนี มะลิงาม, วรรณิภา กิตติธเนศวร และ ชินวัจน์ แสงอังศุมาลี

➜ **รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1** 325

ภัทราวลัย ลิ้นโป, จุติพร อัศวโสวรรณ และ นพรัตน์ ชัยเรือง

➜ **ทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยว ความสนใจและแนวโน้มการท่องเที่ยว เชิงสุขภาพและศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา** 344

ประภาพร ร้อยพรมมา, เกรียงศักดิ์ เขียวมั่ง และ มิยอง ซอ

➜ **The Innovation Educational Management System in the New Era of Excellent Private Colleges and Universities in Wuhan of Hubei Province** 361

Xie Yanwen , Somsak Chanphong and Sutida Howattanakul

➜ **บรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ของบุคลากรสถาบันการอาชีวศึกษาในสามจังหวัดชายแดนใต้** 378

เอกนันท์ ทองจันทร์ และ สรัญณี อุเส็นยาง

➜ **การประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษและความคิดเห็นของนักศึกษาต่อเทคนิคการเขียนเค้าโครง** 391

มลฤดี สิทธิชัย

➜ **รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู** 407

ธิติ ธาราสุข และ ศกลวรรณ พาเรือง

➜ **บุพปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม ระดับ 3 ดาวในประเทศไทย** 423

กัมปนาท บูรณะบัญญัติ และ อนงค์ ไต่วัลย์

➜ **วิวัฒนาการลังกาสิบโหฉบับต่างๆในมณฑลยูนนานสาธารณรัฐประชาชนจีน** 442

Haihua Zhao, บุญเหลือ ใจมโน, ขนิษฐา ใจมโน และ เจือง ธิ หั่ง

➜ **ประสิทธิภาพผลงานสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ กระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว** 457

ณรัญญา พิพัฒนานนท์, นภัสกร คีรีรักษ์, ศิริวิภา ไตรณรงค์, สมาภรณ์ นวลสุทธิ์ และ สุจินดา พรหมขำ

➜ **การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6** 475

ชนะชน ประวันนา และ สิทธิพล อาจอินทร์

➜ **The Linear Structural Equation Model of the Competency of Deans in Educational Colleges in Western China** 492

Chen Jianping, Krapan Sri-ngan and Nalinthip Pimklad

➜ **ผลของการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ร่วมกับการใช้แนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2** 504

ภัทศุริญโญ อินไชยา และ จักริน ด้วงคำ

➜ **รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก** 517

สิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง และ ภารดี อนันต์นาวี

➜ **กรอบแนวคิด : องค์ประกอบของตัวแบบกลยุทธ์การจัดการสีเขียวของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้างฮางให้เกิดความยั่งยืนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** 535

พีรยา ทรัพยสาร และ พิทักษ์ ศิริวงศ์

➜ **The Rock Art Symbols and Spiritual Beliefs of the Lisu Indigenous People in the Lijiang Region of China** 543

Zhang Juan and Pipu Boosabok

➜ **รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2** 558

ชัยชนะ นาทองไชย, เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต และ ปัญญา ธีระวิทยเลิศ

➜ **The Analysis of Zhang Zhao's Piano Works** 575

Yanying Cen and Jarernchai Chonpairot

➜ **The Invention of Tradition of Folk Festivals in the Context of Urban Revitalization: A Case Study of the Peony Culture Festival in Luoyang China** 595

Yuxiao Chen and Metta Sirisuk

➜ **The Mental Health Promotion Strategies for Undergraduate College Teachers in the New Era** 610

Wen Yulan, Nalinthip Pimklad and Krapan Sri-ngan

➜**แนวทางการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย** 619

ภูริพงษ์ รัตนานิคม, ภาสกร ดอกจันทร์ และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์

➜**การใช้ระบบการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของเทศบาลตำบลหนองหว้า อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี** 637

ธัญรัตน์ จันโทพลัง และ พัฒนพงศ์ โตภาคงาม

➜ **แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้านแนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ความยากต่อการลอกเลียนแบบ ปัจจัยที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ส่งผลความสำเร็จทางการตลาด และความได้เปรียบด้านการแข่งขัน** 654

ภัทรพล ชุ่มมี

➜ **Studying Piano Improvisational Accompaniment for Teaching Students Majoring in Preschool Education at China West Normal University** 672

Qian Xin, Chutasiri Yodwised and Narongsak Sribandasakwacharapon

➜ **An Analysis of the Construction of Ethnic Themes in Guangxi Orchestra Works: Taking Luo-Yue Culture as an Example** 683

Wang Yilin, Phakamas Jirajarupat and Liu LingLing

➜ **Current situation and Problems of Practical Approach of Basic Bamboo Flute for in Primary 1 student at Changsha Yuelu District No1. School** 695

Chen Sai and Nataporn Rattachaiwong

➜ **Research on the Relationship among Knowledge Dissemination ,Technological Innovation and Innovation Performance of Small and Medium-sized Sci-tech Enterprises** 703

Wenjing Wang

➜ **การศึกษาคำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากิน** 716

สมิทธ์ชาต์ พุมมา, จริญญา ธรรมโชโต, สืบพงศ์ ธรรมชาติ และ ไพบูลย์ ดวงจันทร์

➜ **การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน ตำบลวัดตูม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา** 735

อภิชัย คุณีพงษ์, ศรีสุรางค์ เอี่ยมสะอาด และ พัฒนา พรหมณี

➜ **แนวทางการพัฒนาภาวะนำของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1** 750

วานิช ประเสริฐพร

➜ **The Research on the Relationship Between Psychological Capital of Chinese College Basketball Referees and Penalty Behavior** 764
Liu Zi-ming and Xing Jin-ming

บทความวิชาการ

➜ **Short Cuts to Happiness: ความสุขสร้างได้ในห้องเรียนการอ่าน** 778
ดิญะพร วิสะมิตนันท์

➜ **The Enhancing Critical Reading Skills Through Instruction: A Combination of Guided Discovery Learning and Metacognitive Strategies** 788
Thanachaporn Pumpachart and Prangsai Tiangtrong

➜ **Analysis of Three-dimensional Printing Technology in Parametric Architectural Design** 804
Zhizhi Liu and Buranaut Isarachai

➜ **Creative Economy Innovation Academic Project Management Based On Liaoning Culturet** 813
Ju JiaXuan, Kosoom Saichai and Suchat Thaothong

ภาคผนวก

821

การวิเคราะห์คำศัพท์ใหม่และการแปลคำศัพท์ใหม่โดย Google Translate

The Analysis of New Words and Translations of New Words by Google Translate

สุพัตรา พรมดำ[1] และ สุดสรวง ยุทธนา[2]

[1]มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, [2]มหาวิทยาลัยนเรศวร

Suphattra Promdam[1] and Sudsuang Yutdhana[2]

[1]Pibulsongkram Rajabhat University [2]Naresuan University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: sudsuangy@nu.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและรูปแบบของคำศัพท์ใหม่ที่ได้รับการบรรจุในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ และศึกษากลวิธีและประสิทธิภาพในการแปลคำศัพท์ที่บรรจุใหม่โดย Google Translate ทั้งการแปลในระดับคำและการแปลในระดับประโยค งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างคือ คำศัพท์ที่บรรจุใหม่ในปีพุทธศักราช 2566 ใน Oxford Learner Dictionary โดยทำการรวบรวมคำศัพท์ จัดแบ่งกลุ่มของคำ และนำคำศัพท์ที่ได้มาวิเคราะห์ลักษณะของคำศัพท์ใหม่ และทำการแปลด้วย Google Translate ทั้งในระดับคำ และการประโยค ผลการวิจัยพบว่า 1) คำศัพท์ที่เกิดขึ้นใหม่เป็นคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม พัฒนาการทางเทคโนโลยี คำศัพท์ทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ และคำศัพท์ทั่วไป 2) การแปลคำศัพท์ใหม่ในระดับคำด้วย Google Translate ใช้การทับศัพท์ การแปลแบบคำต่อคำ และการแปลโดยอ้างอิงจากคำศัพท์เดิม ส่วนในระดับประโยคนั้น พบว่ามีการใช้กลวิธีการแปลหลัก 3 กลวิธี ได้แก่ การแปลตามตัวอักษร การแปลแบบสื่อความ และกลวิธีการดัดแปลง และ 3) ประสิทธิภาพในการแปลระดับคำและระดับประโยคโดย Google Translate นั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะของคำศัพท์ใหม่ โดยพบว่าเมื่อเป็นคำศัพท์ใหม่อ้างอิงจากคำศัพท์ที่มีอยู่เดิมช่วยให้การแปลโดย Google Translate นั้นมีความถูกต้องและเหมาะสม สามารถสื่อสารความหมายของคำและประโยคได้ แต่หากคำศัพท์ใหม่นั้นเกิดจากการเปลี่ยนหน้าที่ของคำ หรือเป็นคำศัพท์ใหม่ Google Translate จะไม่สามารถแปลความหมายได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ซึ่งนำไปสู่การสื่อสารที่ผิดพลาด

คำสำคัญ: คำใหม่; กูเกิลแปลภาษา; กลวิธีการแปล

* วันที่รับบทความ : 4 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 20 เมษายน 2567; วันตอบรับบทความ : 22 เมษายน 2567

Received: April 4 2024; Revised: April 20 2024; Accepted: April 22 2024

Abstract

This research aimed to analyze the characteristics of new words added to an English dictionary and to investigate the translation strategies and the efficiency of Google Translate in translating new words. The study samples were drawn from a list of new words added in 2023 by the Oxford Learner Dictionary. The research is qualitative. The data collection was retrieving the new words, categorizing, analyzing the word origination, and translating the words both at the word level and the sentence level. The study revealed that 1) the new words were based on social change, technological development, medical health sciences, and general words, 2) Google Translate used three translation strategies to translate new words including word-for-word translation, communicative translation, and adaption, and 3) the efficiency of Google Translate depended on the characteristics of new words; in other words, new words with the references with old words could be translated precisely and communicatively while the new words and the words with functional shift could not be translated accurately which led to miscommunication.

Keywords: new words; Google Translate; Translation Strategies

บทนำ

การสื่อสารเป็นกระบวนการในการส่งข้อมูลและความเข้าใจร่วมกันจากคนหนึ่งสู่อีกคนหนึ่ง ซึ่งในปัจจุบันที่เป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ จึงเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้น อุปสรรคสำคัญประการหนึ่งของการสื่อสารคือการเข้าใจความหมาย เนื่องจาก การสื่อสารระหว่างภาษานั้นมีตัวแปรที่สำคัญ คือ การแปล (Newmark, 2013) การแปลภาษามีความสำคัญต่อการสื่อความหมายจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง ซึ่งผู้ผลิตงานแปลหรือนักแปลถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในกระบวนการแปล ทั้งนี้ การแปลเป็นกระบวนการตีความและจับสารจากต้นฉบับ โดยใช้ความรู้และความสามารถของผู้แปลซึ่งอาจมีความคลาดเคลื่อนได้ ดังนั้น นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแปลจึงได้เสนอกลวิธีการแปลที่หลากหลายเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้แปลสามารถถ่ายทอดความหมายของภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาฉบับแปลได้อย่างถูกต้อง เช่น ทฤษฎีการแปลของปีเตอร์ นิวมาร์ค ทฤษฎีการแปลของลาร์สัน

กลวิธีการแปลโดยนิวมาร์ค (Newmark, 1988 : 148-152) แบ่งออกเป็นสองแนวทาง คือ แนวทางการแปลที่เน้นภาษาต้นฉบับและแนวทางการแปลที่เน้นภาษาฉบับแปล โดยในการแปลที่เน้นต้นฉบับนั้นมี 4 กลวิธี ได้แก่การแปลคำต่อคำ (word-for-word translation) การแปลตามตัวอักษร (literal translation) การแปลตรงภาษา (faithful translation) และการแปลตามความหมาย (semantic translation) ส่วนการแปลที่เน้นภาษาฉบับแปลนั้น มี 4 กลวิธีเช่นกัน ได้แก่ การดัดแปลง (adaptation) การแปลแบบเสรี (free translation) การแปลแบบสานวน (idiomatic translation) และการแปลแบบสื่อความ (communicative translation)

นอกจากการคำนึงถึงกลวิธีการแปลแล้วนั้น สุพรรณี ปิ่นมณี (2562 : 67) ได้กล่าวว่า เมื่อพูดถึงการแปลโดยทั่วไปมักนึกถึงการแปลในลักษณะตามขนบ จำเป็นต้องพิจารณาใน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับคำ (lexicon) ระดับโครงสร้าง (syntactic structure) และระดับข้อความ (message) ซึ่งในทุกระดับจะต้องถ่ายทอดให้ถูกต้องตรงตามต้นฉบับ โดยผู้แปลจะต้องพิจารณาความเหมาะสมในการเลือกกลวิธีการแปลในการแปลงานแต่ละชิ้น

อย่างไรก็ตาม ในระหว่างที่การแปลโดยมนุษย์นั้นดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง พัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วได้ก่อให้เกิดนวัตกรรมการแปลในรูปแบบที่เรียกว่า Machine Translation หรือ การแปลภาษาด้วยเครื่อง การพัฒนาการแปลภาษาด้วยเครื่องเริ่มต้นตั้งแต่ในราวต้นคริสตศักราช 1950 (Hutchins, 1986 : 4) และได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ทำให้มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการแปลมากขึ้น ทั้งในรูปแบบของเว็บไซต์ และแอพพลิเคชั่น โดยใช้ได้ทั้งในเครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์อื่น ๆ อีกหลายชนิด รวมเรียกว่า เครื่องมือแปล หรือ Machine Translator โดยปัจจุบันมีเครื่องมือแปลจำนวนมากและสร้างคุณสมบัติที่ดีที่สุดเพื่อช่วยเหลือผู้ใช้ที่ต้องการทำการแปล หนึ่งในตัวอย่างคือ Google Translate (ต่อไปนี้ขอใช้คำย่อว่า GT) ซึ่งเป็นเครื่องมือแปลออนไลน์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายที่สุด (Brahmana et al., 2020 : 32) ซึ่งมีความสามารถในการแปลได้ทั้งระดับคำ ประโยค ไฟล์เอกสาร และหน้าเว็บ โดยเป็นการแปลแบบทันที และผู้ใช้บริการสามารถใช้ได้โดยไม่เสียค่าบริการ อย่างไรก็ตาม Brahmana ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ผู้ใช้จำนวนมากยังคงไม่มั่นใจว่าการแปลโดย GT นั้นมีความถูกต้องแม่นยำมากน้อยเพียงใด ในช่วงที่ผ่านมา จึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการแปลด้วย Google Translate อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ Suhono et al. (2020 : 184), Rahmannia and Triyono (2019 : 198), Amilia and Yuwono. (2020 : 4), Hidayati and Prasatyo (2024 : 84)

จากแนวคิดเรื่องการแปลตามที่กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้าและทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลโดยเครื่องมือแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยแล้ว พบว่ายังไม่มีการศึกษาในประเด็นดังกล่าว กอปรกับความทันสมัยทั้งทางด้านภาษาและเทคโนโลยีจึงทำให้ผลการวิจัยนี้ จะทำให้เห็นประสิทธิภาพและกลวิธีการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยโดยเครื่องมือแปล และเป็นแนวทางให้ผู้ใช้เครื่องมือแปล GT ได้พิจารณาในการใช้งานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและรูปแบบของคำศัพท์ใหม่ที่ได้รับการบรรจุในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ และศึกษากลวิธีและประสิทธิภาพในการแปลคำศัพท์ที่บรรจุใหม่โดย GT ทั้งการแปลในระดับคำและการแปลในระดับประโยค

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิจัยเชิงเอกสาร หรือ document analysis ในการดำเนินการวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรในการวิจัยฉบับนี้ คือ กลุ่มคำศัพท์บรรจุใหม่ในพจนานุกรมภาษาอังกฤษในช่วงปี พ.ศ. 2566 โดยนำมาจากการบรรจุคำศัพท์ใหม่ใน Oxford Learner Dictionary บนเว็บไซต์ https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/wordlist/new_words ซึ่งมีคำศัพท์บรรจุใหม่ จำนวน 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เดือนมีนาคม และครั้งที่ 2 เดือนกันยายน โดยมีคำบรรจุใหม่ทั้งสิ้น 257 คำ โดยแบ่งเป็นคำนาม 210 คำ คำกริยา 12 คำ คำคุณศัพท์ 28 คำ สำนวน 3 สำนวน และตัวย่อ 4 คำ ทั้งนี้ ผู้วิจัยไม่นับรวมคำศัพท์ที่มีอยู่เดิมแต่มีการบรรจุความหมายใหม่เพิ่มเติม จากการสำรวจประชากรคือ คำศัพท์ใหม่ที่ได้รับการบรรจุในพจนานุกรมภาษาอังกฤษแล้ว ผู้วิจัยได้ทำสุ่มตัวอย่างเป็น 2 ระดับ ได้แก่ การสุ่มเลือกคำศัพท์ใหม่โดยแบ่งตามหน้าที่ของคำ ได้แก่ คำนาม คำกริยา และคำคุณศัพท์ อย่างละ 10 คำ รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 30 คำ และการสุ่มประโยคที่มีนำคำศัพท์ใหม่ไปใช้จริงจากเว็บไซต์และคลังข้อมูลคำศัพท์ Corpus of Contemporary American English จำนวนรวมทั้งสิ้น 30 ประโยค

3. เครื่องมือในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

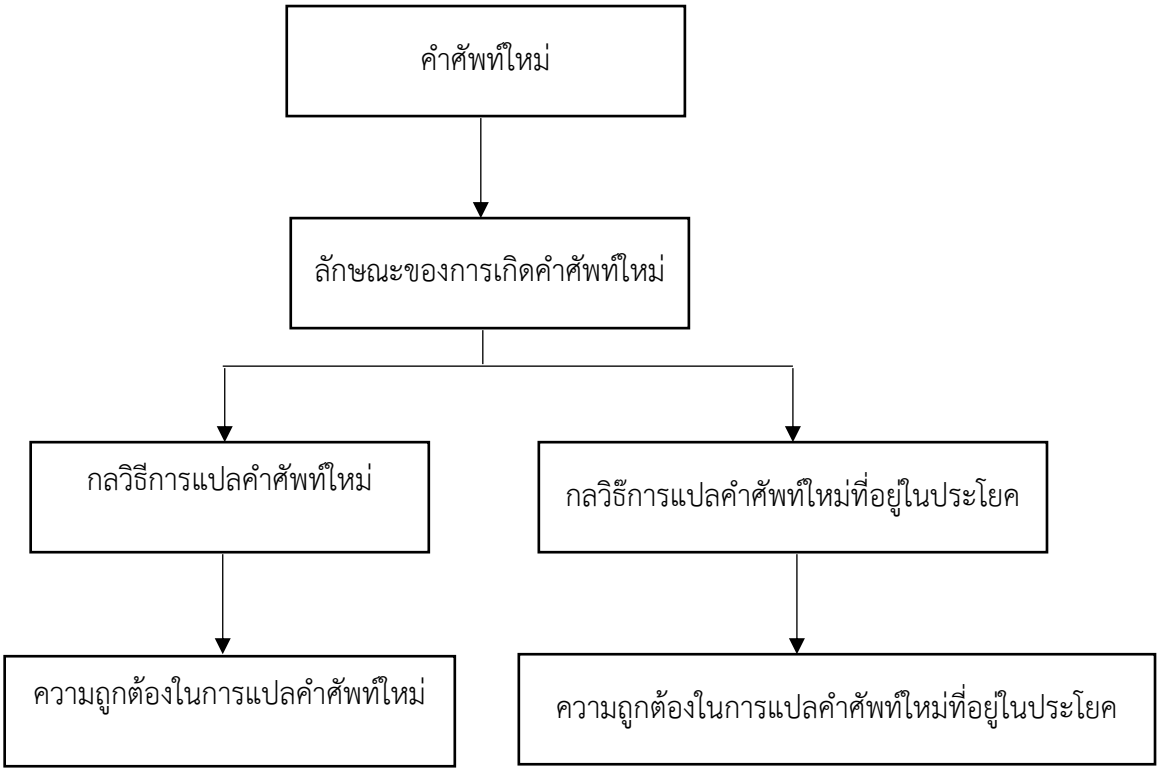
ผู้วิจัยใช้ Google Translate ในการแปลคำศัพท์ทั้งในระดับคำ และระดับประโยค

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเริ่มจากการรวบรวมคำศัพท์ จัดแบ่งกลุ่มของคำ และนำคำศัพท์ที่ได้มาวิเคราะห์ลักษณะของคำศัพท์ใหม่ และทำการแปลด้วย Google Translate (GT) ทั้งในระดับคำ และการประโยคโดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้ 1. วิเคราะห์คำที่เกิดขึ้นใหม่ โดยพิจารณาจากความเกี่ยวข้องทางความหมายของคำศัพท์ 2. วิเคราะห์กลวิธีการแปลคำศัพท์ใหม่โดย GT 3. วิเคราะห์กลวิธีการแปลประโยคที่มีคำศัพท์ใหม่โดย GT และ 4. วิเคราะห์ความถูกต้องในการแปลคำศัพท์และประโยคที่มีคำศัพท์ใหม่โดย GT

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาเรื่องของคำศัพท์บรรจุใหม่ และการแปลคำศัพท์บรรจุใหม่ ซึ่งโดยทั่วไปการแปลแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับคำ ระดับโครงสร้าง และระดับข้อความ (สุพรรณี, 2562) แต่ในการวิจัยนี้มุ่งเน้นเฉพาะการแปลระดับคำและระดับข้อความ และศึกษากลวิธีการแปลของทั้ง 2 ระดับ โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาลักษณะและรูปแบบของคำศัพท์ใหม่ที่ได้รับการบรรจุในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ

2. ศึกษากลวิธีและประสิทธิภาพในการแปลคำศัพท์ที่บรรจุใหม่โดย Google Translate ทั้งการแปลในระดับคำและการแปลในระดับประโยค

ทั้งนี้ หลังจากได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว จึงได้ผลการวิจัยแยกตามรายข้อของวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยข้อที่ 1

ลักษณะและรูปแบบของคำศัพท์ใหม่ที่ได้รับการบรรจุในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ พบว่ามีกลุ่มของคำศัพท์จำนวน 3 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1. คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งให้ความสำคัญกับกลุ่มบุคคลที่หลากหลาย ได้แก่ เพศทางเลือก ผู้พิการ และผู้ที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.1 กลุ่มคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเพศทางเลือก ตัวอย่างเช่น

Biphobia	‘dislike or unfair treatment of bisexual people’
คำจำกัดความภาษาไทย	การเกลียดกลัวคนรักสองเพศ
Deadname	‘to call a transgender person (= somebody whose gender is not the same as the sex they were said to have at birth) by the name that they were given when they were born but they do not use any more’
คำจำกัดความภาษาไทย	เรียกชื่อเก่า (ของคนข้ามเพศ)

1.2 กลุ่มคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ หรือผู้ที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ตัวอย่างเช่น

inclusive education	‘the policy of teaching all students, especially those with disabilities or special needs, in the same schools’
คำจำกัดความภาษาไทย	นโยบายการจัดการศึกษาแบบรวมโดยเฉพาะคนพิการและผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ
ableist	‘treating disabled people unfairly or having negative attitudes towards them’
คำจำกัดความภาษาไทย	เลือกปฏิบัติหรืออคติต่อผู้พิการ

2. คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ทำให้เกิดการใช้คำย่อ หรือประสมคำใหม่

2.1 กลุ่มคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม ที่ได้มีการคิดค้นขึ้นมาใหม่ ตัวอย่างเช่น

Breakout room	'a small meeting room or a part of an online meeting where a small group of participants can do a specific activity'
คำจำกัดความภาษาไทย	ห้องประชุมย่อยในการประชุมออนไลน์
digital detox	'a period of time when a person does not use digital devices such as smartphones or computers, especially in order to reduce stress and relax'
คำจำกัดความภาษาไทย	ช่วงเวลาหยุดใช้อุปกรณ์ดิจิทัลทุกชนิด

2.2 กลุ่มคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์สุขภาพ การแพทย์ ตัวอย่างเช่น

fentanyl	'a powerful opioid drug used to treat severe pain'
คำจำกัดความภาษาไทย	เฟนทานิล
rehydrate	'to drink liquids after exercising or when it is very hot'
คำจำกัดความภาษาไทย	คืนน้ำให้ร่างกาย

3. คำศัพท์ทั่วไปในชีวิตประจำวัน เช่น คำศัพท์เกี่ยวกับกีฬา การเมือง

3.1 กลุ่มคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกีฬา ตัวอย่างเช่น

rabona	'an action in which a player kicks the ball with a foot that is crossed behind their other foot'
คำจำกัดความภาษาไทย	การเตะลูกไขว้หลัง
sports bra	'a bra (= a piece of underwear that covers and supports the breasts) designed to be worn when playing sports'
คำจำกัดความภาษาไทย	สปอร์ตบราหรือบราออกกำลังกาย

3.2 กลุ่มคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง กฎหมาย แนวปฏิบัติต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น

grade inflation	'a general rise in average grades awarded to students for academic achievement'

คำจำกัดความภาษาไทย ภาวะเกรดเฟ้อ

delist ‘to remove somebody/something from a list’

คำจำกัดความภาษาไทย ตัดรายชื่อหรือรายการ / เพิกถอนรายชื่อหรือรายการ

3.3 กลุ่มคำศัพท์ทั่วไป ตัวอย่างเช่น

stan ‘to be a very enthusiastic fan of somebody/something’

คำจำกัดความภาษาไทย มีศรัทธาต่อบุคคลหรือบางสิ่งอย่างแรงกล้า

buzzed ‘excited’

คำจำกัดความภาษาไทย ตื่นเต้น

ผลการวิจัยที่ 2

กลวิธีและประสิทธิภาพในการแปลคำศัพท์ที่บรรจุใหม่โดย GT ทั้งการแปลในระดับคำและการแปลในระดับประโยค พบว่า

1. กลวิธีการแปลในระดับคำของ GT พบว่า มีการใช้กลวิธีการแปลในระดับคำ จำนวน 4 กลวิธี ได้แก่

1.1 การทับศัพท์เมื่อเป็นคำศัพท์ใหม่ ตัวอย่างเช่น

Fentanyl แปลว่า ‘เฟนทานิล’
Rabona แปลว่า ‘ราโบนา’
DQ แปลว่า ‘ดีคิว’
Microblade แปลว่า ‘ไมโครเบลด’
Nerf แปลว่า ‘เนิร์ฟ’
Sideload แปลว่า ‘ไซด์โหลด’
Stan แปลว่า ‘สแตน’

1.2 การทับศัพท์บางส่วนและแปลเป็นภาษาไทยบางส่วน อาทิ

Digital detox แปลว่า ‘ดีท็อกซ์แบบดิจิทัล’
Vape pen แปลว่า ‘ปากกา vape’
Gluten-free แปลว่า ‘ปราศจากกลูเตน’

1.3 การแปลแบบคำต่อคำ อาทิ

Inch-perfect แปลว่า ‘นิ้วที่สมบูรณ์แบบ’

1.4 การแปลคำโดยใช้คำศัพท์เดิม หรือการใช้รากศัพท์รวมกับ prefix และ suffix ในการแปล

delist แปลว่า ‘เพิกถอน’

มาจากคำว่า ‘list’ ที่แปลว่า ‘รายชื่อ’ และ ‘de’ เป็น prefix แปลว่า ‘เอาออก’

sports bra แปลว่า ชุดชั้นในกีฬา

มาจากคำว่า ‘sports’ ที่แปลว่า ‘กีฬา’ และ ‘bra’ ที่แปลว่า ‘เสื้อชั้นใน’

2. กลวิธีการแปลในระดับประโยคของ GT พบว่า เมื่อคำศัพท์อยู่ในประโยคโดยมีบริบทในประโยคเป็นปัจจัยสำคัญในการแปลนั้น GT ทำการแปลประโยคทั้งแบบที่ใช้ความหมายเดิมจากการแปลระดับคำ และปรับเปลี่ยนความหมายจากการแปลในระดับคำเพื่อให้การแปลในระดับประโยคสามสามารถสื่อความหมายได้ โดยมีรายละเอียดของกลวิธีการแปลแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. การแปลประโยคโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายจากการแปลระดับคำนั้น GT ใช้วิธีการแปลแบบ “การแปลตามตัวอักษร” เช่น

ตัวอย่างที่ 1

ภาษาต้นฉบับ I sometimes want to take a break from my phone and go on a complete **digital detox**.

ภาษาฉบับแปล บางครั้งฉันก็อยากพักจากโทรศัพท์และไป**ดีท็อกซ์แบบดิจิทัล**โดยสมบูรณ์

ตัวอย่างที่ 2

ภาษาต้นฉบับ **Fentanyl** is a potent painkiller.

ภาษาฉบับแปล **Fentanyl** เป็นยาแก้ปวดที่มีฤทธิ์แรง

ตัวอย่างที่ 3

ภาษาต้นฉบับ **Oddsmakers** are making Torres favorite for the heavyweight bout.

ภาษาฉบับแปล **Oddsmakers** กำลังทำให้ตอร์เรสเป็นเต็งสำหรับไฟต์รุ่นเฮฟวี่เวต

2. การแปลประโยคโดยมีการเปลี่ยนแปลงความหมายจากการแปลระดับคำนั้น GT ใช้บริบทของประโยคมาช่วยในการเปลี่ยนแปลงความหมายจากระดับคำ เพื่อช่วยให้การแปลในระดับประโยคนั้นสามารถสื่อความหมายได้มากขึ้น โดยใช้วิธีการแปลที่สำคัญ 3 แบบ ได้แก่

2.1 กลวิธีการแปลแบบสื่อความ

ผลการวิจัยพบว่า GT ใช้กลวิธีการแปลแบบสื่อความนี้ โดยการดึงเอาบริบทรอบข้างของคำมาช่วยในการแปลประโยคเพื่อให้สามารถสื่อความหมายของประโยคได้ดีขึ้นกว่าการแปลในระดับคำ โดยมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

คำศัพท์ sports bra

การแปลระดับคำ ชุดชั้นในกีฬา

ประโยคต้นฉบับ She liked to wear **a sports bra** and matching leggings when working out.

ประโยคฉบับแปล เธอชอบสวม**สปอร์ตบรา**และเลกกิ้งเข้าชุดกันเมื่อออกกำลังกาย

ตัวอย่างที่ 2

คำศัพท์ scrape

การแปลระดับคำ **ไม่มีคำแปล**

ประโยคต้นฉบับ I wrote a Python script to **scrape** customer reviews from the web pages.

ประโยคฉบับแปล ฉันเขียนสคริปต์ Python เพื่อ**ดึง**บทวิจารณ์ของลูกค้าออกจากหน้าเว็บ

2.2 กลวิธีการแปลตามตัวอักษร

ผลการวิจัยพบว่า GT ใช้กลวิธีการแปลตามตัวอักษร ในกรณีที่การแปลระดับคำใช้การทับศัพท์บางส่วนและแปลเป็นภาษาไทยบางส่วน โดยยังใช้ความหมายเดิมในระดับคำในการแปลระดับประโยค โดยมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

คำศัพท์ digital detox

การแปลระดับคำ ดีท็อกซ์แบบดิจิทัล

ประโยคต้นฉบับ I sometimes want to take a break from my phone and go on a complete **digital detox**.

ประโยคฉบับแปล บางครั้งฉันก็อยากพักจากโทรศัพท์และไป**ดีท็อกซ์แบบดิจิทัล**โดยสมบูรณ์

ตัวอย่างที่ 2

คำศัพท์ microblade

การแปลระดับคำ ไมโครเบลด

ประโยคต้นฉบับ She got her eyebrows **microbladed**.

ประโยคฉบับแปล เธอมีคิ้วแบบ**ไมโครเบลด**

2.3 กลวิธีการดัดแปลง

ผลการวิจัยพบว่า GT ใช้กลวิธีการดัดแปลง ในกรณีที่การแปลระดับคำถูกแปลทั้งแบบที่แปลถูกต้องและไม่ถูกต้อง แต่เมื่อมีบริบทในประโยค GT ใช้บริบทของประโยคเพื่อให้พยายามแปลให้มีมีความหมาย โดยมีการดัดแปลงความหมายจากการแปลระดับคำไปใช้คำอื่นในการแปลระดับประโยค โดยมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

คำศัพท์ grade inflation

การแปลระดับคำ อัตราเงินเฟ้อเกรด

ประโยคต้นฉบับ Measures may be required to tackle rampant **grade inflation**.

ประโยคฉบับแปล อาจจำเป็นต้องมีมาตรการเพื่อรับมือกับ**อัตราเงินเฟ้อ**ที่รุนแรง

ตัวอย่างที่ 2

คำศัพท์ chest (คำกริยา)

การแปลระดับคำ หน้าอก (คำนาม)

ประโยคต้นฉบับ He **chested** the ball down, swiveled and volleyed it into the net.

ประโยคฉบับแปล เขา**จับ**บอลลง หมุนและวอลเลย์เข้าตาข่าย

จากการวิเคราะห์การแปลระดับประโยคจะเห็นได้ว่า เมื่อ GT มีการแปลระดับคำที่สื่อความหมายได้ใกล้เคียงกับความหมายที่ถูกต้อง กลวิธีการแปลที่ถูกนำมาใช้คือ กลวิธีการแปลแบบสื่อความ ซึ่งช่วยให้การแปลประโยคนั้นมีความถูกต้องและสามารถสื่อความหมายได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อ GT พบคำศัพท์ใหม่ที่ไม่

สามารถให้ความหมายในระดับคำที่ถูกต้อง GT ใช้กลวิธีการแปลตามตัวอักษรและกลวิธีการดัดแปลง ซึ่งทำให้การแปลประโยคนั้นมีทั้งแปลแบบถูกต้องและไม่ถูกต้องในหลายประโยค ดังจะได้กล่าวถึงในผลการวิจัยที่ 3 ต่อไป

หลังจากได้ทำการวิเคราะห์กลวิธีการแปลระดับคำและกลวิธีการแปลระดับประโยคโดย GT ดังที่นำเสนอในผลการวิจัยข้อที่ 1 และข้อที่ 2 แล้วพบว่า GT นั้น มีการแปลทั้งที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. คำศัพท์ใหม่ที่มีคำศัพท์เดิม หรือมีการใช้รากศัพท์ prefix และ suffix เดิมนั้น GT สามารถแปลความหมายทั้งในระดับคำและระดับใหม่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม หรือเทียบเคียงได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

คำศัพท์ sports bra

คำแปลโดย GT ชุดชั้นในกีฬา

ความหมายที่ถูกต้อง สปอร์ตบรา หรือ บราออกกำลังกาย

ประโยคต้นฉบับ She liked to wear a sports bra and matching leggings when working out.

ประโยคแปลโดย GT เธอชอบสวม**สปอร์ตบรา**และเลกกิ้งเข้าชุดกันเมื่อออกกำลังกาย

ความหมายที่ถูกต้อง เธอชอบสวม**สปอร์ตบรา**และเลกกิ้งเข้าชุดกันเมื่อออกกำลังกาย

ตัวอย่างที่ 2

คำศัพท์ delist

คำแปลโดย GT เพิกถอน

ความหมายที่ถูกต้อง ตัดออกจากรายชื่อหรือรายการ / เพิกถอนจากรายชื่อหรือรายการ

ประโยคต้นฉบับ The decision to delist wolves from the Endangered Species Act was highly controversial.

ประโยคแปลโดย GT การตัดสินใจ**เพิกถอน**หมาป่า**ออก**จากพระราชบัญญัติสัตว์ใกล้สูญพันธุ์เป็นเรื่องที่ถกเถียงกันอย่างมาก

ความหมายที่ถูกต้อง การตัดสินใจ**เพิกถอน**หมาป่า**ออก**จากพระราชบัญญัติสัตว์ใกล้สูญพันธุ์เป็นเรื่องที่ถกเถียงกันอย่างมาก

2. คำศัพท์ใหม่ที่มีการเปลี่ยนหน้าที่ของคำมีผลต่อความถูกต้องในการแปลทั้งในระดับคำและระดับประโยค กล่าวคือ การบรรจุคำศัพท์ใหม่บางคำนั้น เป็นการบรรจุคำศัพท์ใหม่โดยเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของคำทำให้ GT ไม่สามารถแปลความหมายได้ถูกต้อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

คำศัพท์ chest (คำกริยา)

คำแปลโดย GT หน้าอก (คำนาม)

ความหมายที่ถูกต้อง จับหรือพักบอลด้วยหน้าอก (ความหมายทางการกีฬาฟุตบอล)

ประโยคต้นฉบับ He **chested** the ball down, swiveled and volleyed it into the net.

ประโยคแปลโดย GT เขา**จับบอลลง** หมุนและวอลเลย์เข้าตาข่าย

ความหมายที่ถูกต้อง เขา**พักบอลลงด้วยหน้าอก** จากนั้นหมุนตัวและวอลเล่ย์เข้าตาข่ายไป

ตัวอย่างที่ 2

คำศัพท์ deadname (คำกริยา)

คำแปลโดย GT ชื่อที่ตายแล้ว (คำนาม)

ความหมายที่ถูกต้อง เรียกชื่อเดิม (ของคนข้ามเพศ)

ประโยคต้นฉบับ She refuses to accept being **deadnamed** and always complains when it happens.

ประโยคแปลโดย GT เธอปฏิเสธที่จะยอมรับการ**ถูกประณาม**และมักจะบ่นเสมอเมื่อมันเกิดขึ้น

ความหมายที่ถูกต้อง เธอปฏิเสธที่จะยอมรับการ**ถูกเรียกด้วยชื่อเดิม**และมักจะบ่นเสมอเมื่อถูกเรียกด้วยชื่อเดิม

3. คำศัพท์ใหม่ที่ GT ใช้การแปลแบบทับศัพท์หรือทับศัพท์บางส่วนนั้น เมื่ออยู่ในรูปประโยค GT แปลในระกับประโยคได้ทั้งถูกต้องและไม่ถูกต้อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.1 การแปลที่ถูกต้อง

ตัวอย่างที่ 1

คำศัพท์	fentanyl
คำแปลโดย GT	เฟนทานิล
ประโยคต้นฉบับ	**Fentanyl** is a potent painkiller.
ประโยคแปลโดย GT	**Fentanyl** เป็นยาแก้ปวดที่มีฤทธิ์แรง
ความหมายที่ถูกต้อง	**เฟนทานิล**เป็นยาแก้ปวดที่มีฤทธิ์รุนแรง

ตัวอย่างที่ 2

คำศัพท์	Gluten-free
คำแปลโดย GT	ปราศจากกลูเตน
ประโยคต้นฉบับ	Do you have any **gluten-free** bread?
ประโยคแปลโดย GT	คุณมีขนมปัง**ปลอดกลูเตน**บ้างไหม?
ความหมายที่ถูกต้อง	คุณมีขนมปัง**ปลอดกลูเตน**บ้างไหม

3.2 การแปลที่ผิดความหมาย

ตัวอย่างที่ 1

คำศัพท์	Rabona
คำแปลโดย GT	ราโบนา
ความหมายที่ถูกต้อง	การเตะลูกไขว้หลัง (ความหมายทางการกีฬาฟุตบอล)
ประโยคต้นฉบับ	A **rabona** fooled the defender and floated the ball up to the far post.
ประโยคแปลโดย GT	**ราโบนา**หลอกกองหลังและลอยบอลขึ้นไปเสาไกล

ความหมายที่ถูกต้อง **การเตะลูกไขว้หลัง**หลอกกองหลังและบอลก็ลอยเข้าประตูไปทางเสาไกล

ตัวอย่างที่ 2

คำศัพท์ Microblade

คำแปลโดย GT ไมโครเบลด

ความหมายที่ถูกต้อง สักลายเส้นด้วยเทคนิคไมโครเบลด

ประโยคต้นฉบับ She got her eyebrows **microbladed**.

ประโยคแปลโดย GT เธอมีคิ้ว**แบบไมโครเบลด**

ความหมายที่ถูกต้อง เธอ**สัก**คิ้ว**ลายเส้นด้วยเทคนิคไมโครเบลด**

กล่าวโดยสรุปคือ การแปลความหมายคำศัพท์ใหม่โดย GT นั้น มีตัวแปรที่สำคัญคือ คำศัพท์ที่มีอยู่เดิมและการใช้รากศัพท์ จะช่วยให้การแปลโดย GT นั้นมีความถูกต้องและเหมาะสม สามารถสื่อสารความหมายของคำและประโยคได้ แต่หากคำศัพท์ใหม่นั้นเกิดจากการเปลี่ยนหน้าที่ของคำ หรือเป็นคำศัพท์ใหม่เลย GT จะไม่สามารถแปลความหมายได้อย่างถูกต้อง

อภิปรายผลการวิจัย

การเกิดคำใหม่เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับภาษาในการปรับตัวให้เข้ากับบริบทที่เปลี่ยนไปและสื่อความคิดที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ (Deutscher, 2010 : 125) การเปลี่ยนแปลงนี้มีวัตถุประสงค์หลายประการ เช่น ในการส่งเสริมการสื่อสารอย่างชัดเจนโดยให้คำที่แม่นยำสำหรับความคิดที่ซับซ้อน นอกจากนี้ คำใหม่มักสะท้อนการเปลี่ยนแปลงในสังคม เช่น ทัศนคติที่เปลี่ยนไปต่อเรื่องเพศหรือปัญหาทางสังคมเรื่องความยุติธรรมและการก้าวหน้าในเทคโนโลยี เพื่อให้ภาษาสามารถบรรยายเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นและประสบการณ์ดิจิทัลได้อย่างแม่นยำ (Crystal, 2011 : 142) นอกจากนี้ การสร้างคำใหม่สามารถเสริมความความยืดหยุ่นในการใช้คำให้เป็นไปตามความต้องการและประสบการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของผู้ใช้ภาษา

เมื่อเกิดการสร้างคำใหม่ขึ้นย่อมส่งผลต่อการสื่อสารข้ามภาษา ซึ่งต้องใช้ทักษะการแปลเข้ามาช่วย โดยมีทั้งการแปลด้วยมนุษย์ และการแปลด้วยเครื่องมือแปล เช่น GT ซึ่งเป็นเครื่องมือแปลที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การแปลคำศัพท์ใหม่นั้น ถือเป็นเรื่องท้าทายสำหรับผู้แปลและโดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องมือแปลที่ถูกออกแบบโดยระบบอัลกอริธึมของโปรแกรมแปล ดังจะเห็นได้จาก

ผลการวิจัยนั้นพบว่า การแปลคำใหม่ด้วย GT ทั้งในระดับคำและระดับประโยคนั้นยังมีความคลาดเคลื่อน และมีการแปลผิดความหมาย ทั้งนี้ ปัญหาหลักคือ การขาดบริบทและรูปแบบการใช้ที่มีอยู่สำหรับคำใหม่เหล่านี้ ทำให้เครื่องมือแปลมีความยากลำบากในการเข้าใจความหมายที่แท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าเครื่องมือแปลภาษามากมายอาจจะไม่ครอบคลุมคำศัพท์ล่าสุดหรือคำศัพท์พิเศษอย่างเพียงพอ ส่งผลให้การแปลไม่แม่นยำ (Koehn et al., 2007) นอกจากนี้ความกำกวมที่ซ่อนอยู่ในคำใหม่ เช่น การมีหลายการตีความที่เป็นไปได้หรือความหมายที่เปลี่ยนไป เพิ่มความซับซ้อนในกระบวนการแปลสำหรับเครื่องมือแปล (Knight & Luk, 1994 : 774) นอกจากนี้ การเกิดขึ้นของคำใหม่ที่เพิ่มขึ้นทุกวันทำให้เครื่องมือแปลไม่สามารถที่จะพัฒนาระบบให้ทันตามการเปลี่ยนแปลงของภาษา แม้ว่าการพัฒนาด้านประมวลภาษาธรรมชาติและเทคนิคการเรียนรู้ของเครื่องได้มีความคืบหน้ามากในไม่กี่ปีที่ผ่านมา การแปลคำใหม่อย่างแม่นยำยังคงเป็นปัญหาที่ซับซ้อนสำหรับเครื่องมือแปล การแก้ไขปัญหาเหล่านี้ต้องใช้งานอัลกอริทึมการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กล่าวโดยสรุป ก็คือ ถึงแม้ว่าการแปลภาษาของเครื่องจะทำได้ดีในระดับหนึ่งในหลายปีที่ผ่านมา แต่การแปลคำใหม่อย่างแม่นยำยังคงเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและยังคงต้องพัฒนาทั้งในด้านวิจัยของผู้พัฒนาเครื่องมือแปลและนำผลการวิจัยมาพัฒนาให้มีความแม่นยำและทันต่อการเกิดคำใหม่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้งานวิจัยฉบับนี้มุ่งเน้นเฉพาะการวิเคราะห์การแปลคำใหม่ในระดับคำและระดับประโยค แต่ยังมีอีกหลายแง่มุมในทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ที่ควรได้รับการพิจารณาในการทำการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการแปลระดับโครงสร้างประโยค การแปลคำศัพท์เฉพาะ หรือการแปลที่มีความเฉพาะทางวัฒนธรรม ซึ่งล้วนแล้วแต่ยังคงเป็นประเด็นที่ยังไม่ได้มีการวิจัยอย่างกว้างขวาง ดังนั้น การวิจัยในแง่มุมอื่น ๆ ทางด้านภาษาศาสตร์จึงเป็นเรื่องจำเป็น เพื่อการรู้เท่าทันการใช้เทคโนโลยีในการแปลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

สุพรรณี ปิ่นมณี. (2562). *ภาษา วัฒนธรรมกับการแปล: ไทย-อังกฤษ*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Amilia, I. K., & Yuwono, D. E. (2020). A study of the translation of Google Translate. *Lingua: Journal Ilmiah*. 16 (2), 1-21.

Brahmana, R. S., Mohammed, F. A., & Chairuang, K. (2020). Customer segmentation based on RFM model using K-means, K-medoids, and DBSCAN methods. *Lontar Komput. J. Ilm. Teknol. Inf*. 11 (1), 32.

Crystal, D. (2011). *Internet linguistics: A student guide*. Routledge.

Deutscher, G. (2010). *Through the language glass: Why the world looks different in other languages*. Metropolitan books.

Hidayati, D., & Prasatyo, B. A. (2024). Equivalence Challenges in Machine Translation: An Analysis of Google Translate Output through Mona Baker's Theory (2011) and Post-Editing Strategies. *INTERNATIONAL JOURNAL OF ECONOMICS, MANAGEMENT, BUSINESS, AND SOCIAL SCIENCE (IJEMBIS)*. 4 (1), 75-86.

Hutchins, W. J. (1986). *Machine translation: past, present, future* (p. 66). Chichester: Ellis Horwood.

Knight, K., & Luk, S. K. (1994, July). Building a large-scale knowledge base for machine translation. In *AAAI* (Vol. 94, pp. 773-778).

Koehn, P., Hoang, H., Birch, A., Callison-Burch, C., Federico, M., Bertoldi, N., ... & Herbst, E. (2007, June). Moses: Open source toolkit for statistical machine translation. In *Proceedings of the 45th annual meeting of the association for computational linguistics companion volume proceedings of the demo and poster sessions* (177-180). Association for Computational Linguistics.

Newmark, P. (1988). *A textbook of translation* (66, 1-312). New York: Prentice hall.

Rahmannia, M., & Triyono, S. (2019). A Study of Google Translate Translations: An Error Analysis of Indonesian-to-English Texts. *International Journal of Linguistics, Literature and Translation (IJLLT)*. 2 (3), 196-200.

Suhono, S., Zuniati, M., Pratiwi, W., & Hasyim, U. (2020, February). Clarifying google translate problems of Indonesia-English translation of abstract scientific writing. In *Proceedings of the 2nd Workshop on Multidisciplinary and Applications (WMA) 2018, 24-25 January 2018, Padang, Indonesia*.

รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

Transformational leadership model of school administrators for the 21st century students Quality development under the Nakhon si thammarat primary educational service area office 3

จุฑาทิพ พรหมณะ,
สมปอง รักษาธรรม และ นพรัตน์ ชัยเรือง
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Juthathip Prommana,
Sompong Raksatham and Nopparat Chairueng
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: juthathiphann@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม มีวัตถุประสงค์เพื่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา วิธีดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ประกอบด้วย 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 315 คน 2) พัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและการสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ การปรับตัวและมีความยืดหยุ่นและการกระตุ้นทางปัญญา 2) ผลการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา คือ รูปแบบการ

* วันที่รับบทความ : 7 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 18 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 22 มกราคม 2567
Received: January 7 2024; Revised: January 18 2024; Accepted: January 22 2024

พัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ I-SIMTA MODEL 3) รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความเหมาะสม มีความเป็นประโยชน์และมีความเป็นไปได้ สามารถนำไปใช้ในสถานศึกษาได้จริง

คำสำคัญ: รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; การพัฒนาภาวะผู้นำ; คุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

Abstract

This research is a mix method. The objective is to determine the current and desired conditions of transformational leadership of educational institution administrators. To develop a transformational leadership model for educational institution administrators. and to examine the transformational leadership model of educational institution administrators. The research method consists of 3 steps: 1) Study the current conditions and desired conditions of transformational leadership of educational institution administrators. The sample was 315 administrators and teachers. 2) Developed the transformational leadership model of educational institution administrators and 3) Examined the transformational leadership model of educational institution administrators. by seminars based on experts and group discussions. The tools used were questionnaires and interviews. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation and analyze content.

The results of the research were found 1) The results of the study of the current conditions and desired conditions of transformational leadership of educational institution administrators found that the current conditions of transformational leadership of educational institution administrators, overall it is at a low level. The desired conditions of transformational leadership of educational institution administrators, overall it is at a high level. The index of essential needs of transformational leadership of school administrators. The areas with the highest needs are adaptation & flexibility and stimulating intellectual. 2) The results of the development of the transformational leadership model of educational institution administrators are the transformational leadership development model of educational institution administrators by using the I-SIMTA MODEL. 3) The transformational leadership model of school administrators is appropriate, useful and can be used in educational institutions.

Keywords: Transformational Leadership Model; Leadership Development; Students Quality in the 21st Century

บทนำ

ประเทศไทยมีความจำเป็นที่ต้องปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ระบบการศึกษา เป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) และให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอีก 20 ปี โดยจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาทั้งในระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะ “คุณภาพผู้เรียน” ที่จะต้องเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุดคือทักษะการเรียนรู้และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการศึกษาที่โลกต้องเผชิญกับสถานการณ์วิกฤตต่าง ๆ ซึ่งเป็นโจทย์ท้าทายสำหรับนักการศึกษาทั่วโลกรวมถึงประเทศไทย จึงได้มีการเตรียมความพร้อมรับมือโดยการจัดทำแผนการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มีเป้าหมายให้คนไทย เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องวางแผนส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ไปสู่การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง เพื่อให้ผู้ที่เข้าสู่ระบบการศึกษาเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถก้าวไปเป็นกำลังหลักในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศ การบริหารจัดการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพที่มีวิสัยทัศน์ ความรู้ความสามารถ คุณธรรม และมีหัวใจรักและศรัทธาในอาชีพการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทและสภาพปัญหาของประเทศอย่างแท้จริงโดยยึดหลักการว่า หัวใจแห่งการบริหารสถานศึกษา คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อตอบสนองความจำเป็นของสังคมได้อย่างเหมาะสม (ไพฑูรย์สินลารัตน์และคณะ, 2560) ภาวะผู้นำของผู้บริหารจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้สำเร็จผล ความสำเร็จในผลงานมีส่วนสัมพันธ์กับความสามารถของผู้บริหารหรือผู้นำ ภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นว่า หน่วยงานนั้นมีลักษณะการปฏิบัติงานอย่างไร มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด ทั้งนี้ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะต้องใช้ความรู้ความสามารถในความเป็นผู้นำในการบริหารงาน เพื่อรวมพลังและใช้ประโยชน์ของบุคลากรที่มีอยู่ให้ช่วยกันทำงานและต้องรู้จักเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ภาวะผู้นำที่มีความเหมาะสมกับยุคการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันนี้มีแนวคิดทฤษฎีที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับกันมาก คือ แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Leithwood and Jantzi (1996 : 38-61) ซึ่งให้ความเห็นว่า ภาวะผู้นำที่มีความเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยผู้นำจะต้องจัดการภายในองค์กร เพื่ออำนวยการให้ทรัพยากรที่เป็นตัวคนและวัตถุประสานเข้าด้วยกัน สามารถทำงาน

ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำองค์กรให้สามารถดำเนินไปได้และผู้นำที่มีความสามารถจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความขยันขันแข็ง สามัคคี มุ่งมั่น เต็มใจและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลต่อความสามัคคีขององค์กร และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Bass and Avolio (1994) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานและผู้ตาม โดยเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานและผู้ตามให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง ในการพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงาน และผู้ตามไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้น ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ของกลุ่มและขององค์การจูงใจผู้ร่วมงานได้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขา ไปสู่ประโยชน์ของกลุ่มหรือสังคมซึ่งกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานหรือผู้ตาม

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความจำเป็นที่จะต้องเกิดขึ้นในตัวผู้บริหารสถานศึกษา ตามสภาพการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการบริหารและการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งถือว่ามีความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคที่ต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เพื่อมุ่งใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

2. เพื่อพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยออกแบบการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยดำเนินการ แบ่งการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อเก็บข้อมูลในสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศและประสบความสำเร็จในด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 3) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 315 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ใช้วิธีการสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และคำนวณหาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index: PNI) ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดค่า PNI Modified มากกว่า 0.2 ขึ้นไปถือว่ามีความต้องการจำเป็น

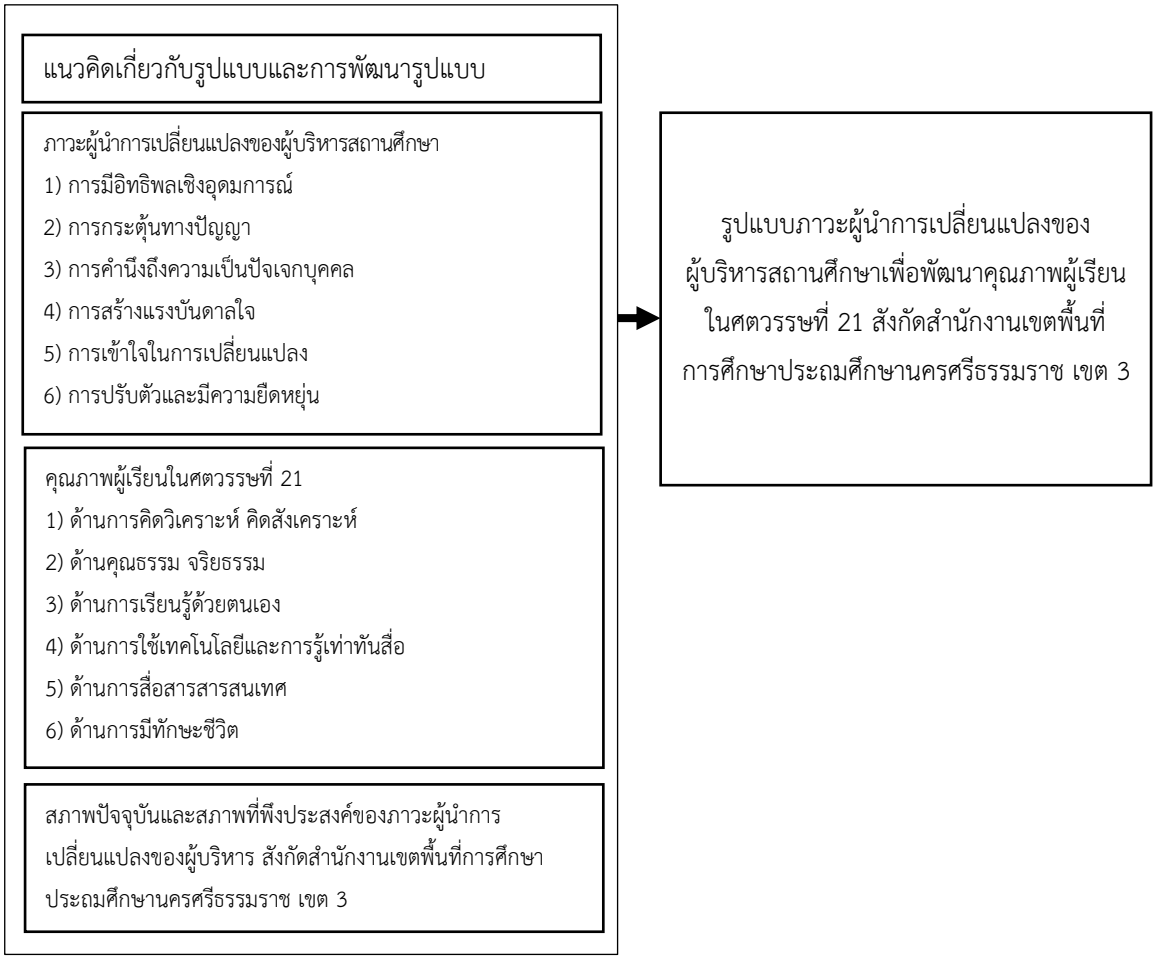
ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยการนำองค์ประกอบที่ได้จากระยะที่ 1 ไปร่างรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร แล้วยกร่างรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกลุ่มนักวิชาการ จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกลุ่มผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน และตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการจัดสนทนา

กลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจงจากประชากรทั้งหมด (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อประเมินความเหมาะสมประกอบด้วย ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 นี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ (Idealized influence)	3.02	1.28	4.13	0.96	0.37	5
การกระตุ้นทางปัญญา (Stimulating intellectual)	2.81	1.28	4.00	0.88	0.42	1
การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individual consideration)	2.93	1.35	4.03	0.89	0.38	4
การสร้างแรงบันดาลใจ (Motivation inspiration)	2.90	1.36	4.03	0.90	0.39	3
การเข้าใจในการเปลี่ยนแปลง (Transformational understanding)	2.91	1.35	4.06	0.91	0.40	2
การปรับตัวและมีความยืดหยุ่น (Adaptation & flexibility)	2.83	1.32	4.02	0.94	0.42	1
โดยรวม	2.90	1.32	4.04	0.91	0.39	3

จากตารางพบว่า สภาพปัจจุบันของรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\overline{x}$ = 2.90, S.D. = 1.32) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ (Idealized influence) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{x}$ = 3.02, S.D. = 1.28) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 4.04, S.D. = 0.91) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ (Idealized influence) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{x}$ = 4.13, S.D. = 0.96)และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม คือ 0.39 ซึ่งถือว่ามีความต้องการจำเป็น ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ การปรับตัวและมีความยืดหยุ่น (Adaptation & flexibility) (PNI = 0.42) และการกระตุ้นทางปัญญา (Stimulating intellectual) (PNI = 0.42)

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 4) องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการพัฒนา 5) การประเมินผลการใช้รูปแบบ 6) แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ และ 7) เงื่อนไขความสำเร็จ

ระยะที่ 3 ผลตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ I-SIMTA MODEL มีองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 6 องค์ประกอบ คือ การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ (Idealized influence) การกระตุ้นทางปัญญา (Stimulating intellectual) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individual consideration) การสร้างแรงบันดาลใจ (Motivation inspiration) การเข้าใจในการเปลี่ยนแปลง (Transformational understanding) การปรับตัวและมีความยืดหยุ่น (Adaptation & flexibility) มีความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ และสามารถนำรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษานี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ได้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า สภาพปัจจุบันของรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม คือ 0.39 ซึ่งถือว่ามีความต้องการจำเป็น ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ การปรับตัวและมีความยืดหยุ่น (Adaptation & flexibility) และการกระตุ้นทางปัญญา (Stimulating intellectual) ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มองปัญหาและการเผชิญกับสถานการณ์เก่า ๆ ด้วยวิถีทางแบบใหม่ ๆ มีความเข้าใจถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงซึ่งจะนำไปสู่การมีทัศนคติที่ดีและเกิดการยอมรับในการเปลี่ยนแปลง ดังที่ Gibson, Ivancevich & Donnelly (2000) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารต้องบริหารงานด้วยการละเว้นและยืดหยุ่น ยินยอมให้ผู้ตามทำงานในภาระงานนั้น ๆ โดยไม่เข้าไปสอดแทรก เว้นแต่ว่าการกระทำนั้นไม่สามารถสำเร็จได้ด้วยเหตุทางด้านเวลาและทุน และ Ward (2002 : 121 -126) กล่าวว่า ความยืดหยุ่น (Flexibility) คือ ความสามารถในการสร้างความรู้สึกสุขสบายให้ตนเอง ในขณะที่อยู่ในภาวะของความไม่แน่นอน ความสับสนและความซับซ้อนของสถานการณ์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวกับสถานการณ์ใหม่ได้ง่ายและในเวลาเดียวกัน ก็ช่วยเหลือผู้อื่นให้ดำรงอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ ด้วยผู้นำที่มีลักษณะเช่นนี้จะแสดงให้เห็นว่ามีความยืดหยุ่นในการจัดสรรงานให้บุคคลที่มีผลให้บุคคลเหล่านั้นมุ่งทำงานที่ก่อประโยชน์กับองค์การด้วยการใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภวัต มิสดีย์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับต้น มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าแต่ละด้านมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และองค์ประกอบการสร้างแรงบันดาลใจมีลำดับความต้องการจำเป็นลำดับแรก และด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ประกอบด้วย ชื่อรูปแบบ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการพัฒนา การประเมินผลการใช้รูปแบบ แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ และเงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งเป็นรูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) ซึ่งนำเสนอรูปแบบโดยใช้วิธีการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่พัฒนาขึ้น ด้วยภาษาแผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบที่ชัดเจน ซึ่งรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกันทั้งรูปแบบและกระบวนการพัฒนาอย่างชัดเจน ทั้งยังเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการกำหนดรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาได้ ดังที่ ทิศนา แขมมณี (2552) ยังกล่าวว่า รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) เป็นความคิดที่แสดงออกผ่านทางภาษาโดยการพูดและเขียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนี บุญกล่ำ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาอย่างยั่งยืน ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาอย่างยั่งยืน เป็นชุดของหลักการความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี กระบวนการใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นขั้นตอน

ในด้านองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ คือ 1) การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ (Idealized influence) 2) การกระตุ้นทางปัญญา (Stimulating intellectual) 3) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individual consideration) 4) การสร้างแรงบันดาลใจ (Motivation inspiration) 5) การเข้าใจในการเปลี่ยนแปลง (Transformational understanding) และ 6) การปรับตัวและมีความยืดหยุ่น (Adaptation & flexibility) ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นระบบในทุกองค์ประกอบ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังที่ Giber, Carter และ Goldsmith (2000) ได้ให้ความเห็นว่า รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย 1) การประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำที่ต้องพัฒนาของผู้บริหาร 2) กำหนดเป้าหมายและการวางแผนพัฒนา

3) กำหนดกิจกรรมการพัฒนาให้สอดคล้องกับเป้าหมายและแผนพัฒนาภาวะผู้นำ 4) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักสูตรพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร 5) ดำเนินการตามหลักสูตรพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ 6) การประเมินผลจากการพัฒนาโดยประเมินภาวะผู้นำของผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งอรุณ หงษ์เวียงจันทร์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันตก ผลการศึกษาพบว่า วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันตก ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การสัมมนา การอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษากรณีศึกษา และการศึกษาดูงาน

ระยะที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีความเหมาะสม มีความเป็นประโยชน์และมีความเป็นไปได้ ทุกรายการและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้จริง ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ I-SIMTA MODEL เป็นการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งเน้นประยุกต์และบูรณาการ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำสิ่งที่ได้ศึกษาเรียนรู้ในภาคทฤษฎีไปสู่การฝึกปฏิบัติจริง รวมทั้งการนำแนวคิดใหม่ ๆ มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อม และเวลาในขณะนั้น เพื่อบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ I-SIMTA MODEL ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่จะนำรูปแบบไปใช้จริง จำนวน 9 คน โดยให้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา วิพากษ์ ประเมินรูปแบบทั้งในด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งอรุณ หงษ์เวียงจันทร์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันตก พบว่า การประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันตก มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ทุกองค์ประกอบ และคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันตก มีความสอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันตก ในทุกองค์ประกอบ ผลการประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 คน โดยผู้บริหารประเมินตนเอง และประเมินโดยครู พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงหลังการประชุมปฏิบัติการแบบเข้ม โดยรวมและรายด้านทุกด้าน

อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อนและหลังการประชุมปฏิบัติการแบบเข้ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 การประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันตก พบว่า มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ทุกองค์ประกอบ และคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันตก พบว่า มีความสอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันตก ในทุกองค์ประกอบ และลภัสรดา ผลประทุม (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออก พบว่า การประเมินความเหมาะสมในการนำไปใช้ของรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออก 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยหลักการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ปัจจัยคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษา ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและปัจจัยประสิทธิผลในการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ทุกปัจจัยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ควรนำผลจากการวิจัยเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนกำหนดนโยบายในการพัฒนาผู้บริหาร ให้มีทิศทาง สอดคล้องกับบริบทสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ควรจัดโครงการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

การนำรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิผล ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ทุกฝ่ายในสถานศึกษา ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรมีความตระหนัก เห็นความสำคัญ มีเจตคติที่ดี ตลอดจนให้ความร่วมมือ มีส่วนร่วม มุ่งมั่น ตั้งใจและดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2. ผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการ มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำผลจากการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สรุปรายงาน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. สถานศึกษาควรมีการพัฒนาผู้บริหารและครูให้มีสมรรถนะด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม

2. สถานศึกษาควรวิเคราะห์บริบทของการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงกลยุทธ์ของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนไป

3. สถานศึกษาควรบริหารจัดการให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอยู่เสมอ ทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับกลุ่มสาระ

4. ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการนำรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดี ชัดเจน และเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ทิศนา แขมมณี. (2552). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ. (2560). *การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภวัต มิสดีย์. (2562). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับต้นมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รัชนี บุญกล่ำ. (2563). *รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาอย่างยั่งยืน.* ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.

รุ่งอรุณ หงษ์เวียงจันทร์. (2560). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันตก.* ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

ลภัสรดา ผลประทุม. (2562). *รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออก.* ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

Bass, B.M., & B.J. Avolio. (1994). *Transformational Leadership Development.* Pola Alto, California: Consulting Psychologists Press.

Giber, D., Carter, L., & Goldsmith, M. (2000). *Linkage Inc.'s Best Practices in Leadership Development H&book.* San Francisco, CA: Jossey Bass.

Gibson, L. J., Ivancevich, J. M. & Donnelly, J. H. (2000). *Organizations, Behavior Structure Processes.* (9th ed.). United States: The McGraw-Hill Companies.

Leithwood, K., M., T., & Jantzi, D. (1996). Earning teachers' commitment to Curriculum reform. *Peabody Journal of Education*. 69 (4), 38-61.

Ward, K. (2002). A vision for tomorrow: Transformational nursing leaders. *Nursing Outlook*, 50 (3), 121 -126.

การพัฒนาโครงการและหลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) ของสำนักงาน ป.ป.ช.

The development of the project and curriculum for senior strategic management executives for corruption prevention and suppression of the Office of the National Anti-Corruption Commission (NACC)

เริงรณ ล้อมลาย[1],
ชนมณี ศิลานุกิจ[2], สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์[3]
มหาวิทยาลัยรามคำแหง[1,2], มหาวิทยาลัยปทุมธานี[3]
Roengron Lormlai[1],
Chonmanee Silanookit[2] Suwat Viwattananon[3]
[1,2]Ramkhamhaeng University, [3]Pathumthani University, Thailand
Corresponding Author, E-Mail: 617suwat@gmail.com

****

บทคัดย่อ

สำนักงาน ป.ป.ช. จัดทำหลักสูตร “นักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง” (นยปส.) เพื่อการพัฒนาบุคลากรของประเทศไทย มาจนถึงปัจจุบันเป็นรุ่นที่ 14 จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาเพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของประเทศ การพัฒนาโครงการและหลักสูตรมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาผลการประมินโครงการที่ผ่านมาตั้งแต่รุ่นที่ 1 - 14 สังเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง แนวโน้ม เหมาะสมเป็นไปได้ในการพัฒนาและยกร่างโครงการและหลักสูตร ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการแบบผสม การวิเคราะห์เอกสาร เทคนิคเดลฟาย และกิจกรรมการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก 2) โครงการและหลักสูตร มีความสำคัญจำเป็น สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และสภาพปัญหาและความต้องการของประเทศ 3) โครงการและหลักสูตรยังมีองค์ประกอบที่ทับซ้อนกันอยู่ ควรได้รับการพัฒนาให้มีความเป็นอิสระยืดหยุ่น เหมาะสมกับสถานการณ์ของรูปแบบการทุจริตคอรัปชันที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน 4) หลักสูตรได้รับการพัฒนาด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรให้เน้นการกำหนดและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ปรับโครงสร้างเนื้อหา เวลาให้เป็นแบบยืดหยุ่น เพิ่มเวลากิจกรรมการถกแถลง การนำเสนอผลงานการศึกษารายบุคคล ปรับปรุงรายวิชาและขอบข่าย

* วันที่รับบทความ : 20 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 6 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 11 กุมภาพันธ์ 2567
Received: January 20 2024; Revised: February 6 2024; Accepted: February 11 2024

เนื้อหาให้เหมาะสมกับสถานการณ์การนำกรณีศึกษามาถอดบทเรียน ส่วนโครงการได้พัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมและการวัดประเมินผลให้แยกการประเมินโครงการและผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตร

คำสำคัญ: การพัฒนาโครงการและหลักสูตร; ยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริต; สำนักงาน ป.ป.ช.

Abstract

The office of the National Anti-Corruption Commission (NACC) has created the curriculum for senior strategic management executives for corruption prevention and suppression in order to personal development in Thailand ever since until batch 14. Hence, it is essential to improve the curriculum to match with the requirement and environment that have changed overtime to respond to the goal of developing and solving the problem in Thailand. The development of the project and curriculum aimed to study the evaluation results of the previous projects from Batch 1 to Bach 14, synthesize strengths, weaknesses, and possibility to develop and draft a curriculum and project. The study employed mixed-methods research using documentary analysis, Delphi technique, and group discussions. The data were analyzed using content analysis, median analysis, and interquartile range analysis.

The results could be summarized as follows:

1) Overall, the evaluation results of the previous projects were at an extremely good level 2) Project and curriculum have their importance and necessities were in line with the country's strategies, problems, and needs. 3) The project and the curriculum had overlapping content that requires development and improvement to be independent, flexible, and appropriate for the increasingly complicated corruption situations at present. 4) The curriculum has been drafted with the preface and the visions with an emphasis on setting and driving strategies. Also, the rationale, objectives, content structure, and time allocation for activities have been adjusted to be flexible, particularly an increase in time for discussions and a presentation of personal academic documents. Learning subjects and the scope of the content have also been modified to be appropriate for the situations, and case studies have been used to extract lessons learned. The guidelines for separating activities, the project assessment, and the assessment of the curriculum achievement have been proposed, as well as the project's guidelines for activities organization and assessment, have been proposed.

Keywords: Project and curriculum development, corruption prevention and suppression strategies, Office of the National Anti-Corruption Commission (NACC)

บทนำ

การทุจริตคอรัปชั่น เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมมายาวนานและเกิดขึ้นได้ในทุกชุมชนไม่ว่าเป็นสังคมใดในโลก จนอาจกล่าวได้ว่าการคอรัปชั่นนั้นได้เกิดขึ้นมาพร้อมๆ กับการก่อกำหนดของสังคมมนุษย์ (Aristotle, Encyclopedia Britannica อ้างถึงใน สังศิต พิริยะรังสรรค์, รัตพงษ์ สอนสุภาพ, บุญสม เกษะประดิษฐ์ และ ศรัณย์ ธิติลักษณ์, 2555 : 95) นานนับพันปี ในหลายๆ ช่วงอายุคนที่ผ่านมาจากอดีตจนปัจจุบัน สังคมโลกมักคุ้นชินกับการคอรัปชั่นเช่นกันมาโดยตลอด ซึ่งมีปรากฏอยู่ในหลักฐานเอกสารที่เกี่ยวกับคอรัปชั่น การป้องกันและการปราบปรามลงโทษมากมายในประวัติศาสตร์ของอียิปต์โบราณ จีน อินเดีย กรีก และโรมัน (Atlas อ้างถึงใน สังศิต พิริยะรังสรรค์ และคนอื่นๆ, 2555 : 92) การคอรัปชั่นมีรูปแบบต่างๆ เช่น แบบขัดแย้งที่มีลักษณะของการใช้อำนาจเผด็จการของผู้นำ การคอรัปชั่นของนักธุรกิจนักการเมืองที่ดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีวิธีการคอรัปชั่นแบบที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น อย่างเป็นระบบ

จากข้อเท็จจริงของอดีตจนถึงปัจจุบัน ปัญหาการทุจริตคอรัปชั่นก็ยังคงเป็นปัญหาสำคัญสำหรับประเทศไทย คณะรัฐบาลจึงมีเจตจำนงที่จะป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงกว้างให้บรรเทาเบาบางลดน้อยและหมดสิ้นไป จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการขึ้นมา และจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ป. สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีขึ้นมาเพื่อดำเนินงาน ต่อมาได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้มีองค์กรอิสระหลายองค์กร มีองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เรียกว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีสำนักงานคณะกรรมการ ดังกล่าวเป็นหน่วยงานดำเนินการตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด กำหนดอักษรย่อว่า ป.ป.ช. ได้มีประกาศแบ่งส่วนราชการและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการภายในใหม่ โดยกำหนดให้มีสถาบันพัฒนาองค์กร ระบบงาน และบุคคล มีอำนาจหน้าที่ในการศึกษาวิเคราะห์ กำหนดรูปแบบ และดำเนินการพัฒนาองค์กร ปรับปรุงมาตรฐานระบบงาน และพัฒนาบุคลากรของสำนักงาน ป.ป.ช. และผู้เกี่ยวข้อง ตั้งชื่อว่า สถาบันการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สัญญาธรรมศักดิ์ มีอำนาจหน้าที่เป็นไปตามประกาศ โดยเฉพาะเป็นศูนย์กลางการพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จัดทำหลักสูตร “นักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง” (นยปส.) เพื่อการพัฒนาบุคลากรของประเทศไทย มาจนถึงปัจจุบันเป็นรุ่นที่ 14 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ ทักษะ สมรรถนะของผู้บริหารในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยอาศัยโครงการนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) เป็นเครื่องมือในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาบุคลากร การพัฒนาโครงการและหลักสูตรดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาเพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของประเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการประเมินโครงการและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) ของสำนักงาน ป.ป.ช. ตั้งแต่รุ่นที่ 1 - 14

2. เพื่อสังเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง และแนวโน้มความเหมาะสมเป็นไปได้ในการพัฒนาปรับปรุงโครงการและหลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) ของสำนักงาน ป.ป.ช. ตั้งแต่รุ่นที่ 1 - 14

3. เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มความเหมาะสมเป็นไปได้พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางนำไปพิจารณาพัฒนาปรับปรุงโครงการและหลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) ของสำนักงาน ป.ป.ช.

4. เพื่อยกร่างหลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2567 และโครงการนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) ของสำนักงาน ป.ป.ช.

ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินโครงการและหลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) ของสำนักงาน ป.ป.ช. รุ่นที่ 1 - 14 จากเอกสารรายงานการประเมินและติดตามผลการอบรมและข้อเสนอแนะต่างๆ ตามแบบแผนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) แล้วจัดหมวดหมู่ทั้งในส่วนของโครงการและส่วนของหลักสูตร พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อนำข้อมูลไปสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

ขั้นตอนที่ 2 การสังเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง และแนวโน้มความเหมาะสมเป็นไปได้ในการพัฒนาปรับปรุงโครงการและหลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) ของสำนักงาน ป.ป.ช. รุ่นที่ 1 - 14 แบบแผนการวิจัยแบบผสม (Mix Method) โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 2.1 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการอบรมหลักสูตร นยปส. คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive) ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการกำกับหลักสูตรและผู้ผ่านการอบรมหลักสูตร นยปส. รุ่นที่ 1 - 14 สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 17 คน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอบรมและหลักสูตร นยปส. (Mc millain 1981 อ้างถึงในชัชวาล ทัตศิวัช, 2553 : 204 - 206) (เป็นรอบที่ 1) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเปิด กึ่งมีโครงสร้างไม่ชี้นำเพื่อรวบรวม

จุดอ่อน-จุดแข็งของโครงการและหลักสูตรแนวโน้มความเหมาะสมเป็นไปได้ในการพัฒนาปรับปรุงโครงการและหลักสูตร

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ที่จดบันทึก โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่ เกี่ยวกับโครงการและหลักสูตร เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม รอบที่ 2 ของเทคนิคเดลฟายต่อไป

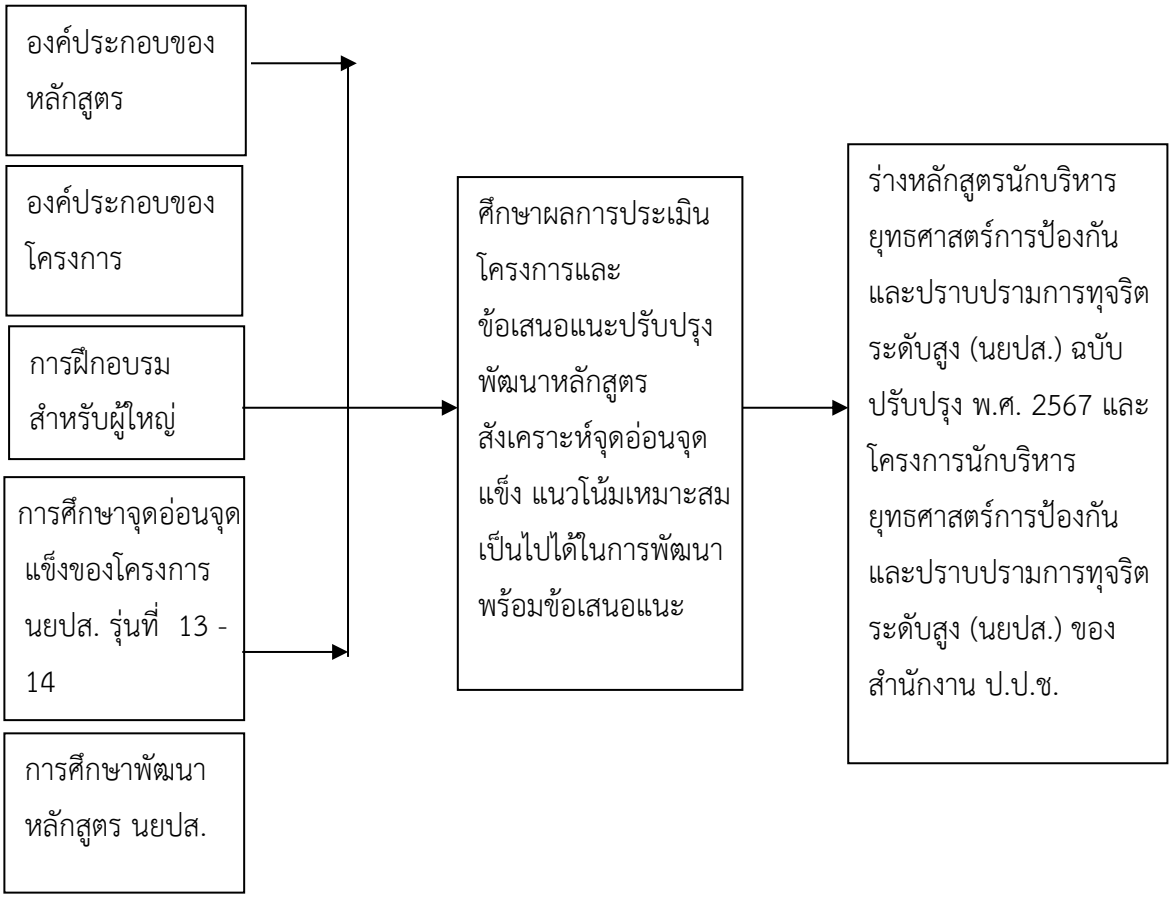
ส่วนที่ 2.2 สอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญกลุ่มเดิมจากรอบที่ 1 จำนวน 17 คน (เป็นรอบที่ 2) โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการและหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย จุดอ่อน จุดแข็ง แนวโน้ม เหมาะสมเป็นไปได้ในการพัฒนาปรับปรุงโครงการและหลักสูตร

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญ (รอบที่ 2) ตรวจสอบความเห็นด้วยเกี่ยวกับโครงการและหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย จุดอ่อน จุดแข็ง แนวโน้ม เหมาะสมเป็นไปได้ในการพัฒนาปรับปรุงโครงการและหลักสูตร ด้วยการวิเคราะห์ ค่ามัธยฐาน (Median : Mdn) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter quartile Range : IR) ของแต่ละข้อคำถาม (สิริรัตน์ วิภาสศิลป์, 2547 : 34 - 42; บุญชม ศรีสะอาด และ สุธิทอง ศรีสะอาด, 2552 : 19 - 23) ค่ามัธยฐานจะแสดงถึงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญอยู่ในระดับใด ส่วนค่าพิสัยระหว่างควอไทล์นั้นจะแสดงให้เห็นว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องกันหรือแตกต่างกันเพียงใด ถ้าพบว่าทุกข้อมีค่า Mdn ที่ระดับใดระดับหนึ่งโดยที่ไม่มีค่า IR (มีค่าเป็นศูนย์) แสดงว่า ผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญทุกคนมีความเห็นตรงกันทุกประการในทุกข้อซึ่งเรียกว่าเป็นฉันทามติ

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวโน้มความเหมาะสมเป็นไปได้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงโครงการและหลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) ของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยพิจารณาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้

ขั้นตอนที่ 4 การยกร่างหลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2567 และโครงการนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) ของสำนักงาน ป.ป.ช. ด้วยการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารหลักสูตรและผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน และคณะผู้วิจัยด้วยแบบสนทนากลุ่ม เมื่อวันที่ 10 -15 ธันวาคม 2566 เพื่อให้ได้ร่างหลักสูตรและโครงการดังกล่าวเสนอสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อนำไปพิจารณาสู่การปฏิบัติใช้พัฒนาผู้เข้ารับการอบรมต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินโครงการและหลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) ที่ผ่านมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก การบริหารจัดการโครงการโดยรวมอยู่ในระดับดี มีข้อเสนอแนะ เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้ชัดเจน แยกโครงการและหลักสูตรให้เป็นคนละส่วนกันเพราะโครงการเป็นเครื่องมือนำเอาหลักสูตรไปใช้สู่การปฏิบัติพัฒนาอบรม เกี่ยวกับจำนวนผู้เข้ารับการอบรมและจากภาคเอกชน ควรได้รับการพิจารณารับเข้าอบรมเพิ่มขึ้น จากการศึกษาผลกระทบของโครงการเชิงบวก พบว่า เป็นโครงการที่มีผู้เข้ารับการอบรมหลากหลายสาขาวิชาชีพ ก่อให้เกิดโลกทรรศน์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้กว้างไกล สำหรับผลกระทบเชิงลบการสร้างกลุ่มหรือเครือข่ายมีประโยชน์ต่อการพัฒนาแก้ไขปัญหา แต่อาจจะถูกมองว่าเป็นระบบอุปถัมภ์ ข้อเสนอแนะเพื่อการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร คือ หลักสูตรต้องแยก

เป็นอิสระ ไม่รวมอยู่กับโครงการ ควรปรับปรุงจัดทำหลักการหรือบทนำของหลักสูตรหรือความนำ หลักสูตรนี้มุ่งอะไร ผู้ผ่านการอบรมแล้วจะมีอะไรเกิดขึ้น ปรับโครงสร้าง เนื้อหา และเวลาของหลักสูตร เนื้อหารายวิชา วิธีการอบรม การวัดประเมินผล การสำเร็จการอบรม เพื่อให้หลักสูตรเป็นมาตรฐานสากล

โครงการมีจุดแข็ง คือ ดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องมา 14 รุ่น จำนวนผู้สมัครเข้าร่วมอบรมตามโครงการมีจำนวนมากต้องคัดเลือกอย่างเข้มข้น จุดอ่อนขาดผู้เข้ารับการอบรมจากภาคเอกชนซึ่งจะทำให้มีความหลากหลายครอบคลุมเป็นไปตามสภาพบริบทของสังคมจริง ได้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีโลกทรรศน์ที่กว้างไกล ควรปรับปรุงคุณสมบัติเพื่อรองรับการเชิญบุคลากรของหน่วยงานต่างประเทศในอาเซียนมาเข้ารับการอบรมด้วยเพื่อยกระดับมาตรฐานของโครงการและหลักสูตร และยังเป็นการปฏิบัติตามหลักการของรัฐภาคีซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกอยู่ด้วย ควรจัดทำ MOU ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาบุคลากรและเป็นทางเลือกของผู้ผ่านการอบรมด้วยการใช้หลักสูตรเทียบเคียงเป็นวุฒิการศึกษาในสาขาวิชารัฐศาสตร์เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลหรือวิชาอื่นๆ

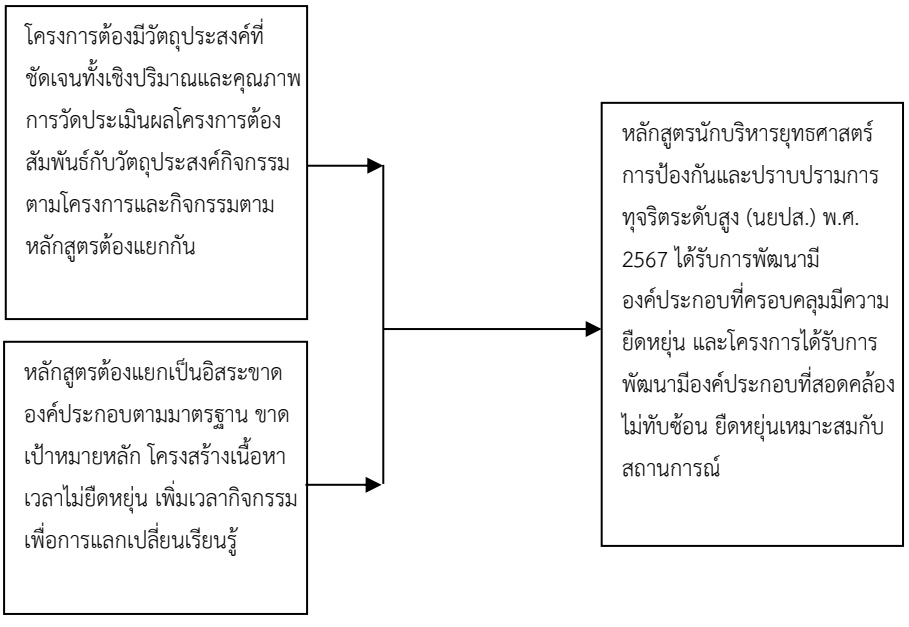
2. โครงการและหลักสูตรมีความสำคัญจำเป็นสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และสภาพปัญหาและความต้องการของประเทศ มีแนวโน้มเหมาะสมเป็นไปได้ที่ควรปรับปรุง อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 5.00, IR = 1.00) จุดแข็งของหลักสูตร เป็นหลักสูตรที่มีความหลากหลายในเนื้อหาส่งเสริมเปิดโอกาสให้สร้างเครือข่ายมุ่งเน้นให้จัดทำยุทธศาสตร์หรือกำหนดแนวทางมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในลักษณะเอกสารวิชาการ มีการศึกษาดูงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐและเอกชนตลอดทั้งได้มีการอบรมร่วมกับสถาบันในต่างประเทศ อยู่ในระดับมาก (Mdn = 4.00, IR = 1.50) จุดอ่อนของหลักสูตร หลักสูตรควรเพิ่มเวลาการอบรมให้มากกว่านี้ เพราะมีผู้เข้ารับการอบรมที่หลากหลาย มีพื้นฐานไม่เท่ากัน ควรจัดการอบรมที่ไม่เน้นกฎหมายมากเกินไป ควรเป็นเวทีแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันจะได้แนวคิดนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานของตน การจัดเวลาที่ใช้ในการบรรยายหรืออภิปรายไม่สอดคล้องกับกรอบของเนื้อหา การจัดการเรียนรู้ควรเป็นการนำเสนอกรณีศึกษาเพื่อให้เกิดการวิเคราะห์ การนำเสนอผลการศึกษาจากเอกสารวิชาการให้เวลานำเสนอน้อยเกินไป ยังไม่เข้าใจและขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กิจกรรมการถกแถลงมีความสำคัญและจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นต้องเพิ่มเวลาและจำนวนครั้งของกิจกรรมนี้ อยู่ในระดับมาก (Mdn = 4.00, IR = 1.50)

3. โครงการและหลักสูตรยังมีองค์ประกอบที่ทับซ้อนกันอยู่ ควรได้รับการพัฒนาให้มีความเป็นอิสระยืดหยุ่น เหมาะสมกับสถานการณ์ของรูปแบบการทุจริตคอรัปชันที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน มีแนวโน้มเหมาะสมเป็นไปได้ที่ควรจะปรับปรุงตามแนวทางนี้ หลักสูตรควรได้รับการพัฒนารูปแบบให้เป็นมาตรฐานและปรับปรุงโครงสร้างรายวิชาให้เหมาะสมด้วยการกำหนดหลักการเหตุผลเป็นการเฉพาะของหลักสูตร กำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายให้สอดคล้องกับความเป็นนักบริหารยุทธศาสตร์ระดับสูง ปรับโครงสร้างหมวดวิชา กลุ่มวิชา แขนงวิชา คำอธิบายรายวิชา การกำหนดเวลา (จำนวนชั่วโมง) แต่ละรายวิชาควรกำหนดแบบยืดหยุ่นและบูรณาการขอบเขตเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยและเพื่อการเทียบโอนได้ในอนาคต โครงการต้องระยุ

รายละเอียดเกี่ยวกับการยกระดับไปสู่มาตรฐานและเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมที่สนใจจะเทียบโอนเนื้อหาเพื่อขอรับวุฒิการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา วัตถุประสงค์ของโครงการ ควรปรับเป็น 2 ส่วนคือ เชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อให้เป็นแนวทางการวัดประเมินผลของโครงการด้วย

4. หลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) พ.ศ. 2567 ได้รับการพัฒนาด้วยการจัดทำ ความนำ กำหนดวิสัยทัศน์ให้เน้นการกำหนดและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ กำหนดหลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และหลักการ ปรับโครงสร้าง เนื้อหา เวลา ให้เป็นแบบยืดหยุ่นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพิ่มเวลากิจกรรมการถกแถลงให้มากยิ่งขึ้น และเพิ่มเวลาการนำเสนอผลการศึกษาเอกสารวิชาการส่วนบุคคลเพื่อเป็นการถ่ายทอดแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจรติอย่างหลากหลาย ปรับปรุงรายวิชาและขอบข่ายให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์โดยการนำกรณีปัญหาจากที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ได้ดำเนินการสอบสวนแล้วนำมาถอดบทเรียนเพื่อประยุกต์สู่การปฏิบัติ จัดแยกกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมโครงการ เช่น การรายงานตัว ปฐมนิเทศ พิธีเปิดการอบรม การเตรียมความพร้อม การประเมินหลักสูตร พิธีปิดการอบรมออกจากการเป็นกิจกรรมของหลักสูตรโครงการนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) ได้รับการพัฒนาด้วยการปรับกิจกรรมให้มีความชัดเจนระหว่างกิจกรรมของโครงการและกิจกรรมตามหลักสูตร ต้องแยกจากกัน และเพิ่มกิจกรรมการศึกษาผลกระทบและความคาดหวังของโครงการเพิ่มขึ้น ปรับจุดมุ่งหมายเป็นเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ปรับการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแยกเป็นการประเมินโครงการและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

สรุปผลการวิจัยเป็นแผนภาพดังนี้

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการประเมินโครงการและหลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) ที่ผ่านมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก อันเนื่องมาจากว่า หลักสูตรและโครงการได้มีการปรับปรุงมาเป็นระยะอย่างต่อเนื่องทุกปี ผู้เข้ารับการอบรมในแต่ละรุ่นเป็นผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเข้ามาอบรมจึงมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรและโครงการ ประกอบกับจากการศึกษายังพบว่าการบริหารจัดการโครงการ เช่น อาคารสถานที่มีความเหมาะสมรวมถึงด้านอื่นๆ จึงส่งผลให้ผู้เข้ารับการบอรมมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับโครงการและหลักสูตรอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับการวิจัยของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (2565 : 178 - 179; 2566 : 112 - 113) ที่พบว่า ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย $\overline{x} = 4.53$, $SD = 0.58$ และ $\overline{x} = 4.55$, $SD = 0.05$ ตามลำดับซึ่งผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ ($\overline{x} \geq 3.51$; $SD < 1.00$) และผลการประเมินหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย $\overline{x} = 4.65$, $SD = 0.56$ และ $\overline{x} = 4.73$, $SD = 0.04$ ตามลำดับ เช่นกัน

2. โครงการและหลักสูตรมีความสำคัญจำเป็นสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และสภาพปัญหา และความต้องการของประเทศ มีแนวโน้มเหมาะสมเป็นไปได้ที่ควรปรับปรุงอยู่ในระดับมากที่สุด อันเนื่องมากจากสำนักงาน ป.ป.ช. โดยสถาบันการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สัญญา ธรรมศักดิ์ จัดตั้งขึ้นเพื่อให้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นศูนย์กลางการพัฒนาบุคลากรทั้งภายในและระหว่างประเทศ ส่งเสริมพัฒนาภาคีเครือข่าย เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงปัญหาและความต้องการของประเทศสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินกิจกรรมโครงการที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดให้เป็นไปตามความต้องการและบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาบุคลากร (สำนักงาน ป.ป.ช. 2565 : 4 - 6 ; 2566 : คำนำ, 4 - 6) สำหรับแนวโน้มเหมาะสมเป็นไปได้ที่ควรปรับปรุงทั้งหลักสูตรและโครงการอยู่ในระดับมากนั้นอันเนื่องมาจากการดำเนินโครงการและการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลานานถึง 14 ปี ทั้งโครงการและหลักสูตรควรที่จะได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (2566 : 129 - 130, 141 - 142) ที่พบว่ามีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงโครงการและหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับชื่อของหลักสูตรที่มุ่งเน้นที่นักบริหารยุทธศาสตร์ระดับสูง

3. โครงการและหลักสูตรยังมีองค์ประกอบที่ทับซ้อนกันควรได้รับการพัฒนาให้มีความยืดหยุ่นเป็นอิสระเหมาะสมกับสถานการณ์ของรูปแบบ การทุจริตคอร์รัปชันที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน และมีแนวโน้มเหมาะสมเป็นไปได้ที่ควรจะต้องปรับปรุง อันเนื่องมาจากหลักสูตรและโครงการ เป็นเครื่องมือที่ใช้ดำเนินการพัฒนายุทธศาสตร์มาอย่างต่อเนื่อง ควรจะได้รับการพัฒนาอันเนื่องมากจากการศึกษาผลกระทบและความคาดหวังในการดำเนินโครงการและเกี่ยวกับหลักสูตรจากผู้เข้ารับการอบรมทั้งเชิงบวก เชิงลบของ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2566 : 52 - 55) ที่พบว่ามีความสอดคล้องกันคือ การจัดสรรเวลาเพื่อการอบรมยังไม่มีความเหมาะสมผู้เข้ารับการอบรมมีความหลากหลายสาขาวิชาชีพจะเกิดการเรียนรู้ต่างกัน ไม่ต้องการเนื้อหากฎหมายมากเกินไป สภาพสังคมมีปัญหาการคอร์รัปชันเพิ่มมากขึ้น หลักสูตรมีเนื้อหาไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งจากที่กล่าวมาแล้วจึงเป็นเหตุผลอันสมควรที่มีแนวโน้มเหมาะสมเป็นไปได้ที่ควรจะต้องพัฒนาปรับปรุงโครงการและหลักสูตร

4. หลักสูตรได้รับการพัฒนาด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรให้เน้นการกำหนดและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ปรับโครงสร้างเนื้อหา เวลาให้เป็นแบบยืดหยุ่น เพิ่มเวลากิจกรรมการถกแถลง การนำเสนอผลงานการศึกษารายบุคคล ปรับปรุงรายวิชา และขอบข่ายเนื้อหาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การนำกรณีศึกษามาถอดบทเรียน ส่วนโครงการได้พัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรม และการวัดประเมินผลให้แยกการประเมินโครงการและผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตร อันเนื่องมากจากการศึกษาด้วยเทคนิคเดลฟายครั้งนี้ได้แนวทางการปรับปรุงพัฒนาโครงการและหลักสูตรตามรายละเอียดที่กล่าว ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับหลักการแนวคิดของ Beauchamp (1981) และวิชัย วงษ์ใหญ่ (2552: 469-474) ที่หลักสูตรจะต้องมีองค์ประกอบ เช่น จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล และแนวทางการดำเนินกิจกรรมการอบรมจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เน้นการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นมากว่าเนื้อหาตามแนวคิดของ Javis (1983), Rogers (1986), Knowles.et.al. (1998) สมคิด บางโม (2547) ส่วนโครงการจะต้องมีองค์ประกอบ เช่น ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนการพิจารณาสรุปด้วย การวัดประเมินผลโครงการและหลักสูตรต้องแยกออกจากกันเป็นส่วนๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการพัฒนาโครงการและหลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) ของสำนักงาน ป.ป.ช. มี 2 ส่วน ประกอบด้วย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยดังนี้

1. การจัดทำโครงการฝึกอบรมหลักสูตรระยะยาวจะต้องมีหลักสูตรแยกเป็นอิสระเป็นการเฉพาะเพราะโครงการเป็นเพียงเครื่องมือในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ

2. การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับผู้ใหญ่ที่มีช่วงเวลา 6 เดือนขึ้นไป จะต้องคำนึงถึงกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นหลัก และจะต้องมีลักษณะของการยืดหยุ่นระยะเวลาในแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคมและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

3. การจัดกิจกรรมฝึกอบรมระหว่างกิจกรรมตามโครงการและกิจกรรมตามหลักสูตรจะต้องแยกให้ชัดเจนเพื่อการดำเนินการประเมินผลโครงการและการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตร

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงาน ป.ป.ช.

1. การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ต้องนำเสนอคณะอนุกรรมการกำกับหลักสูตรให้ความเห็นชอบและประกาศใช้เป็นหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2567

2. สำนักงาน ป.ป.ช. ควรพิจารณาลงนามความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อการเทียบเคียงหลักสูตร

3. สำนักงาน ป.ป.ช. ควรเพิ่มจำนวนผู้เข้ารับการอบรมจากภาคเอกชน และจากบุคลากรของประเทศต่างๆ ซึ่งเป็นภาคีเครือข่ายในกลุ่มอาเซียน

4. การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรด้วยวิธีการอภิปรายของวิทยากร ควรกำหนดประเด็นให้คณะวิทยากรได้นำไปพิจารณาร่วมกันก่อนเพื่อบูรณาการ แล้วจึงนำมาสู่การอภิปรายจะได้เนื้อหาตรงประเด็นตามที่ต้องการ

เอกสารอ้างอิง

ชัชวาลย์ ทัตศิวัช. (2553). การวิจัยด้านเทคนิคเดลฟาย The Delphi Technique of researching. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์.* 8 (11), 185-229.

บุญชุม ศรีสะอาดและสุริทอง ศรีสะอาด. (2552). *การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2565). *รายงานสรุปผลการประเมินฉบับสมบูรณ์โครงการอบรมหลักสูตร “นักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง” (นยปส.) รุ่นที่ 13.* กรุงเทพมหานคร. ถ่ายเอกสาร.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2566). *รายงานผลการศึกษาฉบับสมบูรณโครงการนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) รุ่นที่ 14.* กรุงเทพมหานคร. ถ่ายเอกสาร

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2552). *หลักสูตร ในสารานุกรมวิชาชีพครู เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา.* กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา.

สมคิด บางโม. (2547). *องค์กรและการจัดการ.* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: จูนพับลิชชี่.

สิริรัตน์ วิภาสศิลป์. (2547). *“สถิติพรรณนา” ใน ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยและสถิติประยุกต์ทางนิเทศศาสตร์.* หน่วยที่ 11 นนทบุรี : สาขาวิชานิเทศศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สังศิต พิริยะรังสรรค์, รัตพงษ์ สอนสุภาพ, บุญสม เกษะประดิษฐ์ และ ศรัณย์ ธิติลักษณ์. (2555). *การควบคุมคอร์รัปชันในเอเชีย : สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และไทย.* ปทุมธานี. สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยรังสิต.

สำนักงาน ป.ป.ช. (2565). *คู่มือผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) รุ่นที่ 13.* นนทบุรี. ถ่ายเอกสาร

สำนักงาน ป.ป.ช. (2566). *คู่มือผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) รุ่นที่ 14.* นนทบุรี. ถ่ายเอกสาร

Beauchamp, G.A. (1981). *Curriculum Theory.* Itasca lllinois : O.F. Peacock.

Javis, P. (1983). *Adult and Continuing Education : Theory and Practice*. Kent : Croom Helm.

Knowles, Malcolm, S.;et al. (1998). *The Adult Learner : The Definitive Classic in Adult Education and Human Resource Development*, 5th ed. Houston, TX : Gulf Publishing.

Rogers, A (1986). *Teaching Adults.* Milton Keynes ; Open University Press.

กลวิธีการใช้ภาษาและการโน้มน้าวใจในโฆษณาส่งเสริมสุขภาพจากนิตยสารชีวจิต พ.ศ. 2563-2564

The Language and Persuasion Strategies in Health Promotion Advertisements from Cheewajit Magazine 2020-2021

นงลักษณ์ สุขทั่ว และ จิรัฐิพร ไทยงูเหลือม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
Nongluk Sukthuar and Jiratthiporn Thainguluam
Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nongluk@rajsima.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากลวิธีการใช้ภาษาโฆษณาส่งเสริมสุขภาพในนิตยสารชีวจิต ระหว่างปี พ.ศ. 2563-2564 2) เพื่อศึกษาการใช้ภาษาโน้มน้าวใจที่ปรากฏในโฆษณาส่งเสริมสุขภาพในนิตยสารชีวจิต ระหว่างปี พ.ศ. 2563-2564 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศึกษาจากชื่อสินค้า คำโฆษณาของสินค้าหรือข้อความโฆษณา ซึ่งรวบรวมจำนวนข้อความการโฆษณาส่งเสริมสุขภาพในนิตยสารชีวจิตได้ทั้งหมด 91 ข้อความ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบบันทึกข้อมูลโฆษณาเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพจากนิตยสารชีวจิต พ.ศ. 2563-2564 2) แบบวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาโฆษณาส่งเสริมสุขภาพจากนิตยสารชีวจิตปี พ.ศ. 2563-2564

ผลการวิจัย พบว่า กลวิธีการใช้ภาษา ได้แก่ การใช้คำ คือ คำขอบเขตความหมายต่างกันจำนวน 13 คำ รองลงมา ความหมายคล้ายกันแต่มีที่ใช้ต่างกันจำนวน 8 คำ ความหมายคล้ายกันแต่มีระดับหรือน้ำหนักต่างกันจำนวน 2 คำ ความหมายอุปมาจำนวน 1 คำ มีความหมายนัยประหวัดจำนวน 1 คำ ตามลำดับ กลวิธีการโน้มน้าวใจ พบว่ามีจำนวน 3 กลวิธี ได้แก่ จุดจูงใจด้านเหตุผลและข้อโต้แย้ง มีจำนวนทั้งหมด 72 รายการ รองลงมา คือ การใช้ความหมายตรง และความหมายแฝง มีจำนวนทั้งหมด 55 รายการ แบ่งออกเป็นความหมายตรง 54 รายการ และความหมายแฝง 1 รายการ จุดจูงใจด้านอารมณ์และความรู้สึก มีจำนวนทั้งหมด 19 รายการ และการใช้ภาษาสละสลวย 1 รายการ ตามลำดับ ผลการศึกษาทำให้เห็นลักษณะการใช้ถ้อยคำ และการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในนิตยสารชีวจิตเป็นประโยชน์สำหรับวงการธุรกิจในรูปแบบต่างๆ นำไปปรับใช้ในการเขียนโฆษณาในสื่อต่างๆ ให้มีความน่าสนใจ และสามารถดึงดูดใจกลุ่มผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น

* วันที่รับบทความ : 7 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 18 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 22 มกราคม 2567
Received: January 7 2024; Revised: January 18 2024; Accepted: January 22 2024

ข้อเสนอแนะ ควรศึกษากลวิธีอื่นๆ ในการโฆษณาสินค้า ศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำ วลี หรือศึกษาตามแนวภาษาศาสตร์ หรืออรรถศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำศัพท์ หรือกลุ่มคำศัพท์ในบทโฆษณาที่เกี่ยวกับสินค้า หรือบริการที่ปรากฏในสิ่งพิมพ์หรือสื่ออื่น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของการใช้ภาษาที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ทำให้เห็นมุมมองที่แตกต่างออกไป ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

คำสำคัญ: การโฆษณาส่งเสริมสุขภาพ; กลวิธีการใช้ภาษา; การโน้มน้าวใจ; สโลแกนหรือข้อความโฆษณา; นิตยสารชีวจิต

Abstract

This research aims to: 1) Investigate the linguistic strategies employed in health promotion advertisements found in the Cheewajit magazine during the years 2020-2021; 2) Examine the persuasive language techniques presented in the same context. The study analyzed a total of 91 advertising messages, which included product names and promotional content. the methodological tools utilized for this research comprised: 1) A data collection template for health promotion advertisements from Cheewajit magazine for the specified years; 2) A linguistic analysis template to evaluate the health promotion strategies used in these advertisements.

The findings reveal that the linguistic strategies include the use of 13 words with varying semantic scopes, eight words of similar meanings but used in different contexts, two words with differing degrees of intensity, one metaphorical expression, and one example of semantic economy. In terms of persuasive techniques, three main strategies were identified: 72 instances of motivational appeals based on logic and argumentation, 55 uses of direct and implied meanings (54 direct, 1 implied), 19 emotional appeals, and one instance of eloquent language use. These results illustrate the nuanced use of language and persuasive approaches in Cheewajit magazine, offering valuable insights for business practices, especially in crafting appealing and consumer-attracting advertisements in various media.

Recommendations for further research include exploring additional linguistic strategies in advertisement, comparative studies of word and phrase usage, and investigations into the linguistics or rhetoric related to vocabulary and phrases in advertising content across different media to highlight diverse perspectives and benefits for stakeholders.

Keywords: Health Promotion Advertising; Language Strategies; Persuasion; Slogans or Advertising Messages; Cheewajit Magazine

บทนำ

นิตยสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีระยะเวลาในการตีพิมพ์ออกเผยแพร่แก่ผู้อ่านอย่างสม่ำเสมอ มุ่งไปในทางสร้างความบันเทิง หากพิจารณาถึงความเปลี่ยนแปลงของนิตยสารในปัจจุบัน จะพบว่านิตยสารมิได้มุ่งเฉพาะการให้ความบันเทิงแต่เพียงอย่างเดียว แต่บางฉบับยังสามารถให้ความรู้ในทางวิชาการด้านใดด้านหนึ่งแก่ผู้อ่านด้วย ดังที่ ทักษิณา ชัยอิทธิพรวงศ์ (2560 : 29) อธิบายว่า นิตยสารเป็นตัวแทนของสังคมเสมือนจริง (virtual communities) นิตยสาร เป็นช่องทางที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมที่สลับซับซ้อนในวัฒนธรรมหนึ่งๆ ระหว่างนิตยสาร และผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านยอมรับอย่างไม่รู้ตัว นอกจากจะมีบทบาทสะท้อนภาพความเป็นจริงที่มีอยู่ในสังคม นิตยสารยังมีอิทธิพลต่อการสะท้อนสภาพความเป็นจริงของสังคมและสร้างสรรค์วัฒนธรรมขึ้นใหม่

“นิตยสารชีวจิต” เป็นนิตยสารที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพ ตีพิมพ์ออกจำหน่ายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบัน คำว่า “ชีวจิต” เป็นที่สนใจของคนที่รักสุขภาพ ตามกระแสที่คนไทยหันมาดูแลสุขภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ ณัฐ นาคะสุวรรณ (2547 : 24) กล่าวว่า นิตยสารชีวจิต เน้นการให้ความรู้เรื่องสุขภาพ ทั้งการดูแล ป้องกัน ฟื้นฟู และการบำบัดโรคยามเจ็บป่วย โดยยึดหลักแพทย์แบบองค์รวม (Holistic) คือ พิจารณาทั้งกาย ใจ สังคม หรือสภาพ แวดล้อม เป็นกรอบในการนำเสนอเนื้อหาสาระ ซึ่งผู้อ่านสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน ส่วน ธัญลักษณ์ ธรรมจักษ์ (2559 : 1) กล่าวว่า ปัจจุบันผลการสำรวจสุขภาพของคนไทยพบว่าสาเหตุการเสียชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน เป็นสาเหตุอันดับต้นของการเสียชีวิตของประชากรโลก ทำให้การดูแลสุขภาพตนเองในเบื้องต้นเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐาน เพื่อให้ร่างกายแข็งแรงอยู่เสมอ ดังนั้น หนังสือชีวจิตจึงเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น เนื้อหาในนิตยสารประกอบด้วย เนื้อหา รูปเล่ม การเผยแพร่ จำหน่าย ระยะเวลาการเผยแพร่ของสิ่งพิมพ์นิตยสาร และโฆษณา หากพิจารณาในนิตยสารนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการโฆษณาสินค้า ที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพในฐานะนิตยสารทางเลือกด้านสุขภาพ เพื่อเป็นแนวทาง ให้ผู้อ่านทั้งที่เป็นผู้ป่วย และผู้ที่ไม่ป่วยมีทางเลือกมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สุขภาพจิตที่ดีขึ้น

นิตยสารชีวจิต ได้เผยแพร่แนวทางการดำเนินชีวิตแบบชีวจิตเข้ามาใช้ทำให้คนไทยได้รู้จักมากขึ้น บุษราคัม นรบัติ (2562 : 1) กล่าวว่า พฤติกรรมการเลือกรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพเข้ามามีบทบาทต่อวิถีชีวิต หรือการดำเนินชีวิตของผู้คนในปัจจุบันมากขึ้น เนื่องจากการดูแล และรักษาสุขภาพร่างกายที่ได้ขยายวงกว้าง ส่งผลให้พฤติกรรมในการบริโภคอาหารโดยรวมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป โดยหันมารับประทานอาหาร หรือผลิตภัณฑ์อาหารประเภทผักเพื่อสุขภาพกันมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์อาหารเสริมอาหารต้านโรคภัยต่างๆ ปัจจุบันนี้รูปแบบอาหารชีวจิต ซึ่งเกิดขึ้นล่าสุด ก็ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจากผู้บริโภค สอดคล้องกับ เกศศิณี ตระกูลทิวากร (2543 : 126) ได้กล่าวไว้ว่า ในวงการอาหารปัจจุบันนี้ ให้ความสนใจกับอาหารสร้างสุขภาพ (Functional Food) ซึ่งเป็นอาหารที่รับประทานเพื่อป้องกันการเกิดโรค เป็นความคิดที่พยายามลดปริมาณผู้เจ็บป่วย เมื่อสูงอายุขึ้น การโฆษณาสินค้าและบริการก็เป็นหนึ่ง

ในองค์ประกอบของหนังสือนิตยสารชีวจิต เนื่องจากหนังสือที่ตีพิมพ์ต้องใช้เงินทุน ค่าใช้จ่ายในการจัดทำ และยังเป็นช่องทางที่ช่วยกระตุ้นยอดขาย เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ลูกค้า เกิดการตัดสินใจบริโภคผลิตภัณฑ์ชนิดนั้นๆ ที่ปรากฏข้อความโฆษณาอยู่ในนิตยสารชีวจิต

การโฆษณาจึงถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบธุรกิจ และเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่สำคัญที่สุด ซึ่งจะขาดไม่ได้ในขั้นตอนของการส่งเสริมการขาย และเดชพันธ์ ประวิชัย (2558 : 26-28) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันการโฆษณามีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาแก้ไขปัญหาสังคมโดยการโฆษณาในสิ่งที่สร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม ทำให้ประชาชนผู้บริโภคได้รับความรู้มากขึ้นกว่าเดิม จะเห็นได้ว่า หากไม่มีการโฆษณาซึ่งถือว่าเป็นการส่งเสริมการขายที่ดีแล้ว สินค้าหลายผลิตภัณฑ์ก็ไม่สามารถยืนหยัดอยู่ได้ในท้องตลาด ส่วนการโฆษณาก็ขึ้นอยู่กับการสร้างแรงจูงใจของผู้ผลิตโฆษณาว่าจะสามารถเอาชนะใจในการตัดสินใจเลือกผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด

ภาษาโน้มน้าวใจถือเป็นส่วนสำคัญที่ใช้ในการโฆษณา เพื่อทำให้ภาษามีความหลากหลายมากขึ้น การโฆษณาสินค้าและบริการแต่ละชนิดนั้น มีลักษณะเฉพาะในการเลือกสรรถ้อยคำที่แตกต่างกันออกไป เพื่อต้องการให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับตัวสินค้า และบริการมากที่สุด นอกจากนั้นยังมีตัวแปรอื่นๆ ซึ่งถือเป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มเป้าหมายที่ผู้ผลิตจะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตลอดจนสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม เป็นต้น ตัวแปรต่างๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดการเลือกใช้ถ้อยคำในการโฆษณา และยังถือได้ว่าเป็นตัวการสำคัญ ก่อให้เกิดความแตกต่างทางด้านภาษาโฆษณาของสินค้าแต่ละชนิด จากการศึกษาข้อมูล อาจกล่าวได้ว่าการโน้มน้าวใจในโฆษณาส่งเสริมสุขภาพในนิตยสารชีวจิต ปี พ.ศ. 2563-2564 ทำให้ผู้วิจัยเห็นลักษณะพิเศษของการโฆษณาสินค้า ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสินค้าและบริการจากนิตยสารชีวจิต ที่มีความแตกต่างไปจากสินค้าและบริการทั่วไป ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาและค้นคว้ากลวิธีการใช้ภาษาในการโฆษณาสินค้าส่งเสริมสุขภาพ ในนิตยสารชีวจิต ว่ามีลักษณะการใช้ภาษาอย่างไร มีวิธีการอย่างไรที่จะสามารถโน้มน้าวใจผู้รับสารสนใจในผลิตภัณฑ์สินค้าได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นแนวทางในการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในการโฆษณาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากลวิธีการใช้ภาษาโฆษณาส่งเสริมสุขภาพในนิตยสารชีวจิต ระหว่างปี พ.ศ. 2563-2564

2. เพื่อศึกษาการใช้ภาษาโน้มน้าวใจที่ปรากฏในโฆษณาส่งเสริมสุขภาพในนิตยสารชีวจิต ระหว่างปี พ.ศ. 2563-2564

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ

เป็นการศึกษาจากหนังสือนิตยสารชีวจิต ระหว่างปี พ.ศ. 2563-2564 ฉบับที่ 522-545 (เฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกศึกษาโฆษณาการส่งเสริมสุขภาพที่ปรากฏในนิตยสารชีวจิต ศึกษาจากชื่อสินค้า สโลแกนของสินค้าหรือข้อความโฆษณา ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ถึงวันที่ 16 มิถุนายน 2564 จำนวน 24 ฉบับ ผู้แต่ง : วาสนา พลายเล็ก (บรรณาธิการ) สำนักพิมพ์ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) สถานที่พิมพ์ กรุงเทพมหานคร โดยศึกษากลวิธีการใช้ภาษาและการใช้ภาษาโน้มน้าวใจ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ศึกษากลวิธีการใช้ภาษาและการโน้มน้าวใจในโฆษณาส่งเสริมสุขภาพจากนิตยสารชีวจิต พ.ศ. 2563-2564 ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกข้อมูลโฆษณาส่งเสริมสุขภาพ จากนิตยสารชีวจิต เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การวิจัยดังกล่าว 3 ข้อ ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกข้อมูลโฆษณาเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพจากนิตยสารชีวจิต พ.ศ. 2563-2564

2.2 เครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

แบบวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาโฆษณาส่งเสริมสุขภาพจากนิตยสารชีวจิตปี พ.ศ. 2563-2564

3. เก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 รวบรวมข้อมูลที่เป็นเรื่องกลวิธีการใช้ภาษาและการโน้มน้าวใจที่อยู่ในโฆษณาส่งเสริมสุขภาพจากนิตยสารชีวจิต พ.ศ. 2563-2564 ซึ่งนิตยสารชีวจิต เป็นหนังสือนิตยสารประเภทให้สาระความรู้มากกว่าบันเทิง นิตยสารชนิดนี้วางจำหน่ายเหมือนกัน เดือนละ 2 ครั้ง ระยะเวลาปี 1 รวมทั้งหมด 24 ฉบับ ดังนี้

3.2 ผู้วิจัยศึกษาจากชื่อสินค้า คำโฆษณาของสินค้าหรือข้อความโฆษณา และรวบรวมจำนวนข้อความการโฆษณาส่งเสริมสุขภาพในนิตยสารชีวจิตได้ทั้งหมด 91 ข้อความ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ ดังนี้

เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 เกณฑ์ คือ กลวิธีการใช้ภาษา และการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณา ได้จัดหมวดหมู่ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. กลวิธีการใช้ภาษา ผู้วิจัยจะใช้แนวทางของ โชษิตา มณีใส (2553 : 2-25, 57-70) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ ดังนี้

การใช้คำ

1. ขอบเขตความหมายต่างกัน
2. ความหมายอุปมา
3. ความหมายนัยประหวัด
4. ความหมายแฝง
5. ความหมายคล้ายกันแต่มีที่ใช้ต่างกัน
6. ความหมายคล้ายกันแต่มีระดับหรือน้ำหนักต่างกัน
7. ความหมายหลายอย่างโดยเป็นคำเดียวกันหรือคำพ้องรูป พ้องเสียง
8. มีเสียงสัมพันธ์กับความหมาย

2. การใช้ภาษาโน้มน้าวใจ ผู้วิจัยจะใช้แนวทางของ ณัฏฐ์ชุดา วิจิตรจามรี (2556 : 159-166, 273-274) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ ดังนี้

1. ความหมายตรงและความหมายแฝง
2. การใช้ภาษาก้าวร้าวรุนแรง
3. การใช้ภาษาหยาบคาย
4. การใช้ภาษาหรือวลีที่คุ้นเคย
5. การใช้ภาษาแสดงความไร้อำนาจ
6. การใช้ภาษาสละสลวย

จุดจูงใจในการโฆษณา

1. จุดจูงใจด้านเหตุผลและข้อโต้แย้ง
2. จุดจูงใจด้านอารมณ์และความรู้สึก

5. การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์แล้วมีการนำเสนอข้อมูล ดังนี้

1. การพรรณนาวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา
2. จัดทำตารางสรุปผลข้อมูลที่ศึกษาค้นพบ
3. จัดทำตารางสรุปจำแนกความถี่ที่ปรากฏ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาตามกรอบแนวคิดของนักวิชาการในการศึกษาและวิเคราะห์ ดังนี้

1. กลวิธีการใช้ภาษาโฆษณาส่งเสริมสุขภาพ ในนิตยสารชีวจิต ระหว่างปี พ.ศ. 2563-2564 ผู้วิจัยจะใช้แนวทางของโชษิตา มณีใส (2553 : 2-25) ในการศึกษาและวิเคราะห์

2. การใช้ภาษาโน้มน้าวใจที่ปรากฏในโฆษณาส่งเสริมสุขภาพ ในนิตยสารชีวจิต ระหว่าง ปี พ.ศ. 2563-2564 ผู้วิจัยจะใช้แนวทางของ ณัฏฐ์ชุดา วิจิตรจามรี (2556 : 159-166, 273-274) ในการศึกษา และวิเคราะห์

สาเหตุที่ใช้นักวิชาการ 2 ท่านนี้ เนื่องจากเป็นนักวิชาการที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย และครอบคลุมกับประเด็นที่ศึกษา

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษากลวิธีการใช้ภาษาและการโน้มน้าวใจในโฆษณาส่งเสริมสุขภาพจากนิตยสารชีวจิต พ.ศ. 2563-2564 ซึ่งได้เก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ถึงวันที่ 16 มิถุนายน 2564 จำนวน 24 ฉบับ มีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. กลวิธีการใช้ภาษาโฆษณาส่งเสริมสุขภาพในนิตยสารชีวจิต ระหว่างปี พ.ศ. 2563-2564 พบว่า มีกลวิธีการใช้ภาษา ดังนี้

การใช้คำ

1. ขอบเขตความหมายต่างกัน จำนวน 13 รายการ เช่น

Cacao Rich โกโก้ริช GOLD Selection

“Premium Dutch Cocoa Powder โกโก้ ริช โกลด์ ซีเล็คชั่น คัดสรรโกโก้ที่ดีที่สุดสำหรับคุณ”

(นิตยสารชีวจิต ฉบับที่ 522 วันที่ 1 กรกฎาคม 2563)

จากข้อความข้างต้น มีขอบเขตความหมายต่างกัน เพราะหากใช้ คำว่า “โกโก้” คำเดียวเป็นคำนามสามัญความหมายกว้าง อธิบายว่า โกโก้ หมายถึง ชื่อเครื่องดื่มที่ทำมาจากเมล็ดผลโกโก้ ส่วนคำว่า “โกโก้ ริช โกลด์ ซีเล็คชั่น” เมื่อเพิ่มคำศัพท์ภาษาต่างประเทศ คือ คำวิสามัญทำให้มีความหมายแคบลงใช้คำเฉพาะเจาะจง คำว่า “ริช โกลด์ ซีเล็คชั่น” Rich Gold Selection หมายถึง สิ่งที่ดี อุดมไปด้วยสิ่งที่ล้ำค่าเสมือนทองคำ “โกโก้ ริช โกลด์ ซีเล็คชั่น” จึงสื่อความหมายถึงสินค้าที่มีคุณภาพระดับดีที่สุด

เมื่อผู้อ่านโฆษณานี้ ทำให้รู้สึกเชื่อมั่นผลิตภัณฑ์สินค้า และสนใจสั่งซื้อการใช้ภาษาได้อย่างน่าสนใจ มีการปนภาษาระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทำให้จดจำง่าย ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ส่งผลให้ผู้อ่านข้อความนี้ สนใจซื้อสินค้าเนื่องจากมีการคัดสรรโกโก้ ที่มีคุณภาพดี เหมาะสำหรับลูกค้า เมื่อดื่มแล้วทำให้คลายเครียด ผ่อนคลาย สุขภาพดี ช่วยให้การไหลเวียนของเลือดดีขึ้น ลดความดันโลหิตลดคอเลสเตอรอล ลดระดับน้ำตาลในเลือด และมีสารต่อต้านโรคหอบหืด ช่วยให้ปอดขยายมากขึ้นทำให้หายใจผ่อนคลาย และลดการอักเสบ ทำให้ผู้ซื้อเกิดความเชื่อมั่นในสินค้า

2. ความหมายอุปมา จำนวน 1 รายการ เช่น

SK-II : FACIAL TREATMENT ESSENCE

“เรียกได้ว่าเป็นเบอร์ 1 แห่งวงการน้ำตบ จนได้รับฉายา "มิราเคิลวอเตอร์" เพียงแค่ตบเบาๆ หรือหยดบนสำลีจากนั้นนวดลงใบหน้าให้ทั่ว คุณก็จะรู้สึกถึงความชุ่มชื้น ผิวดูกระชับเสมือนเติมพลังให้แก่ผิว ด้วยพลังมหัศจรรย์จากพิเทร่า (Pitera) สูตรลับเฉพาะ ของเอสเค-ทู (SK-II) ที่อุดมไปด้วยคุณค่าจากวิตามิน กรดแอมิโน และแร่ธาตุมากมาย ที่ช่วยปรับสภาพ ให้ผิวทำงานอย่างเป็นธรรมชาติ ดูอ่อนเยาว์ ให้คุณพร้อมเผยผิวที่เปล่งประกายในทุกๆ วัน”

(นิตยสารชีวจิต ฉบับที่ 527 วันที่ 16 กันยายน 2563)

จากข้อความข้างต้น การใช้ถ้อยคำโฆษณาเน้นคำว่า “เป็นเบอร์ 1 แห่งวงการน้ำตบ” คุณก็จะรู้สึกถึงความชุ่มชื้น ผิวดูกระชับเสมือนเติมพลังให้แก่ผิวพรรณให้สดชื่น คำที่มีการกล่าวเปรียบโดยใช้คำว่า เสมือน เมื่อผู้อ่านเห็นโฆษณา สโลแกนนี้ ส่งผลทำให้ผู้อ่าน ตัดสินใจซื้อสินค้าได้ง่ายขึ้น เนื่องจากเนื้อหาจะชี้ให้เห็นคุณภาพของสินค้า เช่น ใช้แล้วจะรู้สึกถึงสุขภาพดี ทำให้ผู้ใช้มีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในการซื้อสินค้าได้มากขึ้น

3. ความหมายนัยประหวัด จำนวน 1 รายการ เช่น

SUWHASOO : FIRST CARE ACTIVAIING SERUM EX

“อีกหนึ่งเซรั่มตัวดังจากแดนโสม ได้รับการเคลมว่ามีเนื้อเซรั่มบางเบา สามารถใช้เป็นขั้นตอนแรกหลังการล้างหน้าได้ ประกอบด้วยส่วนผสมหลักระดับตำนาน ได้แก่ รากโกฐขี้แมว รากดอกโบตั๋นจีน เมล็ดบัวหลวงอินเดีย ดอกลิลี่ขาว และโซโลมอนส์ซีล พร้อมกลิ่นหอมสมุนไพรอ่อนๆ มีอานุภาพในการปรับสภาพผิวให้สมดุลเรียบเนียน สิวอักเสบลดลงและลดเลือนริ้วรอยอันเป็นเอกลักษณ์ของแบรนด์โซลวาซู (sulwhasoo) อีกทั้งยังมอบความชุ่มชื้นให้ผิวอิ่มน้ำยาวนาน เพื่อพร้อมรับการบำรุงในขั้นตอนต่อไปได้ทันที

(นิตยสารชีวจิต ฉบับที่ 527 วันที่ 16 กันยายน 2563)

จากข้อความข้างต้น การใช้ถ้อยคำโฆษณาเน้นคำว่า “อีกหนึ่งเซรั่มตัวดังจากแดนโสม ได้รับการเคลมว่ามีเนื้อเซรั่มบางเบา” คำว่า “แดนโสม” มีความหมายนัยประหวัด เพราะหากใช้ คำว่า “แดนโสม” หมายถึง ดินแดนที่อยู่ในประเทศเกาหลี เป็นดินแดนแห่งเมืองโสม เนื่องจากเป็นพื้นที่การปลูกโสมขึ้นชื่ออันดับหนึ่งของประเทศเกาหลี ซึ่งโสมแดงเป็นที่เชิดหน้าชูตาของเกาหลีได้รับการยอมรับว่าเป็นโสมแดงที่ดีที่สุดในโลกทั้งในด้านคุณภาพ และประสิทธิภาพที่ยอดเยี่ยม ใช้คำศัพท์ภาษาไทยและอังกฤษอธิบายความทำให้ขยายความได้ชัดขึ้น ทำให้ผู้อ่านข้อความโฆษณาเข้าใจลักษณะของสินค้าได้ ผลทำให้ผู้อ่านข้อความนี้ตัดสินใจซื้อได้ง่ายขึ้น เนื่องจากเนื้อหาจะชี้ให้เห็นคุณภาพของสินค้า เช่น เป็นเซรั่มที่ดังและมีชื่อเสียงได้รับ ความนิยมจากประเทศเกาหลี ได้รับการการันตีว่าเป็นเนื้อครีมที่บางเบา ประกอบด้วยส่วนผสมหลักระดับตำนาน

4. ความหมายคล้ายกันแต่มีที่ใช้ต่างกัน จำนวน 8 รายการ เช่น

CORDYTHAI

“งานวิจัยรับรอง สาร Cordycepin 0.65mg / Capsule มีศักยภาพสูง ช่วยปรับสมดุลภูมิต้านทาน ”

(นิตยสารชีวจิต ฉบับที่ 522 วันที่ 1 กรกฎาคม 2563)

จากข้อความข้างต้น การโฆษณาสินค้า เน้นคำว่า “รับรอง” มีความหมายคล้ายกัน แต่มีที่ใช้ต่างกัน เพราะหากใช้ คำว่า “รับ” หมายถึง ยื่นมือออกถือเอาสิ่งของที่ผู้อื่นส่งให้ ส่วนคำว่า “รอง” หมายถึง รับรองของเหลวหรือสิ่งอื่นที่ไหลตกลงมา ดังนั้น คำว่า รับรอง จึงมีความหมายเหมือนกันแต่มีที่ใช้ต่างกัน ขึ้นอยู่กับบริบทของประโยคที่มีว่าควรใช้คำไหน เป็นการเน้นความหมายของคำว่า “รับ” และ “รอง” ไว้อย่างหนักแน่น เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น คำว่า “ต้านทาน” มีความหมายคล้ายกันแต่มีที่ใช้ต่างกัน เพราะหากใช้คำว่า “ต้าน” หมายถึง ยันหรือรับไว้เพื่อไม่ให้ล้ำแนวเข้ามา ส่วนคำว่า “ทาน” หมายถึง การให้, มักใช้ประกอบท้ายคำอื่น ดังนั้น คำว่า ต้านทาน จึงมีความหมายเหมือนกันแต่มีที่ใช้ต่างกัน ขึ้นอยู่กับบริบทของประโยคที่มีว่าควรใช้คำไหน เป็นการเน้นความหมายของคำว่า ต้าน และทานไว้อย่างหนักแน่น

5. ความหมายคล้ายกันแต่มีระดับหรือน้ำหนักต่างกัน จำนวน 2 รายการ

Crystal Wipe ผ้าเช็ดระงับเหงื่อและกลิ่นกาย

“ ผลิตจากสารส้ม ธรรมชาติ

ลดเหงื่อ ผิวนุ่ม ชุ่มชื้น วงแขนกระจ่างใส ระงับกลิ่น กระชับรูขุมขน ไม่มีแอลกอฮอล์

(นิตยสารชีวจิต ฉบับที่ 539 วันที่ 16 มีนาคม 2564)

จากข้อความข้างต้น คำว่า “ชุ่มชื้น” มีความหมายคล้ายกันแต่มีระดับหรือน้ำหนักต่างกัน เพราะหากใช้ คำว่า “ชุ่ม” หมายถึง มีน้ำหรือของเหลวซึมซาบเอิบอาบอยู่ เช่น ดินชุ่มน้ำ ลูกคำของ "ชุ่ม" เช่น ชุ่มคอ, ชุ่มใจ, ชุ่มฉ่ำ, ชุ่มชื่น, ชุ่มชื้น, ชุ่มโชก, ชุ่มอกชุ่มใจ ส่วนคำว่า “ชื้น” หมายถึง มีไอน้ำซึมซาบอยู่ เช่น อากาศชื้น, ไม่แห้งทีเดียว เช่น ผ้าชื้น ดังนั้น คำว่า ชุ่มชื้น จึงมีความหมายคล้ายกันแต่มีระดับหรือน้ำหนักต่างกัน คำว่าชุ่มมีความหมายของน้ำหนักของคำที่มากกว่า ส่วนคำว่าชื้นจะมีความหมายน้ำหนักของคำน้อยกว่า คำว่า “กระจ่างใส” มีความหมายคล้ายกันแต่มีระดับหรือน้ำหนักต่างกัน เพราะหากใช้ คำว่า “กระจ่าง” หมายถึง สว่าง, สุกใส, ชัดเจน, แจ่ม ส่วนคำว่า “ใส” หมายถึง แจ่มกระจ่าง เช่น ฟ้าใส, ไม่ขุ่น, ไม่มัว, เช่น น้ำใส กระจกใส คำว่ากระจ่างมีความหมายของน้ำหนักของคำที่มากกว่า ส่วนคำว่า “ใส”จะมีความหมายน้ำหนักของคำน้อยกว่า เมื่อผู้อ่านเห็นโฆษณานี้ ทำให้ตัดสินใจซื้อสินค้าได้ง่ายขึ้น เนื่องจากเนื้อหาจะชี้ให้เห็นคุณภาพของสินค้า ใช้คำกะทัดรัด รูปประโยคสั้นๆ ได้ความหมายชัดเจน และมีความหมายคล้ายกันแต่มีระดับหรือน้ำหนักของความความหมายต่างกัน เช่น ชุ่มชื้น และคำว่ากระจ่างใส ไว้อย่างหนักแน่นเป็นการเพิ่มน้ำหนักให้คุณสมบัติของสินค้าน่าสนใจ และน่าเชื่อถือมากขึ้น เช่น ผลิตจากสารส้ม ธรรมชาติ ลดเหงื่อ ผิวนุ่ม ชุ่มชื้น วงแขนกระจ่างใส ระงับกลิ่น กระชับรูขุมขน ไม่มีแอลกอฮอล์

ไม่พบการใช้คำ 3 ลักษณะ ได้แก่ ความหมายแฝง ความหมายหลายอย่างโดยเป็นคำเดียวกัน หรือคำพ้องรูป พ้องเสียง และเสียงสัมพันธ์กับความหมาย เนื่องจากการใช้ภาษา ในการโฆษณาส่วนใหญ่มีกลวิธีการใช้ภาษาโน้มน้าวใจ

พบว่า คำขอบเขตความหมายต่างกันจำนวน 13 คำ รองลงมา ความหมายคล้ายกันแต่มีที่ใช้ต่างกันจำนวน 8 คำ ความหมายคล้ายกันแต่มีระดับหรือน้ำหนักต่างกันจำนวน 2 คำ ความหมายอุปมาจำนวน 1 คำ และความหมายนัยประหวัดจำนวน 1 คำ ตามลำดับ

ผลของการใช้ถ้อยคำภาษาในภาษาโฆษณาส่งเสริมสุขภาพจากนิตยสารชีวจิต พ.ศ. 2563-2564 พบว่ามีถ้อยคำและการใช้ภาษาที่หลากหลาย สามารถเลือกใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมในการโฆษณา

2. การใช้ภาษาโน้มน้าวใจที่ปรากฏในโฆษณาส่งเสริมสุขภาพในนิตยสารชีวจิต ระหว่างปี พ.ศ. 2563-2564 พบว่า กลวิธีการโน้มน้าวใจ มี 4 กลวิธี จากทั้งหมด 8 กลวิธี ดังนี้

1. การใช้ความหมายตรงและความหมายแฝง พบว่ามี 55 รายการ เช่น

ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร LISH FLORA “ลิช ฟรอร่า”

“ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร Synbiotics (Probiotics&Prebiotics) “ออร่าของคนไซส์ S””

(นิตยสารชีวจิต ฉบับที่ 525 วันที่ 16 สิงหาคม 2563)

จากข้อความข้างต้น สโลแกนเน้น คำว่า “ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร Synbiotics (Probiotics& Prebiotics) “ออร่าของคนไซส์ S” มีความหมายตรง เพราะบอกชื่อของสินค้า คือ คำว่า “ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร Synbiotics” ส่วนคำว่า “Probiotics&Prebiotics” คือ เป็นจุลินทรีย์ที่ดีต่อลำไส้ ส่วนคำว่า “ออร่าของคนไซส์ S” คือ หากรับประทานแล้วจะทำให้มีขนาดตัวเท่าไซส์ S ทำให้หุ่นดีขึ้น เป็นการโน้มน้าวใจทางด้านอาหารเสริมที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้สุขภาพดี เป็นการใช้ภาษาเพื่อบอกคุณสมบัติ หรือรายละเอียดของสินค้า และลักษณะเด่นของสินค้า เมื่อผู้อ่านเห็นโฆษณานี้ ทำให้เห็นคุณประโยชน์ของสินค้า ส่งผลให้ตัดสินใจซื้อลิช ฟรอร่าได้อย่างมั่นใจ

2. การใช้ภาษาสละสลวย 1 รายการ เช่น

XAM-100 ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเสริม ตรา แซม วันฮันเดร็ด

“ ไม่อยากแก่...แค่เม็ดเดียว สุดยอดสารอาหารที่สามารถเข้าไปชะลอความชราในระดับเซลล์ เพื่อที่จะได้มีอายุเกิน 100 ปี”

(นิตยสารชีวจิต ฉบับที่ 523 วันที่ 16 กรกฎาคม 2563)

จากข้อความข้างต้น คำว่า “ไม่อยากแก่...แค่เม็ดเดียว” มีการใช้ภาษาที่ใช้คำสัมผัส และสละสลวย เพราะ คำว่า “ไม่อยากแก่...แค่เม็ดเดียว” มีการใช้สัมผัส คำคล้องจองกัน คือ คำว่า “แก่”สัมผัสคล้องจองกับคำว่า “แค่” จากข้อความ “สุดยอดสารอาหารที่สามารถเข้าไปชะลอความชราในเซลล์เพื่อที่จะได้มีอายุเกิน 100 ปี” พบว่า มีการใช้ภาษาที่ใช้คำสัมผัส ใช้คำคล้องจองกัน ทำให้ภาษาสละสลวยมากขึ้น ได้แก่ คำว่า สาร หาร ไป ใน และมีการเลือกใช้ถ้อยคำสละสลวยนุ่มนวลแทนถ้อยคำที่มีความหมายในเชิงลบหรือก้าวร้าว อีกนัยหนึ่งคือการใช้ถ้อยคำอธิบายสิ่งที่รู้สึกไม่ดีใช้ถ้อยคำให้รู้สึกดีขึ้น เช่น คำว่า “ความชรา” แทนคำว่า “แก่”

ซึ่งจากข้อความนี้ หมายถึง หากไม่อยากแก่จะต้องรับประทาน เพื่อที่จะได้มีอายุเกิน 100ปี เป็นการโน้มน้าวใจทางด้านคุณภาพของสินค้า เมื่อผู้อ่านเห็นโฆษณา สโลแกนนี้ แสดงถึงการใช้ภาษาที่ใช้คำสัมผัสคำคล้องจองกัน ทำให้สินค้ามีความน่าสนใจ ภาษาใช้ถ้อยคำมีความสละสลวย สามารถโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านสนใจในสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ เห็นประโยชน์จากสินค้า เกิดความเชื่อมั่นในตัวสินค้า จึงทำให้ตัดสินใจซื้อสินค้าได้ง่ายขึ้น

3. จุดจูงใจด้านเหตุผลและข้อโต้แย้ง 72 รายการ เช่น

CENTRO

“สูตรบำรุงข้อเข่า กระตุ้นการสร้างกระดูกอ่อน และน้ำหล่อลื่นข้อเข่า ลดอาการปวด สารสกัดจากงาดำเข้มข้น ด้วยกรรมวิธีการสกัดด้วยเอ็นไซม์ อนุสิทธิบัตรร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รับรองคุณภาพและความปลอดภัย”

(นิตยสารชีวจิต ฉบับที่ 524 วันที่ 1 สิงหาคม 2563)

จากข้อความโฆษณาข้างต้น มีการกล่าวถึงคุณสมบัติของสินค้า คือ คำว่า “สารสกัดจากงาดำเข้มข้น ด้วยกรรมวิธีการสกัดด้วยเอ็นไซม์” คุณประโยชน์ของสินค้า คือ คำว่า “บำรุงข้อเข่า กระตุ้นการสร้างกระดูกอ่อน และน้ำหล่อลื่นข้อเข่า ลดอาการปวด” มีการรับรองคุณภาพของสินค้า คือ คำว่า “อนุสิทธิบัตรร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รับรองคุณภาพและความปลอดภัย” แสดงถึงการใช้จุดจูงใจด้านเหตุผล มีจุดจูงใจโดยใช้แรงจูงใจ เกิดความเชื่อมั่นในตัวสินค้า จึงทำให้ตัดสินใจซื้อสินค้าได้ง่ายขึ้น

4. จุดจูงใจด้านอารมณ์และความรู้สึก 19 รายการ เช่น

B+G หัวปลีผง+ขิงผง ชนิดชงดื่ม ตรา uSmile 101

“มอบสิ่งที่ดีที่สุด... ให้กับ คนที่คุณรัก มากที่สุด”

(นิตยสารชีวจิต ฉบับที่ 534 วันที่ 1 มกราคม 2564)

จากข้อความโฆษณาข้างต้น กล่าวถึงชื่อของสินค้า ไม่ได้ประเมินคุณสมบัติของสินค้า ไม่ได้บอกประโยชน์ของสินค้า หากผู้ซื้อสินค้ามีความเกี่ยวพัน หรือเคยใช้ B+G หัวปลีผง + ขิงผง ชนิดชงดื่ม ตรา uSmile 101 จะตัดสินใจซื้อง่ายขึ้น และจะถูกประเมินความชอบส่วนตัว มีคำที่เน้นเรื่องอารมณ์ คือ คำว่า “มอบสิ่งที่ดีที่สุด... ให้กับ คนที่คุณรัก มากที่สุด” ทำให้ผู้อ่านข้อความโฆษณาตัดสินใจซื้อสินค้าได้ง่ายขึ้น

จะเห็นว่าไม่ปรากฏกลวิธีการใช้คำ 4 ลักษณะ ได้แก่ การใช้ภาษาก้าวร้าวรุนแรง การใช้ภาษาหยาบคาย การใช้ภาษาหรือวลีที่คุ้นเคย การใช้ภาษาแสดงความไร้อำนาจ ซึ่งเป็นภาษาในเชิงลบจึงไม่ปรากฏในการใช้ภาษาโฆษณา นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบกลวิธีการใช้ภาษาโน้มน้าวใจเพิ่มเติม คือ กลวิธีโน้มน้าวใจด้านคุณภาพ ด้านธรรมชาติ ด้านราคาหรือมูลค่าสินค้า

สรุปผลการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณา พบว่า การใช้ความหมายตรงและความหมายแฝงพบมากที่สุด มีจำนวนทั้งหมด 55 รายการ แบ่งออกเป็นความหมายตรง 54 รายการ และความหมายแฝง 1 รายการ รองลงมา คือการใช้ภาษาสละสลวย 1 รายการ ตามลำดับ เนื่องจากในโฆษณาสินค้าที่อยู่ในนิตยสารชีวจิตจะไม่มีการใช้ภาษาในแง่ลบ ทำให้ทราบรูปแบบของภาษาที่ใช้ในการโฆษณามีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค หากใช้ภาษาที่เหมาะสม จะทำให้ยอดขายของสินค้าเป็นที่นิยม ผลของ การใช้ภาษาโน้มน้าวใจ ที่ปรากฏในโฆษณาส่งเสริมสุขภาพจากนิตยสารชีวจิต พ.ศ. 2563-2564 ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ และโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภคต้องการซื้อสินค้ามากขึ้น

การใช้จุดจูงใจในการโฆษณา พบว่า การใช้จุดจูงใจด้านเหตุผลและข้อโต้แย้งมากที่สุด มีจำนวนทั้งหมด 72 รายการ รองลงมา คือ จุดจูงใจด้านอารมณ์และความรู้สึก มีจำนวนทั้งหมด 19 รายการ ทำให้เห็นว่ามีการใช้จุดจูงใจในการโฆษณา ประสิทธิผลของจุดจูงใจที่ใช้ขึ้นอยู่กับประเภทของสินค้า และระดับความเกี่ยวพันของผู้รับสาร กลวิธีการใช้จุดจูงใจในการโฆษณาจะต้องมีจุดจูงใจของการโฆษณา จึงจะทำให้การโฆษณาน่าสนใจและขายสินค้าได้ นักการตลาดใช้เทคนิคการโฆษณาที่หลากหลายเพื่อโน้มน้าวใจ ให้ผู้บริโภคซื้อสินค้า และบริการวิธีหนึ่งคือการใช้จุดจูงใจ และกลยุทธ์การโฆษณาให้สอดคล้องกับทัศนคติ และกฎเกณฑ์ภายในตนของผู้บริโภค ประสิทธิผลของจุดจูงใจที่ใช้ขึ้นอยู่กับประเภทของสินค้าและระดับความเกี่ยวพันของผู้รับสาร

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ศึกษากลวิธีการใช้ภาษาและการโน้มน้าวใจในโฆษณาส่งเสริมสุขภาพจากนิตยสารชีวจิต พ.ศ. 2563-2564 ผลการวิจัย พบว่า

กลวิธีการใช้ภาษาในนิตยสารชีวจิต ผู้โฆษณามีกลวิธีการใช้ภาษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของนิตยสารชีวจิต นั่นคือ เรื่องของการดูแลสุขภาพ เนื้อหาของโฆษณา มีความน่าสนใจ เนื่องจากสร้างความเชื่อมโยงให้สินค้าเข้ามาเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หลักของนิตยสารชีวจิตได้อย่างกลมกลืน อีกทั้งยังพบการใช้คำศัพท์ที่เป็นชื่อของสินค้ามีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เพื่อให้คนไทยและชาวต่างชาติสามารถเข้าใจได้ เนื่องจากส่วนใหญ่เนื้อหาในนิตยสารชีวจิตเป็นเรื่องของการดูแลสุขภาพ จะพบ คำศัพท์ที่มีความหมายเชิงบวกในการโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภคมั่นใจในสินค้า มีคำบรรยายลักษณะบางอย่าง เพื่อนิยาม ว่าเป็น “ลักษณะที่พึงประสงค์” ของผู้ที่สุขภาพดี มีคุณภาพ ปลอดภัย แข็งแรง และไม่ใช้ภาษาในเชิงลบ

กลวิธีการใช้ภาษาและการโน้มน้าวใจ พบคำขอบเขตความหมายต่างกัน ความหมายคล้ายกันแต่มีที่ใช้ต่างกัน ความหมายคล้ายกันแต่มีระดับ หรือน้ำหนักต่างกัน ความหมายอุปมา และความหมายนัยประหวัด พบว่ามีถ้อยคำ และการใช้ภาษาที่หลากหลาย สามารถเลือกใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมในการโฆษณา ผลการวิจัยครั้งนี้อาจเป็นเพราะการโฆษณาสินค้าจะต้องใช้คำที่หลากหลาย และน่าสนใจ ไม่มีถ้อยคำที่เกี่ยวกับ

แง่ลบ ซึ่งสอดคล้องกับ นพวัฒน์ สุวรรณช่าง (2553 : 102) ได้พูดถึง บทโฆษณาในนิตยสารสุขภาพ การใช้ภาษาโน้มน้าวใจหลากหลาย ดังนี้ การกล่าวถึงสรรพคุณหรือคุณสมบัติของสินค้าหรือบริการ การให้ข้อมูลความรู้ การกล่าวถึงสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ การกล่าวถึงสิ่งที่พึงประสงค์ การใช้คำ บทโฆษณาสินค้า หรือบริการที่เกี่ยวกับการป้องกันโรค หรือการส่งเสริมสุขภาพ มักใช้การกล่าวถึง สิ่งที่พึงประสงค์ และบทโฆษณาสินค้าหรือบริการทั่วไปมักใช้การระบุความปลอดภัย เป็นต้น

กลวิธีการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในข้อความโฆษณาสินค้าที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ทำให้ทราบถึงกลวิธีการใช้ภาษา และการโน้มน้าวใจหลากหลายวิธี บางกลวิธีในการใช้ภาษาโน้มน้าวใจมีความคล้ายคลึงกับภาษาโน้มน้าวใจในสื่อสิ่งพิมพ์อื่น เช่น การกล่าวถึงสรรพคุณที่ดีต่อสุขภาพ หรือคุณสมบัติของสินค้า ชื่อของสินค้าที่จดจำง่าย เป็นต้น แต่ขณะที่ภาษาโน้มน้าวใจในบทโฆษณาเกี่ยวกับสุขภาพ มักใช้วงศ์คำศัพท์ที่สื่อความหมายถึง ความแข็งแรง การบรรเทาอาการ การรักษา การโน้มน้าวใจ ส่วนใหญ่จะพบในด้านความหมายตรงซึ่งแสดงถึงความซื่อสัตย์ และความจริงใจต่อผู้บริโภค ส่วนการโน้มน้าวใจในด้านคุณภาพ ด้านธรรมชาติ ด้านราคาหรือมูลค่าสินค้า ด้านความรักและความสัมพันธ์ทางสังคม อาจเนื่องจากปัจจุบันผู้บริโภคมีความสนใจที่จะดูแลตัวเองมากขึ้น ต้องการสินค้าคุณภาพดี ต้องการส่วนลด ราคา ที่เหมาะสม และเอาใจใส่ต่อคนที่รัก เพราะในปัจจุบันต้องประสบกับสารพิษและมลพิษ ซึ่งอาจจะหลีกเลี่ยงได้และหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้การใช้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้ผลิตจากสารธรรมชาติ อาจทำให้สารอาจตกค้างและสะสมในร่างกาย ซึ่งจะส่งผลเสียต่อสุขภาพในอนาคต จึงทำให้ผู้บริโภคตระหนักถึงการใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติมากขึ้น ต้องการสินค้า มีคุณภาพ เพราะช่วยก่อให้เกิดความไว้วางใจ สุขภาพดีอย่างยั่งยืน และมีความปลอดภัยต่อร่างกาย อีกทั้งสร้างความมั่นคงให้กับยอดขายของสินค้า ช่วยส่งเสริมกลยุทธ์ในการขายให้มียอดขายที่ดีมากขึ้นในอนาคตอีกด้วย

อนึ่ง การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ สำหรับวงการวิชาการและวงการธุรกิจ กล่าวคือ ในวงการวิชาการ ผลการศึกษานี้จะทำให้เห็นลักษณะของการใช้ภาษาในนิตยสารชีวจิตการใช้ถ้อยคำ และการใช้ภาษาโน้มน้าวใจ ว่าการโฆษณาสินค้าและบริการต่างๆ มีการใช้ภาษาโน้มน้าวใจให้กับผู้บริโภคให้เลือกซื้อสินค้าได้อย่างไร อีกทั้งยังเป็นประโยชน์สำหรับวงการธุรกิจในรูปแบบต่างๆ ทั้งในช่องทางสื่อที่เป็นเอกสารและสื่อออนไลน์ ในการนำผลการศึกษาที่ได้ไปปรับใช้ในการเขียนโฆษณาในสื่อต่างๆ ให้มีความน่าสนใจและสามารถดึงดูดใจกลุ่มผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ผู้ทราบว่า กลวิธีการใช้ภาษาและการโน้มน้าวใจ ในโฆษณาส่งเสริมสุขภาพจากนิตยสารชีวจิตระหว่าง ปี พ.ศ. 2563-2564 ผู้วิจัยพบว่า มีประเด็นอื่นๆ ที่น่าสนใจ และควรจะมีการศึกษาวิจัยต่อเนื่อง ได้แก่

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ควรศึกษากลวิธีการใช้ภาษาและการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณาสินค้าในโฆษณาจากนิตยสารหรือสื่อออนไลน์อื่นๆ

1.2 ควรศึกษากลวิธีอื่นๆ ในการโฆษณาสินค้า ศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำ วลี หรือศึกษาตามแนวภาษาศาสตร์ หรืออรรถศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำศัพท์ หรือกลุ่มคำศัพท์ในบทโฆษณาที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่ปรากฏในสิ่งพิมพ์หรือสื่ออื่น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของการใช้ภาษาที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ทำให้เห็นมุมมองที่แตกต่างออกไป ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษากลวิธีการใช้ภาษาและการโน้มน้าวใจที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ หรือสื่อออนไลน์และการโฆษณาผลิตภัณฑ์สินค้าประเภทอื่นด้วย

เอกสารอ้างอิง

เกศศิณี ตระกูลทิวากร. (2543). อาหารเพื่อสุขภาพ. *วารสารอาหาร.* 30 (2), 126-129.

โชษิตา มณีใส. (2553). การใช้ภาษาไทยเพื่อประสิทธิผล. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ณัฏฐ์ชุดา วิจิตรจามรี. (2556). การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ณัฐ นาคะสุวรรณ. (2547). *การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์และนิตยสารไทยเกี่ยวกับความรู้ด้านอาหารเพื่อสุขภาพ*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. คณะนิเทศศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

เดชพันธ์ ประวิชัย. (2558). *การโฆษณากับสังคม Advertising in Contemporary Society*. (พิมพ์ครั้งที่ 7) ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ทักษิณา ชัยอิทธิพรวงศ์. (2560). *การออกแบบและผลิตนิตยสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ สู่สื่อดิจิทัล.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธัญลักษณ์ ธรรมจักษ์. (2559). *พฤติกรรมการบริโภคอาหารเจ ในอำเภอเมือง จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต*. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

นพวัฒน์ สุวรรณช่าง. (2553*). การใช้ภาษาโน้มน้าวใจในบทโฆษณาในนิตยสารสุขภาพ.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. คณะอักษรศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุษราคัม นรบัติ. (2562). *พฤติกรรมการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพควบคู่กับการออกกำลังกายของชมรมคนรักสุขภาพ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิทยาการชะลอวัยและฟื้นฟูสุขภาพ วิทยาลัยการแพทย์บูรณาการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

Evaluating Index System, Organization and Management of Dragon and Lion Dance Events in Henan Province

Cunliang Wang and Kittipong Potimu
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.
Corresponding Author, E-Mail: s64584950007@ssru.ac.th

****

Abstract

Henan Provincial government, sports authorities and non-governmental organizations have actively organized a series of sports activities and sports events under the guidance of the "Sports Strong Province" strategy, and different types and levels of dragon and lion dance competitions have thus formed a huge influence both inside and outside the province and at home and abroad. In order to clarify the evaluation index and the weight of each index of Henan Dragon and Lion Dance Competition, this research adopts the research method of literature, Delphi method and hierarchical analysis, and conducts investigation and consultation for 15 experts in this field.

The research results show that five first-level indicators, including basic conditions, event security risk, pre-competition preparation, in-competition guarantee and post-competition service, and 47 subordinate second-level indicators, together constitute the evaluation index system of Dragon and lion dance organization and management in Henan Province, and the weights of each indicator are different. The conclusion shows that the organization and management of the dragon and lion dance competition in Henan Province should be continuously optimized according to the evaluation index system to effectively improve the organization and management level of the competition.

Keywords: Henan Province; Dragon and Lion Dance Events; Organization and Management; Evaluation Index System

Introduction

The dragon and lion dance is an excellent traditional sports event that was born on the basis of traditional Chinese culture and integrates sports, culture, art, folk customs and other elements. In the process of the inheritance and exchange of Chinese culture with the outside world, the dragon and lion dance plays an important role[1]. It plays an important role and has received more and more attention and attention as China's external influence continues to increase. The unique sports charm and artistic charm of dragon and lion dance have attracted a large number of athletes to participate in it. Related sports events have continued to increase. The organization and holding of various dragon and lion dance activities and professional events have made great contributions to the promotion and development of dragon and lion dance. made a positive contribution. Henan is an important birthplace of Chinese civilization and a province with a large population. Its profound cultural heritage and large population base provide important guarantees in the process of building a "Healthy China". A large number of people have shown strong interest in dragon and lion dances. The Henan Provincial Government, sports authorities and private organizations have actively organized a series of sports activities and sports events under the guidance of the "Strong Sports Province" strategy.

*Received: January 17 2024; Revised: February 14 2024; Accepted: February 15 2024

Dragon and lion dance competitions of different types and levels have thus formed a popular brand both inside and outside the province and even at home and abroad. Huge influence. The organization and holding of the dragon and lion dance competitions have a very important influence on the local economic development, shaping of social movement atmosphere, construction of a good cultural environment, etc. in Henan Province. While the number and scale of dragon and lion dance competitions in Henan Province continue to expand, some problems have also been exposed. Through communication with organizational managers, relevant experts, and participating athletes, the author found that there are problems in the organization and management of dragon and lion dance competitions in Henan Province. There are problems such as unreasonable organizational structure, low professionalism of contestants, chaotic event organization and management, etc. The organization and management of Henan Dragon and Lion Dance Competition urgently need to be improved and optimized. Scientific evaluation standards can comprehensively summarize and objectively evaluate the event situation, thereby promoting the long-term sustainable development of Henan dragon and lion dance competitions. Through this study, a highly operational evaluation index system was established to lead the healthy development of dragon and lion dance in Henan Province. A complete evaluation system was established based on the literature method and Delphi method to better meet and adapt to the dance of Henan Province. The evaluation needs of dragon and lion dance competitions can not only promote the development of dragon and lion dance competitions in Henan Province, but also provide necessary theoretical and practical support for the organization and management of commercial and mass events of the same type.The construction of an objective and reasonable evaluation system is important for the development of dragon and lion dance sports in Henan Province and even the dragon and lion dance sports in China. Words have profound meaning.

Research Objective

1. Define the evaluation index system of organization and management of Henan Dragon and Lion Dance Competition;

2. Clarify the weights of each index in the evaluation index system of the organization and management of Henan Dragon and Lion Dance Competition.

Research Methodology

1. Documentation Method

The author used online and offline channels such as the library, China National Knowledge Infrastructure, Baidu Academic, Wanfang Data, and Web of Science to obtain literature and information, and consulted a large number of information on sports events, dragon and lion dance activities, project management, and sports event evaluation. Journal articles and dissertations, reading works in related fields and relevant policies and regulations of the Chinese Dragon and Lion Dance Association to determine the theoretical basis of this research.

2.Delphi Method

The Delphi method uses anonymous questionnaires to invite experts and scholars to accept the survey, make personal evaluations of things, give full play to the experience advantages and judgment evaluation capabilities of experts, and ultimately obtain information

and opinions that are closer to actual needs, providing a higher level for the construction of the evaluation system. Reference value guidance. The study invited a total of 15 experts in the field of dragon and lion dance, the person in charge of the Henan Dragon and Lion Dance Association, the person in charge of the dragon and lion dance activity operating company, and senior dragon and lion dance athletes. Based on the information and data obtained through the literature method, we determined the initial indicators related to the organization and management of the dragon and lion dance competitions and compiled the first round of questionnaires. We distributed the questionnaires to all experts and invited experts to rate the importance of each indicator based on their personal cognition and experience. Score and propose corresponding modifications; reorganize the relevant indicators of the questionnaire based on expert opinions and feedback, adjust the questionnaire after completing the second round of indicator revisions and distribute it again, and ask experts to score the importance of each indicator based on their personal views and opinions and propose modifications. Summary collect and organize relevant information to select initial indicators related to the evaluation of the organization and management of dragon and lion dance events, design and distribute the first round of expert questionnaires, and ask experts to rate the importance of the indicators and provide modification opinions. Statistics and summary of the modification opinions put forward by experts in the first round of survey, revision of relevant indicators and feedback of modification opinions with experts, design and distribution of the second round of expert questionnaires, and again inviting experts to provide modification opinions and important opinions on each revised indicator. Degree scoring. Summarize the index evaluation results and feedback from experts, solicit expert opinions and organize discussions to determine whether a third round of questionnaire survey is needed.

3. Analytical Hierarchy Process

The Analytical Hierarchy Process is a research method used for problem decision-making analysis. It refines and decomposes the influencing factors related to decision-making problems into levels such as goals, criteria and methods, and then uses a method of combining quantitative analysis and qualitative analysis to make the goals Complex issues are teased out and broken down. The analytic hierarchy process has been widely used in the calculation of the weight of the indicator system. This study also adopted the analytic hierarchy process in the analysis and calculation of the weight analysis and calculation of the evaluation indicators for the organization and management of the dragon and lion dance competition. First, the overall goals faced by the evaluation objects are determined according to the purpose of the evaluation. Then, after sorting out the overall evaluation indicators, the continuous decomposition is completed, and the specific evaluation goals at each level are determined. After establishing the evaluation index hierarchical model, the study uses scoring and pairwise comparison to establish a finite matrix of judgments at different levels. Finally, a one-time verification is completed, and a comprehensive evaluation analysis is conducted based on the expert scoring results. The verification value RI<0.1 is It can be determined that the evaluation indicators meet the requirements, and the research uses hierarchical analysis to determine the scores of each evaluation indicator and the specific weight coefficients.

Research Instruments

1. Expert team selection

In order to ensure that the opinions, suggestions and opinions given by the expert team are authoritative and that the final evaluation index system for the organization and management of the dragon and lion dance competition is scientific, this study comprehensively selected a total of fifteen experts, scholars, athletes, and Henan Provincial Dancers. The head of the Dragon and Lion Dance Association and the head of the dragon and lion dance competition operating company. These experts with good theoretical knowledge and rich experience form a consulting team. Their research and work are generally related to dragon and lion dance sports and competitions.

2. Design and screening of evaluation indicators

1. Clarify the basic scope of indicators. Documents obtained according to the Documentation Law, especially the relevant regulations and guidance documents of the Chinese Dragon and Lion Association on the organization and management of dragon and lion dance competitions, clearly indicate that the key points of the organization and management of dragon and lion dance competitions should include basic conditions for participation, event safety risks, pre-competition Preparation, match guarantee and post-match services, etc.

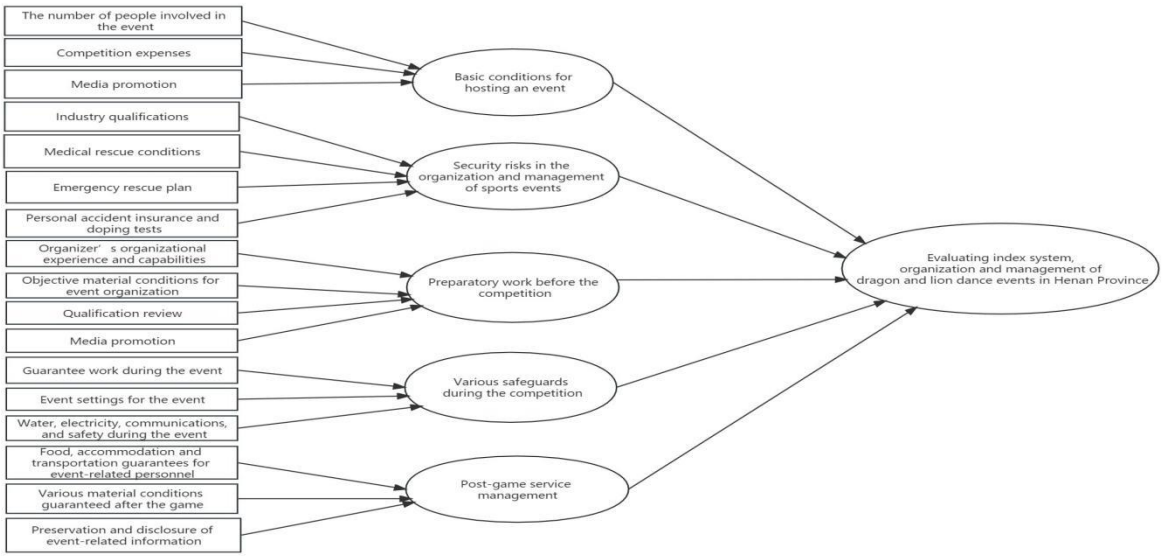
2. Field survey screening indicators. During the research process, the author went deep into the dragon and lion dance competition site in Henan Province, observed and investigated the current situation of the organization, implementation and management of the local dragon and lion dance competition, refined the competition organization and management evaluation indicators and sorted out these indicators, and clarified the affiliation and possible consequences of each indicator. Impact.

3. Consult experts to determine the indicators. The evaluation indicators were adjusted and revised based on the suggestions and opinions of the first round of expert opinions. The second round of expert questionnaires was re-formulated and the survey was carried out again. After counting the expert opinions, the specific evaluation indicators were determined.

4. Give weight to the evaluation indicators. Based on the expert survey results, the analytic hierarchy process is used to calculate and analyze the data mean, and then clarify the specific weight of the indicators.

5. Establish an evaluation index system. After determining the indicators and indicator weights, the organization and management evaluation standards were established, and finally the Henan Dragon and Lion Dance Competition organization and management indicator evaluation system was determined.

Research Conceptual Framework

Research Results

1. Evaluation indicators

After expert interviews and surveys and a comprehensive analysis of various indicators, the evaluation indicators for the organization and management of the Dragon and Lion Dance Competition in Henan Province were determined. The specific indicators are as shown in the following table 1:

Table 1 Evaluation indicators for the organization and management of the Dragon and Lion Dance Competition in Henan Province

First level indicator	Secondary indicators
Basic conditions for participation	Does the competition meet the requirements of national policies and regulations? the competition comply with the policies established by the International Dragon and Lion Federation? the competition is recognized and approved by the local government Whether personnel in important positions have qualifications and training certificates the competition have complete competition regulations and implementation plans? Competition application certification level Whether the level and number of referees meet the requirements for the size of the event Do the number of volunteers and security personnel meet the requirements?

Event security risks	Whether a risk prevention and control emergency team has been established Whether to conduct 3,000 third-party security assessments for the competition Is there a targeted medical rescue system for incidents? Do medical ambulances, defibrillators, medical stations, and medical personnel meet the event scale requirements? Complete security, medical, transportation and emergency plans Do the event venue facilities meet the requirements for event size and level? Whether the organizing committee has purchased personal insurance and public liability insurance Whether the athlete has signed the Resource Participation Responsibility and Risk Notification Form and purchased insurance Whether athletes are required to provide physical examination reports Has it caused any negative impact?
Pre-match preparations	Event organizing committee and relevant functional departments Communicate with local government, transportation, safety, and medical and health departments Pre-match media publicity and promotion Event organization experience and capabilities of the organizer Preparation of competition-related certificates, documents and materials Venue facility layout and layout design Complete online service platform Match time and conditions are suitable Athletes registration conditions and qualification review Athletes reporting and material distribution Pre-match technical meeting Pre-match training and drills for relevant personnel
In-race guarantee	Event material preparation status Are event materials delivered in a timely manner? Security work during the competition Communication guarantee during competition Transportation, food and accommodation arrangements for relevant personnel Relevant personnel and vehicle ferry Distribution of event service personnel Competition service site layout Referee enforcement level Volunteer service level

Post-match service	Awards ceremony Post-race supporting services Evacuation situation Equipment recycling and site cleaning and restoration Competition document archiving and reporting Equipment recycling and site cleanup Whether bonuses are paid out and results uploaded on time

Indicator weight

The weight analysis of each indicator can more accurately evaluate the importance of each indicator, thereby improving the scientificity and accuracy of event evaluation, and prompting the dragon and lion dance events to continue to improve the quality of the event to adapt to development requirements. After the evaluation indicators are determined, the analysis of the indicator weights can be completed through hierarchical analysis. Indicator weight values are recorded as decimals between 0 and 1[6]. Indicator weight distribution is directly related to the evaluation results. Reasonable analysis of indicator weights plays an important role in the entire evaluation system. The indicator weight analysis results of this study are shown in the following table 2:

Table 2 Full weight of evaluation indicators for the organization and management of the Dragon and Lion Dance Competition in Henan Province

First level indicator	Secondary indicators	Weights
Basic conditions for participation	the competition meet the requirements of national policies and regulations?	0.0215
	the competition comply with the policies established by the International Dragon and Lion Federation?	0.0219
	the competition is recognized and approved by the local government	0.0219
	Whether personnel in important positions have qualifications and training certificates	0.0212
	the competition have complete competition regulations and implementation plans?	0.0222
	Competition application certification level	0.0239
	Whether the level and number of referees meet the requirements for the size of the event	0.0198
	Does the number of volunteers and security personnel meet the requirements?	0.0221
Event security risks	Whether a risk prevention and control emergency team has been established	0.0179
	Whether to conduct 3,000 third-party security assessments for the competition	0.0182
	Is there a targeted medical rescue system for incidents?	0.0183

	Do medical ambulances, defibrillators, medical stations, and medical personnel meet the event scale requirements?	0.0194
	Complete security, medical, transportation and emergency plans	0.0191
	Do the event venue facilities meet the requirements for event size and level?	0.0183
	Whether the organizing committee has purchased personal insurance and public liability insurance	0.0169
	Whether the athlete has signed the Resource Participation Responsibility and Risk Notification Form and purchased insurance	0.0186
	Whether athletes are required to provide physical examination reports	0.0186
	Has it caused any negative impact?	0.0181
Pre-match preparations	Event organizing committee and relevant functional departments	0.0166
	Communicate with local government, transportation, safety, and medical and health departments	0.0159
	Pre-match media publicity and promotion	0.0145
	Event organization experience and capabilities of the organizer	0.0159
	Preparation of competition-related certificates, documents and materials	0.0152
	Venue facility layout and layout design	0.0155
	Complete online service platform	0.0149
	Match time and conditions are suitable	0.0166
	Athletes registration conditions and qualification review	0.0151
	Athletes reporting and material distribution	0.0151
	Pre-match technical meeting	0.0151
	Pre-match training and drills for relevant personnel	0.0164
In-race guarantee	Event material preparation status	0.0211
	Are event materials delivered in a timely manner?	0.0192
	Security work during the competition	0.0199
	Communication guarantee during competition	0.0211
	Transportation, food and accommodation arrangements for relevant personnel	0.0195
	Relevant personnel and vehicle ferry	0.0181
	Distribution of event service personnel	0.0180
	Competition service site layout	0.0182
	Referee enforcement level	0.0181
	Volunteer service level	0.0183
Post-match service	Awards ceremony	0.0239
	Post-race supporting services	0.0228

	Evacuation situation	0.0287
	Equipment recycling and site cleaning and restoration	0.0281
	Competition document archiving and reporting	0.0298
	Equipment recycling and site cleanup	0.0281
	Whether bonuses are paid out and results uploaded on time	0.0298

Discussion

This study sorted out the concepts related to the evaluation indicators of the organization and management of the Dragon and Lion Dance Competition in Henan Province, clarified the importance of sports event management, determined the evaluation indicators based on existing literature and expert survey results, and used the Delphi method to make reasonable adjustments The preliminary indexes were determined and the final evaluation indexes were established, and a quality management evaluation model for dragon and lion dance competitions was established; then the weight calculation and analysis of each index was completed by using the analytic hierarchy process to calculate the average value of expert scores, and finally formed a complete The evaluation index system, the specific research conclusions are as follows:

1）A preliminary evaluation index system was established by screening and summarizing the contents related to the organization and management of dragon and lion dance competition in literature and the results of preliminary expert interviews. The evaluation index covered five first-level indexes, including the basic conditions for the competition, the security risk of the competition, the pre-competition preparation, the guarantee during the competition and the service after the competition, and there were different second-level indexes under each first-level index. Such as the level of the competition application certification, whether there is a targeted medical rescue system for the event, the event organizing committee and relevant functional departments, transportation and accommodation arrangements for relevant personnel, equipment recycling and site cleaning and restoration, and so on. This is in high consistency with the research conducted by He Tianchang et al., which also pointed out that the basic conditions for competition, the security risk of the event and the pre-competition preparation are important evaluation indicators [2].

2）According to the actual needs of this research and the principle of Delphi Method, two rounds of investigation were conducted on the evaluation indicators obtained in the primary election, and appropriate adjustments were made to the primary election indicators, and finally five first-level indicators were established, including basic conditions, event security risk, pre-competition preparation, in-competition guarantee and post-competition service. There are a total of 47 second-level indicators, such as the level of certification applied for the competition, whether there is a targeted medical rescue system for the event, the event organizing committee and relevant functional departments, transportation and accommodation arrangements for relevant personnel, equipment recycling and site cleaning and restoration. Li Dongbiao's research clarified the important significance of the development of dragon and lion dance competitions for the inheritance of sports, and the establishment of the evaluation index system played a positive role in promoting the quality improvement of dragon and lion dance competitions [3]. Fang Jinhua's research shows that the government plays an important role in

the organization and management of events, and this result also shows that the government plays a prominent role in the organization and management of dragon and lion dance events [4].

3） Analytic hierarchy process is adopted to analyze the weights of primary and secondary indicators at each level. Each primary indicator is ranked in order of importance as in-competition guarantee, pre-competition preparation, event security risk, basic conditions for competition and post-competition service. Among the secondary indicators, the more important ones are the filing and reporting of competition documents, whether the bonus is paid on time and the performance equipment is uploaded, equipment recycling and site cleaning, the level of competition application certification, whether the competition has perfect competition procedures and implementation plans, and whether the personnel in important positions have qualifications and training certificates. In Liu Jing's research, event security risk is regarded as the most important factor affecting the market development of ethnic traditional sports events, which is also consistent with the results of this study and the weight analysis of first-level indicators. Event security risk is the item with the highest weight among all first-level indicators [5].

Recommendations

The research results are of positive significance to the evaluation and optimization of the organizational management of dragon and lion dance competitions in Henan Province. Governments at all levels and event organizers in Henan Province should actively apply the evaluation system and take it as an important basis for evaluating and guiding the organizational management of dragon and lion dance competitions. At present, the dragon and lion dance competition in Henan Province is still in the development and initial stage. Due to the lack of theoretical research and practical research results on the organization and management evaluation system of dragon and lion dance competition, and many event organizers and organizers have not disclosed relevant materials and data, the available reference materials on the organization and management evaluation index of dragon and lion dance competition are extremely limited. In the study, the results of other similar events were referenced. In order to ensure that the screening and evaluation of indicators have stronger operability, it fails to cover all aspects of government regulation. At present, the research results have not been concretely applied to practice, and the effective verification of different dragon and lion dance competitions has not been realized, which is also a pity of this research. Therefore, I hope to conduct empirical research for specific projects in the future, effectively test the effectiveness of the evaluation index system of the organization and management of the Dragon and Lion Dance competition in Henan Province, and promote the healthy, stable, safe and efficient development of the dragon and lion dance competition.

References

Liu Yang & Liu Jian. (2023). Realistic dilemmas and relief strategies for the inheritance of dragon and lion dance in colleges and universities in Gansu Province under the background of a sports power. *Contemporary Sports Science and Technology*. (33), 118-120.

He Tianchang, Song Tienan & Huang Juan. (2023). Research on service quality evaluation of mass sports events based on SERVQUAL-IPA model. *Journal of Physical Education*. (03), 62-69+95.

Li Dongbiao. (2021). Exploration of the inheritance and value of dragon and lion dance in traditional Chinese culture - Comment on "Dragon and Lion Dance Teaching and Training". *Journal of Tropical Crops*. (05), 1515.

Fang Jinhua. (2020). Performance evaluation and optimization research on government purchase of sports event services based on Fuzzy-IPA. *Zhejiang Sports Science*. (04), 44-50.

Liu Jing. (2013). Research on the market development theory of traditional national sports events - taking dragon and lion dance as an example. *Shaolin and Tai Chi (Zhongzhou Sports).* (12), 39-41.

The Trombone Basic Skills For First Year Students at Sias University, HENNAN

Jiang nan and Orawan Banchongsilpa
Bangkokthonburi University, Thailand,
Corresponding Author, E-mail: 53787099@qq.com

****

Abstract

The objective of this research was to study the trombone basic skills for first year students at Sias University of Zhengzhou. This study uses qualitative research methods to gather data from influential informants in Zhengzhou, China, to construct and verify basic trombone skills. The sample group includes 21 well-known trombone and brass teachers with over 20 years of experience, strong teaching and research abilities, and published papers. The research tools include structured semi-structured interviews, theme grouping, direct interpretation, and data presentation. The study will be conducted between 2023 and 2024, focusing on pedagogical approaches, performance posture, breathing techniques, lip vibration techniques, tonguing techniques, and bow-drawing techniques.

The research results were found as follows; 1) Knowledge about trombone: history and characteristics of trombone, a versatile brass instrument with a rich, full sound quality suitable for short melodies. China teaches the trombone, which has a range of two and a half to three octaves, using various methods. 2) Trombone techniques include performance posture, breathing technique, lip vibration technique, tonguing technique, and bow-drawing technique. Both left and right hands play critical roles in trombone performances. 3) Aesthetics of performance and evaluation. Chinese aesthetics influence the aesthetics of trombone performance, yet the artistic aspects of trombone performance in China remain largely unexplored. Evaluation of trombone performance in China uses both subjective and objective criteria, and the SmartMusic® assessment feature provides insights into musical elements and performance techniques.

Keywords: Trombone; Basic Skills; Sias University

Introduction

The trombone is an asymmetrical wind instrument in relation to its axis, featuring a rotating element that establishes symmetrical apertures. It is a slide trombone, which consists of a mouthpiece, a body with a tubular bore, and a bell equipped with mechanisms for adjusting the diameter of a portion of the bore. A slide assembly comprised of U-shaped cylinders permits pitch variation and conventional pitch positions on the trombone. The instrument is equipped with axial and radial outflow apertures, which are accessible via the shell's end faces and lateral faces, respectively. The trombone is a crucial instrument in both soloist and band settings, with many places becoming wind bands due to spiritual pursuits. However, many beginners struggle with correct playing methods, leading to accidents and hindering future learning. The history of the trombone in China dates back to the Shanghai Public Wind Band in 1879. The teaching history of the trombone in China spans the early 20th century, divided into three periods: before the People's Republic of China, after liberation, reform and opening up, and after the reform

* Received: March 22 2024; Revised: April 19 2024; Accepted: April 22 2024

and opening up. Each period has its unique development characteristics, laying the foundation for the trombone's development in China. As the mainstream instrument of western music, the trombone has rapidly developed in China, with the teaching process spanning over a century. (Jiang, 2015 : 53)

The trombone was utilised in military signalling, funeral processes, wedding procedures, and imperial processions. It is noteworthy to remark that the abstracts do not explicitly reference the trombone in China subsequent to the Qing dynasty. At the beginning of the 20th century, Chinese intellectuals returned from overseas study, leading to the flourishing of folk western music activities. (Qiu, 2008 : 120-121) The governor of Liangjiang established the "Self-improvement Army" in Nanjing, ordering various Western musical instruments from Germany and hiring German officers as instructors. This period saw the emergence of "concerts" held by Chinese and foreigners, and Chinese musicians began to learn European composition theory and creatively attempt to create. In 1877, the Shanghai Jiangnan manufacturing bureau published the earliest piped music textbooks in modern China, indicating the growing influence of western orchestral music, particularly wind art form, in the late Qing and early republic. The wind band was popularized in palaces, officialdoms, and new schools, promoting aesthetic education and unity cooperation. This contributed to the development of China's music education and the wind process, with a far-reaching influence on the country's music education and wind process.

In the late Qing Dynasty and early Republic of China, school military bands were popular, with the Tsinghua school military band being the most famous. The first four years were called Secondary, with an English drum and flute unit, and the last four were called Advanced, with a brass band with Filipino and White Russian musicians as teachers. Most military music players in big cities were uneducated and had poor musical knowledge. On November 27, 1927, China's first new music institution of higher learning, the Shanghai Conservatory of Music, was founded, marking the beginning of normalization of music education in China and the institutionalization of trombone teaching. In the 1950s, the teaching of trombone in China was still in its infancy, and foreign experts were invited to teach. (Wang, 2011 : 44-45) The PLA military Band invited Kaufman, a former GDR music expert, to conduct and train the band and teach music theory, leading to improved wind music performance and the emergence of excellent wind players. After the Cultural Revolution, art colleges and universities resumed normal teaching order and recruited students. Trombone teaching in China has been further developed by leaps and bounds, with artists like Wagner, Keith Brown, and Hao Jie contributing to the development of trombone teaching and performance in China. (Zhao, 2011 : 180-181)

The number of trombone players is increasing, and more students are starting to learn the instrument. However, new students often neglect the study of theoretical knowledge, leading to difficulties in learning the trombone. This lack of theoretical knowledge affects the learning effect and interest in the instrument. Therefore, trombone theory teaching is crucial. Teachers should teach trombone playing system theory at the beginning of the teaching process to ensure students fully understand the basic knowledge of trombone playing. This foundation helps lay a good foundation for future performance practice, enhances learning effects, and promotes improvement in students' comprehensive quality in later stages.

Research Objective

To study the basic skills of the trombone for first year students at Sias university of Zhengzhou.

Litterature Review

Research by Sluchin & Lapie (1997 : 4-29) Historic slide trombone teaching and method books in France (1794-1960). The french revolution significantly influenced the evolution of education, particularly in the field of wind instruments. The creation of structured classes led to the development of various teaching methods, with a focus on rational intent. The evolution of trombone teaching methods from 1830 forward is particularly remarkable. Authors like Prdhem, Auguste-François-Noël Leonard de la Tuillerie, Adolphe Brulon, and Schiltz contributed to the development of trombone methods. Other notable works include Ed. Hemet's Traité théoriqueet pratique pour apprendre à jouer du trombone en peu de Temps, Blancheteau's Petite méthode de trombone à coulisse, and Guichard's École de fanfare. These books offer comprehensive teaching methods for various instruments, including the slide trombone. A. Boscher's Méthode générale d'enseignement aimed to teach simultaneous training on wind instruments, focusing on the formation of a brass band or wind orchestra in a short period of time. Paul Delisse's Opuscule rudimentaire et classique provided a position chart for the improved tenor slide trombone and valve trombone. Georges Tilliard's methods focused on windband repertoire, while Gabriel Parès' elementary methods focused on learning wind instruments quickly. Léon Fontbonne's method of complète, théorique, and pratique de trombone à coulisse and à pistons alternated scales, exercises, and studies for the two types of trombone. Other methods, such as those by E. Cam, Jules Javelot, and Louis Adolphe Vimeux, are lost and little is known about their authors.

Johnson (2010 : 2-3) present the fundamental approach to trombone technique: a comprehensive strategy for addressing common technical deficiencies in trombone performance in Ball State University. This article explores the multiphonic sounds produced by playing a note on a brass instrument while simultaneously singing another note in the mouthpiece. These sounds are often heard as a chord or cluster of more than two notes and are used in various artistic contexts. Measurements of mouth pressure, mouthpiece pressure, and radiated sound are recorded during a trombone player's performance, showing the quasi-periodic nature of the multiphonic sound and the appearance of combination tones due to intermodulation between the played and sung sounds. Time-domain simulations of multiphonics are conducted to assess the physical model's ability to reproduce the measured phenomenon. The author of the dissertation has studied and taught trombone technique for over twenty years and has identified four fundamental components of trombone performance: breathing and air support, embouchure control and flexibility, slide precision and timing, and articulation. The project includes written discussions, musical exercises, and audio demonstrations to address common deficiencies in trombone technique and provide a clear explanation of the fundamental components.

Research by Jiang (2015 : 53) supported the trombone's trill performance is unique from other instruments, as it is completed by the mouth, which is challenging for students. To help students reduce the difficulty of playing the trombone, it is essential to study and explore the skills of lip trill performance in trombone performance. This will help students master these skills and improve their learning growth. By guiding students to correctly master trill performance skills, we can help them improve their trombone playing level and enhance their overall performance. This will help students overcome the challenges of playing the trombone and achieve a higher level of musical proficiency.

Gendrich (2003 : ii-iii) Teaching and learning jazz trombone, the dissertation of the doctor of philosophy at Ohio State University. The study aimed to identify and assess the methods of teaching and learning jazz trombone improvisation by jazz trombone professors. Focuses on providing a detailed strategy to address common technical issues in trombone playing. The study delves into professional development, curriculum guidelines, articles, and instructional aids related to trombone technique. It emphasizes the importance of addressing technical deficiencies in trombone performance through a comprehensive approach. The research offers valuable insights into improving trombone playing by tackling common technical challenges effectively. A survey instrument was designed after interviewing 20 professional jazz trombonists, and 377 professors were sent questionnaires. Of the 106 respondents, 58 were eligible participants as both trombonists and teachers of jazz improvisation. Three areas were explored: early stages of development, teaching, and trombone technique. The data showed that 77% of professors had learned to improvise between 7th-12th grades. The most important method of learning for them was listening and playing-along with recordings. Schools (K-12) were not strongly rated as helpful in trombonists learning to improvise (2.49 on a scale of one to five), but they provided many jazz performance experiences. Teachers ranked listening and playing-along with recordings as the most important method of teaching beginning jazz trombonists to play jazz. For intermediate and advanced college students, learning scales, licks, and patterns were viewed as most important. Listening and playing-along was ranked second, with using books and other published materials ranked third. Teachers reported that the teaching of technical skills was important to the development of their students, especially in the first two years of jazz trombone study.

Velut et al. (2016 : 2876-2887) this article examines the multiphonic sounds produced by playing a note on a brass instrument while simultaneously singing another note in the mouthpiece. These sounds are often heard as a chord or cluster of more than two notes, and are used in various artistic contexts. Measurements of mouth pressure, mouthpiece pressure, and radiated sound are recorded during a trombone player's performance of a multiphonic. Results show the quasi-periodic nature of the multiphonic sound and the appearance of combination tones due to intermodulation between the played and sung sounds. Time-domain simulations of multiphonics are conducted to assess the ability of a given brass instrument physical model to reproduce the measured phenomenon. The simulated pressure matches the measured one well, but at a high forcing pressure.

Therefore, with the continuous development of The Times, the application scope of trombone is becoming more extensive, and the number of trombone learners is increasing. To teach trombone well and make students achieve musical training, adequate analysis of the teaching method of trombone is necessary. The article by Yi et al. (2023 : 36-45) also proposesthe academic paper proposes a new practical hybrid teaching method (NPH) at Shanxi Arts Vocational College to improve basic trombone skills. The method focuses on developing

basic skills like adjusting mouth shape, wind, and pitch. During the COVID-19 outbreak, teachers and students were separated, so online teaching was used to address this issue. The researchers reviewed the skills teaching document and proposed various teaching methods to modify or improve key trombone skills, including practical teaching, demonstration music teaching, digital music teaching, reflective music teaching, and life skills for psychosocial competence. The seven principles suggested for teachers to adapt to their traditional schools are also discussed.

In addition author, Sobnosky (2016 : 2) Challenges in Beginning Trombone Pedagogy. The development of strong fundamental skills is crucial for success on any instrument, especially the trombone. Each instrument presents unique challenges, such as size, slide, and technique, which can lead to problems that music educators must address. This project interviewed six experienced teachers about common problems in trombone pedagogy. The paper examines three concepts: breathing, slide technique, and the slur, which young trombonists struggle with. It presents exercises to address these issues, detailing the correct technique for each concept, describing common errors made by students, and explaining the corresponding exercises in the appendix. This helps young trombonists develop good playing habits and basic skills that form the foundation of strong musicianship.

Trombone technique encompasses a range of skills and approaches to playing the instrument. It involves the use of various techniques, such as the single-spit method and the double-spit method. The development of trombone techniques over the twentieth century has expanded the performance vocabulary for the instrument, including the use of voice, mutes, theatricals, electronics, microtones, and technical virtuosity. The self-sustained oscillation of a brass wind musical instrument, such as the trombone, involves a complex aerodynamic coupling between a multimode mechanical vibratory system (the lips of the player) and a multimode acoustical vibratory system (the air column of the instrument). By studying prominent performers and composers, the changing role of the trombone in ensemble performance, and influential works, the expansion of trombone techniques can be identified. Music teacher educators can incorporate elements of experimentation, mistake-making, and creativity in brass techniques courses to provide preservice music educators with opportunities for independent learning and problem-solving.

Research Methodology

1. Research methods: This study employed qualitative research methods to collect data from highly influential informants, selected according to predetermined criteria. After that, specialists from brass academic institutions used the data to construct the basic skills of the trombone and verified their correctness. The basic trombone skills are conceptual. Study in the Zhengzhou area of Henan Province, China.

2. Research sample group: the researcher contacted 21 well-known trombone and brass teachers. After that, the experts selected themselves and made recommendations among themselves. The key informants from educational institutions, according to the criteria of ability and experience—over 20 years of experience in music education—hold an associate professor or higher title, have strong teaching and research abilities, have published over 5 papers, and are a Master's or above supervisor. The key informants, seven high-level experts, were willing to be interviewed.

1) Li Jinpeng (personal communication dated August 12, 2023). Associate Professor of Trombone in the Orchestra Department of Tianjin Conservatory of Music, Supervisor of Master Students;

2) Yan Yu (personal communication dated August 18, 2023). Associate Professor of the Orchestral Department, Xinghai Conservatory of Music, Graduate Instructor of Bass Brass, Ph.D.

3) Zhao Ruilin (personal communication, August 8–9, 2023). Members of the Ministry of Education's Art Education Committee;

4) Cao Yunfeng (personal communication, August 26, 2023). Director of the Orchestra Teaching and Research Department, School of Music and Dance, Yantai University. Associate Professor of Trombone and Tuba;

5) Lang Qun, (personal communication, Aug 18, 2023). Bass trombone player. Masters, University of Canberra, Australia. Deputy Director, Department of Instrumental Music, Jiamusi University. Associate Professor.

6) Lv Linfeng, (personal communication, Aug 15, 2023). I graduated from the Central Conservatory of Music. Trombone teacher, School of Music and Drama, Zhengzhou Sias University. University of Arizona Chinese trombone teacher;

7) Cui Yanbin (personal communication, August 21, 2023). Associate professor of trombone and tuba at the School of Music of Henan University, tutor of postgraduate students, doctor of trombone, post-doctoral student of education, principal trombone of the Zhengzhou Philharmonic Orchestra.

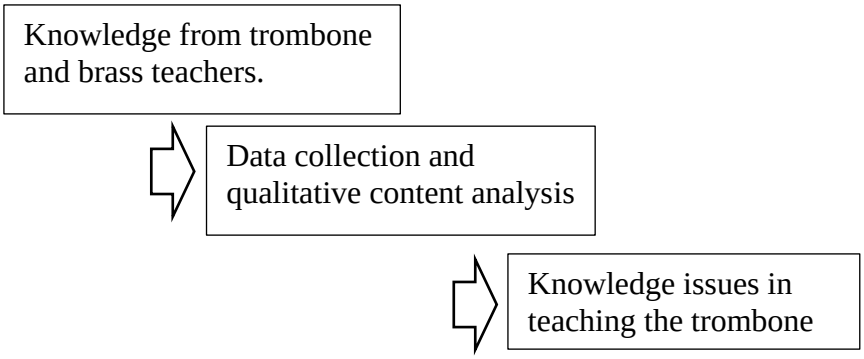
3. Research tools: The researcher's structured semi-structured interview form is one of the study instruments created by the researcher according to its purpose and conceptual framework. The researcher used the interview guideline as the primary research tool to gather in-depth insights from trombone and brass teachers in educational institutions. The questions focused on pedagogical approaches, performance posture, breathing technique, lip vibration technique, tonguing technique, and bow-drawing technique.

4. Data collection: Semi-structured interviews, theme grouping, direct interpretation, and data presentation were the methods used for data collection. The study will be conducted between 2023 and 2024.

5. Data analysis: focus on trombone basic skills content on pedagogical approaches, performance posture, breathing technique, lip vibration technique, tonguing technique, and bow-drawing technique. The simplified approach anchored the findings in the experiences and insights of trombone and brass institutions.

Research Conceptual framework

From the study, it can be created into a conceptual framework as shown in the picture.

Picture 1 Research Conceptual framework

Research Results

The objective of this study is to examine the fundamental skills of trombones among first-year students at Sias University of Zhengzhou, Hennan. Following the arrangement of interviews with seven important key informants, the researcher gathered data on various topics, verified the material, and included it into the subsequent study conclusions. As it is a basic issue in teaching the trombone, in addition to being general knowledge, it is also an issue of concern regarding the future trend of teaching the trombone and brass instruments in China.

1. Trombone: The trombone is a brass family instrument classified as a mid-bass. It possesses a brilliant, solemn, high, and complete tone, as well as a dazzling and potent sound. Played lightly and with a unified intonation, the trombone is capable of generating euphemistic and delicate tones. It is performed using methods including the single-spit and double-spit techniques. By employing zero-crossing rate and short-time auto-correlation investigations, the intonation information of the trombone audio signal can be accurately captured. The trombone is an asymmetrical wind instrument in relation to its axis, featuring a rotating element that establishes symmetrical apertures. It is a slide trombone, which consists of a mouthpiece, a body with a tubular bore, and a bell equipped with mechanisms for adjusting the diameter of a portion of the bore. A slide assembly comprised of U-shaped cylinders permits pitch variation and conventional pitch positions on the trombone. The instrument is equipped with axial and radial outflow apertures, which are accessible via the shell's end faces and lateral faces, respectively.

Trombone in China: Consequently, the trombone was referred to by two terms in China during the Qing dynasty (1644-1912) straight form called laba or xiao tongjiao, and another form with a telescoping barrel-shaped bell called da tongjiao or hao-t'ung. These trumpets were used for various purposes, such as funerals, wedding processes, imperial processions, and military signaling. The Chinese system of musical notation was primarily used for intellectual music, while popular music was transmitted orally from one generation to the next. Confucian ceremonial music has been performed in China and Taiwan, aiming to recreate the original music using written documents, although new elements have been incorporated.

The development of brass smelting technology in China can be divided into three stages: occasional brass, cementation brass, and speltering brass. Traditional Chinese music has distinctive characteristics and is a blend of classical and popular music, carrying historical information that helps identify and verify its original tonalities. The trombone was used in military signaling, funeral processes, wedding procedures, and imperial processes. It is noteworthy to remark that the abstracts do not explicitly reference the trombone in China subsequent to the Qing dynasty.

Before the People's Republic of China, trombone teaching in China began to develop, but faced challenges due to the lack of teachers and teaching materials. Most players were self-taught, with no well-known players or good tutorials. The establishment of music discipline led to the rise and development of the trombone, with more people studying the instrument. Teachers ran schools, set up wind bands, and wrote trombone courses, music books, and magazines. Folk western music activities flourished with the return of Chinese intellectuals from studying abroad. Zhang Zhidong established the "Self-Strengthening Army" in Nanjing, ordering western instruments and hiring German officers as instructors. In 1900, Nanjing Liangjiang Normal School opened, hiring Japanese and German teachers to teach music theory and wind music. In 1903, Yuan Shikai opened a military music school in Tianjin, sending people to Germany to study music. The emergence of new-style music society journals and the popularity of wind music in China during the late Qing Dynasty and early Republic of China contributed to the development of Chinese music education and wind music.

In the late Qing Dynasty and early Republic of China, military bands were popular, with the most famous being the Tsinghua School's military band. The military band was a secondary course, with English drum and flute teams for the first four years, and an advanced course with a brass band employing Filipino and White Russian musicians. Most military musicians were uneducated and had poor musical knowledge, so they learned simple musical scores through exploration and practice. In 1927, the National Conservatory of Music was founded, marking the formalization of music education in China and the formalization of trombone teaching. Dr. Xiao Youmei, president of Nanjing National Government College, set up the first music college in China, aiming to replace religion with aesthetic education. The institution has since become a famous music institution in China, establishing the strategic trend of modern Chinese professional music. The history of Wuhan Conservatory of Music dates back to 1920, with the establishment of the trombone performance major in the early days. The Xinghai Conservatory of Music, founded in 1985, also offers a trombone program. These institutions have significantly contributed to the cultivation of professional music talents and trombone performers, providing professionals for higher education institutions and professional orchestras.

In the early 1950s, the teaching of trombone in China was still in its early stages, with foreign experts like Kaufmann and Luo Lang assisting. The Chinese People's Liberation Army Military Orchestra invited Kaufmann to conduct training and teach music theory, leading to improved wind music performance. After the National Day Parade in 1952, top military musicians were sent to the Shanghai Symphony Orchestra and Shanghai Conservatory of Music, which became the first class of the Military Music school. After the Cultural Revolution, major art colleges restored normal teaching order and recruited students, further developing trombone teaching in China. Trombone masters like Wagner and Giesbraun were invited to give performances and lectures, promoting the development of trombone teaching and performance. Zhao Ruilin, who graduated from the trombone major programme of the

Orchestra Department of the Central Conservatory of Music in 1982, studied in Germany and brought advanced trombone playing methods back to China. Hao Jie, an American trombonist, studied trombone with various orchestras and universities, eventually becoming the chief trombone of the China Philharmonic Orchestra in 2000. He later taught at the Central Conservatory of Music, bringing advanced trombone technology and new thinking back to China. Currently, many trombonists studying abroad have learned advanced trombone playing methods and brought them back to China, contributing to the development of the trombone.

2. Structure of the Trombone: The trombone is a musical instrument made up of a cylindrical tube, a U-shaped expansion tube, and a folding mechanism. The horn tube has a cup-shaped nozzle and gradually expands into a mouth. The U-shaped expansion tube is inserted into the number tube, and the folding mechanism is located between the port and the expansion tube. The U-shaped expansion tube has seven handles, with each extension lowering the tone by half. Players use their right and left hands to control the U-tube, change the tube's length, and play different keynote pitches, as follows: 1) Tuning Slide, 2) Counterweight, 3) Mouthpiece, 4) Slide Lock Ring, 5) Bell, 6) Knob/Bumper, 7) Water Key/Spit Valve, 8) Main Slide, 9) Second Slide Brace/Stay, 10) First Slide Brace/Stay, and 11) Bell Lock Nut.

Characteristics of the Trombone: The trombone is a versatile instrument with a cylindrical bore, an annular mouthpiece, a horseshoe slide tube, and seven handles. It uses the bass clef with C-notation and has a range of two and a half to three octaves, divided into five zones: the lowest zone, bass register, middle zone, strong zone, and weak zone. The trombone's high voice is brilliant and powerful, while the highest vocal area is tense and has poor sound quality. Three commonly used trombones are bB-F bass trombone, bB alto trombone, and bE alto trombone. The trombone's sound quality is thick and full, but it is relatively heavy, making it suitable for short melodies. To achieve a strong and rich sense, two to three trombones are used. The muffler plays a significant role in the trombone playing technique, with glissando being a unique technique. There are five types of playing techniques: Lip, Slurs, Cross-Grain Slurs, Tongued Slurs, Valve Slurs, and Glissando. The trombone was originally used for practical purposes like war, sacrifice, and hunting, and its unique musical characteristics have been discovered and continued over time. It is now an indispensable and important part of the voice of the brass instrument, with its round and rich sound quality providing unlimited enjoyment.

Trombone Historical Overview

1) Trombone is a mid-bass brass instrument with a brilliant, solemn, high, and complete tone.

2) Used in various purposes in China, including funerals, weddings, imperial processions, and military signaling.

3) Traditional Chinese music blends classical and popular music.

4) Trombone teaching in China began before the People's Republic of China, but faced challenges due to lack of teachers and teaching materials.

5) The establishment of music discipline led to the rise and development of the trombone cause.

6) The National Conservatory of Music was founded in 1927, formalizing music education in China and trombone teaching.

7) Teaching of trombone in China began in the 1950s with foreign experts like Kaufmann and Luo Lang.

8) Post-Cultural Revolution, major art colleges restored normal teaching order and recruited students, further developing trombone teaching.

9) Trombone masters like Wagner and Giesbraun were invited to give performances and lectures, promoting the development of trombone teaching and performance.

2. Trombone Basic Skills

From the interview key informants, trombone basic skills can be summarised in 5 points: performance posture, breathing technique, lip vibration technique, tonguing technique, and bow-drawing technique, as follows:

2.1. Performance posture: The trombone can be played in two positions - standing and sitting.

Standing posture: The majority of the solitary performance or individual practice is conducted in the upright position. Presently, the left hand is grasping the number, while the right hand is holding the handle. The thighs are spaced slightly beyond the breadth of the shoulders, and they may intermittently move forward and backward.

Sitting posture: The sitting position is predominantly used during ensemble performances. Sit in the front of the seat while playing, with your feet flat on the ground, and breathe slightly while leaning forward. Typically, they assume seats on the left rear section of the music stand, which facilitates the forward transmission of sound.

Trombone performance posture is an important aspect for musicians to consider in order to reduce the risk of work-related injury and optimize their playing. Recent advancements in instrument design and orchestral working conditions have increased the physical challenges of playing the trombone. Research has shown that playing posture can have an impact on the respiratory mechanics of wind musicians, including chest and abdominal expansion and muscle activation. Additionally, studies have found that listeners entrain their postural sway to the movements of trombonists during performances, suggesting that the whole body contributes to the expressive content of musical communication. While there is no specific mention of the exact posture for trombone performance in the abstracts provided, it is clear that considering both physical and psychological factors, as well as the interplay between them, is crucial in understanding and optimizing trombone performance.

2.2. Breathing technique: The sound of the trombone is controlled by the player's breath, which is considered the energy of the instrument. Smooth control of the breath is crucial for a professional trombone player. To achieve this, the upper body should be relaxed, and the waist, abdomen, and chest should be expanded outward to facilitate proper breath use. The abdomen and waist should feel relaxed, while the front chest and back should feel relaxed. The breath is transformed into playing power through breathing activities, so the performer must choose the appropriate mode to make the breath smooth. There are various types of breathing, including abdominal, chest, and thoracic-abdominal breathing, depending on the source of respiratory activity. Most trombonists breathe in a thoracic-abdominal fashion, contracting the diaphragm under the lungs, alveolar pressure down the abdominal cavity, and expanding the abdominal muscles, intercostal, and psoas muscles. This breathing technique also improves vital capacity, with the average adult male vital capacity being around 3800 ml, the average adult female vital capacity around 3000 ml, and the lung capacity of the trombone reaching over 5000 ml.

2.3. Lip vibration technique: The correct mouth shape is crucial for the trombone, as it affects timbre, intonation, tone quality, breath length, and strength changes. Beginners should start with mouth practice to lay a solid foundation for future playing. The mouth shape is a complex concept that includes the coordination of lip muscles, jaw bones, teeth, and jaw parts. Each player's innate conditions, such as lip thickness, tooth uniformity, and jawbone shape, vary. Trombone learners should analyze their own conditions and select the most suitable mouth shape. To begin playing, the horn should be placed in the middle of the player's lips, with a 5:3 and 3:2 lip ratio. The horn angle should be slightly tilted downward, controlled at 75 degrees, to improve breath gathering and divergence. Mastering the mouth shape is essential for trombone playing, and learners should practice repeatedly under professional guidance. Changes to the mouth shape cannot be made at will, as it can affect learning progress. Additionally, players should pay attention to dull or bright sounds due to tension in gills and lips muscles. The lip vibration technique involves moving the lips forwards due to higher air pressure in the mouth.

2.4. Tonguing technique: The professional level of a performer is primarily determined by their ability to play music quickly. The trombone, played through a U-shaped slide, requires a specific tongue speed to blow each note neatly and convey the emotion of the music to the audience. Proper tongue placement is crucial, with the tongue spreading flat in the mouth and the tip touching the root of the incisor. The tongue should remain motionless, slightly lower in the middle band, and slightly touching the tooth in the bass band. To improve tongue movement, practice regularly, starting with easy exercises and gradually increasing difficulty until playing difficult notes neatly and without procrastination.

2.5. Bow-drawing technique: The trombone has seven positions, each with half a tone difference. The first position is the 1 in bB, followed by the second, fourth, and sixth positions in the lower octave of the lower bB, and the seventh position is 4 up in the lower octave of the lowest bB. To maintain a smooth bass gradient, slowly move from one to seven notes with lower mouth vibrations. The third position has full timbre and easy switching, playing 6 and 7 in both the lower and higher octaves. Controlling the position in place can enhance the sound effect, but requires long-term training. The left and right hands play crucial roles in the trombone. The left hand holds the horn, adjusts and stabilizes the player's angle during practice, and maintains a slight downward tilt. The right hand holds and pulls the handle, with the thumb, index, and middle finger placed on the joint of the transverse stop tube and slide tube. The middle and ring fingers gently grip the slide tube to prevent it from falling, while the thumb can leave the transverse tube.

In summary, trombone techniques skills include:

1) Comprehension and proficiency in trombone techniques are of paramount importance in the field of music.

2) In both standing and sitting positions, the trombone can be played.

3) The mastery of breathing technique plays a crucial role in the regulation of the brass sound.

4) Different breathing techniques are employed, such as abdominal, chest, and thoracic-abdominal.

5) The lip vibration technique has an impact on the timbre, intonation, tone quality, breath length, and change in strength.

6) The correct alignment of the mouth is of utmost importance when playing fast music.

7) Proficiency in tonguing is essential for deftly playing fast music.

8) It is crucial to position the tongue correctly, ensuring that it is spread out flat in the mouth and that its tip makes contact with the root of the incisor.

9) The enhancement of tongue movement necessitates consistent and repetitive practice.

10) The trombone consists of seven distinct positions, each with a tone difference of half a tonne.

11) In the context of trombone performance, both the left and right hands assume distinct roles.

3. Aesthetics of performance and evaluation.

Aesthetics of trombone performance: The examination of musical elements such as glissandi, sustained notes, transients, crescendos, and decrescendos constitutes the artistic aspects of trombone performance. The examination of these factors involves the utilisation of acoustical techniques and a Matlab toolbox for Music Information Retrieval (MIRtoolbox) to measure envelopes, spectra, and spectral centroids. The performance of the trombone is also contingent upon auditory feedback, as evidenced by a correlation observed between musical experience and reliance on auditory feedback. Lack of auditory feedback can interfere with performance, especially during pitch bending exercises, and can result in playing "oddly". Furthermore, the 20th century has witnessed the emergence of novel techniques and methodologies in the realm of solo trombone compositions, encompassing the utilisation of vocal elements, multiphonic and microtones, as well as electronic components. The incorporation of theatrical elements, including lighting, make-up, costume, stage direction, and audience interaction, has become increasingly prevalent in trombone compositions.

The performance aesthetics of the Trombone in China are shaped by the distinctive attributes of Chinese aesthetics, which place emphasis on the subjective encounter with beauty and the appreciation of objects for their inherent beauty. Nevertheless, there is a scarcity of information pertaining to the artistic aspects of trombone performance in China. The abstracts presented encompass a range of facets pertaining to Chinese aesthetics, including the broader realm of music performance aesthetics, the social and political implications inherent in performance art, and the examination of a particular Chinese art song. The abstracts presented offer valuable perspectives on the wider framework of aesthetics in China, yet they do not specifically delve into the realm of trombone performance's aesthetics. Additional investigation and examination are required in order to comprehensively comprehend the artistic aspects of trombone performance in China.

Evaluation of trombone performance: Troon performance evaluation encompasses both subjective and objective criteria. Topical criteria encompass various elements, including articulation, rhythm, tone, intonation, and musicianship/style. In contrast, objective criteria possess a restricted scope as they solely assess specific components, such as accurate or inaccurate annotations. The SmartMusic® assessment feature utilizes a set of objective criteria to assign grades, leading to a clear division between high and low grades. Nevertheless, this method neglects to tackle prevalent challenges encountered by trombone students and could lead to a failing grade for specific matters that a human assessor would only slightly alleviate. Moreover, the absence of auditory feedback can exert an influence on the performance of trombones, with professionals exhibiting a lesser degree of impact compared to amateurs.

Acoustic methods can be employed to assess trombone performance, offering valuable insights into musical elements and performance techniques.

The evaluation of trombone performance in China entails the utilisation of SmartMusic® software, which offers assessment functionalities for the purpose of evaluating student performances. The software uses a restricted set of objective criteria to allocate grades, leading to a clear division between high and low grades. Nevertheless, it neglects to tackle prevalent issues faced by trombone students and lacks the capacity to offer feedback for subsequent performances. Furthermore, the analysis of trombone performance involves the utilisation of acoustical methods, which integrate scientific analysis with musical expertise. The aforementioned techniques encompass the quantification of envelopes, spectra, and spectral centroids in order to investigate various elements, including glissandi, sustained notes, transients, crescendos, and decrescendos. The findings illuminate prior research and offer valuable understanding of trombone performance from a performance standpoint. In general, the assessment of trombone performance in China necessitates the utilisation of technological instruments and acoustical analysis to evaluate student performances and enhance comprehension of the instrument's capabilities.

In summary, trombone aesthetics of performance and evaluation include:

1) Influenced by Chinese aesthetics, emphasizing subjective beauty encounters.

2) Scarcity of information on artistic aspects of trombone performance in China.

3) Evaluation of Trombone Performance

4) Subjective and objective criteria used for evaluation.

5) Topical criteria include various elements, while objective criteria assess specific components.

6) SmartMusic® assessment feature uses objective criteria but lacks feedback for subsequent performances.

7) Acoustic methods can provide insights into musical elements and performance techniques.

Discussion

The relationship history of the trombone in the West and China is explored in various papers. In the West, the trombone and its music were prominent in the 17th and 19th centuries, with writings about the trombone found in treatises, encyclopaedias, and dictionaries from the 18th century. France had a significant influence on the trombone in choral music, opera, and the concert orchestra. Wang (2011 : 45–55) and Wang (2017 : 42-45) the opening to Western music is an ancient phenomenon, but the country's transformations since the 1980s have had consequences for its musical exchanges with Europe. These exchanges are often dependent on public initiatives and do not follow market logic, making it difficult to bring European artists and professionals to China. The articles of Sluchin & Lapie (1997 : 4–5) the European ignorance of the diversity and richness of Chinese music is also highlighted, along with efforts to reduce this ignorance through experimentation. The articles of Yang (2003 : 1) and Jing (2015 : 94) touch upon various aspects, such as the cultural ferment between China and the West, the intention of returning to past fashion, and the choice of musical culture and education in both regions. Additionally, the development of music education in China and Western countries is seen as inseparable from the basic educational concepts of each country. While China can learn from the educational ideas of other countries, it cannot completely copy them,

but rather improve its own educational system. However, Rodríguez et al. (2023 : 1-2) is important to note that none of the abstracts specifically focus on the relationship characteristics of the trombone in the West and China.

The basic skills of the trombone in China have been explored in several studies. The study investigated the relationship between fundamental movement skills (FMS), perceived competence, enjoyment, and physical activity (PA) among Chinese school children. Chan et al. (2019 : 229-236) provide a classification of the trombone and discuss basic playing skills such as the single spit method and the double spit method. Boutin et al. (2015 : 1195-1209) Boutin, Fletcher, Smith, and Wolfe conducted an experimental study investigating trombone players and found that the sweeping motion of the lips contributes to the total flow into the mouthpiece, and the observed lip motion is consistent with two- degree-of-freedom models. These studies provide insights into the techniques and mechanics involved in playing the trombone, which are essential for developing basic skills.

The basic skills of the trombone in China have been explored in several studies. The study investigated the relationship between fundamental movement skills (FMS), perceived competence, enjoyment, and physical activity (PA) among Chinese school children. Chan et al. (2019 : 229-236) provide a classification of the trombone and discuss basic playing skills such as the single spit method and the double spit method. Boutin et al. (2015 : 1195-1209) Boutin, Fletcher, Smith, and Wolfe conducted an experimental study investigating trombone players and found that the sweeping motion of the lips contributes to the total flow into the mouthpiece, and the observed lip motion is consistent with two- degree-of-freedom models. These studies provide insights into the techniques and mechanics involved in playing the trombone, which are essential for developing basic skills. The fundamental techniques and abilities required for playing the trombone in China include the use of polyphony to enhance creative development and improve performance. Additionally, Takahashi (2001) the trombone's rotary valve unit allows for changing the length of the vibrating air column, which is manipulated by the player to produce different tones. Fine-tuning vocal-tract resonances during trombone playing is also important for performance expertise. The trombone's tone is described as high, brilliant, solemn, and full, with the ability to produce both gentle and powerful sounds. In the 20th century, Chen & Wu (2019 : 71-74) the understanding of music and the development of globalization and technology led to the emergence of new works for the trombone, with composers exploring different techniques and methods to make a difference in their compositions.

The aesthetics of trombone performance involve a combination of technical skill and expressive intent. Kristensen (2014 : a) The performers use acoustical methods to analyze various aspects of trombone performance, such as glissandi, sustained notes, transients, crescendos, and decrescendos. Gendrich (2023 : a) analyzes provide a visual description of musical factors in trombone performance and help bridge the gap between scientific understanding and musical experience. Additionally, Qiu (2008 : 120-121) and Reider (2012 : a) found a significant increase in the number of solo and chamber pieces for trombone that incorporated theatrical elements, such as lighting, make-up, costume, stage direction, and audience interaction. These pieces have been gathered into an annotated collection, which provides detailed descriptions of the theatrical elements used and assigns a theatricity rating to each piece. Sobnosky (2016) and Sluchin & Lapie (1997 : 4-29) have also explored different techniques and methods in modern solo trombone works, including the use of voice,

multiphonics, microtones, and electronics. These developments have expanded the repertoire and performance practices of the trombone.

Evaluation of trombone performance involves both subjective and objective criteria. Subjective criteria include aspects such as articulation, rhythm, tone, intonation, and musicianship/style. Objective criteria, on the other hand, are limited and only evaluate certain elements, such as correct or incorrect notes. Yi et al. (2023: 36-45) The new practical hybrid teaching method, the Smart Music® assessment feature, for example, assigns grades based on these limited objective criteria, resulting in a dichotomy of high and low grades. However, this approach fails to address common problems faced by trombone students and may result in a failing grade for issues that a human evaluator would only marginally reduce the grade for. Velut et al. (2016 : 2876-2887) auditory feedback deprivation can have an impact on trombone performance, with the effects being greater for music performed from notation compared to music performed from memory. The evaluation of trombone performance can be approached through acoustical methods, combining scientific analysis with musical expertise to gain a better understanding of the factors involved.

Conclusion

From the study study explores the fundamental skills of trombones among first-year students at Sias University of Zhengzhou, Hennan. The trombone is a versatile brass instrument with a cylindrical bore, annular mouthpiece, horseshoe slide tube, and seven handles, used in various Chinese ceremonies such as funerals, weddings, imperial processions, and military signaling. It has a rich, full sound quality and is suitable for short melodies.

Trombone basic skills include performance posture, breathing technique, lip vibration technique, tonguing technique, and bow-drawing technique. Performance posture is crucial for reducing work-related injuries and optimizing playing. Breathing technique involves smooth control of the breath, while lip vibration involves correct mouth shape, which affects timbre, intonation, tone quality, breath length, and strength changes. Tonguing technique requires a specific tongue speed to blow each note neatly and convey the emotion of the music to the audience.

Trombone techniques involve understanding and mastering breathing techniques, lip vibration techniques, correct mouth alignment, tonguing, and tongue movement. Both left and right hands play crucial roles in trombone performance. The aesthetics of trombone performance are influenced by Chinese aesthetics, emphasizing subjective beauty encounters. However, there is a scarcity of information on the artistic aspects of trombone performance in China. Evaluation of trombone performance in China uses both subjective and objective criteria, with topical criteria covering various elements and objective criteria assessing specific components. Acoustic methods can provide insights into musical elements and performance techniques. Overall, the assessment of trombone performance in China requires the use of technological instruments and acoustical analysis to enhance comprehension of the instrument's capabilities.

Suggestion

The suggestion of research: It is imperative to subject research findings to rigorous testing or re-examination prior to their implementation. The scope of the study can be broadened by incorporating alternative instruments. The framework that has been developed should be expanded to encompass additional areas of study.

The data collection suggestion: It is advisable to utilise in-depth interviews alongside observations and fieldwork, and it is possible to analyze the data multiple times.

References

Boutin, H., Fletcher, N., Smith, J., & Wolfe, J. (2015). Relationships between pressure, flow, lip motion, and upstream and downstream impedances for the trombone. *The Journal of the Acoustical Society of America*. 137 (3), 1195-1209.

Chan, C. H., Ha, A. S., Ng, J. Y., & Lubans, D. R. (2019). Associations between fundamental movement skill competence, physical activity and psycho-social determinants in Hong Kong Chinese children. *Journal of Sports Sciences*. 37 (2), 229-236. doi: 10.1080/02 640414.2018.1490055

Chen, G. F., & Wu, Y. D. (2019, December). Audio Feature Analysis for Trombone. In *2019 IEEE 2nd International Conference on Electronics and Communication Engineering (ICECE)* (pp. 71-74). IEEE.

Gendrich, J. M. (2003). *Teaching and learning jazz trombone*. Dissertation of Doctor of Philosophy in the Graduate School of The Ohio State University.

Jiang, N. (2015). A study on the playing technique of lip trill in trombone playing. *Journal of Northern Music: Academic edition*. 20 (4), 53.

Jing, J. (2015). The Differences Between Chinese and Western Music Education. Canadian Social Science. 11 (2), 94-97. Available from: http://www.cscanada.net/index.php/css/ article/view/6142 DOI: http://dx.doi.org/10.3968/6142

Johnson, A. (2010). *The fundamental approach to trombone technique: a comprehensive strategy for addressing common technical deficiencies in trombone performance*. Dissertation of Doctor of Philosophy at Ball State University.

Kristensen, E. (2014). *An acoustical study of trombone performance, with special attention to auditory feedback deprivation* (Master's thesis, Institutt for fysikk).

Qiu, X. Y. (2008). The importance of scientific teaching method in trombone teaching. *Journal of Social science of Jiamusi University*. 26 (4), 120-121.

Reider, S. R. (2012). *The Natural Learning Process and Its Implications for Trombone Pedagogy* (Doctoral dissertation, University of North Texas).

Rodríguez, J.C.; del Rey, R.; Peydro, M.A.; Alba, J.; Gámez, J.L. (2023). Design, Manufacturing and Acoustic Assessment of Polymer Mouthpieces for Trombones. *Polymers*. 15 (1667), 1-15. https://doi.org/10.3390/ polym15071667

Sluchin, B., & Lapie, R. (1997). Slide trombone teaching and method books in France (1794-1960). *Historic Brass Society Journal*. 9, 4-29.

Sobnosky, R. (2016). *Challenges in Beginning Trombone Pedagogy*. Honors Research Projects. 377. http://ideaexchange.uakron.edu/honors_research_projects/377

Takahashi, Y. (2001). *U.S. Patent No. 6,255,571*. Washington, DC: U.S. Patent and Trademark Office.

Velut, L., Vergez, C., & Gilbert, J. (2016). Measurements and time-domain simulations of multiphonics in the trombone. *The Journal of the Acoustical Society of America*. 140 (4), 2876-2887.

Wang, B. (2011). A Brief discussion on the historical origin and musical characteristics of trombone. *Journal of Shanxi Higher Education of Culture and Art.* 12 (4), 45-55.

Wang, T. (2017). Analysis of Cultural Mentality in Researches on History of Western Music. Cross-Cultural Communication. 13 (5), 42-45. Available from: http//www.cscanada .net/index.php/ccc/article/view/9688 DOI: http://dx.doi.org/10.3968/9688

Yang, H. (2003). *My Opinion About Some Issues of The Music Relationship Between China and West.* Huangzhong-journal of Wuhan Music Conservatory.

Yi, Z., Danpradit, P., & Kaosawang, A. (2023). Trombone basic skills of students with the new practical hybrid teaching method. *Journal of Green Learning*. 3 (1), 36-45.

Zhao, M. (2011). The development of trombone teaching in China in the 20th century. *Journal of Magnificent Writing.* 30, 180-181.

The Light and Shadow Art in Display Space

Bin Song[1] and Pisit Puntien[2]
[1,2]Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
[1]Shandong Youth University Of Political Science
Corresponding Author, E-Mail: s63584948029@ssru.ac.th

****

Abstract

The development of display design is the epitome of the development of society and the times, and is also an important symbol of the process of human civilization. It contains the accumulation of history and reflects the appearance of the times. The goal of this research is to explore the role of light and shadow art in display space. This study adopts qualitative analysis as the main method, supplemented by quantitative analysis and comprehensive analysis. Taking the interconnection between light and shadow art and display space as the entry point, it organizes "light" art and "shadow" art from an artistic perspective. and the interrelationships between them. After discussing the psychological changes of light and shadow art on people and the concepts of "light and shadow art" and "space", the impact of light and shadow on people's visual and psychological feelings was analyzed in depth. As a visual expression language, light and shadow art not only creates rich visual expression effects, but also transforms from visual language into psychological language, giving people certain psychological and emotional associations.

Through this research, it is concluded that light and shadow art in the display space can enhance the role of light and shadow art in the display space through three aspects: functional design, aesthetic principles, and green sustainability. Light and shadow art not only acts on space with its own effects, but also combines with craftsmanship to create space beauty. Through the combination of materials, colors, multimedia interaction and spatial components, a richer display effect can be achieved in the exhibition space. The article elaborates on the artistic beauty and impact of light and shadow art on space, which is not limited to visual effects and psychological feelings, but also involves the development characteristics and direction of light and shadow art in exhibition design. Finally, it summarizes the reasonable use of light and shadow art in the display space. By analyzing the problems existing in the use of light and shadow in the display space, it puts forward the issues and principles that need to be paid attention to in future light and shadow design. Taken together, the light and shadow art in the display space is a comprehensive subject. While improving the aesthetics and improving the technology, it should be given stronger practical significance and use value. Let light and shadow art truly serve the display space, realize the mutual influence and common development of the display space and light and shadow art, present a new look, and be inherited and eternal.

Keywords: Light and shadow art; Display space; Lighting design

* Received: March 22 2024; Revised: April 19 2024; Accepted: April 22 2024

Introduction

Light and shadow have the closest relationship with space. It is one of the most flexible and active elements in space. Kahn, L pointed out in "Journal of Sustainable Design" that "designing space is designing light. As a visual art expression language, it is The role played by the performance space is irreplaceable." In the final analysis, exhibition space design is an art of visual communication, which has many common features with plane vision, such as they both convey the information they carry through different forms of artistic expression. To the service recipients to achieve the desired effect. It also has multi-dimensional particularity: it organically constructs multiple planes into a unified multi-dimensional space, so the display space design can be understood as a multi-dimensional visual communication design. Measured by the standard of overall aesthetic experience, it has higher requirements than pure two-dimensional vision. In the display space, a variety of design elements can be artistically processed and integrated to finally form a complete work. Only through the intervention of light and shadow lighting can all these artistic shapes and visual elements be fully and harmoniously displayed. By displaying the reasonable artistic design of light and shadow in the space, we harmonize the overall atmosphere of the space and show the quality and artistic atmosphere that the space should have.

In the article "Light and Perception: A Cognitive Approach to Understanding the Impact of Light in Art", Turner, E. R proposed that "light and shadow art plays multiple roles in display design, including shaping the shape of exhibits, adjusting environmental colors, and creating spatial atmosphere. ." By skillfully using different forms of light and shadow, combined with techniques such as contrast, arrangement and combination, unique visual illusions and aesthetics can be created, thereby enhancing the visual effect. An in-depth understanding and analysis of the forms, classifications and techniques of light and shadow art design in exhibition spaces will help to better enable the unique beauty of light and shadow art to serve the design of exhibition spaces. Light and shadow art not only highlights the shape of exhibits and enhances visual beauty, but is also a design method to convey emotions. The design of light and shadow should go beyond just lighting and enhancing visual effects, but use it to better convey the content and psychological emotions that the exhibition space wants to express, create an engaging atmosphere, and reflect the humanized design of the exhibition. . Therefore, in the design of exhibition space, the emotional experience brought by light and shadow art far exceeds the value of light itself. By analyzing the role of light and shadow art in display space, this study comprehensively discussed how light and shadow create artistic conception and how to enhance the role of light and shadow art in display space.

Smith, A. B pointed out in the article "The Impact of Lighting Design on Exhibition Spaces" that "the characteristics of light and shadow themselves determine that without its intervention in vision, there will be no display of other art forms in the space. Light and shadow art emphasizes the individuality of space. , It is also the finishing touch in conveying spatial emotions." The various materials, styles and artistic design forms that are currently popular are ultimately inseparable from the display of texture and improvement of beauty by light and shadow art. Space design art is carried out to create a beautiful atmosphere. Different light brightness, angles and shapes have different performance effects. Under the background of light and shadow art, the original single space art work will be more flexible, vivid and rich. vitality. In today's era of promoting ecological themes, light and shadow art must not only follow the application principles of functionality and aesthetics, but also strive to find a fusion

and balance between aesthetics and practicality, and also pay attention to its energy saving and environmental sustainability. sex.

Therefore, studying light and shadow art in exhibition spaces can help to better understand the integration of art and technology, enhance the audience's perceptual experience, enrich cultural expressions, and consider sustainability factors in design, injecting more profound insights into the development of exhibition spaces. the value of.

Research Objectives

The role of light and shadow art in display space.

Literature Review

1. Light and Shadow Art and Exhibition Space

Light and shadow art plays a vital role in exhibition design. As a form of visual expression, its influence cannot be ignored.

Using the contrast of light and shadow, we can re-sculpt the personality of the exhibits, create the atmosphere of the exhibition space by adjusting light and shadow, and even master the overall effect by balancing the relationship between light and shadow. Combining light and shadow with color gives light and shadow different colors, making the spatial atmosphere more delicate and rich, just like wearing red clothes to make your face rosy (Brown, 2018: 178-195.).

In addition, the combination of light and shadow with different materials can also achieve various effects. For example, combining with wood can give an original and rough feel (Figure 1), and combining with metal can give a modern feel (Figure 2). As exhibition space design continues to mature, people's aesthetic requirements and awareness are also increasing, and the traditional single display effect can no longer meet the needs. Therefore, designers are increasingly incorporating light and shadow elements into the design of exhibition spaces. By using the formal sense and rhythmic beauty of light and shadow, designers show more imagination and creativity, trying to subjectively change and manipulate light and shadow, rather than passively accepting natural light and shadow. This provides designers with more room for choice and reflection (Lee, 2014).

Figure 1 Wood under light and shadow
Source: www.52112.com

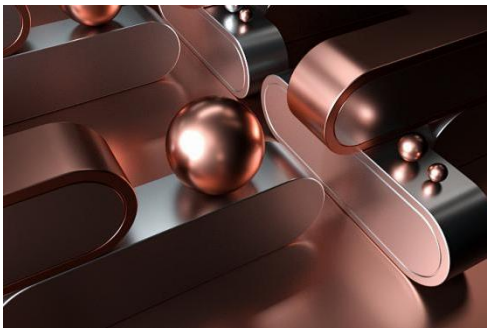

Figure 1 Metal under light and shadow
Source: www.52112.com

2. The role of light and shadow art in information display in display space

From the origin of human civilization to the rapid development of industrialization, information has always been one of the important performance elements in the design process.

In modern display space design, language and text have always been the traditional way of carrying information. However, as a special "language symbol", light and shadow have shown unique advantages in information dissemination and become the protagonist of information dissemination in the display space (Smith, 2020 : 112-130). The information function of light and shadow acts as a visual guide in the space, guiding the spatial flow and direction, and providing information support for exhibition activities. This guidance method is different from traditional arrow pointing signs. It not only has the function of information guidance, but also provides functional prompts, allowing visitors to unconsciously understand the content and nature of the visiting area while moving forward (Johnson, 2020 : 145-162). Take the United States Holocaust Memorial Museum as an example. It has designed a main visiting route that is like a bright ribbon in the darkness, guiding people on their journey to light. During the entire visit, the portrait tower was the highlight of the design. Light shot in from the top of the building from top to bottom. The audience looked up and saw portrait photos of the persecuted Jews. These photos under the light and shadow were shocking and sad. emotions were drawn (Figure 3).

Figure 3 United States Holocaust Memorial Museum
Source: www.163.com

At the United States Holocaust Memorial Museum, light and shadow not only guide the direction of the visit, but also integrate the information of the visit, shocking the audience psychologically through the physical effect of light. Light and shadow fully serve as language symbols here, providing guidance and explanation for the audience, forming a resonance between the designer and the audience during the visit.

3. The role of light and shadow art on exhibits in the display space

In the exhibition space, light and shadow play an important role in highlighting the shape of the exhibits and creating the atmosphere of the exhibition hall. Through the clever contrast between light and dark, the projection of the exhibits is clearly outlined and the three-dimensional effect is more prominent. Using changes in light and shadow to form a richly layered relationship, the unique shape of the exhibits can be more perfectly displayed. Especially for some large exhibits, such as sculptures or models, in order to enhance their three-dimensional effect, the way of arranging lamp positions is particularly critical (Wang, 2021: 210-225). First, lights are set up in the exhibition hall to keep the illumination uniform in the entire area; then, the exhibits are partially illuminated using spotlights, and the illumination is about 3 to 5 times that of the surrounding environment. For exhibits with darker colors, such as black pottery, the illumination can even be increased to 5 to 10 times. On this basis, auxiliary lighting can also be added from the opposite direction to the main light source, with its illumination maintained within the range of 0.2 to 0.5 times that of the main light source. This kind of lighting arrangement not only makes the exhibits more eye-catching in the space, but also presents a more realistic and vivid exhibition experience to the audience. Therefore, the clever use of light and shadow is not only for lighting, but also to highlight the artistic beauty of the exhibits and create an engaging exhibition atmosphere (Figure 4).

Figure 3 Light, Shadow and Sculpture
Source: www.sina.com.cn

In addition, the use of light and shadow creates a unique atmosphere for exhibits through contrast, warmth, coldness, combination and other means, and conveys some profound spiritual meanings and psychological associations, making the exhibits arouse diverse psychological associations in the audience against the backdrop of light and shadow. For example, when exhibits are placed in a bright and transparent light environment, viewers may associate them with spaciousness and nature, and thus feel happy emotionally. On the contrary, a dim light environment may trigger dark and mysterious associations in the audience, making people feel a depressive and cautious atmosphere. Therefore, the psychological implications conveyed by the atmosphere created by changes in light and shadow lead the audience to a more meaningful emotional experience, making the exhibition not only a visual presentation,

but also a profound journey that triggers emotional resonance. . The use of light and shadow is not only a simple illumination of exhibits, but also an artistic creation. Through the switching of different light and shadow effects, it provides the audience with a multi-level and multi-dimensional aesthetic experience, making the entire exhibition space a place full of imagination and emotion. Art Stage (Garcia, 2022: 45-63).

4. The role of light and shadow art in display space

Light and shadow play a vital role in the display space and are the basic prerequisite for displaying the three-dimensional sense of the space. In painting, we often use bright colors, dark colors and gray to express the relationship between black and white and gray to present the three-dimensional and real sense of objects. Through the relationship between light and shadow, objects obtain a three-dimensional effect in the picture. Similarly, in the exhibition space, it is crucial to use light and shadow to create a three-dimensional sense to form the hierarchy and light-and-dark relationship of the space, giving the space a sense of volume and texture. In actual visits, viewers usually perceive “light” more directly than “shadow”, but “shadow” exists as a foil and has always provided a foil for light (Anderson, 2022: 201-218). It is precisely because of shadows that space can appear three-dimensional. Therefore, "light" and "shadow" are inseparable. Where there is light, there must be shadow. Light and shadow jointly shape the virtual reality and three-dimensional sense of the space. It should be noted that light and shadow can both shape the space and cause a certain degree of damage to the space. Therefore, during the design process, the precise division of light and shadow is crucial to the space, which will directly affect the tone, texture of the entire space, and the psychological feelings of the audience. Appropriate use of the virtual and solid effects of light and shadow to create a sense of virtual and solid space, just like the "white space" in typography, does not necessarily have to fill all areas to look beautiful. Moderate virtual and solid space plays a key role in adjusting the overall sense of space.

In the display space, the intensity and direction of light are not only a matter of lighting, but also involve the viewer's perception and psychological experience of the space. This change of light and shadow triggers the viewer's senses and emotions to varying degrees, creating various psychological effects. These effects are actually an expression of the psychological space of space, although this is not a real difference, but may simply be a psychological illusion on the part of the viewer. For example, consider a pattern made of flat surfaces in which all horizontal lines are parallel and equally spaced, and the black and white squares are the same shape and size. However, since black and white are the most contrasting combinations of colors, we can think of them as contrasts of light and shadow in space. White light creates a convex feeling that advances, while black shadow creates a concave feeling that recedes. Therefore, when black and white blocks are arranged irregularly, it may cause the viewer to create a visual illusion, which has the effect of expanding or compressing space in space. This visual illusion arises from the continuous changes in the reality and intensity of light and shadow in the space, adding more layers and depth to the entire exhibition experience. This intricate relationship between light and shadow not only presents the viewer with a given physical structure in the space, but also guides a unique perception and emotional experience, enriching the connotation and attraction of the exhibition. Therefore, when designing a display space, the precise use of light and shadow is not only related to the visual effect of the space, but also to the overall perception and emotional experience of the viewer (White, 2023: 78-94).

The design of light and shadow cleverly travels between reality and illusion, adding more layers to the exhibition space, inspiring the audience to have richer associations and in-depth thinking, allowing them to feel the sublimation of emotions during the visiting experience. Through the careful depiction of light and shadow, the audience is no longer limited to a single experience of points, lines and planes, but breaks away from conventional space perception and focuses more on the overall shaping of space and emotional guidance, showing a leap in thinking and rationality. Think deeply. Light and shadow art not only gives viewers a sense of time, but also stimulates their sense of association, so that viewers are no longer limited to a single presentation of physical structures in space. On the contrary, the audience gains a wider thinking space in the changes of light and shadow, giving full play to the audience's subjective imagination. This design technique not only presents images in the display, but also achieves more profound results in guiding the audience's thinking and emotions. Therefore, the use of light and shadow transcends a simple visual level and becomes a powerful tool to guide the audience's thinking and emotional experience. Through the use of light and shadow art, the display space not only presents the form of objects, but also creates an inspiring atmosphere, guiding the audience to roam the mind in the space, making the entire display process a unique event that arouses deep thought and insights. journey (Figure 5). The clever use of light and shadow design transforms the audience from a simple viewer into an all-round perceiver, bringing them a richer and deeper cultural experience.

Figure 5 Light, shadow and space
Source: www.zz.a963.com

Research Methods

This study will take the light and shadow art in the display space as the main research object. The method of qualitative analysis is mainly used to carry out the theoretical research part of this article through the collection, arrangement and research of academic monographs, journal articles, atlases and other related documents related to light and shadow art and display space. Analyze and study literature and actual cases by using research and analysis methods supplemented by quantitative analysis and comprehensive analysis. The specific research methods of this study include: literature research method, participant observation method, analysis method, etc.

Research Scope

This study mainly takes the display space as the research carrier and scope, and conducts in-depth discussions around the light and shadow art in the display space. From the perspective of light and shadow art and display space, the effect of light and shadow art on information in display space, the effect of light and shadow art on information in display space, the effect of light and shadow art on exhibits in display space, the effect of light and shadow

art on space in display space , starting from four aspects, study the role of light and shadow art in the display space and draw research conclusions. The specific research framework is shown in the figure below:

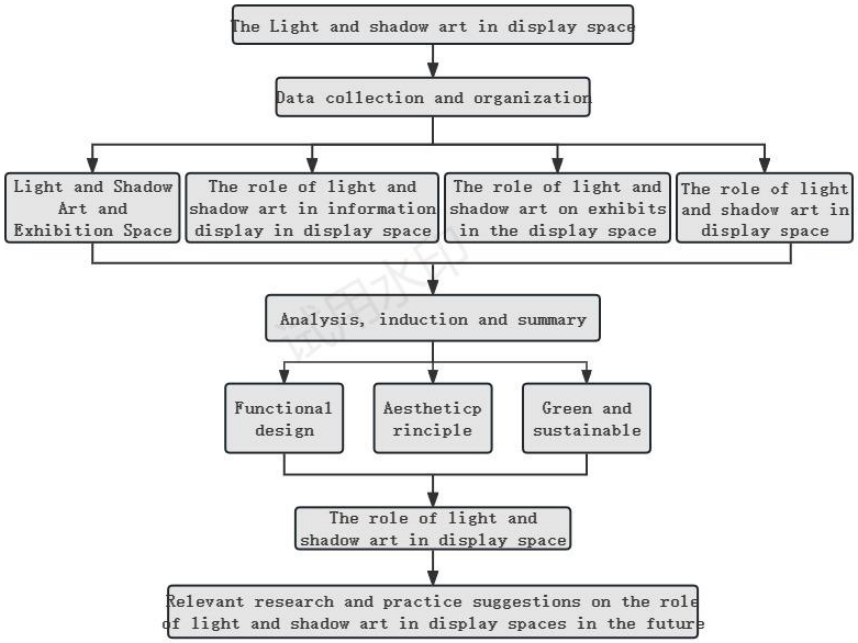

Figure 5 Research framework diagram
Source: Drawn by the author

Research Results

Through research, we know that light and shadow art has a certain effect on information, exhibits, and space in the display space. How to further improve the role of light and shadow art on these contents in the display space is to further plan, design, and use light and shadow. Therefore, to use light and shadow art more skillfully in the display space, we should pay attention to the following points:

1. Functional design

Through qualitative research method, after researching and sorting out a large amount of literature, we learned that in the design of exhibition space, the standards that must be followed are practicality, solidity and aesthetics, among which practicality obviously occupies the primary position. Therefore, the exhibition space The light and shadow art in the design should also pay attention to practical and functional design.

Through research and analysis, we learned that although we do not fully agree with the concept of form following function and insist that in addition to considering function, aesthetics should also be paid attention to in the display space, but we are even more opposed to the view that only pursues beauty and ignores practicality. Designs like "embroidered pillows" are meaningless to the space. We believe that giving the space a gorgeous appearance after meeting the functional requirements is the basic principle of design. After all, art should be based on

technology. In fact, practicality and aesthetics are complementary to each other. The former is the premise and foundation of the latter, and aesthetics can in turn affect practicality. The design of the space should select appropriate lighting types and shapes as well as light and shadow art based on functional requirements. While ensuring basic lighting, it should also produce beautiful effects. For example, a commercial display may require a warm and comfortable lighting atmosphere, so the lighting should use soft and delicate warm colors, and the light and shadow should also be soft and layered to highlight the warm atmosphere of the space. In art exhibition halls, in order to highlight the artwork, the lighting must be stronger, and the light and shadow should also be clear and light, helping to shape the form and sense of the exhibits, so as to arouse people's shock and admiration for the displayed content. The artistry of light and shadow must be based on the support of lighting design. Scientific and reasonable lighting arrangement and design can effectively avoid problems such as noise and glare, thereby enhancing the visual experience of the display space and greatly enhancing the positive role of light and shadow art. Properly planned light and shadow art can visually expand the space, giving the space a sense of extension and eye-catching tension. Therefore, the combination of practicality and aesthetics of light and shadow art is an indispensable dual consideration in the design of exhibition space. This comprehensive design approach not only meets the basic needs of the space, but also creates a pleasant aesthetic experience, making the exhibition space more attractive and comfortable, and providing a more pleasant visiting experience for the audience.

While pursuing the uniqueness and innovation of the display space, paying attention to the balance between practicality and aesthetics is one of the keys to light and shadow art in the display space, which provides a more comprehensive and in-depth way to create a display space full of personality and artistic sense. considerations.

2. Aesthetic principle

In addition to following functional design, light and shadow also play an extremely important role in the display space, that is, aesthetic principles.

Through this research method, which was mainly based on qualitative research and supplemented by quantitative research, it was concluded that aesthetic principles represent an element that expresses emotions and are decorative. Although they are empty, they are closely related to the structure and structure of the entire space. Color and shape complement each other to create a perfect display space. While satisfying the basic lighting of the display space, light and shadow become a visual language, playing a role in shaping the atmosphere and highlighting the display space. Lighting is not just a lighting tool, but also an art. By cleverly adjusting the brightness, hue, intensity, etc. of the light, the lamps can present different color temperatures, giving full play to their own adjustment advantages and adding beauty to the space. In the display space, soft fabric materials are used as the facing, and the lights hidden on the back of the fabric and wall create a unique light and shadow effect, injecting a sense of mystery and warmth into the overall environment. This decoration not only gives the entire surface a harmonious and calm effect, but also profoundly highlights the items on display. In terms of the choice of lamps, in addition to pursuing the attractive lighting effect of the lamps, the choice of the shape of the lamps is also crucial. Beautifully shaped lamps not only produce beautiful light and shadow, but also create artistic effects for the space. The clever combination of lamp shapes not only adds beauty, but also brings guidance and dynamics to the space, injecting life into the entire display space. Therefore, the application of aesthetic principles in

light and shadow design not only supplements practicality, but also creates a unique and intoxicating spatial experience.

The application of this principle is not only related to the pursuit of artistry, but also to the emotional guidance of the audience, making the display space achieve a higher resonance both visually and spiritually. By cleverly integrating aesthetic principles, designers can create unique and charming light and shadow art, allowing viewers to gain a more profound aesthetic experience in the display space. Light and shadow art based on this aesthetic principle is not only the pursuit of display space art, but also the infusion of the entire display space culture, bringing pleasure, inspiration and touch to the audience.

3. Green and sustainable

In this study, by using quantitative analysis and comprehensive analysis methods to investigate and analyze the light and shadow art in the existing display space, it was found that while meeting the basic lighting needs and aesthetic art of the display space, the sustainability of light and shadow art has become a A key factor that cannot be ignored. What we pursue is not just a stunning light and shadow art effect at a specific moment, but a display space of light and shadow art that is durable and evergreen.

With the rapid development of science and technology, we have more choices and opportunities for spatial play. However, this also brings a series of challenges that are unavoidable in displaying space light and shadow art. The layout of lights is not simply about quantity, but also about precise and effective configuration. While pursuing functionality and aesthetics, designers must ensure that they can move forward along the path of sustainable development, which coincides with the green lighting design concept discussed previously. Unreasonable lighting design not only wastes energy, but also produces negative light and shadow effects, which negatively affects the audience's vision and destroys the beauty of light and shadow that the exhibition space should have. With today's society advocating low-carbon and environmentally friendly design, the lighting design and light and shadow art in the exhibition space should move towards a green and intelligent development path. Through reasonable lighting layout, it can not only achieve energy saving and environmental protection, but also provide the audience with a more comfortable and pleasant light and shadow experience and viewing experience.

Therefore, the continuity of light and shadow design is not only related to the interpretation and attraction of the space, but also an important responsibility and responsibility for the future development of the display space. Designers need to be keenly aware of technological development trends and integrate sustainability into all aspects of light and shadow art to promote continuous innovation and progress in display spaces. This is not only an aesthetic pursuit of light and shadow art, but also a positive contribution to the sustainability of display space design.

Discussion

In this study, through the research and analysis of a large number of relevant literature, it can be found that in terms of the role of light and shadow art on display space, a large number of literature materials are consistent with the results of this study. However, this study is based on a large amount of research data. After in-depth research and analysis, it is concluded that the light and shadow art in the display space can start from three aspects: functional design, aesthetic principles, and green sustainability to enhance the impact of light and shadow art on the display space. positive effects. In this study, through the study of light and shadow art and display space, the effect of light and shadow art on information in display space, the effect of light and shadow art on information in display space, the effect of light and shadow art on exhibits in display space, the role of light and shadow art on display A detailed analysis of four aspects of the role of space in space confirmed the role of light and shadow art in displaying space. A display space with excellent light and shadow art can not only give the audience of the display space a deeper and richer visual experience and viewing experience, but also leave a profound impact on people. This is basically consistent with the concept in (Wang, H. 2021: 210-225). To sum up, the results of this study fully prove that the light and shadow art in the exhibition space plays a positive role in the exhibition space.

In the design of the exhibition space, it is necessary to ensure that it can achieve excellent performance in terms of practicality, sturdiness and aesthetics. Among them, practicality is regarded as the most important consideration because it directly affects the functionality and user experience of the display space. In this context, the design of light and shadow art must also focus on practical functions to ensure that it is not just a decorative element, but can provide actual use value for the display space. While pursuing the uniqueness and innovation of display spaces, designers need to carefully balance the relationship between practicality and aesthetics. For example, in a commercial exhibition space, light and shadow art can provide a more distinct and effective highlight for exhibits through clever lighting design, thereby enhancing the audience's attention and experience of the exhibits. This kind of design is not only beautiful, but also has obvious practicality in function, providing substantial support for the display effect of the exhibits. Practical considerations also extend to the technical application of light and shadow art. For example, in an art gallery display space, proper use of the direction and intensity of light can make the colors of paintings more vivid and vivid, while avoiding damage to the surface of the paintings by light. This meticulous design not only protects the artwork, but also enhances the audience’s experience of appreciating the artwork. Therefore, the key to displaying light and shadow art in space is to pursue uniqueness and innovation while not neglecting the balance of practicality and aesthetics. This is basically consistent with the concept of (Garcia, A. S. 2022: 45-63). By in-depth thinking about the functional requirements of light and shadow art, designers can create a more personalized and artistic atmosphere for the display space, and provide the audience with a richer and deeper perceptual experience.

In the exhibition space, clever integration of aesthetic principles can create fascinating light and shadow art, providing the audience with a richer aesthetic experience. This kind of light and shadow art is not only an exploration of art, but also an injection of culture into the entire display space, bringing pleasure, inspiration and touch to the audience. The application of aesthetic principles can be reflected at many levels. For example, in museums, through reasonable light settings and projection angles, the details and colors of artworks can be vividly presented. This kind of design not only improves the quality of the audience's appreciation of

the artwork, but also deepens their emotional interaction with the artwork. Changes in light and shadow can allow viewers to experience completely different artistic effects at different times and angles, stimulating a richer emotional experience. In commercial display spaces, the application of aesthetic principles can also create eye-catching display scenes through creative combinations of light and shadow. For example, through the projection and reflection of light, unique light and shadow effects can be produced in the product display area, thereby enhancing the attractiveness of the product. This creative aesthetic design not only attracts customers' attention, but also subtly conveys the brand's unique culture and values. Overall, the aesthetic principles of light and shadow have transcended the purely artistic level and become a cultural communication tool, creating a richer and deeper perceptual experience for the audience. This is basically consistent with the concept of (Anderson, B. F. 2022: 201-218). By integrating these principles into the exhibition space, designers not only enrich the audience's aesthetic experience, but also inject more vitality and agility into the entire exhibition space culture.

In the development of light and shadow art in display spaces, the increasing technological trends provide designers with a broad space for innovation. For example, the use of intelligent light control systems can adjust the light and shadow effects in the display space according to changes in natural light, which not only improves energy efficiency, but also creates a more comfortable and natural look and feel for the audience. This fusion of technology and light and shadow makes art and sustainable development complement each other, creating a more intelligent and environmentally friendly image for the display space. Sustainability considerations also extend to material selection and design concepts. For example, using renewable materials or recycled materials to make light and shadow art installations not only reduces dependence on natural resources, but also reduces the burden on the environment. This design concept is not only reflected in the beauty of the work, but also integrates sustainability into the essence of art, conveying a positive attitude towards environmental protection and sustainable development to the audience. Therefore, the sustainable development of light and shadow art in exhibition spaces needs to be closely related to technological innovation, material sustainability, and the integration of design concepts, which is basically consistent with the concepts in (White, C. D. 2023: 78-94). Designers should use a forward-looking vision and a positive innovative attitude to lead the art of light and shadow towards a more intelligent, environmentally friendly and sustainable future, and inject more profound meaning and value into the design of display space.

Conclusion

As an important artistic language in display design, light and shadow art contains unique aesthetic value. Although light and shadow seem invisible, good use of it can show rich visual images and convey profound emotions, making the display space design more flexible and presenting a vibrant appearance. As a key visual design language for display spaces, light and shadow art has profound historical accumulation and aesthetic connotation. It is a discipline that blends science and art with profound exploratory significance. This unique design discipline not only requires design works to have visual aesthetics, but also pays attention to human psychological states and always follows the pace of technology. Its rich emotional expression and spiritual transmission give the display space a fuller connotation. Although the form seems invisible, it profoundly shapes the image of the space and becomes an indispensable key link in the design of the display space. It is a research topic in modern

display design. valuable resources. The visual feast and psychological and emotional experience that light and shadow art brings to people are a significant manifestation of the expressive power of space design. Out of my keen interest in light and shadow art, I decided to do some exploration and research. This article starts from the relationship between light and shadow and display space, and conducts in-depth research and analysis on three aspects: the effect of light and shadow on information in the display space, the effect of light and shadow on the exhibits in the display space, and the effect of light and shadow on the space in the display space. The article explains the role of light and shadow art in the display space. Finally, by advocating the use of light and shadow in the display space through functional design, aesthetic principles, and green sustainability, it summarizes the rational application of light and shadow to enhance the art of light and shadow. The purpose of its role in the display space makes its design reach a more advanced level. The in-depth study of light and shadow is a comprehensive and forward-looking task, because it is directly related to people's perception and experience of the display space. The design of the exhibition space aims to create a pleasant, inspiring and moving environment for the audience, and light and shadow art, as an indispensable element, requires continuous innovation and improvement. In exploring the future development of light and shadow, we should focus on its comprehensive application in functional design, aesthetic principles, green sustainability, etc., in order to create a richer, deeper, and unique display space. This is not only a contribution to the development of light and shadow art, but also a positive contribution to the entire field of display space design, creating a better display space experience for people.

Suggestions

The research of light and shadow art in display space is a task of great depth and breadth. Its value is not only reflected in the environmental design of the display space, but also a comprehensive reflection of human aesthetic pursuit and spiritual civilization. The study of light and shadow art is not only related to the viewer's perception and experience of space, but also carries mankind's long-term yearning for beauty and art. It is one of the core elements of display space design. Therefore, in the future research on light and shadow art in display space, it should be noted that the display space is no longer just a practical demand level, but also presents a highly emotional and psychologically resonant expression, thus guiding the viewer to a deeper level. aesthetic experience. In future research, we need to pay attention to some potential negative effects of light and shadow art. Therefore, in the continuous improvement of research on light and shadow art, we must carefully weigh its possible negative effects to ensure that the research results can serve mankind more comprehensively. . This research is dedicated to deeply exploring the spiritual civilization connotation in the development of light and shadow art. Through comprehensive research and study of light and shadow design, we strive to create a more coordinated and rich art space in the display space. However, this research still has certain limitations. limitations and shortcomings, the researcher hopes that through this study, it will lay a foundation and contribute to future research on light and shadow art and display space.

References

Brown, R. C. (2018). Light, Space, and Perception: Exploring the Dynamics of Light in Art Installations. *Journal of Aesthetics and Culture*. 15 (3), 178-195.

Smith,J. A. (2020). The Aesthetics of Light and Shadow in Contemporary Art. *Journal of Visual Arts*. 25 (2), 112-130.

Johnson, M. A., & Garcia, L. N. (2020). Beyond White Walls: The Evolution of Exhibition Space Design. *Curator: The Museum Journal*. 22 (3), 145-162.

Wang, H., & Miller, K. L. (2021). The Intersection of Light and Form: A Study of Light's Influence on Sculptural Art. *Sculpture Review*. 28 (3), 210-225.

Garcia, A. S. (2022). Shadows of Meaning: The Semiotics of Light and Shadow in Contemporary Art Installations. *Semiotica*. 40 (1), 45-63.

Anderson, B. F. (2022). Curating Experience: The Impact of Spatial Design on Visitor Engagement. *Museum Management and Curatorship*. 17 (4), 201-218.

White, C. D., & Robinson, P. S. (2023). Beyond the Canvas: The Integration of Light and Shadow in New Media Art. *Media Arts Journal*. 32 (1), 78-94.

พฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ

The Behavior on Financial Management After the COVID -19 Situation of Personnels in Industrial Plants of Samut Prakan Province

พิมพ์ลภัส สุขสวัสดิ์
มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
Pimlapas Suksawat
Western University, Thailand
E-mail: Pimlapas.s@western.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยแบบผสม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ 2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ 3. เพื่อศึกษาปัจจัยสมรรถนะทางการเงินที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ และ 4. เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ โดยการใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามพฤติกรรมการบริหารการเงินได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าเท่ากับ 0.83 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีเพศ อาชีพ สถานภาพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันทำให้พฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ต่างกัน 2) พฤติกรรมการบริหารการเงินที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการไม่ต่างกัน 3)ปัจจัยสมรรถนะทางการเงิน ด้านรายได้ ด้านการใช้จ่าย และด้านการออม มีผลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของกลุ่มพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ และ 4) แรงจูงใจในการทำงานมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ : 10 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 23 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 24 กุมภาพันธ์ 2567
Received: February 10 2024; Revised: February 23 2024; Accepted: February 24 2024

คำสำคัญ: พฤติกรรมการบริหารการเงิน; ภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19; พนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม

Abstracts

The research is a mixed methods with The proposes of this research were to study 1) the Behavior on Financial Management After the COVID -19 Situation of Personnels in Industrial Plants of Samut Prakan Province, 2) the Behavior on Financial Management After the COVID -19 to personal factors, Situation of Personnels in Industrial Plants of Samut Prakan Province, 3) the factors affecting Personal Financial Management the Behavior on Financial Management After the COVID -19 Situation of Personnels in Industrial Plants of Samut Prakan Province and 4) the investment motivation factor affecting the Behavior on Financial Management After the COVID -19 Situation of Personnels in Industrial Plants of Samut Prakan Province. The sampling group was used in this research was 500 in industrial Samut Prakan Province. using questionnaire as a survey tool for collecting data. Then the collected data were analyzedin term of frequency, percentage,mean and standard deviation and using questionnaire as a survey tool and the inferential statistics used was F- test

The results found that 1) difference of gender, career, status, level education and incomes make behavior the personal financial management behaviors after the covid-19 situation. 2) difference of age and education level was make personal financial management behaviors after the covid-19 situation no different 3) financial performance factor such as income, spending and savings affects personal financial management behaviors after the covid-19 situation and 4) the investment motivation factor was found affected) behavior of personal financial management behaviors after the covid-19 situation with the significance level of 0.05

Keywords: Personal financial Management Behavior; After the COVID-19 ; Smployees in Industrial

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งเป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำไปทั่วโลกทั้งในยุโรปและจีน มีผลกระทบทุกภาคส่วนของประเทศไทย ทั้งภาคเกษตรภาคอุตสาหกรรม ภาคการผลิตและภาคบริการ ในขณะที่ค่าครองชีพของประชาชนภายในประเทศมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้น จากการเปิดเผยดัชนีค่าครองชีพทั่วโลก อีกทั้งท่ามกลางสถานกรณ์ความวุ่นวายทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมา ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงกับเศรษฐกิจและการเงินเป็นวงกว้าง ธุรกิจบางอย่างต้องหยุดชั่วคราว ไม่ว่าจะเป็นร้านค้า ร้านอาหาร หรือธุรกิจเล็ก ๆ ต่างพากันปิดประตูหนีสภาวะการระบาดในครั้งนี้ นอกจากนั้นผลการสำรวจมุมมองผู้บริโภคทั่วโลก (Global Consumer Insights Survey) ประจำปี 2564 ซึ่งทำการสำรวจพฤติกรรมของผู้บริโภคทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทยจำนวนทั้งสิ้น 8,700 รายในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 พบว่า 38% ของผู้บริโภคชาวไทยยังคงเลือกจับจ่ายสินค้าจากหน้าร้าน (Physical Store) เป็นช่องทางหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าอุปโภคบริโภคหรือสินค้า

ประเภทของชำ (Grocery) แต่ในขณะเดียวกันก็มีการจับจ่ายใช้สอยเพื่อซื้อสินค้าและบริการผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นสมาร์ทโฟนหรือโทรศัพท์มือถือ (37%) ผู้ช่วยเสียงอัจฉริยะอุปกรณ์สมาร์ทโฮมภายในบ้าน (31%) และแท็บเล็ต (25%) ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคทั่วโลกที่เห็นการเติบโตของการช้อปปิ้งออนไลน์เร่งตัวขึ้นในช่วงโควิด-19 พรทิพย์ จิระธารง และคณะ (2562) และสำหรับสินค้าที่ผู้บริโภคนิยมซื้อออนไลน์เป็นอันดับต้นๆ ได้แก่ สินค้าแฟชั่น ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและความงาม และสินค้าประเภททำได้ด้วยตัวเอง และการปรับปรุงบ้าน โดยอินเตอร์เฟส เว็บไซต์ หรือแอปฯ ที่ใช้งานง่าย ความรวดเร็วในการขนส่งและการบริการที่น่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์วิณี โรจน์วงศ์วรา (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัย พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานครในด้านกรอบระยะเวลาที่กาหนดและรูปแบบในการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล อย่างมีนัยสาคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รวมถึงรีวิวจากลูกค้าคนอื่นๆ ล้วนเป็นปัจจัยที่ผู้บริโภคชาวไทยใช้พิจารณาประกอบการตัดสินใจเมื่อซื้อสินค้าออนไลน์ สอดคล้องกับ อุไรวรรณ ปลอดใจดี (2560) ได้ทำการศึกษา พบว่า พนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ทาให้การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลโดยภาพรวมต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่พนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ซึ่งระดับการศึกษาทาให้พนักงานมีความรู้ความเข้าใจประสบการณ์ที่ต่างกัน ทำให้รูปแบบการวางแผนทางการเงินแตกต่างกัน จากที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้ผู้บริโภคไทยปรับตัวไปสู่ดิจิทัลมากขึ้นภายในเวลาชั่วพริบตา ดังนั้นธุรกิจที่มีช่องทางการขายเป็นหน้าร้านเพียงช่องทางเดียว ต้องเร่งปรับตัวเพื่อไม่ให้เสียโอกาสทางธุรกิจ และควรขยายช่องทางการจำหน่ายเพื่อรองรับลูกค้าที่หันมาซื้อสินค้าออนไลน์มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ กิ่งเธียร มีนะกนิษฐ ขันติกุล (2562) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษาพนักงานราชการ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ พบว่า รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความเกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลที่แตกต่างกันในด้านต่าง ๆ สอดคล้องตามทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทำแผนทางการเงินส่วนบุคคล ซึ่งอาจเปรียบเทียบได้กับ การวางแผนการเดินทาง โดยจะต้องมีการสำรวจเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการ และสถานะทางการเงินในปัจจุบัน เพื่อที่จะสามารถนาไปกำหนดแนวทางในการปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการเช่นเดียวกับการวางแผนการเดินทางซึ่งจะต้องมีการสำรวจจุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทาง

นอกจากนั้น ผู้บริโภคปรับเปลี่ยนการจับจ่ายใช้สอยในอนาคต และความไม่แน่นอนของสถานการณ์การระบาดระลอกใหม่ทำให้คนไทยทั่วประเทศระมัดระวังเรื่องการใช้จ่ายมากขึ้น ผลสำรวจเผยว่า ผู้บริโภคชาวไทยกว่าครึ่ง (57%) มีแนวโน้มที่จะลดค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารที่ร้านในช่วง 6 เดือนข้างหน้า ในขณะที่เกือบ 1 ใน 2 ของผู้บริโภค (47%) มีแนวโน้มที่จะซื้ออาหารแบบกลับบ้าน (Takeaway Food) เพิ่มขึ้น เพราะยังกังวลเรื่องของสุขภาพและความปลอดภัย เช่นเดียวกันกับการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นด้านอื่นๆ โดย 44%

ของผู้บริโภคจะลดการจับจ่ายใช้สอยด้านกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬา และ 41% ตั้งใจจะลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว วันนี้จึงยากจะปฏิเสธได้ว่ารูปแบบพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปกระทบกับภาคธุรกิจไม่น้อย การสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญมาก รวมไปถึงการนำเสนอรูปแบบผลิตภัณฑ์และการบริการใหม่ๆ ที่ตอบโจทย์วิถีชีวิตในยุคโควิด-19 จะเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการที่ปรับตัวได้เร็วมีความได้เปรียบในภาวะที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังควบคุมการใช้จ่าย ซึ่งในปัจจุบัน ผู้บริโภคมีช่องทางติดตามข่าวสารและรับทราบผลวิเคราะห์สถานการณ์ที่อาจส่งผลต่อราคาหุ้นได้สะดวกตามสื่อต่างๆ ตลอดวัน รวมทั้งอาจหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากตลาดหลักทรัพย์และโบรกเกอร์ที่ใช้บริการอย่างไรก็ตาม ต้องไม่ลืมว่าข้อมูลเหล่านั้นมาจากหลากหลายแหล่งซึ่งมีความน่าเชื่อถือไม่เท่ากัน ผู้บริโภคจึงไม่ควรตื่นตระหนกกับข่าวที่ได้รับทราบและควรศึกษาเปรียบเทียบให้ดีก่อนตัดสินใจ เพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุนต่าง ๆ สอดคล้องกับ สถาพร อานา (2560) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่บุคคลใช้เป็นตัวแปรในการกำหนดการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ภาวะทางเศรษฐกิจ และปัจจัยอื่น ๆ เป็นต้น

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนประจำปี 2560 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทุกเดือนจากครัวเรือนตัวอย่างในทุกจังหวัดทั่วประเทศ จำนวน 52,000 ครัวเรือน พบว่าครัวเรือนมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 21,437 บาท โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ ร้อยละ 35.1 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่อยู่อาศัย เครื่องแต่งบ้าน เครื่องใช้ภายในบ้าน ร้อยละ 20.3 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและการเดินทาง ร้อยละ 17.4 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับของใช้ส่วนบุคคล/เครื่องนุ่งห่ม/รองเท้า ร้อยละ 5.2 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสื่อสาร ร้อยละ 1.8 และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกิจกรรมทางศาสนา ร้อยละ 1.0 นอกจากนั้นแล้วยังมีค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค เช่น ค่าภาษี เงินบริจาค ของขวัญ เบี้ยประกันภัย ซื้อสลากกินแบ่ง/หวย ดอกเบี้ยสูงถึงร้อยละ 13.0 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560)

จากที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมทางการเงินของคนไทย พบว่า ส่วนใหญ่มีเงินออมไม่พอใช้ อันมีสาเหตุมาจากการใช้ชีวิตในรูปแบบเน้นการใช้ชีวิตประจาวันอย่างเร่งรีบ ใช้โซเชียลมีเดียเพิ่มขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ว่ามีการบริหารการเงินได้อย่างเหมาะสม และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดมากน้อยเพียงใด รวมถึงการตั้งเป้าหมายเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงินและการวางแผนการเงินในแต่ละช่วงชีวิต เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตของตนและครอบครัวในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ

2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ

3. เพื่อศึกษาปัจจัยสมรรถนะทางการเงินที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ

4. เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประเภทและรูปแบบวิธีการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่ใช้แบบสอบถามแบบปลายปิด (Close-ended Questionnaire) ที่ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการบริหารการเงิน ปัจจัยสมรรถนะทางการเงินและแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จะเป็นพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ โดยเนื่องจากกลุ่มประชากรไม่จำกัดจำนวน ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อน 5% ซึ่งได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 คน โดยจะทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างปี พ.ศ.2566 จำนวน 500 คน

3. ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย

การกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยจะกำหนดตัวแปร 2 ลักษณะ ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

3.1.1 ตัวแปรด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้

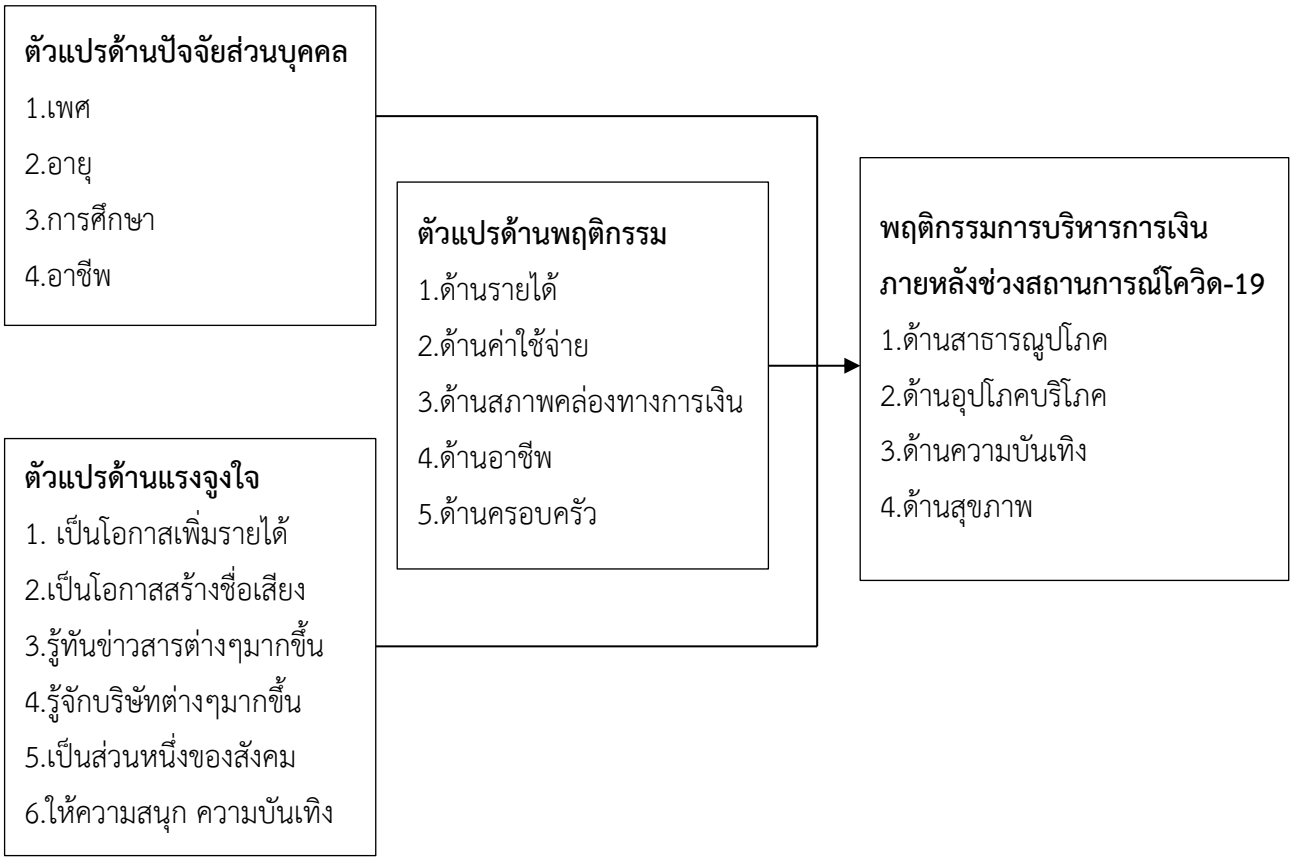
3.1.2 ตัวแปรด้านพฤติกรรมการบริหารการเงิน

3.1.3 ตัวแปรด้านปัจจัยสมรรถนะทางการเงิน

3.1.4 ตัวแปรด้านแรงจูงใจ

3.2 ตัวแปรตาม คือ อิทธิที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ พฤติกรรมการใช้จ่ายส่วนบุคคลผ่านเทคโนโลยี ด้านสาธารณูปโภค ด้านอุปโภคบริโภค ด้านความบันเทิง ด้านสุขภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการวิจัย เรื่องพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 1 แสดงพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ (n=500)

รายการประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น อาหารเครื่องดื่ม ค่าที่พัก ฯลฯ	150	30
2.ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น เสื้อผ้าของใช้ค่าเดินทาง ฯลฯ	100	20
3.ค่าใช้จ่ายด้านสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เครื่องสำอาง เครื่องประดับ ฯลฯ	50	10
4.ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา เช่น หนังสือ อุปกรณ์ประกอบการเรียน ฯลฯ	90	18
5.ค่าใช้จ่ายด้านความบันเทิงและพักผ่อน เช่น ดูหนัง ท่องเที่ยว ฯลฯ	30	6
6.ค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ เช่น ค่าเดินทาง ค่าน้ำมัน ฯลฯ	80	16
รวม	**500**	**100%**

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลในด้านพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ จากผลการศึกษาพบว่า พนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม มีค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น อาหาร เครื่องดื่ม ค่าที่พัก ฯลฯ จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น เสื้อผ้า ของใช้ค่าเดินทาง ฯลฯ จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และอีกส่วนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา เช่น หนังสือ ตารา อุปกรณ์ประกอบการเรียน ฯลฯ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 18 และน้อยที่สุดคือค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายด้านความบันเทิงและพักผ่อน เช่น ดูหนัง ท่องเที่ยว ฯลฯ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16

2. ผลการศึกษาพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 กลุ่มพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีเพศ อาชีพ สถานภาพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยมีเพศ อาชีพ สถานภาพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19

	Sumof Squares	df	Mean Square	F	P-value
Between Groups	1.628	4	.407	.909	.461
Within Groups	66.275	148	.408		
Total	67.903	152			

จากตารางที่ 2 พบว่า จากการวิเคราะห์ปัจจัยมีเพศ อาชีพ สถานภาพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันกับพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ได้ค่า F เท่ากับ .909 และ P-value เท่ากับ .461 ซึ่งมากกว่าค่า α 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าที่อาชีพที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 กลุ่มของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการที่มีอายุ และระดับการศึกษากับพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยอายุ และระดับการศึกษาต่างกันกับพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19

	Sumof Squares	df	Mean Square	F	P-value
Between Groups	2.259	3	.753	1.709	.168
Within Groups	65.644	149	.441		
Total	67.903	152			

จากตารางที่ 3 พบว่า จากการวิเคราะห์ปัจจัยมีเพศ อาชีพ สถานภาพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันกับพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ได้ค่า F เท่ากับ 1.709 และ P-value เท่ากับ .168 ซึ่งมากกว่าค่า α 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าที่ปัจจัยอายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสาคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสมรรถนะทางการเงิน มีผลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ สรุปได้ดังนี้

3.1 ปัจจัยสมรรถนะทางการเงิน ด้านรายได้ ด้านการใช้จ่าย และด้านการออม และด้านการลงทุน มีผลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ

3.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสมรรถนะทางการเงิน ด้านการลงทุน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ

3.1 ปัจจัยสมรรถนะทางการเงิน ด้านรายได้ มีผลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่ากลุ่มพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ มีการจัดระเบียบการเงินรู้จักหาเงินเข้ามาและจ่ายออกไปอย่างถูกต้องเหมาะสมตามรายได้ที่ได้รับจริง

3.2 ปัจจัยสมรรถนะทางการเงิน ด้านการใช้จ่าย มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่ากลุ่มพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ มีการใช้จ่ายอย่างเป็นสัดส่วน ตามลำดับความสำคัญและความจำเป็น เพื่อให้มีเงินเหลือใช้เพียงพอเหมาะสมตามรายได้ที่ได้รับจริง

4. ตัวแปรแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ โอกาสเพิ่มรายได้ โอกาสสร้างชื่อเสียง รู้ทันข่าวสารต่างๆ รู้จักบริษัทต่างๆ มากขึ้น เป็นส่วนหนึ่งในการเข้าสังคม และให้ความสนุก ความบันเทิง มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1.ผลการศึกษาพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.1 วัตถุประสงค์ในการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ากลุ่มพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่ต้องการบริหารจัดการการเงินในชีวิตประจำวันและจัดสรรเงินได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธนพร จันทร์สว่าง (2561) เพื่อให้มีความสามารถด้านการเงิน สามารถใช้ความรู้ความเข้าใจทางการเงินในชีวิตประจำวันอย่างคนรอบรู้และเฉลียวฉลาด รู้จักจัดลำดับความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการเงิน ตลอดจนสามารถบริหารการเงินในชีวิตประจำวันและแก้ไขปัญหาทางการเงินที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับผลวิจัยของ ธนพร จันทร์สว่าง (2561) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ด้านพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โค

วิด-19 ของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มี วิธีการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคลด้วยตนเองคิดเป็นร้อยละ 75.8 โดยวัตถุประสงค์การบริหารจัดการเงินส่วนบุคคล เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในอนาคตคิดเป็นร้อยละ 38.2 มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดในการบริหารจัด การเงินส่วนบุคคลในระยะสั้นไม่เกิน 1 ปีคิดเป็นร้อยละ 52.2 มีแนวทางในการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคลที่ เน้นความมั่นคงทางการเงินคิดเป็นร้อยละ 32.7 และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบริหารจัดการเงินส่วนบุคคลคือ ตนเองคิดเป็นร้อยละ 56

1.2.กรอบระยะเวลาที่กำหนดในการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า กลุ่มพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการส่วนใหญ่มุ่งหวังว่าจะให้ตนเองและครอบครัวมีรากฐานที่มั่นคง มีเงินใช้จ่ายเพียงพอ และมีความสุขในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพรียว เสรีรักษ์ (2559) ได้กล่าวถึงเป้าหมายในการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ได้แก่ เป้าหมายทางการเงินระยะสั้น เป้าหมายทางการเงินระยะกลางและเป้าหมายทางการเงินระยะยาว และสอดคล้องกับผลวิจัยของ สยานนท์ สหุนันท์ (2561) ผลการวิจัยด้านพฤติกรรมการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีวิธีการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคลด้วยตนเองคิดเป็นร้อยละ 75.8 โดยวัตถุประสงค์การบริหารจัดการเงินส่วนบุคคล เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในอนาคตคิดเป็นร้อยละ 38.2 มีกรอบระยะเวลาที่กาหนดในการบริหารจัด การเงินส่วนบุคคลในระยะสั้นไม่เกิน 1 ปีคิดเป็นร้อยละ 52.2 มีแนวทางในการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคลที่ เน้นความมั่นคงทางการเงินคิดเป็นร้อยละ 32.7 และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบริหารจัดการเงินส่วนบุคคลคือ ตนเองคิดเป็นร้อยละ 56

2.ผลการวิจัยพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.1 กลุ่มพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการที่มีเพศต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่ากลุ่มพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการที่มีเพศต่างกันนั้น ย่อมมีบทบาทหน้าที่ทางการเงิน วินัยทางการเงินหรือทักษะการบริหารจัดการเงินที่ต่างกัน จึงทำให้พฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ศรุติ กิตติมหาชัย (2560) พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีระดับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินโดยรวมแตกต่างกัน โดยเพศชายมีคะแนนเฉลี่ยระดับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินโดยรวม สูงกว่าเพศหญิง และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์วิณี โรจน์วงศ์วรา (2563) ได้ทำการ ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า เพศต่างกันส่งผลต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการไม่แตกต่างกัน

2.2 กลุ่มพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการที่มีอายุต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่ากลุ่มพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการอายุต่างกันนั้นไม่มีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินส่วนบุคคล เนื่องสถานการณ์การแพร่เชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจทุกระดับ ทุกช่วงอายุ เกิดความตระหนักในเรื่องของการใช้จ่ายเงินเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรัญรัตน์ เปลี่ยนเป้า (2562) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากร กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ ตำแหน่งทางวิชาการ และเงินเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการการเงินส่วนบุคคล และไม่สอดคล้องกับ กานต์วิณี โรจน์วงศ์วรา (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนจังหวัดสตูลที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการออมที่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสมรรถนะทางการเงิน ที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ

3.1 ปัจจัยสมรรถนะทางการเงิน ด้านรายได้ ด้านการใช้จ่าย และด้านการออม มีผลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ส่วนปัจจัยสมรรถนะทางการเงิน ด้านการลงทุน ไม่มีมีผลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อดิศร โชคชัยสิริ (2563) ผลจากศึกษาพบว่า พนักงานบริษัทในเครือ คาราบาว กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ที่มีสถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคล แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคล ด้านรายได้ ด้านการใช้จ่าย ด้านการออมเงินและด้านการวางแผนหลังเกษียณอายุมีความสำคัญและมีผลต่อพฤติกรรมการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคลของพนักงานบริษัทในเครือ คาราบาว กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และด้านการลงทุน ไม่มีมีผลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 นั้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธนพร จันทร์สว่าง (2561) ซึ่งพบว่า ปัจจัยด้านการลงทุนมีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม

4.แรงจูงใจในการลงทุน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิเคราะห์พบว่า แรงจูงใจต่อพฤติกรรมการบริหารการเงิน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ รุ่งตะวัน แซ่พัว (2560) ได้เสนอแนวคิดเรื่องแรงจูงใจตามความต้องการพื้นฐาน 3 ประการ คือ (1)ความต้องการอำนาจ (Need for Power) (2)ความต้องการความผูกพัน (Need for Affiliation) และ (3) ความต้องการความสำเร็จ(Need for Achievement) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลที่จะใช้เป็นตัวแปรในการกำหนดการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ได้แก่

ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ภาวะทางเศรษฐกิจ และปัจจัยอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาดา นกหงส์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการโดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรข้าราชการหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 138 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชาย เท่ากับ 18 คน เพศหญิงเท่ากับ 85 คน ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-35 ปี สถานภาพโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้ 15,001-25,000 บาท ความรู้ความเข้าใจ ในการวางแผนทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากความรู้ความเข้าใจในการวางแผนทางการเงินส่งผล ให้ข้าราชการมีโอกาสในการวางแผนทางการเงิน การลงทุน การเก็บออม การซื้อประกันชีวิต ทำให้ข้าราชการมีการตัดสินใจเลือกการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับรายได้ และมีแรงกระตุ้นในการวางแผนทางการเงินให้ดีอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้

1.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการดำรงชีพของกลุ่มคนวัยทำงานในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการ ข้อมูลที่ได้สามารถปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ต่อไป

1.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยและพฤติกรรมการใช้เงินที่ส่งผลต่อการดำรงชีพของกลุ่มคนวัยทำงานในจังหวัดสมุทรปราการ ในระเบียบวิธีวิจัยแบบอื่น เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และเพื่อให้ผลการวิจัย มีความครอบคลุม ชัดเจนมากขึ้น อาทิ การวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มประชากรทั่วไปในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นต้น

1.3 ควรมีศึกษาถึงปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่น่าจะมีผลต่อพฤติกรรมการบริหารการเงินภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ เช่น ปัจจัยด้านความรู้ทางการเงิน และทัศนคติด้านการบริหารการเงินส่วนบุคคล จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในปัจจัยเหล่านี้ด้วย เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมการลงทุนพฤติกรรมการบริหารการเงินส่วนบุคคลภายหลังช่วงสถานการณ์โควิด-19 ได้ดียิ่งขึ้น

2) ข้อเสนอแนะสำหรับกำรวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาปัจจัยรูปแบบพฤติกรรมการลงทุน สามารถนำไปใช้เป็นเป็นฐานข้อมูลในการตอบสนองความต้องการของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการในอนาคตที่จะสามารถแสดงว่ายังมีอิทธิพลด้านอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อความเสี่ยงในการซื้อสินค้าออนไลน์เพิ่มเติมในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กานต์วิณี โรจน์วงศ์วรา. (2563). พฤติกรรมการบริหารการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยรามคำแหง. *วารสารรังสิตสารสนเทศ.* 26 (1), 1-15.

กิ่งเธียร มีนะกนิษฐ ขันติกุล .(2562).*ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษาพนักงานราชการ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่.* การค้นคว้าอิสระ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธนพร จันทร์สว่าง. (2561). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม.* การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม.

พรทิพย์ จิระธารง และคณะ. (2562). *การเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมการจัดการการเงินส่วนบุคคลก่อนและหลังเรียนรายวิชาการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เพรียว เสรีรักษ์. (2559). *ปัจจัยการวางแผนการเงินก่อนการเกษียณของครูโรงเรียนอนุบาลนนทบุรี.* สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม.

รุ่งตะวัน แซ่พัว. (2560). *การศึกษาพฤติกรรมการออมและการลงทุนของ* Generation X *ในเขตกรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศรุติ กิตติมหาชัย. (2560). *การศึกษาการวางแผนการใช้ชีวิต การวางแผนเรื่องการเงิน และการพัฒนาการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี ที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ศรัญรัตน์ เปลี่ยนเป้า. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารกรุงเทพมหานคร สำนักงานใหญ่*. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สถาพร อานา. (2560). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรวิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ.* การค้นคว้าอิสระ. บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและการบริหารธุรกิจ.

สุชาดา นกหงษ์. (2562). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ.* การค้นคว้าอิสระ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สยานนท์ สหุนันต์. (2561). พฤติกรรมการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษาวิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี.* 12 (2). 369-383.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). การสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2560. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 กันยายน 2562. แหล่งที่มา: https://www.m society.go.th/article_attach/14494/18145.pdf.

อดิศร โชคชัยสิริ.(2563). *พฤติกรรมการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคล ของพนักงานบริษัทในเครือ คาราบาว กรุ๊ป จำกัด (มหาชน).* การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อุไรวรรณ ปลอดใจดี. (2560). *การจัดการการเงินส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการวางแผนเกษียณของพนักงานองค์กรเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร.* สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis.* (3rd ed.). New York: Harper and Row Publications.

การออกแบบและพัฒนาฉากดิจิทัลประกอบการแสดงแสง เสียง ละครอิงตำนาน เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน

The Designed and Development of the Digital Screen for The Chronicle Drama in Light, Sound and Civilization of Faith for Montra Sri Prutthesuan by Old Tradition

กิจติพงษ์ ประชาชิต และ อุมาพร ประชาชิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
Kittipong Prachachit and Umaporn Prachachit
Sisaket Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-Mail: 9eddy@hotmail.co.th

****

บทคัดย่อ

การออกแบบและพัฒนาฉากดิจิทัลประกอบการแสดงแสง เสียง ละครอิงตำนาน เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อออกแบบฉากดิจิทัลประกอบการแสดงแสง เสียง ละครอิงตำนาน เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร 2) เพื่อประเมินการรับรู้ของผู้ชมที่มีต่อฉากดิจิทัลประกอบการแสดงแสง เสียง ละครอิงตำนานเรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร พบว่าฉากเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของการแสดงแสง เสียง ละครอิงตำนาน โดยเฉพาะความงามที่เสมือนจริงของภาพฉากดิจิทัล โดยจำลองสถานที่สำคัญต่างๆ ที่ให้ปรากฏเป็นภาพเสมือนจริงออกมาพร้อมการเคลื่อนไหว เพื่อให้นักแสดงได้ร่วมแสดงกับฉาก และให้ผู้ชมได้อรรถรสในการชมเหมือนได้ไปอยู่ในสถานที่นั้นจริงๆ การเคลื่อนไหวของภาพฉากจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา และการแสดงของนักแสดง โดยจะต้องคำนึงถึงความงามขององค์ประกอบศิลป์ การเคลื่อนไหว และเทคนิคพิเศษ เพื่อส่งผลต่อการรับรู้ ความพึงพอใจ และอรรถรสให้กับผู้ชม จากผลการรับรู้ของผู้ชม จำนวน 400 คนที่ชมในงานและผู้ชมผ่านออนไลน์ พบว่าภาพฉากดิจิทัลในแต่ละฉากมีความสอดคล้องกับรูปแบบของละครและการแสดง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนน้อยที่สุด คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักแสดง กับฉากดิจิทัลซึ่งเป็นข้อจำกัดของการแสดงผลของจอ LED และผลความพึงพอใจพบว่า ความสวยงามของฉาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนน้อยที่สุด คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักแสดง ดังนั้นผู้กำกับจะต้องให้ความสำคัญในส่วนของฉากไม่น้อยไปกว่าการแสดงของนักแสดง การออกแบบฉากและเวที เป็นอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญของการแสดงประกอบแสง เสียง เพราะส่งผลต่อมุมมองของผู้ชม และการใช้พื้นที่เวทีในการแสดง อีกทั้งการแสดงนั้นจะต้องส่งเสริมเรื่องราวและอารมณ์ของการแสดงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

* วันที่รับบทความ : 8 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 9 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 11 พฤษภาคม 2567
Received: April 8 2024; Revised: May 9 2024; Accepted: May 11 2024

คำสำคัญ : การออกแบบและพัฒนา; ฉากดิจิทัล; การแสดงแสง เสียง ละครอิงตำนาน; อารยธรรมแห่งศรัทธา; มนตราศรีพฤทเธศวร

Abstract

The Designed and Development of The Digital Screen for The Chronicle Drama in Light , Sound, Civilization of Faith of Montra Sri Prutthesuan. Purposeful are 1. To design the digital screen for the Chronicle Drama in Light , Sound, Civilization of Faith of Montra Sri Prutthesuan. 2. To evaluate the perceptions and, understanding of the audience of the Chronicle Drama in Light , Sound, Civilization of Faith of Montra Sri Prutthesuan. And To study the satisfaction of the traveler for the digital screen for the Chronicle Drama in Light , Sound, Civilization of Faith of Montra Sri Prutthesuan.

The results showed that The screen is the very important component of the Chronicle Drama in Light, Sound, especially the beautiful virtual of the digital screen which imitate the important places to show and move as the virtual on the screen. The actors play together with the screen, and the audience feel as they are in the real places. The movement on the digital screen should be according to the content and the performance, and considering to the beautiful composition art. The movement and the special technique will effected with the the perceptions, satisfaction and enjoyable.

From the results of the perceptions of the 400 audience, on line and on site, by doing the online evaluation (Google Form), have found that, each digital screens in the show according to the content and the performance with the highest average and the lowest average is the interaction between the actors, which mean the director should not focus only on the performance but also the screen.

Keyword : The Designed and Development; Digital Screen; The Chronicle Drama in Light and Sound; Civilization of Faith; Montra Sri Prutthesuan

บทนำ

จังหวัดศรีสะเกษ ในอดีตเคยเป็นพื้นที่ที่มีความยิ่งใหญ่ทางประวัติศาสตร์ ตั้งแต่ยุคสมัยอารยธรรมขอมโบราณ มีความเจริญรุ่งเรืองในอดีตมากกว่า 1,000 ปี จนได้รับการกล่าวขานว่าเป็น “ดินแดนปราสาทขอมโบราณ” นอกจากนี้พื้นที่จังหวัดศรีสะเกษยังเป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนพื้นเมือง ที่ถือว่าเป็น “อัตลักษณ์” ของจังหวัดศรีสะเกษ คือ “เขมร ส่วย ลาว เยอ” ที่อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีการผสมผสาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมอย่างเหมาะสมและเป็นเอกภาพ ปัจจุบันยังมีบางหมู่บ้านที่มีการสำรวจพบว่ามีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและภาษาเป็นของตนเองที่แตกต่างจาก ชนพื้นเมืองหลักของจังหวัดศรีสะเกษ มีประวัติศาสตร์การอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ร่วมกันกับชนพื้นเมือง ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษตั้งแต่อดีต เช่น ไทโคราช ไทบูร ผู้ไท และชาวจีน

พื้นที่จังหวัดศรีสะเกานอกจากจะมีอัตลักษณ์เกี่ยวกับชนพื้นเมือง “สี่เผ่าไทศรีสะเกษ” และยังได้รับการกล่าวขานว่าเป็นดินแดนอารยธรรมขอมโบราณ ที่มีร่องรอยอารยธรรมแห่งความศรัทธาที่สะท้อนให้เห็นถึง “บุญญาบารมี” ในมิติที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและอิทธิฤทธิ์เหนือธรรมชาติ และความกตัญญูของกษัตริย์ขอมที่มีต่อบรรพชนและบูรพกษัตริย์ที่ล่วงลับไปแล้ว นั่นก็คือการสถาปนาและการบวงสรวงบูชา “**กมรเตง ชคตะ**” (หมายถึง เทพเจ้าแห่งจักรวาลที่มีอำนาจเหนือมนุษย์ทั้งปวง และยังใช้เป็นที่สถิตของดวงวิญญาณบูรพกษัตริย์ขอมโบราณ) นามว่า “**ศรีพฤทเธศวร**” ณ ปราสาทสระกำแพงใหญ่

นอกจากความยิ่งใหญ่ของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของกลุ่มชนพื้นเมืองแล้ว พื้นที่จังหวัดศรีสะเกษยังเป็นพื้นที่ที่มีต้นดอกลำดวนเกิดขึ้นอย่างหนาแน่นกินพื้นที่กว้างใหญ่ไพศาล ต้นดอกลำดวนที่มากมายกินพื้นที่กว้างใหญ่ไพศาล ยังเป็นชื่อบ้านนามเมืองที่ปรากฏในพงศาวดารว่า “บ้านปราสาทสี่เหลี่ยมดงลำดวน”

ปัจจุบันยังเหลือดงดอกลำดวน ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมากกว่า 50,000 ต้น ออกดอกบานสะพรั่งส่งกลิ่นหอมขจรกระจายไกลในช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน ถือเป็นความมหัศจรรย์แห่งธรรมชาติหนึ่งเดียวของประเทศไทย คือ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ศรีสะเกษ ซึ่งเป็นสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี 80 พรรษาแห่งแรกของประเทศไทย เปิดเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2524

จากที่กล่าวมาในข้างต้นจึงเป็นที่มาของคำว่า “ศรีสะเกษแดนดอกลำดวน เมืองปรางค์ร้อยกู่ นครร้อยปราสาท” และยังมีอีกนามหนึ่งที่เรียกขานจนติดปากว่า “ศรีสะเกษเมืองชนสี่เผ่า เขมร ส่วย ลาว เยอ” อีกทั้งยังได้มีการใช้รูปปราสาทเป็นสัญลักษณ์ประจำจังหวัด รูปดอกลำดวนเป็นดอกไม้ประจำจังหวัด และวัฒนธรรมชนสี่เผ่า ไทศรีสะเกษ เป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดด้วย จึงแสดงให้เห็นถึงรากเหง้าทางประวัติศาสตร์ และความงดงาม ทางวัฒนธรรมที่หยั่งรากลึกมาหลายร้อยหลายพันปีของกลุ่มชน สี่เผ่าไทศรีสะเกษ (เขมร ส่วย ลาว เยอ) และที่สำคัญคือ ความมหัศจรรย์ของต้นลำดวนมากกว่า 50,000 ต้น ที่ออกดอก ชูช่อ เบ่งบานสะพรั่ง ส่งกลิ่นหอมขจรกระจายพร้อมกันทั้งดงดอกลำดวน ความยิ่งใหญ่ทางวัฒนธรรมและ

ความมหัศจรรย์แห่งธรรมชาตินี้ จึงเป็นที่มาของ “การจัดงานเทศกาลดอกลำดวนบาน สืบสานประเพณีสี่เผ่าไทศรีสะเกษ” ขึ้นเป็นประจำทุกปี ในปี 2567 ซึ่งจะมีการจัดงาน ขึ้นระหว่างวันที่ 6-10 มีนาคม 2567 และยังมีการจัดแสดง ละครอิงตำนาน ประกอบแสดง สี เสียง เรื่อง “อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน” ที่ยิ่งใหญ่อลังการ เพื่อบอกเล่ากล่าวขานถึงประวัติศาสตร์โบราณของจังหวัดศรีสะเกษ ที่จะแสดงให้เห็นถึงอารยธรรมอันยิ่งใหญ่และประวัติศาสตร์อันทรงคุณค่าที่เคยเจริญรุ่งเรืองมานับ 1,000 ปี และวีรกรรมของบรรพชนคนศรีสะเกษที่เคยร่วมสร้างบ้านแปงเมืองร่วมกับกษัตริย์ขอมโบราณ โดยเฉพาะพระเจ้าชัยวรมันที่ 2 พระเจ้าสุริยวรมันที่ 1 พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 และตากะจะ ในช่วงการสร้างบ้านแปงเมืองสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนกลาง ราวปีพุทธศักราช 2200 - 2300 จนเป็นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่ปรากฏในจารึกและเป็นอารธรรมอันยิ่งใหญ่ที่เชื่อมโยงความเป็นเมืองศรีสะเกษจากอดีตถึงปัจจุบัน (สถาบันภาษาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 2566)

ในปี พ.ศ. 2559 องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ได้เป็นเจ้าภาพในการจัดงานเป็นครั้งแรก และในปี 2561 ได้มีการเปลี่ยนบทใหม่ รวมไปถึงรูปแบบการแสดงแบบใหม่ทั้งหมด โดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เป็นเจ้าภาพดูแล และกำกับการแสดงทั้งหมด ในปี 2561 - 2562 ได้ใช้ชื่อการแสดงว่า อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพฤทเธศวร ต่อมาในปี 2563 - 2565 ได้เปลี่ยนบทใหม่ โดยชื่อเดิม เพิ่มเติมชื่อตอนขึ้นมาเพิ่ม โดยใช้ชื่อตอนว่า สืบราชมรรคา ศรีชยราชา ชัยวรมันที่ 7 และในปี 2566 – 2567 ได้เปลี่ยนบทใหม่ โดยใช้ชื่อตอนว่า รอยบรรพชน โดยรูปแบบของการแสดงจากเดิมก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงการแสดง ก่อนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษจะเข้ามาดูแลการแสดง ทางจังหวัดศรีสะเกษเคยใช้ฉากที่สร้างขึ้นมาจากโครงสร้างไม้ โฟม เหล็ก และวัสดุอื่นที่เพื่อนำมาทำเป็นปราสาทหินจำลอง และน้ำตก ซึ่งมีต้นทุนที่สูงมาก ทั้งงบประมาณ ระยะเวลาในการสร้าง บุคลากรที่ต้องใช้ในการสร้างและบริหารจัดการระหว่างทำการแสดง เกิดข้อจำกัดในการปรับเปลี่ยนและการพัฒนา จึงไม่สามารถเปลี่ยนได้และพัฒนาได้ เนื่องจากต้องใช้งบประมาณสูง ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอฉากรูปแบบใหม่ เป็นฉากดิจิทัล ซึ่งฉายผ่านจอแอลอีดี ขนาด 8 x 20 เมตร โดยเริ่มต้นครั้งแรกในปี 2561 ต่อมาล่าสุดในปี 2566 - 2567 ได้พัฒนาบทใหม่ล่าสุด เพื่อสร้างความน่าสนใจ และขยายความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ที่เกิดในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ให้กับชาวศรีสะเกษ และนักท่องเที่ยวได้เกิดการรับรู้และความพึงพอใจ โดยปัจจุบันจัดแสดงในตอน รอยบรรพชน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้การจำลองภาพเสมือนจริง 3 มิติ จากเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของจังหวัดศรีสะเกษ ฉายขึ้นบนจอแอลอีดี (LED) ขนาดใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อส่งเสริมการเล่าเรื่องให้เข้าใจง่ายขึ้น และต้องการให้ผู้ชมเข้าถึงอรรถรสการแสดงที่สวยงามมากขึ้น เสมือนเห็นนักแสดงได้ไปอยู่ในสถานที่ที่ปรากฏในเรื่องราวนั้นจริงๆ เพื่อสร้างความสุขและความสนุกสนานให้กับผู้ชมที่ชมอยู่หน้าเวที และชมบนหน้าจอมือถือ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อออกแบบฉากดิจิทัลประกอบการแสดงแสง เสียง ละครอิงตำนาน เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน

2. เพื่อประเมินการรับรู้ และความพึงพอใจของผู้ชม ที่มีต่อฉากดิจิทัลประกอบการแสดงแสง เสียง ละครอิงตำนาน เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน

ระเบียบวิธีวิจัย

การออกแบบและพัฒนาฉากดิจิทัลประกอบการแสดงแสง เสียง ละครอิงตำนาน เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน นี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยผู้วิจัยมีแนวทางในการศึกษา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ จากเอกสาร และลงพื้นที่ (R1)

1. ศึกษาทฤษฎี หลักการจากเอกสาร วิจัย ตำรา และข้อมูลดิจิทัล ที่เกี่ยวข้องกับหลักการออกแบบฉาก (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2546) แนวคิดสร้างสรรค์องค์ประกอบภาพที่ดี ในงานฉากการแสดง (มัทนี รัตนิน, 2555) แนวคิดสร้างสรรค์ฉากตามหน้าที่และบทบาทของฉาก (มัทนี รัตนิน, 2555) การกำกับการแสดง (ชุติมา มณีวัฒนา, 2559) และความเป็นมาและรูปแบบการแสดงแสง เสียง ในประเทศไทย

2. ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล สถานที่สำคัญที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง เพื่อนำมาออกแบบให้มีความสมจริงและสอดคล้องกับการแสดง เช่นปราสาทสระกำแพงใหญ่ ปราสาทสระกำแพงน้อย ปราสาททามจาน ประเทศไทย ปราสาทนครวัด ปราสาทนครธม และเขาพนมกุเลน ประเทศกัมพูชา

3. สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์ ผู้บริหารจังหวัด และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงประกอบแสงสีเสียง

4. นำผลการศึกษามาวิเคราะห์และสรุปเป็นผลการสำรวจ

ภาพประกอบที่ 1 แม่น้ำศักดิ์สิทธิ์บนยอดเขาพนมกุเลน หนึ่งในยอดเขาที่สำคัญในประเทศกัมพูชา
ภาพ : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2566)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนา (D1) โดยนำผลที่ได้จาก R1 มาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการออกแบบฉากดิจิทัล ประกอบการแสดงแสง เสียง

1. ออกแบบภาพร่าง (sketch design) ฉากดิจิทัล ออกแบบโดยใช้เครื่องมือสร้างรูปภาพด้วย AI และคอมพิวเตอร์กราฟิก

2. พัฒนาฉากดิจิทัลด้วยเครื่องมือสร้างรูปภาพด้วย AI และเทคนิคคอมพิวเตอร์กราฟิก 2 มิติ และ 3 มิติ

3. ประเมินความถูกต้อง และคุณภาพการออกแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ จำนวน 5 คน

ภาพประกอบที่ 2 แบบร่างฉากสนามรบ ออกแบบด้วยเครื่องมือสร้างรูปภาพ AI ได้ภาพที่สวยแต่ยังไม่ถูกต้อง ผู้วิจัย และนักออกแบบจะต้องออกแบบเพิ่มเติมแก้ไขในคอมพิวเตอร์กราฟิก เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ความสวยงาม และสอดคล้องกับเรื่องราวที่ปรากฏในบทละคร
ภาพ : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2567)

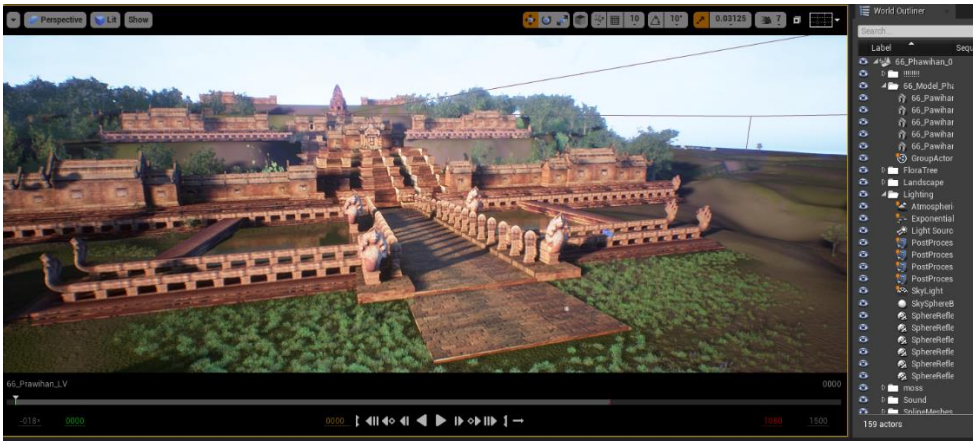
ภาพประกอบที่ 3 แบบร่างฉากลานช้าง ออกแบบด้วยเครื่องมือสร้างรูปภาพ AI ได้ภาพที่สวยแต่ยังไม่ถูกต้อง ผู้วิจัย และนักออกแบบจะต้องออกแบบเพิ่มเติมแก้ไขในคอมพิวเตอร์กราฟิก
ภาพ : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2567)

ภาพประกอบที่ 4 ภาพประกอบที่ 3 แบบร่างฉากสนามรบ ที่ออกแบบสร้างรูปภาพด้วย AI และพัฒนาเพื่อให้เกิดความถูกต้อง ความสวยงาม และสอดคล้องกับเรื่องราวที่ปรากฏในบทละคร ในคอมพิวเตอร์กราฟิก
ภาพ : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2567)

ภาพประกอบที่ 5 ลานช้าง ออกแบบด้วยเครื่องมือ AI และพัฒนาด้วยคอมพิวเตอร์กราฟิก 3 มิติ
ภาพ : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2567)

ภาพประกอบที่ 6 ฉากปราสาทเขาพระวิหาร ออกแบบและพัฒนาด้วยคอมพิวเตอร์กราฟิก 3 มิติ
ภาพ : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2567)

ภาพประกอบที่ 7 ฉากปราสาทเขาพระวิหาร 3 มิติ ที่เสร็จสมบูรณ์
ภาพ : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2567)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินคุณภาพฉากดิจิทัล (R2)

1. สร้างแบบประเมินคุณภาพฉากดิจิทัล และแบบประเมินผลการรับรู้ และความพึงพอใจของฉากดิจิทัล

2. หาค่า IOC ของเครื่องมือ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

3. แก้ไขปรับปรุงแบบประเมิน

4. ประเมินคุณภาพฉากดิจิทัล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ จำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา และเผยแพร่ฉาก (D2)

1. นำผลการประเมินคุณภาพฉากดิจิทัล ไปเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาฉากดิจิทัลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2. เผยแพร่ผลงานฉากดิจิทัลผ่านจอแอลอีดี ขนาด 8 x 20 เมตร ในการแสดงละครประกอบแสงเสียง เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน จำนวน 4 วัน วันที่ 6 และ 8-10 มีนาคม 2567 มีผู้ชมหน้าเวทีต่อวัน ประมาณวันละ 3,500 คน

3. เผยแพร่โดยการถ่ายทอดสดผ่านเพจ Facebook เทศกาลดอกลำดวนบาน สืบสานประเพณีสี่เผ่าไทศรีสะเกษ และเพจของท้องถิ่น มีผู้ชมผ่านการถ่ายทอดสด ประมาณ 1,250,000 ครั้ง

ภาพประกอบที่ 7 จำลองฉากดิจิทัล จำลองท้องพระโรงกรุงศรีอยุธยา 3มิติ
ภาพ : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2567)

ภาพประกอบที่ 8 ฉากดิจิทัล จำลองหมู่บ้านตามแถบเทือกเขาพนมดงรัก สมัยกรุงศรีอยุธยา พร้อมเทคนิคพิเศษ ที่มีการเคลื่อนไหว สร้างความตื่นตาตื่นใจและถ่ายทอดอารมณ์ของเรื่องราวตามบทละคร
ภาพ : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2567)

ภาพประกอบที่ 9 ฉากดิจิทัล จำลองป่าทึบแถบเทือกเขาพนมดงรัก สมัยกรุงศรีอยุธยา พร้อมเทคนิคพิเศษ ที่มีการเคลื่อนไหว สร้างความตื่นตาตื่นใจและถ่ายทอดอารมณ์ช่วงเวลาที่ตากะจะสหายออกไปจับช้างเผือก

ภาพ : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2567)

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินการรับรู้ และความพึงพอใจของผู้ชมการแสดงแสง เสียง เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน ที่มีต่อฉากดิจิทัล (R3)

1. แจกแบบประเมินผลการรับรู้ และความพึงพอใจ ให้กับผู้ชมการแสดง ในงานจำนวน 200 ชุด และส่งแบบประเมินออนไลน์ จำนวน 200 ชุด ไปยังผู้ชมที่ชมการถ่ายทอดสด ผ่านแบบประเมินออนไลน์ (Google form) เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ใช้เกณฑ์แปรผล โดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เก็บรวบรวมข้อมูล

3. วิเคราะห์ข้อมูล

4. ประเมินผล

ขั้นตอนที่ 6 เผยแพร่ผลการวิจัย และขยายผลสู่ชุมชนที่สนใจ

1. สรุปผล และอภิปรายผล

2. เผยแพร่ผลงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตของประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดไว้คือ

1. ผู้ชม ที่ได้ชมการแสดงแสง เสียง เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน ในงานเทศกาลดอกลำดวนบาน สืบสานประเพณีสี่เผ่า ไทศรีสะเกษ ประจำปี 2567 ผู้ชมหน้าเวทีต่อวันประมาณวันละ 3,500 คน รวม 4 วัน จำนวน 14,000 คน และผู้ชมที่ชมผ่านการถ่ายทอดสด จำนวน 1,263,000 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ชม ที่ได้ชมการแสดงแสง เสียง เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน โดยผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์กำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcic and Morgan (1970 อ้างอิงใน นิรัช สุดสังข์, 2548) โดยจำนวนของประชากรเป็นหลักร้อยใช้กลุ่มตัวอย่าง 15 - 30 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ชมที่ได้ชมการแสดงแสงสีเสียง เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในส่วนการศึกษาวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในเรื่องการแสดงแสงเสียง เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน อาทิเช่น ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ใช้การสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างไม่จำกัดคำตอบ รวมทั้งการสัมภาษณ์แบบมีจุดสนใจ และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล หัวข้อสัมภาษณ์ใช้แนวคำถามเพื่อสอบถามความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ สมัยการปกครองของพระเจ้าชัยวรมันที่ 2 พระเจ้าสุริยวรมันที่ 1 พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 และตากะจะ มีขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ (Pattom, 1990 อ้างอิงใน ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชานิประศาสน์, 2547, หน้า 128-130) ที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. พิจารณาองค์ประกอบของแบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ
2. พิจารณาลักษณะคำถามที่จะสัมภาษณ์
   2.1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสัมภาษณ์
   2.2 คำถามเป็นแบบใช้ถามเกี่ยวกับข้อมูลของวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ขอม และสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนกลาง
   2.3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของโบราณสถาน และเหตุการณ์สำคัญที่ปรากฏในเรื่อง
   2.4 เป็นคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการสร้างโบราณสถาน สถานที่สำคัญ และเรื่องราวต่างๆ ที่ปรากฏในเรื่อง

3. เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลผลการประเมินคุณภาพการออกแบบฉากดิจิทัลประกอบการแสดงแสง เสียง ละครอิงตำนาน เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน

4. เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลผลการประเมินการรับรู้ และแบบสอบถามความพึงพอใจ เรื่องการสื่อสารความงาม อรรถรสของฉากดิจิทัลประกอบการแสดงแสง เสียง ละครอิงตำนาน เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน

การเก็บรวมรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา จากข้อมูลที่จัดเก็บอยู่แล้วเพื่อให้ทราบถึงบริบทของสถานที่สำคัญที่ปรากฏภายใน เรื่อง เช่นปราสาทสระกำแพงใหญ่ ปราสาทสระกำแพงน้อย ปราสาททามจาน ปราสาทนครวัด ประเทศไทย ปราสาทเขาพระวิหาร ปราสาทนครวัด ปราสาทนครธม และเขาพนมกุเลน ประเทศกัมพูชา

2. รวบรวมข้อมูลหลังจากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ และปราชญ์ชุมชน เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับ เช่นปราสาทสระกำแพงใหญ่ ปราสาทสระกำแพงน้อย ปราสาททามจาน ปราสาทนครวัด ประเทศไทย ปราสาทเขาพระวิหาร ปราสาทนครวัด ปราสาทนครธม และเขาพนมกุเลน ประเทศกัมพูชา

3. การออกแบบฉากดิจิทัลประกอบการแสดงแสง เสียง ละครอิงตำนานเรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร โดยการร่างแนวคิด และใช้เครื่องมือสร้างรูปภาพด้วย AI เข้ามาช่วยสร้างองค์ประกอบศิลป์ที่สวยงาม ตกแต่งเพิ่มเติมรายละเอียดให้แบบร่างถูกต้องและสวยงามด้วยการ ออกแบบในคอมพิวเตอร์กราฟิก และการสรุปแนวคิดรวบยอด นำเสนอผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์ความเหมาะสมของฉาก และแนวทางการแก้ไขปรับปรุง

4. พัฒนาการออกแบบตามแนวคิดของหลักการออกแบบฉาก แนวคิดสร้างสรรค์องค์ประกอบภาพที่ดีด้วยภาพ AI เติมแต่งให้รายละเอียดถูกต้องครบถ้วน และมีขนาด สัดส่วนพอดีกับจอ LED ขนาด 8 x 20 เมตร พร้อมทั้งสร้างการเคลื่อนไหว เพื่อให้ฉากดิจิทัลมีความงดงาม เสมือนจริง มีการเคลื่อไหวตลอดเวลาตามเสียงเอฟเฟค จำนวน 20 ฉาก อีกทั้งยังปรับขนาดสัดส่วนของฉากให้สอดคล้องกับขนาดของจอ LED และขนาดของนักแสดงที่อยู่บนเวที การพัฒนาทุกฉากสถานที่สำคัญที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน จะอ้างอิงตามข้อมูลในสถานที่จริง ตำรา ข้อมูลดิจิทัล และข้อมูลตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

5. นำเสนอผลงานสู่สาธารณะ และเก็บรวบข้อมูลในงานเทศกาลดอกลำดวนบาน สืบสานประเพณีสี่เผ่าไทศรีสะเกษ ประจำปี 2567 ระหว่างวันที่ 6 – 10 มีนาคม 2567 สู่กลุ่มประชากรที่ชมด้านหน้าเวที จำนวน 14,000 คน และผู้ชมที่ชมถ่ายทอดสด จำนวน 1,263,000 คน และได้เก็บรวบรวมข้อมูลการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง จากทั้ง 2 กลุ่ม จำนวน 400 คน มาวิเคราะห์ผล และสรุปผลการวิจัย

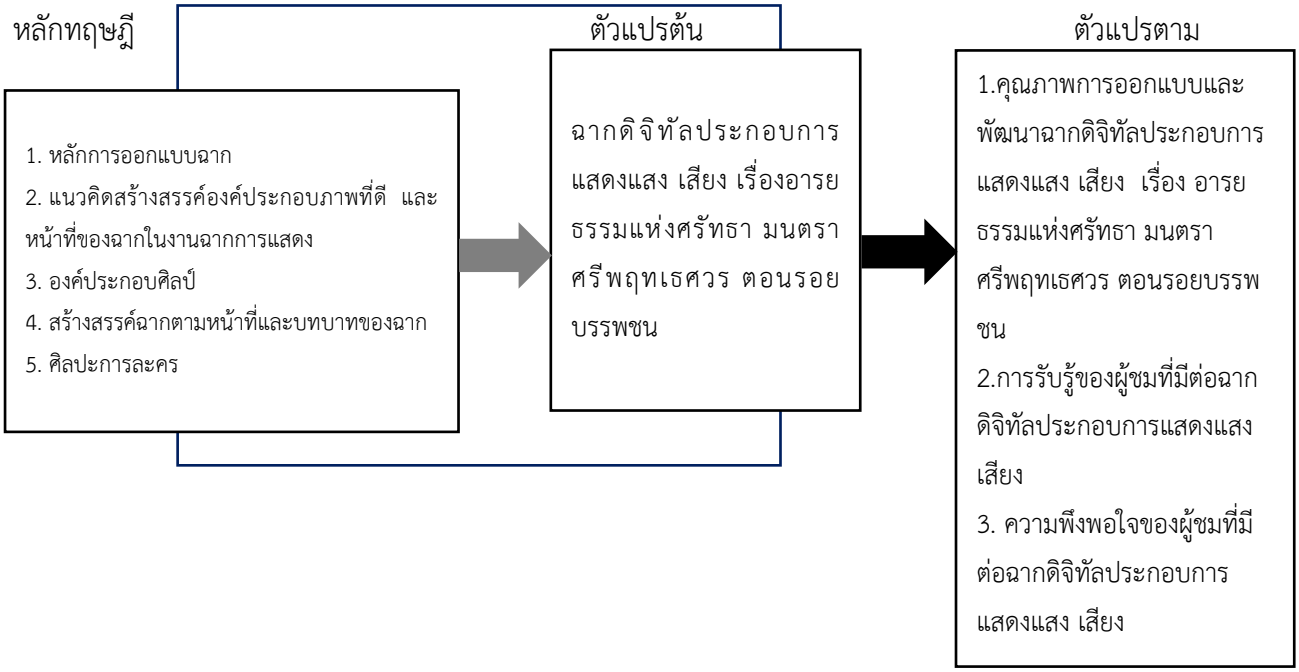

ภาพประกอบที่ 10 ฉากดิจิทัล จำลองเมืองสวรรค์ที่สร้างภาพจาก AI และตกแต่งรายละเอียดเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ และทำการเคลื่อนไหว พร้อมทำเทคนิคพิเศษ ด้วยคอมพิวเตอร์กราฟิก
ภาพ : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2567)

ภาพประกอบที่ 11 ฉากดิจิทัล จำลองชุมชนโบราณ สร้างโมเดล 3 มิติ และทำการเคลื่อนไหว พร้อมทำเทคนิคพิเศษ ด้วยคอมพิวเตอร์กราฟิก
ภาพ : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2567)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 12 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การออกแบบฉากดิจิทัล ประกอบการแสดงแสง เสียง ละครอิงตำนานเรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน ผู้วิจัยได้แบ่งการออกแบบฉากไว้ 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 การออกแบบภาพประกอบฉากด้วย AI และคอมพิวเตอร์กราฟิก 2 มิติ และ 3 มิติ

ส่วนที่ 2 การออกแบบฉากและเวที

โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 การออกแบบภาพประกอบฉากด้วย AI และคอมพิวเตอร์กราฟิก 2 มิติ และ 3 มิติ

การออกแบบฉากด้วย AI และคอมพิวเตอร์กราฟิก 2 มิติ และ 3 มิติ เป็นการทำงานที่จะต้องอาศัยเนื้อหาที่ถูกต้อง และความงามของผลงาน ซึ่งผู้วิจัยจะต้องทำความเข้าใจเนื้อหา หรือบทอย่างละเอียด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดเนื้อหาไปถึงผู้ชมได้อย่างถูกต้อง และได้อรรถรสในการชม อีกทั้งยังต้องสอดคล้องกับการแสดงของนักแสดงได้ดีที่สุด ซึ่งเนื้อหาทั้งหมดจะต้องผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาแล้ว ถึงนำเอาเนื้อหา และคำสำคัญมาป้อนลงในระบบ เพื่อให้ระบบ AI วิเคราะห์ลักษณะรูปแบบของฉากผ่านคำสั่งที่

ผู้วิจัย และนักออกแบบได้ป้อนเข้าสู่ระบบ เมื่อ AI แสดงภาพไม่ถูกต้อง สามารถป้อนข้อความ หรือคำสั่งเพิ่มเติมได้เรื่อย ๆ จนได้ภาพที่ดีที่สุด มีความถูกต้องและสวยงามที่สุด ถึงแม้ว่าภาพนั้นอาจจะไม่ถูกต้อง 100% ก็สามารถนำมาใช้ได้ โดยผู้วิจัยจะประเมินความเป็นไปได้ที่จะสามารถนำมารีทัชตกแต่งภาพเพิ่มเติมในโปรแกรม Photoshop โดยการตกแต่งนี้จะทำไปพร้อมๆ กับการแยกชั้นของเลเยอร์ให้กับส่วนประกอบต่างๆที่อยู่ในภาพ เช่น ท้องฟ้า นก ต้นไม้ อาคาร และวัตถุต่างๆ แยกออกจากกัน หลักจากตกแต่งภาพให้ถูกต้องและสวยงาม ประเมินความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำภาพที่ได้ไปสร้างการเคลื่อนไหว (Animation) ในโปรแกรม After Effect และบางฉาก ต้องสร้างการเคลื่อนไหวในโปรแกรม 3 มิติ โดยเฉพาะฉากที่ต้องใช้การมุมกล้องและมุมมองที่หลากหลาย ที่ AI ไม่สามารถทำได้ จะนำแบบร่างจากคอมพิวเตอร์กราฟิกที่ผ่านการประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปสร้างโมเดลใหม่ในโปรแกรม Maya และจำลองต้นไม้ น้ำ บรรยายกาศ และทิวทัศน์ ใน Unreal Engine ในขั้นตอนนี้สามารถจำลองฉากและบรรยากาศได้อย่างสมจริง และสามารถถ่ายทอดจินตนาการของนักวิจัยและนักออกแบบได้อย่างไร้ขีดจำกัด กลายเป็นภาพจำลองเสมือนจริงที่มีสัดส่วน รูปร่าง รูปทรง สีสัน และพื้นผิวที่เสมือนจริง เมื่อเสร็จสมบูรณ์แล้วจะได้คลิปแต่ละซีนเพื่อส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความถูกต้อง แล้วนำคลิปภาพฉากเสมือนจริงที่สมบูรณ์แบบแล้วทั้งหมดจำนวน 20 คลิป ไปตัดต่อรวมกันและใส่เทคนิคพิเศษให้สอดคล้องตามเสียงที่เตรียมไว้ โดยคลิปฉากดิจิทัล เมื่อเสร็จสมบูรณ์เรียบร้อย มีความยาว 1.37 ชั่วโมง การแสดงจะสมจริงหรือไม่สมจริง ฉากถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะการเคลื่อนไหว หรือการเคลื่อนที่ของฉากที่จะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา และอารมณ์ขอ ง การแสดง เช่น ฉากสงคราม มีการต่อสู้การอย่างดุเดือด ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการเคลื่อนไหวของท้องฟ้า ไฟ ฝุ่น ควัน ฟ้า ลม ฝน (เทคนิคพิเศษ) เพื่อกระตุ้นอารมณ์ของการแสดงให้เกิดความรู้สึกรุนแรง ดุเดือด และโหดเยี่ยมตามเนื้อเรื่อง และอารมณ์ที่ผู้กำกับการแสดงกำหนดไว้

หากฉากดิจิทัลไม่มีการเคลื่อนไหว การส่งอารมณ์ให้กับนักแสดง และผู้ชมนั้นจะเกิดได้ผลน้อย หน้าที่ของผู้กำกับฉากจะต้องเข้าใจการแสดง เข้าใจเนื้อหา เข้าใจอารมณ์ และจังหวะที่จะเกิดขึ้น ระหว่างการแสดงในแต่ละวินาที เพื่อควบคุมการเคลื่อนไหวของฉากให้สอดคล้องกับการแสดงของนักแสดงให้ได้มากที่สุด การทำการเคลื่อนไหวมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องทำควบคู่ไปพร้อมๆ กับการซ้อมการแสดง เพื่อจับจังหวะและตำแหน่งของนักแสดงด้วย หลังจากการทำการเคลื่อนไหวเสร็จแล้วจะมีการจัดองค์ประกอบศิลป์ด้วยคอมพิวเตอร์กราฟิก เพื่อปรับแสง สี และเทคนิคพิเศษ ให้สวยงาม เกิดอารมณ์ร่วมกับการแสดง และเนื้อเรื่องทั้งหมด การออกแบบภาพประกอบฉากดิจิทัลด้วย AI และคอมพิวเตอร์กราฟิกนี้ มีความสำคัญในการสร้างฉากให้เสมือนจริง และสวยงามตามจินตนาการของผู้กำกับ หากฉากดิจิทัลขาดความเสมือนจริงไม่ว่าจะเป็นจะรูปร่างรูปทรง ขนาด ตำแหน่ง สี พื้นผิว แสงเงา การเคลื่อนไหว และเทคนิคพิเศษ ส่งผลต่อความสนใจและ

อรรถรสของผู้ชม ทำให้การสื่อสารผ่านการแสดงประกอบแสง เสียง ไม่ได้ผลเท่าที่ควร ดังนั้นผู้กำกับจะต้องให้ความสำคัญในส่วนของฉากไม่น้อยไปกว่าการแสดงของนักแสดง

ส่วนที่ 2 การออกแบบฉากและเวที ในการออกแบบฉากการแสดงประกอบเสียงสีเสียง มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงความสวยงาม และประโยชน์ใช้สอยของฉากและเวที ซึ่งความงามนั้นบางส่วนจะปรากฏผ่านฉากหลังซึ่งเป็นจอ LED ขนาด 8 x 20 เมตร และฉากประกอบอื่นๆ ที่เติมแต่งเข้ามาให้เกิดความสมจริง และความสวยงาม ซึ่งจะต้องสวยงาม ทั้งรูปร่าง ขนาด สีสัน และรายละเอียดต่างๆ อีกทั้งยังต้องเบา แข็งแรง เคลื่อนย้ายได้ง่าย เร็ว สะดวก ซึ่งในการจัดฉากเข้าในแต่ละฉากนั้นจะต้องใช้เวลาไม่เกิน 30 วินาที แต่ละชิ้นต้องใช้คนยกน้อยที่สุด เพื่อการเคลื่อนที่ให้เร็ว และปลอดภัยในการขนย้ายเวลาเปลี่ยนฉาก การเข้าออกของนักแสดง ของสัตว์ที่ร่วมการแสดง เช่น ช้าง และม้า การเข้าออกนั้นต้องวางแผนและพื้นที่ให้ดี เพื่อความลื่นไหลของการแสดง และความปลอดภัยของนักแสดงและท่านผู้ชมด้วย รูปแบบของเวทีนั้น เป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องออกแบบให้สอดคล้องกับรูปแบบการนำเสนอ และฉากหลังขนาดใหญ่ด้านหลัง ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พื้นที่ฉากไว้ 3 ระดับ ระดับลึกสุดเป็นจอ LED ขนาดใหญ่ ระดับกลางเป็นเวที ซึ่งเวทีจะมีรูปทรงเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า 2 ระดับ ขนาด 8 x 20 เมตร ยาวรับกันกับจอ LED ที่อยู่ด้านหลัง แต่จะเว้นช่องว่างระหว่างจอกับเวทีประมาณ 1.50 เมตร เพื่อให้สามารถขนอุปกรณ์ประกอบฉาก และอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่ต้องใช้บนเวทีขึ้นลงได้สะดวกและรวดเร็ว บนเวทีสามารถรองรับนักแสดงได้จำนวนมากประมาณ 100 คน มีบันไดขึ้นลงได้สะดวก ระดับหน้าสุดเป็นลานสนามหญ้า ซึ่งอยู่ระดับล่างสุด เป็นส่วนที่นักแสดงจะมาแสดงเพื่อมีส่วนร่วมกับผู้ชมได้อย่างใกล้ชิด และใช้แสดงร่วมกับช้าง และม้า ได้อย่างปลอดภัย การเข้าออกจะเน้นเข้าด้านซ้าย ออกจากเวทีด้านขวา เพื่อป้องกันการชนกันและรักษาความปลอดภัยให้กับนักแสดง ผู้ชม และสัตว์ทุกตัวที่ร่วมแสดง การก่อสร้างเน้นการใช้โครงสร้างประกอบที่แข็งแรงและสะดวกในการประกอบ โดยใช้โครงเหล็กนั่งร้านเป็นโครงสร้างหลัก ซึ่งจัดหาได้ง่ายและในพื้นที่มีให้เช่า ช่วยให้ประหยัดงบประมาณ ส่วนพื้นบนเวทีใช้ไม้อัด ความหนา 18 มิลิเมตร ซึ่งแข็งแรงรองรับน้ำหนักได้ดี ถอดประกอบและเก็บรักษาได้ง่าย การปิด เปิดฉาก อาศัยการปิดเปิดไฟ ที่ใช้ชุดไฟแยกจากเวทีส่องเข้ามาจากด้านข้าง และด้านหน้า เมื่อปิดไฟและจอฉากหลัง พื้นที่ทำการแสดงจะมืด ทีมงานกำกับฉากจะทำการเปลี่ยนฉากบนเวทีและลานด้านล่าง เมื่อเปลี่ยนเสร็จจะเปิดไฟและจอ LED พร้อมกัน จะทำให้ผู้ชมเห็นฉากใหม่ที่ยิ่งใหญ่และตื่นตื่นใจไปพร้อมๆ กัน

การออกแบบฉากดิจิทัลและเวที ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการแสดงประกอบแสง เสียง เรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน เพราะส่งผลต่อมุมมองของผู้ชม และการใช้พื้นที่เวทีในการแสดง อีกทั้งการแสดงนั้น ฉากที่อยู่ด้านหลังสุด ซึ่งเป็นภาพฉากดิจิทัล บนจอ LED จะต้องส่งเสริมเรื่องราว และอารมณ์ของนักแสดงได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากส่วนใดส่วนหนึ่งขัดแย้งกันจะทำให้การแสดงในครั้งนั้นประสบปัญหาได้ การออกแบบฉากดิจิทัลและเวทีจะต้องคำนึงถึงความงาม มุมมองของผู้ชมที่มีต่อเวที

และฉากหลัง รูปแบบที่เหมาะสมของเวทีและฉากประกอบ การใช้สอยของพื้นที่การแสดงบนเวทีแต่ละระดับความแข็งแรงและความปลอดภัยของเวที และการออกแบบฉากและการแสดงจะต้องประหยัดงบประมาณ เนื่องจากเป็นการแสดงแบบชั่วคราว ใช้เวทีในการแสดงเพียง 4 วัน ความคุ้มค่าของการลงทุนจะต้องมีการออกแบบจะต้องคุ้มค่า ประหยัดและอยู่ในงบประมาณที่กำหนด ทั้งหมดนี้เป็นองค์ประกอบของการออกแบบฉากและเวที ที่ผู้กำกับและผู้จัดงานจะต้องให้ความสำคัญ และคำนึงถึงก่อนการจัดงานทุกครั้ง

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการประเมินการรับรู้ของผู้ชม ที่มีต่อฉากดิจิทัลประกอบการแสดงแสง เสียง ละครอิงตำนานเรื่องอารยธรรมแห่งศรัทธา มนตราศรีพฤทเธศวร ตอนรอยบรรพชน จากการทดลองในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ที่ชมในงานและผู้ชมผ่านออนไลน์ ผ่านแบบประเมินออนไลน์ (Google form) พบว่า มีผลการรับรู้ของผู้ชม ที่มีต่อฉากดิจิทัลประกอบการแสดงแสง เสียงมากที่สุด คือ ภาพฉากดิจิทัลในแต่ละฉากมีความสอดคล้องกับรูปแบบของละครและการแสดง มีค่าเฉลี่ย 4.96 ค่าเบี่ยงแบนมาตรฐาน 0.54 รองลงมา เป็นคุณภาพของผลงานการออกแบบฉากดิจิทัล โดยภาพรวมทั้งหมดของงาน มีค่าเฉลี่ย 4.70 ค่าเบี่ยงแบนมาตรฐาน 0.51 และที่น้อยที่สุด คือ ภาพบนฉากดิจิทัลดูเป็นธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ย 4.47 ค่าเบี่ยงแบนมาตรฐาน 0.63 และฉากดิจิทัลแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครได้ มีค่าเฉลี่ย 4.47 ค่าเบี่ยงแบนมาตรฐาน 0.63 และผลความพึงพอใจของผู้ชม ที่มีต่อฉากดิจิทัลประกอบการแสดงแสง เสียง มากที่สุด คือ ความสวยงามของฉาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนน้อยที่สุด คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักแสดง

อภิปรายผลการวิจัย

ฉากถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะความงามที่เสมือนจริงของภาพฉากดิจิทัล การเคลื่อนไหวของภาพฉากที่สอดคล้องกับเนื้อหา และการแสดงของนักแสดง หากฉากดิจิทัล 3 มิติ ขาดความเสมือนจริงไม่ว่าจะเป็นจะรูปร่างรูปทรง ขนาด ตำแหน่ง สี พื้นผิว แสงเงา การเคลื่อนไหว และเทคนิคพิเศษส่งผลต่อความสนใจและอรรถรสของผู้ชม ทำให้การสื่อสารผ่านการแสดงประกอบแสง สี เสียง ไม่ได้ผลเท่าที่ควร จากผลการรับรู้ และความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อการชมการแสดง พบว่าภาพฉากดิจิทัลในแต่ละฉากมีความสอดคล้องกับรูปแบบของละครและการแสดง และความสวยงามของฉาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนน้อยที่สุดคือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักแสดง กับฉากดิจิทัลซึ่งเป็นข้อจำกัดของการแสดงผลของจอ LED ดังนั้นผู้กำกับจะต้องให้ความสำคัญในส่วนของฉากไม่น้อยไปกว่าการแสดงของนักแสดง การออกแบบฉากและเวที เป็นอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญของการแสดงประกอบแสงสีเสียง เพราะส่งผลต่อมุมมองของผู้ชม และการใช้พื้นที่เวทีในการแสดง อีกทั้งการแสดงนั้นจะต้องส่งเสริมเรื่องราวและอารมณ์ของนักแสดงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับชุติมา มณีวัฒนา (2559) ที่ได้ศึกษาพื้นฐานการแสดงและการกำกับการแสดง ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้ด้านการออกแบบ และการสร้างภาพบนเวที นับเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้กำกับการแสดงไม่แพ้

ความรู้ด้านอื่นๆ เพราะหากปราศจากความรู้ด้านนี้ ผู้กำกับการแสดงจะสร้างงานที่ขาดความสวยงาม และปราศจากรสนิยมไปก็ได้ การสร้างภาพบนเวที และการออกแบบเพื่อการแสดง ที่ประกอบด้วยการสร้างภาพบนเวที การออกแบบการแสดง แนวการนำเสนอตัวละคร และรูปแบบของเวที องค์ประกอบของภาพเวที ลักษณะขององค์ประกอบภาพที่ดี องค์ประกอบศิลป์ในงานออกแบบ และการจัดวางองค์ประกอบศิลป์ในงานออกแบบเพื่อการแสดง ทั้งหมดนี้จะเป็นแนวทางในการขยายมุมมองด้านทัศนศิลป์เพื่อการแสดงให้กับผู้กำกับการแสดงได้เป็นอย่างดี จะเห็นได้ว่าหากส่วนประกอบต่างๆ ของการออกแบบฉากและเวทีของการแสดงขัดแย้งกัน จะส่งผลให้การแสดงในครั้งนั้นประสบปัญหาได้ การออกแบบฉากและเวทีจะต้องคำนึงถึงความงาม มุมมองของผู้ชมที่มีต่อเวทีและฉากหลัง รูปแบบที่เหมาะสมของเวทีและฉากประกอบ การใช้สอยของพื้นที่การแสดงบนเวทีแต่ละระดับ ความแข็งแรงและความปลอดภัยของเวที และการออกแบบฉากและการแสดงจะต้องประหยัดงบประมาณ สอดคล้องกับการศึกษาของ ธนันยวรรณ ศรีทรัพโยทัย (2563) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้พื้นที่กับการแสดง โดยได้กล่าวไว้ว่าสถานที่แสดงในแต่ละแห่งมีข้อจำกัดในการใช้พื้นที่ ที่แตกต่างกัน ในทุกพื้นที่มีปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน ในสถานที่บางแห่งไม่ได้ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อใช้เป็นสถานที่ในการแสดงนาฏยศิลป์โดยเฉพาะเช่นเดียวกับสถานที่แสดงประเภท โรงละครที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อรองรับการแสดงนาฏยศิลป์ โรงละครถือได้ว่าเป็นสถานที่แสดงที่สมบูรณ์ที่สุดสำหรับการแสดง เพราะถูกออกแบบมาให้ใช้งานกับการแสดงนาฏยศิลป์ มีพื้นที่ใช้สอยอย่างครบถ้วน มีบริเวณที่เปลี่ยนฉากการแสดง มีพื้นที่หลังโรงและห้องสำหรับแต่งตัวนักแสดง มีบริเวณห้องสุขาอยู่ภายในโรงละคร มีบริเวณทางเข้าและทางออกผู้แสดงอย่างชัดเจน มีจุดยืนเตรียมแสดงโดยไม่มีผู้ชมมองเห็น มีบริเวณที่นั่งของผู้ชมเป็นสัดส่วน ง่ายต่อการรับชม มีบริเวณที่ตั้งเครื่องดนตรีและเครื่องเสียง รวมถึงมีบริเวณที่ตั้งแสงสีอย่างไม่รำคาญสายตาของผู้ชม ทั้งยังมีระบบรักษาความปลอดภัยอย่างแน่นหนา เหตุที่โรงละครมีความสมบูรณ์ในเรื่องของการใช้พื้นที่เพราะโรงละครมีพัฒนาการที่สืบเนื่องกันมา มีการแก้ไขจุดบกพร่องของการใช้งานอยู่เสมอ ต่างจากสถานที่แสดงในประเภทอื่นที่ไม่ได้ถูกออกแบบไว้สำหรับใช้งานการแสดงนาฏยศิลป์โดยเฉพาะ ทำให้ความสามารถในการใช้พื้นที่น้อยลงไป ศิลปินและผู้สร้างสรรค์ผลงานต้องมีการปรับเปลี่ยน และแก้ไขการใช้พื้นที่ให้เหมาะสมกับสถานที่ เพราะบางสถานที่เป็นสถานที่โล่ง ไม่มีพื้นที่กำหนดขอบเขตใด ๆ ส่งผลให้ในแต่ละสถานที่มีข้อจำกัดในเรื่องการใช้พื้นที่ ศิลปินและผู้สร้างสรรค์ผลงานจึงจำเป็นต้องศึกษาถึงความสัมพันธ์ในเรื่องของการใช้พื้นที่ให้เหมาะสมกับสถานที่และรูปแบบการแสดง โดยคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ ได้แก่บริเวณพื้นที่การแสดง บริเวณทางเข้า-ออก บริเวณจุดเตรียมแสดง บริเวณที่ตั้งเครื่องดนตรี บริเวณฉากหลัง บริเวณพื้นที่หลังโรงหรือห้องแต่งตัว และบริเวณที่นั่งของผู้ชม รวมถึงปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้นด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งนี้

1. ฉากดิจิทัลเป็นเทคนิคสมัยใหม่ที่สามารถเข้ามาช่วยสร้างความเสมือนจริงให้กับการแสดงแสง เสียง ในยุคปัจจุบันและอนาคตได้ สามารถสื่อสารเนื้อหาทุกอย่างที่ปรากฏในเนื้อหา โดยเฉพาะสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ซึ่งปัจจุบันสถานที่บางแห่งได้ชำรุด และได้สูญสลายหายไปแล้ว ควรมีส่งเสริมให้มีการใช้ฉากดิจิทัลเข้ามาผสมผสานเข้ากับฉากจำลองจริง เพื่อให้เกิดมิติของการแสดงและการรับชม

2. ฉากดิจิทัลช่วยให้ผู้กำกับสร้างสรรค์ภาพออกมาได้อย่างไร้ขีดจำกัด อีกทั้งยังช่วยประหยัดงบประมาณ และระยะเวลาในการสร้างสรรค์ภาพฉาก แต่ควรจะกำกับให้นักแสดงมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับฉากให้มากยิ่งขึ้น เพื่อความสมจริงของการแสดงและอรรถรสของการรับชม

3. การสร้างฉากดิจิทัลช่วยสร้างอรรถรสให้กับผู้ชมได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากกำกับดีๆ จะเกิดประโยชน์ทั้งต่อผู้กำกับ นักแสดง และผู้ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การแสดงในแต่ละพื้นที่มีปัจจัยที่จะสร้างสรรค์แตกต่างกัน เพื่อให้การแสดงนั้นมีความสมบูรณ์ทั้งด้านเนื้อหา ศิลปะการแสดง ศิลปะความงามของฉาก และความบันเทิง ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาทุกองค์ประกอบเพื่อการแสดงในครั้งนั้นให้สามารถเป็นสื่อกลางที่มีคุณภาพ พร้อมที่จะถ่ายทอดเนื้อหาสำคัญไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด

2. การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และมีคุณภาพมากขึ้นตลอดเวลา ควรมีการวิจัยและพัฒนาภาพและการเคลื่อนไหวของฉากดิจิทัลเพื่อเพิ่มอรรถรสและสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับผู้ชมและนักท่องเที่ยว

เอกสารอ้างอิง

ชุติมา มณีวัฒนา. (2559). *พื้นฐานการแสดงและการกำกับการแสดง.* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ธนันยวรรณ ศรีทรัพโยทัย. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้พื้นที่กับการแสดง.* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

นิรัช สุดสังข์. (2548). *ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม.* กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร.

มัทนี รัตนิน. (2555). *ศิลปะการแสดงละคอน (Acting) : หลักเบื้องต้นและการฝึกซ้อม.* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มัทนี รัตนิน. (2559). *ศิลปะการแสดงละคร (Acting) หลักการเบื้องต้นและการฝึกซ้อม.* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และ อัจฉรา ชานิประศาสน์. (2547). *ระเบียบวิธีการวิจัย = Research methodology.* กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์.

สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2546). *โรงละครแนวคิดและการออกแบบ.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

The Use of Multiple Intelligence Enhanced Techniques and Role-Playing Activities Facilitates Rapid Success for Speaking and School Study

Bualak Petchngam
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
E-mail : beaurak.na@ssru.ac.th

****

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop a learning management plan by integrating the multiple intelligence theory with role-play activities for students in grades 12 at the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University, 2) to compare the achievement of School Study between the pre-test and the post-test before and after using a learning management plan and 3) to study the students' satisfaction in studying by integrating the multiple intelligence theory with role-play activities in the classroom. The sample of this study was obtained from a stratified sampling, totaling 45 students in semester 2, the academic year 2023. The research instruments were the learning management plan, the School Study test of integrating the multiple intelligence theory with role-play activities, and the questionnaire on students' opinions on studying by using the Multiple Intelligence-enhancing techniques and Role-Playing activities to develop speaking skills and School Study. Data were analyzed with mean, standard deviation, and t-test dependent. The Results are Thai lesson plans of commendable content validity, as evidenced by the experts in education who assigned a high score, the independent samples t-test confirmed that post-test results surpassed pre-test scores, the attitudes of the students were positive, and they enjoyed studying.

Keywords: Multiple Intelligence; Role-Playing Activities; Speaking Skills

Introduction

The Multiple Intelligences Theory by Gardner (1983) revolutionized the educational landscape. Gardner defined eight intelligences, each forming the core of cognitive information processing models (Weller, 1996: 136.). Teaching through the application of multiple intelligence theory enables students to develop and enhance various intellectual skills. Gardner and Stenberg (1988) emphasized that enriching learning experiences allow teachers to nurture learners' individual focus. They rejected the notion of a monolithic and fixed conception of intelligence, opposing the idea of identifying and measuring intelligence solely through tests. Gardner proposed that humans are better characterized by possessing a series of relatively independent intelligence rather than having a single intelligence determined solely by IQ (Intelligence Quotient) (Weller, 1996).

The theory of multiple intelligences originated from the work of Howard Gardner (1983), who challenged the narrow definition of intelligence by proposing various basic human intelligence types: linguistic, logical-mathematical, musical, spatial, bodily-kinesthetic, and interpersonal. Although the theory initially comprised seven intelligences, an eighth intelligence, "naturalistic intelligence," has been added to the list. Furthermore, the possibility of a ninth intelligence, referred to as "emotional intelligence" (Armstrong, T., 2009) or "spiritual intelligence" (Albert, D. H., & Reed, J., 2008), has been suggested.

* Received: December 29 2023; Revised: January 12 2024; Accepted: January 14 2024

Continuing with Gardner's theory of multiple intelligences, educators differentiate between various learning styles among students. Each student applies the classroom material in accordance with their dominant intelligence and preferred learning style, which facilitates more effective learning. Aligning learning styles with dominant intelligences, as per Gardner's multiple intelligences theory (MI), enhances the learning processes among students (Sener & Cokcaliskan, 2018: 125-132). Simultaneously, the multiple intelligences theory emphasizes an active learning process and employs active learning methods in diverse ways. Teaching based on students' preferred learning styles can foster and reinforce learners' skills and strengths (Calik & Birgil, 2013: 1-12.). Thus, when teachers adopt a multiple intelligences approach, students are better able to fully develop their potential. The multiple intelligences concept particularly underscores the practical application of intelligence in real-life situations, wherein integrating teaching with multiple intelligences can assist educators in facilitating multifaceted instruction and students in broadening their abilities beyond subjects emphasized in traditional education, thereby enhancing current teaching methodologies.

Linguistic intelligence shines as the foremost form of intelligence, as effective communication is pivotal. Proficiency in speaking, a communicative skill of paramount importance, offers numerous benefits in daily life, including supporting personal and professional growth across diverse employment fields, job roles, and ranks. Training aimed at enhancing speaking skills is a catalyst for effective communication. Individuals with adept speaking skills often flourish in their careers. Offering students opportunities to practice speaking skills across a range of contexts enables them to refine and apply these skills, thereby better preparing them for their future career paths after completing the course. An evaluation of the speaking skills of Grade 12 students at the Secondary Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University revealed that while most students were capable of self-expression, their speaking skills required refinement for practical application in real-world scenarios.

Addressing this identified issue, the researcher devised various teaching methods gleaned from thesis proposals. These methods were designed to enhance methodological approaches for effective learning and to increase enjoyment during group-based learning. The utilization of Gardner's theory of multiple intelligences, along with the integration of hypothetical activities, facilitated naturalistic learning for students. This approach allowed students to learn based on the distribution of intelligences within the student body. For instance, multiple intelligences could be leveraged to identify gifted students and provide them with appropriate developmental opportunities, fostering growth and active participation in various role-playing scenarios assigned by the instructor. This dynamic learning environment not only prevented monotony but also spurred students' interest in learning (Chiung, 1963: 43). Moreover, the incorporation of hypothetical activities contributed to improved attitudes among students, fostering their progression in learning.

Role-play is an instructional activity that greatly aids in the development of speaking skills. This engaging technique involves communication through the enactment of roles, allowing teachers to recreate real-world scenarios within the classroom. By engaging in role-playing activities, students practice language use in a variety of situations. Consequently, role-play serves as an educational approach where participants adopt specific roles and improvise within those roles. The parameters of this activity are typically defined with realistic criteria, striving to immerse participants in lifelike situations. In recent years, with the rise of active methodologies and the increasing role of students in their own learning process, role-play has

garnered significant attention as an exceptionally effective tool applicable across various disciplines. Its integration in education has been particularly emphasized by numerous authors (Romero-Hall, E.; Adams, L., 2019: 123–132).

This study harnessed the advantages of learning activities grounded in the theory of multiple intelligences. The impetus for this approach was the researcher's aspiration to enhance students' speaking skills through role-playing exercises centered on the literary work "Romance of The Three Kingdoms," specifically the episode where Guan Yi accompanies Cou Cou. These exercises were conducted using hypothetical teaching methods with Grade 12 students at the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University. The implementation involved crafting Thai lesson plans and instructional enhancements, fostering an environment conducive to cooperative learning groups where students could enjoy speaking while honing their ability to organize diverse ideas. The integration of these communicative skills within the teaching activity enhanced the classroom environment and subsequently catalyzed learners' progress, leading to significant advancements in speaking proficiency. This approach stands as a prime example of effective teaching methodology.

Study Focus**:** 1) to develop a learning management plan by integrating the multiple intelligence theory with role-play activities for students in grades 12 at the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University, 2) to compare the achievement of School Study between the pre-test and the post-test before and after using a learning management plan and 3) to study the students' satisfaction in studying by integrating the multiple intelligence theory with role-play activities in the classroom.

Theoretical Background

Supporting the aforementioned quotation, Poole (2000) lucid portrayal of Multiple Intelligences classrooms offers valuable insights into comprehending the practical potential of this theory. Within integrated and cooperative Multiple Intelligences classrooms, educators utilize unconventional approaches to construct meaning, employing a flexible yet deliberate approach. Through small social groups and learner-centered activities, students are afforded opportunities to exchange information and develop a deeper understanding of the subject matter. In this relaxed and non-intimidating learning environment characterized by contextual cues, collaborative work facilitates the reception of comprehensible input. Poole's depiction of Multiple Intelligences classrooms underscores that the theory encapsulates familiar methodologies such as whole language and cooperative learning, transcending the boundaries of rote learning Poole (2000). Furthermore, Simoncini et al. (2018: 146–160) contend that teaching aligned with multiple intelligences emphasizes the creation of democratic, respectful, and diverse learning environments. This approach empowers each student to communicate their abilities, reinforce personal achievements, and kindle heightened interest in learning. Simoncini et al. further posit that such an approach can enable students to surpass their initially dominant intelligence domains in terms of learning outcomes. Similarly, Minnier et al. (2019: 169–175) underscore the distinction between applying multiple intelligences in teaching and traditional teaching methods. Teaching rooted in the multiple intelligences framework integrates a plethora of instructional strategies and activities. A wealth of studies indicates that adopting the multiple intelligences approach in teaching augments students' motivation and interest in learning.

The researcher, along with several experts, has directed their studies toward learning theories that revolve around the student rather than the teacher. This shift has given rise to the concept of active learning, which entails students assuming a prominent role in constructing their own learning experiences. In this model, the teacher's role transforms from that of a guide and mediator to that of a facilitator. (Moreno-Guerrero, et al., 2020: 1–13). This approach aligns with the contemporary educational system's emphasis on creating environments of autonomous and guided discovery, fostering motivation. (Rondón, M.; Martínez, et al., 2020: 1–17). Romero-Hall (2019: 123–132) delineates role-play as an educational technique wherein participants adopt and improvise certain roles, with established guidelines that mirror real-life scenarios. The recent proliferation of active methodologies and the increased participation of students in their own learning have propelled role-play to the forefront as an exceedingly effective tool across disciplines, particularly within educational settings.

To effectively engage in role-play, participants must immerse themselves in their assigned roles and comprehend the specific role-playing context (Ladousse, 2019). This rationale underscores the incorporation of role-playing activities into teaching sessions, offering learners diverse avenues to grasp language roles and structures. These activities afford learners the opportunity to practice both speaking skills and language usage within a group setting. This group dynamic encourages learners to employ language in conversations within a secure and controlled environment, while also developing their ability to collaborate effectively in various situations, thereby bolstering their speaking confidence. This approach is supported by research conducted by Storti (2020: 31-32), which explored the use of role-playing activities as a means to facilitate communication practice. Students engaged in role-playing conversations, promoting fluency and confidence in conversational skills.

Linguistic theory, a facet of the multiple intelligences framework introduced by Howard Gardner (1983), represents a distinctive teaching approach that places emphasis on using language to convey contextually relevant meanings. The core tenets of this concept-based language teaching approach align with the principles of systematic language instruction. Accordingly, speaking constitutes a foundational element in language acquisition. Participants are tasked with delivering informative and persuasive speeches, as well as enacting select stories.

With this in mind, the researcher was motivated to implement role-playing activities based on hypothetical teaching within the context of the literary work "Romance of The Three Kingdoms," specifically the episode involving Guan Yi and Cou Cou. This approach was integrated into learning activities, aiming to propel students forward in their language skill development and facilitate progress.

Research Methodology

A. The research design

To answer the researched questions previously mentioned, it has established an empirical framework that guides the research process and focuses on the study intended to examine to get answers to the purpose of the study by the experimental research in the One – Group Pretest – Posttest Design.

B. The Study Sample

The participants in this research were students of grades 12 of the Secondary Demonstration School of Suan sunandha Rajabhat University in semester 2 of the academic year 2023, counting 120 people in total. The sample of this study is stratified sampling consisting of 45 students of 6/3 (23 students) and 6/4 (22 students) at the Secondary Demonstration School of Suan sunandha Rajabhat University in semester 2 of the academic year 2023.

C. Measurement Construction

Three instruments were employed in this research. Firstly, a set of eight a learning management plan incorporating the integration of the multiple intelligence theory with role-play activities. Secondly, the researcher developed a pre-test and post-test achievement of School Study assessment, consisting of thirty items each, to evaluate student performance before and after the instruction. Lastly, the measurement of students' attitudes was assessed through a Likert's summated rating scale questionnaire containing ten items.

D. Data Analysis

In this study, the researcher used descriptive statistics to analyze the data collected for the study that are simple descriptive statistics were attained to identify the group by means and standard deviation for analysis of a learning management plan, the pre-, and post-testing achievement of School Study, and the attitudes questionnaire. Independent samples t-test analysis was used to determine whether the post-test had a higher pretest level; the statistically significant difference was at ($\propto$ = 0.05), therefore integrating the multiple intelligence theory with role-play activities could effectively develop Grades 12 Speaking and School Study.

E. The Research Planning

The study comprised three phases, each following a specific procedure. The first phase involved conducting a pretest assessment of the School Study of 45 participants (Grade 12 students in the second semester of the academic year 2023 at the secondary demonstration school of Suan sunandha Rajabhat University). The second phase encompassed an eight-week experiment involving Thai lesson plan instruction that integrated the multiple intelligence theory with role-play activities (October 24 to December 15, 2023). Lastly, the third phase involved a post-test assessment of the School Study following the instructional experiment and asking the opinions of the students by attitudes questionnaire.

Results

The results of the study are detailed as follows:

Part 1: The assessment outcomes of the first objective, which involves developing a learning management plan by integrating the multiple intelligence theory with role-play activities for students in grades 12 at the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University, were summarized in Table 1

Table 1 Assessment results of the first objective, which involves developing a learning management plan by integrating the multiple intelligence theory with role-play activities for students in grades 12 at the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University, as evaluated by academic experts in education.

Topic assessment.	Mean	S.D.	Suitability Level
1. Integrating learning multiple intelligence theory with role-play activities for developing Speaking and School Study had the principle appropriate for basic theories and good concepts.	5.00	0.00	Highest
2. Integrating learning multiple intelligence theory with role-play activities for developing Speaking and School Study had the objective that was suitable for basic theories and good concepts.	4.90	0.18	Highest
3. The objectives of the multiple intelligence theory with role-play activities for developing Speaking and School Study were clear and can show what the students hope for.	4.90	0.18	Highest
4. The learning material was suitable for teaching and learning activities.	5.00	0.00	Highest
5. The teaching and learning activities had the process of being suitable for the purpose and use of teaching and learning.	4.90	0.18	Highest
6. The teaching activities can facilitate rapid Success in Speaking and School Study.	5.00	0.00	Highest
7. The instructional media help was suitable for learning subjects.	4.80	0.42	Highest
8. The measurement and evaluation were appropriate following the theoretical good concepts and objectives.	4.90	0.18	Highest
9. The measurement and evaluation were appropriate following the teaching and learning good activities process.	5.00	0.00	Highest
10. Learning by integrating multiple intelligence theory with role-play activities for developing Speaking and School Study can be used to facilitate rapid success in speaking and school studies.	5.00	0.00	Highest
Total	4.94	0.04	Highest

From Table 1, it is the development to develop a learning management plan by integrating the multiple intelligence theory with role-play activities for students in grades 12 at the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University, based on evaluations from academic experts in education, demonstrated a notably high level of acceptance. The mean score was 4.94 with a standard deviation of 0.04.

Part 2: The assessment outcomes of the second objective which involves, the comparison of the achievement of the school study between the pre-test and the post-test before and after using a learning management plan for the 45 participants in Grade 12 at the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University, is presented in Table 2 and Table 3.

Table 2: Assessment results of the second objective, which involves, test results comparing the achievement of the school study before and after integrating the multiple intelligence theory with role-play activities from a learning management plan for 45 Grade 12 participants at the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University

Test	**N**	**Full score**	**Mean**	**S.D.**	**t**	**p**
Pre-test	45	30	11.52	1. 71	-24.547**	.000
Post-test	45	30	24.19	1.21		

**had significance at the .05 level.

From Table 2, the analysis reveals a significant difference in the achievement of the school study of the Grade 12 participants before and after the integration of the multiple intelligence theory with role-play activities aimed at a learning management plan. The mean score post-instruction (Mean = 24.19, SD = 1.21) is markedly higher than the mean score pre-instruction (Mean = 11.52, SD = 1.71), with statistical significance at the .05 level.

Table 3: Assessment results of the second objective, which involves, test results of achievement of the school study during the integration of the multiple intelligence theory with role-play activities, among 45 Grade 12 participants at the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University.

Teaching	Workload		Workpiece		Results		Total		Interpretation
By using multiple intelligence theory with role-play activities in speaking skills	Knowledge		Presentation and self-assessment		Communication and presentation activities				
	Mean	S.D.	Mean	S.D	Mean	S.D	Mean	S.D	Good
1.Linguistic/Verbal	2.66	0.80	2.59	0.70	2.56	0.70	2.60	0.79	Good

2.Logical/ Mathematical	2.54	0.70	2.56	0.71	2.58	0.71	2.56	0.72	Good
3.Musical	2.70	0.81	2.68	0.71	2.56	0.72	2.64	0.80	Good
4.Spatial	2.58	0.74	2.56	0.72	2.57	0.71	2.57	0.71	Good
5.Bodily-kinesthetic	2.65	0.80	2.64	0.80	2.56	0.72	2.61	0.79	Good
6.Interpersonal	2.84	0.94	2.88	0.46	2.90	0.29	2.87	0.46	Good
7.Naturalistic/ Intrapersonal	2.79	0.85	2.78	0.54	2.78	0.54	2.78	0.54	Good
8.Spiritual/ environmental	2.56	0.72	2.65	0.82	2.63	0.79	2.61	0.79	Good
total	2.66	0.80	2.68	0.70	2.76	0.55	2.57	0.71	
	Score 1 = 6 persons Score 2 = 12 0.70 persons Score 3 = 27 persons								
Mean	2.64	0.80							
Full score	3								
Performance score	26.35								

From Table 3, it is evident that the scores reflecting the school study of the Grade 12 students during the application of the integrated learning approach combining multiple intelligence theory with role-play activities at the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University yielded an average score of 2.64 points. This average corresponds to a percentage of 0.80% and culminates in a Process Efficiency score (E1) of 26.35.

Part 3: The assessment outcomes of the third objective which involves, the students' satisfaction in studying by integrating the multiple intelligence theory with role-play activities in the classroom, are presented in Table 4.

Table 4: Assessment outcomes of the third objective which involves, Student attitudes of Grade 12 participants at the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University towards studying, as influenced by the integration of learning through multiple intelligence theory with role-play activities in the classroom.

Assessment item	**Agreement Level**			**No.**
	Mean	S.D.	Agreement	
1. Teaching and learning activities				
1.1 Encourage students to practice Linguistic/Verbal by Speaking and School Study.	4.54	0.56	High	4
1.2 Encourage students to practice Logical/ Mathematical skills by identifying relationships and solving problems in action on the show.	4.53	0.55	High	5
1.3 Encourage students to practice Musicals by knowing the melody, and singing a song of this story.	4.66	0.53	High	1
1.4 Encourage students to practice Bodily-kinesthetic by actually role-playing the character's personality.	4.57	0.66	High	2

1.5 Encourage students to apply their knowledge to create benefits for themselves and anyone.	4.55	0.58	High	3
Total Teaching and learning activities	**4.57**	**0.58**	**High**	**2**
2. Benefits received				
2.1 Using integrating learning multiple intelligence theory with role-play activities helps to improve students' Speaking and School Study.	4.59	0.52	High	5
2.2 Using integrating learning multiple intelligence theory with role-play activities provides students with a greater understanding of the world around them and high contemplation.	4.65	0.54	High	4
2.3 Using integrating learning multiple intelligence theory with role-play activities allows students to communicate more appropriately, clearly, and accurately.	4.70	0.50	High	3
2.4 Using integrating learning multiple intelligence theory with role-play activities makes students more creative.	4.83	0.55	High	1
2.5 Students can apply their knowledge and practice activities to more succeed in Speaking and School Study in real life.	4.77	0.52	High	2
Total Benefits received	**4.77**	**0.52**	**High**	**2**

From Table 4, the analysis reveals that the perceptions of Grade 12 students at the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University, regarding studying through the integration of learning that combines multiple intelligence theory with role-play activities to enhance Speaking and School Study, were consistently high. The mean score for these attitudes was 4.77, with a standard deviation of 0.52, reflecting the positive and that they enjoyed studying.

Discussion

1) The result of the first objective shows this outcome underscores the efficacy of teaching through the integration of the multiple intelligence theory with role-play activities. This approach supports diverse student profiles in terms of motivation levels, learning strategies, and responsiveness to distinct learning environments, as emphasized by Jena (2018: 10-11). Moreover, learners' educational journeys are influenced by their experiences and the learning environment, at the same time, the main emphasis in education is made only on two intelligences: logical-mathematical and linguistic-verbal, in both teaching and assessment. The use and application of additional intelligence are possible in a different learning environment and a learning method that incorporates the use of additional intelligence (Barrington, 2004: 421-434), an aspect emphasized by Wilson (2018: 127-132.), who proposed that linguistic intelligence and interpersonal intelligence are cultivated through activities such as role-playing, enabling effective communication and emotional understanding. At the same time, multiple intelligence theory focuses on an active learning process and active learning methods in various

ways. Teaching based on the student's preferred learning style can promote and enhance the learner's skills and strengths (Calik & Birgil, 2013: 1-12.).

2) The result of the second objective shows this approach fosters an environment where students feel comfortable and confident, unencumbered by competition, and can instead showcase their intelligence and unique attributes, aligning with Felder & Brent's (2005: 57-72) assertion that students' awareness of their learning styles enhances their learning capabilities. This congruence between teaching and learning styles enhances the learning process, aiming to cultivate adaptable learning skills suitable for various learning types. Students with intra-personal intelligence are more aware of Role-Playing abilities, strengths, and weaknesses; they can show team members where they need support and where progress can be made. Students with intelligence tend to look at other ways for more creative and successful in School Studies (Green et al., 2005: 349-359). At the same time, the use of hypothetical role-playing activities can contribute to the holistic development of students, particularly in enhancing their speaking skills. Moreover, enhanced attitudes resulting from hypothetical activities enable learners to advance their speaking skills and also encourage learners to understand and apply speaking skills appropriately for future use and occasions (Chiung, 1963: 43).

3) The result of the third objective shows that the success of objectives, group activities, and quizzes, in the classroom contributes to joyful learning and collaborative work. This aligns with the notion that diverse learning styles can make students happy to study, as outlined by Sener & Cokcaliskan (2018: 125-132). In the same way, Storti (2020: 31-32) said that using activity role-playing in which the instructor sets a condition for students to practice communication through conversation. The students were assigned to role-play in a conversing activity where the students were exposed to a learning environment to encourage students to practice communication through conversation to enhance the students' fluency in conversing with confidence. In addition, the expression of multiple intelligences among learners depends on factors such as learning style, cultural background, and social environment. The integration of intelligence becomes noticeable when combined with study, daily activities, and real-life situations (Bordei, 2018: 204-212).

Conclusion

The objectives of this study encompassed three distinct goals.

The first objective yielded is the development to develop a learning management plan by integrating the multiple intelligence theory with role-play activities for students in grades 12 at the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University, based on evaluations from academic experts in education, demonstrated a notable high level of acceptance. The mean score was 4.94 with a standard deviation of 0.04.

The second objective unveiled a statistically significant distinction ($\alpha = 0.05$). the analysis reveals a significant difference in the achievement of the school study of the Grade 12 participants before and after the integration of the multiple intelligence theory with role-play activities aimed at a learning management plan. The mean score post-instruction (Mean = 24.19, SD = 1.21) is markedly higher than the mean score pre-instruction (Mean = 11.52, SD = 1.71)

Finally, the third objective underscored that the overall attitudes of the students were high level, the analysis reveals that the perceptions of Grade 12 students at the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University, regarding studying through the integration of learning that combines multiple intelligence theory with role-play activities to enhance Speaking and School Study, were consistently high. The mean score for these attitudes was 4.77, with a standard deviation of 0.52, reflecting the positive and that they enjoyed studying.

Therefore, the use of integrating the multiple intelligence theory with role-play activities can facilitate rapid success in speaking and school studies, and the students liked and enjoyed the learning process.

Suggestion

This data indicates that students' dominant intelligences change because of the changes in the environments in which learning is located, we will be able to offer has covering of integrating learning multiple intelligence theory with role-play activities of branches control structural material. There is a need for further research by applying multiple intelligence theory with the author's technique or material and integration with more studies on other subjects for further action.

References

Armstrong, T. (2009). *Multiple intelligences in The Classroom.* (3rd Ed.). Alexandria: Association of Supervision and Curriculum Development.

Albert, D. H., & Reed, J. (2008). What really matters: A conversation between David H. Albert and Joyce Reed. Life Learning Magazine, March/April, 8-32. *Online.* Retrieved June 19, 2009, from http://www.lifelearningmagazine.com/0804/MarApr08.pdf

Barrington, E. (2004). Teaching to student diversity in higher education: How multiple intelligence theory can help. *Teaching in Higher Education*. 9 (4), 421-434. https:// doi.org/10.1080/1356251042000252363

Bordei, S. (2018). How can one possibly determine the multiple intelligences? *Journal Plus Education.* 18 (2), 204-212. https://doi.org/10.24250/jpe/2/2017/SB

Calik, B & Birgili, B (2013).(. Multiple Intelligence Theory for Gifted Education: Criticism and Implications. *Journal for the Education of the Young Scientist and Giftedness*. 1 (2), 1-12. https://doi.org/10.17478/JEYSG.201329002

Chiung Chu Wong. (1963). "Role Plays in the English Classroom," English Teaching Forum. 21 (1), 43.

Felder, R & ,'Brent, R .(2005).(.Understanding Student Differences. *Journal of Engineering Education.* 94 (1), 57-72. https://doi.org/10.1002/j.2168-9830.2005.tb00829.

Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. U.S.A: Basic Books.

Gardner and Stenberg (1988). Frames of mind: The theory of multiple intelligences. U.S.A: Basic Books.

Green, A. L., Hill, A. Y., Friday, E., & Friday, S. S. (2005). The use of multiple intelligences to enhance team productivity. *Management Decision*. 43 (3), 349-359. https://doi.org/ 10.1108/00251740510589742

Jena, R.K. (2018). Predicting students' learning style using learning analytics: a case study of business management students from India. *Behavior & Information Technology.* 37 (10-11), 978-992. https://doi.org/10.1080/0144929X.2018.1482369

Ladousse, Gillian. (2019). Role Play. Oxford: Oxford University Press.

Moreno-Guerrero, A.J.; Romero-Rodríguez, J.M.; López-Belmonte, J.; Alonso-García, S. (2020). Flipped Learning Approach as Educational Innovation in Water Literacy. Water. 12, 1–13.

Moreno-Guerrero, A.J.; Rondón, M.; Martínez, N.; Rodríguez-García, A.M. (2020). Collaborative Learning Based on Harry Potter for Learning Geometric Figures in the Subject of Mathematics. Mathematics. 8, 1–17

Minnier, W., Leggett, M., Persaud, I., and Breda, K. (2019). Four smart steps : fall prevention for community-dwelling older adults. *Creat. Nurs*. 25, 169–175. doi: 10.1891/1078-4535.25.2.169

Poole, G. T. (2000). *Application of the theory of multiple intelligences to second language learners in classroom situations*. Speech at the National Association of African American Studies & National Association of Hispanic and Latino Studies: 2000 Literature Monograph Series 21-26 February 2000, Houston.

Romero-Hall, E.; Adams, L.; Osgood, M. (2019). Examining the Effectiveness, Efficiency, and Usability of a Web-Based Experiential Role-Playing Aging Simulation Using Formative Assessment. *J. Form. Des. Learn*. 3, 123–132.

Sener, S & ,Cokcaliskan, A .)2018 (.An Investigation between Multiple Intelligences and Learning Styles. *Journal of Education and Training Studies*. 6 (2), 125-132. https://doi.org/10.11114/jets.v6i2.2643

Simoncini, K., Elliott, S., Carr, V., Manson, E., Simeon, L., and Sawi, J. (2018). *Children's right to play in Papua New Guinea: insights from children in years 3–8*. Int. J. Play 7, 146–160. doi: 10.1080/21594937.2018.1495993

Storti D. Chaudia. "Teaching Grammar to Children Communication," *English Teaching Forum.* 18 (1), 31-32 ; January, 2020.

Weller, L. D. (1996). Application of the multiple intelligences' theory in quality organizations. *Team Performance Management*. 5 (4), 136. https://doi.org/10.1108/13527599910283493

Wilson, S. D. (2018). Implementing co-creation and multiple intelligence practices to transform the classroom experience. *Contemporary Issues in Education Research (CIER).* 11 (4), 127-132. https://doi.org/10.19030/cier.v11i4.10206

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

The Development of Instructional Model to Enhance Social Skills of Grad 4 Students

กิ่งแก้ว ศิริหล้า,
ปนัดดา ญวนกระโทก และ อังคณา ตุงคะสมิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Kingkaew Sirila,
Panadda Yaunkrathok and Angkana Tungkasamit
Khon Kaen University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: king77161@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น 3) ร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research & Development) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) ครูผู้สอนจำนวน 36 คน 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 242 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นสำหรับครูผู้สอนและนักเรียนโดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะทางสังคมของครูผู้สอน และแบบสังเกตทักษะทางสังคมในห้องเรียนของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และดัชนีสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น (PNImodified) ผลการวิจัยพบว่า ผลการร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) แนวคิด/ทฤษฎี/หลักการของรูปแบบ 2) เป้าหมายของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการเรียนการสอน มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นกระตุ้นความสนใจ (Sensation: S) 2) ขั้นคัดสรรกิจกรรม (Selection Activities: S) 3) ขั้นเรียนด้วย ช่วยกัน (Study Together: S) 4) ขั้นการสรุปและประเมินผล (Summarize and Evaluation: S) 4) ระบบเชิงสังคม 5) หลักการตอบสนอง 6) ระบบสนับสนุน 7) การนำรูปแบบไปใช้ 8) ผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้ง

* วันที่รับบทความ : 18 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 1 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 6 กุมภาพันธ์ 2567
Received: January 18 2024; Revised: February 1 2024; Accepted: February 6 2024

ทางตรงและทางอ้อม 9) กำหนดแนวทางการประเมิน โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนการสอน; ทักษะทางสังคม; นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

Abstract

The objectives of this research was to the development of instructional model draft to Enhance Social Skills of Grade 4 Students. The study was conducted in three phases: In phase 1, the exploration of fundamental information. In phase 2, needs assessment and in phase 3, a draft instructional model. The study followed a research &development process. The sample group used in this research are 1) 36 teachers 2) 242 students of Grade 4 under the Khon Kaen Municipality Education Office. The instruments for collecting data were a questionnaire about current conditions and needs for teachers and students found that Index of Item Objective Congruence (IOC) of teachers was 0.60-1.00 and students was 0.60-1.00, an observation of teaching behavior that emphasizes teachers' social skills, and an bservation of social skills in the classroom of students. Data were analyzed using Percentages, Mean, Standard Deviation, Content analysis and $PNI_{modified}$

The results of the study found that; The results of draft instructional model that enhance social skills of fourth grade students found that the teaching and learning model consists of 9 elements as follows: 1) Concept/Theory/Principles of the model 2) Goals of the model 3) Teaching and learning process so, there are 4 steps: Sensation: S , Selection Activities: S, Study Together: S, and Summarize and Evaluation: S 4) Social system 5) Response principles 6) Support system 7) Applying of the model 8) Results that occur to students direct and indirect 9) define the evaluation guidelines was at the highest level.

Keywords: Instructional Model; Social Skills; Grade 4 students

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาในระดับชาติได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับทักษะทางสังคมโดยจะเห็นได้จากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะในข้อที่ 7 คือ มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และข้อที่ 8 กล่าวถึง ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้านและชุมชน อีกทั้ง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในข้อที่ 4 คือ ให้ผู้เรียนมีทักษะ และกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการใช้ชีวิต และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้พัฒนามาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยปรับปรุงแก้ไขจุดที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ให้มีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น บนฐานข้อมูลที่ได้จากการวิจัยและติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 อย่างต่อเนื่อง ประเด็นที่มีการเปลี่ยนแปลง

สำคัญอย่างหนึ่ง คือการเพิ่มสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี จากความสำคัญในการพัฒนาทักษะทางสังคม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงกำหนดสมรรถนะความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต โดยมุ่งเน้นให้เป็นผู้ที่รู้จักทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมด้วยการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล รู้จักการจัดการปัญหา และความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม ตลอดจนรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่จะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

จากการศึกษาผลสรุปการประเมินพฤติกรรมเด็ก (Strengths and Difficulties Questionnaire: SDQ) ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นปีการศึกษา 2562 พบว่า เด็กมีปัญหามากที่สุดจะอยู่ในช่วงประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีปัญหาจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 3.98 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีปัญหาจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 13.15 และ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีปัญหา จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 11.67 ส่วนพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ทางสังคมในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีปัญหา จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 3.98 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีปัญหา จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 13.15 และ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีปัญหา จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 11.67 (สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น, 2562) จะเห็นได้ว่ากลุ่มที่มีปัญหาส่วนใหญ่คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นวัยที่เกิดความสับสนในการปรับตัว เนื่องจากเป็นวัยที่จะก้าวสู่เป็นวัยรุ่นตอนต้น ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม ถ้าเด็กได้รับการตอบสนองจากสังคมแวดล้อมในทางที่ดีก็จะทำให้เด็กมีความรู้สึกดีต่อตนเอง รู้จักนับถือตนเอง แต่ถ้าเด็กไม่พร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาก็จะนำไปสู่ความผิดปกติทางจิตได้ แนวโน้มเด็กวัยเรียนมีปัญหาสุขภาพจิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมา รวมทั้งสถานการณ์โควิด-19 รวมทั้งในยุคที่มีเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในชีวิตมากขึ้นและการเรียนรู้ทักษะทางสังคมจากพื้นฐานทางครอบครัวแตกต่างกัน เมื่อมาอยู่ร่วมกันในชั้นเรียนจึงเกิดปัญหาการเข้าสังคม จากสภาพการณ์เหล่านี้ ส่งผลให้เด็กที่กำลังเติบโตขึ้นมานั้นมีทักษะในการเข้าสังคมที่ถดถอยลง ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเกิดเพิ่มขึ้น แม้แต่ในชั้นเรียนก็ยังมีปัญหาที่นักเรียนบางคนไม่สามารถเข้ากับเพื่อนในชั้นเรียนได้ โดยปัญหาเหล่านี้ก็ยังคงมีอยู่ให้เห็นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ากังวลทั้งต่อตัวนักเรียนและสังคม เนื่องจากทักษะทางสังคมเป็นทักษะที่สำคัญในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น สามารถเป็นหนทางที่นำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต เกิดมิตรภาพและโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้ รวมทั้ง สุนีย์ ชัยสุขสังข์ (ออนไลน์, 2562) หนึ่งในคณะทำงานร่วมทดสอบการประเมินทักษะของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 กล่าวว่า เด็กไทยมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมได้ดี แต่มีปัญหาเรื่องการทำงานเป็นทีม จึงส่งผลต่อทักษะด้านการสื่อสาร เด็กส่วนใหญ่อยากคิดแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง ปฏิเสธการถามความเห็นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งที่

ทักษะการทำงานร่วมกันถือเป็นคุณลักษณะที่ตลาดแรงงานและบริษัทชั้นนำของโลกต้องการ โดยพบว่าสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาเป็นตัวหล่อหลอมให้เด็กเป็นเช่นนี้ที่ต่างคนต่างเรียน ไม่มีกิจกรรมฝึกให้เด็กทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมถึงค่านิยมการแข่งขัน ดังนั้นสิ่งที่เริ่มง่ายที่สุดคือ ครู เพราะโรงเรียนยังเป็นสภาพแวดล้อมที่จัดขึ้นได้และควบคุมได้มากกว่าบ้านที่มีหลายปัจจัยมาเกี่ยวข้อง โดยครูควรกระตุ้นกิจกรรมเป็นกลุ่มให้มากขึ้น รวมถึงการให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมจิตอาสาเพื่อเปิดรับทักษะทางสังคมให้ดียิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในด้านต่างๆ รวมถึงทักษะทางสังคม แต่ครูผู้สอนจะจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างไรนั้นก็จะต้องเป็นครูผู้สอนออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง บทบาทครูที่สามารถพัฒนาทักษะทางสังคมได้โดยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ที่มีการพัฒนาควบคู่กับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีการจัดกิจกรรมที่จะพัฒนาทักษะทางสังคม รวมถึงการพัฒนาทักษะ (ภาณุมาศ หอมบุญยงค์, 2562)

จากสภาพปัญหาและสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมองเห็นว่าแนวทางหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็ก ก็คือ การพัฒนาร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม โดยเน้นรูปแบบการเรียนการสอนที่อาศัยรูปแบบของวิธีการทางสังคมที่มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อเกิดการเรียนรู้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันซึ่งเกิดจากความร่วมมือ การพึ่งพาและการช่วยเหลือกันให้มากที่สุด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้นักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะทางสังคม ได้แก่ ทักษะการแก้ไขปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะในการเป็นผู้นำ และมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียน ในการนำไปใช้สำหรับส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยในระยะนี้เป็นการพัฒนาร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ทักษะทางสังคม จิตวิทยาพัฒนาการ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม และการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรประกอบด้วย 1) ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 36 คน 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 632 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างมี 1) ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 36 คน 2) นักเรียนที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 242 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ขนาดตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน พรรณี ลีกิจวัฒนะ, 2555) เลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Stratified Random Sampling) 3) ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 5 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ในการสังเกตพฤติกรรมครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม 4) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 5 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ในการสังเกตทักษะทางสังคมของนักเรียน ซึ่งเป็นนักเรียนในชั้นเรียนของครูผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของครูผู้สอนและนักเรียน มีขั้นต้อการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้ (1) ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมและการออกแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม (2) กำหนดจุดมุ่งหมายและประเด็นของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ (3) เสนอแบบสอบถามความ

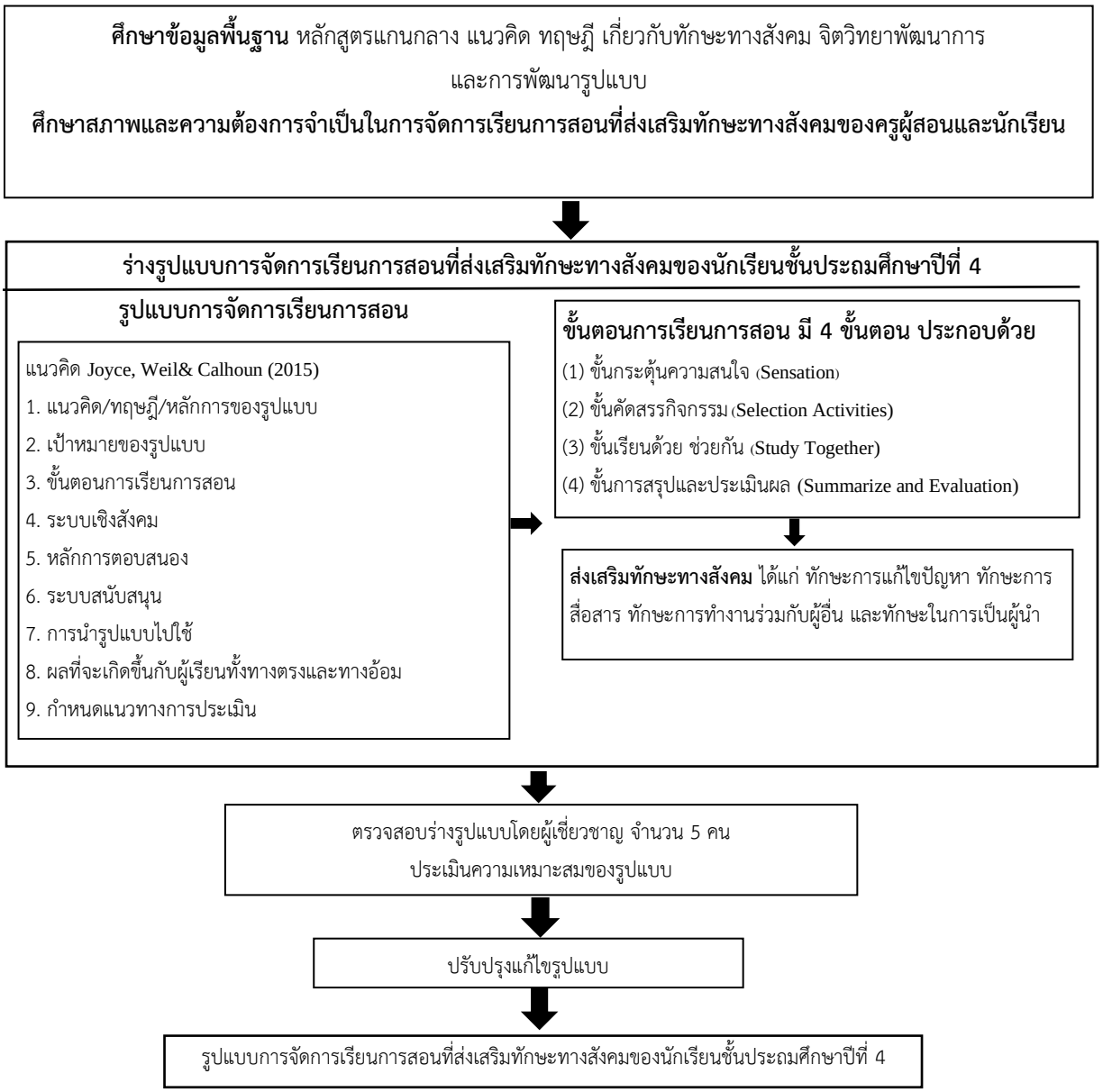
ต้องการจำเป็นที่สร้างขึ้น ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของข้อคำถาม จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของที่ปรึกษา (4) เสนอแบบสอบถามความต้องการจำเป็นที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาได้ค่า IOC ของครูผู้สอน อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 และค่า IOC ของนักเรียน อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 (5) นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากนั้นได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มครูผู้สอนและนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นของครูผู้สอนเท่ากับ 0.82 สำหรับแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และ 0.92 สำหรับแบบสอบถามสภาพที่คาดหวัง ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้ ส่วนแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นของนักเรียน เท่ากับ 0.86 สำหรับแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และ 0.76 สำหรับสภาพที่คาดหวัง ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้ (6) นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม ไปใช้กับครูผู้สอนและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะทางสังคมของครูผู้สอน 3) แบบสังเกตทักษะทางสังคมในห้องเรียนของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis) และการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNImodified) (สุวิมล ว่องวานิช, 2547)

ขั้นตอนที่ 3 ร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้นำข้อสรุปจากขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม และ ขั้นตอนที่ 2 จากข้อสรุปจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การสังเกตพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะทางสังคมของครูผู้สอน และการสังเกตทักษะทางสังคมในห้องเรียนของนักเรียน จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลมาสังเคราะห์เพื่อสรุปและจัดหมวดหมู่และนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีในการจัดทำร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis) และการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยหา การวิเคราะห์ข้อมูลหา

ความสอดคล้องและความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แสดงได้ดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับทักษะทางสังคม พบว่า การศึกษาองค์ประกอบของทักษะทางสังคมมี 4 ด้านได้แก่ ทักษะการแก้ไขปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะในการเป็นผู้นำ โดยมีทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะทางสังคมมาเป็นฐานแนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของผู้เรียน

ผลจากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน พบว่าในการออกแบบขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการจัดเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนมี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) แนวคิด/ทฤษฎี/หลักการของรูปแบบ 2) เป้าหมายของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการเรียนการสอน 4) ระบบเชิงสังคม 5) หลักการตอบสนอง 6) ระบบสนับสนุน 7) การนำรูปแบบไปใช้ 8) ผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม 9) กำหนดแนวทางการประเมิน ส่วนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับทักษะทางสังคม

2. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการ 2 วิธีคือ การสอบถาม และการสังเกต

2.1 ผลการสอบถาม

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของครูผู้สอนรายด้าน

รายการประเมิน	สภาพที่คาดหวัง		แปลผล	สภาพปัจจุบัน		แปลผล	PNI	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.		$\bar{x}$	S.D.			
1. ทักษะการแก้ไขปัญหา	4.82	0.23	มากที่สุด	3.29	0.25	ปานกลาง	0.46	4
2. ทักษะการสื่อสาร	4.87	0.24	มากที่สุด	3.24	0.27	ปานกลาง	0.50	1
3. ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.91	0.15	มากที่สุด	3.30	0.21	ปานกลาง	0.49	2
4. ทักษะในการเป็นผู้นำ	4.85	0.22	มากที่สุด	3.29	0.27	ปานกลาง	0.47	3
เฉลี่ย	**4.86**	**0.15**	**มากที่สุด**	**3.28**	**0.19**	**ปานกลาง**		

จากตารางที่ 1 ดัชนีความต้องการจำเป็นสภาพปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของครูผู้สอนโดยภาพรวมทุกด้าน พบว่า สภาพที่ปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$= 3.28 S.D.= 0.19) และสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.86 S.D.= 0.15)

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของผู้เรียนรายด้าน

รายการประเมิน	สภาพที่คาดหวัง		แปลผล	สภาพปัจจุบัน		แปลผล	PNI	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.		$\bar{x}$	S.D.			
1. ทักษะการแก้ไขปัญหา	4.65	0.35	มากที่สุด	2.82	0.27	ปานกลาง	0.65	1
2. ทักษะการสื่อสาร	4.68	0.33	มากที่สุด	2.90	0.37	ปานกลาง	0.61	2
3. ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.63	0.30	มากที่สุด	3.04	0.34	ปานกลาง	0.50	4
4. ทักษะในการเป็นผู้นำ	4.67	0.26	มากที่สุด	2.91	0.38	ปานกลาง	0.60	3
เฉลี่ย	**4.66**	**0.20**	**มากที่สุด**	**2.92**	**0.27**	**ปานกลาง**		

จากตารางที่ 2 ดัชนีความต้องการจำเป็นสภาพปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของครูผู้สอนผู้สอนโดยภาพรวมทุกด้าน พบว่า สภาพที่ปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$= 2.92 S.D.= 0.60) และสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.66 S.D.= 0.20)

2.2 ผลการสังเกต

2.2.1 การสังเกตการจัดเรียนการสอนของครูผู้สอน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสรุปผลการสังเกต มีรายละเอียดดังนี้

ผู้สอนมีความเป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นแต่ยังเป็นความคิดเห็นที่ยังไม่แปลกใหม่ และในบางชั้นเรียนที่ผู้สอนมีบุคลิกเคร่งขรึมส่งผลให้ผู้เรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น การจัดสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพในด้านการจัดที่นั่งในการเรียนเป็นการจัดโต๊ะเรียงแถว จากการสังเกตการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนมีรายละเอียด ดังนี้

1) สื่อการสอน การใช้สื่อของครูผู้สอน ส่วนใหญ่ใช้แค่หนังสือเรียน ใบงาน ส่วนการใช้วิดีทัศน์ คอมพิวเตอร์ และสื่ออื่นๆ ค่อนข้างมีน้อย

2) การเริ่มเข้าสู่บทเรียน ส่วนใหญ่โรงเรียนมีการวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แต่ครูผู้สอนไม่ได้แจ้งจุดประสงค์ของการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบก่อนเข้าสู่กิจกรรม

3) ขั้นตอนทำกิจกรรม เมื่อเริ่มทำการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้วิธีการเกริ่นนำก่อนเข้าสู่บทเรียนด้วยคำถามทั่วไป ส่วนการใช้เกม กิจกรรม หรือใช้สื่ออื่นๆค่อนข้างน้อย และบางชั้นเรียนครูผู้สอนใช้วิธีการเริ่มเข้าเนื้อหาบทเรียนทันที

4) การสรุปบทเรียน ครูผู้สอนมีเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น มีการถาม-ตอบ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนค่อนข้างน้อย และไม่ได้เน้นการสรุปแนวคิดหลักของบทเรียน เพื่อความเข้าใจของผู้เรียน

5) พฤติกรรมทั่วไป ครูผู้สอนให้ความสนใจอาจจะไม่ทั่วถึง เนื่องจากผู้เรียนในห้องมีความแตกต่างของแต่ละบุคคลค่อนข้างมาก และมีจำนวนผู้เรียนในห้องเรียนบางโรงเรียนค่อนข้างมาก ทำให้ครูผู้สอนอาจจะดูแลไม่ทั่วถึง

6) การประเมินผล การประเมินผลของครูผู้สอนยังไม่หลากหลาย ส่วนใหญ่ใช้การประเมินโดยการตรวจผลงานจากใบกิจกรรม

2.2.2 การสังเกตทักษะทางสังคมในห้องเรียนของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสรุปผลการสังเกต มีรายละเอียดดังนี้

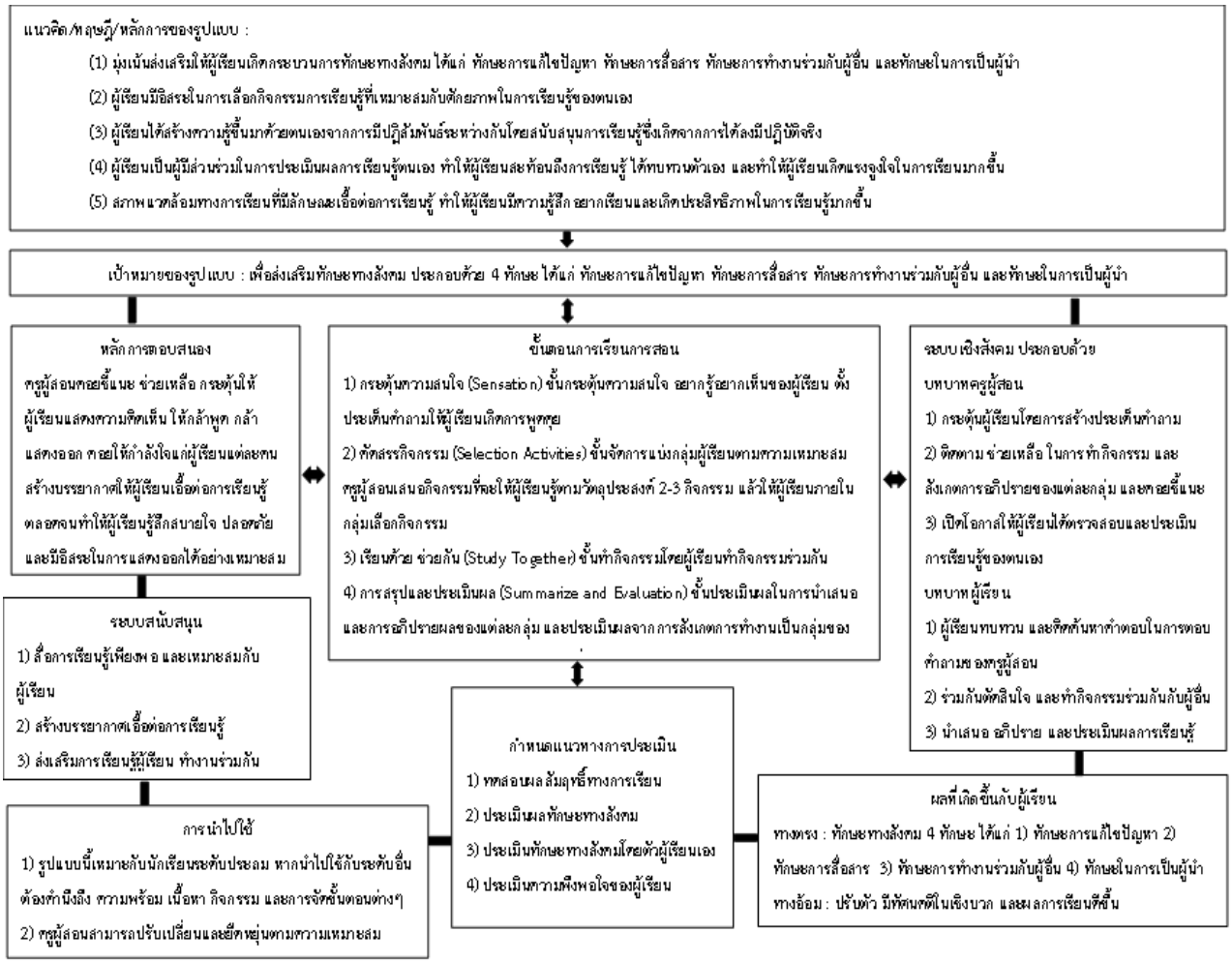
ตารางที่ 3 ผลการสังเกตทักษะทางสังคมในห้องเรียนของผู้เรียน

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ทักษะการแก้ไขปัญหา			
1.1 มีการช่วยกันคิดค้นหาสาเหตุในการแก้ไขปัญหา	1.40	0.55	ควรปรับปรุง
1.2 สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้	1.00	0.00	ควรปรับปรุง
1.3 ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	2.00	0.00	พอใช้
เฉลี่ย	**1.47**	**0.18**	**ควรปรับปรุง**
2. ทักษะการสื่อสาร			
2.1 แสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ต่อกลุ่ม	1.00	0.00	ควรปรับปรุง
2.2 มีการโต้ตอบ พูดคุยกัน ใช้ภาษาที่ถูกกาลเทศะ	1.60	0.55	พอใช้
2.3 ใช้ภาษาในการสื่อสารได้ตรงกับความต้องการ	1.80	0.45	พอใช้
เฉลี่ย	**1.47**	**0.30**	**ควรปรับปรุง**

3. ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น			
3.1 มีการปรึกษาและวางแผนการทำงานร่วมกัน	1.00	0.00	ควรปรับปรุง
3.2 มีการแบ่งหน้าที่อย่างเหมาะสม	1.00	0.00	ควรปรับปรุง
3.3 ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	2.00	0.00	พอใช้
เฉลี่ย	**1.33**	**0.00**	**ควรปรับปรุง**
รายการประเมิน	$\bar{x}$	**S.D.**	**แปลผล**
4. ทักษะในการเป็นผู้นำ			
4.1 มีความเป็นผู้นำ และแสดงออกอย่างมั่นใจ	1.40	0.55	ควรปรับปรุง
4.2 กล้าคิดกล้าตัดสินใจ	1.40	0.55	ควรปรับปรุง
4.3 สามารถใช้เหตุผลหรือแสดงเหตุผลได้อย่างเหมาะสม	1.20	0.45	ควรปรับปรุง
เฉลี่ย	**1.33**	**0.47**	ควรปรับปรุง
เฉลี่ยรวม	**1.40**	**0.22**	**ควรปรับปรุง**

จากตารางที่ 15 ผลการสังเกตทักษะทางสังคมในห้องเรียนของผู้เรียน พบว่า ทักษะทางสังคมทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง ($\bar{x}$= 1.40 S.D.= 0.22) ในส่วนรายด้านทักษะทางสังคมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ ควรปรับปรุง ได้แก่ ทักษะการแก้ไขปัญหา ($\bar{x}$ = 1.47 S.D.= 0.18) ทักษะการสื่อสาร ($\bar{x}$ = 1.47 S.D.= 0.30) ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{x}$ = 1.33 S.D.= 0.00) และทักษะในการเป็นผู้นำ ($\bar{x}$= 1.33 S.D.= 0.47) 3. ผลการร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การยกร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนมาเรียบเรียงและสังเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 มาวิเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนตาม Joyce, Weil& Calhoun (2015) ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ 1) แนวคิด/ทฤษฎี/หลักการของรูปแบบ 2) เป้าหมายของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการเรียนการสอน 4) ระบบเชิงสังคม 5) หลักการตอบสนอง 6) ระบบสนับสนุน 7) การนำรูปแบบไปใช้ 8) ผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม และ 9) กำหนดแนวทางการประเมิน มีรายละเอียดดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ระหว่าง 4.40-4.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่าง (S.D.) 0.45-0.55 โดยมีความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบในภาพรวม อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.59 S.D. = 0.17)

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับทักษะทางสังคม พบว่า ทักษะทางสังคมมีองค์ประกอบ 4 ด้านได้แก่ ทักษะการแก้ไขปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะในการเป็นผู้นำ นอกเหนือจากนี้ยังมีทักษะทางสังคมในด้านอื่นๆ อีก สอดคล้องกับ เฉลิม เพิ่มนาม (2560) สรุปไว้ว่า ทักษะทางสังคม คือ ความร่วมมือในการทำงาน ความเป็นผู้นำและผู้ตาม และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และ กัญญา สมบูรณ์ (2560) ทักษะทางสังคมมี 5 ด้าน คือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ทักษะการอยู่อย่างพอพียง ทักษะการมีภาวะผู้นำและทักษะการมีจิตสาธารณะ สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน พบว่า กระบวนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะประกอบด้วย ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอน หาคุณภาพภาพของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน และประเมินผล ซึ่งในส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่งในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน จะต้องกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบที่ครอบคลุมถึง 1) แนวคิด/ทฤษฎี/หลักการของรูปแบบ 2) เป้าหมายของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการเรียนการสอน 4) ระบบเชิงสังคม 5) หลักการตอบสนอง 6) ระบบสนับสนุน 7) การนำรูปแบบไปใช้ 8) ผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม 9) กำหนดแนวทางการประเมินการ และสามารถนำไปใช้การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ตามที่ อารีย์รัตน์ โนนสุวรรณ (2563) มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ/แนวคิด/ทฤษฎี 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน 3) ขั้นตอนกระบวนการจัดการเรียนการสอน 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง และ 6) ระบบสนับสนุน จะเห็นได้ว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ควรมีความยืดหยุ่นในการใช้ หรือเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ โดยมีทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะทางสังคม 5 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองของไวก็อตสกี้ (Vygotsky, 1978) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดของจอห์นสัน และ จอห์นสัน (Johnson and Johnson , 1987) ทฤษฎีพุทธิปัญญาของเพียเจต์ (Piajet, 1960) ทฤษฎีจิตสังคมของอีริคสัน (Erikson, 1968 อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2565) และ ทฤษฎีพัฒนาการตามขั้นตอนประจำวัยของโรเบิร์ต เจ. ฮาวิกเฮิร์ส (Robert havighurst, 1979 อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2540) มาเป็นฐานแนวคิดในการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของผู้เรียน ซึ่งแนวคิดสำคัญในการนำทฤษฎีเหล่านี้มาใช้คือ เน้นในความเข้าใจธรรมชาติตามวัย และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมทางสังคม และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับทักษะทางสังคม ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของออลฮอฟ (Ollhoff, 2004) Joyce and Weil (2009

อ้างถึงใน ชาติชาย ม่วงปฐม, 2557) และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสังคม (Social Family) นำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนการ ในการทำวิจัยผู้วิจัยได้ศึกษาพัฒนาการในช่วงวัยเด็กตอนกลาง เนื่องจากการกลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยอยู่ในกลุ่มของพัฒนาการในช่วงวัยเด็กตอนกลางที่เริ่มเข้าสู่การเข้าสังคม และยึดการอยู่ร่วมกันในสังคมมากขึ้น ทำให้การส่งเสริมในช่วงวัยนี้เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ แต่จะเห็นได้ว่าพัฒนาการของแต่ละช่วงวัยจะมีพัฒนาการในด้านต่างๆที่เป็นไปตามแต่ละขั้น และมีความเชื่อมโยงกัน ถ้าหากได้รับการส่งเสริมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ตามขั้นตอนและตามช่วงวัยอย่างถูกต้อง ก็จะทำให้เด็กมีความพร้อมเมื่อในก้าวเข้าสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ต่อไป

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการ 2 วิธีคือ การสอบถาม และการสังเกต ผลการใช้แบบสอบถามกับครูผู้สอน พบว่า ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวม สภาพที่ปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.28 S.D.= 0.19) และสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.86 S.D.= 0.15) ส่วนรายด้านในด้านทักษะการสื่อสาร มีค่าดัชนีอยู่ในลำดับที่ 1 (PNI = 0.50) รองลงมาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น (PNI = 0.49) ทักษะในการเป็นผู้นำ (PNI = 0.47) และทักษะการแก้ไขปัญหา (PNI = 0.46) ตามลำดับ ส่วนผลการใช้แบบสอบถามกับผู้เรียน พบว่า มีสภาพความต้องการจำเป็นในด้านทักษะการแก้ไขปัญหา มีค่าดัชนีอยู่ในลำดับที่ 1 (PNI = 0.65) รองลงมาทักษะการสื่อสาร (PNI = 0.61) ทักษะในการเป็นผู้นำ (PNI = 0.60) และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น (PNI = 0.50) ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับ อารีย์รัตน์ โนนสุวรรณ (2563) ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวม สภาพที่ปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.52 S.D.= 0.76) และสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.86 S.D.= 0.31) ส่วนผลการใช้แบบสอบถามกับผู้เรียน ดัชนีความต้องการจำเป็นสภาพปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของผู้เรียนโดยภาพรวมทุกด้าน พบว่า สภาพที่ปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$= 2.92 S.D.= 0.60) และสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.66 S.D.= 0.20) ส่วนรายด้านพบว่า ทักษะการแก้ไขปัญหา มีค่าดัชนีอยู่ในลำดับที่ 1 มี (PNI = 0.65) รองลงมาทักษะการสื่อสาร (PNI = 0.61) ทักษะในการเป็นผู้นำ (PNI = 0.60) และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น (PNI = 0.50) ตามลำดับ ในการสังเกตการจัดการเรียนของครูผู้สอน พบว่า สื่อการเรียนการสอนของครูยังไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการบรรยาย ตามหนังสือเรียน เมื่อเข้าสู่บทเรียนไม่มีการแจ้งจุดประสงค์การเรียนให้ผู้เรียนทราบก่อนเข้าสู่บทเรียน ส่วนขั้นตอนกิจกรรมการใช้กิจกรรม เกม และสื่อยังมีน้อยเนื่องจากเวลามีน้อย เมื่อจัดการเรียนการสอนไม่ทันตามเวลาที่กำหนดการสรุปบทเรียนไม่ต่อเนื่อง และการประเมินผลไม่มีความ

หลากหลาย ส่วนใหญ่ต้องประเมินจากกิจกรรมใบงานเป็นส่วนใหญ่ การสังเกตทักษะทางสังคมในห้องเรียนของผู้เรียน ผลการสังเกตทักษะทางสังคมในห้องเรียนของผู้เรียน พบว่า ทักษะทางสังคมทั้ง 4 ด้านในภาพรวมอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง ($\bar{x}$= 1.40 S.D.= 0.22) ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ควรจะมีวิธีการใช้กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจแก่ผู้เรียนก่อนเข้าสู่บทเรียน แต่จะต้องกระชับ ครอบคลุมให้เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน ส่วนขั้นตอนการจัดกิจกรรมจะต้องมีความหลากหลาย มีสื่อ และกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกตามความสนใจ ส่วนสำคัญจะต้องคำนึงถึงเวลา จัดให้เหมาะสมกับเวลา เพื่อให้ผู้เรียนและครูผู้สอนสามารถสรุปผลร่วมกันได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ใช้การประเมินที่หลากหลายเพื่อให้ผู้ทราบถึงการประเมินผลด้วย

3. ผลการร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลการร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พัฒนาขึ้น ผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญพบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.59 S.D. = 0.17) มีองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ ได้แก่ 1) แนวคิด/ทฤษฎี/หลักการของรูปแบบ 2) เป้าหมายของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการเรียนการสอน มีขั้นตอน 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นกระตุ้นความสนใจ (Sensation) เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ทบทวน และคิดค้นหาคำตอบในการตอบคำถามของครูผู้สอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิด การเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นคัดสรรกิจกรรม (Selection Activities) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเอกกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจ 3) ขั้นเรียนด้วย ช่วยกัน (Study Together) เป็นขั้นทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นภายในกลุ่ม ผู้เรียนจะมีหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่ม ช่วยเหลือกันทำงานภายในกลุ่ม มีการคิดค้นแก้ปัญหาร่วมกัน ช่วยกันนำเสนอผลงาน และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน 4) ขั้นการสรุปและประเมินผล (Summarize and Evaluation) เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิลการเรียนรู้ร่วมกันและประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองด้วย 4) ระบบเชิงสังคม 5) หลักการตอบสนอง 6) ระบบสนับสนุน 7) การนำรูปแบบไปใช้ 8) ผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม 9) กำหนดแนวทางการประเมิน ตามที่ ดุษณี รัตนวราห (2559) มีองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 2) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน 3) เป้าหมายของรูปแบบ 4) ขั้นตอนการเรียนการสอน 5) ระบบสังคม 6) หลักการตอบสนอง 7) ระบบสนับสนุน 8) การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ และ 9) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทางตรงและทางอ้อม ซึ่งสอดคล้องกับ ดุษณี รัตนวราห (2559) สรุปว่า ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีพื้นฐาน 2) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการ

เรียนการสอน 4) ขั้นตอนการเรียนการสอน 5) ระบบสังคม 6) หลักการตอบสนอง 7) ระบบสนับสนุน 8) การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ และ 9) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทางตรงและทางอ้อม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่นควรเป็นหน่วยงานในการขับเคลื่อนนโยบายในการช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาในการเข้าสังคมและการเรียนรู้ในแต่ละพื้นที่ในจังหวัด เพื่อจัดการเรียนรู้ บูรณาการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลที่มีโครงการ หรือรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม ช่วยเหลือนักเรียนที่มีอยู่แล้ว ให้เข้มแข็งมากขึ้น

1.2 ออกแบบจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมโดยให้เหมาะสมตามบริบทของโรงเรียนในสำนักการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น รวมถึงการนำเทคโนโลยี AI เข้ามาเป็นตัวช่วยโดยครูจะจัดการเรียนการสอนวิถีใหม่หรือออกแบบบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และประเมินตนเอง

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

2.1 ผู้ที่นำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนไปใช้ควรจะเข้าใจหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะทางสังคมของผู้เรียนอย่างเข้าใจ เพื่อสามารถนำไปวิเคราะห์ผู้เรียนว่าเหมาะสมกับการส่งเสริมทักษะทางสังคมในด้านใด

2.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนเหมาะสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา หากนำไปใช้ในระดับอื่นจะต้องคำนึงถึงความพร้อม เนื้อหา กิจกรรมและขั้นตอนการเรียนการสอน

2.3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนมีความยืดหยุ่นสามารถปรับได้ตามความเหมาะสม

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาในขั้นต่อไป โดยการนำรูปแบบไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ผลการร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้นและสามารถนำไปใช้ได้จริง

3.2 การนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมไปประยุกต์ใช้กับรายวิชาอื่นๆในระดับประถมศึกษา โดยมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสอดคล้องกับบริบทการเรียนการสอนของรายวิชานั้นๆได้ตามเหมาะสมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กัญญา สมบูรณ์. (2560). *รูปแบบการเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดง ในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

เฉลิม เพิ่มนาม. (2560). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนสะกดคำและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชาติชาย ม่วงปฐม. (2557). *ทฤษฎีการเรียนการสอน*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ดุษณี รัตนวราห. (2559). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้โดยกำกับตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พรรณี ลีกิจวัฒนะ. (2555). *วิธีการวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ภาณุมาศ หอมบุญยงค์. (2562). *แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2540). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น. (2562). หลักสูตร 8 กลุ่มสาระ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2562. แหล่งที่มา: http://www.kkict.org/~kkedu/?

สุนีย์ ชัยสุขสังข์ (2562). สสค. เปิดผลสำรวจทักษะของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2564. แหล่งที่มา: http://www.qlf.or.th/Mobile/Details?contentId=570

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2565). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2547). *การวิจัยในชั้นเรียน.* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารีย์รัตน์ โนนสุวรรณ. (2563). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกและการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Ollhoff, J & Ollhoff, L. (2004). *Getting Along Teaching Social Skills to Children and Youth*. MN : Sparrow Media Group.

Johnson, D. W. & Johnson, R. T. (1987). *Learning Together and Alone: Cooperative and Individualistic Learning*. 4th ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.

Joyce, B., M. Weil, & E. Calhoun. (2015). *Models of Teaching*. 9th ed. Boston: Pearson Education.

Piaget, J. (1960). *The Moral Judgment of the child*. 3rd ed. London: Rout ledge & Kegan Paul Ltd.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, M.A.: Harvard University Press.

อิทธิพลของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

The Influences of Human Resources Management on the Efficiency of Local Government Organization in Mueang Loei District Loei Province

ชาญยุทธ หาญชนะ
วิทยาลัยพิชญบัณฑิต
Chanyut Hanchana
Pitchayabundit College, Thailand
E-mail:chanyutchana148@gmail.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 243 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการธำรงรักษาและป้องกันทรัพยากรมนุษย์ รองลงมา คือ ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และด้านการให้รางวัลทรัพยากรมนุษย์ 2) ประสิทธิภาพขององค์กรส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการ รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา ด้านธรรมาภิบาล ด้านการบริการสาธารณะ และด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง 3) ตัวแปรการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านการธำรงรักษาและป้องกันทรัพยากรมนุษย์ ด้านการจัดหาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการให้รางวัลทรัพยากรมนุษย์ และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเลย ได้ร้อยละ 58.70

วันที่รับบทความ : 3 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 9 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 11 พฤษภาคม 2567
Received: April 3 2024; Revised: May 9 2024; Accepted: May 11 2024

คำสำคัญ: การบริหารทรัพยากรมนุษย์; ประสิทธิภาพ; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น;

Abstract

The objectives of this research were 1) to study levels of human resources administration of local governing organizations in the area of Muang Loei District; 2) to study the efficiency of local governing organizations in the area of Muang Loei District; and 3) to study enfluence of human resoures administration enhanced towards the efficiency of local governing organizations in the area of Muang Loei District. The samples were 243 persons The instruments using for data collection were questionnaires. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, standard deviation and multiple regression analysis. The results of findings were as follows : 1) The overall of human reources for local governing organizations in the area of Muang Loei District in Loei province was high. Considering each aspect, it was found that the aspect with the highest level was the maintenance and protection of human resources. The rests were the aspects of development for human resources and the aspect of offering the rewards for human resources. 2) The efficiency of local governing organizations in the area of Muang Loei District in Loei province was at a high level overall. Considering each aspect, it was found that the aspect with the highest level was the aspect of administration and management. The rests were the aspects of personnel administration and council affair administration, the aspect of good governance, and public administration for finance and treasury. And 3) The variation of human resource administration, the aspect of maintenance and protection for human resources, the aspect of providing for human resources, the aspect of offering the rewards for human resources, and the aspect of development for human resources was on positive influence towards the efficient variable for local governing organizations in the area of Muang Loei District in Loei province and could together explain the change in variation of the efficiency for local governing organizations in the area of Muang Loei in Loei province for the percentage of 58.70.

Keywords: Human Resources Management; Efficiency; Local Government Organization;

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดขึ้นจากพื้นฐานแนวความคิดในการพัฒนาการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านต่างๆ ซึ่งทำให้การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจและดำเนินงานเป็นกลไกที่สามารถบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ซึ่งแนวคิดนี้เกิดขึ้นจากความเข้าใจว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นผลมาจากประชาชนนั้นเอง การดำเนินกิจการในการปกครองจึงเป็นไปในทิศทางที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน โดยการให้ประชาชนเป็นผู้กำกับและดูแลในกระบวนการบริหารจัดการ ดังนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นและมีความสำคัญในทางการเมืองการปกครองของประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะเห็นได้ว่ารัฐบาลซึ่งเป็นกลไกในการบริหารการปกครองของรัฐนั้นมีภาระหน้าที่อย่างมากมายในการบริหาร

จัดการทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการจัดทำบริการสาธารณะให้กับประชาชนได้อย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่ รวมทั้งการแก้ไขข้อจำกัดเรื่องงบประมาณและบุคลากร เพื่อลดภาระของรัฐบาลส่วนกลาง โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทที่สำคัญและมีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการปกครองด้วยประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น (ณัฐพล อินธิแสง, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง และ ละมัย ร่มเย็น, 2564)

และประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2566-2570 เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานของคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ในการส่งเสริมและพัฒนาให้การบริหารทรัพยากรบุคคลส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกิดประโยชน์ต่อประเทศ รวมทั้งสามารถรองรับการกระจายอำนาจในท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น, 2566) และผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลย่อมขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ว่ามีการสร้างแรงจูงใจต่อพนักงานให้มีคงามเต็มใจและความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถมากน้อยเพียงใด จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีองค์ประกอบบางประการที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ปริมาณงานในหน้าที่ความรับผิดชอบมีมากเกินไป ความไม่เข้าใจระบบการบริหารงานใหม่ๆ เกิดการทุจริตในการปฏิบัติงาน ไม่มีความมั่นคงในตำแหน่งงาน ไม่ได้รับการยอมรับนับถือจากปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในด้านการเงิน การคลัง งบประมาณ และบุคลากร โดยเฉพาะแนวทางการถ่ายโอนบุคลากรสู่ท้องถิ่นจะต้องมีการปรับโครงสร้างที่อำนวยต่อการรับโอนงาน บทบาท หน้าที่ และวิธีการ การบริหารจัดการ การเสริมสร้างคุณภาพเจ้าหน้าที่ เทคโนโลยีการประกันความก้าวหน้าของบุคลากร และการตัดโอนงบประมาณด้านบุคลากรให้ท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2566)

อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 12 แห่ง โดยแยกเป็นเทศบาลตำบล 4 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 8 แห่ง ได้มีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน การดำเนินงานหรือกิจกรรมใดๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและบรรลุภารกิจได้นั้นเจ้าหน้าที่ถือเป็นทรัพยากรบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการผลักดันความสำเร็จให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นที่บริหารจัดการทรัพยากรบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมส่งผลต่อความสำเร็จในภาพรวม ผู้บริหารควรตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะ ความรู้ และความชำนาญให้กับบุคลากร และที่สำคัญคือการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรเพื่อให้เกิดความกระตือรือร้น และจูงใจให้บุคลากรใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มศักยภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการทำงาน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนกลยุทธ์ การกำหนดทิศทางในการดำเนินงานการปรับกลยุทธ์ในการบริหารองค์กร และพัฒนาบุคลากรและวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสม เพื่อให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน อีกทั้งการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีขั้นตอนและรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำนวน 663 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเลย, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำนวน 243 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเปรียบเทียบตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) สร้างขึ้นจากหลักทฤษฎีแนวคิดการทบทวนวรรณกรรม สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์และประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่ง ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ได้แก่ 1) ด้านการจัดหาทรัพยากรมนุษย์ 2) ด้านการให้รางวัลทรัพยากรมนุษย์ 3) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ 4) ด้านการธำรงรักษาและป้องกันทรัพยากรมนุษย์ ลักษณะคำถามเป็นประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ในรูปแบบของเคิร์ท (Likert's Scale) วัดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ได้แก่ 1) ด้านบริหารจัดการ 2) ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา 3) ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง 4) ด้านการบริการสาธารณะ และ 5) ด้านหลักธรรมาภิบาล ลักษณะคำถามเป็นประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ในรูปแบบของเคิร์ท (Likert's Scale)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิด (Open End) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามข้อเสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

2.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน หาค่าความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Item of Objective Cogruence Index : IOC) ได้ค่า IOC ดังนี้ แบบสอบถามตอนที่ 1 จำนวน 5 ข้อ ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 แบบสอบถามตอนที่ 2 จำนวน 25 ข้อ ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และ แบบสอบถามตอนที่ 3 จำนวน 36 ข้อ ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

2.3 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 ตัวอย่างแล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (Nunnally, 1978) และหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค Item-Total Correlation ได้ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ดังนี้ แบบสอบถามตอนที่ 2 จำนวน 25 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.970 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.46 – 0.88 และ แบบสอบถามตอนที่ 3 จำนวน 36 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.980 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.48 – 0.86

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถามในเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 243 ชุด ดำเนินการโดยผู้วิจัยผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยเดินทางไปขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยประสานงานล่วงหน้า และอธิบายวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการกรอกแบบสอบถาม ก่อนการเก็บข้อมูล ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ครบ

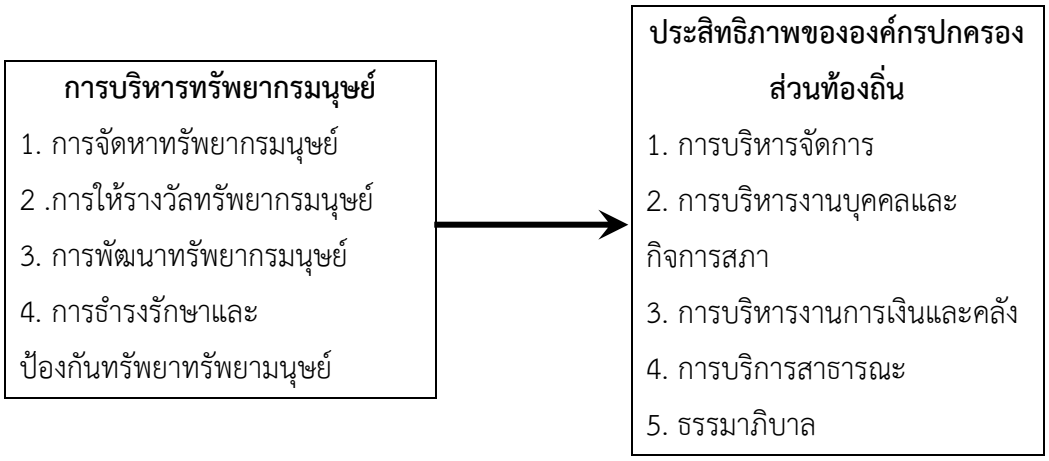
3.2 การเก็บข้อมูลด้านเอกสาร โดยผู้วิจัยทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ บทความ หนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ ข้อมูลจากอินเตอร์เน็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ด้วยการวิเคราะห์การการถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำ 1) แนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ ของ Defrank and Ivancevich (1998) และ 2) เกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) มาประยุกต์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นประเด็นตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย มีผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารทรัพยากรณ์มนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยรวมและรายด้าน

การบริหารทรัพยากรมนุษย์	$\overline{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการจัดหาทรัพยากรมนุษย์	3.97	0.58	มาก
2. ด้านการให้รางวัลทรัพยากรมนุษย์	3.90	0.62	มาก
3. ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	3.94	0.64	มาก
4. ด้านการธำรงรักษาและป้องกันทรัพยากรมนุษย์	4.06	0.52	มาก
รวม	3.97	0.52	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 3.97, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการบริหารทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการธำรงรักษาและป้องกันทรัพยากรมนุษย์ ($\overline{x}$ = 4.06, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ ด้านการจัดหาทรัพยากรมนุษย์ ($\overline{x}$ = 3.97, S.D. = 0.58) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ($\overline{x}$ = 3.94, S.D. = 0.64) และด้านการให้รางวัลทรัพยากรมนุษย์ ($\overline{x}$ = 3.90, S.D. = 0.62)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย มีผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	$\overline{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการบริหารจัดการ	4.08	0.51	มาก
2. ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา	4.00	0.58	มาก
3. ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง	3.92	0.60	มาก
4. ด้านการบริการสาธารณะ	3.92	0.56	มาก
5. ด้านธรรมาภิบาล	3.94	0.57	มาก
รวม	3.97	0.49	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 3.97, S.D = 0.49) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการ ($\overline{x}$ = 4.08, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา ($\overline{x}$ = 4.00, S.D. = 0.58) ด้านธรรมาภิบาล ($\overline{x}$ = 3.94, S.D. = 0.57) ด้านการบริการสาธารณะ ($\overline{x}$ = 3.92, S.D. = 0.56) และด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง ($\overline{x}$ = 3.92, S.D. = 0.60)

3. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการบริหารทรัพกรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

ตัวแปรพยากรณ์	B	Std error	β	t	P-value	Tolerance	VIF
(Constant)	0.945	0.173		5.458	0.000		
การจัดหาทรัพยากรมนุษย์(X1)	0.178	0.061	0.210	2.905	0.004*	0.331	3.018
การให้รางวัลทรัพยากรมนุษย์ (X2)	0.155	0.068	0.196	2.269	0.024*	0.234	4.281
การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์(X3)	0.147	0.056	0.190	2.611	0.010*	0.327	3.061
การธำรงรักษาและป้องกันทรัพยากรมนุษย์ (X4)	0.280	0.052	0.298	5.388	0.000*	0.569	1.757
$R = 0.766$, $R^2 = 0.587$, $R^{Adj} = 0.580$, $F = 84.533$, Sig = 0.000**							

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุเพื่อพยากรณ์อิทธิพลของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย พบว่า ตัวแปรการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านการธำรงรักษาและป้องกันทรัพยากรมนุษย์ (β = 0.298) ด้านการจัดหาทรัพยากรมนุษย์ (β = 0.210) ด้านการให้รางวัลทรัพยากรมนุษย์ (β = 0.196) และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (β = 0.190) มีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ได้ร้อยละ 58.70 โดยตัวแปรการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านการธำรงรักษาและป้องกันทรัพยากรมนุษย์ มีผลต่อตัวแปรประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดหาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการให้รางวัลทรัพยากรมนุษย์ และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามลำดับ ขณะเดียวกันตัวแปรอิสระไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ เนื่องจากค่า VIF (Variance inflation factor) น้อยกว่า 10 และค่า Tolerance มากกว่า 0.1 ดังนั้น จึงนำมาเขียนเป็นสมการถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.945 + 0.178X_1 + 0.155X_2 + 0.147X_3 + 0.280X_4$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_y = 0.210ZX_1 + 0.196ZX_2 + 0.190ZX_3 + 0.298ZX_4$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการบริหารทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการธำรงรักษาและป้องกันทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการกระบวนการธำรงรักษาและป้องกันทรัพยากรมนุษย์ด้วยการจัดกิจกรรมแรงงานสัมพันธ์และการเจรจาต่อรอง อีกทั้งกิจกรรมด้านสุขภาพและความปลอดภัย ทำให้บุคลากรเป็นคนดี คนเก่ง มีความสามารถเป็นผู้ขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรให้เป็นไปในทิศทางที่ตั้งเป้าหมายไว้ สอดคล้องกับ ณฐนนท ทวีสิน, ธีรพล กาญจนากาศ, สุนิตดา เทศนิยม และ ชญานนท์ คีรีมาศทอง (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรมนุษย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย อยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการธำรงรักษาและป้องกันทรัพยากรมนุษย์ และสอดคล้องกับ เสวนารถ เล็กเลอสินธุ์ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการทรัพยากรมนุษย์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การจัดการทรัพยากรมนุษย์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการธำรงรักษา

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและความพร้อมในการดำเนินการตามแผนงานการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณของรัฐในการพัฒนาท้องถิ่นส่งผลต่อการพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืนเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน สอดคล้องกับ จารุกัญญา อุดานนท์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการ และสอดคล้องกับ ขวัญใจ อับมา, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง และ ละมัย ร่มเย็น (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการ

3. ผลการศึกษาอิทธิพลของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย พบว่า ตัวแปรการบริหารทรัพยากรณ์มนุษย์ ด้านการธำรงรักษาและป้องกันทรัพยากรมนุษย์ ด้านการจัดหาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการให้รางวัลทรัพยากรมนุษย์ และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่ง คุณภาพของบุคลากรมีผลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จขององค์กรโดยตรง การบริหารทรัพยากรบุคคลที่เหมาะสม จะต้องมุ่งเลือกสรรบุคลากรที่มีคุณภาพสูง คนที่มีความดี ความเก่ง และมีความรู้ความสามารถในงานที่ต้องการ ทำให้เกิดผลการทำงานที่มีประสิทธิภาพและมีความสำเร็จได้ในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับ ณัฐพล อินธิแสง, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง และ ละมัย ร่มเย็น (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์มีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สอดคล้องกับ ฐิตาทกานติ์ อังศุชวาลกิจ, ภูมิมินทร์ นามวงค์ และ สาโรจน์ บุญเสริมวรรณ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอปากคาด จังหวัดบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์มีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอปากคาด จังหวัดบึงกาฬ และสอดคล้องกับ Mattalatta and Andriani (2023) ได้ทำการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กรของสำนักงานอัยการในเมืองโกวา จังหวัดสุลาเวสี ประเทศอินโดนีเซีย ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรการจัดการทรัพยากรมนุษย์มีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรประสิทธิภาพองค์กรของสำนักงานอัยการในเมืองโกวา จังหวัดสุลาเวสี ประเทศอินโดนีเซีย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรเน้นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ โดยการกำหนดมาตรฐานการจ่ายค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ในแต่ละสายงานอย่างเหมาะสมเป็นธรรมตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ อีกทั้งเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันก็จะทำให้บุคลากรทุ่มเทให้กับการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มกำลัง

2. ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรบริหารงานการเงินการคลังอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดเก็บรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ มีรายได้เพิ่มขึ้น ลูกหนี้ลดลง เป็นต้น มีการดำเนินการด้านงบประมาณและพัสดุที่ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย มีความโปร่งใส อีกทั้งไม่มีข้อทักท้วงด้านการบริหารงานการเงินและการคลังจากฝ่ายงานตรวจสอบ

3. ผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรเพิ่มความรู้ ประสบการณ์ ทัศนะคติที่ดี ทักษะพื้นฐาน และทักษะเฉพาะด้านในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ด้วยการฝึกอบรมและพัฒนาในหลักสูตรที่เหมาะสมมีการลงมือปฏิบัติจริง หรือ การฝึกอบรมและพัฒนาโดยใช้ระบบพี่เลี้ยงในการสอนงาน เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจในขั้นตอนการทำงาน ทำงานได้ตรงตามเป้าหมาย และแก้ไขปัญหาจากหน้างานได้จริง ทำให้เกิดผลการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการเปรียบเทียบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดอื่นๆ เพื่อจะได้ทราบอิทธิพลของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในแต่ละพื้นที่

2. ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวตัวตัวแปรอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้น โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือ การสนทนากลุ่มเฉพาะ เป็นต้น

3. ควรทำการศึกษาถึงตัวแปรหรือองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย เช่น ความสุขในการทำงาน คุณภาพชีวิตในการทำงาน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การสร้างทีมงาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2566). พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. *ออนไลน์.* สืบค้น 15 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา https://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2023/5/2365_6294.pdf.

ขวัญใจ อับมา, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง และ ละมัย ร่มเย็น. (2566). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*. 3 (3), 61-82.

จารุกัญญา อุดานนท์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*. 20 (2), 79-95.

ฐิตาทกานติ์ อังศุชวาลกิจ, ภูมิมินทร์ นามวงค์, และ สาโรจน์ บุญเสริมวรรณ. (2564). กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอปากคาด จังหวัดบึงกาฬ. *วารสารรัชต์ภาคย์*. 15 (43), 339-351.

ณฐนน ทวีสิน, ธีรพล กาญจนากาศ, สุนิตดา เทศนิยม, และ ชญานนท์ คีรีมาศทอง. (2566). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย. ***Procedia of Multidisciplinary Research***. 1 (10), 1-11.

ณัฐพล อินธิแสง, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง, และ ละมัย ร่มเย็น. (2564). อิทธิพลของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 1 (1), 41-55.

เสวนารถ เล็กเลอสินธุ์. (2566) การจัดการทรัพยากรมนุษย์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรีรับใช้สังคม*. 9 (2), 1-11.

สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น. (2566). ยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2566-2570. *ออนไลน์.* สืบค้น 24 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา http://www.local.moi.go.th/newweb2019/web/book/detail/171.

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเลย. (2566). จำนวนบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย. ออนไลน์. สืบค้น 1 เมษายน 2566. แหล่งที่มา https://loeilocal.go.th/public/person/data/chart/structure_id/32/menu/1649.

Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), 607-610.

Defrank, R.S. & lvancevic, J.M. (1998). Stress on the job: An executive update. *Academy of Management Executive*. 12 (3), 55-66.

Mattalatta, M. & Andriani, Y. (2023). Influence of Human Resource Management on Organizational Performance with Talent Management Mediation. *Innovation Business Management and Accounting Journal*. 2 (3), 147-156.

Nunnally, J.C. (1978). Psychometric theory. New York:McGraw-Hill Book.

การสำรวจและศึกษาโครงสร้างค่าบริการและระดับรายได้ของช่องรายการโทรทัศน์บนโครงข่ายภาคพื้นดินในประเทศไทย

Survey and Study about the Service Structure and Revenue Levels in the Digital Tv Industry in Thailand

มานิต สาธิตสมิตพงษ์[*1], วศินี หนุนภักดี[2],
อัจฉราพรรณ โพธิชัย[3] และ ฐิติพร คุณกรสิริ[4]
[1,2]มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
[3]จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [4]บริษัท ไอที เซอร์ไวฟ์ จำกัด

Manit Satitsamitpong[1] , Wasinee Noonpakdee[2],
Acharaphun Phothichai [3] and Thitiporn Khunkornsiri [4]
[1,2] Thammasat University
[3] Chulalongkorn University [4] IT Survive Co., Ltd., Thailand
Corresponding Author, E-mail: manit@citu.tu.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นผลจากการศึกษารายได้โฆษณาในอุตสาหกรรม Digital TV มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์รายได้โฆษณาในอุตสาหกรรม Digital TV และจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้แก่สำนักงาน กสทช. โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 ช่องรายการเพื่อเป็นตัวแทนอุตสาหกรรม Digital TV และนำข้อมูลมาจัดทำแบบจำลอง โดยเก็บข้อมูลอัตราค่าโฆษณา จำนวนเวลาในการโฆษณาต่อชั่วโมง รวมถึงอัตราส่วนลดที่ผู้ให้บริการเสนอให้แก่ลูกค้า ผ่านการค้นคว้าวิจัยข้อมูลทุติยภูมิและการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาประเมินรายได้จากการโฆษณาของผู้ให้บริการช่องรายการ Digital TV จากผลการศึกษาพบว่า ผลการคำนวณแบบจำลองรายได้โฆษณาของแต่ละช่องรายการ Digital TV สูงกว่ารายได้จริงที่ช่องรายการ Digital TV รายงานต่อสำนักงาน กสทช. แม้ว่าส่วนต่างจะไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยปัจจัยที่มีผลกระทบต่อรายได้ค่าโฆษณาของช่องรายการ Digital TV คือ รูปแบบรายได้ค่าโฆษณาของช่องรายการ Digital TV ที่ไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปแบบเงินเสมอไป ไม่ว่าจะเป็นการแบ่งรายได้ (Revenue Sharing) กับผู้ผลิตเนื้อหา การแบ่งเวลาโฆษณา (Time Sharing) กับผู้ผลิตเนื้อหา การถ่ายทอดรายการพิเศษแทรก การโฆษณาผลิตภัณฑ์ของช่องตัวเอง และการขายช่วงเวลาโฆษณาเป็นแพ็คเก็จทั้งทางสื่อโทรทัศน์และสื่อออนไลน์ร่วมกัน ซึ่งรูปแบบรายได้ค่าโฆษณาของช่องรายการ Digital TV ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น อยู่นอกขอบเขตการรายงานข้อมูลต่อสำนักงาน กสทช.

[*] วันที่รับบทความ : 25 ธันวาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 31 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 1 กุมภาพันธ์ 2567
Received: December 25 2023; Revised: January 31 2024; Accepted: February 1 2024
งานวิจัยนี้ได้รับเงินทุกสนับสนุนจากสำนักงาน กสทช. ภายใต้โครงการจัดจ้างที่ปรึกษาการสำรวจและศึกษาโครงสร้างค่าบริการและระดับรายได้การประกอบกิจการโทรทัศน์ในประเทศไทย

ที่สามารถกำกับดูแลได้เฉพาะผู้ถือใบอนุญาตช่องรายการ Digital TV เท่านั้น ทำให้การรับรู้รายได้ค่าโฆษณาของสำนักงาน กสทช. เป็นการรับรู้ทางบัญชีเพียงเท่านั้น และต้องมีการทบทวนต่อแนวทางการแจกแจงรายได้ของช่องรายการ Digital TV เช่น การกำหนดคำนิยามรูปแบบการผลิตรายการให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดแนวทางที่ชัดเจนในการรายงานรายได้ต่อสำนักงาน กสทช. ซึ่งส่งผลให้การคำนวณรายได้ของช่องรายการ Digital TV สะท้อนอุตสาหกรรมมากขึ้น

คำสำคัญ: รายได้ค่าโฆษณา; ช่องรายการ; รูปแบบการให้บริการ; โทรทัศน์; อัตราค่าโฆษณา

Abstract

This research from the results on the studies on different business models in broadcasting industry in Thailand, the objectives of this research were to study the advertising revenue in the Digital TV industry and provides policy recommendations to the National Broadcasting and Telecommunications Commission. The samples consisted of 7 digital TV channels to represent the Digital TV industry. Statistics utilized in this research were Rate Card, Actual Advertising Time and Discount Rate through research, secondary data and interviews. To create a model and evaluate advertising revenue of Digital TV channel providers. The results of the research showed that the advertising revenue model for each Digital TV channel are higher than the actual revenue that the Digital TV channels report to the NBTC office, although the difference is not significantly different. The factor that affects the advertising income of Digital TV channels is the form of advertising income of Digital TV channels that is not necessarily in the form of money. For example Revenue Sharing with content producers,Time Sharing with content producers, Broadcasting of special programs, Advertising channel's products and Selling advertising time as a package on both television and online media together.The advertising income model of the Digital TV channels mentioned above is It is outside the scope of reporting to the NBTC Office, which can supervise only Digital TV channel license holders, making the NBTC's advertising income recognition only accounting recognition. And there must be a review of the revenue distribution guidelines for Digital TV channels so that the calculation of Digital TV channel revenue is more reflective of the industry.

Keywords: Advertising Income; Digital TV; Advertising Spending; Business Models; Advertising Fee

บทนำ

สืบเนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลให้กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการหลอมรวมสื่อการหลอมรวมสื่อเข้าด้วยกัน เช่น สื่อออนไลน์ ส่งผลให้พฤติกรรมของผู้ชม Digital TV เปลี่ยนไป เพราะผู้ชมสามารถเสพสื่อหลายจอในเวลาเดียวกัน (Multi Tasking/Multi Screen) (ธเรศ ปุณศรี, 2557) และสามารถเลือกชมได้ตามความต้องการ ส่งผลให้สื่อออนไลน์ได้รับความนิยมมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะได้รับความนิยามมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งสวนทางกับความนิยมการรับชมโทรทัศน์ที่มีแนวโน้มต่ำลง โดยการเติบโตของสื่อโฆษณาออนไลน์ได้ส่งผลกระทบต่อตลาดโฆษณาโดยรวม จึงเกิดการแข่งขันในสื่อโฆษณาระหว่างสื่อโทรทัศน์และสื่อออนไลน์ และทำให้ผู้ประกอบการมีแนวโน้มปรับรูปแบบการประกอบธุรกิจเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้ โดยการอาศัยช่องว่างข้อกฎหมายหรือประกาศหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 และประกาศ กสทช. เรื่อง การกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555 ไม่ได้กำหนดประเภทการประกอบธุรกิจให้ครอบคลุมทุกห่วงโซ่ในอุตสาหกรรมกระจายเสียงและโทรทัศน์ ทำให้ช่องรายการ Digital TV มีการปรับรูปแบบการประกอบธุรกิจ โดยการเปลี่ยนแปลงการรับรายได้ไปสู่ผู้ประกอบกิจการอื่น เพื่อไม่ต้องรายงานต่อสำนักงาน กสทช. ส่งผลให้การคำนวณรายได้จากค่าโฆษณาผ่านสื่อ Digital TV ไม่สะท้อนมูลค่าที่แท้จริงในอุตสาหกรรมช่องรายการ Digital TV จึงควรมีศึกษาวิเคราะห์รายได้โฆษณาในอุตสาหกรรม Digital TV เพื่อสะท้อนรายได้ในอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นจริง และเสนอแนวทางการกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาต เพื่อให้การประกอบธุรกิจเป็นไปตามอำนาจหน้าที่การกำกับดูแลของ กสทช. ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์รายได้โฆษณาในอุตสาหกรรม Digital TV

2. เพื่อเสนอแนวทางการกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาต (ช่องรายการ Digital TV) เพื่อให้การประกอบธุรกิจเป็นไปตามอำนาจหน้าที่การกำกับดูแลของ กสทช. ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบวิธีวิจัย

การจัดทำแบบจำลอง โดยเก็บข้อมูลอัตราค่าโฆษณา จำนวนเวลาในการโฆษณาต่อชั่วโมง รวมถึงอัตราส่วนลดที่ผู้ให้บริการเสนอให้แก่ลูกค้า ผ่านการค้นคว้าวิจัยข้อมูลทุติยภูมิและการสัมภาษณ์ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 ราย เพื่อนำมาประเมินรายได้จากการโฆษณาของผู้ให้บริการช่องรายการ Digital TV

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษาได้แก่ ช่องรายการ Digital TV จำนวน 22 ช่อง โดยสามารถแบ่งหมวดหมู่ได้ตามประเภทช่องรายการ ซึ่งช่องแต่ละประเภทต่างเน้นเนื้อหารายการและกลุ่มคนดูที่แตกต่างกัน แบ่งได้เป็น 3 ประเภทดังนี้

1. ช่องวาไรตี้: เนื่องจากช่องวาไรตี้มีจำนวนมาก จึงแบ่งขนาดช่องรายการ โดยใช้เกณฑ์รายได้โฆษณาของแต่ละบริษัทและค่าความนิยม (เรทติ้ง Point) เพื่อเพิ่มความแม่นยำในการคำนวณหารายได้โฆษณาของธุรกิจการให้บริการดิจิทัลทีวี โดยสามารถแบ่งได้ ดังนี้
   - ช่องขนาดใหญ่: รายได้ที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตมากกว่า 3,000 ล้านบาท
   - ช่องขนาดรายกลาง: รายได้ที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาต 1,000 – 3,000 ล้านบาท
   - ช่องขนาดเล็ก: รายได้ที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท
2. ช่องข่าว
3. ช่องเด็ก

โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 ช่อง โดยคัดเลือกจากประเภทช่องรายการโดยแบ่งตามรายได้จากการโฆษณา เพื่อให้การคำนวณครอบคลุมทั้งอุตสาหกรรมมากที่สุด ได้แก่ ช่องวาไรตี้ทั้งหมด 4 ช่อง จากแต่ละขนาด ได้แก่ ช่องขนาดใหญ่จำนวน 2 ช่อง ช่องขนาดกลางจำนวน 2 ช่อง ช่องขนาดเล็กจำนวน 1 ช่อง ช่องข่าวจำนวน 1 ช่อง และช่องเด็กจำนวน 1 ช่อง

การเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้ มาจากข้อมูลการแจกแจงรายได้ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการช่องรายการ Digital TV ของสำนักงาน กสทช. ปี 2559 ได้แก่

อัตราค่าโฆษณาหรือราคาตั้งต้น (Rate card) ช่องรายการแต่ละช่องย่อมกำหนดอัตราค่าโฆษณาที่ต่างกันไป โดยอัตราค่าโฆษณาของแต่ละรายการอาจขึ้นอยู่กับเรทติ้งหรือปัจจัยอื่นร่วมด้วย จากรายงานของนีลเส็นมีการปรับราคาจากราคาตั้งต้นซึ่งเป็นราคาที่รายการหรือช่องได้กำหนดไว้ แล้วจึงหักค่าโฆษณาด้วยส่วนลดมาตรฐานก่อนบวกค่าให้บริการของเอเจนซี่ ร้อยละ 17.65 อย่างไรก็ตามที่รายได้โฆษณาที่ช่องได้รับ จะไม่รวมค่าให้บริการของเอเจนซี่ จึงหักค่าบริการในส่วนนี้ออกก่อนนำตัวเลขมาคำนวณในส่วนอัตราค่าโฆษณาของช่องอื่นๆ จากได้อ้างอิงจากราคาที่สรุปจากทางสมาคมโฆษณา ซึ่งยังไม่มีการบวกค่าให้บริการเอเจนซี่

เวลาโฆษณาจริง (Actual Advertising Time) ทาง กสทช. มีการกำหนดเวลาโฆษณา โดยเวลาโฆษณาในช่วงไพร์มไทม์ อยู่ที่ 12 นาทีต่อชั่วโมง และเวลาเฉลี่ยโฆษณาสินค้าทั้งวัน จะอยู่ที่ 10 นาทีต่อชั่วโมง ซึ่งพบว่ายังมีบางช่องใช้เวลาโฆษณาเกินเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ การจัดเก็บเวลาโฆษณา จะรวมเวลาที่แต่ละสปอตออกในแต่ละช่วงที่ผู้วิจัยกำหนด โดยส่วนมากการออกกาศหนึ่งสปอตจะเริ่มตั้งแต่ 15 วินาทีขึ้นไปส่งผลให้เวลาโฆษณามีการจัดเก็บมีหน่วยเป็นวินาที เพื่อง่ายต่อการคำนวณ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ช่องรายการ Digital TV เพื่อเก็บข้อมูลอัตราส่วนลด (Discount rate) เนื่องจากปัจจุบันช่องทีวีมีจำนวนมากขึ้น ผู้ชมจึงมีทางเลือกในการรับชมมากยิ่งขึ้น ทำให้ฐานผู้ชมกระจายไปยังช่องต่างๆ และอิทธิพลของสื่อออนไลน์ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้นด้านราคาค่าโฆษณา ช่องรายการต่างๆจึงต้องขายเวลาโฆษณาต่ำกว่าราคาตั้งต้น โดยช่องให้ส่วนลดแก่ผู้ซื้อ ทั้งนี้อัตราส่วนลดย่อมแตกต่างกันไปตามหลายสาเหตุ เช่น เรทติ้ง การขายให้แก่บริษัทในเครือ การซื้อในจำนวนมากๆ การซื้อผ่านเอเจนซี่รายใหญ่ เป็นต้น โดยในแบบจำลองจึงได้ประมาณการณ์อัตราส่วนลด โดยใช้เกณฑ์เรทติ้ง ซึ่งแต่ละประเภทช่องรายการและแต่ละขนาดของช่องรายการจะมีอัตราส่วนลดที่ต่างกัน ได้แก่ ประเภทช่องวาไรตี้ ประกอบด้วย ช่องขนาดใหญ่: อัตราส่วนลดร้อยละ 20 - 50 ช่องขนาดกลาง: อัตราส่วนลดร้อยละ 30 - 70 และ ช่องขนาดเล็ก: อัตราส่วนลดร้อยละ 70 – 90 ประเภทช่องข่าว: อัตราส่วนลดร้อยละ 30 – 60 และ ประเภทช่องเด็ก: อัตราส่วนลดร้อยละ 70 – 90

การวิเคราะห์ข้อมูล

การคำนวณรายได้โฆษณาของแต่ละช่อง การคำนวณรายได้โฆษณาของแต่ละเดือนรวม 12 เดือน เนื่องจากผังรายการส่วนมากจะอยู่ประมาณ 3 เดือน กล่าวคือ หากรายการใดมีเรทติ้งไม่ดี ก็จะถูกตัดจากการออกอากาศ และผังรายการจะถูกปรับ หรือแปรผันตามฤดูกาล (Seasonal Effect) ส่งผลให้อัตราค่าโฆษณาต่างกัน นอกจากนี้แม้ว่าจะเป็นช่วงเวลาเดียวกัน แต่ออกอากาศคนละวัน อัตราค่าโฆษณาและเรทติ้งก็ต่างกันด้วย ทั้งนี้ เพราะ วันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ผู้ชมมักจะอยู่บ้านดูทีวีมากกว่าวันธรรมดา จึงเป็นเหตุให้แต่ละเดือนจะถูกคำนวณแยกวันธรรมดาและวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และภายในหนึ่งวันในแต่ละช่วงเวลาย่อมมีลักษณะของรายการ พฤติกรรมการรับชมของผู้บริโภค รวมไปถึงกลุ่มผู้บริโภคที่แตกต่างกันออกไป ภายในหนึ่งวันจึงถูกแบ่งเป็นช่วงเวลาที่มีระยะเวลาต่างกันตามเรทติ้ง โดยในแต่ละช่วงจะถูกคำนวณดังนี้

$$R_{Dn} = P_{ads/sec} \times T_{Dn} \times (1\text{-}DIS_{Dn})$$

- R คือ รายได้โฆษณา
- D คือ ช่วงเวลา ตัวอย่างเช่น ช่อง 3 วันธรรมดา ได้แก่ 02:00 – 05:59, 06:00 - 09:59, 10:00 - 13:59, 14:00 - 17:59, 18:00 - 20:29, 20:30 - 22:59, 23:00 – 00:29 และ 00:30 – 01:59 (ช่วงเวลา 1 วัน เริ่มนับตั้งแต่ 02.00 น. ถึง 01.59 น. ของวันถัดไป)
- Pads/sec คือ ราคาโฆษณาต่อวินาทีของช่วงเวลานั้นของวันจันทร์-ศุกร์ หรือวันเสาร์-อาทิย์ ถูกเฉลี่ยที่อัตราส่วนที่เท่ากัน
- TDn คือ เวลาโฆษณาจริงในช่วงนั้นๆ (หน่วย: วินาที)
- DISn คือ อัตราส่วนลดในช่วงนั้นๆ
- N คือ จำนวนวันในแต่ละเดือน

เมื่อได้รายได้โฆษณาของแต่ละช่วง จึงนำรายได้ของทุกช่วงมารวมกัน เพื่อหารายได้โฆษณาของทั้งวัน

$$R_{weekday/weekend} = R_{D1} + R_{D2} + R_{D3} + \ldots\ldots\ldots\ldots + R_{Dn}$$

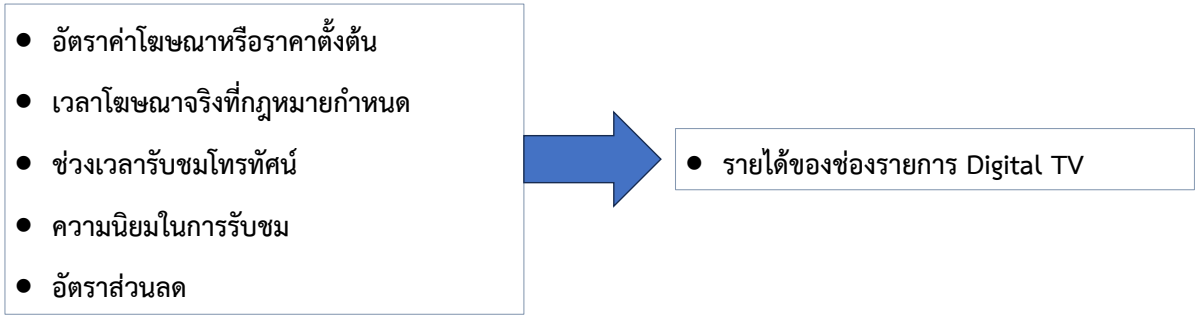
รายได้โฆษณาของแต่ละเดือน

$$R_{month} = (R_{weekday} \times N_{weekday}) + (R_{weekend} \times N_{weekend})$$

รายได้โฆษณาของทั้งปี

$$R_{year} = (R_{month1} + R_{month2} + R_{month3} + \ldots\ldots\ldots\ldots + R_{month12})$$

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การคำนวณรายได้โฆษณาทั้งอุตสาหกรรม

จากการประมาณการรายได้โฆษณาทั้งปีของทั้ง 7 ช่อง ตามแบบจำลองแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลรายได้โฆษณาที่ผู้ให้บริการดิจิทัลทีวีนำส่ง กสทช. เพื่อมาใช้คำนวณอัตราส่วนรายได้โฆษณาที่นำส่ง กสทช. และนำมาเป็นตัวอย่างในการทำแบบจำลอง ต่อรายได้โฆษณารวมแต่ละประเภทและแต่ละขนาดของผู้ให้บริการช่องรายการ Digital TV โดยนำอัตราส่วนนี้ มาเทียบบัญญัติไตรยางศ์กับรายได้ของผู้ให้บริการช่องรายการ Digital TV จากแบบจำลอง เพื่อหารายได้จากการโฆษณารวมของทั้งกลุ่มบริษัท ซึ่งหลังจากที่ได้รายได้โฆษณาของทั้งอุตสาหกรรมแล้ว ก็จะนำรายได้โฆษณาของทั้งอุตสาหกรรมที่คำนวณได้มาคำนวณหารายได้รวม โดยใช้หลักการหาอัตราส่วนและเทียบบัญญัติไตรยางศ์เช่นเดียวกัน

2. การวิเคราะห์ผล: รายได้โฆษณาของช่องรายการ Digital TV

ผู้วิจัยได้ทำการคำนวณรายได้โฆษณาของช่องรายการ Digital TV โดยใช้สูตร $R_{Dn} = P_{ads/sec} \times T_{Dn} \times (1\text{-}DIS_{Dn})$ โดยมีตัวอย่างแสดงดังรูป

รายได้ค่าโฆษณาก่อนหักส่วนลด	รายได้ค่าโฆษณาหลังหักส่วนลด (RDn)	ขนาดช่อง	เดือน	ประเภทวัน (N)	จำนวนวัน (N)	ช่วงเวลา (D)	จำนวนชั่วโมง (N)	เวลาโฆษณาจริง/วินาที (TDn)	รายได้โฆษณา/ 30 วินาที (R)	ราคาโฆษณา/วินาที (Pads/sec)	อัตราส่วนลดในช่วงนั้นๆ (DISn)
5,950,229.77	2,975,115	Large variety	Jan	weekdays	21	02:00 - 05:59	4	291	29,210.75	973.69	0.5
101,634,496.39	71,144,147	Large variety	Jan	weekdays	21	06:00 - 09:59	4	1995	72,778.01	2,425.93	0.3
75,113,707.70	52,579,595	Large variety	Jan	weekdays	21	10:00 - 13:59	4	1998	53,706.35	1,790.21	0.3
82,326,073.31	57,628,251	Large variety	Jan	weekdays	21	14:00 - 17:59	4	1719	68,416.91	2,280.56	0.3
83,003,887.19	66,403,110	Large variety	Jan	weekdays	21	18:00 - 20:29	2.5	1032	114,900.18	3,830.01	0.2
219,763,705.91	175,810,965	Large variety	Jan	weekdays	21	20:30 - 22:59	2.5	1539	203,994.90	6,799.83	0.2
34,099,074.95	23,869,352	Large variety	Jan	weekdays	21	23:00 - 00:29	1.5	426	114,349.68	3,811.66	0.3
5,683,968.11	2,841,984	Large variety	Jan	weekdays	21	00:30 - 01:59	1.5	192	42,291.43	1,409.71	0.5
7,685,038.51	3,842,519	Large variety	Jan	Weekend	10	02:00 - 06:59	5	652.5	35,333.51	1,177.78	0.5
15,788,245.33	9,472,947	Large variety	Jan	Weekend	10	07:00 - 09:59	3	615	77,015.83	2,567.19	0.4
70,810,849.07	49,567,594	Large variety	Jan	Weekend	10	10:00 - 14:59	5	2505	84,803.41	2,826.78	0.3
27,095,354.87	18,966,748	Large variety	Jan	Weekend	10	15:00 - 17:59	3	735	110,593.29	3,686.44	0.3

จากการคำนวณการคำนวณรายได้โฆษณาของช่องรายการ Digital TV จากแบบจำลองก่อนแยกรายได้จากการแบ่งเวลาให้ผู้อื่นดำเนินรายการออกจากรายได้โฆษณา ได้ผลการคำนวนดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการคำนวณรายได้โฆษณาของช่องรายการ Digital TV จากแบบจำลองก่อนแยกรายได้จากการแบ่งเวลาให้ผู้อื่นดำเนินรายการออกจากรายได้โฆษณา

ช่อง	รายได้โฆษณาก่อนหักส่วนลด ปี 2559	อัตราส่วนลด (แบบจำลอง)	รายได้โฆษณาหลังหักส่วนลดปี 2559	รายได้โฆษณาจริงที่ช่องรายงาน กสทช. (แบบจำลอง)	ส่วนต่าง(%)
ช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ 1	11,491,655,405	20% - 50%	8,374,221,655	7,427,488,403	12.75%
ช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ 2	11,456,250,524	20% - 50%	8,740,368,533	3,377,257,942	158.80%
ช่องวาไรตี้ขนาดกลาง 1	4,223,455,207	30% - 70%	2,396,978,347	2,063,928,809	16.14%
ช่องวาไรตี้ขนาดกลาง 2	1,829,038,273	30% - 70%	972,491,951	969,358,810	0.32%
ช่องวาไรตี้ขนาดเล็ก	2,364,307,233	70% - 90%	497,075,320	445,370,132	11.61%
ช่องข่าว	480,542,358	30% - 60%	253,252,938	230,408,194	9.91%
ช่องเด็ก	143,528,250	70% - 90%	31,749,375	28,966,302	9.61%

เมื่อพิจารณาผลการคำนวณจากแบบจำลองในภาพรวมจะเห็นได้ว่า รายได้โฆษณาของช่องรายการ Digital TV ทุกช่องสูงกว่ารายได้ที่รายงานต่อสำนักงาน กสทช. ซึ่งส่วนต่างไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยผลการคำนวนรายได้โฆษณาของช่องวาไรตี้ขนาดกลาง 1 ช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ 1 ช่องข่าว ช่องเด็ก และ

ช่องวาไรตี้ขนาดกลาง 2 สูงกว่ารายได้โฆษณาจริงที่รายงานต่อสำนักงาน กสทช. ร้อยละ 16.14 ร้อยละ 12.75 ร้อยละ 11.61 ร้อยละ 9.91 ร้อยละ 9.61 และร้อยละ 0.32 ตามลำดับ โดยสาเหตุที่ส่วนต่างรายได้โฆษณาไม่ได้ไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ อาจเป็นเพราะมีรายการพิเศษแทรก เช่น ถ่ายทอดสดกีฬา หรือถ่ายทอดสดการประกวดต่างๆ เป็นต้น หรือการโฆษณาผลิตภัณฑ์ของช่องตัวเอง หรือการโฆษณาผลิตภัณฑ์ของบริษัทในเครือ หรืออาจการออกอากาศรายการภาพยนต์ หรือไม่มีรายการพิเศษแทรก ซึ่งไม่ก่อให้เกิดรายได้โฆษณาและส่งผลให้รายได้จากโฆษณาของช่องน้อยกว่าการโฆษณาปกติ และเป็นรายละเอียดที่สำนักงาน กสทช. ไม่ได้มีการกำหนดให้ช่องรายการ Digital TV ต้องรายงานต่อสำนักงาน กสทช. จึงทำให้รายงานต่อสำนักงาน กสทช. ยังมีข้อมูลที่ไม่สะท้อนความเป็นจริงของอุตสาหกรรม

สิ่งที่น่าสังเกตในการคำนวณรายได้โฆษณาของช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ทั้ง 2 ช่องที่มีเรทติ้งอัตราค่าโฆษณาเฉลี่ย และจำนวนเวลาโฆษณาเฉลี่ยอยู่ในช่วงเดียวกัน จึงเป็นเหตุให้ผลการคำนวณรายได้โฆษณาของช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ทั้ง 2 ช่องไม่แตกต่างกันมาก แต่รายได้โฆษณาที่ช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ 2 รายงานต่อสำนักงาน กสทช. กลับแตกต่างกับรายได้โฆษณาที่ช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ 1 รายงานเกือบหนึ่งเท่าตัว โดยมีส่วนต่างที่ร้อยละ 158.80 ซึ่งอาจมีสาเหตุจากลักษณะการดำเนินธุรกิจและการคำนวณรายได้ต่างกัน

สาเหตุของส่วนต่างของรายได้ค่าโฆษณาของช่องรายการ Digital TV เกิดจากรูปแบบรายได้ค่าโฆษณาของช่องรายการ Digital TV ที่ไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปแบบเงินเสมอไป ส่งผลให้การรับรู้รายได้ของสำนักงาน กสทช. ต้องมีการทบทวนแนวทางการแจกแจงรายได้ของช่องรายการ Digital TV จากการศึกษารูปแบบการประกอบธุรกิจของช่องรายการ Digital TV พบว่า ค่าตอบแทนค่าโฆษณาระหว่างช่องรายการ Digital TV กับผู้ผลิตเนื้อหาไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปแบบการจ่ายเป็นเงินเท่านั้น แต่สามารถอยู่ในรูปแบบของ 1) การแบ่งรายได้ (Revenue Sharing) และ 2) การแบ่งเวลาโฆษณา (Time Sharing) ซึ่งค่าตอบแทนในลักษณะนี้จะแบ่งกันตามที่ช่องรายการ Digital TV กับผู้ผลิตเนื้อหาตกลงกัน แต่การรับรู้รายได้ในทางบัญชีจะรับรู้ในรูปแบบเงินเท่านั้น ดังนั้น หากเป็นการจ่ายค่าตอบแทนในรูปแบบอื่นๆ ก็จะไม่ได้ถูกบันทึกลงบัญชี ทำให้การรับรู้รายได้ของช่องรายการ Digital TV เป็นการรับรู้รายได้ในรูปแบบเงินอย่างเดียวเท่านั้น เช่น บริษัทเอ เช่าช่วงเวลาของช่องบี ซึ่งแทนที่บริษัทเอจะจ่ายค่าตอบแทนเป็นเงิน แต่บริษัทเอกลับให้เวลาช่วงโฆษณาแก่ช่องบี ซึ่งช่องบีก็จะรายงานรายได้ทางบัญชีให้แก่สำนักงาน กสทช. เท่านั้น

ดังตัวอย่างของช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ 2 ซึ่งพบว่าการแบ่งเวลาให้ผู้อื่นดำเนินรายการหรือการเช่าช่วง คือ การที่ผู้เช่าเวลาซื้อเวลาทั้งช่วงที่ต้องการ รวมถึงเวลาโฆษณาที่อยู่ในช่วงเวลานั้น ส่งผลให้รายได้โฆษณาในช่วงนั้นตกเป็นของผู้เช่าช่วง และช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ 2 จะได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าเช่าช่วงเวลาออกอากาศแทน ด้วยเหตุนี้จึงตัดเวลาโฆษณาของช่วงเวลารายการที่ให้ผู้อื่นเช่าช่วงออก โดยอ้างอิงจากแผนผังรายการหลักของช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ 2 ที่รวมช่อง แบบ HD เพื่อให้การคำนวณตรงกับรูปแบบธุรกิจของช่อง

วาไรตี้ขนาดใหญ่ 2 มากที่สุด ซึ่งช่วงเวลาที่ช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ 2 ให้ผู้อื่นเช่าช่วงนั้น ส่วนมากจะอยู่ในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ เช่น ละครตอนเย็น และละครหลังข่าว เป็นต้น ส่งผลให้เวลาโฆษณาและรายได้โฆษณาที่เป็นของช่อง ลดลงไปอย่างมาก โดยหากนำปัจจัยนี้มาพิจารณาและคำนวณด้วยแล้ว รายได้โฆษณาจากแบบจำลองของช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ 2 ช่องจะลดลงดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการคำนวณรายได้โฆษณาจากแบบจำลอง

ช่อง	รายได้โฆษณาก่อนหักส่วนลด ปี 2559	อัตราส่วนลด (แบบจำลอง)	รายได้โฆษณาหลังหักส่วนลดปี 2559	รายได้โฆษณาจริง (แบบจำลอง) ที่ช่องรายงาน กสทช.	ส่วนต่าง (%)
ช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ 1	11,491,655,405	20% - 50%	8,374,221,655	7,427,488,403	12.75%
ช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ 2	4,734,641,164	20% - 50%	3,530,020,916	3,377,257,942	4.52%
ช่องวาไรตี้ขนาดกลาง 1	4,223,455,207	30% - 70%	2,396,978,347	2,063,928,809	16.14%
ช่องวาไรตี้ขนาดกลาง 2	1,829,038,273	30% - 70%	972,491,951	969,358,810	0.32%
ช่องวาไรตี้ขนาดเล็ก	2,364,307,233	70% - 90%	497,075,320	445,370,132	11.61%
ช่องข่าว	480,542,358	30% - 60%	253,252,938	230,408,194	9.91%
ช่องเด็ก	143,528,250	70% - 90%	31,749,375	28,966,302	9.61%

ช่องรายการ Digital TV มีการขายช่วงเวลาโฆษณาเป็นแพ็คเก็จทั้งทางสื่อโทรทัศน์และสื่อออนไลน์ สามารถเป็นสัดส่วนที่ทำให้ทำให้สัดส่วนรายได้โฆษณาทางสื่อโทรทัศน์ เพราะช่องรายการนำแบ่งรายได้ลงไปที่สื่อออนไลน์มากกว่า เพราะไม่ต้องรายงานรายได้ต่อสำนักงาน กสทช. ประกอบกับแนวโน้มสื่อออนไลน์ได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ สวนทางกับสื่อโทรทัศน์ ส่งผลให้ช่องรายการมีการปรับตัวในการขายสื่อโฆษณา จึงมีการขายโฆษณาแบบเป็นแพ็กเกจ ที่รวมการโฆษณาทางโทรทัศน์และทางออนไลน์เข้าด้วยกัน โดยลักษณะการขายสามารถขายได้แบบทั้งแบบเหมาทุกช่วงเวลา และแบบเจาะจงช่วงเวลา โดยปรับแบบสัญญาการขายทั้งระยะสั้นรายเดือนและรายปี เพื่อให้ลูกค้าสามารถเลือกลงโฆษณาและประชาสัมพันธ์ได้หลายรูปแบบทั้งสื่อโทรทัศน์และสื่อออนไลน์ ทำให้ช่องรายการมีต้นทุนในการโฆษณามากขึ้น เพราะต้องหันไปลงทุนในสื่อออนไลน์ ทำให้เกิดการแบ่งรายได้จากโฆษณาสื่อโทรทัศน์ไปยังสื่อออนไลน์ส่งผลให้รายได้ของสื่อโฆษณา

โทรทัศน์ลดลง หรือในกรณีที่ช่องรายการขายช่วงเวลาโฆษณาไม่หมด หรือช่องรายการโฆษณาผลิตภัณฑ์ในช่องตนเองจะเกิดขึ้นหากช่องรายการไม่สามารถขายช่วงเวลาได้หมด ช่องรายการก็จะนำช่วงเวลาโฆษณาที่เหลือมาโฆษณาเพื่อเป็นการส่งเสริมเนื้อหาในช่องตนเองหรือเพื่อให้มีช่วงโฆษณาคั่นระหว่างรายการ ซึ่งไม่ก่อให้เกิดรายได้ให้แก่ช่องรายการ เช่น ช่องเด็ก

นอกจากนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อรายได้โฆษณาของช่องรายการ Digital TV ได้แก่ CPRP (Cost Per Rating Point) คือ ตัววัดประสิทธิภาพของการซื้อสื่อโทรทัศน์ที่บ่งบอกถึงความคุ้มค่าที่ผู้ซื้อได้รับกับจำนวนเงินที่จ่ายไปหรือไม่ โดยในการซื้อสื่อโฆษณาจะมีการกำหนดจำนวน CPRP ในช่วงโฆษณากันไว้ ในกรณีที่จำนวน CPRP ในช่วงเวลาโฆษณาไม่ถึงเป้าตามที่ตกลงกันไว้ ช่องรายการ Digital TV จะต้องชดเชยจำนวน CPRP ที่เหลือ โดยจ่ายเป็นเงินคืนตามจำนวน CPRP ที่เหลือ หรือการแถมช่วงโฆษณาอื่น การออกสปอตโฆษณา จนกว่าจะได้จำนวน CPRP ตามตกลงกัน ส่งผลให้จำนวนเวลาโฆษณาที่อยู่ในเรทการ์ดไม่ใช่เป็นเวลาโฆษณาที่เกิดจากการหารายได้ แต่เป็นเวลาโฆษณาที่ช่องรายการออกอากาศชดเชยให้แก่เอเจนซี่ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแต่ละช่องรายการมีลักษณะการดำเนินธุรกิจที่ต่างกัน ส่งผลให้ปัจจัยที่กล่าวไปข้างต้นนี้อาจมีลักษณะการนำไปประยุกต์ใช้ที่ต่างกันด้วย ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำนักงาน กสทช. ควรนำมาพิจารณาในการแจกแจงรายได้ของช่องรายการ Digital TV

จากการคำนวณแบบจำลอง สามารถสรุปได้ว่า รายได้โฆษณาของแต่ละช่องที่คำนวณได้จากแบบจำลองสูงกว่ารายได้โฆษณาที่ช่องรายงานต่อสำนักงาน กสทช. ส่งผลให้การประมาณการรายได้โฆษณาของช่องแต่ละประเภทสูงเช่นกัน โดยช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ คำนวณได้ 11,904,242,571 บาท ซึ่งสูงกว่ารายได้โฆษณาจริงที่ช่องรายงานต่อสำนักงาน กสทช. ประมาณร้อยละ 10.18 รายได้โฆษณาช่องวาไรตี้ขนาดกลาง คำนวณได้ 4,597,448,899 บาท สูงกว่ารายได้โฆษณาจริง ร้อยละ 11.09 รายได้โฆษณาช่องวาไรตี้ขนาดเล็ก คำนวณได้ 3,641,577,437 บาท สูงกว่ารายได้โฆษณาจริงร้อยละ 11.59 รายได้โฆษณาช่องข่าว คำนวณได้ 804,466,157 บาท สูงกว่ารายได้จริง ร้อยละ 9.91 และรายได้โฆษณาช่องเด็ก 170,488,324 บาท สูงกว่ารายได้โฆษณาจริง ร้อยละ 9.61 โดยหากคิดรายได้โฆษณารวมของทั้งอุตสาหกรรมจากแบบจำลองแล้ว จะมีรายได้ถึง 21,118,223,38 บาท สูงกว่ารายได้โฆษณารวมจริง ร้อยละ 10.6 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 รายได้โฆษณาของช่องรายการ Digital TV

ช่องรายการ	รายได้โฆษณาหลังหักส่วนลด (แบบจำลอง)	รายได้โฆษณาปี 2559 (ตามที่ช่องรายการรายงานต่อ กสทช.)			การประมาณการรายได้โฆษณารวม
		รายได้โฆษณา	รายได้โฆษณารวมในกลุ่มธุรกิจแต่ละประเภท	สัดส่วนรายได้โฆษณาเทียบกับรายได้โฆษณารวมในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน	
ช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ 1	8,374,221,655	7,427,488,403	10,804,746,345	68.74%	11,904,242,571
ช่องวาไรตี้ขนาดใหญ่ 2	3,530,020,916	3,377,257,942		31.26%	
ช่องวาไรตี้ขนาดกลาง 1	2,396,978,347	2,063,928,808	4,138,653,948	49.87%	4,597,448,899
ช่องวาไรตี้ขนาดกลาง 2	972,491,951	969,358,810		23.42%	
ช่องวาไรตี้ขนาดเล็ก	497,075,320	445,370,131	3,263,384,640	13.65%	3,641,577,437
ช่องข่าว	253,252,938	230,408,194	731,899,089	31.48%	804,466,157
ช่องเด็ก	31,749,375	28,966,302	155,543,733	18.62%	170,488,324
รวม	16,055,790,502	14,542,778,592	19,094,227,755	-	21,118,223,388

นอกจากการจากการคำนวณแบบจำลองรายได้โฆษณาของแต่ละช่องรายการ Digital TV ผู้วิจัยได้มีการคำนวณรายได้โฆษณารวมของช่องรายการ Digital TV เพื่อประเมินทั้งอุตสาหกรรมช่องรายการ Digital TV โดยผลการคำนวณรายได้ที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตรวมทั้งอุตสาหกรรมจากแบบจำลองสูงกว่ารายได้จริงที่รายงานต่อสำนักงาน กสทช. เพราะรายได้โฆษณาของช่องรายการ Digital TV เป็นรายได้หลักของอุตสาหกรรม โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 89.60 ของรายได้ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาต หากคิดตามสัดส่วนดังกล่าวแล้ว จะทำให้รายได้อื่นๆที่ไม่ใช่รายได้โฆษณา ถูกประมาณการณ์อยู่ที่ได้ 2,450,217,416 บาท และรายได้ที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตรวม 23,568,440,804 บาท ซึ่งคลาดเคลื่อนจากรายได้จริง ร้อยละ 10.6 แม้ว่าเป็นสัดส่วนที่ไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่เมื่อพิจารณาไปถึงขอบเขตการกำกับดูแลของสำนักงาน กสทช. จะเห็นได้ว่า ขอบเขตการแจกแจงรายได้ของช่องรายการ Digital TV ครอบคลุมเฉพาะผู้ถือใบอนุญาตที่เป็นช่องรายการ Digital TV เท่านั้น ทำให้การรับรู้รายได้ค่าโฆษณาของสำนักงาน กสทช. เป็นการรับรู้ทางบัญชี และต้องมีการทบทวนต่อแนวทางการแจกแจงรายได้ของช่องรายการ Digital TV เพื่อให้การคำนวณรายได้ของช่องรายการ Digital TV สะท้อนอุตสาหกรรมมากขึ้น

ตารางที่ 3 รายได้ช่องรายการ Digital TV รวมทั้งอุตสาหกรรม

ประเภทรายได้	รายได้ปี 2559 จากการรายงานต่อ กสทช.	สัดส่วนรายได้จาก กสทช.	การประมาณการรายได้ (จากแบบจำลอง)
รายได้โฆษณาทั้งทางตรงและทางอ้อม	19,094,227,755	89.60%	21,118,223,388
รายได้อื่นๆที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาต	2,215,385,666	10.40%	2,450,217,416
รวม	21,309,613,422	100.00%	23,568,440,804

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า รายได้โฆษณาที่คำนวณได้จากแบบจำลองของแต่ละช่องรายการ Digital TV สูงกว่ารายได้ที่ช่องรายการ Digital TV รายงานต่อสำนักงาน กสทช. ซึ่งอาจมาจากปัจจัยอื่นๆ ที่ก่อให้มูลค่าจากโฆษณาในช่องรายการ Digital TV ยังไม่สะท้อนมูลค่าจริงในอุตสาหกรรมรายละเอียดมีดังนี้

1. อัตราส่วนลดที่ช่องรายการ Digital TV ให้แก่ผู้ผลิตรายการหรือเอเจนซี่

ช่องรายการ Digital TV มีการแบ่งผลตอบแทนกับผู้ผลิตรายการแตกต่างกันออกไป เช่นการจ่ายค่าตอบแทนโดยให้ส่วนแบ่งจากรายได้จากการโฆษณา (Revenue sharing) หรือการจ่ายค่าตอบแทนโดยแบ่งช่วงเวลาโฆษณาให้ทางช่องนำไปขายเอง (Time sharing) โดยผู้ผลิตได้ช่วงเวลาร้อยละ 60 ซึ่งช่องจะได้ร้อยละ 40 ตามแต่จะตกลง โดยช่องรายการ Digital TV อาจมีการให้ส่วนลดร้อยละ 30 ถึง ร้อยละ 80 จากราคาตามเรทการ์ดตามที่ช่องรายการกำหนดไว้ หากมีการซื้อช่วงเวลาเป็นจำนวนมาก ก็จะได้รับส่วนลดราคาที่มากขึ้นด้วย ซึ่งการกำกับดูแลของสำนักงาน กสทช. ไม่ได้ครอบคลุมถึงอัตราส่วนลดนี้ เพราะเป็นเรื่องของการตลาดของ ช่องรายการ Digital TV ส่งผลให้อัตราค่าโฆษณาหรือราคาตั้งต้น (Rate card) ไม่สะท้อนอัตราจริงที่มีการซื้อขายในตลาด

2. การออกอากาศที่ไม่สามารถไม่สามารถหารายได้จากขายช่วงเวลาโฆษณาได้ แบ่งเป็น 2 กรณีดังนี้

2.1 ช่องรายการ Digital TV รายการพิเศษแทรก เช่น ถ่ายทอดสดกีฬาหรือถ่ายทอดสดการประกวดต่างๆ ที่ส่งผลช่องรายการ Digital TV ไม่สามารถขายช่วงเวลาโฆษณาได้

ในกรณีที่มีรายการพิเศษ (Special Program) หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศเป็นพิเศษเพียงครั้งเดียว เช่น การถ่ายทอดสดกีฬา หรือถ่ายทอดสดการประกวดต่างๆ รวมไปถึงการถ่ายทอดราชพิธีสำคัญ ส่งผลให้ช่องรายการ Digital TV ไม่สามารถหารายได้จากขายช่วงเวลาโฆษณาได้

2.2 การโฆษณาผลิตภัณฑ์ของช่องตนเอง หรือการโฆษณาผลิตภัณฑ์ของบริษัทในเครือ ซึ่งเป็นโฆษณาที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

หากช่องรายการ Digital TV ไม่สามารถขายช่วงเวลาโฆษณาได้ ช่องรายการ Digital TV อาจนำโฆษณาผลิตภัณฑ์ของช่องตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหารายการของช่องรายการ Digital TV หรือสินค้าของตนเอง

ทั้งสองกรณีที่กล่าวมาข้างต้น เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการคำนวณได้รายโฆษณาของช่องรายการ Digital TV เพราะเป็นโฆษณาที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และไม่สามารถนำมาคำนวณเป็นรายได้เพื่อรายงานต่อ กสทช. หรือรายได้ค่าโฆษณาของช่องรายการ Digital TV

4) การขายเหมาช่วงเวลาโฆษณาแบบทั้งสื่อออนไลน์และ Digital TV ซึ่งรายได้ที่เกิดขึ้นอาจเป็นของสัดส่วนสื่อออนไลน์เป็นส่วนมาก เพราะไม่ต้องรายงานต่อสำนักงาน กสทช.

ช่องรายการ Digital TV มีจำนวนมากขึ้น ส่งผลให้รายได้ของช่องรายการ Digital TV กระจายไปยังจำนวนช่องที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับการเติบโตของสื่อออนไลน์ และพฤติกรรมของผู้ชมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น เพราะมีสื่อให้เลือกเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ช่องรายการ Digital TV มีการปรับตัวเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ เช่น การร่วมมือกับแพลตฟอร์มออนไลน์ต่างๆ รวมไปถึงการออกอากาศในสื่อออนไลน์ควบคู่ไปกับสื่อโทรทัศน์ หรือมีการสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์ของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นแอพพลิเคชั่นบนโทรศัพท์มือถือ หรือ หน้าเว็บไซต์ของช่องเอง โดยช่องรายการ Digital TV มีการขายเหมาช่วงเวลาโฆษณาแบบทั้งสื่อออนไลน์และ Digital TV และแบ่งสัดส่วนรายได้มาที่สื่อออนไลน์ เพราะอยู่นอกขอบเขตการกำกับดูแลของสำนักงาน กสทช. ทำให้ช่องรายการ Digital TV ไม่ต้องรายงานรายได้ต่อสำนักงาน กสทช.

ข้อเสนอแนะ

สำนักงาน กสทช. ควรให้คำนิยามที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐาน เนื่องจากสำนักงาน กสทช. ยังไม่มีความชัดเจนในการให้คำนิยามของความหมายของรูปแบบการผลิตรายการ ไม่ว่าจะเป็นการให้ผู้อื่นเช่าช่วงเวลา การจ้างผลิต หรือการร่วมผลิต ว่าแท้จริงแล้วนิยามที่ทาง กสทช. ได้ให้ไว้มีความหมายอย่างไร หลายครั้งผู้ประกอบการมีความสับสนระหว่างการจ้างผลิตกับร่วมผลิตแตกต่างกันอย่างไร ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ช่องรายการ Digital TV พบว่า แต่ละคนให้คำนิยามที่ตามความหมายที่ตนเองเข้าใจ ซึ่งแตกต่างจากคำนิยามที่ทางช่องเคยแจ้งในเอกสารผังรายการกับสำนักงาน กสทช. ไว้ เนื่องจากผู้แจ้งข้อมูลกับผู้สัมภาษณ์ไม่ได้เป็นบุคคลเดียวกัน ส่งผลให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์ข้อมูลมีความคลาดเคลื่อน **เช่น การให้ผู้อื่นผลิตแบบร่วมผลิต เรียกว่า รายการแลกเปลี่ยน มี 2 ลักษณะคือ** Time Sharing **และ** Revenue Sharing **ซึ่งรายการแลกเปลี่ยน เป็นรายการที่ทางสถานีแลกเปลี่ยน ผลประโยชน์กับผู้ผลิตรายการซึ่งจะมีสองลักษณะ** ดังนี้

1. การแบ่งผลประโยชน์ค่าโฆษณากันตามสัดส่วน (Time Sharing) คือ รูปแบบ ที่สถานีแบ่งสัดส่วนการโฆษณากัน เป็นการร่วมลงทุนระหว่างสถานีกับผู้จัด โดยทางสถานีลงทุนในเรื่องค่าเวลาออกอากาศในช่วงเวลานั้นและผู้จัดลงทุนในเรื่องค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการทั้งหมด ทั้งนี้เวลาโฆษณาที่มีทั้งหมดจากรายการก็จะแบ่งสัดส่วน นำไปขายโฆษณาแบบสัดส่วนร้อยละ 70:30 (ผู้จัดได้ 70 - สถานีได้ 30) หรือ 60:40 (ผู้จัดได้ 60 - สถานีได้ 40) ซึ่งสัดส่วนการแบ่งนี้ขึ้นอยู่กับการตกลงกัน

2. การแบ่งรายได้ (Revenue Sharing) เป็น ลักษณะของการแลกเปลี่ยนแบบการแบ่งรายได้กัน หมายถึงการที่สถานีให้โอกาสกับผู้จัดที่จะมานำเสนอรายการที่น่าสนใจ โดยให้จ่ายเพียงราคาขั้นต่ำของค่าเวลาออกอากาศเป็นราคาประกัน อาทิ รายการการ์ตูนที่ฉายช่วงเช้าวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ บางสถานีอาจจะคิดเพียงค่าเช่าเวลาขั้นต่ำของช่วงเวลานั้น แต่หากรายการนั้นสามารถทำกำไรได้มากกว่าส่วนเกินที่เป็นค่าเช่าเวลาที่ต้องจ่ายขั้นต่ำให้กับสถานีแล้ว ก็จะต้องแบ่งรายได้ส่วนเกินนั้นให้กับสถานีฯ แบบสัดส่วนร้อยละ 60:40

นอกจากนี้ สำนักงาน กสทช. ควรพิจารณาการเก็บข้อมูลเรื่อง อัตราส่วนลดและการออกอากาศที่ไม่สามารถไม่สามารถหารายได้จากขายช่วงเวลาโฆษณาของช่องรายการ Digital TV ได้ เช่น รายการพิเศษหรือการโฆษณาสินค้าของช่องรายการ Digital TV โดยกำหนดให้ช่องรายการ Digital TV รายงานข้อมูลส่วนนี้แกสำนักงาน กสทช. ด้วย เพื่อประโยน์สูงสุดในการคำนวณรายได้ช่องรายการ Digital TV รวมทั้งอุตสาหกรรม

เอกสารอ้างอิง

ธเรศ ปุณศรี. (2557). *วารสาร กสทช. ประจำ ปี 2557.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมของประเทศ.

ประกาศ กสทช. (2555). เรื่อง กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ที่ 129 หน้า 25-27. *ออนไลน์.* วันที่ 20 กรกฎาคม 2555. แหล่งที่มา: http://broadcast.nbtc.go.th/law/?type=NTYwNDAwMDAwMDAx

ประกาศ กสทช. (2555). เรื่อง หลักเกณฑ์การเผยแพร่กิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2555. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 129 หน้า 14-16. *ออนไลน์.* วันที่ 24 กรกฎาคม 2555. แหล่งที่มา: http:// broadcast.nbtc.go.th/data/document/law/doc/th/560400000012.pdf

NBTC opens satellite and cable TV licensing today. (2012). Bangkok Post2 November2012. *online.* Retrieved from http://www. bangkokpost.com/business/ telecom/319185/nbtc-opens-satellite-andcable-tv-licensing-today

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้าแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

Level of Participation in Community Forest Management Ban Nong Bua, Ba Khang Subdistrict, Don Tan District, Mukdahan Province

พิพิธธนวดี สมคะเณย์, วาสนา ชาธิพา,
กมลพัฒน์ ไชยสงคราม, วิจิตร ศิริกิจ, ประยูร แสงใส*
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น*
Pipiddhanawadee Somkhane, Wassana Chathipa,
Kamollapat Chaisongkram, Wijit Sirigit and Prayoon Saengsai*
Kalasin University, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khonkean Campus*, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Somkhane25@gmail.com

****

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีเชิงปริมาณ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ จำนวนประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน จำนวน 90 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร โดยรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 3.81, S.D. = 0.68) โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านวัฒนธรรมของชุมชน อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}$ = 4.34, S.D. = 0.77) รองลงมา ด้านความร่วมมือของประชาชนในชุมชน อยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.07, S.D. = 0.74) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.07, S.D. = 0.73) และด้านการได้รับข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.34, S.D. = 0.80) และด้านการการสนับสนุนจากภายนอก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.32, S.D. = 0.83) ดังนั้น การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนบ้านหนองบัวอยู่ในระดับดี เพราะประชาชนบ้านหนองบัวร่วมกันปลูกป่ากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ และได้นำต้นไม้มาแจกให้ชาวบ้านมาปลูกในป่าชุมชนเพื่อ

* วันที่รับบทความ : 8 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 20 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 21 กุมภาพันธ์ 2567
Received: January 8 2024; Revised: February 20 2024; Accepted: February 21 2024

จะทำให้ป่าหนาขึ้น และชาวบ้านร่วมกันต่อต้านการบุกรุกป่าชุมชนทั้งคนในพื้นที่และคนต่างถิ่น จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; การจัดการ; ป่าชุมชน

Abstract

The purpose of this research paper is to study level of participation in community forest management. Ban Nong Bua, Ban Kaeng Subdistrict, Don Tan District, Mukdahan Province The research instruments used are a 5-level estimation scale questionnaire and an open-ended questionnaire. The sample used in this research was the number of people involved in community forest management. 90 people Data analysis using ready-made computer software Statistics used to analyze data include percentages, averages, and standard deviations.

The results of the research showed that participation in community forest management Ban Nong Bua, Ban Kaeng Subdistrict, Don Tan District, Mukdahan Province Overall, participation was good ($\bar{x}$ =3.81, S.D. = 0.68) In descending order, the cultural aspects of the community were found to be very good ($\bar{x}$ = 4.34, S.D. = 0.77) followed by cooperation among the people in the community at good level ($\bar{x}$ = 4.07, S.D. = 0.74) participation promotion at good level ($\bar{x}$ = 4.07, S.D. = 0.73) information acquisition at moderate level ($\bar{x}$ = 3.34, S.D. = 0.80) and external support moderate ($\bar{x}$ = 3.32, S.D. = 0.83). Participation in forest management in Ban Nong Bua community is good. Because the people of Ban Nong Bua jointly planted forests with relevant agencies such as Phu Pha Toeb National Park and distributed trees to villagers to plant in the community forest to make the forest thicker.

Keywords: Participation; Management; Community Forests.

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีผลการอนุมัติโครงการป่าชุมชน พ.ศ. 2543-2559 พบว่า ประเทศไทยมีหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการป่าชุมชน 9,907 หมู่บ้าน รวม 9,267 โครงการ รวมเนื้อที่ทั้งหมด 4,747,945 ไร่ ผลการอนุมัติโครงการป่าชุมชน พ.ศ. 2543-2559 แสดงให้เห็นว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีโครงการป่าชุมชนมากที่สุดในประเทศ คือ 4,215 โครงการ จาก 4,706 หมู่บ้าน ครอบคลุมเนื้อที่ทั้งหมดรวม 1,292,342 ไร่ 3 งาน 92 ตารางวา ซึ่งถือเป็นผืนป่าที่ชาวบ้านพึ่งพิงอาศัยและทำมาหากิน เป็นทั้งแหล่งอาหาร สมุนไพร ยารักษาโรค แหล่งหารายได้จากการเก็บเห็ดหรือหาของป่าขาย เป็นต้น ทำให้ชาวบ้านรู้สึกผูกพันในทรัพยากรป่า อันเป็นพื้นที่ที่ชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์โดยไม่ได้ครอบครองพื้นที่ป่าทั้งหมดมาเป็นเจ้าของส่วนบุคคล แต่ได้ใช้ตามความจำเป็นอย่างสมเหตุสมผลเพราะชาวบ้านในพื้นที่สามารถจำแนกชนิดและขนาดของพื้นที่ป่าได้ว่าเป็นป่าประเภทใด ป่าชุมชนในอีสานประกอบด้วย วัฒนธรรม ตามประเพณีและความเชื่อ เช่น ป่าวัด ป่าดอนปู่ตา และป่าช้า หรือป่าระบบนิเวศ เช่น ป่าอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร ป่ากำบังลม นอกจากนี้ยังมีป่าประโยชน์ใช้สอย

จำนวนมาก เช่น ป่าทำเล เลี้ยงสัตว์ ป่าโคก สำหรับตัดไม้สร้างบ้าน หรือเก็บผัก ผลไม้ป่า ซึ่งป่าเหล่านี้ตอบสนองประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค และมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชุมชนอย่างต่อเนื่อง (กรมป่าไม้, 2559)

“ป่า” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 มาตรา 4 (1) ให้ความหมายว่าป่า หมายถึง ที่ดินที่ยังไม่มีใครได้มาตามกฎหมายที่ดิน และพระราชบัญญัติ ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ให้ความหมาย ในมาตรา 4 ว่า “ป่า” หมายถึง ที่ดิน รวมถึงภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ หมู่เกาะ และชายหาด ที่ยังไม่ได้มีใครได้มาตามกฎหมาย ส่วน คำว่า “ชุมชน” ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หน้า 368 หมายถึง ชุมชน หมู่ชุมชน กลุ่มคนที่อยู่รวมกันเป็นย่อมสังคมขนาดเล็กอาศัยอยู่ในเขตแดนเดียวกันมีผลประโยชน์ร่วมกัน” เมื่อนำมารวมกันจะหมายความว่า “ป่าชุมชน” หมายถึง ที่ดินหรือที่ดินป่าไม้ที่ชุมชนได้ดำเนินการหรือได้รับอนุญาตตามกฎหมายให้ดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐในการจัดการงานด้านป่าไม้อย่างต่อเนื่องภายใต้กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติและแผนงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจสอดคล้องกับความเชื่อและวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นนั้นด้วย โดยการจัดการดำเนินงานเพื่อการอนุรักษ์และให้ชุมชนได้ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (ฉลาดชาย รมิตานนท์, 2553)

การจัดการทรัพยากรร่วมของป่าชุมชน เป็นประเด็นแห่งการวิพากษ์ถกเถียงในแวดวงต่าง ๆ ถึง ความไม่แน่ใจเกี่ยวกับทักษะ ความรู้ ความสามารถของชาวบ้าน เป็นต้นว่า ชาวบ้านภายในชุมชนจะสามารถมีส่วนร่วมในจัดการป่าชุมชนได้จริงหรือไม่ สืบเนื่องมาจากนักเศรษฐศาสตร์กระแสหลักมองถึงปัญหาอุปสรรคแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนร่วมเหล่านี้ว่าเป็น “โศกนาฏกรรมของทรัพยากรสาธารณสมบัติ (Tragedy of the Commons)” หมายถึง การที่บุคคลต่างคนต่างตวงทรัพยากรสาธารณะแบบมือใครยาวสาวได้สาวเอา เกิดสภาพการเร่งรีบ กอบโกยในการใช้ทรัพยากร อาจกล่าวได้ว่าผู้คนต่างตระหนักว่า “ถ้าตนไม่รีบใช้คนอื่นก็จะใช้และตนก็จะได้ใช้น้อยลงหรือทรัพยากรนั้นหมดไป” ปัญหาเหล่านี้ทำให้ปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรสาธารณะลดลงอย่างรวดเร็ว เช่น การตัดไม้ทำลายป่า เพื่อการก่อสร้างที่พิงพัก เผาถ่าน ทำฟืนในปริมาณมากอย่างไม่จำกัด หรือการจับปลา/สัตว์น้ำอื่น ๆ ด้วยกรรมวิธีจากเครื่องมือทางการประมงสมัยใหม่ เช่น การช็อตปลาด้วยแบตเตอรี่ไฟฟ้า การใช้เรืออวนลาก เพื่อจับสัตว์น้ำให้ได้ปริมาณมาก รวมถึงสัตว์ที่จับมาได้ไม่ใช่สัตว์เป้าหมาย ยังไม่โตเต็มวัย เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ และระบบนิเวศหน้าดินเสียหาย จนกระทั่งไม่สามารถขยายพันธุ์ได้ทันต่อการบริโภค ปริมาณของป่าและสัตว์น้ำจึงลดลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าต่างคนต่างใช้ทรัพยากรจำนวนมาก แต่ไม่มีใครดูแล ปัญหาจากสภาวการณ์ดังกล่าวคือทรัพยากรเสื่อมสภาพลงอย่างรวดเร็วจนล่มสลาย ทั้งยังนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งในการแย่งชิงทรัพยากรของคนกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มชาวบ้านซึ่งไร้ทุนทรัพย์ มักเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ส่วนกลุ่มนายทุนมีทั้งอำนาจและความมั่นคง จึงสามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพื่อกอบโกยทรัพยากรเหล่านี้ไปเป็นประโยชน์และสร้างความร่ำรวยให้กับตนเอง

บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร มีพื้นที่ป่า 55 ไร่ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2548 ในปี พ.ศ. 2549-2553 สาเหตุสำคัญ สถานการณ์ปัจจุบันป่าไม้ของประเทศได้ลดลงจำนวนมาก สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปแย่ลงเกิดความอดยากในหมู่บ้าน ราษฎรมีการแกร่งแย่งชิงทรัพยากรที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในป่ามากขึ้น ความขัดแย้งของชุมชนในการหาอาหารทางธรรมชาติมากขึ้น สืบเนื่องมาจากการจัดการทรัพยากรของชุมชนยังไม่เป็นรูปธรรม ไม่มีขบวนการมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชนเพื่อจัดการป่าชุมชน ดังนั้นราษฎรในชุมชนจึงได้มีมติรวมตัวกันเพื่อขอจัดตั้งเป็นป่าหมู่บ้านเป็นป่าสาธารณะเพื่อเป็นป่าชุมชนประจำหมู่บ้าน ซึ่งหากไม่มีป่าชุมชนทำให้ทรัพยากรป่าไม้มีสภาพเสื่อมโทรมและสูญหายไปเป็นจำนวนมากจนทำให้เกิดปัญหา เกิดจากความต้องการที่ดินทำกินเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนประชากร อันเนื่องมาจากปัญหาการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรก่อให้เกิดความกดดันและขาดแคลนที่ดินทำกิน จนต้องบุกรุกพื้นที่ป่า การบุกรุกทำลายป่าเพื่อทำไร่ ทำสวน ทำนาปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์และบางพื้นที่ถูกทอดทิ้งให้เป็นไร่เลื่อนลอยโดยเฉพาะพื้นที่ต้นน้ำทุกภูมิภาคของประเทศ การทำเหมืองแร่ การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง การท่องเที่ยว การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าเพื่อกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งโดยรัฐบาลและเอกชน เช่น การสร้างถนนคมนาคม การสร้างเขื่อน การพัฒนาโครงสร้าง ไฟฟ้าแรงสูง การสื่อสาร การเกษตรบนที่สูง การศึกษา การสาธารณสุข ฯลฯ การเกิดไฟป่า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริเวณพื้นที่ลาดชันและพื้นที่ปลูกสร้างสวนป่าโดยความตั้งใจ และความไม่ตั้งใจความเผอเรอและเหตุสุดวิสัย การป้องกันรักษาพื้นที่ป่าไม่เข้มแข็งและเด็ดขาด สัตว์ป่าและพันธุ์พืชกรมป่าไม้และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องยังไม่มีการผสมผสานที่ดีเพียงพออีกทั้งข้อจำกัดเรื่องงบประมาณในการดำเนินงาน และแผนงานที่ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การบริหารและการปกครองที่มีหลักการ หลักปฏิบัติและกฎหมายของแต่ละหน่วยงานแตกต่างกันไป หน่วยงานหนึ่งมีหน้าที่ปกป้องรักษาป่าแต่อีกหน่วยงานหนึ่งต้องบำบัดทุกข์บำรุงสุข โดยต้องจัดหาที่ทำกินให้กับราษฎรเหล่านี้เป็นต้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนบ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร เพื่อเป็นแนวทางในวางแผนปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ตลอดจนองค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในบ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร จำนวนทั้งหมด 110 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนบ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร เพศชาย 44 คน เพศหญิง 46 คน รวม 90 คน ใช้วิธีกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive Sample) (จินดารัตน์ สมคะเณย์, 2557)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิและปรับแก้แล้วไปทดลองใช้กับกลุ่ม ตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ทำการศึกษา จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหา ค่าความเชื่อมั่นของข้อมูล แบบสอบถาม ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ เป็นแบบทดสอบความรู้ ทดสอบโดยใช้ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เกิน 0.70 ขึ้นไป ได้ลงพื้นที่บ้านนาสีนวน ตำบลนาสีนวน อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ได้ค่าความเชื่อมั่น ที่ 0.94

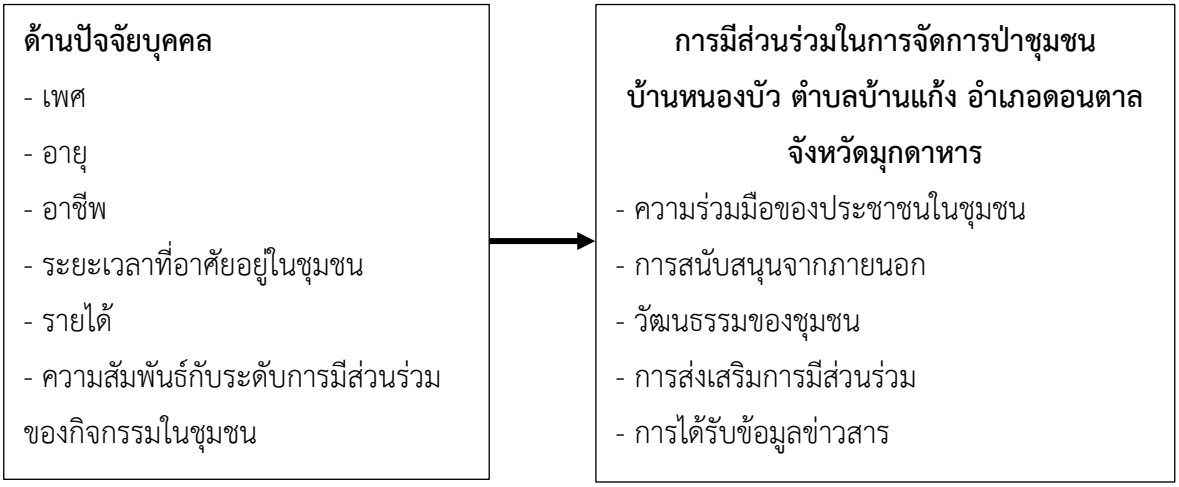
การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากประชาชนในบ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือ

การเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอน และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย 2) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และทำหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอผู้ใหญ่บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 4) แจกจ่ายและเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 5) รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าร้อยล่ะ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องซึ่งจะได้นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ระดับการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร มีรายละเอียดดังนี้

1. สถานภาพของประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.10 มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.30 มีอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 47.80 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 57.80 มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน 7 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 87.70

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร ดังตารางต่อไปนี้

ตารางการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านวัฒนธรรมของชุมชน	4.34	0.77	ดี
2. ด้านความร่วมมือของประชาชนในชุมชน	4.07	0.74	ดี
3. ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม	4.07	0.73	ดี
4. ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสาร	3.34	0.80	ปานกลาง
5. ด้านการสนับสนุนจากภายนอก	3.32	0.83	ปานกลาง
รวม	3.81	0.68	ดี

จากตาราง พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.81$, S.D. $= 0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านวัฒนธรรมของชุมชน อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.34$, S.D $= 0.77$) รองลงมาคือ ด้านความร่วมมือของประชาชนในชุมชน อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.07$,S.D. $= 0.74$) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.07$,S.D. $= 0.73$) ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.34$,S.D. $= 0.80$) และด้านการสนับสนุนจากภายนอก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.32$, S.D. $= 0.83$) ตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 ภาครัฐควรส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนบ้านหนองบัวร่วมกันปลูกป่าให้มากขึ้น และอยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับต้นไม้ เช่น อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ มาแจกพืชพันธุ์ต้นไม้ เช่น ต้นไม้ที่เป็นยารักษาโรค ตินไม้กินได้ ต้นพยูง ให้ชาวบ้านมาปลูกในป่าชุมชนเพื่อจะทำให้ป่าหนาขึ้น

3.2 ควรมีวิทยากรมาอบรมถ่ายทอดความรู้ การสาธิตการเพาะชำกล้าไม้ ให้ความรู้แก่ชาวบ้าน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาปลูกป่าชุมชนถ่ายทอดต่อไป

3.5 ภาครัฐควรดำเนินการระเบียบบริการสาธารณะให้มีการติดป้ายประกาศอนุรักษ์พื้นที่ป่าชุมชน เพื่อไม่ให้มีการบุกรุกป่าชุมชนทั้งคนในพื้นที่และคนต่างถิ่น อีกทั้งห้ามล่าสัตว์ป่าและทิ้งขยะในป่าชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน อยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 3.81 , S.D. = 0.68*)* พิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านวัฒนธรรมของชุมชน อยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.34, S.D = 0.77) รองลงมาคือ ด้านความร่วมมือของประชาชนในชุมชน อยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.07,S.D. = 0.74) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.07,S.D. = 0.73) ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.34,S.D. = 0.80) และด้านการสนับสนุนจากภายนอก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.32, S.D. = 0.83) ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาวลี ชูเอน (2555) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน กรณีศึกษา ตำบลวังมะปราง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนในระดับต่ำ โดยเพศ สถานภาพ ในชุมชนการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับป่าชุมชน และความรู้เกี่ยวกับป่าชุมชน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการป่าชุมชน ปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วม ในการจัดการป่าชุมชน ได้แก่ ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชนจากหน่วยงานภาครัฐและผู้นำชุมชน รวมทั้งหน่วยงาน ภาครัฐไม่มีนโยบายที่ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนอย่างแท้จริง

ด้านวัฒนธรรมของชุมชน การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร อยู่ในระดับดีมาก จากการศึกษาพบว่า พื้นฐานการอยู่ร่วมกันของชุมชนซึ่งมีลักษณะเครือญาติกัน ทำให้การรวมตัวกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางวัฒนธรรมและประเพณีจะมีลักษณะที่เข็มแข็งและเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ธิติ ศรีใหญ่ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชนในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า การดำเนินงานป่าชุมชนมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ เพื่อเป็นพื้นที่ประกอบพิธีกรรม ตามประเพณี เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและป้องกันสิ่งแวดล้อม และเพื่อเป็นแหล่งป่าไม้ใช้สอย สำหรับการดูแลรักษาพื้นที่ป่าชุมชน สามารถแยกตามลักษณะการใช้ประโยชน์ได้ และสอดคล้องกับงานวิจัย ทวีชัย ใจพร (2552) ศึกษาเรื่องการจัดการป่าชุมชนโดย ชุมชน กรณีศึกษาป่าชุมชนดงบก บ้านโนนหนองสิม ตำบลเขิน อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า แนวทางการจัดการป่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการป่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดการป่า ซึ่งป่าดงบกถูกบุกรุกจากนายทุนทำสวนส้ม ซึ่งเหลือพื้นที่ 1,060 ไร่ ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับป่าชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากป่า โดยเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในป่า นำวัดเข้ามาอยู่ในป่าการใช้สถาบันพระมหากษัตริย์ยึดเหนี่ยวความศรัทธาป่า ร่วมพัฒนาองค์กรชุมชนขึ้นผู้นำชุมชนต้องเป็นผู้ริเริ่มแสดงบทบาทในการแก้ไขปัญหาและคนในชุมชนต้องให้ความร่วมมือและมองเห็นเป้าหมายเดียวกัน

ด้านนความร่วมมือของประชาชนในชุมชน การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร อยู่ในระดับดี จากการศึกษาพบว่า ชุมชนมักจะให้ความร่วมมือกัน เนื่องจากวัฒนธรรมของชุมชนเอง และการเป็นเครือญาติกัน หรือแม้กระทั้งการเป็นชุมชนขนาดเล็ก การอยู่อาศัยไม่กี่ครัวเรือน ทำให้การขอความร่วมมือเพื่อพัฒนาชุมชน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนจะเป็นไปได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย โกมล แพรกทอง (2540) อ้างอิงใน ธิติ ศรีใหญ่ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องป่าชุมชนในประเทศไทย พบว่า ในการพัฒนาป่าชุมชน จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่นและองค์กรชาวบ้านในท้องถิ่น ดังนั้นผู้นำท้องถิ่นมีความสำคัญ และบทบาทสูงในการนำไปสู่การพัฒนาป่าชุมชน ผู้นำในท้องถิ่นดังกล่าว ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู และพระสงฆ์และผู้นำที่ไม่เป็นทางการอื่น ๆ ซึ่งเป็นแกนนำในการพัฒนาต่าง ๆ ในหมู่บ้าน การสร้างความเข้าใจของผู้นำดังกล่าวจะสามารถชักจูงให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ดำเนินงานเกี่ยวกับป่าชุมชนได้อย่างเข้มแข็ง ในขณะเดียวกันองค์กรชาวบ้านเป็นผู้ที่สืบเนื่องแนวความคิดป่าชุมชนให้ได้รับการปฏิบัติ กลุ่มเป้าหมายทั้ง 2 กลุ่มนี้ ควรจะได้รับการพัฒนาความคิดทางด้านการจัดการป่าชุมชนอย่างถูกหลักวิชาการป่าไม้ โดยระบบการอบรม การสัมมนา และดูงาน ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการร่วมมือในการพัฒนาป่าชุมชนตามแนวความคิดของการจัดการป่าของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน อีกทั้ง สอดคล้องกับกรมป่าไม้ (2540) อ้างอิงใน ธิติ ศรีใหญ่ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชนในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ได้ย้ำถึงความสำเร็จในการดำเนินงานป่าชุมชนนั้น เนื่องจากเป็นการจัดการป่าที่นำความต้องการพึ่งพาป่าของประชาชนในชนบทมาเป็นวัตถุประสงค์หลัก และให้ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์จากป่า ดังกล่าว เป็นผู้ควบคุมดำเนินการโดยมีองค์กรประชาชนเป็นแกนนำ มีการตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นใช้บังคับมีการลงโทษเมื่อมีการฝ่าฝืน ในกรณีที่ไม่สามารถควบคุมได้ก็ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น หน่วยงานของรัฐ ต้องการดำเนินงานป่าชุมชนให้สำเร็จไปด้วยดีนั้น นอกจากมีองค์กรประชาชนที่เข้มแข็งคอยดำเนินการแล้วยังมียุทธวิธีที่สำคัญ ซึ่งในที่นี่จะกล่าวถึง 3 ประการ ได้แก่ ต้องเป็นความคิดริเริ่มของชุมชน ต้องเป็นความร่วมมือของประชาชนในการดำเนินการ และต้องได้รับการสนับสนุนจากภายนอกชุมชน

ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัวตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร อยู่ในระดับดี จากการศึกษาพบว่า ที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่แล้วชุมชนมีผู้นำที่เข้มแข็งในการจัดกิจกรรมปลูกป่าตลอดทั้งปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับประชาชนในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง และมีหน่วยงานทางภาครัฐให้การสนับสนุนในพื้นที่อยู่ตลอดเวลา ทำให้การดำเนินการจัดการป่าชุมชนประสบความสำเร็จและได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ยุทธไชยันต์ พรหมนิกร (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชนพื้นฐานการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน กรณีศึกษา: ป่าชุมชนดงมัน จังหวัดยโสธร พบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบไปด้วย

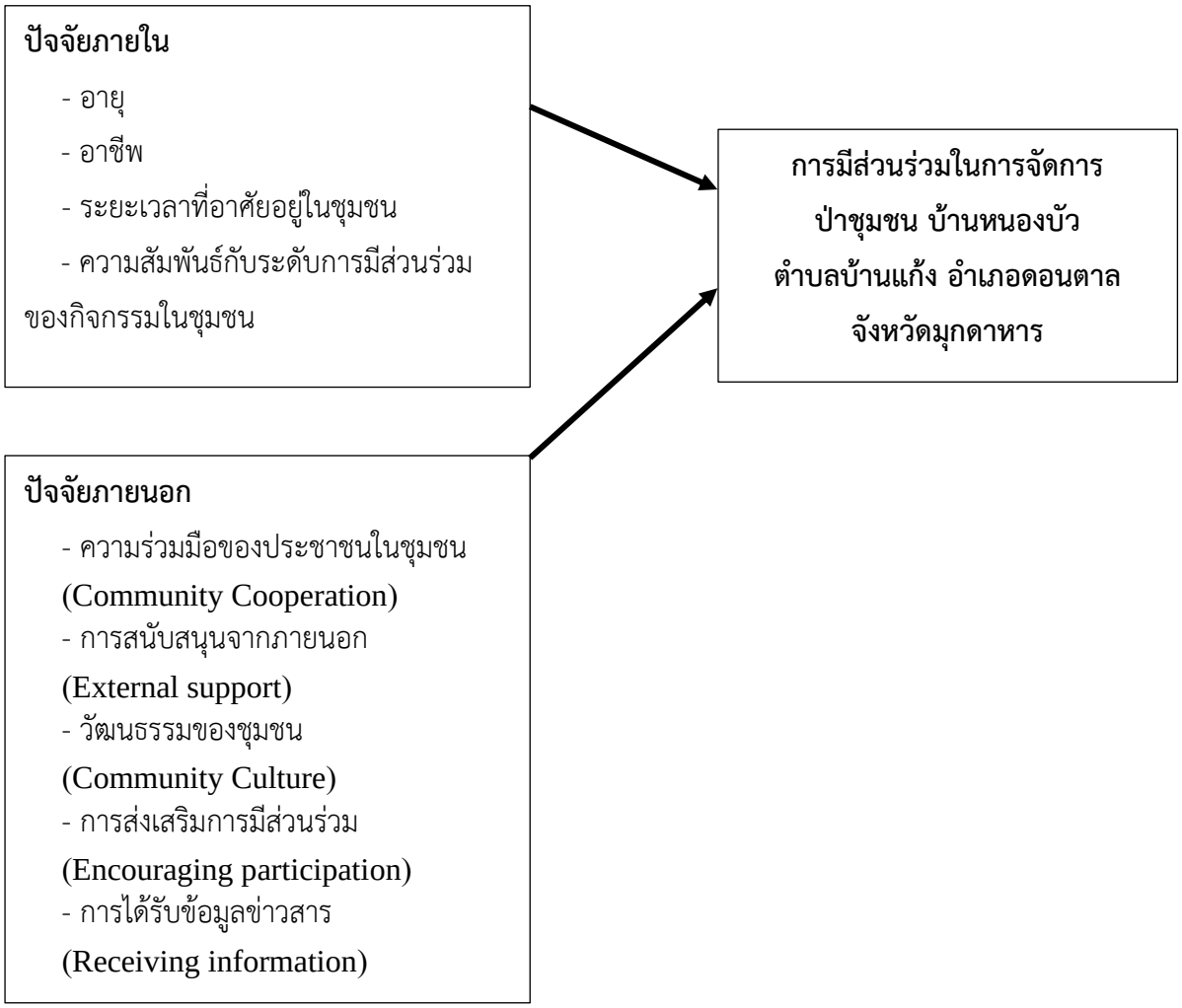
การสร้างจิตสำนึก การสื่อความหมายให้ข้อมูลที่ถูกต้อง การสร้างกิจกรรมการมีส่วนร่วมให้กับประชาชน ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่วนราชการทำเป็นแบบอย่าง การปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบอย่างเคร่งครัด การกำหนดแนวเขตมีคณะกรรมการและกฎระเบียบของชุมชน

ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร อยู่ในระดับปานกลาง จากการศึกษาพบว่า การแจ้งข้อมูลข่าวสารในชุมชน ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะใช้วิธีการการประกาศหอกระจายข่าวเสียงตามสายโดยตรง เพื่อแจ้งข่าวสารต่าง ๆ และโดยพื้นฐานที่ชุมชนเองก็มีลักษณะการอยู่อาศัยเป็นเครือญาติกัน จึงเป็นการง่ายที่การขอความร่วมมือ การแจ้งข่าวสารต่าง ๆ จะถึงผู้รับสารอย่างถูกต้องและทันท่วงที ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย วรเดช จันทรศร (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ พบว่า นโยบายจะสามารถสำเร็จได้นั้นส่วนหนึ่งมาจากความแข็งแกร่งของสมรรถนะที่องค์การมี กล่าวคือ องค์การจะต้องมีโครงสร้างภายนอกและภายในที่แข็งแกร่ง เช่น มีโครงสร้างที่กะทัดรัด มีระบบการตัดสินใจ มีระบบข้อมูลข่าวสาร และการสื่อสารที่ดี บุคลากรมีความรู้ความสามารถและมีจำนวนที่เพียงพอ มีงบประมาณเพียงพอ และมีระบบการจัดสรรงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนเทคโนโลยีที่ทันสมัย ช่วยให้การดำเนินนโยบายขององค์การมีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและมีสถานะที่สะดวกสบาย

ด้านการสนับสนุนจากภายนอก การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร อยู่ในระดับปานกลาง จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐ บริษัท ห้างร้าน ต่าง ๆ ให้ความสนใจในการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับป่าชุมชน ซึ่งการสนับสนุนจากภายนอกให้ความสำคัญเกี่ยวกับป่าชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันในชุมชน ให้การสนับสนุนเป็นเงินและวัสดุอุปกรณ์ในการปลูกป่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สมศักดิ์ สามัคคีธรรม (2560) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการทรัพยากรร่วมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง: ศึกษากรณีป่าชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การจัดการป่าชุมชน บ้านวังตาเทพ และบ้านห้วยน้อย ประสบความสำเร็จในบางด้านและล้มเหลวในบางด้าน โดยด้านที่ประสบความสำเร็จคือ การป้องกันและยับยั้งมิให้มีการตัดไม้ทำลายป่าเพิ่มเติม ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดจากสำเร็จ ได้แก่ การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ การบังคับใช้กฎระเบียบที่เข้มงวด การเสียสละเพื่อส่วนรวมของผู้นำชุมชนและการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสำนักสงฆ์และพุทธอุทยานในป่าชุมชนเพื่อช่วยเหลือด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่า ส่วนด้านที่ประสบความล้มเหลว คือ การฟื้นฟูสภาพป่าให้กลับมามีสภาพเขียวและอุดมสมบูรณ์ดั่งเดิม เนื่องจากขาดการดำเนินกิจกรรมปลูกป่า ชาวบ้านขาดความรู้เกี่ยวกับป่าชุมชน มีทัศนคติเชิงลบต่อป่าชุมชน ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนด้วยสาเหตุเกิดจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้แทรกแซงและครอบงำการจัดการป่าชุมชนมากเกินไป รวมทั้งกฎระเบียบเกี่ยวกับป่าชุมชนไม่สอดคล้องกับสภาพของชุมชน

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร สรุปองค์ความรู้จากการศึกษาได้ ดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าการศึกษานี้ค้นพบการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน บ้านหนองบัว ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ ปัจจัยภายใน คือ อายุ อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของกิจกรรมในชุมชน นำไปสู่ปัจจัยภายนอกทำให้ได้รับองค์ความรู้ที่เรียกว่า CECER ได้แก่ ความร่วมมือของประชาชนในชุมชน การสนับสนุนจากภายนอก วัฒนธรรมของชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การได้รับข้อมูลข่าวสาร ควรนำปัจจัยเหล่านี้ไปเป็นแนวทางในการวางการมี

ส่วนร่วมในการจัดการบริการชุมชนที่ดี เพื่อให้ตอบสนองความต้องการในการจัดการป่าของชุมชนได้อย่างสูงสุด และมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

หน่วยงานภาครัฐ สามารถนำผลการวิจัยที่ได้จัดทำเป็นคู่มือ เอกสารวิชาการ เอกสารเผยแพร่เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้รับรู้และได้เรียนรู้ร่วมกันจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อพัฒนาป่าชุมชนให้เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เรียนรู้ของชุมชนอย่างมั่นคง และยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรกำหนดนโยบายในการจัดการบำรุงรักษา และกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติป่าที่ชัดเจน และนโยบายจากส่วนกลางไม่ควรปรับเปลี่ยนบ่อยตามยุคของรัฐบาลที่เปลี่ยนไป จนทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายทำงานยากมากขึ้น หากชุมชนหรือประชาชนสับสนกับนโยบายของรัฐ อาจนำไปสู่การขัดแย้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เจ้าหน้าที่ กับภาคประชาชนได้

2. รัฐควรมีแนวนโยบายที่มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางกับให้กับชุมชนในการให้ชุมชนมีสิทธิชุมชนในการในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น รัฐหรือหน่วยงาน ภาครัฐควรเป็นลักษณะการส่งเสริมให้องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชนให้สมดุลและยั่งยืนเป็นเหมือนพี่เลี้ยงให้กับชุมชน ส่วนกระบวนการตัดสินใจให้ขึ้นอยู่กับชาวบ้าน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรศึกษาบริบททั่วไปหรือศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนในมิติต่าง ๆ ทำให้ทราบว่าชุมชนศักยภาพที่โดดเด่นหลายด้าน เช่น กลุ่มหรือองค์กร ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ฯ ที่เอื้อต่อการพัฒนาหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี ศักยภาพด้านต่าง ๆ นี้ควรมีการวิจัยเชิงลึก/พัฒนา และต่อยอดเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กรมป่าไม้ ส่วนส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน. (2559). *การส่งเสริมการจัดทำ “โครงการป่าชุมชน”*. กรุงเทพมหานคร: กรมป่าไม้.

จินดารัตน์ สมคะเณย์. (2557). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์*. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ฉลาดชาย รมิตานนท์. (2553.). ป่าชุมชน ความหมายของ"ป่า"และ"ชุมชน". มูลนิธิอนุรักษ์ป่ารอยต่อ 5 จังหวัด. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2562. แหล่งที่มา: http://www.5provincesforest.com/index.php?lay=show&ac=article&ld=5387290 93&Ntype=1.

ทวีชัย ใจพร. (2552). *การจัดการป่าชุมชนโดยชุมชน กรณีศึกษาป่าชุมชนดงบก บ้านโนนหนองสิม ตำบลเขิน อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ธิติ ศรีใหญ่. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชนในจังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ยุทธไชยันต์ พรหมนิกร. (2554). *การพัฒนารูปแบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชนบนพื้นฐานการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน กรณีศึกษาป่าชุมชนดงมัน จังหวัดยโสธร*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

วรเดช จันทรศร. (2554). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค

สมศักดิ์ สามัคคีธรรม. (2560). *การจัดการทรัพยากรร่วมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง: ศึกษากรณีป่าชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุชาวลี ชูเอน. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน กรณีศึกษาตำบลวังมะปราง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล.

การศึกษาคุณค่าทางสุนทรียภาพทางภาษาในเพลงเหลียว ของกลุ่มชาติพันธุ์จ้วง

The Aesthetic Value Study of Language in the Liao Songs of the Zhuang Ethnic Group

Luo Fengxian, บุญเหลือ ใจมโน,
ขนิษฐา ใจมโน และ เจือง ธิหั่ง
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
Luo Fengxian, Boonlue Chaimano,
Kanita Chaimano and Truong Thi Hang
Lampang Rajabhat University,Thailand
Corresponding Author, E-mail: 1479471360@qq.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์คุณค่าทางสุนทรียภาพทางภาษาในเพลงเหลียวของกลุ่มชาติพันธุ์จ้วง ได้แก่ การใช้กฎการสัมผัสคำ และการใช้สำนวนในเพลงเหลียว ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ในการวิเคราะห์ โดยจัดกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้งหมด 9 คน และกลุ่มที่ 2 เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเพลงเหลียวของชาวจ้วง ทั้งหมด 17 คน ผู้วิจัยใช้เครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องมือในการวิจัย และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงวรรณกรรมในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผ่านการคัดเลือกเพลงเหลียวจำนวน 28 เพลงจาก “คลังโบราณรวมเพลงพื้นบ้านของชาติพันธ์จ้วง เพลงเหลียว” ผลการวิจัย คุณค่าทางสุนทรียภาพทางภาษาในเพลงเหลียวของกลุ่มชาติพันธุ์จ้วง ได้แก่ การใช้กฎการสัมผัสคำ และการใช้สำนวนในเพลงเหลียว พบว่า เพลงเหลียวมีกฎการสัมผัสคล้องจองที่ชัดเจนและมีรูปแบบความงามของการสัมผัสคำในเพลงเหลียว ได้แก่ การสัมผัสคำกลาง (เอว) และคำสุดท้าย (เท้า) และการสัมผัสคำท้าย (เท้า) และคำต้น (หัว) การใช้สำนวนในเพลงเหลียว มีการใช้การอุปมาอุปไมยและการใช้การเปรียบ “แทน” ซึ่งสะท้อนถึงลักษณะการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์จ้วง

คำสำคัญ: สุนทรียภาพทางภาษา; เพลงเหลียว; กลุ่มชาติพันธุ์จ้วง; การสัมผัส; การใช้สำนวน

* วันที่รับบทความ : 3 มีนาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 1 เมษายน 2567; วันตอบรับบทความ : 5 เมษายน 2567
Received: March 3 2024; Revised: April 1 2024; Accepted: April 5 2024

Abstract

The objective of this study is to examine the language aesthetic values present in the Liao Song (liáo gē) of the Zhuang ethnic group through the application of linguistic semiotics concepts. This study employed aesthetic theory in its analysis, dividing the sample population into two distinct groups. Group 1 consisted of nine key informants, while Group 2 comprised 17 experts in the field of Zhuang's Liao Song. The researchers employed sound recording devices and performed data analysis using literary data analysis approaches. Based on an analysis of 28 Liao songs sourced from the "Zhuang Folk Song Repository: Liao Song " it was observed that the linguistic expressive qualities present in Liao songs from Zhuang are characterised by the utilisation of rhyme patterns and idiomatic expressions. Specifically, the songs exhibit clear adherence to rhyme rules, with distinct patterns of mid-word (waist) and end-word (foot) touch, as well as end-word (foot) and initial-word (head) rhyme. Idiomatic expressions in the songs include the use of metaphors and similes, reflecting the linguistic characteristics of the Zhuang ethnic group.

Keywords: Linguistic Aesthetics; Liao song; Zhuang Ethnic Group; Touch; Idiomatic Expressions

บทนำ

เพลงพื้นบ้าน คือ การตกผลึกของภูมิปัญญาชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น อันเป็นจุดก่อเกิดวัฒนธรรมของมนุษย์อย่างไม่รู้จบ เพลงพื้นบ้านถูกสร้างขึ้นโดยบุคคลทั่วไป ซึ่งมีรากฐานที่มั่นคงของชีวิตและประสบการณ์การใช้ชีวิตที่แข็งแกร่ง และเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ของความคิดเชิงสร้างสรรค์ทางสุนทรียะของมวลมนุษย์ เช่น เพลงพื้นบ้านต่าง ๆ และละครท้องถิ่น ศิลปะพื้นบ้านทุกประเภทมักอยู่ในรูปแบบสุนทรียะที่ผู้คนในยุคใดยุคหนึ่งและบางภูมิภาคชื่นชอบซึ่งจะสะท้อนความคิด ความรู้สึกแสดงออกมาเป็นสุนทรียภาพและรสนิยมทางศิลปะของคนในยุคนั้น ๆ โดยมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและคุณค่าทางสุนทรียภาพอันเป็นเอกลักษณ์ นอกจากนี้ เพลงพื้นบ้านมักเชื่อมโยงกับขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านบางอย่างเพื่อสร้างขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีความหมายแฝงอยู่อย่างลึกซึ้งและทรงคุณค่า เช่น การร้อง การเต้น การสังสรรค์รื่นรมย์ในกลุ่มชุมชนแต่ละท้องถิ่น (Zhang Shengzhen, 2536)

เพลงเหลียว เป็นเพลงพื้นบ้านดั้งเดิมในเขตอำเภอผิงกั๋ว และอำเภอเถียนตง ของกลุ่มชาติพันธุ์จ้วง โดยเพลงเหลียวเกิดขึ้นจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจ้วง เนื้อหาสะท้อนให้เห็นถึงภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิต ความรักความเป็นอยู่ การทำงาน และแง่มุมอื่น ๆ ของชาวจ้วงได้เป็นอย่างดี เพลงเหลียวมีพัฒนาการตามสภาพแวดล้อมและมีความหมายทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ลึกซึ้ง นอกจากนี้ยังเป็นสมบัติของเพลงพื้นบ้านของมณฑลกวางสี Qin, N, (2558 : 38)

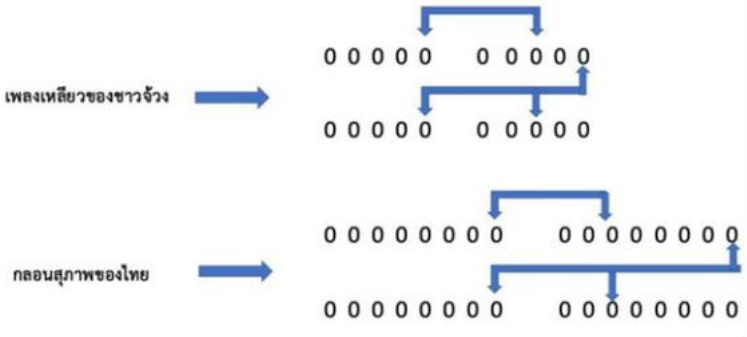
นอกจากภาษาจ้วงที่ใช้ในการร้องเพลงเหลียวที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของเพลงเหลียวแล้ว เนื้อร้องอันประกอบด้วยรูปแบบคำประพันธ์หรือฉันทลักษณ์ยังเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวด้วย ดังนี้

ภาพที่ 1 ตารางแสดงรูปแบบคำประพันธ์เพลงเหลียว

แหล่งที่มา Zhuang folk song metaphor Qin, N, (2558 : 38)

จากรูปภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบของการประพันธ์เพลงเหลียวของชาวจ้วง มีรูปแบบบทกลอน 4 วรรค โดยแต่ละวรรคจะมี 5 คำ ซึ่งทุกวรรคจะมีการสัมผัสคำคล้องจองกัน โดยท้ายคำของวรรคที่ 1 จะสัมผัสกับคำที่ 3 ของวรรคที่ 2 ตามตารางแสดงให้เห็นว่า ในคำสุดท้ายของวรรคที่ 1 คำว่า haiz จะสัมผัสกับคำที่ 3 ของวรรคที่ 2 คือคำว่า nai และคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 คำว่า biek ส่งสัมผัสไปยังคำที่ 3 ของวรรคที่ 3 ในคำว่า fiet จากตารางรูปแบบการประพันธ์บทกลอนของเพลงเหลียวแสดงให้เห็นว่ามีความคล้ายคลึงกับกลอนสุภาพของไทยแต่มีลักษณะจำนวนของคำที่น้อยกว่าของไทย ซึ่งสามารถเปรียบเทียบโครงสร้างทั้งสองได้ดังนี้

ภาพที่ 2 เปรียบเทียบรูปแบบกลอนเพลงเหลียวของชาวจ้วงกับกลอนสุภาพของไทย

แหล่งที่มา: หนึ่ ซื่อแหละคมกริช การินทร์ (2564 : 22)

จากภาพที่ 2 สามารถวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจนว่าลักษณะโครงสร้างของเพลงเหลียวของชาวจ้วงและโครงสร้างกลอนสุภาพของไทยมีลักษณะการสัมผัสคล้ายคลังกันมาก ต่างกันที่กลอนสุภาพของไทยมี 8 คำ ส่วนเพลงเหลียวมี 5 คำ

Zhang Shengzhen (2536 : 17) นักมานุษยวิทยาท้องถิ่นมณฑลกวางสี ศึกษาเพลงของชาวจ้วงปูถู และตีพิมพ์เอกสารทางวิชาการเรื่อง “Integration of Ancient Books of Zhuang Folk Songs” ซึ่งเป็นเอกสารวิชาการฉบับแรกเกี่ยวกับการศึกษาเพลงของชาวจ้วงปูถู (ภาษาจีนเรียกว่า“布土壮” เป็นกลุ่มชาติพันธุ์จ้วงชนิดหนึ่ง) โดยกล่าวว่า “ชีวิต ประวัติศาสตร์ของเพลงยาวในเพลงเหลียว” เป็นแหล่งรวบรวมความรู้มากมายเกี่ยวกับศาสนา ประวัติศาสตร์ คุณธรรม คติชนวิทยา มารยาท การผลิต วิถีชีวิต เป็นต้น ที่สั่งสมและสืบต่อโดยชาวจ้วงปูถูมาหลายชั่วอายุคน นอกจากนี้ ในบทเพลงเหลียวยังมีการใช้อารมณ์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความสวยงามสะท้อนให้เห็นถึงระแบบคิด การรับรู้ การสื่อสาร และการดำเนินชีวิตของชาวจ้วง

ผู้เชี่ยวชาญด้านสุนทรียศาสตร์คลาสสิกของจีนให้ความสำคัญกับศิลปะ การรับรู้ และการได้ยิน ซึ่งเป็นหนึ่งในสุนทรียศาสตร์คลาสสิกที่เก่าแก่ที่สุดและสำคัญที่สุดในสมัยราชวงค์จีนโบราณ LE JI (2564 : 37-38) กล่าวโดยสรุป สุนทรียศาสตร์ของดนตรีเกิดขึ้นในระบบขงจื๊อ ตั้งแต่ขงจื่อยกระดับแนวความคิดด้านสุนทรียศาสตร์ที่สำคัญจากศิลปะดนตรี ซึ่งชี้ให้เห็นว่าดนตรีมีบทบาทสำคัญในชีวิตทางสังคมของผู้คน บทบาทสำคัญของดนตรีและคุณค่าทางปัญญาที่สำคัญของดนตรี แต่ในระบบสุนทรียศาสตร์สมัยใหม่ความสนใจของศิลปะ การได้ยินในด้านสุนทรียศาสตร์ลดลงอย่างมาก Wang Jie (2546 : 102) กล่าวว่า: “รูปแบบที่สำคัญที่สุดของสุนทรียศาสตร์ คือ การมองเห็นและการได้ยิน เมื่อเทียบกับประสาทสัมผัสอื่น ๆ การได้ยินเป็นจิตวิญญาณของร่างกายสูงสุด อย่างไรก็ตาม เมื่อเป็นเวลาผ่านไปสุนทรียศาสตร์ไม่ได้เพียงพัฒนาอย่างเหมาะสมในการศึกษาสุนทรียศาสตร์ทางดนตรี” Wang Jie ยังได้วิเคราะห์เหตุผลเพิ่มเติมและเชื่อว่าสุนทรียศาสตร์ได้รับอิทธิพลจากสุนทรียศาสตร์แบบตะวันตกเป็นหลัก: “สุนทรียศาสตร์แบบตะวันตก กล่าวได้ว่ามีรากฐานที่สำคัญสองประการ หนึ่งคือการคิดด้วยภาพในรูปแบบศิลปะพื้นฐาน ซึ่งจะเน้นการแบ่งหัวเรื่องและวัตถุ การแบ่งความรู้สึกและความมีเหตุผล และความแตกต่างระหว่างศิลปะกับชีวิต ประการที่สอง สุนทรียศาสตร์แบบตะวันตกมีความเข้มแข็ง และการรวมเอาผลงานเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น การพัฒนาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัยต้องก้าวข้ามสองประเด็นนี้ ในสังคมโบราณและสังคมของผู้คนชนกลุ่มน้อยที่ไม่มีการเก็บบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร หากแต่ถ่ายทอดแบบมุขปาฐะ

แนวคิดทางสุนทรียศาสตร์ คุณค่าทางสุนทรียภาพ และบทบาทของ “เพลงเหลียว” ในฐานะเครื่องมือทางวัฒนธรรมของชาวจ้วง เป็นเสมือนประตูสู่การเปิดโลกประวัติศาสตร์ของกลุ่มชน ซึ่งในปัจจุบัน ยังต้องการกุญแจเพื่อจะไขสู่การเรียนรู้เกี่ยวกับระบบความคิดด้านสุนทรียภาพของชาวจ้วง สุนทรียภาพทางประเพณีและวิถีชีวิตอันสุนทรียะที่มาพร้อมกับเพลงตั้งแต่สมัยโบราณ ตลอดจนวิกฤตและความท้าทายผ่านการ

เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในสังคมปัจจุบันและผ่านความสูญเสียรวมถึงความหวังของสังคม และกุญแจดอกนี้คือมานุษยวิทยาด้านสุนทรียศาสตร์

จากที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเพลงเหลียวด้านสุนทรียภาพจากองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ การใช้ภาษา และการใช้สำนวนในเพลงเหลียว ซึ่งจะทำให้เข้าใจถึงความโดดเด่นทางการใช้ภาษาและการใช้สำนวนในเพลงเหลียวของกลุ่มชาติพันธุ์จ้วง ในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าที่เต็มไปด้วยความพยายามที่จะรักษาเพลงเหลียวให้คงอยู่ รวมทั้งเป็นการเผยแพร่สุนทรียภาพความงามทางภาษา ที่ปรากฏในบทเพลงเหลียว

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์คุณค่าทางสุนทรียภาพทางภาษาในเพลงเหลียวของกลุ่มชาติพันธุ์จ้วง ได้แก่ การใช้กฎการสัมผัสคำ และการใช้สำนวนในเพลงเหลียว

ระเบียบวิธีวิจัย

ระบุประเภทการวิจัยเป็นการวิจัยข้อมูลเชิงวรรณกรรม **รายละเอียด ดังนี้**

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ใช้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่

1.1.1 ปราชญ์ชาวบ้านชุมชนชาวจ้วงหรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านเพลงเหลียวของชาวจ้วง มีอายุระหว่าง 50-60 ปี ขึ้นไป จำนวน 3 คน

1.1.2 นักแสดงเพลงเหลียวที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 3 คน

1.1.3. ผู้ที่ฝึกร้องเพลงเหลียวเป็นงานอดิเรก จำนวน 3 คน

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ที่มีความรู้ความเชียวชาญเกี่ยวกับเพลงเหลียวของชาวจ้วง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1.2.1 กลุ่มผู้มีความรู้เชี่ยวชาญด้านเพลงเหลียว เช่น ครูเพลงเหลียว LUO GE HONG ที่อำเภอเถียนตง อายุ 62 และเป็นผู้ที่ได้รับรางวัล “ราชาเพลงท้องถิ่น” จากการแข่งขันประกวดร้องเพลงท้องถิ่นของจีน และเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เชี่ยวชาญในเรื่องเพลงเหลียวอีก จำนวน 4 คน

1.2.2 กลุ่มนักวิชาการจำนวน 6 คน

1.2.3. กลุ่มที่มีส่วนในการอนุรักษ์วัฒนธรรมเพลงพื้นบ้าน ได้แก่ครู ผู้บริหารโรงเรียน ศูนย์อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นเถียนตงและผู้นำชุมชนรวมจำนวน 7 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องมือในการวิจัย และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงวรรณกรรมในการวิเคราะห์ข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

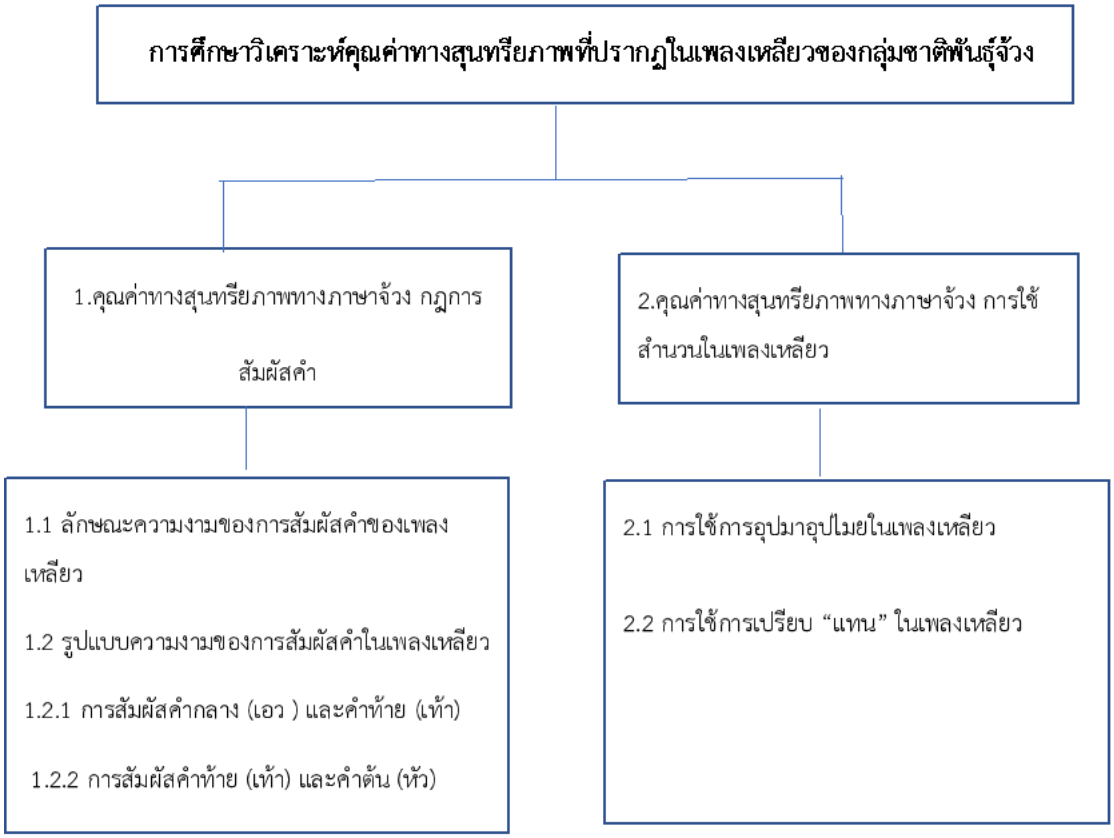
ผู้วิจัยดำเนินงานด้วยการสำรวจภาคสนามและลงพื้นที่ต้นกำเนิดของเพลง “เพลงเหลียว” ด้วยตนเอง (อำเภอเถียนตงและอำเภอผิงกั่วที่อยู่ติดกันในมลฑลกวางสี) ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์กับเจ้าของฉบับเพลงด้วยวิธีการพบปะกับผู้ให้ข้อมูลโดยตรง (Face to face) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาอธิบายความหมายแต่ละเพลง แล้ววิเคราะห์เนื้อหาเพื่อเปรียบเทียบ “เพลงเหลียว” ทั้งสามฉบับ สุดท้ายเริ่มการเรียบเรียงข้อมูล นำข้อมูลเกี่ยวข้องที่สืบค้นได้มาจัดระเบียบเรียบเรียง เพื่อทำความเข้าใจความรู้สึกและแนวคิด ตามประวัติศาสตร์ ต้นกำเนิด การเปลี่ยนแปลง และเนื้อหาของเพลงเหลียว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมและศึกษาเพลงเหลียวจากหนังสือทั้ง 3 ฉบับ จากนั้นศึกษาวิเคราะห์ 1 ฉบับที่มีการปรับปรุงข้อมูลครบถ้วน โดยฉบับของ Zhang Shengzhen (张声震) ในหนังสือเล่มนี้มีบทกลอนเพลงพื้นบ้านเพลงเหลียวทั้งหมด 4,012 บทเพลง โดยคัดเลือกออกมาเหลือเพียง 28 บทเพลง รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเพลงพื้นบ้าน วรรณศิลป์ และศึกษาเกณฑ์ในการวิเคราะห์วรรณศิลป์จากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวรรณศิลป์ในวรรณกรรมเพื่อนำมาประมวลสรุปเป็นกฎเกณฑ์ในการวิเคราะห์วรรณศิลป์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสุนทรียภาพ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใช้ความหมายของสุนทรียศาสตร์ไทยของหลวงธรรรมาภิมณฑ์ (2514 : 52-54) และบุญเหลือ ใจมโน (2566 : 28) กล่าวคือ รสทางวรรณกรรม 4 ประเภท คือ เสาวรจนี นารีปราโมทย์ พิโรธวาทัง สัลลาปังคพิสัย ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับความงามกระบวนการชมโฉม เกี้ยวพาราสี ประเล้าประโลม ตัดพ้อต่อว่า อามาต โหดร้าย รำพึงรำพัน ครั่ำครวญ อันเป็นเรื่องของโลกียชนจะพึงมี ประสมประสานอยู่ในชีวิตกันทั่วไป กระบวนการที่กล่าวถึงนี้จึงเจาะถึงอารมณ์และความรู้สึกของปุถุชนได้อย่างถึงขั้วหัวใจ โดยเฉพาะผู้ที่มีประสบการณ์หรือเคยพบกับเหตุการณ์หรือกระบวนการนั้น ๆ มาก่อน กอปรกับประสบการณ์ของกวี ความงามและความสะเทือนใจจึงเกิดขึ้น นอกจากนั้นใช้ แนวคิดเรื่อง “ความงาม” ตามความหมายทางสุนทรียศาสตร์จีน Ye Lang (2552 : 92) กรอบการวิจัยเป็น ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาวิเคราะห์ลักษณะความงามทางภาษาในเพลงเหลียว

เพลงเหลียวเป็นเพลงที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมีลักษณะการร้อง ทำนองเพลงที่โด่งเด่นและสะท้อนความเป็นตัวตนของกลุ่มชาติพันธ์จ้วงที่อาศัยอยู่เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง บริเวณตอนใต้ของประเทศจีน

1. คุณค่าทางสุนทรียภาพทางภาษาจ้วง

1.1 ลักษณะของการสัมผัสคำของเพลงเหลียว

หวง เก๋อ (2533 : 21-22) ได้กล่าวในหนังสือ"Magnificent Zhuang songs"ว่า การสัมผัส คือวิธีการซ้ำพยางค์ที่มีสระตัวสุดท้ายเหมือนกันหรือคล้ายกันทั้งยังเป็นคุณลักษณะหลักของเพลงพื้นบ้านตั้งแต่

สมัยโบราณบทกลอนหรือกวีต้องใส่ใจกับการสัมผัสและเพลงพื้นบ้านก็ต้องใส่ใจกับการสัมผัส ด้วย เช่นเดียวกัน การสัมผัสนี้ไม่เพียงเพิ่มความงดงามทางสัทศาสตร์ให้กับ "เพลงเหลียว" ยังสร้างจินตนาการ และเพิ่มอารมณ์ให้กับบทเพลงเหลียว ยิ่งไปกว่านั้น เป็นการเพิ่มเสน่ห์ให้ "เพลงเหลียว" ทำให้ผู้ร้องสามารถจดจำได้ง่าย ขับร้องง่าย และไพเราะเสนาะหู "เพลงเหลียว" มีการขับร้องเป็นภาษาจ้วง และวิธีการสัมผัสแตกต่างจากเพลงพื้นบ้านของฮั่น ภาษาจ้วงมีสระ จำนวน 108 เสียง แบ่งเป็นสระเดี่ยวและสระประสม คือ a, o, e, i, u, w เป็นสระเดี่ยว 6 เสียง ที่สามารถคล้องจองแยกกันได้ และสระ 102 เสียงที่เหลือสามารถคล้องจองกันเป็นคู่หรือมากกว่านั้น เช่น กลุ่ม ai[aːi] สัมผัสกับกลุ่ม ei[ei] ได้ กลุ่ม aw[aɯ] สัมผัสกับกลุ่ม au[aːu] ก็ได้เช่นกัน ซึ่งหากอ้างอิงจากหนังสือ "เพลงภาษาจ้วงที่สวยงาม" ของหวง เก๋อ จำนวนสระประสม 102 เสียง แบ่งออกเป็นกลุ่มสัมผัส 15 กลุ่มดังแสดงในตารางต่อไปนี้ ในสระ 15 กลุ่มดังกล่าว มีการสัมผัสในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งทำให้มีการเปลี่ยนและความหลากหลายในการสัมผัส

เพลงพื้นบ้านเหลียวมีวิธีการสัมผัสเสียงที่สระตัวกลางและสระตัวสุดท้ายซึ่งเป็นวิธีการสัมผัส เสียงอันเป็นพื้นฐานสำคัญและเด่นชัดที่สุด ประโยคร้องแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ประโยคส่วนบนและประโยคส่วนล่าง แต่ละบทมีวิธีการสัมผัสคำดังที่กล่าวไว้ ซึ่งจะวิเคราะห์ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ภาษาจ้วงกลุ่มสระของการสัมผัส

	กลุ่มสระ （ส่วนที่เป็นตัวหนาคือสระหลักของสนับสนุนสัมผัส）
1	**ei**[ei]、**a**e[ai]、**a**i[aːi]
2	**u**i[ui]、**w**i[ɯi]、**o**i[oi]
3	**ae**u[au]、**o**u[ou]、**a**u[aːu]、**a**w[aɯ]
4	eu[eu]、**i**u[iu]
5	**a**m、**a**n、**a**ng
6	(**e**m、**e**n、**ie**ng) ; (**ie**m、**ie**n、**ie**ng)
7	(**o**m、**o**n、**o**ng) ; (**ue**m、**ue**n 、**ue**ng 、**e**n）
8	（**ae**m 、**ae**n、**ae**ng）；（**i**m、**i**n、**i**ng）；（**oe**m、**oe**n、**oe**ng）；（**u**m 、**u**n 、**u**ng） ；（**w**n 、**w**ng）
9	（**a**p、**a**t、**a**k）；（**a**b、**a**d、**a**g）
10	（**e**p、**e**t、**e**k）；（**e**b、**e**d、**e**g）；（**ie**p、**ie**t、 **ie**k）；
11	（**o**p、**o**t、**o**k）；（**o**b、**o**d、**o**g）

12	（**ue**p、**ue**t、**ue**k）；（**ue**b、**ue**d、**ue**g）；（**e**t、**e**d）
13	（**ae**p、**ae**t、**ae**k）；（**ae**b、**ae**d、**ae**g）
14	(**i**p、**i**t、**i**k) ; (**i**b、**i**d、**i**g)
15	(**oe**p、**oe**t、 **oe**k) ; (**oe**b、 **oe**d、**oe**g) ; (**u**p、**u**t、**u**k) ; （**u**b、**u**d、**u**g） **w**t、**w**k ; **w**d、**w**g

แหล่งที่มา Magnificent Zhuang songs หวง เก๋อ (2533 : 21-22)

ในบรรดากลุ่มคำสัมผัส 15 กลุ่มแบ่งโดย หวง เก๋อ สระในกลุ่มเดียวกันสามารถสัมผัสกันได้ แต่รูปแบบการสัมผัสคำเช่นนี้ค่อนข้างแคบ

Liu Hui & Lu Minning (2560 : 16-30) กล่าวว่า ในภาษาจ้วง เสียงยาวกับเสียงยาว เสียงสั้นกับเสียงสั้น เสียงสูงกับเสียงสูง เสียงต่ำกับเสียงต่ำและเสียงลักษณะอื่น ๆ หากตำแหน่งของการออกเสียงเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันล้วนสามารถสัมผัสกันได้ รูปแบบการสัมผัสคำในเพลงเหลียว มีความยืดหยุ่นเป็นอย่างมาก หากสระเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันก็สามารถสัมผัสกันได้ พยางค์ที่มีวรรณยุกต์เดียวกันก็สามารถสัมผัสคล้องจองได้เช่นกัน สระเดี่ยว เช่น สระ o สัมผัสกับสระ u และสระ e ก็สามารถสัมผัสกับสระ i นอกจากนี้ สระประสม aen aeng และ aem ก็สามารถสัมผัสกับสระ in ing Im และ ei ก็สามารถสัมผัสกับสระ i ซึ่งลักษณะสัมผัสเช่นนี้เป็นรูปแบบการสัมผัสที่ค่อนข้างกว้าง และรูปแบบคำสัมผัสที่เห็นได้ชัดเจนและเป็นพื้นฐานของเพลงเหลียวก็คือการสัมผัสคำกลางกับคำสุดท้าย แบ่งเป็นสองประโยค บนและล่าง ซึ่งเพลงเหลียว เกือบทุกเพลงก็มีเป็นคำสัมผัสคำกลางและคำสุดท้าย

1.2 รูปแบบของการสัมผัสคำในเพลงเหลียว

1.2.1 การสัมผัสคำกลาง (เอว) และคำท้าย (เท้า)

หวง เก๋อ (1990 : 26) กล่าวไว้ว่า “สัมผัสคำกลางและคำท้าย” คือ คำท้ายของประโยคก่อนหน้าสัมผัสกับ คำกลางใดก็ได้ ก็คือ คำสัมผัสของคำกลาง(เอว) และคำท้าย (เท้า) เช่นเดียวกับส่วนของร่างกายมนุษย์ระดับแนวหน้า คือ หัว (ต้น), สุดท้าย คือ ท้าย (เท้า) ซึ่งลักษณะรูปแบบคำสัมผัสเช่นนี้ พบเห็นได้ทั่วไปใน เพลงเหลียว

หากยกตัวอย่าง สองประโยคดังต่อไปนี้ ○ อ่านว่า “หัว” ในภาษาจีน A1 เรียกว่า “คำท้าย” (เท้า) และ A2 สามคำ จะเรียกว่า “คำกลาง” (เอว) และคำกลาง (เอว) ตัวที่สาม จะเป็นตำแหน่งที่ใช้สัมผัสที่มักพบได้บ่อยที่สุด แน่นอนว่าตำแหน่ง A2 ก็สามารถนำมาสัมผัสได้เช่นกัน หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า คำท้าย (เท้า) ของประโยคแรก ตำแหน่งจะไม่เปลี่ยนแปลง แต่คำกลาง (เอว) ของประโยคที่สอง สามารถปรับเปลี่ยนขยับไปทางซ้ายได้ ซึ่งรูปแบบการสัมผัสคำก็จะมีความยืดหยุ่นได้เสมอ

เนื้อหาทุกเพลงของเพลงเหลียว ล้วนแสดงความหมายพื้นฐานออกมาได้อย่างสมบูรณ์ เนื้อหาของเพลงก่อนหน้าและเพลงถัดไปมีความเชื่อมโยงกัน คำเริ่มต้นของทุกประโยคจะเรียกว่า “ หัว” และคำสุดท้ายจะเรียกว่า เท้า หรือคำท้าย (หรือบ้างก็เรียกว่า หาง หรือ เหว่ย ในภาษาจีน) และคำตรงกลางสามคำจะเรียกว่า คำกลาง หรือ เอว (เอว) ในภาษาจีน อาทิเช่น “A” ในบรรทัดที่สองซึ่งเป็นบรรทัดถัดไป เป็นตำแหน่งคำกลาง หรือ เอว ในคำสัมผัส ซึ่งรูปแบบพื้นฐานของการสัมผัสคำกลางและคำท้ายนั้นมีรูปแบบดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 พื้นฐานของคำกลาง รูปแบบการสัมผัสและคำท้าย

ต้น (หัว)	กลาง	กลาง	กลาง	ท้าย (เท้า)
○	○	○	○	**A1**
○	**(A2)**	**A2**	**(A2)**	○

แหล่งที่มา หนังสือเพลงเหลียว Zhang Shengzhen (2536 : 9-10)

ตัวอย่างข้างต้น เป็นการยกตัวอย่างแบบ 2 ประโยค ถัดไปจะเป็นการยกตัวอย่างของประโยคสมบูรณ์ในเพลงเหลียว หนึ่งเพลงจะประกอบไปด้วย 4 ประโยค รูปแบบของการสัมผัสคำกลางและคำท้ายมีรูปแบบดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การสัมผัสคำกลางและคำท้ายมีรูปแบบ

ต้น	**กลาง**	**กลาง**	**กลาง**	**ท้าย**
○	○	○	○	**A**
○	○	**A**	○	**B**
B	○	○	○	**C**
C	**(C)**	○	○	○

แหล่งที่มา หนังสือเพลงเหลียว Zhang Shengzhen (2536 : 16)

1.2.2 การสัมผัสคำท้าย (เท้า) และคำต้น (หัว)

ในคำร้อง 4 ประโยคของเพลงเหลียว มักจะมีตำแหน่งคำสัมผัสคำกลางและคำท้ายจำนวนหนึ่งตำแหน่งหรือมากกว่าขึ้นไป ในขณะเดียวกันก็จะมีการสัมผัสคำท้ายและคำต้น หรือ คำท้ายสัมผัสคำท้าย หากมีการสลับสัมผัสคำกลาง ไปทางซ้ายหรือทางขวา ในเพลงเหลียวนั้น จะกลายเป็นการสัมผัสคำท้ายและคำต้นกับสัมผัสคำท้ายและคำท้าย การสัมผัสคำลักษณะนี้ไม่เพียงแต่เพิ่มรูปแบบการสัมผัสคำให้กับเพลงเหลียวแล้ว

ทั้งยังทำให้หลักการสัมผัสคำของเพลงเหลียวนั้นมีความเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย สร้างความแข็งแกร่งในความงามของการสัมผัสเสียง

ตารางที่ 4 หลักการสัมผัสคำของเพลงเหลียว

ต้น	**กลาง**	**กลาง**	**กลาง**	**ท้าย**
ngeih	sam	nyied	va	**hai** **A**
niuz	vunz	**lai** **A**	bae	**liuh** **B**
liuh **B**	bae	byoz	dawz	**byoz** C
byoz **C**	lawz	cwt	fwen	doiq

แหล่งที่มา หนังสือเพลงเหลียว Zhang Shengzhen (2536 : 51)

ความหมายภาษาจีน: ดอกไม้บานในเดือนมีนาคม ทุกคนมารวมตัวกันเพื่อร้องเพลง ร้องเพลงที่นี่เสร็จแล้วก็ไปร้องเพลงที่อื่น มีเพลงจากทั่วทุกมุมโลก

การสัมผัสคำกลางและคำท้ายซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการสัมผัสคำกลางและคำท้ายมีเพียงรูปแบบเดียว คือ การสัมผัสคำกลางและคำท้าย (A) และการสัมผัสคำท้ายกับคำท้าย (B)

ตารางที่ 5 หลักการสัมผัสคำกลางละคำท้าย (A)

ต้น	**กลาง**	**กลาง**	**กลาง**	**ท้าย**
○	○	○	○	A
○	○	A	○	B
○	○	○	○	B
○	○	B	○	○

แหล่งที่มา หนังสือเพลงเหลียว Zhang Shengzhen (2536 : 58)

ตารางที่ 6 หลักการสัมผัสคำท้ายกับคำท้าย (B)

ตัวอย่างที่ 2

ต้น	กลาง	กลาง	กลาง	ท้าย
rumz	gvaq	naj	liz	lingj **A**
rumz	gvaq	dingj **A**	faex	leux **B**
rumz	gvaq	naj	yi	yiu **B**
dox	ciuz B	hai	fwen	doiq

แหล่งที่มา หนังสือเพลงเหลียว Zhang Shengzhen (2536 : 64)

ความหมายภาษาจีน: ดอกไม้นี้กำลังบานอยู่ เมื่อดอกไม้ที่สดใสบานสะพรั่ง รูปร่างอันละเอียดอ่อนที่สะท้อนอยู่ในดอกไม้ดูมีเสน่ห์มาก (หมายถึง:ชอบดอกไม้ในฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และฤดูหนาว และทุกความอบอุ่นที่คุณให้ฉันยืม)

ตารางที่ 7 หลักการสัมผัสคำท้ายกับคำท้าย

ตัวอย่างที่ 3

ต้น	กลาง	กลาง	กลาง	ท้าย
youq	giz	de	li	lin **A**
yaek	mbin **A**	youh	mbouj	byaij **B**
mbin	le	fwed	mbouj	hai **B**
byaij	le	maeh B	dox	dauq

แหล่งที่มา หนังสือเพลงเหลียว Zhang Shengzhen (2536 : 44)

ความหมายภาษาจีน: การไม่สามารถรักได้นั้นเป็นบาดแผลที่ซ่อนอยู่ในใจ ซึ่งเวลาไม่สามารถลบล้างได้ ลม และฝนไม่สามารถซ่อนได้ ความเจ็บปวดอยู่ในใจ

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า มีทั้งการสัมผัสคำแบบคำกลางกับคำท้าย (A) และ ยังมีการสัมผัสคำท้ายและคำท้าย (B) ที่เป็นรูปแบบพื้นฐานของการสัมผัสคำของเพลงเหลียว ซึ่งแบ่งได้ดังนี้ ในประโยคแรกเป็นการสัมผัสคำกลางกับคำท้าย ในประโยคที่ 2 และ 3 จะเป็นการสัมผัสคำท้ายกับคำท้าย ในประโยคที่ 3 และประโยคที่ 4 จะเปลี่ยนกลับมาเป็นการสัมผัสคำกลางและคำท้ายเช่นเดิม ซึ่งลักษณะการสัมผัสคำเช่นนี้จะปรากฏเห็นได้มากที่สุด ซึ่งจะเป็นรูปแบบที่พบเห็นได้ทั่วไปในเพลงเหลียว ลักษณะการสัมผัสคำเช่นนี้ถูกสร้างขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงรูปแบบการสัมผัสคำแบบเดียวกันทั้งบทเพลง ดังนั้นจึงมีการเพิ่มเติมรูปแบบการสัมผัสคำขึ้นอีกรูปแบบหนึ่ง ทำให้ เพลงเหลียว มีรูปแบบการสัมผัสคำที่หลากหลายและมีความยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้เสมอ

ในอดีตเพลงพื้นบ้านถือเป็นกิจกรรมที่คนทั่วไปฟังและร้องในชีวิตประจำวัน เป็นการแสดงความรู้สึกและความบันเทิงแก่ตนเอง หากมีข้อกำหนดที่เคร่งครัดเกินไปเกี่ยวกับวิธีการสัมผัสคล้องจองของเนื้อเพลงย่อมทำให้สูญเสียความหมายดั้งเดิมและไม่สามารถเผยแพร่สู่สาธารณชนได้ เพลงเหลียวต้องใช้การคล้องจองที่คำกลางกับคำท้ายด้วย แต่เมื่อเทียบกับวิธีการคล้องจองของเพลงพื้นบ้านอื่นๆ วิธีการคล้องจองของ "เพลงเหลียว" มีความยืดหยุ่นมาก

การวิเคราะห์ความงดงามของการเชื่อมโยงการขัดเกลาสำนวนในเพลงเหลียว

1. การใช้การอุปมาอุปไมยในเพลงเหลียว

พจนานุกรมภาษาจีนสมัยใหม่ (2021 : 531) นิยามการอุปมาอุปไมย ว่า เป็นการใช้สิ่งที่คุ้นเคยมาอธิบายอีกเรื่องหนึ่ง เพื่อช่วยให้เข้าใจ เชื่อมโยงและจินตนาการทำให้เนื้อหาสำนวนมีความสดใส มีชีวิตชีวาและเป็นรูปลักษณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งเห็นสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งและได้รู้จักสิ่งนั้น " หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า "อุปมาอุปไมย" การอุปมาอุปไมยได้รับการบันทึกครั้งแรกในหนังสือ "Shangshu" เป็นวิธีการเชิงวาทศิลป์ที่ใช้งานมากที่สุดและแพร่หลายที่สุดในภาษาจีน ได้รับการเสริมคุณค่าและพัฒนาอยู่เสมอพร้อมกับการพัฒนาภาษาซึ่งใช้ได้กับทุกสภาพแวดล้อมของภาษาและมักใช้ในงานวรรณกรรม นอกจากนี้ยังใช้กันทั่วไปในเพลงพื้นบ้าน รวมถึงใช้ใน "เพลงเหลียว" ตามองค์ประกอบสี่ประการของการอุปมา: สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ คำเปรียบเทียบ และความคล้ายคลึงกันระหว่างสิ่งเปรียบเทียบและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ อย่างไรก็ตาม “เพลงเหลียว” ในฐานะเป็นหนึ่งในวรรณกรรมดั้งเดิมที่เป็นตัวแทนของชางจ้วง มีการใช้อุปมาอุปไมยในการพรรณาบรรยายทิวทัศน์ พรรณนาตัวละคร และแสดงอารมณ์ ดังนั้น การอุปมาอุปไมยเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

การอุปมาอุปไมยเป็นที่ชื่นชอบของชาวจ้วงเนื่องจากมีประวัติการใช้มายาวนานและมีความเรียบง่ายสะดวกในการใช้ จนถึงปัจจุบันในเทศกาลของชาวจ้วงและการแข่งขันเพลงพื้นบ้าน ผู้คนใช้การอุปมาอุปไมยในเพลงเป็นเกณฑ์ในการตัดสินเพลงที่ดี นอกเหนือจากการอุปมาอุปไมยพื้นฐานสามประเภท ได้แก่ การเปรียบ “เหมือน” การเปรียบ "เป็น" และการเปรียบ “แทน” แล้ว "เพลงเหลียว" ยังใช้อุปมาอุปไมยแบบกว้าง การอุปมาแบบสิ่งใกล้เคียง การอุปมาแบบโดยใช้คำหลายคำทั้งสามรูปแบบ ซึ่งมีความสดใสและลึกซึ้ง อีกทั้งยังช่วยเสริมเสน่ห์ทางศิลปะการขัดเกลาสำนวนได้อีกด้วย

การเปรียบ “เหมือน” คือ การเปรียบที่ผู้อ่านสามารถเห็นได้ชัดเจน โดยใช้สิ่งอื่นมาเปรียบเทียบบางสิ่งเพื่อแสดงความสัมพันธ์ที่คล้ายคลึงกันระหว่างทั้งสอง เช่น “เสมือน” “เหมือน” “คล้าย” “ดูเหมือน” “คล้ายกับ” “ดูประหนึ่ง” “เช่นเดียวกัน” มักจะถูกนำมาใช้ แต่ใน "เพลงเหลียว" จะมีคำอุปมาอุปไมยปรากฏเพียงสามคำเท่านั้น คือ “เหมือน” “คล้าย” “เสมือน” ซึ่งจะปรากฏดังตัวอย่างต่อไปนี้

山顶有花山脚香，桥底有水桥面凉
บนยอดเขามีดอกไม้หอมที่เชิงเขา ใต้สะพานมีสะพานน้ำผิวเย็นเยือก
心中有了愤怒，山歌如火出胸膛
ด้วยความโกรธภายในใจ บทเพลงพื้นบ้านก็เพลุ่งพล่านออกมาจากอกเสมือนไฟ
山歌像泉水流，深山老林处处有
บทเพลงพื้นบ้านเปรียบเหมือนน้ำพุ ที่ไหลไปทั่วภูเขาลึกและป่าเก่าแก่
若还有人来阻挡，冲破河堤淹没大地。
หากยังมีคนมาขัดขวาง ก็จะพังทลายและจมลงสู่พื้นดิน
虎死骨头留深山，龙死骨头在深海。
กระดูกเสือที่ตายก็เหลืออยู่ในภูเขา และกระดูกของมังกรที่ตายก็อยู่ในทะเลลึก
唱歌不怕头落地，就算死咱也要唱。
ร้องเพลงไม่กลัวตกต้องปักลงดิน ถึงตายพวกเราก็ยังจะต้องร้องเพลง
猛虎若是再伤人，咱敲它牙三根。
ถ้าเสือทำให้ผู้คนต้องเจ็บอีก พวกเราจะจัดการมันให้เสียสิ้น

เพลงนี้เปรียบเทียบเพลงพื้นบ้านกับความโกรธ กับน้ำพุที่ไม่เคยเหือดแห้ง และเปรียบเทียบข้าราชการที่กดขี่ประชาชนราวกับเสือที่ดุร้าย เนื่องจากข้าราชการท้องถิ่นบางคนในสังคมเก่ามักจะกดขี่ประชาชน จึงนำความโกรธมาแต่งขึ้นเป็นเพลงพื้นบ้านความไม่พอใจในหัวใจแสดงออกผ่านการร้องเพลง ดังนั้น เพลงพื้นบ้านจึงเป็นเสียงของประชาชนทั่วไปซึ่งเป็นอาหารทางจิตวิญญาณที่ขาดไม่ได้สำหรับพวกเขาและเป็นหนทางให้คนยากจนต่อต้านการกดขี่ การร้องเพลงเกี่ยวกับความยากลำบากและความทุกข์ทรมานของคนจน มีดังอีกตัวอย่างต่อไปนี้

例1：世界像圩镇，时间到就散
ตัวอย่างที่ 1 โลกก็เหมือนตลาด คนออกไปเมื่อหมดเวลา

เป็นการเปรียบเทียบโลกกับตลาดโดยตรง เป็นวันตลาดนัดที่ตลาดหมู่บ้าน (เช่น ตลาดนัดวันอังคารที่ประเทศไทย) ผู้คนจะมาซื้อของใช้ดังนั้นจะเป็นวันที่คึกคักมากและเมื่อถึงเวลาผู้คนก็จะแยกย้ายกันกลับบ้านและตลาดที่คึกคักก็จะเงียบสงบลง “การกระจัดกระจาย” หมายถึง สิ่งต่างๆ ตั้งแต่ความเจริญรุ่งเรืองไปจนถึงการถดถอย ถูกใช้เป็นคำอุปมาในช่วงเวลาที่ผู้คนจะต้องมีความแตกต่างกันและเป็นเพียงเรื่องของเวลาเท่านั้น

2. การใช้การเปรียบ “แทน” ในเพลงเหลียว

การเปรียบ “แทน” ใช้การเปรียบ “แทน”เพื่อแทนที่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบกับคำที่นำมาเปรียบแทนเป็นการเปรียบเทียบที่ไม่สามารถปรากฏได้ ต้องนำสิ่งที่นำมาเปรียบ “แทน”มาเป็นตัวแสดงออกของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ เป็นคำอุปมาโดยนัย ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1 燕子盼屋檐，鹡鸰（一种鸟，鹡鸰鸟）盼水边，水边干枯了，鸟到哪依靠?

นกนางแอ่นมองดูชายคา และนกกระทา (นกชนิดหนึ่ง นกกระทา) มองไปทางริมน้ำ เมื่อริมน้ำแห้งเหือด นกจะอาศัยอยู่ที่ไหน?

ตัวอย่างที่ 2 花盛开，开在别人园，人看眼不眨，我只能空望

ดอกไม้บาน แต่เบ่งบานในสวนของคนอื่น ผู้คนไม่กระพริบตา ฉันได้แต่หวังอย่างไร้ประโยชน์

ตัวอย่างที่ 1 ใช้คำอุปมาแบบเปรียบแทนสองตำแหน่ง ประการแรก ใช้ "นกนางแอ่นมองไปดูชายคา นกกระทามองไปทางริมน้ำ" เพื่ออธิบายทัศนคติของผู้ร้องที่มีต่อความรักมั่นคงของคนที่ชอบ และเป็นคำสารภาพของผู้ร้อง เหมือนกับนกนางแอ่นที่ไม่อาจออกจากชายคา และนกกระทาที่ไม่อาจละทิ้งริมน้ำได้ ผู้ร้องหวังที่จะอยู่กับบุคคลนั้นตลอดไปและไม่มีวันแยกจากกัน นอกจากนี้ยัง ใช้ "น้ำแห้งเหือด นกไม่มีอะไรพึ่งได้" เป็นอุปมาว่า ถ้าคนที่คุณชอบทิ้งคุณไป คุณจะเป็นเหมือนนกที่ไม่มีอะไรพึ่งพาได้ น่าสงสารมาก อุปมาทั้งสองแสดงถึงความแน่วแน่ของผู้หญิง ความรักที่มีต่อผู้ชาย ถ้าคุณไม่แต่งงาน คุณจะจำเขาได้เพียงคน ๆ เดียวในชีวิตนี้ ฉันหวังว่าผู้ชายจะไม่ทำให้ความรักของเขาผิดหวัง

ตัวอย่างที่ 2 นำดอกไม้เปรียบเทียบแทนคน ซึ่งปกติทั่วไปจะใช้เปรียบเทียบแทนผู้หญิง ชาวจ้วงมักใช้คำอุปมาเพื่อเปรียบเทียบคนกับดอกไม้ ผู้หญิงเป็นดอกไม้สีแดง ซึ่งเป็นดอกไม้ที่สดใสและสวยงาม ในขณะที่ผู้ชายเปรียบแทนดอกไม้สีขาว ในเนื้อเพลงผู้ร้องจะนำดอกไม้มาเปรียบเทียบกับผู้หญิง ดอกไม้ที่ทำให้คนตะลึง จงใจที่จะแสดงความรักของตัวเองให้อีกฝ่ายรับรู้ แต่เขาทำได้เพียงมองจากระยะไกล มีความน่าสงสาร สงสัยว่าอีกฝ่ายเต็มใจให้ฉันเข้าใกล้หรือไม่ สิ่งนี้ไม่เพียงแต่เป็นการแสดงออกถึงความรักของผู้ร้องอย่างไพเราะเท่านั้น แต่ยังทดสอบทัศนคติของผู้หญิงที่มีต่อเขาอย่างชาญฉลาดเพื่อหลีกเลี่ยงความอับอายที่จะถูกปฏิเสธ

การเปรียบเทียบต่อเนื่อง ใช้สิ่งที่เป็นตัวเปรียบแทนสองสิ่งขึ้นไปเป็นการอุปมาอย่างต่อเนื่อง การใช้การเปรียบเทียบต่อเนื่องสามารถเป็นแรงผลักดันอันยิ่งใหญ่ได้

ชาย : เธออยู่ที่ใด มือและเท้าแดงเหมือนดอกไม้ผิวสีขาวราวกับสำลี และคิ้วก็เหมือนปีกนกฟีนิกซ์ มีการใช้อุปมาอุปไมย 3 แบบติดต่อกันเพื่อแสดงถึงตัวตน 3 แบบที่แตกต่างกัน มือและเท้ามีสีแดงก่ำเหมือนดอกไม้ ผิวมีสีขาวเหมือนฝ้าย และ คิ้วสวยราวปีกนกฟีนิกซ์เป็นคำอุปมาสามประโยคที่พรรณนาถึงความงามของผู้หญิงอย่างชัดเจนเน้นความงามที่ไม่มีใครเทียบได้ของผู้หญิงที่สวยงามราวกับนางฟ้า อาจกล่าวได้ว่าผู้หญิงคนนี้ควรอยู่บนท้องฟ้าเท่านั้น และพวกเราจะเห็นในโลกได้อย่างไร แสดงออกถึงความรู้สึกของผู้ร้องที่มีต่อผู้หญิงที่เขาพบเป็นครั้งแรกที่เป็นรักแรกพบ

การเปรียบเทียบเชิงประชดประชัน เป็นรูปแบบพิเศษของการเปรียบเทียบที่แตกต่างจากการอุปมา เป็นการเปรียบเทียบในเชิงตรงกันข้ามของสิ่งที่นำมาเปรียบและสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบ คำอุปมาจะคล้ายกับสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบในประโยคและไม่สามารถเป็นบทความได้ ในทางกลับกัน การเปรียบเทียบใช้เหตุการณ์หรือเรื่องราวที่สมบูรณ์เป็นการอุปมา และใช้น้ำเสียงที่ไพเราะและตลกขบขันเพื่อชี้แจงเรื่องบางเรื่อง ในการเปรียบเทียบเชิงประชดประชัน อาจเป็นบทความแยก และโดยทั่วไปจะมีความหมายของการเสียดสี การตักเตือน และ วิจารณ์ มีการปฏิบัติจริงและคุณค่าทางอุดมการณ์ที่แข็งแกร่ง

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการคล้องจองของภาษาจ้วงเพื่อวิเคราะห์และจัดระเบียบกฎการสัมผัสคล้องจองของเพลงเหลียว ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ รูปแบบความงามของการสัมผัสคำในเพลงเหลียว มี 1) การสัมผัสคำกลาง (เอว) และคำท้าย (เท้า) 2) การสัมผัสคำท้าย (เท้า) และคำต้น (หัว) การใช้การขัดเกลาสำนวนใน เพลงเหลียว มี 1) การใช้การอุปมาอุปไมย 2) การใช้การเปรียบ “แทน”

สุนทรียภาพทางภาษาในเพลงเหลียวของกลุ่มชาติพันธุ์จ้วง กฎการสัมผัสคำดังต่อไปนี้ เสียงยาวกับเสียงยาว เสียงสั้นกับเสียงสั้น เสียงสูงกับเสียงสูง เสียงต่ำกับเสียงต่ำและเสียงลักษณะอื่น ๆ หากตำแหน่งของการออกเสียงเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันล้วนสามารถสัมผัสกันได้ ในเพลงเหลียว รูปแบบการสัมผัสคำมีความยืดหยุ่นเป็นอย่างมาก หากสระเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันก็สามารถสัมผัสกันได้ ลักษณะสัมผัสเช่นนี้เป็นรูปแบบการสัมผัสที่ค่อนข้างกว้าง รูปแบบคำสัมผัสที่เห็นได้ชัดเจนและเป็นพื้นฐานของเพลงเหลียวคือการสัมผัสคำกลางกับคำสุดท้าย แบ่งเป็นสองประโยค ประโยคบนและประโยคล่าง ซึ่งเพลงเหลียวเกือบทุกเพลงมีคำสัมผัสคำกลางและคำสุดท้าย

การใช้สำนวนในการร้องเพลงเป็นนวัตกรรมและไม่ยึดถือสิ่งเดิม ๆ ไม่ล้าสมัย แต่มีแนวคิดใหม่ ๆ เพลงไม่ได้ใช้เทคนิคการขัดเกลาสำนวนเพียงวิธีเดียวเท่านั้น แต่ยังใช้อย่างครอบคลุม การใช้การสัมผัสคำและการขัดเหลาสำนวนแสดงให้เห็นว่าผู้แต่งเพลง (The name is still unknown) มีทักษะในการใช้ภาษามาก ไม่เพียงแต่คำนึงถึงสัมผัสและการขัดเกลาสำนวนของคำร้องเท่านั้น แต่ยังทำให้แต่ละเพลงประกอบเป็นบทกวี 4

ประโยค ประโยคละ 5 คำ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้แต่งเป็นอย่างดี ดังนั้น เราจึงเชื่อว่าแม้เพลงจะเขียนด้วยภาษาพื้นบ้านที่เป็นธรรมชาติและเรียบง่ายที่สุด แต่ก็ยังให้ความสำคัญกับทักษะการแสดงออกทางภาษาเป็นอย่างมาก การศึกษาปรากฏการณ์ทางภาษาและวัฒนธรรมของเพลงพื้นบ้านจากมุมมองของการขัดเกลาสำนวนสามารถช่วยให้เราเข้าใจทักษะการแสดงออกทางภาษาของชาวจ้วงได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้นำทฤษฎีสุนทรียศาสตร์มาวิเคราะห์พบว่า "เพลงเหลียว" มีลักษณะเด่น 3 ประการ ได้แก่ ภาษา ดนตรี และวัฒนธรรม ด้วยเนื้อเพลงของ "เพลงเหลียว" มีกฎการสัมผัสคล้องจองที่ชัดเจน กฎการสัมผัสคล้องจองนี้สอดคล้องกับกฎการคล้องจองของภาษาจ้วงสมัยใหม่ สำหรับการใช้เทคนิคด้านสำนวนโวหารและความเปรียบต่าง ๆ ที่ปรากฏในนอกจากจะทำให้ภาษามีความไพเราะ งดงามแล้ว ยังแสดงให้เห็นว่าชาวจ้วงใช้รูปแบบการพูดโดยนัย ในขณะที่ด้านดนตรี นอกจาก "เพลงเหลียว" จะมีเพลงทั้งหมด 5 ประเภท ในบทเพลงเหล่านี้ปรากฏความหมายแฝง ซึ่งสะท้อนให้เห็นประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์จ้วง

เพลงเหลียวมีการใช้การสัมผัสคำและการเอื้อนคำที่หลากหลาย เมื่อประกอบเข้ากับความงามด้านภาษาที่ปรากฏในเพลงแล้ว ทำให้เพลงเหลียวมีท่วงทำนองที่งดงาม มีความไพเราะ เสียงร้องที่ก้องกังวานสะท้อนอารมณ์และปฏิภาณของคนร้องแสดงให้เห็นเสน่ห์และอัตลักษณ์ของเพลงเหลียว

Ou Yang ruoxiu และ Huang Shaoqing (2529) มีการพูดคุยสั้น ๆ เกี่ยวกับที่มา เนื้อหาพื้นฐานแก่นเรื่อง และความสำเร็จทางศิลปะของ "เพลงเหลียว” เป็นเพลงพื้นบ้านของชาวจ้วงที่มีชื่อเสียง หลังจากถ่ายทอดด้วยวาจามาเป็นเวลานาน ชาวจ้วงผู้รู้หนังสือได้บันทึกเพลงเหลียวด้วยอักษรจ้วงโบราณและเรียบเรียงเป็นบทกวีแต่ละบทมี 4 ประโยค แต่ละประโยคมี 5 หรือ 7 คำ แตกต่างจากเพลงพื้นบ้านของจ้วงอื่น ๆ เนื้อหาได้รับการแก้ไขและเขียนด้วยตัวอักษรจ้วงโบราณ เป็นเพลงพื้นบ้านที่สะท้อนถึงแรงงาน การผลิต ชีวิต ความรัก การแต่งงาน ประวัติศาสตร์ และแง่มุมอื่น ๆ ของชาวจ้วง

การสัมผัสคำที่ใช้คำกลาง (เอว) และคำท้าย (เท้า)) (waist and foot rhyme) เป็นรูปแบบสัมผัสพื้นฐาน เช่น การสัมผัสคำท้าย (เท้า) และคำต้น (หัว) การสัมผัสคำท้ายกับคำท้าย หรือการสัมผัสรูปแบบพิเศษที่เกิดจากสัมผัสพื้นฐาน ล้วนแสดงการสัมผัสแห่งการออกเสียงที่โดดเด่นในเพลงเหลียว นอกจากนี้ วิธีการคล้องจองที่หลากหลายและเข้มข้นส่งผลให้เกิดความสวยงามของจังหวะ เพื่อให้เข้ากับจังหวะดนตรีและสะดวกในการร้องเพลง เนื้อเพลงของ "เพลงเหลียว" จึงให้ความสำคัญกับวิธีการสัมผัสเป็นอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงของ “การสัมผัสคำกลาง (เอว) ”ทำให้การสัมผัสยืดหยุ่นได้ เมื่อเทียบกับเพลงพื้นบ้านอื่นๆ เช่น ประโยคบนและล่างต้องเป็น "การสัมผัสคำท้าย (เท้า)" จะมีความหลากหลายมากกว่าจึงทำให้เพลงไพเราะยิ่งขึ้น

การร้องเพลงเหลียวให้เน้นเสียงธรรมชาติที่เปล่งออกมาจากปากและลำคอ ไม่ค่อยใช้เสียงก้องจึงไม่จำเป็นต้องฝึกแบบมืออาชีพ ดังเช่นในงานวิจัยเรื่อง “The Liao Songs In Ping Guo county, Guang Xi, China” ของ Ni Xu (2564 : 38-54) ระบุว่า ลักษณะเฉพาะของเพลงเหลียวโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางดนตรีวิทยา รวบรวมข้อมูลที่เมืองผิงกั๋ว เขตปกครองตนเองกวางสี ประเทศจีน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยนักวิชาการ นักแต่งเพลงนักร้องและผู้ชม ผลการวิจัยพบว่า เพลงเหลียวใช้กลุ่มเสียง 5 เสียง ประกอบด้วยเสียง ซอล (G)ลา (A) โด (C) เร (D) และมี (E) ที่เรียกว่า บันไดเสียงเพนทาโทนิกเสกล (Pentatonic Scale) การเคลื่อนที่ของทำนองเรียบง่ายใช้การเคลื่อนที่ในขั้นคู่ 25- และใช้คู่สองและสามเป็นส่วนใหญ่และมีการลากเสียงยาว มีผู้ขับร้องสองคน ขับร้องเป็นสองแนว โดยผู้ชายร้องแนวบนและผู้หญิงร้องแนวล่างเป็นการร้องโต้ตอบกัน ใช้ฉันทลักษณ์กลอนแบบชาวจ้วง คือ 1 บท มี 4 วรรค วรรคละ 5 คำใช้ภาษาจ้วงในการขับร้อง
Huang Yun (2547) ศึกษาเรื่อง “The Artistic Personality of Zhuang's Song of the Zhuang Nationality” เชื่อว่า เพลงเหลียวมีลักษณะทางศิลปะดังต่อไปนี้ 1) เทคนิคการเล่าเรื่องมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว บทกวีทั้งหมดใช้รูปแบบการร้องเพลง ความกลมกลืน 2) ภาษาที่ใช้ในบทกวีมีความเหมาะสมและชัดเจน 3) บางฉากมีการบอกใบ้อย่างชาญฉลาดแทนที่จะอธิบายในเชิงบวกเชิงลบ 4) กิจกรรมทางจิตวิทยาของพระเอกและนางเอกมีรายละเอียดอธิบายชัดเจน และ 5) บทกวีมีกลุ่มอายของกลุ่มชาติพันธุ์ที่เด่นชัด

จะอย่างไรก็ตาม Luo Hantian (2008 : 7) กล่าวว่า บทบาทของการสัมผัสทำให้ท่วงทำนองของเพลงมีความหลากหลาย เสริมอารมณ์ความรู้สึก และช่วยให้จดจำเนื้อร้องได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้น การใช้คำเอื้อนจำนวนมากเป็นการขยายเนื้อหาเชิงอุดมคติที่ปรากฏในเนื้อเพลง เสียงเพลงที่เกิดจากการเอื้อนคำที่แตกต่างกันสะท้อนให้เห็นภาพของชนบทและวิถีชีวิตชาวจ้วง ช่วยเพิ่มบรรยากาศได้อย่างลงตัว เช่นเดียวกับ Wu Songiin (2010 : 16) ที่ให้ความสำคัญของ “คำเอื้อนของดนตรี” ว่า ในการร้องเพลง โดยเฉพาะตอนท้ายของแต่ละบท แต่ละวรรค การลงท้ายด้วยการเอื้อนคำ ไม่เพียงแต่ทำให้นักร้องมีเวลาในการคิดหาเนื้อร้องมาโต้ตอบแล้ว ยังเป็นการทำให้นักร้องเข้าสู่ช่วงที่เฉพาะเจาะจงด้วยท่วงทำนอง เพิ่มความมีชีวิตให้กับเพลง เชื่อมเนื้อหากับอารมณ์ของเพลงให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

การศึกษาเพลงเหลียวเริ่มแรกจากมุมมองของวรรณกรรมพื้นบ้าน Lan Hongen (2506 : 44) ตีพิมพ์ “ความทุกข์ยากในชีวิตของคนจน – อธิบายความเป็นมาของการร้องเพลง” ซึ่งเป็นเอกสารแรกสุดในสาขาวิชาการที่จะศึกษา "เพลงเหลียว" และใน " วรรณคดีจ้วงเบื้องต้น” สรุปว่า ชาวจ้วงเป็นชนชาติที่ชื่นชอบการร้องเพลง ชาวจ้วงชอบร้องเพลงซึ่งมีประวัติยาวนานนับพันปี ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถัง (พ.ศ.1161- 1255) และ ซ่ง (พ.ศ.1503-1822) ประเพณีการร้องเพลงอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวจ้วงก็มีอยู่ ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของ "เพลงสงคราม"ในเพลงเหลียว บรรยายถึงสงครามที่คนจ้วงจำนวนมากถูกจับและส่งไปต่อสู้สงครามนี้นำภัยพิบัติครั้งใหญ่มาสู่ชาวจ้วง ดังนั้น ผู้คนจึงแสดงความเจ็บปวดภายในด้วยการร้องเพลง

Hu Zhongshi (2531 : 24) มีการวิจารณ์เกี่ยวกับบทเพลงบางบทของ "เพลงเหลียว" ทั้งใน หนังสือ "ประวัติศาสตร์วรรณกรรมจ้วง" สรุปว่า เพลงพื้นบ้านของจ้วงถูกสร้างขึ้นโดยคนทำงาน มีเนื้อหามากมาย มีมุมมองและแนวคิดที่หลากหลาย ตลอดจนมีรูปแบบต่าง ๆ เพลงพื้นบ้านแบบดั้งเดิมมีชื่อเสียงเป็นพิเศษและโดดเด่นที่สุด ประกอบด้วยตำนาน การสร้างตำนาน และประวัติศาสตร์ เรื่องราวเพลงพื้นบ้านที่มีเรื่องราวต่าง ๆ ได้กลายมาเป็นวรรณกรรมดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์จ้วงในที่สุด

ในด้านความงามของเพลงเหลียว พบว่า เนื้อหาของเพลงเหลียวมีหัวข้อที่ชัดเจนในแต่ละบทร้อง เพลงที่มีเนื้อหาต่างกันย่อมมีที่มาที่ต่างกัน เช่น “เพลงเดือนมีนาคม” เป็นเพลงเกี่ยวกับความรักของคู่รักชายหญิง เริ่มตั้งแต่การพบเจอและรู้จักกันจนกระทั่งได้แต่งงานกัน หรือ “เพลงสร้างบ้าน” เริ่มจากการจัดเตรียมวัสดุเพื่อสร้างบ้าน การสร้างบ้าน และการย้ายเข้าบ้านใหม่ ส่วน “เพลงสงคราม” แบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ก่อนเกิดสงคราม ระหว่างสงคราม และหลังสงคราม ซึ่งแน่นอนในเนื้อหาของแต่ละเพลงหลีกหนีไม่พ้นการสอดแทรกความรักของชายหนุ่มและหญิงสาว ไม่ว่าจะเป็นการเกี้ยวพาราสี การล่ำลา การอาลัยอาวรณ์ การพลัดพรากและการสมหวัง เป็นต้น Lu Xiaozhen (2556 : 5) กล่าวว่า การใช้สำนวนแสดงอารมณ์และความคิดโดยผ่านภาษา การบรรยาย หรือการพรรณนาให้เห็นฉากและบรรยากาศ พฤติกรรมของตัวละคร ตลอดจนจิตวิทยาต่าง ๆ ผ่านการใช้ภาษาและกลวิธีอื่น ๆ เพื่อสร้างการรับรู้ และการตีความ ก่อให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึกร่วมให้กับผู้ฟังได้เป็นอย่างดี เหล่านี้ล้วนเป็นสุนทรียภาพที่ปรากฏในบทเพลงเหลียว

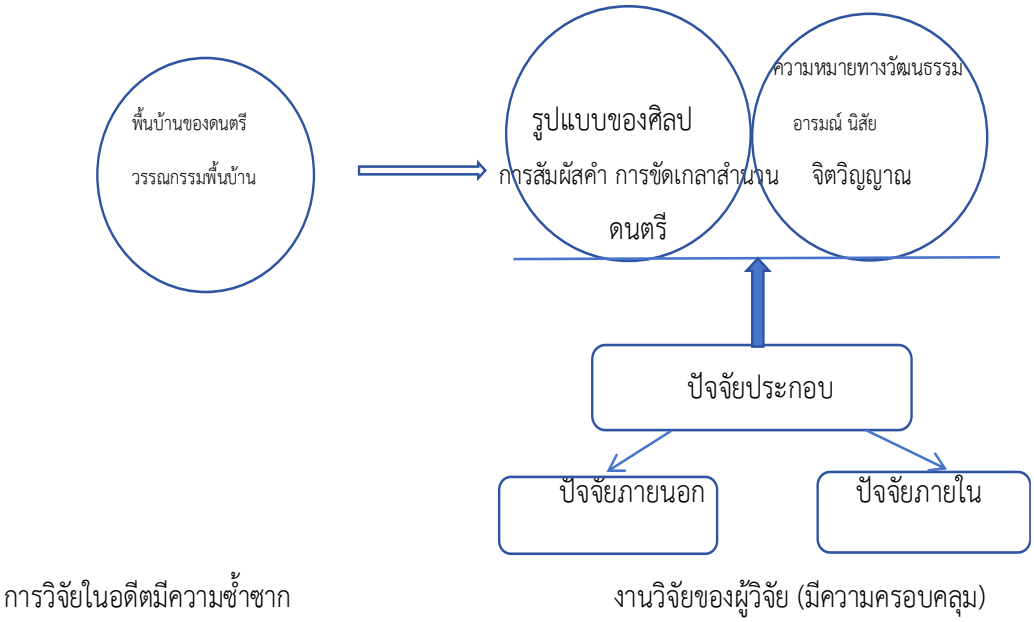
Chen Ju (2527 : 19) ศึกษาเรื่อง “The Artistic Personality of Zhuang's Song of the Zhuang Nationality” ศึกษาการวิจัยวรรณกรรมในเพลงและเชื่อว่าบุคลิกภาพทางศิลปะของเพลงเหลียวจะแสดงออกใน 3 ด้าน ด้าน 1 ในรูปแบบมุมการเขียนและการเลือกตัวละคร ด้านที่ 2.ในการเล่าเรื่อง มุมมองการเน้นย้ำและวิธีการที่ผิดปกติ และด้านที่ 3 การสืบทอดอย่างสร้างสรรค์และการประยุกต์ใช้รูปแบบภาษาปากและบทกวีจ้วง งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการอภิปรายครั้งแรกเกี่ยวกับลักษณะทางศิลปะของเพลง เป็นที่เชื่อกันว่า เพลงเหลียวได้รับการเผยแพร่มาเป็นเวลานานเนื่องจากมีลักษณะทางศิลปะที่โดดเด่น

องค์ความรู้ใหม่

โดยสรุป การวิจัยก่อนหน้านี้ที่เกี่ยวกับภาษาของ "เพลงเหลียว" ยังขาดอยู่พอสมควร จนถึงปัจจุบันนี้ยังไม่มีการวิจัยและอภิปรายที่เกี่ยวกับ "เพลงเหลียว" จากมุมมองของการสัมผัสและวาทศิลป์ที่ครอบคลุม เจาะลึก และละเอียด ส่วนการวิเคราะห์ "เพลงเหลียว" จากมุมมองสุนทรียศาสตร์ยังไม่ได้เจาะลึก ไม่มีการอธิบายปัจจัยภายในและภายนอกที่ทำให้เกิดสุนทรียภาพในการร้องเพลงอย่างเป็นระบบ

เมื่อพิจารณาจากวรรณกรรมในปัจจุบัน นักวิชาการที่ศึกษา "เพลงเหลียว" มักจะวิเคราะห์จากมุมมองทางคติชนวิทยาหรือดนตรีวิทยา การวิจัยค่อนข้างง่ายและซ้ำซ้อน วิทยานิพนธ์นี้ใช้ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์เพื่อทำการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับความงามภายในและภายนอกของ "เพลงเหลียว" ของจ้วงเป็นครั้งแรก เพื่อสำรวจ

คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ของ "เพลงเหลียว" ตามปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ การสัมผัสคำ การใช้วาทศิลป์ในด้านภาษา ทำนองของเพลงพท้นบ้าน และวิถีชีวติ เพื่อแสดงถึงลักษณะทางสุนทรียภาพ และความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของชาวจ้วง ซึ่งจะทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีการศึกษาจากหลายมิติและมีความครอบคลุมมากกว่า

ภาพที่ 3 งานวิจัยของผู้วิจัย

ด้วยการวิเคราะห์ลักษณะทางภาษาของ"เพลงเหลียว" เพื่อค้นพบปรากฏการณ์การสัมผัสคำและระเบียบวาทศิลป์ อธิบายวิถีชีวิตและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของชาวจ้วง การให้ความสนใจกับปัจจัยภายในและภายนอกของสุนทรียศาสตร์ของ"เพลงเหลียว" เป็นคุณลักษณะที่โดดเด่นของวิทยานิพนธ์นี้ มีเพียงการผสมผสานรูปแบบและความหมายแฝงเท่านั้นที่จะสามารถฟื้นฟูคุณค่าทางสุนทรีย์ได้ และจำทำให้การวิเคราะห์มีความรอบด้านและเป็นรูปธรรม การวิจัยนี้สามารถเจาะลึกเข้าไปเป็นกระบวนทัศน์การวิจัยที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

เปรียบเทียบเพลงพื้นบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ของชาวไทในภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งในประเทศจีนและประเทศในอาเซียน ด้านภาษา กลวิธี การใช้ความเปรียบ และการสัมผัสเสียง สัมผัสคำเพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง โดยเฉพาะการเปรียบเทียบกับเพลงปฏิภาค ซึ่งจะทำให้เห็นวัฒนธรรมและความคิดร่วมของคนในภูมิภาคนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การสืบทอดและการพัฒนาของเพลงเหลียวในสื่อสมัยใหม่ ได้แก่ การริเริ่ม และการพัฒนาของเพลงเหลียว เช่น การถ่ายทอดของครอบครัว การถ่ายทอดของเทศกาลเพลง การถ่ายทอดทางเสียง เทปและซีดี ตลอดจนบทบาทของรัฐบาลและกลุ่มสมาคม องค์กรต่าง ๆ ในการเผยแพร่เพลงเหลียว เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์

เอกสารอ้างอิง

บุญเหลือ ใจมโน. (2564). *สุนทรียภาพในบทกวีนิพนธ์*. กรุงเทพมหานคร: ดีเซมเบอรี่.

Qin, N. (2 558). *Research on Zhuang folk songs.* (壮族民歌研究). Nanning: Guangxi Nationalities Publishing House

หวง เก๋อ. (2533). **Beautiful Zhuang language songs**. (瑰丽的壮语). Nanning: Guangxi Publishing House.

Chen Ju. (2527). *The Artistic Personality of Zhuang's Song of the Zhuang. Nationality.* (壮族的艺术个性). หนานหนิง: สำนักพิมพ์ประชาชนกว่างซี.

Huang Yun. (2547). *Aesthetic people.* (审美的人). Beijing: Commercial Press.

LE,JI. (2546). *หลักสุนทรียศาสตร์.* (美学原理新编). Beijing: Peking University Press.

Liu, H.&.Lu,M,N. (2560). On the rhetorical techniques of phonetic pronunciation of Guangxi Zhuang folk songs. (论广西壮族民歌语音的修辞手法). *Journal of Mudanjiang Normal University.* 4 (2),16-30.

Luo Hantian. (2551). *เพลงสงคราม (贼歌).* หนานหนิง: สำนักพิมพ์สัญชาติ.

Ni Xu. (2564). The Liao Songs In Ping Guo, Guang Xi, China. (平果嘹歌). *Journal of the Baise Academy.* 24 (3),38-54.

Ou Yang ruoxiu และ Huang Shaoqing. (2529). *ประวัติศาสตร์วรรณคดีจ้วง*. หนานหนิง: สำนักพิมพ์ประชาชน.

Wang Jie. (2566). *Aesthetic Illusions and Aesthetic Anthropology.* หนานหนิง: สำนักพิมพ์ประชาชน.

Ye Lang. (2552). *หลักสุนทรียศาสตร์.* (美学原理). ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยปักกิ่ง.

Zhang Shengzhen. (2536). *คลังโบราณรวมเพลงพื้นบ้านของชาติพันธ์จ้วง เพลงเหลียว.*（壮族民歌古籍集成•嘹歌）. Nanning: Guangxi People's Publishing House.

Lu Xiaozhen. (2556). Zhuang folk song metaphor. *Journal of Chongqing University Science and Technology.* 25 (02), 149-151.

Hu Zhongshi. (2531). *ประวัติศาสตร์วรรณกรรมจ้วง.* Nanning: Guangxi People's Publishing House.

กระบวนการพัฒนาเครื่องประดับจากผลทุเรียนจิ๋วของทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

The Development Process of the Accessories from the Tiny Sisaket Lava Durian

อุมาพร ประชาชิต,
กิจติพงษ์ ประชาชิต และ สโมสร อูบคำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
Umaporn Prachachit,
Kittipong Prachachit and Samosorn Oobkham
Sisaket Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: umaporn.p@sskru.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการพัฒนาต้นแบบเครื่องประดับจากผลทุเรียนจิ๋ว ของทุเรียนภูเขาไฟจังหวัดศรีสะเกษ และ 2) เพื่อประเมินคุณภาพการออกแบบเครื่องประดับจากผลทุเรียนจิ๋วของทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเก็บข้อมูลที่ใช้ในการออกแบบพัฒนาเครื่องประดับจากผลทุเรียนจิ๋ว และใช้แบบประเมินคุณภาพการออกแบบเครื่องประดับจากผลทุเรียนจิ๋ว เก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ประเภทเครื่องแต่งกาย จำนวน 30 คน กลุ่มที่ 2 นักออกแบบเครื่องแต่งกายหรือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน รวมกลุ่มเป้าหมาย 39 คน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา 1) กระบวนการพัฒนาต้นแบบเครื่องประดับจากผลทุเรียนจิ๋ว ของทุเรียนภูเขาไฟจังหวัดศรีสะเกษ พบว่าการออกแบบเครื่องประดับอยู่ภายใต้แนวคิด BCG และแนวคิด “อารยธรรมไทศรีสะเกษ” โดยใช้รูปทรงของดอกลำดวนมาเป็นแนวทางและส่วนประกอบที่สำคัญในการออกแบบ ใช้งานฝีมือประเภทเชือกถัก ลวดถัก และการตีกำไล พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องประดับทุเรียนจิ๋ว 6 ผลิตภัณฑ์ และ 2) ประเมินคุณภาพการออกแบบเครื่องประดับจากผลทุเรียนจิ๋วของทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่เป็นสร้อยคอทุเรียนภูเขาไฟ มีคุณภาพการออกแบบสูงสุด ค่าเฉลี่ย 4.45 โดยมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ตรงตามแนวคิดอารยะธรรมไทศรีสะเกษ รองลงมาคือ ต่างหูทุเรียนภูเขาไฟ ปิ่นปักผม เข็มกลัด กำไลข้อมือ และจรหู ตามลำดับ โดยทุกผลิตภัณฑ์เป็นการออกแบบผสมผสานระหว่างวัตถุดิบในท้องถิ่นกับวัสดุงานฝีมือ มีรูปแบบที่ทันสมัย เข้าถึงได้ง่าย สามารถใช้ในชีวิตประจำวันกับชุดทำงานหรือชุดออกงานสวยหรูได้

* วันที่รับบทความ : 9 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 25 เมษายน 2567; วันตอบรับบทความ : 2 พฤษภาคม 2567
Received: April 9 2024; Revised: April 25 2024; Accepted: May 2 2024

คำสำคัญ: กระบวนการพัฒนาเครื่องประดับ; ผลทุเรียนจิ๋ว; ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

Abstract

The study of the development process of the accessories from the tiny sisaket lava durian. The objectives were 1 To study the development process of the accessories from the tiny sisaket lava durian and 2 To find the quality assessment of the design of the accessories from the tiny sisaket lava durian. The data were collected by interviewing and the evaluation model for evaluating the quality assessment of the design of the accessories from the tiny sisaket lava durian, the population were 39 participants from 2 target groups, 1. 30 of OTOP garment traders, and 2. 9 of the experts or the clothing designers. Statistics used to analyze data were Mean, and Standard Deviation.

The results were found that, the design of the accessories is under the BCG concept and the civilization of Sisket ethnic concept, based on the shape of Lumduan flower. The important design component is the handicraft, the string, the knitted with mesh and the bracelet making, developed the 6 products from the tiny lava durian.

The results of the quality assessment of the 6 products from the tiny lava durian showed that the lava durian necklace was at the highest level, with the mean of 4.45, the design mostly according to the civilization of Sisket ethnic concept. Next were lava durian earring, lava durian hair pin, lava durian brooch, lava durian bracelet, and lava durian sideboard as followed. The products were designed mix between the local material and the crafts material, with the fashionable style, accessible, mix and match with the daily working clothes or evening dress.

Keywords : The Development Process of the Accessories; The Tiny Durian ; Sisaket Lava Durian.

บทนำ

ปัจจุบันความเจริญและความทันสมัยของโลกในหลายๆด้าน ได้นำไปสู่ปัญหาความเสื่อมโทรมทางสิ่งแวดล้อมและทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคมโลกเพิ่มมากขึ้น ทำให้การดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน มีความเสี่ยงจากผลกระทบทั้งด้านสิ่งแวดล้อม ความผันผวน การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ รวมถึงผลกระทบจากปัญหาสังคมต่างๆ ตามไปด้วยในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจไทยขยายตัวช้า ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศยังมีรายได้น้อย GDP ชะลอตัว ทำให้รัฐบาลจึงจำเป็นต้องเร่งขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย โดยปรับเปลี่ยนโมเดลรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยไปสู่รูปแบบใหม่ ที่เรียกว่า BCG Economy Model ซึ่งจะช่วยต่อยอดจุดแข็งของประเทศให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ทั้งในด้านความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยอาศัยกลไกวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูงและเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจ ดังนั้นธุรกิจจึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่ดีและสร้างความสมดุลให้ “เศรษฐกิจสามารถเติบโตไปควบคู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน” (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2563)

BCG เป็นเศรษฐกิจแนวใหม่ ที่ภาครัฐและเอกชนต่างให้ความสำคัญ เพราะมีเป้าหมายเดียวกัน คือ การปกป้องสิ่งแวดล้อม (Environment) การลดปัญหาโลกร้อน (Global Warming) ที่กำลังเป็นตัวบั่นทอนทรัพยากรโลก เน้นพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างทั่วถึงบนพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) โมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green หรือ เศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว) มี 3 องค์ประกอบสำคัญด้วยกันคือ B = Bioeconomy เศรษฐกิจชีวภาพ คือ การนำทรัพยากรชีวภาพมา “ผลิตให้คุ้มค่าที่สุด” ควบคู่กับการรักษาสมดุลสิ่งแวดล้อม โดยใช้เทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าและบริการให้มีนวัตกรรมและมีมูลค่าสูง C = Circular economy เศรษฐกิจหมุนเวียน มีแนวทางคือ “การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด” ของที่ใช้ในการผลิตต้องสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ (Recycle, Upcycle) G = Green economy เป็นระบบเศรษฐกิจสีเขียว ซึ่งเป็นการสร้างนวัตกรรมรวมถึงการจัดการสภาพสังคมให้ “กระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด (Zero-Waste)” (บริษัท อินโนเวชั่น เทคโนโลยี จำกัด, 2565) โดยการพัฒนา BCG จะมุ่งเน้นการพัฒนาจากทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

จังหวัดศรีสะเกษซึ่งเป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยที่มีประชากรเกินล้านคน อาชีพหลักคือการทำนา เมื่อหมดฤดูทำนาแล้วจะอพยพเข้าสู่เมืองใหญ่ เพื่อทำงานหาเลี้ยงครอบครัว การหลั่งไหลเข้าสู่ตัวเมือง ทำให้ที่นาถูกทิ้งไม่ได้ใช้ประโยชน์เป็นจำนวนมาก ต่อมา เมื่อรัฐบาลหันมาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น กระจายการพัฒนามายังกลุ่มเกษตรกรทั้งในส่วนของอาชีพ การศึกษา แรงงาน เทคโนโลยีต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงที่นาให้เป็นที่สวนมีการปรับปรุงพื้นที่ให้เหมาะแก่การปลูกผลไม้และพืชสวนต่างๆ ที่นำมาจากแหล่งอื่น ๆ เช่น เงาะ ทุเรียน มังคุด จากภาคตะวันออก สะตอ ต้นยางพารา จากภาคใต้ เป็นต้น กระทั่งการปลูกพืชสวนได้กลายเป็นอาชีพหลัก จากเกษตรกรชาวนาเป็นชาวสวนชาวไร่ โดยเฉพาะการส่งเสริมให้มีการปลูกพืชสวนเศรษฐกิจในพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ อำเภอขุนหาญ อำเภอศรีรัตนะ อำเภอยางชุมน้อย อำเภอวังหิน และอำเภอภูสิงห์ เป็นต้น (สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ, 2565) จังหวัดศรีสะเกษที่เคยได้รับการขนานนามว่าเป็นเมืองยากจนติดอันดับของประเทศ ได้กลายเป็นเมืองเกษตรไปอย่างเต็มตัว มีการนำพืชสวนมาทดลองปลูกแล้วได้ผลแท้จริงเกือบ 100 % และหนึ่งในผลไม้ที่ได้รับความนิยมนั่นคือ ทุเรียน ได้กลายเป็นผลไม้ที่สร้างชื่อให้กับจังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้ชื่อ ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ ส่งขายไปยังพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศ สร้างมูลค่าให้กับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ของจังหวัดและชุมชนอย่างต่อเนื่อง

นอกจากทุเรียนจะสามารถรับประทานสดๆ ได้แล้ว ยังสามารถนำมาแปรรูปทุเรียนให้เกิดเป็นเมนูใหม่ที่แสนอร่อยและช่วยเก็บรักษาไว้ได้นานขึ้น ไม่ว่าจะเป็น ทุเรียนทอด ทุเรียนกวน ทั้งนี้ยังมีเรื่องที่หลายๆ คนไม่เคยรู้ เกี่ยวกับทุเรียนระยะตัดแต่ง หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ‘ผลทุเรียนจิ๋ว’ นั่นเอง เพราะแม้ว่าทุเรียนจะสามารถนำมาแปรรูปทุเรียนให้เกิดประโยชน์อีกมากมาย แต่ก็น่าเสียดายว่ายังมีผลทุเรียนอีกจำนวนมากที่ยังไม่

ถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และสร้างมูลค่าใดๆ เพราะชาวสวนต้องตัดผลทุเรียนจิ๋วทิ้งโดยเฉลี่ยแล้วราว 200-300 ผลต่อหนึ่งต้น เนื่องจากทุเรียนหนึ่งต้นจะออกดอกจำนวนมาก ถ้าปล่อยให้ทุกดอกกลายเป็นผลทั้งหมดจะเกิดการแย่งอาหารกันทำให้แต่ละผลไม่เติบโตไม่ได้คุณภาพ ชาวสวนจึงต้องเลือกผลที่จะเจริญเติบโตได้ดีและมีรูปร่างสวยงาม จากช่อละ 20 ดอก เหลือเพียง 1 ผลเท่านั้น เพื่อจะขายได้ราคาดีช่วยเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรในแต่ละปี (ชนินทร ท้าวธงชัย , สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2566)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าผลทุเรียนจิ๋วที่เหลือทิ้งจนกลายเป็นของเหลือใช้ทางการเกษตร สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ ได้ โดยใช้แนวคิด BCG เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและช่วยให้เกษตรกรและชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงตั้งใจศึกษาเพื่อค้นหาวิธีการสร้างประโยชน์จากผลทุเรียนจิ๋วในการประดิษฐ์เป็นเครื่องประดับของที่ระลึก เพื่อผู้ประกอบการและ SME ชาวสวนทุเรียนจังหวัดศรีสะเกษ จะสามารถนำมาพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน สามารถช่วยเพิ่มมูลค่าจากของเหลือใช้ทางการเกษตรให้ได้ประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ยังเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ ตามนโยบายการขับเคลื่อน BCG การนำของเหลือใช้ทางการเกษตรที่สูญเปล่าไม่มีคนสนใจ มาสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษากระบวนการพัฒนาต้นแบบเครื่องประดับจากผลทุเรียนจิ๋วของทุเรียนภูเขาไฟจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อประเมินคุณภาพการออกแบบเครื่องประดับจากผลทุเรียนจิ๋วของทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ออกแบบเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) รายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลสภาพปัญหาของทุเรียนจิ๋วในระยะตัดแต่ง โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ ต.พราน อ.ขุนหาญ จ.ศรีสะเกษ ได้แก่ สวนบุญส่ง (นายชนินทร ท้าวธงชัย) สวนลุงเสริม (นายเสริม หาญชนะ) และสวนลุงเวียง (นายเวียง สุภาพ) จากนั้นใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ความพร้อมและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นที่ 2 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหา โดยผู้วิจัยทำการศึกษาคุณสมบัติของทุเรียนจิ๋ว กระบวนการจัดการผลทุเรียนจิ๋วก่อนนำมาประดิษฐ์เป็นเครื่องประดับ ศึกษาอัตลักษณ์ของจังหวัดศรีสะเกษ และแนวทางในการประดิษฐ์เครื่องประดับทำมือ (Handmade) โดยศึกษาจากเอกสารชั้นรอง ได้แก่ บทความ ข่าว งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 3 การออกแบบนวัตกรรม ออกแบบและพัฒนาผลทุเรียนจิ๋วให้กลายเป็นเครื่องประดับในรูปแบบต่างๆ ภายใต้แนวคิด “อารยธรรมไทศรีสะเกษ” มีกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมทำการศึกษา คือ กลุ่มชาวสวนทุเรียนตำบลพราน อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ และกลุ่มทอผ้าไหมสิริลาวา อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ

ขั้นที่ 4 การทดลองใช้นวัตกรรมและการประเมินคุณภาพการออกแบบเครื่องประดับจากผลทุเรียนจิ๋ว มีกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ประเภทเครื่องแต่งกาย จำนวน 30 คน กลุ่มที่ 2 นักออกแบบเครื่องแต่งกายหรือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน รวมกลุ่มเป้าหมาย 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพเครื่องประดับจากทุเรียนจิ๋ว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดนิทรรศการและนำเสนอภายในงานต่าง ๆ ที่หน่วยงานราชการภายในจังหวัดศรีสะเกษขึ้น ได้แก่

1) งานมหกรรมนำทุ่งกุลา ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษงานวิจัยด้าน BCG ประเด็นผ้าและเครื่องประดับจากเปลือกทุเรียนภูเขาไฟ โดยมี ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นผู้รับฟังการนำเสนอ และมีกลุ่มเป้าหมายจากหน่วยงานราชการและผู้ประกอบการ OTOP เข้าชมและประเมินแบบสอบถาม จำนวน 10 คน

2) งานเทศกาลทุเรียนภูเขาไฟ ณ ศาลากลางจังวัดศรีสะเกษ โดยมี นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นผู้รับฟังการนำเสนอ และมีกลุ่มเป้าหมายจากหน่วยงานราชการและผู้ประกอบการ OTOP เข้าชมและประเมินแบบสอบถาม จำนวน 10 คน

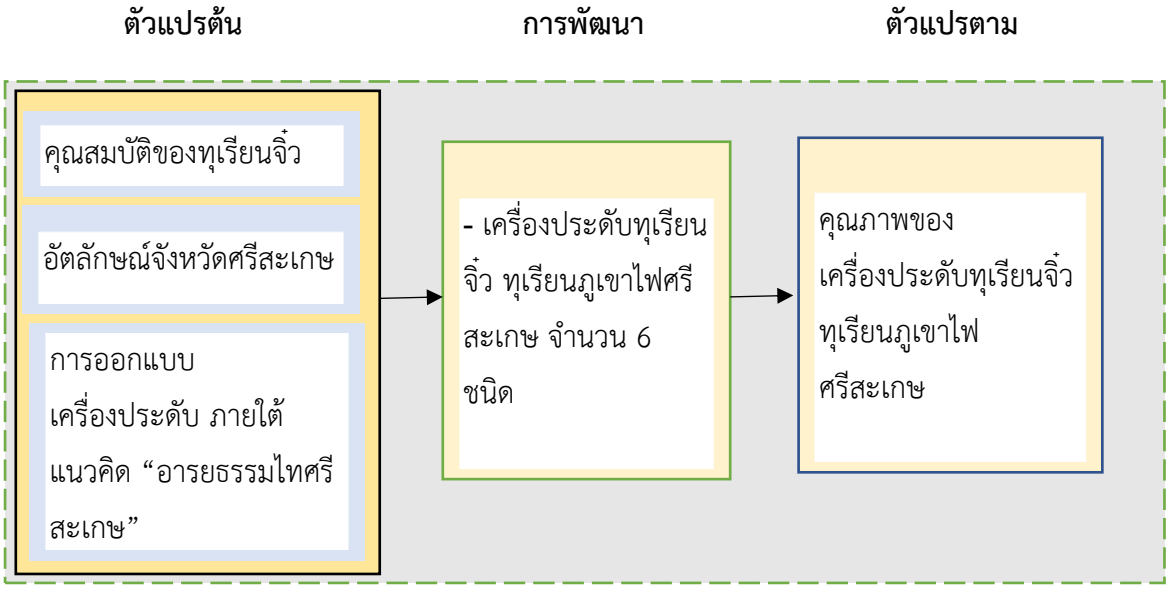
3) นิทรรศการ การบริหารจัดการภาครัฐ PMQA ณ ศูนย์ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยมี นายวัฒนา พุฒิชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ และคณะกรรมการตรวจประเมินรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ PMQA เป็นผู้รับฟังการนำเสนอ และมีกลุ่มเป้าหมายจากหน่วยงานราชการและผู้ประกอบการ OTOP เข้าชมและประเมินแบบสอบถาม จำนวน 5 คน

4) นิทรรศการ การสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์จากเปลือกทุเรียนภูเขาไฟ ภายใต้แนวคิด BCG ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยมี นายวัฒนา พุฒิชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ และคณะกรรมการตรวจประเมินจังหวัดสะอาด เป็นผู้รับฟังการนำเสนอ และมีกลุ่มเป้าหมายจากหน่วยงานราชการและผู้ประกอบการ OTOP เข้าชมและประเมินแบบสอบถาม จำนวน 5 คน

5) นักออกแบบเครื่องแต่งกาย จำนวน 9 คน

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์สถิติ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องประดับจากผลทุเรียนจิ๋ว ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

การวิเคราะห์ข้อมูลอัตลักษณ์ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบเครื่องประดับจากผลทุเรียนจิ๋ว ภายใต้แนวคิด “อารยธรรมไทศรีสะเกษ” พบว่า จังหวัดศรีสะเกษขึ้นชื่อว่า ศรีสะเกษแดนดอกลำดวน เมืองปรางค์ร้อยกู่ นครร้อยปราสาท” และยังมีอีกนามหนึ่งที่เรียกขานจนติดปากว่า “ศรีสะเกษเมืองชนสี่เผ่า เขมร ส่วย ลาว เยอ มีผ้าลายลูกแก้ว เป็นผ้าเอกลักษณ์ของจังหวัดศรีสะเกษ ตกแต่งลายผ้าด้วยการแส่ว และนิยมนำเงินพดด้วงมาทำเป็นกระดุมเสื้อเพื่อแสดงออกถึงความมั่งมี และความอุดมสมบูรณ์ของครอบครัว มีทรัพยากรในท้องถิ่นอีกมากมายที่สร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดศรีสะเกษให้เป็นที่รู้จักของคนทั้งประเทศไทย นั่นคือทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ และยังมีป่าต้นลำดวนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ซึ่งดอกลำดวนเป็นดอกไม้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์แนวทางการออกแบบเครื่องประดับและทดลองเทคนิคเพื่อหาความเป็นไปได้ในการผลิต และใช้งานได้จริง ด้วยการนำวัสดุเหลือทิ้งมาสร้างสรรค์ผลงานภายใต้แนวคิด BCG โดยใช้รูปทรงของดอกลำดวนมาเป็นแนวทางและส่วนประกอบที่สำคัญในการออกแบบเครื่องประดับ ซึ่งลำดวนเป็นดอกไม้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ เป็นดอกไม้ที่เป็นที่ชื่นชอบและสร้างความประทับใจให้กับชาวศรีสะเกษเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการนำรูปทรง รูปร่างของดอกลำดวนไปใช้ในการ

สร้างสัญลักษณ์ต่างๆ และการทำของที่ระลึกต่างๆ เพื่อแสดงออกให้เห็นถึงความงามรูปแบบของศรีสะเกษ และให้ทราบถึงที่มาของผลิตภัณฑ์นั้นว่ามาจากจังหวัดศรีสะเกษ ด้วยความงามของรูปทรงของดอกลำดวนที่มาผสมผสานเข้ากับเปลือกทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ และทุเรียนลูกจิ๋ว ซึ่งทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ เป็นผลไม้ที่สร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดศรีสะเกษ ทำให้คนในประเทศและต่างประเทศรับรู้โดยทั่วกันว่าจังหวัดศรีสะเกษ มีดินภูเขาไฟที่ปลูกทุเรียนได้อร่อยมีรสชาติดีและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นเมืองผลไม้ของภาคอีสานที่สามารถปลูกผลไม้ได้หลากหลายและอร่อยไม่แพ้ภาคอื่นในประเทศไทย

ในการออกแบบผู้วิจัยได้นำเอาวัสดุในท้องถิ่นที่เหลือทิ้งจากภาคการเกษตรมาสร้างสรรค์ให้เกิดมูลค่า คือผลทุเรียนภูเขาไฟจิ๋ว ที่โดนเกษตรกรตัดแต่งทิ้ง ปีละประมาณ 500 ล้านลูก นำมาตากและอบแห้ง การนำผลทุเรียนจิ๋วมาใช้ประโยชน์ในการประดิษฐ์เป็นเครื่องประดับจะต้องเป็นผลทุเรียนจิ๋วที่ตัดแต่งออกมาจากต้นทุเรียนแล้วนำไปตากจนแห้งสนิท ไม่สามารถใช้ผลทุเรียนจิ๋วที่ร่วงหล่นอยู่บนพื้นได้เนื่องจากจะมีความชื้นสูงทำให้ขึ้นราได้ง่าย เมื่อผลทุเรียนแห้งแล้วนำมาออกแบบผสมเข้ากับอัตลักษณ์ของจังหวัดศรีสะเกษ คือดอกลำดวน ผนวกเข้ากับงานช่างฝีมือในพื้นที่ คือการตีกำไลโลหะ รวมไว้ในงานออกแบบเครื่องประดับ ภายใต้แนวคิด อารยธรรมไทศรีสะเกษ โดยมีรายละเอียดการออกแบบผลงานแต่ละชิ้นดังนี้

1) ปิ่นดอกลำดวน/ปิ่นปักผมทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

ตัวปิ่นดอกทำจากวัสดุ 2 ชนิด ได้แก่ทุเรียนจิ๋วอบแห้ง และอลูมิเนียม ที่ได้จากขันเก่า และหม้อเก่า นำหม้ออลูมิเนียมเก่า หรือขันเก่ามาขัดทำความสะอาด ตัดให้เป็นรูปสามเหลี่ยมคล้ายรูปทรงของดอกลำดวน ตีโค้งงอให้เป็นรูปกลีบดอกลำดวน ใส่ก้านปิ่นปักผมที่มีความยาว 15 เซนติเมตรเข้าไป อีกส่วนนำไปเจาะรูตรงกลางเพื่อทำขา หรือก้านเข้าไป เพื่อให้สามารถนำไปประกอบกับห่วงได้ นำดอกลำดวนอลูมิเนียมที่ได้มาประกอบเข้ากับทุเรียนจิ๋ว วัสดุอลูมิเนียมเป็นวัสดุที่สามารถเกาะยึดทุเรียนจิ๋วอบแห้ง ให้สามารถเข้าไปอยู่ในส่วนประกอบต่างๆ ของเครื่องประดับได้เป็นอย่างดี นำทุเรียนจิ๋วที่ตกแต่งเรียบร้อยไปประกอบเข้ากับปิ่นดอกลำดวน ทำให้ได้ปิ่นปักผมดอกลำดวน ที่มีความสวยงาม แปลกใหม่ และสื่อสารถึงอัตลักษณ์ความเป็นอารยธรรมไทศรีสะเกษได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับแนวคิด BCG ได้ดีอีกด้วย

ภาพประกอบที่ 1 ปิ่นปักผมดอกลำดวน

แหล่งที่มา : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2566)

หลังจากที่ได้นำเสนอต้นแบบปิ่นปักผมดอกลำดวนและผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องประดับแล้ว ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนาปิ่นปักผมผลทุเรียนจิ๋วเพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มความหลายหลายและเพื่อสื่อความหมายถึงทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษได้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาปิ่นปักผมผลทุเรียนจิ๋วเพิ่มอีก 1 แบบ ดังภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบที่ 2 ปิ่นปักผมทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

แหล่งที่มา : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2566)

2) กำไลแขนทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

ใช้เทคนิคการถักลวดทองเหลืองให้เป็นรูปใบทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ และตกแต่งด้วยทุเรียนจิ๋ว โดยใช้การถักลวดรัดเข้ากับทุเรียนจิ๋วให้แน่นและคงรูปทรงที่เป็นเอกลักษณ์ของทุเรียนไว้ เป็นกำไลแขนที่ดูดี สื่อถึงความเป็นธรรมชาติ และความเป็นทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษทั้งสี และรูปทรง

ภาพประกอบที่ 3 กำไลแขนทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

แหล่งที่มา : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2566)

3) เข็มกลัดทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

ใช้เทคนิคการถักลวดทองเหลืองให้เป็นรูปใบทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ และตกแต่งด้วยทุเรียนจิ๋ว โดยใช้การถักลวดรัดเข้ากับทุเรียนจิ๋วให้แน่นและคงรูปทรงที่เป็นเอกลักษณ์ของทุเรียนไว้ เป็นเข็มกลัดหน้าอกที่สวยเก๋ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ใช้ต้อนรับแขกบ้านแขกเมืองและนักท่องเที่ยวได้อย่างภาคภูมิใจ

ภาพประกอบที่ 4 เข็มกลัดทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

แหล่งที่มา : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2566)

4) ต่างหูทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

ดอกลำดวน เป็นดอกไม้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ดอกลำดวนขึ้นจากอลูมิเนียมที่ได้จากหม้อเก่า นำมาตัดแต่ง ตีโค้งเป็นรูปกลีบดอกลำดวน ประกอบเข้ากับทุเรียนจิ๋ว วัสดุอลูมิเนียมเป็นวัสดุที่สามารถเกาะยึดทุเรียนจิ๋วอบแห้งได้ดี และเมื่อนำไปประกอบเข้ากับต่างหูทำให้สีและพื้นผิวดูแวววาว ชูให้ทุเรียนจิ๋วมีความโดดเด่น และแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของจังหวัดศรีสะเกษผ่านเครื่องประดับชิ้นนี้ได้เป็นอย่างดี

ภาพประกอบที่ 5 ต่างหูทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

แหล่งที่มา : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2566)

หลังจากที่ได้นำเสนอต้นแบบต่างหูทุเรียนภูเขาไฟรูปดอกลำดวนและผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องประดับแล้ว ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนาต่างหูทุเรียนศรีสะเกษเพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มความหลายหลายและเพื่อสื่อความหมายถึงอัตลักษณ์ของศรีสะเกษในด้านทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษได้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาต่างหูทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ เพิ่มอีก 1 แบบ ดังภาพประกอบที่ 6

ภาพประกอบที่ 6 ต่างหูทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ แบบที่ 2
แหล่งที่มา : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2566)

5) จรหูทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

ใช้เทคนิคการถักลวดทองเหลืองให้เป็นรูปใบทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ และตกแต่งด้วยทุเรียนจิ๋วโดยใช้การถักลวดรัดเข้ากับทุเรียนจิ๋วให้แน่นและคงรูปทรงที่เป็นเอกลักษณ์ของทุเรียนไว้ เป็นจรหูทัดหูด้วยทุเรียนภูเขาไฟ ที่สวยเก๋ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีความมั่นใจในตัวเอง และชอบความแปลกใหม่

ภาพประกอบที่ 7 จรหูทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

แหล่งที่มา กิจติพงษ์ ประชาชิต (2566)

6) สร้อยคอทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

ใช้เทคนิคการถักเชือกเทียนในการทำเป็นสร้อยคอ ตกแต่งด้วยทุเรียนจิ๋ว

ภาพประกอบที่ 8 สร้อยคอทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

แหล่งที่มา : กิจติพงษ์ ประชาชิต (2566)

2. ผลการประเมินคุณภาพการออกแบบเครื่องประดับผลทุเรียนจิ๋วภูเขาไฟศรีสะเกษ

จากการนำเสนอเครื่องประดับผลทุเรียนจิ๋วภูเขาไปศรีสะเกษตามงานต่าง ๆ ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินคุณภาพการออกแบบเครื่องประดับเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบคุณภาพการออกแบบเครื่องแต่งกาย ผลิตภัณฑ์ที่ 1 – 6

ประเด็นการสอบถาม	ค่าเฉลี่ยรูปแบบที่					
	1	2	3	4	5	6
ความเหมาะสมด้านการถอดแรงบันดาลใจ						
1) ออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ตรงตามแนวคิด อารยะธรรมไทศรีสะเกษ	4.41	4.42	4.34	4.40	4.29	4.50
2) ออกแบบโดยใช้ผลทุเรียนมาสร้างความโดดเด่นให้กับผลิตภัณฑ์และเกิดการเพิ่มมูลค่าให้กับทุเรียนจิ๋ว	4.37	4.36	4.34	4.44	4.34	4.45
ความเหมาะสมด้านความสวยงามของผลิตภัณฑ์						
3) ลวดลายของผลิตภัณฑ์สามารถสื่อถึงความเป็นตัวตนของจังหวัดศรีสะเกษได้อย่างชัดเจน	4.40	4.32	4.32	4.45	4.36	4.46
4) ผลิตภัณฑ์มีความสวยงามของรูปร่าง รูปทรงและสีที่ใช้	4.38	4.26	4.36	4.40	4.32	4.46
5) ผลิตภัณฑ์มีความสวยงามที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์	4.38	4.39	4.34	4.39	4.34	4.45
6) ผลิตภัณฑ์มีความแตกต่างและมีความแปลกใหม่	4.37	4.34	4.37	4.45	4.33	4.47
7) รูปร่างรูปทรงและขนาดของผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมในการใช้งาน	4.34	4.28	4.37	4.38	4.30	4.43
8) ผลิตภัณฑ์มีความสะดวกในการสวมใส่และการใช้งานในชีวิตประจำวัน หรือเหมาะสมในการวางตกแต่งได้	4.36	4.34	4.37	4.37	4.30	4.30
9) ความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์ในการใช้ตกแต่งร่างกาย หรือเป็นของที่ระลึกได้	4.37	4.32	4.38	4.40	4.33	4.44
10) ความเหมาะสมของการใช้วัสดุและเทคนิคการผลิต	4.40	4.37	4.42	4.42	4.35	4.48
ด้านศักยภาพในการผลิตและการจำหน่ายของผลิตภัณฑ์						
11) รูปแบบผลิตภัณฑ์มีศักยภาพสามารถนำไปผลิตและจำหน่ายได้จริง	4.51	4.35	4.41	4.39	4.36	4.35
12) รูปแบบผลิตภัณฑ์สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้	4.34	4.33	4.40	4.40	4.32	4.35
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.39**	**4.34**	**4.00**	**4.41**	**4.33**	**4.45**

หมายเหตุ : รูปแบบที่ 1 หมายถึง ปิ่นปักผมทุเรียนภูเขาไฟ
รูปแบบที่ 2 หมายถึง กำไลแขนทุเรียนภูเขาไฟ
รูปแบบที่ 3 หมายถึง เข็มกลัดทุเรียนภูเขาไฟ
รูปแบบที่ 4 หมายถึง ต่างหูทุเรียนภูเขาไฟ
รูปแบบที่ 5 หมายถึง จรหูทุเรียนภูเขาไฟ
รูปแบบที่ 6 หมายถึง สร้อยคอทุเรียนภูเขาไฟ

จากตารางที่ 1 ผลเปรียบเทียบการประเมินคุณภาพเครื่องประดับผลทุเรียนจิ๋วภูเขาไฟศรีสะเกษ จากกลุ่มเป้าหมายจำนวน 39 คน ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย จำนวน 30 คน และ นักออกแบบเครื่องแต่งกาย จำนวน 9 คน ด้วยแบบประเมินคุณภาพเครื่องประดับผลทุเรียนจิ๋วภูเขาไฟ ศรีสะเกษ พบว่า เครื่องประดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คือ แบบที่ 6 สร้อยคอทุเรียนภูเขาไฟ มีค่าเฉลี่ย 4.45 โดยมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ตรงตามแนวคิด อารยะธรรมไทศรีสะเกษ มีค่าเฉลี่ย 4.50 รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์มีความแตกต่างและมีความแปลกใหม่ มีค่าเฉลี่ย 4.47 และอันดับน้อยสุด คือผลิตภัณฑ์มีความสะดวกในการสวมใส่และการใช้งานในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ย 4.25 เครื่องประดับที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ แบบที่ 4 ต่างหูดอกลำดวน เป็นเครื่องประดับที่ได้นำรูปทรงของดอกลำดวน ดอกไม้ประจำจังหวัดศรีสะเกษมาสร้างสรรค์เป็นต่างหู ทำจากอลูมิเนียมที่ได้จากหม้อเก่า นำมาตัดแต่ง ตีโค้งเป็นรูปกลีบดอกลำดวน ประกอบเข้ากับทุเรียนจิ๋ว วัสดุอลูมิเนียมเป็นวัสดุที่สามารถเกาะยึดทุเรียนจิ๋วอบแห้งได้ดี และเมื่อนำไปประกอบเข้ากับต่างหูทำให้สีและพื้นผิวดูแวววาว ชูให้ทุเรียนจิ๋วมีความโดดเด่น และแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของจังหวัดศรีสะเกษได้อย่างชัดเจน

อภิปรายผลการวิจัย

ทุเรียนจิ๋ว เป็นเศษวัตถุดิบที่เหลือทิ้งจากภาคการเกษตร ซึ่งเกษตรกรจะทำการตัดแต่งผลทุเรียนจิ๋วทิ้งเนื่องจากมีปริมาณมากเกินไป ในปี พ.ศ. 2565 มีปริมาณทุเรียนจิ๋วที่ถูกตัดทิ้งประมาณ 500 ล้านลูก ธรรมชาติของเปลือกทุเรียนหรือผลทุเรียนจิ๋วเมื่อแห้งแล้วบริเวณหนามจะเปราะ ถ้าหนามหักหลุดออกมาแล้วหนามที่เหลือจะทยอยหลุดออกมาจนหมด นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งอาหารของเชื้อรา และมอดแมลง ทำให้ไม่สามารถเก็บรักษาได้นาน ผู้วิจัยจึงได้หาวิธีรักษาสภาพผลทุเรียนจิ๋วให้คงทน ปลอดแมลงและเชื้อรา โดยใช้กาวลาแท็กเคลือบผลทุเรียน และใช้วิธีจุ่มแล็คเกอร์ จากนั้นตากแดดให้แห้งสนิท เมื่อแห้งสนิท จะมีความแข็งแรง รูปทรงสวย ขนาดน่ารัก สามารถนำมาเพิ่มมูลค่า และส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับจังหวัดศรีสะเกษได้ โดยผ่านการสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก และเครื่องประดับจากทุเรียนจิ๋ว ภายใต้แนวคิด BCG

การออกแบบเครื่องประดับจากผลทุเรียนจิ๋วใช้รูปทรงของดอกลำดวนมาเป็นแนวทางและส่วนประกอบที่สำคัญในการออกแบบ ซึ่งดอกลำดวนเป็นดอกไม้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ เป็นดอกไม้ที่ชื่นชอบและสร้างความประทับใจให้กับชาวศรีสะเกษเป็นอย่างมาก ด้วยความงามของรูปทรงของดอกลำดวนที่มาผสมผสานเข้ากับเปลือกทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ และทุเรียนลูกจิ๋ว ผนวกเข้ากับงานช่างฝีมือในพื้นที่ คือการตีกำไลโลหะ งานถักเชือก รวมไว้ในงานออกแบบเครื่องประดับ ภายใต้แนวคิด อารยธรรมไทศรีสะเกษ เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่จำนวน 6 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ สร้อยคอทุเรียนภูเขาไฟ กำไลข้อมือทุเรียนภูเขาไฟ ต่างหูทุเรียนภูเขาไฟ ปิ่นปักผมทุเรียนภูเขาไฟ จรหูทุเรียนภูเขาไฟ และเข็มกลัดทุเรียนภูเขาไฟ

จากผลการประเมินคุณภาพ พบว่า ผลิตภัณฑ์สร้อยคอทุเรียนภูเขาไฟ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีความแตกต่างและมีความแปลกใหม่ รองลงมาคือ ต่างหูทุเรียนภูเขาไฟ ปิ่นปักผม เข็มกลัด กำไลข้อมือ และจรหู ตามลำดับ โดยทุกผลิตภัณฑ์เป็นการออกแบบผสมผสานระหว่างวัตถุดิบในท้องถิ่นกับวัสดุงานฝีมือ ใช้กระบวนการผลิตที่เป็นงานทำมือซึ่งผู้ประกอบการในท้องถิ่นสามารถผลิตเองได้โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องจักรในโรงงาน เป็นการเพิ่มมูลค่าและสร้างคุณค่าให้กับผลทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัจนา ลิ่มวงศ์ และ พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง (2556 : 12 - 20) กล่าวว่า การผสมผสานวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งสามารถส่งเสริมคุณค่าและมูลค่าให้กับตัววัสดุและแนวคิดการออกแบบผลให้เกิดความน่าสนใจ อีกทั้งผลงานเครื่องประดับผลทุเรียนจิ๋วยังคำนึงถึงความต้องการของผู้สวมใส่ และการใช้งานในชีวิตประจำวัน จึงมีรูปแบบที่ทันสมัย ดูดีแบบไม่หวือหวาเกินไป เข้าถึงได้ง่าย สามารถใช้ในชีวิตประจำวันกับชุดทำงานหรือชุดออกงานสวยหรูได้ ในการออกจัดแสดงทุกครั้งเครื่องประดับทุเรียนจิ๋วจึงได้รับความสนใจจากผู้เข้าชมมาก ท้ายที่สุดผลการวิจัยได้ถูกนำมาบูรณาการกับความต้องการของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย แนวโน้มทางแฟชั่นและแรงบันดาลใจเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบสำหรับการออกแบบเครื่องประดับที่สามารถส่งเสริมวัสดุท้องถิ่นและแนวคิดการแต่งกายท้องถิ่น เพื่อเพิ่มโอกาส การใช้สอย สำหรับสวมใส่และเป็นของฝากของที่ระลึกของจังหวัดได้อีกด้วย

ผลการวิจัยนี้ยังได้ต่อยอดไปสู่การพัฒนาในระดับจังหวัด โดยนายอนุรัตน์ ธรรมประจำจิต รองผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ มอบนโยบายให้นำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกประจำจังหวัดศรีสะเกษ และสร้างเครือข่ายในการผลิตเพื่อใช้ในโอกาสสำคัญต่างๆ ของจังหวัดศรีสะเกษ ในปี 2566 เป็นต้นไป ดำเนินการร่วมกับสำนักงานจังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานพัฒนาชุมชน และเรือนจำจังหวัดศรีสะเกษ ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษเป็นผู้ประสานงานกับเกษตรกรในพื้นที่ 3 อำเภอที่ปลูกทุเรียนภูเขาไฟ ให้จัดเก็บผลทุเรียนจิ๋วจากต้นและตากแห้งให้เรียบร้อย ซึ่งในอนาคตอาจเกิดรายได้แก่ชาวสวนทุเรียนในการนำทุเรียนจิ๋วที่ผ่านความร้อนจนแห้งแล้วมาจำหน่ายได้ จากนั้นส่งต่อให้กับเรือนจำจังหวัดศรีสะเกษนำไปประดิษฐ์เป็นเครื่องประดับและของที่ระลึก ผ่านงานฝีมือของ

ผู้ต้องขังชายและผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำ เป็นการสร้างกิจกรรมสร้างสรรค์ให้แก่ผู้ต้องขังให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จากนั้นสำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานจังหวัดศรีสะเกษ และหน่วยงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจะนำผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปจัดจำหน่ายเป็นของฝากของที่ระลึกของจังหวัดศรีสะเกษต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกและเครื่องประดับได้รับความสนใจจากจังหวัดศรีสะเกษ และภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในการขับเคลื่อนให้เป็นของที่ระลึกอัตลักษณ์จังหวัดศรีสะเกษ ควรจะมีการวิจัยในการพัฒนารูปแบบของที่ระลึกที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อต่อยอดงานวิจัยเดิมให้ต่อเนื่อง และมีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ทุเรียนจิ๋ว ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการวิจัยในครั้งนี้ แห้งช้า ขึ้นเชื้อรา และเน่าเสียได้ง่าย ควรมีการวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือในการจัดการวัตถุดิบให้มีคุณภาพ เช่น การพัฒนาเครื่องอบแห้งฆ่าเชื้อรา

2. ในกระบวนการเตรียมผลทุเรียนจิ๋วที่เป็นวัตถุดิบหลักในการประดิษฐ์เครื่องประดับจะต้องมีการเคลือบสารป้องกันความชื้น ป้องกันเชื้อรา ป้องกันแมลง (มอด) เพื่อให้ผลทุเรียนจิ๋วอยู่ทนเป็นเวลานาน หากทำการศึกษาต่อเพื่อหาสารเคลือบที่เป็นมิตรกับธรรมชาติและสามารถสร้างความแข็งแรงให้ผลทุเรียนจิ๋วได้มากยิ่งขึ้นจะช่วยส่งเสริมผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับงบประมาณสนับสนุนในการวิจัย จากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) และองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ที่เล็งเห็นถึงโอกาสในการพัฒนาจังหวัดศรีสะเกษผ่านการสร้างนวัตกรรมพัฒนาเครื่องประดับจากผลทุเรียนจิ๋วให้เป็นสินค้าพรีเมี่ยมของจังหวัดศรีสะเกษ และเป็นของฝากของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมสวนทุเรียน เพื่อจะช่วยให้ชุมชนและผู้ประกอบในพื้นที่มีโอกาสในการสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวที่จะมีโอกาสสร้างกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เพื่อดึงนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษได้ตลอดทั้งปี ซึ่งจะสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการ และชาวบ้านในพื้นที่ได้เป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ให้กับจังหวัดศรีสะเกษอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

ชนินทร ท้าวธงชัย. (2566). สัมภาษณ์. 22 มีนาคม 2566. ณ สวนบุญส่ง ตำบลพราน อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ.

บริษัท อินโนเวชั่น เทคโนโลยี จำกัด. (2565). BCG คืออะไร?และสำคัญอย่างไร?. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2566. แหล่งที่มา: https://inno.co.th/bcg-คืออะไร

สุพัจนา ลิ่มวงศ์ และ พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง. (2556). การออกแบบเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบร่วมกัน เพื่อเพิ่มโอกาสใช้สอยสำหรับออกงาน. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 1 (2), 12 - 20.

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2563). BCG Economy Model คืออะไร. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.nstda.or.th/home/knowledge_post/what-is-bcg-economy-model/

การส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

Extension of Palm Oil Production In Collaborative Farming, Thasae District,Chumphon Province

วทัญญู สุขประวิทย์,
นารีรัตน์ สีระสาร และ บำเพ็ญ เขียวหวาน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
Watanyoo Sukprawit,
Nareerut Seerasarn and Bumpen Keowan
Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sukprawit.w@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร 2) สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร 3) ความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร 4) ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ จำนวน 261 ราย โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 158 ราย เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับ ผลการวิจัย พบว่า 1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 59.15 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประสบการณ์ปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 27.50 ปี พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 25.50 ไร่ แรงงานที่ใช้ในการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 2.20 คน ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 7,738.29 บาท/ไร่ รายได้จากการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 12,760.12 บาท/ไร่ 2) เกษตรกรทั้งหมดปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์เทเนอร่า สภาพดินปลูกเป็นดินร่วน เตรียมการก่อนการปลูกโดยการกำหนดระยะปลูก 9×9 เมตร ใส่ปุ๋ย 3 ครั้ง/ปี ใช้น้ำฝนเป็นหลัก เก็บเกี่ยวด้วยวิธีการนับอายุและการจำหน่ายกับลานเท 3) เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่การสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อยกระดับคุณภาพผลผลิต และ 4) เกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ด้านการจำหน่าย

คำสำคัญ : ปาล์มน้ำมัน; การเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่; การส่งเสริมการเกษตร

---

* วันที่รับบทความ : 3 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 18 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 22 มกราคม 2567
Received: January 3 2024; Revised: January 18 2024; Accepted: January 22 2024

Abstract

The objectives of this research were to study 1) social and economic conditions 2) palm oil production conditions 3) extension needs of palm oil production in collaboration and 4) problems of extension needs with palm oil production in collaboration with farmers. The population of this research was palm Oil farmers participating in collaboration in Thasae district, Chumphon province. The number of 261 members who registered with the Department of Agricultural Extension in 2022. The 158-sample size was based on the Taro Yamane formula with an error value of 0.05. Structured interviews were used for data collection. Statistics used were frequency, percentage, mean, minimum, maximum, standard deviation, and ranking. The results indicated that 1) most of the farmers were male, and the average age was 59.15 years. The average experience growing palm oil was 27.50 years. The average palm oil planting area was 25.50 rai. The average palm oil production worker was 2.20 people. The average palm oil production cost was 7,738.29 baht/rai. The average palm oil production income was 12,760.12 baht/rai.2) All farmers grow Tenera palm oil. The soil condition for planting was loam, prepared before planting by setting a planting distance of 9×9 meters. Farmers apply fertilizer 3.00 times/year, palm oil cutting involves hiring a cutter. 3) Farmers were extension needs of palm oil production in collaborative farming in terms of support from the government to raise the quality of the product. And 4) Farmers had problems in the extension of palm oil production in collaborative farming in terms of sales.

Keywords: Palm oil production; Palm oil in collaborative farming; Agricultural extension

บทนำ

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีศักยภาพในการผลิตน้ำมันต่อพื้นที่สูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับพืชน้ำมัน ชนิดอื่นๆ เช่น ถั่วเหลือง เรปซีด ทานตะวัน ถั่วลิสง ฝ้าย มะพร้าว และมะกอก นอกจากนี้ ยังทนทานต่อผลกระทบจากภัยธรรมชาติมากกว่าพืชอายุสั้น ลงทุนปลูกเพียงครั้งเดียวก็สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้นาน พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเป็นพื้นที่ประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย ทั้งนี้ น้ำมันปาล์มยังมีส่วนแบ่งตลาดน้ำมันพืช และสัตว์ร้อยละ 48 ของตลาดน้ำมันโลก ซึ่งจากการที่มีความต้องการของตลาดจำนวนมาก เมื่อมีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้น ทั้งเพื่อการบริโภคและการใช้เป็นพลังงานทดแทน โดยประเทศไทยมีปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมัน ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 789,495 ตัน และมีการนำเข้าปาล์มน้ำมัน 59,215 ตัน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564 : ออนไลน์) ประเทศที่นำเข้าน้ำมันปาล์มมากที่สุดในโลก ได้แก่ อินเดีย จีน ปากีสถาน เนเธอร์แลนด์ สเปน อิตาลี สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐเคนยา รัสเซีย อียิปต์ และประเทศที่เป็นผู้ส่งออกน้ำมันปาล์มรายใหญ่ของโลก ได้แก่ อินโดนีเซีย ร้อยละ 59.7 มาเลเซีย ร้อยละ 24.5 ไทย ร้อยละ 3.8 โคลอมเบีย ร้อยละ 2.1 ไนจีเรีย ร้อยละ 1.8 และประเทศอื่น ๆ ร้อยละ 8.1 (ชัยวัฒน์ สาวเจริญสุข, 2565 : ออนไลน์) โดยประเทศที่ไทยส่งออกน้ำมันปาล์มมากที่สุดได้แก่ ประเทศอินเดีย ประเทศแถบอาเซียน สาธารณรัฐเคนยาประเทศจีน และประเทศปากีสถาน (ศูนย์สารสนเทศการเจรจาการค้า

ระหว่างประเทศ, 2564 : ออนไลน์) และในปัจจุบันการส่งออกเริ่มประสบปัญหาเนื่องจากในประเทศทางยุโรปเริ่มมีการรับซื้อน้ำมันปาล์มที่มีมาตรฐานมากขึ้นทำให้ประเทศไทยเริ่มประสบปัญหาการส่งออก (โครงการผลิตปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม, 2564 : 1) โดยในประเทศไทยมียุทธศาสตร์ชาติที่ใช้ในการขับเคลื่อนการผลิตทางการเกษตร คือ โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่โดยมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยรวมกลุ่มในรูปแบบแปลงใหญ่ เพื่อร่วมกันบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต มีเป้าหมายในการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพการตลาด และการบริหารจัดการ มุ่งเน้นพัฒนายกระดับแปลงใหญ่ด้วยเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ การเชื่อมโยงตลาดในรูปแบบต่าง ๆ เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร และพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรสมัยใหม่ที่มีศักยภาพ เพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกรและเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันของภาคเกษตร รวมทั้งมีการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายแปลงใหญ่ และเครือข่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกลไกหลักในการปรับเปลี่ยนภาคการเกษตรเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566 : ออนไลน์)

จังหวัดชุมพร เป็นแหล่งปลูกปาล์มน้ำมันที่สำคัญของภาคใต้ของประเทศไทย มีพื้นที่ปลูกปาล์มมากที่สุดเป็นอันดับ 3 รองจากจังหวัด สุราษฎร์ธานี และ กระบี่ ซึ่งปาล์มน้ำมันจัดเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัดชุมพร มีพื้นที่ปลูกรวมทั้งจังหวัด 665,129 ไร่ ที่สร้าง GDP ให้กับจังหวัดชุมพร โดยในอำเภอท่าแซะ เป็นอำเภอที่ปลูกปาล์มน้ำมันจำนวนมาก และเกษตรกรมีการรวมกลุ่มในรูปแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันโดยมีเป้าหมาย เพื่อเสริมความแข็งแกร่งและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันให้กับแปลงใหญ่น้ำมันปาล์มอีกทั้งยังช่วยยกระดับประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรและสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพให้แก่เกษตรกรใน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร (สำนักงานเกษตรอำเภอท่าแซะ, 2566 : 5) แต่ปัจจุบันขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกษตรกรประสบปัญหาในการบริหารจัดการไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มแปลงใหญ่ใน การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มคุณภาพ การบริหารจัดการ และการตลาด

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องความต้องการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร เพื่อเป็นแนวทางในการยกระดับการผลิตพืชปาล์มน้ำมันในรูปแบบแปลงใหญ่ให้สามารถ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ยกระดับคุณภาพผลผลิตสู่มาตรฐานสอดคล้องความต้องการของตลาด เพิ่มศักยภาพการบริหารการจัดการ และสอดคล้องต่อความต้องการส่งเสริมของเกษตรกรเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

2. เพื่อศึกษาสภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

3. เพื่อศึกษาความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

4. เพื่อศึกษาปัญหา การส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรในการวิจัย คือ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่ร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ ใน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร จำนวนรวมทั้งหมด 261 ราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยสูตรของ ทาโร ยามาเน่ กำหนดระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ซึ่งมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 158 ราย

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์มีลักษณะคำถามทั้งแบบปลายปิด และปลายเปิดซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ตอนที่ 2 สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ตอนที่ 3 ความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร และตอนที่ 4 ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับ โดยใช้ค่าคะแนนน้ำหนักเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึงน้อยที่สุด คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึงน้อย คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึงปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึงมาก คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึงมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 158 คน ระหว่างเดือน มกราคม 2566 ถึงเดือนเมษายน 2566 ด้วยวิธีการใช้แบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ 1. ประสานและทำความเข้าใจกับผู้นำกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ผู้วิจัยประสานและทำความเข้าใจกับผู้นำกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันเกี่ยวกับแบบสัมภาษณ์ เพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งให้ผู้นำกลุ่มช่วยนัดหมายกลุ่มตัวอย่าง 2. ชี้แจงรายละเอียดการวิจัย ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดแก่เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของแต่ละกลุ่มใน

อำเภอท่าแซะ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญของการวิจัย และเก็บข้อมูลการวิจัย 3. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ผู้วิจัยทำการตรวจความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ทุกข้อ โดยการนำไปทดลองใช้กับเกษตรกรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการคัดแยกแบบสัมภาษณ์ที่มีข้อมูลไม่สมบูรณ์ก่อนนำมาใช้ 4. นำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้ว ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยโปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิที่เป็นข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ทั้งหมดจำนวน 158 ชุด นำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รวบรวมมาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) หลังจากได้รับแบบสัมภาษณ์กลับมาแล้ว ดำเนินการตรวจสอบและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสัมภาษณ์

2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ มาลงรหัสตามที่ได้กำหนดรหัสไว้ล่วงหน้า สำหรับคำถามปลายปิด (Closed-end Question) โดยแบ่งส่วนการวิเคราะห์ออกเป็นส่วนๆ และสำหรับคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) โดยการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผล

3. การประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณค่าทางสถิติ โดยวิเคราะห์จำนวน 4 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละประเด็น

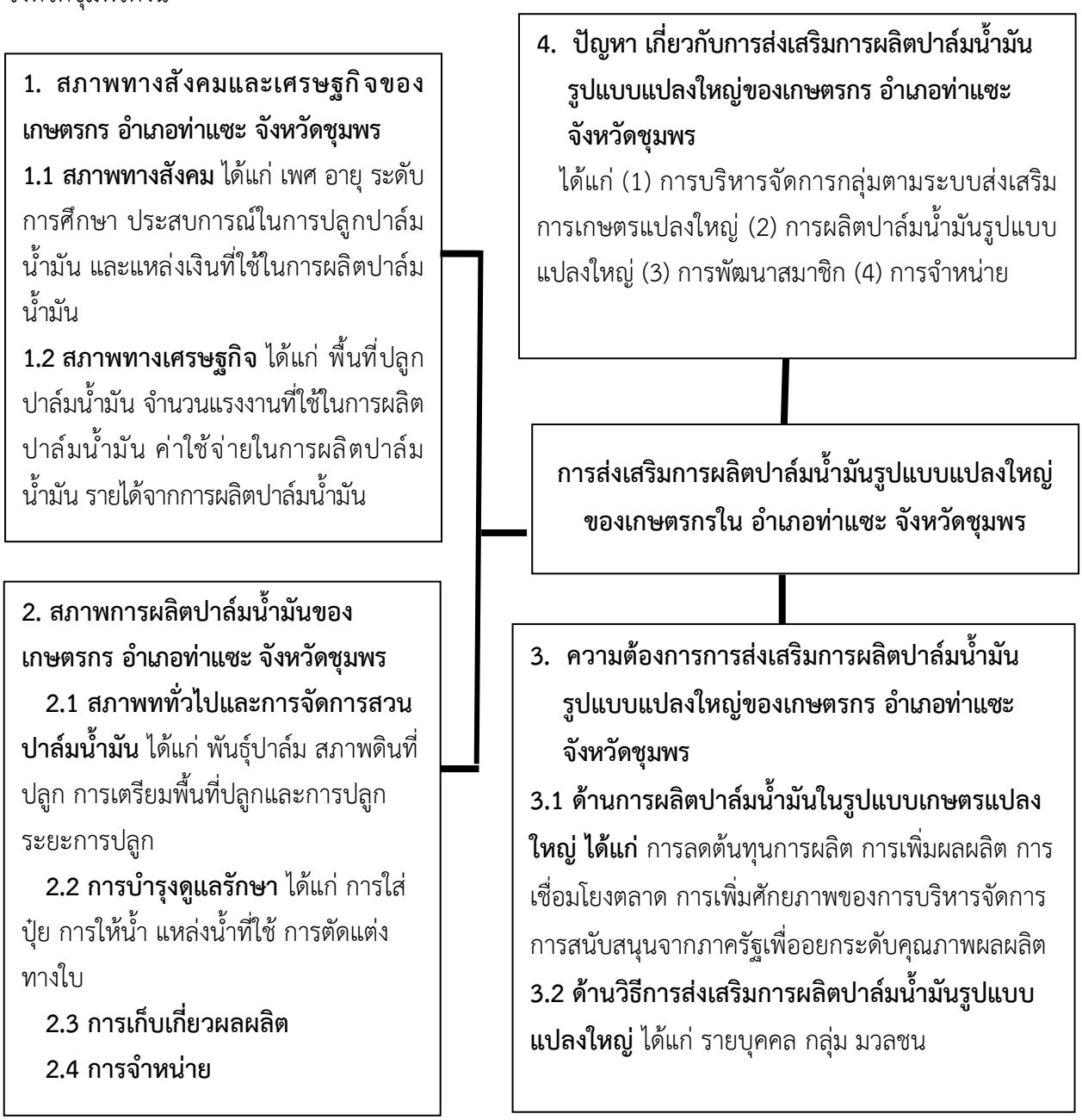
ตอนที่ 2 สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 ความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับ

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ความต้องการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพรดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรร้อยละ 74.10 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 59.15 ปี เกษตรกร ร้อยละ 53.20 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประสบการณ์ปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 27.50 ปี พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 25.50 ไร่ แรงงานที่ใช้ในการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 2.20 คน ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 7,738.29 บาท/ไร่ รายได้จากการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 12,760.12 บาท/ไร่ เกษตรกรทั้งหมดใช้แหล่งเงินทุนของตนเอง

2) สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พบว่าเกษตรกรทุกราย ปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์เทเนอร่า ระยะการปลูก พบว่า เกษตรกรร้อยละ 86.10 ปลูกปาล์มน้ำมันระยะ 9x9 เมตร การให้น้ำ พบว่าเกษตรกรทั้งหมด ไม่ได้ให้น้ำ โดยแหล่งน้ำที่ใช้มาจากน้ำฝน วิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมัน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 89.20 เก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มโดยวิธีการจ้างคนตัด เกษตรกรร้อยละ 83.50 จำหน่ายผ่านลานเทที่รับซื้อผลผลิต รองลงมา ร้อยละ 30.40 จำหน่ายโดยตรงกับโรงงาน

3) เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ ในด้านวิธีการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ ด้านสื่อบุคคลในระดับมาก ดังแสดงในตารางที่ 1 และเกษตรกรมีความต้องการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ เรื่องการสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อยกระดับคุณภาพผลผลิต ในระดับมากที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 สรุปภาพรวมระดับความต้องการด้านวิธีการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบ แปลงใหญ่ของเกษตรกรใน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร
n = 158

วิธีการส่งเสริม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	อันดับ
บุคคล	3.70	0.885	มาก	1
มวลชน	3.61	0.892	มาก	2
กลุ่ม	3.07	0.988	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.46	0.922	มาก	

จากตาราง พบว่า ระดับความต้องการด้านวิธีการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบ แปลงใหญ่ของเกษตรกรใน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ค่าเฉลี่ย 3.46 และค่า S.D 0.922

(1) วิธีการส่งเสริมแบบบุคคล พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 3.70 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.60 แปลผลอยู่ในระดับ มากที่สุด จากประเด็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของรัฐ รองลงมา ระดับความต้องการเฉลี่ย 3.88 แปลผลอยู่ในระดับมาก ผู้นำเกษตรกร/ผู้นำท้องถิ่น และ ระดับความต้องการเฉลี่ย 2.63 แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง จากเพื่อนบ้าน

(2) วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 3.61 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.11 แปลผลอยู่ในระดับมาก จากโทรทัศน์ รองลงมา ระดับความต้องการเฉลี่ย 3.97 แปลผลอยู่ในระดับมาก วิทยุกระจายเสียง และระดับความต้องการเฉลี่ย 2.75 แปลผลระดับปานกลางจากอินเตอร์เน็ต เช่น เว็ปไซต์ เฟซบุ๊ก ยูทูป

(3) วิธีการส่งเสริมแบบกลุ่ม พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 3.07 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 3.95 แปลผลอยู่ในระดับมาก จากฝึกอบรม รองลงมา ระดับความต้องการเฉลี่ย 2.68 แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง จากการศึกษาดูงาน และระดับความต้องการเฉลี่ย 2.57 แปลผลอยู่ในระดับน้อย จากการประชุม

ตารางที่ 2 สรุปภาพรวมระดับความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร ใน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร
n = 158

ประเด็นความต้องการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	อันดับ
การสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อยกระดับคุณภาพผลผลิต	4.28	0.737	มากที่สุด	1
การเชื่อมโยงตลาด	4.14	0.615	มาก	2
การลดต้นทุนการผลิต	3.06	0.959	ปานกลาง	3
การเพิ่มผลผลิต	3.05	1.088	ปานกลาง	4
การเพิ่มศักยภาพของการบริหารจัดการ	2.53	1.235	น้อย	5
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.41	0.927	มาก	

จากตาราง พบว่า ระดับความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร ใน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ค่าเฉลี่ย 3.41 และค่า S.D 0.927

(1) การสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อยกระดับคุณภาพผลผลิต พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.28 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.67 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์/สารชีวภัณฑ์ รองลงมามีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.32 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นการทำข้อตกลงซื้อขายผลผลิต (MOU) กับโรงงาน และระดับความต้องการเฉลี่ย 3.84 แปลผลอยู่ในระดับมากในประเด็นการถ่ายทอดความรู้/คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่

(2) การเชื่อมโยงตลาด พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.14 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 5.00 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นการประกันราคาสินค้า รองลงมา ระดับความต้องการเฉลี่ย 4.74 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นการเชื่อมโยงตลาดระหว่างกลุ่มแปลงใหญ่กับสถานที่รับซื้อ และระดับความต้องการเฉลี่ย 2.67 แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นการทำข้อตกลงร่วมกันในการจำหน่ายผลผลิต

(3) การลดต้นทุนการผลิต พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 3.06 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.64 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี รองลงมา ระดับความต้องการเฉลี่ย 2.53 แปลผลอยู่ในระดับน้อย ในประเด็นของการใช้สารธรรมชาติทดแทนการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และระดับความต้องการเฉลี่ย 2.01 แปลผลอยู่ในระดับน้อย ในประเด็นเรื่องการช่วยกันเก็บเกี่ยวผลผลิตภายในกลุ่มแทนการจ้างแรงงาน

(4) การเพิ่มผลผลิต พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 3.05 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.14 แปลผลอยู่ในระดับมาก ในประเด็นการจัดทำแปลงสาธิต รองลงมา ระดับความต้องการเฉลี่ย 2.76 แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ และระดับความต้องการเฉลี่ย 2.26 แปลผลอยู่ในระดับน้อย ในประเด็นการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน

(5) การเพิ่มศักยภาพของการบริหารจัดการ พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 2.53 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 2.80 แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นการร่วมกันจัดซื้อปัจจัยการผลิต รองลงมา ระดับความต้องการเฉลี่ย 2.53 แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นการร่วมกันวางแผนการผลิต และระดับความต้องการเฉลี่ย 2.25 แปลผลอยู่ในระดับน้อย ในประเด็นการร่วมกันบริหารจัดการตลาด

4) เกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ โดยเกษตรกรพบปัญหาด้านการจำหน่ายมากที่สุด รองลงมาคือการบริหารจัดการกลุ่มตามระบบส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ การผลิตปาล์น้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ และการพัฒนาสมาชิก ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3 สรุปภาพรวมระดับปัญหาการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรใน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

ตารางที่ 3 สรุปภาพรวมระดับปัญหาการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรใน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร
n = 158

ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	อันดับ
การจำหน่าย	3.92	0.874	มาก	1
การบริหารจัดการกลุ่มตามระบบส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่	3.57	1.020	มาก	2
การผลิตปาล์น้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่	3.40	0.915	ปานกลาง	3
การพัฒนาสมาชิก	3.37	1.082	ปานกลาง	4
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.57	0.973	มาก	

จากตาราง พบว่า ระดับปัญหาการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรใน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ค่าเฉลี่ย 3.57 และค่า S.D 0.973

(1) การจำหน่าย พบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 3.92 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 4.76 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นราคาผลผลิตตกต่ำไม่สามารถควบคุมราคาได้ รองลงมา ระดับปัญหาเฉลี่ย 4.37 แปลผลอยู่ในระดับมาก ในประเด็นขาดการเชื่อมโยงกับโรงงาน/ลานเท และระดับปัญหาเฉลี่ย 2.64 แปลผลอยู่ในระดับปานกลางในประเด็นขาดการร่วมกันวางแผนการจำหน่าย

(2) การบริหารจัดการกลุ่มตามระบบส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ พบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 3.57 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 4.28 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิกรองลงมา ระดับปัญหาเฉลี่ย 3.63 แปลผลอยู่ในระดับมาก ในประเด็นขาดการปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่ม และระดับปัญหาเฉลี่ย 2.81 แปลผลอยู่ในระดับปานกลางในประเด็นขาดความรู้ในการบริหารกลุ่มของผู้นำ

(3) การผลิตปาล์น้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ พบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 3.40 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 4.43 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นปุ๋ยเคมีมีราคาแพง รองลงมา ระดับปัญหาเฉลี่ย 3.66 แปลผลอยู่ในระดับมาก ในประเด็นไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตเองได้ และระดับปัญหาเฉลี่ย 2.11 แปลผลอยู่ในระดับน้อยในประเด็นขาดการพัฒนาผลผลิตปาล์มให้มีมาตรฐาน

(4) การพัฒนาสมาชิก พบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 3.37 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 4.04 แปลผลอยู่ในระดับมาก ในประเด็นการได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่น้อย รองลงมา ระดับปัญหาเฉลี่ย 3.66 แปลผลอยู่ในระดับมาก ในประเด็นขาดการพัฒนาคณะกรรมการแปลงใหญ่ และระดับปัญหาเฉลี่ย 2.42 แปลผลอยู่ในระดับน้อยในประเด็นขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

สภาพทางสังคม เกษตรกรร้อยละ 74.10 เป็นเพศชาย สอดคล้องกับ นพพร ชุบทอง, สุวิสา พัฒนเกียรติ, พัฒนา สุขประเสริฐ และรุจีพัชร บุญจริง (2558 : 56) เนื่องมาจาก ในสังคมไทยมักจะให้เพศชายเป็นหัวหน้าเรือนหรือผู้นำครอบครัวเป็นหลัก เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 59.15 ปี สอดคล้องกับ ปุรวิชญ์ พิทยาภินันท์ และพลากร สัตย์ซื่อ (2563 : 5) เนื่องจากเกษตรกรสวนปาล์มส่วนใหญ่เริ่มเข้าสู่ช่วงสูงวัยและคนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตรน้อยลง ซึ่งแตกต่างจาก นพพร และคณะ (2558 : 56) พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีอาอายุเฉลี่ย 45 ปี โดยอาจมีการแตกต่างกันไปในบางพื้นที่ซึ่งมีเกษตรกรอายุในวัยกลางคนที่เหมาะแก่การทำงาน เกษตรกรร้อยละ 53.20 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แตกต่างจาก นพพร และคณะ (2558 : 56) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 40.70 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา เนื่องจากโอกาสและบริบทในการเข้าถึงการศึกษาแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ประสบการณ์ในการปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 27.50 ปี เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ได้รับการสนับสนุนต้นกล้าปาล์มน้ำมันจากหน่วยงานภาครัฐ ภายหลังจากการเกิดพายุไต้ฝุ่นเกย์ ในปี พ.ศ. 2532 จึงทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ปลูกปาล์มน้ำมันที่ค่อนข้างมาก

สภาพทางเศรษฐกิจ พื้นที่ทำการเกษตร พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 27.80 ไร่ และมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 25.50 ไร่ ใกล้เคียงกับ นพพร และคณะ (2558 : 57) พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 33.50 ไร่ มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 20.87 ไร่ เนื่องจากเกษตรกรที่ปลูกปาล์มน้ำมันไม่มีพื้นที่ในการขยายการปลูกปาล์มน้ำมันและมักจะเหลือพื้นที่ไว้บางส่วนอาจใช้เป็นพื้นที่ปลูกพืชผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันในรอบปีที่ผ่านมา (ปี 2565) บาท/ไร่ พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนในการปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 7,738.29 บาท/ไร่/ปี แตกต่างจาก ศรราม แก้วตาทิพย์ (2563 : 67) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 58.26 ใช้ต้นทุนในการผลิตปาล์มน้ำมัน มากกว่า 15,000 บาท/ไร่/ปี เนื่องมาจากเกษตรกรแปลงทั่วไปมีวิธีการผลิตที่ปาล์มน้ำมันแตกต่างกันกับเกษตรกรแปลงใหญ่ที่มีเป้าหมายลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต รายได้จากการผลิตปาล์มน้ำมันในรอบปีที่ผ่านมา (ปี 2565) บาท/ไร่ พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 12,760.12 บาท/ไร่ แตกต่างจาก ศรราม แก้วตาทิพย์ (2563 : 67) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 71.30 มีรายได้จากปาล์มน้ำมันเฉลี่ย (บาทต่อไร่ต่อปี) มากกว่า 15,000 บาท เนื่องจากราคาปาล์มน้ำมันปรับเปลี่ยนไปตามกลไกของตลาดไม่สามารถควบคุมราคาได้

2. สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พบว่าเกษตรกรทุกราย ปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์เทเนอร่า ใกล้เคียงกับ โสเพ็ญ เสริมผล (2562 : 60) พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เลือกปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์ เทเนอรา คิดเป็น ร้อยละ 60.00 เนื่องจากเป็นพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่มีกะลาบางประมาณ 0.5 ถึง 4 มิลลิเมตร มีปริมาณของ Mesocarp 60 ถึง 90 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักผลผลผลิตต่อทะลายสูง ในปัจจุบันจึงนิยมปลูกเป็นการค้า (กรมวิชาการเกษตร ,2547 : ออนไลน์) ระยะการปลูก พบว่า เกษตรกรร้อยละ 86.10 ปลูกปาล์มน้ำมันระยะ 9x9 เมตร สอดคล้องกับ โสเพ็ญ เสริมผล (2562 : 61) พบว่า มีเกษตรกร ร้อยละ 95.00 ปลูกปาล์มน้ำมันระยะ 9x9 เนื่องจากเกษตรกรเห็นว่าเป็นระยะการปลูกปาล์มน้ำมันที่เหมาะสมและไม่หนาแน่น การให้น้ำ พบว่า เกษตรกรทั้งหมด ไม่ได้ให้น้ำ โดยแหล่งน้ำที่ใช้มาจากน้ำฝน สอดคล้องกับโสเพ็ญ เสริมผล (2562 : 63) พบว่า เกษตรกรไม่มีการติดตั้งระบบให้น้ำร้อยละ 91.40 เนื่องจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มมักทำให้ระบบน้ำที่ติดตั้งไว้เสียหาย วิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมัน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 89.20 เก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มโดยวิธีการจ้างคนตัด อาจเนื่องมาจากงานวิจัยในครั้งนี้สภาพทางสังคม พบว่า เกษตรกร มีอายุเฉลี่ย 59.15 ปี ซึ่งมีอายุเยอะ ไม่สามารถเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันได้ด้วยตนเอง เพราะการเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันต้องใช้พละกำลังมากในการเกี่ยวทะลายปาล์ม ช่องทางการจำหน่ายปาล์มน้ำมัน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 83.50 จำหน่ายผ่านลานเทที่รับซื้อผลผลิต รองลงมา ร้อยละ 30.40 จำหน่ายโดยตรงกับโรงงาน เนื่องเกษตรกรมีข้อคิดเห็นในพื้นที่อำเภอท่าแซะ ราคาของลานเทกับโรงงานไม่แตกต่างกันและโรงงานบางแห่งเปิดลานเทย่อยในพื้นที่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่เกษตรกร

3. ความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรใน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ ภาพรวมในระดับมาก (3.41) โดยมีความต้องการส่งเสริมในด้านการสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อยกระดับคุณภาพผลผลิต ระดับมากที่สุด (4.28) รองลงมาเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมในด้านการตลาด ระดับมาก (4.14) เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมในด้านการลดต้นทุนการผลิต ระดับปานกลาง (3.06) เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมในด้านการเพิ่มผลผลิต ระดับบานกลาง (3.05) เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมในด้านการเพิ่มศักยภาพของการบริหารจัดการ ระดับน้อย (2.53) เนื่องจากเกษตรกรยึดอาชีพการปลูกปาล์มน้ำมันเป็นหลัก ซึ่งการยกระดับคุณภาพผลผลิตเป็นช่องทางที่สามารถใช้ในการแข่งขันกับตลาดในปัจจุบันเพื่อใช้ต่อรองราคากับทางผู้รับซื้ออีกทั้งยังเป็นการช่วยส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จึงควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีการยกระดับคุณภาพผลผลิตให้มีมาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาดอีกทั้งอาจส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาชีพให้เกษตรกร

4. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร

เกษตรกรมีปัญหาการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ภาพรวม ในระดับมาก (3.57) พบว่ามีปัญหาด้านการจำหน่ายอยู่ในระดับมาก (3.92) รองลงมาเกษตรกรมีปัญหาด้านการบริหารจัดการกลุ่มรูปแบบแปลงใหญ่ ในระดับมาก (3.57) ปัญหาด้านการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ ในระดับปานกลาง (3.40) และปัญหาด้านการพัฒนาสมาชิก ในระดับปานกลาง (3.37) ตามลำดับ เกษตรกรมีปัญหาด้านการจำหน่ายมากที่สุด เนื่องมาจากราคาผลผลิตที่เกษตรกรสามารถจำหน่ายได้ตกต่ำและไม่สามารถควบคุมราคาได้ ซึ่งสวนทางกับราคาของปุ๋ยเคมี สารเคมี และปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ที่มีราคาสูงขึ้น ดังนั้นรัฐควรมีมาตรการควบคุมราคาขั้นต่ำของผลผลิตปาล์มน้ำมัน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร และเกษตรกรควรใช้ระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ในการร่วมกันซื้อปัจจัยการผลิตซึ่งเป็นการลดต้นทุนในการผลิตปาล์มน้ำมัน อีกทั้งปลูกพืชแซมเพื่อเป็นการเสริมรายได้อีกทางในช่วงที่ราคาผลผลิตตกต่ำ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรเน้นส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรผ่านการส่งเสริมแบบแปลงใหญ่

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้พบว่าเกษตรมีปัญหาด้านการจำหน่ายในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.92) เช่น ราคาผลผลิตตกต่ำไม่สามารถควบคุมราคาได้ ขาดการเชื่อมโยงกับโรงงาน/ลานเท ขาดการร่วมกันวางแผนการจำหน่ายตามลำดับ รองลงมาพบว่าเกษตรกรมีปัญหาด้านการบริหารจัดการกลุ่มตามระบบส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.57) เกษตรกรมีปัญหาด้านการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.40) และเกษตรกรมีปัญหาด้านการพัฒนาสมาชิกในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.37) โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

(1) งานวิจัยในครั้งนี้พบว่าเกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมแบบบุคคล ดังนั้นเจ้าหน้าที่ควรลงพื้นที่เยี่ยมเยียนเกษตรกรแปลงใหญ่ ให้ความรู้กับเกษตรกรแบบรายบุคคลให้มากขึ้น

(2) เจ้าหน้าที่ควรสร้างสื่อความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเกษตรกรสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเข้าถึงได้ง่าย เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้พบว่าแต่เกษตรกรก็มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร และความรู้ด้านการเกษตรผ่านสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเตอร์เน็ต

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

(1) งานวิจัยนี้พบว่า ประเด็นปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำไม่สามารถควบคุมราคาได้ เป็นประเด็นปัญหามากที่สุดกับเกษตรกร โดยหน่วยงานควรมีการศึกษาสภาพตลาดปาล์มน้ำมันอย่างต่อเนื่องเพื่อรับมือกับสถานการณ์ในช่วงราคาตกต่ำ

(2) เนื่องจากการผลิตปาล์มน้ำมันต้องใช้ต้นทุนสูงซึ่งอาจส่งผลต่อรายได้ของเกษตรกร หน่วยงานควรทำ MOU กับโรงงานหรือลานเท เพื่อสร้างสิทธิประโยชน์ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่ที่ผลิตปาล์มน้ำมันอย่างมีคุณภาพ

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(1) รัฐบาลควรมีนโยบายการยกระดับคุณภาพปาล์มน้ำมัน ให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศโดยผ่านกลุ่มแปลงใหญ่

(2) รัฐบาลควรสนับสนุนกลุ่มแปลงใหญ่ เพื่อยกระดับแปลงใหญ่สู่ธุรกิจขนาดย่อม

4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรศึกษา ความต้องการส่งเสริมการตลาดปาล์มน้ำมันของเกษตรกรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน เป็นประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ เพื่อทำให้เกษตรกรเตรียมพร้อมและรับมือกับสถานการณ์ของตลาดได้

(2) ควรศึกษา การส่งเสริมแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันสู่การเป็นผู้ประกอบการรายย่อย เนื่องจากพืชปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีราคาผันผวนขึ้นลงตลอดเวลา และเกษตรกรไม่สามารถแปรรูปเป็นน้ำมันเองได้จึงต้องพึ่งพาตลาดภายนอก เช่น โรงงาน และลานเทเป็นหลัก จึงควรมีการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเพื่อให้แข่งขันกับตลาดได้

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการเกษตร. (2547). เอกสารวิชาการปาล์มน้ำมัน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2566. แหล่งที่มา: http://lib.doa.go.th/multim/e- book/EB00028.pdf

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2566). แผนปฏิบัติราชการประจำปี 2567 ของกรมส่งเสริมการเกษตร. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2566. แหล่งที่มา: https://d29iw4c1csrw3q.cloudfront.net/wp-content/uploads/2023/02/actionplandoae67-1.pdf.

โครงการผลิตปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม. (2564). *คู่มือเกษตรกรรายย่อยของไทยในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน.* องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน. กรุงเทพมหานคร.

ชัยวัฒน์ สาวเจริญสุข. (2565). แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี 2565-2567: อุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา : https://www.krungsri.com/ th/research/industry/industry-outlook/agriculture/palm-oil/IO/Oil-palm-industry-2022-2024

นพพร ชุบทอง, สุวิสา พัฒนเกียรติ, พัฒนา สุขประเสริฐ และ รุจีพัชร บุญจริง. (2558). การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกร อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.* 10 (3), 53-63.

ปุรวิชญ์ พิทยาภินันท์ และพลากร สัตย์ซื่อ. (2563). ความต้องการความรู้ในการทำสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันรายย่อยในจังหวัดสตูล. *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี*. 14 (2), 1-24.

ศรราม แก้วตาทิพย์. (2563). *การศึกษาศักยภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในตำบลสวนหลวง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช.* วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยทักษิณ

ศูนย์สารสนเทศการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2564). ระบบฐานข้อมูลและให้บริการข้อมูลการค้าเกษตรต่างประเทศของไทย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา: http://impexp.oae.go.th/service/export.php?S_YEAR=2564&E_YEAR=2564&PRODUCT_GROUP=5255&wf_search=&WF_SEARCH=Y (5 พฤษภาคม 2566).

สำนักงานเกษตรอำเภอท่าแซะ. (2566). *แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2566. เอกสารรายงาน.* สำนักงานเกษตรอำเภอท่าแซะ. ชุมพร.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2564). การศึกษาศักยภาพการผลิตและการตลาดปาล์มน้ำมันในพื้นที่โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่. เอกสารงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เลขที่ 118. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://คิดค้า.com/งานวิจัย-สศก-เรื่อง-การศ-2/

โสเพ็ญ เสริมผล. (2562). *แนวทางการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันตามหลักการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช.* วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

รูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

The Educational Supervision Model to Develop Competencies in the Internal Quality Assurance in Educational Institutions of Administrators and Teachers: The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat

สุบรรณ์ เกราะแก้ว,
วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ และ ชูศักดิ์ เอกเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Suban Krohkeaw,
Werayut Chatakan and Chusak Ekpetch
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: suban.sk45@gmail.com

****

บทคัดย่อ

รูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยแบบผสม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้บริหารและครูรวมทั้งแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษา และ เพื่อตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการศึกษา วิธีดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ประกอบด้วย 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและ ครู จำนวน 1,052 คน 2) สร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 3) ตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและการสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้บริหารและครูรวมทั้งแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยความ

* วันที่รับบทความ : 25 ธันวาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 12 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 14 มกราคม 2567
Received: December 25 2023; Revised: January 12 2024; Accepted: January 14 2024

ต้องการจำเป็นที่อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ส่วนที่ 7 การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา และ ส่วนที่ 2 การกำหนดคุณภาพเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามลำดับ2) ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษา คือ รูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบ รู้ รับ ปรับ ใช้ (KACLRE Model) 3) รูปแบบการนิเทศการศึกษามีความเหมาะสม มีความเป็นประโยชน์และมีความเป็นไปได้ สามารถนำไปใช้ในสถานศึกษาได้จริง

คำสำคัญ: รูปแบบการนิเทศการศึกษา; การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารและครู; ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Abstract

The research objectives are 1) to study the needs of administrators and teachers as well as guidelines for developing competency in implementing the quality assurance system within educational institutions under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office 2) to create a supervision model and 3) to examine the educational supervision model. It is research and development using mixed research methods by designing the research into 3 steps: 1: Study the current condition needs and guidelines for educational supervision to develop competencies in operating quality assurance systems. 2: Create an educational supervision model, and 3: Examine the educational supervision model. The tools used were questionnaires and interviews. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. and analyze content.

The research results of Step 1 found that the highest level are continuous development, analysis and determination of quality and success goals of educational institutions, respectively. Step 2 consisting of 4 parts: 1) Components of the supervision model consisting of 4 elements: principles, objectives, supervision formats and evaluation and measurement 2) Components of supervision content, consisting of 7 elements: Analysis of educational institution conditions, Setting the quality and success goals, Planning to develop the quality, Implementation of quality development according to the goals, Supervision, monitoring, inspection, and evaluation, Summarizing the results and preparing a report based on the results of the self-evaluation and Continuous development of educational institution 3) Conditions for overall success and 4) Roles and duties and guidelines for putting the model into practice. The Step 3 found that the accuracy, usefulness, feasibility and appropriateness are the highest level as well as the evaluation of the manual for using the educational supervision model. This mean that the model can be utilized the competency in operating quality assurance systems.

Keywords: Educational Supervision Model; Administrator and Teacher Competency Development; Quality Assurance System Within Educational Institutions

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ช่วยให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมส่วนรวม คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของคน รัฐธรรมนูญมาตรา 47 และมาตรา 48 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยมีระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

การประกันคุณภาพเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจ ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน ซึ่งกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้การกำหนดให้มีแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาอย่างเป็นระบบ 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และ 6) จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง รวมถึงมีการกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาจึงเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563 : 10)

การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการศึกษาและการเรียนการสอน โดยการแนะนำช่วยเหลือจากผู้นิเทศไปสู่ผู้รับการนิเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และมุ่งเน้นให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน (เสาวนี สิริสุขศิลป์, 2564 : 15) การนิเทศการศึกษาจึงเป็นแนวความคิดเกี่ยวกับการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนการจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การวิจัยในชั้นเรียน และการพัฒนาครู ครูยอมรับในกติกาเดียวกัน รวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน ที่นำเอาองค์ประกอบต่าง ๆ ในโรงเรียนมาเชื่อมโยงกัน เป็นกระบวนการที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษา การช่วยเหลือครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทำให้เกิดการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อคุณภาพของผู้เรียน (วรดนู หนูทอง, 2563 : 17)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินโครงการวิจัยแบบมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาในพื้นที่จังหวัดตากและจังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาของการดำเนินงานพบว่าสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญในการนำมาตรฐานการศึกษาชาติไปสู่การปฏิบัติ ทำให้มีผู้ที่มีความเข้าใจและลงมือปฏิบัติมีเพียงส่วนน้อย ส่งผลให้บุคลากรส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเรื่องระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษายังมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการประกันคุณภาพ สถานศึกษายังคงทำงานแบบแยกส่วนระหว่างการบริหารจัดการของสถานศึกษากับงานประกันคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564 : 172) สอดคล้องกับสรุปรายงานผลการนิเทศ ติดตามการดำเนินการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช มีข้อค้นพบคือ สถานศึกษาดำเนินการไม่ถูกต้อง/ไม่สอดคล้อง ควรเข้าไปสร้างความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 45.45 นอกจากนี้สถานศึกษามีข้อเสนอแนะให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สถานศึกษาผู้บริหารโรงเรียนครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาที่ยังดำเนินการไม่ถูกต้อง/สอดคล้อง ได้รับทราบร่วมกัน พร้อมทั้งมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตามข้อเสนอแนะ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช, 2564 : 7)

จากหลักการและสภาพการดำเนินงานดังกล่าว จึงได้พัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช เพื่อให้ได้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้บริหารและครูรวมทั้งแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

2. เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 71 โรงเรียน จำนวน 3,633 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,052 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครซีและมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Sampling) ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาในแต่ละขนาดเป็นขั้นที่ 1 และกำหนดให้ผู้บริหารและครูในแต่ละสถานศึกษาเป็นขั้นที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างสถานศึกษาในแต่ละขนาดโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามโควตาสัดส่วนของผู้บริหารและครู และสุ่มผู้บริหารและครูในแต่ละสถานศึกษา

2. การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสาร รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์เอกสาร ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา นำมาสร้างแบบสอบถามมีจำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ฉบับที่ 1 แบบสอบถามเพื่อการวิจัยรูปแบบการนิเทศการศึกษาพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู ฉบับที่ 2 แบบนิเทศ ติดตามการดำเนินงานตามแผนการนิเทศระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2564 ฉบับที่ 3 แบบวิเคราะห์ประสิทธิภาพและโอกาสในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับที่ 4 แบบบันทึกข้อมูลผลการถอดบทเรียนสถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรับรางวัลระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (IQA AWARD) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ฉบับที่ 5 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi structured Interview) โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ในการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็น ไปทดลองใช้ (Try out) กับสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง จำนวน 3 โรงเรียน รวม 30 คน (ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index: IOC) ตั้งแต่ 0.50-1.00 แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) มีค่าเท่ากับ 0.98

4. กระบวนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในแต่ละระยะตามขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและการสนทนากลุ่ม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis) และสรุปเป็นความเรียง

ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู โดยดำเนินการแบ่งการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินการความต้องการจำเป็นในการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ใช้วิธี Priority needs index (PNImodified) แบบปรับปรุงซึ่งเป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNImodified ดั้งเดิม โดย นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558 : 279) 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยการศึกษาผลการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2564 และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มตัวอย่าง และแหล่งข้อมูล ที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช รวมทั้งสิ้น 1,052 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติบรรยาย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

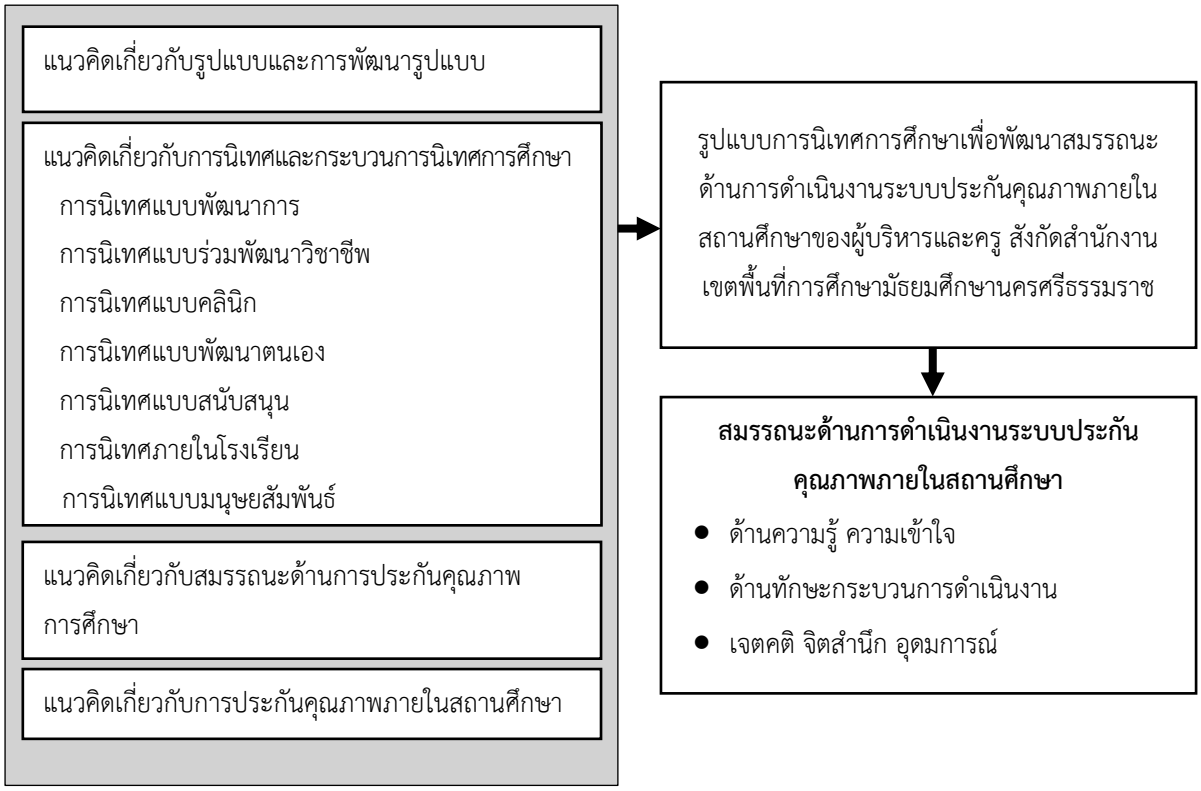
ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับผลการสัมภาษณ์จากระยะที่ 1 แล้วยกร่างรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกลุ่มนักวิชาการ จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มศึกษานิเทศก์จำนวน 3 คน และตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการศึกษา โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และศึกษานิเทศก์ จำนวน 12 คน เลือกแบบเจาะจงจากประชากร

ทั้งหมด (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อประเมินความเหมาะสมประกอบด้วย ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับ รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช นี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้บริหารและครูแนวทางการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

ประเด็น	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		PNI	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา	1.78	1.05	4.19	0.66	1.35	2
ส่วนที่ 2 การกำหนดคุณภาพเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา	1.91	3.46	4.35	0.65	1.28	3
ส่วนที่ 3 การวางแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	2.10	3.12	4.28	0.73	1.04	6
ส่วนที่ 4 การดำเนินการพัฒนาคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา	1.90	3.54	4.25	0.78	1.24	4
ส่วนที่ 5 การกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	2.17	1.73	4.72	0.45	1.18	5
ส่วนที่ 6 การสรุปผล และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	3.03	3.18	4.74	0.44	0.56	7
ส่วนที่ 7 การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1.48	3.60	3.86	0.67	1.61	1

จากตารางพบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ส่วนที่ 7 การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (PNI=1.61) รองลงมาคือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา (PNI=1.35) และ ส่วนที่ 2 การกำหนดคุณภาพเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา (PNI=1.28) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 4 ตอน คือตอนที่ 1 องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศ ประกอบ 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการ ส่วนที่ 2 จุดมุ่งหมาย ส่วนที่ 3 รูปแบบการนิเทศ และส่วนที่ 4 การวัดประเมินผล ตอนที่ 2 องค์ประกอบของเนื้อหาการนิเทศ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดคุณภาพเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 3 การวางแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 4 การดำเนินการพัฒนาคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 5 การกำกับติดตามตรวจสอบประเมินผลของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 6 การสรุปผล และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 7 การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตอนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จองค์รวม และตอนที่ 4 บทบาทหน้าที่และแนวทางการนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติ

ระยะที่ 3 ผลตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า รูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบ รู้ รับ ปรับ ใช้ (KACLRE) มี 6 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 การสร้างความรู้ ความเข้าใจ (K : Knowledge) ขั้นที่ 2 การลงมือปฏิบัติ (A : Action) ขั้นที่ 3 การชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (C : Coaching and mentoring) ขั้นที่ 4 การเรียนรู้และแบ่งปัน (L: Learning and Sharing) ขั้นที่ 5 การสะท้อนคิด (R : Reflection) ขั้นที่ 6 การประเมินผลการนิเทศ (E : Evaluation) มีความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ทุกรายการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถนำรูปแบบการนิเทศการศึกษานี้ ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ได้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ส่วนที่ 7 การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา และ ส่วนที่ 2 การกำหนดคุณภาพเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ตามลำดับ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการบริหารงานของสถานศึกษาที่เป็นไปอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งสถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์สภาพบริบทของสถานศึกษา เพื่อจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศและเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์วางแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง แต่ไม่คุ้นชินกับประเด็นในส่วนที่ 7 การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นกระบวนการทำงานที่สอดแทรกอยู่ในการวางแผนการพัฒนาสถานศึกษาในปีถัดไป การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาภายใต้วงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งสอดคล้องกับ ณัฐพล จันทร์พล (2565 : 445-478) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีสภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ 2) แนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 32 แนวทางผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง โดยรวมแนวทางมี

ความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นริศรา ใบงิ้ว (2561 : 193-194) ได้ศึกษาสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพการดำเนินงานสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน และ สิริพร บุญทิพย์ (2565 : 94-95) ได้ทำการวิจัยสมรรถนะของผู้บริหารกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สมรรถนะในการตระหนักรับรู้โลกาภิวัตน์ สมรรถนะในการบริหารตนเอง สมรรถนะในการสื่อสาร สมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ สมรรถนะในการทำงานเป็นทีม และสมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการตามลำดับ

ระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า รูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบ รู้ รับ ปรับ ใช้ (KACLRE) เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ตอนที่ 1 องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศ ตอนที่ 2 องค์ประกอบของเนื้อหาการนิเทศ ตอนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ องค์รวม และตอนที่ 4 บทบาทหน้าที่และแนวทางการนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติ ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของเนื้อหาการนิเทศ พบว่า ความเหมาะสมขององค์ประกอบของเนื้อหา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า รูปแบบการนิเทศการศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้นได้มีการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี กระบวนการนิเทศจากนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศมาใช้กำหนดเป็นกระบวนการที่สอดคล้องกับสภาพและบริบทความต้องการของผู้รับการนิเทศ อีกทั้งได้รับความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพตลอดทุกขั้นตอนของการวิจัย รวมถึงผู้ที่จะนำรูปแบบการนิเทศนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยพิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล (2563 : 114) ในการพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของครู ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของครู ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ 2) ด้านทักษะความสามารถในการวิเคราะห์จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงาน การประเมินตนเอง และ 3) ด้านเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ในส่วนของรูปแบบการ นิเทศการศึกษาที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของครูนั้น เน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันตามหลักการมีส่วนร่วม มีกระบวนการของรูปแบบ 8 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ขั้นที่ 2 การวางแผนการ ดำเนินงาน ขั้นที่ 3 การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน ขั้นที่ 4 การปฏิบัติงานตามแผน ขั้น ที่ 5 การปฏิบัติการนิเทศแบบกัลยาณมิตร ขั้นที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขั้นที่ 7 การ

ให้ข้อมูล สะท้อนผลการนิเทศ และขั้นที่ 8 การเผยแพร่ขยายผล สมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ดังที่ วรดนู หนูทอง (2563 : 8-9) ได้วิจัยกระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการนิเทศของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียง มัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ด้านการประสานงาน ด้านการอำนวยการ ด้านการจัดลำดับความสำคัญของงาน ด้านการออกแบบวิธีการทำงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากร และด้านการประเมินสภาพงาน 2) แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 (1) ควรกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติงาน และนำผลการประเมินเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (2) ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (3) ควรนำทฤษฎีความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษามาประยุกต์ใช้ (4) ควรมีการสำรวจความ ต้องการของครูเพื่อวางแผนการดำเนินงาน (5) ควรเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการหาแนว ทางการแก้ปัญหา

ระยะที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า รูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช มีความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ทุกรายการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถนำรูปแบบการนิเทศการศึกษานี้ ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ได้จริง ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากรูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบ รู้ รับ ปรับ ใช้ (KACLRE) เป็นกระบวนการนิเทศที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบมาสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาทุกสถานศึกษา ที่ศึกษานิเทศก์ที่มีความสนใจสามารถนำไปใช้ในการขับเคลื่อน กำกับติดตามการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ผ่านการ การตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชา หลังจากนั้นผู้วิจัยจัดประชุมสัมมนาบุคคลที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและผู้ทรงคุณวุฒิที่จะนำรูปแบบไปใช้จริง จำนวน 12 คน ให้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา วิพากษ์ ประเมินรูปแบบทั้งในด้านความเหมาะสมความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ศิลา สงอาจินต์ (2560 : 170) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครตรัง ผลการวิจัยพบว่าควรส่งเสริมพัฒนาความรู้ของครูโดยใช้การนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการ

จัดการเรียนรู้ของครูตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครตรัง ใช้รูปแบบ “APPIE Model” ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ผลการประเมินสมรรถภาพการนิเทศของครูผู้นิเทศในการจัดการเรียนรู้ของครูตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้นิเทศ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ บุญสุพร เพ็งทา (2565 : 176) ได้ทำการวิจัยรูปแบบการนิเทศงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามี 7 องค์ประกอบ ได้แก่1) กระบวนการนิเทศงาน 2) ความพร้อมของผู้นิเทศ 3) เทคนิคการนิเทศงาน 4) ตัวชี้วัดความสำเร็จ5) ภาวะผู้นำ 6) เสริมีพลังอำนาจ และ7) เครือข่ายชุมชนทาง ผลการยืนยันองค์ประกอบและรูปแบบการนิเทศงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสอดคล้องกันว่า มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาพัฒนารูปแบบเกี่ยวกับความต้องการและจำเป็นในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 แล้วไปพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นเพื่อนำผลมาเปรียบเทียบ

2. ควรมีการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ในมิติของผลการใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ในรูปแบบอื่น ๆ

3. ควรมีการศึกษารูปแบบการนิเทศการศึกษาหรือแพลตฟอร์มในการนิเทศเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

4. ควรวิจัยรูปแบบการพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช สามารถทำให้ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำกระบวนการนี้ไปใช้กับสถานศึกษาอื่นในสังกัด ทั้งนี้สามารถปรับให้สอดคล้องตามบริบทของสถานศึกษา

2. ควรมีการพัฒนาระบบและกลไกเพื่อสร้างวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

สถานศึกษาควรศึกษาคู่มือการนำรูปแบบไปใช้อย่างละเอียด โดยการเนื้อหาสาระของการนิเทศการศึกษาทั้ง 7 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดคุณภาพเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 3 การวางแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 4 การดำเนินการพัฒนาคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 5 การกำกับติดตามตรวจสอบประเมินผลของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 6 การสรุปผล และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และองค์ประกอบที่ 7 การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งควรให้ความสำคัญกับการสร้างความยั่งยืนของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ณัฐพล จันทร์พล. (2565). การพัฒนาแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.* 11 (1), 445-478.

นริศรา ใบงิ้ว. (2561). *แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงวนาเทวี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย*. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

บุญสุพร เพ็งธา. (2565). *รูปแบบการนิเทศในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล. (2563). *การพัฒนารูปแบบนิเทศการศึกษาที่เสริมสร้างความสามารถในการรับรองคุณภาพการศึกษาของครู*.ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์การศึกษาและการจัดการเรียนรู้. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วรดนู หนูทอง. (2563). กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร*. 12 (1), 1-17.

สิริพร บุญทิพย์. (2565). *สมรรถนะของผู้บริหารและการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศิลา สงค์อาจิน. (2560). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู. ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถาบันการศึกษาในสังกัดเทศบาลตรัง* วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

สุวิมล ว่องวาณิช.(2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช. (2564). *รายงานการนิเทศติดตามและประเมินผลการประเมินผลการจัดการศึกษาประจำปีการศึกษา 2564*. นครศรีธรรมราช: กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รายงานการวิจัยเรื่องแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ทเวนตี้วัน เซ็นจูรี่ จำกัด.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561*. กรุงเทพมหานคร: เอ็น. เอ. รัตนะเทรดดิ้ง.

เสาวนี สิริสุขศิลป์. (2564). *ภาวะผู้นำทางการนิเทศการศึกษา*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล สำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครศรีธรรมราช

The Development of Training Activity Package on Active Learning Management Integrating Digital Media for Teachers in Small Schools, Nakhon Si Thammarat Province

อารี สาริปา, จิราภรณ์ เหมพันธ์,
อภินันท์ อามีเราะ และ ประภาศรี เพชรมนต์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Aree Saripa, Chiraporn Hemapandha,
Apinan Amiroh and Prapasri Petchmon
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: prapasri_pec@nstru.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก 2) เพื่อหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ในอำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 6 โรงเรียน รวม 42 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มหลายขั้นตอน และสุ่มแบบกลุ่มในแต่ละขั้นตอน ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก แบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และการหาประสิทธิภาพ E1/E2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 4 ชุดย่อย ได้แก่ ชุดที่ 1 เรื่อง ทักษะศตวรรษที่ 21 ชุดที่ 2 เรื่อง การเรียนรู้เชิงรุกบูรณาสื่อดิจิทัล ชุดที่ 3 เรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน และชุดที่ 4 เรื่อง การประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 มีคุณภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ E1/E2 ตามเกณฑ์คะแนน

* วันที่รับบทความ : 12 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 29 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 1 มีนาคม 2567
Received: January 12 2024; Revised: February 29 2024; Accepted: March 1 2024

เฉลี่ยร้อยละ 75/75 และ 3) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมฝึกอบรม; การจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล; โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop a training activity package on active learning management integrating digital media for teachers in small school, 2) to determine the efficiency of the developed training activity package on active learning management integrating digital media, and 3) to investigate the teachers' satisfaction toward the developed training activity package on active learning management integrating digital media. The samples were 42 teachers in 6 small schools under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Office Area 4, PromKiri district, Nakhon Si Thammarat province; drawn by a multi-stage with cluster random sampling method. Research instruments were interview and focus group questions regarding schools' problems and needs to improve learning management, an evaluation form for experts to judge the quality of the developed training activity package, a learning management skills assessment form, and a satisfaction questionnaire towards the training activity package. Data were analyzed using mean, standard deviation, content analysis, and E1/E2 efficiency formular. The research findings were 1) the developed training activity package on active learning management integrating digital media composed of 4 sub activity packages including 1) the 21st century skills, 2) active learning integrating digital media, 3) project-based learning management, and 4) assessment of the 21st century skills. The overall quality of the training activity package was at the highest level 2) the efficiency of the developed training activity package attained the criteria of E1/E2 at the 75/75 average percentage score, and 3) the teachers' satisfaction toward the developed training activity package on active learning management integrating digital media was at the highest level.

Keywords: Training Activity Package; Active Learning Management Integrating Digital Media; Small Schools

บทนำ

คุณภาพครูเป็นปัจจัยสำคัญต่อการจัดการศึกษาซึ่งส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ถ้าครูเป็นผู้มีสมรรถนะสูง ผู้เรียนก็จะได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพสูงตามไปด้วย (McKinsey, 2007) ทั้งนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้บัญญัติไว้ว่าครูเป็น "วิชาชีพ" โดยครูเป็นบุคคลที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นคนดีของชุมชน สังคม และประเทศชาติ (วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ, 2553) สถานศึกษาและผู้ใช้ครูควรพัฒนาครูให้มีความรู้ที่ทันสมัยและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการสร้างทักษะวิชาชีพครู (skill of effective pedagogy) (พรรณอร อุชุภาพ, 2561 : 241-242) และความเชี่ยวชาญในการทำงาน (กฤษณพงศ์ กีรติกร,

2557) ซึ่งสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและการบริหารจัดการชั้นเรียน เป็นสมรรถนะที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด (พวงเพ็ญ อินทรประวัติ, ณฐกร ดวงพระเกษ และฐิติรัตน์ คล่องดี, 2564 : 180-195) ครูจึงจำเป็นต้องเรียนรู้และปรับตัวให้มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับผู้เรียนรู้ยุคใหม่ นำไปสู่คุณภาพการศึกษาของท้องถิ่นและประเทศชาติ

อย่างไรก็ตามผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาของประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จ และด้อยกว่าประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมระดับประเทศ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดอื่น ๆ (สถาบันทดสอบทางการศึกษา, 2564) ปัญหาดังกล่าวสะท้อนคุณภาพของระบบการจัดการศึกษาที่ยังไม่ตอบโจทย์การพัฒนากำลังคนเพื่อการพัฒนาประเทศ สังคม และชุมชนท้องถิ่น และชี้ให้เห็นข้อจำกัดหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะคุณภาพด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เนื่องจาก จำนวนครูไม่ครบตามชั้นเรียนและกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มาจากการบรรจุแต่งตั้งใหม่หรือเป็นครูอัตราจ้างซึ่งยังขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ ครูยังคงใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการ โรงเรียนขาดสื่อ อุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กไม่น่าพึงพอใจ

การพัฒนาครูในโรงเรียนขนาดเล็กเป็นหนึ่งในแนวทางสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาในระดับพื้นฐานของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตามการพัฒนาครูในโรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหาหลายประการ เช่น การพัฒนาครูยังขาดการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการจำเป็น ทำให้กระบวนการพัฒนาไม่ตอบสนองต่อความต้องการของครู วิธีการและสาระการพัฒนาครูส่วนใหญ่ใช้การบรรยายฝึกอบรมและพัฒนาในห้องประชุม ขาดการเชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน จึงทำให้ครูไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากการอบรมพัฒนาจัดการเรียนการสอนได้ และการพัฒนาครูของแต่ละหน่วยงานขาดระบบการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

ทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นทักษะวิชาชีพครูที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา ให้ผู้เรียนลงมือกระทำและใช้กระบวนการคิด (Bonwell and Eison, 1991) โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (co-creators) (Fedler and Brent, 1996: 3-47) ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรือเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ครูผู้สอนจะต้องสร้างหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและเนื้อหาการเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัล และสามารถประยุกต์ใช้ศักยภาพของไอซีทีไปใช้เป็นเครื่องมือ (tool) ใน

การพัฒนาผู้เรียนได้ (ฉัตรชัย หวังมีจงมี และองอาจ นัยพัฒน์, 2560 : 47-63) ปัจจุบันการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยังคงประสบปัญหาเนื่องจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยังเป็นเพียงแนวความคิดกว้าง ๆ ที่มีรายละเอียดวิธีการปฏิบัติที่หลากหลาย จึงจำเป็นต้องปฏิรูปกระบวนการพัฒนาครูเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ สนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติในโลกศตวรรษที่ 21 (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2563 : 11-18)

การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัลครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สามารถดำเนินการได้โดยการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น ๆ ใช้สื่อหรือเครื่องมือประกอบการอบรมที่ให้ครูใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความพร้อมในการตอบสนองต่อความต้องการและความเปลี่ยนแปลงของการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน ชุดกิจกรรมฝึกอบรมเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมและพัฒนาความรู้และทักษะของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในยุคปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นเพื่อให้การยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เป็นไปตามความต้องการของโรงเรียนอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สำหรับใช้ในการจัดฝึกอบรมพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปรับเปลี่ยนห้องเรียนให้เป็นการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้สื่อดิจิทัลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีข้อจำกัดและบริบทเฉพาะ ผลการวิจัยจะทำให้ได้องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการกับสื่อดิจิทัลและเชิงพื้นที่เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สร้างความเข้มแข็งและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก
2. เพื่อหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล

ระเบียบวิธีวิจัย

การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล ใช้ระเบียบวิธีวิจัยการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1-4 จำนวน 337 โรงเรียน รวม 2,398 คน ทั้งนี้การแบ่งโรงเรียนตามเขตพื้นที่มีคุณภาพด้านการบริหารจัดการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใกล้เคียงกัน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ในอำเภอพรหมคีรี จำนวน 6 โรงเรียน รวม 42 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มหลายขั้นตอน (multi stage sampling) และสุ่มแบบกลุ่มในแต่ละขั้นตอน (cluster random sampling) โดยขั้นที่ 1 สุ่มเขตพื้นที่การศึกษา ได้เขตพื้นที่การศึกษา เขต 4 ประกอบด้วย 5 อำเภอ แต่ละอำเภอมีโรงเรียนขนาดเล็กที่มีบริบทการจัดการศึกษาและคุณภาพการศึกษาใกล้เคียงกัน ได้แก่ อำเภอขนอม อำเภอท่าศาลา อำเภอสิชล อำเภอนบพิตำ และอำเภอพรหมคีรี ขั้นที่ 2 สุ่มอำเภอ ได้อำเภอพรหมคีรี ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดเล็ก 12 โรงเรียน ขั้นที่ 3 สุ่มโรงเรียนในอำเภอพรหมคีรี จำนวนร้อยละ 50 ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 6 โรงเรียน รวม 42 คน เพื่อใช้ในการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมฝึกอบรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาชุดกิจกรรม จำนวน 2 ฉบับ และเครื่องมือที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม 3 ฉบับ ดังนี้

1. เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการพัฒนาชุดกิจกรรม ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นประเด็นการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านสภาพทางครอบครัวของนักเรียน ด้านชุมชน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ผู้วิจัยสรร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยอาศัยความเห็นร่วมของคณะผู้วิจัยพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นหรือข้อคำถามที่กำหนดกับประเด็นที่ต้องการเก็บข้อมูล รวมทั้งความเหมาะสมของการใช้ภาษา 2) แบบตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert rating scale) คือ 5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย และ 1 น้อยที่สุด สำหรับผู้เชี่ยวชาญใช้ประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมในด้านจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม ลักษณะชุดกิจกรรม และ รูปแบบชุดกิจกรรม รวม 12 ข้อคำถาม ผู้วิจัยสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยอาศัยความเห็นร่วมของคณะผู้วิจัยพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นหรือข้อคำถามที่กำหนดกับประเด็นสอบถาม

2. เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล 2) แบบประเมินการปฏิบัติภาระงาน/ชิ้นงาน มีลักษณะเป็นเกณฑ์ระดับคุณภาพแบบภาพรวม 4 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง ใช้สำหรับประเมินภาระงาน/ชิ้นงานหลังการใช้ชุดกิจกรรม มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก และด้านเทคโนโลยีดิจิทัล จำนวน 3 คน ได้ค่าดัชนี IOC เท่ากับ 1.00 ส่วนคุณภาพด้านความเชื่อมั่น ผู้วิจัยใช้การพิจารณาจากการให้คะแนนโดยผู้ประเมินหลายฝ่าย ผลการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย เป็นไปในทางเดียวกัน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมฝึกอบรม มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคอร์ท คือ 5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย และ 1 น้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อคำถาม สำหรับผู้เข้าร่วมพัฒนาแสดงความคิดเห็นตามประเด็นสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมในด้านการบริหารโครงการ ด้านเนื้อหาและกิจกรรม และด้านผลที่ได้รับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ดัชนี IOC เท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. พัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 พัฒนาชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้บูรณาการสื่อดิจิทัล (R1D1) ดำเนินการดังนี้

1.1 สำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกอบรม (R1) โดยศึกษาเอกสารรายงานผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจโครงการกับผู้บริหารและบุคลากรโรงเรียนขนาดเล็กและศึกษาวิเคราะห์บริบท สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัลของโรงเรียนและชุมชน เพื่อกำหนดลักษณะและองค์ประกอบของชุดกิจกรรม

1.2 ยกร่างชุดกิจกรรมฝึกอบรม (D1) โดยสังเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้และความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน นำข้อมูลมาออกแบบลักษณะและองค์ประกอบของชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล ตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมฝึกอบรม โดยนำร่างต้นแบบชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของชุดกิจกรรมฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น

ขั้นที่ 2 หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้บูรณาการสื่อดิจิทัล (R2D2) ดำเนินการดังนี้

2.1 หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม (R2) โดยนำชุดกิจกรรมฝึกอบรมที่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญไปหาประสิทธิภาพตามลำดับ คือ 1) ทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่งกับครูในโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบด้านภาษา ระยะเวลา รูปแบบของกิจกรรม 2) ทดลองกลุ่มเล็ก

กับครูในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละชุดกิจกรรม การใช้ภาษา และการทำกิจกรรม 3) ทดลองภาคสนามกับครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำผลจากการทำกิจกรรมระหว่างการอบรมและหลังการอบรมไปหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

2.2 ปรับปรุงชุดกิจกรรมฝึกอบรม และจัดทำชุดกิจกรรมฉบับสมบูรณ์ (D2)

ขั้นที่ 3 สอบถามความพึงพอใจของครูหลังการใช้ชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และปรับปรุงชุดกิจกรรมให้สมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนตามบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม เพื่อกำหนดลักษณะองค์ประกอบ และยกร่างชุดกิจกรรมฝึกอบรม โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

2. วิเคราะห์คุณภาพของชุดกิจกรรมจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำคะแนนเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 คือ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 คือ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 คือ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 คือ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 คือ น้อยที่สุด

3. หาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อโดยใช้สูตรการหาประสิทธิภาพ E1/E2 ตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 75/75 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ, 2556 : 7 – 20) ดังนี้

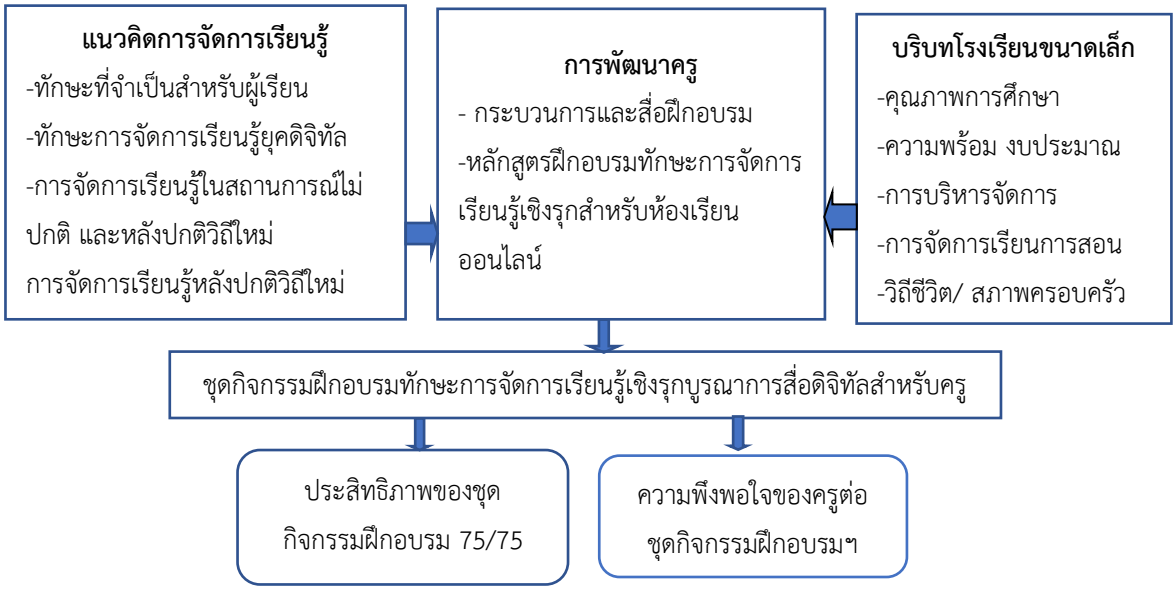
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) หมายถึง คะแนนเฉลี่ยผลการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการประเมินการทำกิจกรรมระหว่างการอบรม คิดเป็นร้อยละ 75 หรือสูงกว่า

ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) หมายถึง คะแนนเฉลี่ยผลการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการประเมินการทำกิจกรรมหลังการอบรม คิดเป็นร้อยละ 75 หรือสูงกว่า

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำคะแนนเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 คือ ความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 คือ ความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 คือ ความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 คือ ความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 คือ ความพึงพอใจน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

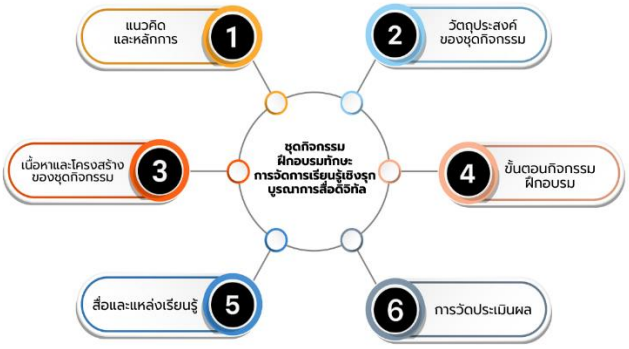
ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์บริบทโรงเรียนขนาดเล็ก สภาพปัญหาและความต้องการของครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน แนวคิดการจัดการเรียนรู้ และแนวทางพัฒนาครูในยุคดิจิทัล พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู การใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ การจัดฝึกอบรมขาดสื่อหรือแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ชัดเจน เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจสร้างชุดกิจกรรมฝึกอบรม หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมฝึกอบรม สอบถามความพึงพอใจของครูต่อการใช้ชุดกิจกรรมฝึกอบรม เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำสื่อประกอบการฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับยุคสมัยสำหรับครูในโรงเรียนขนาดเล็กอื่นๆ ต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล

1.1 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัลสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล

จากภาพ ชุดกิจกรรมฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) แนวคิดและหลักการ ประกอบด้วย 1.1) เป็นสื่อประกอบการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 1.2) บูรณาการสื่อดิจิทัลในกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียน 1.3) ใช้สำหรับการอบรมทั้งแบบออนไลน์และออนไซต์ 2) วัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรม คือ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ และเห็นคุณค่าของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล 3) เนื้อหาและโครงสร้างของชุดกิจกรรม มี 4 ชุดย่อย ได้แก่ ชุดที่ 1 เรื่อง ทักษะศตวรรษที่ 21 ชุดที่ 2 เรื่อง Active learning บูรณาการสื่อดิจิทัล ชุดที่ 3 เรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานบูรณาสื่อดิจิทัล และชุดที่ 4 เรื่อง การประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 4) ขั้นตอนกิจกรรมฝึกอบรม ได้แก่ การฝึกอบรมในชั้นเรียน การนิเทศติตาม นำเสนอผลงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมบริหารสมอง อภิปราย เรื่องเล่าเร้าพลัง และเยี่ยมชั้นเรียน 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ใบความรู้ ใบกิจกรรม และสื่อดิจิทัล เช่น PADLET Clip video ppt และ 6) การวัดประเมินผล ได้แก่ การทดสอบสะท้อนคิด สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 และประเมินการนำความรู้ไปใช้จากการเยี่ยมชั้นเรียน

1.2 คุณภาพของชุดกิจกรรม

ผลการตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คุณภาพของชุดกิจกรรมฝึกอบรม

ด้าน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
	1	2	3			
1. ด้านจุดประสงค์	5.00	5.00	4.67	4.89	.192	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหา	4.67	4.67	4.67	4.67	.000	มากที่สุด
3. กิจกรรม	4.67	4.67	4.67	4.67	.000	มากที่สุด
4. ลักษณะชุดกิจกรรม	5.00	4.67	4.67	4.78	.192	มากที่สุด
5. รูปแบบชุดกิจกรรม	4.67	4.67	4.67	4.67	.000	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.83	4.75	4.67	**4.75**	**.083**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 คุณภาพของชุดกิจกรรมฝึกอบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน คุณภาพด้านจุดประสงค์ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านลักษณะชุดกิจกรรม ส่วนด้านเนื้อหากิจกรรม และด้านรูปแบบชุดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

1.3 แนวทางการนำชุดกิจกรรมไปใช้

1. ประชุมผู้บริหารโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจแนวทางการจัดอบรมโดยใช้ชุดกิจกรรมฝึกอบรม รวมทั้งจัดทำแผนและกำหนดการจัดอบรม ทั้งรูปแบบออนไลน์และรูปแบบออนไซต์

2. จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการฝึกอบรมอบรม เตรียมสื่อ อุปกรณ์ให้มีเพียงพอและพร้อมใช้กับจำนวนผู้เข้าร่วมอบรม

3. ดำเนินการจัดอบรมโดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการบรรยาย และการฝึกปฏิบัติ โดยปรับกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับประสบการณ์เดิมและความต้องการของผู้เข้าร่วมอบรม รวมทั้งการปรับการใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

4. ประเมินผลทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูระหว่างและหลังการฝึกอบรม โดยการนิเทศติดตาม เยี่ยมชั้นเรียน การจัดแสดงนิทรรศการผลงานนักเรียน และการสะท้อนคิด

2. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล

ผู้วิจัยนำเสนอค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมจากการทดลองใช้ภาคสนาม

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล ภาคสนาม

ชุดกิจกรรม	คะแนนระหว่างการใช้ชุดกิจกรรม (40 คะแนน)	ร้อยละ	คะแนนหลังการใช้ชุดกิจกรรม (20 คะแนน)	ร้อยละ
ชุดที่ 1 เรื่อง ทักษะศตวรรษที่ 21	30	75	15	75
ชุดที่ 2 เรื่อง Active learning บูรณาสื่อดิจิทัล	32	80	16	80
ชุดที่ 3 เรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน	35	87.5	15	75
ชุดที่ 4 เรื่อง การประเมินทักษะศตวรรษที่ 21	30	75	17	85
รวม	127	317.5	63	315
เฉลี่ย	31.75	79.38	15.75	78.75
ค่าประสิทธิภาพ E1/E2	79.38/78.75			

จากตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมฝึกกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล มีคะแนนเฉลี่ยระหว่างการใช้ชุดกิจกรรม 31.75 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.38 และคะแนนหลังการใช้ชุดกิจกรรม 15.75 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 78.75 โดยมีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 79.38/78.75 สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด 75/75

3. ความพึงพอใจของครูต่อชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล

ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัลไปทดลองใช้ภาคสนาม และศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อชุดกิจกรรมฝึกอบรม จำวน 30 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
ด้านการบริหารโครงการ			
1. การประชาสัมพันธ์โครงการและกิจกรรม	4.14	0.38	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของระยะเวลา	4.57	0.53	มากที่สุด
3. ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม	4.43	0.53	มากที่สุด
4. รูปแบบของกิจกรรม	4.43	0.53	มากที่สุด
ด้านเนื้อหาและกิจกรรม			
1. ประเด็นและเนื้อหาของการอบรม	4.57	0.53	มากที่สุด
2. การนำเสนอการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน	4.57	0.53	มากที่สุด
3. การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม	4.57	0.53	มากที่สุด
ด้านผลที่ได้รับ			
1. ได้รับความรู้ แนวคิด ทักษะและประสบการณ์ใหม่ ๆ จากกิจกรรม	4.57	0.53	มากที่สุด
2. สามารถนำสิ่งที่ได้รับจากโครงการ/กิจกรรมนี้ไปใช้ในการเรียน/การปฏิบัติงาน	4.43	0.53	มากที่สุด
3. สิ่งที่ได้รับจากโครงการ/กิจกรรมครั้งนี้ตรงตามความคาดหวัง	4.57	0.53	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.49**	**0.50**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด คือ ด้านเนื้อหาและกิจกรรม รองลงมาคือ ด้านผลที่ได้รับ และด้านการบริหารโครงการ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล สำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็กที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มี 6 องค์ประกอบ คือ แนวคิดและหลักการ วัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรม เนื้อหาและโครงสร้างของชุดกิจกรรม ซึ่งประกอบไปด้วย ทักษะศตวรรษที่ 21 Active Learning บูรณาการสื่อดิจิทัล การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานบูรณาการสื่อดิจิทัล และการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมฝึกอบรม ประกอบด้วย Inhouse training Brain gym Story telling และ Monitoring เยี่ยมชั้นเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ใบความรู้ ใบกิจกรรม สื่อดิจิทัล Padlet Clip video PPT การวัดและประเมินผล โดยการ ทดสอบ สะท้อนคิด สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 และประเมินการนำความรู้ไปใช้จากการเยี่ยมชั้นเรียน ซึ่งชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นจากงานวิจัยครั้งนี้ นอกจากมีกรอบของเนื้อหาที่กำหนดตามวัตถุประสงค์แล้ว ยังคงมุ่งเน้นไปยังทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พร้อมทั้งบูรณาการสื่อดิจิทัลสำหรับครู อีกทั้งยังมีการวัดและประเมินผล มีการสะท้อนคิด สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม การพัฒนาศตวรรษที่ 21 รวมไปถึงการเยี่ยมชั้นเรียน ทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัลสำหรับครูขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิชา ใบโพธิ์และชาริณี ตรีวรัญญู (2565 : 73-87) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับการใช้ละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธภาพของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับการใช้ละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธภาพของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยกิจกรรม 8 กิจกรรม ที่ใช้การเล่านิทานด้วยเทคนิคการเล่านิทานรูปแบบต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวและเชื่อมโยงมุมมองของนักเรียนกับมุมมองของตัวละคร ประกอบกับการใช้กระบวนการของละครสร้างสรรค์เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน เน้นการแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกท่าทาง และการทำงานร่วมกับผู้อื่นผ่านการแสดงละครจากเรื่องราวของนิทานที่ได้รับฟัง องค์ประกอบสำคัญของชุดกิจกรรม ได้แก่ (1) แนวคิดและลักษณะสำคัญ (2) วัตถุประสงค์ (3) กิจกรรม (4) ขั้นตอนการจัดกิจกรรม (5) แนวทางการใช้ชุดกิจกรรม และ (6) แนวทางการประเมินผล

2. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 79.38/78.75 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา มีการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก นำข้อมูลที่ได้ไปยกร่างชุดกิจกรรมฝึกอบรม นำไปหาประสิทธิภาพแบบ 1:1 กลุ่มเล็ก และภาคสนาม ซึ่งทุกขั้นตอนชุดกิจกรรมฝึกอบรมมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 75/75 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถิตย์ ปริปุณณากร (2563 : 100-109)

ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานสู่การเสริมสร้างนวัตกรรม ของวิทยาลัยเทคนิคพะเยา ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกอบรมเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานสู่การเสริมสร้างนวัตกรรมของวิทยาลัยเทคนิคพะเยา มีประสิทธิภาพ 81.54/82.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑา วิริยางกูร ศิวะพัฒน์ โพธิ์ศรีและณัฏฐณิชา จำเรียง (2565 : 293-304) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.00/81.11 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

3. ระดับความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด คือ ด้านเนื้อหาและกิจกรรม รองลงมาคือ ด้านผลที่ได้รับ และด้านการบริหารโครงการ ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้เข้าอบรมนั้นมีความพึงพอใจเกี่ยวกับเนื้อหาของการฝึกอบรม ตลอดจนกิจกรรมของการฝึกอบรมที่ตอบโจทย์ในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล และความพึงพอใจในภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญจลักษณ์ ถวาย (2565 : 19-36) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการตลาด สำหรับผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชน ฝั่งธนบุรี กรุงเทพมหานคร ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมพบว่า ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจต่อการอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล อย่างครอบคลุมทั้งผลที่เกิดกับครูและนักเรียน โดยเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้การศึกษาวิจัยได้รับข้อมูลที่มีความละเอียดมากขึ้น

2. ควรศึกษาวิจัยการใช้ชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้บูรณาการดิจิทัล เปรียบเทียบกับการบูรณาการลักษณะอื่น ๆ เช่น การบูรณาการอัตลักษณะชุมชน สื่อท้องถิ่น หรือเทคนิคต่างๆ เพื่อให้ครูสามารถเลือกแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้หลากหลาย เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและความสนใจของผู้เรียนมากขึ้น

3. ควรวิจัยและพัฒนาต่อยอดชุดกิจกรรมฝึกอบรมแบบออนไลน์ หรือแบบผสมผสานให้ตอบสนองความต้องการจำเป็นและแนวโน้มการพัฒนาครูที่ทันยุคสมัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบูรณาการสื่อดิจิทัล ดังนั้นหน่วยงานพัฒนาครูจึงควรสนับสนุนการพัฒนาและการใช้ชุดกิจกรรมฝึกอบรมเป็นแนวทางและสื่อในจัดการอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูและทักษะอื่น ๆ ต่อไป

2. คณะครุศาสตร์ หรือหน่วยงานผลิตครูควรสนับสนุนการพัฒนาและใช้ชุดกิจกรรมการฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและเตรียมความพร้อมในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาครูต่อไป

3. ควรมีการติดตามผลการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ผ่านการอบรมโดยใช้ชุดกิจกรรมฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ในการจัดอบรมโดยใช้ชุดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้บูรณาการสื่อดิจิทัล ควรสำรวจอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และสัญญาณอินเทอร์เน็ต ให้เพียงพอ พร้อมใช้ เพื่อให้การจัดอบรมเป็นไปตามแผนการใช้ชุดกิจกรรมฝึกอบรม

2. ควรศึกษาโครงสร้างของชุดกิจกรรมฝึกอบรมให้ชัดเจน และวางแผนการจัดอบรมโดยคำนึงถึงระยะเวลา เนื้อหา และกิจกรรมการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม

3. ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมฝึกอบรมที่เกิดขึ้นกับครูและผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

กฤษณพงศ์ กีรติกร. (2557). การยกระดับคุณภาพครู. *การประชุมคณะกรรมการปฏิรูประบบผลิตและพัฒนาครู ครั้งที่ 2*. 24 มกราคม 2557.

ฉัตรชัย หวังมีจงมี และ องอาจ นัยพัฒน์. (2560). สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21: ปรับการเรียนเปลี่ยนสมรรถนะ**.** ***Journal of Intelligence.*** 12 (2), 47-63.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปากร ศึกษาศาสตร์.* 5 (3), 7 – 20.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ปัญจลักษณ์ ถวาย. (2565). การพัฒนาชุดฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการตลาดสำหรับผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชน ฝั่งธนบุรี กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*. 18 (3), 19-36.

ภิชา ใบโพธิ์และชาริณี ตรีวรัญญู. (2565). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับการใช้ละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสัมพันธภาพของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น. *Journal of Information and Learning*. 33 (3), 73-87.

มณฑา วิริยางกูร ศิวะพัฒน์ โพธิ์ศรีและณัฏฐณิชา จำเรียง. (2565).การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์.* 22 (3), 293-304.

วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ. (2553). *ข้อเสนอระบบการศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมกับสุขภาวะคนไทย.* กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2563). สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World). *ครุรุสภาวิทยาจารย์*. 1 (1), 11-18.

พรรณอร อุชุภาพ. (2561). *การศึกษาและวิชาชีพครู.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พวงเพ็ญ อินทรประวัติ, ณฐกร ดวงพระเกษ และฐิติรัตน์ คล่องดี. (2564). สมรรถนะของครู4ด้านที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์.* 22 (1), 180-195.

สถาบันทดสอบทางการศึกษา (2564). สรุปผลการทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2564. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://bet.obec.go.th/3576/27/01/2023

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566). *เปิดผล* PISA 2022 *หลังผ่าวิกฤตโควิด 19 ระบบการศึกษาทั่วโลกคะแนนเฉลี่ยลด*. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.ipst.ac.th/news/54912/20231106-pisa2022.html

สถิตย์ ปริปุณณากร. (2563). การพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานสู่การเสริมสร้างนวัตกรรม ของวิทยาลัยเทคนิคพะเยา. *วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1*. 5 (1), 100-109.

Bonwell, C.C.; & Eison.J. A. (1991). Active Learning: Creative Excitement in the Classroom. *ASHE-ERIC Higher Education Reports* No. 1. Washington, D.C.

Felder, R., & Brent, R. (1996). Navigating the Bumpy Road to Student-Centered Instruction. *Journal of College Teaching.* 44, 43-47.

การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

The Development of Learning Innovation to Promote the Art and Culture Appreciation: A Case Study of Kamphaeng Phet Province

ธนพร สายวงศ์ปัญญา และ อินทิรา พรมพันธุ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Thanaporn Saiwongpanya and Intira Phrompan
Chulalongkorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: thanaporn.saiwongpanya@gmail.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมในจังหวัดกำแพงเพชรสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร เป็นการวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อใช้ทดลองนวัตกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลก่อนและหลังเรียน แบบประเมินการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ และแบบสัมภาษณ์ผู้เรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติทดสอบที (Paired Samples t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร กล่าวคือ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 แผน โดยมีกิจกรรมการนำเที่ยวและออกแบบกิจกรรมเพื่อเป็นแนวทางการประชาสัมพันธ์โบราณสถาน นักเรียนผู้เข้าร่วมมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนการใช้นวัตกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีระดับการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร สูงกว่าก่อนการใช้นวัตกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าด้านการตอบสนองอยู่ในระดับมากที่สุด คือการลงมือปฏิบัติอย่างตั้งใจ มีความสุขที่ได้เรียนรู้ มีส่วนร่วมในชั้นเรียน และการตอบคำถามในชั้นเรียน ความคิดเห็นที่ผู้เรียนมีต่อกิจกรรม กล่าวคือ เนื้อหาไม่น่าเบื่อ รู้สึกสนุก โดยมีเพื่อนร่วมชั้นเรียนเป็นผู้สอน และได้สอนเพื่อนผ่านกิจกรรมที่กลุ่มตนเองออกแบบ เป็นต้น

* วันที่รับบทความ : 11 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 19 เมษายน 2567; วันตอบรับบทความ : 22 เมษายน 2567
Received: April 11 2024; Revised: April 19 2024; Accepted: April 22 2024

คำสำคัญ: นวัตกรรมการเรียนรู้; ศิลปวัฒนธรรมในจังหวัดกำแพงเพชร; การเห็นคุณค่า; การจัดการเรียนรู้แบบใช้ทีมเป็นฐาน

Abstract

The objective of this study was to develop learning innovation to promote the art and culture appreciation in Kamphaeng Phet province for secondary school students in Kamphaeng Phet province. This study was a research and development. The sample groups used in this study were 12 experts 2) 20 secondary school students studying in grade 9 selected by using purposive sampling to observe utilization of the learning innovation. The research instruments in this research were Experts' Questionnaire, Learning Management Plan, Pre and Post Course Exam, The Art and Culture Appreciation of Kamphaeng Phet Assessment, Observation Record of students' behavior during utilizing learning innovation and Students' Questionnaire after participation in activity. The data was gathered and measured by using the frequency, percentage, mean, standard deviation, Paired Samples t-test, and content consideration.

The results of the research showed that learning innovation to promote the art and culture appreciation in Kamphaeng Phet province, in other words, 2 learning management plans including tour activity which was designed to be the model of public relation to historical monument had produced higher comprehension level for participated students compared to before utilizing the learning innovation for statistically significance as .05. The appreciation level of the art and culture appreciation in Kamphaeng Phet province has been increased in the student participants compared to before utilizing the learning innovation for statistically significance as .05 as well. Regarding the result of perceived behavior of secondary school students, it indicates that the response level was in the highest: they proceeded with focus and were happy to learn, engage, and answer the questions in the class. The reflections from the participants involved appealing contents of learning, feeling delightful when creating work related to the art and culture of Kamphaeng Phet province while having other groups of students acted as the instructor and also proceeding to educate other students with their own designed activity.

Keywords: Learning innovation; The art and culture appreciation in Kamphaeng Phet province; The art and culture appreciation; Team-Based Learning

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยไปสู่สังคมที่ยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2562) ได้กล่าวถึงแผนปฏิบัติการด้านการสร้างและพัฒนากำลังคนเพื่อการไปสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ ว่ามีจุดประสงค์เพื่อให้กำลังคนของภาครัฐตระหนักรู้ถึงความจำเป็นเร่งด่วนของการปรับเปลี่ยนบริบท รูปแบบ และวิธีการทำงานภาครัฐ มีความพร้อมทั้งด้านกรอบความคิดและทักษะ เพื่อการปรับเปลี่ยนไปสู่รัฐบาลดิจิทัล กำลังคนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ขับเคลื่อนให้ประเทศไทยพัฒนาอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน , 2562) การพัฒนานั้นจะบรรลุผลได้ หากบุคคลได้รับการศึกษาและทักษะปฏิบัติงานที่ดี และเพื่อเพิ่มขีด

ความสามารถในการแข่งขัน เพื่อสร้างทักษะพื้นฐานที่เชื่อมโยงไปสู่การสร้างอาชีพและการมีงานทำ สอดคล้องกับ Tony W. ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาในทุกด้านต้องสนใจพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำไปใช้ในชีวิตอย่างมีความสุขและประกอบอาชีพอย่างสร้างสรรค์ ความสร้างสรรค์นั้นมีความเกี่ยวข้องกับศิลปะ โดยเฉพาะการส่งเสริมให้มนุษย์มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา (Tony W., 2551) สัมพันธ์กับการเรียนการสอนในรายวิชาศิลปะ ดังที่ณัฐกาญจน์ จันทน์เนื้อไม้ กล่าวว่า วิธีส่งเสริมการเห็นคุณค่าในศิลปะ ต้องมีทั้งส่วนที่เป็นความรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดขั้นสูง ส่วนที่เป็นกิจกรรมศิลปะให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ จนเกิดการซึมซับและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง สามารถทำเป็นและทำได้ จัดสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนได้สัมผัสศิลปะอย่างใกล้ชิดในแหล่งเรียนรู้ทางศิลปะนำมาซึ่งการเกิดความซาบซึ้ง ความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของงานศิลปะ (ณัฐกาญจน์ จันทน์เนื้อไม้, 2561)

เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางให้ครูเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน จัดให้มีประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ตลอดจนปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) แต่การเรียนการสอนเรื่องศิลปะและวัฒนธรรมเกี่ยวกับจังหวัดกลับเน้นในส่วนของความรู้ความจำ ซึ่งไม่สามารถวัดความคิดของผู้เรียนเชิงลึกได้ แม้ว่าจะเป็นการสอนในวิชาศิลปะ แต่ความรู้ที่ได้รับนั้นเป็นแบบชั่วคราว และไม่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แต่อย่างใด หลักสูตรการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าศิลปะในท้องถิ่น พบว่า ที่ผ่านมายังไม่มีการสอนเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ในจังหวัดกำแพงเพชรอย่างเด่นชัด แต่ทั้งนี้หลักสูตรนี้มีเพื่อตอบสนองเป้าประสงค์ ได้แก่ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะอาชีพ และมีคุณภาพสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถพึ่งพาตนเองได้

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทีมเป็นฐาน (Team Based Learning: TBL) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะสำคัญ คือ สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้แบบทีม และเป็นการเตรียมโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะสร้างภาระงาน จะช่วยผู้เรียนในมิติการคิดและมิติในการปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนที่เริ่มต้นมีทักษะในการออกแบบ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่สำคัญแห่งศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม จะทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงศิลปะได้มากขึ้น และศิลปะก็มีส่วนชี้นำทางความคิด ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าศิลปะในท้องถิ่นได้อย่างลึกซึ้งและมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันพบว่า การเรียนรู้ที่มีเด็กเป็นศูนย์กลางจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ตรง อาศัยความร่วมมือจากโรงเรียนและชุมชน เน้นเรื่องการออกแบบเพื่อเชื่อมโยงกับการประกอบอาชีพและยกระดับผลิตภัณฑ์ที่มีในท้องถิ่น นำไปสู่การเพิ่มมูลค่าของสินค้าและการมีรายได้ โดยมีคุณครูเป็นผู้กระตุ้นเพื่อนำความสนใจที่เกิดจากตัวผู้เรียนมาใช้ในการเรียนรู้ ตามที่ จักรแก้ว นามเมือง กล่าวไว้ว่า ผู้สอนควรจะเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการถ่ายทอด รู้จักวิธีกระตุ้นผู้เรียน ยิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายเรียบร้อย และมีความเป็นกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับบุคลิกภาพของครูที่ดี (จักรแก้ว นามเมือง, 2559 : 84-97) ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร โดยมีเป้าหมายในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดและทักษะปฏิบัติ ตลอดจนการเห็นคุณค่าศิลปะในท้องถิ่น การปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น มีความสำคัญในด้านของศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและอาชีพของแต่ละท้องถิ่น สอดคล้องกับ บุญมี เณรยอด ที่กล่าวว่า การให้การศึกษาที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ช่วยให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ช่วยแก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศได้ เพราะหลักสูตรจากส่วนกลางไม่ยืดหยุ่นตามสภาพ เป็นการสอนในสิ่งที่ไกลตัว มีโอกาสที่จะศึกษาสิ่งรอบตัวน้อยมาก ไม่เกิดความภูมิใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชุมชน (บุญมี เณรยอด, 2550)

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร เป็นการวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบใช้ทีมเป็นฐานมาใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำรวจและสัมภาษณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นต่อไปนี้

1. นวัตกรรมการเรียนรู้
2. การเห็นคุณค่าศิลปะ
3. การจัดการเรียนรู้แบบทีมเป็นฐาน
4. ศิลปวัฒนธรรม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากนั้นนำข้อมูลที่ศึกษา มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อใช้เป็นกรอบการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 2 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบใช้ทีมเป็นฐาน และคุณครูศิลปะที่มีการสอนบูรณาการศิลปวัฒนธรรม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเลือกแบบเจาะจง มีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1. ผู้ที่เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้แบบใช้ทีมเป็นฐาน มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แบบใช้ทีมเป็นฐาน อย่างน้อย 2 ปี จำนวน 2 ท่าน

2. ผู้ที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนแบบโดยเน้นศิลปวัฒนธรรม อย่างน้อย 2 ปี จำนวน 3 ท่าน

3. ผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ อย่างน้อย 2 ปี จำนวน 2 ท่าน

4. ผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเห็นคุณค่าและการสร้างความซาบซึ้ง อย่างน้อย 2 ปี จำนวน 5 ท่าน

ระยะที่ 2 ระยะพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมในจังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบทีมเป็นฐานมากำหนดองค์ประกอบของนวัตกรรมการเรียนรู้ นำผลการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์จากการดำเนินการระยะที่ 1 มากำหนดองค์ประกอบของนวัตกรรมการเรียนรู้

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ ออกแบบ และสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมในจังหวัดกำแพงเพชร

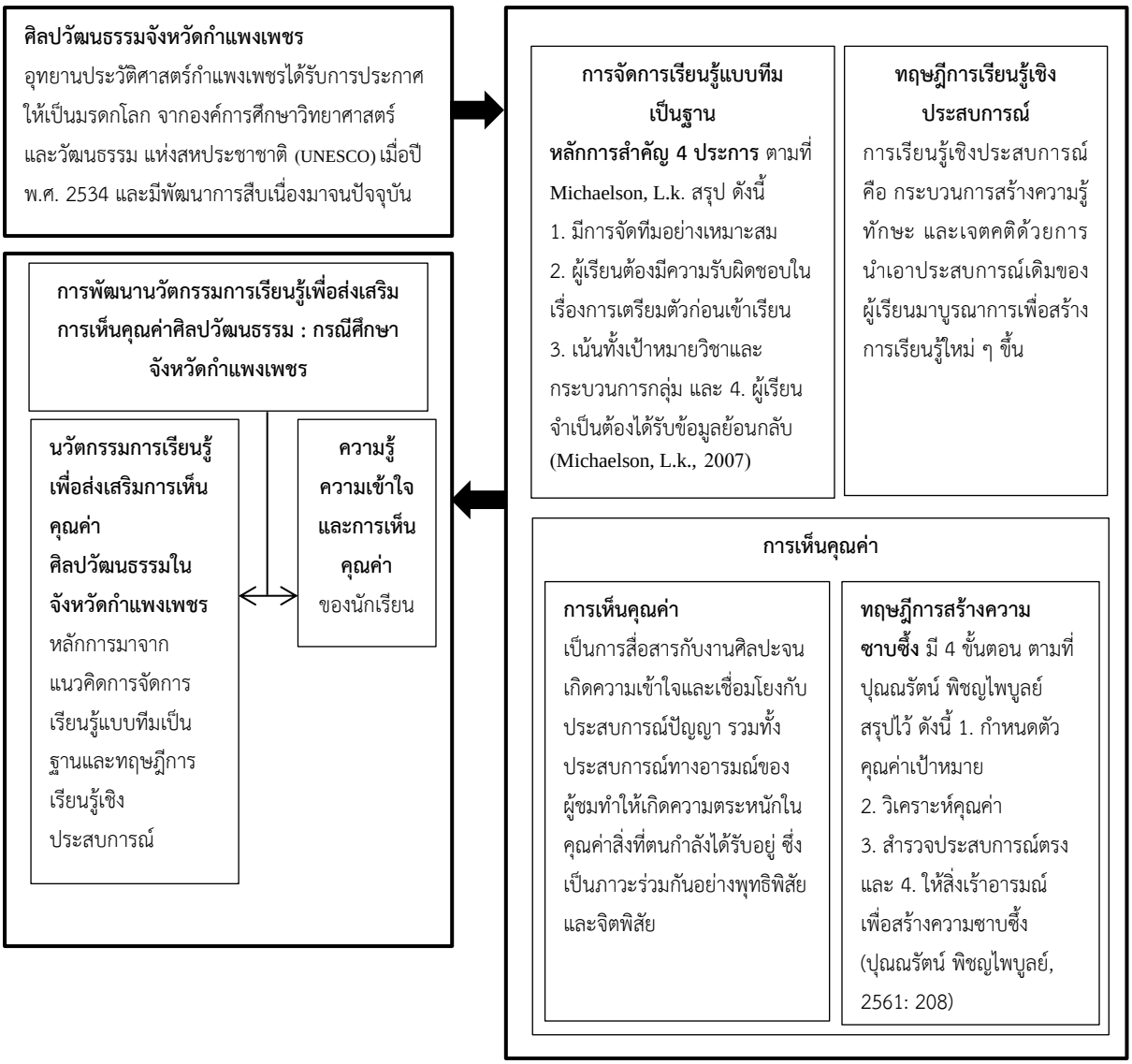
ระยะที่ 3 ระยะการทดลองใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมในจังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ทดลองใช้นวัตกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 3 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมในจังหวัดกำแพงเพชรสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลผ่านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาออกแบบเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่า มีจุดประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และส่งเสริมการเห็นคุณค่า ด้านขอบเขตเนื้อหาจะเน้นการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมศิลปะ กระบวนการมีทั้งทั้งกิจกรรมเดี่ยวและกลุ่ม และมีการเปรียบเทียบผลก่อนหลังการทำกิจกรรม และการศึกษารูปแบบของการจัดกิจกรรมเบื้องต้นจากทฤษฎีและกิจกรรมตัวอย่างสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์จะมุ่งในเรื่องทักษะการปฏิบัติและทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ด้านกระบวนการจะประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ประสบการณ์รูปธรรม การไตร่ตรอง การสรุปเป็นหลักการนามธรรม การทดลองปฏิบัติจริง และวิธีการประเมินผลจะเน้นการวัดโดยการใช้แบบทดสอบและแบบสังเกตพฤติกรรม ทั้งนี้การจัดกิจกรรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์จะมุ่งในเรื่องของการเห็นคุณค่าในตนเองภายหลังการร่วมกิจกรรม มากกว่าการเห็นคุณค่าในรูปแบบอื่น

การจัดการเรียนรู้แบบทีมเป็นฐาน จะเน้นเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล โดยการศึกษามาล่วงหน้าด้วยตนเองและทำแบบสอบเป็นรายบุคคลและแบบทีม ซึ่งสมาชิกกลุ่มจะได้อภิปรายและมีปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม การทำงานเป็นทีม การยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ส่วนทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์จะเน้นการนำประสบการณ์เดิมของตนเองมาสร้างเป็นความรู้ใหม่ การตกผลึกโดยความคิดของตนเองซึ่งจะเกิดขึ้นเป็นรายบุคคล และเน้นการประเมินเป็นรายบุคคล หากนำจุดเด่นของทั้งการจัดการเรียนรู้แบบทีมเป็นฐานและทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มารวมกันจะเป็นการสร้างวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ทั้งการปฏิบัติงานเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล มีส่วนทำให้การรับเนื้อหา การเรียนรู้ดีขึ้น มีเจตคติต่อการเรียนในทางที่ดี เพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มได้อย่างเป็นขั้นตอน

หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้พัฒนาเป็นแผนการจัดกิจกรรมจำนวน 2 ครั้ง เพื่อนำแผนการจัดกิจกรรมไปใช้จัดกิจกรรมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รายละเอียดกิจกรรม ดังนี้

ตารางที่ 1 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1				
ลักษณะกิจกรรม	**กระบวนการ**	**สื่อ**	**ชิ้นงาน**	**การวัดและประเมินผล**
กิจกรรม “นำเที่ยวเมืองเก่า เล่าเรื่องกำแพงเพชร” ครั้งที่ 1 **ขั้นนำ** 1. พูดคุยสอบถามเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมในจังหวัด 2. นักเรียนทำแบบประเมินการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร 3. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน **ขั้นสอน** 1. แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน คละความสามารถ 2. ครูเกริ่นเรื่องโบราณสถานที่ได้รับการเป็นมรดกโลกจาก UNESCO 3 สถานที่ ได้แก่ 1) วัดพระแก้ว 2) วัดพระสี่อิริยาบถ 3) วัดช้างรอบ 3. นักเรียนศึกษาโดยการสืบค้นข้อมูลตามหัวข้อสถานที่ที่ได้รับ 4. ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าของโบราณสถาน โดยปฏิบัติตามทฤษฎีการสร้างความซาบซึ้ง 5. นักเรียนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายวิธีที่จะทำให้คนทั่วไปมีความรู้เกี่ยวกับแต่ละสถานที่ 6. นักเรียนออกมานำเสนอข้อมูล **ขั้นสรุป** 1. สรุปความรู้ร่วมกันและให้นักเรียนสอบถามข้อสงสัย 2. ชี้แจงกิจกรรมในสัปดาห์หน้าและวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องเตรียม	- กิจกรรมเดี่ยวและกลุ่ม - การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือ Problem-based Learning (PBL) - ทฤษฎีการสร้างความซาบซึ้ง	- ใบความรู้ที่ 1 ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร - สื่อการนำเสนอ Power Point	- ใบงานที่ 1 เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร	-แบบทดสอบก่อนเรียน -แบบประเมินก่อนเรียนด้านการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร - การสังเกตพฤติกรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2				
ลักษณะกิจกรรม	**กระบวนการ**	**สื่อ**	**ชิ้นงาน**	**การวัดและประเมินผล**
กิจกรรม “นำเที่ยวเมืองเก่า เล่าเรื่องกำแพงเพชร” ครั้งที่ 2 **ขั้นนำ** 1. ทบทวนความรู้ 2. ตรวจสอบอุปกรณ์ 3. ครูชี้แจงกิจกรรมที่จะปฏิบัติ **ขั้นสอน** 1. ครูกำหนดสิ่งที่ต้องปรากฏในชิ้นงาน 2. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบการนำเสนอโบราณสถานที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เป็นรู้จักมากขึ้น 3. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอชิ้นงานของกลุ่มตนเอง 4. ครูและนักเรียนกลุ่มอื่นๆ แสดงความคิดเห็นที่มีต่อกลุ่มที่นำเสนอ **ขั้นสรุป** 1. สรุปความรู้ร่วมกันและให้นักเรียนสอบถามข้อสงสัย 2. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน 3. นักเรียนทำแบบประเมินการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม	- กิจกรรมเดี่ยวและกลุ่ม - ทฤษฎีการสร้างความซาบซึ้ง	- สื่อการนำเสนอ Power Point	- แผนผังการเข้าชมโบราณสถาน - กิจกรรมที่ช่วยเผยแพร่โบราณสถานที่ได้รับมอบหมาย	-แบบทดสอบหลังเรียน -แบบประเมินหลังเรียนด้านการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร - การสังเกตพฤติกรรม - แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน

ผู้วิจัยมุ่งประเด็นไปที่นวัตกรรมการเรียนรู้ แต่ละชุดประกอบไปด้วย สื่อการเรียน ใบงาน ใบความรู้ แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินตนเอง และแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 ชุด ที่ออกแบบมาจากแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานและทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เน้นในเรื่องศิลปวัฒนธรรม นำไปสู่เป้าหมายการทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง การปฏิบัติงานร่วมกัน และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมในจังหวัดกำแพงเพชร กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มกิจกรรม เริ่มจากการแบ่งกลุ่มนักเรียน 4-5 คน ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอน วัตถุประสงค์และเรื่องที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติกิจกรรม โดยอาศัยแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบทีมเป็นฐานเป็นแกนหลักของการดำเนิน 4 ขั้น ในแต่ละกิจกรรม ได้แก่ 1. การเตรียมความพร้อมก่อนการเข้าชั้นเรียน 2. การทบทวนและทดสอบก่อนเรียน 3. การใช้กิจกรรม ในขั้นตอนนี้ ผู้สอนจะต้องกำหนดคุณค่าของแต่ละกิจกรรมและสร้างแรงจูงใจการปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วง เมื่อเสร็จสิ้นทุกกิจกรรม 4. การประเมินผู้เรียนในแต่ละกิจกรรม ร่วมกับกระบวนการตามทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ ได้แก่ 1. การนำตัวเองเข้าไปอยู่ในประสบการณ์ 2. การตั้งคำถาม 3. การสรุปเพื่อเกิดแนวคิดใหม่ 4. การทดลองปฏิบัติจริง

ขั้นที่ 3 ขั้นประเมินหลังการปฏิบัติกิจกรรม ให้ผู้เรียนทำแบบประเมินตนเองและผู้สอนสัมภาษณ์ผู้เรียน

ผู้วิจัยได้กำหนดให้จัดกิจกรรมระยะเวลา 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมง ในวันแรกจะเป็นการรวมกลุ่มเพื่อศึกษาหาข้อมูลโบราณสถานด้วยตนเอง อภิปรายเรื่องการนำเที่ยวและจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์โบราณสถาน และวันที่สองให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอโบราณสถานในรูปแบบการนำเที่ยวและการจัดกิจกรรม โดยสรุปกิจกรรมที่สร้างสรรค์โดยผู้เรียน ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 กิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโบราณสถานที่สร้างสรรค์โดยผู้เรียน

ลำดับ	โบราณสถาน	กิจกรรม	รายละเอียด	ภาพประกอบ
1	วัดพระแก้ว	ตกแต่งรูปด้วยสติ๊กเกอร์ DIY	การนำจุดเด่นของสถานที่ในวัดพระแก้วมาสร้างสรรค์เป็นสติ๊กเกอร์เพื่อตกแต่งภาพถ่ายแห่งความทรงจำที่มีชิ้นเดียวในโลก	
2	วัดพระสี่อิริยาบถ	พิมพ์พระเครื่อง	การนำความรู้เรื่องการทำแม่พิมพ์ และปฏิมากรรมแบบนูนต่ำรูปพระยืน ซึ่งเป็นจุดเด่นของวัดพระสี่อิริยาบถมาสร้างสรรค์เป็นพระเครื่อง	
ลำดับ	โบราณสถาน	กิจกรรม	รายละเอียด	ภาพประกอบ
3	วัดช้างรอบ	เพ้นท์พวงกุญแจรูปช้าง	การสร้างสรรค์ลวดลายบนตัวช้างอย่างสวยงาม ที่สะท้อนจุดเด่นของวัดช้างรอบ	

ตอนที่ 2 ผลการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลผ่านการใช้เครื่องมือ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเที่ยง และวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานด้วย สถิติทดสอบที (t-test) โดยใช้ Paired Samples t-test โดยมีผู้เข้าสอบ 20 คน

ผลการวิเคราะห์	N	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ร้อยละ	S.D	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนใช้นวัตกรรมการเรียนรู้	20	8.45	42.25	1.82	-13.713	<.001
หลังก่อนใช้นวัตกรรมการเรียนรู้	20	14.75	71.25	1.97		

*p < .05

จากตารางที่ 11 พบว่า คะแนนเต็มของแบบทดสอบเรื่องศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร 20 คะแนน ก่อนเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) เท่ากับ 8.45 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 42.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 1.82 ส่วนหลังใช้นวัตกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) เท่ากับ 14.75 คะแนน คิดเป็นร้อยละ

71.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 1.97 จากผลคะแนนของแบบทดสอบเรื่องศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า หลังการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เพิ่มขึ้นจากฉบับก่อนใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 31.50

ตอนที่ 2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร

ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลผ่านการใช้เครื่องมือ ได้แก่ แบบประเมินการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม “นำเที่ยวเมืองเก่า เล่าเรื่องกำแพงเพชร” โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร และแบบสัมภาษณ์ผู้เรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรม “นำเที่ยวเมืองเก่า เล่าเรื่องกำแพงเพชร” ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

2.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบประเมินการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบประเมินการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเที่ยง และวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ ทดสอบที (t-test) โดยใช้ Paired Samples t-test โดยมีผู้เข้าร่วม 20 คน

ผลการวิเคราะห์	N	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ร้อยละ	S.D	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนใช้นวัตกรรมการเรียนรู้	20	3.46	69.20	0.34	-10.800	<.001
หลังก่อนใช้นวัตกรรมการเรียนรู้	20	4.37	87.40	0.28		

*p < .05

จากตารางที่ 12 พบว่า คะแนนของแบบประเมินการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 10 ข้อ (5 คะแนน) ก่อนเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 3.46 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 69.20 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.34 ส่วนหลังใช้นวัตกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.37 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.40 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.28 จากผลคะแนนของแบบประเมินการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า หลังการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เพิ่มขึ้นจากฉบับก่อนใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 18.20

การเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นก่อนเข้าร่วมกิจกรรม “นำเที่ยวเมืองเก่า เล่าเรื่องกำแพงเพชร” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.46) คิดเป็นร้อยละ 69.20 กล่าวคือ ไม่แน่ใจว่าฉันได้รู้จักศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรมากขึ้น ($\bar{x}$ = 3.35) เห็นด้วยว่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ($\bar{x}$ = 3.55) ไม่แน่ใจว่าฉันสามารถอธิบายเรื่องศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรให้แก่คนต่างถิ่นได้ ($\bar{x}$ = 3.25) ไม่แน่ใจว่าฉันสามารถอธิบายคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรได้ ($\bar{x}$ = 3.45) เห็นด้วยว่าฉันเห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมจังหวัด

กำแพงเพชรมากขึ้น ($\bar{x}$ = 3.50) เห็นด้วยว่าฉันมีความสุขเมื่อได้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนและครู ($\bar{x}$ = 3.60) ไม่แน่ใจว่าฉันรู้สึกมีความสุขเมื่อทำกิจกรรมนำเที่ยวเมืองเก่า เล่าเรื่องกำแพงเพชร($\bar{x}$ = 3.35) ไม่แน่ใจว่าฉันมีความมั่นใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเองมากขึ้น ($\bar{x}$ = 3.45) เห็นด้วยว่าฉันรู้สึกภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ($\bar{x}$ = 3.55) และเห็นด้วยว่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรสามารถต่อยอดสู่การประกอบอาชีพได้ ($\bar{x}$ = 3.55)

การเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหลังเข้าร่วมกิจกรรม “นำเที่ยวเมืองเก่า เล่าเรื่องกำแพงเพชร” อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.37) คิดเป็นร้อยละ 87.40 กล่าวคือ เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าฉันได้รู้จักศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรมากขึ้น ($\bar{x}$ = 4.55) เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ($\bar{x}$ = 4.55) เห็นด้วยว่าฉันสามารถอธิบายเรื่องศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรให้แก่คนต่างถิ่นได้ ($\bar{x}$ = 3.75) เห็นด้วยว่าฉันสามารถอธิบายคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรได้ ($\bar{x}$ = 4.05) เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าฉันเห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรมากขึ้น ($\bar{x}$ = 4.55) เห็นด้วยว่าฉันมีความสุขเมื่อได้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนและครู ($\bar{x}$ = 4.25) เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าฉันรู้สึกมีความสุขเมื่อทำกิจกรรมนำเที่ยวเมืองเก่า เล่าเรื่องกำแพงเพชร ($\bar{x}$ = 4.70) เห็นด้วยว่าฉันมีความมั่นใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเองมากขึ้น ($\bar{x}$ = 4.10) เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าฉันรู้สึกภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ($\bar{x}$ = 4.70) และเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรสามารถต่อยอดสู่การประกอบอาชีพได้ ($\bar{x}$ = 4.50)

2.2.2 ผลการวิเคราะห์สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

ผลการวิเคราะห์การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร แสดงคะแนน ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และแปลผลระดับการเห็นคุณค่า จากผู้เข้าร่วม 20 คน มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) เท่ากับ 4.50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90 แปลผลระดับการเห็นคุณค่าอยู่ในระดับ มากที่สุด

จากการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับมากที่สุด แบ่งเป็นตามประเด็น ได้แก่ ด้านการรับรู้ ด้านการตอบสนอง ด้านการเห็นคุณค่า ดังนี้ ด้านการรับรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.40) กล่าวคือ การตั้งใจฟังครูสอนมาก ($\bar{x}$ = 4.40) การจดจ่อกับการเรียนปานกลาง ($\bar{x}$ =3.80) ระบุสิ่งที่ชอบ/ไม่ชอบในกิจกรรม ($\bar{x}$ =4.75) ระบุเนื้อหาที่เรียนในครั้งนี้ได้ ($\bar{x}$ = 4.65) ด้านการตอบสนองอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.75) กล่าวคือ การตอบคำถามในชั้นเรียน ($\bar{x}$ = 4.30) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ($\bar{x}$ = 4.49) การลงมือปฏิบัติอย่างตั้งใจ ($\bar{x}$ = 4.90) ผู้เรียนมีความสุขที่ได้เรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.85) และด้านการเห็นคุณค่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.34) กล่าวคือ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{x}$ = 3.80) ยึดมั่นว่าเนื้อหา

ที่เรียนมีประโยชน์ ($\bar{x}$ = 4.85) ความกระตือรือร้น ($\bar{x}$ = 4.25) และระบุคุณค่าของเนื้อหาที่เรียนในครั้งนี้ ($\bar{x}$ = 4.45)

2.2.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้เรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรม “นำเที่ยวเมืองเก่า เล่าเรื่องกำแพงเพชร”

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรม “นำเที่ยวเมืองเก่า เล่าเรื่องกำแพงเพชร” โดยใช้คำถามปลายเปิด เพื่อให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ โดยถามความรู้สึกที่มีต่อกิจกรรมในครั้งนี้ รวมถึงข้อเสนอในครั้งต่อไป โดยเมื่อพิจารณาจำแนกตามประเด็นที่สัมภาษณ์ รวมทั้งยกตัวอย่างผลการสัมภาษณ์ จากผู้เข้าร่วมกิจกรรม สรุปผลได้ดังนี้

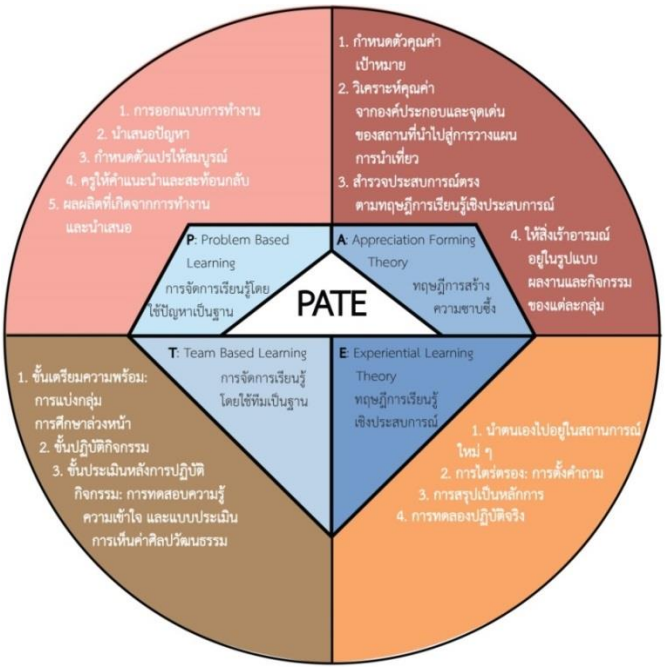
นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องศิลปวัฒนธรรม ในแง่มุมของประวัติศาสตร์ความเป็นมา ความสำคัญ องค์ประกอบ และจุดเด่น ผ่านสถาปัตยกรรม และวัตถุโบราณของโบราณสถานที่ตนเองได้รับมอบหมาย ความรู้สึกที่มีต่อศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม คือ ภูมิใจกับการนำโบราณสถานที่มีความสำคัญแต่ละแห่งมาสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมของตนเองมาก ทำให้เรื่องประวัติศาสตร์ของจังหวัดกำแพงเพชรไม่น่าเบื่ออย่างที่คิด สนุกกับการได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร กล่าวคือ เป็นมรดกของโลก บ่งบอกถึงภูมิปัญญาของคนสมัยก่อนที่สามารถสร้างศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ให้แก่จังหวัดได้ สามารถส่งเสริมเรื่องการประกอบอาชีพและรายได้ให้แก่คนในจังหวัด เป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ และรักษาไว้เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา แต่ในการทำกิจกรรมควรมีเวลามากกว่านี้ และควรเพิ่มอุปกรณ์ของแต่ละกิจกรรมให้มากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร เป็นการวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) อภิปรายผลได้ดังนี้ ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ถือเป็นศิลปวัฒนธรรมที่มีคุณค่าของประเทศไทย ซึ่งได้รับการประกาศให้เป็นมรดกโลกจากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) โดยเฉพาะคุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ซึ่งศึกษาได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ประกอบไปด้วย วัดพระแก้ว วัดพระสี่อิริยาบถ และวัดช้างรอบ

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำผลไปสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ “PATE Model” ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร กับการศึกษาการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ทำให้สามารถพัฒนาได้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร และดำเนินการตามแนวทางขององค์

ความรู้ใหม่ “PATE Model” ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 แผน และชิ้นงานจากผู้เรียน ได้แก่ การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร การเปรียบเทียบจากแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้จะมีการออกแบบให้เหมาะสมกับวัยของกลุ่มเป้าหมายโดยอ้างอิงจากมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมตามแผนการเรียนการรู้ 2 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง ผู้สอนต้องมีความเข้าใจเรื่องศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร และหลักการจัดการเรียนการสอน นำเสนอเป็นแผนภาพและมีรายละเอียดดังนี้

รูปที่ 1 โมเดลการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร "PATE Model" (ที่มา: ผู้วิจัย)

จากผลการวิจัยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร "PATE Model" แสดงจุดเน้นของนวัตกรรมจาก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. P: Problem Based Learning มีขั้นตอน ดังนี้ 1.1 การออกแบบการทำงาน 1.2 นำเสนอปัญหา 1.3 กำหนดตัวแปรให้สมบูรณ์ 1.4 ครูให้คำแนะนำและสะท้อนกลับ และ1.5 ผลผลิตที่เกิดจากการทำงานและนำเสนอ 2. A: Appreciation Forming Theory ทฤษฎีการสร้างความซาบซึ้ง ตามที่ปุณณรัตน์ พิชญไพบูลย์ กล่าวคือ 1) กำหนดตัวคุณค่าเป้าหมาย หมายถึง สิ่งที่เป็นรูปธรรม สิ่งที่ทำให้เกิดคุณค่า 2) วิเคราะห์คุณค่า หมายถึง การพิจารณาใคร่ครวญ ความสำคัญของคุณค่าเป้าหมาย 3) สำรวจ

ประสบการณ์ตรง หมายถึง การค้นหาประสบการณ์ตรงที่บุคคลเคยได้รับเกี่ยวกับคุณค่าเป้าหมาย 4) ให้สิ่งเร้าอารมณ์ หมายถึง สิ่งเร้าที่ใช้เป็นตัวกระตุ้นอารมณ์เพื่อสร้างความซาบซึ้ง (ปุณณรัตน์ พิชญไพบูลย์, 2561) 3. T: Team Based Learning การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน ตามที่ Michaelson, L.k.กล่าวไว้ คือ จะต้องมีการจัดทีมอย่างเหมาะสม ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบในเรื่องการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียน เน้นทั้งเป้าหมายวิชาและกระบวนการกลุ่ม และผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับข้อมูลย้อนกลับ รวมถึงขั้นตอนที่ผู้สอนต้องดำเนินการ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมก่อนการเข้าชั้นเรียน การรับประกันความพร้อมโดยการทำแบบทดสอบก่อนเรียน การดำเนินกิจกรรม และการประเมินผู้เรียนในตอนท้าย (Michaelson, L.k., 2007) 4. E: Experiential Learning Theory ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ตามที่ Kolb, D.A. กล่าวถึงขั้นตอนเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ได้แก่ 1) นำตนเองไปอยู่ในสถานการณ์ใหม่ ๆ 2) การไตร่ตรอง: การตั้งคำถาม 3) การสรุปเป็นหลักการ 4) การทดลองปฏิบัติจริง (Kolb, D.A., 1984)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีผลการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ความเข้าใจจากการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยหลังใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีคะแนนสูงขึ้น นอกจากนี้ผลการทดลองใช้นวัตกรรมยังพบว่า ผู้เรียนมีระดับการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร สูงกว่าก่อนการใช้นวัตกรรม ผู้เรียนรู้สึกประทับใจ และภาคภูมิใจในความเป็นจังหวัดกำแพงเพชร มีความคิดเห็นว่าศิลปวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรเป็นมรดกโลกที่สำคัญของประเทศไทย ที่จะต้องรักษาไว้และเผยแพร่สามารถต่อยอดโดยการส่งเสริมเรื่องการประกอบอาชีพและรายได้ให้แก่คนในจังหวัดได้ สอดคล้องกับข้อค้นพบของ ณชนก หล่อสมบูรณ์ และโสมฉาย บุญญานันต์ ที่ว่าผู้เข้าร่วมต้องได้รับความรู้และความเข้าใจในการลงมือปฏิบัติกิจกรรม ทั้งในส่วนของความเป็นมา ขั้นตอน และเทคนิควิธีการ อีกทั้งได้ผลงานที่ระลึกเมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จ เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม (ณชนก หล่อสมบูรณ์ และโสมฉาย บุญญานันต์, 2562 : 106) จากการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ที่มาจากแนวทางขององค์ความรู้ใหม่ “PATE Model” ส่งผลให้ความรู้ความเข้าใจและการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมของผู้เรียนสูงขึ้น ผู้เรียนจะได้รับทักษะหลัก คือ ทักษะการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ และทักษะเสริม ได้แก่ 1. ทักษะการทำงานเป็นทีมตามหลักของการจัดการเรียนรู้แบบทีมเป็นฐาน และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือ Problem-based Learning (PBL) 2. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งบรรลุวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้ คือ เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมในจังหวัดกำแพงเพชรสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้วิจัยควรเตรียมพร้อมในการจัดกิจกรรม ทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ การจัดสภาพแวดล้อม และการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

2. ควรมีการศึกษาและทดลองใช้นวัตกรรมประมาณ 2 ครั้ง ก่อนการนำไปใช้จริง

3. ควรมีการแสดงผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ เช่น การแสดงผลงานของผู้เรียนให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่ได้ในวงกว้าง การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวกับกิจกรรมหรือการศึกษาที่จะส่งเสริมให้วิจัยได้รับการพัฒนา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ให้แก่บุคคลทั่วไป

2. ควรมีนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

จักรแก้ว นามเมือง. (2559). การสอนกับทฤษฎี 3 อ. *วารสารมหาจุฬาวิชาการ*. 3 (2), 84-97.

ณชนก หล่อสมบูรณ์ และ โสมฉาย บุญญานันต์. (2562). รูปแบบกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเก่าในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 23* (1). 97-108.

ณัฐกาญจน์ จันทน์เนื้อไม้. (2561). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าศิลปะล้านนา* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญมี เณรยอด. (2550). *หลักการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.* กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปุณณรัตน์ พิชญไพบูลย์. (2561). *จิตวิทยาศิลปะ สุนทรียศาสตร์เชิงประจักษ์* . (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2562). แผนปฏิบัติการด้านการสร้างและพัฒนากำลังคนเพื่อการไปสู่ดิจิทัลไทยแลนด์. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: https://www.ocsc.go.th/digital_hr

Kolb, D.A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs,NJ : Prentice Hall.

Michaelson, L.k. (2007). Getting Started With Team Based Learning. *Online.* Retrieved Febuary 1, 2021, from https://www.researchgate.net/publication/246322067_Getting_ Started_ with_Team-based_Learning

Tony, W. (2009). Seven Survival Skill. *Online.* Retrieved Febuary 1, 2021, from https://wiki. bath.ac.uk/display/charlescornelius/Tony+Wagner's+Seven+Survival+Skills

การพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังและส่งเสริมความรอบรู้ในการใช้กัญชาทางการแพทย์สำหรับประชาชน จังหวัดนครนายก

The Development of a Community Network and Promoting Health Literacy in Safe Medical Cannabis Use for the People of Nakhon Nayok Province

อาภัสรี บัวประดิษฐ์[1], ดรรชนี มะลิงาม[1],
วรรณิภา กิตติธเนศวร[1] และ ชินวัจน์ แสงอังศุมาลี[2*]
[1]กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุขสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครนายก
[2]มหาวิทยาลัยสยาม

Arpasree Buapradit[1], Datchanee Malingam[1],
Wonnipa Kittitanasuan[1] and Shinnawat Saengungsumalee[2*]
[1]Department of Consumer Protection and Public Health Pharmacy,
Nakhonnayok Provincial Public Health Office
[2]Faculty of Pharmacy, Siam University
*Corresponding Author, E-mail: shinnawat@siam.edu

****

บทคัดย่อ

ปัจจุบันยังไม่มีฐานข้อมูลที่แท้จริงของสถานการณ์การกระจายของกัญชาในพื้นที่และการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายกัญชาและการนำกัญชามาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ของกลุ่มประชาชนและผู้ป่วยยังมีความคลาดเคลื่อน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรอบรู้สุขภาพเรื่องการใช้กัญชาทางการแพทย์ของประชาชนจังหวัดนครนายก พัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรอบรู้ต่อการใช้กัญชาอย่างถูกต้อง และศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมความรอบรู้ต่อการใช้กัญชาอย่างถูกต้อง การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการวิจัยกึ่งทดลอง ออกแบบการวิจัยแบบมีกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนและหลังการทดลอง สถานที่ศึกษาประกอบไปด้วย สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ สาริกา และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองหัวลิงใน จังหวัดนครนายก ระยะเวลาศึกษาระหว่างเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2565 – กรกฎาคม พ.ศ. 2566 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่ได้จากการสุ่มแบบเจาะจงผ่านเกณฑ์คัดเลือก จำนวน 120 ราย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและเปรียบเทียบความแตกต่างในเรื่องความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชาของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมด้วยสถิติ t-test ผลการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชา; กัญชาทางการแพทย์; เครือข่ายเฝ้าระวัง

---

* วันที่รับบทความ : 4 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 14 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 18 มกราคม 2567
Received: January 4 2024; Revised: January 14 2024; Accepted: January 18 2024

Abstract

Currently, there is no actual database of the situation of cannabis distribution in the area, and the perception of cannabis laws and the use of medical cannabis among the public and patients is still inaccurate. This research aimed to study the level of health literacy regarding the use of medical cannabis among the people of Nakhon Nayok Province. Develop a program to promote health literacy of medical cannabis. Furthermore, study the effectiveness of the program to promote knowledge on the correct use of medical cannabis. This research was a quasi-experimental study—research design with a pre-test–post-test control group. The study setting consists of Chaloem Phrakiat health station, the 60th Anniversary of Nawaminthrachini Sarika, and the subdistrict health-promoting hospital Ban Nong Hua Ling Nai, Nakhon Nayok. The study was conducted between December 2022 – July 2023. The sample group comprised 120 people from purposive random sampling using the selection criteria. Data were analyzed using descriptive statistics, and comparisons of differences in cannabis health literacy between the experimental and control groups were used using t-tests. The study found that the mean values of cannabis health literacy scores were significantly different.

Keywords: Cannabis health literacy; Medical cannabis; Monitoring networks

บทนำ

ในประเทศไทยแต่เดิมพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 7 (2562) กำหนดว่ากัญชาเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 หากแต่สามารถใช้ได้ในกรณีเพื่อทางการแพทย์และการศึกษาวิจัย การใช้กัญชาทางการแพทย์ต้องอยู่ภายใต้การดูแลของบุคลากรทางการแพทย์ อย่างไรก็ตามมีผู้ป่วยจำนวนมากมีความประสงค์จะใช้กัญชาเพื่อการบำบัด รักษา บรรเทาอาการโรคของตนเอง สารสกัดกัญชาทางการแพทย์ที่ผลิตขึ้นแม้ว่าจะถูกกฎหมาย แต่ยังจัดว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นตำรับยา แพทย์สามารถสั่งจ่ายในกรณีจำเป็นสำหรับผู้ป่วยเฉพาะรายเท่านั้น

อย่างไรก็ตามนับตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2565 ที่ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 (2565) มีผลบังคับใช้ทำให้ทุกส่วนของพืชกัญชาไม่จัดเป็นยาเสพติดอีกต่อไป จึงทำให้เกิดความตื่นตัวของประชาชนที่สนใจปลูกกัญชาเพื่อใช้ในครัวเรือนและเสริมสร้างรายได้ โดยข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ณ วันที่ 17 ตุลาคม 2565 มีผู้สนใจลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชันปลูกกัญมากถึง 1,063,700 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.97 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 21,404,086 ครัวเรือน (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา, 2565) สำหรับในพื้นที่จังหวัดนครนายกมีผู้ลงทะเบียนปลูกกัญชาผ่านแอปพลิเคชัน จำนวน 125 ราย จำนวน 4,481 ต้น (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา, 2566) และมีผู้ยื่นความประสงค์ขออนุญาตแปรรูปและจำหน่าย “กัญชาพันลำ” รวมทั้งช่อดอกและทุกส่วนของพืชกัญชา ณ ศูนย์บริการผลิตภัณฑ์สุขภาพเบ็ดเสร็จจังหวัดนครนายก (OSSC) อย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตามปัจจุบันยังไม่มีฐานข้อมูลที่แท้จริงของสถานการณ์การกระจายของกัญชาในพื้นที่และกฎหมายควบคุมเฉพาะเกี่ยวกับกัญชายังคงอยู่ในสภาวะ‘สุญญากาศ’ ส่วนการเปิดให้บริการคลินิกกัญชาของโรงพยาบาลในจังหวัดนครนายกเริ่มต้นมาตั้งแต่ปี 2562 โดยมีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นทุกปีโดยเฉพาะในคลินิกกัญชาแพทย์แผนไทย และมีการติดตามประเมินผลคุณภาพชีวิต (Quality of life) ในผู้ป่วยระยะประคับประคองที่ได้รับน้ำมันกัญชา พบว่าผู้ป่วยอาการดีขึ้นและแย่ลงในสัดส่วนเท่า ๆ กัน (50:50) และมีรายงานผู้ป่วยได้รับพิษจากกัญชา จำนวน 9 ราย จากการสำรวจพบว่ายังมีผู้ใช้กัญชาทางการแพทย์ยังเข้าถึงผลิตภัณฑ์กัญชาจากแหล่งนอกระบบมากกว่าจากคลินิกในโรงพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุข จากหมอพื้นบ้านหรือแพทย์แผนไทยที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย และการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายกัญชาและการนำกัญชามาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ของกลุ่มประชาชนและผู้ป่วยยังมีความคลาดเคลื่อน (อุษณีย์ เอกสุวีรพงษ์, 2565 : 66-76) กัญชาถือเป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทยที่คุ้นเคยกับระบบแพทย์แผนปัจจุบัน กัญชามีทั้งประโยชน์และโทษ จึงต้องการระบบการสร้างความรู้และการติดตามประเมินผลอย่างมากและเร่งด่วน โดยใช้ภาคีเครือข่ายเฝ้าระวังและมีการจัดการร่วมโดยเอาชุมชนเป็นฐานหลัก กำหนดเงื่อนไขให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้เกิดการควบคุมกำกับที่เข้มข้นและสามารถป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบทางลบต่อสังคมในวงกว้างได้

การศึกษาที่ผ่านมาพบว่า การรณรงค์ให้ความรู้เพื่อสร้างความตระหนักต่อผลกระทบของกัญชาเป็นสิ่งสำคัญ และใช้ต้นทุนน้อยกว่าวิธีการอย่างอื่น (อิสรภาพ มาเรือน และคณะ, 2564) โดยเฉพาะในนักเรียนหากมีการให้โปรแกรมเพิ่มความรู้จะทำให้นักเรียนมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับกัญชามากยิ่งขึ้น (Park, S, et.al., 2020 : 33–51) นอกจากนี้หากผู้ปกครองมีความรู้ในเรื่องกัญชาอย่างเหมาะสมจะสามารถส่งเสริมให้คนในครอบครัวมีความรู้ความเข้าใจในกัญชามากยิ่งขึ้น (Emily Jenkins et.al, 2023 : 124-140)

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครนายก เห็นควรเร่งดำเนินการส่งเสริมเรื่องความรอบรู้ในการใช้กัญชาทางการแพทย์ โดยประสานความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐทั้งหน่วยงานทางปกครองและสาธารณสุขร่วมกับเครือข่ายในชุมชน รวมทั้งร่วมกันกำหนดแนวทาง พัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมความรอบรู้และทักษะเพื่อใช้ประโยชน์จากกัญชาอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด สร้างระบบควบคุมที่เข้มข้นเหมาะสมในการจัดการความเสี่ยงและป้องกันผลกระทบทางลบเชิงระบบที่อาจเกิดขึ้นกับสังคมโดยรวมอย่างเข้มแข็ง พร้อมรับกับกฎหมายควบคุมเฉพาะของกัญชาที่จะออกมาในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรอบรู้สุขภาพเรื่องการใช้กัญชาทางการแพทย์ของประชาชนจังหวัดนครนายก
2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรอบรู้ต่อการใช้กัญชาอย่างถูกต้อง
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมความรอบรู้ต่อการใช้กัญชาอย่างถูกต้อง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi–experimental research) ออกแบบการวิจัยแบบมีกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (pre test–post test control group design) สถานที่ศึกษาประกอบไปด้วย สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ สาริกา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านหนองหัวลิงใน อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก ระยะเวลาศึกษาระหว่างเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2565 – กรกฎาคม พ.ศ. 2566

ประชากร คือ ประชาชนในพื้นที่ สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ สาริกา และ รพ.สต.บ้านหนองหัวลิงใน จังหวัดนครนายก จำนวน 4,497 ราย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่ได้จากการสุ่มแบบเจาะจงผ่านเกณฑ์คัดเลือกและอยู่ในพื้นที่เป้าหมายในระหว่างเดือนมกราคม 2566 ถึง พฤษภาคม 2566 จำนวน 120 ราย

เกณฑ์คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เป้าหมายได้ตลอดระยะเวลาวิจัย (มกราคม ถึง พฤษภาคม 2566)
2. สนใจต่อการใช้กัญชาเพื่อการรักษาหรือดูแลสุขภาพ
3. ยินยอมและยินดีที่จะเข้าร่วมในการวิจัย
4. ไม่มีปัญหาด้านการฟัง สื่อสารกับผู้วิจัยได้อย่างเข้าใจ
5. ไม่มีปัญหาด้านการมองเห็นและสามารถอ่านข้อความที่ผู้วิจัยขอให้อ่านได้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยผ่านกระบวนการต่าง ๆ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กระบวนการดำเนินการศึกษาวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

กิจกรรม	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/จำนวน	พื้นที่	ระยะเวลา
เตรียมผู้ช่วยวิจัย	ชี้แจงและร่วมวางแผนการดำเนินกิจกรรมการสร้างความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชาและพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังในชุมชนร่วมกัน	เภสัชกร รพ.แห่งละ 1 คน เจ้าหน้าที่ รพ.สต. แห่งละ 2 คน อสม. แห่งละ 2 คน	1. สอน.เฉลิมพระเกียรติฯ สาริกา 2. รพ.สต.บ้านหนองหัวลิงใน	1 วัน (ธ.ค.65 - ม.ค.66)
สร้างทีมเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาจากการใช้กัญชาในชุมชน	1. อบรมให้ความรู้และพัฒนาทักษะต่อการใช้กัญชาทางการแพทย์ให้ทีมภาคีเครือข่ายในตำบล	ภาคีเครือข่ายรายตำบล (ตำบลละ 8-10 คน) ได้แก่ 1. เภสัชกร รพ.แห่งละ 1 คน	1. สอน.เฉลิมพระเกียรติฯ สาริกา 2. รพ.สต.บ้านหนองหัวลิงใน	2 วัน (ม.ค. 66)

	2. ประชุมระดมความคิดเห็นของเครือข่ายในชุมชน 2.1 วิเคราะห์สถานการณ์การใช้กัญชาในชุมชน 2.2 กำหนดทีม ร่วมกันวางแผน แบ่งหน้าที่ และเรียนรู้วิธีรายงานและจัดการปัญหาจากกัญชาในพื้นที่	2. เจ้าหน้าที่ รพสต. 1-2 คน 3. อสม.รพ.สต.ละ 2-4 คน 4. ผู้นำชุมชุน 1-3 คน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ปลูกหรือผู้ประกอบการกัญชาในพื้นที่ (ถ้ามี)		
สำรวจระดับความรอบรู้การใช้กัญชาทางการแพทย์	- ใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความรอบรู้การใช้กัญชาทางการแพทย์อย่างถูกต้อง โดยผู้วิจัยร่วมกับเจ้าหน้าที่ รพ.สต. และ อสม. ในพื้นที่	ผู้ป่วยและประชาชนที่ใช้กัญชาทางการแพทย์ในพื้นที่รับผิดชอบของ รพ.สต.	1. สอน.เฉลิมพระเกียรติฯ สาริกา 2. รพ.สต.บ้านหนองหัวลิงใน	7 วัน (ม.ค. - ก.พ. 66)
ดำเนินการตามโปรแกรมส่งเสริมความรอบรู้การใช้กัญชาทางการแพทย์ที่ถูกต้อง (Health Literacy towards Medical Use of Cannabis)	1. อบรมให้ความรู้เรื่องการใช้กัญชาทางการแพทย์อย่างถูกต้อง - ความรู้เกี่ยวกับกัญชาและวิธีใช้ทางการแพทย์ - ประโยชน์/โทษของกัญชา - การใช้กัญชาตามบริบทของชุมชน - แหล่งสืบค้นข้อมูลของกัญชาที่ถูกต้อง - กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกัญชา - สถานการณ์และปัญหาการใช้กัญชาในชุมชน 2. ฝึกทักษะที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้กัญชา - วิธีการเลือกแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ - วิธีการรับและส่งต่อข้อมูลการใช้กัญชาทางการแพทย์ที่ถูกต้อง	ผู้ป่วยและประชาชนที่ใช้กัญชาทางการแพทย์ในพื้นที่รับผิดชอบของ รพ.สต. แห่งละ 25 คน	1. สอน.เฉลิมพระเกียรติฯ สาริกา 2. รพ.สต.บ้านหนองหัวลิงใน	2 วัน (ก.พ. – มี.ค. 66)

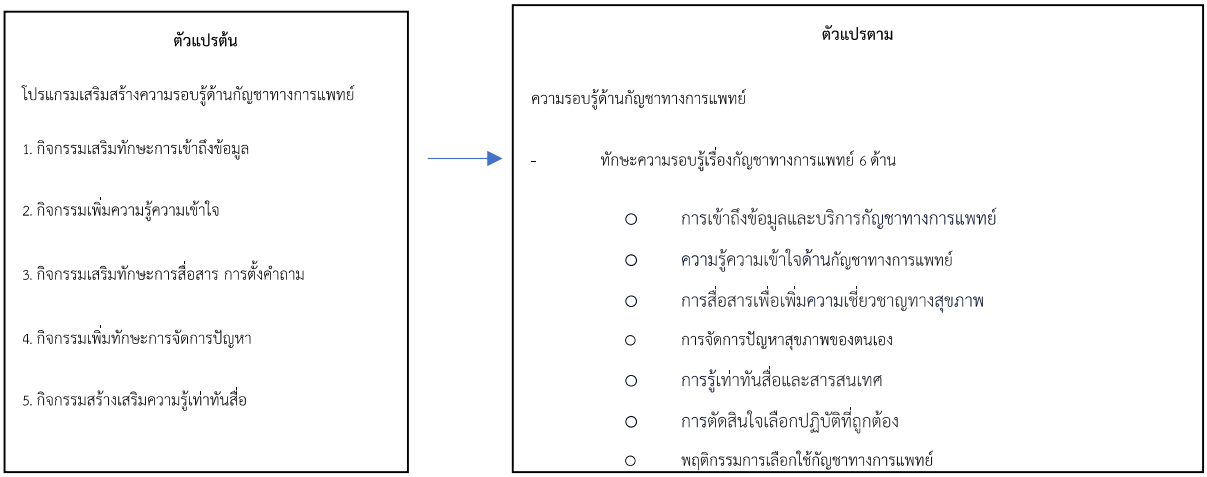
	ฝึกเสริมสร้างทักษะด้วยการทำกิจกรรมแลก เปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่ม			
ประเมินความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการเลือกใช้กัญชาฯ (หลังผ่านโปรแกรมฯ)	ใช้แบบทดสอบประเมินความรู้ที่ได้รับจากการอบรมและทักษะต่อการตัดสินใจใช้กัญชา			
เก็บข้อมูลการเฝ้าระวังผลข้างเคียงหรือปัญหาการใช้กัญชาในชุมชน	- เครือข่ายในชุนรายงานข้อมูลปัญหาหรือผลข้างเคียงจากการใช้กัญชาในชุมชนผ่าน google form	- ผู้ป่วย - ประชาชนที่ใช้กัญชาทางการแพทย์ในพื้นที่รับผิดชอบของ รพ.สต.	1. สอน.เฉลิมพระเกียรติฯ สาริกา 2. รพ.สต.บ้านหนองหัวลิงใน	4 เดือน (ก.พ. – พ.ค. 66)
จัดเวทีคืนข้อมูลแก่เครือข่ายในชุมชน	ประชุมสรุปผลการดำเนินงานและคืนข้อมูลให้กับเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาการใช้กัญชาในชุมชน และร่วมกันกำหนดแนวทางการทำงานของเครือข่ายต่อไปให้มีความยั่งยืน	ภาคีเครือข่ายรายตำบล ได้แก่ - เจ้าหน้าที่ รพสต. 2 คน - อสม.รพ.สต.ละ 2-4 คน - ผู้นำชุมชุน 2-3 คน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ประกอบการกัญชา	1. สอน.เฉลิมพระเกียรติฯ สาริกา 2. รพ.สต.บ้านหนองหัวลิงใน	2 วัน (ก.ค. 66)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการสรุปข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผู้วิจัยเปรียบเทียบความแตกต่างในเรื่องความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชาของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมใช้สถิติ t-test

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณประกอบด้วยตัวแปรต้นคือ โปรแกรมเสริมสร้างความรอบรู้ด้านกัญชาทางแพทย์ซึ่งออกแบบโดยผู้วิจัยจะส่งผลต่อตัวแปรตามคือ ความรอบรู้ด้านกัญชาทางการแพทย์ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดความรอบรู้สุขภาพของดอน นัทบีม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดความรอบรู้สุขภาพของดอน นัทบีม มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชาให้กับประชาชน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบกลุ่มละ 60 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมคือ 61.1 และ 64.7 ตามลำดับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ ต่ำกว่า 5,000 บาท ระดับการศึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา อาชีพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่คืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการใช้กัญชา ผลการศึกษาแสดงดังตารางที่ 2

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชาภายในกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง มีค่าเท่ากับ 63.13 และ 70.14 ตามลำดับ และหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชาเท่ากับ 70.74 และ 66.86 ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ p-value = 0.037

ตารางที่ 2 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไป	กลุ่มทดลอง จำนวน (ร้อยละ)	กลุ่มควบคุม จำนวน (ร้อยละ)
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	60 (100.0)	60 (100.0)
พื้นที่		
- สอน.สาลิกา	30 (50.0)	30 (50.0)
- รพ.สต.หนองหัวลิงใน	30 (50.0)	30 (50.0)
เพศ		
- ชาย	7 (11.7)	17 (28.3)
- หญิง	53 (88.3)	43 (71.7)
อายุเฉลี่ย	61.1	64.7
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 5,000	29 (48.3)	39 (65.0)
- 5,001-10,000	21 (35.0)	13 (21.7)
- 10,001-15,000	6 (10.0)	5 (8.3)
- 15,001-30,000	4 (6.7)	1 (1.7)
- 30,001-50,000	0 (0.0)	2 (3.3)
ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าประถมศึกษา	2 (3.3)	6 (10.0)
- ประถมศึกษา	26 (43.4)	37 (61.7)
- มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)	16 (26.7)	3 (5.0)
- มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) / ปวช.	9 (15.0)	8 (13.3)
- อนุปริญญา / ปวส.	5 (8.3)	1 (1.7)
- ปริญญาตรี	2 (3.3)	4 (6.6)
- ไม่ระบุ	0 (0.0)	1 (1.7)

อาชีพ		
- อสม.	29 (48.3)	17 (28.3)
- เกษตรกร	8 (13.3)	14 (23.3)
- รับจ้างทั่วไป	12 (20.0)	16 (26.7)
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	8 (13.3)	8 (13.3)
- พนักงานบริษัท	1 (1.7)	0 (0.0)
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1 (1.7)	1 (1.7)
- ไม่ได้ประกอบอาชีพ	1 (1.7)	4 (6.7)
ประสบการณ์ในการใช้กัญชา		
- ไม่มีประสบการณ์	45 (75.0)	48 (80.0)
- เพื่อรักษาโรค	8 (13.3)	7 (11.6)
- เพื่อประกอบอาหารหรือเครื่องดื่มบริโภคเองในครัวเรือน	6 (10.0)	3 (5.0)
- เพื่อการพาณิชย์ (ขายส่วนของพืชกัญชา หรือนำมาทำอาหาร เครื่องดื่ม หรือผลิตภัณฑ์สุขภาพต่างๆ เพื่อขายแก่ผู้บริโภค)	1 (1.7)	1 (1.7)
- เพื่อสันทนาการ (ใช้เพื่อความเพลิดเพลินสังสรรค์)	0 (0.0)	1 (1.7)

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชาภายในกลุ่มทดลองและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

ชื่อตัวแปร / **ความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชาภายในกลุ่มทดลอง**	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Mean Difference	95% CI	p-value
ก่อนการอบรม	60	63.13	10.40	- 4.34	- 7.63	-11.12	< .001*
หลังการอบรม	60	70.74	10.02			ถึง -4.11	
ความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชาหลังการทดลอง							
กลุ่มทดลอง	60	70.74	10.02	2.13	3.89	0.24 ถึง 7.54	0.037*
กลุ่มเปรียบเทียบ	60	66.86	9.89				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าโปรแกรมส่งเสริมความรอบรู้การใช้กัญชาทางการแพทย์ที่ถูกต้อง (Health Literacy towards Medical Use of Cannabis) สามารถทำให้ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชาเพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม กระบวนการของตัวโปรแกรมนั้นอาศัยความร่วมมือของภาคีเครือข่ายเพื่อลงกิจกรรมในแต่ละพื้นที่ผ่านทางภาควิชาชีพ ภาครัฐ และภาคประชาสังคม ความร่วมมือดังกล่าวส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินกิจกรรมได้บรรลุตามเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาจะพบว่าความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชาก่อนการอบรมจะมีคะแนนความรอบรู้สุขภาพในระดับปานกลางสอดคล้องกับการศึกษาของภิญญา สินธุสังข์และ พิพัฒน์ นนทนาธรณ์ (2564) โดยได้ศึกษาความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตัวต่อการใช้กัญชาของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับกัญชาในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรกคือ ด้านการแพทย์ ด้านเศรษฐกิจและด้านกฎหมาย ตามลำดับ การปฏิบัติที่มีต่อการใช้กัญชาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงสุดสาม อันดับแรกคือ ด้านการรักษา ด้านการบริโภค และด้านสันทนาการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับพีระ อารีรัตน์ ที่ทำการศึกษาความรู้ และความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการใช้กัญชาทางการแพทย์ของผู้รับบริการในโรงพยาบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2564) รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วามรู้และความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการใช้กัญชาทางการแพทย์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับกัญชาทางการแพทย์อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

ด้านโปรแกรมส่งเสริมความรอบรู้การใช้กัญชาทางการแพทย์ที่ถูกต้องในการศึกษาครั้งนี้พบว่า การศึกษานี้อาศัยความร่วมมือของเครือข่ายเพื่อพัฒนาโปรแกรมให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่นครนายก สอดคล้องกับการศึกษาของสุพัชรินทร์ สุวรรณเกิด (2565) ที่พัฒนาโปรแกรมเพื่อสร้างความรอบรู้ ด้านกัญชาทางการแพทย์ของประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านระดับตำบลในจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยผลการศึกษาพบว่าโปรแกรมสร้างความรอบรู้ด้าน กัญชาทางการแพทย์ที่พัฒนาขึ้น โดยมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้กัญชาทางการแพทย์ ด้านการเข้าถึงข้อมูลและบริการกัญชาทางการแพทย์ ด้านการประเมินซื้อกัญชาทางการแพทย์ และด้านการถ่ายทอดสื่อสารกัญชาทางการแพทย์ สามารถทำให้ความรอบรู้ด้านกัญชาทางการแพทย์ของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยของความรอบรู้ด้านกัญชาทาการแพทย์ในภาพรวมหลังได้รับโปรแกรมมากกว่าก่อนได้โปรแกรม สูงกว่าค่าเฉลี่ย ความรอบรู้ก่อน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ และคะแนนเฉลี่ยของความรอบรู้ รายด้านเพิ่มขึ้นทุกด้าน

การวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของพิมพ์พิสาข์ จอมศรี และคณะ (2563) ที่พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างความรอบรู้ทางสุขภาพต่อการใช้กัญชาทางการแพทย์อย่างถูกต้องในประชาชนจังหวัดเชียงราย ซึ่งการศึกษาดังกล่าวได้มีการพัฒนาโปรแกรมสูงเสริมความรอบรู้ทางสุขภาพต่อการใช้กัญชาอย่างถูกต้อง ที่ประกอบไปด้วย การส่งเสริมความรอบรู้ทางด้านการเข้าถึงข้อมูล ด้านความรู้ความเข้าใจ ความรอบรู้ทางด้านทักษะการสื่อสาร ความรอบรู้ทางด้านการรู้เท่าทันสื่อ และด้านทักษะการตัดสินใจ การศึกษานี้อาศัยกลุ่มตัวอย่างคืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พบว่า ผลของโปรแกรมในกลุ่มทดลองมีคะแนนความรอบรู้เกี่ยวกับกัญชาทางการแพทย์มากขึ้น หลังกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะประเด็นในด้านการเข้าถึงข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล

แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งอาจมีความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ผลของโปรแกรมส่งเสริมความรอบรู้ การใช้กัญชาทางการแพทย์ที่ถูกต้อง ของการศึกษานี้สารถเพิ่มความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชา ให้กับประชาชนได้ โดยต้องมีการติดตามข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพราะมีความสำคัญต่อความสำเร็จของโปรแกรม

ผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าหาก นำโปรแกรมส่งเสริมความรอบรู้การใช้กัญชา ทางการแพทย์ ที่ถูกต้องไปปรับใช้ในพื้นที่จะทำให้ ประชาชนมีความรอบรู้ด้านการใช้กัญชาทางการแพทย์เพิ่มมากยิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็นช่วงอายุใด หรืออาชีพใด ล้วนได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมโปรแกรมดังกล่าว ทำให้ลดความเสี่ยงในการบริโภคกัญชาอย่างไม่สมเหตุผล ลดอาการข้างเคียงจากการใช้กัญชารวมถึง ลดปัญหาจากการใช้กัญชาที่จะส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมได้ ลดการใช้งบประมาณในการจัดการปัญหาด้านสุขภาพรวมถึงปัญหาด้านสังคม สงเคราะห์จากผู้ที่ใช้กัญชาอย่างไม่สมเหตุผล นำไปสู่การสร้างความมั่นคงทางด้านสุขภาพให้กับประชาชนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสารถนำโปรแกรม ส่งเสริมความรอบรู้การใช้กัญชาทางการแพทย์ที่ถูกต้องในทางปฏิบัติเพื่อให้เกิด การเสริมสร้างความรอบรู้สุขภาพด้านกัญชา กับประชาชนในทุกกลุ่ม ทุกวัย ให้ครอบคลุมทั้งประเทศ และแก้ปัญหา การใช้กัญชาอย่างไม่เหมาะสมได้ ลดความเสี่ยงที่จะเกิด ผลกระทบข้างเคียง อันตรายที่เกิดจากการใช้กัญชามากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งถัดไป

ในการวิจัยครั้งถัดไปผู้วิจัยควรเพิ่ม ปริมาณกลุ่มตัวอย่างให้มากยิ่งขึ้น รวมถึงเพิ่มความหลากหลายของอาชีพเพื่อให้เกิดความ ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งขยายพื้นที่การศึกษา ไปยังภูมิภาคต่างๆของประเทศไทย เพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างพื้นที่กับความเหมาะสมของโปรแกรม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข. (2565). ปลดล็อคกัญชาทางการแพทย์เสรี. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2565. แหล่งที่มา: https://www.medcannabis.go.th/blog/สายพันธุ์กัญชา

พิมพ์พิสาข์ จอมศรี และคณะ. (2563). *การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างความรอบรู้ทางสุขภาพต่อการใช้กัญชาทางการแพทย์อย่างถูกต้องในประชาชนจังหวัดเชียงราย.* แผนงานศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด (ศศก.) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สุพัชรินทร์ สุวรรณเกิด. (2565). *การพัฒนาโปรแกรมเพื่อสร้างความรอบรู้ด้านกัญชาทางการแพทย์ของประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านระดับตำบลในจังหวัดอุตรดิตถ์.* ปริญญามหาบัณฑิต. คณะเภสัชศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. (2565). กัญชา กัญชง พืชสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ และเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ #ใช้กัญชาอย่างเข้าใจ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2565. แหล่งที่มา: https://plookganja.fda.moph.go.th

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. (2566). SKYNET DIGITISING FDA THAI. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม พ.ศ.2566. แหล่งที่มา: https://privus.fda.moph.go.th

อภิญญา สินธุสังข์ และ พิพัฒน์ นนทนาธรณ์. (2564). ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติต่อการใช้กัญชาของประชาชนในเขตภาคเหนือ. วารสารสมาคมนักวิจัย. 26 (2), 190-203.

อิสรภาพ มาเรือน และคณะ. (2564). *การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างความรู้และความตระหนัก ของผู้สูงอายุต่อผลกระทบของการใช้สารเสพติดประเภทกัญชา โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายเชิงพื้นที่ ตำบลสถาน อำเภอปัว จังหวัดน่าน.* ศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด (ศศก.). กรุงเทพมหานคร.

อุษณีย์ เอกสุวีรพงษ์. (2565). สถานการณ์การครอบครองกัญชาเพื่อใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก.* 20 (1), 66-76.

Emily Jenkins, Tania Dearden, Ana Figueras, Liza McGuinness, Alayna Ewert & Rebecca Haines-Saah. (2023). Cannabis education resources for parents: an environmental scan and critical content analysis in the context of legalization. *Drugs: Education, Prevention and Policy.* 30 (2), 124-140. DOI: 10.1080/09687637.2021.2002815

Park, S.-Y., Yun, G. W., Constantino, N., Ryu, S. Y., Fred, D., Jennings, E., & Duenas, K. (2020). Health Information Literacy-Focused Marijuana Intervention for College Students: A Pilot Study of a Group-Oriented Universal Program. *Journal of Alcohol and Drug Education.* 64 (1), 33–51. https://www.jstor.org/stable/48638187

รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

The Model on Teachers Development for Using Information Technology and Communication for Learning Performance in the 21st Century of Schools Under the Office of Suratthani Primary Educational Service Area 1

ภัทราวลัย ลิ้นโป,
จุติพร อัศวโสวรรณ และ นพรัตน์ ชัยเรือง
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Phattarawalai Linpo,
Jutiporn Assawasowan and Nopparat Chairueang
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: phattrapipat@gmail.com

****

บทคัดย่อ

รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบ สร้างรูปแบบและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน จำนวน 305 คน 2) สร้างรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 3) ตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกและแบบสัมมนา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและวิธีการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา มี 6 องค์ประกอบ วิธีการพัฒนาครู มี 4 วิธี คือการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ผ่านสื่อ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการฝึกอบรม ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยภาพรวม มีค่าเท่ากับ 0.26 2) รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ

* วันที่รับบทความ : 18 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 1 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 6 กุมภาพันธ์ 2567
Received: January 18 2024; Revised: February 1 2024; Accepted: February 6 2024

การสื่อสาร คือ CT-FEI MODEL 3) รูปแบบการพัฒนาครูมีความเหมาะสม มีความเป็นประโยชน์และมีความเป็นไปได้ ทุกรายการและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาได้จริง

คำสำคัญ: รูปแบบ; การพัฒนาครู; การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร; การจัดการเรียนรู้; ศตวรรษที่ 21

Abstract

The model on teachers development for using information technology and communication for learning performance in the 21st century of schools under the Office of Suratthani Primary Educational Service Area 1 is the mixed methods research. The objectives of this research were to study the components, create and validate the model on teachers development for using information technology and communication for learning performance in the 21st century of schools. A mixed - methods research design was employed with 3 steps including 1) study the components of teachers development for using information technology and communication for learning performance in the 21st century of schools by using survey research. The sample group consisted of 305 teachers; 2) create the model on teachers development for using information technology and communication; and 3) validate the model on teachers development for using information technology and communication for learning performance in the 21st century of schools. The research instruments included questionnaires, interview, record and seminar forms. The data were analyzed by using mean, standard deviation and priority needs index analysis and content analysis.

The research results found that 1) the components and methods for teachers development for Using Information Technology and Communication for learning performance in the 21st century of schools of 6 components including; elements of methods for teacher development consisting of self - learning, E-learning, knowledge sharing and training. The overall priority needs index was 0.26. 2) The model on teachers development for using information technology and communication was the CT - FEI MODEL 3) The model on teachers development showed that the model was appropriate, useful and feasible in all items. It can be used for teacher development in using information and communication technology for learning management in the 21st century in educational institutions

Keywords: Model; Teachers Development; Using Information Technology and Communication; Learning Performance; 21st Century

บทนำ

ปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังตอบสนองต่อการดำรงชีวิตของประชาชนมากยิ่งขึ้น ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สังคมแห่งการเรียนรู้ไม่มีวันหยุดนิ่ง เมื่อโลกเริ่มเข้าสู่ยุคระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลที่เทคโนโลยีดิจิทัลจะไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือสนับสนุนการทำงานเฉกเช่นที่ผ่านมาอีกต่อไป แต่จะหลอมรวมเข้ากับชีวิตคนอย่างแท้จริง เห็นได้จากแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 5 มุ่งเน้นการพัฒนากำลังคนดิจิทัล (Digital Workforce) ขึ้นมารองรับการทำงานในระบบเศรษฐกิจดิจิทัล โดยเน้นทั้งกลุ่มคนทำงานที่จะเป็นกำลังสำคัญในการสร้างผลิตภาพการผลิต (Productivity) ในระบบเศรษฐกิจและกลุ่มคนที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านดิจิทัล ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) กล่าวว่า การพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัยที่ผ่านมาได้มีความพยายามปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ทั้งการยกระดับมาตรฐานการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและการพัฒนานวัตกรรมการเรียน รวมถึงการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างด้านการศึกษา ทำให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระควบคู่กับมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น รวมถึงการส่งเสริมภาคีการพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาและการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งในหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคตมุ่งตอบสนองเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 จำนวน 2 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ 2 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ โดยคนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ

การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย สามารถสร้างงานอนาคตและสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งเป้าหมายที่ 3 การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งการพัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565, 122-123) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และแผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563-2565 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564 : 45-47) ได้กำหนดยุทธศาสตร์สำคัญ คือ ผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล โดยผลิตกำลังคนด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมประเทศ พัฒนากำลังคนให้มีความรู้ มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาคือ จัดตั้งศูนย์

พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ ผลิตกำลังคนให้มีสมรรถนะที่ตรงกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ และพัฒนาผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับการเรียนรู้ร่วมกันของทั้งผู้บริหารการศึกษาครูผู้สอน และผู้เรียนบนพื้นฐานแนวคิด “กระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่าความรู้”และ“กระบวนการหาคำตอบสำคัญกว่าคำตอบ” โดยใช้ฐานคิด “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” (21st Century skills) เพื่อรองรับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 สู่การเน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะองค์การ ทัศนคติเชิงบวก ความเคารพตนเอง นวัตกรรม ความสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสารทักษะและค่านิยมทางเทคโนโลยีความเชื่อมั่นตนเองการจูงใจตนเองและความตระหนักในสภาพแวดล้อมของนักเรียน (สุริยาพร นพกรเศรษฐกุล, 2561 : 3) ดังที่นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในระยะ 2 (5 ปี) โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียนรู้และการใช้ดิจิทัลซึ่งเป็นเครื่องมือในการพัฒนาครู หลักสูตรและส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีสื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของชาวบ้าน (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2564 : 9-11) ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนสิ่งที่เป็นตัวกลางที่มีความสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ในยุคโลกาภิวัฒน์ คือ เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารต่างๆ โดยเครื่องมือเหล่านี้ช่วยสร้างสีสันดึงดูดใจ เปิดโลกการเรียนรู้กว้างไกลต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้ พฤติกรรม โดยสื่อการเรียนการสอนที่ครูนำมาสอนส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นสิ่งที่ทันสมัยมีการพัฒนาไปตามการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างไม่หยุดยั้ง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ครูจึงต้องมีความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อช่วยในการทำงาน พัฒนาตนเองและวางแผนจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงนโยบายและงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยคาดหวังให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพและความยั่งยืน จึงกำหนด นโยบาย แนวทางและมาตรการเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีงบประมาณ 2566-2568 ซึ่งในนโยบายที่ 16 คือการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีแนวทางคือสนับสนุนให้ครูได้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามนโยบายของเขตพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นทักษะจำเป็นในยุคปัจจุบัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องได้รับการพัฒนาในรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้

และการพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและวิจัยรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารบูรณาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 จำนวน 1,462 คน กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 จำนวน 305 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970 : 608) กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประกอบด้วย นักวิชาการและนักปฏิบัติการที่มีความรู้ความรู้หรือมีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาหรือปฏิบัติหน้าที่สอนเกี่ยวกับด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 10 คน และ 2) ผู้ให้ข้อมูลสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ประกอบด้วย1) ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา จำนวน 9 คน และ 3)ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสาร รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์เอกสาร ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา นำมาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาองค์ประกอบการพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่ง

โครงสร้าง 2) แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 3) แบบสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้และแบบสนทนากลุ่มเพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์

3. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม คือ 1) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาองค์ประกอบการพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง หาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) 2) แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ หาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 50 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient -α) ได้ค่า 0.99 ซึ่งมากกว่า 0.70 ที่เป็นเกณฑ์มาตรฐาน จึงถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้ 3) แบบสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้และแบบสนทนากลุ่มเพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยการนำไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

4. กระบวนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในแต่ละระยะตามขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและการสนทนากลุ่ม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นหรือ PNI modified (Modified Priority Need Index) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และสรุปเป็นความเรียง

ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา โดยแบ่งการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 4 ตอน คือ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับองค์ประกอบของการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา 2) ศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบ โดยการสัมภาษณ์

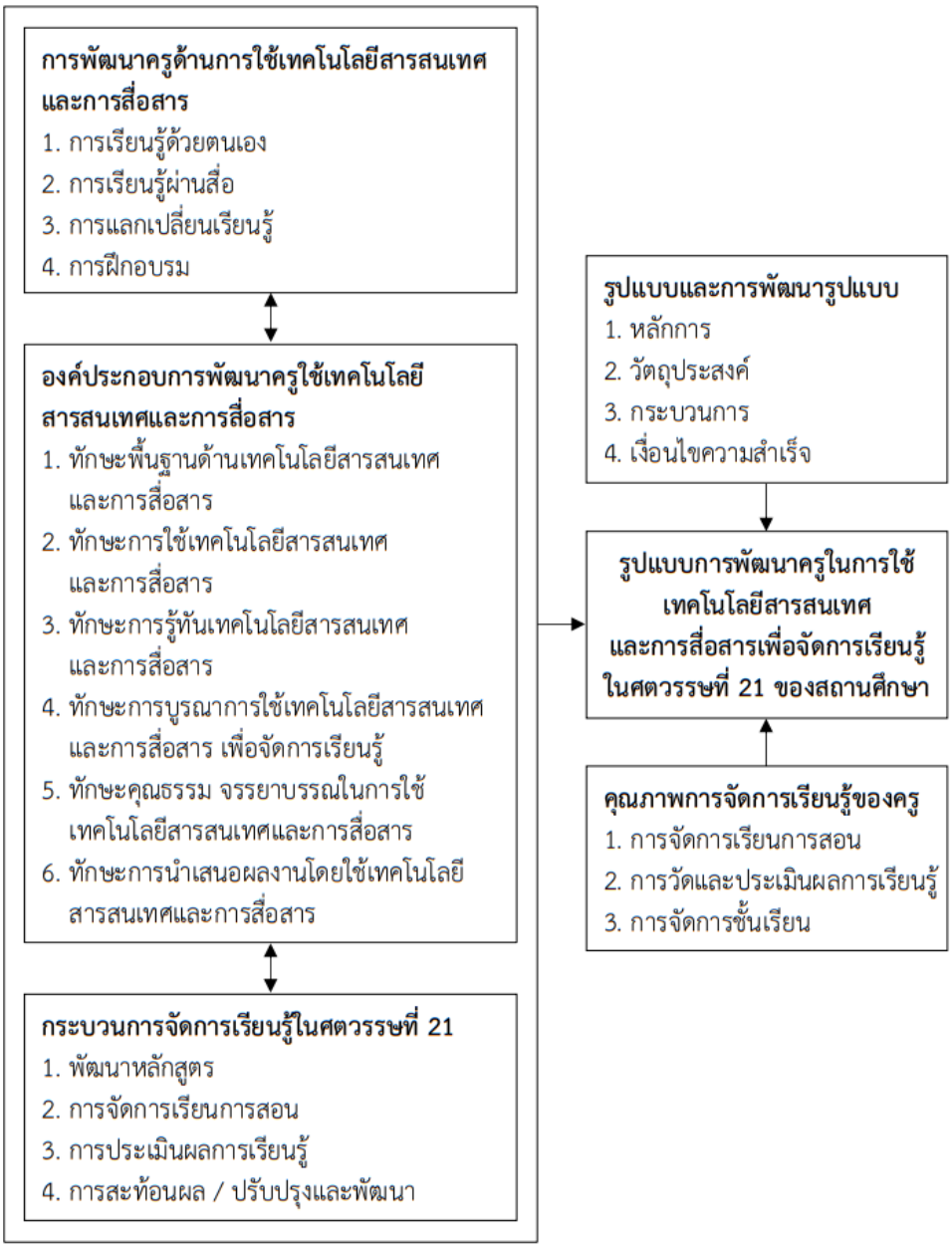
ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน 3) ศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริง สภาพที่ควรจะเป็นในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 305 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยายและค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 4) ประเมินหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority needs index : PNI) จากสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาร่วมกับผลการสัมภาษณ์และการประเมินหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากขั้นตอนที่ 1 แล้วยกร่างรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา โดยจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาหรือศึกษานิเทศก์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 3 คน และผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 3 คน และตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจงจากประชากรทั้งหมด (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้คือ แบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินความเหมาะสมประกอบด้วย ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับ รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ องค์ประกอบการพัฒนาครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 นี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา พบว่า 1) องค์ประกอบและวิธีการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการติดต่อสื่อสาร องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการรู้ทันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการบูรณาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 5 คุณธรรม จรรยาบรรณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร องค์ประกอบที่ 6 ทักษะการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และองค์ประกอบย่อยทั้ง 17 องค์ประกอบ สำหรับวิธีการพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ผ่านสื่อ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการฝึกอบรม 2) ผลศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริง สภาพที่ควรจะเป็นในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ประเด็น	สภาพที่เป็นอยู่จริง		สภาพที่ควรจะเป็น		PNI	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.52	0.92	4.54	0.86	0.30	1
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.65	0.95	4.65	0.87	0.27	3
3. ทักษะการรู้ทันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.69	0.94	4.68	0.85	0.27	3

ประเด็น	สภาพที่เป็นอยู่จริง		สภาพที่ควรจะเป็น		PNI	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
4. ทักษะการบูรณาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการจัดการเรียนรู้	3.69	0.89	4.74	0.85	0.28	2
5. คุณธรรม จรรยาบรรณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.92	0.87	4.81	0.83	0.23	5
6. ทักษะการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.81	0.88	4.76	0.85	0.25	4
รวม	**3.71**	**0.91**	**4.70**	**0.85**	**0.26**	

จากตารางพบว่า สภาพที่เป็นอยู่จริงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนค่าสภาพที่ควรจะเป็นภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยภาพรวม มีค่าเท่ากับ 0.26 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก (PNImodified = .30) รองลงมา คือ ทักษะการบูรณาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ (PNImodified = .28) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการติดต่อสื่อสาร ทักษะการรู้ทันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(PNImodified = .27) ทักษะการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(PNImodified = .25) และคุณธรรม จรรยาบรรณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(PNImodified = .23) ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 ผลสร้างรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา พบว่า รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 คือ CT-FEI MODEL ประกอบด้วย

ชื่อรูปแบบ “รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดย CT - FEI MODEL”

หลักการและวัตถุประสงค์ มีหลักการ 3 ประการ คือ หลักการมีส่วนร่วม หลักการบูรณาการและหลักการคิดเชิงระบบ วัตถุประสงค์ เพื่อการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดย CT - FEI MODEL มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา

องค์ประกอบและวิธีการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย 6 ทักษะ คือ 1) ทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Foundation) 2) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Skills) 3) ทักษะการรู้ทันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Knowingly) 4) ทักษะการบูรณาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ (Integration) 5) ทักษะคุณธรรม จรรยาบรรณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Moral) 6) ทักษะการนำเสนอผลงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Present) วิธีการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3) การติดตามผลการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 4) การประเมินผลและสะท้อนผลการพัฒนา 5) ปรับปรุง / พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา

เงื่อนไขความสำเร็จ คือ 1) ผู้บริหารควรสร้างความรู้ ความเข้าใจและสร้างความตระหนักให้ครูเห็นคุณค่าและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) การดำเนินการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต้องเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในทุกขั้นตอน 3) การนิเทศ กำกับ ติดตามการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 3 ผลตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ผลตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นประโยชน์และมีความเป็นไปได้ทุกรายการและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาได้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา พบว่า องค์ประกอบและวิธีการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการติดต่อสื่อสาร องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการรู้ทันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการบูรณาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 5 คุณธรรม จรรยาบรรณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร องค์ประกอบที่ 6 ทักษะการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และองค์ประกอบย่อยทั้ง 17 องค์ประกอบ สำหรับวิธีการพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ผ่านสื่อ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการฝึกอบรม สภาพที่เป็นอยู่จริงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนค่าสภาพที่ควรจะเป็นภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยภาพรวม มีค่าเท่ากับ 0.26 ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบหลักการพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ทุกองค์ประกอบ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานและมีความจำเป็นสำหรับครูและมีความเหมาะสมที่สามารถนำไปเป็นกรอบในการพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูทุกคนต้องมีความรู้ ความเข้าใจ มีพื้นฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อนำไปประยุกต์บูรณาการสำหรับการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ มีความหลากหลายในการเรียนรู้โดยแหล่งเรียนรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันที่เป็นการเรียนรู้แบบไร้พรมแดน ครูสามารถพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างหลากหลายและจากวิธีการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับตนเอง พัฒนาตนเองเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ศตวรรษที่ 21 ครูผู้สอนมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปใช้ในการเรียนการสอนมากขึ้น โดยเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับนักเรียนและวิธีการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย และมีศักยภาพสูงกว่าเครื่องมือการสอนอื่น ๆ เนื่องจากเป็นสื่อที่มีความน่าสนใจ มีความหลากหลายของสื่อและมีความจำเป็นสำหรับครูในยุคปัจจุบัน ซึ่งครู

ต้องมีการพัฒนาตนเองทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างรอบด้านทั้งทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่จำเป็นสำหรับการเรียนการรู้สำหรับนักเรียนและทักษะเพื่อการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ เพื่อครูสามารถนำความรู้ไปใช้ประยุกต์และบูรณาการให้สอดคล้องกับการจัดเรียนรู้สำหรับนักเรียน มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้อย่างถูกต้อง มีคุณธรรม จริยธรรมในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ตลอดจนมีการสร้างสื่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อถ่ายทอดความรู้และนำเสนอผลงานโดยใช้ฐานข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ดังที่แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี(2566-2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2565 : ค) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนากำลังคนเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีกลยุทธ์คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะและสมรรถนะอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ภูมิภาค และประเทศและประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ และ อินทิรา ชูศรีทอง (2563 : 79) กล่าวว่าแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการรวมไปถึงนโยบายไทยแลนด์ 4.0 รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เล็งเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา โดยมีแนวทางในการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน การจัดสภาพแวดล้อมและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้กับสถานศึกษา แต่สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปใช้ในการศึกษา คือ การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับกิ่งแก้ว ภูทองเงิน (2561 : 23) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาครูไว้ว่า การพัฒนาครูเป็นการเสริมสร้างให้ครูมีความรู้ ความสามารถ เจตคติที่เอื้อต่อประสิทธิภาพในการทำงานและประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น โดยครูทุกคนต้องพัฒนาตนเองและผู้บังคับบัญชาต้องส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาโดยยึดภาระงานครูเป็นหลักควบคู่ไปกับการปฏิบัติหน้าที่รวมถึงการมีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมาน กะริอุณะ (2561 : 205) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 2 ผลสร้างรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา พบว่ารูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 คือ CT-FEI MODEL ประกอบด้วยหลักการ วัตถุประสงค์ องค์ประกอบและวิธีการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเงื่อนไขความสำเร็จ ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบการพัฒนาครูด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นรูปแบบเชิงพรรณนาภาษา (Semantic Model) ซึ่งนำเสนอรูปแบบโดยใช้วิธีการบรรยายหรืออธิบาย

ปรากฏการณ์ที่พัฒนาขึ้น ด้วยภาษาแผนภูมิหรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบที่ชัดเจน ซึ่งรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกันภายในรูปแบบและกระบวนการในการพัฒนาครูที่เป็นระบบ มีความชัดเจน เป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ในการกำหนดรูปแบบการพัฒนาครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการพัฒนาครูด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูเพื่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ นอกจากครูจะสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ แล้ว บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญคือ ต้องขับเคลื่อนการพัฒนาครูด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาได้มีพื้นฐาน ทักษะ ตลอดจนเจตคติที่ดีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดังที่สายใจ พวงสายใจ (2561 : 64) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง แบบแผน ภาพร่าง หรือตัวแบบที่จำลองสภาพเป็นจริงที่สร้างขึ้นที่พยายามอธิบายองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน อาจนำเสนอโดยใช้เป็นแผนภูมิ แผนภาพหรือการพรรณนาที่ทำให้สื่อความหมายได้ง่ายที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับกรัณย์พล วิวรรธมงคล (2561 : 101 - 103) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาครู โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีวิธีการพัฒนาครูแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาครู ระยะที่ 2 กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และระยะที่ 3 เผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน (Best Practice) และ Makewa et al. (2013 : 48) ที่ศึกษาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในชนบททางตอนใต้ของเคนย่า : กรณีศึกษาความสำคัญและการใช้งาน ผลการศึกษา พบว่า 1) ทั้งครูและผู้บริหารเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียน 2) ครูและผู้บริหารเห็นความสำคัญใน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักเรียนระดับเท่ากัน 3) ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการดูแลและให้คำแนะนำแก่นักเรียนมากกว่า ในส่วนองค์ประกอบของรูปแบบนั้น มาจากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบของนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่าน แล้วจึงสรุปมาเป็นองค์ประกอบของงานวิจัยเรื่องนี้ ทั้งนี้ส่วนองค์ประกอบของรูปแบบแสดงให้เห็นถึงหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ชัดเจน มีกระบวนการ พัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เป็นระบบ ที่เริ่มต้นจากการวางแผนพัฒนาหลักสูตร กระบวนการพัฒนาครู ติดตามผลการพัฒนา ประเมินผลการพัฒนา สะท้อนผลและปรับปรุงผลการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง สามารถกำกับ ติดตามการพัฒนาครูได้อย่างต่อเนื่อง ครูสามารถพัฒนาปรับปรุงกระบวนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทิรา ชูศรีทอง (2563 : 265-270) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบการ

พัฒนาครู 2) สร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครู และ 3) ตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาครู โดยการนำไปทดลองใช้ ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการพัฒนาครู มี 5 องค์ประกอบ คือ ทักษะฟื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการติดต่อสื่อสาร ทักษะการรู้ทันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน และคุณธรรม จรรยาบรรณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวมมีความเหมาะสม ในด้านองค์ประกอบและวิธีการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ 6 ทักษะ คือ ทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการรู้ทันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการบูรณาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ ทักษะคุณธรรม จรรยาบรรณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการนำเสนอผลงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และมีวิธีการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3) การติดตามผลการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 4) การประเมินผลและสะท้อนผลการพัฒนา 5) ปรับปรุง / พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องมาจากการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นกระบวนการพัฒนาครูที่เป็นระบบในทุกองค์ประกอบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อขับเคลื่อนและเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนหรือผู้สนใจสามารถศึกษาและพัฒนาตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเลือกใช้วิธีการในการพัฒนาที่เหมาะสมกับตนเองและบริบทของสถานศึกษา ดังที่ Trapp, H. (1999 : 34) ได้เสนอองค์ประกอบของการจัดการความรู้ (Components of a Holistic Approach to Knowledge Management) มี 9 องค์ประกอบ คือ เป้าหมายความรู้ (Knowledge Goal) การระบุถึงความรู้ (Knowledge Identification) การจัดหาความรู้ (Knowledge Acquisition) การพัฒนาความรู้ (Knowledge Development) การเคลื่อนย้าย / กระจายความรู้ (Knowledge Transfer / Distribution) การใช้ความรู้ (Knowledge Usage) การเก็บรักษาความรู้ (Knowledge Preservation) การประเมิน / ทบทวนความรู้ (Knowledge Evaluation / Review) และการควบคุมความรู้ (Knowledge Controlling) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ มงคลเมฆ (2561 : 246) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิจัย

พบว่า กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูแบบมีส่วนร่วม มีองค์ประกอบในการพัฒนา 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ร่วมวางแผน ปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบ ประเมินผล และร่วมแก้ไขพัฒนาปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 3 ผลตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา พบว่ามีความเหมาะสม มีความเป็นประโยชน์และมีความเป็นไปได้ ทุกรายการและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาได้จริง ทั้งนี้เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed - Methods) ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วย การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (Document Analysis) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) การหาค่าความต้องการจำเป็นเพื่อเรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบโดยวิธี Priority Needs Index (PNI) การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และผู้วิจัยได้แบ่งระยะของการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน กระบวนการสร้างและพัฒนารูปแบบโดยศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้วยวิธีการต่างๆ สร้างและพัฒนารูปแบบ มีการตรวจสอบรูปแบบทั้งด้านความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ เพื่อพัฒนารูปแบบให้มีประสิทธิภาพขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนกฤต อั้งน้อย (2562 : 206) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะที่จำเป็นของครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 มีจำนวน 15 สมรรถนะ จำแนกเป็น 3 กลุ่มสมรรถนะ คือ 1) กลุ่มสมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 3 สมรรถนะ 2) กลุ่มสมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ 3) กลุ่มสมรรถนะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 7 สมรรถนะ ซึ่งผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่าในการนำรูปแบบไปใช้มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดและอุบลรัตน์ หริณรรณ (2563 : 77) ได้ศึกษาการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูแบบมีส่วนร่วมทุกองค์ประกอบมีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอเชิงวิชาการ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ผ่านการใช้แอพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มต่างๆ เพื่อให้ครูสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในหลายมิติ

2. ควรวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา

3. ควรศึกษากลยุทธ์ในการบริหารงานโดยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาในยุคการเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. ควรมีการพัฒนารูปแบบและกระบวนการในการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ให้มีความหลากหลายเพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องตามบริบทของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

สถานศึกษาควรศึกษารูปแบบและคู่มือการนำรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้อย่างละเอียด ครบถ้วน โดยมีองค์ประกอบประกอบด้วย 6 ทักษะ คือ ทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการรู้ทันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการบูรณาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ ทักษะคุณธรรม จรรยาบรรณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการนำเสนอผลงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งสถานศึกษาควรให้ความสำคัญตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การติดตามผลการพัฒนา การประเมินผลและสะท้อนผลการพัฒนา ตลอดจนการปรับปรุง พัฒนาการ

ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่องเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *แผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563-2565*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

กรัณย์พล วิวรรธมงคล. (2561). รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร (มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ)*. 11 (3), 92-114.

กิ่งแก้ว ภูทองเงิน. (2561). *รูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับประถมศึกษา.* ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ชูชาติ มงคลเมฆ. (2561). *การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*. ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ธนกฤต อั้งน้อย. (2562). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้*. การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วิมาน กะริอุณะ. (2561). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

สายใจ พวงสายใจ. (2561). รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 สู่โรงเรียนมาตรฐานสากล. *วารสารการวิจัยกาสะลองคำ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.* 12 (2), 108-116.

สุริยาพร นพกรเศรษฐกุล. (2561). *ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระยองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.* การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2564). *แผนแม่บทการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2565-2570.* กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สารสนเทศ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (2566-2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 - 2570.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

อินทิรา ชูศรีทอง. (2563). *รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11*. ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อุบลรัตน์ หริณวรรณ. (2563). การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้. *วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ*. 11 (2), 77-85.

Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), 607 – 610.

Makewa, L., Meremo, J., Role, E., and Role, J. (2013). ICT in secondary school administration in rural southern Kenya: An educator's eye on its importance and use. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology*. 9 (2), 48-63.

Trapp, H. (1999). *Benefits of an intranet - based knowledge management system measuring the effects. Online*. Available: http://www.avinci.delcompetence/ publikatinoeu/diplomar beitholgetrapp.pdf, [2022, June 4].

ทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยว ความสนใจและแนวโน้มการท่องเที่ยว เชิงสุขภาพและศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา

The Travel Attitudes and Behavior Travel Interests and Trends Wellness Aspects and Potential of Health Tourism in Designation Extra Areas of Pattaya city

ประภาพร ร้อยพรมมา,
เกรียงศักดิ์ เขียวมั่ง และ มิยอง ซอ
มหาวิทยาลัยบูรพา
Prapaporn Roipromma,
Kriangsak Khiaomang and Miyoung Seo
Burapha University, Thailand
Corresponding Author, Email: 61810015@go.buu.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยว ความสนใจและแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พัทยา 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการออกแบบการบริการหรือการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พัทยา งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีกลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติในพื้นที่พัทยา โดยใช้วิธีการสุ่มโดยบังเอิญ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 100 คน และชาวต่างชาติจำนวน 100 คน เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่าด้านพฤติกรรม ความสนใจ และศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พัทยาของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ให้ความสนใจ ในด้านนวดแผนไทย มากที่สุด นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ ให้ความสนใจในด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวอื่นๆ มากที่สุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติของนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติต่อศักยภาพด้านความพร้อมในการพัฒนาทุกด้าน โดยมีผลการประเมินในระดับมาก แต่ในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีการประเมินด้านศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทำวิจัยมาสร้างเครื่องมือต้นแบบนวัตกรรมด้านบริการ เพื่อเสนอแนะแนวทางการออกแบบการบริการหรือการจัดการด้านการท่องเที่ยว

* วันที่รับบทความ : 4 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 25 เมษายน 2567; วันตอบรับบทความ : 27 เมษายน 2567
Received: April 4 2024; Revised: April 25 2024; Accepted: April 27 2024

เชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยาให้ตอบโจทย์กับความต้องการของนักท่องเที่ยวและนำไปใช้เป็นต้นแบบเชิงพาณิชย์กับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมในระดับสากลต่อไป

คำสำคัญ : ทัศนคติ; พฤติกรรมการท่องเที่ยว; การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ; พื้นที่พิเศษพัทยา

Abstract

This research aims to: 1) investigate the behaviors, interests, and trends of wellness tourism and its potential in the Pattaya area, and 2) propose recommendations for designing services or managing health tourism in Pattaya. This research adopts a quantitative approach, employing a randomized sampling method to gather data from both Thai and international tourists in the Pattaya area. The study sample consists of 100 Thai tourists and 100 international tourists. Data collection tools include questionnaires, and statistical analysis methods such as percentages, means, and standard deviations are utilized. Findings reveal that the majority of Thai tourists are primarily interested in Thai massage, while foreign tourists show a higher interest in wellness tourism activities linked to other forms of tourism. The analysis of tourists' perceptions indicates that Thai tourists generally perceive the potential for development across various aspects, with assessments being predominantly high. However, from the perspective of foreign tourists, evaluations of potential are at a moderate level. Based on these research findings, innovative service prototypes are developed to meet the needs of tourists, serving as commercial models for wellness tourism businesses. Furthermore, this contributes to elevating industry standards internationally moving forward.

Keywords: Attitude; Tourist Behavior; Wellness Tourism; Designated Areas for Pattaya City

บทนำ

กลุ่มเป้าหมายหลักในแผนการเดินทางเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวคือ “การพัฒนาการท่องเที่ยวระดับโลกรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและกลุ่มเชิงสุขภาพ” คือกลุ่ม เป้าหมายหลักในแผนปฏิบัติการการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พื้นที่พัทยาสัตหีบ และ ระยอง ในพื้นที่ EEC มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องแนวโน้มอัตราการเติบโตในเชิงเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น จำนวนชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ EEC ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากแผนการปฏิบัติการการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้กล่าวถึงการยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่ EEC สู่ระดับนานาชาติ โดยมีสโลแกนว่า “จุดหมายที่ผสมผสานระหว่างธุรกิจและการพักผ่อน” เป็นเป้าหมายการเดินทางเพื่อการทำธุรกิจ ประชุมหรือทำงานพร้อมกับการพักผ่อนและท่องเที่ยวกับครอบครัวไปในคราวเดียวกัน พัทยา เป็นหนึ่งในเป้าหมายด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ EEC ในฐานะเป็นเมืองท่องเที่ยวนันทนาการ ศูนย์ประชุมและศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ชั้นนำในอาเซียน เป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลที่มีชีวิตชีวา ศูนย์การให้บริการด้านการแพทย์นานาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการ

นโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2565) จากผลวิจัยของ สถาบันโกลบอลเวลเนส คาดการว่าในปี 2568 ธุรกิจเชิงสุขภาพทั่วลกจะมีมูลค่าสูงขึ้นถึง 7 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายใหม่ (New S-Curve) ที่มีศักยภาพในการเสริมความแข็งแกร่งทางสังคมและเศรษฐกิจมีการคาดการณ์ว่ามูลค่าตลาดท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของไทยในปี 2566 คาดว่าจะอยู่ที่ 3.1 แสนล้านบาท และอาจแตะระดับ 7.6 แสนล้านบาท ในปี 2570 ความต้องการของผู้บริโภคทั้งในประเทศและจากนักท่องเที่ยวนานาชาติ ซึ่งมองหาการดูแลสุขภาพที่มีคุณภาพและมีราคาไม่แพง“การแพทย์ของไทยโดดเด่น โดยคู่แข่งของเราคือ สิงคโปร์ แต่ไทยค่าใช้จ่ายถูกกว่าและ ‘ความเป็นไทย’ (Thainess) ดีกว่า ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการแพทย์เชิงสุขภาพและเป็นที่ยอมรับในด้านการตรวจสุขภาพเชิงป้องกันที่ครบวงจรและการพักผ่อนเพื่อสุขภาพนอกจากนี้ประเทศไทยยังติดอันดับจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยว จากชื่อเสียงของการแพทย์แผนไทยและตำรับยาสมุนไพร ทำให้ “การนวดแผนไทย” และ “การแพทย์แผนไทย” เป็นการรักษาที่มีชื่อเสียงและทั่วโลกให้ความสนใจ (กรุงเทพธุรกิจ, 2565)

เมือง “พัทยา” เป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทยมีชื่อเสียงระดับโลก มีพื้นที่ที่มีศักยภาพการลงทุนสูง เป็นเมืองที่มีกิจกรรม เทศกาลที่ส่งเสริมภาพลักษณ์ที่หลากหลาย โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว กีฬาและ นันทนาการ เป็นเมืองที่มีการวางพื้นฐานด้านแบบการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง เป็นที่มีการวางพื้นฐานด้านระบบการสาธารณสุขมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ เป็นเมืองที่มีการปกครองในรูปแบบพิเศษที่มีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ มีความ คล่องตัวในการทำงาน มีพื้นที่เชื่อมโยงสามารถผสมผสานความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม ศาสนาได้อย่างลงตัว เป็นเมืองแห่งการประชุมและจัดสัมมนา Mice (Meetings, Incentive Travel, Conventions, Exhibitions) 1 ใน 5 แห่ง ของประเทศไทย จุดอ่อน (Weaknesses) “พัทยา” มีการกระจายรายได้และผลประโยชน์ยังไม่ทั่วถึงและเป็นธรรม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง ยังดำเนินการได้ไม่เต็มที่ ภาพลักษณ์ด้านลบของ “พัทยา” ถูกมองในด้านที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวกลางคืน แหล่งมั่วสุมทาง อบายมุข การประชาสัมพันธ์ และสร้างภาพลักษณ์ของเมืองพัทยายังไม่เน้นให้เกิดการตระหนักถึงคุณค่าของเมืองอย่างแท้จริง เพื่อเตรียมรองรับการเติบโตของเมืองที่กำลังจะเกิดขึ้นนโยบายเชิงรุกในการพัฒนาเมืองพัทยา จากแผนพัฒนาเมืองพัทยา (พ.ศ.2561-2565) กำหนดให้มีทิศทางมุ่งเข้าสู่เป้าหมายที่วิสัยทัศน์ เมืองพัทยา“มหานครศูนย์กลางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวระดับโลก ยั่งยืนและน่าอยู่สำหรับทุกคน” โดยมุ่งประเด็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์เมืองพัทยาในฐานะแหล่งท่องเที่ยว สถานที่รองรับการจัด ประชุมสัมมนา ที่พักอาศัย ศูนย์กลางด้านการแพทย์ หรือแหล่งลงทุนระดับ World class

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัย เล็งเห็นปัญหาในการพัฒนาเมือง พัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในฐานะเมือง “World Class City” ในรูปแบบใหม่ๆ ผ่านการศึกษาข้อมูลการท่องเที่ยวของเมืองพัทยาเชิงลึก โดยวิจัยนี้ได้มีการศึกษาข้อมูลในหลายมิติ แต่ในบทความวิจัยนี้จะกล่าวถึงประเด็นแรกในการศึกษาข้อมูลตั้งแต่ศึกษาด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยว ความสนใจและแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและ

ศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา เพื่อเสนอแนะแนวทางการออกแบบการบริการหรือการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยว ความสนใจและแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มาจากการศึกษางานวิจัย ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษพัทยา (สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ชัดเจนจึงใช้สูตรการคำนวณโดยใช้ตารางของยามาเน่ 3 (Yamane,1973) ขนาดตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่า Z = 1.96ความคลาดเคลื่อน (e) 10% หากมีประชากรตั้งแต่ 20,000 คน ขึ้นไปจะได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 100 คน แบบประเมินที่ 5 และ 6 จึงใช้กลุ่มตัวอย่างในการประเมินเป็น นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 100 คนและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำนวน 100 คน

1. การเก็บข้อมูลด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยว ความสนใจและแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยาหรือผู้ที่เคยมาท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษพัทยา อายุตั้งแต่ 20 - 65 ปี ขึ้นไป ไม่จำกัดเพศ โดยใช้วิธีการสุ่มโดยบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวนกลุ่มทีใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยนักท่องเที่ยวชาวไทย 100 คน และชาวต่างชาติจำนวน 100 คน โดยมีรายละเอียด คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเข้าศึกษา (Inclusion criteria) และ เกณฑ์การคัดออกของกลุ่มตัวอย่าง) Exclusion criteria) ดังนี้

1. คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเข้าศึกษา (Inclusion criteria) นักท่องเที่ยวชาวไทย

เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัย (Inclusion criteria)

1. มีอายุไม่น้อยกว่า 20 ไม่จำกัดเพศ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย สามารถอ่าน ฟัง เขียน ภาษาไทยได้

2. เป็นนักท่องเที่ยวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวหรือทำกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวหรือกิจกรรมเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา

3. ไม่มีการเจ็บป่วยรุนแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าร่วมการวิจัย

4. ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

เกณฑ์การคัดออกของกลุ่มตัวอย่าง (Exclusion criteria)

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไม่สามารถเสียสละ เวลาเข้าร่วมในการทำกิจกรรม /หรือตอบแบบสอบถาม ไม่ครบตามที่กำหนดไว้

2. การให้ความยินยอมโดยได้รับข้อมูล เป็นกระบวนการ (Informed Consent process) เริ่มต้นจากการ ติดต่อครั้งแรก (Initial contact) และกระบวนการต่อเนื่องไปตลอดระยะเวลาการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ (Elements) ได้แก่

- Information ให้ข้อมูลครบถ้วนไม่ปิดบัง
- Comprehension ผู้รับข้อมูลมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ผู้ขอความยินยอมต้อง ตรวจสอบความเข้าใจ ของผู้ที่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในการวิจัย
- Voluntariness ตัดสินใจโดยอิสระ เข้าร่วมการวิจัย/ถอนตัวออกจากการวิจัย โดยปราศจากการขู่บังคับ (Free of coercion) การชักจูงเกินเหตุ (Undue inducement) และแรงกดดัน (Unjustifiable pressure)

2. คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเข้าศึกษา (Inclusion criteria) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัย (Inclusion criteria)

1. อายุไม่น้อยกว่า 20 ไม่จำกัดเพศ

2. นักท่องเที่ยวต่างชาติ สามารถอ่าน ฟัง เขียนภาษาอังกฤษได้

3. ไม่มีการเจ็บป่วยรุนแรงที่เป็นอุปสรรค์ ต่อการเข้าร่วมการวิจัย

4. ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

เกณฑ์การคัดออกของกลุ่มตัวอย่าง (Exclusion criteria)

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติอาศัยอยู่ในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ ไม่สามารถเสียสละเวลาเข้าร่วมในการทำกิจกรรม /หรือตอบแบบสอบถามไม่ครบตามที่กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม โดยการประเมินความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาด้านความสอดคล้องของเนื้อหา แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างข้างต้น

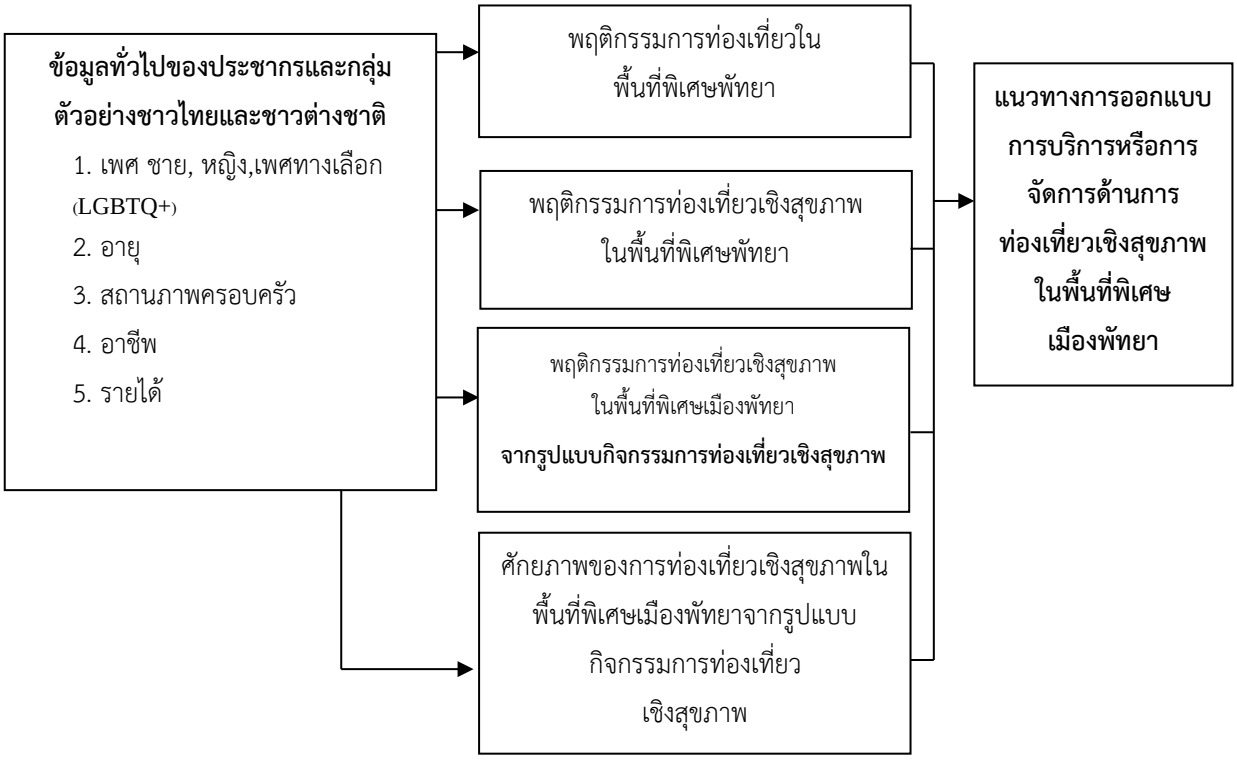
การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้คำถามปลายปิด (Close-ended Questionnaire) จำนวน 200 ชุด โดยเก็บข้อมูลกับนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 100 ชุด และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำนวน 100 ชุด โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 6 ประเด็นข้อคำถาม โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป มีลักษณะข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว อาชีพ และรายได้ ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา มีลักษณะข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ สอบถามด้านการเดินทาง วัตถุประสงค์การเดินทาง และ ระยะเวลาในการพักค้างคืน ตอนที่ 3 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา มีลักษณะข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ สอบถามด้านการใช้บริการเชิงสุขภาพ ความสนใจในการใช้บริการเชิงสุขภาพ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการเชิงสุขภาพและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความคาดหวังและแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยาจากรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันตอนที่ 4 ความสนใจและแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา ตอนที่ 5 ศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา โดยประเมินศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยาในการใช้มาตรฐานส่วนแบบประเมินค่า (Rating Scales) จำนวน 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายข้อมูลในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยว ความสนใจและแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา

จากการศึกษาพบว่า ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ทั่วไป (General information) นักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่พิเศษพัทยาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเพศชาย เป็นนักท่องเที่ยวเพศทางเลือก (ร้อยละ 1.0) และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในเขตพื้นที่พิเศษพัทยาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเพศหญิง เป็นนักท่องเที่ยวเพศทางเลือก (ร้อยละ5.0) ช่วงอายุของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่พิเศษพัทยา 3 ลำดับแรกได้แก่ อายุระหว่าง 41-45 ปี อายุระหว่าง 46-50 ปี และ อายุระหว่าง 36-40 ปี ตามลำดับ ช่วงอายุของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในเขตพื้นที่พิเศษพัทยา 3 ลำดับแรก ได้แก่ อายุระหว่าง 41-45 ปี อายุระหว่าง 26-30 ปี และ อายุระหว่าง 46-50 ปี ตามลำดับ สถานภาพครอบครัวทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส อาชีพนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นพันกงานเอกชน

อาชีพนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป รายได้เฉลี่ยนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ระหว่าง 30,000 – 50,000 บาท

ข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้าน พฤติกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา (Tourism behaviors in Pattaya City) นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.0) เคยเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษพัทยามากกว่า 3 ครั้ง นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.0) เคยมาท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษพัทยา 2-3 ครั้ง การเดินทางทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทย (ร้อยละ 95.0) และชาวต่างชาติส่วนใหญ่ (ร้อยละ 82.0) เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.0) เดินทางมาท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ (ร้อยละ 36.0) เดินทางมาท่องเที่ยวกับบริษัทหรือหน่วยงาน วัตถุประสงค์ในการเดินทางนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 63.0) มีวัตถุประสงค์เพื่อเดินทางมาท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ในการเดินทางนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ (ร้อยละ 39.0) เดินทางมาทำงานหรือเจรจาธุรกิจ ระยะเวลาในการพักค้างคืนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 39.0) พักค้างคืนเป็นระยะเวลา 1 คืน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ (ร้อยละ 34.0) พักค้างคืนเป็นระยะเวลามากกว่า 3 คืน นักท่องเที่ยวชาวไทยไม่เคยใช้บริการเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษพัทยาสูงถึง (ร้อยละ 77.0) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเคยใช้บริการเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษพัทยา 2-3 ครั้ง (ร้อยละ 42.0) นักท่องเที่ยวชาวไทยไม่เคยใช้บริการเชิงสุขภาพหรือเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใดๆ เลย (ร้อยละ 46.0) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเคยใช้บริการเชิงสุขภาพหรือเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการนวดสูงสุด (ร้อยละ 70.0) ประเด็น ข้อคำถามในแบบสอบถามว่า หากท่านสนใจในการใช้บริการเชิงสุขภาพหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพท่านจะสืบหาข้อมูลหรือค้นข้อมูลในรูปแบบใดมากที่สุด นักท่องเที่ยวชาวไทยสืบค้นข้อมูลในเว็ปไซต์ หรือแพลตฟอร์มออนไลน์มากที่สุด นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสืบค้นข้อมูลกับบริษัทนำเที่ยวมากที่สุด (ร้อยละ 31.0) ข้อคำถามด้านปัจจัยใดที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกการใช้บริการเชิงสุขภาพหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากที่สุด นักท่องเที่ยวชาวไทยเลือกตอบด้านราคาของโปรแกรมการให้บริการมากที่สุด (ร้อยละ 25.0) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเลือกตอบด้านความสะดวกในการเดินทางมากที่สุดข้อคำถามด้านความคาดหวังในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคาดหวังด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการพักผ่อน/ผ่อนคลายมากที่สุด (ร้อยละ 42.0) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความคาดหวังด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการส่งเสริมสุขภาพร่างกายที่ดีขึ้น (ร้อยละ 42.0)

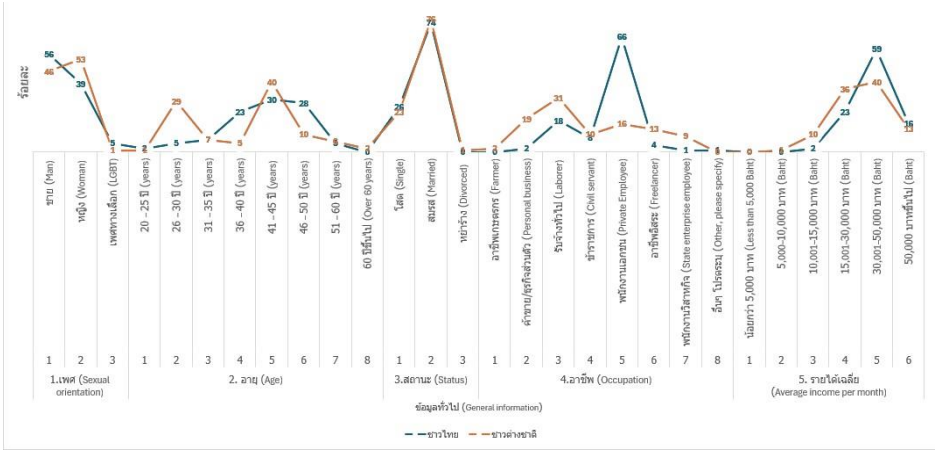
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้าน ความสนใจและแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา (Interests and trends in wellness tourism in Pattaya City) พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสนใจและแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา (Interests and trends in wellness tourism in Pattaya City) ในด้านนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้า นวดประคบ และนวดสมุนไรฯลฯ

มากที่สุด (ร้อยละ 29.0) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ความสนใจและแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา (Interests and trends in wellness tourism in Pattaya City) ในด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวอื่นๆ มากที่สุดคิดเป็น (ร้อยละ 38.0)

2. แนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา

1. การเสนอแนะแนวทางการพัฒนารูปแบบการให้บริการโดยใช้ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ทั่วไป (General information) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษพัทยาเป็นกลุ่มช่วง ส่วนใหญ่ได้แก่ อายุระหว่าง 41-50 ปี ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจข้อมูลความคิดเห็นผู้บริโภคของ EIC Consumer survey 2022 ซึ่งกล่าวถึงการจัดอยู่ใน กลุ่มอายุระหว่าง 41-50 ปี Gen X ซึ่งมีรายได้ไม่เกิน 50,000 บาท มักจะท่องเที่ยวกับกลุ่มครอบครัวและเพื่อน ซึ่งกลุ่ม Gen X และ Gen Y โดยในสองกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมการเลือกทริปการท่องเที่ยวผ่านระบบอนไลน์ มีไลฟ์สไตล์ในการชอบอ่านด้านการแชร์ประสบการณ์ดังนี้การพัฒนาด้านที่จับกลุ่มเป้าหมายหลักดังที่กล่าวมาจำเป็นที่จะต้องพัฒนาด้านระบบการจองล่วงหน้า การจัดทริป หรือสร้างประสบการณ์ ใหม่ทางด้านการท่องเที่ยวด้วยแพลตฟอร์มที่นักท่องเที่ยวสามารถจัดการแผนการท่องเที่ยวผ่านระบบออนไลน์ได้ด้วยต้นเองให้สะดวกมากขึ้นและมีความยืดหยุดในการบริหารจัดการทริปที่เพิ่มขึ้น เพิ่มการสร้างเทคโนโลยีเสมือนจริงเพื่อให้เกิดการกระตุ้นความต้องการให้เพิ่มขึ้น เพิ่มการพัฒนาด้าน E-Service เพิ่มขึ้น

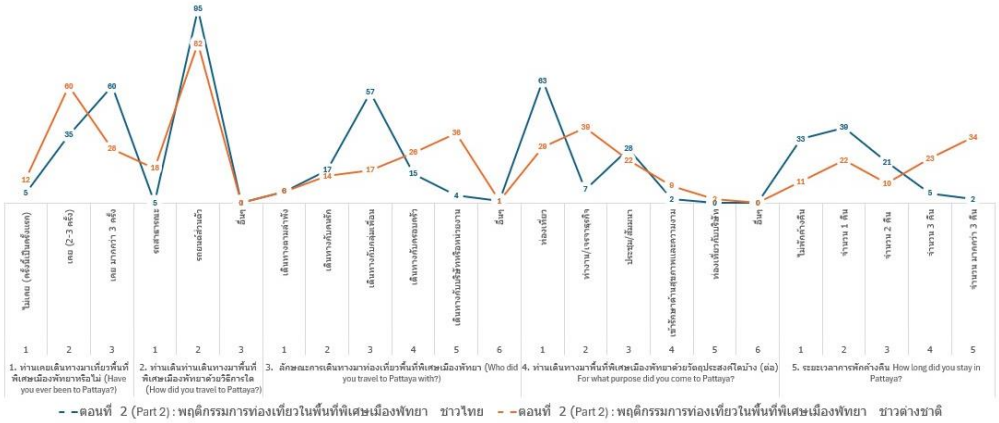
2. การเสนอแนะแนวทางการพัฒนารูปแบบการให้บริการโดยใช้ข้อมูลด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา (Tourism behaviors in Pattaya City) และ ข้อมูลแผนภูมิแสดงข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้าน พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา (Wellness tourism behaviors in Pattaya) พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติเข้าถึงกิจกรรมหรือความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกิจกรรมที่หลากหลายค่อนข้างน้อย พัทยาจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาด้านสื่อประชาสัมพันธ์ สัญลักษณ์หรือตัวบ่งชี้ด้านข้อมูลที่เป็นสากลเช่นการออกแบบ ภาพสื่อสารสัญลักษณ์สากลที่ทำให้เกิดความเข้าใจในเชิงสากลด้านการบริการทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพิ่มเติมที่จะก่อให้เกิดการสื่อสารมากขึ้น รวมทั้งควรมีการพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อเพิ่มข้อมูลให้สามารถสืบค้นได้ ควรมีการพัฒนาระบบการเดินทางสารธารณะให้เกิดความสะดวกมากขึ้นเพื่อให้เกิดการส่งเสริมการท่องเที่ยวมากขึ้น

แผนภาพที่ 1แผนภูมิแสดงข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ทั่วไป (General information) ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติในพื้นที่พิเศษพัทยา

แหล่งที่มา: จากวิจัยเรื่องนวัตกรรมการออกแบบสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: พื้นที่พิเศษพัทยา, โดย ประภาพร ร้อยพรมมา (2567)

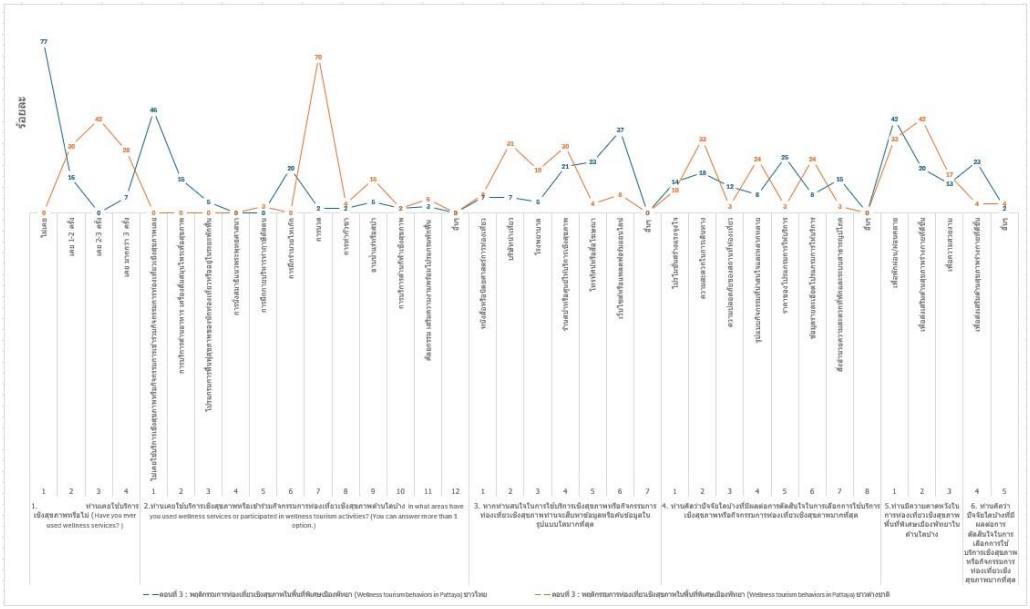
จากภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงข้อมูลผลการวิเคราะห์อมูลด้านประชากรศาสตร์ทั่วไป (General information) ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติในพื้นที่พิเศษพัทยา พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่พิเศษพัทยาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเพศชาย เป็นนักท่องเที่ยวเพศทางเลือกร้อยละ 1 และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในเขตพื้นที่พิเศษพัทยาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเพศหญิง เป็นนักท่องเที่ยวเพศทางเลือกร้อยละ 5 ช่วงอายุของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่พิเศษพัทยา 3 ลำดับแรกได้แก่ อายุระหว่าง 41-45 ปี อายุระหว่าง 46-50 ปี และ อายุระหว่าง 36-40 ปี ตามลำดับ ช่วงอายุของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในเขตพื้นที่พิเศษพัทยา 3 ลำดับแรก ได้แก่ อายุระหว่าง 41-45 ปี อายุระหว่าง 26-30 ปี และ อายุระหว่าง 46-50 ปี ตามลำดับ สถานภาพครอบครัวทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส อาชีพนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นพันกงานเอกชน อาชีพนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป รายได้เฉลี่ยนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ระหว่าง 30,000 – 50,000 บาท

แผนภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้าน พฤติกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา (Tourism behaviors in Pattaya City)

แหล่งที่มา: จากวิจัยเรื่องนวัตกรรมการออกแบบสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: พื้นที่พิเศษพัทยา, โดย ประภาพร ร้อยพรมมา (2567)

จากภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงข้อมูลผลการวิเคราะห์อมูลด้านประชากรศาสตร์ทั่วไป (General information) ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติในพื้นที่พิเศษพัทยา พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.0) เคยเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษพัทยามากกว่า 3 ครั้ง นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.0) เคยมาท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษพัทยา 2-3 ครั้ง การเดินทางทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทย (ร้อยละ 95.0) และชาวต่างชาติส่วนใหญ่ (ร้อยละ 82.0) เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.0) เดินทางมาท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ (ร้อยละ 36.0) เดินทางมาท่องเที่ยวกับบริษัทหรือหน่วยงาน วัตถุประสงค์ในการเดินทางนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 63.0) มีวัตถุประสงค์เพื่อเดินทางมาท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ในการเดินทางนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ (ร้อยละ 39.0) เดินทางมาทำงานหรือเจรจาธุรกิจ ระยะเวลาในการพักค้างคืนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 39.0) พักค้างคืนเป็นระยะเวลา 1 คืน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ (ร้อยละ 34.0) พักค้างคืนเป็นระยะเวลามากกว่า 3 คืน

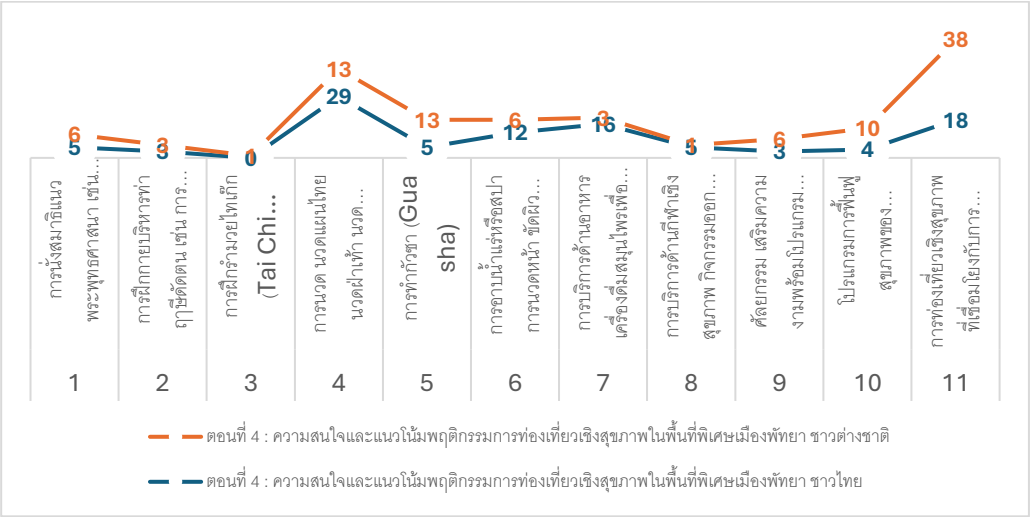

แผนภาพที่ 3 แผนภูมิแสดงข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้าน พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา (Wellness tourism behaviors in Pattaya)

แหล่งที่มา: จากวิจัยเรื่องนวัตกรรมการออกแบบสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: พื้นที่พิเศษพัทยา, โดย ประภาพร ร้อยพรมมา (2567)

จากภาพที่ 3 แผนภูมิแสดงข้อมูลแผนภูมิแสดงข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้าน พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา (Wellness tourism behaviors in Pattaya) พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยไม่เคยใช้บริการเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษพัทยาสูงถึง (ร้อยละ 77.0) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเคยใช้บริการเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษพัทยา 2-3 ครั้ง (ร้อยละ 42.0) นักท่องเที่ยวชาวไทยไม่เคยใช้บริการเชิงสุขภาพหรือเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใดๆ เลย (ร้อยละ 46.0) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเคยใช้บริการเชิงสุขภาพหรือเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการนวดสูงสุด (ร้อยละ 70.0) ประเด็น ข้อคำถามในแบบสอบถามว่า หากท่านสนใจในการใช้บริการเชิงสุขภาพหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพท่านจะสืบหาข้อมูลหรือค้นข้อมูลในรูปแบบใดมากที่สุด นักท่องเที่ยวชาวไทยสืบค้นข้อมูลในเว็ปไซต์หรือแพลตฟอร์มออนไลน์มากที่สุด นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสืบค้นข้อมูลกับบริษัทนำเที่ยวมากที่สุด (ร้อยละ 31.0) ข้อคำถามด้านปัจจัยใดที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกการใช้บริการเชิงสุขภาพหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากที่สุด นักท่องเที่ยวชาวไทยเลือกตอบด้านราคาของโปรแกรมการให้บริการมากที่สุด (ร้อยละ 25.0) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเลือกตอบด้านความสะดวกในการเดินทางมากที่สุด ข้อคำถามด้านความคาดหวังในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคาดหวังด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการพักผ่อน/ผ่อนคลายมากที่สุด (ร้อยละ 42.0)

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความคาดหวังด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการส่งเสริมสุขภาพร่างกายที่ดีขึ้น (ร้อยละ 42.0)

แผนภาพที่ 4 แผนภูมิแสดงข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสนใจและแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา (Interests and trends in wellness tourism in Pattaya City)
แหล่งที่มา: จากวิจัยเรื่องนวัตกรรมการออกแบบสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: พื้นที่พิเศษพัทยา, โดย ประภาพร ร้อยพรมมา (2567)

จากภาพที่ 4 แผนภูมิแสดงข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้าน ความสนใจและแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา (Interests and trends in wellness tourism in Pattaya City) พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสนใจและแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา (Interests and trends in wellness tourism in Pattaya City) ในด้านนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้า นวดประคบ และนวดสมุนไรฯลฯ มากที่สุด (ร้อยละ 29.0) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ความสนใจและแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา (Interests and trends in wellness tourism in Pattaya City) ในด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวอื่นๆ มากที่สุดคิดเป็น (ร้อยละ 38)

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา (Potentials of Pattaya City in wellness tourism)

ลำดับ	ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)				ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	
		นักท่องเที่ยวชาวไทย	การแปลผล	นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	การแปลผล	นักท่องเที่ยวชาวไทย	นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
1.	พื้นที่พิเศษเมืองพัทยามีบริบท อาทิ สภาพอากาศ ภูมิทัศน์ ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	3.65	มาก	3.12	ปานกลาง	0.74	0.87
2.	พื้นที่พิเศษเมืองพัทยามีโครงสร้างพื้นฐานเพียงพอสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	3.66	มาก	3.45	ปานกลาง	0.74	0.82
3.	พื้นที่พิเศษเมืองพัทยามีสาธารณูโภคพิ้นฐานเพียงพอต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	3.71	มาก	3.27	ปานกลาง	0.78	0.80
4.	พื้นที่พิเศษเมืองพัทยา มีกิจกรรมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	3.88	มาก	3.12	ปานกลาง	0.87	0.74
5.	พื้นที่พิเศษเมืองพัทยามีอัตลักษณ์ที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	3.76	มาก	3.38	ปานกลาง	0.84	0.73
6.	พื้นที่พิเศษเมืองพัทยามีวิถีชีวิตและภูมิปัญญาที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	3.78	มาก	3.34	ปานกลาง	0.86	0.74

จากตารางที่ 1 แสดงตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีต่อการประมินศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา (Potentials of Pattaya City in wellness tourism) ผลการวิเคราะห์พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติที่มองเห็นศักยภาพด้านความพร้อมในการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นบริบท อาทิ สภาพอากาศ ภูมิทัศน์ ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานเพียงพอ ศักยภาพด้านสาธารณูโภคพื้นฐานเพียงพอ อัตลักษณ์ วิถีชีวิตและภูมิปัญญาที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการ

ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยมีผลการแปลผลการประเมินในระดับมาก แต่ในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีการประเมินด้านศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยาในภาพรวมมีการแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเห็นความแตกต่างในทัศนคติอย่างเห็นได้ชัดเจน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยว ความสนใจและแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่พิเศษพัทยาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.0) เดินทางมาท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อนและครอบครัว นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ (ร้อยละ 36.0) เดินทางมาท่องเที่ยวกับบริษัทหรือหน่วยงานและครอบครัว เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะพื้นที่พิเศษพัทยามีชื่อเสียงในด้านการท่องเที่ยว การพักผ่อน รวมทั้งการพลักดันและวางนโยบายของรัฐบาลมีการกระตุ้นในการวางเป้าหมายพัทยาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสุขภาพ ทำให้นักท่องเที่ยวในกลุ่ม Gen X และ Gen Y เข้ามาท่องเที่ยวและทำธุรกิจพร้อมกับเพื่อนและครอบครัวมากขึ้น ซึ่งสอดคล้อง กับผลวิจัยของ สิริชัย อุ่นอกพันธุ์ (2563) กล่าวว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวของเจนเนอร์เรชั่นเอ็กซ์เลือกที่จะเดินทางกับ ครอบครัวและเจนเนอร์เรชั่นวายมักเดินทางกับกลุ่มเพื่อนซึงการวางแผนการจับกลุ่มเป้าหมายของสถานประกอบการหากเป็นเจเนอร์เรชั่นเอ็กซ์ควรสร้างสถานที่ท่องเที่ยวให้ตอบโจทย์กับกลุ่มครอบครัวส่วนเจนเนอร์เรชั่นวายสามารถวางระบบบริการให้มีการสร้างประสบการณ์ใหม่ ความรู้สึกแปลกใหม่หรือกิจกรรมใหม่ๆ มีการจัดมุมถ่ายรูปหรือมุมนั่งคุยหรือทำกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดการดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวมากขึ้น

2. ด้านเสนอแนะแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษพัทยา พบว่าพัทยาจำเป็นที่จะต้องพัฒนาด้านระบบการออกแบบบริการ เช่นการจองด้านการเดินทาง การทำกิจกรรมล่วงหน้า การจัดทริป หรือสร้างประสบการณ์ ใหม่ทางด้านการท่องเที่ยวด้วยแพลตฟอร์มที่นักท่องเที่ยวสามารถจัดการแผนการท่องเที่ยวผ่านระบบออนไลน์ได้ด้วยตนเองให้สะดวกมากขึ้นและมีความยืดหยุดในการบริหารจัดการทริปที่เพิ่มขึ้น เพิ่มการสร้างเทคโนโลยีเสมือนจริงเพื่อให้เกิดการกระตุ้นความต้องการให้เพิ่มขึ้น เพิ่มการพัฒนาด้าน E-Service เพิ่มขึ้น เนื่องจากแนวแนวเทรนด์ความต้องการของกลุ่มของกลุ่มนักท่องเที่ยวในอนาคตมีการปรับเปลี่ยน ซึ่งสอดคล้อง กับผลวิจัยของ ปานเนตร จันทร์นพรัตน์ (2562) กล่าวคือ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตมีความสนใจด้าน Wellness มากขึ้น ส่วนใหญ่เน้นท่องเที่ยวเมืองรองเพื่อพักผ่อนเป็นหลัก เน้นพฤติกรรมในการวางแผนการท่องเที่ยวด้วยต้นเองมากขึ้น เพราะเทคโนโลยีที่ทันสมัย Application หรือช่องทางการเข้าถึงที่ครบถ้วน “โดนใจ-ตอบโจทย์” ได้ทุกกลุ่มเป้าหมายเป็นข้อมูลที่มีพลังส่งผลต่อการตัดสินใจ

นำไปสู่การโอนเงินจองผ่านระบบล่วงหน้า ทิศทางกิจกรรมในอนาคตมักจะเน้นการเปิดประสบการณ์ใหม่ ทัศนใหม่ๆ ซึ่งแน้วโน้มการท่องเที่ยวเน้นมิติภายในที่ก่อให้เกิดความสุขทางกายมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ควรมีการศึกษาเชิงลึกจำแนกปัจจัยในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในทุกมิติ เช่น ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรมแล้วต่อยอดในการพัฒนาอัตลักษณ์เมืองเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในระดับโลก World Class City

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการพัฒนานโยบายในด้านการเชื่อมโยงการเดินทางโดยรถสาธารณะให้สะดวกมากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวลดการใช้ลดส่วนตัวในการเดินทาง

2. ควรมีการกำหนดนโยบายในด้านการพัฒนาโครงสร้างและปัจจัยพื้นฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพสูง (Quality Tourism) เพื่อรองรับและสนับสนุนกิจกรรมด้านสุขภาพให้มากขึ้น และเพิ่มการออกแบบพื้นที่สาธารณะเพื่อคนทั้งมวลให้มากขึ้น

3. ควรมียุทธศาสตร์การยกระดับและออกแบบประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้มากขึ้น (Wellness Tourism Experience Design)

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรมีการศึกษาถึงความพร้อมของผู้ประกอบการเชิงสุขภาพในพื้นที่พัทยาเพื่อทำความเข้าใจถึงธุรกิจ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านระบบมาตรฐาน การออกแบบประสบการณ์เส้นทางการท่องเที่ยว และการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสารถเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

กรุงเทพธุรกิจ. (2565). Global Wellness Institute (GWI) ชูเวลเนสไทยปักหมุดบน “ภูมิศาสตร์เวลเนส” เป็นประเทศที่ 3. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2566. แหล่งที่มา: https://shorturl.asia/yobB8

ปานเนตร จันทร์นพรัตน์.(2562). *การศึกษาแนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคต.* สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการ มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยมหิดล.

ประภาพร ยศไกร. (2559). *ปัจจัยที่มีต่อการเลือกใช้บริการโรงแรมในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี* ของนักท่องเที่ยวชาวจีน. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สิริชัย อุ่นอกพันธุ์. (2563). *ทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยวการศึกษาความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยว* Generation X *และ Generation X* .สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการ มหาบัณฑิต. วิทยาลัยการจัดการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (กุมภาพันธ์ 2561). แผนปฏิบัติการการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2566. แหล่งที่มา: https://shorturl.asia/pquTn

The Innovation Educational Management System in the New Era of Excellent Private Colleges and Universities in Wuhan of Hubei Province

Xie Yanwen,
Somsak Chanphong and Sutida Howattanakul
Bangkok Thonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 6443200018@bkkthon.ac.th

****

Abstract

The objectives of this study were: (1) To explore the components of innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei province. (2) To verify the model of innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei province. (3) To propose guidelines for improving innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei province

The study was a mixed methodological study, including qualitative and quantitative research. The population consists of 1400 people who are administrators, and teachers. They came from 12 private colleges and universities in Wuhan, Hubei province. The sample size 302, their administrators and teachers, the informant of 10 people, are professors, private university presidents, they are experienced management personnel. 10 experts focus groups discussion guidelines. The tools used for data collection were five-point rating scales questionnaires, semi-structured interview forms, and focus group discussion sheets. Statistics used for data analysis include percentage, frequency, mean, and Standard Deviation. In-depth interviews and focus group discussions through content analysis.

The research findings that: (1) Innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei Province mainly consists of five components: Educational academic management goals ,Academic management educational evaluation and monitoring focus, Managing the Instructional Education Program, Team Management (Staff) Group and Organizing a good school atmosphere (2) Model innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei Province, Model fit with empirical data for all indicators (3)There were 15 guidelines of innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei Province .

Keywords: Innovation Educational Management; Educational Management; New Era; Excellent Private Colleges and Universities; Wuhan

*Received: December 26 2023; Revised: December 29 2023; Accepted: January 4 2024

Introduction

In the new era, as one of the education centers in China, private colleges and universities in Wuhan, Hubei Province play an increasingly important role in the pattern of higher education. First of all, with the increasing social demand for higher education, the number and scale of private colleges and universities are rising rapidly, which makes the innovation of education management system becomes particularly urgent. Social changes in the new era, including scientific and technological progress and social and economic development, have put forward new challenges and opportunities for private colleges and universities, which will directly affect the formulation and adjustment of their educational management mode. At the policy level, the government's policy support and supervision in the new era have a direct impact on the development of the education management system of private colleges and universities.(Li Dongcai, 2023 : 51-55) In the new era, the innovation of the education management system of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei Province has become the focus of attention. Understanding the background of this innovation requires not only attention to the reform of the management system within the school, but also a deep insight into the evolution of the overall university education policy in Wuhan, Hubei province. Wuhan, Hubei Province has been making policy adjustments in the field of education to promote the healthy development of colleges and universities and adapt to changes in social needs and economic development.

The present situation in Wuhan City, Hubei Province, the research on the educational management system of private colleges and universities has attracted much attention in recent years, and has become the focus of academic circles and educational administrators. Although research in this area is still relatively new, there has been a series of studies that have provided us with some deep insights.in order to occupy a favorable position in the competition, private colleges must try to apply new methods, as the famous scholar Bacon said: "If you want to get new results, you must use new methods." (Liu Hui,2015).it points out the problems of cognition, legal protection and fair treatment, the definition of property rights, financing and supporting reform, the autonomy of running a school, internal construction and management, quality assessment, information transmission and scientific research in China's private higher education. With the development of society, the scale of private higher education will be further expanded, the management system will be further improved, a diverse team of teachers will be gradually formed, and financing channels will be further expanded.(Liu Rao,2014).the change of education policy is directly related to the running environment and management mechanism of colleges and universities, and is a key factor to promote the innovation and development of colleges and universities (Fan Ruiguuo,2018).

This research summarizes the problems existing in under the guidance of the higher education policy of Wuhan, Hubei Province, this paper will focus on the innovation of the education management system of excellent private colleges and universities. A deep understanding and analysis of the educational policy background of colleges and universities in Wuhan, Hubei Province, is helpful to reveal how excellent private colleges and universities carry out management system innovation under the guidance of policies in the new era, and provide theoretical support and practical experience for research in this field.

Research Objectives

1. to explore the components of innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei province.

2. to verify the model of innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei province.

3. to propose guidelines for improving innovation educational management system in come from 12 universities in Wuhan,Hubei Province

Research Methodology

1. Population and sample

Step 1 review literature and related research and semi-structured interview with 10 Key Informants: The key informants consisted of 10 key informants, including 2 managers of private colleges and universities in Hubei Province，3 principals of private colleges and universities, and 5 leadership teams of the management department.

Step 2 Questionnaire: Population consisted of 1400 who were administrators and teachers come from 12 universities in Wuhan,Hubei Province. Sample were 302 administrators and teachers come from 12 universities in Wuhan,Hubei Province. The samples are determined by the tables of Krejcie and Morgan (1970) obtained from stratified random sampling.

Step 3 Focus group discussions consisted of 10 key informants such as deans, program directors, and teachers from different universities were selected through purposive sampling to investigate the composition of the educational management system of private colleges and universities in Wuhan City, Hubei Province, with more than 10 years of educational experience in outstanding institutions in Wuhan City, Hubei Province.

2. Research instruments

Three research instruments were used to three research tools to examine the objectives of this paper.(1)Semi-structured interview form, (2) A five-point rating scale questionnaire (3) Focus Group Discussion form.

2.1 Semi-structured interviews form

The interview consisted of three parts. Part 1. General information from key informants; Part 2: Components of the innovation of educational management system. Part 3: Open-ended suggested comments/opinions.

2.2 Questionnaire

Researchers adopted a questionnaire consisting of 3 parts, Part I: Demographic Variables (checklist), general information about the respondents, totaling 6 items; Part II: Innovation Educational Management System in the New Era of Excellent Private Colleges and Universities in Wuhan, Hubei Province (five-point rating scale) totaling 81 items, and Part III: Suggestions and Supplementary Comments (open-ended). The administration tool asked respondents to determine the extent to which each statement reflected the components of validity.

2.3 Focus Group Discussions form

Researchers conducted the Focus Group Discussion form. According to the research finding in Phase 2 for Focus Group Discussion form.

3. Data collection

(1) Data collection was carried out by the researcher online via email and prompting online documentation. Key informants were contacted and showed willingness and identity.(2) This part of the questionnaire can be distributed on site or collected through online links. About 302 questionnaires.(3) Focus Group Discussions can be conducted on site, with researchers leading participants and open-ended discussions.

4.Data analysis

(1) review literature and related research and Semi-structured interview data of 10 key informants were analyzed through content analysis.(2)Data on demographic variables were analyzed using descriptive statistics; frequencies and percentages. Variables and components of modeling variables of the Educational Management System of Private Colleges and Universities in Wuhan City, Hubei Province were analyzed using descriptive statistics; mean, standard deviation (SD). Confirmatory factor analysis (CFA) was used to validate the model of the innovation of the educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei Province.(3) Data from the focus group discussions were content analysis.

Results

1.There were five components and 23 key variables of the innovation educational management system in the new era of excellent in private colleges and universities in Wuhan, Hubei province , which consisted of 1)Educational academic management goals 2) Academic management educational evaluation and monitoring focus 3) Managing the Instructional Education Program 4) Team Management (Staff) Group 5)Organizing a good school atmosphere

2. Model validation of five components were founded and model fit with empirical data for all indicators.

3. There were total 15 guidelines of the analysis of the educational management system model of Innovation Educational Management System in the New Era of Excellent Private Colleges and Universities in Wuhan, Hubei Province. The researchers analyzed the arithmetic mean ($\overline{x}$) and Standard Deviation (S.D.) by comparing the resulting arithmetic mean to a criterion based on Best concept (1997).

Table 4.1 Show the Basic information of the study variables

Variables	Mean- ($\overline{x}$)	Standard Deviation (S.D.)	Skewness	Kurtosis	Level
			Statistic	Statistic	
EAG1	3.35	1.003	-0.152	-0.19	Moderate
EAG2	3.51	1.007	-0.439	0.132	High
EAG3	3.51	1.071	-0.426	-0.18	High
EAG4	3.28	0.966	-0.189	0.091	Moderate
EAG5	3.63	0.969	-0.789	0.6	High
EAG6	3.58	1.043	-0.514	-0.275	High
EAG7	3.66	1.062	-0.682	-0.059	High

EAG8	3.65	0.98	-0.435	-0.373	High
EAG9	3.42	0.733	-0.947	0.702	Moderate
EAG10	3.45	0.731	-1.045	0.591	Moderate
AMF1	3.28	0.812	0.273	0.389	Moderate
AMF2	3.51	0.97	-0.006	-0.238	High
AMF3	3.33	0.895	-0.113	0.463	Moderate
AMF4	3.28	0.869	0.125	0.433	Moderate
AMF5	3.22	0.866	0.242	0.528	Moderate
AMF6	4.04	1.03	-0.869	-0.173	High
AMF7	3.87	1.255	-0.841	-0.577	High
AMF8	4.00	1.018	-0.856	-0.115	High
AMF9	3.91	1.04	-0.754	-0.292	High
AMF10	3.88	1.128	-0.763	-0.517	High
AMF11	4.12	1.033	-1.145	0.529	High
AMF12	3.91	1.093	-0.768	-0.424	High
AMF13	3.81	1.161	-0.634	-0.85	High
AMF14	4.03	1.031	-0.91	-0.081	High
AMF15	4.12	0.972	-1.034	0.319	High
AMF16	3.94	1.066	-1.113	0.638	High
AMF17	4.01	1.011	-1.113	0.59	High
AMF18	4.09	0.91	-1.142	1.11	High
AMF19	3.92	1.017	-0.915	0.16	High
AMF20	3.90	0.998	-0.862	0.245	High
AMF21	3.69	1.237	-0.458	-1.15	High
AMF22	4.10	0.968	-1.011	0.404	High
AMF23	4.13	0.875	-0.979	0.591	High
AMF24	4.07	0.836	-0.825	0.35	High
AMF25	4.16	0.882	-1.017	0.61	High
AMF26	4.13	0.936	-1.067	0.697	High
AMF27	4.16	0.912	-0.928	0.055	High
AMF28	4.04	0.958	-0.839	-0.089	High

Variables	Mean-($\bar{x}$)	Standard Deviation (S.D.)	Skewness	Kurtosis	Level
			Statistic	Statistic	
MIP1	3.86	0.694	-1.665	4.381	High
MIP2	3.97	0.7	-1.356	3.85	High
MIP3	3.95	0.619	-1.409	4.446	High
MIP4	3.85	0.814	-1.399	2.804	High
MIP5	3.84	0.734	-1.21	2.212	High
MIP6	3.60	1.015	-0.77	0.481	High
MIP7	3.57	1.047	-0.457	-0.124	High
MIP8	3.61	1.037	-0.546	0.018	High
MIP9	3.56	1.076	-0.511	-0.116	High
MIP10	3.67	1.039	-0.546	-0.07	High
MIP11	3.58	0.991	-0.427	-0.065	High
MIP12	3.57	1.075	-0.545	-0.094	High
MIP13	3.62	1.08	-0.575	-0.036	High
MIP14	3.51	1.024	-0.56	0.167	High
MIP15	3.42	1.046	-0.471	0.077	Moderate
MIP16	3.55	0.924	-0.465	0.267	High
TMG1	3.43	0.978	-0.415	-0.509	Moderate
TMG2	3.42	0.957	-0.539	-0.554	Moderate
TMG3	3.51	0.91	-0.698	0.058	High
TMG4	3.58	0.755	-0.61	0.653	High
TMG5	3.56	1.035	-0.142	-1.059	High
TMG6	3.63	0.976	-0.185	-0.859	High
TMG7	3.76	0.997	-0.289	-0.905	High
TMG8	3.79	1.074	-0.474	-0.903	High
OSA1	3.58	0.903	-0.811	0.23	High
OSA2	3.41	1.003	-0.656	-0.127	Moderate
OSA3	3.52	0.935	-0.671	0.145	High
OSA4	3.51	0.95	-0.769	0.111	High
OSA5	3.39	0.964	-0.582	-0.323	Moderate
OSA6	3.77	0.959	-0.651	0.02	High
OSA7	3.77	0.874	-0.975	1.104	High
OSA8	3.67	1.016	-0.867	0.526	High
OSA9	3.44	1.104	-0.752	-0.229	Moderate
OSA10	4.02	0.717	-0.741	1.351	High
OSA11	3.87	0.741	-0.436	0.159	High
OSA12	3.74	0.881	-0.731	0.701	High
OSA13	3.70	1.062	-0.891	0.287	High

Variables	Mean ($\overline{x}$)	Standard Deviation (S.D.)	Skewness	Kurtosis	Level
			Statistic	Statistic	
OSA14	3.91	0.854	-0.692	0.382	High
OSA15	4.06	1.028	-0.94	0.266	High
OSA16	3.84	0.872	-0.767	0.797	High
OSA17	3.89	0.826	-0.755	0.861	High
OSA18	3.81	0.972	-0.97	1.018	High
OSA19	3.74	0.966	-0.561	0.14	High

From Table 4.1, it is found that overall, the arithmetic mean of the 81 questions ranged from 3.220-4.160, indicating that the arithmetic mean ($\overline{x}$) of the variable's level value was medium to high, and the S.D. value was 0.619 to 1.255, indicating that there was little difference in respondents' perceptions of the variable.

4.2.2.1 Factor Model Based on Confirmatory Factor Analysis

Confirmatory factor analysis is used to test whether the relationship between factors and test items conforms to the designed research model, so most empirical papers will use confirmatory factor analysis to test the fit of the data and the model.

(Due to study data resource limitations, this model only displays the top 5 data.)

In this part, it shows confirmatory factor analysis. The specific results are shown in Figure 4-1 Show:

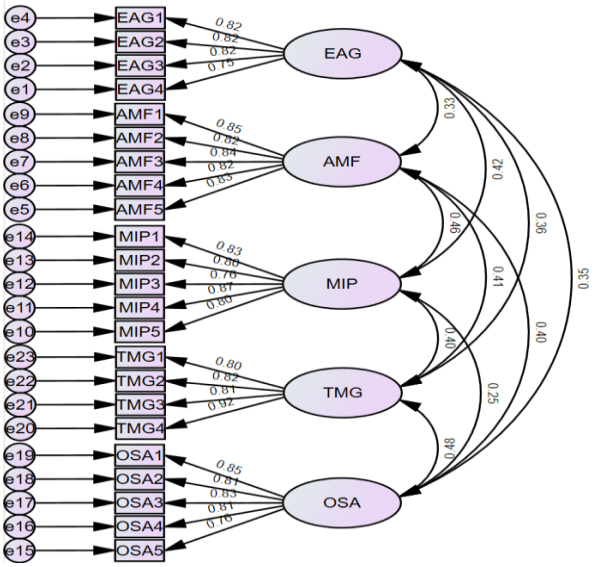

Figure 4-1: CFA in the new era of excellent organizations of private colleges and universities in Wuhan, Hubei province under standardized estimation

4.2.2.2 Component Basic Summary Table

Table 4.2 Component Basic Summary Table

Factor	quantity
Factor1: Educational management goal	4
Factor2: Academic management educational evaluation and monitoring focus	5
Factor3: Managing the Instructional Education Program	5
Factor4: Team Management (Staff) Group	4
Factor5:Organizing a good school atmosphere	5
summary	23
Analytical sample size	**302**

The data set consists of 5 components, 23 variables and 302 samples, which meets the basic data requirements of confirmatory factor analysis.

4.2.2.3 Model Fitting Index

Table 4.3 Fitting index of confirmatory components analysis model

	Numerical value	Excellent fitting index	Effective fitting index	Standard or not
x^2/df	1.828	≤3	≤5	fit
chi-square	402.252	-	-	fit
GFI	0.894	≥0.9	≥0.8	fit
TLI	0.961	≥0.9	≥0.8	Excellent
CFI	0.961	≥0.9	≥0.8	Excellent
NFI	0.918	≥0.9	≥0.8	Excellent
RMSEA	0.052	≤0.05	≤0.08	fit
SRMR	0.038	≤0.05	≤0.08	fit

As can be seen from Table 4.3, X^2/df is 1.828, less than 3, which meets the judgment standard. GFI, TLI and CFI all reached 0.9, RMSEA was 0.041, less than 0.05. SRMR was 0.044, less than 0.05; comply with data standards.

4.2.2.4 Model Fitting Index

Table 4.4 Key variables of the remaining influencing factors

Variables	Mean ($\overline{x}$)	Standard Deviation (S.D.)	CV	SK	KU	Level
EAG1	3.35	1.003	29.94%	-0.152	-0.19	Moderate
EAG2	3.51	1.007	28.69%	-0.439	0.132	High
EAG3	3.51	1.071	30.51%	-0.426	-0.18	High
EAG4	3.28	0.966	29.45%	-0.189	0.091	Moderate
AMF1	3.28	0.812	24.76%	0.273	0.389	Moderate
AMF2	3.51	0.97	27.64%	-0.006	-0.238	High
AMF3	3.33	0.895	26.88%	-0.113	0.463	Moderate
AMF4	3.28	0.869	26.49%	0.125	0.433	Moderate
AMF5	3.22	0.866	26.89%	0.242	0.528	Moderate
MIP1	3.86	0.694	17.98%	-1.665	4.381	High
MIP2	3.97	0.7	17.63%	-1.356	3.85	High
MIP3	3.95	0.619	15.67%	-1.409	4.446	High
MIP4	3.85	0.814	21.14%	-1.399	2.804	High
MIP5	3.84	0.734	19.11%	-1.21	2.212	High
TMG1	3.43	0.978	28.51%	-0.415	-0.509	Moderate
TMG2	3.42	0.957	27.98%	-0.539	-0.554	Moderate
TMG3	3.51	0.91	25.93%	-0.698	0.058	High
TMG4	3.58	0.755	21.09%	-0.61	0.653	High
OSA1	3.58	0.903	25.22%	-0.811	0.23	High
OSA2	3.41	1.003	29.41%	-0.656	-0.127	Moderate
OSA3	3.52	0.935	26.56%	-0.671	0.145	High
OSA4	3.51	0.95	27.07%	-0.769	0.111	High
OSA5	3.39	0.964	28.44%	-0.582	-0.323	Moderate

Among23 variables in 5 dimensions, no more than 5 variables were selected for analysis to obtain, S.D, CV, SK, KU and other variables. The arithmetic mean for this variable was medium-high, with S.D values ranging from 0.619 to 1.071, indicating no difference in respondents' perceptions of the variable.

4.2.2.5 Factor loading coefficient table

Table 4.5 Factor loading coefficient table

Path			Estimate	S.E.	C.R.	P	CR	AVE
EAG4	<---	EAG	0.748				0.879	0.645
EAG3	<---	EAG	0.816	0.087	13.857	***		
EAG2	<---	EAG	0.825	0.082	13.999	***		
EAG1	<---	EAG	0.822	0.082	13.954	***		
AMF5	<---	AMF	0.829				0.917	0.690
AMF4	<---	AMF	0.818	0.059	16.703	***		
AMF3	<---	AMF	0.838	0.06	17.314	***		
AMF2	<---	AMF	0.822	0.066	16.825	***		
AMF1	<---	AMF	0.845	0.054	17.546	***		
MIP5	<---	MIP	0.797				0.906	0.66
MIP4	<---	MIP	0.873	0.071	17.053	***		
MIP3	<---	MIP	0.758	0.056	14.233	***		
MIP2	<---	MIP	0.802	0.063	15.295	***		
MIP1	<---	MIP	0.828	0.061	15.955	***		
OSA5	<---	OSA	0.762				0.907	0.66
OSA4	<---	OSA	0.813	0.072	14.605	***		
OSA3	<---	OSA	0.825	0.071	14.861	***		
OSA2	<---	OSA	0.812	0.076	14.581	***		
OSA1	<---	OSA	0.849	0.068	15.337	***		
TMG4	<---	TMG	0.916				0.905	0.704
TMG3	<---	TMG	0.812	0.057	18.719	***		
TMG2	<---	TMG	0.822	0.059	19.159	***		
TMG1	<---	TMG	0.802	0.062	18.305	***		

It can be seen from this figure that the factor loadings of each item are all > 0.70, the AVE of each dimension > 0.50, and the CR > 0.70, indicating that the convergent validity and combination reliability are good. In addition, the factor loadings on the corresponding variables of each topic are all 0.6, P < Above 0.001, it is statistically significant.

Step 3: Result to propose guidelines for improving innovation educational management system

A content analysis of the data from Connoisseurship discussion was performed. Based on the principle of freedom and voluntariness, The researcher sorted out and analyzed the discussions of 10experts and reached the following conclusions**.**

4.3.1 Component 1:Educational academic management goals; consist of 1. Personalized Education and Student-Centered Approach. 2. Quality Assurance and Ethical Professionalism. 3. Efficiency and Innovation in Educational Management.

4.3.2 Component 2:Academic management educational evaluation and monitoring focus; consist of 1. Enhancing Education Management and Leadership. 2. Intelligent Education Management. 3.Student Education and Service Focus.

4.3.3 Component 3: Managing the Instructional Education Program; consist of 1.Enhancing Digital and Data Utilization. 2.Efficient Management Environment and Practices .3.Quality Assurance and Continuous Improvement.

4.3.4 Component 4:Team Management (Staff) Group; consist of 1. Strengthening Organizational Cohesion and Efficiency. 2. Human Resource Development and Resource Optimization.3.Quality Enhancement and Innovation.

4.3.5 Components 5: Organizing a good school atmosphere**;** consist of 1.Quality and Efficiency Enhancement. 2.Global Engagement and Student-Centric Approach. 3.Sustainability and Technological Advancements

Discussion

1. section 1 discusses about major finding of objective1:To explore the components of innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei province

Innovation educational management system in the new era of excellent Private colleges and universities in Wuhan Hubei Province of 5 components.

The reason for this expression was that educational management and its management system, as an important part of university management, has contained a lot of information content. In the 21st century, with the rapid development of information, the effective use of educational management and its system can greatly promote the progress of educational management and system. Through innovative research on educational management and its system, the efficiency, depth and breadth of academic research can be improved. For the educational management system, this was a very critical content, and it was and will be necessary to retrieve important information related to education management. Based on academic research and management, educational management aims to regulate academic behavior, improve academic quality, promote academic progress, and enhance innovation capabilities. It involves the effective use of various favorable conditions in order to efficiently achieve the objectives of educational management. Educational management is an innovative and systematic work, which requires advanced ideas, scientific methods and good working style. In order to fully transform scientific research results into productive forces, an effective management system must be established. The key role of educational management and its system in university management is emphasized, and more efficient educational management and system can be realized through research and innovation.

Therefore, the five components of the research results are important elements of the innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei province.

Component 1: Educational academic management goals (EAG) of innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei province. This is an important component factor. AVE value extracted by mean

variance is 0.645, and CR value of combination reliability is 0.879. The results of Liu Jixiang (2015: 7, 31-32) "Leadership Style: The key to creating a good school spirit" is consistent with the theories or research results. It was found that this study shows that school spirit is an overall behavioral fashion in schools, including the management style of school leaders, the teaching style of teachers, the learning style of students and the service style of teaching and auxiliary workers. Among them, the style of leaders is the key to build a good school spirit. First, leaders must have an upward learning style In the real education and teaching management, the phenomenon of school administrative team members busy with affairs and neglect to study or even lazy study is widespread. School management is a science, but also a very complex work, school leaders should strengthen the political, knowledge, ability, style and character and so on.

Component 2:Academic management educational evaluation and monitoring focus (AMF) of innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei province is an important component. The average variance extracted AVE value is 0.690, and the combined reliability CR value is 0.917. The results of Qiao Gang and Li Fang (2016) Monitoring and Evaluation: New Concepts of Higher Education Evaluation, It was found that continuous innovation of educational concepts is the primary task of building a powerful higher education country. In the higher education evaluation activities, the core of innovative education concept is based on the monitoring and evaluation concept to promote the leapfrog development of China's higher education. As a new concept, monitoring and evaluation emphasizes that the purpose of monitoring is continuous improvement, the monitoring subject should be diversified, the monitoring method should be normalized, the monitoring means should be diversified, the monitoring procedure should be transparent, and the evaluation results should be diversified value judgments.

Component3: Managing the Instructional Education Program (MIP) of innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei province. This is an important component, and the average variance extracted AVE value is 0.660, and the combined reliability CR value is 0.906.The results of Sheng Tingting (2016:3) "It was found that Management and Development of higher vocational education in Guangdong", the research shows that as an important part of higher education, how to fully grasp the favorable situation of higher vocational education in Guangdong and ensure its sustainable and stable development is the focus of discussion. This paper introduces the background of management and development of higher vocational education, then focuses on the analysis of the achievements and existing problems in the concrete implementation process, and finally puts forward some concrete solutions. In terms of education management, higher vocational education management departments should pay close attention to the changes of national and local policies, actively respond to policy orientation, and flexibly adjust education development strategies to ensure the quality and efficiency of higher vocational education. In addition, it is necessary to strengthen the supervision and evaluation system of education quality to ensure that the quality of education is effectively improved.

Component4:Team Management (Staff) Group(TMG) of innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei province, which is an important component. AVE value of average variance extraction is 0.660, and CR value of combination reliability is 0.907. The results of Li Mengru (2017)in the research "Team Management: A New Concept of Education Management", It was found that team management is a modern management concept and its application in the field of

school management has attracted more and more attention. In the past, school management was mainly based on grade groups or lesson preparation groups to complete teaching tasks. However, in order to improve teachers' executive power and work efficiency, more and more schools begin to explore the way of team management. Team management emphasizes collaboration and cooperation, bringing school management into a new stage of modern education. Under this management model, teachers can better cooperate, jointly develop teaching plans, share resources, learn from each other and improve the quality of education. Team management also helps to reduce the work burden of a single teacher, provide a better working platform, stimulate innovative thinking, and promote the modern development of education management. Therefore, the application of team management in school management brings new thinking and practice to education management, which makes education management more efficient, flexible and adaptable. This kind of management should be cherished and developed to better meet the challenges of modern education.

Component5:Organizing a good school atmosphere(OSA)of innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei province , which is an important component. AVE value of average variance extraction is 0.704, and CR value of combination reliability is 0.905. The results of Qiu Minrong (2018) Periodical Evaluation of Goals and University Education Management, It was found that in the wave of quality-oriented education reform, the sustainable development of educational management has become a major issue faced by universities, and the periodical evaluation of goals is closely related to this issue. Universities need to focus on the concept of modern education management, skillfully use the target stage evaluation, and comprehensively promote the sustainable development of education management, so as to push the education cause of our country to a higher stage of development. Therefore, from the perspective of educational management objectives, this paper objectively expounds how to achieve the sustainable development of higher education management through the phased evaluation of objectives.

2. section 2 discusses about to verify the model of innovation educational management system

Research Findings of five components, the 23 key variables of five components are founded and Model fit with empirical data for all indicators. Researchers consulted a large number of documents through the literature analysis method , and found a model have 5 components and 23 key variables. Through these factors , the data is processed. Each component selects the first 4-5 variables for analysis. The result of this study may be because the role of educational management in colleges and universities is becoming more and more important. Taking local private colleges and universities as the research object, the mechanism, quality, teachers and students are divided into several main parts. According to the actual situation, this paper puts forward the way of development, trying to provide valuable reference for the development of education management and the establishment of education management system in private colleges and universities. Based on the analysis of the external factors restricting the development of private higher education, this paper puts forward the corresponding countermeasures to promote the sustainable, rapid and healthy development of private higher education in China. Zhang Sen (2011).

3. Section 3 Discussion about major findings of objective 3:

There are 15 guidelines, The results of this study are consistent with the theory or research of each component of Objective 1, and provide a more comprehensive and effective method for the optimization and innovation of the educational management system of private colleges and universities in Wuhan, Hubei Province in the new era. Among them, accelerate the construction of education resources, help private colleges and universities in Wuhan, Hubei Province to achieve education scale, standardization, institutionalization, quality, diversification, characteristics, internationalization, popularization, industrialization, individuation and upgrading, design and implement an information-based education comprehensive management platform, and promote the improvement of regional education level.

Recommendations

Recommend for Policies Formulation

1. Private colleges and universities administrators should pay attention to the introduction of advanced digital education management system to improve the transparency and efficiency of resource allocation. Such a system can help monitor the use of educational resources, optimize resource allocation, and improve the data-driven nature of educational management.

2. Private colleges and universities administrators should pay attention to all parties involved in education management are encouraged to participate in management decisions. Create feedback mechanisms for students, teachers, parents, and communities to ensure that decisions are closer to actual needs and to enhance collaboration and consensus.

Continuous improvement mechanisms: Develop mechanisms to encourage continuous improvement in educational institutions. Introduce periodic assessments and feedback to help schools and education administrators continuously optimize management systems and policies.

3. Private colleges and universities administrators should pay attention to ensure the balanced distribution of educational resources to reduce the resource gap between different regions or schools. This can be done by reallocating funding, providing additional support, or developing diversified educational programs.

4. Private colleges and universities administrators should pay attention to provide professional training for education administrators and education staff to improve their management and leadership skills. This can include training in management skills, policy understanding and data analysis.

Recommendation for Practical Applications

1. Administrators, teachers and those involved in academic administration should raise awareness of Consider introducing a digital education management system to track and manage the use of educational resources. They can work with technical experts to choose a system that suits the needs of a school or institution and train education staff to use it. Actively participate in the use of digital management systems to record teaching progress and resource requirements. This helps to better understand the allocation of resources to improve the quality of education.

2. Administrators, teachers and those involved in academic administration should raise awareness of Establish a feedback mechanism to encourage teachers, parents and students to provide their opinions and suggestions. Managers need to listen carefully and consider these

suggestions and take them into account in management decisions. Actively participate in discussions and provide feedback on management decisions. They can attend board of Education meetings, parent meetings and student representative meetings to share their insights.

3. Administrators, teachers and those involved in academic administration should raise awareness of Establish evaluation and feedback mechanisms to periodically review the effectiveness of educational management systems and policies. Managers need to take action after identifying problems and continuously improve management methods and policies. Actively participate in the assessment and feedback process to provide feedback on teaching and resource utilization. They can also suggest improvements and experiment with new methods in the classroom.

4. Administrators, teachers and those involved in academic administration should raise awareness of Reallocate resources to ensure that different districts or schools receive appropriate support. This may require reprogramming budgets, providing additional resources or development programs to meet the needs of different schools. Work with management to provide feedback on inadequate resource allocation. They can come up with specific needs and work with managers to find solutions.

5. Administrators, teachers and those involved in academic administration should raise awareness of Provide specialized training programs to help education administrators and education staff improve their management and leadership skills. This can include participation in management courses, seminars and training courses. Actively participate in professional development opportunities to improve their management skills. They can attend training and workshops to learn how to better manage classrooms and resources.

Recommendation for Further Research

1. Study and formulate the policy of innovation educational management system in the new era of excellent Private colleges and universities in Wuhan Hubei Province and promote the educational management system model of private colleges and universities in Wuhan, Hubei Province.

2. Develop and utilize the combination of educational technology and management system innovation to improve teaching effectiveness and student participation. Research can focus on the application of online learning, virtual classrooms and digital educational resources in management systems.

3. Compare the innovation educational management system in the new era of excellent Private colleges and universities in Wuhan Hubei Province with that of private colleges and universities in other regions or countries, so as to find the best practices under different local and cultural backgrounds. This kind of comparison is helpful to provide more extensive reference and enlightenment for colleges and universities in different backgrounds. On the basis of the education management system, the quality education management system should be constructed to guidelines the healthy development of colleges and universities.

4. Research and development of innovation educational management system in the new era of excellent Private colleges and universities in Wuhan Hubei Province.

Conclusions

Through content analysis. After data collection, content analysis will be conducted to analyze the collected data. From the perspective of research objectives, the main findings are as follows:

1. There were five components of the model of innovation educational management system in the new era of excellent Private colleges and universities in Wuhan Hubei Province.

2. Model validation of five components were founded and model fit with empirical data for all indicators.

3. There were 15 guidelines for the innovation educational management system in the new era of excellent private colleges and universities in Wuhan, Hubei province.

References

Guo Chunlei. (2017). Analysis of the Application of Education Big Data in Education Management. *Teaching and Management*. 09, 37-39.doi:CNKI:SUN: JXGL.0.2017-09-013.

Hou Huaiyin. (2023).The scope of education is the necessity and approach of integrating life, school, and society to educate people. *Educator.*18, 5-6.doi: CNKI: SUN: JYJA.0.2023-18-001.

Chen Kai. (2023). Research on the Reform and Feasibility of Higher Education and Teaching Management in the New Era. *Journal of Hebei Open University.* (28), 68-71. doi: 10.13559/CNKI.

Guo Yafang. (2022). Thoughts on innovative Management system of Higher vocational education. *National Standard Chinese Language Teaching and Research* (03), 99-101. doi:CNKI:SUN:GJTY.0.2022-03-034.

Shen Wenqin. (2022). Definition and types of higher education theory. *Higher Education Research.* (07), 69-88. doi:CNKI:SUN:HIGH.0.2022-07-010.

Diao Shuo. (2023). Improvement and innovation countermeasures of higher education management system in the context of educational psychology. *Journal of Jiamusi Vocational College.* (07),136-138. (in Chinese) doi:CNKI:SUN:JMSJ.0.2023-07-046.

Zhou Jiahui & Jing Bolong. (2021). Interpretation and decoding of non-identity of educational definition. *Journal of Shenyang University (Social Sciences Edition).* (04), 416-420, 431. doi:10.16103/j.cnki.21-1582/c.2021.04.009.

Li Dongcai. (2023). Research on Building a comprehensive education management System for Colleges and Universities oriented to the Fundamental Task of building virtue and educating people. *Journal of Heze University.* (03), 51-55. doi:10.16393/j.cnki.37-1436/z.2023.03.011.

Wang Weihua. (2019). The definition of education mode and elucidated. *Fudan education BBS.* (03), 11-16. doi: 10.13397 / j.carol carroll nki fef. 2019.03.003.

Zhao Tianqi. (2023). An analysis of innovative approaches of university education management mode under Internet environment. *Internet Weekly.* (12), 91-93. doi:CNKI:SUN: HLZK.0.2023-12-029.

Yang Liu. (2022). Practical exploration of "regional integration" education management system reform. *Jiangsu Education.* (74), 28-32. doi:CNKI:SUN:JAOI.0.2022-74-008.

Wei Wantong. (2022). Improvement and innovation countermeasures of private university education management system under the background of informatization. *Shanxi Youth.* (10), 172-174.doi :CNKI:SUN:SXQS.0.2022-10-056.

Wu lei. (2019). Education management system reform in our country the research analysis of the text. *Shanghai education evaluation research.* (6), 71-76 doi: 10.13794 / j.carol carroll nki shjee. 2019.0098.

Wang N. (2019). Analysis of humanized management in University education management system. *Think Tank Times.* (37), 220-221. doi:CNKI:SUN:ZKSD.0.2019-37-142.

Zhao Lidan, Wang Sicheng & Yu Lina. (2019). A study on the management system and operation mechanism of higher education in China. *Contemporary Tourism.* (02), 223. doi:CNKI:SUN:DDLY.0.2019-02-177.

Ji Baowei.(2018). Exploration of improving China's educational management system. *Industry and Science Forum.* (21), 274-275. doi:CNKI:SUN:CYYT.0.2018-21-157.

Yi Junnan & He Shidan. (2017). Analysis on the educational management system of colleges and universities. *Lyceum* (16),95+97. doi:CNKI:SUN:XYJK.0.2017-16-065.

Yang Dan. (2017). Research on the innovation of private education management system. *Extramural-school Education in China* (S1),16. doi:CNKI:SUN:XWLL.0.2017-S1-013.

บรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการอาชีวศึกษาในสามจังหวัดชายแดนใต้

The Organizational Climates for Creativity Affecting Innovative Work Behavior of Personnel of Vocational Education Institutions in the Three Southern Border Provinces

เอกนันท์ ทองจันทร์ และ สรัญณี อุเส็นยาง
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
Akkanone Thongjun and Sarannee U-senyang
Princess of Naradhiwas University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: akkanone.t@pnu.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ 2) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม และ 3) เพื่อศึกษาบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในสามจังหวัดชายแดนใต้ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ คือ บุคลากรของสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ มีจำนวน 297 คน โดยได้มาจากการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970)สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ ภาพรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด ได้แก่ ด้านความเป็นอิสระ ด้านการให้การสนับสนุนของหัวหน้างาน ด้านการให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรที่เพียงพอ ด้านการสนับสนุนการทำงานเป็นกลุ่ม ด้านการสนับสนุนขององค์การ และด้านงานที่ท้าทาย ตามลำดับ 2) ระดับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการศึกษาการอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ ภาพรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการมีความคิดริเริ่มใหม่ ด้านการนำเสนอหรือส่งเสริมแนวความคิดใหม่ และด้านการทำให้ความคิดสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง 3) บรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ ด้านการสนับสนุนขององค์การ ด้านการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอ และด้านงานที่ท้าทาย ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากร โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บรรยากาศองค์การ; ความคิดสร้างสรรค์; พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม; บุคลากรสถาบันการอาชีวศึกษา; สามจังหวัดชายแดนใต้

---

* วันที่รับบทความ : 14 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 31 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 1 กุมภาพันธ์ 2567
Received: January 14 2024; Revised: January 31 2024; Accepted: February 1 2024

Abstract

The objectives of this research were 1) to investigate the level of organizational climate that supports creativity among staff of vocational education institutions in the three southern border provinces, 2) to investigate the level of innovative behavior among staff of vocational education institutions in the three southern border provinces, and 3) to investigate the effect of organizational climate that supports creativity on innovative behavior among staff of vocational education institutions in the three southern border provinces. This is a quantitative research using questionnaire data collection.The sample size used to answer this questionnaire was personnel of vocational educational institutions under the three southern border provinces, totaling 297 people, obtained from the opening tables of Krejcie and Morgan (1970) The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The results of the study found that 1) the overall level of organizational climate that supports creativity was highest, with the highest scores in the following areas: autonomy, supervisor support, sufficient resource support, teamwork support, organizational support, and challenging work, 2) The overall level of innovative behavior among staff of vocational education institutions in the three southern border provinces was highest, with the highest scores in the following areas having new ideas, presenting or promoting new ideas, and making ideas feasible 3) Organizational climate that supports creativity, including organizational support, resource support, and challenging work, had a significant effect on innovative behavior of staff at the .05 level, explaining 28.00 % of the variation in innovative behavior.

Keywords: Organizational Climates; Creativity; Innovative Work Behavior; Personnel of Vocational Education Institutions; The Three Southern Border Provinces

บทนำ

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีส่งผลให้ทุกภาคส่วนต้องมีการปรับตัว ซึ่งผลกระทบที่เกิดการเปลี่ยนแปลงย่อมทำให้หน่วยงานหรือองค์การต่าง ๆ ตั้งมือรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยที่มีการกำหนดผู้ปฏิบัติงานในที่นี้หมายถึงบุคลากรถือว่าเป็นสิ่งสำคัญขององค์การ เนื่องจากทรัพยากรบุคคลถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนองค์การ เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญที่สามารถจะนำพาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดเอาไว้ได้ ด้วยการทำงานและการปรับตัวของบุคลากรซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าขององค์การด้วยทรัพยากรบุคคลเหล่านั้นทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้งานมีคุณภาพดีที่สุดและมีสิ่งผลักดันในการทำงานที่มาจากภายในตัวของบุคคลผู้นั้นเอง สาเหตุหนึ่งที่บุคลากรไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มความสามารถ เนื่องจากความรู้สึกที่มีต่อบรรยากาศองค์การจะส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในสถานที่ทำงานที่สอดคล้องกับบรรยากาศขององค์การซึ่งบางคนอาจมีความคิดเห็นต่อบรรยากาศการทำงานในทางลบแต่บางคนอาจมีความคิดเห็นต่อบรรยากาศการทำงานในทางบวก (ธงชัย รู้ข่าว, 2561 : 21)เพราะฉะนั้นบรรยากาศองค์การจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับบุคลากรที่ทำงานในองค์การโดยตรงเนื่องจากบุคลากรในองค์การทำงานอยู่ภายใต้เงื่อนไขต่างๆ เช่น ลักษณะงาน ผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา บรรยากาศองค์การจึงเป็นเครื่องมือที่ทำให้สามารถเข้าใจรูปแบบของแต่ละ

องค์การและกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความรู้สึกทัศนคติ และพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปตามสิ่งแวดล้อม อันจะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การจึงจำเป็นต้องทราบถึงความรู้สึกของบุคลากรที่มีต่อบรรยากาศองค์การและหากต้องการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาองค์การก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศองค์การด้วยบรรยากาศองค์การจึงมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพขององค์การ หากบุคลากรมีความพึงพอใจในบรรยากาศองค์การก็จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นมีความเต็มใจในการทำงานและแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานโดยตรง และส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม (พัชราภรณ์ ควรคนึง, 2562 : 9)

ดังนั้น บรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญในการปฏิบัติงานเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลด้านความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรในองค์การ เพราะบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์จะครอบคลุมถึงสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อจิตใจของบุคลากรในการปฏิบัติงาน แต่ในทางตรงข้ามถ้าบรรยากาศที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ไม่ดี ย่อมเป็นการลดทอนความสามารถของบุคลากรได้เช่นกัน (สุรีวัลย์ ใจงาม, 2560 : 8) เพื่อให้บรรยากาศองค์การที่สามารถสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์สามารถก่อให้เกิดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมซึ่งพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมเป็นปัจจัยที่หลายองค์กรในปัจจุบันให้ความสนใจพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมเป็นพฤติกรรมของบุคลากรในการหาวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเป็นสิ่งแปลกใหม่ไปใช้ในการทำงาน (Scott, 1994 : 580-607) การที่บุคลากรในองค์การมีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมนั้น สามารถทำให้องค์การมีกรอบแนวคิดที่แปลกใหม่และมีความหลากหลาย เพื่อการพัฒนาทางความคิด ซึ่งมีความแปลกใหม่ และสามารถตอบสนองความต้องการขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้องค์การมีผลการดำเนินงานที่ดีได้ในอนาคต เพื่อการเติบโตให้ทันยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง (ธัญพร ภาคคู, 2564 : 6) อย่างไรก็ตามปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์การบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ สภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ขาดความอิสระในการใช้ความคิดในการทำงาน จากการขาดการสนับสนุนจากหัวหน้างาน ด้านการสนับสนุนทรัพยากรอย่างเพียงพอ การทำงานเป็นและขาดการสนับสนุนจากองค์การ ทำให้บุคลากรไม่มีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม (กามนิต ใบภักดี, 2563 : 21) ทำให้องค์การสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งต้องอาศัยความคิดสร้างสร้างสรรค์และพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมเพื่อให้การพัฒนา และการทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นควรสร้างความร่วมมือในหน่วยงาน การเสนอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดสร้างสิ่งประดิษฐ์สำหรับบุคลากร

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าอิสระ บรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อทราบถึงความคิดเห็นปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะหรือผลที่ได้ตามแนวคิดทฤษฎีของ (Cilla, 2011 : 27) เกี่ยวกับบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ ของบุคลากร สถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในสามจังหวัดชายแดนใต้

2. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากร สถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในสามจังหวัดชายแดนใต้

3. เพื่อศึกษาบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากร สถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในสามจังหวัดชายแดนใต้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป จากนั้นจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาสรุปพร้อมอภิปรายผลการศึกษาบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้

ประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่บุคลากรของสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จำนวน 1,234 คน และขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม (Questionnaire) ครั้งนี้ คือ บุคลากรของสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ มีจำนวน 297คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) รูปแบบออนไลน์บนแพลตฟอร์มของกูเกิลฟอร์ม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การที่สนับความคิดสร้างสรรค์ และส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระหว่าง 0.6

ถึง 1 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาร์ค (Cronbach‘ S coefficient Alpha) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 เท่ากับ 0.83 และส่วนที่ 3 เท่ากับ 0.82 โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 ถือได้ว่าเครื่องมือมีคุณภาพ มีความเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

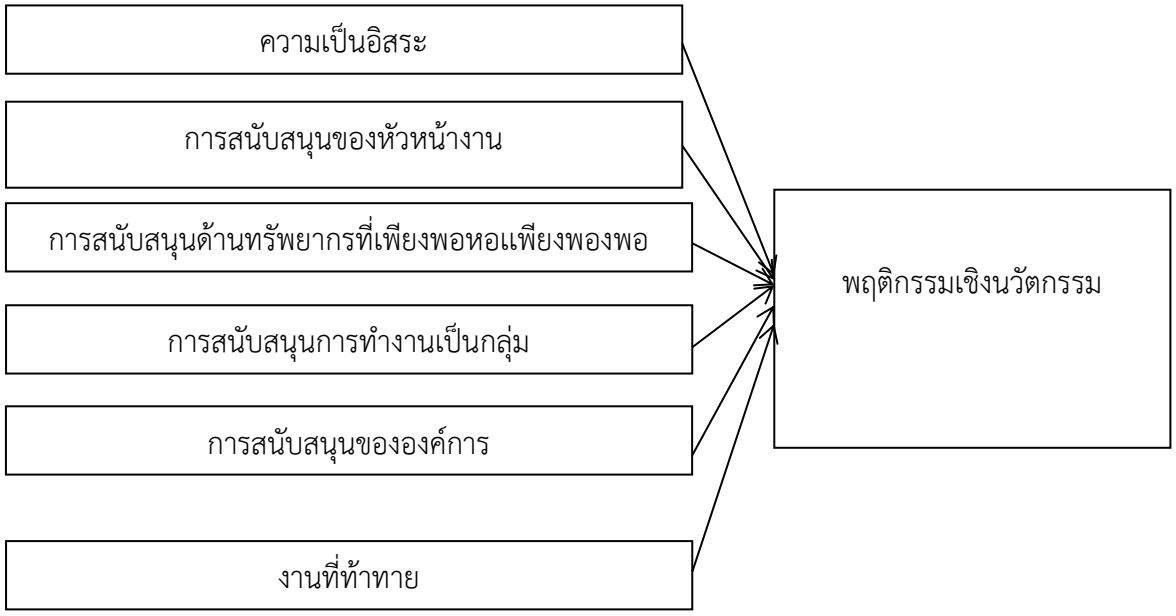
ผู้วิจัยนำหนังสือรับรองการศึกษาวิจัยและหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และส่งลิงค์แบบสอบถามที่สมบูรณ์โดยวิธีการออนไลน์ จำนวน 297 ชุด ไปดำเนินการเก็บข้อมูลให้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ สถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการลงข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้ 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวกับระดับ ความคิดเห็นของบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และระดับความคิดเห็นของ พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม 2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้า (Stepwise Multiple Regression Analysis) ระหว่างองค์ประกอบของบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ (X1) การสนับสนุนของหัวหน้างาน (X2) การสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอ (X3) การสนับสนุนด้านการทำงานเป็นกลุ่ม (X4) การสนับสนุนขององค์การ (X5) และงานที่ท้าทาย (X6) กับองค์ประกอบของพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม (Y) ของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวะศึกษาในสามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในสามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งก่อนที่จะทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ จะต้องหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ออกมาก่อน โดยค่าสหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรจะต้องต่ำกว่า 0.75 ถือว่าไม่มีปัญหา Multicollinearity จึงจะสามารถทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาพัฒนากรอบแนวความคิดในการวิจัยคือ ตัวแปรต้น คือ บรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ ความเป็นอิสระ การสนับสนุนของหัวหน้างาน การสนับสนุนด้านทรัพยากรที่เพียงพอ การสนับสนุนการทำงานเป็นกลุ่มการสนับสนุนขององค์การและความท้าย และตัวแปรตามคือ พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ได้แก่การมีความคิดริเริ่มใหม่ การนำเสนอหรือส่งเสริมแนวความคิดใหม่ และการทำให้ความคิดสามารถปฏิบัติได้จริง ดังภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. **ระดับบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรสถาบันการศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้**

บรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการให้การสนับสนุนของหัวหน้างาน อยู่ในระดับสูงที่สุด (M =4.53, SD = 1.10) รองลงมาด้านความเป็นอิสระ อยู่ในระดับสูงที่สุด (M=4.49, SD = 0.79) ด้านการสนับสนุนการทำงานเป็นกลุ่ม อยู่ในระดับสูงที่สุด (M=4.49, SD = 0.79) ด้านการสนับสนุนขององค์การ อยู่ในระดับสูงที่สุด (M=4.49, SD =

0.58) และด้านงานที่ท้าทาย อยู่ในระดับสูงที่สุด (M=4.45, SD = 0.53) และด้านการให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรที่เพียงพอ อยู่ในระดับสูง (M=4.38, SD = 0.66) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้

บรรยากาศองค์กรที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์	*M*	*SD*	**ระดับ**
1. ด้านความเป็นอิสระ	4.49	0.79	สูงที่สุด
2. ด้านการสนับสนุนของหัวหน้างาน	4.53	1.10	สูงที่สุด
3. ด้านการให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรที่เพียงพอ	4.38	0.66	สูงที่สุด
4. ด้านการสนับสนุนการทำงานเป็นกลุ่ม	4.49	0.79	สูงที่สุด
5. ด้านการสนับสนุนขององค์การ	4.49	0.58	สูงที่สุด
6. ด้านงานที่ท้าทาย	4.45	0.53	สูงที่สุด
ภาพรวมบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์	4.48	0.56	สูงที่สุด

2. ระดับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้

พฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ ภาพรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด (M=4.47, SD =0.62) เมื่อจำแนกเป็นรายได้พบว่า ด้านทีมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีความคิดริเริ่มใหม่ อยู่ในระดับสูงที่สุด (M=4.51, SD =0.72) และด้านทีมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการนำเสนอหรือส่งเสริมแนวความคิดใหม่ อยู่ในระดับสูงที่สุด (M=4.45, SD =0.99) และด้านการทำให้ความคิดสามารถปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับสูงที่สุด (M =4.45, SD =0.56) ดังตาราง ที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้

พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม	M	SD.	**ระดับ**
1. ด้านการมีความคิดริเริ่มใหม่	4.51	0.72	สูงที่สุด
2. ด้านการนำเสนอหรือส่งเสริมแนวความคิดใหม่	4.45	0.99	สูงที่สุด
3. ด้านการทำให้ความคิดสามารถปฏิบัติได้จริง	4.45	0.56	สูงที่สุด
ภาพรวมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม	4.47	0.62	สูงที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของบรรยากาศองค์กรที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ ด้วยวิธี Stepwise (Stepwise Multiple Regression Analysis) ซึ่งพบว่า บรรยากาศองค์กรที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ ด้านการสนับสนุนขององค์การ, ด้านการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอ, และด้านงานที่ท้าทาย ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถอธิบายการผันแปรพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรได้ร้อยละ 28.00 และสามารถเขียนสมการในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้ Y= 1.748 + 0.233 (ด้านการสนับสนุนขององค์การ) + 0.177 (ด้านการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอ) + 0.202 (ด้านงานที่ท้าทาย)และเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังต่อไปนี้Y= 0.211 (ด้านการสนับสนุนขององค์การ) + 0.190 (ด้านการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอ) +0.175 (ด้านงานที่ท้าทาย) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้จำแนกรายด้าน

ตัวพยากรณ์	B	SE	Beta	t	p
ด้านการสนับสนุนขององค์การ	0.233	0.095	0.211	2.416	0.014
ด้านการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอ	0.177	0.073	0.190	2.430	0.016
ด้านงานที่ท้าทาย	0.202	0.087	0.175	2.322	0.021
ค่าคงที่	1.748	0.267		6.533	0.000*

R^2=0.280, SEE. =0.529, F=38.053 Sig. of F=0.000, Significant = P-value<0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาระดับบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ พบว่าระดับบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูงที่สุดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการสนับสนุนของหัวหน้างานหัวหน้างานควรเสริมสร้างแนวคิดเรื่องการทำงาน การสร้างนโยบายที่ชัดเจนในการทำงานซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Cilla (2011 : 30) ที่กล่าวไว้ว่า การให้การสนับสนุนของหัวหน้างานเพื่อให้เกิดการทำงานที่ดี รวมถึงการกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสม และการสร้างความมั่นใจให้กับบุคลากรในที่ทำงาน ระดับรองลงมาคือด้านความเป็นอิสระ เนื่องจากการทำงานของบุคลากร สถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ต้องมีความคิดสร้างสรรค์งาน

ใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมอยู่เสมอ การที่ให้อิสระในการทำงานมีส่วนช่วยในการตัดสินใจการออกแบบความคิดใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ภควัต สงวนจีน และประสพชัย พสุนนท์ (2564 : 117-130) ได้กล่าวไว้ว่า การที่บรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความสร้างสรรค์จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรนั้น ความเป็นอิสระการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานที่สามารถมีอิสระในด้านความคิดโดยมีอิสระในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ก็ทำให้ผลงานที่ออกมามีประสิทธิภาพมากขึ้นเช่น และด้านการสนับสนุนการทำงานเป็นกลุ่ม ด้วยบุคลากรต้องอาศัยการทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Cilla (2011 : 30) และAmabile (1997) ได้กล่าวไว้ว่า การเป็นส่วนหนึ่งของทีมงานที่มีทักษะการทำงานที่หลายหลายจะทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้านต่อไปคือ ด้านการสนับสนุนจากองค์การ การสนับสนุนจากองค์การเป็นสิ่งสำคัญไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนด้านงบประมาณ หรือด้านเวลา เป็นการเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดใหม่ ๆ ในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Amabile (1997) ได้กล่าวไว้ว่า การสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมอย่างกว้างขวางทั่วทั้งองค์การมีกลไกในการพัฒนาความคิดใหม่ และสอดคล้องกับแนวคิดของ บวรรัฐ มาเจริญ และประพันธ์ ชัยกิจอุราใจ (2563 : 91-100) ได้กล่าวไว้ว่า การที่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมและช่วยเหลือจากองค์การในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และด้านงานที่ท้าทาย บรรยากาศในการทำงานที่ส่งเสริมให้บุคลากรได้เผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Cilla (2011 : 30) ได้กล่าวไว้ว่า ความท้าทายในการทำงาน งานที่ท้าทายและมีความหลากหลายจะช่วยกระตุ้นให้บุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นวิธีใหม่ ๆ และบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ด้านการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอ องค์การควรมีการจัดหาทรัพยากรและการสนับสนุนที่จำเป็นให้กับบุคลากร เพื่อให้บุคลากรสามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Amabile (1997 : 22-26) กล่าวไว้ว่า การจัดสรรทุนที่เพียงพอ จึงทำให้บรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ด้านการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอเป็นสิ่งจำเป็นของบุคลากรเช่นกัน

อภิปลายผลการวิจัยระดับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดการอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ จากการศึกษาระดับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดการอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ระดับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ด้านการมีความคิดริเริ่มใหม่เนื่องจากการมีความคิดริเริ่มใหม่สำคัญต่อการทำงานของบุคลากรสถาบันการอาชีวศึกษามาก เพราะต้องมีนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาเป็นกระบวนการในการทำงานในสายอาชีพ การแสดงออกถึงความกระตือรือร้นในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประเวช ชุ่มเกสรกูลกิจ และศจีมาจ ณ วิชียร (2561 : 25-41) ได้กล่าวไว้ว่า การที่บุคลากรสร้างความคิดที่แปลกใหม่และมีประโยชน์ ขั้นตอนนี้จะเริ่มจากการที่บุคคลรับรู้ปัญหาเกี่ยวกับงานในด้านต่าง ๆ รองลงมาคือระดับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ด้านการนำเสนอหรือส่งเสริมแนวความคิดใหม่ เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ช่วยให้องค์การสามารถบรรลุเป้าหมาย และสร้างประโยชน์ให้กับสังคม พฤติกรรมเชิงนวัตกรรมด้านการ

นำเสนอหรือส่งเสริมแนวความคิดใหม่ ได้แก่บุคลากรสามารถนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ภควัต สงวนจีน และประสพชัย พสุนนท์ (2564 : 117-130) ได้กล่าวไว้ว่า การนำเสนอความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล เป็นขั้นตอนที่ต้องอาศัยความสัมพันธ์ทางกลุ่ม เพื่อหากลุ่มบุคคลที่จะสามารถสนับสนุนความคิดเหล่านี้ให้มีอิทธิพลต่อการตระหนักรู้ และพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมด้านการทำให้ความคิดสามารถปฏิบัติได้จริง ควรมีลักษณะความมุ่งมั่นในการนำความคิดไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประเวช ชุ่มเกสรกูลกิจ และศจีมาจ ณ วิชียร (2561 : 25-41) ได้กล่าวไว้ว่าการทำความคิดให้เป็นจริงนี้บุคลากรจะนำเอาความคิดของเขามาสร้างให้เป็นรูปธรรม

อภิปลายผลการวิจัยตามสมมติฐานการวิจัย จากผลการวิจัยพบว่าบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์เป็นรายด้านเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดการอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดการอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ที่ระดับความสำคัญ 0.05 โดยสามารถอธิบายการผันแปรพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรได้ร้อยละ 28.00 โดยด้านการสนับสนุนขององค์การส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดการอาชีวศึกษามากที่สุด (ค่าสัมประสิทธิ์ = 0.211) รองลงมาคือด้านการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอ (ค่าสัมประสิทธิ์ = 0.190) และด้านงานที่ท้าทาย (ค่าสัมประสิทธิ์ = 0.175) ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปัจจัยทั้ง 3 ด้านมีความสำคัญเนื่องจากองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม จะสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาและสร้างสรรค์สิ่ง ใหม่ ๆ บุคลากรในองค์การจะรู้สึกมีอิสระในการคิดและแสดงออก กล้าที่จะลองทำสิ่งใหม่ ๆ และพร้อมที่จะรับมือกับความเปลี่ยนแปลง ซึ่งสามารถอภิปรายตามสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้ ด้านการสนับสนุนขององค์การส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ การสนับสนุนจากองค์การจะช่วยให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภควัต สงวนจีน และประสพชัย พสุนนท์ (2564 : 117-130) ได้ทำการศึกษาบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของพนักงานบริษัทข้ามชาติ พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่าบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ด้านการสนับสนุนขององค์การส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากร และด้านการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอ ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ หากบุคลากรมีทรัพยากรที่จำเป็นเพียงพอ ก็สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Cilla (2011 : 30) ได้กล่าวไว้ว่า การที่บุคลากรสามารถเข้าถึงทรัพยากร ต่าง ๆ ขององค์การได้อย่างเหมาะสมก็จะอำนวยความสะดวกต่อการมีวคามคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้านงานที่ท้าทายส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตรรมของบุคลากร

สถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ เนื่องจากงานที่ท้าทายจะช่วยกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความอยากรู้ อยากเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อที่จะหาวิธีที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ภควัต สงวนจีน และประสพชัย พสุนนท์ (2564 : 117-130) ได้กล่าวไว้ว่างานที่ต้องอาศัยทักษะและความรู้เฉพาะด้านในการปฏิบัติงาน เพราะฉะนั้นเมื่องานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีบุคลากรจะเกิดความภูมิใจในงานที่ตนเองสามารถทำได้ และส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากรสถาบันการอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้เป็นอย่างมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภควัต สงวนจีน และประสพชัย พสุนนท์ (2564 : 130) ได้ทำการศึกษาบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของพนักงานบริษัทข้ามชาติ พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า บรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ด้านงานที่ท้าทายส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของบุคลากร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะบุคลากรบุคลากรสถาบันการอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้ ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาในบุคลากรสถาบันการอาชีวศึกษา หรือสถาบันการศึกษาสังกัดอื่น ๆ และขยายพื้นที่ในการศึกษาต่อไป เนื่องจากบริบทพื้นที่แตกต่างกันด้านบรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์อาจมีความแตกต่างกัน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนด้านความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากร โครงการบางอย่างอาจต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก เช่น โครงการวิจัย ผู้บริหารควรพิจารณางบประมาณที่เหมาะสมกับประเภทของโครงการ

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรจัดอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์สนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมหรือการแข่งขันด้านความคิดสร้างสรรค์จัดให้มีพื้นที่หรือสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์

เอกสารอ้างอิง

กามนิต ใบถักดี. (2563). *แนวทางการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ธงชัย รู้ข่าว. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร สังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยบูรพา*.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธัญพร ภาคคู. (2564). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสร้างสรรค์นวัตกรรมของพนักงาน บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน).* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการจัการนวัตกรรมธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บวรรัฐ มาเจริญ และประพันธ์ ชัยกิจอุราใจ. (2563). ความคิดเห็นของบุคลากรหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและบรรยากาศองค์การที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.* 31 (1), 90-100.

ประเวช ชุ่มเกษรกูลกิจ และศจีมาจ ณ วิเชียร. (2561). พฤติกรรมสร้างนวัตกรรมในการทำงาน: แนวคิด ปัจจัยเชิงสาเหตุ ความท้าทาย. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ*. 10 (1), 25-41.

พัชราภรณ์ ควรคำนึง. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน บริษัทขนาดใหญ่ ในนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ภควัต สงวนจีน และประสพชัย พสุนนท์. (2564). บรรยากาศองค์การที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมของพนักงานบริษัทข้ามชาติ พื้นที่กรุงเทพมหานค และปริมณฑล.*วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น.* 6 (2), 117-132.

สุรีวัลย์ ใจงาม. (2560). *บรรยากาศองค์กร แรงจูงใจในการทำงานในการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

Amabile, T. M. (1997). Motivating creativity in organizations. *California Management Review*. 40 (1), 39-58.

Cilla J.R. (2011). *Exploring the relationship between organizational citizenship behavior and organizational climates for creativity.* The Faculty of the Department of Psychology San José State University.

Scott, S. & Bruce, R. (1994). Determinants of innovative behavior: A path of individual innovation in the workplace. *Academy of Management Journal*. 37 (3), 580–607.

การประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษและความคิดเห็นของนักศึกษาต่อเทคนิคการเขียนเค้าโครง

The Self-Assessment of the Students on English Paragraph Writing Competencies and Opinions towards Outline Technique

มลฤดี สิทธิชัย
มหาวิทยาลัยทักษิณ
Monruedee Sittichai
Thaksin University, Thailand
E-mail: mrsthongsri.m@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมผสานนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลการประเมินตนเองต่อสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษของนักศึกษาก่อนและหลังเรียนด้วยเทคนิคการเขียนเค้าโครง 2) ค้นหาประเด็นการเขียนย่อหน้าที่นักศึกษามีการพัฒนาสมรรถนะมากที่สุดและน้อยที่สุด และ 3) สำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาต่อความสำคัญ ปัญหาและการแก้ไขปัญหาของการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ จากมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง จำนวน 61 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้า และแบบสอบถามความคิดเห็นด้านความสำคัญ ปัญหาและการแก้ไขปัญหาในการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครง การวิเคราะห์และรายงานข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าสถิติพรรณนา ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์และรายงานผลข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า 1) ค่าเฉลี่ยการประเมินตนเองของนักศึกษาต่อสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษด้วยการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ประเด็นการเขียนย่อหน้าที่มีการพัฒนาสมรรถนะมากที่สุด ได้แก่ การใช้คำเชื่อม การควบคุมความคิด และความเป็นหนึ่งเดียว ประเด็นการเขียนย่อที่มีการพัฒนาสมรรถนะน้อยที่สุด ได้แก่ ความราบรื่นของย่อหน้า กลไกการเขียน ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่และเครื่องหมายวรรคตอน และการใช้โครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ และ 3) นักศึกษาเห็นความสำคัญของเทคนิคการเขียนเค้าโครงต่อการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษ แต่ยังพบปัญหาเกี่ยวกับการใช้โครงสร้างประโยค ไวยากรณ์ และคำศัพท์ นักศึกษาแก้ปัญหาโดยการเรียนรู้และทบทวนโครงสร้างและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม การสอบถามความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมชั้นเรียน และการใช้พจนานุกรม

* วันที่รับบทความ : 14 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 31 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 1 กุมภาพันธ์ 2567
Received: January 14 2024; Revised: January 31 2024; Accepted: February 1 2024

คำสำคัญ: การประเมินตนเอง; เทคนิคการเขียนเค้าโครง; การเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษ

Abstract

The purposes of this mixed-method study were 1) to compare students' self-assessment towards paragraph writing competencies before and after learning outline technique, 2) to find out students' competencies focusing on paragraph writing aspects which were most and least developed, and 3) to investigate students' opinions towards the importance of the outline technique, problems, and solutions when using the technique. Using a purposive sampling technique, the samples of the study were 61 English major students from a public university. The research instruments were the 5-point Likert scale questionnaires relating to the students' self-assessment on paragraph writing competencies before and after learning the outline technique and the open-ended questionnaire relating to the importance of the outline technique, problems, and solutions while using such technique. Concerning the quantitative data analysis and report, descriptive statistics that included mean scores and standard deviation were applied. Regarding the qualitative data analysis and report, content analysis and description were used. The findings showed that 1) after learning the outlining technique, the mean scores of the students' self-assessment on paragraph writing competencies was higher than that before learning, 2) the competencies relating to paragraph writing aspects being most developed involved using connectors, controlling ideas, and a unified paragraph whereas the competencies being least developed were paragraph cohesion, using writing mechanics, capitalization and punctuation, and using sentence structures and grammar, and 3) the students saw the importance of the outline technique for writing a paragraph but still had some problems on using sentence structures, grammar, and vocabulary. Due to these problems, additional learning and reviewing on English sentence structures and grammar, asking other classmates for opinions, and using dictionaries were used as solutions.

Keywords: Self-assessment; Outline technique; English paragraph writing

บทนำ

ทักษะการเขียนมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม การเขียนมีกระบวนการที่ยุ่งยากและซับซ้อน อีกทั้งผู้เขียนยังต้องใช้ทักษะความรู้และทักษะทางปัญญา การเขียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศดูจะเป็นทักษะทางภาษาที่ยากที่สุดสำหรับผู้เรียน การสอนการเขียนในชั้นเรียนถูกปรับเปลี่ยนจากวิธีการสอนที่เน้นผลงาน (Product-Based Approach) มาเป็นวิธีการสอนที่เน้นกระบวนการ (Process-Based Approach) (Brammer, 2007: 71-85; Negari, 2011: 299-307) กล่าวว่าองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการเขียนแก่ผู้เรียน ได้แก่ กระบวนการเขียนที่มีหลายขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนก่อนการเขียนจนถึงขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไขการเขียน ในแต่ละขั้นตอน ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ความรู้ ทักษะและความสามารถที่หลากหลาย เช่น ทักษะการเขียนเค้าโครง ความรู้ไวยากรณ์และโครงสร้างการเขียนที่ดี การเขียนให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีความคล่องแคล่ว (Crème & Lea, 2003) เห็นได้ชัดเจนว่าถึงแม้ว่าทักษะการเขียนจะมีความสำคัญ แต่ก็เป็นทักษะที่ยาก เพราะมีกระบวนการและมีองค์ประกอบหลาย

ประการ ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมีความตั้งใจหาวิธีการหรือเทคนิคที่ช่วยลดความยากในการเขียน เพื่อให้นักศึกษาสามารถพัฒนาการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียนระดับสูงขึ้นให้มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม Duigu (2003) พบว่า ในการเขียนของผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ พบข้อผิดพลาดต่าง ๆ เช่น ไม่มีประโยคแสดงหัวข้อ (Topic sentence) การเขียนที่มีประโยคสนับสนุน (Supporting sentences) ไม่เพียงพอต่อการขยายความและความเข้าใจของผู้อ่าน นอกจากนี้ การศึกษาของ Darus & Subramanian (2009 : 483-495) พบว่า ผู้เรียนละเลยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ดีในการเขียน เช่น ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Unity) การร้อยเรียงประโยคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม (Coherence) และการเรียบเรียงความคิด (Organization) รวมถึงขาดการวางโครงสร้างการเขียนที่ดี จึงทำให้การเขียนมีความคลุมเครือ ผลที่ตามมาก็คือผู้อ่านเกิดความสับสน เกิดความสงสัยหรือเกิดความไม่เข้าใจ ข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้เป็นสาเหตุของการเขียนที่มีคุณภาพต่ำ พอสรุปได้ว่า การสอนการเขียนที่ไม่ประสบความสำเร็จอาจเป็นเพราะว่าผู้เรียนขาดความรู้หรือการฝึกอย่างเพียงพอจึงทำให้ละเลยหรือลืมองค์ประกอบที่ดีในการเขียน ทำให้เกิดข้อผิดพลาดต่าง ๆ หน้าที่หลักในการให้ความรู้ความเข้าใจเรื่ององค์ประกอบที่ดีของการเขียนด้านต่าง ๆ แก่ผู้เรียนเป็นหน้าที่ของผู้สอนโดยตรง ดังนั้น งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งส่งเสริมความรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อหน้าของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษโดยเน้นองค์ประกอบของการเขียนย่อหน้าที่ดี ได้แก่ การเริ่มต้นย่อหน้าด้วยประโยคแสดงหัวข้อ การเขียนประโยคสนับสนุนที่สอดคล้องกับการควบคุมความคิดในประโยคแสดงหัวข้อที่เพียงพอต่อความเข้าใจของผู้อ่าน การเขียนประโยคสรุปท้ายย่อหน้า การเรียบเรียงความคิดที่ดี มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีความราบรื่น

ความรู้และสมรรถนะในการเขียนย่อหน้าถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียนในระดับที่สูงขึ้น เช่น การเขียนเรียงความ และการเขียนเชิงวิชาการ Oshima & Hogue (2007) แบ่งการเขียนเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ก่อนการเขียน (Prewriting) การออกแบบและเรียบเรียง (Organizing) การเขียน (Writing) และการปรับปรุงแก้ไข (Revising) แต่ละขั้นตอนมีความสำคัญพอ ๆ กัน ก่อนการเขียนเป็นขั้นตอนที่สำคัญกับการสร้างความคิด ซึ่งหากผู้เรียนขาดความคิด (Ideas) ก็จะเป็นปัญหาในขั้นตอนต่อ ๆ ไป โดยก่อนการเขียนมีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การระดมสมอง (Brainstorming) การรวบรวมรายการ (Listing) และการอภิปราย (Discussing) อย่างไรก็ตาม หากผู้เรียนมีความคิดมากมายในการเขียน แต่ไม่รู้วิธีการจัดระบบหรือเรียบเรียงความคิดที่ดี ย่อมส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียนในขั้นตอนการเขียน Oshima & Hogue (2007) กล่าวว่า การเขียนเค้าโครง (Making an outline) เป็นเทคนิคสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนจัดการกับความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีเค้าโครงก่อนการเขียนช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดการกับความคิดและทำให้มั่นใจว่าจะไม่ลืมเขียนประเด็นสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับหัวข้อที่เขียนอีกด้วย เห็นได้ชัดเจนว่า เทคนิคการเขียนเค้าโครงมีความสำคัญกับการเขียนมาก ผู้วิจัยนี้จึงเลือกการเขียนเค้าโครงเป็นเทคนิคการสอนหลักในการพัฒนาความสามารถในการจัดการความคิดก่อนการเขียนให้เป็นระบบให้แก่นักศึกษา

เทคนิคการเขียนดูจะเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้เรียนในการเอาชนะปัญหาหรือความยากในการเขียน การเขียนเค้าโครงเป็นเทคนิคหนึ่งในขั้นก่อนการเขียนที่มีประสิทธิภาพและใช้กันอย่างแพร่หลายเพื่อช่วยจัดการความคิด Goose (2001); David (2004); Donahue (2007) กล่าวว่า ผู้เรียนที่คุ้นเคยกับการเขียนเค้าโครง สามารถสร้างการเขียนที่มีคุณภาพ ช่วยให้การเขียนเสร็จเร็วขึ้น และช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงการใช้ไวยากรณ์ให้ดีขึ้นด้วย การศึกษาของ Tazky (2018 : 202-210) พบว่า เทคนิคการเขียนเค้าโครงช่วยให้ผู้เรียนเรียบเรียงความคิด มีการเชื่อมโยงความคิดของแต่ละประโยคเป็นอย่างดี สามารถแก้ปัญหาการถ่ายทอดความคิดสู่การเขียน จึงทำให้การเขียนมีคุณภาพ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Crème & Lea (2003) ที่พบว่า เทคนิคการเขียนเค้าโครงสามารถช่วยให้การเขียนของผู้เรียนดีขึ้นถึง 75 เปอร์เซ็นต์ และช่วยให้การเขียนมีความราบรื่น ช่วยให้ผู้เรียนแสดงใจความสำคัญและรายละเอียดสนับสนุนเกี่ยวกับหัวข้อที่เขียนได้อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ พอสรุปได้ว่า การเขียนเค้าโครงเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพ งานวิจัยนี้จึงมุ่งสอนและฝึกฝนเทคนิคการเขียนเค้าโครงให้กับนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษอย่างจริงจัง เพื่อให้นักศึกษามีสรรถนะการเขียนย่อหน้าที่มีการเรียบเรียงความคิดที่ดี ชัดเจน และเป็นระบบ

การประเมินผลความรู้ สมรรถนะ หรือความก้าวหน้าทางภาษาอังกฤษโดยส่วนมากประเมินโดยผู้สอน อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน การประเมินตนเอง (Self-assessment) ของผู้เรียนเป็นที่ยอมรับว่าเป็นวิธีการประเมินที่มีประสิทธิภาพ Boud (2000 : 151-167) และ Zimmerman (2002: 64-70) กล่าวว่า การประเมินตนเองคือ ความสามารถในการระบุจุดแข็งและจุดอ่อน และประเด็นที่ต้องการพัฒนาการปฏิบัติงานหรือความสามารถของตนเอง การศึกษาของ Purwanti (2015: 97-116) และ Taufik, Bambang & Cahyono (2016 : 80-89) พบว่า การประเมินตนเองสามารถแก้ไขปัญหาข้อผิดพลาดต่าง ๆ ในการเขียนได้ ช่วยให้ผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าในการเขียนของตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก (Awareness) เกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของการเขียน การปรับพฤติกรรมการเรียนให้เข้ากับจุดแข็งและจุดอ่อนของตัวเอง และผู้เรียนยังมีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้การประเมินตนเองในการเขียนอีกด้วย จะเห็นได้ว่า การประเมินตนเองสามารถระบุจุดอ่อนและจุดแข็งในการเขียนของผู้เรียนได้ ผลของการประเมินตนเองยัง สร้างเด็กให้เก่งขึ้น ธันยวิช วิเชียรพันธ์ (2564) กล่าวว่า ผลของการประเมินตนเอง สร้างเด็กที่เก่งขึ้น แม้ว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมินตนเองจะเป็นตัวเลข แต่ไม่ได้นำไปใช้เพื่อตัดสินความเก่งหรือความอ่อนของผู้เรียน แต่เพื่อดูพัฒนาการของแต่ละทักษะว่ามีขึ้นมีลงอย่างไร การประเมินตนเองจะเข้ามามีบทบาทในการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะมากขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงประยุกต์หลักการของการประเมินตนเองมาใช้กับนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษด้วยการประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษตามองค์ประกอบต่าง ๆ ของการเขียนก่อนและหลังการเรียนด้วยเทคนิคการเขียนเค้าโครง เพื่อให้นักศึกษารู้จุดอ่อน จุดแข็ง และประเด็นทางการเขียนที่ยังต้องได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยหวังว่า การประเมินตนเองจะช่วยให้นักศึกษาเกิดความตระหนักเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ดีและทำให้ผลิตการเขียนย่อหน้าที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบการประเมินตนเองต่อสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษของนักศึกษาก่อนและหลังเรียนเทคนิคการเขียนเค้าโครง 2) ค้นหาประเด็นการเขียนย่อหน้าที่นักศึกษามีการพัฒนาสมรรถนะมากที่สุดและน้อยที่สุด และ 3) สำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาต่อความสำคัญ ปัญหาและการแก้ไขปัญหาของการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครง

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นแบบผสมผสาน (Mixed-Method) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นหลัก และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) สนับสนุนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 2 กลุ่ม จำนวน 61 คน ที่ลงทะเบียนรายวิชาการเขียนย่อหน้าในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนเทคนิคการเขียนเค้าโครง และแบบสอบถามความคิดเห็นด้านความสำคัญ ปัญหาและการแก้ไขปัญหาหลังการเรียนด้วยเทคนิคการเขียนเค้าโครง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แบบสอบถามการประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนเทคนิคการเขียนเค้าโครง มี 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามการประเมินตนเองก่อนเรียนและแบบสอบถามการประเมินตนเองหลังเรียน โดยแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดเป็นฉบับเดียวกัน และเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามรูปแบบของลิเคิร์ท ข้อคำถามในแบบสอบถามการประเมินตนเองสร้างขึ้นจากองค์ประกอบของการเขียนย่อหน้าและกระบวนการของเทคนิคการเขียนเค้าโครง จำนวน 10 ข้อ โดยนักศึกษาต้องประเมินระดับสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษ จาก 5 (มากที่สุด) 4 (มาก) 3 (ปานกลาง) 2 (น้อย) จนถึง 1 (น้อยที่สุด) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการประเมินตนเองให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 3 ท่าน ช่วยตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา ความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถาม โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC โดยค่าความสอดคล้องที่ได้เท่ากับ 1ส่วนแบบสอบถามความคิดเห็นด้านความสำคัญ ปัญหาและการแก้ไขปัญหาหลังการเรียนด้วยเทคนิคการเขียนเค้าโครงเป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญทางภาษาอังกฤษจำนวน 3 ท่าน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC โดยค่าความสอดคล้องที่ได้เท่ากับ 1

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนก่อนเรียน ขั้นตอนระหว่างเรียน และขั้นตอนหลังการเรียนด้วยเทคนิคการเขียนเค้าโครง แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ขั้นตอนก่อนการเรียน

ในคาบแรกของการเปิดภาคเรียน ผู้วิจัยชี้แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างรับทราบ และขอความยินยอมในการเป็นผู้เข้าร่วมการวิจัย จากนั้น ให้นักศึกษาทำแบบสอบถามการประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษก่อนเรียนเทคนิคการเขียนเค้าโครง

3.2 ขั้นตอนระหว่างการเรียน

ผู้วิจัยสอนองค์ประกอบและวิธีการของเทคนิคการเขียนเค้าโครง จำนวน 1 สัปดาห์ จากนั้นฝึกให้ผู้เรียนใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครงกับการเขียน 5 ประเภท ได้แก่ การเขียนอธิบายกระบวนการ การเขียนอธิบายคำจำกัดความ การเขียนอธิบายสาเหตุและผลลัพธ์ การเขียนอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง และการเขียนแสดงความคิดเห็น โดยใช้เวลาสอนย่อหน้าแต่ประเภท 1 สัปดาห์ ๆ ละ 4 ชั่วโมง รวมเวลาในการสอนทั้งหมด 6 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 24 ชั่วโมง โดยขั้นตอนการสอนบูรณาการมาจากเทคนิค Scaffolding ซึ่งเป็นเทคนิคที่เน้นการให้ตัวอย่างที่ชัดเจน การให้การสนับสนุนแล้วค่อย ๆ ลดการช่วยเหลือผู้เรียน และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-Operative Learning) ซึ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่ให้นักศึกษาร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และความคิด และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

การสอนการเขียนย่อหน้าด้วยเทคนิคการเขียนเค้าโครง มี 8 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การแสดงตัวอย่างย่อหน้าและการทำความเข้าใจเนื้อหาในตัวอย่าง ใช้เวลาประมาณ 20 นาที 2) การระบุประโยคแสดงหัวข้อ (หัวข้อและการควบคุมความคิด) ประโยคสนับสนุน (ประเด็นสำคัญและประโยคขยายความ) และประโยคสรุป (ระบุประเภทของประโยคสรุป) ใช้เวลาประมาณ 10 นาที 3) การนำเสนอประเด็นทางโครงสร้างทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับการเขียนย่อหน้าแต่ละประเภท ใช้เวลาประมาณ 40 นาที 4) การฝึกเขียนเค้าโครงจากหัวข้อที่กำหนดเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน โดยคละความสามารถของผู้เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ใช้เวลาประมาณ 30 นาที 5) การนำเสนอและการอภิปรายการเขียนเค้าโครงของแต่ละกลุ่ม ใช้เวลาประมาณ 30 นาที 6) การเขียนประโยคสนับสนุนเพื่อขยายความประเด็นหลักและการใช้คำเชื่อมประโยคและคำเชื่อมความคิด ใช้เวลาประมาณ 50 นาที 7) การนำเสนอย่อหน้าที่สมบูรณ์ โดยให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มนำเสนอบนเครื่องฉายภาพแบบทึบแสง ใช้เวลาประมาณ 30 นาที 8) การตรวจสอบและการอภิปรายความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความราบรื่นของแต่ย่อหน้าร่วมกัน ใช้เวลาประมาณ 30 นาที อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเวลาในห้องเรียนมีจำกัด ผู้สอนจึงมอบหมายงานรายบุคคลให้ทำนอกห้องเรียน โดยให้เขียนเค้าโครงตามหัวข้อใหม่ที่กำหนด ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกหัวข้อตามความสนใจ โดยให้ส่งเค้าโครงภายใน 3 วัน จากนั้นเขียนย่อหน้าตามเค้าโครงที่เขียนไว้และให้ส่งย่อหน้าที่สมบูรณ์ภายใน 4 วัน

3.3 ขั้นตอนหลังการเรียน

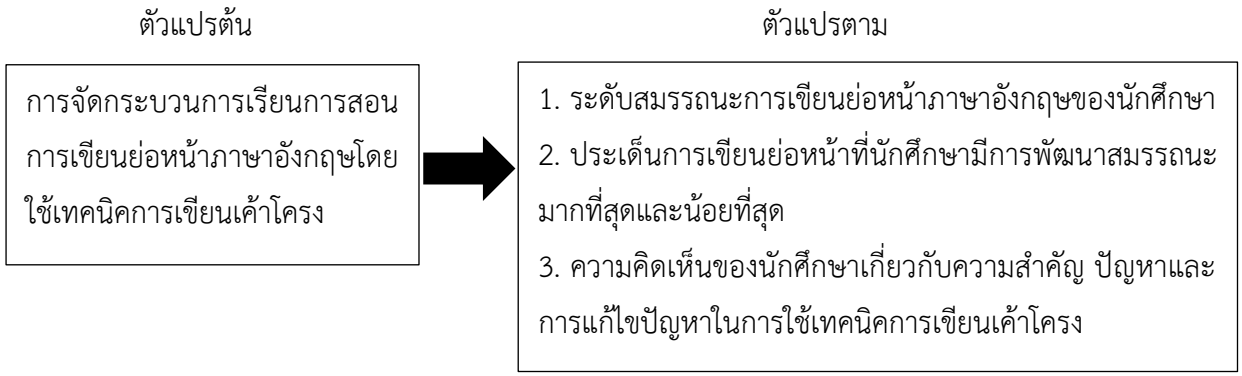
หลังสิ้นสุดการเรียนการสอนและฝึกใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครงเป็นเวลา 6 สัปดาห์ ในสัปดาห์ต่อมา ผู้วิจัยให้นักศึกษาทำแบบสอบถามการประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษหลังเรียนเทคนิคการเขียนเค้าโครง และแบบสอบถามความคิดเห็นด้านความสำคัญ ปัญหาและการแก้ไขปัญหาการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนเทคนิคการเขียนเค้าโครง จากนั้นนำมาแปลความหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณ ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบปลายเปิดด้านความสำคัญ ปัญหาและการแก้ปัญหาในการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครง ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งมารวบรวม จัดกลุ่ม วิเคราะห์ และตีความ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเขียนรายงานโดยการบรรยาย การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษ โปรแกรม SPSS เพื่อหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (รัตนะ บัวสนธ์, 2564) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง มีสมรรถนะมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง มีสมรรถนะมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50- 3.49	หมายถึง มีสมรรถนะปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 -2.49	หมายถึง มีสมรรถนะน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง มีสมรรถนะน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษและความคิดเห็นของนักศึกษาต่อเทคนิคการเขียนเค้าโครง นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษของนักศึกษาก่อนและหลังเรียนเทคนิคการเขียนเค้าโครง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินตนเองของนักศึกษาต่อสมรรถนะการเขียนย่อหน้าก่อนและหลังเรียนเทคนิคการเขียนเค้าโครง

สมรรถนะการเขียนย่อหน้า	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.
1. การเขียนประโยคแสดงหัวข้อของย่อหน้าประเภทต่าง ๆ	2.66	0.96	4.36	0.66
2. การกำหนดหัวข้อและการควบคุมความคิดในประโยคแสดงหัวข้อ	2.33	0.99	4.34	0.60
3. การเขียนประโยคสนับสนุนที่เป็นประเด็นหลักโดยสอดคล้องกับการควบคุมความคิด	2.38	1.28	4.19	0.68
4. การเขียนขยายความประเด็นหลักให้เพียงพอและง่ายต่อความเข้าใจของผู้อ่าน	2.59	0.97	4.21	0.75
5. การเขียนประโยคสรุปแบบต่าง ๆ	2.49	1.07	4.16	0.73
6. การเขียนย่อหน้าที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	1.98	1.05	3.95	0.83

สมรรถนะการเขียนย่อหน้า	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.
7. การเรียบเรียงประโยคต่าง ๆ ในย่อหน้าให้มีความต่อเนื่องและความราบรื่น	2.67	1.22	3.82	0.87
8. การใช้คำเชื่อมประโยคและคำเชื่อมความคิดในการเขียนย่อหน้าประเภทต่าง ๆ	1.48	0.80	4.02	0.87
9. การเขียนย่อหน้าประเภทต่าง ๆ โดยใช้โครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ	2.38	0.90	3.95	0.83
10. การเขียนย่อหน้าประเภทต่าง ๆ โดยใช้กลไกการเขียน การใช้ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่ และเครื่องหมายวรรคตอน	2.97	1.25	4.23	0.78
ภาพรวม	**2.39**	**1.05**	**4.12**	**0.76**

ตารางที่ 1 แสดงผลของการประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้า พบว่า ก่อนเรียนเทคนิคการเขียนเค้าโครง นักศึกษาประเมินตนเองว่ามีสมรรถนะการเขียนย่อหน้าในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\overline{X}$ = 2.39, S.D = 1.05) อย่างไรก็ตาม หลังการเรียนเทคนิคการเขียนเค้าโครง นักศึกษาประเมินตนเองว่ามีสมรรถนะการเขียนย่อหน้าในภาพรวมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.12, S.D = 0.76) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าก่อนการเรียน นักศึกษาประเมินตนเองว่ามีสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษในระดับน้อยที่สุดจนถึงปานกลาง (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.48 - 2.97) โดยสมรรถนะการเขียนที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การใช้กลไกการเขียน ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่และเครื่องหมายวรรคตอน ความต่อเนื่องและความราบรื่นของย่อหน้าและการเขียนประโยคแสดงหัวข้อ ส่วนสมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การใช้คำเชื่อมประโยคและความคิด ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และการกำหนดหัวข้อและการควบคุมความคิด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า หลังการเรียน นักศึกษาการประเมินตนเองว่ามีสมรรถนะการเขียนในระดับมากทุกประเด็น (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.82 – 4.36) สมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเขียนประโยคแสดงหัวข้อ การกำหนดหัวข้อและการควบคุมความคิด และใช้กลไกการเขียน ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่และเครื่องหมายวรรคตอน สมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความต่อเนื่องและความราบรื่นของย่อหน้า ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และการใช้โครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

2. ประเด็นการเขียนย่อหน้าที่นักศึกษามีการพัฒนาสมรรถนะมากที่สุดและน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 ผลต่างค่าเฉลี่ยและอันดับของประเด็นการเขียนย่อหน้าที่นักศึกษามีการพัฒนาสมรรถนะมากที่สุดและน้อยที่สุด

ประเด็นการเขียนย่อหน้า	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	อันดับ
	$\overline{X}$	$\overline{X}$		
1. การเขียนประโยคแสดงหัวข้อ	2.66	4.36	1.70	5
2. การกำหนดหัวข้อและการควบคุมความคิด	2.33	4.34	2.01	2
3. การเขียนประโยคสนับสนุนที่เป็นประเด็นหลัก	2.38	4.19	1.81	4
4. การเขียนขยายความประเด็นหลัก	2.59	4.21	1.62	7
5. การเขียนประโยคสรุป	2.49	4.16	1.67	6
6. การเขียนที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	1.98	3.95	1.97	3
7. การเขียนที่มีความต่อเนื่องและความราบรื่น	2.67	3.82	1.15	10
8. การใช้คำเชื่อมประโยคและความคิดในย่อหน้า	1.48	4.02	2.54	1
9. การใช้โครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ	2.38	3.95	1.57	8
10. การใช้กลไกการเขียน ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่และเครื่องหมายวรรคตอน	2.97	4.23	1.26	9

ตารางที่ 2 แสดงผลต่างของค่าเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนเทคนิคการเขียนเค้าโครง พบว่า หัวข้อที่นักศึกษามีการพัฒนาสมรรถนะมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การใช้คำเชื่อมประโยคและคำเชื่อมความคิด (ผลต่างค่าเฉลี่ย = 2.54) การกำหนดหัวข้อและการควบคุมความคิดในประโยคแสดงหัวข้อ (ผลต่างค่าเฉลี่ย = 2.01) และการเขียนย่อหน้าที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (ผลต่างค่าเฉลี่ย = 1.97) ส่วนประเด็นการเขียนที่นักศึกษามีการพัฒนาสมรรถนะน้อยที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเรียบเรียงประโยคต่าง ๆ ในย่อหน้าให้มีความต่อเนื่องและความราบรื่น (ผลต่างค่าเฉลี่ย = 1.15) การเขียนย่อหน้าประเภทต่าง ๆ โดยใช้กลไกการเขียน ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่และเครื่องหมายวรรคตอน (ผลต่างค่าเฉลี่ย = 1.26) และการเขียนย่อหน้าประเภทต่าง ๆ โดยใช้โครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ (ผลต่างค่าเฉลี่ย = 1.57)

3. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อความสำคัญ ปัญหาและการแก้ปัญหาในการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครง

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อความสำคัญ ปัญหาและการแก้ปัญหาในการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครง นักศึกษาตอบคำถามแบบปลายเปิดในแบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ 1) ท่านคิดว่าการเขียนเค้าโครง (Outline) มีความสำคัญกับการเขียนย่อหน้าหรือไม่ อย่างไร จงอธิบายพอสังเขป 2) ท่านมีปัญหาในการเขียนเค้าโครงหรือไม่ ถ้ามี จงอธิบายปัญหาหรือความยากที่ท่านพบเจอ และ 3) ท่านมีวิธีการจัดการปัญหาในการเขียนเค้าโครงและการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษ อย่างไร จงอธิบายพอสังเขป โดยผลจากแบบสอบถามความคิดเห็นโดยสรุปมีดังนี้

3.1 ความสำคัญของการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครงในการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษ

นักศึกษาเห็นความสำคัญของเทคนิคการเขียนเค้าโครงต่อการเขียนย่อหน้า เพราะช่วยทำให้การเขียนย่อหน้าง่ายขึ้น ช่วยในการวางแผน กำหนดทิศทาง และจัดระเบียบการเขียน ช่วยให้เขียนย่อหน้าได้ตรงตามประเด็น และอยู่ในขอบเขต และไม่ลืมประเด็นที่ต้องการสื่อสารถึงผู้อ่าน ช่วยให้ย่อหน้าภาษาอังกฤษมีความถูกต้องสมบูรณ์ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นักศึกษาหญิงคนหนึ่งแสดงความคิดเห็นว่า “คิดว่าการเขียนเค้าโครงมีความสำคัญกับการเขียนย่อหน้าเป็นอย่างมาก เพราะการเขียน Outline จะช่วยให้เราจัดลำดับความคิดหรือเรียบเรียงความคิดของตัวเองได้ดีก่อนที่จะเริ่มเขียนย่อหน้า และการเขียน Outline จะช่วยเตือนให้ผู้เขียนไม่ลืมเขียนสิ่งที่สำคัญในการเขียนย่อหน้า” นักศึกษาชายคนหนึ่งให้ความคิดเห็นว่า “การเขียน Outline มีความสำคัญมากครับ เพราะว่าถ้าหากเราได้ร่าง Outline ออกมาก่อนนำไปเขียนย่อหน้า จะทำให้ใจความในย่อหน้านั้นกระชับและมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้อย่างสมบูรณ์แบบที่สุดครับ” นักศึกษาอีกคนหนึ่งคิดเห็นว่า “การเขียนเค้าโครงมีความสำคัญเพราะจะช่วยให้เรารู้ว่าควรเขียนไปในทิศทางใด หากเราไม่มีการเขียน Outline ก่อน ก็อาจจะทำให้เราเขียนออกไปประเด็นใหม่ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับ Topic เลย”

3.2 ปัญหาของการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครง

นักศึกษาจำนวนน้อยมากที่กล่าวว่าไม่พบปัญหาใด ๆ ส่วนนักศึกษาที่เหลือระบุว่าพบเจอปัญหาบ้างในการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครง ปัญหาแรกเกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการเขียนประโยคสนับสนุนที่ประกอบด้วยประโยคที่ระบุประเด็นหลักที่สอดคล้องกับการควบคุมความคิดในประโยคแสดงหัวข้อและประโยคสนับสนุนที่เป็นการขยายความประเด็นหลัก นักศึกษาบางคนยังไม่สามารถแยกแยะประโยคสนับสนุนทั้งสองประเภทนี้ได้ ปัญหาที่สองเกี่ยวข้องกับความคิดเกี่ยวกับหัวข้อของการเขียนที่มีจำกัด จึงทำให้ไม่

สามารถเขียนขยายความหรือให้ตัวอย่างเพิ่มเติมได้ ปัญหาสุดท้ายเกี่ยวข้องกับความรู้ด้านไวยากรณ์ คำศัพท์ การใช้อักษรพิมพ์ใหญ่ที่ไม่แม่นยำของนักศึกษา

นักศึกษาคนหนึ่งสะท้อนว่า “ปัญหาเกี่ยวกับไวยากรณ์และรู้คำศัพท์ไม่เยอะมากพอ” อีกคนหนึ่งกล่าวว่า “ไวยากรณ์ที่ไม่แน่นพอทำให้การเขียนเค้าโครงนั้นไม่ถูกหลักไวยากรณ์สักเท่าไหร่ การใช้อักษรพิมพ์ใหญ่พิมพ์เล็กในประโยคและกับคำนามเฉพาะ บางครั้งที่ผิดพลาดเกิดจากความเคยชินของตัวเอง” อีกคนหนึ่งกล่าวว่า “เนื่องด้วยบ้างครั้งนั้น ตนเองไม่สามารถคิดไอเดียที่จะนำมาเขียนเป็นย่อหน้าของตนเองได้” นักศึกษาหญิงคนหนึ่งกล่าวเพิ่มเติมว่า “ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบในการเขียนเค้าโครงคือ บางประโยคยังคงผิดหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ หนูไม่เก่งเรื่องไวยากรณ์ จึงเป็นปัญหาที่หนูพบเจอ แต่หลังจากได้เรียนการเขียนย่อหน้าแล้วหนูก็ตระหนักและสังเกตมากขึ้น”

3.3 วิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครง

จากปัญหาที่นักศึกษาหลายคนพบเจอเมื่อใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครงก่อนการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษ นักศึกษามีวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา ได้แก่ การเรียนรู้และทบทวนโครงสร้างและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม การสอบถามความคิดเห็นของเพื่อนร่วมชั้นเรียน การใช้พจนานุกรม การปรับปรุงแก้ไขจากข้อมูลป้อนกลับจากผู้สอน และการฝึกฝนบ่อย ๆ

นักศึกษาคนหนึ่งกล่าวว่า “การแก้ปัญหาคือการอ่านหนังสือเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์จากหนังสือเรียนหรือบทความที่เป็นภาษาอังกฤษ และฝึกแต่งประโยคบ่อย ๆ เพื่อให้เกิดความคุ้นชินเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ได้ถูกต้องตามหลักการ” อีกคนหนึ่งกล่าวว่า “แก้ปัญหาโดยการเปิดพจนานุกรม หนังสือ และตรวจงานซ้ำ ๆ จนกว่าจะพอใจ” นักศึกษาหญิงอีกคนหนึ่งแสดงความคิดเห็นว่า “ได้เรียนรู้จากการให้ Feedback ของอาจารย์ และศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพในส่วนนี้ให้ดียิ่งขึ้นค่ะ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อให้ได้มากที่สุด ว่าหัวข้อนี้เกี่ยวกับอะไร แล้วสามารถตีความไปในทิศทางใดได้บ้าง เพื่อที่เราจะสามารถกำหนดได้ว่าเราอยากเขียนอะไร” นักศึกษาอีกคนหนึ่งกล่าวถึงการแก้ปัญหาว่า “ขอคำแนะนำจากเพื่อน ๆ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องกระบวนการคิดให้มีความสัมพันธ์กันมากขึ้น มีสติมากขึ้นและฝึกเขียนบ่อย ๆ”

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษและความคิดเห็นของนักศึกษาต่อเทคนิคการเขียนเค้าโครง ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การประเมินตนเองต่อสมรรถนะการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษของนักศึกษาก่อนและหลังเรียนเทคนิคการเขียนเค้าโครง

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยการประเมินตนเองด้านสมรรถนะการเขียนย่อหน้าของนักศึกษาสูงขึ้นหลังเรียนเทคนิคการเขียนเค้าโครง เหตุผลอาจเป็นเพราะว่าการเขียนเค้าโครงเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้เรียนจัดการกับความคิดได้ดี ไม่ลืมเขียนประเด็นสำคัญต่าง ๆ ช่วยให้การเขียนมีความชัดเจนและราบรื่น แสดงการใช้ภาษาที่มีคุณภาพสูง (Creme & Lea, 2003 ; Oshima & Hogue, 2007) สอดคล้องกับการศึกษาของ Sabrina & Sianipar (2012 : 1-20) และ Indriani (2019 : 1-4) ที่พบว่าหลังเรียนและฝึกใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครง สมรรถนะการเขียนของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษพัฒนาขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ จำนวนและประเภทข้อผิดพลาดในการเขียนยังลดลงอีกด้วย เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้สมรรถนะการเขียนย่อหน้าของนักศึกษาพัฒนาขึ้น เพราะการประเมินตนเองทำให้นักศึกษารู้จุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง และอาจทำให้เกิดความตระหนักในการเรียนรู้ และสอดคล้องกับการศึกษาของ Susanti (2018 : 31-43) ที่พบว่า ความตระหนักช่วยสร้างความมั่นใจที่ดีให้กับผู้เรียน ทำให้รู้สึกสนุกกับกระบวนการเรียนการสอน และเข้าใจสื่อที่ผู้สอนใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ง่ายขึ้น

2. ประเด็นการเขียนย่อหน้าที่นักศึกษามีการพัฒนาสมรรถนะมากที่สุดและน้อยที่สุดหลังเรียนเทคนิคการเขียนเค้าโครง

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการพัฒนาสมรรถนะการเขียนในประเด็นเกี่ยวกับการใช้คำเชื่อมประโยคและความคิด การกำหนดหัวข้อและการควบคุมความคิดในประโยคแสดงหัวข้อ และการเขียนย่อหน้าที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบค่อยเป็นค่อยไป มีการให้ความรู้และเน้นการลงมือปฏิบัติจริงผ่านกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกและการทำงานเป็นกลุ่มที่คละความสามารถของผู้เรียน ถึงแม้ว่านักศึกษาจะประเมินตนเองว่ามีสมรรถนะการเขียนทุกประเด็นหลังเรียนในระดับมาก แต่ยังมีประเด็นการเขียนที่นักศึกษามีอันดับการพัฒนาสมรรถนะน้อยที่สุด ได้แก่ การเรียบเรียงประโยคให้มีความต่อเนื่องและความราบรื่น การใช้กลไกการเขียน ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่และเครื่องหมายวรรคตอน และการใช้โครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เหตุผลอาจเป็นเพราะว่านักศึกษาจำนวนหนึ่งขาดประสบการณ์การเรียนการเขียนอย่างจริงจัง เป็นระบบ และเน้นกระบวนการ Brammer (2007 : 71-85) และ Negari (2011 : 299-307) กล่าวว่า กระบวนการเขียนที่มีหลายขั้นตอนและในแต่ละขั้นตอนผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ทักษะและความสามารที่หลากหลาย เช่น การเขียนเค้าโครง ความรู้ทางไวยากรณ์ การเขียนที่มีความเป็นหนึ่งเดียว และราบรื่นในการเขียน สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความยุ่งยาก

ซับซ้อนในการเขียนแก่ผู้เรียน เหตุผลอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่านักศึกษามีความสามารถทางภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน คนที่มีความสามารถทางภาษาที่อ่อนหรือปานกลางอาจยังมีความรู้และความเข้าใจไม่เพียงพอหรือยังไม่แม่นยำในประเด็นการเขียนเหล่านี้ การเขียนเป็นทักษะที่ยาก ต้องใช้เวลาและการฝึกฝนเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการเขียนเหล่านี้ให้ดียิ่งขึ้น

3. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อความสำคัญ ปัญหาและการแก้ไขปัญหาในการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครง

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาเห็นความสำคัญของการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครงในการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษ เหตุผลอาจเป็นเพราะประสิทธิภาพของเทคนิคการเขียนเค้าโครงที่ช่วยให้ผู้เรียนกำหนดทิศทางและความคิดในการพัฒนาการเขียนย่อหน้าที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความต่อเนื่อง และความราบรื่นอันเป็นองค์ประกอบที่ดีของการเขียนภาษาอังกฤษ Donahue (2007) และ Tazky (2018 : 202-210) กล่าวว่า ผู้เรียนที่คุ้นเคยกับเทคนิคการเขียนเค้าโครงช่วยให้ผู้เรียนเรียบเรียงความคิด เชื่อมโยงความคิด ปรับปรุงการใช้ไวยากรณ์ทำให้การเขียนเสร็จเร็วและมีคุณภาพ

อย่างไรก็ตาม นักศึกษาสะท้อนว่าพบปัญหาในการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครง เหตุผลอาจเป็นเพราะว่านักศึกษาไม่คุ้นเคยกับเทคนิคนี้ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนเทคนิคนี้ให้มากกว่านี้ นอกจากนี้ การเขียนเป็นทักษะที่มีกระบวนการ มีความซับซ้อน ต้องใช้ความสามารถที่หลากหลาย จึงทำให้เกิดปัญหาโดยเฉพาะกับนักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษที่อ่อนและปานกลาง ถึงแม้นักศึกษาจะพบกับปัญหาในการใช้เทคนิคการเขียนเค้าโครง นักศึกษาพยายามหาทางแก้ปัญหาที่หลากหลายด้วยตนเอง เช่น การเรียนรู้และการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม การสอบถามความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมชั้นเรียน และการใช้ประโยชน์จากการให้ข้อมูลป้อนกลับของผู้สอน การที่นักศึกษาพยายามหาทางแก้ไขปัญหาด้วยตนเองอาจเป็นเพราะว่า การประเมินตนเองทำให้นักศึกษารู้จุดอ่อนของตนเอง และเมื่อรู้จุดอ่อนแล้วจึงทำให้เกิดความตระหนักในตนเอง สอดคล้องกับหลักการสอนผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ในหนังสือ Teaching Children How to Learn ของ Ellis & Ibrahim (2015) ที่กล่าวไว้ว่า ความตระหนักรู้ในจุดอ่อนและจุดแข็งของผู้เรียน ช่วยสร้างเป้าหมายในการเรียนและทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การประเมินตนเองทำให้ผู้เรียนรู้จุดอ่อนและจุดแข็งของตนเอง อย่างไรก็ตาม หากผู้เรียนไม่ตระหนัก โดยเฉพาะจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น การพัฒนาสมรรถนะการเขียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนคงเกิดขึ้นได้ยาก ผู้สอนควรกระตุ้นความตระหนักและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาจุดอ่อนในการเขียนให้กับผู้เรียน ความตระหนักและแรงจูงใจจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเอาชนะปัญหาในการเขียนได้

1.2 การเขียนเค้าโครงและการเขียนย่อหน้าเป็นทักษะที่ยากและมีกระบวนการ การจะพัฒนาสมรรถนะการเขียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรมีการออกแบบและจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบล่วงหน้า และควรเน้นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบค่อยเป็นค่อยไป โดยผู้สอนควรให้ความช่วยเหลือในช่วงเริ่มต้นหรือจนกว่าผู้เรียนจะเกิดความมั่นใจในตนเอง และในห้องเรียน ควรให้เวลาอย่างเพียงพอกับการเรียนรู้และการฝึกฝนของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการเปรียบเทียบสมรรถนะการเขียนระหว่างการประเมินตนเองของผู้เรียนและการประเมินจากผู้สอนหลังการเรียนว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร เพื่อยืนยันประสิทธิภาพของกลยุทธ์การเขียนเค้าโครงให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบสมรรถนะการเขียนย่อหน้าก่อนและหลังเรียนเทคนิคการเขียนเค้าโครงด้วยแบบทดสอบแบบอัตนัย เพราะข้อสอบประเภทนี้ช่วยระบุระดับสมรรถนะการเขียนย่อหน้าที่แท้จริงของผู้เรียนได้ ช่วยยืนยันประสิทธิภาพของเทคนิคการเขียนเค้าโครงได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

รัตนะ บัวสนธ์. (2564). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธันยวิช วิเชียรพันธ์, (2564). พัฒนาการเรียนรู้สู่ผลลัพธ์ในฝันด้วยเทคนิค “การประเมินผลตนเอง”. *ออนไลน์* สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2567. แหล่งที่มา : https://iamkru.com/2021/05/03/assessment/.

Boud, D. (2000). Sustainable assessment: Rethinking Assessment for the Learning Society. *Studies in Continuing Education*. 22, 151-167.

Brammer, C. (2007). Peer Review from the Students’ Perspective: Invaluable or Invalid. *Composition Studies*. 35 (2), 71-85.

Crème, P. and Lea, M. (2003). *Writing at University*. (2nd ed.). Philadelphia: Open University Press.

Darus, S. and Subramanian, K. (2009). Error Analysis of the Written English Essays of Secondary School Students in Malaysia: A Case Study. *European Journal of Social Sciences*. 8 (3), 483-495.

David, K. (2004). *Manage Your Writing*. California: Komei.
Donahue, S. (2007). *Writing: Road-Runner English*. Indianapolis: MacGraw-Hill.
Duigu, G. (2003). *Essay Writing for English Test*. Sydney: Academic English Press.
Ellis, G. and Ibrahim, N. (2015). *Teaching Children How to Learn*. Surrey: Delta.
Goose, A. (2001). *Eight Kinds of Writing: Lesson and Practice for Writing Tests.* (2nd ed.). Portland: Weston Walch.
Indriani, K.S. (2019). The Effect of Outline Planning in Argumentative Essay Writing of Fourth Semester Students of English Department. *Lingual*. 8 (2), 1-4.
Negari, G.M. (2011). A Study on Strategy Instruction and EFL Learners' Writing Skill. *International Journal of English Linguistics*. 1 (2), 299-307.
Oshima, A. and Hogue, A. (2007). *Introduction to Academic Writing Level 3*. (3rd ed.). New York: Pearson Education.
Purwanti, T. T. (2015). The Implementation of Self-Assessment in Writing Class: A Case Study at STBA Lia Jakarta. *TEFLIN Journal*. 26 (1), 97-116.
Sabrina, M. and Sianipar, Y.A. (2012). Improving Students' Achievement in Writing Descriptive Paragraph Using Outline Technique. *Transform Journal of English Language Teaching and Learning of FBS UNIMED*. 3 (1), 1-20.
Susanti, E. (2018). The Impact of Learning Together Method-Based Lesson Study on Students' Self-Awareness in Speaking Class. *Journal of English Education*. 1 (2), 31-43.
Taufik, M., Bambang, and Cahyono, Y. (2016). Investigating the Effect of Using Self-Assessment on Iranian EFL Learners' Writing. *Journal of Education and Practice*. 7 (28), 80-89.
Tazky, K. (2018). The Effect of Using Outline Technique to Improve Students' Ability in Writing Descriptive. *Retain*. 6 (3), 202-210.
Zimmerman, B. J. (2002). Becoming a Self-Regulated Learner: An Overview. *Theory into Practice*. 41, 64-70.

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู

The Model on Learning Management by Metacognition Concept of Enhancing the Systems Thinking Ability for teachers

ธิติ ธาราสุข และ ศกลวรรณ พาเรือง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Thiti Tharasuk and Skonwan Paruang

Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Thailand

Corresponding Author, E-mail: technicalday@gmail.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู และ 2.เพื่อศึกษาปัจจัยเงื่อนไขของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู กลุ่มตัวอย่างการวิจัยคือ กลุ่มครูระดับมัธยมศึกษา จำนวน 6 คน ใช้วิธีการจัดเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ใช้ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ การออกแบบการเรียนรู้ การทดลองตามการออกแบบการเรียนรู้ และ การประเมินการเรียนรู้ การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การสัมภาษณ์ ผลการทำกิจกรรม การสังเกต การสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการสร้างข้อสรุปด้วยวิธีการบรรยายตามประเด็นที่ศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาครูมีความสามารถในการคิดเชิงระบบอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ผลการทดลองตามการออกแบบการเรียนรู้พบว่า ครูมีความสามารถในการคิดเพิ่มขึ้นในทุกด้าน โดยมีปัจจัยความสำเร็จ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้เรียน เนื้อหา กิจกรรม ผู้สอน ระยะเวลา มีความเหมาะสม ส่วนเงื่อนไขของการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ด้านผู้สอน ต้องรอบรู้และเข้าใจหลักการสอนผู้ใหญ่ ด้านระยะเวลาต้องยืดหยุ่นตามสภาพผู้เรียน เงื่อนไขด้านผู้เรียน ต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเงื่อนไขด้านการวัดและประเมินผล ต้องใช้การประเมินแบบ 360 องศา

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้; เมตาคอกนิชัน; การคิดเชิงระบบ; ครู

* วันที่รับบทความ : 22 พฤศจิกายน 2566; วันแก้ไขบทความ 4 ธันวาคม 2566; วันตอบรับบทความ : 7 ธันวาคม 2566

Received: November 22 2023; Revised: December 4 2023; Accepted: December 7 2023

Abstract

The objectives of this research were to develop model on learning management by Metacognition Concept of Enhancing the Systems Thinking Ability for teachers. A problem and need analysis, a learning design, and learning-based trials and evaluations the four-step program development procedure. Also, examine the program's characteristics and conditions by conducting a study with a group of six teachers. The research findings indicated that, in the given problem scenario, the teachers exhibited a moderate to high level of systems thinking ability. In accordance with the learning design, the investigation revealed that teachers' critical thinking abilities have improved in every domain. Appropriate student factors, curriculum, activities, instructors, and duration comprise the success factors. Regarding the prerequisites for teachers to utilize the learning management system, they must be knowledgeable of and comprehend the fundamentals of adult education. The duration must be adaptable to the condition of the student. Conditions for the learner must place the learner at the center, as well as conditions for evaluation and measurement. A 360-degree evaluation is necessary.

Keyword: Learning Management; Metacognition; Systems Thinking; Teachers

บทนำ

รายงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2562) ธนาคารแห่งประเทศไทย (2561) วีรไท สันติประภพ (2562) ธนวรรธน์ พลวิชัย (2562) สำคัญ จงโกเย็น (2563) สราชื่นโชคสันต์ และคณะ (2563) กล่าวโดยสรุปว่า สถานการณ์หนี้สินครัวเรือนไทย มีมูลค่าสูงถึง 12.97 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.3 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน และเป็นการเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตลอด 2 ปี ตั้งแต่ช่วงกลางปี 60 เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือจีดีพี สัดส่วนหนี้ครัวเรือนในขณะนี้อยู่ที่ร้อยละ 78.7 ของจีดีพี ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก และเมื่อเทียบกับประเทศทั่วโลก หนี้ครัวเรือนไทยไตรมาสแรก ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 78.6 ของจีดีพี อยู่ในอันดับ 11 ของโลก เทียบกับ 74 ประเทศ และหากเทียบในเอเชีย หนี้ครัวเรือนไทยสูงเป็นอันดับ 2 จาก 22 ประเทศ และหนี้ที่มีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง ได้แก่ หนี้สินเชื่อส่วนบุคคล บัตรเครดิต และรถยนต์ โดยสาเหตุตามลำดับของการเกิดหนี้นั้น คือ เมื่อจำแนกตามอาชีพ คือ อาชีพรับราชการ (อันดับ 1 บ้าน อันดับ 2 รถ อันดับ 3 บัตรเครดิต), อาชีพพนักงานเอกชน (อันดับ 1 รถ อันดับ 2 บัตรเครดิต อันดับ 3 บ้าน), อาชีพเจ้าของกิจการ (อันดับ 1 ลงทุนในธุรกิจ อันดับ 2 รถ อันดับ 3 บ้าน), อาชีพรับจ้างรายวัน (อันดับ 1 ใช้จ่ายทั่วไป อันดับ 2 รถ อันดับ 3 ใช้หนี้เก่า) และ อาชีพเกษตรกร (อันดับ 1 ทำเกษตรกรรม อันดับ 2 ลงทุนในธุรกิจ อันดับ 3 ใช้จ่ายทั่วไป) โดยอาชีพ "ครู" เป็นอาชีพหนึ่ง ที่มีปัญหาหนี้สินมากมาย จากสถิติพบว่ามีครูกว่า 400,000 ราย หรือคิดเป็น ร้อยละ 80 จากครูทั่วประเทศ มีหนี้จำนวนมาก โดยค่าเฉลี่ยต่อรายมีหนี้รายละไม่ต่ำกว่า 3 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย หนี้จากสวัสดิการสินเชื่อ กองทุนบำเหน็จพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อชำระหนี้เงินกู้ (ช.พ.ค.) ประมาณ 4 แสนล้านบาท หนี้สหกรณ์ครู ประมาณ 7 แสนล้านบาท รวมแล้วเป็นเงินกว่า 1.1 ล้านล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 16 ของมูลหนี้ทั้งประเทศ (มติชนออนไลน์, 2563)

ทักษะด้านการเงิน (Financial Literacy) คือ กระบวนการของความรู้ (Knowledge) ความสามารถในการทำ พฤติกรรม ทักษะ (capable of doing and the behaviors, Skill) (Cambridge Dictionary online:2019) และมีทัศนคติที่มีความมั่นใจในการพัฒนาตนเอง (attitudes and confidence) ในการ บริหารเงิน ทรัพย์สิน และอื่น ๆ ซึ่งครอบคลุมด้านการลงทุนพื้นฐาน รู้เท่าทันความเสี่ยง ในการตัดสินใจทางการเงินที่ดีตลอดชีวิต (ANZ, 2003) บริหารการเงินระยะยาว สามารถจัดการหนี้ สามารถสะสมเงินออม ทั้งภาวะปกติ และใน ภาวะฉุกเฉินได้ รวมทั้งการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ (เว็บไซต์แมทอีสฟัน:2018) โดยมีความรู้ 3 ด้าน คือ ความรู้ทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับ (ความตะหนัก ความรู้ และ ความเข้าใจ) พฤติกรรมทางการเงิน (ทักษะ และ พฤติกรรม) และ ทัศนคติทางการเงิน (ความมั่นใจ แรงจูงใจ และ ทัศนคติ)

ทั้งนี้การแก้ไขปัญหาหนี้สินสำหรับครูในปัจจุบันพบว่า หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจะมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ ซึ่งไม่ได้ให้ความสำคัญกับการนำความรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการคิด การแก้ปัญหา และการตัดสินใจลงทุนในระดับปัจเจกของครุมากนักโดยเฉพาะด้านความสามารถในการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking in Schools, 2015) อันเป็นลักษณะพื้นฐานที่ครูพึงมี จึงอาจเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้ครูไม่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการรายรับ-รายจ่าย หนี้สินและเงินออม เพราะขาดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิดและตัดสินใจอย่างเป็นระบบ (Jeep at al, 2018) ดังนั้นจึงมีความน่าสนใจหากการจัดการศึกษาที่เน้นส่งเสริมให้ครูได้เรียนและพัฒนาตามศักยภาพของตน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและแก้ปัญหาให้กับครูในทุกระดับอายุ สอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นรูปแบบการศึกษานอกระบบ (คู่มือการจัดการศึกษาต่อเนื่อง, 2559)

ทั้งนี้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษานอกระบบเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบของครุในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิด “เมตาคอกนิชัน” (Metacognition) มาออกแบบกระบวนการเรียนรู้อันมีลักษณะเด่น คือ การนำความรู้ของผู้เรียน (metacognitive knowledge) ซึ่งประกอบด้วย 1) ความรู้ตนเอง(knowledge of self) 2) ความรู้ในงาน (knowledge of task) 3) ความรู้เชิงกลยุทธ์ (knowledge of strategy) (Flavell, G.H.:1979) มาบูรณาการประสบการณ์ของตนเองผ่านการวางแผน (planning) การติดตามผล (monitoring) ประเมินผล (evaluation) และ การสะท้อนคิด (reflect) ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหา โดยเชื่อมโยงความรู้เก่าร่วมกับความรู้ใหม่ เน้นบูรณาการประสบการณ์จริงร่วมกับประสบการณ์ที่ผู้เรียนต้องเผชิญ โดยใช้กลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการสะท้อนถึง ความสามารถในการมองเห็นภาพรวมของระบบ ความสามารถวิเคราะห์ปัจจัยหรือองค์ประกอบ รวมถึงความสามารถในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และเชื่อมโยงขององค์ประกอบได้ อันเป็นส่วนเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบได้ ซึ่งมีงานวิจัยที่รองรับการส่งเสริมการเรียนรู้ ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชัน ซึ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพทางความคิดและกระบวนการคิดซึ่งสามารถนำมาปรับใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักลงทุนหุ้นรายใหม่จำนวนมาก

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู เพื่อสร้างและพัฒนาทักษะทางด้านการคิดเพื่อการแก้ปัญหา การบริหารรายรับ-รายจ่าย การจัดสรรเงินออม และการวางแผนเกษียณอย่างไรไม่ให้ตนเองประสบปัญหาการเงินในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู

2. เพื่อศึกษาปัจจัยเงื่อนไขของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพ ใช้วิธีคัดเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 6 คน เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการคิดเชิงระบบกับทักษะการเงิน

เครื่องมือสำหรับการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 รายการ ได้แก่ 1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อศึกษาการคิดเชิงระบบสำหรับครู เพื่อศึกษาข้อมูลที่สำคัญใน 4 ประเด็นหลัก คือ 1) ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการเงิน 2) การวิเคราะห์ทักษะการเงิน 3) การเชื่อมโยงทักษะการเงิน และ 4) การมองภาพรวมทักษะการเงิน และทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพระหว่างวัตถุประสงค์กับข้อคำถามโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่ามีค่า 0.6 ในทุกข้อ ซึ่งแสดงว่าสามารถนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้งานได้ 2. ประเด็นสนทนากลุ่ม เพื่อใช้ศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขหลังการทดลอง

ประเด็นสนทนากลุ่ม หลังการทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการออกแบบการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ระยะโดยมีรายละเอียดในแต่ละระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูด้วยแบบสอบถามแบบโครงสร้างกับกลุ่มครูระดับมัธยม จำนวน 6 คน

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาออกแบบการเรียนรู้ และนำแผนการเรียนรู้มาตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบ ด้านทักษะการเงิน ซึ่งทุกแผนพบว่ามีค่า 0.6 ซึ่งแสดงว่าสามารถนำแผนการเรียนรู้ไปใช้งานได้

3. ผู้วิจัยนำแผนการเรียนรู้ที่ได้จากการออกแบบมาจำนวน 4 กิจกรรม มาทดลองใช้กับกลุ่มครู จำนวน 6 คน

4. ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการทดลองมาประเมินการเรียนรู้โดยใช้ 1) แบบบันทึกผลการเรียนรู้รายบุคคล 2) เอกสารประกอบการเรียนรู้รายบุคคล 3) แบบประเมินตนเองรายบุคคล และสัญญาการเรียนรู้รายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถในการคิดเชิงระบบของครูแต่ละคน ภายใต้เกณฑ์ที่กำหนด

ระยะที่ 2 การศึกษาปัจจัย เงื่อนไข ภายหลังการดำเนินการระยะแรกเสร็จสิ้น

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการประชุมสนทนากลุ่มกับครูที่เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 6 คน เพื่อศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขที่เป็นปัจจัยและเงื่อนไขในการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลของการศึกษาสภาพปัญหาและวิเคราะห์ความต้องการ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยการสร้างข้อสรุปด้วยวิธีการบรรยายตามประเด็นของการศึกษา

2. ผลของการออกแบบการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยการสร้างข้อสรุปด้วยวิธีการบรรยายตามประเด็นของการศึกษา โดยจำแนกตามเป้าหมาย เนื้อหา และแผนการเรียนรู้

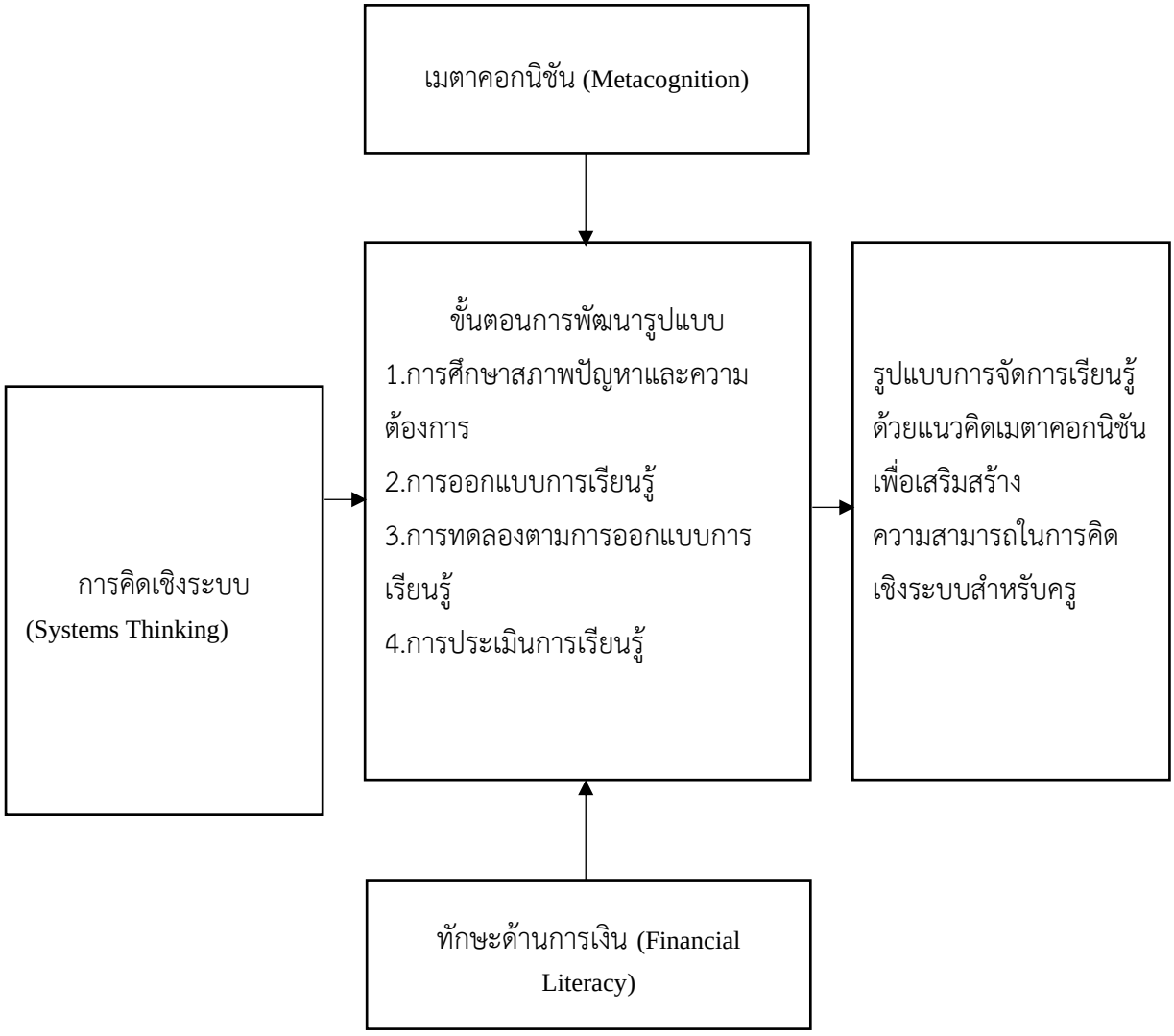
3. ผลการทดลอง โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยการสร้างข้อสรุปด้วยวิธีการบรรยายตามประเด็นของการศึกษา

4. ผลการประเมิน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ความสามารถในการคิดเชิงระบบของกลุ่มทดลอง ด้วยการสร้างข้อสรุปด้วยวิธีการบรรยายตามประเด็นของการศึกษา และค่าสถิติร้อยละ

5. ผลการหาปัจจัยและเงื่อนไขของการใช้รูปแบบ ใช้วิธีการสร้างข้อสรุปจำนวนเป็นประเด็นปัจจัยและเงื่อนไข

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการคิดเชิงระบบ

จากการศึกษาสภาพปัญหาครูพบว่า ความสามารถในการคิดเชิงระบบในภาพรวมจากการศึกษาครู จำนวน 6 คน พบว่า ครูที่มีความสามารถอยู่ในขั้นความเข้าใจ มีจำนวน 4 คน ครูที่มีความสามารถอยู่ในขั้นวิเคราะห์มีจำนวน 2 คน แต่ไม่มีครูคนใดมีความสามารถในการคิดเชิงระบบ อยู่ระดับความสามารถในการเชื่อมโยง และในขั้นสร้างแบบแผนความคิด และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า

ด้านความสามารถในขั้นความเข้าใจ พบว่าประเด็นที่ควรพัฒนาของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ การอธิบายสาระเกี่ยวกับเครดิตบูโร นโยบายคุ้มครองเงินฝาก ยังขาดความเป็นรูปธรรม โดยครูส่วนใหญ่ไม่สามารถอธิบายความสำคัญของเครดิตบูโร และประโยชน์ของนโยบายคุ้มครองเงินฝากได้ ในลักษณะที่เป็นรูปธรรม

ด้านความสามารถในขั้นการวิเคราะห์ฯ พบว่าประเด็นที่ควรพัฒนาของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ความสามารถในการระบุปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการเงิน โดยครูส่วนใหญ่สามารถระบุทิศทางความสัมพันธ์ได้อย่างคร่าว ๆ ว่าเป็นบวก (ส่งผลดีต่อทักษะการเงิน) หรือ ลบ (ส่งผลร้ายต่อทักษะการเงิน) เป็นต้น ความสามารถในการคัดเลือกประเด็นปัญหา ที่ส่งผลและเชื่อมโยงต่อทักษะการเงิน ยังขาดความเป็นรูปธรรม อันเกิดมาจากการกำหนดประเด็นปัญหาที่ไม่ตรงประเด็น

ด้านความสามารถในขั้นการเชื่อมโยงฯ พบว่าประเด็นที่ควรพัฒนาของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ความสามารถระบุความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อทักษะการเงิน ซึ่งครูส่วนใหญ่สามารถอธิบายการเชื่อมโยงของแต่ละปัจจัยได้เพียงคร่าว ๆ แต่ยังไม่สามารถระบุแบบจำเพาะเจาะจงว่าแต่ละปัจจัยเชื่อมโยงกันอย่างไร โดยเฉพาะครูที่มีรายรับน้อยกว่ารายจ่าย ยังไม่สามารถบอกได้ว่า พฤติกรรมการใช้จ่ายใดของตนเอง มีผลกระทบต่อทักษะการเงินมากน้อยเพียงใด ครูที่มีพฤติกรรมสร้างหนี้มากเกินไป ยังขาดความรู้เพียงพอที่จะระบุว่า พฤติกรรมการสร้างหนี้ดังกล่าวจะส่งผลต่อการใช้จ่ายในอนาคต รวมถึงการวางแผนเกษียณในอนาคต เป็นต้น

ด้านความสามารถในการสร้างแบบแผนความคิด พบว่าประเด็นที่ควรพัฒนาของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ความสามารถจัดระเบียบความคิดของตนเองก่อนตัดสินใจซื้อสินค้า หรือ สร้างหนี้ใหม่ หรือ การจัดทำบัญชี ในการสร้างแบบแผนความคิดเกี่ยวกับทักษะการเงินส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับน้อย ยังไม่สามารถระบุได้ว่าปัจจัยหรือตัวเลขที่ต้องการอ้างอิง หรือตีความ และแปลความหมายได้อย่างไร เป็นต้น ความสามารถจัดระเบียบความคิดของตนเองก่อนตัดสินใจใช้จ่ายหรือก่อหนี้ที่แสดงออกถึงการแสดงเหตุผลเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัย ในการสร้างแบบแผนความคิดในการออมเงิน ในภาพรวมยังอยู่ในระดับน้อย เพราะขาดความรู้พื้นฐานด้านการออมและการวางแผนการเงินหลังเกษียณอายุราชการ จึงอาจยังไม่สามารถให้

เหตุผล หรือ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัยให้เห็นได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่สามารถจะระบุได้ถึงเงื่อนไขที่ชัดเจน

1.2 ผลของการออกแบบการเรียนรู้

จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอน 1.1 นำมาสู่การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดเมตาคอกนิชัน ที่มีการออกกแบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพปัญหาและวิเคราะห์ความต้องการ 2) การออกแบบการเรียนรู้ 3) ผลการทดลอง 4) ผลการประเมิน 5) การหาปัจจัยและเงื่อนไข โดยใช้เครื่องมือในการพัฒนาการคิดด้วยเทคนิคขั้นสูง เช่น เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการใช้คำถาม เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการเขียนแผนภูมิก้างปลา เทคนิคการเรียนรู้โดยการใช้การเขียนแผนภูมิความคิด และ เทคนิคการเขียนแผนภาพวงจรเชิงสาเหตุ โดยพัฒนาแผนการเรียนรู้จำนวนทั้งสิ้น 4 แผน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แผนการเรียนรู้

แผนที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การประเมิน
1	ครูเข้าใจและสามารถอธิบายความหมายของเป้าหมายทางการเงิน และการจัดสรรเงินเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงินของตนเองได้	1.เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการใช้คำถาม 2.เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง	1.แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2.เอกสารประกอบการเรียนรู้ 3. สัญญาการเรียนรู้	1.แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้วยการสังเกต
2	ครูสามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้ของตนเองได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้เงินของตนเอง	1.เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการเขียนแผนภูมิก้างปลา 2.เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง	1.แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2.เอกสารประกอบการเรียนรู้ 3. สัญญาการเรียนรู้	1.แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้วยการสังเกต
3	ครูสามารถเชื่อมโยงปัจจัยที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการใช้	1.เทคนิคการเรียนรู้แผนภูมิความคิด	1.แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2.เอกสารประกอบการ	1.แบบประเมินผลการ

แผนที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การประเมิน
	จ่ายของตนเอง ทั้งในเชิงบวกและลบ	2.เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง	เรียนรู้ 3. สัญญาการเรียนรู้	เรียนรู้ด้วยการสังเกต
4	ครูสามารถวางแบบแผนความคิดการบริหารจัดการรายรับ-รายจ่าย เงินออม ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1.เทคนิคการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเขียนแผนภาพวงจรเชิงสาเหตุ	1.แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2.เอกสารประกอบการเรียนรู้3.สัญญาการเรียนรู้	1.แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้วยการสังเกต

1.3 ผลการทดลองตามการออกแบบการเรียนรู้

พบว่ามีข้อมูลตามกิจกรรมดังต่อไปนี้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง “เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการใช้คำถามทักษะการเงินในขั้นความเข้าใจ” พบว่าครู สามารถอธิบายความหมายของเป้าหมายทางการเงิน และการจัดสรรเงินเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงินของตนเองได้ด้วยตนเองในระดับมาก คือ ครูคนที่ 1 ถึง 6

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง”เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการเขียนแผนภูมิก้างปลาเพื่อการอธิบายทักษะการเงินขั้นการวิเคราะห์ฯ” พบว่าครูสามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้ของตนเองได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้เงินของตนเองได้ ในระดับมาก คือ ครูคนที่ 1, 2, 3, 5 และ 6 ตามลำดับ ในระดับปานกลาง คือ ครูคนที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง “เทคนิคการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเขียนแผนภูมิความคิดเพื่อการประยุกต์ใช้ในขั้นการเชื่อมโยงฯ ทักษะการเงิน” พบว่าผู้ครูกลุ่มประสบการณ์สูงสามารถ สามารถเชื่อมโยงปัจจัยที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการใช้จ่ายของตนเอง ทั้งในเชิงบวกและลบ ได้ด้วยตนเอง ในระดับมาก คือ ครูคนที่ 1, 2, 5 และ 6 ตามลำดับ ในระดับปานกลาง คือ ครูคนที่ 3 และ 4 ตามลำดับ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง “ความสามารถในการสร้างแบบแผนความคิด” พบว่าครูสามารถวางแบบแผนความคิดการบริหารจัดการรายรับ-รายจ่าย เงินออม ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ด้วยตนเองในระดับมาก คือ ครูคนที่ 2 และ 5 ในระดับปานกลาง คือ ครูคนที่ 1 และ 6 ตามลำดับ ในระดับน้อย คือ ครูคนที่ 3 และ 4

1.4 ผลการประเมินการเรียนรู้

ผลการประเมินโดยผู้จัดพบว่า ครูได้เรียนรู้กระบวนการในการค้นหาคำตอบจากประสบการณ์ของตนเอง เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการใช้การบริหารรายรับ-รายจ่าย และเงินออม ได้อย่างเพียงพอรองรับกรณีฉุกเฉินได้ รวมถึงการจัดสรรสินเชื่อ ได้อย่างรอบคอบ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้เงินทั้งในมิติของระยะเวลาในการผ่อนและวงเงินในการผ่อนชำระ ที่ไม่กระทบต่อรายได้-รายจ่าย ในชีวิตประจำวัน เพื่อคงคุณภาพชีวิตให้มีความสมดุล นอกจากนี้ครูยังมีความรู้เพียงพอที่จะคัดสรรแหล่งเงินออมที่ปลอดภัย ได้ผลตอบแทนที่เหมาะสมภายใต้ความเสี่ยงที่ตนเองยอมรับได้ เพื่อวางแผนการเงินของตนเองไปสู่การเกษียณอย่างมีความสุข

ผลการประเมินโดยผู้เรียนพบว่า ครูมีความเข้าใจกระบวนการบริหารรายรับ-รายจ่าย และเงินออม ผ่านการทำบัญชีอย่างเป็นระบบมากขึ้น ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาจากกระบวนการระบุปัญหาที่มีความสำคัญ เร่งด่วนที่ต้องการการแก้ไข รวมถึงได้ประเมินสุขภาพทางการเงินของตนเอง ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ทางการเงิน เจตคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และจัดสรรเงินออมให้เหมาะสมกับฐานะทางการเงินของตนเอง และสามารถคำนวณความสามารถในการก่อหนี้ และชำระหนี้ที่จะไม่กระทบต่อคุณภาพชีวิตของตนเองในอนาคต

2. ผลการศึกษา ปัจจัย เงื่อนไข ของการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครูไปใช้

2.1 ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จพบว่ามีหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ปัจจัยของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู โดยปัจจัย หมายถึง องค์ประกอบหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในด้านกายภาพ สิ่งแวดล้อม และบุคคลในระหว่างการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ ฯ ซึ่งอาจเป็นผลเชิงสนับสนุนหรือผลในเชิงอุปสรรคต่อการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

ปัจจัยด้านบุคคล หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างการทดลอง โดยมีผลมาจากบุคคล ได้แก่ ผู้วิจัยในฐานะผู้สอน ครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมในฐานะผู้เรียน

ผู้เรียน ควรมีการปรับพื้นฐานให้เพียงพอ ควรให้เวลาในการเรียนรู้กับครูแต่ละคนอย่างเต็มที่และควรคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน เพราะหากผู้เรียนไม่มีความพร้อมในการเรียนรู้ก็จะไม่สามารถเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ได้

ผู้สอน ควรมีความเชี่ยวชาญและความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการของครูแต่ละคน ในฐานะพี่เลี้ยงหรือผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ความพร้อมของผู้สอนต้องมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ การเรียนรู้ตามแนวคิดเมตาคอกนิชัน เน้นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้กับผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้และแสดงความคิดเห็น

ให้เกียรติและเคารพซึ่งกันและกัน มีบรรยากาศที่อบอุ่นในการพูดคุยและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง องค์ประกอบหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และมีผลต่อการใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู

สภาพแวดล้อมในห้องเรียน เนื่องจากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นถูกจัดให้เกิดในห้องเรียนที่ผู้สอนและผู้เรียนเห็นตรงกัน ดังนั้นสถานที่เรียนต้องมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ไม่มีเสียงดัง มีการจัดวางอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ที่เป็นระเบียบ เพื่อให้เกิดบรรยากาศสบายในการเรียนรู้ เพื่อส่งผลให้การสะท้อนคิดของผู้เรียนสามารถกระทำได้โดยเปิดเผย และเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน เนื่องจากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นถูกจัดแบบออนไลน์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนผ่านโปรแกรมซูม ดังนั้นอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมจะต้องสอดคล้องและเหมาะสมเพื่อให้การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนสามารถกระทำได้อย่างไม่มีข้อจำกัด

ปัจจัยด้านระยะเวลา หมายถึง ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และส่งผลต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารในการคิดเชิงระบบสำหรับครู

ระยะเวลาในแผนการเรียนรู้ที่ 1 เนื่องจากในแผนนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูสามารถอธิบายความหมายของเป้าหมายทางการเงิน และการจัดสรรเงินเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงินของตนเองได้ ดังนั้นเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้อง สอดคล้องกับเป้าหมายที่แท้จริง ผู้สอนควรให้เวลาผู้เรียนได้มีเวลาทบทวนเป้าหมายทางการเงินที่แท้จริงของตนเอง และ แผนการที่จะบรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้

ระยะเวลาในแผนการเรียนรู้ที่ 2 เนื่องจากในแผนนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูสามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้ของตนเองได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้เงินของตนเอง ผู้สอนควรให้เวลาผู้เรียนในมีเวลาทบทวนร่วมกับการตอบคำถามภายในกลุ่ม ระหว่างครูด้วยกัน และ ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เพื่อให้เกิดการทบทวนและสกัดเฉพาะปัจจัยที่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นหนี้ของครู

ระยะเวลาในแผนการเรียนรู้ที่ 3 เนื่องจากในแผนนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูสามารถเชื่อมโยงปัจจัยที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการใช้จ่ายของตนเอง ทั้งในเชิงบวกและลบ ผู้สอนควรให้ผู้เรียนทบทวนเพื่อสกัดปัจจัยเชิงบวก และ ปัจจัยเชิงลบ ที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้ของตนเองให้ครบถ้วน

ระยะเวลาในแผนการเรียนรู้ที่ 4 เนื่องจากในแผนนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูสามารถวางแบบแผนความคิดการบริหารจัดการรายรับ-รายจ่าย เงินออม ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสอภิปรายวงจรเชิงอาเหตุร่วมกับผู้เรียนคนอื่น โดยอาจใช้บทบาทสมมติจากกิจกรรมหมวก 6 ใบ เพื่อประเมินแบบแผนที่ผู้เรียนแต่ละคนนำเสนอ

2.2 เงื่อนไขที่นำไปสู่ความสำเร็จพบว่ามีหลายเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

เงื่อนไขด้านผู้เรียน ต้องเต็มใจและมุ่งมั่นในการฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะตามระยะเวลาที่ผู้สอนกำหนดเงื่อนไข เงื่อนไขด้านผู้สอน ต้องมีความรู้ และความเข้าใจ ในการจัดสรรเงินประเภทต่าง ๆ และยกตัวอย่างให้เข้าใจง่าย เงื่อนไขด้านระยะเวลา มีระยะเวลาฝึกฝนและปฏิบัติไม่น้อยกว่า 120 ชั่วโมง เงื่อนไขด้านแหล่งความรู้และสื่อการสอน มีข้อมูลรองรับครบถ้วนตามความต้องการ เงื่อนไขด้านการวัดและประเมินผล ต้องประเมินพฤติกรรมครูเพื่อทราบสภาพความเป็นจริง เพื่อสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ตามที่มุ่งหวัง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาพบว่า ครูมีจำนวนหนี้สินในปัจจุบันตั้งแต่ 500,000 – 1,000,000 บาท โดยส่วนใหญ่กู้ยืมจากสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ ธนาคารออมสิน และ ธนาคารกรุงไทย ตามลำดับ โดยมีวงเงินในการผ่อนชำระหนี้ต่อเดือนตั้งแต่ 5,001-15,000 บาท ซึ่งส่วนใหญ่มีรายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย (มรกต วงศ์อรินทร์, 2563) ซึ่งครูอาจนำรายได้ของคู่สมรสมาชำระหนี้สิน จึงทำให้ปริมาณหนี้สินอาจเป็นหนี้สินทั้งครอบครัวก็ได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ปริมาณหนี้สินมีความสัมพันธ์ผกผันกับรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริวรรณ คงศิลา (2552) ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้ครู คือ รายได้หลักหักภาษีของข้าราชการและคู่สมรส ครูส่วนใหญ่ไม่สามารถคิดวิเคราะห์เพื่อระบุ และประเมินรายรับ-รายจ่าย เงินออม การวางแผนเกษียณได้อย่างชัดเจน (C., Kriengsak, 2019) อันเนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งถือเป็นทักษะที่สำคัญในการตีความหมายข้อมูลและการตัดสินใจลงทุนที่ถูกต้อง (Elder & Paul,2010 : 4) และในส่วนของการเชื่อมโยงปัจจัย ครูอธิบายได้เพียงคร่าว ๆ แต่ยังไม่สามารถระบุแบบจำเพาะเจาะจงว่าแต่ละปัจจัยเชื่อมโยงกันอย่างไร ซึ่งในทางปฏิบัตินักลงทุนจำเป็นต้องวิเคราะห์ เชื่อมโยงเพื่อแยกแยะข้อมูลที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์สำหรับการการจัดการการเงินของตนเอง (ชัชวาล ชุมรักษา, 2558 : 56-69)

2. ขั้นตอนการออกแบบการเรียนรู้พบว่า การออกแบบการเรียนรู้จึงต้องเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการตระหนักรู้ในกระบวนการคิดของตนเอง (มนัสวาสน์ โกวิทยา, 2551) ควบคู่ไปกับกำหนดรายละเอียดของพฤติกรรมการคิดที่จะปลูกฝังให้เกิดกับผู้เรียนจากการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เป็นลำดับขั้นตอน โดยเรียงลำดับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นง่ายไปสู่พฤติกรรมที่ซับซ้อน (Bloom, 1961) ที่สอดคล้องกับปัญหาของครูแต่ละคน ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีขั้นตอน

สอดคล้องและส่งผลต่อการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล การออกแบบการเรียนรู้จึงต้องเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการตระหนักรู้ในกระบวนการคิดของตนเอง (Hannafin, M. J. & Hannafin, M. K., 2010, p.12) ควบคู่ไปกับการมอบหมายงานที่สอดคล้องกับปัญหาของครูแต่ละคนภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Pettenati & Cigognini, 2007) ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนสอดคล้องและส่งผลต่อการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล (Woolfolk, 2007, p. 346) ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลายทางความคิดทำให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงระบบได้ (กันยารัตน์ ศรีวิสิยกุล, 2558) จึงเป็นที่มาของการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 กิจกรรมตามลำดับความคิดจากซับซ้อนน้อยไปหาซับซ้อนมากขึ้น (Bumen, 2007 : 6)

3. ผลการทดลองตามตามการออกแบบการเรียนรู้ พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 ทำให้ครูได้เรียนรู้และเข้าใจการจัดลำดับขั้นตอน และการวางแผนการเงินของตนเองที่ชัดเจน สมเหตุสมผล การประเมินหนี้สิน รายรับรายจ่าย ด้วยการระบุเป้าหมายทางการเงินที่มีความเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ Justice et al.(2009 : 58, 841-855) ที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้คำถาม สอดคล้องกับ Tingsa et al. (2018 : 97-108) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้คำถามของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 ทำให้ครูพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการเงินของตนเอง สอดคล้องกับ จุฑา เทียนไทย (2548) ที่กล่าวว่า แผนผังก้างปลา ใช้แสดงความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบระหว่างสาเหตุหลาย ๆ สาเหตุที่เป็นไปได้ที่ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาหนึ่งปัญหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 ทำให้ครูพัฒนาความสามารถในการเชื่อมโยงปัจจัยทางการเงิน ที่ครูวิเคราะห์ได้ โดยไม่ตัดสินใจจากความรู้สึกของตัวเอง แต่ตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและสัญญาณที่น่าเชื่อถือได้ สอดคล้องกับ Marton & Booth (1997) ได้กล่าวว่า แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือที่ช่วยยกระดับการเรียนรู้และการคิด เพื่อเผยให้เห็นลำดับเหตุการณ์ ความเป็นเหตุเป็นผล และความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 ทำให้ครูพัฒนาความสามารถในการจัดระบบความคิดก่อนตัดสินใจสร้างหนี้ใหม่ ที่แสดงออกถึงการสร้างแบบแผนความคิดการเงินส่วนบุคคลในลักษณะของการมองภาพรวม ซึ่งพบว่าครูสามารถตัดสินใจเลือกหุ้นตามวัตถุประสงค์การจัดสรรเรายได้-รายจ่าย เงินออม และการวางแผนเกษียณ ตามที่ตนเองต้องการได้ สอดคล้องกับ นลินทิพย์ (2560 : 92-105) ที่กล่าวว่า การคิดแบบองค์รวม คือ การคิดแบบมองรอบด้านทั้งในภาพระยะไกล และใกล้ เพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยก่อนการตัดสินใจ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างกระบวนการเรียนรู้เมตาคอกนิชันที่เชื่อได้ว่าสามารถนำมาสู่การพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงระบบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ McKim, J.A (2020 : 38-47) Moriya (2015) Federica (2018) และอมรรัตน์ เฉยงาม (2550)

4. ผลการประเมิน ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปราย 4 ประเด็น คือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู พบว่าการเรียนเป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ที่มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เน้นการเรียนทฤษฎีควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ และใช้คำพูดที่ไม่เป็นวิชาการมากนัก เหมาะสมกับการเรียนรู้ โดยมีผู้สอน หรือ ผู้เชี่ยวชาญ คอยให้คำปรึกษาอยู่ข้าง ๆ เพื่อไขข้อสงสัยในขณะลงมือปฏิบัติจริง (อรอุมา รุ่งเรืองวณิชกุล, 2556) สอดคล้องกับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู พบว่าการเรียนเป็นกลุ่มย่อยที่มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เน้นการเรียนทฤษฎีควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ และใช้คำพูดที่ไม่เป็นวิชาการมากนัก เหมาะสมกับการเรียนรู้ โดยมีผู้สอน หรือ ผู้เชี่ยวชาญ คอยให้คำปรึกษาอยู่ข้าง ๆ เพื่อไขข้อสงสัยในขณะลงมือปฏิบัติจริง (จุไร อภัยจิรรัตน์, 2555 : 19-31)

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู พบว่าองค์ประกอบของโปรแกรมที่ประกอบด้วย 1.วัตถุประสงค์ 2.ผู้เรียน 3.ผู้สอน 4.เนื้อหาสาระ 5.กิจกรรมการเรียนรู้ 6.ระยะเวลา 7.แหล่งความรู้และสื่อสารสอน และ 8.การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม (Boyle, 1981)

ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู พบว่ารูปแบบการเรียนรู้นี้สามารถเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบให้กับครูได้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาปัจจัย เงื่อนไข ของการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครูไปใช้ พบว่า ปัจจัยที่สำคัญในการนำรูปแบบการเรียนรู้ไปใช้คือ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม มีความเหมาะสม ส่วนเงื่อนไขของการนำรูปแบบการเรียนรู้ไปใช้ด้านผู้เรียน หากผู้เรียนไม่มีความพร้อม ไม่มีการเตรียมตัวและไม่ต้องการเรียนรู้ ก็จะไม่ทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นมาได้ ด้านประสบการณ์ของผู้เรียน ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนสะท้อนการเรียนรู้ได้ดี ด้านพื้นฐานการศึกษาของผู้เรียน ด้านเวลาในการเรียนรู้ ด้านปัญหาส่วนตัวของผู้เรียน การมีปัญหาส่วนตัวที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน จะมีผลต่อการเรียนรู้ และด้านคุณสมบัติของผู้สอน สามารถสร้างบรรยากาศที่อบรมในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเปิดใจยอมรับและมีการสะท้อนคิดได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ควรให้ความสำคัญกับการบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบ โดยใช้แนวคิดเมตาคอกนิชัน ด้วยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น โดยสามารถนำกิจกรรมต่าง ๆ ไปปรับและประยุกต์ให้เหมาะสมกับโรงเรียนภาครัฐ เอกชน และนโยบายขององค์กรหรือหน่วยงานของตนเอง

2. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณากระบวนการเสริมสร้างความสามรถในการคิดเชิงระบบ โดยให้มีการลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรม ตลอดจนมีการสะท้อนความคิด เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการรายรับ-รายจ่าย เงินออม ของครู

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครู ที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งกระบวนการ

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดเชิงระบบสำหรับครูที่มีปัญหาหนี้สินปกติ และครูที่มีปัญหาหนี้สินสูง

เอกสารอ้างอิง

จุฑา เทียนไทย. (2548). *การจัดการเชิงกลยุทธ์.* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จุไร อภัยจิรรัตน์. (2555). ผลของวิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาการพยาบาลเด็กของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย. *วารสารพยาบาลสภากาชาดไทย*. 5 (1), 19-31.

ชัชวาล ชุมรักษา. (2558). การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง รายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับนิสิตสาขาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. *วารสารศึกษาศาสาตรมหาวิทยาลัยทักษิณ*. 15 (1), 56-69.

นลินทิพย์ พิมพ์กลัด. (2560). แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*. 12 (2), 92-105.

มนัสวาสน์ โกวิทยา. (2551). *การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมสำหรับผู้นำเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มรกต วงศ์อรินทร์. (2563). *ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมน้อมเกล้าสมุทรปราการ.* วิชาค้นคว้าอิสระ. สาขาวิชาการบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศิริวรรณ คงศิลา. (2552). *ภาวะหนี้สินของข้าราชการกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาข้าราชการกรุงเทพมหานครสังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน ทวีวัฒนา และบางกอกน้อย.* งานวิจัยเฉพาะเรื่อง เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อมรรัตน์ เฉยงาม. (2550). *การศึกษากระบวนการเมตาคอกนิชัน ผ่านการสื่อสารด้วยเว็บล็อกในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.* ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาโสตทัศนศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Bloom, B.S. (1961). *Taxonomy of Education objectives.* New York: David Mckey Company.

Boyle, Patrick, G. (1981). *Planning Better Program*. New York: Mc Graw Hill Book Company.

Bumen, T.N. (2007). Effect of the Original Versus Revised Bloom's Taxonomy on Lesson Planning Skills: A Turkish Study Among Pre-Service Teachers. *Review of Education.* 53, 6.

C., Kriengsak. (2019). *Analytical thinking.* Bangkok.

Elder, L., & Paul, R. 2010. *The Thinker's Guide to Analytic Thinking.* Dillon Beach, CA: The Foundation of Critical Thinking.

Federica. 2018. *Developing a Systems Thinking Integration Approach for Robust Learning. ASEE annual Conference & Exposition*, American Society for Engineering Education. In Undergraduate Engineering Courses.

Justice, C., Rice, J., Roy, D., Hudspith, B., and Jenkins, H. (2009). Inquiry-based learning in higher education: adminitrators' perspectives on integrating inquiry pedagogy in to cirricurum. *Higher Education*. 58, 841-855.

Marton, F. and Booth, S. (1997). *Learning and Awareness.* New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates

McKim, J.A. (2020). "Metacognition, Systems Thinking, and Problem-Solving Ability in School-Based Agriculture, Food, and Natural Resources Education." *Advancements in Agricultural Development*. 1 (1), 38-47.

Moriya. (2015). The impact of metacognitive instruction and explicit teaching system thinking on the biological core concept Homeostasis understanding. *Online*. Retrieved April 19, 2021. from: https://education.biu.ac.il/sites/education/files/shared/morbaryosef Moriya _.pdf.

Tingsa, C., Jaigla, A., Tamuang, S. and Supasorn, S. (2018). Twelfth Grade students' achievement and problemsolving ability on properties and reactions of organic compounds from learning by using inquiry incorporated with problem-based learning (in Thai). *Journal of Science and Science Education.* 1 (1), 97-108.

บุพปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม ระดับ 3 ดาวในประเทศไทย

The First Factor Affected the Firm Performance of Three Star Hotel Businesses in Thailand

กัมปนาท บูรณะบัญญัติ และ อนงค์ ไต่วัลย์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Kumpanart Buranbunyat and Anong Taiwan

Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Thailand

Corresponding Author, E-mail: KUMPANART-B@rmutp.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) กระบวนการจัดการ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาวในประเทศไทย 2) ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) กระบวนการจัดการ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาวในประเทศไทย และ 3) ตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแปร ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของบุพปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาวในประเทศไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยคือพนักงานในระดับผู้บริหารหรือพนักงานในระดับหัวหน้างานขึ้นไปที่ปฏิบัติงานในธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาวในประเทศไทย จำนวน 271 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ทำการตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าระหว่าง 0.757 ถึง 0.938 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสถิติเชิงพรรณนา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM)

พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่า Chi-Square =230.15, df=107, Relative Chi-Square=2.15, GFI=.90, NFI=.92, TLI=.94, CFI=.95, RMSEA=.06 และ RMR=.01 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าตัวแปร มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) กระบวนการจัดการ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงาน และตัวแปรมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) กระบวนการจัดการ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานผ่านการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

* วันที่รับบทความ : 16 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 20 เมษายน 2567; วันตอบรับบทความ : 22 เมษายน 2567

Received: April 16 2024; Revised: April 20 2024; Accepted: April 22 2024

คำสำคัญ: โมเดลสมการโครงสร้าง; ธุรกิจโรงแรม; ผลการดำเนินงาน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the standard levels of Amazing Thailand Safety & Health Administration (SHA), management processes, entrepreneurial characteristics, competitive advantages and performance of three Star hotel businesses in Thailand, 2) to study the causal relationship of the Amazing Thailand Safety & Health Administration (SHA), management processes, entrepreneurial characteristics and creating competitive advantage influencing the performance of three Star hotel businesses in Thailand and 3) to investigate the consistency of variables and causal relationships of factors influencing the performance of three Star hotel businesses in Thailand with empirical data. This was quantitative research. The sample group consisted of 271 executives or supervisors and above in three Star hotel businesses in Thailand. The tool used was a questionnaire. Reliability values from Cronbach's alpha coefficient were between 0.757 and 0.938. Data were analyzed using descriptive statistics, Pearson correlation coefficients, and structural equation modeling (SEM).

The findings revealed that the model was consistent with the empirical data and Chi-Square =230.15, df=107, Relative Chi-Square=2.15, GFI=.90, NFI=.92, TLI=.94, CFI=.95. , RMSEA=.06 and RMR=.01 The hypothesis results revealed that the variables of Amazing Thailand Safety & Health Administration (SHA), management processes, entrepreneurial characteristics, and competitive advantage had a direct influence on performance and the variables of Amazing Thailand Safety & Health Administration (SHA), management process, and entrepreneurial characteristics had an indirect influence on performance by competitive advantage.

Keywords : Structural equation model; Hotel business; Firm performance

บทนำ

ธุรกิจโรงแรมถือเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญในทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ในช่วงปี 2563 ที่ผ่านมาภาคธุรกิจโรงแรมต้องเผชิญกับวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้อัตราการเข้าพักเฉลี่ยทั่วประเทศลดลงมากกว่า 35% และอัตราราคาที่พักเฉลี่ยต่อห้องที่ขายลดลงมากกว่า 55% (วุทธิชัย ลิ้มอรุโณทัย และคณะ, 2565 : 2524) ส่งผลต่อรายได้และผลประกอบการที่ลดลงทำให้โรงแรมหลายแห่งต้องปิดกิจการ แม้ว่าปัจจุบันจะผ่านพ้นวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปแล้วก็ตาม ผลกระทบดังกล่าวยังคงมีผลต่อเนื่องในระยะยาวกับภาคธุรกิจโรงแรม ในปี 2566 รายได้จากกลุ่มธุรกิจโรงแรมมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น แต่อัตราการเข้าพักเฉลี่ยทั้งปียังคงมีอัตราเฉลี่ยน้อยกว่าเมื่อเทียบกับช่วงก่อนที่จะเกิดการแพร่ระบาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับกลุ่มโรงแรมที่อยู่ในระดับ 3 ดาว เกิดสภาวะการแข่งขันที่สูงมากขึ้น ผู้ประกอบการโรงแรมกลุ่มระดับ 3 ดาวส่วนใหญ่นั้นคือกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง (SME) และขนาดย่อม (sSME) ซึ่งถือเป็นกลุ่มสำคัญในระบบโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ เพราะสามารถสร้างความหลากหลายให้กับระบบเศรษฐกิจ ทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกในการใช้บริการมากขึ้น ตอบสนองต่อไลฟ์

สไตล์ที่หลากหลายและงบการเดินทางที่มีอย่างจำกัด ทำให้เกิดการจ้างงานและการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจในส่วนภูมิภาคต่างๆ จากผลการสำรวจพบว่าโรงแรมที่อยู่ในระดับ 3 ดาวมีอัตราการเข้าพักอยู่ในระดับที่ทรงตัว และการปรับราคาห้องพักสามารถทำได้อย่างจำกัด มีสัดส่วนจำนวนเพียง 31%เท่านั้นที่สามารถปรับราคาเฉลี่ยต่อวันได้สูงกว่าช่วงก่อนที่จะเกิดการแพร่ระบาด (สมาคมโรงแรม, 2566 : 3) นอกจากนั้นยังต้องเผชิญกับปัญหาการแบกรับต้นทุนที่เพิ่มขึ้นของกิจการ รวมทั้งการปรับขึ้นของดอกเบี้ยเงินกู้ ปัญหาการพัฒนากลยุทธ์การจัดการและรูปแบบการให้บริการด้านความปลอดภัยสุขอนามัยที่ยังไม่มีมาตรฐานเพียงพอ จากความสำคัญและสภาพปัญหาของธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาว ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับบุพปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมภายหลังจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ธุรกิจโรงแรมส่วนใหญ่ตระหนักและให้ความสำคัญประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) 2) กระบวนการจัดการ 3) คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ 4) การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยสามารถอธิบายดังนี้ ปัจจุบันพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยให้ความสำคัญกับความปลอดภัยด้านสุขภาพและอนามัย (Health and Hygiene) การเลือกใช้บริการที่พักจึงให้ความสำคัญกับที่พักที่ได้การรับรองมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) โดยผู้ให้บริการที่พักต้องสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติการในทุกส่วนงานให้มีความเป็นมาตรฐานสากลและเน้นความปลอดภัยด้านสุขอนามัยเป็นหลัก (ณัฐชานันท์ สิริปิยพัทธ์, 2565 : 22-25) มีหลักสำคัญอันได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานและการจัดเตรียมความพร้อมพนักงาน การรับรองด้านความปลอดภัยเพื่อให้ลูกค้ารับรู้ว่าสถานประกอบการและการให้บริการมีความสะอาดปลอดภัยเพียงพอ สามารถสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ นอกจากนี้ยังต้องมีนโยบายและข้อกำหนดที่นำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริงในทุกส่วนงาน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าและช่วยเพิ่มโอกาสที่ลูกค้าจะเข้ามาใช้บริการเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นกระบวนการจัดการถือเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่ธุรกิจโรงแรมต้องให้ความสำคัญ เพราะการบริหารจัดการที่ดีจะส่งผลให้ธุรกิจมีความสามารถในการแข่งขันและสร้างผลกำไร โดยมีหลักที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ การวางแผนเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารต้องใช้ในการพิจารณาตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายโครงการ และแนวทางปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (กุลนัดดา สายสอน, 2561 : 84) ต่อมาคือการจัดการองค์กรเป็นกระบวนการในการจัดการโครงสร้างองค์กร การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบทำให้เกิดการเชื่อมต่องานอย่างเป็นระบบและช่วยจัดสรรทรัพยากรที่มีเพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด (จิราภรณ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์ และพจนา จันทรภาส, 2558 : 12-15) นอกจากนั้นธุรกิจโรงแรมเป็นธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับงานบริการ ทำให้ทรัพยากรบุคคลถือเป็นสิ่งสำคัญอันดับต้นๆ ในการดำเนินธุรกิจ การจัดการพนักงานจึงเป็นอีกส่วนหนึ่งที่มีหน้าที่สำคัญ ตั้งแต่การคัดสรรบุคคลากร การฝึกอบรม การควบคุมดูแล ตลอดจนการประเมินผลภายใต้กฎเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดไว้ และสิ่งสำคัญอีกประการคือผู้บริหารหรือหัวหน้างานต้องมีองค์ความรู้ด้าน

พฤติกรรมของพนักงานเพื่อนำไปสู่วิธีการจูงใจโน้มน้าวให้พนักงานทุ่มเทให้กับองค์กร เกิดแรงพลักดันมุ่งมั่นที่จะทำให้งานบรรลุตามเป้าหมาย สุดท้ายกระบวนการควบคุมจะทำหน้าที่ในการควบคุมการปฏิบัติงานทั้งหมดให้เป็นไปตามแผนกลยุทธ์ที่ได้วางไว้ เพื่อให้องค์กรขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพ (Khit et al., 2022 : 518-519) นอกจากนั้นเมื่อธุรกิจโรงแรมต้องเผชิญกับวิกฤตปัญหาและอุปสรรค การที่องค์กรจะอยู่รอดและสามารถแข่งขันได้นั้น ผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่ดี ประกอบด้วยด้านความมีนวัตกรรม ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาการให้บริการรูปแบบใหม่ๆ มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ร่วมกันเพื่อตอบสนองต่อไลฟ์สไตล์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของลูกค้า ด้านความกล้าเสี่ยง ผู้บริหารต้องกล้าตัดสินใจในการดำเนินงานในสภาวะที่ไม่แน่นอน ซึ่งอาจประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวโดยต้องยอมรับความเสี่ยงได้และมีแผนรองรับ สุดท้ายคุณลักษณะด้านการแข่งขันเชิงรุก ผู้บริหารต้องมีความทุ่มเท มุ่งมั่นในการผลักดันธุรกิจให้เหนือกว่าคู่แข่งในตลาด เพื่อให้เกิดผลกำไรและทำให้ธุรกิจอยู่รอด และปัจจัยสุดท้ายคือการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องให้ความสำคัญ เพราะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ธุรกิจโรงแรมอยู่รอด (ศศินิภา ศรีกัลยานิวาท, 2565 : 221-224) การใช้กลยุทธ์การสร้างความแตกต่างเป็นสิ่งทีจะทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่โดดเด่นเหนือกว่าคู่แข่ง ทำให้เกิดการนึกถึงเพื่อนำไปสู่การสร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นให้กับลูกค้า จนสร้างทัศนคติที่ดีต่อตราสินค้าของโรงแรมและเกิดความภักดีในตราสินค้า (Brand Loyalty) ส่วนการใช้กลยุทธ์การมุ่งเน้นตลาดเฉพาะกลุ่มช่วยนำเสนอการบริการไปยังลูกค้าเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ ช่วยหลีกเลี่ยงการแข่งขันกับแบรนด์และกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ สุดท้ายการใช้กลยุทธ์ผู้นำด้านต้นทุน การลดต้นทุนที่ไม่จำเป็นหรือลดความสูญเปล่าที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานช่วยในการสร้างผลกำไรที่สูงขึ้น

จากสภาพการแข่งขันในธุรกิจโรงแรมที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบัน กลุ่มธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาว จำเป็นต้องมีกลยุทธ์และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ทำให้ผลการดำเนินงานขององค์กรเกิดกำไรและทำให้ธุรกิจอยู่รอดได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาในเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) กระบวนการจัดการ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการและการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของธุรกิจ ที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาวในประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) กระบวนการจัดการ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาวในประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) กระบวนการจัดการ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาวในประเทศไทย

3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแปร ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของบุพปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาวในประเทศไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ทำการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและทำการสร้างแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural equation modelling : SEM) ซึ่งเป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้สำหรับการตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal relationship) และยืนยันผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อให้การวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมายไว้

กลุ่มตัวอย่าง คือพนักงานในระดับผู้บริหาร หรือพนักงานในระดับหัวหน้างานขึ้นไปที่ปฏิบัติงานในธุรกิจโรงแรมที่ได้รับรองมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวระดับ 3 ดาวจาก 60 โรงแรม จำนวน 271 คน โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) กลุ่มตัวอย่างได้จากการกำหนดค่าอัตราส่วนตัวอย่างต่อตัวแปรอัตราส่วนการสังเกตขั้นต่ำที่ 10:1 หรือ 20:1 ตามกฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) ตามข้อเสนอของ (Schumacker, R. E. and Lomax, R. G., 2010 : 211) และ (Hair et al., 2014 : 115) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีตัวแปรที่สังเกตได้ในแบบจำลอง 17 ตัวแปร จำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำจึงคิดเป็น 170 ถึง 340 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนสำหรับข้อคำถามระดับความคิดเห็นโดยใช้มาตรวัดแบบการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยใช้ค่าเฉลี่ยแบบช่วงอันตรภาคชั้น (Class Interval) แบ่งเป็น 5 ระดับโดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 99-100)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ระดับคะแนน	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ระดับคะแนน	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ระดับคะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน	1	คะแนน

ผู้วิจัยได้สืบค้นและพัฒนาข้อคำถามในหัวข้อต่างๆ ดังนี้ มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) กระบวนการจัดการ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และผลการดำเนินงาน จากนั้นทำการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย จากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง 0.86 ถึง 1.00 ซึ่งมากกว่า 0.50 ถือว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา และมีความตรงเชิงเนื้อหา (Kline, Rex B., 2016 : 94) และผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หรือความสอดคล้องภายในด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) จากการนำไป ทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง และผลจากการตรวจสอบ ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรที่สังเกตได้จำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.757 ถึง 0.938 ซึ่งมากกว่า 0.70 ถือว่าผ่านเกณฑ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ในการอธิบายหรือบรรยายคุณสมบัติ หรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูล และตัวแปรที่ทำการศึกษาตามปัจจัยด้านคุณลักษณะของแต่ละกลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

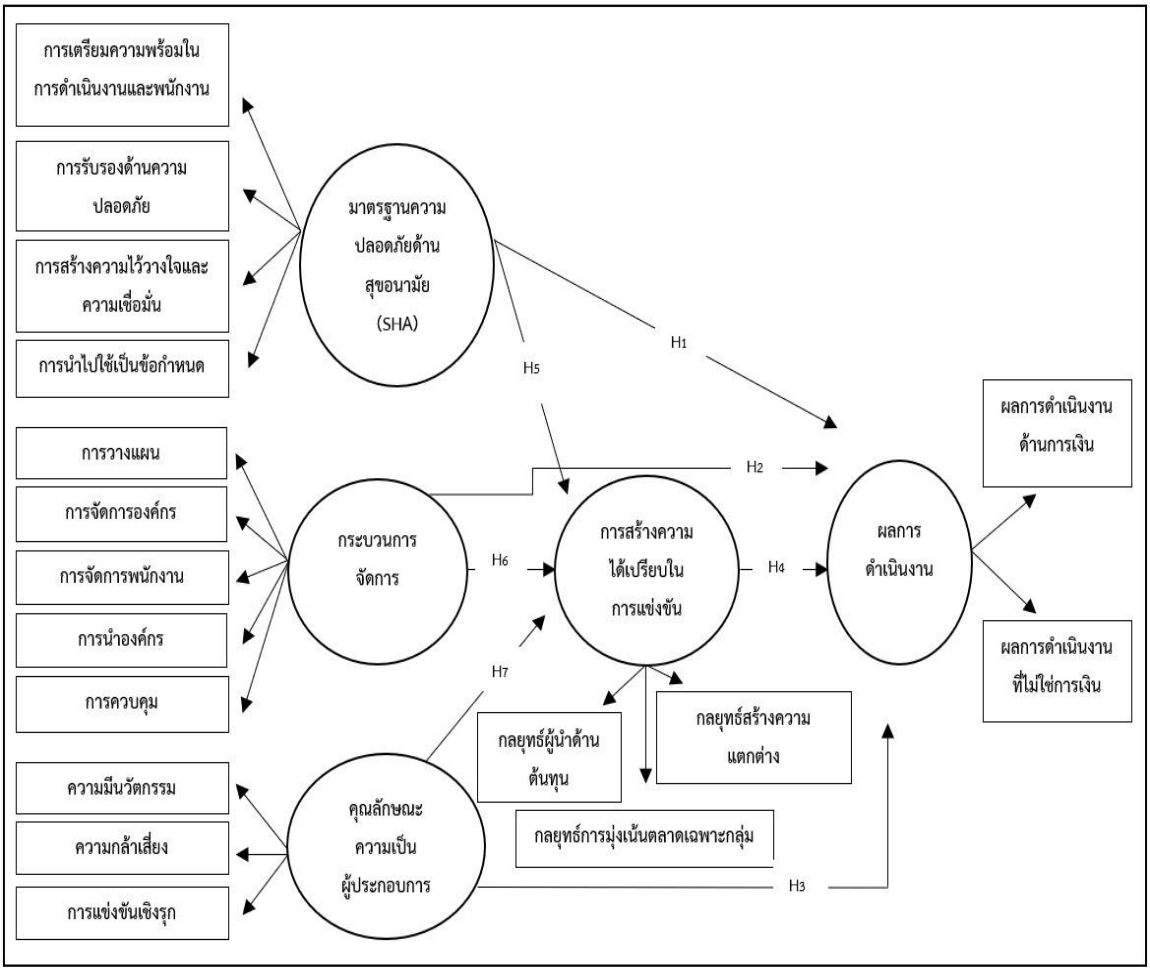
- การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับในการทำงาน และระยะเวลาในการทำงาน ใช้ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

- การวิเคราะห์ตัวแปรที่ทำการศึกษาด้วยค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนาโมเดลสมมติฐาน ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient)

2. วิเคราะห์การสร้างแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) กระบวนการจัดการ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาวในประเทศไทย กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual framework) โดยผู้วิจัยทำการทบทวน วรรณกรรมงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) กระบวนการจัดการ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาวในประเทศไทย มีรายละเอียดดังนี้

1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย มากที่สุด คือ ด้านการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานและพนักงาน ($\overline{x}$ = 4.42, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ ด้านการสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่น ($\overline{x}$ = 4.34, S.D. = 0.68) ด้านการนำไปใช้เป็นข้อกำหนด ($\overline{x}$ = 4.31, S.D. = 0.63) และด้านการรับรองด้านความปลอดภัย ($\overline{x}$ = 4.30, S.D. = 0.67)

2) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการ มากที่สุด คือ ด้านการจัดการองค์กร ($\overline{x}$ = 4.48, S.D. = 0.47) รองลงมาคือ ด้านการนำองค์กร ($\overline{x}$ = 4.46, S.D. = 0.47) ด้านการควบคุม ($\overline{x}$ = 4.44, S.D. = 0.49) ด้านการจัดการพนักงาน ($\overline{x}$ = 4.42, S.D. = 0.48) และด้านการวางแผน ($\overline{x}$ = 4.35, S.D. = 0.54)

3) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ มากที่สุด คือ ด้านความมีนวัตกรรม ($\overline{x}$ =4.38, S.D.= 0.55) รองลงมาคือ ด้านการแข่งขันเชิงรุก ($\overline{x}$ = 4.20, S.D. = 0.69) และด้านความกล้าเสี่ยง ($\overline{x}$ = 4.16, S.D. = 0.66)

4) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน มากที่สุด คือ การใช้กลยุทธ์ความแตกต่าง ($\overline{x}$ =4.45, S.D.= 0.48) รองลงมาคือ การใช้กลยุทธ์ผู้นำด้านต้นทุน ($\overline{x}$ = 4.37, S.D. = 0.54) และการใช้กลยุทธ์การมุ่งเน้นตลาดเฉพาะกลุ่ม ($\overline{x}$ = 4.32, S.D. = 0.58)

5) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน มากที่สุด คือ ด้านที่ไม่เกี่ยวกับการเงิน ($\overline{x}$ =4.25, S.D.= 0.59) รองลงมาคือ ด้านการเงิน ($\overline{x}$ = 4.13, S.D. = 0.61)

ผลการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร พบว่า ค่าเฉลี่ย (Mean) อยู่ระหว่าง 4.13 ถึง 4.48 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) อยู่ระหว่าง 0.47 ถึง 0.68 โดยในการทดสอบความปกติของข้อมูล (Normality) ค่าการกระจายที่สมมาตร (Skewness: SK) หรือค่าความเบ้ มีค่าอยู่ระหว่าง -1.49 ถึง -0.37 และค่าความสูงของการกระจาย (Kurtosis: KU) หรือค่าความโด่ง มีค่าอยู่ระหว่าง -0.92 ถึง 2.65 ซึ่งมีค่าตัวเลขอยู่ในช่วงเกณฑ์มาตรฐาน -3.0 ถึง 3.0 จึงสรุปได้ว่าตัวแปรสังเกตในโมเดลทั้ง 17 ตัวแปร มีการกระจายของข้อมูลแบบปกติ และมีความเหมาะสมในการนำไปใช้วิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง ตามที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติพรรณนาคุณลักษณะของตัวแปรสังเกตได้

ตัวแปร	$\bar{x}$	S.D.	MIN	MAX	SK	KU
1.การเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานและพนักงาน	4.42	0.59	2.67	5	-1.03	0.44
2.การรับรองด้านความปลอดภัย	4.30	0.67	2.33	5	-1.15	0.95
3.การสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่น	4.34	0.68	2	5	-1.49	2.08
4.การนำไปใช้เป็นข้อกำหนด	4.31	0.63	2.33	5	-0.89	0.46
5.การวางแผน	4.35	0.54	1.67	5	-1.09	2.13
6.การจัดการองค์กร	4.48	0.47	2	5	-1.18	2.65
7.การจัดการพนักงาน	4.46	0.47	3	5	-0.46	-0.63
8.การนำองค์กร	4.42	0.48	2.67	5	-0.37	-0.44
9. การควบคุม	4.44	0.48	2.67	5	-0.77	0.67
10.ความมีนวัตกรรม	4.38	0.55	1.67	5	-0.86	0.57
11.ความกล้าเสี่ยง	4.16	0.48	1.67	5	-0.88	0.57
12.การแข่งขันเชิงรุก	4.20	0.69	2	5	-0.81	0.72
13.การใช้กลยุทธ์ความแตกต่าง	4.45	0.48	3	5	-0.62	-0.92
14.การใช้กลยุทธ์ผู้นำด้านต้นทุน	4.37	0.54	2.67	5	-0.58	-0.75
15.การใช้กลยุทธ์การมุ่งเน้นตลาดเฉพาะกลุ่ม	4.32	0.58	2.33	5	-0.72	0.36
16.ด้านการเงิน	4.13	0.61	1.5	5	-0.71	1.00
17.ด้านที่ไม่เกี่ยวกับการเงิน	4.25	0.59	2.5	5	-0.50	-0.09

ผลการทดสอบค่าสถิติ KMO ซึ่งมีค่าไม่ควรต่ำกว่า 0.6 ซึ่งผลของค่าที่ได้ KMO = 0.934 สรุปได้ว่าข้อมูลมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้วิเคราะห์องค์ประกอบ Factor analysis และค่า Bartlett's Test of Sphericity ต้องมีค่า Sig < 0.05 (Hair et al., 2014 : 103) ซึ่งผลของค่าวิเคราะห์ที่ได้ Sig. = 0.000 สรุปได้ว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสมควรใช้เทคนิควิเคราะห์องค์ประกอบได้

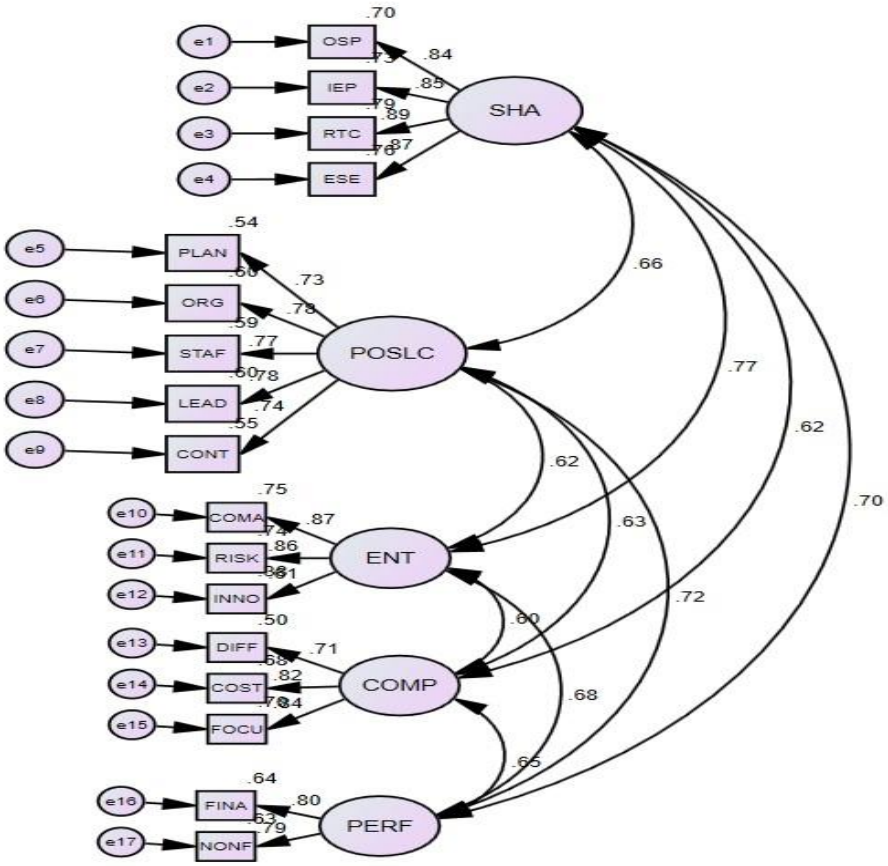
ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรสังเกตได้ ผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์เบื้องต้นระหว่างตัวแปรทั้งหมด 17 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้ผลตามที่แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

	OSP	ESE	RTC	IEP	PLAN	LEAD	ORG	STAF	CONT	INNO	RISK	COMA	DIFF	COST	FOCU	FINA	NONF
OSP	1																
ESE	.719**	1															
RTC	.705**	.769**	1														
IEP	.696**	.696**	.740**	1													
PLAN	.597**	.590**	.615**	.596**	1												
LEAD	.469**	.375**	.418**	.486**	.554**	1											
ORG	.447**	.426**	.425**	.489**	.631**	.610**	1										
STAF	.440**	.438**	.427**	.471**	.533**	.644**	.557**	1									
CONT	.389**	.464**	.417**	.468**	.517**	.546**	.608**	.603**	1								
INNO	.377**	.366**	.360**	.415**	.388**	.563**	.415**	.510**	.437**	1							
RISK	.526**	.608**	.525**	.549**	.445**	.373**	.351**	.443**	.391**	.493**	1						
COMA	.516**	.572**	.544**	.574**	.431**	.342**	.387**	.394**	.389**	.508**	.756**	1					
DIFF	.502**	.426**	.396**	.418**	.479**	.532**	.518**	.463**	.495**	.593**	.466**	.500**	1				
COST	.359**	.349**	.304**	.331**	.422**	.396**	.544**	.454**	.435**	.453**	.347**	.426**	.613**	1			
FOCU	.407**	.407**	.361**	.476**	.450**	.511**	.485**	.488**	.473**	.518**	.485**	.485**	.560**	.594**	1		
FINA	.425**	.389**	.310**	.408**	.418**	.474**	.461**	.497**	.395**	.537**	.425**	.432**	.558**	.455**	.501**	1	
NONF	.370**	.333**	.289**	.364**	.434**	.533**	.483**	.532**	.469**	.448**	.343**	.287**	.529**	.414**	.537**	.603**	1

จากตารางที่ 2 พบว่าตัวแปรสังเกตุได้ทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีขนาดค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.287 ถึง 0.769 และไม่มีคู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่า 0.80 โดยคู่ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมากมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ระหว่าง 0.01-0.30 จำนวน 2 คู่ คู่ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ระหว่าง 0.31-0.50 จำนวน 88 คู่ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ระหว่าง 0.51-0.70 จำนวน 41 คู่ และ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ระหว่าง 0.71-0.90 จำนวน 5 คู่ จึงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่าตัวแปรสังเกตได้ไม่มีความสัมพันธ์กันเอง

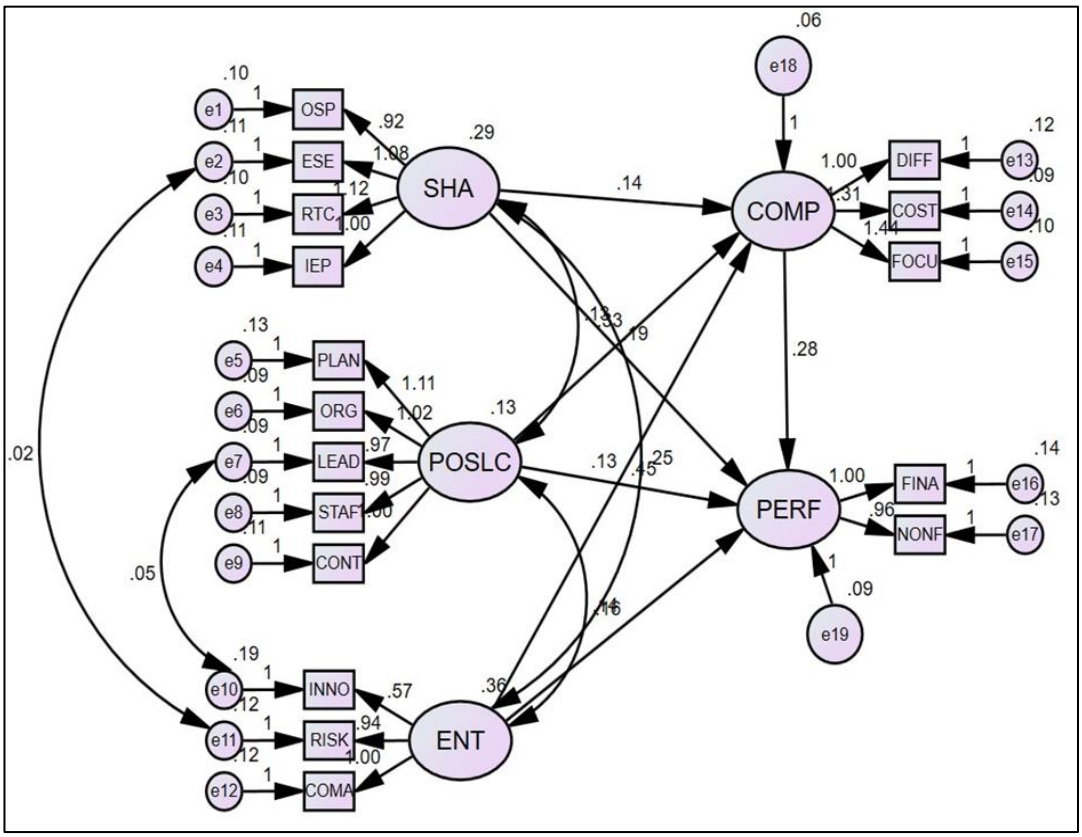
2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) กระบวนการจัดการ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาวในประเทศไทย โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ในการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปร องค์ประกอบในโมเดลการวิจัยจากโมเดลการวัด (Measurement Model) ทั้ง 5 โมเดล นำมาสร้างโมเดลแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรดังภาพที่ 2

รูปที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรองค์ประกอบในโมเดลการวิจัย

จากภาพที่ 2 ผลจากการทดสอบ CFA ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง พบว่า ตัวแปรแฝงทั้ง 5 ตัว ประกอบด้วย มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) กระบวนการจัดการ (POSLC) คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ (ENT) การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (COMP) และผลการดำเนินงาน (PERF) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

3. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแปร ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของบุพปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาวในประเทศไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการสร้างแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling :SEM) แบบจำลองนี้ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยนำตัวแปรที่ผ่านการวัดความเที่ยงตรงมาใช้ในการวิเคราะห์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพที่ 3

รูปที่ 3 การทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของแบบจำลองสมการโครงสร้าง

จากภาพที่ 3 พบว่า ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative Chi – Square) = 2.151 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index: CFI) = 0.958 ดัชนีวัดความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Tucker-Lewis Index: TLI) = 0.946 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: (GFI) = 0.907 ดัชนีวัดความสอดคล้องอิงเกณฑ์ (Normed Fit Index: NFI) = 0.924 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Square Error Approximation: RMSEA) = 0.065 และค่าดัชนีรากที่สองของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ (Root Mean Square Residua : RMR) = 0.015 ทุกค่าสถิติผ่านเกณฑ์

การทดสอบสมมติฐาน จากผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรสังเกตภายในและตัวแปรสังเกตภายนอก ผลการทดสอบอิทธิพลของตัวแปรแฝงที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่ามีอิทธิพลทุกเส้น สรุปผลสมมติฐานการวิจัยตามที่แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยตามสมมติฐาน 7 ข้อ

สมมติฐาน	รายการ	ผลการทดสอบ
(H1)	มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานขององค์กร	ยอมรับ (Accepted)
(H2)	กระบวนการจัดการมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานขององค์กร	ยอมรับ (Accepted)
(H3)	คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานขององค์กร	ยอมรับ (Accepted)
(H4)	การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานขององค์กร	ยอมรับ (Accepted)
(H5)	มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานขององค์กรผ่านการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน	ยอมรับ (Accepted)
(H6)	กระบวนการจัดการมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานขององค์กรผ่านการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน	ยอมรับ (Accepted)
(H7)	คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานขององค์กรผ่านการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน	ยอมรับ (Accepted)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) กระบวนการจัดการ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาวในประเทศไทย สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงให้เห็นว่าภายหลังจากผ่านพ้นวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ธุรกิจโรงแรมต้องให้ความสำคัญกับมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) เพื่อสร้างความเชื่อมั่น

ให้กับนักท่องเที่ยวซึ่งจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร ตามแนวคิดของ World travel & Tourism council (2020 : 1-6) หัวใจสำคัญของการฟื้นฟูการท่องเที่ยวให้กลับมา มีแนวปฏิบัติประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานและพนักงาน การรับรองด้านความปลอดภัย การสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ และการมีนโยบายและข้อกำหนดที่นำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริง โรงแรมที่มีการรับรองมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) จึงเป็นเป้าหมายในการใช้บริการอันดับต้นๆ ของลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ชนก สมควร และคณะ (2022 : 10-14) เรื่องการสร้างมาตรฐานและความเชื่อมั่นในการให้บริการของโรงแรม ขนาดเล็กในเขตกรุงเทพมหานคร หลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นอกจากนั้นมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) ยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานผ่านการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จัตตาร์พร กลางสวัสดิ์ และกันฑิมาลย์ จินดาประเสริฐ (2565 : 13-14) เรื่องการจัดการโรงแรมที่พักขนาดกลางแบบวิถีความปกติใหม่ (New Normal) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม แสดงให้เห็นว่าการจัดการโรงแรมโดยใช้มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) มีความสำคัญต่อลูกค้า โรงแรมจึงควรสร้างการรับรู้มาตรการความปลอดภัยควบคู่กับการตลาดซึ่งจะทำให้เกิดความสามารถในการแข่งขัน

กระบวนการจัดการ มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงให้เห็นว่าโรงแรมที่มีกระบวนการบริหารจัดการที่ดีจะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของโรงแรมประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรภัทร เกื้อชู และยุทธชัย ฮารีบิน (2564 : 9-11) ศึกษาเรื่องแนวทางกำหนดกลยุทธ์การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของอุตสาหกรรมโรงแรมในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 (COVID-19) พื้นที่ตำบลป่าตอง พบว่าองค์ประกอบของกระบวนการจัดการ การวางแผนเป็นบทบาทที่ผู้บริหารโรงแรมต้องใช้ในการวางแผนล่วงหน้าเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจ การพัฒนาแผนปฏิบัติการหรือขั้นตอนในการรองรับวิกฤติต่างๆ ควรมีอย่างน้อยสองถึงสามแผน ในส่วนการจัดการองค์กรเป็นวิธีการมอบหมายงานโดยฝ่ายบริหารต้องมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและมีการสื่อสารที่โปร่งใส ผู้บริหารต้องใช้เครื่องมือการทำงานร่วมกันในระดับสูงเพื่อทำให้เกิดการทำงานเป็นทีม สำหรับการจัดการพนักงานต้องให้ความสำคัญตั้งแต่กระบวนการสรรหา การคัดเลือก และการฝึกอบรม ผู้บริหารต้องจัดให้มีการฝึกอบรมพนักงานและพัฒนาทักษะภายในให้กับพนักงาน รวมถึงให้ความสำคัญกับสุขภาพของพนักงานด้วยการให้คำปรึกษาหรือการสรรหาผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพ ในส่วนของการนำองค์กรผู้บริหารต้องมีการสนับสนุนให้พนักงานทำงานให้บรรลุเป้าหมาย มีการจูงใจผู้อื่นให้ทำและดำเนินการโดยใช้หลายช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลภายในองค์กร และสุดท้ายต้องมีเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุมและประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งหมดซึ่งจะส่งผลให้ผลการดำเนินงานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นกระบวนการจัดการยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการ

ดำเนินงานผ่านการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยการวางแผน การจัดการองค์กร การจัดการพนักงาน การนำองค์กร และ การควบคุม ตัวแปรเหล่านี้ส่งผลให้องค์กรเกิดความสามารถในการปรับตัว ความยืดหยุ่นและความหลากหลายและนำไปสู่แนวทางการกำหนดกลยุทธ์การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงแรมที่มีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการจะทำให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฝนทิพย์ ฆารไสว และคณะ (2554 : 43-48) ที่ศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จของธุรกิจโรงแรมในจังหวัดภาคเหนือตอนล่างของไทย พบว่า คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการมีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจโรงแรม การที่จะทำให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะด้านความมีนวัตกรรมคือการมีความคิดริเริ่มเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อสร้างความได้เปรียบในตลาด คุณลักษณะถัดมาคือด้านความกล้าเสี่ยงคือความเต็มใจในการเข้าไปดำเนินธุรกิจที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ โดยมีการประเมินความเสี่ยงเพื่อหาความเสี่ยงในระดับที่สามารถรับได้ โดยมีเป้าหมายเพื่อมุ่งหวังผลกำไรทางธุรกิจ สุดท้ายด้านการแข่งขันเชิงรุกคือการแสวงหาโอกาส มุ่งมั่นและทุ่มเทเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจ นอกจากนั้นคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานผ่านการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุษฎี เทียมเทศ บุญมาสูงทรง และคณะ (2564 : 10-11) เรื่องอิทธิพลของการมุ่งเน้นการตลาดและการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการที่มีผลต่อความสามารถทางนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และผลการดำเนินงาน ทางการตลาด แสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบการที่มีคุณลักณะของความเป็นผู้ประกอบการจะสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและนำมาปรับใช้ในธุรกิจ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินธุรกิจประสบความสำเร็จ

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่าการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีความสอดคล้องกับการวิจัยของ Porter, Michael E, (1985 : 12-15) ตามทฤษฎีการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน แสดงให้เห็นว่าการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร และทำให้เกิดความสามารถที่เหนือกว่าคู่แข่งขัน โดยมีกลยุทธ์สำคัญ 3 อย่าง คือ การใช้กลยุทธ์ความแตกต่าง ธุรกิจโรงแรมต้องมีการนำเสนอสินค้าหรือบริการที่มีจุดเด่น สร้างความแตกต่าง และสร้างมูลค่าให้เกิดขึ้นในตัวของสินค้า จนทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าจนทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจสูงสุด การใช้กลยุทธ์ผู้นำด้านต้นทุน โรงแรมต้องมีการจัดการต้นทุนผลิตภัณฑ์หรือบริการให้มีระดับต้นทุนที่ต่ำกว่าคู่แข่งขัน หรือต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้เมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์ใช้สอยของสินค้าหรือบริการนั้นโดยยังคงรักษาระดับมาตรฐานไว้ และมีการบริหารจัดทรัพยากรต่างๆ ในการดำเนินการเป็นไปอย่างประหยัดคุ้มค่า และเกิดประสิทธิภาพ

สูงสุด การใช้กลยุทธ์การมุ่งเน้นตลาดเฉพาะกลุ่ม โรงแรมต้องมีการมุ่งเน้นในสินค้าหรือบริการให้กับกลุ่มตลาดอย่างเฉพาะเจาะจง (Niche Market) โรงแรมจะต้องเลือกส่วนของตลาดที่มีความสามารถที่จะทำกำไรได้สูง มีความต้องการของกลุ่มลูกค้าเฉพาะอย่างที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจากผู้ให้บริการรายอื่น เพื่อสร้างความพอใจและความผูกพันกับกลุ่มลูกค้า อาทิ กลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีรายได้สูง การมีสินค้าและบริการที่แยกเฉพาะเจาะจงทำให้สามารถตั้งราคาได้สูง เนื่องจากลูกค้าจำเป็นต้องซื้อจากธุรกิจที่มีและไม่ต้องการเสี่ยงซื้อจากผู้อื่นอีก

จากผลการวิจัย ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ด้านการเงินอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือผลการดำเนินงานด้านการเงินตามลำดับ โดยงานวิจัยออกแบบและพัฒนาผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมด้วยหลักการของ BSC ที่วัดทางด้านการเงินอันได้แก่ ผลกำไรที่เพิ่มที่มากขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา การเพิ่มขึ้นของรายได้ การเพิ่มขึ้นของส่วนแบ่งทางการตลาด และการดำเนินงานที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และวัดในส่วนที่ไม่ใช่ด้านการเงิน ได้แก่ การนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานและการบริการ การมีส่วนร่วมในการนำเสนอความรู้แนวคิดและข้อเสนอแนะร่วมกันของพนักงานเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน เรื่องของภาพลักษณ์และชื่อเสียงในคุณภาพการบริการและสุดท้ายการให้ความสำคัญกับคำติชม การแสดงความคิดเห็น และการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนของลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kaplan, Robert S. and Norton David P, (1992 : 75-77) การวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจในปัจจุบันต้องมีการวัดในหลากหลายด้าน โดยมีการวัดผลทั้งทางด้านการเงินและไม่ใช่ทางด้านการเงิน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงาน ดังนั้นผลการดำเนินงานขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารของธุรกิจโรงแรมทราบถึงผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา และใช้ประกอบการวางแผนการดำเนินงานในอนาคตของภาคธุรกิจ ธุรกิจจึงต้องมีการวัดผลที่ครอบคลุม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ภาคธุรกิจโรงแรมควรนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารธุรกิจโรงแรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารโรงแรมสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวางแผนต่อยอด และกำหนดนโยบายของธุรกิจโรงแรม โดยผู้บริหารธุรกิจโรงแรมควรมีการพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ธุรกิจสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และมีผลการดำเนินงานที่ได้มาตรฐาน มีการเจริญเติบโตและสามารถดำรงอยู่ในระบบธุรกิจอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว หรือหน่วยงานของภาครัฐ ควรส่งเสริมและให้การสนับสนุน ในการพัฒนาศักยภาพทางการแข่งขันของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทยให้เกิดความเป็นมาตรฐานทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ และมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ศึกษาและต่อยอดการพัฒนา

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1) ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกช่วยยืนยันผลการวิจัย สามารถสร้างความน่าเชื่อถือและเพิ่มน้ำหนักในการวิจัยมากยิ่งขึ้น

2) ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในโรงแรมระดับอื่นๆ ที่มีความแตกต่างกันประกอบ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบและทำให้ได้ข้อมูลที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะในกลุ่มธุรกิจโรงแรมระดับ 3 ดาว

3) ตัวแปรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) กระบวนการจัดการ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งยังคงมีอีกหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานและควรศึกษาเพิ่มเติม เช่น นวัตกรรมบริการ การมุ่งเน้นการตลาด เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กุลนัดดา สายสอน. (2561). กระบวนการจัดการที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิผลขององค์การสำหรับธุรกิจก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารสยามวิชาการ*. 19 (2), 79-95.

จัตตาร์พร กลางสวัสดิ์ และกันฑิมาลย์ จินดาประเสริฐ. (2565). การจัดการโรงแรมที่พักขนาดกลางแบบวิถีความปกติใหม่ (New Normal) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*. 4 (6), 1-15.

จิราภรณ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์ และ พจนา จันทรภาส. (2558). *แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารและการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารระดับต้นในการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.* วิทยานิพนธ์สาขาบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.

ณัฐชานันท์ สิริปิยพัทธ์. (2565). *แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ในช่วงวิกฤตโควิด-19.* วิทยานิพนธ์ปริญญาเคหพัฒนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการพัฒนาที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์. ภาควิชาเคหการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

ดุษฎี เทียมเทศ บุญมาสูงทรง, ฉัตรชัย อินทสังข์, สุวัฒนา ตุ้งสวัสดิ์ และ ปฏิมา ถนิมกาญจน์. (2564). อิทธิพลของการมุ่งเน้นการตลาดและการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการที่มีผลต่อความสามารถทางนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และผลการดำเนินงาน ทางการตลาด. *วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ*. 8 (1), 1-14.

ธีรภัทร เกื้อชู และ ยุทธชัย ฮารีบิน. (2564). แนวทางกำหนดกลยุทธ์การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของอุตสาหกรรมโรงแรมในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน่า2019 (COVID-19) พื้นที่ตำบลป่าตอง จังหวัดภูเก็ต. *การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ครั้งที่ 14* (หน้า 66-78). อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวิริยาสาส์น.

ฝนทิพย์ ฆารไสว, ณัฐเชษฐ์ พูลเจริญ และไว จามรมาน. (2555). การศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จของธุรกิจโรงแรม ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่างของไทย. *วารสารวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรสวร*. 7 (1), 39-50.

พิมพ์ชนก สมควร, วีระ วีระโสภณ และ บัว ศรีคช. (2565). การสร้างมาตรฐานและความเชื่อมั่นในการให้บริการของโรงแรมขนาดเล็กในเขตกรุงเทพมหานคร หลังสถานการณ์การแพร่ระบาด ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. *Journal of SaengKhomKham Buddhist Studies*. 7 (2), 247-262.

วุทธิชัย ลิ้มอรุโณทัย, อภิชญา พิภวากร และ วชิราภรณ์ จีระว่องวิทย์. (2565). แนวทางการปรับตัวของธุรกิจโรงแรมภายหลังวิกฤตโควิด19 ด้วยการยกระดับสู่อุตสาหกรรมเชิงสุขภาพ. *การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 14* (หน้า 2522-2534). นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ศศินิภา ศรีกัลยานิวาท. (2565). *ความสามารถเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมขนาดเล็กในประเทศไทย.* วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สมาคมโรงแรมไทย. (2567). ผลสำรวจความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการที่พักแรม เดือน ธันวาคม 2566. *ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการที่พักแรม* (Hotel Business Operator Sentiment Index), หน้า 1-4.

World travel & Tourism council. (2020). LEADING GLOBAL PROTOCOLS FOR THE NEW NORMAL. *Online.* Retrieved November 30, 2023. from : https://wttc.org/initiatives/crisis-preparedness-management-recovery/safetravels-global-protocols-stamp

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J. & Anderson, R. E. (2014). *Multivariate data analysis*. London: Pearson Education Limited.

Kaplan, R. S. & Norton, D. P. (1992). The Balanced Scorecard - Measures that Drive Performance. *Harvard. Business Review.* 70 (1), 71-79.

Khit, M. T., Thanabordeekij, P. & Leurcharusmee, S. (2023). The Adaptation of Small and Medium-Sized Enterprises from an Incident of COVID-19: A Psychological Case Study of Myanmar. *Journal for Re Attach Therapy and Developmental Diversities,* 6(6), 510-522.

Kline, R. B. (2016). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling.* New York: The Guilford Press.

Porter, M. E. (1985). *The Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance.* New York: The Free Press.

Schumacker, R. E. & Lomax, R. G. (2010). *A beginner's Guide to Structural Equation Modeling.* New York: Taylor and Francis Group.

วิวัฒนาการลังกาสิบโหฉบับต่างๆในมณฑลยูนนานสาธารณรัฐประชาชนจีน

Development of different versions of ten-head king Lanka in Yunnan Province, People's Republic of China

Haihua Zhao, บุญเหลือ ใจมโน,
ขนิษฐา ใจมโน และ เจือง ธิ หั่ง
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Haihua Zhao, Boonlue Chaimano,
Kanita Chaimano and Truong Thi Hang
Lampang Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail:1056062986@qq.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งการศึกษาการวิวัฒนาการลังกาสิบโหฉบับต่างๆในมณฑลยูนนานสาธารณรัฐประชาชนจีน ในด้านเนื้อเรื่องแตกต่างเพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์นิทานพระรามในภูมิภาค วิพัฒนาลังกาสิบโหในยูนนานที่จีนและสาเหตุที่นิทานพระรามจีนเกิดมีสำนวนต่างๆ ผ่านกระบวนการแปร ในการศึกษาพบว่าปัจจุบันนี้ลังกาสิบโหในมีทั้งหมด 8 ฉบับ นิทานพระรามติดพุทธศาสนาเผยแพร่กระจายในอาเซียนจนเข้าถึงยูนนานที่จีนมีความแตกต่างกัน ผู้แต่งชาวไตได้มีการดัดแปลงในแต่ละสมัยและแต่ละถ้องถิ่น จนให้เกิดมีการจบเรื่องเป็นโศกนาฏกรรม และได้ปรับให้เข้ากับสังคม ประเพณีและวัฒนธรรมชาวไต จึงทำให้นิทานพระรามที่แพร่กระจายจากอินเดียเข้ามายูนนานประเทศจีนมีบทเรื่องผิดแผกกันไป

คำสำคัญ: วิวัฒนาการ; วรรณกรรม; ลังกาสิบโห; รามายณะ

Abstracts

This study intent to study the different evolution of ten-head king Lanka in Yunnan Province, People's Republic of China. In terms of story, the story is different to show the relationship between Rama's tales in the region. The development of ten-head king Lanka in Yunnan in China and the reason why the Chinese story of Rama was born has various expressions. Through the transformation process in the study, it was found that at present there are a total of 8 different editions of the ten-head king Lanka. The stories of Rama, who were attached to Buddhism, spread throughout ASEAN to Yunnan of China. Dai authors have adapted it in each period and each region. There is also a tragic version produced. Version changes adapted to society Dai tradition and culture. As a result, the story of Rama that spread from India into Yunnan China has a different story.

* วันที่รับบทความ : 4 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 18 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 22 มกราคม 2567
Received: January 4 2024; Revised: January 18 2024; Accepted: January 22 2024

Keywords: Evolution; Literature; Ten-Head King Langa; Ramayana

บทนำ

รามายณะเป็นมหากาพย์อันยิ่งใหญ่ของชาวอินเดีย เป็นตำนานชิ้นหนึ่งที่คงอยู่คู่กาลเวลามาเนิ่นนาน ทั้งยังเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในฐานะวรรณกรรมอันยิ่งใหญ่ของโลก รามายณะเป็นวรรณคดีที่มีการดัดแปลง เล่าใหม่ และแพร่หลายไปในหลายภูมิภาคของเอเชีย โดยแตกละที่มีเนื้อหาแตกต่างกันไป และเกิดมีการเรียกชื่อเรื่องแตกต่างกันไปด้วย แต่เป็นมีเนื้อเรื่องคล้ายกันว่าการทำศึกสงครามระหว่างฝ่ายพระราม (ฝ่ายธรรม) กับฝ่ายทศกัณฐ์ (ฝ่ายอธรรม) ด้วยเหตุที่ทศกัณฐ์ลักนางสีดาที่เป็นเมียของพระรามไป พระรามจึงรวบรวมไพร่พลซึ่งมีน้องชายพระรามชื่อพระลักษมณ์และมีลิงเผือกหนุมานเป็นทหารเอกไปช่วยในการทำศึกท้ายที่สุดฝ่ายพระรามได้ชัยชนะแล้วได้นางสีดาคืน เมื่อรามายณะถูกนำมาเผยแพร่ถึงเอเชีย จะมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น ประเทศไทยเรียกว่า รามเกียรติ์ ซึ่งมีหลายฉบับด้วยกัน ฉบับภาษาเขมรเรียกว่า เรียมเกร์ ฉบับอินโดนีเซีย เรียกเทพธยนะ ฉบับภาษามลายูเรียกว่า หิกายัตศรีราม ฉบับลาว เรียกว่าพระลักพระลาม (พระลักษมณ์พระราม) ฉบับพม่าเรียกว่า “ยามะซ่ะต่อ” ซึ่งแปลว่า “พระรามชาดก” เป็นต้น ส่วนในชาวไตยูนนานประเทศจีน เรียกว่า ลังกาสิบโห คำว่า “ลังกา” หมายความว่า “เมืองลงกา” ซึ่งเป็นชื่อเมืองอันหนึ่งในรามายณะที่ทศกัณฐ์กำเนิด “สิบโห” หมายความว่า “สิบหัว” ซึ่งได้ชื่อจากภุมมจัก (ทศกัณฐ์) ที่เป็นละครมีลักษณะรูปร่างผู้มีสิบคอ คือ มีสิบหัว จากการศึกษาและรวบรวมได้ลังกาสิบโห 8 ฉบับ ได้แก่ 1) ลังกาสิบโหฉบับซูต๋าหว้าน 2) ลังกาสิบโหฉบับเตาซินผิง 3) ลังกาสิบสองหัว 4) ลังกาเล็ก 5) นานกาสิบโห 6) หลั้งกาสิบโห 7) กาซีภูโห และ 8) ภูมจักหลง

ลังกาสิบโห เป็นวรรณกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไตที่อาศัยอยู่ในมณฑลยูนนาน ประเทศจีน เป็นเรื่องพระรามของชาวไต เผยแพร่ในเขตชาวไตอาศัยอยู่ที่สิบสองปันนา (Xishuangbanna) เต๋อหง (Dehong) เกิ่งหม่า (Geng Ma) ซือเหมา (Simao) หลิ้นชาง (Lincang) หยี่ซี (Yuxi) เป็นต้น มณฑลยูนนานมีพรมแดนติดกับพม่า เวียดนาม และลาว ยังเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมภูมิภาคแม่น้ำโขง ได้รับอารยธรรมอินเดียที่มาพร้อมกับพระพุทธศาสนา ในการคัดเลือก และการดัดแปลงเรื่องด้วยนักกวีและนักร้องชาวไต ลังกาสิบโหจึงมีเอกลักษณ์ทางศิลปะโดดเด่นของตนที่สะท้อนสังคมและวัฒนธรรมชาวไต อย่างเช่นวิถีชีวิต ค่านิยม และในขณะเดียวกัน เพื่อตอบสนองรสนิยมทางศิลปะที่แตกต่างกันของผู้ชม นักกวีและนักร้องชาวไตจึงเน้นการเลือกจากเรื่องราวของ "รามายณะ" ในการสร้างสรรค์ ส่งผลให้เกิดลังกาสิบโหต่าง ๆ ที่มีเนื้อเรื่องต่างกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาประวัติ วิวัฒนาการ ให้เห็นถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างลังกาสิบโหฉบับต่าง ๆ ในมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการดำเนินการการศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบลังกาสิบโหฉบับต่าง ๆ ในมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีนนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเปรียบเทียบและวิธีการวิเคราะห์เอกสารเป็นหลัก โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนรวบรวมข้อมูล

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีเปรียบเทียบวรรณคดี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลังกาสิบโหและรามเกียรติ์ไทย และค้นหาลังกาสิบโหฉบับต่าง ๆ ในมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

1.2 ศึกษาบทความ หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลังกาสิบโหและรามเกียรติ์ และการศึกษาเปรียบเทียบวรรณคดีไทยทั้งในระดับท้องถิ่นและการศึกษาข้ามชาติ

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ศึกษาประวัติ วิวัฒนาการลังกาสิบโหฉบับต่างๆ ในมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ให้เห็นถึงความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของลังกาสิบโหของชาวไตยูนนาน

2.2 เปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของลังกาสิบโหฉบับต่าง ๆ ในมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

2.3 วิเคราะห์ลักษณะของลังกาสิบโห 8 ฉบับ และความสัมพันธ์กับนิทานพระรามเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน

3. ขั้นตอนสรุปและอภิปรายผล

ขั้นนำเสนอข้อมูล สรุปและอภิปรายผลการศึกษาวิเคราะห์ โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือวรรณคดีเปรียบเทียบ ทฤษฎีความสัมพันธ์การสื่อความหมายทางสังคมและวัฒนธรรม ความผันแปรทางวรรณกรรม สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

Cao Shunqing (2011 : 5-6) ได้สรุปนิยามวรรณคดีเปรียบเทียบว่า วรรณคดีเปรียบเทียบเป็นการศึกษาเปรียบเทียบวรรณคดีข้ามประเทศ อารยธรรม และสาขาวิชา ศึกษาบ่อกำเนิดและประเภทที่มีความคล้ายคลึงกัน ความแตกต่างและความแปรของวรรณกรรมข้ามชาติ โดยมีการวิจัยผลกระบวนการเชิงพิสูจน์ความสัมพันธ์ การวิจัยคู่ขนาน และการวิจัยความผันแปรของวรรณกรรมเป็นวิธีการพื้นฐาน และมีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปกฎของวรรณกรรมด้วยมุมมองระดับโลกและลักษณะทางสุนทรียะของวรรณกรรม เสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันและการบูรณาการของวรรณกรรมโลก และส่งเสริมการพัฒนาของวรรณกรรมโลก Cao Shunqing (2011 : 9) แม้ว่าการเปรียบเทียบสามประเภท ได้แก่ ศึกษาเปรียบเทียบที่กำเนิดมีความคล้ายคลึง

กัน ประเภทมีความคล้ายคลึงกัน ความแตกต่างและความแปรปรวนของวรรณกรรมข้ามชาติจะแตกต่างกัน แต่ก็มักจะเกี่ยวพันและสัมพันธ์กันในปรากฏการณ์ทางวรรณกรรมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้นในกิจกรรมการวิจัยที่เฉพาะเจาะจง เราไม่ควรแบ่งหรือบังคับให้แยกทางกลไก แต่ให้ตัดสินและแยกแยะตามวัตถุประสงค์ตามสถานการณ์จริง ตรีศิลป์ บุญขจร (2553 : 51) กล่าวว่า คลอดิโอกุลเลนได้จัดรูปแบบของระเบียบวิธีศึกษาวรรณคดีข้ามชาติข้ามภาษาเป็นสามกลุ่ม รูปแบบแรก แนวประวัติศาสตร์หรือเชิงประวัติที่มาและอิทธิพล ซึ่งปรากฏการณ์ที่วรรณคดีต่างชาติต่างภาษาที่มีความสัมพันธ์กัน มีแหล่งกำเนิดมาจากวัฒนธรรมเดียวกัน วรรณคดีที่ได้อิทธิพลจากวรรณคดีเรื่องอื่น หรือนักเขียนคนอื่นที่ต่างวัฒนธรรมหรือต่างชาติ

นอกจากนี้ Cao Shunqing (2005 : 184-270) ได้เกิดความคิดใหม่กับวรรณกรรมเปรียบเทียบว่าด้วยความผันแปรทางวรรณกรรม (the theory of Variation of Comparative Literature) ซึ่งเน้นการศึกษาความแปรผันทางวรรณศิลป์ในการสื่อสารหรือการเปรียบเทียบในแนวนอนของระบบวรรณกรรมต่างๆ

ผลการวิจัย

1. ประวัติและวิวัฒนาการลังกาสิบโหมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

ลังกาสิบโหเป็นวรรณกรรมสำคัญของชาวไตยูนนาน วรรณกรรมนี้เป็นบทกวีหนึ่งในราชาห้ากวีที่ยาวที่สุดของวรรณกรรมชาวไต ลังกาสิบโหเรื่องนี้ได้แพร่กระจายในสังคมชาวไตที่ยูนนาน มาเป็นระยะเวลายาวนาน บทเรื่องลังกาสิบโหแม้จะได้เค้าเรื่องจากมหากาพย์รามายณะของอินเดีย และเรื่องพระรามของเพื่อนบ้าน แต่กวีชาวไตได้สร้างสรรค์เรื่องพระรามมาใหม่ด้วยฝีมือวรรณศิลป์ของชาวไต ดัดแปลง และผสมผสานกับลักษณะของภูมิภาคและชาติของชาวไต เต็มไปด้วยชีวิต อุดมคติ และความปรารถนาของชาวไต เรียบเรียงเป็นบทกวีบรรยายขนาดยาว โดยใช้รูปแบบบทกวีที่ประชาชนยอมรับโดยง่าย สืบทอดแก่นแท้ของนิทานพื้นบ้านโบราณ หล่อเลี้ยงงานด้วยลักษณะภาษา และอุปมาอุปไมยอันวิจิตรบรรจง ของชาวไตและทำให้โครงเรื่องมีความชัดเจนมากขึ้นมีเสน่ห์และทำให้ตัวเอกของงานมีคุณสมบัติทางจิตวิทยาและลักษณะนิสัยของชาวไตที่ชัดเจนมากขึ้น

1.1 ประวัติและเส้นทางวรรณกรรมลังกาสิบโหเข้าสังคมชาวไตยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

วรรณกรรมของทุกชาติมีลักษณะเฉพาะของตนเองด้วยปัจจัยต่าง ๆ อย่างเช่นข้อจำกัดและอิทธิพลจากชีวิตทางสังคม สภาพเศรษฐกิจ ภาษาประจำชาติ จิตวิทยาแห่งชาติ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่บุคคลอาศัยอยู่ ความเชื่อทางศาสนา หรือการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในระยะยาว ประวัติลังกาสิบโหมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พุทธศาสนาเข้ามาในสังคมไตโดยผ่านการยืมตัวอักษร และวรรณกรรมอินเดียโบราณด้วย ชาวไตดูดซับอักษรบาลี ทำให้อักษรไตสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเพิ่มความสามารถใน

การแสดงออก ช่วยปรับปรุงการเขียนชาวไตได้จดจำสืบทอดต่อมา พุทธศาสนาได้นำวัฒนธรรมต่างประเทศจำนวนมากมาสู่ชาวไต

1) สภาพชาวไตอาศัยอยู่ในยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

ยูนนานเป็นมณฑลอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน ยังเป็นมณฑลที่มีหลายชนชาติอาศัยอยู่ ส่วนชนชาติไตส่วนมากอาศัยอยู่ในเขต สิบสองปันนา(Xishuangbanna) เต๋อหง จิ่นโป เกิ่งหม่าและเมิ่งเหลียนในมณฑลยูนนาน ส่วนที่เหลืออาศัยอยู่กระจัดกระจายในจิ่งตง(Jingdong) จิ่งกู่ (Jinggu) ผูเอ่อร์ (Pu'er) หลานเชียง (Lancang) ซินผิง (Xinping) หยวนเจียง (Yuanjiang) จินผิง (Jinping) เป็นต้นกว่า 30 อำเภอ ซึ่งเป็นชายแดนติดกับประเทศพม่า ลาว และเวียดนาม อยู่ใกล้ทางภาคเหนือของประเทศไทย รายงานข้อมูลหลักของการสำรวจสำมะโนประชากรแห่งชาติครั้งที่ 6 ของมณฑลยูนนานในปีค.ศ. 2010 ระบุว่าประชากรชาวไตมี 1.222 ล้านคน ชนชาวไตยูนนานได้สร้างสรรค์วรรณกรรมหลากหลายที่สะท้อนให้เห็นถึงการดำรงชีวิตและลักษณะความเป็นอยู่ สร้างสรรค์วัฒนธรรมอันรุ่งโรจน์ ประวัติศาสตร์อันยาวนาน ในการศึกษากวีชาวไต Hu Bameng (1981 : 62) ลังกาสิบโหได้ชื่อว่าเป็นราชาบทกวีหนึ่งในห้าของวรรณกรรมชนชาวไตยูนนาน รองจากบทเจ้าหอรอและจำปาสี่ต้น รายชื่อมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ชุดที่ 5 ของมณฑลยูนนานในปีค.ศ.2022 ลังกาสิบโหได้เป็นรายชื่อหนึ่งใน15 ที่กลุ่มนิทานพื้นบ้านยูนนาน ปัจจุบันลังกาสิบโหยังได้เลือกมาแสดงอุปรากร

ความเป็นของมาลังกาสิบโหจนถึงปัจจุบันนี้ยังไม่มีข้อมูลระบุได้ชัดเจน ก่อนเป็นนิทานมุขปาฐะเล่าในท้องถิ่น หมู่บ้านต่างๆ นิทานลังกังสิบโห 8 ฉบับถูกรวบรวมและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรลงในหนังสือหลังประเทศจีนสร้างชาติใหม่ในปีค.ศ.1949 เพราะหลังจีนสร้างชาติให้ความสำคัญแก่รวบรวมวรรณกรรมชนชาติต่างๆที่จีน Dao xingping,Yan wenbian, Gao Dengzhi ,Shang Zhonghao และWu Jun (1981 : 234) ในปีค.ศ.1959 เตาซินผิง (Dao Xingping) เคยได้แปลลังกาสิบโหจากฉบับภาษาไตเพื่อฉลองการสร้างชาติจีนครบสิบปี จากเวลานั้นมีนักวิจัยมากยิ่งขึ้นรู้จักนิทานนี้ ถึงปีค.ศ.1973 จี้เซี่ยนหลิน(Ji Xianlin) นักวิชาการชาวจีนได้ใช้เวลาห้าปีแปลรามายณะสันสกฤตอินเดียเข้ามาจีนได้ออกพิมพ์ในค.ศ.1978 นักวิชาการเริ่มเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างลังกาสิบโหกับรามายณะ Gao Dengzhi,และShang Zhonghao. (1983 : 74) ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา Ji Xianlin ได้แปลบทกวีรามายณะสันสกฤตดั้งเดิมและเขียนบทความวิจัยเรื่อง "การศึกษารามายณะเบื้องต้น" การแปลและการวิจัยนี้ ได้แนะนำมหากาพย์วีรบุรุษที่มีชื่อเสียงของอินเดียให้คนจีนได้รู้โฉมหน้าของรามายณะ Fu Guangyu (1999 : 230) เส้นทางนำเข้าลังกาสิบโหสันนิษฐานว่ามีสองเส้นทาง หนึ่งเส้นจากทางทะแลคือแพร่จากไทย อีกเส้นทางบกคือพม่า มีการกล่าวแบบนี้คือคิดว่าลังกาสิบโหติดพุทธศาสนาเข้ามา Liu Yan (1983 : 91-93) ในพระพุทธศาสนาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และวัฒนธรรมไตได้กล่าวถึงเส้นทางพุทธศาสนาเข้าสิบสองปันนาและเต๋อหง ในหนังสือนี้ Liu Yanก็ได้สรุปว่า ตามข้อมูลพุทธ

ประวัติที่แพร่กระจาย พุทธศาสนาเถรวาทเข้าสังคมชาวไต มณฑลยูนนานประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 8 ช้าสุดในเวลาปลายศตวรรษที่ 14 และต้นศตวรรษที่ 15 สรุปเส้นทางเป็นดังนี้

เส้นทางที่ 1 (เผยแพร่จากพม่า) อินเดีย⟶ศรีลังกา⟶นครปฐม⟶ล้านนา (เชียงใหม่)⟶จิ่งตง⟶สิบสองปันนา⟶เต๋อหง

เส้นทางที่ 2 (เผยแพร่จากพม่า) อินเดีย⟶ศรีลังกา⟶เอวา⟶รัฐฉาน⟶เต๋อหง⟶เกิ่งหม่า ⟶ เมิ่งเหลียน

2) วิวัฒนาการลังกาสิบโห

ชนชาติชาวไตยูนนานนับถือพุทธศาสนา วรรณกรรมอินเดียจึงหลั่งไหลเข้ามาในพื้นที่ไตพร้อมกับการเผยแพร่พุทธศาสนา ชาวพุทธมีความชำนาญในการใช้วรรณกรรมและซึมซับวรรณกรรมมุขปาฐะของคนทำงานและดัดแปลงเพื่อส่งเสริมคำสอนทางพุทธศาสนา คัมภีร์พระพุทธศาสนาจึงมีวรรณกรรมพื้นบ้านจำนวนมาก ในประวัติวรรณคดีไต Yan Feng,Wang Song,และ Dao Baoyao (2014 : 509-511) ได้กล่าวว่า มหากาพย์รามายณะติดในคัมภีร์พุทธศาสนาเข้ามาสังคมชาวไตยูนนานประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 8 อย่างช้าสุดในเวลาปลายศตวรรษที่ 14 และต้นศตวรรษที่ 15 ผ่านกระบวนการแพร่กระจ่ายสี่ตอนได้แก่

ขั้นตอนที่หนึ่ง มีข้อมูลบันทึกลังกาสิบโหครั้งแรกในชาวไตยูนนาน หลังจากที่รามายณะได้ถูกเขียนขึ้น พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญกับมหากาพย์เรื่องนี้เป็นอย่างมาก และได้บันทึกเรื่องราวของมหากาพย์นี้ไว้ในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 8 พระพุทธศาสนาซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปยังพื้นที่ชาวไตของจีนได้พัฒนาอย่างมั่นคงในพื้นที่นี้ นิทานพระรามที่บันทึกไว้ในคัมภีร์พุทธศาสนาก็ค่อย ๆ แพร่หลายไปยังเขตไตของจีน หลังเข้าสังคมชนชาติไตนิทานพระรามน่าจะได้ดัดแปลงขึ้นใหม่อย่างช้าที่สุดในเวลาปลายศตวรรษที่ 14 และต้นศตวรรษที่ 15 เนื่องจาก Hu Bameng นักวิชาการชาวไตเกิดในศตวรรษที่ 15 ซึ่งเป็นพระตั้งแต่อายุน้อยก็ได้อ่านลังกาสิบโหซ้ำแล้วซ้ำอีก

ขั้นตอนที่สอง เป็นเรื่องราวที่เล่าแบบมุขปาฐะ ไม่ได้มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร การท่องพระไตรปิฎกและขับร้องโดยนักร้องลูกทุ่งตามวัดในพระพุทธศาสนาเมื่อได้รับความนิยมมาก จึงได้แพร่กระจายในสังคมชาวไตยูนนาน ชนชาติอื่นที่อาศัยอยู่ผสมกับชาวไตยูนนานก็ได้เล่านิทานนี้ด้วย

ขั้นตอนที่สาม คือวิวัฒนาการ ไม่ว่าจะเป็นการบรรยายด้วยปากเปล่าหรือการร้องเพลงด้วยปากเปล่า เป็นไปไม่ได้ที่จะทำซ้ำอย่างไม่ยืดหยุ่น แต่เป็นการประมวลผลโดยรวมที่ละเอียดอ่อนและการสร้างโดยรวม ดังนั้นจึงให้เกิดผิดเพี้ยนไป

ขั้นตอนที่สี่ Su Wanda นักวิชาการชาวไตผู้คุ้นเคยกับประเพณีวรรณกรรมชาวไต และมีประสบการณ์สร้างสรรค์มากมาย อยู่บนพื้นฐานของการถ่ายทอดและวิวัฒนาการ อ้างถึงเรื่องราวของเรื่องพระรามในคัมภีร์พุทธศาสนา ใช้จังหวะคำขับร้องของชาวไตสร้างบทกวีบรรยายเรื่องยาว ลังกาสิบโห ที่มีความยาวมากกว่า 12,000 บรรทัด

ในวรรณกรรมไตกับพุทธศาสนา (กองบรรณาธิการ "คามีเลีย", 1982) ได้มีความเห็นว่า จากการวิจัยได้รู้ว่าอักษรไตวิวัฒนาการมาจากอักษรบาลีอินเดีย ก่อนที่ไม่มีอักษร วรรณกรรมถูกถ่ายทอดด้วยปากเปล่า หลังจากมีอักษาไต ภูมิปัญญาที่ปลูกฝังในวัดพุทธ มรดกทางวัฒนธรรมโบราณของชาวไต ได้รับการประมวลผล จัดเรียง และสืบทอด สร้างใหม่ และพัฒนาไปข้างหน้า วัฒนธรรมอินเดียได้รับการแนะนำให้รู้จักกับชาวไตผ่านทางพุทธศาสนา การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่เกิดจากการนำพระพุทธศาสนามาใช้ไม่เพียงแต่ส่งเสริมการปรับปรุงวรรณกรรมไตต่อไปเท่านั้น ยังช่วยเร่งความเจริญรุ่งเรืองของวรรณกรรมไตอีกด้วย

ลังกาสิบหัวฉบับ Su Wanda เป็นคำขับร้องได้สืบทอดต่อๆกันมาจนถึงวันนี้ นอกจากเป็นหนังสือใช้ในสถานที่ทางพุทธศาสนา แล้วยังเป็นฉบับที่มีคนขับร้องเป็นประจำ มีการจดจำด้วยอักษร ลังกาสิบโหสำนวนต่าง ๆ ในประเทศจีนน่าจะเป็นเรื่องเดียวกันแต่ส่วนประกอบต่าง ๆ ของเนื้อเรื่องอาจแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น เพราะว่าการเผยแพร่วรรณกรรมปากเปล่าอาศัยความทรงจำ เป็นการยากที่จะรักษารูปลักษณ์ดั้งเดิมให้สมบูรณ์ อย่างดวงมน จิตร์จำนงค์ (2561 : 69) กล่าวว่าในการเล่าเรื่อง ผู้เล่าย่อมอดไม่ได้ว่าที่จะตีความใหม่ตามทัศนะของตน การตีความใหม่ขึ้นอยู่กับทัศนะของผู้ตีความว่าจะลงรอยหรือผิดไปจากเรื่องเดิมมากน้อยแค่ไหน นอกจากปัจจัยภายความคิดของมนุษย์นี้แล้ว Zhong Jingwen (2010 : 28)กล่าวว่าประเพณี สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันในสถานที่ต่าง ๆ ก็เป็นปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเนื้อเรื่อง ทำให้เรื่องราวเดียวกันมีเนื้อเรื่องผิดแผกกันไป

2. เปรียบเทียบลังกาสิบโห 8 ฉบับ

2.1 ลังกาสิบโหฉบับต่าง ๆ

วรรณกรรมลังกาสิบโหเป็นเรื่องที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป จึงมีผู้แต่งวรรณกรรมเรื่องนี้ขึ้นหลายโอกาส ลังกาสิบโหจึงมีสำนวนแตกต่างกันไป และเกิดเป็นรูปแบบการประพันธ์กวีร้อยกรอง นิทานเล่าพื้นบ้าน ส่วนลังกาสิบโหฉบับซูต๋าหว้าน ในยูนนานที่จีนมีเรื่องย่อว่า

ท้าวอิลัมพาและมเหสีอังคติเทวีขึ้นอายุแล้วยังไม่มีบุตรสืบทอดราชสมบัติเมืองลังกา จึงทำพิธีขอบุตร พระอินทร์สั่งให้นางฟ้าองค์หนึ่งจุติลงไปเกิดเป็นธิดาของท้าวอิลัมพาชื่อว่านางกุติธิดา นางอายุ 16 ปี หนีแต่งงานเข้าป่าบวชอยู่กับฤาษี พระอินทร์สั่งมหาพรหมไปให้กุติธิดามีทายาทสืบราชสมบัติ กุติธิดาถวายมะม่วงแก่มหาพรหมขอบุตร ได้คลอดภุมมจัก (ทศกัณฐ์) เป็นยักษ์ที่มีสิบเศียร คุนนภา ปิยสา ต่อมาภุมมจักได้กลับไปปกครองเมืองลังกา เริ่มกำเริบฤทธิ์โดยไปเกี้ยวนางต่างๆ ไล่เหล่าเทวดาเป็นต้น มีอยู่วันหนึ่งภุมมจักเกี้ยวนางเทพธิดาชื่อสีลาที่ถือศีลอยู่ใต้ต้นนารีผล นางขอไฟไหม้ตนเองสาบานว่าเกิดใหม่แต่งงานจะให้เป็นกรรมแก่ภุมมจักตาย ตอนนางเกิดใหม่ในต้นนารีผล ภุมมจักอยากฆ่านาง แต่ขุนนางทูลว่าไม่ควรฆ่าผู้หญิงที่อ่อนแอ จึงเสนอให้ใส่กล่องลอยน้ำไป พระฤาษีบอกท้าวกันนกาไปเก็บนางสีลามาเลี้ยง ในฝ่ายเมืองธตลถ ท้าวธตลถขอกล้วยจากฤาษีได้ 2 ผลเพื่อขอบุตร พระอินทร์ให้โพธิญาณมาเกิดเป็นเจ้าลัมมา (พระราม) เพื่อปราบกุมมจัก ต่อไปเจ้าลัมมายกศรชนะได้นางสีลา ท้าวธตลถอยากยกราชสมบัติให้เจ้าลัมมา แต่นางเกสีทวงสัญญา

ท้าวธตลถให้ลูกนางขึ้นนั่งเมือง เจ้าลัมมาจึงขอเดินดงเข้าป่า แล้วได้นางสีลาและเจ้าลคนาไปด้วย ในป่านางสีลาถูกภุมมจักลักไป เจ้าลัมมาและเจ้าลคนาตามหาได้กาลิง (สุครีพ) และอนุมาน (หนุมาน) มาช่วย หลังสู้ไวยลาบ (ไวยราพ) ศึกอินทสิตา (อินทรชิต) ศึกคุนนภา (กุมภกรรณ) สังหารภุมมจัก ศึกไฟมไลคัน (บรรลัยกัลป์) แล้วจึงได้นางสีลาคืน เจ้าลัมมาสงสัยความบริสุทธิ์ของนางสีลา นางสีลาขอลุยไฟพิสูจน์ความบริสุทธิ์ นางสีลากลับขอเจ้าลัมมลุยไฟพิสูจน์ความรักด้วย ต่อไปเจ้าลัมมาเข้าใจผิดว่านางสีลายังแอบรักภุมมจักอยู่ สั่งเจ้าลคนานำนางสีลาที่ตั้งครรภ์ไว้ไปฆ่า เจ้าลคนาปล่อยนางเข้าป่าแล้วควักหัวใจหมาไปแทนหัวใจนาง นางหนีไปที่ป่าคลอดเจ้าโลมา แล้วพระฤาษีเสกแสงวาดเป็นลูกของนางอีกคนหนึ่ง ลูกทั้งสองเติบใหญ่มายิงเจ้าลัมมาตายแบบไม่รู้ว่าเป็นพ่อ นางสีลาไปขอพระฤาษีชุบชีวิตเจ้าลัมมาและลคนา พากันกลับเมือง เจ้าโลมาได้แต่งงานกับนางเกงคำ ในที่สุดท้ายเจ้าลัมมาและนางสีลาถึงแก่กรรมแล้วขึ้นสวรรค์เป็นพระพุทธเจ้า

ในเบื้องต้นผู้วิจัยได้ ศึกษาเปรียบเทียบลังกาสิบโห 8 ฉบับนี้ตั้งแต่กำเนิดเจ้าลัมมา (พระราม) จนถึงเจ้าลัมมาปราบภูมมจัก (ทศกัณฐ์) ได้สำเร็จ กลับไปครองเมือง แบกมีโครงเรื่องหลักมี 35 เรื่อง ลังกาสิบโห 8 มีเหตุการณ์ละเอียด 432 เหตุการณ์เรื่อง จากการเปรียบเทียบโครงเรื่องและเหตุการณ์ละเอียดลังกาสิบโห 8 ฉบับพบเหตุการณ์ที่ตรงกันดังนี้

ตารางที่ 1 โครงเรื่องหลักและเนื้อหารายละเอียดเหตุการณ์มีตรงกันในลังกาสิบโห 8 ฉบับยูนนาน

ลังกาสิบโห8 ฉบับยูนนาน	**จำนวน เหตุการณ์ (432)**	**เหตุการณ์มีตรงกัน กับลังกาสิบโห ฉบับซูต๋าหว้าน**	**ตรงกันคิด เป็น ร้อยละ**	**เหตุการณ์ ปรากฏเฉพาะ ฉบับเดียว (113)**	**จำนวนโครงเรื่อง หลัก (35)**
ลังกาสิบโห ฉบับซูต๋าหว้าน	304	304	100%	20	35
ลังกาสิบโหฉบับ เตาซินผิง	263	242	92.02%	9	34
ลังกาสิบสองหัว	280	252	90%	15	33
ลังกาเล็ก	81	55	67.90%	19	14
นานกาสิบโห	148	108	72.97%	32	20
หลั้งกาสิบโห	42	23	54.76%	3	7
กาซีภูโห	35	17	48.57%	5	7
ภูมจักหลง	190	166	87.37%	10	25

2.2 ความคล้ายคลึงและความต่างกันในเรื่อง

1) ด้านโครงร่างและเนื้อเรื่อง

เปรียบเทียบเหตุการณ์ลังกาสิบโหฉบับซูต๋าหว้านกับลังกาสิบโห 7 ฉบับที่เหลือ เห็นได้ว่า ลังกาสิบโหฉบับซูต๋าหว้านเป็นเรื่องที่มีโครงเรื่องมากที่สุด คือ 35 โครงเรื่อง มีเหตุการรายละเอียดมากที่สุดจำนวน 304 เรื่องใน 432 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 70.37 ดังนั้นลังกาสิบโหฉบับซูต๋าหว้านถือเป็นลังกาสิบโหฉบับที่มีโครงร่างมากที่สุดและเนื้อเรื่องสมบุรณ์ที่สุดในยูนนาน เนื้อเรื่องมีอยู่ทั้ง 8 ฉบับคือ 1) กำเนิดนางสิลา (สีดา) 2) ภุมมาจักลักนางสีลา 3) เจ้าลัมมายิงปลี้โมก 4) เจ้าลัมมารวบรวมไพร่พล 5) อนุมอมเผากรุงลงกา 6) สร้างสะพานไปลังกา 7) เจ้าลัมมาสั่งลิงทำสะพานข้ามมหาสมุทร และ 8) สัตว์ใต้น้ำทำลายสะพาน ในการจบเรื่องของลังกาสิบโหจบเป็นเรื่องเศร้าแบบลูกยิงพ่อตายโดยเจ้าโลมาโตกับแม่นางสีลาในป่า ไม่รู้ว่าพ่อเป็นใคร จนเกิดมีการต่อสู้ยิงเจ้าลัมมาผู้เป็นพ่อตาย

2) ด้านเนื้อเรื่องที่ปรากฏเฉราะแต่ละฉบับ

ฉบับใดมีจำนวนเหตุการณ์ปรากฏเนื้อเรื่องเฉพาะฉบับเดียวมากยิ่งขึ้นหมายถึงฉบับนั้นมีเนื้อเรื่องต่างกับฉบับอื่นๆมากยิ่งขึ้น นานกาสิบโหมีเนื้อเรื่องเฉพาะฉบับเดียวมากที่สุด จึงถือว่าฉบับนี้มีเนื้อเรื่องต่างกับฉบับอื่นมากที่สุด นอกจากนี้ ฉบับกาซีภูโหมีโครงเรื่องน้อย เนื่องจากสองฉบับข้อมูลเก็บโดยมาจากคนเล่าเรื่อง สืบทอดไปแบบมุขปาฐะ เนื้อหาของข้อความลังกาสิบโหได้รับการแก้ไข ข้อความปากเปล่าที่ผู้เล่านิทานสร้างจะเปลี่ยนไปง่าย

3) ด้านเนื้อเรื่องเหตุการณ์มีตรงกันกับลังกาสิบโหฉบับซูต๋าหว้าน

จากตารางนี้สามารถเห็นถึงว่าลังกาสิบโหฉบับเตาซินผิงมี 242 เรื่องตรงกับลังกาสิบโหฉบับซูต๋าหว้าน 242 เรื่องใน 263 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 92.02 หมายถึงเนื้อเรื่องลังกาสิบโหฉบับเตาซินผิงปรากฏร้อยละ 92.02 เนื้อเรื่องตรงกับลังกาสิบโหฉบับซูต๋าหว้าน คิดตามวิธีนี้จึงสามารถเห็นได้ว่า ลังกาสิบสองหัวมีเหตุการณ์เนื้อเรื่องตรงกับลังกาสิบโหฉบับซูต๋าหว้านคือ ร้อยละ 90

2.3 ความมุ่งหมายของการแต่งโดดเด่นด้านเนื้อเรื่อง

ลังกาสิบโหยูนนานที่จีนฉบับต่าง ๆ มีลักษณะคล้ายคลึงกันและความต่างกันในเรื่อง ผู้วิจัยจะดำเนินเปรียบเทียบเนื้อเรื่องลำดับโครงเรื่องหลัก 35 โครงเรื่อง สรุปการเปรียบลังกาสิบโห 8 ฉบับได้ดังนี้

ความมุ่งหมายการแต่งของลังกาสิบโหแต่งขึ้นเพื่อสอนธรรม สอนความพฤติกรรมของคนในสังคมชาวไต โดยอาศัยคำสอนและจารีตประเพณี สอนความประพฤติของชาวไตยูนนานซึ่งเป็นกลุ่มชุมชนหนึ่งที่นับถือศาสนาพุทธ

1) แต่งเพื่อสอนเรื่องกรรมตามความเชื่อของศาสนาพุทธ

ความมุ่งหมายการแต่งของลังกาสิบโหเพื่อสอนธรรม ได้สอนความประพฤติของชาวไตยูนนาน ซึ่งเป็นกลุ่มชุมชนหนึ่งที่นับถือศาสนาพุทธในประเทศจีนที่อาศัยหลักคำสอนพุทธศาสนาและจารีตประเพณีเป็นแนวทาง อย่างเช่นตัวละครภุมมจักตอนที่อยู่ในหิมพานต์ถือศีลธรรมทำบุญตามที่แม่สอน จึงได้มหาพรหมที่เป็นพ่อประทานพลังอิทธิฤทธิ์ ตอนถึงที่ภุมมจักประชดประชนลิงเผือกปลิ้โมกที่บำเพ็ญอยู่เกิดสู้กัน ภุมมจักแพ้แล้วโกรธกลับไปจึงสั่งให้ถอนต้นโพธิ์ ไล่เทวดาต่าง ๆ ออกไปจากเมืองลังกา สุดท้ายก็ถูกเจ้าลัมมาซึ่งเป็นหน่อโพธิญาณสังหาร แสดงให้เห็นถึงเวียนกรรม พฤติกรรมที่ทำไปจะเกิดผลกรทบต่ออนาคต พฤติกรรมภุมมเกิดการเปลี่ยนแปรงจะทำให้ผลที่ได้ต่างกัน

2) แต่งเพื่อสอนให้คนรู้จักพอ

ภุมมจักเกิดที่ป่า อดทนศรีจึงได้มหาพรหมโดรดอิทธิฤทธิ์ให้ถึงสามารถปราบสามโลก ได้ขึ้นนั่งเมืองลังกา แต่การกระทำของตนเองที่ไปเกี้ยวนางต่างๆ จนถึงลักนางสีลาเกิดสงครามกับเจ้าลัมมา จึงถูกสังหารตาย หลังภุมมจักสิ้นชีวิตท้าวอิลัมพาซึ่งเป็นพระอัยกาของภุมมจัก พระองค์ทรงเปรียบเทียบภุมมจักเป็นโลภมากด้วยสัตว์พังพอนและเสือ กล่าวว่าถึงคนที่ไม่พอใจกับสิ่งที่มีอยู่ โลภมากเกินไป สุดท้ายจึงได้รับกรรมโทษ

ภาษาจีน	ความหมายไทย
我的外孙奉玛加	ภุมมจักลูกหลานของเจ้า
他的心贪得无厌	หัวใจเจ้าไม่รู้จักพอ
前人曾告诫过后人	บรรพบุรุษได้เตือนคนรุ่นต่อ ๆ ไป
爱偷鸡的黄鼠狼	พังพอนที่ชอบขโมยไก่
再小心也不会得好死	ระวังแค่ไหนก็ตายอย่างไม่ดี
贪婪的老虎	เสือโลภมาก
再凶猛也要遭身亡	ไม่ว่าดุร้ายแค่ไหนก็ถูกฆ่าตาย
他的贪婪的野心啊	ความทะเยอทะยานอันโลภของเจ้า
已超越了天规地法	ได้เกินกว่ากฎแห่งสวรรค์และโลก
贪婪使他去偷劫别人的妻子	ความโลภทำให้เจ้าไปขโมยเมียคนอื่น
现在奉玛加的惨死	ตอนนี้ความตายอันน่าสลดใจของภุมมจัก
正是贪婪者应得的报应	นี่คือสิ่งที่คนโลภสมควรได้รับ

(Su Dawan, เล่ม 6 : 16-17)

3) แต่งเพื่อสอนพฤติกรรมผู้เป็นเจ้า

การสิ้นชีวิตของภุมมจัก ปิยสาซึ่งเป็นน้องชายภุมมจักได้ขึ้นนั่งเมือง ทรงยกเลิกกฎหมายที่ภุมมจักสร้าง แล้วฟื้นฟูกฎหมายระเบียบวินัย การกระทำนี้ทำให้ประชาชนชื่นชม

ภาษาจีน	ความหมายไทย
比亚沙继承王位	ปิยสาขึ้นครองบัลลังก์
他废除了十头王那套法规	พระองค์ทรงยกเลิกกฎของกษัตริย์สิบเศียร
重新按照祖父国王的规矩	ปฏิบัติตามกฎของหลวงปู่อีกครั้ง
以善良理智和道德	ด้วยความเมตตา เหตุผล และศีลธรรม
重建遭受灾难的兰戛	ฟื้นฟูเมืองลังกาที่ประสบภัยพิบัติขึ้นใหม่
他的主张与善良	ความคิดเห็นและความเมตตาของพระองค์ทรง
获得全勐百姓一片欢呼	ได้รับเสียงเชียร์จากชาวบ้านทุกคน
获得臣官们的拥护	ได้รับการสนับสนุนจากข้าราชการขุนนาง
获得士兵们的一片称赞	ได้รับคำชื่นชมหลากหลายจากทหาร

(Su Dawan, เล่ม 6, 24)

ในลังกาสิบสองหัว ก่อนธรณีแหวกเขมือบศพของเจ้าลัมมา นางสีลากระโดดตามเข้าไป จึงสอนเด็กไม่ว่าอยู่ในฐานะไหน ต้องเป็นคนที่มีความยุติธรรมเป็นธรรมและความมีน้ำใจ นางสีลากล่าวก่อนกระโดดธรณีแหว

ภาษาจีน	ความหมายไทย
我的孩子呀	ลูกของแม่เอ๋ย
请你们记住母亲的声音	โปรดจำเสียงของแม่ไว้
世上最亮的东西不是金钱	สิ่งที่สว่างที่สุดในโลกไม่ใช่เงิน
而是诚实和纯正	แต่เป็นความซื่อสัตย์และความบริสุทธิ์
如果命运让你们住在森林里	หากโชคชะตาทำให้คุณอยู่ในป่า
要做勤劳善良的百姓	ต้องเป็นชาวบ้านที่ขยันและใจดี
开垦土地种植瓜果	การบุกเบิกที่ดินเพื่อปลูกผลไม้
用自己的血汗养活自己的生命	เลี้ยงชีวิตของคุณด้วยหยาดเหงื่อของคุณเอง

如果你们有做国王的命途	หากคุณถูกลิขิตให้เป็นราชา
一定要做个圣明的国君	คุณจะต้องเป็นพระองค์ผู้ทรงปรีชาญาณ
不能让坝子有个冤含之魂	อย่าให้มีจิตวิญญาณโดนไส่ร้าย
要像疼爱母亲一样痛爱百姓	ให้รักชาวบ้านมากเท่ากับรักแม่ของคุณ

(Yan wen,Yan feng,Wang song, 1990 : 598-599)

ในลังกาสิบโหฉบับต่าง ๆ เห็นได้ชัดเลยว่า ไม่ใช่มนุษย์ ยักษ์เท่านั้นต้องอยู่ในกฎแห่งกรรม ล้วนสัตว์ผู้ใดเป็นผู้ปกครอง ถ้าไม่มีเมตตา สุดท้ายก็ตายด้วยโหดร้าย ปาลี้โมกชิงเมียน้องชายกาลิงและไล่กาลิงออกไปเมือง จึงถูกเจ้าลัมมาสังหาร ตอนที่ปาลี้โมกถูกยิง ก่อนสิ้นชีวิตถามเจ้าลัมมาว่า ทำไมเข้าเคียงกาลิงฆ่าเจ้าด้วยร้ายเหตุผล เจ้าลัมมาตอบว่าความอัปลักษณ์ในโลกนี้คือศัตรูของเจ้า เราจะทนต่อพฤติกรรมชั่วได้อย่างไร

ภาษาจีน	ความหมายไทย
朗玛愤愤驳斥说：	เจ้าลัมมาโต้กลับด้วยความโกรธว่า
天下的丑恶是我的仇敌	ความอัปลักษณ์ในโลกนี้คือศัตรูของเจ้า
作恶的行为哪能容忍	เราจะทนต่อพฤติกรรมชั่วได้อย่างไร
世上好坏我们分得清	เราสามารถแยกแยะความดีและความชั่วในโลกได้

(Su Dawan, เล่ม 5 : 97)

จากการวิเคราะห์ให้เห็นถึงว่า ในลังกาสิบโหผู้แต่งมีความมุ่งหมายสอนพฤติกรรมของสังคม สอนพฤติกรรมของผู้ปกครองต้องมีเมตตา สอนชาวบ้านต้องขยันทำมาหากินด้วยตัวเอง สอนให้สังคมต้องรู้จักพอ เพราะว่าฝ่ายธรรมจะชนะฝ่ายอธรรม อย่างเจ้าลัมมาพูดว่าความอัปลักษณ์ในโลกนี้คือศัตรูของเจ้า

อภิปรายผลการวิจัย

การสืบทอดความรู้ของมนุษย์มีสองวิธีหลัก: สืบทอดทางวาจาและทางลายลักษณ์อักษร การเผยแพร่และการสืบทอดของลังกาสิบโหก็เหมือนกัน จากการศึกษาได้รับการยืนยันอย่างชัดเจนว่าเรื่องราวของลังกาสิบโหและฉบับต่างๆ ที่เผยแพร่ในพื้นที่ชาวไตโดยได้ติดพุทธศาสนานิกายเถรวาทเข้ามาเป็นหลัก ในบทนี้ตอนเริ่มต้นผู้วิจัยได้กล่าวถึงขั้นตอนลังกาสิบโหเข้ามาพื้นที่ชาวไตอยู่แล้วว่า วรรณกรรมที่เผยแพร่เข้ามาผ่านหลายขั้นตอน มิใช่เข้าพร้อมมาครั้งเดียว (Wang Yizhi &Yang SG., 1990) ในการศึกษาวัฒนธรรมใบลานได้กล่าวว่า หลังจาก "รามายณะ" เข้าสู่พื้นที่ชาวไตยูนนาน ได้ถือเป็นพุทธศาสนิกชนจดจำไว้คัมภีร์ใบลาน

ถ่ายทอดด้วยวาจาและท่องซ้ำโดยนักร้องลูกทุ่ง หรือบันทึกโดยปัญญาชนไตใช้สวดพระพุทธมนต์และคัดลอกในกระบวนการนี้ มีการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ส่วน Zheng Xiaoyun (2004 : 63-68) ในการศึกษาสาเหตุเบื้องต้นของเรื่องราวของ "ลังกาสิบโห" ในฉบับต่าง ๆ ของชนชาติไต ได้ออกความคิดเห็นว่ามีพื้นฐานมาจากคัมภีร์ใบลานเป็นหลักและดัดแปลงโดยนักร้องลูกทุ่งผสมผสานกับประเพณีวัฒนธรรมประจำชาติของตนเอง เป็นงานวรรณกรรมพื้นบ้านที่ค่อย ๆ ก่อตัวขึ้นในระหว่างกระบวนการเผยแพร่ในระยะยาว เนื่องจากคัมภีร์ใบลานพุทธปฏิบัติตามประเพณีของพระคัมภีร์พุทธศาสนาภาษาบาลีอย่างเคร่งครัดและรักษารูปลักษณ์ดั้งเดิมของพระคัมภีร์พุทธศาสนาภาษาบาลีไว้อย่างแท้จริง แต่นักร้องลูกทุ่งร้องเรื่องราววรรณกรรมแล้ว นักร้องลูกทุ่งเหล่านี้จะดัดแปลงและสร้างสรรค์เรื่องราวเหล่านี้เพื่อให้สอดคล้องกับจิตวิทยาความงามทางวัฒนธรรม การผลิต และประเพณีการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นมากขึ้น

สรุปสาเหตุที่ฉบับต่าง ๆ แตกต่างกัน

1. สืบทอดทางวาจาและทางลายลักษณ์อักษร

สืบทอดทางวาจาในระหว่างกระบวนการสืบทอดทางมุกขปาฐะ คำสำคัญบางคำถูกละเว้น และแปลงข้อมูลที่ไม่สำคัญบางคำได้เปลี่ยนไป เผยแพร่ทางปากมักเกิดการเปลี่ยนแปลงระหว่างกระบวนการแพร่กระจาย ส่วนสืบทอดทางลายลักษณ์อักษรค่อนข้างมั่งคงไม่เปลี่ยนเนื้อเรื่องไปง่าย แต่ในเวลาคัดลอกไปๆมาๆก็น่าจะทำให้การละเว้นหรือข้อผิดพลาดในสมัยที่คัดลอกด้วยมือ ในการเปรียบลังกาสิบโหยูนนานฉบับต่าง ๆ เห็นว่า ลังกาสิบโหฉบับซูต๋าหว้าน ลังกาสิบโหฉบับเตาซินผิง ลังกาสิบสองหัว สามฉบับนี้เป็นเรื่องที่ถอดจากหนังสือคัมภีร์ ซึ่งมีโครงเรื่องหลักค่อนข้างสมบูรณ์ เนื้อเรื่องต่างกันน้อยกว่า แต่อย่างนานกาสิบโหเป็นการเล่านิทานพื้นบ้าน โครงร่างหลักยังอยู่ แต่เนื้อเรื่องเล่าแบบเปลี่ยนตามใจผู้เล่านิทานในด้านโวหาร

เนื่องจากด้อยเทคโนโลยีการพิมพ์ หนังสือจึงสามารถเผยแพร่ได้เฉพาะในรูปแบบของต้นฉบับเท่านั้น ในกระบวนการคัดลอก ความแตกต่างในเวอร์ชันจะเกิดขึ้น ความแตกต่างในความเข้าใจของอาลักษณ์หรือการดัดแปลงโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ นอกจากนี้ เรื่องราวที่อาศัยการถ่ายทอดแบบปากเปล่าจะทำให้เนื้อหาของเรื่องเปลี่ยนแปลงได้ง่ายเช่นกัน

2. อิทธิพลจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นักวิชาการจีนต่างเห็นด้วยว่าลังกาสิบโหได้อิทธิพลจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย แต่สังเกตมาแล้วงานวิจัยต่าง ๆ ส่วนมากกล่าวว่าได้อิทธิพลจากไทย มีบ้างกล่าวถึงว่าได้อิทธิพลจากพม่าสองประเทศเท่านั้น เนื่องจากเต๋อหงติดกับพม่าและสิบสองปันนาอยู่ใกล้กับไทย สองเขตนี้เป็นชาวไตรวมรวมอาศัยอยู่ มองจากเนื้อหาลังกาสิบโหสามรถเห็นได้ว่ากำเนิดภุมจักคล้ายกับยามะซะตอซึ่งเป็นรามายณะของพม่า ได้กล่าวเหมือนการว่ากำเนิดภุมจักมีความเกี่ยวข้องกับถวายมะม่วงขอบุตร แต่บางฉบับมีเนื้อบางส่วนคล้ายคลึงกับรามเกียรติ์ภาคเหนือไทย อย่างเช่นในลังกาเล็กมีเนื้อเรื่องเฉพาะเพียงฉบับเดียวว่าตอนเจ้าลัมมายกพลสร้างสะพานข้ามทะเลนั้น มีจระเข้ทำลายสะพาน ลูกสาวมังกรโดนปัสสาวะอนุมานจึงตั้งครรภ์ เนื้อเรื่องนี้ตรงกับ

พรหมจักซึ่งเป็นรามเกียรติ์ภาคเหนือฉบับหนึ่งของไทย ในรามเกียรติ์ภาคเหนือฉบับพรหมจัก หรมาน ปรัมเหียร ทั้งสามฉบับมีถึงเนื้อเรื่องว่า ลูกสาวพญานาคกินปัสสาวะหรือเหงื่อไคลหนุมานแล้วตั้งครรภ์ เนื้อเรื่องนี้คล้ายคลึงกับลังกาเล็กที่ยูนนาน ต่างที่ว่าในพรหมจัก หรมาน ปรัมเหียร กล่าวว่าเป็น ลูกสาวพญานาค แต่ในลังกาเล็กเปลี่ยนเป็นกระทำว่าลูกสาวมังกร แต่ผู้วิจัยว่าในที่จีนไม่มีพญานาค แต่มีมังกรเป็นสัตว์ที่ในตำนานจีนอาศัยในน้ำซึ่งมีความสามารถในการควบคุมน้ำ ปริมาณน้ำฝน พายุไต้ฝุ่น และน้ำท่วม เอกลักษณ์พวกนี้คล้ายคลึงกับเอกลักษณ์พญานาคไทย ดังนั้นในด้านเนื้อเรื่องสามารถเห็นถึงลังกาสิบโหมีเนื้อเรื่องคล้ายคลึงกัน

3. ผู้จัดพิมพ์การแก้ไข

ความสนใจของผู้จัดพิมพ์เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์การตีพิมพ์บทกวีหลายฉบับงานต้นฉบับมักได้รับการแก้ไขหรือลบโดยไม่ได้รับอนุญาตเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด การแก้ไขเหล่านี้มักสะท้อนให้เห็นในเนื้อหา รูปแบบ สไตล์ภาษา ฯลฯ ซึ่งส่งผลให้เกิดการผลิตเวอร์ชันต่างๆ อย่างลังกาสิบโหฉบับเตาซินผิงเป็นการแก้เรียบเรียบจากร่างฉบับซูต๋าหว้าน ได้จัดเปลี่ยนลำดับโครงเรื่องบางส่วน ตัดลบเนื้อเรื่องบางส่วน อย่างเช่นปรับโครงเรื่องอนุมาน ตัดทิ้งกำเนิดฝ่ายแม่ของอนุมาน ตัดลบส่วนเจ้าลัมมาแต่งงานเป็นต้นเพื่อสอดคล้องกับค่านิยมปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. บทความนี้ศึกษาเรื่องวิวัฒนาการลังกาสิบโหฉบับต่างๆในมณฑลยูนนานสาธารณรัฐประชาชนจีนในด้านเนื้อเรื่องแตกต่างเพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์นิทานพระรามในภูมิภาค วิพัฒนาลังกาสิบโหในยูนนานที่จีนและสาเหตุที่นิทานพระรามจีนเกิดมีสำนวนต่างๆ ผู้สนใจสามารถนำเรื่องนี้ไปศึกษาด้านเปรียบเทียบกับรามเกียรติ์ภาคเหนือของไทย

2. ในปีพ.ศ 2534 ม.ศรีบุษรานักวิชาไทยได้แปลเรื่องหลักลังกาสิบโหจากภาษาไตเป็นภาษาไทย แต่เล่มนี้ไม่ได้เป็นโฉมหน้าสมบูรณ์ของลังกาสิบโห ในสิ้นปีพ.ศ2021จีนได้แปลลังกาสิบโหจากภาษาจีนเป็นภาษาอังกฤษเป็นฉบับละสองภาษา ได้ข่าวว่าจะมีการตีพิมพ์เป็นฉบับละสามภาษา ภาษาไต(ภาษาเดิม) ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ ผู้สนใจสามารภนำไปศึกษาทางด้านภาษาหนึ่งมาใช้ในอีกภาษาหนึ่ง อย่างเช่นการใช้ข้ามภาษา ข้ามวัฒนาธรรม ทำให้คนเข้าใจไม่ตรงกัน ส่งผลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งถูกแปรไปด้วย

เอกสารอ้างอิง

กองบรรณาธิการ "คามีเลีย". (1982). *การดำเนินการประชุมวิชาการวรรณกรรมไต*. ยูนนาน: สำนักพิมพ์วรรณกรรมและศิลปะพื้นบ้านจีน (ฉบับยูนนาน).

ดวงมน จิตร์จำนงค์. (2561). *หลังม่านวรรณศิลป์*. นนทบุรี: สัมปชัญญะ.

ตรีศิลป์ บุญขจร. (2553). *ด้วยแสงแห่งวรรณคดีเปรียบเทียบ วรรณคดีเปรียบเทียบ*:กระบวนทัศน์และวิธีการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วรรณกรรมศึกษา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Cao Shunqing. (2005). *การศึกษาว่าด้วยวรรณคดีเปรียบเทียบ*. เฉิงตู: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเสฉวน

Cao Shunqing. (2011). *ทฤษฎีทั่วไปวรรณคดีเปรียบเทียบ*. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยประชาชนแห่งชาติจีน

Dao xingping,Yan wenbian, Gao Dengzhi ,Shang Zhonghao and Wu Jun. (1981). *ลังกาสิบโห*. คุนหมิง: สำนักพิมพ์ประชาชนยูนนาน.

Fu guangyu. (1999). *วรรณคดีชาติพันธุ์ยูนนานและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้*. คุนหมิง: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยยูนนาน.

Gao Dengzhi,และShang Zhonghao. (1983). ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างลังกาสิบโห และรามายณะ. *วารสารแนวคิดอุดมการณ์มม*. 10 (5), 74-79.

Hu Bameng. (1981). *การศึกษากวีชาวไต*. ยูนนาน: สำนักพิมพ์วรรณกรรมพื้นบ้านจีน (ยูนนาน)

Liu Yan. (1991). *พระพุทธศาสนาภาคใต้และวัฒนธรรมไต*. คุนหมิง: สำนักพิมพ์สัญชาติยูนนาน

Su Dawan. (1981). *วัสดุวรรณกรรมของชนกลุ่มน้อยยูนนาน* เล่มที่4-6. ยูนนาน: สถาบันอาสาสมัครชนกลุ่มน้อยยูนนานแห่งสังคมศาสตร์จีน สถาบันสังคมศาสตร์วรรณกรรมพื้นบ้านแห่งมณฑลยูนนาน สมาคมวิจัยวรรณกรรมและศิลปะพื้นบ้านจีนสาขายูนนาน

Wang Yizhi and Yang Shiguang. (1990). *การศึกษาวัฒนธรรมใบลาน*. คุนหมิง: สำนักพิมพ์ชาติพันธุ์ยูน

Yan wen,Yan feng and Wang song. (1990). *ลังกาสิบสองหัว*. ปักกิ่ง: โรงงานการพิมพ์กำแพงเมืองปักกิ่งฉางผิง.

Yan Feng,Wang Song and Dao Baoyao. (2014). *ประวัติวรรณคดีไต*. คุนหมิง: สำนักพิมพ์ชาติพันธุ์ยูนนาน

Zheng Xiaoyun. (2004). การศึกษาสาเหตุเบื้องต้นของเรื่องราวของ "ลังกาสิบโห" ในฉบับต่างๆ ของชนชาติไต. *การศึกษาในศิลปะแห่งชาติ*. 4 (02), 63-68.

Zhong Jingwen. (2010). *วรรณคดีพื้นบ้านเบื้องต้น*. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์อุดมศึกษา.

ประสิทธิภาพผลงานสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ กระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว
The Efficiency of Creative Inventions Hot and Cold Delivery Bag

ณรัญญา พิพัฒนานนท์, นภัสกร คีรีรักษ์,
ศิริวิภา ไตรณรงค์, สมาภรณ์ นวลสุทธิ์ และ สุจินดา พรหมขำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Naranya Phipattanon, Naphatsakorn Kirirak,
Siriwipha Tainarong, Samaporn Nualsut and Sujinda Promkum
Nakhonsithamarat Rajabhat University,Thailand
Corresponding Author, E-mail: samaporn1420@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพผลงานสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ กระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว ซึ่งมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อออกแบบกระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาวให้ลดเวลาการจัดสินค้าตามคำสั่งซื้อ (2) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และ (3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ให้บริการ ร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้าราชภัฏนครศรีธรรมราช ในการวิจัยครั้งนี้มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือผู้รับบริการและผู้ให้บริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยแบ่งเป็นผู้ให้บริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven จำนวน 15 คน และผู้รับบริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven จำนวน 400 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (1) แบบบันทึกเวลาการจัดสินค้าตามคำสั่งซื้อ (2) ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ให้บริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์หาค่าร้อยละและการหาค่าคะแนนเฉลี่ย $(\overline{x})$ ผลการศึกษาพบว่า (1) ข้อมูลจากแบบบันทึกเวลาการจัดสินค้าตามคำสั่งซื้อ การบันทึกเวลาก่อนทำและหลังทำ พบว่าจากการใช้เวลา 20 นาที ลดเหลือ 10 นาที (2) ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ที่ค่าเฉลี่ย 4.45 และ (3) ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ให้บริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ที่ค่าเฉลี่ย 4.41

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ; ผลงานสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์; กระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว

* วันที่รับบทความ : 19 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 28 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 29 กุมภาพันธ์ 2567
Received: January 19 2024; Revised: February 28 2024; Accepted: February 29 2024

Abstract

Research on Efficiency of creative inventions Hot and cold delivery bag The objectives are (1) to design hot and cold delivery bags to reduce the time it takes to arrange products according to orders (2) to assess the satisfaction of service recipients at the 7-Eleven convenience store branch in front of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, and (3) To assess the satisfaction of the service provider. 7-Eleven convenience store, Nakhon Si Thammarat Rajabhat branch In this research, the population and sample were service recipients and service providers of the convenience store 7-Eleven, branch in front of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. The group was divided into 15 people serving convenience stores at 7-Eleven stores and 400 people receiving services at convenience stores at 7-Eleven stores by means of purposive selection. The tools used in the research were (1) a time recording form for arranging products according to orders, (2) evaluating the satisfaction of service recipients at the 7-Eleven convenience store branch in front of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, and (3) a satisfaction questionnaire. Service provider of convenience store, 7-Eleven, branch in front of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. By using the data from analyzing the percentage and finding the average score ($\bar{x}$), the results found that (1) data from the order-ordering time record form Recording time before and after It was found that from spending time 20 minutes, it was reduced to 10 minutes. (2) Assessing the satisfaction of service recipients at the 7-Eleven convenience store branch in front of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. It was found that satisfaction was at an average of 4.45 and (3) data from a satisfaction questionnaire of convenience store service providers at the 7-Eleven store in front of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. It was found that satisfaction was at an average of 4.41.

Keywords: Efficiency; Creative Inventions; Hot and Cold Delivery Bags

บทนำ

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก มีการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานด้านการจัดการธุรกิจค้าปลีก (Work Integrated Learning : WIL) (มคอ.2 หลักสูตร บธ.บ.สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก, 2565) เป็นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ที่จะช่วยให้นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก มีการประยุกต์องค์ความรู้ทางด้านทฤษฎี ทักษะการทำงาน และทักษะเฉพาะด้านธุรกิจค้าปลีก สู่การการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยนักศึกษาได้มีโอกาสทำงานในสถานประกอบการจริงก่อนสำเร็จการศึกษา ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนกับการทำงาน กล่าวคือเป็นรูปแบบของการจัดการศึกษาแบบผสมผสานระหว่างการเรียนทฤษฎีที่มหาวิทยาลัยกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ณ สถานประกอบการจริง โดยการประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนตามรูปแบบที่เหมาะสมตามเนื้อหารายวิชา และสมรรถนะแต่ละชั้นปีของนักศึกษา

โดยมีรูปแบบการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานด้านการจัดการธุรกิจค้าปลีก (Work Integrated Learning : WIL) (มคอ.2 หลักสูตร บธ.บ.สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก, 2565) เป็นแบบการเรียนสลับกับการทำงาน (Sandwich Course) เป็นระบบการเรียนการสอนที่สลับการเรียนในสถานศึกษากับการ

ทำงานในสถานประกอบการจริง อย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและนำประสบการณ์จากการทำงานกลับมาเป็นประเด็นการเรียนในสถานศึกษา การเรียนสลับกับการทำงาน มีองค์ประกอบสำคัญคือ 1) การจัดหลักสูตรแบบแซนวิส ซึ่งเป็นการเรียนในสถานศึกษาควบคู่กับการทำงานในสถาพจริงตลอดหลักสูตร 2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ทฤษฎีจากสถานศึกษากับประสบการณ์การทำงานในสภาพจริง 3) มีคณาจารย์ในสถานศึกษาและพี่เลี้ยงในสถาพจริงดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิด 4) ตำแหน่งงานที่ผู้เรียนได้รับจะต้องสูงหรือมีลักษณะงานซับซ้อนขึ้นตามชั้นปีการศึกษา 5) ผู้เรียนต้องได้รับค่าตอบแทนในระหว่างการทำงาน 6) คณาจารย์ประเมินผลการศึกษาและพี่เลี้ยงในสภาพจริงประเมินผลการทำงาน

จากการที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีได้ลงฝึกประสบการณ์ ณ ร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven (แผนการศึกษาตลอดหลักสูตร หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก (แผนการศึกษา บธ.บ.สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก, 2565) พบปัญหา จากการปฏิบัติงานในส่วนของการส่งเดลิเวอรี่ เนื่องด้วยความต้องการของลูกค้าเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากส่งผลให้การดำเนินการที่ร้านเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ทำให้เกิดความล่าช้า สินค้าเกิดความเสียหาย ทำให้เกิดความไม่พอใจของลูกค้าในช่วงเวลาที่เร่งรีบไม่ว่าจะเป็นตอนเช้า ตอนกลางวัน หรือตอนเย็น ลูกค้าล้วนต้องการความสะดวกรวดเร็วและสภาพของสินค้าที่สมบูรณ์จากการส่งมอบ อีกทั้งจากประสบการณ์ของพนักงานและผู้ใช้บริการทำให้ทราบว่าเวลาที่สั่งสินค้าอุ่นร้อนหรือเครื่องดื่ม มักจะได้สินค้าที่ไม่สมบูรณ์ เช่น หก หรือบุบ เปือนเละเทะ เครื่องดื่มละลายไม่อร่อย โดยผู้วิจัยได้ถามเพิ่มเติมในส่วนของเหตุผลจากพนักงานส่งเดลิเวอรี่ทำให้ทราบว่ากระเป๋าเดลิเวอรี่สำหรับใส่สินค้าในปัจจุบัน ไม่สามารถที่จัดวางยึดสินค้าให้อยู่ในสภาพดีได้โดยเฉพาะสินค้าที่เป็นของเหลวมักจะหกระหว่างการนำไปส่งไปยังลูกค้า

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงคิดวิธีการแก้ปัญหาโดยการสร้างสรรผลงาน”กระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว” เพื่อนำไปแก้ปัญหาการจัดส่งสินค้าล่าช้า เพราะต้องจัดสินค้าทั้งของร้อนและของเย็นทำให้พนักงาน Rider มีความล่าช้าในการส่งสินค้าตามออเดอร์และมีน้ำหนักเยอะอาจจะทำให้เกิดความผิดพลาดในการส่งของให้กับลูกค้าได้ ในการสร้างผลงาน “กระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว” ที่สามารถใส่สินค้าทั้งของร้อนและของเย็นเพื่อรักษาคุณภาพและอุณหภูมิของสินค้า ลดการเกิดปัญหาสินค้าเสียหาย มีสื่อโปรโมชั่นนำเสนอลูกค้าเพื่อเพิ่มยอดขายและนำเสนอส่วนลดให้แก่ลูกค้า

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อออกแบบกระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาวให้ลดเวลาการจัดสินค้าตามคำสั่งซื้อ

2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ให้บริการ ร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพผลงานสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ กระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว เป็นการศึกษาทดลองโดยผู้วิจัยร่วมกับผู้สอน เพื่อศึกษาประสิทธิภาพผลงานสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ กระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว ดังกล่าว ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยจึงดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย

1.1 ประชากร

ผู้รับบริการและผู้ให้บริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยแบ่งเป็น 1) ผู้ให้บริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven และ 2) ผู้รับบริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้รับบริการและผู้ให้บริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยแบ่งเป็น 1) ผู้ให้บริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven จำนวน 15 คน และ 2) ผู้รับบริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven จำนวน 400 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากเอกสารตำราแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพผลงานสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ กระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจการใช้ประสิทธิภาพผลงานสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ กระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว โดยการสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการและผู้ให้บริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

2. 2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเสนออาจารย์ที่ผู้ทรงคุณวุฒิอีก 3 ท่าน นำ แบบสอบถามผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องตามประเด็น เนื้อหา โดยการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะ

2.2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงไปใช้ กับประชากรจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของ แบบสอบถาม

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือเพื่อดำเนินการวิจัยใน 2 ลักษณะ คือการทดลองโดยการบันทึกการลดเวลาจัดเตรียมสินค้าก่อนจัดส่งสินค้าของพนักงานโดยใช้ “กระเป๋าเดลิเวอรี่ ร้อนหนาว” สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จากการทดลองใช้และใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การทดสอบประสิทธิภาพ “กระเป๋าเดลิเวอรี่ ร้อนหนาว” และเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ผลการทดลองว่าได้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อ“กระเป๋าเดลิเวอรี่ ร้อนหนาว” ที่ทำขึ้น โดยใช้แบบสอบถาม 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 มีจำนวน 6 ข้อ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า คิดเป็นร้อยละกับจำนวนคนแสดงความคิดเห็นด้วยความพึงพอใจ

ระดับคะแนน 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

กระบวนการออกแบบจากกระเป๋าเดลิเวอรี่ ร้อนหนาว เดิมนั้นพบว่าปัญหาการใช้งานจากการที่ความต้องการของลูกค้าเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากส่งผลให้การดำเนินการที่ร้านเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ทำให้เกิดความล่าช้า สินค้าเกิดความเสียหาย ทำให้เกิดความไม่พอใจของลูกค้าในช่วงเวลาที่เร่งรีบไม่ว่าจะเป็นตอนเช้า กลางวัน หรือตอนเย็น ลูกค้าล้วนต้องการความสะดวกรวดเร็วและสภาพของสินค้าที่สมบูรณ์จากประสบการณ์ของพนักงานและผู้ใช้บริการทำให้ทราบว่า เวลาที่สั่งสินค้าอุ่นร้อนหรือเครื่องดื่ม มักจะได้สินค้าที่ไม่สมบูรณ์ เช่น หก หรือบุบ เปือนเละเทะ เครื่องดื่มละลายไม่อร่อย โดยได้สอบถามเหตุผลจากพนักงานส่งของทำให้

ทราบว่ากระเป๋าสำหรับใส่สินค้าไม่สามารถที่จัดวางยึดสินค้าให้อยู่ในสภาพดีได้โดยเฉพาะสินค้าที่เป็นของเหลวมักจะหกระหว่างการนำไปส่งของให้ลูกค้า

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมทั้งในส่วนของแนวคิดและขั้นตอนการออกแบบพร้อมศึกษาจากเครื่องต้นแบบ มีขั้นตอนในการทำงาน โดยใช้หลักการออกแบบและการใช้งานจากแนวคิดและการศึกษาค้นคว้าตามเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.1) การออกแบบโครงสร้างอุปกรณ์ได้ดำเนินการออกแบบโดยคำนึงถึงการใช้งานความสะดวกในการเคลื่อนย้าย การบรรจุสินค้าตามคำสั่งซื้อ และโครงสร้างการใช้งานของกระเป๋าเพื่อต้องยึดติดกับรถจักรยานยนต์

3.1.2) การออกแบบภาพร่างกระเป๋าเดลิเวอรี่ ร้อนหนาว ได้ดำเนินการออกแบบโดยคำนึงถึงความสะดวกในการใช้งาน

3.1.3) การออกแบบกระเป๋าเดลิเวอรี่ ร้อนหนาว โดยคำนึงถึงระบบ ความปลอดภัยด้านการใช้งานและจัดซ่อมบำรุงรักษากระเป๋าเดลิเวอรี่ ร้อนหนาว การเปลี่ยนอุปกรณ์เมื่อเกิดการชำรุดได้ การทดสอบประสิทธิภาพกระเป๋าเดลิเวอรี่ ร้อนหนาว ผลการทดลองครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของกระเป๋าเดลิเวอรี่ ร้อนหนาว สามารถอำนวยความสะดวกรวดเร็วกว่าการใช้กระเป๋าแบบเดิม ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการดังนี้

(1) เก็บข้อมูลจากแบบบันทึกเวลาการจัดสินค้าตามคำสั่งซื้อ การบันทึกเวลาก่อนทำและหลังทำ

(2) เก็บข้อมูลประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ก่อนและหลัง

(3) เก็บข้อมูลข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ให้บริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ก่อนและหลัง

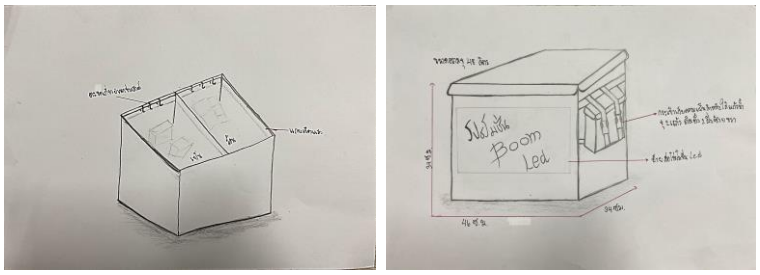
3.1.4) ออกแบบโครงสร้าง คณะผู้วิจัย ได้ทำการออกแบบโครงสร้าง ส่วนประกอบหลัก และส่วนประกอบอื่น

(1) คณะผู้วิจัยได้ทำวิเคราะห์ข้อจำกัดของกระเป๋าเดลิเวอรี่ ร้อนหนาว เดิม

ภาพที่ 1 กระเป๋าเดลิเวอรี่ ร้อนหนาว เดิม

(2) การออกแบบภาพร่าง คณะผู้วิจัยได้ทำการออกแบบกระเป๋าเดลิเวอรี่ ร้อนหนาว

ภาพที่ 2 การออกแบบภาพร่าง

(3) จัดเตรียมและจัดซื้ออุปกรณ์ คณะผู้วิจัยได้ทำจัดเตรียมและจัดซื้ออุปกรณ์ เพื่อทำการพัฒนากระเป๋าเดลิเวอรี่ ร้อนหนาว

ภาพที่ 3 จัดเตรียมและจัดซื้ออุปกรณ์

(4) การทำชิ้นงานกระเป๋า Delivery ร้อนหนาว คณะผู้วิจัยได้ทำชิ้นงานกระเป๋า Delivery ร้อนหนาว

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินการจากการปรับปรุง ครั้งที่ 1

รายการ	**รายการที่ปรับปรุง**	**ข้อเสนอแนะปรับปรุงครั้งต่อไป**
แผ่นกั้นพลาสติกมีความบางและไม่ทนทานต่อการใช้งาน	เปลี่ยนจากแผ่นกั้นพลาสติกธรรมดาเป็นฟิวเจอร์บอร์ด	มีการปรับปรุงเพิ่มเติมและทดสอบการใช้งานอีกหนึ่งครั้ง

ตารางที่ 2 ผลการดำเนินการจากการปรับปรุง ครั้งที่ 2

รายการ	รายการที่ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะปรับปรุงครั้งต่อไป
เทปตีนตุ๊กแก	วัสดุขาดง่าย และอาจจะทำให้สินค้าชำรุด	เย็บวัสดุให้แน่นขึ้นกว่าเดิมและเพิ่มขนาดของวัสดุ

ตารางที่ 3 ผลการดำเนินการจากการปรับปรุง ครั้งที่ 3

รายการ	รายการที่ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะปรับปรุงครั้งต่อไป
แผ่นกั้นไม่สามารถเก็บรักษาอุณหภูมิของสินค้าอุ่นร้อน และสินค้าเย็นให้อยู่ในอุณหภูมิที่เหมาะสม	นำฟอยด์เก็บอุณหภูมิร้อน-เย็นมาครอบแผ่นกั้นโดยกั้นพื้นที่เย็นและพื้นที่ร้อน	มีการปรับปรุงเพิ่มเติมและทดสอบการใช้งานอีกหนึ่งครั้ง

ภาพที่ 4 การทำชิ้นงานกระเป๋า Delivery ร้อนหนาว

(5) ชิ้นงานกระเป๋า Delivery ร้อนหนาว คณะผู้วิจัยได้ทำชิ้นงานกระเป๋า Delivery ร้อนหนาว เสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 5 ชิ้นงานกระเป๋า Delivery ร้อนหนาว

(6) ชิ้นงานกระเป๋า Delivery ร้อนหนาว คณะผู้วิจัยได้ทำชิ้นงานกระเป๋า Delivery ร้อนหนาว เสร็จสมบูรณ์

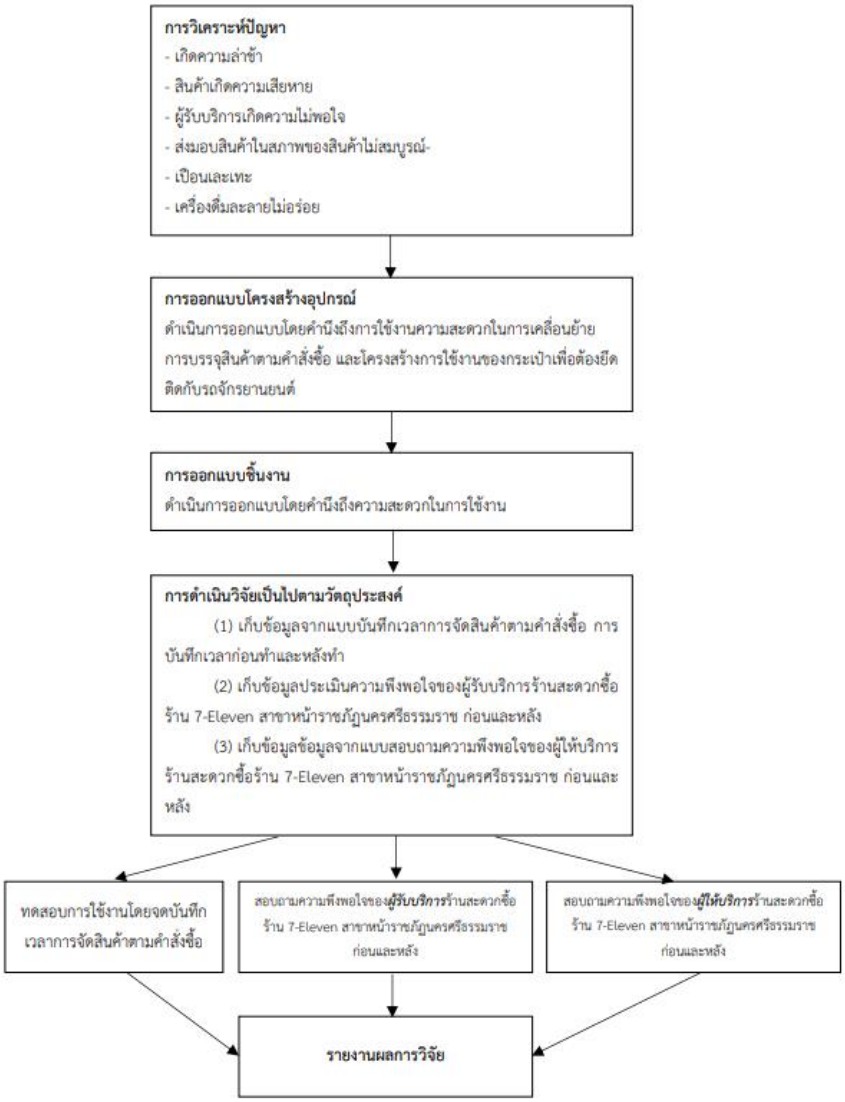
ภาพที่ 6 การทดลองใช้กระเป๋า Delivery ร้อนหนาว

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ (System Analysis and statistic) การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถวิเคราะห์ได้โดยใช้วิธีทางสถิติในการวิจัย 3 ตอนคือ

3.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ในการอธิบาย ค่าความถี่ (Frequency) ค่า ร้อยละ (Percentage)

3.2.2 ข้อมูลในส่วนของเก็บข้อมูลข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ให้บริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ก่อนและหลัง ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลที่ได้รับจากการนำผลงานไปใช้ประโยชน์

วัตถุประสงค์ข้อที่ (1) เพื่อออกแบบกระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาวให้ลดเวลาการจัดสินค้าตามคำสั่งซื้อ

ตารางที่ 4 แบบบันทึกระยะเวลาการลดเวลาจัดเตรียมสินค้าก่อนจัดส่งสินค้า (ก่อนทำและหลังทำ)

วัน / เดือน / ปี	ก่อนทำ / นาที	หลังทำ / นาที	ระยะเวลาที่ลด (นาที)
10 ต.ค. 2566	20 นาที	18 นาที	2 นาที
11 ต.ค. 2566	19 นาที	17 นาที	2 นาที
12 ต.ค. 2566	18 นาที	17 นาที	1 นาที
13 ต.ค. 2566	17 นาที	16 นาที	1 นาที
14 ต.ค. 2566	16 นาที	15 นาที	1 นาที
15 ต.ค. 2566	15 นาที	14 นาที	1 นาที
16 ต.ค. 2566	14 นาที	13 นาที	1 นาที
17 ต.ค. 2566	14 นาที	13 นาที	1 นาที
18 ต.ค. 2566	14 นาที	13 นาที	1 นาที
19 ต.ค. 2566	13 นาที	12 นาที	1 นาที
20 ต.ค. 2566	13 นาที	12 นาที	1 นาที
21 ต.ค. 2566	12 นาที	11 นาที	1 นาที
22 ต.ค. 2566	11 นาที	10 นาที	1 นาที
23 ต.ค. 2566	11 นาที	10 นาที	1 นาที
24 ต.ค. 2566	11 นาที	10 นาที	1 นาที

จากตาราง 4 สรุปได้ว่า การบันทึกระยะเวลาการลดเวลาจัดเตรียมสินค้าก่อนจัดส่งสินค้าของร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จากการบันทึกเวลาก่อนทำและหลังทำ ช่วงวันที่ 10 - 24 ตุลาคม 2566 พบว่าก่อนทำและหลังทำ เริ่มจาก 20 นาที ลดเหลือ 10 นาที แต่ละ Order อาจจะมีการใช้เวลามากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับจำนวนสินค้าของลูกค้าด้วย

วัตถุประสงค์ข้อที่ (2) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้าราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล : ผู้รับบริการ

ปัจจัยส่วนบุคคล	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**
1. เพศ		
ชาย	147	36.75
หญิง	253	63.25
รวม	**400**	**100.00**
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	73	18.25
21 – 30 ปี	95	23.75
31 – 40 ปี	143	35.75
41 – 50 ปี	68	17.00
51 ปี ขึ้นไป	21	5.25
รวม	**400**	**100.00**
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	218	54.50
ปริญญาตรี	125	31.25
สูงกว่าปริญญาตรี	57	15.25
รวม	**400**	**100.00**
4. อาชีพ		
นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	162	40.50
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	102	25.50
พนักงานบริษัทเอกชน	69	17.25
ประกอบการธุรกิจส่วนตัว	56	14.00
แม่บ้าน/เกษียณอายุ	11	2.75
รวม	**400**	**100.00**
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	65	16.25
5,000 - 10,000 บาท	113	28.25
10,001 - 15,000 บาท	56	14.11

15,001 - 20,000 บาท	10	2.50
20,001 บาทขึ้นไป	143	35.75
รวม	**400**	**100.00**

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 253 คน (ร้อยละ 63.25) มีอายุระหว่าง 31– 40 ปีจำนวน 143 คน (ร้อยละ 35.75) การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 218 คน (ร้อยละ 54.50) เป็นนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา จำนวน 162 คน (ร้อยละ 40.50) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท จำนวน 113 คน (ร้อยละ 28.25)

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของผู้รับบริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้าราชภัฏนครศรีธรรมราช (ก่อน-หลัง)

รายการคำถาม	**ก่อน $\overline{x}$**	**ระดับความพึงพอใจ**	**หลัง $\overline{x}$**	**ระดับความพึงพอใจ**
1. ความรวดเร็วในการจัดส่งสินค้า	2.58	ปานกลาง	4.52	ดีมาก
2. ได้รับสินค้าสมบูรณ์ตามรายการสั่งซื้อ	2.11	พอใช้	4.47	ดี
3. ความสะอาดของบรรจุภัณฑ์สินค้า	2.06	พอใช้	4.50	ดีมาก
4. มีการแยกสินค้า ร้อน-เย็น	2.04	พอใช้	4.26	ดี
5. การบริการของพนักงาน	1.74	พอใช้	4.31	ดี
6. ภาพลักษณ์โดยรวมของการบริการ	2.68	ปานกลาง	4.63	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	**2.20**	**พอใช้**	**4.45**	**ดี**

จากตารางที่ 6 พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้าราชภัฏนครศรีธรรมราช (ก่อน-หลัง) พบว่า (1) ด้านความรวดเร็วในการจัดส่งสินค้า ก่อนมีระดับความพึงพอใจ 2.58 และหลังมีระดับความพึงพอใจ 4.52 (2) ด้านได้รับสินค้าสมบูรณ์ตามรายการสั่งซื้อ ก่อนมีระดับความพึงพอใจ 2.11 และหลังมีระดับความพึงพอใจ 4.47 3) ด้านความสะอาดของบรรจุภัณฑ์สินค้า ก่อนมีระดับความพึงพอใจ 2.06 และหลังมีระดับความพึงพอใจ 4.50 (4) ด้านการแยกสินค้า ร้อน-เย็น ก่อนมีระดับความพึงพอใจ 2.04 และหลังมีระดับความพึงพอใจ 4.26 (5) ด้านการบริการของพนักงาน ก่อนมีระดับความ

พึงพอใจ 1.74 และหลังมีระดับความพึงพอใจ 4.31 และ (6) ด้านภาพลักษณ์โดยรวมของบริการ ก่อนมีระดับความพึงพอใจ 2.68 และหลังมีระดับความพึงพอใจ 4.63 และภาพรวมทั้งหมด ก่อนมีระดับความพึงพอใจ 2.20 และหลังมีระดับความพึงพอใจ 4.45

วัตถุประสงค์ข้อที่ (3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ให้บริการ ร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้าราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล : ผู้ให้บริการ

ปัจจัยส่วนบุคคล	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**
1. เพศ		
ชาย	5	33.33
หญิง	10	66.66
รวม	**15**	**100.00**
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	1	6.66
21 – 30 ปี	2	13.33
31 – 40 ปี	11	73.33
41 – 50 ปี	1	6.66
รวม	**15**	**100.00**
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	33.33
ปริญญาตรี	10	66.66
สูงกว่าปริญญาตรี	-	00.00
รวม	**15**	**100.00**
4. ตำแหน่ง		
ทวิภาคี	2	13.32
พนักงานพาร์ทไทม์	2	13.32
พนักงานประจำ	7	46.62
ผู้ช่วยผู้จัดการร้าน	3	19.98
ผู้จัดการร้าน	1	6.66
รวม	**15**	**100.00**

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 มีอายุระหว่าง 31– 40 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 และมีตำแหน่งเป็นพนักงานประจำ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.62

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจของผู้ให้บริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้าราชภัฏนครศรีธรรมราช (ก่อน-หลัง)

รายการคำถาม	**ก่อน $\bar{x}$**	**ระดับความพึงพอใจ**	**หลัง $\bar{x}$**	**ระดับความพึงพอใจ**
1. ความรวดเร็วในการจัดส่งสินค้า	2.31	พอใช้	4.47	**ดี**
2. ความสมบูรณ์สินค้าตามรายการสั่งซื้อ	2.11	พอใช้	4.42	**ดี**
3. ความสะอาดของบรรจุภัณฑ์สินค้า	2.06	พอใช้	4.46	**ดี**
4. มีการแยกสินค้า ร้อน-เย็น	2.04	พอใช้	4.24	**ดี**
5. ความสะดวกต่อการให้บริการ	1.74	พอใช้	4.32	**ดี**
6. ภาพรวมของกระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว	2.29	พอใช้	4.57	**ดีมาก**
เฉลี่ยรวม	**2.09**	**พอใช้**	**4.41**	**ดี**

จากตารางที่ 8 พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ให้บริการร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช (ก่อน-หลัง) พบว่า (1) ด้านความรวดเร็วในการจัดส่งสินค้า ก่อนมีระดับความพึงพอใจ 2.31 และหลังมีระดับความพึงพอใจ 4.47 (2) ด้านความสมบูรณ์สินค้าตามรายการสั่งซื้อ ก่อนมีระดับความพึงพอใจ 2.11 และหลังมีระดับความพึงพอใจ 4.42 3) ด้านความสะอาดของบรรจุภัณฑ์สินค้า ก่อนมีระดับความพึงพอใจ 2.06 และหลังมีระดับความพึงพอใจ 4.46 (4) ด้านการแยกสินค้าร้อน-เย็น ก่อนมีระดับความพึงพอใจ 2.04 และหลังมีระดับความพึงพอใจ 4.24 (5) ด้านความสะดวกต่อการให้บริการ ก่อนมีระดับความพึงพอใจ 1.74 และหลังมีระดับความพึงพอใจ 4.32 และ (6) ด้านภาพรวมของกระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว ก่อนมีระดับความพึงพอใจ 2.29 และหลังมีระดับความพึงพอใจ 4.57 และภาพรวมทั้งหมด ก่อนมีระดับความพึงพอใจ 2.09 และหลังมีระดับความพึงพอใจ 4.41

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย โดยการทดลองใช้กระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว และมีการบันทึกระยะเวลาการลดเวลาจัดเตรียมสินค้าก่อนจัดส่งสินค้าของร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผลการศึกาพบว่าจากใช้กระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว โดยบันทึกเวลาการทำงาน เมื่อพิจารณา ใน 1 วัน เฉลี่ยมี Order เฉลี่ยอยู่ที่ 25 Order เท่ากับ 1 วัน สามารถลดเวลาทำงานได้ 250 นาที หาก 1 สัปดาห์ สามารถลดเวลาทำงานได้ 1,750 นาที และหาก 1 เดือน สามารถลดเวลาทำงานได้ 7,500 นาที หรือคิดเป็น 125 ชั่วโมง โดยหากเปรียบเทียบเป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจ้างโดยขอยกตัวอย่างกรณีจ้างพนักงานพาร์ทไทม์ 125 ชั่วโมง คิดเป็นต้นทุนด้านค่าจ้างเท่ากับ 5,500 บาท และจากข้อมูลจำนวนสาขาของร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven (ข้อมูลประชาชาติธุรกิจออนไลน์ , 2567) ณ วันที่ 11 สิงหาคม 2566 ทั้งสิ้น 14,215 สาขา โดยหากร้านสาขามีพนักงานพาร์ทไทม์ เฉลี่ยสาขาละ 1 คน บริษัทจะสามารถลดค่าใช้จ่ายทุกสาขาทั่วประเทศภายในระยะเวลา 1 เดือน สามารถลดต้นทุนด้านค่าจ้างเท่ากับ 78,182,500 บาท ทั้งนี้เพราะเกิดจากการใช้กระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว ที่พัฒนาขึ้นให้สอดรับกับการทำงาน สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการให้บริการของร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven สาขาหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

จากการศึกษาประสิทธิภาพผลงานสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ กระเป๋าเดลิเวอรี่ร้อนหนาว พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย วิไลพร แข็งธัญกรรมและคณะ (2566) ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ 2) ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการร้านสะดวกซื้อ 7 -11 ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช ระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 7P’s ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านกระบวนการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58) รองลงมา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X}$ = 4.55) ด้านส่งเสริมการตลาด ($\bar{X}$ = 4.54) ด้านบุคคล ($\bar{X}$ = 4.52) ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}$ = 4.51) ด้านลักษณะทางกายภาพ ($\bar{X}$ = 4.44) และน้อยที่สุด คือ ด้านราคา ($\bar{X}$ = 4.42) ตามล าดับ จากผลการศึกษา ดังกล่าวสามารถน าไปใช้ในการวางแผนการจัดจ าหน่ายสินค้าและบริการให้กับร้านสะดวกซื้อได้อย่างเหมาะสม และตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

การส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาผลงานสร้างสรรค์หรือสิ่งประดิษฐ์ และมีการนำผลงานเผยแพร่ในเชิงวิชาการในระดับชาติในรูปแบบต่างๆ จะส่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้เพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบมีการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน เป็นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาผลงานสร้างสรรค์หรือสิ่งประดิษฐ์ จะช่วยให้นักศึกษา มีการประยุกต์องค์ความรู้ทางด้านทฤษฎี ทักษะการทำงาน และทักษะเฉพาะด้านศาสตร์สาขา สู่การการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถานประกอบการจริงก่อนสำเร็จการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

การนำผลงานสร้างสรรค์หรือสิ่งประดิษฐ์ สู่ขยายผลเพื่อทำการทดลองไปยังสาขาของร้านสะดวกซื้อร้าน 7-Eleven ในพื้นที่บริการใหกล้เคียง หรือร้านสาขาที่ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้กับผู้ให้บริการ ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ สบสม และ นพรัตน์ หมีพลัด. (2565). การพัฒนากระบวนการจัดการการเรียนรู้ด้วยโครงงานเพื่อส่งเสริมทักษะการวิจัยและ ความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมทางคอมพิวเตอร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 22 (1), 17–29.

โกสินทร์ ชำนาญพล. (2562). การพัฒนารูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการ. *วารสารราชพฤกษ์*. 17 (2), 130-138.

จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2560). ผลการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยของบัณฑิตศึกษา,*วารสารนานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 7 (2), 100-119.

ชนันท์ธิดา ประพิณ และคณะ. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาคอมพิวเตอร์ด้วยการเรียนแบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.* 21 (1), 30-47.

ชุลีพรรณ แสนพันธ์ และ ลีลา เตี้ยงสูงเนิน. (2561). *พฤติกรรมการเลือกใช้บริการฟู้ดเดลิเวอรี่ด้วย Mobile Application ของผู้บริโภคในเขตนนทบุรี* (รายงานวิจัย). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ณัฐวรรณ เฉลิมสุข และ อนิรุทธ์ สติมั่น. (2562). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียน แบบทักษะปฏิบัติร่วมกับเครื่องมือทางปัญญาผ่านคลาวด์คอมพิวติ้งเพื่อเสริมสร้างทักษะความคิด สร้างสรรค์และการสร้างผลงานศิลปะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย*. 47 (1), 84-102.

วสุดา รังสิเสนา ณ อยุธยา และอาษา ตั้งจิตสมคิด. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคในการใช้บริการสั่งอาหารผ่านสื่อออนไลน์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. ใน *การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10,* 12 – 13 กรกฎาคม 2562 (น. 1464- 1478). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย. (2556). ปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านสะดวกซื้อ เซเว่นอีเลฟเว่น ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารปัญญาภิวัฒน์.* 4 (2), 40-56.

สมาน อัศวภูมิ. (2561). ทบทวนแนวคิดและวิธีวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต*. 18 (1), 1-10.

อเนก ศิลปะนิลมาลย์. (2560). เขียนกรอบแนวคิดการวิจัยอย่างไรถึงจะถูก (เขียนงานวิจัยให้เป็นกันเถอะ 4). *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.* 6 (1), 135-142.

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

The Development of Creative Thinking and Competency Teamwork by Creative-Based Learning (CBL) Together With Social Media of Mathayomsuksa 6 Students

ชนะชน ประวันนา และ สิทธิพล อาจอินทร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Chanachon Prawanna and Sitthipon Art-in

Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: asitthi@kku.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 20 คน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ จำนวน 3 วงจร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ 2) เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผล ได้แก่ แบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของครูและนักเรียน แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ท้ายวงจร แบบประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมท้ายวงจร 3) เครื่องมือประเมินผล ได้แก่ แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ และแบบประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์เฉลี่ย 12.75 คิดเป็นร้อยละ 79.69 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) นักเรียนมีผลการประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมผ่านเกณฑ์ระดับ 9 สามารถขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

คำสำคัญ: ความคิดสร้างสรรค์; สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม; การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์

---

* วันที่รับบทความ : 27 ธันวาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 9 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 12 มกราคม 2567

Received: December 27 2023; Revised: January 9 2024; Accepted: January 12 2024

Abstract

The objectives of the research aimed to develop Creative Thinking using and Teamwork and Collaboration Competency of grade 12 students using Creative-Based Learning (CBL) with Social Media. The target group consisted of 20 grade 12 students. The research design was action research with 3 operating cycles. The research's instruments included the 3 categories of 1) The tools used in the research practice consisted of lesson plans, 2)The reflection tools; Teacher's learning management recording form, teachers and student' behavior recording form, student interview form, ended-inspiral of creative thinking, and ended-inspiral of Teamwork and Collaboration Competency Assessment Form, and 3) The tools used to evaluate the research results include: Creative Thinking Test, and Teamwork and Collaboration Competency Assessment Form. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics, consisting of arithmetic mean, standard deviation and percentage. Qualitative data were analyzed using content analysis. The results were summarized: 1) The students had an average of Creative Thinking for 12.75 or 79.69% of the total score, and there were 19 students who passed the criteria accounted for 95.00% of the total number of students which was higher than the defined criteria. 2) The students had an assessment of Teamwork and Collaboration Competency at level 9 or higher, which consisted of 17 students or 85.00% of the total number of students. which was higher than defined criteria.

Keywords: Creativity Thinkin; Competency Teamwork; Creative-Based Learning With Social Media

บทนำ

ในปัจจุบันโลกได้เข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ทำให้เกิดเครือข่ายโทรคมนาคมดิจิทัลที่เชื่อมโยงโลกในแต่ละส่วนเข้าด้วยกัน ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ที่มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง นับว่าเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตของผู้คนเป็นอย่างมาก จนเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกหลายๆอย่าง ทุกคนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาโดยไม่มีขีดจำกัด การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ และครูผู้สอนยังสามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลายที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้มากขึ้น ประเทศไทยเองก็มองเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 ในด้านที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา (สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ “เก่ง ดี มีสุข” และประเทศไทยยังเดินหน้าต่อด้วยการปฏิรูปวงการศึกษาไทยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนโดยเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากที่เน้นผู้สอนเป็นผู้ให้ความรู้

เพียงอย่างเดียวเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นให้เด็กมีทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งเป็นที่มาของทิศทางในการจัดการศึกษาใหม่ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่าความรู้ เด็กและเยาวชนควรมีโอกาสได้ฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ โดยมีพ่อแม่และครูเป็นผู้ช่วยส่งเสริมให้เด็กสามารถริเริ่มสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ ได้เอง ผ่านการเรียนรู้ทั้งที่บ้านและโรงเรียน ไม่ใช้วิธียัดเยียดข้อมูลความรู้ผ่านการสอนเข้าไปสู่สมองของเด็ก โดยไม่ได้ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญต่อความคิดสร้างสรรค์ (สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน, 2563) สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม เป็นความสามารถในการจัดระบบและกระบวนการทำงาน ทั้งของตนเองและร่วมกับผู้อื่น โดยใช้สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมมีแผน ขั้นตอน ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีภาวะผู้นำ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการประสานความคิดเห็นที่แตกต่างสู่การตัดสินใจและแก้ปัญหาเป็นทีม รับผิดชอบร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและจัดการความขัดแย้งภายใต้สถานการณ์ที่ยุ่งยาก สมรรถนะสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม ประกอบไปได้องค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ เป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการความขัดแย้ง ซึ่งผู้เรียนจำเป็นจะต้องเรียนรู้และเข้าใจสาระสำคัญในการทำงานเป็นทีม เพื่อให้มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล มีทักษะกระบวนการทำงาน จัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ที่จะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

จากสภาพปัญหาที่พบ โดยการจัดกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เป็นการที่ครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา ได้มาแบ่งปันแนวคิดเพื่อพัฒนาแนวทางการสอน และสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสม การเรียนการสอนในโรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม จากปีการศึกษา 2563 จนถึงปีการศึกษา 2565 พบว่า การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาได้มีการปรับเปลี่ยนเป็นรูปแบบต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ไม่เต็มที่ เนื่องจากอยู่ในห้วงสถานการณ์การแพร่ระบาดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 ทำให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยรายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาลดลง จึงทำให้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ได้พบปัญหาในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะวิชาพลศึกษาที่ต้องเน้นให้นักเรียนได้มีกิจกรรมทางกายและมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายของนักเรียนโดยตรง ในรายวิชาสุขศึกษาเช่นเดียวกันที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อ การป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ทั้งความเสี่ยงต่อสุขภาพ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่าง กาย จิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกทางเพศ การสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น สุขปฏิบัติทางเพศ และทักษะในการดำเนินชีวิต ในการขาดการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เต็มประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้นักเรียนขาดการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ Guilford (1967) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการของ

ความรู้สึกไวต่อปัญหา หรือสิ่งที่บกพร่องขาดหายไป แล้วรวบรวมความคิดตั้งเป็นสมมติฐานขึ้นมา ต่อจากนั้นก็ทำการรวบรวมข้อมูลต่างๆเพื่อทดสอบสมมติฐานนั้น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กันในชั้นเรียน เพื่อทำให้มีการระดมความคิดเกิดการสร้างนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ๆขึ้นมา สอดคล้องกับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) ได้กล่าวว่า สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการความขัดแย้ง มีทัศนคติเชิงบวกในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เห็นคุณค่าของสัมพันธภาพที่ดี สร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีในทีม ให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกันปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ เห็นอกเห็นใจในฐานะที่เป็นมนุษย์ด้วยกัน เคารพและเห็นประโยชน์ของ ความแตกต่างหลากหลาย มีทักษะและใช้วิธีการป้องกันและจัดการความขัดแย้งได้อย่างเป็นระบบ

การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-based learning) เป็นหนึ่งในรูปแบบการสอนแนว Active Learning ที่มีการทำวิจัยกับเด็กไทย เพื่อออกแบบการสอน ให้ผู้เรียนได้ครบสองด้าน คือได้ทั้งด้านเนื้อหาวิชา และทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยการสอนรูปแบบนี้จะทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ได้มีการนำไปใช้แล้วและได้ผลดีคือ เป็นการสอนที่ทำให้ผู้เรียน คิดสร้างสรรค์และคิดวิเคราะห์ ต่างจากการสอนแบบดั้งเดิม รูปแบบการสอนนี้ได้ทำการวิจัยต่อยอด มาจาก Problem-based Learning (PBL) ซึ่งเป็นหนึ่งในแนวทางการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งได้ผลดีในหลายประเทศ เป็นการสอนแบบ Active Learning คือการจัดการสอนให้ผู้เรียนตื่นตัวในการค้นคว้าแทนที่จะรอรับการบรรยายแบบเดิม โดยผู้วิจัยได้มีการนำมาใช้ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ที่สอดคล้องกับยุคสมัยปัจจุบัน เป็นการปรับการเรียนการสอนให้เข้ากับผู้เรียนในปัจจุบัน ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่ายซึ่งจะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี (วิริยะ ฤๅชัยพานิชย์, 2561) ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ที่นักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา โดยนักเรียนแต่ละคนมีอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ แท็ปเล็ต สมาร์ทโฟนเป็นของตัวเองอยู่แล้ว ทำให้เกิดความสะดวกในการใช้ชีวิตในปัจจุบัน และเป็นผลทำให้ผู้วิจัยได้นำมาใช้ร่วมกับการสอนรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงได้ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน Creativity-Based Learning (CBL) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร และนำเสนอ ทักษะการทำงานเป็นทีมและทักษะด้านสร้างสรรค์ นวัตกรรม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่ออนาคต ผู้วิจัยจึงได้ต้องการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการรวมพลังทำงานเป็นทีมของผู้เรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน Creativity-Based Learning (CBL) ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 เพื่อนำไปสู่การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นการ

พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และพร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ให้นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ให้นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด มีผลการประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับ 9 ระดับสามารถขึ้นไป

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis and MCTaggart (1998) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามวงจรของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ PAOR ประกอบด้วย ขั้นวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติการ (Action) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติและปรับปรุง (Reflection) จำนวน 3 วงจรปฏิบัติการ

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 20 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ 1) นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สนใจในการเรียนในรายวิชาสุขศึกษา 2) นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ผลงาน ไม่สามารถออกแบบผลงานได้หลากหลายและแปลกใหม่ 3) นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนและขาดการทำงานเป็นทีม

3. ตัวแปรในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
2) สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัย 2) เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติการวิจัย และ 3) เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ เวลา 12 ชั่วโมง ดังนี้ ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า ในภาพรวมแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.2 เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติการวิจัย ได้แก่

1) แบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ผลการจัดการเรียนรู้ สภาพปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ เมื่อสิ้นสุดการสอนแต่ละแผนของผู้วิจัย

2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของครูและนักเรียน เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของผู้วิจัย และพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้สังเกต เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในวงจรต่อไป

3) แบบสัมภาษณ์นักเรียน ใช้เก็บข้อมูลในลักษณะคำถามปลายเปิด ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยตอบคำถามเพื่อสะท้อนผลการวิจัย

4) แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ท้ายวงวงจรปฏิบัติการ เป็นแบบอัตนัย วงจรละ 1 ข้อ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) มีรายการประเมิน 4 รายการตามแนวคิดของกิลฟอร์ด ในแต่ละวงจร 3 วงจร รวมทั้งหมด 3 ข้อ ซึ่งจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า วงจรปฏิบัติการที่ 1 วงจรปฏิบัติการที่ 2 และวงจรปฏิบัติการที่ 3 มีค่าเท่ากับ 1.00 สำหรับการประเมินประสิทธิภาพของแบบทดสอบ พบว่า วงจรปฏิบัติการที่ 1 มีค่าความยากง่าย (P) เท่ากับ 0.72 ค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.21 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 วงจรปฏิบัติการที่ 2 มีค่าความยากง่าย (P) เท่ากับ 0.71 ค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.28 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75 และวงจรปฏิบัติการที่ 3 มีค่าความยากง่าย (P) เท่ากับ 0.71 ค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.31 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72

5) แบบประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมท้ายวงจรปฏิบัติการ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) วงจรละ 36 ข้อ ซึ่งจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า วงจรปฏิบัติการที่ 1 วงจรปฏิบัติการที่ 2 และวงจรปฏิบัติการที่ 3 มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

4.3 เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการวิจัย ได้แก่

1) แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ เป็นแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) มีรายการประเมิน 4 รายการตามแนวคิดของกิลฟอร์ด ซึ่งจากการวิเคราะห์ค่า

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า มีค่าเท่ากับ 1.00 การประเมินประสิทธิภาพของแบบทดสอบ พบว่า มีค่าความยากง่าย (P) เท่ากับ 0.78 ค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.28 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

2) แบบประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 36 ข้อ ซึ่งจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

5. การรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการรวมพลังเป็นทีม โดยใช้รูปแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ มีรายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.1 ชี้แจงจุดประสงค์การวิจัยและการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ให้แก่ผู้ชวยวิจัยและกลุ่มเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจในแนวเดียวกัน

5.2 ดำเนินการเก็บข้อมูล ใช้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทีม โดยใช้รูปแบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ โดยอาศัยเนื้อหาจากบทเรียน จำนวน 3 วงจร วงจรละ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งหมด 6 แผนการจัดการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง

5.3 หลังสิ้นสุดการสอนในแต่ละวงจรปฏิบัติการและสิ้นสุดทั้ง 3 วงจร จะมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยพิจารณาจาก แบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ การทดสอบความคิดสร้างสรรค์ท้ายวงจรปฏิบัติการและประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมท้ายวงจรปฏิบัติการในแต่ละวงจรปฏิบัติการเพื่อให้ได้ข้อมูลสะท้อนผลการปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการต่อไป

5.4 เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 วงจรปฏิบัติการ มีการประเมินผลการวิจัย โดยผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ และทำแบบประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม และผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปอภิปรายผลและสรุปผลการวิจัยต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลโดยนำข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์ ดังนี้

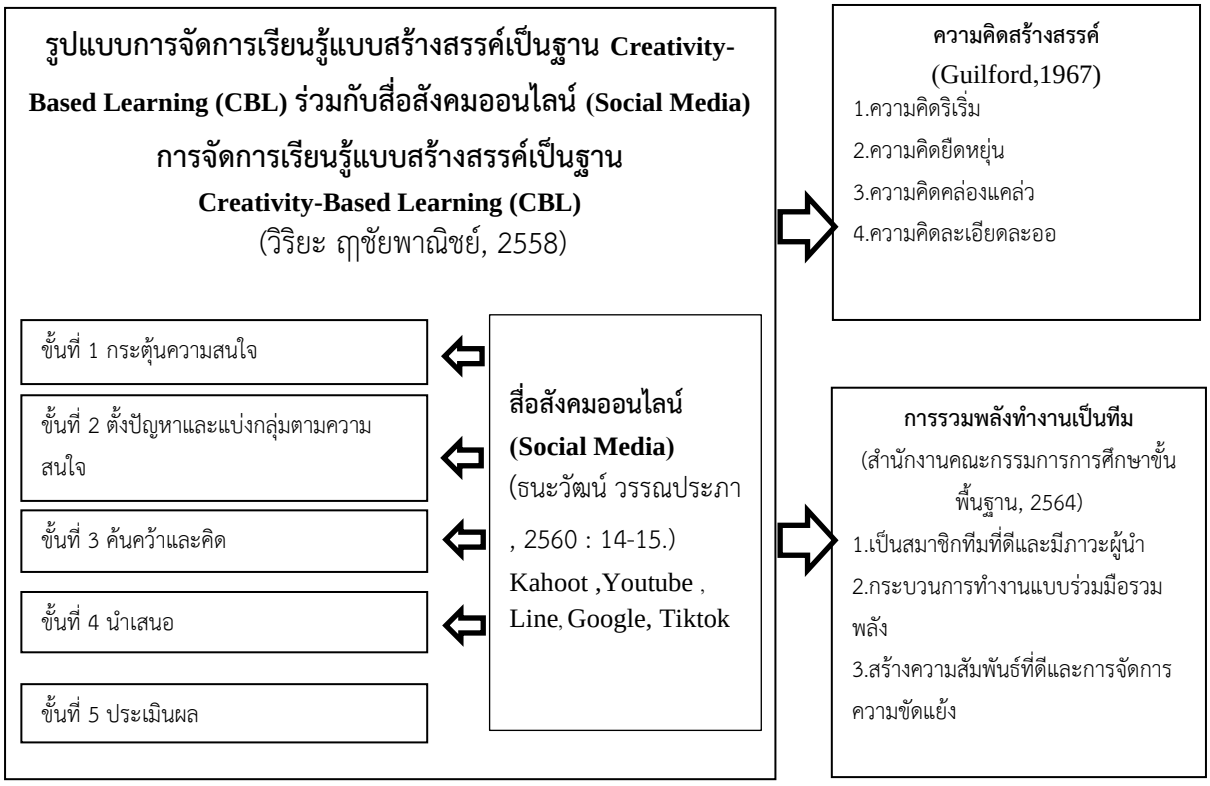
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย 1) การทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) ของคะแนน และจำนวนคนที่ผ่านเกณฑ์เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ให้นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และ 2) ใช้สถิติการหาค่าร้อยละ (Percentage) ของคะแนน และจำนวนคนที่ผ่านเกณฑ์เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ การประเมินการผ่านแต่ละระดับ/ด้าน คือ ต้องได้มากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 50 ของแต่ละระดับ/ด้าน การแปลผลให้ยึดตามระดับสูงสุดที่นักเรียนผ่านเกณฑ์ และให้มี

จำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด มีผลการประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับ 9 ระดับสามารถขึ้นไป

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและครู แบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน แบบสัมภาษณ์นักเรียน บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาข้อบกพร่อง ปัญหาและอุปสรรค เพื่อหาแนวทางแก้ไขและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ในการดำเนินการวงจรต่อไป โดยนำเสนอผลที่ได้ในรูปของความเรียง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

จากผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ วงจรปฏิบัติการที่ 1-3 ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 3-1

วงจรที่	จำนวนนักเรียน (คน)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์			
						ผ่าน		ไม่ผ่าน	
						จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	20	16	11.90	1.62	74.38	12	60.00	8	40.00
2	20	16	12.50	1.40	78.13	15	75.00	5	25.00
3	20	16	12.85	1.18	80.31	18	90.00	2	10.00

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 1-3 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์เพิ่มขึ้นตามลำดับ

หลังจากที่ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สิ้นสุดทั้ง 6 แผนการจัดการเรียนรู้ รวม 12 ตามวงจรที่ 1-3 ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์เป็นแบบอัตนัย 1 ข้อ รวม 16 คะแนน ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

จำนวนนักเรียน (คน)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์			
					ผ่าน		ไม่ผ่าน	
					จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20	16	12.75	1.29	79.69	19	95.00	1	5.00

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน จำนวน 20 คน คะแนนเต็ม 16 คะแนน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 12.75 คิดเป็นร้อยละ 79.69 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

เมื่อพิจารณาโดยแยกตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบความคิดสร้างสรรค์แยกตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์			
					ผ่าน		ไม่ผ่าน	
					จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความคิดริเริ่ม	4	3.10	0.72	77.50	16	80.00	4	20.00
ความคิดยืดหยุ่น	4	3.15	0.75	78.75	16	80.00	4	20.00
ความคิดคล่องแคล่ว	4	3.35	0.75	83.75	17	85.00	3	15.00
ความคิดละเอียดละออ	4	3.15	0.67	78.75	17	85.00	3	15.00

จากตารางที่ 3 ความคิดคล่องแคล่ว มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 83.75 ซึ่งรองลงมาคือ ความคิดยืดหยุ่นและความคิดละเอียดละออ มีคะเนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 78.75 และความคิดริเริ่ม มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 77.50 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ผลการพัฒนาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียน

จากผลการพัฒนาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ วงจรปฏิบัติการที่ 1-3 ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียนท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 1-3

วงจรที่	จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนนักเรียนที่มีผลการประเมินตามระดับสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6								จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ระดับ 9 สามารถขึ้นไป	
		ระดับ 7 เริ่มต้น		ระดับ 8 กำลังพัฒนา		ระดับ 9 สามารถ		ระดับ 10 เหนือความคาดหวัง			
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	20	4	20.00	5	25.00	5	25.00	6	30.00	11	55.00
2	20	2	10.00	4	20.00	6	30.00	8	40.00	14	70.00
3	20	1	5	3	15.00	6	30.00	10	50.00	16	80.00

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียนท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 1-3 พบว่า มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์สูงขึ้นตามลำดับ

หลังจากที่ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สิ้นสุดทั้ง 6 แผนการจัดการเรียนรู้ รวม 12 ตามวงจรที่ 1-3 ผู้วิจัยได้ทำการประเมินนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 36 ข้อ ปรากฏผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียน

จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนนักเรียนที่มีผลการประเมินตามระดับสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6								จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ระดับ 9 สามารถขึ้นไป	
	ระดับ 7 เริ่มต้น		ระดับ 8 กำลังพัฒนา		ระดับ 9 สามารถ		ระดับ 10 เหนือความคาดหวัง			
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20	2	10.00	1	5.00	13	65.00	4	20.00	17	85.00

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม ระดับ 7 เริ่มต้น จำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 10.00 ระดับ 8 กำลังพัฒนา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ระดับ 9 สามารถขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีระดับที่นักเรียนได้มากที่สุด คือระดับ 9 จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00

เมื่อพิจารณาการประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียนแยกเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียนแยกเป็นรายด้าน

ด้านการประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม	**จำนวน (คน)**	**จำนวนนักเรียนที่มีผลการประเมินตามระดับสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6**								**จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ระดับ 9 สามารถขึ้นไป**	
		ระดับ 7 เริ่มต้น		**ระดับ 8 กำลังพัฒนา**		**ระดับ 9 สามารถ**		**ระดับ 10 เหนือความคาดหวัง**			
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.เป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ	20	3	15.00	6	30.00	9	45.00	2	10.00	11	55.00
2.กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ	20	2	10.00	1	5.00	14	70.00	3	15.00	17	85.00
3. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการความขัดแย้ง	20	2	10.00	2	10.00	11	55.00	5	25.00	16	80.00

จากตารางที่ 6 ผลการประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ มีนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ ระดับ 7 เริ่มต้น จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และระดับ 8 กำลังพัฒนา จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ด้านกระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ มีนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ ระดับ 7 เริ่มต้น จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และระดับ 8 กำลังพัฒนา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 และด้านสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการความขัดแย้ง มีนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ ระดับ 7 เริ่มต้น จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และระดับ 8 กำลังพัฒนา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 เป็นนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ระดับ 9 สามารถขึ้นไป โดยแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์มากที่สุด จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คือ 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ซึ่งรองลงมาคือ ด้านสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการความขัดแย้ง มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และด้านเป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 เป็นด้านที่มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์น้อยที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งจากกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการและผลการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

จากผลการพัฒนาความความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 12.75 คิดเป็นร้อยละ 79.69 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนแยกตามองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ตามแนวคิดของกิลฟอร์ด พบว่า ความคิดคล่องแคล่ว มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 83.75 ซึ่งรองลงมาคือ ความคิดยืดหยุ่นและความคิดละเอียดละออ มีคะเนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 78.75 และความคิดริเริ่ม มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 77.50 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้มีการฝึกการคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้และการทำชิ้นงาน รวมถึงมีการระดมความคิดกันในกลุ่มของตนเองและเพื่อนกลุ่มอื่นในห้องเรียน จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน ทั้งในด้านความรู้เดิมของนักเรียนและความพร้อมของอุปกรณ์ที่นักเรียนใช้ในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนได้มีอิสระในความคิด เกิดการพัฒนาความคิด

สร้างสรรค์ครบทุกองค์ประกอบตามแนวคิดของกิลฟอร์ด คือ 1) คิดริเริ่ม เป็นลักษณะความคิดที่แปลกใหม่แตกต่างไปจากความคุ้นเคย โดยอาจแสดงออกในลักษณะทางกระบวนการคิด ซึ่งในบางครั้งความคิดริเริ่มอาจไม่ใช่สิ่งใหม่ซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อน แต่เป็นการประยุกต์ดัดแปลงให้ดีขึ้น ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 2) คิดยืดหยุ่น เป็นความสามารถในการคิดนอกกรอบของความคิดที่ไม่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือความคุ้นเคยเดิม ความยืดหยุ่นทำให้สามารถมองเห็นสิ่งต่างๆ ในแง่มุมใหม่ๆ เป็นความคิดพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ 3) คิดคล่องแคล่ว เป็นความสามารถในการผลิตความคิดที่แตกต่างและหลายหลากภายใต้กรอบจำกัดของเวลา อันนำไปสู่การคิดอย่างมีคุณภาพเพื่อการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) คิดละเอียดลออ เป็นการคิดตกแต่งในรายละเอียดเพื่อขยายความคิดหลักให้ครบถ้วน สมบูรณ์ ซึ่งความคิดละเอียดละออนี้จะสัมพันธ์กับความสามารถในการสังเกต ไม่ละเลยในรายละเอียดเล็กๆ ซึ่งสอดคล้องกับ จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ (2560) ได้ให้ความหมายของ ความคิดสร้างสรรค์ ว่าเป็นความสามารถในการผลิตสิ่งที่เป็นต้นแบบ แตกต่าง และเหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ ตั้งแต่ระดับบุคคลคือการใช้ความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตัวเองในแบบที่แตกต่างไปจากเดิม ซึ่งนำไปสู่การสร้างสรรค์ในสังคม คือ ความสามารถในการผลิตต้นแบบที่ไม่เหมือนคนอื่น ทำให้เกิดงานวิจัยใหม่ ผลิตสิ่งของใหม่ งานศิลปะชิ้นใหม่ โครงการใหม่ๆ ในสังคม และ ชลธิชา ชิวปรีชา (2554) ได้ให้ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ว่ามีส่วนสำคัญต่อตนเอง และต่อผู้อื่นความคิดสร้างสรรค์จะส่งผลให้บุคคลมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในตนเอง สามารถทำสิ่งต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อ สังคมและก่อให้เกิดความก้าวหน้า รวมทั้งช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญาให้แก่เด็ก เพื่อจะได้เจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและสร้างความเจริญก้าวหน้าให้ประเทศชาติต่อไป และผลการวิจัยได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา วาทโยธา (2562 : 499-518) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนที่เรียนด้วยสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มัลติมีเดียร่วมกับเทคโนโลยีเสมือนจริง ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เรื่อง การสร้างสรรค์ชิ้นงานด้วยกระบวนการเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนที่เรียนด้วยสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มัลติมีเดียร่วมกับเทคโนโลยีเสมือนจริงตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

2. การพัฒนาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียน

จากผลการพัฒนาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมผ่านเกณฑ์ระดับ 9 สามารถขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีระดับที่นักเรียนได้มากที่สุด คือระดับ 9 จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 พิจารณาการประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมแบบรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์มากที่สุด จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์

คือ 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ซึ่งรองลงมาคือ ด้านสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการความขัดแย้ง มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และด้านเป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 เป็นด้านที่มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์น้อยที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้รับการฝึกเรียนรู้ผ่านกิจกรรมกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันผ่านการระดมสมองในกลุ่มและกลุ่มอื่นๆ ในชั้นเรียน จากการจัดการเรียนเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ให้นักเรียนรู้จักการอยู่ร่วมกันภายในกลุ่มและรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน แบ่งหน้าที่กันชัดเจน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กล่าวว่า สมรรถนะการทำงานเป็นทีม เป็นความสามารถจัดระบบและกระบวนการทำงาน กิจการ และการประกอบการใด ๆ ทั้งของตนเอง และร่วมกับผู้อื่น โดยใช้การรวมพลังทำงานเป็นทีม มีแผน ขั้นตอน ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีภาวะผู้นำ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการประสานความคิดเห็นที่แตกต่างสู่การตัดสินใจและแก้ปัญหาเป็นทีม อย่างรับผิดชอบร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและจัดการความขัดแย้งภายใต้สถานการณ์ที่ยุ่งยาก และได้แบ่งสมรรถนะการรวมพลังการทำงานเป็นทีมออกเป็น 3 องค์ประกอบดังนี้ 1) เป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ มีทักษะการทำงานเป็นทีม รับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนและของทีม มีความยืดหยุ่นในการทำงานร่วมกับกลุ่มคนที่แตกต่าง นำจุดเด่นของตนและสมาชิกมาใช้ ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย สะท้อนการทำงานของตนเองและทีม ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของทีม สร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง ให้เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจ ประสานความร่วมมือภายในทีม และระหว่างทีม สร้างค่านิยมใหม่ในการทำงานร่วมกัน และการพัฒนาทีมที่เข้มแข็งสามารถเป็นต้นแบบผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง 2) กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ สามารถจัดระบบการทำงานกิจการ และการประกอบการใด ๆ ทั้งของตนเอง และร่วมกับผู้อื่น ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ขั้นตอน และกระบวนการทำงานเป็นทีม เห็นภาพความสำเร็จของทีม คำนึงถึงประโยชน์ของทีมก่อนประโยชน์ส่วนตน แบ่งบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสมกับศักยภาพของสมาชิก รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ด้วยความใส่ใจ มีความพยายามในการทำงานและสนับสนุนช่วยเหลือให้เกิดความสำเร็จ เคารพ รับฟัง แลกเปลี่ยน และประสานความคิดเห็นที่แตกต่าง ประยุกต์ใช้ทักษะการคิดขั้นสูงในการตัดสินใจเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ ประเมินและปรับปรุงกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ร่วมรับผิดและรับชอบต่อผลการตัดสินใจของทีม เห็นคุณค่าของการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง 3) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการความขัดแย้ง มีทัศนคติเชิงบวกในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เห็นคุณค่าของสัมพันธภาพที่ดี สร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีในทีม ให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกันปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ เห็นอกเห็นใจในฐานะที่เป็นมนุษย์ด้วยกัน เคารพและเห็นประโยชน์ของ ความแตกต่างหลากหลาย มีทักษะและใช้วิธีการป้องกันและจัดการความขัดแย้งได้อย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย ภูดี (2564 : 105-119) ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของผู้เรียน โดยใช้

การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของสะเต็มศึกษาแบบ 6E ร่วมกับโมเดลเศรษฐกิจบีซีจี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านคำพอกท่าดอกแก้ว ผลการวิจัยพบว่าระดับพฤติกรรมของสมรรถนะการร่วมพลังทำงานเป็นทีมของผู้เรียนทั้ง 3 ด้านมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการความขัดแย้ง

จากผลวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการใช้รูปแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถทำให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดีขึ้นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กล่าวว่า สมรรถนะการทำงานเป็นทีม เป็นความสามารถจัดระบบและกระบวนการทำงานกิจการ และการประกอบการใด ๆ ทั้งของตนเอง และร่วมกับผู้อื่น โดยใช้การรวมพลังทำงานเป็นทีม มีแผนขั้นตอน ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีภาวะผู้นำ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการประสานความคิดเห็นที่แตกต่างสู่การตัดสินใจและแก้ปัญหาเป็นทีม อย่างรับผิดชอบร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและจัดการความขัดแย้ง และความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการคิดที่สามารถนำไปสู่ความคิดที่แปลกใหม่เป็นงานที่สร้างสรรค์ที่คิดขึ้นมาเพื่อตอบสนองหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยมีการคิดรอบคอบและยืดหยุด นำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ในแต่ละขั้นตอนการจัดทำกิจกรรม ควรกำหนดเงื่อนไข ระยะเวลาที่ชัดเจน เพื่อให้ชั้นเรียนในการจัดกิจกรรมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

1.2 การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ นักเรียนต้องมีความพร้อมในการใช้สื่ออุปกรณ์ เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอน

1.3 การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่มจึงต้องเน้นการระดมความคิดและแลกเปลี่ยนความรู้ และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ มีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาทักษะอื่นๆ ได้

2.2 การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ สามารถนำไปจัดการเรียนรู้ในสาระอื่นๆ และระดับอื่นๆ ได้

เอกสารอ้างอิง

กฤษณา วาทโยธา และสุมาลี ชัยเจริญ. (2562). ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนที่เรียนด้วยสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มัลติมีเดียร่วมกับเทคโนโลยีเสมือนจริง ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เรื่อง การสร้างสรรค์ชิ้นงานด้วยกระบวนการเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร (มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ).* 12 (2), 499-518.

สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2560). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน. (2563). ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กไทยที่หายไป. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: https://www.altv.tv/content/thaipbskids/5f6188f917d8e5bbee 2401a1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). Competency - based Education โครงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: https://cbethailand.com

วิริยะ ฤชัยพาณิชย์ และกิจวัตน์ จันทร์ดี. (2558). คู่มือการออกแบบการสอนสตวรรษที่ 21. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 11 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: https://blog.eduzones.com/wiriyah/149091

ธนะวัฒน์ วรรณประภา. (2560). สื่อสังคมออนไลน์กับการศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.* 11 (1), 14-15.

วุฒิชัย ภูดี. (2564). การพัฒนาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของผู้เรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของสะเต็มศึกษาแบบ 6E ร่วมกับโมเดลเศรษฐกิจบีซีจี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านคำพอกท่าดอกแก้ว. *วารสารวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา.* 6 (1), 105-119.

จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ. (2560). ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking). *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 11 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: http://taamkru.com/th.

ชลธิชา ชิวปรีชา. (2554). *ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะด้วยใบตอง.* ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Guilford, J.P. (1967). *The Nature of Intelligence.* New York: McGraw – Hill.

Kemmis, S. & McTaggart, R. (1988). *The action research planner.* Geelong: Deakin University Press.

The Linear Structural Equation Model of the Competency of Deans in Educational Colleges in Western China

Chen Jianping,
Krapan Sri-ngan and Nalinthip Pimklad
Buriram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 640427090006@bru.ac.th

****

Abstract

The objectives of this research were: (1) To study the constituted characteristic competencies of Deans in educational colleges in Western China; (2) Create and develop a linear structural equation model of the competency of Deans in Educational Colleges in Western China; (3) To a linear structural equation model to examine the competency of Deans in Educational Colleges in Western China. The sample was 460 individuals selected using a multi-stage random sampling method. Research tools include questionnaires, semi-structured interviews, SPSS statistics, etc. Likert 5-level scales are used to measure and evaluate each competency characteristic, and factor analysis methods are used to analyze the internal structure of the competency characteristics. The research results are as follows: (1) The competency of deans of education in western China is composed of five important components: personal charisma, educational philosophy, administration skills, interpersonal relations, and development awareness.; (2) Linear structural equation model composed of the competencies of deans of colleges of education Included are the following statistical values: $x^2/_{df} = 2.954$, $\chi 2 = 316.52$, df = 160, P = 0.047, RMSEA = 0.043, GFI = 0.950, NFI = 0.955.

Keywords: Dean of educational colleges; Competency composition; Linear structural equation model

Introduction

Since McClelland introduced the concept of competencies in the 1970s, it has experienced rapid development and gained widespread acceptance in Western nations, particularly across Europe and the United States. This evolution has elevated competencies theory and its application to the forefront of research in management and psychology. Nowadays, the creation of competency models remains a central focus in talent assessment. Colleges, as a fundamental component of organizational structure, play a crucial role in achieving educational objectives, contributing significantly to a university's operational efficiency and long-term viability, as emphasized in Knox W.G.'s "Power of Pawn" (1977: 309-318). The dean, serving as the administrative leader of a college, is not only a guiding force in academic studies but also a pivotal figure in managing and allocating resources, including human, financial, and material assets, as discussed by Wang Jinghong (2016: 118-124).

* Received: March 21 2024; Revised: March 30 2024; Accepted: April 2 2024

This study concentrated on deans in educational colleges in Western China, seeking to investigate the key components that constitute the characteristic competencies of these deans. The investigation aimed to understand how these competencies impact the efficiency of deans, intending to establish benchmarks and standards for the selection, training, and evaluation of university personnel.

Research Objectives

1. Study the key components that constituted characteristic competencies of Deans in educational colleges in Western China.

2.Create and develop a linear structural equation model of the competency of Deans in Educational Colleges in Western China.

3. A linear structural equation model to examine the competency of Deans in Educational Colleges in Western China.

Research Methodology

1. Research Methodology

1.1 Behavioral incident interview method

In this research, an interview was devised to assess the competencies of Deans in educational colleges. To implement this guide, a structured interview form was formulated, and interviews were conducted with 10 experts, comprising 2 educational administrators, 6 deans, and 2 professors from educational colleges.

1.2 Survey method questionnaire

Open-ended questionnaires were employed in this study to capture significant events, shaping distinct behavioral "domains." These events were systematically classified to guide the development of a comprehensive questionnaire. An initial pilot test of the questionnaire was conducted to gather feedback and suggestions from participants, influencing subsequent revisions to the measurement items. Following these adjustments, the final version of the questionnaire was distributed, and data were collected through its dissemination and subsequent retrieval.

2.Research sample group

2.1 overall

The dean of the School of Education has a management team and teachers of 5,895 people divided by province, including: Inner Mongolia Autonomous Region, Guangxi Zhuang Autonomous Region, Chongqing City, Sichuan Province, Guizhou Province, Yunnan Province, Shaanxi Tibet Autonomous Region, Gansu Province, Qinghai Province, Ningxia Hui Autonomous Region and Xinjiang Uygur Autonomous Region.

2.2 sample

The researchers used a sample of 460 people through multi-stage random sampling (Mulit-stage Random Sampling) to test the consistency of the linear structural equation.

3. Research tools

Research tools include questionnaires, semi-structured interviews, SPSS statistics, etc. Likert 5-level scales are used to measure and evaluate each competency characteristic, and factor analysis methods are used to analyze the internal structure of the competency characteristics.

4. Data collection

The researcher first conducted a literature study to study the components of competency characteristics of education deans in western China by analyzing textbooks, relevant research articles and comprehensive theoretical concepts. Secondly, the researcher created a questionnaire, which included two steps: drafting the questionnaire and checking the quality of the questionnaire. After the questionnaire was drafted, it was sent to 5 experts to conduct content validity testing by finding the index of consistency (IOC). Third, the researcher used the questionnaire to verify the results with 30 deans, staff, and teachers from the non-sample group. Finally, the researcher distributed the questionnaire to schools as sample groups, and filled in and collected the survey results online through Questionnaire Star.

5. Data analysis

This study takes the deans of colleges of education in western China as the research object, and analyzes the mean, standard deviation, skew, bulge, Pearson product-moment correlation coefficient, squared multiple correlation, and goodness-of-fit index (GFI) of the data, normal fit index (NFI), CN (critical N), RMSEA, etc., to create and develop a linear structural equation model of the competency of education deans in western China and test it

Research Conceptual framework

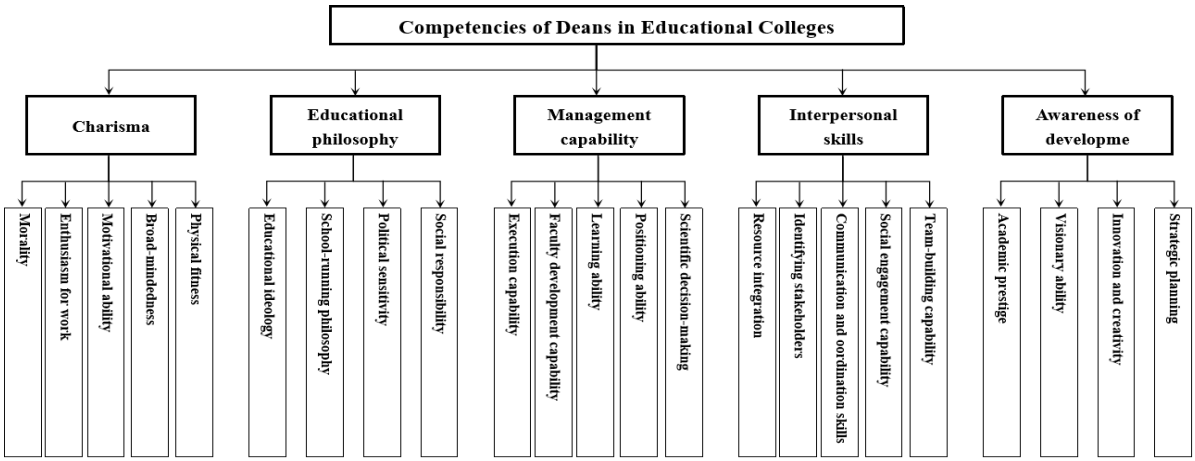

Figure 1 Research Conceptual framework
Source: Constructed by the author

Research Results

1. Approach to examine and identify key components constituting the competency of deans in educational colleges in Western China

To comprehensively grasp the characteristic competencies of deans in educational colleges in Western China and collect diverse attributes related to deans' competence, such as motivation, personality, self-image, values, social roles, attitudes, knowledge, and skills, a thorough literature review was initially conducted. This involved analyzing textbooks, relevant academic articles, and comprehensive theoretical concepts to study the competency components of these educational leaders.

Subsequently, a structured questionnaire was developed through two main steps: drafting and quality assessment. After the drafting phase, the questionnaire underwent content validity testing by five experts, utilizing the Index of Consistency (IOC) method. In the third step, the questionnaire was applied in a preliminary study involving 30 deans, staff, and teachers from a non-sample group to verify its effectiveness. The final stage included distributing the questionnaire to selected schools within the sample group, with responses collected online using the wjx.cn platform. Each characteristic competency was measured and evaluated using a five-point Likert scale.Through investigation and research, a five-point Likert scale was used to measure and evaluate each competency characteristic, and it was determined that there are 23 observable variables that are closely related to the competency characteristics of the dean of Western China College of Education.

2. Descriptive Statistics

On the basis of the previous analysis, descriptive statistics were performed on the data in the "Questionnaire Survey on the Competency of Deans in Educational Colleges in Western China ", and the maximum value, average value, standard deviation, and peak value of each element variable were calculated. degree and skewness. The importance of the competency of Deans in Educational Colleges in Western China is measured by the average value of each factor variable. The greater the average value, the higher the importance. The results are sorted from high to low based on the average value of the 23 observable variables. As follows Table 1.

Table 1 Descriptive statistics of the observable variables of competency of Deans in Educational Colleges in Western China

Observable variables	MIN	MAX	M	SD	KU	ZKU	SK	ZSK
Faculty development capability	1.0	5.0	3.83	1.01	-1.01	0.11	0.91	0.21
Team-building capability	2.0	5.0	3.81	0.82	-0.34	0.11	-0.42	0.21
School-running philosophy	1.0	5.0	3.74	0.95	-0.46	0.11	-0.58	0.21
Social responsibility	1.0	5.0	3.73	0.97	-0.48	0.11	-0.51	0.21
Educational ideology	1.0	5.0	3.71	0.97	-0.46	0.11	-0.66	0.21
Execution capability	1.0	5.0	3.71	1.06	-0.83	0.11	0.29	0.21
Visionary ability	2.0	5.0	3.66	1.08	-0.17	0.11	-1.29	0.21
Political sensitivity	1.0	5.0	3.64	1.02	-0.45	0.11	-0.52	0.21
Scientific decision-making ability	1.0	5.0	3.63	0.95	-0.81	0.11	0.64	0.21
Identifying stakeholders	1.0	5.0	3.62	0.93	-0.56	0.11	0.18	0.21
Positioning ability	1.0	5.0	3.62	1.03	-0.92	0.11	0.63	0.21
Social engagement capability	1.0	5.0	3.57	0.96	-0.42	0.11	-0.23	0.21
Resource integration capability	1.0	5.0	3.55	0.95	-0.31	0.11	-0.40	0.21
Learning ability	1.0	5.0	3.47	1.02	-0.51	0.11	0.01	0.21

Communication and coordination skills	1.0	5.0	3.40	1.01	-0.37	0.11	-0.21	0.21
Academic prestige	1.0	5.0	3.37	1.15	-0.09	0.11	-1.06	0.21
Innovation and creativity	1.0	5.0	3.35	1.22	-0.07	0.11	-1.23	0.21
Strategic planning	1.0	5.0	3.33	1.19	-0.08	0.11	-1.09	0.21
Morality	1.0	5.0	2.89	1.08	0.25	0.11	-0.57	0.21
Physical fitness	1.0	5.0	2.86	1.10	0.34	0.11	-0.54	0.21
Broad-mindedness	1.0	5.0	2.80	1.07	0.28	0.11	-0.50	0.21
Motivational ability	1.0	5.0	2.75	0.99	0.12	0.11	-0.50	0.21
Enthusiasm for work	1.0	5.0	2.74	0.93	0.01	0.11	-0.45	0.21

As outlined in Table 1, the 23 observable variables of deans in educational colleges in Western China are ranked in descending order according to their significance. The prioritized competencies are as follows: faculty development capability, team-building capability, school-running philosophy, social responsibility, educational ideology, execution capability, visionary ability, political sensitivity, scientific decision-making ability, identification of stakeholders, positioning ability, social engagement capability, resource integration capability, learning ability, communication and coordination skills, academic prestige, innovation and creativity, strategic planning, morality, physical fitness, broad-mindedness, motivational ability, and enthusiasm for work.

In addition, the standard deviation of each variable is small, the absolute value of skewness is less than 3, and the absolute value of kurtosis is less than 10. It can be considered that each variable obeys the normal distribution, and the changes of skewness and kurtosis of each variable are relatively stable and within the standard Within the range, it shows that the sample data has the characteristics of concentration and small fluctuation, and has high reference and application value.

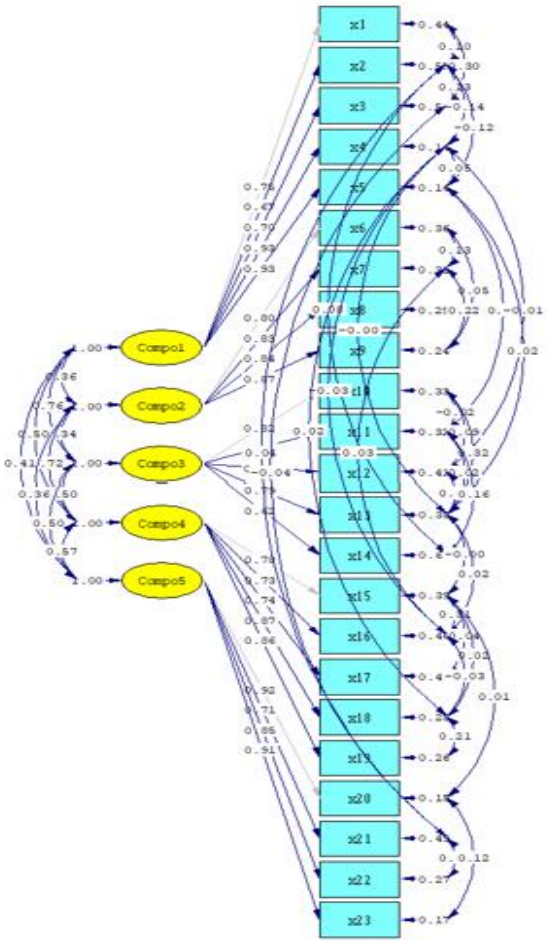
3. Model evaluation

The competency model is based on the work characteristics of a certain group and can distinguish between excellent performers and mediocre performers. The selection and determination of competencies is the key to model construction, and whether these elements accurately reflect the work characteristics of the research object has become the focus of model testing. The linear structural equation model of the competency of Deans in Educational Colleges in Western China obtained through exploratory analysis needs further verification. In order to further verify the theoretical framework of the linear structural equation model of the competency of Deans in Educational Colleges in Western China, this paper uses individual sample data to conduct confirmatory factor analysis using the linear structural equation model of the competency of Deans in Educational Colleges in Western China.

When evaluating a newly constructed or revised model, researchers need to test: whether the solution to the structural equation is appropriate, including whether the iterative estimation converges, and whether the estimated values of each parameter are within a reasonable range; they also need to test the relationship between the parameters and the preset model Is it reasonable? Finally, test multiple different types of overall fit indices, such as NFI, CFI, RMSEA and $\chi 2$, etc., to measure the degree of fit of the model. In this paper, six fit indices $\chi 2$, df, RMSEA, NFI and CFI are reported. It is generally believed that if RMSEA0.08 is below (the smaller, the better), and NNFI and CFI are above 0.9 (the bigger, the better), the fitted model is a good model (Hou, 2004).

3.1 First-order model verification

The results of the first confirmatory factor analysis of the five latent variables present the results of the factor analysis of the competencies of the Dean of Education. in the western area of the People's Republic of China Details are shown in Figure 2.

Chi-Square = 306.60 df = 185 P-value = 0.049 RMSEA =0.036

Figure 2 Results of first order confirmatory factor analysis

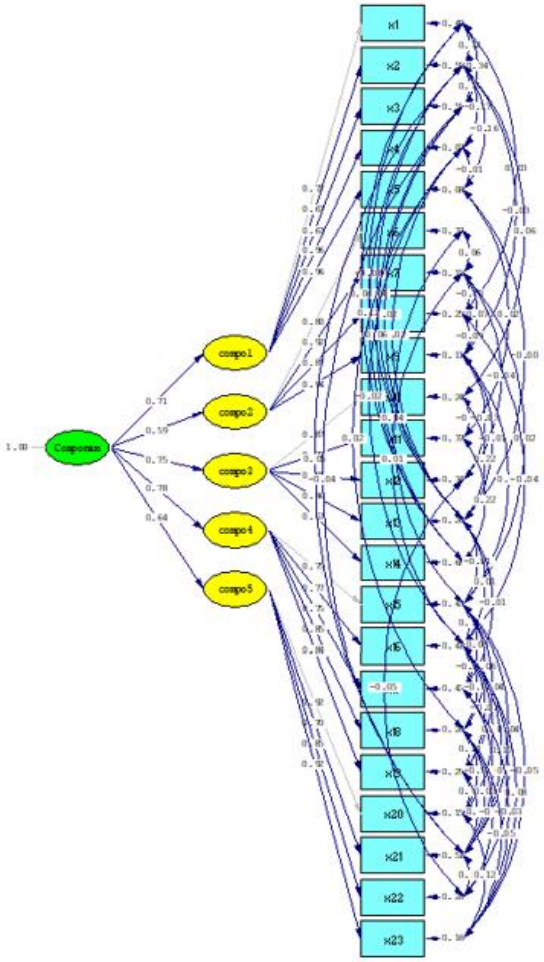
Source: Constructed by the author

From Figure 1 The results of the first confirmatory factor analysis of the results of the analysis of the competency components of the Deans in Educational Colleges in Western China, it was found that when adjusting the model's consistency, the model was consistent with the empirical data. Considering the chi-square value equal to 306.60, not statistically significant (p-value = 0.049), df value equal to 185, RMSEA value equal to 0.036, chi-square correlation value ($x^2/_{df}$) equal to 1.65, which meets the criteria. is less than 2.00.

The weight values of the indicators ranged from 0.90 – 0.74, which indicates that overall the indicators have shared variance in explaining all 23 indicator components.

3.2 Second-order model verification

The results of the second confirmatory factor analysis present the results of the component analysis of the competencies of the Dean of Education. in the western area of the People's Republic of China Details are shown in Figure 3.

Chi-Square = 316.52 df = 160 P-value = 0.047 RMSEA =0.043

Figure 3 Results of second-order confirmatory factor analysis.
Source: Constructed by the author

Estimation of variable parameters in the measurement model, component analysis of competency components of the Dean of Education. in the western area of the People's Republic of China Analysis results as shown in Table 2.

Table 2 Results of estimating variable parameters in the measurement model of the dean of education competency component analysis measurement model. in the western area of the People's Republic of China.

External latent variables	Element weight	Internal latent variables	Element weight	Indicator	Tolerance e	R^2	R^2
	0.712	Compo1	0.717	X1	0.486	0.514	
			0.670	X2	0.551	0.449	
			0.672	X3	0.549	0.451	0.507
			0.962	X4	0.074	0.926	
			0.957	X5	0.085	0.915	
	0.593	Compo2	0.796	X6	0.367	0.633	
			0.921	X7	0.153	0.847	0.351
			0.868	X8	0.247	0.753	
			0.942	X9	0.113	0.887	
	0.753	Compo3	0.870	X10	0.243	0.757	
Compo			0.793	X11	0.371	0.629	
			0.810	X12	0.345	0.655	0.566
			0.860	X13	0.260	0.740	
			0.567	X14	0.679	0.321	
	0.776	Compo4	0.753	X15	0.433	0.567	
			0.766	X16	0.413	0.587	
			0.753	X17	0.432	0.568	0.602
			0.849	X18	0.279	0.721	
			0.840	X19	0.294	0.706	
	0.638	Compo5	0.921	X20	0.151	0.849	
			0.702	X21	0.507	0.493	0.407
			0.849	X22	0.279	0.721	
			0.817	X23	0.159	0.841	
Chi-Square = 316.52 df = 160 P-value = 0.047 RMSEA =0.043							
GFI = 0.950 AGFI=0.913 CFI = 0.994							

From Table 2, the results of estimating the variable parameters in the model reveal that the model is consistent with the empirical data. Considering that the index for measuring the level of harmony is within the specified criteria, every value is $\chi 2$=316.52, df= 160, $x^2/_{df}$= 1.97, P-value = 0.047, RMSEA =0.043, CFI = 0.994, by the latent variable Compo1, Compo2, Compo3, Compo4, Compo5 can explain the covariance in Compo variables were approximately 50.70, 35.10, 56.60, 60.20, and 40.70 percent, respectively.

The consideration of the weight values of observed variables indicates that the weight values of observed variables are positive, and there is a significant statistical difference from zero at this level. All values indicate that the observed variables of all hidden variables are different in the combined model. The observation variable X14 with the maximum element weight ranging from 0.074 to 0.679 has an element weight of 0. 679. The observation variable with the minimum element weight. The weight of X4 element is. 0.074.

Considering the composition weight of the second passive variable, the composition weight of the second passive variable is positive. And there is a significant statistical difference with zero at the 0.01 level, all values indicate that the second latent variable of the combined total model is different. Its element weight range is. 0.593-0.776. The potential variable for the maximum element weight is Compo4. The element weight is equal to the passive variable with

the minimum weight of 0.776, namely Compo2 passive variable, has a composition weight of 0.593.

3.3 Evaluation results of the structural model section

In terms of structural form, the researchers considered the relationship matrix between the performance composition of the dean and the joint coefficient. The square polynomial relationship is shown in the table 3.

The relative coefficient between the performance components and coefficients of the dean Secondary multilateral relations.

Table 3 Relationship between variables and SMC

Serial number	variable	1	2	3	4	5	SMC
1	development awareness	1.000					0.452
2	interpersonal relations	0.423	1.000				0.395
3	administration skills	0.491	0.399	1.000			0.533
4	educational philosophy	0.361	0.337	0.613	1.000		0.287
5	personal charisma	0.359	0.663	0.389	0.355	1.000	0.284

There is a positive relationship between each variable.

Discussion

The central focus of this study aligns significantly with the perspectives of Xu Yue and other scholars concerning the competencies exhibited by college deans. Xu Yue proposes that a college dean's competency comprises 19 indicators, encompassing attributes such as self-confidence, self-control, flexibility, critical thinking, developing others, achievement orientation, innovation, goal setting, execution, conceptual thinking, analytical thinking, influencing, judgment, information gathering, self-improvement, interpersonal skills, organizational dedication, vision, and teamwork. Xu Yue further classifies these 19 characteristics into five groups: personality traits, interpersonal characteristics, achievement characteristics, management characteristics, and career development characteristics (Xu, 2018: 11-18). Similarly, Wang Yang's research, grounded in leadership theory and the organizational management aspects of colleges, suggests that the leadership model of college deans includes components like educational philosophy, basic qualities (characterized by professional and management knowledge), academic ethics, work passion, management wisdom, strategic management, relationship management, decision-making management, and standardized management (Wang, 2013: 24-30).

The results of this study closely align with Bray et al.’s research on managerial competency characteristics. Bray et al. identify 25 factors crucial to a manager's success, including political sensitivity, organization, planning ability, interpersonal communication ability, innovation, and decision-making ability, among others (Bray, 1999). Similarly, Hellriegel et al., in the context of economic globalization, have emphasized the fundamental attributes of high-performance managers: management ethics, the capacity for self-control, communication, diversity management, cross-cultural management, team management, and change management (Hellriegel, Slocum & Richard, 2000).

Recommendations

To effectively pursue optimized goals, it is crucial to concentrate on two primary areas aimed at improving the management capabilities of deans in educational colleges across Western China.

1. Universities should focus on cultivating the Charisma of the dean of the school of education and improving morality, work enthusiasm, motivational ability, broad-mindedness, and physical fitness of the dean of the school of education.

2. Establish competency characteristics standards for the dean of the School of Education, clearly define the competency characteristics required for the dean of the School of Education, and select the dean of the School of Education based on these standards.

3. Use research findings to broaden the development of competencies that other administrators in higher education should have.

References

An, X. (2016). Analysis of the Dean's Behavior and Role in the Perspective of Histology. *China Management Informationization*, 252-254.

Bai, J. (2013). Research on the Competency Model of Middle-level Leading Cadres in Colleges and Universities. (Doctoral dissertation, Hebei University).

Chang, J. (2017). Research on the Quality Structure of University Party Members and Leading Cadres Based on Competence—Taking Tibet University as an Example. *Tibet Development Forum*, 12-18.

Cao, R., Xu, S., & Lin, S. (2016). Research on the construction of teaching competency model for young teachers in colleges and universities. *Ergonomics*. 22 (1), 44-49.

Fang, Y. (2015). Research on the Competency Characteristics of Presidents of Foreign Specialized Universities. *Fudan Education Forum*, 109-110.

Jensen, R., & Giles, R. (2006). *Insider's Guide to Community College Administration (2nd ed.)*. Washington, DC: Community College Press.

Knox, W. G. (1977). Power of Pawn: Leadership and the Department Head. *Ontario Secondary School Teacher's Federation*. 153 (1), 309-318.

Gu, Y. (2007). Analysis on the Competency Theory of Modern University Principals. *Educational Decision-Making and Management*, 34-35.

Reed, M, & McClenney, K. (2013). *Confessions of A Community College Administrator*. San Francisco: Jossey-Bass.

Wang, J. (2016). Research on deans of secondary colleges in universities: Review and prospects. *College Education Management*. 10 (6), 118-124.

ผลของการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ ร่วมกับการใช้แนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

Effects of Learning Management in Health Education Subjects Using Gagne Learning Conditions Theory Together with the use of Technology as a Base on Learning Achievements of Eighth Grade Students

ภัทศุริญโญ อินไชยา และ จักริน ด้วงคำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
Phatsurinyo Inchaiya and Jakrin Duangkam
Udon Thani Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: jakrin.d@udru.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม 2) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 60 คน กลุ่มทดลอง 30 คน และ กลุ่มควบคุม 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้องรวมเท่ากับ 0.93 และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านการปฏิบัติ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93, 0.98, 0.95 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของคะแนนด้วยค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านการปฏิบัติ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านการปฏิบัติ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่; แนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐาน; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

---

* วันที่รับบทความ : 8 ธันวาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 14 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 18 มกราคม 2567
Received: December 8 2023; Revised: January 14 2024; Accepted: January 18 2024

Abstract

The objectives of this research are 1) to compare the average scores of the academic achievement in pre-experimental and post-experimental health education of students in the experimental and control groups. 2) To compare the averages of the academic achievement scores in post-experimental health education between the experimental and control groups of students. The sample consisted of 60 students from the eighth grade 30 experimental students the control group 30 students who were managed to receive normal health education using cluster random sampling as random classroom selections which are both groups of experimental and control classrooms. The research tools are health education learning management plans implementing the learning conditions of Gaye's theory accompanied with technology-based concepts in the number of 8 educational plans having 0.93 of IOC and academic achievement assessment forms for knowledge, attitude, and practice. which respectively have 0.93, 0.98, 0.95 of the value. Data were analyzed by using mean value, standard deviation, and the test of differences in scores with the T-value. The result of this research can be: 1)The averages of academic achievement in knowledge, attitude, and practice after experiments from experimental groups are significantly higher than pre-experiments, statistically 0.05 level of significance. Additionally, post-experiments from the control groups are no different from pre-experiments implicitly at 0.05 level. 2) The averages of academic achievement in knowledge, attitude, and practice after experimental groups' experimenting are significantly higher than the control groups at 0.05 level.

Keywords: Gaye's Theory of Learning Conditions; Technology Based Concept; Academic Achievement

บทนำ

แผนการพัฒนาประเทศยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กล่าวถึงซึ่งจะนำการพัฒนาเพื่อไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาให้เป็นคนดี คนเก่ง มีวินัย จึงคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สามารถปรับใช้เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้น การพัฒนามนุษย์ให้ได้คุณภาพในทุกช่วงวัย ให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ โดยมุ่งเน้น ผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ มีการวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 ครูสามารถแนะนำวิธีการเรียนรู้และการสร้างองค์ความรู้ การออกแบบกิจกรรมหรือการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งสัมพันธ์กับคนไทยทุกกลุ่มวัยควรมีทักษะความรู้ความสามารถด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีที่จะเป็นฐานในการพัฒนาประเทศ (ราชกิจจานุเบกษา, 2561; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมและเจตคติ ในความเป็นพลเมืองที่ดีโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการดังนี้ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในความคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และจะเห็นได้ว่าแผนการศึกษาแห่งชาติจะพัฒนาผู้เรียนด้านการคิดและด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนได้มีความรู้ที่ทันสมัย แต่ในปัจจุบัน พบว่า การศึกษาของเด็กไทยอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำซึ่งปัญหาด้านการเรียนของเด็กไทยในปัจจุบันและวิเคราะห์ได้ว่ามาจากหลายประการ สอดคล้องกับ จินตนา ผาสุข (2564) กล่าวว่าการศึกษาของเด็กไทยที่ผ่านมามีความพยายามในการยกระดับมาตรฐานทางการศึกษาของเด็กและเยาวชนเพื่อให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เนื่องจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กไทยในแต่ละปี อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐานอีกปัจจัยหนึ่งเป็นเพราะว่าผู้เรียนใช้สื่อเทคโนโลยีในด้านที่ไม่เป็นประโยชน์ในด้านการศึกษา ทำให้เด็กมีผลการเรียนต่ำลง ซึ่งความสนใจของตัวเด็กเองพบว่าเด็กให้ความสนใจเรื่องของเกม และสื่อเพื่อความบันเทิงมากขึ้น ทำให้ความสนใจในด้านการศึกษาหาความรู้น้อยลง เนื่องมาจากสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปจึงทำให้ผู้ปกครองเลือกที่จะให้เด็กใช้เทคโนโลยีต่างๆแทนการออกนอกบ้าน ซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียต่อพัฒนาการของเด็กไทยในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551; กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามที่ผู้เรียนสนใจและได้พัฒนาตนเองทางด้านการคิด การเรียนรู้ที่ทันสมัย จึงทำให้นักเทคโนโลยีหลายคนนำทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นอย่างแพร่หลาย และทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์โดยที่ผู้เรียนได้ออกแบบการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองมีครูผู้สอนช่วยชี้แนะในชั่วโมงเรียน และเป็นการจัดการเรียนรู้ที่นำทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ไปใช้ในด้านการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านการเรียนดีขึ้น มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนในรายวิชาสุขศึกษาเพราะจะทำให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้เนื้อหาใหม่ๆของรายวิชา และสามารถนำความรู้ไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ มีหลักการสอนทั้งหมด 9 ขั้น ดังนี้

1) เร่งเร้าความสนใจ 2) บอกวัตถุประสงค์ 3) ทบทวนความรู้เดิม 4) นำเสนอเนื้อหาใหม่ 5) ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ 6) กระตุ้นการตอบสนองบทเรียน7) ให้ข้อมูลย้อนกลับ 8) ทดสอบความรู้ใหม่ 9) สรุปและนำไปใช้แนวคิดข้างต้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความคิด ความจำได้อย่างดี (ผุสดี ขำทอง, 2562; จินตนา ผาสุข, 2564; ธีรวัฒน์ กัดมั่น, 2564 : 34-45; Tria Amalia, 2023 : 31-46)

แนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐานจึงเหมาะกับการจัดการเรียนรู้ เพราะว่าในปัจจุบันจะเป็นการทำงานเชิงสร้างสรรค์ และนำมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ให้ตอบสนองกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งมีหลักการสำคัญ 6 ประการ มาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประการที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนโดยการกระตุ้นผู้เรียนจากสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อให้ผู้เรียนเข้าสู่เว็บไซต์ที่สร้างขึ้น ประการที่ 2 ขั้นจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาดิจิทัลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ประการที่ 3 เนื้อหาที่สร้างสรรค์โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ประการที่ 4 สร้างประสบการณ์โดยการวิเคราะห์จากสื่อเทคโนโลยีโดยครูผู้สอนสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ประการที่ 5 สร้างแบบทดสอบออนไลน์ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนโดยควบคุมจากครูผู้สอน ประการที่ 6 สร้างชั้นเรียนโดยภาพสามมิติและเทคโนโลยีที่มีเนื้อหาการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน นำไปสู่การใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการเรียนรู้ เนื่องจากจากมุมมองทางเทคโนโลยี นักเรียนส่วนใหญ่ชอบใช้มือถือมากกว่าอุปกรณ์ เช่น สมาร์ทโฟน หรือ แท็บเล็ต และจากมุมมองด้านการเรียนการสอนประกอบด้วยการเล่นเกมในกระบวนการทางการศึกษาสามารถกระตุ้นให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้และปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของเยาวชน การศึกษาและการพัฒนาทักษะมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (วิลาวัณย์ พรพัชรพงศ์, 2561 : 151-160; กุสลวัฒน์ คงประดิษฐ์, 2562 : 3-13; Samuel Kai Wah Chu, 2021; Akrivi Krouska, 2022 : 229–241)

จากเหตุการณ์ที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่เหมาะกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาสุขศึกษาเพราะเป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลาและนำมาบูรณาการร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐาน ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐานมาใช้ร่วมกับทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่เพื่อที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์กับตนเอง จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ทันสมัยเน้นการใช้เทคโนโลยี เพราะในปัจจุบันพบว่าเด็กไทยในช่วงวัย 6-18 ปี ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำเกิดจากติดสื่อสังคมออนไลน์ และใช้ในทางที่ไม่เป็นประโยชน์ในด้านการเรียน ซึ่งเหมาะกับการนำมาใช้ในรายวิชาสุขศึกษาเพราะวิชาสุขศึกษามีความสำคัญต่อทักษะชีวิตของผู้เรียนในสังคมปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ร่วมกับการใช้แนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม

2. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.2. ศึกษาเอกสาร วารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่

1.3. ศึกษาเอกสาร วารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน

1.4. ศึกษาเอกสาร วารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลเพื่อเป็นแนวทางในการวัดผลสัมฤทธิ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 371,244 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สารสนเทศเพื่อการศึกษาแห่งชาติ, 2565) .

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิชาสุขศึกษาในปีการศึกษาในปีการศึกษา 2566 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 60 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงและเป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารให้ความร่วมมือและมีระดับความสามารถและองค์ประกอบไม่ต่างจากโรงเรียนอื่นๆ โดยใช้วิธีคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากงานวิจัย (จิรวัฒน์ วงศ์ชุมภู, 2562)

2.3 การสุ่มห้องเรียนเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้ห้องเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มโดยการจับฉลาก เพื่อกำหนดห้องเรียนกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน โดยมีค่าความสอดคล้องรวมเท่ากับ 0.93

3.2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1) ด้านความรู้ มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.93 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94

2) ด้านเจตคติ มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.98 และมีค่าสัมประสิทธิ์ทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

3) ด้านการปฏิบัติ มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.92 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การกำหนดแบบแผนการทดลอง การวิจัยเรื่องผลของการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีเป็นฐานเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research Design) แบบแผนการทดลองสองกลุ่มวัดสองครั้ง (Quasi-Equivalent Control Group Design) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มทดลอง (E) และกลุ่มควบคุม (C) (วิไลวรรณ ศิริอรรถ, 2562)

4.2 การติดต่อประสานงานก่อนการทดลอง

4.3 การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ไปให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำการทดสอบ (Pre-test) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

รายการ	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	*p*
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
ด้านความรู้	10.83	3.44	11.23	2.56	-0.51	0.61
ด้านเจตคติ	3.23	0.22	3.27	0.36	-0.46	0.64
ด้านการปฏิบัติ	10.80	4.39	10.03	4.64	0.65	0.51

*$p < .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 การดำเนินการแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน

1) นำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 แผน ลงไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มทดลอง

2) นำแผนการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยครูประจำวิชาทำการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 แผน ลงไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม

4.5 การดำเนินการหลังการทดลองการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน

1) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ไปให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test)

2) นำผลการทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม โดยการหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบียนมาตรฐานและค่าที (dependent sample t-test)

5.2 ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม โดยการหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบียนมาตรฐานและค่าที (Independent sample t-test)

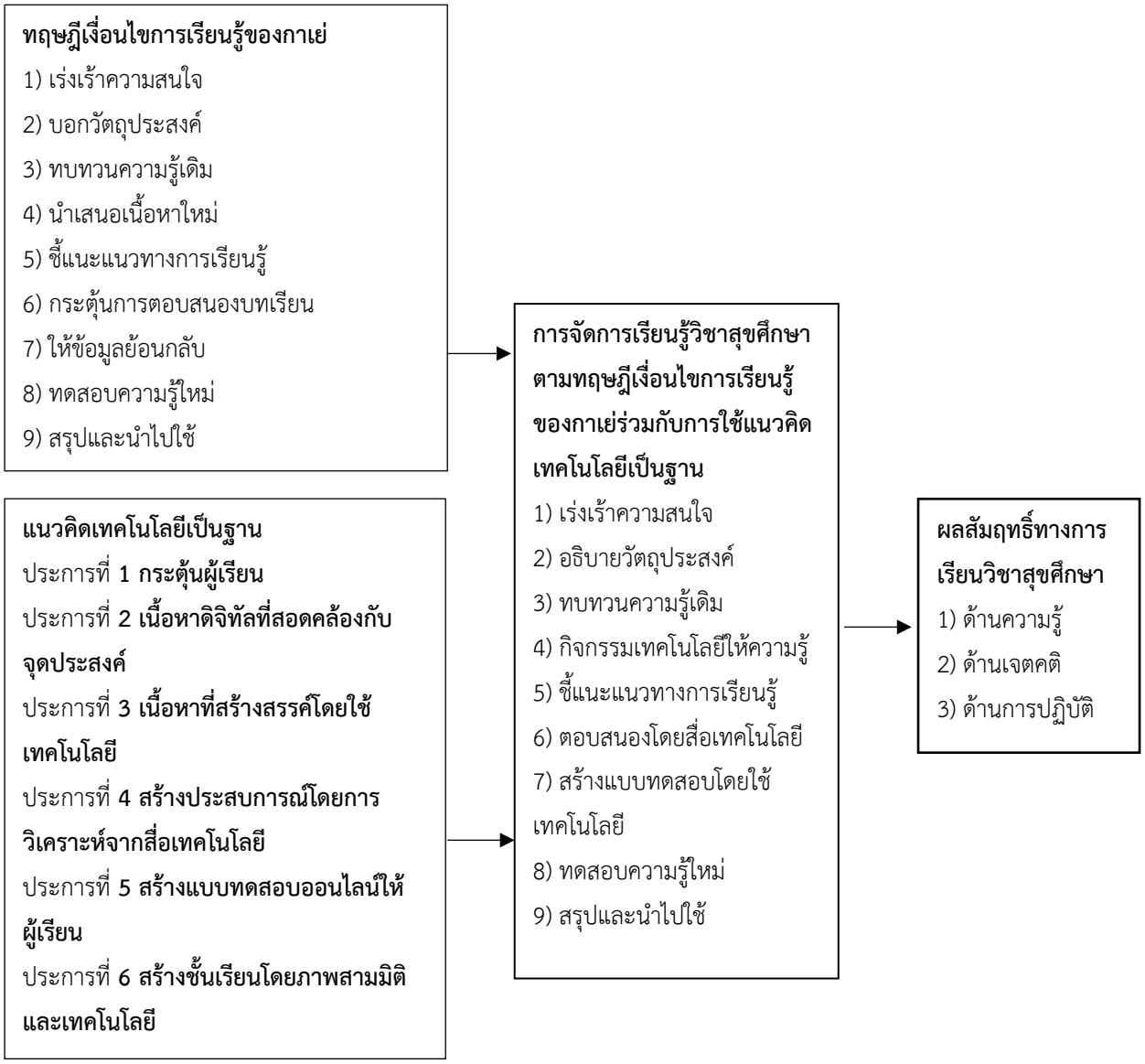
5.3 ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ของโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows

5.4 ทดสอบหาค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม โดยการหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบียนมาตรฐานและค่าที (dependent sample t-test)

5.5 ทดสอบหาค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบียนมาตรฐานและค่าที (Independent sample t-test)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน สรุปได้ว่า ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีเป็นฐานเป็นกระบวนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพโดยการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆที่ทันสมัยในปัจจุบัน เหมาะกับการนำมาใช้วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (วิลาวัณย์ พรพัชรพงศ์, 2561 : 151-160; กุสลวัฒน์ คงประดิษฐ์, 2562 : 3-13; ชนสิทธิ์ สิทธิ์สูงเนิน, 2564 : 90–110; อาจณรงค์ มโนสุทธิ์ฤทธิ์, 2564; ทิวาพร อรรคอำนวย, 2565 : 148-158; Robert Gagne ,1916 : 1-22)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านการปฏิบัติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 2และ 3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง

รายการ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	*p*
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
ด้านความรู้	10.83	3.44	16.17	2.06	16.52	0.00*
ด้านเจตคติ	3.23	0.22	4.54	0.24	22.45	0.00*
ด้านการปฏิบัติ	10.80	4.39	16.43	2.48	-16.34	0.00*

*$p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม

รายการ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	*p*
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
ด้านความรู้	11.23	2.56	11.93	2.49	2.61	0.14
ด้านเจตคติ	3.27	0.36	3.34	0.29	1.53	0.13
ด้าน การปฏิบัติ	10.03	4.64	10.97	4.44	-2.39	0.23

*$p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านการปฏิบัติ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม

รายการ	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	*p*
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
ความรู้	16.17	2.06	11.93	2.49	-7.16	0.00*
ด้านเจตคติ	4.54	0.24	3.34	0.29	-17.07	0.00*
ด้านการปฏิบัติ	16.43	2.48	10.97	4.44	-5.87	0.00*

*$p < .05$

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องผลของการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ร่วมกับการใช้แนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ร่วมกับการใช้แนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐานสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนของนักเรียนกลุ่มทดลอง ด้านความรู้เท่ากับ 16.17 คะแนน ด้านเจตคติเท่ากับ 4.54 คะแนน ด้านปฏิบัติเท่ากับ 16.43 คะแนน ซึ่งด้านความรู้ ได้แก่ ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้แนะนำวัตถุประสงค์ให้นักเรียนได้รับทราบทุกครั้งเพื่อให้นักเรียนได้ทราบก่อนล่วงหน้าว่าการเรียนได้แต่ละครั้งจะได้ประโยชน์อย่างไรบ้าง เพื่อนักเรียนจะมีเป้าหมายในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ขั้นที่ 3 ขั้นทบทวนความรู้เดิม ผู้วิจัยจะตั้งคำถามขึ้นมาโดยโชว์อยู่บน Power point และให้นักเรียนจับกลุ่มแล้วออกมาอภิปรายในความรู้ที่ได้เรียนมาในครั้งที่แล้ว ขั้นที่ 4 ขั้นกิจกรรมเทคโนโลยีให้ความรู้ ผู้วิจัยได้นำเนื้อหามาสอนผู้เรียนโดยการใช้สื่อเทคโนโลยีโดยที่ครูผู้สอนเปิด Power point และวีดิโอและมีเนื้อหาที่น่าสนใจและเข้าใจง่ายเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในบทเรียนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้สื่อออนไลน์และดาวน์โหลดวีดิโอเก็บไว้ดูย้อนหลังได้ผู้วิจัยใช้วีดิโอและ Power point ที่มีเนื้อหาบทเรียนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ขั้นที่ 5 ขั้นชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ ผู้วิจัยชี้แนะแนวทางในการเรียนให้นักเรียนจะทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว โดยให้นักเรียนได้นำความรู้ใหม่ผสมผสานกับความรู้เดิมที่เคยเรียนมาโดยผู้วิจัยใช้เกม Kahoot มาให้นักเรียนได้ทดสอบจากการตอบคำถามเกม เช่น พฤติกรรมในวัยรุ่นมีช่วงไหนบ้าง ขั้นที่

7 ขั้นสร้างแบบทดสอบโดยใช้เทคโนโลยี หลักจากการ นำเสนอของผู้เรียนแล้วครูผู้วิจัยได้แจ้งเป้าหมายที่ชัดเจนว่าผู้เรียนกำลังเรียนรู้ว่าอยู่ในระยะที่เท่าไหร่จะทำให้นักเรียนสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น และให้นักเรียนได้ร่วมคิดได้ทำกิจกรรมร่วมกันโดยการตอบคำถามถูกผิดจากคำถามใน power point ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น โดยนักเรียนทุกคนสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ตลอด หากมีข้อสงสัย และสามารถสอบถามทางออนไลน์ได้เช่นกัน ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบให้นักเรียนได้เรียนรู้คือการตอบคำถามถูกผิดจาก power point ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยสร้างชั้นเรียนแบบภาพสามมิติและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยโดยการเสริมเกมทายปัญหาจากแอพพลิเคชั่น ขั้นที่ 8 ขั้นทดสอบความรู้ใหม่ ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังจากได้รับการเรียนรู้ ผ่าน google forms ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น และจะทำให้นักเรียนได้ความรู้ใหม่จากการใช้เทคโนโลยีอีกด้วย ขั้นที่ 9 ขั้นสรุปและนำไปใช้ ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนพร้อมกันและเสนอแนะประเด็นสำคัญ โดยผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนศึกษาต่อในบทเรียนถัดไปและให้ความยืดหยุ่นทางด้านเวลาและสถานที่ โดยนักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้อย่างอิสระ จึงส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ของกาเย่ร่วมกับการใช้แนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐานสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผุสดี ขำทอง (2562) กล่าวว่า ขั้นตอนของวิธีการสอนตามทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ ช่วยพัฒนาทักษะความสามารถเรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนได้ เมื่อนักเรียนตกอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นก็สามารถนำเอาทักษะที่ได้เรียน และได้ฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ ออกมาใช้ได้ทันท่วงที ทั้งนี้ยังเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมของนักเรียนในระดับนี้ให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ด้านเจตคติ ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นเร่งเร้าความสนใจ ผู้วิจัยได้เตรียมความพร้อมในด้านสื่อที่น่าสนใจเพื่อทำให้นักเรียนรู้สึกสงสัยและอยากตั้งคำถามว่าคืออะไร และนักเรียนจะได้มีความตื่นเต้นในการเรียนรู้และอยากเรียนรู้มากขึ้น และได้รู้ถึงความคิดของนักเรียนที่มีต่อการเรียนในเรื่องนั้น ขั้นที่ 9 ขั้นสรุปและนำไปใช้ และสอดคล้องกับ Wei-Ling Tang (2020) ได้กล่าวว่าทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่เป็นการสร้างคำถามและทดสอบนักเรียน และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้เนื้อหาได้อย่างแม่นยำ และนักเรียนสามารถนำทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงให้นักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนพร้อมกันและเสนอแนะประเด็นสำคัญ โดยผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนศึกษาต่อในบทเรียนถัดไปและให้ความยืดหยุ่นทางด้านเวลาและสถานที่ โดยนักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้อย่างอิสระ จึงส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ของกาเย่ร่วมกับการใช้แนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐานสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ วิไลวรรณ ศิริอรรถ (2562) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ สุขศึกษาว่าการจัดประสบการณ์ทางด้านสุขภาพที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ เจตคติและการปฏิบัติที่ดีและถูกต้องต่อสุขภาพอนามัยของตัวเองและชมชุนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เมื่อนักเรียนได้รับความรู้และผ่านการปฏิบัติ

ฝึกฝน จะส่งผลให้นักเรียนทราบถึงข้อเท็จจริงและประโยชน์ที่ได้รับ สามารถสร้างเจตคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพของนักเรียนเอง มองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของวิชาสุขศึกษา เกิดความซาบซึ้งอยากกระทำในสิ่งที่ตัวเองรู้ ในขณะเดียวกันก็พยายามชักจูงและแนะนำให้บุคคลอื่นได้กระทำในสิ่งที่ถูกสุขอนามัย ส่งผลให้นักเรียนและชุมชนมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ และสอดคล้องกับ วชิรวิทย์ ช้างแก้ว (2560) ได้มีการจัดการเรียนรู้ของความสามารถในการสร้างสื่อนวัตกรรมทางสุขภาพ ทำให้สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านการปฏิบัติ ซึ่งทุกขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนเชิงผลิตภาพโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านกระบวนการเรียนในขั้นต่างๆ การจัดการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมอยู่เสมอ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าข้อมูลที่หลากหลาย ส่งผลทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ต่อผู้อื่นได้ ด้านการปฏิบัติ ได้แก่ ขั้นที่ 6 ขั้นตอบสนองโดยสื่อเทคโนโลยี ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน จากนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมากดเลือกหัวข้อจากการหมุนล้อเรื่องช่วงวัยของวัยรุ่น โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมุติหลังจากได้เรียนรู้การอธิบายและสาธิตเรื่องช่วงวัยของวัยรุ่น ขั้นที่ 7 ขั้นสร้างแบบทดสอบโดยใช้เทคโนโลยี หลักจากการแสดงบทบาทสมมติแล้วผู้วิจัยได้แจ้งเป้าหมายที่ชัดเจนว่านักเรียนกำลังเรียนรู้ว่าอยู่ในระยะที่เท่าไหร่จะทำให้นักเรียนสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น และให้นักเรียนได้ร่วมคิดได้ทำกิจกรรมร่วมกันโดยการตอบคำถามถูกผิดจากคำถามใน power point ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นสอดคล้องกับแนวคิดของกฤติกรณ์ แกมใบ (2562) การจัดการเรียนรู้สุขศึกษา หมายถึง การจัดโอกาสและประสบการณ์ด้านการศึกษาสุขภาพที่มีเป้าหมายเพื่อดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และสังคมให้ยั่งยืน การจัดการเรียนรู้สุขศึกษามุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพด้านความรู้ ทัศนคติ คุณธรรม และปฏิบัติในทางที่ถูกต้องเหมาะสม อันจะเป็นทางนำไปสู่การมีสุขภาพที่สมบูรณ์ เป็นการเชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุลกับมิติของชีวิต ซึ่งทุกคนควรจะได้ มีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ จนเป็นนิสัย อันจะเป็น ทางนำไปสู่การมีสุขภาพที่สมบูรณ์ อีกทั้งยังสามารถนำ “โปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน” 8 องค์ประกอบ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สุขศึกษา ได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ การจัดสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม การจัดการสวัสดิภาพและความปลอดภัย การตรวจสุขภาพและการป้องกันโรค การจัดอาหารและโภชนาการโรงเรียน การส่งเสริมสุขภาพครูและบุคลากร การเรียนการสอนสุขศึกษาและพลศึกษาและการร่วมมือของพ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ร่วมกับการใช้แนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐาน พบว่า นักเรียนสามารถนำทักษะการปฏิบัติไปใช้ให้เกิดประโยชน์ที่ดี สอดคล้องกับ Samuel Kai Wah Chu (2021) ได้กล่าวว่าเทคโนโลยีสามารถบูรณาการเข้ากับวิชาต่างๆได้ในทันทีและสามารถใช้กับห้องเรียนรวมได้ และมีวิธีการประเมินที่มีประสิทธิภาพ หรือการประชุมสัมมนางานวิชาการต่างๆ ซึ่งสามารถทำให้นักเรียนเกิดทักษะจากการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วจากการใช้สื่อเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่และแนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐาน เพื่อที่จะทำให้การเรียนการสอนในเรื่องนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ครูผู้สอนจะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในเรื่องการเรียนการสอนตามทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่และแนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐานให้นักเรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียนให้เรื่องต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ร่วมกับการใช้แนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐานเพื่อนำไปบรูณาการในการจัดการเรียนการสอนกับรายวิชาอื่นๆ

2.2 นำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ของกาเย่ร่วมกับการใช้แนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐานไปสอนกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเพื่อทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กฤติกรณ์ แกมใบ. (2562). *ผลการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามขั้นสูงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดเชิงระบบของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา. ครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จินตนา ผาสุข. (2564). การศึกษาไทยในปัจจุบัน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา: https://phichit1.go.th.

ผุสดี ขำทอง. (2562). *ประสิทธิผลของรูปแบบในการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดของกาเย่ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาการศึกษาพิเศษ. ศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: https://dl.parliament.go.th/handle/20.500.13072/568683.

วชิรวิทย์ ช้างแก้ว. (2560). *ผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงผลิตภาพที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการสร้างสื่อนวัตกรรมทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา. ครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิไลวรรณ ศิริอรรถ. (2562). *ผลการจัดการเรียนสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา. ครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). นักเรียนที่ศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.obec.go.th.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). ทักษะในศตวรรษที่ 21. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.moe.go.th/search-result?_sf_s=.

วิลาวัณย์ พรพัชรพงศ์. (2560). การศึกษาความต้องการบัณฑิตสารสนเทศศาสตร์ในศตวรรษที่ 21. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 36 (5), 151-160.

กุสลวัฒน์ คงประดิษฐ์. (2562). การใช้เทคโนโลยีเว็บ2.0 ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างนิยม. *วารสารศึกษาศาสตร์*. 30 (3), 3-13.

จิรวัฒน์ วงศ์ชุมภู. (2562) *ผลการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อทักษะกีฬาแฮนด์บอลและการทำงานเป็นทีมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนสิทธิ์ สิทธิ์สูงเนิน. (2564). การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นวัตกรและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน. *วารสารมนุษยสังคมสาร.* 20 (2), 90–110.

ทิวาพร อรรคอำนวย. (2565). ศิลปศึกษาเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.* 12 (3), 148-158.

ธีรวัฒน์ กัดมั่น. (2564). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามรูปแบบแนวคิดของกาเย่ รายวิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางระกำวิทยศึกษา. *วารสารวิชาการการจัดการเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 8 (1), 34-45.

อาจณรงค์ มโนสุทธิ์ฤทธิ์. (2564). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานสำหรับครูประจำการด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา: http://dspace.lib.buu.ac.th/xmlui/handle/ 1234567890/4453.

Akrivi Krouska. (2022). Mobile game-based learning as a solution in COVID-19 era: Modeling the pedagogical affordance and student interactions. *Education and Information Technologies*. 27 (1), 229–241.

Robert Gagne. (1916). Learning theory, educational media, and individualized instruction. *Journal of Academy for Educational Development, Washington, DC.* 56 (1), 1-22.

Samuel Kai Wah Chu. (2021*). 21st Century Skills Development Through Inquiry-Based Learning*. Hong Kong: Theory to Practice.

Tria Amalia. (2023) . Effectiveness Implementation of Gagne's Learning Theory with Combination Problem-Solving Approach to Ability Think Critical Student. *MEJ (Mathematics Education Journal)*. 7 (1), 31-46.

Wei-Ling Tang. (2020). Inheritance Coding with Gagné-Based Learning Hierarchy Approach to Developing Mathematics Skills Assessment Systems. *MDPI Open AccessJournals*. 10 (4), 1465.

รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก

The Disruptive Change Administration Model of School Administrators Under the Office of Eastern Secondary Educational Service Area

สิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง และ ภารดี อนันต์นาวี
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
Sittiporn Prawatrungruang and Paradee Anannawee
North Bangkok University, Thailand
Corresponding Author, Email: Sittiporn@northbkk.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบผลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก 2) ศึกษาสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบผลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก 3) พัฒนารูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบผลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก 4) ประเมินรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบผลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก ใช้วิธีการวิจัยแบบผสานวิธี ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 กลุ่มตัวอย่าง 369 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ขั้นตอนที่ 3 พัฒนารูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน และขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน การสุ่มแบบเจาะจง สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ในการบริหาร ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การบริหารเชิงกลยุทธ์ การทำงานเป็นทีม คุณธรรมจริยธรรม 2) สภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) พัฒนารูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา มี 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1. การบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 ด้าน ได้แก่

* วันที่รับบทความ : 2 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 15 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 16 พฤษภาคม 2567
Received: May 2 2024; Revised: May 15 2024; Accepted: May 16 2024

วิสัยทัศน์ในการบริหาร ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การบริหารเชิงกลยุทธ์ การทำงานเป็นทีม และคุณธรรม จริยธรรม และ 2. กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบ และการพัฒนาปรับปรุง 4) การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ; การบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน; ผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา

Abstract

The research objectives were to: 1) study the component of the disruptive change administration model of school administrators under the Office of Eastern Secondary Educational Service Area 2) study the conditions of the disruptive change administration model of school administrators under the Office of Eastern Secondary Educational Service Area 3) development the disruptive change administration model of school administrators under the Office of Eastern Secondary Educational Service Area and 4) Evaluation of the disruptive change administration model of school administrators under the Office of Eastern Secondary Educational Service Area by using mixed-method research consisted of 4 steps: 1) Study the components of disruptive change administration of school administrators; 2) Study the conditions of disruptive change administration of school administrators, the instrument use to research was questionnaire, the samples were 369 school administrators and teachers; 3) development the disruptive change administration model of school administrators, by 9 experts interview; and 4) The evaluation of a model from 5 experts by purposive sampling. The data analysis was mean, Standard Deviation and content analysis.

The research results found that 1) The components of disruptive change administration of school administrators have 5 aspects: administrators' vision, administrative leadership, strategic management, teamwork and morality and ethics 2) The conditions of disruptive change administration of school administrators in overall and each aspect were at a high level, 3) The development of the disruptive change administration model of school administrators consisted of (1) disruptive change administration of school administrators: administrators' vision, administrative leadership, strategic management, teamwork and morality and ethics; and the disruptive change administration; (2) disruptive change administration process of school administrators: plan, Do, check and act, 4) A model evaluation results in overall it is possible and useful were at the highest level.

Keywords: Model; Disruptive change administration; Secondary school administrators

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีรูปแบบที่มีการดำเนินการใหม่ๆ ซึ่งอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั่วโลก ผ่านกระแสโลกาภิวัตน์ และกระแสการพัฒนา เทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการปรับตัวอย่างกว้างขวางของทุกองค์กรเนื่องจากกระแสหลักของโลก ได้สร้างปรากฏการณ์ในโลกสมัยใหม่ ที่เรียกว่า VUCA World: ความผันผวน (Volatility) เป็นความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่เกิดขึ้นในโลก ความไม่แน่นอน (Uncertainty) อนาคตไม่สามารถคาดเดาได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ความซับซ้อน (Complexity) เป็นสิ่งต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ทำให้เกิดความซับซ้อน ต้องมีการพิจารณาตัดสินใจ และความคลุมเครือ (Ambiguity) เป็นความไม่ชัดเจนของการสื่อสาร ความเห็นไม่ตรงกัน ไม่ชัดเจนในทิศทาง เป็นต้นกำเนิดการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน ทุกภาคส่วนต้องพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง และต้องเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคต และสภาวะวิกฤตที่เกิดจากโรคระบาดไวรัสโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันที่รวดเร็วยิ่งขึ้น (Bawany, 2018; สุพริศร์ สุวรรณิก, 2564) ประกอบกับภาวะการแข่งขันที่ทวีความรุนแรง สภาพแวดล้อมทางธุรกิจและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทำให้องค์กรต่าง ๆ ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ ตามนโยบายยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มุ่งสู่ Thailand 4.0 มีนโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มการแข่งขันให้ความสำคัญกับศักยภาพ คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ เน้นพัฒนาศักยภาพคุณภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการและปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกเพื่อเน้นนักเรียนเรียนเพื่อรู้ พัฒนาครูทั้งระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติ มีวิสัยทัศน์ พัฒนาเทคนิค วิธีการการบริหารจัดการให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

สถานศึกษาเป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาต้องรับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลก มีการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากเทคโนโลยี การปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals: SDGs 2030) และผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียน สภาพแวดล้อมโลกร้อนและการเกิดโรคต่างๆ นักเรียนจำเป็นต้องมีการเรียนออนไลน์ ต้องปรับใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมดิจิทัลมากขึ้นและความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ยุค Thailan 4.0 ประกอบกับแรงกดดันจากภายในประเทศจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ส่งผลให้ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ รวมทั้งระบบการศึกษาที่มีปัญหาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ จุดอ่อนของระบบของคนไทยทุกช่วงวัย การศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี การบริหารจัดการศึกษา

ของสถานศึกษาที่ไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว มีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาส ความเสมอภาคทางการศึกษา และปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม การขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทยส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันให้สถานศึกษามีคุณภาพในทุกๆ ด้าน ทั้งการบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารงานบุคคล การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การบริหารกิจการนักเรียนและการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดความทันสมัย ทันต่อสถานการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้องค์กรสามารถอยู่รอดได้ ดังนั้นผู้บริหารต้องมีสมรรถนะความสามารถรับความผันผวนได้คือ มีความคล่องตัวในการเรียนรู้ มี Mindset ในการทำงาน มองโลกและมีทัศนคติที่ดี มีความทันสมัย (Modernity) มีความคิดสร้างสรรค์ มีสมรรถนะในการทำงานเป็นทีม มีความยืดหยุ่นและรู้จักปรับตัว มีความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถในการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกัน และความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญของวิกฤติต่าง ๆ และวิเคราะห์สถานการณ์ได้ว่าควรแก้ไขที่จุดใดสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันที โดยมีวิสัยทัศน์ (Vision) ในการแก้ไขสถานการณ์ที่มีความผันผวน (เจริญ ภูวิจิตร์ , 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก สถานศึกษาอยู่ในเขต EEC มีผลการประเมินการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (10 ตัวชี้วัด) ผลการประเมินสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง บรรลุค่าเป้าหมาย 8 ตัวชี้วัด และไม่บรรลุ 2 ตัวชี้วัด ผลการติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สรุปภาพรวมมาตรฐานที่ 3 สัมฤทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษาอยู่ในระดับดีเยี่ยม ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออนไลน์ (Integrity and Transparency Assessment Online : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ผลการดำเนินงานความโปร่งใสในการดำเนินงานอยู่ในระดับ A โดยมีค่าคะแนน 90.14 และแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดชลบุรี (พ.ศ. 2563–2565) กำหนดพันธกิจ ข้อ 2 ไว้ว่า จัดการศึกษาให้คนทุกช่วงวัยมีคุณภาพตามหลักสูตร เชื่อมโยงทุกระดับมีองค์ความรู้ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามสมรรถนะ และใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาส่งเสริม พัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างโอกาสทางการศึกษา สนับสนุนทรัพยากร สื่อ เทคโนโลยี สำหรับสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มให้มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน และมีสภาพปัญหาด้านบุคลากรคือ 1) โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดบุคลากรจำนวนมากทำให้ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ลดลง 2) บุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้

เทคโนโลยีและแนวทางการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ที่จะช่วยบริหารจัดการการทำงานให้สะดวก รวดเร็วและถูกต้อง 3) ขาดแคลนครูในสาขาขาดแคลน โดยเฉพาะสาขาวิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ มีครูไม่ตรงสาขาวิชาเอก เนื่องจากครูที่ได้รับการบรรจุมีภูมิลำเนาต่างถิ่น มักขอย้ายกลับภูมิลำเนาเดิม ส่งผลให้สถานศึกษามีครูไม่ครบชั้นครูขาดเกณฑ์ ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ปัญหาข้อจำกัดในการนำนโยบายการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ไปปฏิบัติพบปัญหา 5 ประการ ดังนี้ 1) ด้านบุคลากรในหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากร 2) ด้านโครงสร้าง ไม่เหมาะสม หน่วยงานที่ตั้งขึ้นใหม่ ที่ไม่เอื้อต่อการขับเคลื่อนนโยบายในระดับพื้นที่ 3) ด้านงบประมาณ ไม่มีงบประมาณจัดสรรแยกจากงบประมาณของหน่วยงาน และปัญหาที่สำคัญ พบว่า สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่ตั้งใหม่ไม่มีสถานที่ตั้งสำนักงานเป็นของตนเองมีการดำเนินงานเป็นไปอย่างยากลำบาก เพราะไม่มีสถานที่ตั้ง 4) ด้านการได้รับการสนับสนุน ขาดความร่วมมือจากระดับหัวหน้าส่วนราชการ สถานประกอบการยังไม่ให้ความร่วมมือมากนัก เนื่องจากขาดแรงจูงใจในการมามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 5) ด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ไม่มีการปรับปรุงแผน ยังคงเป็นแผนฉบับเดิม ปี พ.ศ. 2560 -2564 แผนไม่มีความทันสมัย ไม่สอดคล้องต่อการพัฒนา ทำให้หน่วยงานทางการศึกษาไม่มีทิศทางร่วมกัน (สุภาภรณ์ นฤภัย และ ไพฑูรย์ โพธิสว่าง, 2564) จากสภาพปัญหาจึงได้มีการวิจัยรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ให้มีทักษะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายหรือเกินกว่าเป้าหมายมีความเป็นเลิศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบผลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก

2. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบผลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก

3. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบผลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก

4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบผลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบผลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก

ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา การวิเคราะห์ความสอดคล้องของแนวคิด ทฤษฎีการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสอดคล้อง ซึ่งได้องค์ประกอบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้ 1) ด้านวิสัยทัศน์ในการบริหาร 2) ภาวะผู้นำของผู้บิหาร 3) การบริหารเชิงกลยุทธ์ 4) การทำงานเป็นทีม และ 5) คุณธรรมจริยธรรม

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก

1. ศึกษาสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปราจีนบุรี นครนายก และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว มีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 421 คน ครูจำนวน 9,226 คน รวมทั้งสิ้น 9,647 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเป็นชั้นภูมิ และสถานศึกษาเป็นหน่วยการสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 369 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครู เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา นำข้อมูลมากำหนดขอบเขตในการสร้างแบบสอบถาม 2. สร้างแบบสอบถามและนำ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ โดยตรวจสอบความสอดคล้องตามนิยามศัพท์เฉพาะ ได้วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruency) ของแบบสอบถามความคิดเห็น เป็นรายข้อและได้ผลการพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามมีค่าเท่ากับ 1.00 พร้อมได้ดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 3. นำแบบสอบถามหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 30 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยและหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของแต่ละด้านตามวิธีของครอนบาช (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95 และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้ 1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง 2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นผ่านการหาความสอดคล้องของข้อคำถามและทดลองใช้หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้กลับคืนตรวจสอบความสมบูรณ์ จำนวน 369 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก โดยการใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนารูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก

1. นำผลการวิเคราะห์เอกสาร การสอบถามสภาพการบริหารและการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษาในขั้นตอนที่ 1 และ 2 มาใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก 2. สัมภาษณ์การบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 3 คน, ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ 1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ โดยการศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา วารสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันนำมาศึกษาและสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง 2. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา

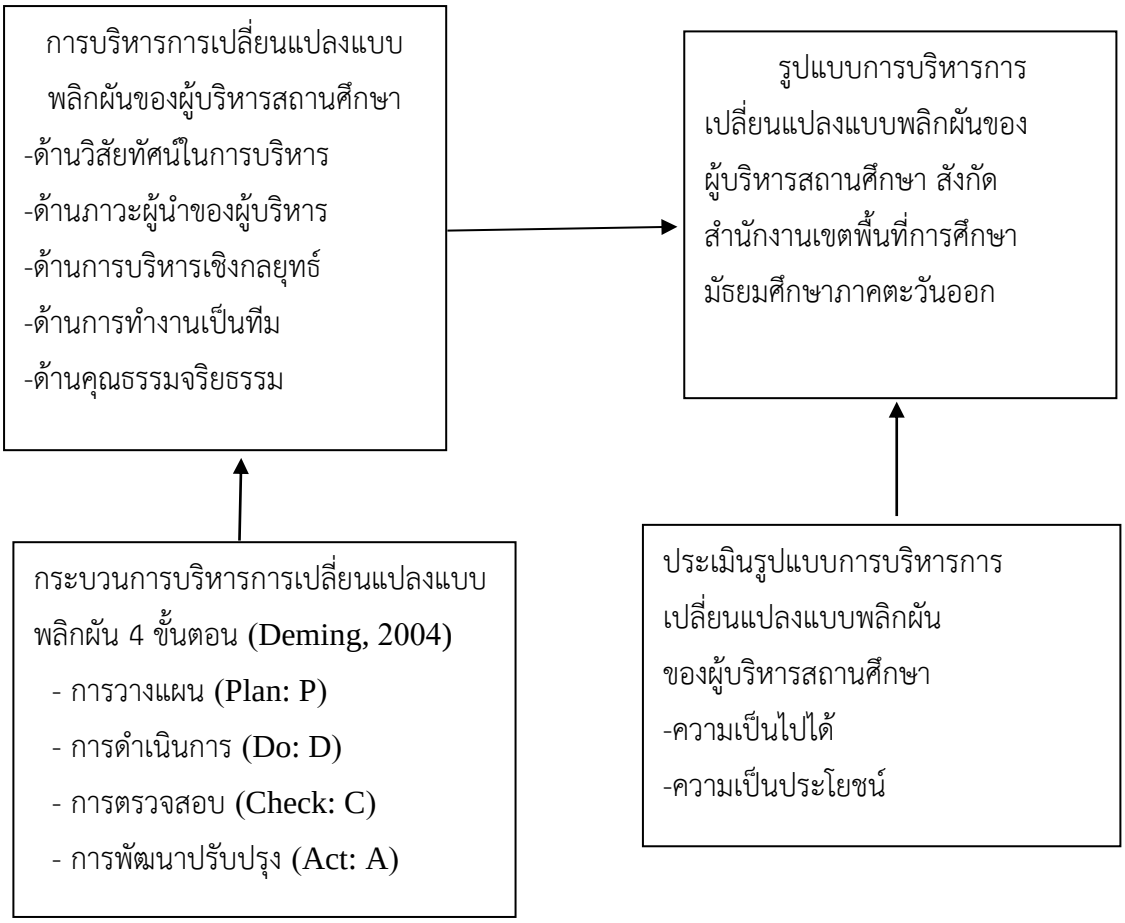
ความถูกต้องของประเด็นสัมภาษณ์และความเหมาะสมในการใช้ภาษา พิจารณาความสอดคล้องของประเด็นสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์ของแบบสัมภาษณ์ ได้ค่าความสอดคล้องของประเด็นสัมภาษณ์เท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 9 คน และ 2. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างและผ่านการหาประสิทธิภาพดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายแล้วรวบรวมผลสัมภาษณ์นำวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ได้การบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำเป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ จากผู้ทรงวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการบริหารและมีความรู้ความสามารถ จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก ได้ศึกษา และสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา จากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน จาก อัญชลี ไหมทอง (2565); เจริญ ภูวิจิตร์ (2564); จิติมา วรรณศรี (2564); ศิรินาถ ทับทิมใส, พร้อมพิไล บัวสุวรรณ และวรรณวิศา สืบนุสรณ์ คล้ายจำแลง (2563); FUTURISTNIDA (2563); ศศิมา สุขสว่าง (2562); สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562); HULT International Business School (2018); ศิริยุพา รุ่งเริงสุข (2561); พหุ เตชะรินทร์ (2560) สรุปได้ 5 ด้าน ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพประกอบ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี วารสาร งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา ผลที่ได้ศึกษาพบว่า มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ในการบริหาร, ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร, ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์, ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านคุณธรรมจริยธรรม

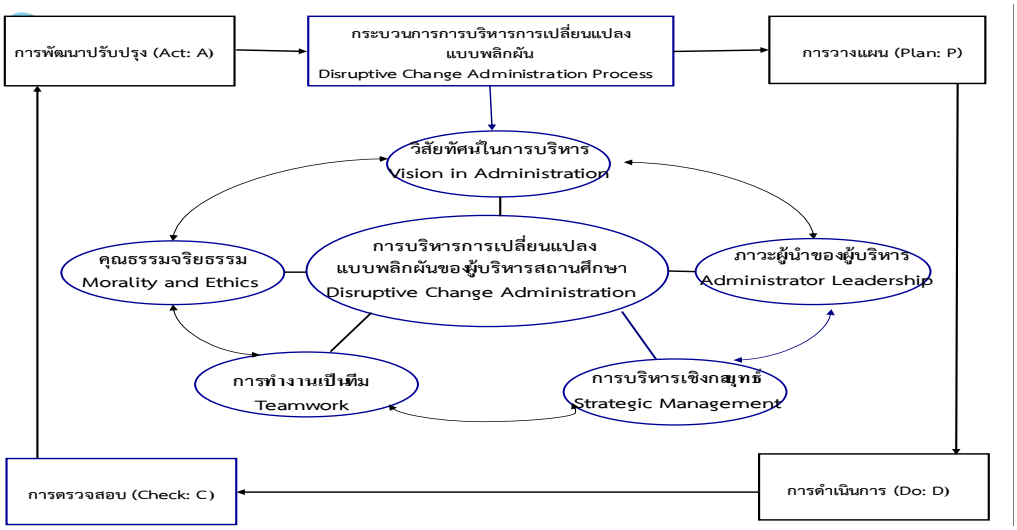
2. สภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.37, S.D.= 0.48) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.44, S.D.= 0.54) รองลงมา ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ในการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.41, S.D.= 0.50) ด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.37, S.D.= 0.57) ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.33, S.D.= 0.53) และด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.31, S.D.= 0.52) ตามลำดับ

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก โดยรวมและรายด้าน

(n = 369)

สภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา	**การปฏิบัติ**		
	$\overline{X}$	**S.D.**	**ระดับ**
1. ด้านวิสัยทัศน์ในการบริหาร	4.41	0.50	มาก
2. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4.31	0.52	มาก
3. ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์	4.33	0.53	มาก
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.37	0.57	มาก
5. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.44	0.54	มาก
รวม	**4.37**	**0.48**	**มาก**

3. การพัฒนารูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก พบว่า มี 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ในการบริหาร ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านคุณธรรมจริยธรรม องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan: P) 2) การดำเนินการ (Do: D) 3) การตรวจสอบ (Check: C) 4) การพัฒนาปรับปรุง (Act: A) สามารถสรุปรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก

4. ผลประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก ผู้วิจัยได้นำให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ พบว่า โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา

(N = 5)

รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก	**ความเป็นไปได้**			**ความเป็นประโยชน์**		
	μ	**σ**	ระดับ	μ	**σ**	ระดับ
การบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน						
1. ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร	4.65	0.53	มากที่สุด	4.68	0.54	มากที่สุด
2. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4.65	0.54	มากที่สุด	4.67	0.55	มากที่สุด
3. ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์	4.78	0.43	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.76	0.45	มากที่สุด	4.85	0.35	มากที่สุด
5. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.67	0.54	มากที่สุด	4.80	0.42	มากที่สุด

กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา						
1. การวางแผน (Plan: P)	4.59	0.44	มากที่สุด	4.87	0.33	มากที่สุด
2. การดำเนินการ (Do: D)	4.58	0.45	มากที่สุด	4.61	0.52	มากที่สุด
3. การตรวจสอบ (Check: C)	4.59	0.43	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด
4. การพัฒนาปรับปรุง (Act: A)	4.60	0.53	มากที่สุด	4.63	0.51	มากที่สุด
รวม	**4.53**	**0.48**	**มากที่สุด**	**4.80**	**0.37**	**มากที่สุด**

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก มี 6 ด้าน คือ 1) วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3) การบริหารเชิงกลยุทธ์ 4) การทำงานเป็นทีม และ 5) คุณธรรมจริยธรรม 2. รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก มี 2 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบหลักที่ 1 การบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3) ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ 4) ด้านการทำงานเป็นทีม และ 5) ด้านคุณธรรมจริยธรรม องค์ประกอบหลักที่ 2 กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก มี 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Plan: P) 2) การดำเนินการ (Do: D) 3) การตรวจสอบ (Check: C) และ 4) การพัฒนาปรับปรุง (Act: A) รูปแบบมีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. องค์ประกอบของการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี วารสาร งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา ผลที่ได้ศึกษาพบว่า มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ในการบริหาร 2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3) ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ 4) ด้านการทำงานเป็นทีม และ 5) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วดิจิทัลมีการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลในการบริหารจัดการการศึกษาจำเป็นต้องมีการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบรวดเร็วหรือพลิกผันเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยไม่คาดคิดได้เพื่อให้สถานศึกษาอยู่รอดได้ อีกทั้งต้อง

สามารถบริหารวิกฤตให้เป็นโอกาส มีการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรให้สามารถใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมืออาชีพตามนโยบายที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำหนดให้สามารถบริหารและจัดการศึกษาด้วยนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี ไหมทอง (2565) ได้วิจัยสมรรถนะผู้บริหารการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในยุคพลิกผัน ประกอบด้วย ด้านเทคโนโลยี ภาษา คุณธรรมจริยธรรม การบริหารงานที่ดีการแก้ปัญหา การคิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม การบริหารการเปลี่ยนแปลง การมีความคิดรวบยอด การสร้างแรงบันดาลใจ และศิริยุพา รุ่งเริงสุข (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บริหารองค์กรยุควิกฤต ผู้นำควรปรับตัว เรียนรู้โลกเปลี่ยน ผลวิจัยพบว่า การพัฒนาผู้นำให้สามารถปรับตัวได้คือ การมีวิสัยทัศน์ที่ดี ใฝ่เรียนรู้และฝึกตั้งคำถาม 2) การบริหารจัดการความเสี่ยง ความกล้าในการสร้างกฎใหม่ 3) มีความฉลาดทางอารมณ์ 4) มีภาวะผู้นำสามารถเป็นผู้นำทีม 5) มีความยืดหยุ่น ปรับตัวไว ไม่ยึดติดการทำงานแบบ top down

2. สภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ในการบริหาร ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ และด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ายุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งเทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้เท่าทัน มีคุณธรรมจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลต้องมีวิสัยทัศน์ในการบริหาร บริหารงานแบบมีส่วนร่วม ต้องมีการบริหารจัดการการศึกษาอย่างมีกลยุทธ์และมีภาวะผู้นำ เพื่อให้งานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดให้สถานศึกษานำดิจิทัลเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารอย่างเป็นระบบ เป็นการนำเทคโนโลยี Big Data เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลครูผู้สอน ข้อมูลสถานศึกษา ข้อมูลงบประมาณที่จำเป็นมาวิเคราะห์เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีนโยบายในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัล (Digital competency: Dc) สำหรับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสมรรถนะดิจิทัลที่จำเป็นใน 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และการประยุกต์ใช้ (ภารดี อนันต์นาวี, 2564) สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัตน์ จันทโช (2566) ได้วิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคโลกพลิกผันที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคโลกพลิกผัน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคโลกพลิกผันมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และส่งผลต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอน

3. การพัฒนารูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก พบว่า มี 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านคุณธรรมจริยธรรม องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan: P) 2) การดำเนินการ (Do: D) 3) การตรวจสอบ (Check: C) และ 4) การพัฒนาปรับปรุง (Act: A) ทั้งนี้เพราะว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมสู่ยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและก้าวกระโดด ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำองค์กรที่พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะสถานศึกษาที่จัดการการศึกษาในยุค Disruptive World ต้องมีการพัฒนาให้เป็นองค์กรการศึกษาที่สมัยใหม่ กล่าวคือ ต้องเป็นองค์กรที่มีผู้นำและสมาชิกภายในองค์กรเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ต่อความท้าทายใหม่ ๆ พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาองค์กร (พัชราภรณ์ ดวงชื่น, 2562) การบริหารจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยการมีส่วนร่วม ให้ประสบความสำเร็จแบบผู้บริหารมืออาชีพ โดยเฉพาะการบริหารในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วแบบพลิกผัน ผู้บริหารต้องมีความสามารถทักษะ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ของผู้บริหารกับการเปลี่ยนแปลงองค์กร การบริหารโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการบริหารจัดการใหม่ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ ปรับปรุง พัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ทำให้องค์กรบรรลุผล เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายหรือสูงกว่าเป้าหมายขององค์กรที่เป็นเลิศ สามารถอยู่รอดได้ในยุคดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร ผู้เรียน บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง องค์กร ชุมชนและสังคม (ภารดี อนันต์นาวี, 2565; ภารดี อนันต์นาวี และสิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง, 2565) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้บริหารที่ทันสมัยตลอดเวลา ติดตามและรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทางด้านเทคโนโลยี มีการทำงานเป็นทีมมีวิสัยทัศน์สามารถสร้างแรงบันดาลใจนำการพัฒนาและประยุต์ใช้เทคโนโลยีโดยการเปลี่ยนแปลง ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ บูรณาการเทคโนโลยีเพื่อยกระดับความเป็นเลิศและสนับสนุนการเป็นแปลงองค์กร ส่งเสริมสร้างการเรียนรู้โลกดิจิทัลเพื่อการนำสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ (ISTE, 2009) สอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉรา นิยมาภา (2564) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่สู่คุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง พบว่า รูปแบบที่ พัฒนา เรียกว่า PSPCLE Model โดย P-Plan หมายถึง นโยบายเชิงรุก S-Structure หมายถึง จัดโครงสร้างองค์กรแบบยืดหยุน P- Performance หมายถึง ระบบการปฏิบัติงานแนวใหม่ C- Curriculum หมายถึง พัฒนาหลักสูตรแบบพลิกผัน L- Learn หมายถึง จัดการเรียนรู้อิงบริบท E- Evaluation หมายถึง ประเมินแบบสหวิถี ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1. มโนทัศน์การบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่ 3 ด้าน คือ หลักการ วัตถุประสงค์ และคุณภาพที่พึงประสงค์ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง โดย 1) หลักการของรูปแบบด้านการบริหารแบบพลิกโฉม การปรับเปลี่ยนองค์กรให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนไป เป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน

แนวทางในการพัฒนาบุคลากร เปลี่ยนความคิดและเปลี่ยนทัศนคติ ให้มีการทำงานที่มีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับเป้าหมายหรือความคาดหวังที่องค์กรต้องการให้ก้าวทันต่อบริบทที่มีการปรับเปลี่ยนอย่างพลิกผัน เป็นความสามารถในการปรับตัว มีการเรียนรู้ที่มากกว่าการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวเอง พร้อมเรียนรู้ที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้หน่วยงานสามารถอยู่รอดในสภาพการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน เพื่อก้าวสู่การเป็นผู้กำหนดทิศทางของการพัฒนา มีการกำหนดเป้าหมายในสถานการณ์พลิกผัน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ คือ เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่สู่คุณภาพที่พึงประสงค์ใน บริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิผล 3) คุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง 2. แนวทางการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่ มี 6 ด้าน คือ 1) นโยบายเชิงรุก 2) การจัดโครงสร้างที่ยืดหยุ่น 3)ระบบการปฏิบัติงานแนวใหม่ 4) พัฒนาหลักสูตรแบบพลิกผัน 5) จัดการเรียนรู้ อิงบริบท 6) ประเมินผลแบบสหวิถี 3. เงื่อนไขความสำเร็จการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่ มี 4 ด้าน คือ 1) การเป็นผู้นำ เพื่อการเปลี่ยนแปลง 2) การสร้างทัศนคติร่วมในการทำงานแบบใหม่ 3) การปรับเปลี่ยนแนวปฏิบัติของสถานศึกษา

4. การประเมินรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกที่ได้ ผู้วิจัยได้นำให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่า โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนารูปแบบมาจากผลการวิจัยที่เชื่อถือได้ผ่านวิธีการดำเนินการวิจัยมาแล้ว จึงทำให้ได้รูปแบบที่ดีมีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ สอดคล้องกับงานวิจัยของภารดี อนันต์นาวี และสิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง (2566) ที่ศึกษารูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรีระยอง พบว่า ประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่า โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และอัจฉรา นิยมาภา (2564) พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่สู่คุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยครั้งนี้ได้องค์ความรู้ใหม่ คือ รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก มี 2 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3) ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ 4) ด้านการทำงานเป็นทีม และ 5) ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยมีการขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จด้วยองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา มี 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Plan: P) 2) การดำเนินการ (Do: D) 3) การตรวจสอบ (Check: C) และ 4) การพัฒนาปรับปรุง (Act: A)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ควรนำรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในพัฒนาการบริหารเพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เพิ่มขึ้น 2) สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรสนับสนุนการนำรูปแบบการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษาไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษามัธยมศึกษา 3) สถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายในการพัฒนาการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษาการพัฒนาสถานศึกษาสู่เป้าหมายหรือสูงกว่าเป้าหมายเพื่อให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการใช้ทรัพยากรด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลร่วมกันอันจะนำสู่ประโยชน์ของสถานศึกษา และนักเรียนได้ประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก 2) ควรวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก 3) ควรวิจัยการพัฒนาตัวชี้วัดการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันที่ประสบความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก และ 4) ควรวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันขแงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภูมิภาคอื่นๆ และตัวแปรอื่นๆ เช่น ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

จิติมา วรรณศรี. (2564). *การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล.* พิษณุโลก: โรงพิมพ์รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.

เจริญ ภูวิจิตร์. (2564). การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: http://www.nidtep.go.th /2017/publish/doc.

บุญชุม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น.* ฉบับปรับปรุงใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.

พัชราภรณ์ ดวงชื่น. (2562). เปลี่ยนมุมมองการบริหารองค์กรการศึกษาในโลก Disruptive. *วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.* 8 (2), 248–256.

ภารดี อนันต์นาวี. (2564). องค์กรนวัตกรรมทางการศึกษา: การบริหารจัดการ. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.* 11 (2), 10-21.

ภารดี อนันต์นาวี. (2565). ผู้บริหารสถานศึกษา: ภาวะผู้นำดิจิทัล. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.* 11 (2), 1-12.

ภารดี อนันต์นาวี และสิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง. (2565). การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารรัชต์ภาคย์.* 16 (45), 487-504.

ภารดี อนันต์นาวี และสิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง. (2566). รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม.* 7 (4), 250-268.

ศศิมา สุขสว่าง. (2562). การพัฒนานวัตกรรมโดยใช้ Design Thinking. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: teachable.com/courses/author/290247.

ศิริยุพา รุ่งเริงสุข. (2561). เทคโนโลยีส่งเสริมภาวะผู้นำ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.bangkokbiznews.com/ blogs/columnist/119074.

ศิรินนาถ ทับทิมใส, พร้อมพิไล บัวสุวรรณ และ วรรณวิศา สืบนุสรณ์ คล้ายจำแลง. (2564). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษาที่พลิกผัน. *การประชุมวิชาการระดับชาติ*. ครั้งที่ 8. (น.28-39). วิทยาลัยวิทยาลัยนครราชสีมา.

สุพริศร์ สุวรรณิก. (2564). *โลกจะเปลี่ยนไปอย่างไรหลังโควิด-19 จบลง?. ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/aticle/Page/Areticle_30Mar2020.aspx.

สุภาภรณ์ นฤภัย และ ไพฑูรย์ โพธิสว่าง. (2564). การนำนโยบายการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564) ไปปฏิบัติ. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย.* 14 (2), 1-19.

สุรัตน์ จันทโช. (2566). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคโลกพลิกผันที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รายงานการวิจัยการพัฒนากระบวนทัศน์ รูปแบบ และกลไกการพัฒนาครูตามแนวคิดเครือข่ายเชิงพื้นที่*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟิก.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟิก.

อัจฉรา นิยมาภา. (2564). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่สู่คุณภาพการศึกษา. ที่พึงประสงค์ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.* 14 (2), 178-179.

อัญชลี ไหมทอง. (2565). *การวิเคราะห์สมรรถนะผู้บริหารการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในยุคพลิกผัน.* ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Bawany, S. (2018b). *Identifying, Assessing and Selecting NextGen Leaders*. New York: Expert Insights Series by Business Express Press (BEP) Inc.

Deming, W.E. (2004). *Out of the Crisis.* U.S.A.: MIT center for Advanced Engineering Study.

FUTURISTNIDA. (2563). 3 ทักษะผู้นำที่ต้องปรับในยุค VUCA World. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2565. แหล่งที่มา: https://futurist.nida.ac.th/3-.

HULT International Business School (2018). *THOUGHT LEADERSHIP Leading in a VUCA World*. from https://www.hult.edu/blog/leading-in-a-vuca-world/.

International Society for Technology in Education: ISTE. (2009*). National Education. Technology Standards for Administrators*. https://www.hkedcity.net/antide/ec-hot-post/23apr10/.

Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), 607-610.

กรอบแนวคิด : องค์ประกอบของตัวแบบกลยุทธ์การจัดการสีเขียวของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้างฮางให้เกิดความยั่งยืนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

The Conceptual Framework: Components of the Green Management Strategy Model of Community Enterprises for Sustainable Production Hang Rice in the Northeastern Region of Thailand

พีรยา ทรัพยสาร และ พิทักษ์ ศิริวงศ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
Peeraya Supsarn and Phitak Siriwong
Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: neogeo.bb@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาหาองค์ประกอบของตัวแบบกลยุทธ์การจัดการสีเขียวของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้างฮางให้เกิดความยั่งยืนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการเข้าถึงความรู้ความจริงและสรุปข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) กลุ่มตัวอย่างงานวิจัย คือ ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าวฮางในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ การเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง และนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยนี้

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน มีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮาง โดยมีแนวโน้มองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของของตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการธุรกิจอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าวฮางในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนองค์ประกอบหลัก 5 ประเด็น คือ องค์ประกอบหลักที่ 1 การจัดการสีเขียว องค์ประกอบหลักที่ 2 มุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ องค์ประกอบหลักที่ 3 เครือข่ายของวิสาหกิจชุมชน องค์ประกอบหลักที่ 4 ความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจชุมชน องค์ประกอบหลักที่ 5 ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน บทความนี้มุ่งนำเสนอกรอบแนวคิดตลอดจนปัจจัยที่มีอิทธิพลในความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินการอย่างยั่งยืน ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ในวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮางและเป็นแนวทางในการศึกษาเชิงประจักษ์ต่อไป

* วันที่รับบทความ : 7 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 20 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 23 มีนาคม 2567
Received: January 7 2024; Revised: March 20 2024; Accepted: March 23 2024

คำสำคัญ : กลยุทธ์การจัดการธุรกิจ; การจัดการธุรกิจอย่างยั่งยืน; วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าวฮาง; นวัตกรรม

Abstract

This research aims to study the components of the community enterprise's green color management strategy of Hang rice product in order to promote sustainability in the Northeastern region of Thailand, using a qualitative research approach. The researchers employed the Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) technique to access expert knowledge and conducted in-depth interviews with key informants, including the chairperson of the Hang rice community enterprise group in the Northeastern region and government officials. Data collection was done through purposive sampling interviews, and the gathered information served as a guideline for framing this research concept.

The research found that factors influencing the success of community enterprises include both internal and external factors affecting the management of the Hang rice community product enterprise. There is a trend in the main and sub-components of the sustainable business management strategy of the Hang rice community product enterprise in the Northeastern region. The number of main components is 5 factors : 1) Green management, 2) Entrepreneurial focus, 3) Community enterprise network, 4) Innovation capability of the community enterprise, and 5) Sustainable operational outcomes. This article aims to present a framework of concepts as well as factors influencing sustainable performance relationships, all for the benefit of application in the Hang rice community product enterprise and as a guideline for future observational studies.

Keywords: Business management strategy; Sustainable management ; Hang rice community product enterprise; Innovation

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศแห่งเกษตรกรรม ภาคการเกษตรของประเทศไทยสามารถจัดแบ่งออกตามลักษณะของเกษตรกรรมที่เป็นอาชีพของเกษตรกรได้ทั้งสิ้น 3 ลักษณะ คือ 1. การประกอบอาชีพด้านการเพาะปลูกพืช 2. การประกอบอาชีพด้านปศุสัตว์ และ 3. การประกอบอาชีพประมง (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2561) ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักคือ อาชีพเกษตรกรปลูกข้าว ข้าวเป็นพืชที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีพของคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งส่งผลต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยให้เจริญเติบโต โดยไทยเป็นผู้ส่งออกข้าวไปสู่ตลาดโลกเป็นลำดับที่ 3 ของโลก มูลค่าประมาณ 311.21 ล้านเหรียญสหรัฐฯในปี 2563 ข้าวจึงเป็นสินค้าเกษตรที่สำคัญทางเศรษฐกิจอย่างมาก (สำนักส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม, 2563 : 1) ดังนั้นรัฐบาลจึงมีโครงการมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรมาโดยตลอด ซึ่งจากนโยบายของรัฐบาลสามารถนำไปสู่การสร้างศักยภาพให้ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) การใช้นวัตกรรม และการบริหารจัดการที่ดีเป็นปัจจัยในการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจ โดยการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนให้ความสำคัญกับการบริหาร

เศรษฐกิจมหภาค และการดำเนินยุทธศาสตร์สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขา ทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559 : 82) ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ให้ความสำคัญการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีทักษะในการดำเนินธุรกิจ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการผลิต การจัดการ การขาย โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้เติบโตและแข่งขันได้ และพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง ภาครัฐจึงมุ่งเน้นขยายเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้ครอบคลุมมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559 : 95)

ดังนั้นด้านการบริหารจัดการที่ดีของวิสาหกิจชุมชนจึงเป็นส่วนสำคัญที่ขับเคลื่อนในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนให้ประสบความสำเร็จ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและเกิดความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งประกอบด้วยหลายองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน บทความนี้มุ่งนำเสนอกรอบแนวคิดองค์ประกอบตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้างฮางให้เกิดความยั่งยืนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮาง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการธุรกิจอย่างยั่งยืนในอนาคตของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าวฮางในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เพื่อสังเคราะห์กรอบแนวคิดเกี่ยวกับตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการธุรกิจอย่างยั่งยืนในอนาคตของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าวฮางในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการเข้าถึงความรู้ความจริงและสรุปข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) กลุ่มตัวอย่างงานวิจัย คือ ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าวฮางในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 19 ท่าน และเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ 2 ท่าน รวม 21 ท่าน การเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง และนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยนี้ การรวบรวมข้อมูลโดยทำการนัด

หมายล่วงหน้ากับผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยการจดบันทึกและบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ตามเวลาที่ได้นัดหมาย และจากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสรุปถึงกรอบแนวคิดของตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮางในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

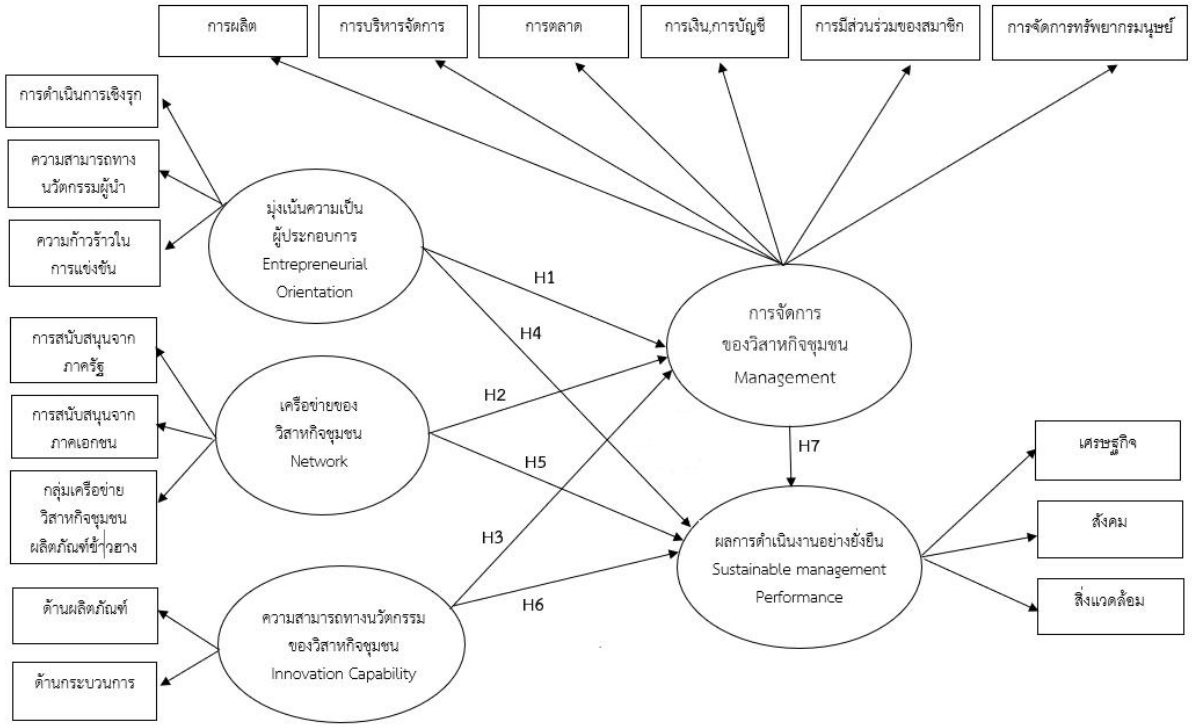
จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้างฮางให้เกิดความยั่งยืนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถสรุปข้อเสนอการวิจัยได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาและข้อเสนอการวิจัย

ข้อเสนอการวิจัย	รายละเอียด
ข้อเสนอการวิจัยที่ 1 : P1	การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการสีเขียวของวิสาหกิจชุมชม
ข้อเสนอการวิจัยที่ 2 : P2	เครือข่ายของวิสาหกิจชุมชนมีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการสีเขียวของวิสาหกิจชุมชม
ข้อเสนอการวิจัยที่ 3 : P3	ความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจชุมชนมีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการสีเขียวของวิสาหกิจชุมชม
ข้อเสนอการวิจัยที่ 4 : P4	การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน
ข้อเสนอการวิจัย	รายละเอียด
ข้อเสนอการวิจัยที่ 5 : P5	เครือข่ายของวิสาหกิจชุมชนมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน
ข้อเสนอการวิจัยที่ 6 : P6	ความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจชุมชนมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน
ข้อเสนอการวิจัยที่ 7 : P7	การจัดการสีเขียวของวิสาหกิจชุมชมมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสรุปถึงปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้างฮางให้เกิดความยั่งยืนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework) ได้ดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการธุรกิจอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าวฮางในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้จากจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ พบว่าองค์ประกอบหลักจำนวน 5 ปัจจัยและองค์ประกอบย่อย 17 ปัจจัย ดังนี้ 1. องค์ประกอบหลักปัจจัยการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 1.1 ด้านการดำเนินการเชิงรุก 1.2 ด้านความสามารถทางนวัตกรรมผู้นำ 1.3 ด้านความก้าวร้าวในการแข่งขัน 2. องค์ประกอบหลักปัจจัยด้านเครือข่ายวิสาหกิจ

ชุมชน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2.1 การสนับสนุนจากภาครัฐ 2.2 การสนับสนุนจากภาคเอกชน 2.3 การสนับสนุนจากกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮาง 3. องค์ประกอบหลักปัจจัยความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3.1 ด้านผลิตภัณฑ์ 3.2 ด้านกระบวนการ 4.องค์ประกอบหลักปัจจัยการจัดการของวิสาหกิจ ชุมชน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4.1 ด้านการผลิต 4.2 ด้านการบริหารจัดการ 4.3 ด้านการตลาด 4.4 ด้านการเงิน,บัญชี 4.5 ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก 4.6 ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ 5. องค์ประกอบหลักผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 5.1 ด้านเศรษฐกิจ 5.2 ด้านสังคม 5.3 ด้านสิ่งแวดล้อม

2. ผลการสังเคราะห์กรอบแนวคิดของตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการธุรกิจอย่างยั่งยืนในอนาคตของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าวฮางในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยจึงสรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาและข้อเสนอการวิจัย ดังนี้ ข้อเสนอการวิจัยที่ 1 : P1 ด้านการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการสีเขียวของวิสาหกิจชุมชม ข้อเสนอการวิจัยที่ 2 : P2 ด้านเครือข่ายของวิสาหกิจชุมชนมีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการสีเขียวของวิสาหกิจชุมชม ข้อเสนอการวิจัยที่ 3 : P3 ด้านความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจชุมชนมีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการสีเขียวของวิสาหกิจชุมชม ข้อเสนอการวิจัยที่ 4 : P4 ด้านการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ข้อเสนอการวิจัยที่ 5 : P5 ด้านเครือข่ายของวิสาหกิจชุมชนมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ข้อเสนอการวิจัยที่ 6 : P6 ด้านความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจชุมชนมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ข้อเสนอการวิจัยที่ 7 : P7 ด้านการจัดการสีเขียวของวิสาหกิจชุมชมมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การอภิปรายผลการวิจัยจากข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 : ผลการศึกษาองค์ประกอบของตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการธุรกิจอย่างยั่งยืนในอนาคตของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าวฮางในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพบว่า การบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮางมีหลากหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮาง ผู้วิจัยค้นพบว่า องค์ประกอบหลักมีจำนวน 5 องค์ประกอบองค์ประกอบหลักที่ 1 การจัดการสีเขียว (Green Management) องค์ประกอบหลักที่ 2 การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Orientation) องค์ประกอบหลักที่ 3 เครือข่ายของวิสาหกิจชุมชน (Network) องค์ประกอบหลักที่ 4 ความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจชุมชน (Innovation Capability) องค์ประกอบหลักที่ 5 ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน (Sustainable management

Performance) ดังนั้นวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮางจึงควรให้ความสำคัญปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่ยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชมผลิตภัณฑ์ข้าวฮาง

2. การอภิปรายผลการวิจัยจากข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2. ผลการสังเคราะห์กรอบแนวคิดเกี่ยวกับตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการธุรกิจอย่างยั่งยืนในอนาคตของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าวฮางในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยค้นพบว่า องค์ประกอบหลักมีจำนวน 5 องค์ประกอบและมีองค์ประกอบย่อยจำนวน 17 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 การจัดการสีเขียว (Green Management) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ การผลิต,การบริหารจัดการ,การเงิน,การตลาด,การจัดการทรัพยากรมนุษย์และการมีส่วนร่วมของสมาชิก ตามด้วยองค์ประกอบหลักที่ 2 การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Orientation) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ การดำเนินการเชิงรุก, ความสามารถทางนวัตกรรมผู้นำและความก้าวร้าวในการแข่งขัน องค์ประกอบหลักที่ 3 เครือข่ายของวิสาหกิจชุมชน (Network) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ การสนับสนุนจากภาครัฐ,การสนับสนุนจากภาคเอกชนและการสนับสนุนจากเครือวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮาง องค์ประกอบหลักที่ 4 ความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจชุมชน (Innovation Capability) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ ด้านผลิตภัณฑ์และด้านกระบวนการ องค์ประกอบหลักที่ 5 ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน (Sustainable management Performance) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ เศรษฐกิจ,สังคมและสิ่งแวดล้อม จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงสังเคราะห์ออกมาเป็นกรอบแนวคิดตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการธุรกิจอย่างยั่งยืนในอนาคตของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าวฮางในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการวิจัยไปใช้ประโยชน์

บทความนี้มุ่งเสนอกรอบแนวคิดที่สังเคราะห์ขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและ การศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ได้แก่ ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮางในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของตัวแปรที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการวิสาหกิจชุมชนที่ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮางนั้นประสบความสำเร็จ มีความมั่นคงและเกิดความยั่งยืน มีข้อเสนอดังนี้

1. องค์ประกอบตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการวิสาหกิจชุมชนที่ได้จากงานวิจัยนี้เป็นส่วนสำคัญ ดังนั้น วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮางควรมุ่งเน้นให้ความสำคัญปัจจัยเหล่านี้และให้มุ่งเน้นพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ

2. วิสาหกิจชุมชนสามารถนำมาองค์ประกอบตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการวิสาหกิจชุมชน นำมาเป็นต้นแบบในการวางแผนงานดำเนินงานตามกรอบแนวคิดที่สังเคราะห์ขึ้น เพื่อเป็นการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮางให้นำไปสู่ความสำเร็จและเกิดความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในอนาคต ควรศึกษาเชิงปริมาณโดยนำกรอบแนวคิดองค์ประกอบตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮาง ควรนำไปศึกษาโดยการวิจัยเชิงปริมาณ ทำการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮางในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) หรือการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของตัวแปรที่ศึกษา และเพื่อยืนยันข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้

2. เมื่อนำกรอบแนวคิดองค์ประกอบตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮางนำไปประยุกต์ใช้กับวิสาหกิจชุมชน ควรศึกษาและเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮาง และหรือมีการผลิต แปรรูปผลิตภัณฑ์ในกลุ่มที่คล้ายคลึงกัน

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาเกี่ยวกับองค์ประกอบตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวฮาง โดยการพัฒนาผ่านกระบวนการเชิงบูรณาการ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จอย่างมั่นคงและยั่งยืนและนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

สำนักส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม. (2563). ข้าว. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: htt://www.https://www.ditp.go.th/contents_attach/597086/597086.pdf

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=6420&filename=develop_issue

The Rock Art Symbols and Spiritual Beliefs of the Lisu Indigenous People in the Lijiang Region of China

Zhang Juan and Pipu Boosabok
Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author, Email: zhangjuanqq552023@gmail.com

****

Abstract

This paper conducts an analysis of rock painting symbols and culture in the Lisu ethnic area of Lijiang, China, with the aim of establishing a theoretical framework for ancient Lisu cosmology and spiritual beliefs. The objective is to promote the inheritance and dissemination of traditional Lisu ethnic culture at a theoretical level. Employing qualitative research methods, the study conducts field surveys, expert interviews, and research on visual culture in art. It investigates the beliefs of young Lisu people and local villagers in Yongsheng, Huaping, Yulong, Ninglang, and other areas, and collects samples from local rock painting sites. The analysis reveals that rock painting symbols in the Lisu area transcend mere artistic expression and have become crucial elements of the ethnic group's religious and cultural beliefs. They form a depiction structure encompassing animals, plants, abstract icons, and early human life. Further analysis of ethnic belief culture corroborates the involvement of these depictions in numerous significant ritual cultures of the Lisu ethnic group. Consequently, rock painting symbols in the Lijiang Lisu area serve as prototypes of ethnic beliefs and expressions of spirituality.

The research results indicate that these rock painting elements hold profound significance in Lisu mythology, religious customs, and social life. They are widely present in contemporary social norms and have become an important part of the spiritual practices of contemporary Lisu ethnic groups, gradually evolving into the cultural essence of the Lisu people. This study reveals the significance of these symbols in Lisu mythology and religious narratives and provides a new perspective on the value and significance of local art in the context of modern society and culture.

Keywords: The Rock Art Symbols; Spiritual Beliefs; The Lisu Indigenous People; The Lijiang Region of China

* Received: January 20 2024; Revised: February 9 2024; Accepted: February 11 2024

Introduction

The Lisu ethnic group is a unique minority in Yunnan Province, residing for generations in the confluence area of the Nu River, LanCang River, and JinSha River. Their cultural identity intertwines deeply with the remnants of ancient civilizations in the region. Specifically, along the JinSha River in LiJiang, experts and scholars have discovered a multitude of spiritual drawings left by ancient humans—rock art (Baojiang & HePing Zheng, 1999: 82-87.; Li Gang, 2007: 64-70).

Notably, since 1991, the area in Yulong County alone has revealed rock art covering an area of 465.66 square meters (as of 2004). These rock art sites are mostly situated on the cliffs in the Yulong County region, spanning from Tiger Leaping Gorge to HongMenkou along the JinSha River. Additionally, multiple rock art sites have been found in Lisu settlements, including Dongshaba in Ninglang County, DongLian Village in YuLong County, Hedong Village in YongSheng County, DingWang Village in HuaPing County, among others. Together, these sites contribute to the natural civilization of rock art along the JinSha River (Taçon et al., 2010: 67-86.).

Investigations in Lisu inhabited areas such as YongSheng, HuaPing, YuLong, and NinLlang reveal that rock art is often located on isolated rocks along riverbanks or in the river landscape. These rock art manifestations primarily take two forms: painting and carving, utilizing techniques like painting, line engraving, and positive engraving on the top, facade, and independent smooth rocks inside and outside caves. The thematic range of these rock art pieces extends beyond wildlife, encompassing depictions of human existence, including scenes of early human social activities such as rituals and hunting, serving as spiritual symbols of ancient human expression.

The distinctive feature of these rock art works is the variety of unique figures, including not only humans and animals but also humanoid and spirit patterns. Noteworthy are the representations of "cross-temporal relationships" between the celestial, terrestrial, and human realms, as well as the "graphic expressions" of animals and plants. The style and tones of these works exhibit a realistic approach, infusing the rock art with a primitive and simple sense of natural worship. Thus, these rock art pieces serve as visual "documents," encapsulating the images of early human civilization in the Lijiang region.

The rock art in these regions employs basic techniques combining lines or surfaces, characterized by simple forms and diverse perspectives. The compositions of these rock art pieces are based on the direction of the rock layers, often presenting distinct upper, middle, and lower sections, expressing either surrounded central motifs or overlapping and interwoven boundaries. The facades or tops of these rock art pieces are naturally formed, and no traces of carving into surfaces have been discovered. Interestingly, the drawing locations vary, with unclear positions and different distances from the ground, extending from the top of rocks to the ground. Many locations with graphical representations are marked with multiple carved lines or indentations.

Stone carvings primarily use basic line engraving techniques, such as etching patterns of figures and animals on smooth and flat rocks along the riverbanks. Some carvings are specifically designed to emphasize human activities, with multiple traces of drawings found at many human figure rock art sites. Carved rock art, using the foundational technique of engraved lines, depicts figures of humans and animals on smooth elliptical rocks along

the river, highlighting human activities through simple outlines, emphasizing feature depiction, and serving as symbolic expressions of early human remains.

In the following sections, taking examples from rock art sites such as Dongshan rock art in Yongsheng and Tongda stone carvings in Huaping, we will analyze the common visual cultural symbols representing primitive spiritual beliefs inherent in Lisu traditional culture and rock art patterns.

Research Objectives

1. To identify and categorize key visual symbols depicted in the rock art of the indigenous Lisu people in the Lijiang region of China, including representations of animals, plants, abstract patterns, and human figures.

2. To explore the expressions embedded within these visual symbols and understand their significance in the cultural context of Lisu spiritual beliefs. Examine how the primitive visual symbols in Lisu rock art reflect and express various aspects of Lisu cultural heritage, including spiritual beliefs, rituals, and societal structures.

Literature Review

Since the late 1980s, rock paintings along the Jinsha River have been discovered. Over the past decade, experts and scholars from Diqing, Lijiang, and abroad have conducted more than ten surveys of the rock paintings along the Jinsha River, gradually uncovering numerous ancient rock painting sites while gathering substantial new clues about these paintings. The rock paintings in Lijiang City, including the counties of Gucheng, Yulong, Ninglang, Yongsheng, and Huaping, are mainly concentrated along the banks of the Jinsha River and its tributaries. This area is sparsely populated, with sparse vegetation and exposed rocks, inhabited only by a few bamboo, shrubs, and grasses, and wild animals such as ibexes, roe deer, deer, monkeys, and wild boars roam the valleys. Locals raise goats, yaks, yaks, mules, and horses, and crops mainly include rice, corn, wheat, barley, and buckwheat, with some areas still retaining primitive pastoral traditions. Men enjoy hunting, and most households are equipped with hunting tools such as rifles, crossbows, hunting nets, and hunting dogs. Hunting is also a traditional economic activity, with hunting gods being worshiped as the primary source of income (Li, 2007: 64-70+162+161; Wu, 2015: 69-74). Archaeologists have discovered Neolithic relics since the 1 950s in Dadao Hot Spring Village in Yulong County and Pijiang Village in Ninglang County, unearthing a number of lithified fossils, pottery fossils, bone fossils, and mammal fossils. Stone tools such as axes, knives, needles, spinning wheels, and stone balls, as well as pottery with rope patterns, leaf patterns, water ripple patterns, and grid patterns, have been found. The "active period of the Neolithic culture is approximately around 3000 to 4000 years ago..." (Zhang, 2015: 34-38.).

Currently, research on the rock paintings along the Jinsha River in Lijiang has mainly focused on narrative structures, visual functions, and cultural values. Ancient rock paintings were first discovered in Zhongdian County along the Jinsha River in the late 1980s to 1989 (He & Limin, 1996: 26-32). For instance, He Gengyuan has focused on the artistic and ecological analysis of the Jinsha River rock paintings (He Gengyuan, 2016: 9- 13), discussing their discovery, artistic features, and thematic content, emphasizing the urgency of protecting these ancient artworks. He Wenqin further proposed protection strategies against environmental and

human damage, providing profound insights into the cultural and ecological history of the region and revealing the ancient

civilization that once flourished along the banks of the Jinsha River (He Wenqin, 2014). The ancient geographical environment and cultural remains in the Jinsha River Basin are the foundation of the Lisu ancestors' culture, shaping the ancient belief culture of rock art in the Lijiang Lisu area.

Research Methods

1. Methodology

This study adopts a qualitative research approach to explore the rock art symbols and spiritual beliefs of the indigenous Lisu people in the Lijiang region of China. The qualitative aspect emphasizes ethnographic fieldwork involving participant observation and semi-structured interviews with local Lisu community members, spiritual leaders, and cultural experts. The aim is to understand the contextual significance of rock art symbols and their importance in Lisu spiritual and daily life. Additionally, the study involves collecting and analyzing rock art symbols to identify patterns relevant to specific spiritual beliefs and rituals. Systematic classification, analysis, and interpretation of visual symbols in rock art are conducted to comprehend their forms, styles, and symbolic meanings.

2. Data Sources

The primary data sources for this study include on-site observations of rock art sites, interviews with Lisu community members, and archival materials. Secondary data sources include academic literature on Lisu culture, spiritual beliefs, and rock art studies. Data related to restricted sites and archival materials are obtained through collaboration with local government and cultural departments.

3. Population Scope

The target population for this study consists of the Lisu people residing in the Lijiang region, particularly those closely associated with rock art sites. Participants selected for their in-depth understanding of Lisu spirituality, rock art, and cultural traditions include elders, spiritual leaders, and cultural practitioners. Sample size will be determined based on the saturation point of qualitative data to ensure a comprehensive understanding of the research phenomenon.

4. Data Collection

Data collection is conducted in two phases. The first phase involves ethnographic fieldwork, during which researchers engage in participant observation and semi-structured interviews at different rock art sites and Lisu communities. The second phase includes the use of photography, sketching, and descriptive notes to document rock art symbols. Interviews are recorded, transcribed, and translated as necessary, adhering to ethical guidelines to ensure participant confidentiality and anonymity.

5. Data Analysis

Qualitative data analysis will employ thematic analysis to identify common themes, symbols, and narratives related to Lisu spiritual beliefs and practices. This analysis will involve contrasting patterns and ritual content in rock art symbols. The findings and integration of qualitative analysis will facilitate a comprehensive understanding of the significance of rock art in Lisu spiritual culture, providing an effective approach for broader research on indigenous spiritual practices and artistic forms. Through visual culture analysis,

this study not only delves into the deeper cultural aspects of rock art symbols but also further supports insights into Lisu cultural belief trends.

Research framework

Through interdisciplinary research methods in culture and art, this study has constructed a belief framework for rock art within the cultural heritage of the Lisu people (Fig 1). Firstly, academic literature related to rock art in the Jinsha River area was analyzed to understand the current research status and issues regarding Lisu culture, rock art, and religious beliefs. Secondly, fieldwork was conducted, including visits to rock art sites and in-depth interviews with local community members, to gather oral history and cultural heritage information related to rock art. Additionally, based on the collection, extraction, and identification of the most common symbol types in the rock art, a structure of ancient spiritual beliefs among the Lisu people was established.

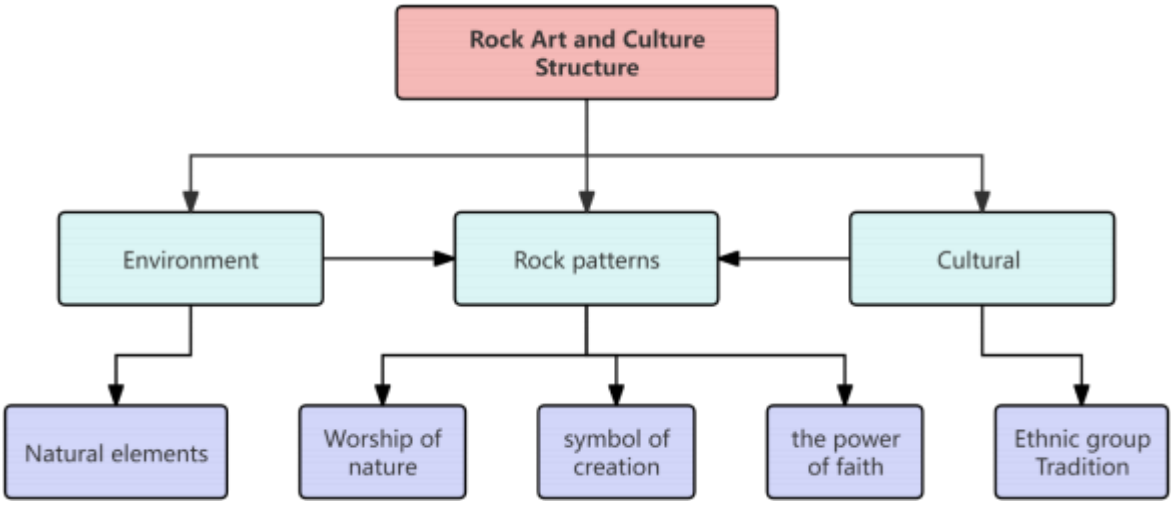

Fig 1: Frame diagram of rock art analysis ； Source: Drawn by auther, 2024

Research Results

1.The process of analyzing petroglyph symbols and culture

1.1 Dongshan Village, Yongsheng County - BieLuo Rock Art

The rock art site in Yongsheng County is located in the BieLuo Group of Mazhiwu Village, Hedong Township, Dongshan Village. As of 2012, the area surrounding the rock art is home to approximately 16 households and 62 people, all belonging to the Lisu ethnic group (He Wenqin, 2012). The term "BieLuo" is derived from the Lisu language, also mentioned in the "Shuowen Jiezi," meaning "a place of strange people." According to local legends, the BieLuo Cave is considered the birthplace of the Lisu people in the Hedong, Dongjiang, and Xiangyang areas.

The name implies a place inhabited by people with unique and non-traditional characteristics. In the "Shuowen Jiezi," "strange" is associated with "different," coming from the heart and a sacred sound. In this context, it metaphorically suggests eccentric and unconventional behavior of ancient BieLuo people. Based on the legend of the Lisu origin in

this cave, it can be inferred that ancient Lisu people have deep roots with the ancient BieLuo people.

1.1.1 Basic Information

These rock art paintings are distributed in a belt-like manner in several horizontal caves, forming a continuous distribution in the deep layers of high mountain cliffs. The paintings are rich in these caves, extending for dozens of meters along the cliff faces, with a height of four to five meters. The most densely populated area reaches approximately 20 meters in height. Local Lisu residents refer to these caves as "Anbo Ma" and "Anbo Ran," translated as "Mother of Rock Art" and "Son of Rock Art," respectively.

This nomenclature seems intentional to distinguish the importance or chronological order of these caves, indicating a distinction between primary and secondary. Additionally, some caves show signs of past habitation, possibly remnants of ancient BieLuo people who once lived in these spaces. Some caves bear traces of fire, establishing a tangible connection to the historical residence and activities of the BieLuo community.

Fig 2: BieLuo Rock Art

1.1.1 Basic Information

These rock art paintings are distributed in a belt-like manner in several horizontal caves, forming a continuous distribution in the deep layers of high mountain cliffs. The paintings are rich in these caves, extending for dozens of meters along the cliff faces, with a height of four to five meters. The most densely populated area reaches approximately 20 meters in height. Local Lisu residents refer to these caves as "Anbo Ma" and "Anbo Ran," translated as "Mother of Rock Art" and "Son of Rock Art," respectively.

This nomenclature seems intentional to distinguish the importance or chronological order of these caves, indicating a distinction between primary and secondary. Additionally, some caves show signs of past habitation, possibly remnants of ancient BieLuo people who once lived in these spaces. Some caves bear traces of fire, establishing a tangible connection to the historical residence and activities of the BieLuo community.

The accurate dating of these rock paintings still carries uncertainty. However, information can be gleaned through the analysis of depicted content and style. For instance, from a stylistic perspective, human figures in these rock paintings seem to appear later than depictions of animals and plants. This chronological inference is based on the observation of certain activities depicted, such as hand-holding dances and horse riding. These activities provide crucial evidence regarding the timeline of BieLuo rock art creation. The domestication and use of horses as mounts typically trace back to after 2000 BCE. The presence of horses in these rock paintings suggests that BieLuo rock art was likely created after this period.

In addition, the lower level of the cave known as "Anbo Ma" features a platform with well - organized remnants of stone pillars. According to local villagers, many similar stone pillars are found in the BieLuo village and are considered sacred. These stone pillars are often used for rituals, and it is strictly forbidden to place anything other than food on them. This phenomenon directly illustrates the practical function of BieLuo rock art. Serving as an integral part of the cave, BieLuo rock art goes beyond narrating nomadic life; it elevates to an artistic expression of folk rituals, indicating that the rock art not only reflects the narrative of nomadic life but also serves a utilitarian and religious aesthetic function.

1.1.2 Artistic Features of BieLuo Rock Art

The structure of the cave can be divided into three parts: upper, middle, and lower. The upper layer typically features symbols of the sun, moon, and stars, the middle layer reflects the social activities of ancient people, and the ower layer expresses sorrow and fear. BieLuo rock art represents the subjective construction of cave space by ancient people using unique visual and aesthetic experiences.

Fig 3 BieLuo Rock Art（person）; Source：Yang Zhigao (2021）

In terms of artistic techniques, BieLuo rock art employs flowing lines to outline and paint scenes of human activities. It emphasizes the external form of objects and the characters' postures, presenting a simple and rustic composition that showcases the unique spiritual world of the ancient BieLuo people. When examining the stylistic patterns of prehistoric rock art in China, almost every style involves the simplification of forms using various linear or curved elements. Details from realistic contours are omitted, and the external outlines are depicted with lines to intuitively present the beauty of the object's form. This stylistic approach, through the artist's abstraction and omission of realistic details, transforms the unreproducible forms of reality into subjectively processed images. These images,

influenced by the emotions of the artist, then become external manifestations of primitive beliefs, depicted using elements such as lines and blocks.

For example, in the rock art image (Fig 2): the ancient people used lines of varying thickness to simplify the form of a bull, depicting its extended and drooping neck and robust body. The external contour lines of the bull are smooth and rhythmic, while the interior contour lines representing the bones and flesh of the bull are filled with color. The artist outlines the external contours of the bull's head and neck and body with lines, then uses extensive coloring within these contours, creating a simple yet vivid and expressive aesthetic. The overall image is simple and rustic, presenting an aesthetic significance that vividly reproduces the visual imagery of the ancient BieLuo people offering sacrifices with a lifelike and vibrant beauty.

Moreover, when examining the composition of BieLuo rock art images, they appear somewhat chaotic and scattered, yet they do not lack primitive expressions of "centrality." In the creation of rock art, the ancient BieLuo people, constrained by the cave's surface, often used special abstract symbols to replace the whole in order to highlight the theme. In some cases, they emphasized specific parts or exaggerated the main subjects to achieve the goal of highlighting the symbolic representation.

"Emphasizing the Large" is a common phenomenon in ancient Chinese murals. It can be observed in the images of tomb owners in Han Dynasty murals and Buddhist figures in Dunhuang murals. In BieLuo rock art, ancient people also employed the technique of "bigger is more beautiful" to express the central focus and the primary status of key figures in the composition. This approach aligns with the traditional Chinese cultural concept of aesthetics. The notion of "bigger is more beautiful" is explained by Mr. Wen Yiduo in his work "Lectures on the Book of Songs and Pan's Commentaries," where he states, "Ancient people considered the largeness of the body as beauty." This is evident in BieLuo rock art, especially in symbols such as celestial bodies, ritual specialists, and the sun. In the rock art of BieLuo, the main figures are often exaggerated in size, and there is typically minimal or no background decoration. For example, in grand ritual scenes, the most important ritual specialists stand out with their tall stature and dynamic postures, often with little or no decorative patterns in the background. Figure 2 exemplifies how the ancient BieLuo people embraced the aesthetic principle of "bigger is more beautiful" in their artistic creation. The aesthetic of "bigger is more beautiful" in BieLuo rock art reflects an awareness of self-power, embodying a self-awakening to strength and a pursuit of the value of life.

In the process of creating and depicting symbols, the ancient BieLuo people developed their own distinctive style, characterized by circular and dotted frameworks, as well as linear forms in the rock art as Figure 3. The rock art totems of the ancient BieLuo people gradually evolved into symbols adopted by surrounding ethnic groups. Totems such as the sun, stars, and moon in the rock art became enduring symbols for neighboring communities, including the totems of the Lisu people. These totems share a common lineage with the rock art symbols created by the ancient BieLuo people.

In addition, ancient people employed the technique of "symbolic representation" to directly express celestial and cosmic elements in the paintings. The patterns are predominantly in white, yellow, and black colors. There are also white handprints and dots on the rock walls. According to local folklore, different patterns represent different meanings. For example, the hand-in-hand figure " " has a clear meaning, indicating a group dance, usually a celebratory dance after a successful ritual. The figure " " expresses the deepening understanding of

ancient ancestors, further extended to represent the spirit of unity and mutual assistance formed by the ancestors of the Lisu people during their long migration. The " " figure represents the necessary path during the ritual process for the ancient people of Bie Luo, forming a "space - time channel" connecting humans and the celestial realm. This spiral ascending route map also signifies the ritual environment of Bie Luo rock paintings, indicating that the worship of celestial beings must take place on the highest geographical location. The symbolic symbols in Bie Luo rock paintings collectively form an expression of the ancient Bie Luo people's way of life and serve as an important basis for studying the local Lisu culture, especially the culture of worship.

1.2 La Gu River Stone Carving in Huaping County

1.2.1 Basic Information

The stone carving is located on a giant stone by the La Gu River in Dingwang Village, Tongda Lisu Township, Huaping County. The entire stone measures 3.4 meters in length, 2.8 meters in width, and 1.4 meters in height, weighing over a hundred tons (Ding Faqiang, 2021). It is situated at the source of the La Gu River.

Fig 4 Laguhe Rock Art

Figure 5 Laguhe Rock Art

In terms of the content of the rock paintings, the La Gu River stone carvings are believed to belong to the early agricultural period. The patterns on the giant stone are artificially carved, featuring mainly figures, flora and fauna, and totemic symbols.

The stone carvings depict scenes of fishing and various aspects of life, showcasing a rich variety of symbol types. From an artistic creation perspective, the La Gu River stone carvings, while sharing similarities with the rock paintings along the Jinsha River and Nu River, are primarily carved using line engraving and relief methods.

1.2.2 Artistic Features of La Gu River Stone Carvings

The La Gu River stone carvings constitute a complete entity, offering the earliest evidence of agriculture, fishing, hunting, and religion among the ancient people of La Gu River. By examining the creative content of the images, we can intuitively perceive the ancient people's ability to transform their lives by interacting with nature.

From the perspective of artistic creation, the ancient people of La Gu River interconnected the natural environment with the supernatural realm. Through mythology and symbolic metaphors, they linked the present with the future and humans with gods. Perhaps , for the ancient people of La Gu River, the content of rain-seeking rituals was all-encompassing and manifested in various aspects related to water resources, such as rituals, fishing, and harvests.

In addition, two main fishing tools appear in the images, as shown in Figures 4 and 5. (Fig 4) is carved using the intaglio technique, with deliberately deep lines on both sides of the figure, likely symbolizing a wooden fish spear. In Figure 5, there is a horizontal long line above, indicating the division of the space above and below the water surface. The curved lines in (Fig 5), connected by four wooden sticks, may represent underwater fishing tools. In the lower right corner of the fishing tools, two snake-like human figures are guided upwards by arrows. Here, there is a clear distinction in structure from the human figures: round faces with hair, no facial features, bodies connected below with rhombus and oval shapes, and a forked fish tail-shaped line at the bottom (Fig 6). This maybe a vivid expression of underwater spirits. These symbolic images play a positive psychological role in rituals and blessings, collectively forming the "ideal ecological system" of the ancient people of La Gu River.

From the structure and quantity of the images, it can be observed that the Lugu River rock carvings were not created in a single instance but rather resulted from long-term collective behavior. In understanding the formation process of rock art images from individual to collective, the changing natural climate and population dynamics may have influenced the Lugu River ancient people to conduct rituals and prayers centered around large stones. The combination of human activities and depictions of animals likely changed with variations in the water resource environment. As people repeatedly sought blessings from nature, the rocks became imbued with a sense of divinity. The different rock art contents were used by the ancient people to symbolize corresponding resources and food. Therefore, it is tentatively suggested that the functionality of the rock carvings is closely linked to water sources. Considering the images resembling human heads with snake bodies, the rock art may be associated with rituals and rain - seeking practices, serving as an ancient religious site for the Lugu River people's ceremonies and rain - seeking activities.

Fig 6 Laguhe Rock Art

The Lugu River rock carvings depict an ecological evolution process in the development of a community and stand as important remnants of water resource culture in the region.

1.3 Dongshaba Rock Paintings Dongshaba is one of the Lisu ethnic villages in Ninglang County, Lijiang. The rock paintings are located in a cave on the mountainside of Jinlongshan in the Yidi Village, locally referred to as "Tong'ege Ku," which translates to the cave for storing books. According to archaeological findings, the content of the cave paintings includes depictions of celestial bodies such as the sun, moon, and stars, as well as scenes related to production and daily life. (Source: Yang Jinbao, Zhao Zehua).

From the perspective of artistic techniques, this rock painting notably emphasizes the expression of celestial bodies and animal forms, as seen in the animal section of Figure 7. The contours of the animal are clear and distinguishable. The central creature facing to the right has long ears, with budding antlers between the ears, likely representing a sheep or deer. The depiction of the animal's body consists of intermittent strokes representing the front and rear torso and fur. This painting actually features overlapping and interwoven animal figures, with visible traces of repeated contour lines. The accuracy of the animal's form, realistic style, and the emphasis on the outer contours of the head, tail, and body are evident. There are also layered colors, straight arrows, fine animal fur details, and realistic outer contours.

In Fig 8, the celestial bodies are composed of dots, circular lines, and a red layer spreading from the center. The background retains the gray-black color of the rock, with predominant yellow hues and red as a secondary color. The number and size of circles express the relative spatial positions of different celestial bodies. The simplistic artistic technique in (Fig 8)differs significantly from(Fig 7). Based on this, it is likely that there are multiple points of rock painting creation in this cave, representing different time periods.

1.4 The Jiangwang rock paintings

The Jiangwang rock paintings in Jiangwang Village, Donglian Village Committee, Mingyin Town, Yulong County, are situated in a natural village where the Lisu people once resided. In the Lisu language, it is called "Digaoma," meaning "large plateau," with the Lisu ethnic group constituting around 50% of the entire village population. The rock paintings at this location are found on the mid-slope rock walls, with a relatively limited quantity. The predominant color used is red, and the primary depictions consist of outlined human figures, with a small amount of painted elements.

Fig 7 Dongshaba Rock Art

Notably, there is a stone platform over 2 meters high on the mid-slope, believed to bean ancient ritual site for the Lisu people. ， But it has now been blurred and diluted, and a clearer strategy for cultural preservation is needed.

Fig 8 Abstract Rock Art

Research Findings

1. Identification and Categorization of Visual Symbols

The study successfully identified and categorized key visual symbols portrayed in the rock art of the indigenous Lisu people in the Lijiang region of China. These symbols encompass representations of animals, plants, abstract patterns, and human figures. Through systematic analysis and classification, the research elucidated the diversity and richness of visual symbols present in Lisu rock art, providing insight into their cultural significance.

The research delved into the expressions embedded within these visual symbols, shedding light on their significance in the cultural context of Lisu spiritual beliefs. The rock art predominantly features human figures and depicts grand scenes of ancient activities, including rituals, dances, hunting, animal sacrifices, prayers, and ascension. Specific representations include celestial bodies like the sun, moon, and stars , grass huts, enclosures, characters engaged in hunting, wild buffalo, deer, and numerous unidentified wild animals such as wild sheep, wild boars, and muntjacs. Additionally, there are abstract symbols and patterns, including circles with internal crosses, clusters of small dots, painted and outlined handprints, suns, plants, intersecting straight lines, and curves. Many of these symbols and patterns have undetermined meanings. Recognizable tools depicted in the rock art include bows and arrows, stone tools, and wooden sticks. Picture 1 is a symbolic representation of early nomadic civilizations.

2. Examination of Symbolic Reflections of Lisu Cultural Heritage

Furthermore, the study examined how the primitive visual symbols in Lisu rock art reflect and express various aspects of Lisu cultural heritage. This exploration encompassed spiritual beliefs, rituals, and societal structures, revealing the profound connections between visual symbolism and the broader cultural landscape of the Lisu people. Through comprehensive analysis, the research highlighted the role of rock art as a repository of cultural

knowledge and heritage, enriching our understanding of Lisu cultural identity and heritage preservation efforts (Zuo, 2020: 161- 168.).

Research Conclusions

This study elucidates the diversity of visual symbols and classification methods in Lisu rock art in the Lijiang region. It emphasizes the central role of these symbols in cultural identity and spiritual practices. Depictions of animals and plants are often used to symbolize the forces of nature and spirituality,reflecting the Lisu people's reverence and worship of the natural world. Abstract symbols, such as spirals and geometric shapes, represent concepts related to cosmology or the cycle of life. The use of dots, lines, curves, and geometric elements symbolically expresses the relationship between humans and nature, providing insights into the Lisu people's understanding of the world and their cosmology. Furthermore, depictions of figures in rock art, such as warriors, priests, or hunting scenes, reveal various aspects of Lisu social structure and daily life. As an integral part of Lisu culture, rock art serves as a vital medium for conveying Lisu social customs. At the visual and symbolic levels, these artworks convey a range of complex and richly symbolic patterns, conveying information about the community.

The symbols of the Lisu people are not only diverse but also reflect profound cultural traditions and beliefs. In the rock art of the Lisu people in Lijiang, various symbols serve not only as a medium of artistic expression but also intricately reflect Lisu beliefs and cultural traditions. These symbols are often reflected in Lisu mythology, legends, and religious rituals. Oral cultural narratives of "creation myths" narrate the creation of deities, consistent with the content depicted in the rock art of contemporary Lisu beliefs and cultural rituals (Zhang, 2006). The visual expression of these symbols not only provides us with a means to understand Lisu social structure and belief systems but also reflects the deep-rooted initial religious concepts and culture of the Lisu ancestors'relationship with nature and the universe.

The research findings indicate that the symbolic expression in Lisu rock art is rooted in a unique cultural context, consistent with Sun's interpretation of more widespread cultural meanings in rock art (Sun, 2020). These symbols deeply reflect the worldview and core values of the Lisu people, showcasing the uniqueness and complexity of their culture. Lisu rock art symbols not only document tradition but also reflect the continuity and changes within the culture. Serving as vessels of community history and identity, these artistic works emphasize the importance of art in preserving cultural heritage. Additionally, the study highlights the threat of modern environmental changes to the preservation of rock art, echoing the findings of Huang et al. (Huang, 2019: 62-67). Furthermore, the research demonstrates the potential of rock art in facilitating contemporary cultural inheritance.

Suggestion

Based on a comprehensive analysis of Lisu rock art in the Lijiang region, future research should further advance the cultural study and dissemination of rock art. Employing interdisciplinary approaches that integrate insights from anthropology, art history , environmental studies, and digital humanities can deepen our understanding of the cultural significance of rock art. Utilizing modern virtual technology and other digital media techniques to record and recreate rock art not only fosters awareness of cultural heritage among the younger generation of the Lisu people but also facilitates the broader dissemination of Lisu traditional culture. These studies will further promote the preservation of cultural heritage while enhancing cultural identity and continuity.

References

Taçon, P. S., Gang, L., Decong, Y., May, S. K., Hong, L., Aubert, M., Xueping, J., Curnoe, D., & Herries, A. I. (2010). Naturalism,nature and questions of style in Jinsha River rock art, northwest Yunnan, China. *Cambridge Archaeological Journal.* 20 (1), 67-86. DOI: 10.1017/S0959774310000063

Bao Jiang & He Pinzheng. (1999). Rock Paintings of Luoji River in Dêqên County, Jinsha River Basin. *Journal of Yunnan University for Nationalities: Philosophy and Social Sciences Edition.* 16 (1), 82-87.

Ding Faqiang. (2021). *Lague River Rock Carvings*, Internal Materials of Huaping County Museum.

He Gengyuan. (2016). Protection and Research of Jinsha River Rock Paintings: A Case Study of Jinsha River Rock Paintings in Yulong County. *Journal of Lijiang Teachers College*. (2), 9-13.

He Limin. (1996). Investigation and Research on Hansangke Rock Paintings in Jinsha River Basin. *Journal of Yunnan University for Nationalities: Philosophy and Social Sciences Edition*. (4), 26-32.

He Wenqin. (2012). *Visiting Dongshan Rock Paintings in Yongsheng*.

He Wenqin. (2014). *Discovery and Discussion of Binzhaluo Rock Paintings in Yongsheng County,* Lijiang City.

Li Gang. (2007). Preliminary Exploration on Investigation and Protection of Jinsha River Rock Paintings. *Chinese Cultural Forum*. (1), 64-70.Shuowen Jiezi. In.

Huang, Y. (2019). Guoneiwai yanhua yichanbaohu de xianzhuang yu lujing tanxi [Analysis on the current status and paths of rock art heritage protection at home and abroad]. *Journal of Baise University*, 32 (06), 62-67. https://doi.org/10.16726/j.cnki. bsxb. 2019.06.013

Li, G. (2007). Jinsha jiang yanhua de kaocha he baohu chutan [A preliminary study on the investigation and protection of Jinshajiang rock paintings]. *Chinese Culture Forum.* (01), 64-70+162+161.

Sun, Y. (2020). Comparative Study on the Artistic Style of Rock Paintings in Southwest China. *Online.* From https://link.cnki.net/doi/10.27270/d.cnki.gsxau.2020.000294

Wu, Y. (2015). Xieshi yu chouxiang: Jinsha jiang yanhua kaoguren zhi [Realism and abstraction: Archaeological understanding of Jinshajiang rock art]. *PopularArcheology.* (02), 69-74.

Zhang, T. P. J. (2015). Quanqiu shi yu xia yunnan sheng xibei bu diquyanhua de renlei xue yu kaogu xue yanjiu [Anthropological and archaeological research on rock art in northwestern Yunnan Province from a global perspective]. *JournalofArtCollegeofInner MongoliaUniversity*. 12 *(*01), 34-38.

Zhang, Z. (2006). *Lisuzujisijing [Lisu Sacrifice Scripture]*.

Zuo, X. H. Y. (2020). "Nibai gu": Lisuzu zhi shuyishi de tianye diao cha ["Nun Baigu": A field investigation of Lisu people's tree pointing ceremony]. *Religious Studies.* (04), 161- 168.

รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

The Academic Administration Model for Schools Under the Office of Bangkok Secondary Educational Service Area 2

ชัยชนะ นาทองไชย,
เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต และ ปัญญา ธีระวิทยเลิศ
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
Chaichana Natongchai,
Sowwanee Sikkhabandit and Panya Theerawitthayalert
North Bangkok University, Thailand
Corresponding Author, Email: chaichana.nato @northbkk.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 3) เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และ4)เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 259 คน ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวม สภาพและความต้องการจำเป็นใน อยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด 2) รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ 8 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา โดยขับเคลื่อนด้วยองค์ประกอบที่2 กระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม

* วันที่รับบทความ : 6 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 19 เมษายน 2567; วันตอบรับบทความ : 20 เมษายน 2567
Received: April 6 2024; Revised: April 19 2024; Accepted: April 20 2024

3) รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม มีความถูกต้องและความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 4) หลังการทดลองใช้มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารงานวิชาการ; สถานศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

Abstract

The objectives of this research **were** 1) to study the problems and needs in the academic administration of educational institutions. Under the jurisdiction of the Bangkok Secondary Educational Service Area Office, Area 2 2) To create a model for academic administration of educational institutions. Under the jurisdiction of the Bangkok Secondary Educational Service Area Office, Area 2 3) to assess the quality of the academic administration model of educational institutions. Under the jurisdiction of the Bangkok Secondary Educational Service Area Office, Area 2 and 4) To study the results of using the academic administration model of educational institutions. Under the jurisdiction of the Bangkok Secondary Educational Service Area Office, Area 2, the sample group consisted of 259 school administrators and teachers. The informants were 7 experts. Instruments used in the research These include questionnaires, interviews and assessments. Statistics used include mean, standard deviation. Necessary analysis Content analysis

The results of the research found that: Academic administration of educational institutions Under the jurisdiction of the Bangkok Secondary Educational Service Area Office, Area 2, overall, the conditions and necessary needs in is at a moderate level and the condition should be at the highest level 2) The academic administration model of the educational institution consists of 2 main components. Component 1: Academic administration in 8 areas, namely the development of the educational institution's curriculum. Development of the learning process, measurement, evaluation, and transfer of academic results. Research to develop the quality of education Educational supervision Educational guidance Quality assurance system development and media development Innovation and educational technology Driven by component 2 The four-step management process is planning, organizing, leading, and controlling. 3) Academic administration model of the educational institution. Under the jurisdiction of the Bangkok Secondary Educational Service Area Office, Area 2, overall, it has the highest level of accuracy and appropriateness.4) After the trial, the feasibility and usefulness were at the highest level.

Keywords: Academic administration model**;** educational institution; Bangkok Secondary Education Area Office 2

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือของการพัฒนาประเทศ รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ จึงมุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาของคนในชาติในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การให้ทุนการศึกษา การสนับสนุนค่าเล่าเรียน การเรียนฟรี การลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อการศึกษา โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาและประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง รูปแบบการจัดการศึกษาจึงปรับเปลี่ยนไปให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รัฐบาลจึงมีการส่งเสริมเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา และเนื่องจากความสามารถพื้นฐานของเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน มีการนำเทคโนโลยีและระบบดิจิทัลเข้ามาเสริมเพื่อแก้จุดอ่อนให้แก่นักเรียนที่มีจุดด้อย ขณะเดียวกันระบบเทคโนโลยีก็ถูกนำมาใช้เพื่อเสริมจุดแข็งให้แก่นักเรียนที่มีความสามารถด้านต่าง ๆ ให้สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาความรู้ของตนเอง ตลอดจนพัฒนาสังคมและประเทศชาติอย่างสูงสุดได้เช่นเดียวกัน (สุธาสินี พลอยขาว, 2563 : 1)

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาโดยตรง ตามหลักการกระจายอำนาจที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545มาตรา 39 กำหนดไว้ว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษโดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกสังกัดดำเนินการให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 และต้องได้รับกาประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จะต้องบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานคำนึงถึงภารกิจสำคัญคือ การพัฒนาคุณภาพด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ในด้านเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ตลอดจนสภาพการบริหารและจัดการศึกษาที่ยังต้องเพิ่มเติมในด้านประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียน 6 ด้าน คือ 1) ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ 2) ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4)ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบคิดสร้างสรรค์ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และ 6) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ส่วนมาตรฐานด้านการจัดการศึกษามุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายตามมาตรฐานที่ 9 คือ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดังตัวบ่งชี้ 1) คณะกรรมการสถานศึกษารู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด 2) คณะกรรมการสถานศึกษากำกับติดตาม ดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย 3) ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554 : 14)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้เด็กไทยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้การปฏิรูประบบบริหารและจัดการศึกษาบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยมีโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด จำนวน 52 โรงเรียน จากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) หรือ สมศ. ปรากฏว่า มีโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผ่านการประเมินคุณภาพระดับดีมาก 57 โรงเรียน จาก 52 โรงเรียน อีก 3 โรงเรียน ผ่านการประเมินคุณภาพระดับดี ซึ่งถือว่ามีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นกลุ่มที่ต้องพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ คิดเป็นร้อยละ 95 อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ยังไม่มีรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ดังนั้น เพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ติดตามการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงควรมีรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาควรจะพัฒนาในด้านวิชาการให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ว่าควรประกอบด้วยองค์ประกอบใดบ้าง เพื่อใช้เป็นแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียน และยกระดับคุณภาพงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

3. เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

4. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 ซึ่งประกอบด้วยดังนี้ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 52 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 163 คน และครูหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 52 คน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 468 คน รวมทั้งสิ้น 735 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 259 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี; และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970 : 608-609) โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียน (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ)

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ 2. นำความรู้ที่ได้จากข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหา กำหนดกรอบโครงสร้างและลักษณะของแบบสอบถามเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ

ค่า (Rating Scale) 3.นำแบบสอบถามที่สร้างไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง และครอบคลุม4. นำแบบสอบถามจากข้อ 4 เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อ หา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC ได้ค่า IOC = 0.80-1.00 5. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลอง (Try-out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α - Coefficient) ของคอนบราค ได้ค่า α = 0.962 6. นำแบบสอบถามที่ได้จากขั้นที่ 5 มาปรับปรุงแก้ไข และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำแบบสอบถามที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ PNI modified

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 7 คน ที่มีความรู้ความสามารถ และ/หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

1. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จากกรอบแนวคิดที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารในส่วนที่ 1 2. นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ที่ได้จากข้อ 1 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบเครื่องมือ พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและถ้อยคำภาษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข สำหรับใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำแบบแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 3 การประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ผู้ประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์การ

พิจารณาประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษาและการวิจัยทางการศึกษา ผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ ด้านการบริหารจัดการศึกษา

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ แบบประเมินความถูกต้องและความเหมาะสม

1. สร้างแบบประเมินที่สอดคล้องกับรูปแบบ
2. นำแบบประเมินไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ
3. นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินเชิงโครงสร้างและเนื้อหา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบแบบประเมินความถูกต้องเหมาะสมรูปแบบรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 4 ประเมินผลของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในการนำไปทดลองใช้

1.สร้างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 2. นำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ไปทดลองใช้เป็นระยะเวลา 1 เดือน และประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของ รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ จำนวน 3 คน โรงเรียนรัตนโกสินทรสมโภชลาดกระบัง จำนวน 3 คน โรงเรียนปทุมคงคา จำนวน 3 คน โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม จำนวน 7 คน รวม 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ แบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

1. สร้างแบบประเมินที่สอดคล้องกับรูปแบบ2. นำแบบประเมินไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ 3. นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินเชิงโครงสร้างและเนื้อหา

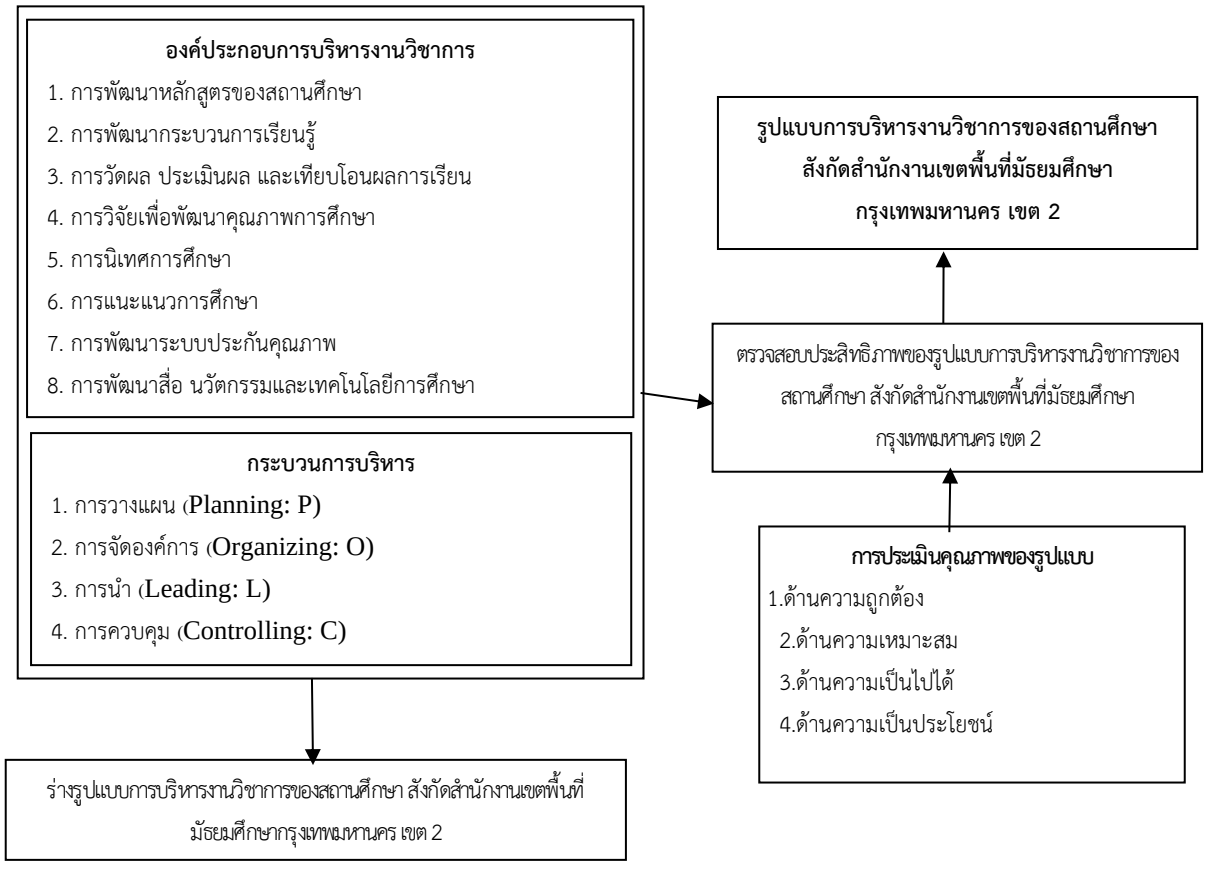
การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดย ผู้วิจัยจัดทำคู่มือแนวทางการสร้างรูปแบบในขั้นตอนที่ 2 โดยการเขียนคู่มือการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ไปใช้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้ 1.องค์ประกอบขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา 6) การแนะแนวการศึกษา 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา จากแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556); สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2554); กษม โสมศรีแพง (2554); กัมพล ขันทะวงษ์ (2555); ภารดี อนันต์นาวี (2557); อมลรดา พุทธินันท์ (2561); สุประวีณ์ ทิพย์โพธิ์ (2562); วิรมณ ปั้นงาม (2565); สดใส ศรีสวัสดิ์ (2565); สิริขวัญ สิงห์เกลี้ยง (2565) 2) กระบวนการบริหาร ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทางการบริหารตามแนวคิดของ เชอร์เมอร์ฮอร์น (Schermerhorn, 2002: 20-25) ประกอบด้วย การวางแผน (Planning: P) การจัดองค์การ (Organizing: O) การนำ (Leading: L) และการควบคุม (Controlling: C) 3) การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยได้ใช้หลักการหรือแนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการหรือกิจกรรมทางการศึกษาของ สตัฟเฟิลบีม (Stufilebeam, 1975 : 10) ที่ได้กำหนดแนวทางการประเมินทางการศึกษาอาจประเมินได้ใน 4 ด้าน คือ ด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความถูกต้อง และความเหมาะสม จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวความคิด ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

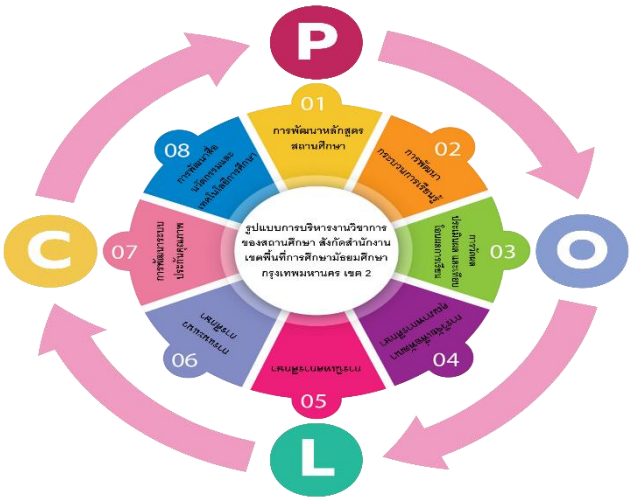
ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปาน สภาพที่ควรจะเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็น ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวม มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง

2. สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ 8 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ และด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา โดยขับเคลื่อนด้วยองค์ประกอบที่2 กระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning: P) การจัดองค์การ (Organizing: O) การนำ (Leading: L) และการควบคุม (Controlling: C) ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

3. ประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม มีความถูกต้อง และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.ผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

สภาพที่เป็นอยู่ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและ เทคโนโลยีการศึกษาในภาพรวม สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการสร้างและพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และมีการติดตาม และประเมินผลการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการแนะแนวการศึกษา สถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานแนะแนวและ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระยะ และส่งเสริมการดำเนินการแนะแนวการศึกษาโดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา สอดคล้องงานวิจัยของปฏิญญา มุขสารและนันทรัตน์ เจริญกุล (2564 : 1-20)ได้ศึกษาเรื่องความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านสมรรถนะพลเมืองสีเขียว สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชุดา เหล่าน้ำใสและนิยดา เปี่ยมพืชนะ (2566 : 534-545) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และไม่สอดคล้องงานวิจัยของ วิรมณ ปั้นงาม (2565) รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรีอ่างทอง ในศตวรรษที่ 21 พบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สภาพที่ควรจะเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวม มีสภาพที่ควรจะเป็นในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจาก ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษามีวางแผนและกำหนดนโยบายให้การวิจัยเป็นนโยบายที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และสถานศึกษามีการประเมินผลการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาการศึกษา และนำไปใช้ในการวางแผนการบริหารวิชาการ และด้านการนิเทศการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องอย่างเป็นระบบมีการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา และมีการวางแผนและกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์การนิเทศการศึกษาอย่างชัดเจน และด้านการแนะแนวการศึกษาสถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานแนะแนวและ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระยะ และส่งเสริมการดำเนินการแนะแนวการศึกษาโดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชุดา เหล่าน้ำใสและนิยดา เปี่ยมพืชนะ (2566 : 534-545) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 สอดคล้องงานวิจัยของปฏิญญา

มุขสารและนันทรัตน์ เจริญกุล (2564 : 1-20) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านสมรรถนะพลเมืองสีเขียว

ความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI modified) ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวม มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและคณะกรรมการนิเทศ และผู้นิเทศได้มีการติดตามประเมินผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ ด้านการแนะแนวการศึกษา สถานศึกษามีการจัดระบบการแนะแนวที่เชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอนและสถานศึกษามีการให้มีการประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือและนำไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนางานแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาชาติ มีการจัดทำรายงานการปฏิบัติ และปรับปรุงงาน ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและ เทคโนโลยีการศึกษา สถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหา จัดทำ และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูสร้าง พัฒนา หรือเลือกสื่อที่เหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ระยะ และส่งเสริมการดำเนินการแนะแนวการศึกษาโดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคดของวิชุดา เหล่าน้ำใสและนิยดา เปี่ยมพืชนะ(2566: 534-545) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 สอดคล้องงานวิจัยของปฏิญญา มุขสารและนันทรัตน์ เจริญกุล (2564 : 1-20)ได้ศึกษาเรื่องความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านสมรรถนะพลเมืองสีเขียว

2. สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ 8 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ และด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา โดยขับเคลื่อนด้วยองค์ประกอบที่2 กระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน คือ

การวางแผนการจัดองค์การ การนำ และการควบคุม สอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องงานวิจัยของสดใส ศรีสวัสดิ์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือองค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนโดยขับเคลื่อนด้วย องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุประวีณ์ ทิพย์โพธิ์ (2562 : 241) ได้พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า มี 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มี 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 2) กระบวนการบริหารงานวิชาการ มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม

3. ประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

3.1 ความถูกต้องของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม มีความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษากำหนดให้มีการแสวงหาวิธีการ แนวทางหรือนวัตกรรมการศึกษาที่หลากหลายมาใช้ในการแก้ปัญหาและมีการติดตามการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูและสนับสนุนให้นำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน และด้านการแนะแนวการศึกษา สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภายนอก ครอบครัว และชุมชนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องงานวิจัยของสดใส ศรีสวัสดิ์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

3.2 ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษามีการสำรวจและรวบรวมข้อมูล ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ มีการส่งเสริมให้ครูสร้าง

พัฒนา หรือเลือกสื่อที่เหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน และมีการติดตาม และประเมินผลการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษาอย่างชัดเจน และผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาสอดคล้องงานวิจัยของสดใส ศรีสวัสดิ์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ เสวีวัลลภ (2560) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุประวีณ์ ทิพย์โพธิ์ (2562 : 241) ได้พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

4. ผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

4.1 ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ แล้วนำผลไปพัฒนาปรับปรุงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาและมีการนิเทศกำกับ และติดตามการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูอย่างเป็นระบบ และด้านการนิเทศการศึกษา สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์การนิเทศการศึกษาอย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษาอย่างชัดเจน คณะกรรมการนิเทศ ผู้นิเทศได้มีการติดตามประเมินผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ และ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องงานวิจัยของสดใส ศรีสวัสดิ์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สอดคล้องงานวิจัยของรัตนา สนิทน้อย (2563) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนที่สอนสามภาษา ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

4.2 ความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจาก ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความต้องการ ความสนใจและความสามารถของและ มีการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษามีการจัดทำ

แผนการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความต้องการ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการและความสนใจ มีการนิเทศ กำกับ และติดตามการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูอย่างเป็นระบบ แลมีการประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ แล้วนำผลไปพัฒนาปรับปรุงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา สนิทน้อย (2563) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนที่สอนสามภาษา ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สอดคล้องงานวิจัยของสดใส ศรีสวัสดิ์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

2. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเลือกวิธีการประเมิน เครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย เน้นการประเมินสภาพจริงสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แต่ละรายวิชาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารควรมีการศึกษา วิเคราะห์ความต้องการความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล สถานศึกษามีจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความต้องการ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน

4. ด้านการแนะแนวการศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมการดำเนินการแนะแนวการศึกษาโดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา

5. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ผู้บริหารควรมีการจัดระบบโครงสร้างองค์การเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและมีการติดตามการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูและสนับสนุนให้นำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ แนวปฏิบัติการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด พ.ศ.2554

กษม โสมศรีแพง. (2554). *การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก.* วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กัมพล ขันทะวงษ์. (2555). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เบญจวรรณ เสวีวัลลภ. (2560). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ภารดีอนันต์นาวี. (2557). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหาร.* (พิมพ์ครั้งที่ 5) ชลบุรี: มนตรี

ปฏิญญา มุขสาร และนันทรัตน์ เจริญกุล. (2564). ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านสมรรถนะพลเมืองสีเขียว. *วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา.* 4 (3), 1-20.

รัตนา สนิทน้อย. (2563). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนที่สอนสามภาษา ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

วิชุดา เหล่าน้ำใสและ นิยดา เปี่ยมพืชนะ. (2566). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์ .* 7 (1), 534-545.

วิรมณ ปั้นงาม. (2565). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ในศตวรรษที่ 21. หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สดใส ศรีสวัสดิ์. (2565). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎี-บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2554). *แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครการบริหารงานวิชาการ.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สิริขวัญ สิงห์เกลี้ยง. (2565). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ (English Program) สังกัดสานักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เขตกรุงเทพมหานครวิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สุประวีณ์ ทิพย์โพธิ์. (2562). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.* วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สุธาสินีพลอยขาว. (2563). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศ สำหรับนักเรียนทีมีความสามารถพิเศษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นทีการศึกษามัธยมศึกษาเขต 1.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

อมลรดา พุทธินันท์. (2561). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

The Analysis of Zhang Zhao's Piano Works

Yanying Cen and Jarernchai Chonpairot
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Author, Email: xiaocen1997@163.com

****

Abstract

The research 'The Analysis of Zhang Zhao's Piano Works' This qualitative research study has two objectives: 1. To investigate the historical development of Zhang Zhao piano works. 2. To analyze the selected pieces of Zhang Zhao 's piano works. The main sources are document data and field work data. Field data were obtained through observations and interviews.

The results show that:

1. Over time, the historical development of Zhang Zhao's piano work has changed a lot. In the Early Period (1980s to the 1990s), the traditional Chinese style was the center of his creation. In the Middle Period (Westernization), around the 1990s-2000s), Western music and Zhao's Chinese cultural background had a significant impact on his style development. Now, in the Late Period (Mature Period), from 2000s to date), Zhang Zhao's style has changed. He incorporated these concepts into modern music and learned natural inspiration.

2. By analyzing the characteristics of Zhang Zhao's piano works by the structure, melody, rhythm, and harmony of the two piano works, "Pi Huang" and "The Three Songs of Foothills", The researcher have found that the stylistic characteristics of Zhang Zhao's works have changed, no matter from the structure used, the melody composed, the rhythm, or the harmonic modes used, from the beginning of the Early Period when he only wanted to circumvent Western compositional techniques, perfectly highlighting the Chinese national characteristics and culture, emphasizing on the imitation of the Chinese instrumental sound, and heavily adopting the national style to compose piano pieces. Then in the Middle Period, he began to adopt western compositional structures and techniques, and tried to integrate them with the Chinese pentatonic scale to show the emotions and feelings in Zhang Zhao's heart. All these changes show Zhang Zhao's inner struggle and transformation, and also reveal that Zhang Zhao's works are characterized by his strong Chinese background, the penetration of Western influences, as well as his Chinese heritage, Chinese culture and art, and the inner feelings brought to him by nature.

Keywords: Zhang Zhao; Piano Works; Historical Developments; Music Analysis

*Received: December 28 2023; Revised: January 10 2024; Accepted: January 11 2024

Introduction

A celebrated Chinese composer, pianist, and distinguished educator, Zhao Zhang (b. 1964) has written music for voice, dance, and a wide variety of instruments. His works include compositions for symphonic and chamber orchestras, chamber ensembles, chorus, and solo and ensemble works for Chinese traditional instruments. He has written two operas and two musicals. Zhang's works have been widely performed, recorded, and have received international recognition. He has the distinction of being the first Chinese composer whose piano compositions were selected for the Associated Board of the Royal Schools of Music and Trinity College London. His music is published by Schott Music and People's Music Publishing House, and his music and articles have been collected in the Dictionary of Chinese Music and Musicians, the Chinese Symphonic Anthology, and A Century of Piano Solo Works by Chinese Composers.

During his career as a pianist and composer, Mr. Zhao has historically created a large number of works spanning different periods and displaying different styles and characteristics. Unfortunately, despite Zhao Yun's achievements, the composer's contributions have not been widely recognized in mainstream music contexts. In addition, although Zhang Zhao's works have gained certain recognition around the world, previous academic research on Zhang's piano works has mainly focused on the analysis and exploration of his single work, and has not summarized his career piano works. Research on characteristics and style has been limited.

The absence or lack of research analyzing Zhang's style warrants further investigation, especially as Asian students' consumption of piano literature continues to increase and music and art curricula diversify. Zhang Zhao's historical status is increasing day by day, and scholars and the public are eager for more analysis and guidance on his piano works to help them learn and perform. In this study, the researcher will focus on selecting representative works from his Early Period (1980s-1990s), the Middle Period (Westernization, around 1990s-2000s) and the Late Period (mature period, from 2000s to date) to discuss his unique style in each period and highlight the historical development over the years. And select two of his masterpieces to conduct an in-depth analysis from the aspects of structure, melody, rhythm, and harmony, allowing readers to understand the development of his unique composition style in different periods, going beyond existing research, and incorporating these important new dimensions into existing in the academic literature.

Research Objectives

1. To investigate the historical development of Zhang Zhao piano works.
2. To analyze the selected pieces of Zhang Zhao 's piano works.

Research Methodology

The methodology of the research was a qualitative method. Two types of data were collected ---document data and field work data. Field data were obtained through observations and interviews. The researcher will collect data through literature reading, music listening and video watching. The researcher will listen to his piano works which will be covered in the research. Accompanied with technical analysis of his compositional techniques, stylistic features and thematic development, the researcher can obtain a professional and profound

knowledge. The researcher will also watch videos introducing the pianist and his music works and interviews exploring his styles and characteristics. All data will be helpful for the research.

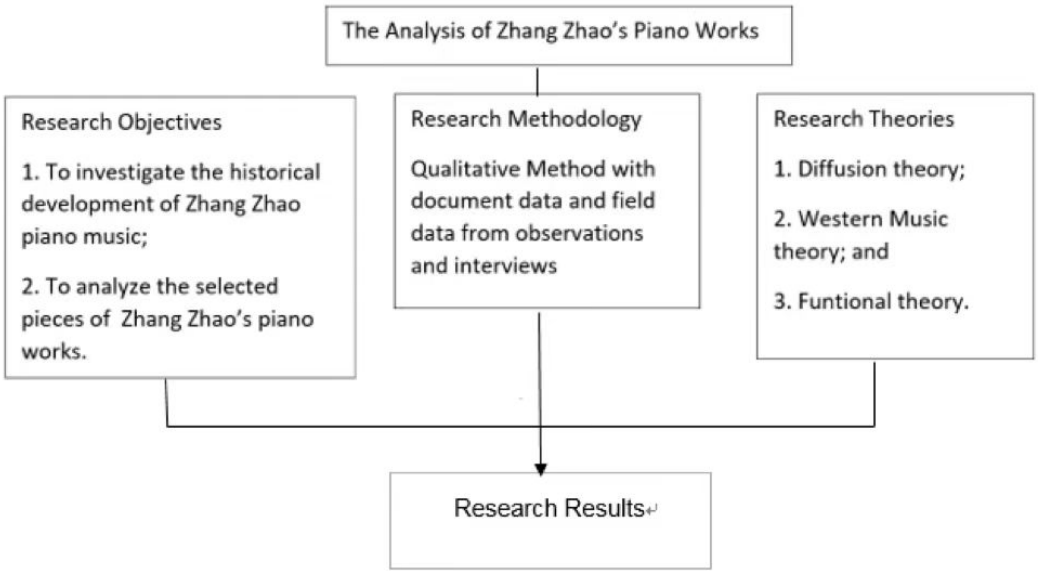
Data analysis in this research focused on identifying and extracting useful information from the collected raw data, eventually making meaningful interpretations and conclusions. Thus, in the research, the qualitative data earlier collected is analyzed through the thematic analysis, where the focus is on identifying key themes and patterns relating to the stylistic features and characteristics in Zhang Zhao's piano works. The thematic analysis reveals detailed interpretations of stylistic features and characteristics unique to Zhang Zhao's piano works across different periods.

For the first objective, I will identify the three periods in his career and also the representative piano works in each period with respective styles. Then, the historical development of his style will become clear by knowing the changes over the years.

For the second objective, I will select his masterpieces in his mature period for technical analysis in terms of structure, melody, rhythm, harmony compositional techniques and stylistic features, etc.

Research Conceptual Framework

Theories used for the research were diffusionism, functionalism, and Western music theory. This conceptual framework is shown in the following diagram.

Research Scope

The research scope for the thesis describes the boundaries within which the research was conducted. The research scope ensured that the research objectives were realistic and achievable based on time and resource constraints. For this research, the research scope was limited to the representative piano music of Zhang Zhao across the periods of his career, including Pin Huang 1995 in the Early period (1980s-1990s), The Three Song of Southern Foothills (early 2000s) in the Middle period(Westernization ,around 1990s-2000s) and Ballad (2013) and Nature No.1 (2021) in the Late period (mature period, from 2000s to date), and the

characteristics of his masterpieces, including Pi Huang and Three songs of the Southern Foothills. The elements absorbed in his representative piano works in each period of his career will be introduced, and will be a technical analysis of his two selected piano works in terms of their structure, melody, rhythm and harmony. The study scope of time is December 2022 to January 2024.

Research Findings

The research covered the four major compositions in Zhang Zhao's musical epoch including Pi Huang (1995), Three Songs of Southern Foothills (2000s), Ballad (2013), and Nature No. 1 (2021) to learn about the influence of Chinese traditional elements and Western techniques and to perceive how his compositional styles have changed across the three periods in his career, including the Early period (1980s-1990s), Middle period (around 1990s-2000s) and Late period (from 2000s to date). It will be a detailed introduction to the elements in each of these representative works:

1. the Early Period (1980s-1990s) with Pi Huang 1995 as a case

This period happened between 1980 and 1990s when Zhang Zhao's piano works were significantly influenced by his Chinese heritage and traditions. Pi Huang is the typical example in this period because it represents Zhang Zhao's quest for nationalism and cultural identity. During the Qing dynasty (1644-1911), the first Western keyboard instrument was introduced into China with the rise of Peking Opera; therefore, against this background, Zhang Zhao' incorporation of Peking Opera into Pi Huang is reasonable and creative. Pi Huang was originally developed in 1995 and finalized in 2005 after revisions. However, despite its fine quality, Zhang Zhao had kept refining and enriching its content until it was finalized in 2009(Gu, 2020). In the first "Palatino" Cup Chinese Music Composition Piano Works Competition in China, Pi Huang stood out to become the winner of the competition. It has a total of 10 parts, including:

Table 1, the 10 parts of Pi Huang

10 sections in Chinese	English translation	Italian markings	Features	Peking Opera style
Daoban	Introduction	Rubato	Prelude	Free
Yuanban	Original	Largo pacatamente	The main theme	Xi Pi
Erliu	Two six	Allegro innocente	Gradual increase in speed with a clear attitude.	Xi Pi
Liushui	Running Water	Allegro zeffiroso	A rhythm of one beat and two beats in Peking Opera, and Pi Huang uses a two-beat rhythm to achieve acceleration.	Xi Pi

Kuai Sanyan	Fast Four Beats	Spirito	Passion and liveliness	Xi Pi
Manban	Slow plate	Lento a capriccio	Music is relaxed after the transition and the turning point	Er Huang
Kuaiban	Fast plate	Lento a capriccio	A distinct contrast with Slow Plate, showing the drama more deeply.	Xi Pi
Yaoban	Rock plate	Vivace angoscioso	Tight pull slow-singing	Xi Pi
Duoban	Stomp plate	Presto sdegnoso	Reaches the peak speed of the whole song	Xi Pi
Weisheng	Ending	Andante brillante	A sense of summary	Xi Pi

Traditionally, the Chinese music is typically drawn from five pentatonic modes, and each is made up of five notes, namely Gong (宫), Shang (商), Jue(角), 徵(Zhi) and Yu (羽). Both the note and the modal system can be represented by each name. Among the five notes, *Gong* and *Zhi* resemble the Western major scale most, and the intervallic relationships between the tonic and the other pitches produce major seconds, thirds and sixths. Therefore, *Gong* and *Zhi* are mostly used in *Xi Pi* style. *Jue* and *Yu* bear similarity with Western minor scale because the intervallic relationships between the tonic and the other pitches produce minor thirds, sixths and sevenths. They are usually used in *Er Huang*. *Shang* combines the features of both major and minor tonalities, which contain both major and seconds and minor sevenths. As is revealed in table 1, Zhang Zhao uses *Xi Pi* style throughout the music. For example, he uses *Xi Pi* to express the negative emotions such as anger and indignation on the mistreatment inflicted upon Yue Fei, the historical hero in Song dynasty. For this expression, Zhang Zhao placed the G *Zhi* mode purposefully in the treble clef and E^b *Gong* mode in the bass clef, which establishes two separate but interwoven modes. The Douban is a *presto* passage and leads to a dramatic climax with one beat per measure with *crescendo* and *accelerando*.

Zhang Zhao also used a colorful musical device *Jin la man chang* (slow singing with fast bowing accompaniment), a Peking Opera feature in the *Yaoban* section to express tension. He suggested that one can hear the top voice E^b-A^b in whole notes to represent the slow singing line when considering the passage from figure 1. Zhang used traditional Chinese stringed instruments, including Jinghu and Sanxian, and the percussion instrument, the Bangu, to produce the inner accompanying voices.

Figure 1, *Jin la man chang* in *Yaoban, Pi Huang* by Z. Zhang, mm. 135-138.

Different from Xi Pi which is used to express excitement and features a strong tonality and fast tempo, Er Huang is characterized by its lyricism, slow tempo and a minor tonality, and it is inspired by a sense of fantasy and romanticism. The *Manban* in mm.88-91 is a slow and dream-like section, a typical *Er Huang* style. It is written in the mode of E^b *Yu* (E^b-G^b-A^b-B^b-D^b), and uses a minor tonality to capture the fantasy-like quality of the passage (figure 2). As the only section written in *Er Huang* style, the *Manban* serves as the lyrical connection between the previous and following sections.

Figure 2, Manban in Er Huang style, Pi Huang by Z. Zhang, mm. 88-91.

In addition to Peking Opera, *Pi Huang* also reveals the influence of nature and Chinese literature on Zhang Zhao's style. When he composed *Pi Huang*, he drew inspiration from the well-known Great View Pavilion Couplet of Kunming written by Ran Sun (1711-1773) in 1765. An antithetic couplet in Chinese poetry is a pair of lines having parallel rhyme and metrical length. *Great View Pavilion Couplet of Kunming* is the longest couplet in Chinese poetry and each line has 90 characters to offer a perfect panorama of the entire lake. The top line depicts the picturesque scenery of Dian Lake, which is quite familiar for Zhang Zhao when he studied in the Yunnan Art School by the lake. This line inspired him to portray the scenery in two sections, *Erliu* and *Liushui*. The bottom line is about national heroes such as Yue Fei and he expressed his indignation to his tragic death in *Duoban* and *Weisheng*. Duoban is about his rage at Yue Fei's suffering, and Weisheng is his elevation of the heroic spirit of Yue Fei with brilliant block chords in *fortissimo* and a decisive chord in *sforzando*.

2. The Middle Period (around 1990s-2000s) with *the Three Songs of the Southern Foothills*

In this period, Zhao's compositions and style display obvious Western influences, a slight deviation from his earlier works. *The Three Songs of the Southern Foothills* is a classic example that depicts this transition. While the composition majorly carries the recollections of his childhood, it stands out as a piece that merges both the traditional aspects of the Yi ethnicity with the techniques of Western composition. The composition bears a form, tempo, structure, and melodic features that reflect native microcosm features. Another feature that defines the music's native characteristic is its melody and several appoggiaturas that mimic the tonality of local compositions. An analysis of folk music additionally reveals that Zhang Zhao is well-versed in the elements of traditional music including Yi people's harmony, ethnicity, and even pedal treatment (Li, 2022).

The Three Songs of the Southern Foothills cycle essentially contains three musical materials including Wenshai Dai, Lunan Sani, and Honghe Tonglu. These are based on the Yunnan folklore. Their musical language is based on certain elements of expressive freedom, graceful melody, the use of a detailed figurative system, and an adoption of different timbre instruments. Additionally, the composition bears a triadic compositional structure that is organized by sequence and pace, that is fast to slow then fast. The slow part forms the main part of the work. Such a dramaturgy is mainly evident in Western musical structures. This sufficiently justifies Zhao's adoption of Western structures.

Shan Wa

A fundamental component of traditional Chinese music, the Shan Wa scale is similar to the Western minor pentatonic scale but has subtle differences. This scale, which consists of the notes A, B, C, D, and E, can inspire either a melancholic or joyous feeling based on rhythm and speed. The musical composition under discussion follows a single-tripartite form. Four sixteenth notes quickly descend in the opening to create suspense. The B portion's somber and melancholic D Yu key contrasts with the upbeat A Yu key of the A section. The coda ends in a serene key of A Yu, while A1 returns to the upbeat A Yu theme. The melody, which is based on the Shan Wa scale, creates unity and coherence via repetition and variation, creating an engrossing musical story.

Shan Yue

The 21-bar musical composition has a clean and succinct two-part structure. The introduction, A, B, and coda make up the framework, which creates a serene and tasteful 4/4 piece. A parallel mono-bipartite form, with tonality shifting between B Yu and B Zhi, is how it is described. The opening section's tune conjures up a heavenly atmosphere with its constant tonic unison development. Figures 3 show the melodic details and the structural diagram, respectively.

Figure 3, Zhang Zhao's "Shan Yue", [Introduction], pp. 1-3bar

The figure displays a composition in the Shan Wa scale, a pentatonic scale prevalent in traditional Chinese music. Red circles highlight key elements: A Yu key signature, indicating prominence of A, B, C, D, and E notes; a 4/4-time signature, denoting four beats per measure; and a lively Shan Wa scale-based melody in A Yu. Notations include dynamics (P, pp), ritardando for tempo slowdown, legato for smooth play, and varying time signatures (L-8, 8-7). The overall presentation suggests a soft, gradually slowing piece with a lively and upbeat A Yu melody, offering insights into the musical structure and expression.

Shan Huo

The structure of the music is a replicating single-tripartite, with the primer-A (a+a1)-B (b+c)-A1 (a2+b1)-Coda pattern. Between C Gong and F Gong, there is a change in tone. The A part of the melody consists of two parallel 10-bar phrases, the second of which has a higher octave interpretation (a1). One experiences a unique aesthetic with the non-square structures and different approaches to the same song.

The middle portion, often known as the B section, is an expanded and developing form that is a replication of the single trilogy. Using musical motifs from the A portion, this segment develops from it. The dynamics of the b and c phrases are different from one another. The presentation of the melody in the b phrase goes beyond single notes to incorporate column chord structures.

3. The Late Period (from 2000s to date) represented by Nature No. 1 and Ballad

Nature No.1 (2018) is a blend of Western and Chinese musical components and portrays the characteristics of evoking and reflecting about nature and his Chinese heritage. A distinctive characteristic in how Zhang Zhao utilizes stylistic features in his piano works is through focusing on self-expression, especially through emotions. His works help communicate stories of his Chinese cultural heritage and nature. He used elements of Chinese pentatonic modes, the Guqin's emulation, and Western tonal and post-tonal music in Nature No. 1. His exposure to a wide range of international musical forms inevitably led to the purposeful use of Western methods. This study examine the symbiotic fusion of Western and Chinese musical elements in Zhang Zhao's composition Nature No. 1, a major work from his mature phase, which spans the early 2000s to the present (Gu, 2020). A closer examination of the opening movement exposes the work's careful division into two main sections, Section A

(mm. 1–19) and Section B (mm. 20–39). Zhang deliberately shapes the theme of Section A using two pitch-class sets, [G#, D♮, B, F♮] in m. 1 and [G#, G♮, F#] in mm. 2-3. This intentional usage of pitch-class sets is a prime example of Zhang's dedication to fusing Western and Chinese elements together in his works as shown in the diagram below.

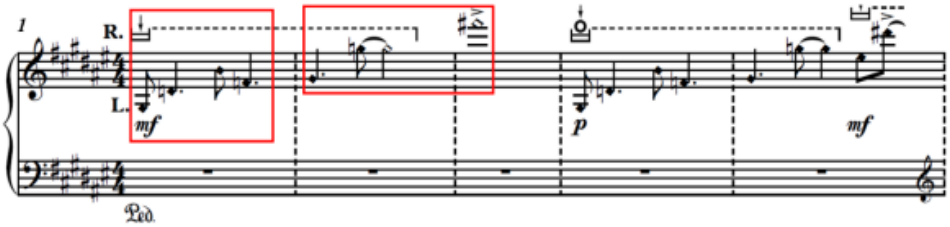

Figure 4: Pitch-class sets [G#, D♮, B, F♮] and [G#, G♮, F#]

In the first movement, Zhang changed the pitch-class set's intervallic linkages, creating a tightly knit collection of sets, as [D#, F#, A♮, C♮] at measure 25 illustrates (listen to Musical Example 17). Known as a set class (sc), this group is a collection of pitch-class sets connected via transposition. The method for determining the set class is the prime form, which is a series of pitch-class numbers beginning with 0. Consequently, sc (0369) is the prime form for sets transposed from the pitch-class set [D♮, F♯, G#, B] normal form [2, 5, 8, 11]. Note the transposition of upci3 in Zhang's "Meditation of Ice and Snow, Nature No. 1" in Musical figure 5.

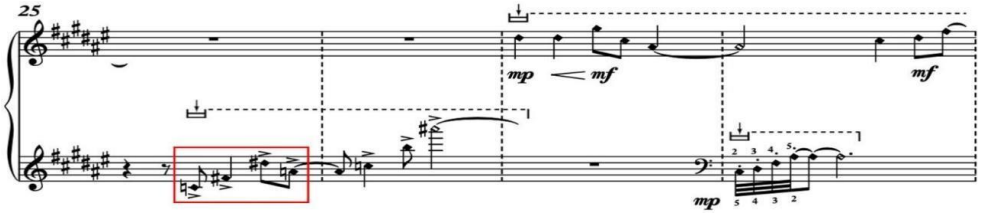

Figure 5: pitch-class set [D♮, F♯, G#, B] normal form [2,5,8,11]

Zhang uses the octatonic mode or scale in "Poem from a Blaze," which has eight pitches that alternate whole tones and semitones symmetrically. Many 20th-century composers investigated this mid-19th-century pitch arrangement. Zhang's octatonic-inspired scale, as shown in the coda's upper bass clef: G-Ab-Bb-C-Db-Eb- E♮-F#-G, follows the pattern of whole tones and semitones, rather than symmetrical alternation. Musical Example 6 shows Z. Zhang's octatonic-inspired scale in "Poem from a Blaze, Nature No. 1" (measures 142-147).

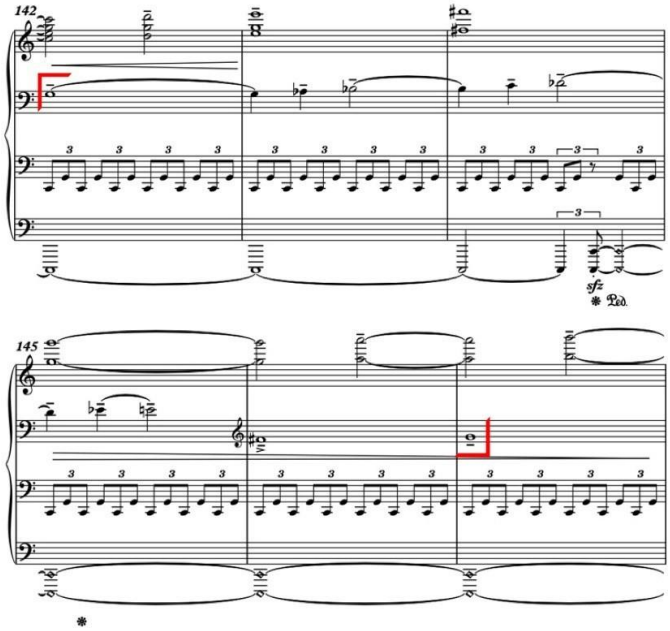

Figure 6: Z. Zhang's octatonic-inspired scale

Ballad (2013) is another work in the mature period to demonstrate Zhang Zhao's attainment in storytelling and expression of emotions. The stylistic features in Ballad (2013) depict characteristics of folk rhythms and melodies similar in Chinese folk songs. As shown in the example 7 in the figure below, the picture shows the first notes of the song, which are E, G, A, B, and E. These sounds create a simple ascending scale, which is a popular motif in Chinese folk music. This scale fits the topic of the song by evoking a sense of yearning. The notes D, C, B, A, and D make up a falling scale that creates a depressing and isolating atmosphere. The music keeps repeating, implying that Erxiao's emotions are cyclical and never-ending. A largo tempo, which is slow and dignified, is appropriate for the themes of loss and perseverance since it exudes seriousness and reflection.

Figure 7*:* the first notes of the song, which are E, G, A, B, and E.

To sum up the above, the historical development of Zhang Zhao piano works by analyzing the representative piano works in three period of his career is shown in the Table 2:

Table 2: the evolution of this styles over the three periods

Period	Years	Representative	Styles
The Early Period	1980s-1990s	Pi Huang (1995)	The focus on traditional Chinese elements, including Xi Pi and Er Huang styles in Peking Opera, Chinese literature, painting, nature and national heroes.
The Middle Period	1990s-2000s	The Three Songs of Southern Foothills (1992)	The inclusion of Western compositional techniques such as form, tempo, structure and melodic features, deviating from his early works.
The Late Period	2000s to date	Nature No.1 (2018) and Ballad (2013)	The good combination of Chinese and Western elements for storytelling and expression of emotions. Achievement of a harmonious blend between Chinese and Western musical elements. And join his own unique feelings and insights to the creation.

It can be seen from the analysis and research of this chapter that Chinese cultural heritage and Western culture have a significant impact on Zhang Zhao's style of work from the 1990s to the three different periods of modern times. Zhang Zhao's Chinese descent influenced his style in his work that conforms to the traditional Chinese style. This style dominated in the 1990s, but as he came into contact with the West and his music culture and practice, Zhang Zhao gradually began to try to incorporate relevant style characteristics into his great piano works. Today, Zhang Zhao has begun to reflect his own feelings and ideas in nature, creating innovative and unique piano works of the integration of Chinese and Western culture.

The Analysis of selected pieces conclude: 'Pi Huang' and 'The Three Songs of Foothills'

Pi Huang

Structure

This music uses the plate structure of my country's Peking Opera. The musical structure diagram is shown in the figure below:

Table 2:, source Yanying Cen

Peking Opera panel structure										
Part	**Guide Part**	**Part One**				**Part Two**	**Part Three**			**Ending**
Plate Type（板式）		**Original Plate（原板）**	**Er Liu (Two six) 二六**	**Liu Shui 流水**	**Kuai Sanyan 快三眼**	**Adagio 慢板**	**Allegro 快板**	**Yao Ban 摇板**	**Duo Ban跺板**	
Section	**4+3**	**4+4+4+6**	**11+8+7**	**4+8+4**	**6+11+4**	**7+5+3**	**10+5+10+7**	**8+10+9+15**	**27+25+18+10**	**6+9**
Tonality	**Eb Gong**		**Eb Gong—F Shang**	**A Shang**	**Eb Gong—Bb Zhi**	**Gb Gong**	**A Zhi—Bb Yu**	**F Yu**	**Eb Zhi**	**Eb Gong**

The full layout of the music is [Guide]-[Original Plate]-[Er Liu(Two six)]-[Liu Shui]-[Kuai Sanyan]-[Adagio]-[Allegro]-[Yao Ban]-[Duo Ban]-[Ending]], it is not difficult to detect the composer's deep understanding of the linear structure of traditional Chinese music. The composer used almost all the commonly used patterns in Xipi tune, but he was quite ingenious in connecting them. This is because even in the traditional Xipi singing set, it is difficult to see such an approach of "catching up" all the patterns in one go. It is often arranged in a scattered-slow-fast-scattered pattern (for example, [Guide]-[Adagio]-[Adagio]-[Adagio] The combination form of [Original Board]-[Er Liu(Two Six)]), or use [Original Board], [Liu Shui] or [Allegro] among them alone. And although there is a certain degree of formula in traditional singing, each style of singing is often completed in gradual changes. "Pi Huang" uses the traditional board form as an outline in the core of the form, but also uses the theme variation method in the connection of the board forms.

Melody

The guide part (bars 1-7) is commonly known as the introduction part. Bars 5-6 use a through-flow of eighth notes for introduction. The melody sounds like the sound of a "gu zheng" played quickly.

Er Liu(Two six) (bars 26-51) musical material is a variation development of the original theme.(Bars 45-51) The use of decomposed melody texture enhances the fluidity of music development, and at the same time plays a role in foreshadowing the arrival of the flow board.

Kuai Sanyan (bars 68-85) reproduces the changes in the original theme, and the music speed gradually increases. This part also reaches the climax of the music. The emotion (measures 82-84) gradually rises. The musical emotion advances with the increase of the melody range and reaches the climax of the music. As shown in Figure 8 below,

Figure 8, Zhang Zhao's "Pi Huang", [Kuai Sanyan], pp. 82-84bar

Rhythm:

In the **Adagio** (bars 86-100), the music rhythm changes in measures 87-93. The upper part and the lower part mainly progress with quarter notes, and the rhythm of the inner part is half notes and eighth notes. The rhythm progresses in an orderly manner. As shown in Figure 9 below,

Figure 9, Zhang Zhao's "Pi Huang", [Adajio], pp. 86-91bar

The **Yao Ban** (bars 133-197) follows the Peking Opera body which has no board and no eyes, and begins to run through with eighth note rhythm. From bar 178, a syncopated rhythm pattern is used to buffer the music. As shown in Figure 10 below,

Figure 10, Zhang Zhao's "Pi Huang", [Yao Ban], pp. 177-184bar

Harmony

The harmonic progression in the **original plate** (bars 8-25) is mainly based on the main harmony, and the third inversion of the dominant seventh chord is also deeply reflected in this phrase. The harmony converges in bar 25 and ends at the main chord of the Eb Gong mode. As shown in Figure 11 below,

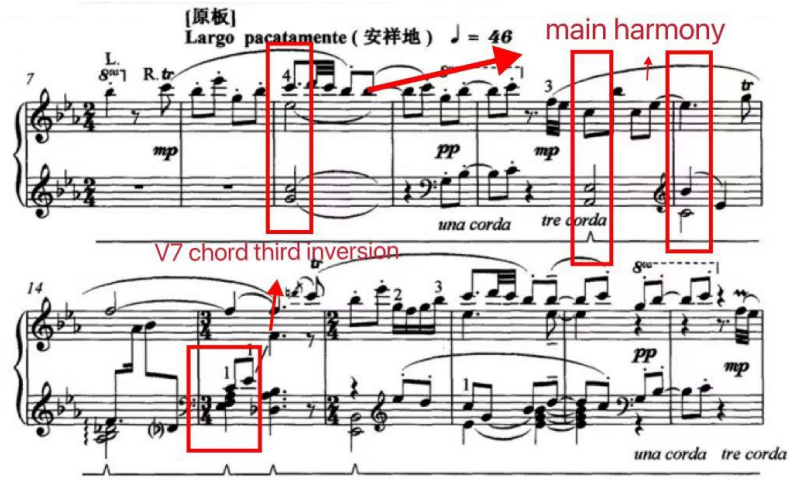

Figure 11, Zhang Zhao's "Pi Huang", [original plate], pp. 7-19bar

The musical tonality of **Liu Shui** (sections 52-67) changes to the A-Shang national mode. The harmonic texture is mainly in the form of single notes and the superimposition of second and fourth intervals.

The most noteworthy thing about the **Allegro** part (bars 101-132) is that the bass part of bars 102-104 uses a chord that omits the third note, which better highlights the sound effect of pure fifths.

In the **Yao Ban** (bars 133-197), the low part repeatedly uses chord tones such as C, D, G, and A to form a pure fifth scale. For example, it is most obvious in measures 137-139 of the music. In the 144th measure of the song, the feather f is added to the original Ab-C-Eb major triad, creating the effect of an additional sixth. It is also one of Teacher Zhang Chao's favorite uses of harmony.

The characteristics of Shan Wa from Three Songs of Foothills

Structure

The music reproduces the single-tripartite structure, Its structure is introduction-A(a+a1)-B(b+b1)-transition-A1(a2+a3)-Coda, and the structural diagram is shown in table 3 below:

Table 3, source Yanying Cen

Reproduce the three-part formula再现单三部曲式									
Period 乐段	**Introduction 引子**	**A**		**B**		**Transition 过渡**	**A1**		**Coda**
Phrase 乐句		**a**	**a1**	**b**	**b1**		**a2**	**a3**	
Section 小节	**1-5**	**6-15**	**16-23**	**24-31**	**32-39**	**40-46**	**47-54**	**55-62**	**63-69**
Tonality 调性	**A Yu**		**Bitonality 双调性（D Yu+ G Yu）**	**D Yu**		**A Yu**			

Melody

The introduction part (bars 1-5) uses the rapid descending progression of four sixteenth notes as an introduction, which leads to the rhythmic beating texture of two eighth notes in bars 6-7, giving the theme a certain vitality.

The reproduction of the section A1 (bars 47-62) is a type of dynamic reproduction. The main manifestation of the dynamic reproduction is that the melody of the upper part of the piano performance is raised an octave for reproduction. The addition of decorative sounds also makes Shan Wa's lively and lovely music The character is expressed vividly and exquisitely. As shown in Figure 12 below.

Figure 12, Zhang Zhao's "Shan Wa", [Section A1], pp. 47-62bar

Rhythm

Section A (bars 8-23), the theme A phrase, as the theme phrase of the whole song, makes extensive use of the musical rhythms of the first eight and last sixteen, as well as the two eighth-note rhythms and the quarter-note rhythm. As shown in Figure 13 below.

Figure 13, Zhang Zhao's "Shan Wa", [Section A], pp. 6-11bar

The B section (bars 24-39) uses a single rhythm, with only three musical rhythms appearing, two eighth-note rhythms, quarter-note rhythms, and the first sixteen and last eight rhythms.

Harmony

The introduction part (bars 1-5) starts with an appoggiaturas progression with a pure fifth relationship, the musical tonality is the A Yu national mode, and the decomposed tones of the texture are mainly columnar triad progressions with A Yu as the root note. As shown in Figure 14 below.

Figure 14, Zhang Zhao's "Shan Wa", [Introduction], pp. 1-5bar

Section A (bars 8-23) The musical tonality of the a1 phrase is bitonal. The upper part of the piano playing is in D Yu mode, and the lower part is in G Yu mode. The harmonic texture is presented in the form of broken chords.

In section B (bars 24-39), the lower part of the piano performance imitates the upper part of the piano performance, forming a conversational piano language, which draws on Western polyphonic composition techniques to a certain extent.

Through the structure, melody, rhythm, and harmony analysis of Zhang Zhao's two piano works, "Pi Huang" and “The Three Songs of Foothills”, we found that: "Pi Huang", a piano work representing the Early Period of Zhang Zhao, has an unusually strong Chinese national character, using the Peking Opera's plate structure throughout the piece, which is an artistic reproduction of one of China's cultural treasures, "Peking Opera"". is an artistic reproduction. In the melody writing, it employs a dialogic melody with contrasting hands, and an ethnic melody with Xi Pi and Er Huang styles. The melody is smooth and bright, the rhythm is free and casual, and the use of richly varied Chinese ethnic modal harmonies makes the piece more colorful. In the creation of structure, melody, rhythm, and harmony, it is mainly centered on displaying Chinese national culture.

“The Three Songs of Foothills” consists of 'Shan Wa', 'Shan Yue' and 'Shan Huo', and the piano work as a whole shows a kind of emotional direction from joyful to quiet and then to joyful, the three songs have their own characteristics and are closely connected with each other to form a highly unified set of suites, which vividly expresses the natural and humanistic scenery of the ethnic minorities in Yunnan Province. It vividly expresses the natural and humanistic scenery of Yunnan's ethnic minorities. Chinese traditional music has always attached importance to melody and neglected harmony and polyphony. This piece is not only full of novelty in the harmonic arrangement but also employs polyphony, which makes the sound present a multilayered and multi-colored effect, not limited by the narrow range of the original melody of the folk song, and gives great play to the advantages of the piano's music creation, so that the beautiful melody can be fully displayed in the wide range of the sound. This suite reflects the characteristics of Zhang Zhao's Middle period compositions: a distinctive Chinese national style, sincere feelings, and a variety of compositional techniques. Unlike his piano works in the Early Period, Zhang Zhao borrowed a great deal of Western classical techniques, such as Western compositional structures, polyphony, and ornaments, and so on. He began to want to integrate Chinese and Western music and culture.

Discussion

Through four representative works, the historical development of Zhang's three composition style periods is traced, and Zhang Zhao's "Pi Huang" and "The Three Songs of Foothills" are specifically analyzed from four aspects: structure, melody, rhythm, and harmony. This study found that in his early period, in order to highlight the characteristics of Chinese national culture, he selected elements from traditional Chinese music and national folk music, and tried to avoid using the composition techniques of the Western classical period. He wanted to show One’s own detachment and uniqueness. But it soon became clear that completely avoiding Western compositional techniques would not work. At this point, it conflicts with and is inconsistent with the results of previous related research. In the previous research, Gu believed that Zhang Zhao did not have his own central idea in the early period, but was based on a lot of learning and imitation. Western composition techniques, and imitated and created many Western works. (Gu, 2019)

This study found that in his middle period, he absorbed a lot of Western composition knowledge and mastered a lot of techniques. He wanted to use Western composition techniques to tell his inner Chinese story and improve harmony. In his middle period, his yearning for Chinese culture was as strong as his desire to get rid of the influence of Western music. This is consistent with previous relevant research results.

Zhang Zhao gradually realized that imitating Western music would limit his artistic growth, so he turned to creating a style that reflected his culture and authenticity. He turned to creating a style that reflected his culture and authentic surroundings. In pursuit of the Chinese sound, he began to select elements from traditional Chinese music and ethnic folk music to establish his own unique composition method. Zhang's yearning for Chinese culture is as strong as his desire for himself.

When he composed his early piano work "Pi Huang", he consciously focused on traditional Chinese music, especially "Peking Opera".

However, he retained Western classical instruments such as piano, violin and oboe as the carrier of his works in the second stage.

Later, Zhang realized that avoiding Western music altogether might make his music sound monotonous and conservative. He said in a recent interview: "Music should not be bound by any fixed format, format boundaries or limitations.

Through the Zhang's late period work "Nature No. 1", he attempts to broaden his creative perspective by applying various Western expression elements and theoretical practices, including pitch. Examples include tone groups, tone clusters, controlled incidental music, modified octaves, and choral traditions. This expansion is further enriched through the use of contrasting Chinese pentatonic modes and the unique and ethereal timbre of the guqin.

In his late period, he deliberately blurred nationalism, the boundaries between the West and the East, and the label of the East. While creating Nature No. 1, he began to embrace different styles and approaches and realized his goal of using music creation as a communication tool for the world.

It can be seen from this study that by the second stage, especially the third stage, Zhang has dramatically expanding his compositional voice by identifying a range of influences to guide his compositional aesthetic. This view is consistent in attitude with that of previous studies, but this study further confirms that Zhang Zhao established the goal of music creation as a tool for world communication in the third stage.

In the creation of "Pi Huang", Peking Opera was probably Zhang Zhao's most important influence. He said: "As a Chinese composer, I have the responsibility to introduce Chinese culture to the world through music." Peking Opera is one of China's greatest cultural treasures and inspired him to adopt every aspect of his dramatic roles, including vocal style and range. He also studied Banqiang, a traditional form of Peking Opera, and Xi Pi and Er Huang, the two basic contrasting styles that make up traditional Chinese music. Mr. Zhang’s motivation is that of Chinese culture, and the piano is the best vehicle for expressing his motivation.

All these changes show Zhang Zhao's inner struggle and transformation, and also reveal that Zhang Zhao's works are characterized by his strong Chinese background, the penetration of Western influences, as well as his Chinese heritage, Chinese culture and art, and the inner feelings brought to him by nature.

Recommendations

1. Recommendations to the Government

The government should aggressively promote cultural exchange initiatives to broaden the understanding of Chinese music across the world. Through the encouragement and sponsorship of events such as the China Now Music Festival, which showcases current Chinese compositions, the government creates a forum for intercultural communication. These kinds of activities contribute to a more linked global cultural environment by fostering a greater knowledge and appreciation of Chinese musical achievements on an international scale.

2. Recommendations to Schools

It can be revolutionary to directly incorporate research findings on Zhang Zhao's works into music curricula. Students get a deeper awareness of the cultural and international influences that create modern Chinese piano works through this kind of inclusion. Another way that educational institutions may encourage students' creativity is through practical inquiry. It is essential to inspire students to explore a wide range of genres and subjects in their compositions, taking cues from the avant-garde viewpoints emphasized in Zhang Zhao's works.

Students use practical activities as a way to expand their musical horizons and develop their creativity.

3. Recommendations to Society

The encouragement of music literacy in local communities is a way to get involved in society. The relationship between society and the rich cultural tapestry woven into musical compositions may be strengthened through programs like lectures, seminars, and community gatherings centered on comprehending the effects on piano pieces.

References

Carr, D. (2004). Music, meaning, and emotion. *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*. 62 (3), pp.225-234.

Chernoivanenko, A. D. (2019). Musical and instrumental foundations of modern composition techniques. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, (2), 444-448.

Frith, S. (1996). Music and identity. *Questions of Cultural Identity*. 1 (1), 108-128.

Guangjian, Z. (2020). Reflection of national musical traditions of South China in the piano works of Zhang Zhao. *European Journal of Arts*. (2), 37-42.

Gu, S. (2020). *The Influence of Chinese Culture, Nature, and Western Music in Pi Huang (1995) and Nature No. 1 (2019), Piano Solos by Zhao Zhang* (Doctoral dissertation, The University of Arizona).

Guangjian, Z. (2020). REFLECTION OF NATIONAL MUSICAL TRADITIONS OF SOUTH CHINA IN THE PIANO WORKS OF ZHANG ZHAO. *European Journal of Arts*. (2), 37-42.

Huang, Z., Rattanachaiwong, N., & Li, J. (2023). Exploring the Modern Chinese National Music Style Reflected in Zhang Zhao's Piano Work" Pi Huang". Journal of Education, Humanities and Social Sciences. 20, 235-239.

Jinjin, H., & Isaiah, L. C. T. (2020, March). The Development of' Chinese Style' Piano Music Influenced by Chinese Traditional Musical Instrument. In *Proceedings of the 2nd International Conference on Interdisciplinary Arts & Humanities (ICONARTIES)*. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3800574

Kondoh, A. (2022). Diversifying Piano Literature: East Asian Music for Piano Study and Performance in the United States. *Online.* Frome: https://researchrepository. wvu.edu/etd/11554/

Li Z. (2022) Analysis of the creative characteristics and performance of Zhang Chao's "Three Songs of Southern Yunnan Mountains. *Sichuan Normal University*.

Liang, C. (2022). *The Contrasting Elements in Zhao Zhang's Nature No. 1 and Pi Huang* (Doctoral dissertation, Shenandoah University). Online. From: https://www.proquest.com/openview/b9dbc7763ce21f7cc79bb9de48fd3408/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y

Lu-Ting, H., & Kuo-Huang, H. (1982). On Chinese scales and national modes. *Asian music*. 14 (1), 132-154.

Moving Classics TV. (2019). Zhang Zhao. *Online.* From: https://movingclassics.tv/ classicpeople/zhang-zhao/

Lin, E. P. (1989). Development of piano in China (Doctoral dissertation, University of Tasmania). Online. From: https://core.ac.uk/download/pdf/33327494.pdf.

Qian, Y. U. (2014). Impressionistic Music Features in Chinese Piano Works. *Cross-Cultural Communication*. 10 (6), 195.

Rau, & Hofmann. (2018). *Cross-Cultural Design. Applications in Cultural Heritage, Creativity and Social Development*. Springer International Publishing.

Sagall, S., & Sagall, S. (2021). The Modernist Styles. *MUSIC and CAPITALISM: Melody, Harmony and Rhythm in the Modern World*. 237-330.

Sama, Z. (2022). Zhang Zhao (张朝) - Pi Huang (1995). YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=5_pRrQ9NzqA.

The Invention of Tradition of Folk Festivals in the Context of Urban Revitalization: A Case Study of the Peony Culture Festival in Luoyang China

Yuxiao Chen and Metta Sirisuk
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: msirisuk159@hotmail.com

****

Abstract

"Luoyang Peony is peerless in the world". Modern Luoyang people have "invented" the regional unique peony festival ceremony and peony festival culture based on the symbolic peony cultural tradition of the region, which contains rich and diverse connotations and has become a cultural gateway for people to understand the region. In this study, qualitative research methods are used and the representative Peony Cultural Festival in Luoyang is taken as a case study. The objectives of this study are: (1) to study the process of formation, development, restoration and invention of the Luoyang Peony Cultural Festival using the theory of "Invention of Tradition"; (2) to study the promotion of the Luoyang Peony Cultural Festival to the urban renaissance of Luoyang using the theory of "Urban Revitalization".

The literature method, general interview method and participant observation method were used to obtain research information. Research findings: (1) The Luoyang Peony Cultural Festival is not a fresh invention, but a tradition invented under the inheritance of the Luoyang peony culture; (2) In contemporary times, the Luoyang Peony Cultural Festival continues to form new inventions that continue to be inherited, and the Festival promotes the development of the city of Luoyang in terms of the economy, culture, and urban environment.

Keywords: Urban folk festivals; Invention of tradition; Urban revitalization; The Peony Culture Festival in Luoyang, China

Introduction

Peony is a kind of precious flower unique to China. It is graceful, elegant, beautiful, and fragrant, and a symbol of the prosperity and happiness of the Chinese nation. Located in the west of Henan Province, China, Luoyang has more than 5,000 years of civilization history, more than 4,000 years of urban history, and more than 1,500 years of capital establishment. It is one of the first batches of famous historical and cultural cities in China and has a profound historical and cultural heritage (Yuan & Wan, 2002). Luoyang is one of the birthplaces of wild peonies in China, and its climate and soil conditions are very suitable for the growth of peonies. Since ancient times, there has been a folk proverb "To plant good peonies, you must use Luoyang soil". In addition, Luoyang people continue to explore peony cultivation techniques. Currently, there are more than 1,380 varieties of peonies in Luoyang, making Luoyang a resource repository of precious peony varieties. The geography, society, history of Luoyang, and local people's peony cultivation wisdom have made peonies a success, and peony has also become famous in the city of Luoyang, which is known as "the Millennium Imperial Capital and Peony City" (Figure 1).

* Received: January 17 2024; Revised: January 29 2024; Accepted: February 6 2024

Figure 1 Peony of Luoyang, China
Source: Photographed by author, 2023

In the past, with the increasing variety of peony varieties in Luoyang and the continuous expansion of cultivation scope, the custom of peony appreciation gradually rose in Luoyang. In addition to appreciating the static beauty of peonies, people have stronger emotions toward the peony. Luoyang people continue to "personify" and "deify" peonies with the help of literature, painting, sculpture, and other media, so peonies have become the "love flower" symbolizing a happy life, the "hero flower" for loyalty and bravery, and the "hermaphrodite flower" for female reproduction, the "flower of wealth" for national prosperity in the hearts of Luoyang people (Lei, 2008). Peony culture has become an important part of traditional culture in Luoyang and a condensation and symbol of the excellent spiritual qualities of the Luoyang people, inspiring people to be enterprising and constantly striving for self-improvement.

At present, the impact of economic globalization and the rapid urbanization process continues are constantly dissolve local characteristics and impact the local economy, and local areas are always in the process of constant communication, integration, and reconstruction. As a result, the Luoyang Municipal Government attaches great importance to the important value of local cultural elements and attempts to achieve urban revitalization by using peony cultural tradition in Luoyang in order to promote the development of local industries. Eric Hobsbawm pointed out in The Invention of Tradition that the so-called "tradition" is invented, which must imply a connection with the past and form a new tradition (Hobsbawm & Ranger, 2004). Appreciating peonies is a traditional custom of Luoyang people, and it has a history of 40 years since Luoyang government began to hold the Luoyang Peony Festival in 1983. However, it is not a newly invented thing, but an "invented tradition" under the vast Luoyang peony culture inheritance.

Although "Peony Cultural Festival in Luoyang, China" contains the above extremely important academic perspectives, previous research on the Peony Cultural Festival in Luoyang mainly focused on basic data collection of the festival, functional analysis of the festival, and tourism development of the festival. This paper is a supplement to the basic data of festival research, and can also be used as an important knowledge base for the current research of culture-led urban revitalization strategies.

Research Objectives

This paper uses the two academic concepts of "invention of tradition" and "urban revitalization" to achieve two main research objectives.

1. To Study the formation, development, restoration, inheritance and invention changes of the Luoyang Peony Cultural Festival, an "invented tradition" process;

2. To Study how actors create urban events by organizing the Peony Cultural Festival in Luoyang, form a city business card with a unique label, and achieve Luoyang urban identity construction and cultural revitalization.

Literature Review

The research on the "Peony Cultural Festival in Luoyang, China" is divided into three stages: the first stage was before 2001, during which the Peony Cultural Festival in Luoyang was in its initial stage, and there were few related studies, mainly the reports of some periodicals and newspapers on the peony industry and the holding of peony festivals in Luoyang. The second stage was from 2002 to 2010, when China attached importance to the construction of the cultural industry and the Peony Cultural Festival in Luoyang was in a stage of rapid development. Scholars began to study the Peony Cultural Festival in Luoyang from the aspects of historical development, cultural connotation construction, festival cultural space, development countermeasures and suggestions. For example, Zhang Nan studied the Peony Cultural Festival in Luoyang from the perspective of historical development and discussed the reference role of the Peony Cultural Festival in Luoyang in organizing tourism festivals in other places; Bai Zhilun sorted out the evolution of the Peony Cultural Festival in Luoyang from the perspective of intangible cultural heritage and proposed development strategies for Peony Cultural Festival in Luoyang. The third stage is from 2011 to the present. The Peony Cultural Festival in Luoyang has gradually developed and matured and academic circles have begun to study it from diversified perspectives such as festival marketing strategies, festival branding, tourist loyalty, festivals, and urban economic benefits. For example, Zhang Xiaomei started from the research on the impact of folk festivals on the local economy, culture, city brand, and ecological environment, and affirmed the role of festivals in promoting urban development.

In summary, it can be seen that although there are achievements in studying the development overview of the Peony Cultural Festival in Luoyang from the perspectives of history, sociology and folklore, and related achievements in studying the brand building of Peony Cultural Festival in Luoyang from the perspective of urban development, there are few studies in exploring the impact of Peony Culture Festival in Luoyang, an "invented tradition", on the urban development of Luoyang from the perspective of "urban renewal". In the following, this paper will try to explore the new research model of urban festivals from the perspective that urban festivals are endowed with new era connotation and reborn through continuous innovation, thus enhancing local cultural self-confidence and promoting regional economic and social sustainable development.

Research Methodology

This article uses qualitative research methods. The main area of the study is Luoyang City, Henan Province and its surrounding counties and districts. These places are the venue for the Luoyang Peony Cultural Festival and the core areas for the origin, development and spread of Luoyang peony culture. Research data mainly comes from the following three aspects:

General interview method. Field survey data from the 40th Luoyang Peony Cultural Festival, held from April 5 to May 5, 2023. Luoyang Wangcheng Park, Luoyang Sui and Tang Dynasty Ruins Park, Luoyang Xiyuan Park, and Luoyang "National Garden" Park are important areas for visitors to enjoy peonies, interact with the festival, spread peony culture, and trade in peony economy during the festival. The researcher interviewed the staff of the festival organizing committee, scenic spot staff, local people in Luoyang, foreign tourists, peony culture research scholars, peony farmers, etc. in these areas through the general interview method to collect the information related to the Peony Culture Festival in Luoyang and to understand the changes of the festival activities in Luoyang Peony Culture Festival. In order to protect the interviewees' identities, the comments on the result part of the paper have been anonymized.

Participant observation method. The participant-observation method was adopted to participate in and record the peony cultural festival's garden viewing, festival performances, cultural and sports activities, and economic and trade exchanges. At the same time, we went to Pingle Village in Mengjin County, Luoyang City, which is called "the first village of peony painting in China" and has a profound peony cultural heritage, which is conducive to a comprehensive understanding of the development of peony culture and the development of the peony culture industry in Luoyang City.

Literature method. Sourced from government documents and Internet system of research reports and related dissertation literature. Government documents are obtained mainly through Luoyang Peony Museum, Luoyang Museum and Luoyang Convention and Exhibition Center, from which the original documents, folk customs and academic research results of Luoyang Peony Culture and Luoyang Peony Cultural Festival are recorded, stored and displayed in physical form. The collection of literature in the Internet system is mainly through the NCKI database, and through the organization and analysis of the literature, it seeks for opinions, understanding and information related to the development history, cultural connotation, and activity content of the Luoyang Peony Cultural Festival.

During the process of data collection, in order to facilitate a more accurate retrospective analysis of the data, a large number of photographs and audio-visual materials were taken using cameras and video equipment, and a large number of audio interviews were collected using recording equipment with the consent of the interviewees. Eventually, the data were classified and organized through interpretation and content analysis, on the basis of which the findings were presented in the form of descriptive analysis.

Research Framework

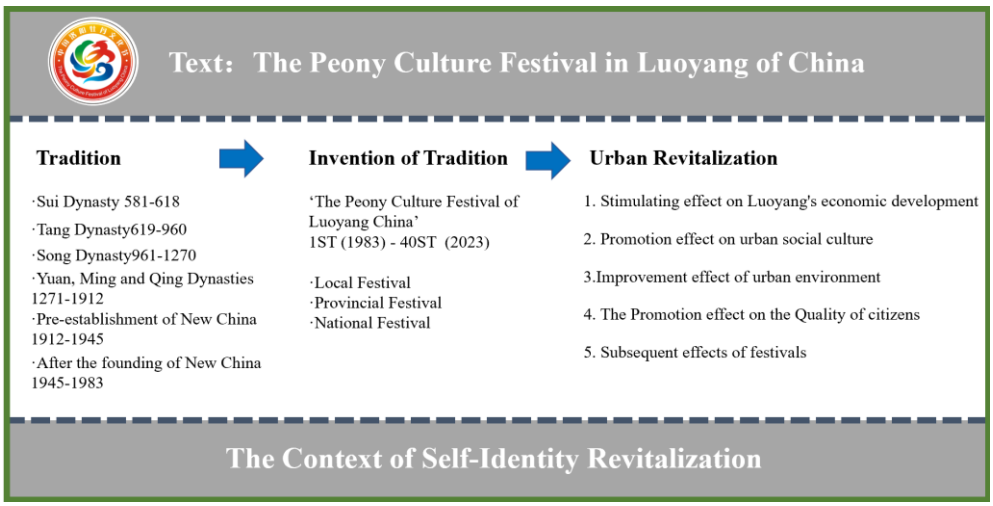

Figure 2 Research framework diagram
Source: Produced by author, 2023

Research Findings

1. Luoyang Peony Cultural Festival in the Context of Traditional Invention

1.1 History and changes of Peony Cultural Festival in Luoyang

People in Luoyang started planting peonies in the Sui Dynasty, flourished in the Tang Dynasty, and became world-famous in the Song Dynasty. It has a history of more than 1,600 years. To conduct an in-depth exploration of the Peony Culture Festival in Luoyang, we should start with the historical origin of Luoyang and peony (Figure 3). Before the Sui Dynasty (before AD 581), wild peonies were used as medicinal materials, but few people appreciated and planted them. During the Sui Dynasty (AD 581-AD 618), Emperor Yang of the Sui Dynasty built "Xiyuan" in Luoyang, announcing to the world the supply of precious flowers and plants. Since then, peonies were cultivated artificially and entered the royal gardens for the first time. The planting of peonies in the imperial gardens of the Sui Dynasty gradually affected the officials and people below, and the atmosphere of appreciating peonies quickly developed and prospered.

The Sui Dynasty only had a history of 27 years, and peonies could not be planted on a large scale in such a short period. Therefore, the first period of prosperity for peonies in the history of Luoyang was the Tang Dynasty which followed the Sui Dynasty. The Emperor Li of the Tang Dynasty (AD 618-AD 907) was originally a high-ranking official in the Sui Dynasty, so the practice of planting peonies in the imperial garden was passed down. In particular, Empress Wu Zetian of Emperor Gaozong of the Tang Dynasty was very fond of peonies and planted them all over Luoyang (Liu, 2000). At that time in Luoyang, everyone from the upper class to the lower class began to plant peonies, view peonies, chant peonies, paint peonies, and appreciate peonies... People continued to integrate their thoughts and feelings into peonies, and the peony culture in Luoyang has been fully developed. In particular, a large number of peony poems emerged in the Tang Dynasty. The peony poems of these

famous poets were widely disseminated, which further improved the influence of Luoyang Peony across the country.

During the Song Dynasty (AD 961-AD 1127), Chinese society had been in a stable state for a long time. The commodity economy was developed, the scale of cities continued to expand, and the cultural life of citizens was rich, which promoted the improvement of peony cultivation technology and the expansion of cultivation scale. Peonies began to move out of royal gardens and enter into the homes of ordinary families, becoming a flower that everyone could appreciate. The development of peonies in Luoyang entered its heyday. During this period, a festive flower-appreciating custom activity - the "Ten Thousand Flowers Fair" appeared in Luoyang (Li, 1998). During the "Ten Thousand Flowers Fair", people appreciate peonies during the day and go to the flower market to buy peonies and watch the peony lantern display at night, which is the beginning of the custom of appreciating flowers and watching lanterns in contemporary Peony Cultural Festival in Luoyang.

During the Yuan, Ming and Qing Dynasties (AD 1271-AD 1912), political and economic status in Luoyang declined, peony customs tended to weaken, and the center of peony cultivation in China began to shift from Luoyang. In the early period of the New China (1913-1945 AD), Luoyang peony custom almost interrupted due to social unrest. After the founding of the New China (after 1945 AD), the society and politics were stable and the people lived and worked in peace and contentment. The Luoyang government began to delve into scientific research on peonies, introduced new varieties of peonies, expanded the planting area, and Luoyang peony cultural customs began to recover. It can be seen that the rise and fall of peonies is closely related to the rise and fall of countries and cities.

With the reform and opening up, the Luoyang government began to hold the first "Peony Flower Fair in Luoyang" in 1983. The Peony Fair was selected as a National Intangible Cultural Heritage Project (category: folk custom) in 2008. It was hosted by the Henan Provincial Government in 2001 and renamed "Luoyang Peony Festival in Henan". In 2011, it was upgraded to a national festival and renamed "Peony Cultural Festival in Luoyang, China", which is one of the "Four Famous Festivals in China".

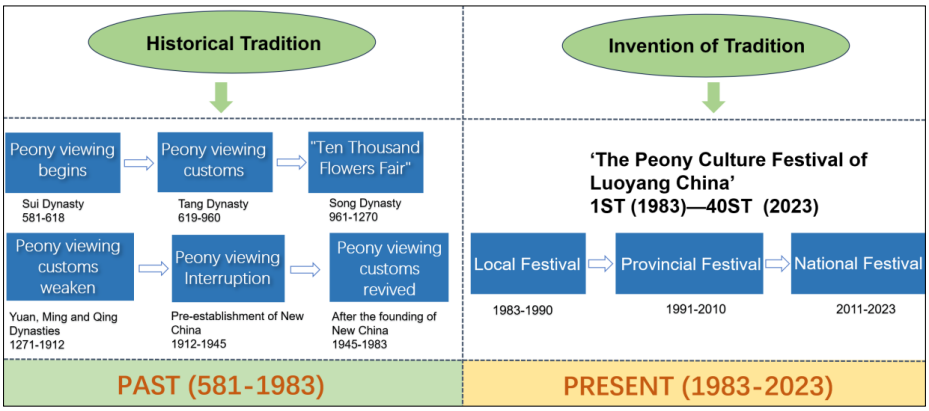

Figure 3 History and Changes of Peony Culture Festival in Luoyang, China
Source: Produced by author, 2023

1.2 Due to the requirement of time, peony cultural tradition in Luoyang was invented

(1) The decisive effect of economic foundation

As a folk culture, festivals belong to the superstructure and are bound to be determined by the economic foundation, that is, what kind of economic foundation there is, what kind of cultural form is compatible with it, and the traditions that are compatible with it will be inherited, while those that cannot be adapted will slowly change or disappear (Rigsby, 2016). Determined by the national economic form in different periods, the Luoyang Peony Festival has gradually transformed from agricultural economic activities in ancient China to modern planned economic activities to modern market economic activities. It can be seen that the economic foundation connoted with the development of social productivity is the social background and the key internal cause that promotes the change of connotation and extension of the Peony Cultural Festival in Luoyang. In the early 1980s, as local economic development became more vigorous, the Luoyang government noticed the strong symbiosis between tourism, culture, and festivals, brought together urban space and peony cultural resources and other elements at the fastest speed, and attracted people's attention using the "explosive" Peony Festival with numerous connotations and expressions such as entertainment, social interaction, sharing and revelry, hoping to provide Luoyang with an excellent opportunity to develop the market through mass gathering.

(2) Decision-making and promotion by officials and elites

In 1959, Premier Zhou Enlai visited Luoyang and made work instructions: peonies should be vigorously planted in Luoyang City to promote the development of peonies. In 1960, Chairman Liu Shaoqi came to Luoyang for inspection work. He praised the cultivation of peonies as a "beautiful cause." Under the care of the leaders of the Party Central Committee, Luoyang Peony has been rapidly restored and developed. Another important turning point was that Zhao Puchu, the president of the Chinese Buddhist Association, visited Luoyang and wrote the inscription in Xiyuan Park in 1979: "Luoyang Peony is peerless in the world". Zhao Puchu's influence and inscription were very persuasive and greatly promoted the holding of the Peony Cultural Festival in Luoyang. In 1979, the Peony History Society was established in Luoyang. Researchers found that Luoyang Peony had a great influence in ancient China. Luoyang cultural people proposed to hold a peony festival to recreate the historical spectacle of peony viewing in Luoyang (Zhang, 2007). The officials and national elites play the role of the national mainstream discourse and usually have the right to speak. Affected by the decision-making and organizational factors of the officials and elites in Luoyang, the city of Luoyang is quietly changing because of Peony.

(3) The influence and restriction of foreign culture

In 1981, Luoyang established a friendly city with Okayama, Japan. Through this exchange, Luoyang people learned that Japan holds a Cherry Blossom Festival that has excellent economic and social benefits every year. Luoyang people began to think about the potential value of peonies around them. In 1964, it began to hold the "Zigong Lantern Festival “in Chongqing, China, which was very famous in China at that time, attracting tourists from all over the country to watch it and bringing huge economic benefits to Chongqing. In addition, in the early 1980s, there was a craze for selecting "city flowers" all over the world. Chinese cities such as Beijing, Shanghai, Guangzhou, and Kunming successively selected their city flowers. Okayama in Japan, Tours in France, etc. that have established friendly relations with Luoyang City also have their city flowers, which seem like a city card for a time, highlighting the unique charm of a city. Luoyang has had the custom of holding peony events since ancient

times, and the deep influence of foreign culture has accelerated the breeding of the contemporary Peony Culture Festival in Luoyang.

(4) Recognition and promotion of Luoyang people

Peony is large in shape and beautiful in color, with high aesthetic value, and is endowed with rich cultural implications by the Luoyang people. The flowers contain culture and embody the moral character and character of the Luoyang people, which gives people the courage to overcome difficulties, and peony has long been a part of daily life in Luoyang. In the context of economic globalization, places often lose their unique significance and become places that have stripped away their cultural significance and served the economy. Standardization and commercialization have weakened the characteristics and diversity of regional culture, and the urban crisis of convergence has emerged (Yang, 2021). Luoyang Peony Festival was greatly promoted by locals who feared collective amnesia, and new immigrants who experienced anxiety as they assimilated into the local culture. The people are not only the inheritors of traditions but also the creators and enjoyers of inventions. If Luoyang peony culture is the blood and DNA of the Peony Cultural Festival, Luoyang people are the skeletal support of the Peony Cultural Festival.

1.3 "Traditions" are reinventions that conform to the development requirements of the times

Why was tradition invented? This question includes two aspects: One is why tradition was invented. This is the motivation and reason for seeking changes in the Peony Cultural Festival; the other is how was the tradition invented. This is the specific process of seeking changes in the Peony Cultural Festival (Graburn, 2008). From the 1st "Luoyang Peony Festival" in 1983 to the 40th "Peony Culture Festival in Luoyang, China" in 2023, the Luoyang peony cultural tradition has the following inventions:

(1) Extend the festival holding time

The normal flowering period of peony is relatively short (usually 7-15 days). Luoyang people gradually extended the festival time of peony by artificially controlling the flowering period, expanding the planting area, and introducing foreign varieties and other peony cultivation wisdom. The initial duration of the Peony Culture Festival was 10 days, which was later adjusted to 15 days, and then extended to one month. Combined with the May Day holiday, it formed the characteristic "Golden Month of Peony Tourism" in Luoyang(Table 1).

Table1 Time Changes of Luoyang Peony Festival Source: Produced by author, 2023

Year	Session	Date of holding	Number of days
1983-2001	1st-19th Session	April 15 - April 25	10
2002-2004	The 20th-22nd session	April 10 - April 25	15
2005-2023	The 23rd-40th Session	April 5 - May 5	30

(2) Expand the radiation scope of festivals

Peony is widely planted in Luoyang, and there are more than 20 large-scale peony ornamental gardens in modern Luoyang City (Table 2). Peony planting in Luoyang has evolved from royal gardens to private gardens, paid gardens, open gardens, and then to public courtyards and city streets. Peony appreciation has gradually spread from the royal household to royal aristocrats, elites, and ordinary people. Luoyang has gradually become a veritable "Peony Plaza".

Table2 Summary Table of Peony Planting Areas in Luoyang Source: Produced by author, 2023

Year of construction	Name of Peony Garden	Attribute
587-1127	Xiyuan Peony Garden and Peony Garden in White Horse Temple	Royal
619-1912	Pingquan Villa, Guiren Garden, Wuqiao Villa, and Peony Garden in Linfang Hall Wei's Peony Garden, Tianwangyuan Garden, Li Shilang's Guiren Garden, etc.	Private
1955-2002	Luoyang Wangcheng Park, Luoyang National Peony Garden, Luoyang Shenzhou Peony Garden, Luoyang Peony Garden, Luoyang National Garden, etc.	Charge
1956-2018	Xiyuan Park, Luoyang International Peony Garden, Chinese National Garden, Xiaolangdi Peony Garden, Jiguandong Peony Garden, Baiyun Mountain Peony Garden, etc.	Open

(3) Enhance the level of the festival and its objectives

Luoyang Peony Festival has experienced three leap-forward developments, from a local-level festival to a provincial-level festival and then to a national-level festival, with the influence of radiating the world, and festival management has gradually become institutionalized, standardized and scientific.

Stage 1.0: Traditional folk festivals. The first "Luoyang Peony Fair" from 1983 to the 8th in 1990 was hosted by the Luoyang Municipal Government and was a local-level festival. Its objective is to make friends with flowers, promote Luoyang and develop the economy. It is a traditional folk festival based on peony culture and folk activities such as peony and lantern viewing.

Stage 2.0: Modern characteristic festivals. The 9th "Luoyang Peony Festival in Henan" from 1991 to the 20th in 2001 was promoted to a provincial festival and sponsored by the Henan Provincial Government. The objective of the festival is to "set up a stage for flower fairs and perform economic, trade, tourism and opera", with a focus on enhancing urban economic growth. It is a comprehensive modern folk festival mainly consisting of exhibitions, cultural and sports activities, and economic and trade exchanges.

Stage 3.0: Special brand festival. The 21st Peony Cultural Festival in Luoyang, China from 2002 to the 40th in 2023 was jointly sponsored by the Ministry of Culture and the Henan Provincial Government and was upgraded to a national festival. The objective of the festival is to "put people first, take peony as the medium, culture as the soul, expand exchanges and cooperation, and promote scientific development", with a focus on the spiritual and cultural needs of the people. It integrates many cultural, artistic, commercial and other related content and activity sections to explore the characteristic brand festival mode.

(4) Enrich the content of festival activities

The Peony Cultural Festival in Luoyang is a folk festival that evolved from the custom of flower appreciation. The festival has no fixed rituals and processes and is somewhat arbitrary. However, during the festival every year, the organizers will hold various large-scale activities to create a grand, warm, and carnival atmosphere(Figure 4). In the early stages of the festival, the activities mainly included flower viewing, lantern viewing, and sightseeing. The number of activities was limited and the form was single, making it difficult to create a climax to the Flower Fair. Since the third session of the China-Foreign Economic and Technological Fair, the economic value of the festival has become prominent. After being hosted by the Henan Provincial Government, the content of the activities has become more colorful, mainly including folk activities, economic and trade activities, cultural and sports activities, and tourism activities, which is convenient for participation in the activity form. After 2010, under the guidance and leadership of the Ministry of Culture, the festival activities were divided into main activities and special activities, focusing on in-depth exploration of Luoyang's history and peony cultural connotations. During this period, modern activities such as high-level economic and trade, exhibition exchanges, achievement sharing, talent exchange forums, and sports competitions were held, highlighting the entertainment, branding, and international significance of festivals.

Figure 4 Event Photos of the Peony Culture Festival in Luoyang, China
Source: Luoyang Daily, 2022

2. Peony Cultural Festival in Luoyang promotes the urban revitalization of Luoyang

2.1 Stimulating effect on Luoyang's economic development

According to statistics from relevant departments, the relation between modern urban festivals and social economy is 1:9, that is, every RMB1 Yuan of income from festival activities will bring RMB 9 Yuan of linkage value to related industries in society (Zhang, 2016). Peony Cultural Festival has effectively promoted the development of culture, commerce, accommodation, catering, entertainment, transportation, logistics and other related industries in Luoyang and surrounding areas, achieving common prosperity. Based on the data report released by the Luoyang Government Website after the closing of an annual festival, the author sorted out the number of tourists and total tourism revenue in Luoyang during the festival from 1983 to 2023 and drew a trend chart (Figure 5). Except for the impact of SARS in 2003 and COVID-19 in 2020 and 2022, the numbers of tourists and total tourism revenue have continued to increase over the past 40 years.

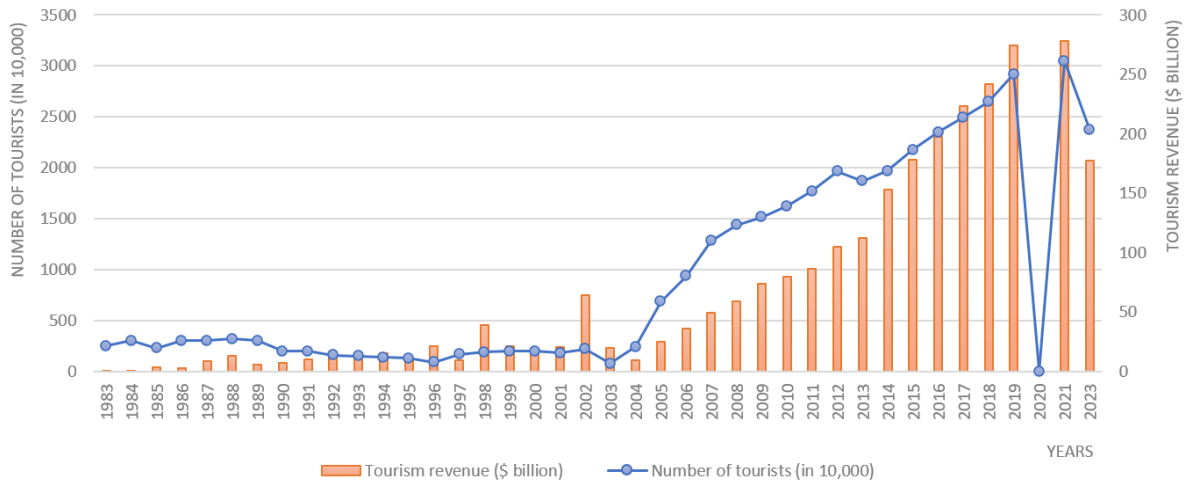

Figure 5 Statistics of the Number of Visitors and Total Tourism Revenue of Previous Peony Cultural Festivals in Luoyang
Source: Produced by author, 2023

From 1983 to 2004, the Peony Festival was hosted by Luoyang City and Henan Provincial Governments, and the market operation and publicity were not high. As can be seen from Table 3, the number of visitors remained at 2 million, and the total tourism revenue was about RMB 1-2 billion Yuan, both of which are relatively stable. After 2005, the operation mode of the festival was changed to "government-led, corporate financing, and community participation." Market-oriented operations have become increasingly mature, reception volume has surged, and tourism revenue has continued to increase. By 2023, the number of tourists reached 23.6905 million, and the total tourism revenue was RMB 17.713 billion Yuan. The total number of visitors to previous Peony Cultural Festivals reached 352.28 million, and the total tourism revenue reached RMB 250.2 billion Yuan, making us realize that the boundaries between culture and economy are broken through peony festivals, and the economic growth of the whole city has been driven.

2.2 Promotion effect on urban social culture

By holding the Peony Cultural Festival, Luoyang not only reaps economic effects, but also reaps other intangible effects such as social and cultural effects (Hunter, 2016). Guided by peony culture, the Luoyang government has deeply explored, sorted out and restored various cultural resources in Luoyang including nature, history, folk customs, and economy, which promoted the diversified development of local culture, laid the foundation for Luoyang's urban culture, and significantly improved Increase the popularity and reputation of the place.

Folk festivals is the abnormal episodes in daily life, but because of its sensational effect and carnival nature, it can easily arouse widespread participation and leave deep memories among people (Graburn, 1983). The holding of the Peony Cultural Festival in Luoyang has gained the understanding and support of the Luoyang people. Through the peony festival, participants can interact with the past, evoke people's dusty cultural memories and form new collective memories; it allows participants to interact with the present, which improves citizens' quality and enhances the cohesion and identity of citizens.

2.3 Improvement effect of urban environment

Improvement of urban "hard environment". To improve the city appearance of Luoyang and turn the festival into a "people's festival", the Luoyang government will carry out urban beautification, traffic management, social security, logistics supply and other improvement service projects before the Peony Cultural Festival is held every year. This series of urban construction projects is called the "Flow Fair Project", and the continuous "Flow Fair Project" has accelerated the pace of the construction of Luoyang's urban infrastructure, enhanced the quality of urban service, and improved the urban service function (Yang, 2021).

Improvement of the urban "soft environment". As the level of the Peony Cultural Festival has increased, the Luoyang government has implemented policies to benefit the people such as free admission to tourist attractions and strict control of the price increase of catering and accommodation, which has forced tourism enterprises to develop development concepts and improve service quality, further enhancing the sense of gain and happiness of the masses. Especially during the festival, high-level academic exchange conferences and professional forums are held to activate the urban cultural atmosphere and create a festive academic atmosphere, while well-known domestic and foreign experts and scholars in related fields can be hired to bring new urban renewal to urban construction, which will play an important role in promoting the entire urban civilization construction and the improvement of urban soft environment in Luoyang.

2.4 The Promotion effect on the Quality of citizens

The content of the Peony Cultural Festival in Luoyang is characterized by artistry, culture, science and technology. With the spread of the activity content, people will be exposed to a large number of new things and advanced ideas. People will enhance their horizons through the cultural atmosphere and cultivate their sentiments through artistic appreciation, which will gradually encourage them to abandon outdated concepts, backward consciousness and inappropriate behaviors, and pursue scientific and technological progress, innovation, unity and cooperation. With the improvement of the influence of in Luoyang, tourists from all over the world with different personal statuses, political systems, economic levels, religious beliefs, philosophical concepts and other backgrounds gather here, which improves the quantity and quality of urban talents. It promotes the cultivation of talents in conference management, reception services, security and other aspects, and some outstanding talents automatically and

spontaneously improve their literacy in language and international knowledge to become special talents for festivals.

2.5 Subsequent effects of festivals

The stimulating effect of the Luoyang Peony Cultural Festival on Luoyang City is not limited to the immediate effect created at that time, but is all-round and continuous, with alternate amplification and overall improvement (Zhang, 2006). By holding the Peony Cultural Festival in Luoyang, the people of Luoyang, have mastered a lot of information and tapped a lot of business opportunities; for the city of Luoyang, it has improved the local infrastructure, optimized the social environment, created a good investment environment, and created a group of potential investors. These subsequent effects cannot be immediately apparent, but will penetrate into all areas of Luoyang society as an invisible and lasting force, and can be highlighted through the accumulation of time. Therefore, we cannot ignore the sustainable and subsequent effects of holding modern folk festivals.

Conclusion

The research demonstrates that under the background of high urbanization, local government, cultural elite, and people in Luoyang used the distinctive regional, original, and practical Luoyang peony cultural tradition to reconstruct the Chinese Luoyang Peony Cultural Festival. The inheritance of this culture and the invention of festivals not only helped to improve the local identity and community cohesion of Luoyang people and promote the construction of urban culture, but also became an important platform for Luoyang's foreign exchanges and integration and a new path to promote urban economic development and realize urban renewal and cultural identity revitalization.

Different from the general analysis of the basic data and functions of folk festivals in the past, this paper takes Peony Cultural Festival in Luoyang as a case study and makes an exploratory study on the path of folk festivals to achieve urban sustainable development through the theory of "invention of tradition" and "urban revitalization". By this way, it expands the theoretical basis for classification research in these two fields, and a systematic and comprehensive investigation can enable the results of this study to fill the gap in this specific academic field and provide a research theoretical model for similar festivals.

Discussion

Taking the representative Luoyang Peony Cultural Festival in China as a case study, this study explores in depth how the "invented tradition" of the Luoyang Peony Cultural Festival was invented and changed, with the aim of deepening the understanding of the value of the Luoyang Peony Cultural Festival in the local society and historical time and space from the perspective of the cultural connotations of the Festival, so as to further enhance the understanding of the promotion of the urban renaissance of the Luoyang Peony Cultural Festival.

The study found that the development of the Luoyang Peony Cultural Festival has gone through three stages, from traditional folkloric flower-appreciation customs to local-level festivals to provincial-level festivals to the current international-level festivals, which is an "invention" of Luoyang's peony cultural traditions. This view is in line with Bai Zhilun (2018), who argues that the Luoyang people's custom of peony viewing has been passed down from generation to generation, and that the peony festivals that have developed as a result are an

important part of the folklore activities of the Luoyang people. With the development of the times and cultural changes, the peony-focused flower fairs have gradually evolved into a new folklore centered on peony culture, the "Luoyang Peony Cultural Festival".

The invention of the Luoyang Peony Cultural Tradition is in line with the requirements of the development of the times. Nowadays, the people of Luoyang are constantly enriching the development connotation of the Luoyang Peony Cultural Festival by prolonging the holding time of the festival, expanding the scope of the festival's radiance, upgrading the level of the festival and its objectives, and enriching the contents of the festival activities. Zhao Xiangyu (2014) analyzed the case of "Tujia Hand Pendulum Dance" and believed that the modern hand pendulum dance is an invented tradition, which is constructed on the basis of the traditional hand pendulum dance for recent purposes. In recent years, the Modern Hand Pendulum Dance has been introduced in various Tujia regions for the purpose of rebuilding Tujia culture and has been widely inherited. This view of Zhao Xiangyu has similarities with the view put forward by the researcher.

The contemporary Luoyang Peony Cultural Festival promotes the urban revitalization of Luoyang. Not only does it help to reshape the traditional customs and cultural space of the local community and make it an important symbol to maintain the historical memory and cultural identity of Luoyang people, but it also becomes an important means for the city to market its culture, develop its economy, highlight its personality, and build its self-identity. This view is consistent with Zhang Xiaomei's (2006) view that modern urban festivals have a pulling effect on urban development, of course, there are both positive and negative effects, but government organizers and local people should work together to transform the negative effects into positive ones.

Recommendations

Limitations of fieldwork and research suggestions. According to the author's statistics, the 40th Luoyang Peony Cultural Festival was held for 45 days, with more than 45 event locations, including 7 city districts: the old city district, Xigong district, Chanshui River Hui minority district, Jianxi district, Yanshi district, Mengjin district, and Luolong district. And 7 counties: Xin'an County, Luanchuan County, Song County, Ruyang County, Yiyang County, Luoning County, Yichuan County. The number of festivals reached 210, and it was difficult for the author to do both comprehensive and in-depth fieldwork due to the impact of time, manpower, and funding. There is still a lot of expandable research space in this study, and the next team-based fieldwork will be the author's focus to consider.

Lack of focus on diverse populations and samples.. The participating subjects of Luoyang Peony Cultural Festival involve the government, enterprises, media, tourists, residents and other subjects. The article pays more attention to the two subjects of organizers and tourists, while the other subjects are less involved and are not divided into organizers and tourists in a more detailed way. Consider focusing on more participating subjects of the festival, and carry out interdisciplinary cooperation among culture, folklore, and tourism, so as to gain a deeper understanding of the cultural connotation of the Luoyang Peony Cultural Festival.

References

Allen, J., Harris, R., Jago, L., Tantrai, A., Jonson, P., & D'Arcy, E. (2022). *Festival and special event management*. John Wiley & Sons.

Bai, Zhilun. (2019). *Luoyang Peony Cultural Festival in the Perspective of Intangible Cultural Heritage*. (Doctoral dissertation, China Academy of Art).

Bharucha, R. (1989). *Notes on the Invention of Tradition*. Economic and Political Weekly,1907-1914.

Graburn, N. (1983). *The anthropology of tourism*. Annals of tourism research.10, 9-33.

Hobsbawm, E., & Ranger, T. (Eds.). (2012). *The invention of tradition*. Cambridge University Press.

He Xiuli. (2022). I*nheritance and invention of the tradition of Confucius Ceremony in Qufu*. (Doctoral dissertation, Shandong Academy of Arts).

Jagiello, R., Heyes, C., & Whitehouse, H. (2022). *Tradition and invention: The bifocal stance theory of cultural evolution*. Behavioral and Brain Sciences, 45, e249.

Kim, C. W.,& Wang, H. F.(2009). *The Peony of Luoyang*. Shaanxi People's Fine Arts Publishing House.

Lin Xiaomin., Wang Shaoxian., & Chen Genqiang. (2017). *Chinese Peony Culture*. China Agricultural Press.

Liu Huiping., Huang Jingchun., Zhong Zongxian., Liu Xiaofeng., Xuan Bingshan. (2007). *Between "Tradition" and "Invention": Reflections on Contemporary Folk Culture Research*. Folk Culture Forum. 3 (1), 23.

Llopis-Amorós, M. P., Gil-Saura, I., Ruiz-Molina, M. E., & Fuentes-Blasco, M. (2019). *Social media communications and festival brand equity: Millennials vs Centennials*. Journal of Hospitality and Tourism Management, 40, 134-144.

Morgan M. (2008). *What makes a good festival? Understanding the event experience*. Event Management,10: 81-93.

Quinn, B. (2020). *Arts festivals and the city*. Culture-led urban regeneration, 85-101.

Rigsby, B. (2006). *Custom and tradition: Innovation and invention*. Macquarie LJ,6,113.

Tyne, J.L. (1951). *The Assumption in Tradition*. Thought: Fordham University Quarterly, 26 (4), 522-533.

The Mental Health Promotion Strategies for Undergraduate College Teachers in the New Era

Wen Yulan,
Nalinthip Pimklad and Krapan Sri-ngan
Buriram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 640427090016@bru.ac.th

****

Abstract

The goal of this study is strategies for promoting mental health of undergraduate college teachers in the new era. (1) The current situation of mental health of teachers in undergraduate colleges and universities in the new era, (2) Development of mental health promotion strategies for teachers in undergraduate colleges and universities in the new era, (3) Evaluation of mental health strategies for teachers in undergraduate colleges and universities in the new era. The sample is 409 teachers, who are composed of 67,397 teachers from 38 undergraduate colleges and universities in Guangxi, China. The Taro Yamane formula is used to determine the sample size with a 95% confidence level, and a multi-stage random sampling method is used to determine the sample size. Research tools include surveys addressing current conditions and expectations. Quantitative data analysis incorporates statistical indicators such as percentages, mean, standard deviation, and validity index, while qualitative research involves content analysis.

The research results are as follows: (1) The current status of mental health of teachers in undergraduate colleges in the new era is generally at a high level ($\overline{X}$ =3.54, SD=1.28). The current status is arranged in descending order as: psychological dimension, spiritual dimension, physical dimension and social dimension. The psychological dimension is considered to be the most pressing issue. (2) Propose BSP strategies for teachers' mental health promotion from the psychological dimension. (3) The evaluation of strategies is possible and useful. These results provide valuable opinions for the field of teacher mental health research and also provide reference for the formulation of mental health policies.

Keywords: New era; Undergraduate college instructors; Mental health management; Strategy

Introduction

General Secretary Xi Jinping (2017 : 10) proposed: "After long-term efforts, socialism with Chinese characteristics has entered a new era, which is a new historical direction for our country's development." The report clearly points out the need to enhance the ability to adapt to China's new era and social talents, Cultivate socialist successors for the new era. In order to adapt to the needs of the new era and the reform of education, teachers in undergraduate colleges are facing more and more challenges and pressures. Not only do they have to achieve excellence in teaching and scientific research, they also have to deal with various evaluations and assessments from the education department. These pressures may lead to physical and mental health problems among undergraduate faculty

* Received: March 22 2024; Revised: March 29 2024; Accepted: March 30 2024

Teachers' mental health affects the entire teaching team, and it also has an extremely important impact on students' development and the quality of education. Paying attention to teachers' mental health and creating a good institutional environment, policy environment, and social environment for teachers' mental health are issues that must be paid attention to in the context of education reform. Teachers' mental health is an important guarantee for teachers to complete work tasks and cope with pressure. , will have an impact on students.

Mental health means that people are physically and mentally healthy, have a good mental state, can control their emotions, and can adapt well to various social changes. This article divides mental health into four dimensions, namely physical dimension, psychological dimension, spiritual dimension and social dimension, and conducts a survey on the current status and expectations of teachers' mental health based on the four dimensions, and proposes new ideas from the psychological dimension. Strategies for promoting mental health of teachers in undergraduate colleges and universities of the times. This is conducive to incorporating school information into policies and plans to promote the mental health of members of organizations at all levels, implementing mental health promotion strategies for new era undergraduate college teachers, and creating systems to reduce mental health problems; at the same time, there are advantages and disadvantages to understanding the mental health of future practitioners Information, carry out effective operational planning, and provide teachers with mental health promotion strategies to promote teachers’ physical and mental health.

Research Objectives

1. The current situation of mental health of undergraduate college teachers in the new era.

2. The creation of strategies for promoting mental health of undergraduate college teachers in the new era

3. Evaluation of mental health promotion strategies for teachers in undergraduate colleges and universities in the new era.

Research Methodology

1. Research methods. The research on the mental health promotion strategies of teachers in undergraduate colleges in the new era is mainly divided into the following three stages: the first stage is the current situation of mental health of teachers in undergraduate colleges in the new era, the second stage is the development of mental health education promotion strategies for teachers in undergraduate colleges in the new era, and the Evaluation of mental health promotion strategies for teachers in undergraduate colleges and universities in the three stages of the new era.

2. Data collection. The method of collecting data is as follows: (1) The researcher asks to write a letter requesting permission to collect data, (2) The researcher distributes the questionnaire to the sample educational institutions and sets a return date for the questionnaire, (3) When the return date arrives, the researcher Collecting questionnaires, (4) If the questionnaire is not returned within the specified time, the researcher must follow up on his own to collect all questionnaires.

Research Conceptual framework

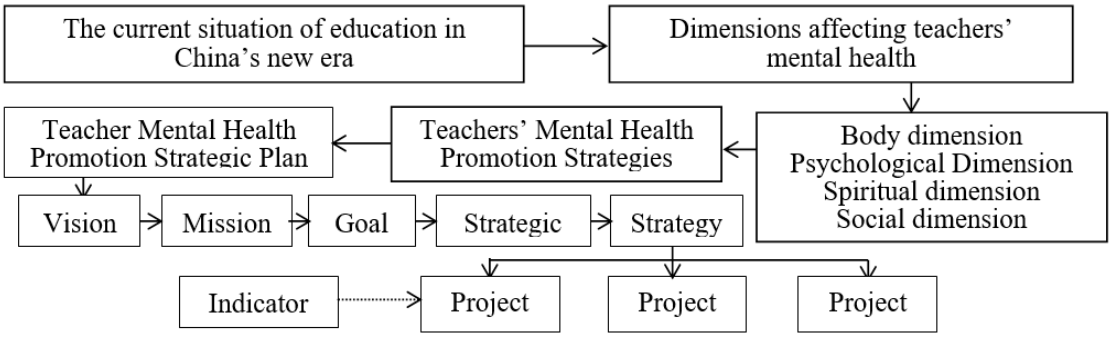

Figure 1 Conceptual framework
Source: Created by author

Research Scope

1. Population and sample. A total of 67,397 teachers came from 38 undergraduate colleges and universities in Guangxi, China. The Taro Yamane formula was used to determine the sample size with a 95% confidence level, and a multi-stage random sampling method was used to determine the sample size of 409 teachers.

2. Data analysis. Use the data from the second and third parts of the questionnaire to analyze the actual and expected situations of mental health promotion for undergraduate teachers in Guangxi universities. In the new era, China calculates the mean ($\overline{X}$), standard deviation (Standard Deviation), priority need index (Priority NeedIndex: PNI), and uses the calculation formula to adopt the modified priority need index (PNImodified) technology.

Research Findings

1.Research on the current situation of mental health of teachers in undergraduate colleges and universities in Guangxi, China in the new era found that teachers' mental health is at a high level. As shown in Table 1:

Table 1 Current status and expectations of mental health of teachers in undergraduate colleges and universities in Guangxi, China in the new era

Problem	Current Situation			Requirements			PNI	RANK
	$\overline{X}$	S.D.	level	$\overline{X}$	S.D.	level		
Body dimension	3.52	1.34	High	4.64	1.32	Highest	0.32	3
Psychological Dimension	3.59	1.28	High	4.80	1.09	Highest	0.35	1
Spiritual dimension	3.54	1.25	High	4.73	1.18	Highest	0.34	2
Social dimension	3.51	1.24	High	4.60	1.25	Highest	0.31	4
Total	3.54	1.28	High	4.70	1.21	Highest	0.33	-

From Table 1, the current state of mental health of undergraduate teachers from universities in Guangxi is overall at a high level ($\overline{X}$ =3.54,SD=1.28). When considering various aspects, it was found that the psychological dimension ($\overline{X}$ =3.59, SD=1.28) ranked first, followed by the spiritual dimension ($\overline{X}$ =3.54, SD= 1.25), the physical dimension ($\overline{X}$ =3.52, SD= 1.34) and the social dimension ($\overline{X}$ = 3.51, SD=1.24).

The priority of the desired state is arranged in descending order as follows: the first is the psychological dimension (PNI = 0.35), the second is the spiritual dimension (PNI = 0.34), the third is the physical dimension (PNI = 0.32), and the fourth is the social dimension (PNI= 0.31), indicating that among all dimensions, improving the state of the psychological dimension is considered the most urgent and needed, so the psychological dimension should be given priority in mental health management.

The researchers conducted a survey on the mental health status and needs of teachers in undergraduate colleges in Guangxi, China in the new era in 15 universities in 6 cities in Guangxi, and synthesized data through expert interviews. Research shows that the most urgent need to pay attention to teachers' mental health is the psychological dimension.

2. Create a new era of mental health promotion strategy for undergraduate teachers in Guangxi fround that Create a BSP strategy to promote teacher mental health.

Research shows that the mechanism of the outbreak of mental health problems at the psychological level includes three stages: the first stage, the alarm response stage. During this stage, the tolerance for psychological stress decreases and begins to manifest itself in personal interactions or self-defense mechanisms. The second stage, the resistance stage, is the stage of maximum adaptation, manifested as personal balance. If stress persists and protective mechanisms do not work, the person will enter the third stage, which is the outbreak. In order to prevent the outbreak of problems and solve them, a new era mental health management strategy for teachers in undergraduate colleges in Guangxi, China is hereby drafted. In the first stage, when resistance is lowered, the solution is to boost immunity. The second stage is the resistance stage. This stage faces mental health problems of the highest psychological dimension. Therefore, prevention and relief are needed. The last stage is the outbreak stage, which requires the help of experts or special experts. This is the origin of the BSP strategy, explained as follows:

BSP Strategy
(Enhancing psychological immunity: Stress management:
Professional help)

Vision:

Promote mental health from a psychological dimension. Good problem-solving skills can provide special support for teachers at undergraduate colleges in Guangxi, China, in the new era, allowing them to live healthier and happier lives.

Task:

(1) Promote the mental health of teachers in undergraduate colleges and universities in Guangxi from a psychological perspective;

(2) Enhance the ability of teachers in Guangxi undergraduate colleges and universities to deal with problems from a psychological perspective to solve problems that affect mental health;

(3) Provide help and support to Guangxi undergraduate college teachers from a psychological perspective to alleviate their mental health problems.

Core value:

"M E N T A L"

M Mind: Have a strong mind and be able to face and solve problems;

E Efficiency: Work pursues achievement and efficiency;

N Network : Build a support system and listen to different opinions with an open mind to achieve success and happiness.

T Teamwork: Teamwork based on shared love, understanding and forgiveness;

A Anticipate: Work expectations are based on a belief in success;

L Learning: Continuous learning to enrich knowledge, skills and experiences.

Target:

(1) Promote teachers in Guangxi undergraduate colleges and universities to become immune to mental health problems from a psychological perspective;

(2) Promote teachers in Guangxi undergraduate colleges and universities to appropriately solve mental health problems from a psychological perspective;

(3) Provide all aspects of professional support to teachers in Guangxi's undergraduate colleges and universities from a psychological perspective to reduce mental health problems.

Strategy:

(1) Provide psychological incentives for teachers in undergraduate colleges and universities in Guangxi;

(2) Enhance the ability of teachers in Guangxi undergraduate colleges and universities to deal with problems from a psychological perspective to solve problems that affect mental health;

(3) Improve the learning center, establish a support system, and provide professional psychological assistance from a psychological perspective.

Strategy 1: Boosting Psychological ImmunityBoosting Immunity

Provide psychological incentivesfor teachers in undergraduate colleges and universities in Guangxi (TFF: Tolerance, Faith, Prevention)

(1) Enhance psychological endurance. Able to withstand pressure and control emotions appropriately;

(2) Have firm belief and strong strength. Able to encourage yourself and accept encouragement from those around you;

(3) Improve the abilities of teachers in undergraduate colleges and universities in Guangxi from a psychological perspective to prevent mental health problems;

Strategy 2: Stress Management

Enhance the ability of teachers in Guangxi undergraduate colleges to deal with problems from the psychological dimension to solve problems that affect mental health (PR: response, mitigation)

(1) Deal with obstacles tactfully and constantly adjust yourself to adapt to new situations.

(2) Improve the mechanism to alleviate mental health problems from the psychological dimension.

Strategy 3: Professional Help Professional Help

Improve the learning center, establish a support system, and provide professional psychological assistance from the psychological dimension (ESN: expert assistance, special expert assistance, support system)

(1) Establish a learning center at work to reduce and prevent the mental health problems of Guangxi undergraduate college teachers from a psychological dimension;

(2) Establish a problem listening center to alleviate the mental health problems of teachers in Guangxi undergraduate colleges from a psychological dimension;

(3) From the psychological dimension, improve the mental health support system for teachers in undergraduate colleges and universities in Guangxi.

3. Evaluate the mental health promotion strategies of teachers in undergraduate colleges and universities in Guangxi, China in the new era found that the ESP strategy is feasible and effective.

Evaluating psychological mental health promotion strategies for undergraduate teachers from colleges in Guangxi, China, in the new era. By evaluating based on experts There will be an evaluation in 2 main points:

(1) The feasibility of a mental health promotion strategy for undergraduate teachers from colleges in Guangxi, China, in the new era.

(2) The usefulness of the mental health promotion strategy for undergraduate teachers from colleges in Guangxi, China in the modern era.

Strategies for managing the mental health dimensions of undergraduate teachers from colleges in Guangxi, China in the new era. Overall, it is at a high level.($\overline{X}$ =4.44,S.D.=0.48) In considering the first three orders, Setting the vision, mission, core values, goals, and managing mental health problems in the psychological dimension. ($\overline{X}$ =4.80,S.D.=0.45) is number one. The second is the BSP Model, strategy determination. and setting strategies under the strategy ($\overline{X}$ =4.60,S.D.=0.55) The third is Strategic map($\overline{X}$ =4.40,S.D.=0.55).

For the usefulness of the psychological mental health management strategy for undergraduate teachers from colleges in Guangxi. China in the modern era is overall at a high level. ($\overline{X}$ =4.42,S.D.=0.50) When considering the first three orders, it is found that the management of mental health problems in the psychological dimension ($\overline{X}$ =4.80,S.D.=0.45) is number one. The second is the BSP Model, setting the vision, mission, core values, goals, and setting strategies under the strategy($\overline{X}$ =4.60,S.D.=0.55) The third is strategic planning Project determination in Strategy 1 and project determination in Strategy 3 ($\overline{X}$ =4.40,S.D.=0.55).

Discussion

Discussion based on research findings The important points are as follows: This research is in response to the specific needs of the sample group. Analysis of mental health conditions and needs of teaching staff Bachelor's degree from college through a non-random survey. Consistent with the needs analysis process proposed by academics.

1.Psychological expectations have the highest priority. Elevating the state of the psychological dimension is considered the most urgent and needed. This shows that the gap between teachers' needs and reality is largest at the psychological level, so the psychological dimension should be given priority in mental health management. This echoes the research of experts and scholars. For example, Ma Xiting, Li Weihua, and Qin Rong used the "90-item Self-rating Symptom Scale (SCL-90)" to conduct a sample survey of teachers at a university in Beijing. The teachers' scores on each factor on the SCL-90 All are higher than the level of domestic normal people, and all have significant differences. This shows that the mental health level of college teachers is worse than the overall level of domestic normal people, and they

are one of the groups that may have a high incidence of mental health problems (Ma,Li & Qin,2011). After analyzing the four dimensions of the scale: life, work, self, and society, it was found that college teachers have both adaptability and development problems. This is related to the increasing requirements of colleges and universities for teachers' scientific research, management, and teaching in recent years. Colleges and universities have The pressure on teachers continues to increase, which reduces the performance level of college teachers' mental health qualities related to their developmental and adaptive problems (Yu, Jin & Zhang, 2010).

2.Psychological problems from the physical level. According to the analysis of survey data, headaches and inability to sleep are the issues that teachers are most concerned about in terms of their mental health and physical health. This echoes the research of experts and scholars. For example, Kamimura (2017) found that the better the mental health literacy among subjects, the better the physical and mental health. At the same time, research has found that social factors can also have a significant impact on mental health literacy. Social factors mainly involve whether one is developed or not and are positively related to the level of an individual's mental health literacy. The emergence of sub-health states, including physical weakness, sleepiness, and insomnia, make them face greater psychological pressure. Faced with the rapid development of today's technology, it is difficult to concentrate, their adaptability is reduced, their mental state is poor, their anxiety is high, and their self-adjustment ability is poor (Bo,2012).Bao Wei (Bao, Xie & Wang, 2021)'s survey and research on teachers in a "double first-class" construction university shows that the overall physical health status of university teachers is not optimistic, and shows a serious trend year by year; teaching, scientific research, departments Occupational load has significant effects on the detection rate of physiological diseases among college teachers to varying degrees. In particular, it has a greater impact on Mesozoic teachers and female teachers. Many college teachers are in a sub-health state and exhibit psychological problems such as anxiety, depression, and sleep disorders to varying degrees.

3. Psychological problems from a psychological level. According to the analysis of survey data, feeling stressed and experiencing high mood swings are the issues that teachers are most concerned about in terms of their mental health. This echoes the research of experts and scholars. For example, Japanese psychologist Nobuo Nakanishi proposed that mental health problems prevent many teachers from continuing to engage in education. Japan has many statistical reports on related aspects. The main problems that trouble teachers include depression and neurosis. Frequent dizziness, palpitation and anxiety (Gao,1999).Sensitive, stubborn, restive, and lacking in interpersonal communication skills, the psychological pressure brought about by the teaching profession. In the face of today's rapid technology, it is difficult to concentrate, adaptability is reduced, mental state is poor, anxiety is high, and self-adjustment ability is poor (B,2012)

4. Psychological problems from a spiritual level. According to the analysis of survey data, lack of confidence, lack of interest and enthusiasm, and negative self-view are the most concerning issues for teachers' mental health. This echoes the research of experts and scholars. For example, Lin Li (2021) believes that the teaching profession has the characteristics of long-term work, heavy workload, and strong repetition. These characteristics make the professional psychological load of college teachers aggravated and easy to Insomnia, fatigue, loss of interest in work and life, professional burnout, loss of work enthusiasm, and reduced self-efficacy occur. Bao Wei (Bao, Xie & Wang 2021) believes that many college teachers have lost their

original enthusiasm and interest in work, are exhausted from coping, and have developed professional burnout.

5. Psychological problems from the social level. According to the analysis of survey data, increased work tasks, family financial pressure, and interpersonal relationship management are the most concerning social aspects of teachers' mental health. This echoes the research of experts and scholars. For example, Yin Ping (Yin, Tao & Zheng, 2005) concluded that: heavy workload, school management and system, social factors and personal career development are the key factors for college teachers. When facing stress, we must actively recognize the main sources of stress, pool resources, and support social tools and other coping methods.Gu Bing (Gu & Deng, 2023) believes that the deepening of the reform of the college education system has brought about increased competition and pressure. Major colleges and universities have continued to increase their requirements for teachers, and college teachers are facing increasing challenges. The work pressure is reflected in all aspects of daily work such as teaching, scientific research, and postgraduate training. University management departments do not pay enough attention. When university teachers experience psychological discomfort, they rely more on their own guidance and self-regulation, but lack care from the organizational level; problems in family life, interpersonal communication and other aspects, especially for middle-aged teachers, are There are old people and young people. While completing their work, they also have to take on heavy housework, take care of elderly parents, and educate underage children. Especially in terms of children's education, when children cannot meet expectations for a while, it is easy to have problems. Anxiety, frustration. The deepening of the reform of the education system in colleges and universities and the intensified competition brought about by the continuous entry of young teachers have made interpersonal relationships more complicated and the psychological load on teachers has also increased.

The research results of this article show that the current situation and needs of 409 undergraduate college teachers in Guangxi, China were investigated from the physical, psychological, spiritual and social dimensions. The results show that the current mental health status of undergraduate college teachers in Guangxi in the new era is generally at a high level ($\overline{X}$ =3.52, S.D.=1.27), the current situation is arranged in descending order as psychological, spiritual, physical and social dimensions, with the psychological dimension considered to be the most pressing issue. The psychological problems existing in the four dimensions were analyzed, the BSP strategy was proposed from the psychological dimension, and the strategy was evaluated. Experts believe that the mental health strategy for teachers in Guangxi undergraduate colleges in China in the new era is feasible and useful. This is of great significance for improving teachers' well-being, optimizing the teaching staff, improving the quality of education, and promoting the all-round development of college students.

Recommendations

Based on the research results, the following recommendations are made:

1. Fully apply teachers'mental health promotion strategies (BSP strategies) to teacher management.It can be carried out gradually initially, such as Strategy 1,to enhance psychological immunity, which is the same as the education policy of incorporating patriotism into education. And some projects can be completed quickly, such as creating teacher mental health profiles that allow teachers to address problems before they arise.

2. In-depth interdisciplinary research on psychology and educational management. Psychology experts work closely with educational managers to increase research on teachers'psychology and combine teachers' teaching with students' relevant psychological research and training.

3. In-depth study of the physical, mental and social dimensions that affect teachers' mental health. It is recommended to study teachers' mental health management strategies from the physical, mental and social dimensions respectively, improve teachers' ability to deal with multi-dimensional psychological problems, promote their mental health, and make them live a healthy and happy life.

References

Bing, G., & Yong, D. (2023). Research on mental health issues of college teachers. *Journal of Higher Education*. 4 (4), 134-137.

Guoliang, Y., Dongxian, J., & Jianjun, Z. (2010). Research on the preparation and current state of teachers' mental health evaluation scale. *Psychological Development and Education*.

Kim, Y. S., Lee, H. Y., & Lee, M. H. (2017). Mental health literacy in Korean older adults: A cross-sectional survey. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*. 24 (07), 523-533.

Li, L. (2021). Research on mental health services for college teachers from the perspective of EAP. *Educational Observation*. 10 (44), 29 - 30.

Lihua, B. (2012a). Research on mental health problems and countermeasures of college teachers. *Education and Teaching Forum*. 8 (2),23 -25.

Lihua, B. (2012b). Research on mental health problems and countermeasures of college teachers. *Education and Teaching Forum*. 8 (2),23 -25.

Mingshu, G. (1999). *Teacher Psychology*. Beijing: People's Education Press. 127-129.

Ping, Y., Fangfang, T., & Yanfang, Z. (2005). Analysis of stress status of college teachers and its influencing factors. *Chinese Hospital Statistics*. 12 (4), 303-307.

Wei, B., Xiaoliang, X., & Weimin, W. (2021). Glass Building: The impact of occupational load on the health of college teachers. *Peking University Education Review*. (3), 21-40, 188-189.

Xi, J. (2017). *Decisive victory in building a moderately prosperous society in all respects and striving for the great victory of socialism with Chinese characteristics for a new era—In the first chapter of the Communist Party of China Report at the Nineteenth National Congress.* Beijing: People's Publishing House, 10.

Xiting, M., Weihua, L., & Rong, Q. (2011). Investigation and maintenance strategies of mental health status of college teachers. *Journal of Yunnan Administration Institute*. 4 (3), 170-173.

แนวทางการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

Guidelines on Solid Waste Management Policy Implementation in Local Administrative Organizations, Muang Loei District, Loei Province

ภูริพงษ์ รัตนานิคม,
ภาสกร ดอกจันทร์ และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Puripong Rattananikom,
Phasakorn Dokchan and Kampanart Wongwatthanaphong
Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: aoryuvadee@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ วิธีแบบขั้นตอน (Stepwise regression analysis) เชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ ทั้งด้านประสิทธิผลของนโยบาย และการได้รับรางวัลจังหวัดสะอาด โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติมากที่สุด คือ มาตรฐานของนโยบาย (Beta = 0.911) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Beta = 0.844) ค่า Adjusted R Square = 0.826 หรือ 82.60% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และ 3) ข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ ได้แก่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ สร้างการรับรู้ รณรงค์ประชาสัมพันธ์ การคัดแยกขยะมูลฝอย และสร้างมาตรการและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ปลายทางในชุมชนให้เกิดความสำเร็จอย่างแท้จริง

* วันที่รับบทความ : 20 ธันวาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 13 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 14 มกราคม 2567
Received: December 20 2023; Revised: January 13 2024; Accepted: January 14 2024

คำสำคัญ : แนวทาง; การบริหารจัดการขยะมูลฝอย; องค์กรปกครองส่วนถิ่นจังหวัดเลย

Abstract

The objectives of the research were to study the success of solid waste management policy implementation, to study the factors influencing the success of solid waste management policy implementation, and to study the recommendations on the implementation of solid waster management policies. The study was conducted through the mixed method research (MMR), the quantitative approach and the qualitative approach. The sample group was a total of 400 people, selected by Taro Yamane's sample size calculating formula. The research instrument used for data collection was the questionnaire. The statistics used for data analysis comprised the frequency distribution, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and the stepwise regression analysis. The in-depth interview was used to collect the qualitative data from fifteen key informants, purposively selected; the content analysis and the descriptive analytics were utilized.

The research findings were as follows : 1. The success of Solid Waste management policy implementation in terms of the policy effectiveness and the reward of clean province was found to be totally at a high level. 2. Factors influencing the success of Solid Waste management policy implementation were descendingly ordered as follows: the policy standard (Beta= 0.911), followed by the policy objective (Beta = 0. 844). The Adjust R Square was equal to 0.826 (82.6O%) with the statistically significant level of 0. 05. 3. The recommendations on the implementation of solid waste management policies comprised the promotion of solid waste management participation; the perception, campaign, and public relations of solid waste selection; and the measurement and support of solid waste management in the community to achieve in reality.

Keywords : Guideline; Solid Waste Management; Local Administrative Organization

บทนำ

นโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศเริ่มดำเนินการภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) : ซึ่งได้สิ้นสุดในปี2564 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเดือดร้อนและสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดรับกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินโยบายรัฐบาล พันธกรณีระหว่างประเทศ การควบคุมป้องกันการเกิดของเสียจากต่างประเทศ (Trans-boundary Movement of Wastes and Recyclables) รวมถึงสถานการณ์โรคระบาดใหม่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) โดยใช้หลักการจัดการสมัยใหม่ตามหลักสากลที่นานาอารยประเทศใช้บริหารจัดการขยะให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ

ชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) หลักการ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP: Polluter Pays Principles) การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการขยะ(Public Private Partnership) หลักการขยายขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR) และของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR) โดยแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2565 (กระทรวงมหาดไทย, 2566)

ประกอบกับการพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน เร่งแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อมเพื่อลดมลพิษที่เกิดจากการผลิตและการบริโภค พัฒนาระบบบริหารจัดการที่โปร่งใสเป็นธรรม ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นวงกว้างมากขึ้น ต้องเร่งเตรียมความพร้อมในลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยยุทธศาสตร์ที่ 4 เป้าหมายที่ 3 สร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ โดยให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ฟื้นฟูคุณภาพแหล่งน้ำ สำคัญของประเทศ และแก้ไขปัญหาวิกฤตหมอกควัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566)

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้กล่าวถึงการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นปัญหาสำคัญและสะสมมายาวนาน รัฐบาลถือว่าเป็นวาระแห่งชาติที่จะต้องแก้ไข จึงมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานที่จะต้องขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะในภาพรวมทั้งประเทศ เช่น เรื่องของการประกวดจังหวัดสะอาด การจัดกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการกำจัดขยะอิเล็กทรอนิกส์ ปัจจุบันประเทศไทยมีขยะอิเล็กทรอนิกส์ตกค้างเพื่อรอการกำจัดอยู่ในประเทศเรากว่า 5 แสนตัน และขยะครัวเรือนตกค้างกว่า 2 ล้านตัน โดยแนวทางการจัดการขยะ ให้ใช้หลัก 3 ชนิด คือ ใช้น้อย (Reduce) ใช้ซ้ำ (Reuse) และ นำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) สำหรับขยะจากครัวเรือนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำป้ายกำหนดสี เพื่อ แยกขยะจำนวน 4 ประเภท 1. สีเหลืองเป็นขยะรีไซเคิล 2. สีแดง เป็นขยะอันตราย 3. สีเขียว เป็นและ 4. สีน้ำเงิน เป็นขยะทั่วไป สำหรับขยะในพื้นที่สาธารณะให้องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นตั้งถังขยะเป็น สีคือ 1.ขยะรีไซเคิล สีเหลือง 2. ขยะทั่วไป/ ขยะอินทรีย์ โดยแนวทางในการจัดเก็บขยะและการกำจัดขยะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการโดยใช้วิธีให้เหมาะสม และให้กระทรวงหมดไหยและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นผู้กำกับดูแลตามกฎหมาย ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่างๆ เช่น ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การจัดทำระบบเก็บขนไม่มีประสิทธิภาพ ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและยังกำจัดไม่หมด รวมถึงการบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพและทั่วถึง ที่ผ่านมากระทรวงมหาดไทยได้แก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ต้นทาง กลางทางและปลายทาง โดยการขับเคลื่อนกระบวนการผ่านแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (กระทรวงมหาดไทย, 2566)

จังหวัดเลย ในฐานะที่เป็นจังหวัดหนึ่งซึ่งได้ดำเนินการเรื่องการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทยในการกำกับ ติดตาม เร่งรัดดำเนินการด้านบริหารการจัดการขยะมูลฝอย ในภาพรวมของพื้นที่ได้ผลดี โดยได้รับรางวัลจังหวัดสะอาด ระดับกลุ่มจังหวัด ขนาดกลาง ประจำปี 2562 2563 จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสนใจศึกษาแนวทางการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้แก้ปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนและลดปริมาณขยะ โดยให้ความสำคัญตั้งแต่ การจัดการ ณ ต้นทาง และส่งต่อการจัดการ ณ กลางทาง จนนำไปสู่ การจัดการ ณ ปลายทาง ซึ่งทุกกระบวนการในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย จะต้องเริ่มจากประชาชน ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ ในการตระหนัก และมีจิตสำนึกที่ไม่ทำให้ขยะมีมลพิษต่อสุขภาพ ต่อสิ่งแวดล้อม และลดภาวะโลกร้อน เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีร่วมกันอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยมีดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำนวน 119,968 คน และผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรในการวิจัย ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Taro Yamane (Yamane, 1973 อ้างใน เด่น ชะเนติยัง, 2533 : 52) โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) อย่างเป็นสัดส่วน ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 จากการคำนวณได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลักองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย และกลุ่มนักวิชาการหรือข้าราชการในเขตพื้นที่อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 6 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการสนับสนุนนโยบาย 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะองค์กร 20 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของนโยบาย 10 ข้อ

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ 10 ข้อ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีจากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและกำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือ

2. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเบื้องต้น เกี่ยวกับความชัดเจนของเนื้อหา ความครอบคลุมของวัตถุประสงค์ ความถูกต้องของภาษา ด้วยตัวผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

3. ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือโดยการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และทำการปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน

4. นำร่างแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 -1.00

5. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มบุคลากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาวิจัย จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขออนุญาตลงพื้นที่ชี้แจงทำความเข้าใจในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องและตรงกันก่อนการเก็บข้อมูล การเก็บข้อมูลมีดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1) ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ จากแหล่งข้อมูลเอกสารของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง โดยข้อมูลที่เก็บควรพิจารณาความถูกต้องและน่าเชื่อถือ

1.2) ใช้แบบสอบถาม สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ โดยการไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการวิจัย ซึ่งมีการนัดหมายไว้ล่วงหน้าและชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินการและสร้างความคุ้นเคย ความเป็นกันเองต่อกลุ่มตัวอย่างผู้ให้สอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับความเป็นจริงและถูกต้องมากที่สุด

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำท้องที่ นักวิชาการหรือข้าราชการในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ภายหลังจากได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงได้นำเอาข้อมูลมาเพื่อนำไปประมวลผลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ วิธีแบบขั้นตอน (Stepwise regression analysis) สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์นี้กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 ในด้านข้อมูลทั่วไป ข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ และวิธีการบริหารจัดการใช้เกณฑ์การแปลผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

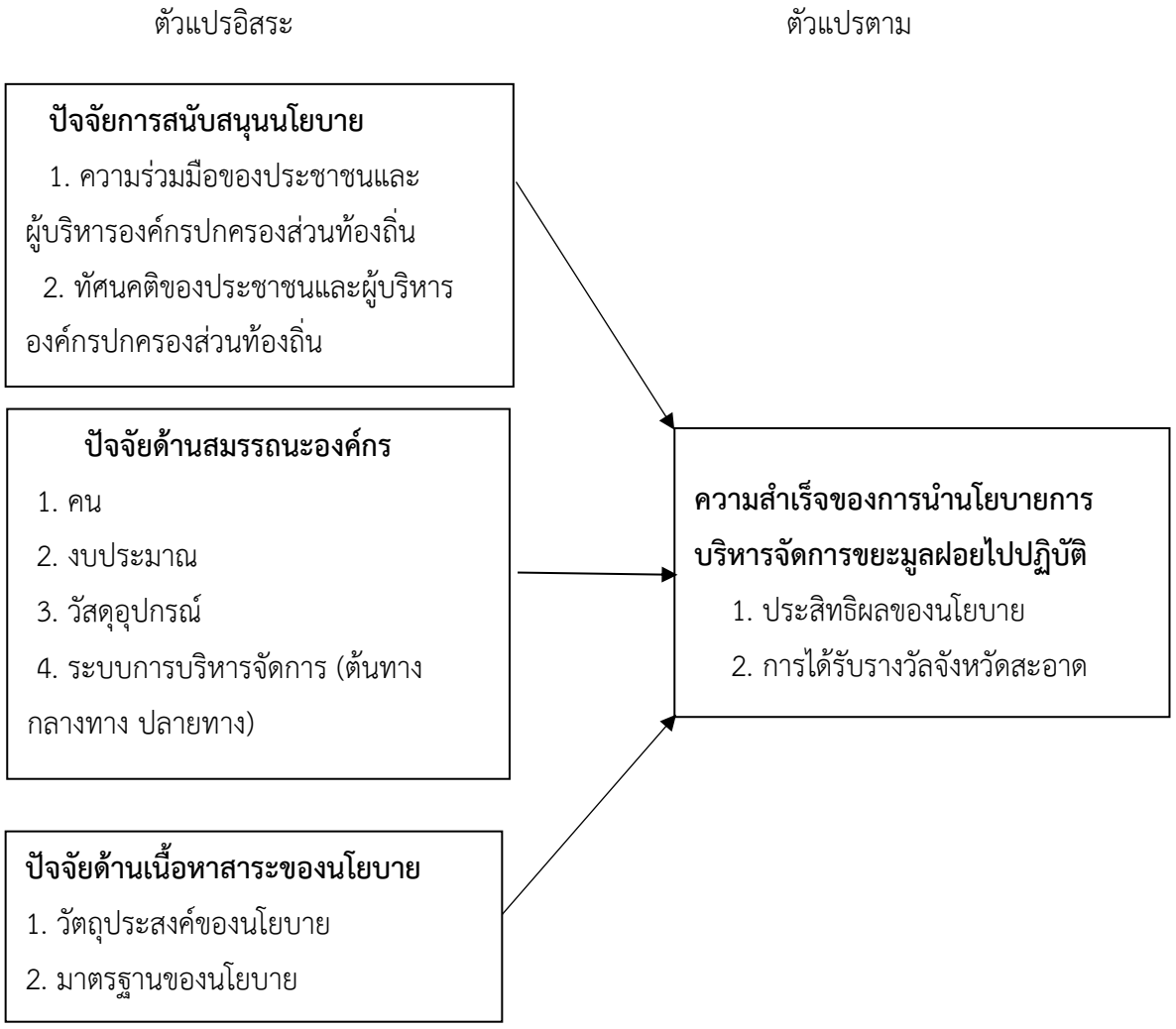
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน จะนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล หลังจากตรวจสอบความถูกต้องแล้ว จะนำมาแยกออกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็น และนำมาทำการตีความหมายจากข้อมูลที่ได้ ซึ่งทั้งหมดนั้นเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล (Content Analysis) เพื่อสรุปและนำไปเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในการทำการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารการจัดการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับขยะมูลฝอย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย กรณศึกษาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศสิงคโปร์ การถอดบทเรียนความสำเร็จจากการจัดการขยะของประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และไต้หวัน เพื่อนำมาสู่การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง แนวทางการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย มีดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

1.1 ปัจจัยการสนับสนุนความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ ผลจากตาราง 1

ตาราง 1 ปัจจัยการสนับสนุนความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ความร่วมมือของประชาชนและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.35	0.62	มาก
2. ทัศนคติของประชาชนและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.15	0.61	มาก
รวม	4.25	0.62	มาก

จากตาราง 1 ปัจจัยการสนับสนุนความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.25, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความร่วมมือของประชาชนและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{x}$=4.35, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ทัศนคติของประชาชนและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{x}$=4.15, S.D. = 0.61)

1.2 ปัจจัยด้านสมรรถนะขององค์กร ในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ ผลจากตาราง 2

ตาราง 2 ปัจจัยด้านสมรรถนะขององค์กร ในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านคน (Man)	4.05	0.66	มาก
2. ด้านงบประมาณ (Money)	4.18	0.58	มาก
3. ด้านทรัพยากรหรือวัสดุอุปกรณ์ (Material)	4.05	0.65	มาก
4. ด้านระบบการบริหารจัดการ (Management) ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง	4.23	0.53	มาก
รวม	**4.13**	**0.61**	**มาก**

จากตาราง 1 ปัจจัยด้านสมรรถนะขององค์กร ในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านระบบการบริหารจัดการ (Management) ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง ($\overline{X}$ =4.23, S.D. = 0.53) รองลงมา คือ ด้านงบประมาณ (Money) ($\overline{X}$ = 4.18, S.D. = 0.58) ด้านคน (Man) และด้านทรัพยากรหรือวัสดุอุปกรณ์ (Material) ($\overline{X}$ = 4.05, S.D. = 0.66, 0.65)

1.3 ปัจจัยด้านสาระของนโยบายในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ ผลจากตาราง 3

ตาราง 3 ปัจจัยด้านสาระของนโยบายในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ

ข้อความ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย	4.09	0.59	มาก
2. ด้านมาตรฐานของนโยบาย	4.05	0.57	มาก
รวม	**4.07**	**0.58**	**มาก**

จากตาราง 3 ปัจจัยด้านสาระของนโยบายในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.07, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย ($\overline{X}$ =4.09, S.D. = 0.59) รองลงมา คือ ด้านมาตรฐานของนโยบาย ($\overline{X}$ =4.05, S.D. = 0.57)

1.4 ผลการศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ ผลจากตาราง 4

ตาราง 4 ความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ

ข้อความ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านประสิทธิผลของนโยบาย	3.91	0.64	มาก
2. ด้านการได้รับรางวัลจังหวัดสะอาด	4.05	0.62	มาก
รวม	**3.98**	**0.63**	**มาก**

จากตาราง 4 ความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.98, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการได้รับรางวัลจังหวัดสะอาด ($\overline{X}$ =4.05, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ด้านประสิทธิผลของนโยบาย ($\overline{X}$ = 3.91, S.D. = 0.64)

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย ทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยการสนับสนุนนโยบาย ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านความร่วมมือของประชาชนและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปัจจัยด้านทัศนคติของประชาชนและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ ทั้งด้านประสิทธิผลของนโยบาย และการได้รับรางวัลจังหวัดสะอาด ได้ค่า Adjusted R Square = 0.832 หรือ 83.20% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัย การสนับสนุนนโยบายที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านทัศนคติของประชาชนและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Beta = 0.921) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านความร่วมมือของประชาชนและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Beta = 0.797)

2. ปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านคนปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ และปัจจัยด้านระบบการบริหารจัดการ (ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง) ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ ทั้งด้านประสิทธิผลของนโยบาย และการได้รับรางวัลจังหวัดสะอาด ได้ค่า Adjusted R Square = 0.783 หรือ 78.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กรที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านคน (Beta = 0.855) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ (Beta = 0.759) ปัจจัยด้านงบประมาณ (Beta = 0.753) และปัจจัยด้านระบบการบริหารจัดการ (ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง) (Beta = 0.709)

3. ปัจจัยด้านเนื้อหาสาระของนโยบาย ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านความร่วมมือของประชาชนและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปัจจัยด้านทัศนคติของประชาชนและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ ทั้งด้านประสิทธิผลของนโยบาย และการได้รับรางวัลจังหวัดสะอาด ได้ค่า Adjusted R Square = 0.826 หรือ 82.60% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยด้านเนื้อหาสาระของนโยบายที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำ

นโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติมากที่สุด คือ มาตรฐานของนโยบาย (Beta = 0.911) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Beta = 0.844)

3. ข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ พบว่า ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ โดยประชาชนควรมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย การสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความร่วมมือในการมีส่วนร่วม สร้างการรับรู้ รณรงค์ประชาสัมพันธ์การคัดแยกขยะมูลฝอย สร้างมาตรการและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนให้เกิดความสำเร็จ โดยให้ความสำคัญตั้งแต่ การจัดการ ณ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ดังนี้

1. การจัดการ ณ ต้นทาง ที่มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco Design) การผลิต และการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมการกำหนดหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง

2. การจัดการ ณ กลางทาง ที่มีส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค โดยการใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเลือกใช้สินค้าและบรรจุภัณฑ์ ที่สามารถใช้ซ้ำและเรียกคืนกลับไปรีไซเคิลโดยผู้ประกอบการ การลดหรืองดใช้บรรจุภัณฑ์ที่ก่อภาระต่อสิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material Recovery) และพลังงาน (Energy Recovery) ทำให้เหลือขยะที่ต้องกำจัด (Final Disposal) ให้น้อยที่สุด

3. การจัดการ ณ ปลายทาง ที่มีการใช้แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยผสมผสาน (Integrated Solid Waste Management) ตามที่กำหนดไว้ในการจัดลำดับความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ โดยจัดให้มีระบบคัดแยกและนำกลับคืนวัสดุรีไซเคิล ระบบกำจัดแบบผสมผสานโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ก่อนการฝังกลบขั้นสุดท้าย เช่น การเผาเพื่อผลิตพลังงาน และการหมักปุ๋ยเพื่อให้เหลือขยะที่ต้องฝังกลบให้น้อยที่สุด โดยในทุกกระบวนการในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย จะต้องเริ่มจากประชาชน ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ ในการตระหนัก และมีจิตสำนึกที่ไม่ทำให้ขยะมีมลพิษต่อสุขภาพ ต่อสิ่งแวดล้อม และลดภาวะโลกร้อน เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีร่วมกันอย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่นำเสนอตามประเด็น วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอในการอภิปรายผลดังนี้

1. ระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

1.1 ปัจจัยการสนับสนุนความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ พบว่า ความร่วมมือของประชาชนและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และทัศนคติของประชาชนและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤนาท ยืนยง และพิชชานาถ เงินดีเจริญ (2565 : 279-297) ได้รศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของตำบลสำพะเนียง อำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ รุ้งกานต์ พลายแก้ว และประภัสสร อักษรพันธ์ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเทศบาลตำบล บ้านนา อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเทศบาลตำบลบ้านนา จัดทำเป็นโครงการบริหารพฤติกรรมการจัดการขยะจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมในเขตเทศบาลตำบลบ้านนา เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยด้วยการจัดการที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ มีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ 1) การประเมินสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอย 2)การวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย 3) การปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย และ 4) การติดตามผลการจัดการขยะมูลฝอย

1.2 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะขององค์กร ในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ พบว่า สมรรถนะขององค์กร ด้านคน (Man) ด้านงบประมาณ (Money) ด้านทรัพยากรหรือวัสดุอุปกรณ์(Material) ด้านระบบการบริหารจัดการ (Management) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับยาซีน มูหมัดอาลี และคณะ (2566 : 44-57) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยตามหลัก 3R พื้นที่กลุ่มกรุงธนใต้ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น การขาดจิตสำนึก งบประมาณ เจ้าหน้าที่ และวัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ หน่วยงานไม่เข้าใจในนโยบาย การไม่ให้ความร่วมมือ บังคับใช้กฎหมายไม่จริงจัง ขาดการบริหารจัดการที่ดี ประชาชนขาดความรู้ ขาดมาตรการจูงใจ และ 3) การพัฒนาประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยตามหลัก 3R พื้นที่กลุ่มกรุงธนใต้ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างแรงจูงใจและปลูกจิตสำนึก ปรับปรุงระบบงานเก็บขนให้เป็นระบบ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การผลักดันกฎหมายบังคับใช้กับธุรกิจ การบังคับใช้กฎหมายกับผู้ที่กระทำความผิด ควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์เจ้าหน้าที่ และงบประมาณให้เหมาะสม ปรับปรุงระบบการจ่ายค่าธรรมเนียมให้เป็นออนไลน์ และส่งเสริมให้เกิดการสร้างรายได้จากขยะ

1.3 ผลการวิเคราะห์สาระของนโยบายในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ พบว่า ด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย และด้านมาตรฐานของนโยบายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องภูษิต แจ่มศรี และอนุรัตน์ อนันทนาธร (2566 : 123-139) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหา ข้อจำกัด และแนวทางการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลขนาดใหญ่ในเขตพื้นที่อุตสาหกรรมภาคตะวันออกของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า แนวทางในการพัฒนาในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลขนาดใหญ่ในเขตพื้นที่อุตสาหกรรมภาคตะวันออกของประเทศไทย มี 4ประเด็น ได้แก่ การยกระดับนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการขยะมูลฝอย การพัฒนาความพร้อมของทรัพยากรทางการบริหารจัดการ สร้างความตระหนักคิดและการบูรณาการการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของคนทุกภาคส่วนและพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ และกฎหมาย

1.4. ผลการศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ พบว่า ด้านประสิทธิผลของนโยบาย และด้านการได้รับรางวัลจังหวัดสะอาดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับสิทธิพร เขาอุ่นและคณะ (2564 : 181-191) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารจัดการขยะชุมชนฐานราก: องค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า 1) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะชุมชนฐานราก ประกอบด้วย (1) การแปลงนโยบายจังหวัดสะอาดไปปฏิบัติ ในระดับหมู่บ้าน ตั้งคณะทำงาน “หมู่บ้านสะอาด” (2) สร้างภาคีเครือข่ายแกนนำการบริหารจัดการขยะ บ้าน วัด โรงเรียน “บวร” (3) สร้างมาตรการทางสังคมสำนึกการเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกัน และ (4) ผู้นำชุมชนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนิน กิจกรรมลดขยะในครัวเรือน 2) ด้านการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการบริหารจัดการขยะชุมชนฐานราก

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ ทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยการสนับสนุนนโยบาย 2) ปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร และ 3) ปัจจัยด้านเนื้อหาสาระของนโยบาย พบว่า ปัจจัยที่มีค่ามากที่สุด คือ ปัจจัยด้านเนื้อหาสาระของนโยบายทั้ง 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านความร่วมมือของประชาชนและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปัจจัยด้านทัศนคติของประชาชนและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ ทั้งด้านประสิทธิผลของนโยบาย และการได้รับรางวัลจังหวัดสะอาด ได้ค่า Adjusted R Square = 0.826 หรือ 82.60% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยด้านเนื้อหาสาระของนโยบายที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติมากที่สุด คือ มาตรฐานของนโยบาย (Beta = 0.911) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Beta = 0.844) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนพดล โปธิตา และคณะ (2564 : 505-521) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยด้วยเตาเผาขยะชุมชนขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า 1. ระดับการจัดการขยะมูลฝอยมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) มาตรฐานความปลอดภัย 2) เทคโนโลยีเตาเผาขยะ3) ระบบรองรับรวบรวม ขยะมูลฝอย 4) กระบวนการเตาเผาขยะมูล

ฝอย และ 5) ประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอย 2. อิทธิพลของมาตรฐาน คือ รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าไคว์-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 45.81 องศาอิสระเท่ากับ 39 และ RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.024

3. ข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ พบว่า ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ โดยประชาชนควรมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย การสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความร่วมมือในการมีส่วนร่วม สร้างการรับรู้ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์การคัดแยกขยะมูลฝอย สร้างมาตรการและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนให้เกิดความสำเร็จ โดยให้ความสำคัญตั้งแต่ การจัดการ ณ ต้นทาง ที่มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco Design) การผลิต และการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมการกำหนดหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องและส่งต่อการจัดการ ณ กลางทาง ที่มีส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคโดยการใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเลือกใช้สินค้าและบรรจุภัณฑ์ ที่สามารถใช้ซ้ำ และเรียกคืนกลับไปรีไซเคิลโดยผู้ประกอบการ การลดหรืองดใช้บรรจุภัณฑ์ที่ก่อภาระต่อสิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material Recovery) และพลังงาน (Energy Recovery) ทำให้เหลือขยะที่ต้องกำจัด (Final Disposal) ให้น้อยที่สุด จนนำไปสู่ การจัดการ ณ ปลายทาง ที่มีการใช้แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยผสมผสาน (Integrated Solid Waste Management) ตามที่กำหนดไว้ในการจัดลำดับความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ โดยจัดให้มีระบบคัดแยกและนำกลับคืนวัสดุรีไซเคิล ระบบกำจัดแบบผสมผสานโดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ ก่อนการฝังกลบขั้นสุดท้าย เช่น การเผาเพื่อผลิตพลังงาน และการหมักปุ๋ยเพื่อให้เหลือขยะที่ต้องฝังกลบให้น้อยที่สุด ซึ่งทุกกระบวนการในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย จะต้องเริ่มจากประชาชน ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ ในการตระหนัก และมีจิตสำนึกที่ไม่ทำให้ขยะมีมลพิษต่อสุขภาพ ต่อสิ่งแวดล้อม และลดภาวะโลกร้อน เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีร่วมกันอย่างยั่งยืน โดยสอดคล้องกับ Roadmap กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) และกระทรวงมหาดไทยก็ได้จัดทำ “แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน จังหวัดสะอาด ประจำปี พ.ศ.2561” ซึ่งมีสาระสำคัญในการดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 ระยะได้แก่ (1) ต้นทาง คือ การลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะ (2) กลางทาง คือ การจัดทำระบบเก็บและขนอย่างมีประสิทธิภาพ (3) ปลายทาง คือขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการภายใต้นโยบายหรือข้อกำหนดที่ให้ชุมชนถือปฏิบัติร่วมกันคือ “ขยะเกิดที่ไหนให้จัดการที่นั่นและทำทันที” จนเกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ตามแนวทาง 3 Rs คือ ใช้น้อย ใช้ซ้ำและนำกลับมาใช้ใหม่ หรือ (3Rs : Reduce reuse และ Recycle) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธยาพร อุ่นโรจน์ (2564 : 1-9) ที่ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการ

ขยะแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเวียงเทิง จังหวัดเชียงราย-พลิกวิกฤต เป็นโอกาส พบว่า กระบวนการที่ทำให้เกิดแนวปฏิบัติที่ดีเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย (1) ผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญ สนับสนุน และร่วมปฏิบัติได้ประกาศวิสัยทัศน์และนโยบาย เน้นการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม โดยเน้นคัดแยกขยะต้นทาง (2) เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ปลัดเทศบาลทำงานสอดรับสนับสนุนนโยบายผู้บริหาร สืบเนื่องจากความชัดเจนของนโยบายส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานได้ตอบรับนโยบายนำไปสู่แนวทางปฏิบัติที่ดี (3) จับมือเครือข่ายในพื้นที่ทำงานร่วมกัน มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน คือการจัดการขยะในพื้นที่อย่างยั่งยืน (4) จัดให้มีโครงการหรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการ ลด และคัดแยกขยะมูลฝอยจากต้นทางรวมถึงการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง (5) สร้างแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ (6) หน่วยงานสนับสนุน เครือข่าย สถาบันการศึกษา เอกชน ทำให้ขับเคลื่อนไปได้เร็ว และมีประสิทธิภาพ (7) การจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบครบถ้วน ทำงานโดยอิงอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลและคืนข้อมูลสู่ชมชน (8) นโยบายท้องถิ่นที่ชัดเจนพัฒนาต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเลย ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบและปลูกฝังจิตสำนึกตั้งแต่ระดับครัวเรือนจนถึงสังคมทุกระดับ โดยเฉพาะเรื่องการคัดแยกขยะที่ถูกวิธีตั้งแต่ต้นทาง รวมทั้งการให้ความรู้ต่อยอดเพื่อสร้างมูลค่าให้กับขยะ โดยใช้สังคมเป็นตัวนำผ่านกระบวนการความร่วมมือและดำเนินการร่วมกันจากทุกภาคส่วน

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเลย ควรมีการส่งเสริมหรือสร้างโอกาสให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างเต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำแนวทางการบริหารการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเลย เพื่อขยายไปยังพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ต่อไป

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ โดยเฉพาะปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่จะส่งผลกระทบในวงกว้าง คำถามคือจะทำอย่างไร ให้เกิดการบริหารจัดการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาวะที่ดีของประชาชน ปัจจัยด้านกฎหมาย ที่มีการกำหนดเป็นกฎหมาย ข้อปฏิบัติ และบทลงโทษที่ชัดเจนและเด็ดขาดในการปฏิบัติ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม ตัวอย่างประเทศญี่ปุ่น และประเทศสิงคโปร์ ที่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยจัดการขยะในขั้นสุดท้าย โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ควบคุมการเผาขยะให้มีความสม่ำเสมอ พร้อมทั้งตรวจจับสารพิษที่เจือปนมากับขยะก่อนนำเศษเถ้าที่ได้จากการเผานั้นไปถมเพื่อสร้างพื้นที่ใหม่ ใช้ผลิตกระแสไฟฟ้า หรือเพื่อสาธารณะประโยชน์ต่างๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย. (2566). *แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด”ประจำปี พ.ศ. 2566.* กรุงเทพมหานคร: สถาบันดำรงราชานุภาพ และกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย.

เด่น ชะเนติยัง. (2533). *การบริหารงานบุคคล.* กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

นฤนาท ยืนยง และ พิชชานาถ เงินดีเจริญ. (2565).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ขยะมูลฝอยของตำบลสำพะเนียง อำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา.*วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. 12 (2), 279-297.

นพดล โปธิตา และคณะ. (2564). ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยด้วยเตาเผาขยะชุมชนขนาดเล็ก. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ.* 6 (8), 505-521.

พัทธยาพร อุ่นโรจน์. (2564). แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย - พลิกวิกฤต เป็นโอกาส. *วารสารสิ่งแวดล้อม*. 25 (1), 1-9.

ภูษิต แจ่มศรี และอนุรัตน์ อนันทนาธร. (2566). ปัญหา ข้อจำกัด และแนวทางการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลขนาดใหญ่ในเขตพื้นที่อุตสาหกรรมภาคตะวันออกของประเทศไทย. *วารสารการเมือง การบริหารและกฎหมาย.* 15 (1), 123-139.

ยาซีน มูหมัดอาลี และคณะ. (2566). ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยตามหลัก 3R พื้นที่กลุ่มกรุงธนใต้ กรุงเทพมหานคร. *วารสาร มจร.หริภุญชัยปริทรรศน์.* 7 (1), 44-57.

รุ้งกานต์ พลายแก้ว และ ประภัสสร อักษรพันธ์. (2562). ผลของการจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเทศบาลตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 5 (2). 233-248.

สิทธิพร เขาอุ่น, กฤษณะ ดาราเรือง และสมเดช สิทธิพงศ์พิทยา. (2564). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารจัดการขยะชุมชนฐานราก: องค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 7 (2), 181-191.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570).* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

การใช้ระบบการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของเทศบาลตำบลหนองหว้า อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

The Adoption of Digital Technology in Application for and Granting Construction Permit of Nongwa Subdistrict Municipality in Kumpawapi district, Udon Thani

ธัญรัตน์ จันโทพลัง และ พัฒนพงศ์ โตภาคงาม
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Thanyarat Chanthopalang and Pattanapong Topark-ngam
Khon Kaen University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: ch_thanyarat@kkumail.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมในการนำระบบการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในเทศบาลตำบลหนองหว้า โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method Approach) กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบการขออนุญาตก่อสร้าง และประชาชนในเขตเทศบาลฯ จำนวน 226 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ร่วมกับแบบสอบถาม ร่วมกับแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของบุคลากรและของประชาชน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ One-way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรในเทศบาลฯ มีความเข้าใจต่อระบบการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับต่ำ แต่มีความคาดหวังต่อระบบการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากรอยู่ในระดับสูง ในขณะเดียวกัน ในกลุ่มประชาชนก็มี ความรู้ ความเข้าใจต่อการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชนอยู่ในระดับต่ำที่สุด ทักษะทางอินเทอร์เน็ตของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความคาดหวังต่อระบบการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชนอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความเข้าใจ ในระบบการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การขออนุญาตก่อสร้างต่างกัน ส่วนในกลุ่มบุคลากรพบว่า ไม่พบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจ

คำสำคัญ: การขออนุญาตก่อสร้าง; ระบบอิเล็กทรอนิกส์; ระบบศูนย์กลางบริการภาครัฐเพื่อภาคธุรกิจ; เทศบาลตำบลหนองหว้า

* วันที่รับบทความ : 27 ธันวาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 15 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 17 มกราคม 2567
Received: December 27 2023; Revised: January 15 2024; Accepted: January 17 2024

Abstract

This objective of this study was to study the readiness of electronic building permission system (EBPS) of Nongwa subdistrict municipality, Kumpawapi district, Udon Thani. This study is a mixed method approach. The sample were personnel relevance with (EBPS) and people live in Nongwa sub district municipality consisted of 226 people. The study instruments were questionnaire, knowledge test, the statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and ANOVA.

The research findings indicate that; residents have a low level understanding of the (EBPS), but high expectations for the (EBPS). At the same time, people's level knowledge of (EBPS) is the lowest among residents. The public is in the moderate level, but expectations for the (EBPS) are also high. Other factors related to the levels of knowledge and understanding of the (EBPS) include age, education and experience. Finally, there is no relationship between the independent variables and levels of understanding.

Keywords: Granting Construction Permit; Electronic System; Biz Portal; Nongwa Sub District in Municipality

บทนำ

การก่อสร้างอาคารทุกประเภทควรมีความมั่นคงแข็งแรง เพื่อความปลอดภัยต่อผู้อาศัยและผู้ใช้งาน รวมถึงเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามของบ้านเมือง จำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อควบคุมการก่อสร้างอาคารโดยเจ้าของอาคารต้องได้รับอนุญาตก่อสร้างจากหน่วยงานภาครัฐก่อน และในการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร ต้องยื่นขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น โดยยื่นคำขอพร้อมแนบเอกสารประกอบการขออนุญาต ตามแบบคำขอและเอกสารที่กำหนด electronic system ไว้ (กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2552)

การออกใบอนุญาตการก่อสร้าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการออกใบอนุญาตซึ่งมีขั้นตอน ทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง แบบบ้าน รายละเอียดการก่อสร้างที่ได้มาตรฐานมีสถาปนิกและวิศวกรเป็นผู้รับรองแบบ อาจเกิดความล่าช้าได้จากในส่วนเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นหรือของผู้ขออนุญาตที่เอกสารไม่สมบูรณ์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการจัดการภาครัฐ เรื่องอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ โดยมุ่งเน้นการให้บริการจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกกับประชาชน องค์กรธุรกิจ โดยการลดขั้นตอน ลดเอกสารประกอบ ลดระยะเวลา ลดการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐโดยตรง รวมถึงการเชื่อมต่อข้อมูลข้ามหน่วยงาน และการบริการเบ็ดเสร็จจบในหนึ่งวันโดยได้เปิดตัวระบบศูนย์กลางบริการภาครัฐเพื่อภาคธุรกิจ (Biz Portal) ซึ่งเป็นหน่วยข้อมูลกลางในการติดต่อขอเริ่มต้นประกอบธุรกิจ โดยการกรอกแบบฟอร์มและยื่นเอกสาร หลักฐานทางออนไลน์ได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยไม่ต้องไปติดต่อหน่วยงานภาครัฐด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561 : 64-71)

ในฐานะที่ผู้ศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานจึงต้องการศึกษาความพร้อมการใช้งานระบบการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง เคลื่อนย้ายอาคาร และการขอใบรับรองการก่อสร้างอิเล็กทรอนิกส์ด้วยระบบ Biz Portal โดยมุ่งหวังแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนหรือผู้ประกอบการเกี่ยวกับ จำนวนแบบฟอร์ม เอกสารหลักฐานที่มีหลายชุด และซ้ำซ้อน ทั้งส่วนของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ การเชื่อมโยงฐานข้อมูลและงานบริการร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการด้วยกัน ลดการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ ลดขั้นตอนการติดต่อขอรับบริการจากภาครัฐ เพื่อสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมในการนำระบบขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในเทศบาลตำบลหนองหว้า อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสัมพันธ์ต่อความพร้อมในการนำระบบขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในเทศบาลตำบลหนองหว้า อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นที่เทศบาลตำบลหนองหว้า อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี มีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ

ประชากร

1. บุคลากร ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลหนองหว้า อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
2. ประชาชน หมายถึง ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองหว้า อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 2,065 คน (เทศบาลตำบลหนองหว้า, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง บุคลากร ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจากข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และผู้ปฏิบัติงานในเทศบาล ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในสายงาน การบังคับบัญชา เกี่ยวกับการขออนุญาตก่อสร้าง ตั้งแต่ขั้นตอนแรกการรับเรื่องจนถึงขั้นตอนสุดท้ายคือการออกใบอนุญาตก่อสร้าง จำนวน 26 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประชาชน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการกำหนดคุณลักษณะของกลุ่มที่ต้องการศึกษาไว้ก่อน เมื่อพบลักษณะตามที่ต้องการจึงเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกจากเฉพาะผู้มาติดต่องานในส่วนสำนักงานกองช่าง จำนวน 200 คน

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำของงานวิจัยนี้ ตาม Neuman (2003) ที่ใช้กลุ่มตัวอย่าง 10-15% ของประชากร จำนวน 2,065 ครัวเรือน คือ 207 คน งานวิจัยนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 226 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

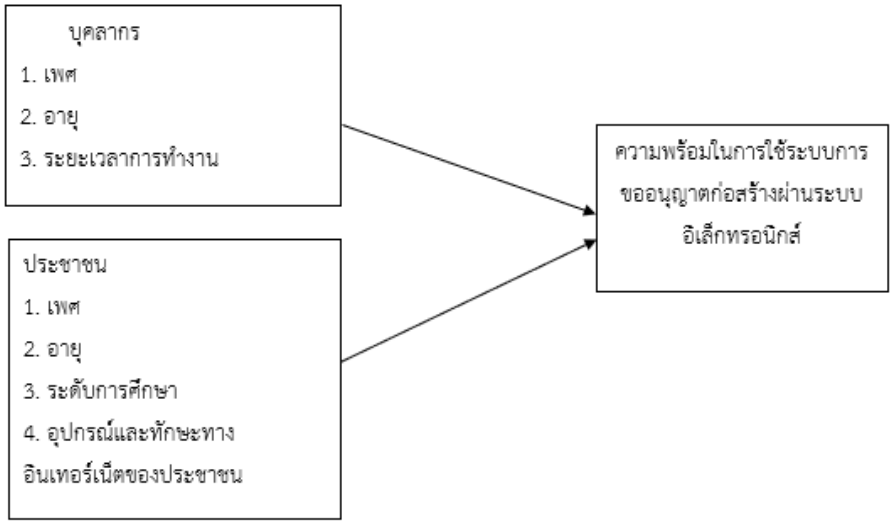
บุคลากรใช้แบบทดสอบความเข้าใจในระบบฯ แบบสอบถามความคาดหวังจากการให้บริการของบุคลากร ประชาชนใช้แบบทดสอบความรู้/ความเข้าใจของประชาชน แบบสอบถามอุปกรณ์และทักษะทางอินเทอร์เน็ตของประชาชน และความคาดหวังจากการให้บริการของประชาชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำมาประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสถิติ โดยใช้สถิติพรรณนาที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วย ค่าเฉลี่ย ด้วยสถิติ t-test และการวิเคราะความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยต้องการศึกษา ความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรและประชาชนว่า มีความรู้ความเข้าใจในระดับใด มีความคาดหวังอย่างไรบ้าง และปัจจัยส่วนบุคคลใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ ความเข้าใจ เพื่อวัดระดับความพร้อมในการนำระบบมาใช้ในเทศบาลฯ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

กลุ่มบุคลากร ส่วนมากเป็นเพศหญิง (53.9%) และเพศชาย (46.1%) ส่วนมากอายุ 31-40 ปี (53.9%) รองลงมา คือ อายุ 41-50 ปี (46.2%) ด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ส่วนมากมีการปฏิบัติงานมากกว่า 9 ปี (46.2%) ส่วนที่เหลือมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 1–8 ปี รวมกันคิดเป็น 53.8%

ความเข้าใจในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากร จำนวน 26 คน มีคะแนนเฉลี่ย 2.08 (S.D =1.20) ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนส่วนบุคคล กับความรู้ความเข้าใจ พบว่า ความเข้าใจในการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากรในด้านเพศ อายุ และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน (Sig > .05)

ความคาดหวังจากการให้บริการของบุคลากรต่อการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ความคาดหวังของบุคลากรในการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากร จำแนกตามเพศ อายุ และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน (Sig > .05) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความเข้าใจและความคาดหวังในการใช้ระบบ การขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากร (n = 26)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ร้อยละ	ความเข้าใจ		ความคาดหวัง	
		($\bar{x}$) (S.D.)	t / F (Sig)	($\bar{x}$) (S.D.)	t / F (Sig)
เพศ					
ชาย	46.2 (12)	2.42 (1.16)	(t = 1.362)	4.18 (0.47)	(t = 1.539)
หญิง	53.8 (14)	1.79 (1.19)	(Sig = .186)	3.88 (0.51)	(Sig = .137)
รวม	**100 (26)**	**2.08 (1.20)**		**4.02 (0.51)**	
อายุ					
31-40 ปี	53.8 (14)	2.36 (1.01)	(t = 1.307)	4.17 (.50)	(t = 1.663)
> 40-50 ปี	46.2 (12)	1.75 (1.36)	(Sig = .204)	3.85 (.48)	(Sig = .109)
รวม	**100 (26)**	**2.08 (1.20)**		**4.02 (.51)**	
ระยะเวลาปฏิบัติงาน					
ไม่ถึง 1 ปี	3.8 (1)	4.00 (0.00)	(F = 1.091)	4.55 (0.00)	(F = .968)
3 ปี - 5 ปี	11.5 (3)	2.29 (1.25)	(Sig = .387)	3.82 (0.64)	(Sig = .446)
5 ปี - 7 ปี	26.9 (7)	2.33 (0.58)		4.03 (0.55)	
7 ปี - 9 ปี	11.5 (3)	1.92 (1.24)		4.42 (0.56)	
9 ปีขึ้นไป	46.2 (12)	2.08 (1.20)		3.92 (0.45)	
รวม	**100 (26)**	**4.00 (1.15)**		**4.02 (0.51)**	

ความเข้าใจในการยื่นคำขอผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากร วัดคะแนนจากจำนวนข้อที่ตอบถูก จากผู้ตอบทั้งหมด 26 คน ภาพรวมมีการตอบผิดมากกว่าตอบถูก บุคลากรส่วนมากมีความรู้ ข้อที่ตอบผิดมากที่สุด คือ ขั้นตอนมาตรฐานการให้บริการบนระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Biz Portal) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความเข้าใจในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากร (n = 26)

ความเข้าใจในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากร	ตอบถูก % (คน)	ตอบผิด % (คน)
1. ลำดับขั้นตอนมาตรฐานการให้บริการบนระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Biz Portal) ในส่วนของประชาชน	50.0 (13)	50.0 (13)
2. ลำดับขั้นตอนมาตรฐานการให้บริการบนระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Biz Portal) ในส่วนของประชาชน ขั้นตอน “ยื่นคำขอ”	19.2 (5)	80.7 (21)
3. ลำดับขั้นตอนมาตรฐานการให้บริการบนระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Biz Portal) ในส่วนของเจ้าหน้าที่หน่วยงาน	50.0 (13)	50.0 (13)
4. การจัดทำรายการสิ่งที่ต้องแก้ไขในกรณีมีข้อผิดพลาด อยู่ในขั้นตอนใดของขั้นตอนมาตรฐานการให้บริการบนระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Biz Portal)	57.7 (15)	42.3 (11)
5. ในส่วนของประชาชน เมื่อเจ้าหน้าที่หน่วยงานจัดทำรายการสิ่งที่ต้องแก้ไขในกรณีมีข้อผิดพลาดเสร็จเรียบร้อย รายการดังกล่าวจะอยู่ในขั้นตอนใด	30.7 (8)	69.2 (18)
ค่าเฉลี่ย	**41.5**	**58.5**

ความคาดหวังจากการให้บริการของบุคลากรต่อการนำระบบการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.02 ; S.D. = .51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บุคลากรคาดหวังสูงสุด คือ การขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ช่วยให้เกิดการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ป้องกันการระบาดของโรคโควิด (Covid) ได้ คาดหวังน้อยที่สุด คือ ช่วยลดขั้นตอนการทำงานของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ($\bar{x}$= 3.54 ; S.D. = .86) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความคาดหวังในการให้บริการของบุคลากรต่อระบบการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (n = 26)

ข้อ	ประเด็นความความคาดหวัง	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.	มีขั้นตอนการขออนุญาตชัดเจน	3.77	.76	ระดับมาก
2.	สะดวกต่อประชาชนผู้รับบริการ	3.85	.88	ระดับมาก
3.	สะดวกต่อเจ้าหน้าที่ในการทำงาน	3.92	.63	ระดับมาก
4.	ช่วยลดขั้นตอนการทำงานของเจ้าหน้าที่	3.54	.86	ระดับมาก
5.	ประชาชนสามารถติดสถานะว่าอยู่ในขั้นตอนได้	4.08	.69	ระดับมาก
6.	มีความรวดเร็วกว่าแบบยื่นด้วยกระดาษ	4.04	.82	ระดับมาก
7.	ลดปริมาณการใช้กระดาษของเจ้าหน้าที่	4.15	.67	ระดับมาก
8.	ลดปริมาณการใช้กระดาษของประชาชน	4.12	.71	ระดับมาก
9.	ช่วยให้ประชาชนประหยัดเวลาในการเดินทางมาติดต่อหน่วยงานราชการ	4.15	.67	ระดับมาก
10.	ช่วยให้ประชาชนประหยัดเงิน/ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาติดต่อหน่วยงานราชการ	4.12	.91	ระดับมาก
11.	ช่วยให้เกิดการเว้นระยะห่างทางสังคม เพื่อป้องกันการระบาดของโรคโควิดได้	4.50	.65	ระดับมากที่สุด
	รวม	**4.02**	**.51**	**มาก**

กลุ่มประชาชน

ส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุ 60 ปีขึ้นไป (31.0%) รองลงมา อายุ 51-60 ปี (27.5%) ส่วนมากจบ ม.ปลาย/ปวช. (31.5%) รองลงมาคือ จบ ป.ตรี (17.5%) ประเภทใบอนุญาตที่มาขอรับบริการ กว่า 94.5% ยื่นใบอนุญาตก่อสร้างที่อยู่อาศัย และมีสถานะเป็นเจ้าของอาคาร ระยะทางจากบ้าน/สถานประกอบการถึงเทศบาล ระยะทางมากกว่า 5 ก.ม. (46.5%) รองลงมา คือ มากกว่า 3-5 ก.ม. (35.5%) ในส่วนของประสบการณ์การยื่นขออนุญาตก่อสร้าง พบว่า 70.5% ไม่เคยยื่นแบบคำขอ มีผู้ที่เคยยื่นแบบเพียง 29.5%

ความเข้าใจในระบบ ฯ พบว่า เพศต่างกันมีความเข้าใจในระบบฯ ไม่แตกต่างกัน (Sig > .05) อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การยื่นขออนุญาตก่อสร้าง ต่างกันมีความเข้าใจในระบบฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig < .05)

ความคาดหวังในระบบฯ พบว่า เพศ และประสบการณ์การยื่นขออนุญาตก่อสร้าง ต่างกันมีความคาดหวังในระบบฯ ไม่แตกต่างกัน (Sig > .05) อายุ และระดับการศึกษา ต่างกันมีความคาดหวังในระบบฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig < .05) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความเข้าใจ ความคาดหวังจากการให้บริการ การขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน (n = 200)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ร้อยละ (จำนวน)	ความเข้าใจ		ความคาดหวัง	
		$(\bar{x})$ (S.D.)	t / F (Sig)	$(\bar{x})$ (S.D.)	t / F (Sig)
เพศ					
ชาย	36.5 (73)	0.41 (1.01)	(t = .216)	6.99 (3.00)	. (t = .0.125)
หญิง	63.5 (127)	0.38 (1.05)	(Sig = .829)	6.93 (3.17)	(Sig = .900)
อายุ					
20-30 ปี	8.5 (17)	1.13 (1.67)	(F = 4.618)	8.31 (2.15)	(F = 3.347)
30-40 ปี	14.5 (29)	0.52 (1.18)	(Sig = 0.001**)	8.28 (2.30)	(Sig = 0.006**)
40-50 ปี	18.5 (37)	0.78 (1.42)		7.35 (2.96)	
50-60 ปี	27.5 (55)	0.18 (0.67)		6.09 (3.20)	
60 ปี ขึ้นไป	31.0 (62)	0.10 (0.47)		6.45 (3.33)	
ระดับการศึกษา					
ต่ำกว่า ป.6	6.0 (12)	-	(F = 3.667)	5.75 (3.79)	(F = 3.9157)
ป.6	16.5 (33)	0.12 (0.70)	(Sig = 0.003**)	5.70 (3.46)	(Sig = 0.002**)
ม.3	14.0 (28)	0.14 (0.59)		6.36 (3.22)	
ม.6 / ปวช.	31.5 (63)	0.33 (0.95)		6.87 (3.08)	
ปวส.	13.5 (27)	0.44 (1.09)		8.63 (1.86)	
ป.ตรี ขึ้นไป	17.5 (35)	0.97 (1.50)		7.71 (2.57)	
ไม่ระบุ	1.0 (2)	0.00 (0.00)		0.00 (0.00)	
ประสบการณ์ต่อระบบการขออนุญาตก่อสร้าง					
ไม่เคย	70.5 (141)	0.13 (0.65)	(t = 4.370)	6.82 (3.15)	(t = .897)
เคย	29.5 (59)	1.00 (1.46)	(Sig = .000**)	7.25 (2.97)	(Sig = .371)
รวม	100 (200)	0.39 (1.04)		6.95 (3.10)	

* นัยสำคัญที่ระดับ .05 ** นัยสำคัญที่ระดับ .01

ประสบการณ์การยื่นขออนุญาตก่อสร้าง จำนวน 59 คน พบว่า 86.4% เคยยื่น 1 ครั้ง รองลงมา คือ 10.2% เคยยื่น 2 ครั้ง ผลการใช้บริการ 67.8% ตอบว่า ไม่มีปัญหา ส่วนอีก 25.4% ตอบว่า มีปัญหาบ้างเล็กน้อย ด้านจำนวนครั้งในการติดต่อ 55.9% ตอบว่า ต้องมาติดต่อเทศบาล 2 ครั้งขึ้นไป ด้านระยะเวลาที่ใช้โดยเฉลี่ยในการยื่นแบบขออนุญาต กลุ่มตัวอย่าง 59.3% ตอบว่า ส่วนมากใช้เวลาประมาณ 15 นาที รองลงมา คือ 37.3% ตอบว่าใช้เวลา 30 นาที ในส่วนระยะเวลาที่ใช้โดยเฉลี่ยที่เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่สำรวจพื้นที่ก่อสร้าง 57.6% ตอบว่าส่วนมากใช้เวลา 4-7 วัน รองลงมาคือ 30.5% ตอบว่า ใช้เวลาไม่เกิน 3 วัน ระยะเวลาที่ใช้โดยเฉลี่ยที่ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ให้มาชำระค่าธรรมเนียมและรับใบอนุญาตก่อสร้าง ส่วนมาก 59.3% ตอบว่า ใช้เวลาไม่เกิน 2 สัปดาห์ รองลงมา คือ 37.3% ตอบว่า ใช้เวลาไม่เกิน 1 สัปดาห์ ระยะเวลาที่ใช้โดยเฉลี่ยที่ใช้ในชำระเงินค่าธรรมเนียมและรอรับใบอนุญาต ส่วนมาก 76.3% ตอบว่า ใช้เวลา 15 นาที และอีก 15.3% ตอบว่าใช้เวลา 30 นาที ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ประสบการณ์ผู้เคยยื่นขออนุญาตก่อสร้าง (n = 59)

ประสบการณ์ผู้เคยยื่นขออนุญาตก่อสร้าง	ร้อยละ %	จำนวน
1. ในกรณีที่ท่านเคยยื่นบริการ ท่านเคยมายื่นบริการแล้วกี่ครั้ง		
1 ครั้ง	86.44	51
2 ครั้ง	10.17	6
3 ครั้ง	3.39	2
2. ผลการดำเนินการใช้บริการหรือติดต่อครั้งนี้เป็นอย่างไร		
ไม่มีปัญหา	67.80	40
มีปัญหาบ้างเล็กน้อย	25.42	15
ข้อมูลขาดหาย	6.78	4
3. ในการขออนุญาต 1 เรื่อง ต้องมาติดต่อเทศบาลกี่ครั้ง		
1 ครั้ง	40.68	24
2 ครั้ง	55.93	33
3 ครั้ง	1.69	1
มากกว่า 3 ครั้ง	1.69	1
4. ระยะเวลาที่ใช้โดยเฉลี่ย		
ขั้นที่ 1 การยื่นแบบขออนุญาตพร้อมตรวจเอกสาร		
15 นาที	59.32	35
30 นาที	37.29	22

ประสบการณ์ผู้เคยยื่นขออนุญาตก่อสร้าง	ร้อยละ %	จำนวน
1 ชั่วโมง	1.69	1
2 ชั่วโมง	1.69	1
ขั้นที่ 2 เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่สำรวจพื้นที่ก่อสร้าง		
ไม่เกิน 3 วัน	30.51	18
4-7 วัน	57.63	34
มากกว่า 7 วัน	10.17	6
ข้อมูลขาดหาย	1.69	1
ขั้นที่ 3 ได้รับการแจ้งจากเจ้าหน้าที่ให้มาชำระค่าธรรมเนียมและรับใบอนุญาตก่อสร้าง		
ไม่เกิน 1 สัปดาห์	37.29	22
ไม่เกิน 2 สัปดาห์	59.32	35
มากกว่า 2 สัปดาห์	1.69	1
ข้อมูลขาดหาย	1.69	1
ขั้นที่ 4 ชำระเงินค่าธรรมเนียมและรอรับใบอนุญาต		
15 นาที	76.27	45
30 นาที	15.25	9
2 ชั่วโมง	3.39	2
ข้อมูลขาดหาย	5.09	3
รวม	**100.00**	**59**

ความรู้ ความเข้าใจในระบบการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชน พบว่า ค่าเฉลี่ยรวม อยู่ที่ 10.5% ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีผู้ตอบว่าทราบและเข้าใจมากที่สุด คือ ข้อ 2 คิดเป็น 13.0% ส่วนข้อที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุด คือ ข้อ 1 คิดเป็นเพียง 8.5% เท่านั้น ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความรู้ ความเข้าใจต่อระบบการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชน

	ความรู้ ความเข้าใจต่อระบบการขออนุญาตก่อสร้าง	ร้อยละ (จำนวน)		รวม
		กลุ่มเคย (n = 59)	กลุ่มไม่เคย (n =141)	(n = 200)
1.	ทราบ และรู้จักการเข้าระบบการขออนุญาตก่อสร้างระบบอิเล็กทรอนิกส์	23.7 (14)	2.1 (3)	8.5 (17)
2.	ทราบและเข้าใจ กรณีที่เอกสารไม่ครบถ้วนหรือเอกสารไม่ถูกต้อง เจ้าหน้าที่จะออกคำสั่งให้แก้ไข (ค.1) แจ้งให้ยื่นเอกสารเพิ่มเติม (ภายใน 30 วัน) หากผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขคำขอนั้นจะถูกละทิ้งไป	32.2 (19)	5.0 (7)	13.0 (26)
3.	ทราบและเข้าใจ กรณีการขยายเวลาการพิจารณา (น.3) สามารถขยายเวลาได้ 2 รอบ รอบละ 45 วัน รวมทั้งสิ้นไม่เกิน 135 วัน	30.5 (18)	2.8 (4)	11.0 (22)
4.	ทราบและเข้าใจ กรณีที่ผู้ยื่นไม่เสียค่าธรรมเนียมหรือหรือไม่มีมารับใบอนุญาตภายใน 30 วัน เจ้าหน้าที่จะขึ้นสถานะ ไม่มารับใบอนุญาต ถือว่าการยื่นคำขอนั้นตกไป	23.7 (14)	3.6 (5)	9.5 (19)
	ค่าเฉลี่ยรวม			10.5

อุปกรณ์ที่ใช้เพื่อเข้าถึงการขอใบอนุญาตก่อสร้างของประชาชน กว่า 98.0% ตอบว่า ใช้โทรศัพท์สมาร์ทโฟน รองลงมา คือใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพา และใช้คอมพิวเตอร์ Tablet คิดเป็น 14.0% จำนวน 28 คน ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การใช้อุปกรณ์เพื่อเข้าถึงการยื่นขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (n = 200)

อุปกรณ์ที่ใช้เข้าถึง	ร้อยละ	จำนวน (คน)
โทรศัพท์ smartphone	98.00	196
คอมพิวเตอร์ PC	7.50	15
คอมพิวเตอร์ Laptop	14.00	28
คอมพิวเตอร์ Tablet	14.00	28

ทักษะทางอินเตอร์เน็ตในการยื่นขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ภาพรวมอยู่ที่ 48.17% อยู่ในระดับปานกลาง พิจารณารายข้อ พบว่า มีความเข้าใจการลงทะเบียนสมาชิก มากที่สุด 50.0% รองลงมาคือ มีความเข้าใจในการกรอกข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ 48.5% และข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบว่ามีความเข้าใจน้อยที่สุด คือ การอัปโหลดเอกสารลงในระบบ คือ 46.0% ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความเข้าใจในขั้นตอนการใช้อินเตอร์เน็ต

ขั้นตอนการใช้อินเตอร์เน็ตเพื่อเข้าระบบการยื่นขออนุญาต	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ
การลงทะเบียนสมาชิก	50.0 (100)	50.0 (100)
การกรอกข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์	48.5 (97)	51.5 (103)
การ Upload เอกสารเข้าระบบ	46.0 (92)	54.0 (108)
ค่าเฉลี่ยทักษะทางอินเตอร์เน็ต	**48.17**	**51.83**

ความคาดหวังต่อการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 69.4% ซึ่งอยู่ในระดับมาก ข้อที่ตอบว่า มีความคาดหวังมากที่สุด คือ หวังว่าระบบสามารถลดการเดินทางได้ คิดเป็นถึง 94.0% รองลงมา คือ คาดหวังว่าจะช่วยลดการเดินทาง ประหยัดเวลาในการเดินทาง 89.0% และจำนวนผู้ตอบน้อยที่สุด คือ หวังว่าระบบจะมีการรักษาความปลอดภัย สามารถปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้งานจากการเข้าไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต 37.0% ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ความคาดหวังต่อการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (n = 200)

	ความคาดหวังการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์	กลุ่มเคย (n = 59)	กลุ่มไม่เคย (n =141)	รวม (n = 200)
1.	ระบบสามารถลดการเดินทาง ลดค่าใช้จ่าย (น้ำมัน) (ค่าโดยสาร) ได้	89.8 (53)	95.7 (135)	94.0 (188)
2.	ระบบสามารถลดการใช้กระดาษ ลดปริมาณขยะได้	88.1 (52)	81.6 (115)	83.5 (167)
3.	ระบบสามารถลดการติดต่อระหว่างบุคคล ลดการแพร่ระบาดของโรคโควิดได้	79.7 (47)	75.9 (107)	77.0 (154)
4.	สามารถติดตามความคืบหน้าของขั้นตอนหรือสถานะในการดำเนินการได้ด้วยตัวเอง	59.3 (35)	50.5 (71)	530. (106)
5.	สามารถใช้บริการหรือยื่นเอกสารได้ตลอดเวลา โดยไม่ต้องรอดำเนินการในเวลาทำการ	74.6 (44)	70.0 (86)	65.0 (130)

	ความคาดหวังการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์	กลุ่มเคย (n = 59)	กลุ่มไม่เคย (n =141)	รวม (n = 200)
6.	สามารถยื่นคำร้องได้หลายช่องทาง หรือยื่นที่ไหนก็ได้ ไม่จำกัดสถานที่	66.1 (39)	56.7 (80)	59.5 (119)
7.	ระบบมีการรักษาความปลอดภัย สามารถปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้งานจากการเข้าไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต	37.3 (22)	36.9 (52)	37.0 (74)
8.	ลดระยะเวลาในการยื่นเอกสารและไม่ต้องรอคิวในการยื่นเอกสาร	72.9(43)	72.34 (102)	72.5 (145)
9.	ลดมลพิษทางอากาศที่เกิดจากการเดินทาง	66.1 (39)	61.8 (87)	63.0 (126)
10.	ลดการเดินทาง ประหยัดเวลาในการเดินทาง	86.4 (51)	90.1 (127)	89.0 (178)
	ค่าเฉลี่ย			**69.4**

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาสามารถอภิปรายผล ได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. ความเข้าใจของบุคลากรและความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อระบบฯ อยู่ในระดับต่ำและต่ำที่สุด ตามลำดับ อาจเป็นเพราะระบบฯ ยังเป็นเรื่องใหม่ ขั้นตอนและการเตรียมเอกสารที่ค่อนข้างเยอะ ประชาชนเกิดความกลัวจากการรับรู้ข่าวสารที่ไม่ถูกต้องอาจแฝงมากับการหลอกหรือล่อลวง ยิ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวและเอกสารสำคัญด้วยแล้ว ทำให้เกิดความไม่ปลอดภัย และรับรู้ว่าการใช้งานด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้นยุ่งยากไม่เหมือนการไปติดต่อเจ้าหน้าที่ด้วยตัวเอง จะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เกิดความมั่นใจว่าสามารถเตรียมเอกสารและดำเนินการได้ตรงกับที่เจ้าหน้าที่กำหนด สอดคล้องกับอาภรณ์ คุระเอียด (2562) พบว่า การนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการให้บริการภาครัฐนั้น ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจอยู่มาก เนื่องจากระบบการใช้งานที่ค่อนข้างซับซ้อน และไม่มั่นใจในความปลอดภัยของข้อมูล บางหน่วยงานไม่มีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน และไม่ได้รับการเข้าอบรมความรู้อย่างเพียงพอ และพรเทพ พัฒธนานุรักษ์ และคณะ (2562) พบว่า ขั้นตอนและเอกสารประกอบการขออนุญาตก่อสร้างค่อนข้างเยอะและซับซ้อน ในบางครั้งอาจทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการกรอกเอกสาร การแนบเอกสาร ทำให้ยื่นเอกสารไม่ครบถ้วน ทำให้การขอรับบริการนั้นล้าช้าไป และพิธุวรรณ กิติคุณ (2562) ได้กล่าวว่า การไปติดต่อหน่วยงานภาครัฐนั้นส่วนใหญ่ไม่เสร็จในครั้งเดียว ในบางครั้งต้องไปหลายหน่วยงาน และใช้เอกสารจำนวนมากทั้งที่เป็นเอกสารที่ภาครัฐมีอยู่แล้ว และในแต่ละขั้นตอนก็ใช้เอกสารซ้ำซ้อน เช่น หนังสือรับรองนิติบุคคล สำเนาบัตรประชาชน ฯลฯ

รวมถึงติดตามสถานะการดำเนินการได้ยากและไม่รู้ว่าจะอนุมัติเสร็จเมื่อใด อีกทั้งยังใช้ระยะเวลาพอสมควรกว่าจะดำเนินการสำเร็จ

2. อุปกรณ์และทักษะทางอินเทอร์เน็ตของประชาชน การเข้าถึงอุปกรณ์สำหรับการยื่นขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบฯ ส่วนใหญ่ร้อยละ 98 ใช้โทรศัพท์ Smartphone สอดคล้องกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2564) พบว่า การใช้โทรศัพท์มือถือระหว่างปี 2560-2564 ในปี 2564 เพิ่มขึ้นร้อยละ 92.7 และการใช้อินเทอร์เน็ต เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 81.8 ประชาชนมีพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์เปลี่ยนแปลงไป แต่ทักษะการใช้งานอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนยังยึดติดอยู่กับรูปแบบเดิม คือ การไปติดต่อยื่นเอกสารด้วยตัวเอง เคยชินกับการไปติดต่อที่หน่วยงานราชการ สอดคล้องกับ วรรณมาฆะ เกษรดอกไม้ และณัฐชัย นิ่มนวล (2564) พบว่า ประชาชนมีทักษะพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีค่อนข้างน้อย ระบบค่อนข้างยุ่งยาก ซับซ้อน ไม่สอดคล้องกับศักยภาพของประชาชน เช่นเดียวกันกับ เรวัต แสงสุริยงค์ (2562) พบว่า ประชาชนมีความเชื่อว่าอินเทอร์เน็ตสามารถช่วยลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง แต่ประชาชนยังคุ้นเคยกับการโทรศัพท์สอบถามและการไปติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐด้วยตนเองมากกว่าการใช้บริการผ่านระบบออนไลน์

3. ด้านความคาดหวังของบุคลากรและความคาดหวังต่อการรับบริการของประชาชน พบว่า ทั้งบุคลากรและประชาชนมีความคาดหวัง ไม่ต่างกัน อยู่ในระดับมากและมากที่สุด มีความคาดหวังว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ช่วยลดความเสี่ยง เกิดการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ลดการใช้กระดาษ ลดปริมาณขยะ ลดขั้นตอนการทำงานของเจ้าหน้าที่ โดยไม่ต้องรอดำเนินการในเวลาทำการ และติดตามขั้นตอนหรือสถานะได้ ซึ่งสอดรับแผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินในด้านการให้บริการประชาชนและผู้ประกอบการในการขออนุมัติ/อนุญาต ควรลดการขอข้อมูลและเอกสารที่ซ้ำซ้อน ดำเนินการผ่านช่องทางดิจิทัล ลดกระบวนการทำงาน มีความโปร่งใส (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) สอดคล้องกับ มานิตย์ กุศลคุ้ม (2562) พบว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ช่วยลดขั้นตอนการทำงานและประหยัดงบประมาณ

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากร พบว่า ด้านเพศ อายุ อายุงาน ส่งผลต่อความพร้อมการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ บุคลากรมีความเข้าใจและความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน อายุ และระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมการขออนุญาตก่อสร้างฯ ทั้งด้านความเข้าใจ และความคาดหวัง ส่วนประสบการณ์การขออนุญาตก่อสร้างฯ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมการขออนุญาตก่อสร้างฯ ด้านความเข้าใจ โดยกลุ่มที่อายุมากกว่าจะมีความเข้าใจต่ำกว่า แต่ความคาดหวังสูงกว่ากลุ่มอายุน้อยกว่า กลุ่มที่ระดับการศึกษามากกว่าจะมีความเข้าใจสูงกว่า แต่ความคาดหวังต่ำกว่ากลุ่มระดับการศึกษาน้อยกว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การขออนุญาตก่อสร้างจะมีความ

เข้าใจสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ อาจเป็นเพราะกลุ่มอายุมากกว่า และกลุ่มการศึกษาต่ำกว่า จะมีทักษะทางอินเทอร์เน็ต ความสามารถในการหาข้อมูล การเข้าถึงข้อมูลออนไลน์ได้ต่ำกว่า และยังส่งผลต่อความคาดหวังที่สูงกว่าด้วย สอดคล้องกับ ธราภร อนุเวช (2563) พบว่า ปัจจัยด้านเพศ ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในการเข้าใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ และพบว่า อายุ ประสบการณ์ ที่แตกต่างกัน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าใช้งานระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เช่นเดียวกันกับ พิชญาย์ภร ปรวิเขียวสุดตา และณัฏฐพัชร มณีโรจน์ (2564) พบว่า การศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

จากการศึกษาความพร้อมการขออนุญาตก่อสร้างฯ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการส่งเอกสาร ทำให้ประชาชนต้องเข้ามาติดต่อที่หน่วยงานด้วยตัวเองเช่นเดิม และให้เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ ทำให้เป็นการเพิ่มภาระงานต่อเจ้าหน้าที่ แต่ทั้งนี้ก็ยังมีความหวังว่าระบบฯ จะมีประโยชน์ และด้วยระบบฯ ที่มีขั้นตอน วิธีการในการดำเนินการที่ใช้เวลานาน ทางหน่วยงานผู้ให้บริการควรมีการเตรียมการรองรับผู้มาใช้บริการทั้งในด้านอุปกรณ์ บุคลากร ซึ่งอาจเป็นการเพิ่มภาระงานกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในช่วงเริ่มต้น ที่ต้องให้คำแนะนำและช่วยเหลือในแต่ละขั้นตอนซึ่งค่อนข้างละเอียดและใช้เวลานานต่อการบริการประชาชนแต่ละราย อาจมีปัญหาในการให้บริการได้อย่างทั่วถึง แต่เมื่อนำระบบฯ มาใช้ ให้บริการประชาชนสักระยะหนึ่ง ประชาชนจะมีทั้งความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง สามารถลดภาระงานกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้บริการ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างรูปแบบการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้มีความเสถียร น่าเชื่อถือ ใช้งานง่าย ในรูปของเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน มีระบบช่วยเหลือเบื้องต้นต่อผู้ใช้งานในฐานะบุคลากรและประชาชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยต่อประชาชน จัดทำคู่มือสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ หน่วยงานควรจัดอบรมให้ความรู้ เพิ่มศักยภาพให้กับบุคลากรเพื่อรองรับการให้บริการของประชาชน จัดเตรียมอุปกรณ์อำนวยความสะดวก เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ปริ้นเตอร์ เครื่องสแกนเอกสาร เครื่องถ่ายเอกสาร สัญญาณอินเทอร์เน็ต เป็นต้น เพื่อรองรับประชาชนที่มาใช้บริการในเทศบาล และควรกำหนดให้งานบริการสาธารณะอยู่ในรูปแบบของระบบอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด เพื่อให้ประชาชนรู้สึกถึงความจำเป็นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์

จัดทำคู่มือสำหรับประชาชนที่สามารถเข้าใจง่ายทั้งในรูปแผ่นพับหรือวีดีทัศน์ มีการประชาสัมพันธ์ให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง รวมถึงสร้างแรงจูงให้ประชาชนรับรู้ถึงประโยชน์จากการเข้าใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการและการศึกษาครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาประเด็นความพร้อมในการนำระบบการขออนุญาตก่อสร้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในเทศบาลตำบลหนองหว้า อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่น ในหลายกลุ่มเทศบาล กลุ่มองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยเปรียบเทียบภายในกลุ่มเดียวกัน และเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม และอาจเพิ่มตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขอใบอนุญาต หรือศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายกับระยะเวลาในการขอใบอนุญาต

เอกสารอ้างอิง

กรมโยธาธิการและผังเมือง. (2552). คู่มือกฎหมายควบคุมอาคาร. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER17/DRAWER018/GENERAL/GENERAL/DATA0000/00000251.PDF

เทศบาลตำบลหนองหว้า. (2566). ข้อมูลพื้นฐาน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: http://nongwa-ud.go.th/?page_id=4914

ธราภร อนุเวช. (2563). การใช้ระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (EDS) ของบุคลากรวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารการเมืองการปกครอง.* 10 (3), 228-241.

พิธุวรรณ กิติคุณ. (2562). การบูรณาการศูนย์กลางการบริการภาครัฐ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อภาคธุรกิจ: ระบบ Biz Portal. วารสารและจุลสารของวุฒิสภา (ส.ค. 2562). *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2564. แหล่งที่มา: https://dl.parliament.go.th/backoffice/viewer2300/web/previewer.php

พิชญาย์ภร ปรวิเขียวสุดตา และ ณัฏฐพัชร มณีโรจน์. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานด้วยระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 3 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: http://kowdum.com/article/fileattachs/28062021085434_f_0.pdf

พรเทพ พัฒธนานุรักษ์ และคณะ. (2562). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของเทศบาลนครปากเกร็ด ประจำปี 2562.* มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มานิตย์ กุศลคุ้ม. (2562). ความพร้อมต่อการใช้ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.* 13 (2),173-183.

เรวัต แสงสุริยงค์. (2562). บนเส้นทางการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในสังคมไทย: ยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.* 27 (55). 294-317.

วรรณมาฆะ เกสรดอกไม้ และณัฐชัย นิ่มนวล. (2564). แนวทางการพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดบริการสาธารณะทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Public service) ให้แก่ประชาชนในเขตจังหวัดนครสวรรค์. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์มจร.* 9 (5), 2064-2073.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2566. แหล่งที่มา: https://infocenter.nationalhealth.or.th/Ebook/NationalStrategy/book.html

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). สำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2564 (ไตรมาส2). *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.nso.go.th/sites/Survey/ICT/Survey%20In%20Household/2021/fullreport_64_q2.pdf

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). แผนการปฏิรูปด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม พ.ศ. 2566. แหล่งที่มา: https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/RF_Plan02.pdf

อาภรณ์ คุระเอียด. (2562). การประยุกต์ใช้รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในการให้บริการภาครัฐ. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย.* 11 (1), 191-208.

Neuman, W. L. (2003). *Social Research Methods: Qualitative and Quantitative Approaches* (5th ed.). Boston: Allyn and Bacon.

แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้านแนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ความยากต่อการลอกเลียนแบบ ปัจจัยที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ส่งผลความสำเร็จทางการตลาด และความได้เปรียบด้านการแข่งขัน

A Causal Relationship Model of Factors Creative Economy Concept, Local Culture, Difficult to Imitate, Factors Driving Creative Economy Affecting to the Marketing Success and Competitive Advantage

ภัทรพล ชุ่มมี
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
Pattarapon Chummee
Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Thailand
E-mail: pattarapon@vru.ac.th

****

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาขนาดของความสำคัญในแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ แนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ความยากต่อการลอกเลียนแบบ ปัจจัยที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ความสำเร็จทางการตลาด และความได้เปรียบด้านการแข่งขันสำหรับวิสาหกิจชุมชน และ 2) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมกลมกลืนของแบบจำลองสมการโครงสร้างของปัจจัยด้านแนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ความยากต่อการลอกเลียนแบบ ปัจจัยที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่ส่งผลความสำเร็จทางการตลาด และความได้เปรียบด้านการแข่งขัน เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในเขตกรุงเทพและปริมณฑลจำนวน 310 ราย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ที่ทำการทดสอบค่าความสอดคล้องแล้วมีค่าระหว่าง 0.60-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล

ผลการวิจัยพบว่า 1) เมื่อพิจารณาความสำคัญในแต่องค์ประกอบพบว่า ตัวแปรสังเกตุได้ของแต่องค์ประกอบพบว่า ด้านลักษณะบรรจุภัณฑ์ให้มีความเป็นตัวแทนของสินค้า ด้านสินค้ามีการออกแบบไม่ซ้ำกันใครด้านการสร้างสรรค์ สินค้าโดยผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของยอดขายสินค้า ด้านการขยายสายผลิตภัณฑ์ และ ด้านสร้างความแตกต่างในสินค้าและบริการ และ 2) ผลการวิจัยพบว่ากรอบแนวความคิดในการวิจัยมีความเหมาะสมกลมกลืนดี (Chi-square = 978, df = 489, p-value = 0.0000, RMSEA = 0.038, CFI = 0.93, GFI = 0.93) โดยพบว่าเส้นทาง

* วันที่รับบทความ : 1 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 12 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 13 พฤษภาคม 2567
Received: May 1 2024; Revised: May 12 2024; Accepted: May 13 2024

ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทางตรงในบวกกับความสำเร็จทางการตลาดมีความสำคัญสุด

ข้อเสนอแนะพัฒนาและปรับเปลี่ยนลักษณะสินค้าให้มีความเป็นเอกลักษณ์ โดดเด่นมีเอกลักษณ์ยากต่อการลอกเลียนแบบ ต้องนำวัฒนธรรมท้องถิ่นผสมผสานกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ก่อให้เกิดการต่อยอดสินค้าได้ การนำเทคโนโลยีที่ใช้ในวิสาหกิจชุมชนนั้น ร่วมกับการบริหารจัดการให้สินค้าเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคด้วยการออกแบบสินค้า ปรับปรุงคุณภาพสินค้า รวมถึงส่งเสริมการเข้าสู่ช่องทางการตลาดแบบใหม่ ๆ เพิ่มผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ทุกช่วงวัย ควบคู่กับการออกเนื้อหาและบรรจุภัณฑ์ที่ดึงดูดใจ รวมถึงการรวมมือกันทำงานในชุมชน นำแรงงานในท้องถิ่นและผู้สูงอายุมาทำงานในกิจการในท้องถิ่นของตนเอง

คำสำคัญ: เศรษฐกิจสร้างสรรค์; วัฒนธรรมท้องถิ่น; ความยากต่อการลอกเลียนแบบ; ความสำเร็จทางการตลาด; ความได้เปรียบด้านการแข่งขัน

Abstract

Research objectives 1) To study the magnitude of importance in each component, namely the creative economy concept, local culture, difficult to Imitate, factors driving creative economy, marketing success and competitive advantage for community enterprises. and 2) To examine the appropriateness and harmony of the structural equation model of creative economy concept factors. local culture Difficulty in imitation Factors that drive the creative economy that results in marketing success and competitive advantage. Data were collected from 310 community enterprise operators in Bangkok and surrounding areas, using questionnaires as a research tool. The consistency values that were tested were between 0.60-1.00. Statistics used in the research include: confirmatory factor analysis and path analysis.

The results of the research found that 1) when considering the importance of each component, it was found that observable variables of each component were found to be the appearance of the packaging aspect is representative of the product, the product has a unique design, the creation of products by combining local culture, the growth of tourism that affects the growth of product sales, the expansion of product lines and creating differences in products and services. And 2) the research results found that the research conceptual framework was appropriate and harmonious (Chi-square = 978, df = 489, p-value = 0.0000, RMSEA = 0.038, CFI = 0.93, GFI = 0.93) It was found that the most important path is the relationship between factors driving creative economy have a direct and positive relationship with marketing success.

Recommendations for developing and modifying product characteristics to make them unique. Outstanding and unique, difficult to imitate Local culture must be combined with modern culture to create an extension of the product. Using technology used in community enterprises Together with managing products to be in demand by consumers through product design. Improve product quality Including promoting entry into new marketing channels, increasing product variety to be accessible to consumers of all ages. Along with releasing

attractive content and packaging. including working together in the community Bring local workers and the elderly to work in their own local businesses.

Keywords: Creative Economy Concept; Local Culture; Difficult to Imitate; Marketing Success and Competitive Advantage

บทนำ

เศรษฐกิจสร้างสรรค์ต่ออัตราการเจริญเติบโตในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกพบว่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์คิดเป็นประมาณร้อยละ 3 ของ GDP โลก สำหรับในอินโดนีเซียพบว่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีส่วนสนับสนุนอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากถึงร้อยละ 7.4 ของ GDP ก่อให้เกิดการจ้างงานร้อยละ 14.3 ในอุตสาหกรรมและกิจการวิสาหกิจชุมชนประเภทหัตถกรรม การเล่นเกม แฟชั่น และอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ด้านในสหราชอาณาจักรเอง อุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์สร้างสถิติให้กับเศรษฐกิจในปี 2560 โดยบริจาคเงินจำนวน 101.5 พันล้านปอนด์ให้กับกองทุนของประเทศ และเติบโตเกือบสองเท่าของอัตราเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2010 เศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าเป็นภาคเศรษฐกิจเกิดใหม่ที่ทรงพลัง เสริมความแข็งแกร่งด้วยระบบดิจิทัลและการบริการที่เพิ่มขึ้น ผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่าการมีส่วนร่วมมีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้นมากขึ้นในโลกที่สร้างสรรค์ขึ้นในอนาคต (UNTAD, 2021 : Online)

ผลการศึกษาของ UNESCO (2013 : Online) พบว่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีส่วนช่วยให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดี อีกทั้งยังมีส่วนในการช่วยให้บรรลุการพัฒนาที่ครอบคลุมและยั่งยืนส่งเสริมชีวิตและการดำรงชีวิตในระดับท้องถิ่นในประเทศกำลังพัฒนา ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ในอาร์เจนตินาก่อให้เกิดจ้างงานประมาณ 300,000 คนและคิดเป็นร้อยละ 3.5 ของ GDP ในขณะที่ผลการศึกษาของประเทศ ในโมร็อกโก ด้านอุตสาหกรรมการพิมพ์และการพิมพ์ส่งเสริมการจ้างงานร้อยละ 1.8 ของกำลังแรงงาน โดยมีมูลค่าการซื้อขายมากกว่า 370 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ความสำคัญของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ส่งผลการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยประเทศไทยหลัก ซึ่งประกอบด้วย (1) กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม ปัญญา เทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ (2) กลไกกระจายรายได้ ด้วยการยกระดับขีดความสามารถ และการเสริมสร้างทักษะให้กับประชาชนและกลุ่มวิสาหกิจ และ (3) กลไกการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและการใช้พลังงานทดแทน ยิ่งไปกว่านั้นยังพบอีกว่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจมหภาคโดยรวมของไทย โดยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ส่วนใหญ่อยู่ในภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ 87.8) รองลงมาได้แก่ ภาคบริการ (ร้อยละ 12.5) และที่เหลือคือ ภาคเกษตรกรรม และโดยรวมขนาดของเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีสัดส่วนคงที่อยู่ที่ประมาณร้อยละ 8 – 10 ของ GDP (กุสุมา คงฤทธิ์, 2563 : ออนไลน์)

ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อทำการศึกษาด้านกลยุทธ์การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ผู้ประกอบการไม่ได้ดำเนินการมากที่สุดอันดับหนึ่ง คือ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ/พัฒนากระบวนการ/วิธีการใหม่มาช่วยเพื่อวิเคราะห์และรายงานเกี่ยวกับความสามารถในการจัดหาและต้นทุนการจัดหา อันดับสองคือ การทำวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการค้นหาวิธีที่ดีกว่าและมีประสิทธิภาพในการตอบสนองเงื่อนไขที่เข้มงวดของภาครัฐ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ/พัฒนากระบวนการ/วิธีการใหม่มาช่วยจัดการให้พัสดุคงเหลืออยู่ในระดับต่ำสุด เพียงพอต่อการใช้งานและประหยัดการทำวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่ให้ความสำคัญกับลูกค้าเพื่อแก้ไขปัญหาที่ลูกค้าพบ อันดับสามคือ การทำวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสร้างมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาด้านเทคโนโลยีใหม่ กระบวนการทำงานใหม่ หรือ ผลิตภัณฑ์ใหม่ (พรรณนุช ชัยปินชนะ, 2560 : ออนไลน์)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงได้ทำการศึกษาขนาดของความสำคัญขององค์ประกอบด้านแนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ความยากต่อการลอกเลียนแบบ ปัจจัยที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ส่งผลความสำเร็จทางการตลาด และความได้เปรียบด้านการแข่งขัน พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดความได้เปรียบด้านการแข่งขันในระดับสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาขนาดของความสำคัญในแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ แนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ความยากต่อการลอกเลียนแบบ ปัจจัยที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ความสำเร็จทางการตลาด และความได้เปรียบด้านการแข่งขันสำหรับวิสาหกิจชุมชน

2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมกลมกลืนของแบบจำลองสมการโครงสร้างของปัจจัยด้านแนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ความยากต่อการลอกเลียนแบบ ปัจจัยที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ส่งผลความสำเร็จทางการตลาด และความได้เปรียบด้านการแข่งขัน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยประยุกต์ มุ่งเน้นค้นหาคำตอบในการวิจัยด้วยการแสวงหาข้อเท็จจริง หรือหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลหรือตัวแปร โดยมีความมุ่งหมายที่จะนำผลการวิจัยหรือข้อค้นพบนั้น ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ดังนั้นวิธีการดำเนินการวิจัยกำหนดดำเนินการวิจัยแบบตัดขวาง (cross sectional) เพื่อความเหมาะสมของการเข้าไปศึกษาข้อมูลในบริษัทที่สามารถเก็บข้อมูลได้เพียงครั้งเดียว โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ กำหนดใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน เป็นแนวทางการวิจัยหลัก สำหรับการศึกษานั้น กำหนดแจกแบบสอบถามกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย

2. ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายคือผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในเขตกรุงเทพและปริมณฑลจำนวนทั้งสิ้น 1,595 ราย (ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน, 2565 : Online) ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างของ เครซี่และมอร์แกนได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ 310 ราย โดยกำหนดสุ่มในจังหวัดกรุงเทพฯ สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี และอยุธยาจังหวัดละ 62 ราย อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าควรมีกลุ่มตัวอย่างประมาณ 100-150 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์กรอบแนวความคิดสมการโครงสร้าง ยิ่งไปกว่านั้นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันควรมีกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำอย่างน้อย 150 ตัวอย่างส่วนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำสำหรับการวิเคราะห์กรอบแนวความคิดสมการโครงสร้างควรมีขั้นต่ำอย่าง 200 กลุ่มตัวอย่าง ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงกำหนดเก็บตัวอย่างกลุ่มตัวอย่าง 310 กลุ่มตัวอย่าง (Hoyle, 1999 : 195-222; Kline, 2005 : 1-516 และ Muthén and Muthén, 2002 : Online) โดยกำหนดการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ดุลพินิจของผู้วิจัยในการกำหนดสมาชิกของประชากร ที่จะมาเป็นสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง ว่ามีลักษณะสอดคล้องหรือเป็นตัวแทนที่จะศึกษา (โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์, 2562 : Online)

3. เครื่องมือในการวิจัยและการทดสอบความถูกต้อง

เครื่องมือในการวิจัยกำหนดใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ส่วนที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และบริษัท ซึ่งประกอบด้วย ข้อคำถามด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม อันได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในต่างประเทศ และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ และข้อมูลด้านขนาดขององค์กร ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านความเป็นเอกลักษณ์ของสินค้า ความยากต่อการลอกเลียนแบบ วัฒนธรรมท้องถิ่น เทคโนโลยี ความต้องการสินค้า และการท่องเที่ยว และส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านความสำเร็จทางการตลาด ประกอบด้วยยอดขาย การขยายสายผลิตภัณฑ์ ด้านจำนวนผู้แทนจำหน่าย ความสามารถในการักษาลูกค้า และการเพิ่มของลูกค้าใหม่

รูปแบบของข้อคำถามส่วนที่ 1 รูปแบบข้อคำถามในแบบสอบถามมีลักษณะข้อคำถามแบบปลายเปิดเป็นข้อคำถามที่ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้ตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 2-3 รูปแบบข้อคำถามแบบสอบถาม มีลักษณะของข้อคำถามแบบปลายปิดและส่วนของคำตอบเป็นการประเมินค่าด้วยการวัดแบบลิเคิทสเกล งานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดใช้ Five-point Rating Scale (numeric scale) พบว่า นักวิจัยที่ใช้ได้แก่ Gunday (2009 : 662-676), Nuryakin (2018 : 1-21) และ Distanont และ Khongmalai (2020 : 15–21) เป็นต้น

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความครอบคลุมของแบบสอบถาม ความเหมาะสมและความชัดเจนของการใช้ ภาษาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่ามีค่าความสอดคล้อง (IOC) มีค่าระหว่าง 0.60-1.00 เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของแบบสอบทั้งฉบับ (IOC) ได้ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

กำหนดใช้การวิเคราะห์เชิงอนุมาน ประกอบด้วย

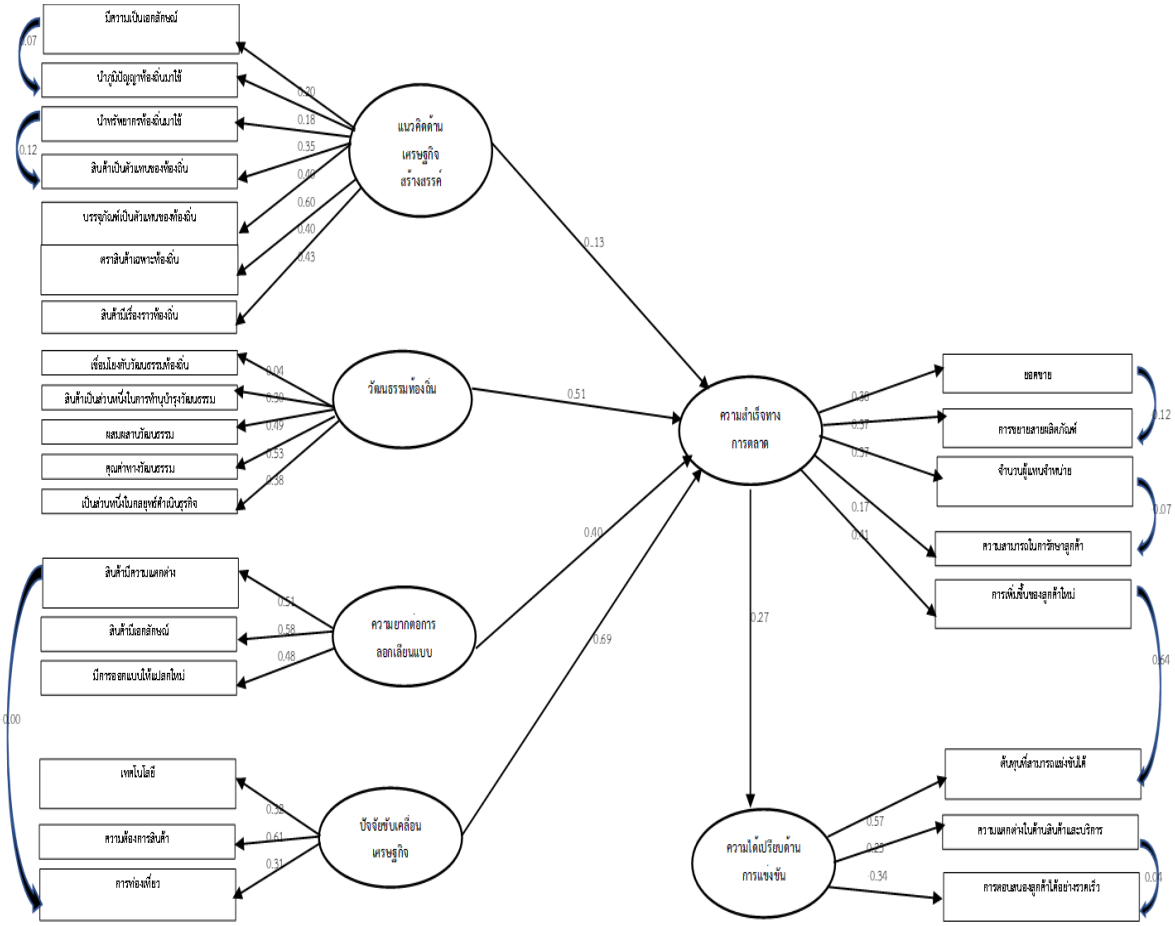
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factors analysis: CFA) Brown, T. (2015: Online) Mueller, R., and Hancock, G. (2001 : 195-216) เสนอว่าช่วยให้สามารถตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตในแบบจำลองที่ระบุเบื้องต้นตามทฤษฎี ข้อได้เปรียบหลักของ CFA อยู่ที่ความสามารถในการช่วยเหลือนักวิจัยในการเชื่อมช่องว่างระหว่างทฤษฎีกับการสังเกตที่มักถูกสังเกต ตัวอย่างเช่น เครื่องมืออาจได้รับการพัฒนาโดยการสร้างหลายรายการสำหรับแต่ละโครงสร้างทางทฤษฎีเฉพาะต่าง ๆ

และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) เพื่อทดสอบเส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ด้วยการอาศัยแนวคิดด้านการวิเคราะห์การถดถอยเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) จะเป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linearity) (สุทิน ชนะบุญ, 2560 : 82-147) สามารถพิสูจน์สมมติฐานตามเส้นทางความสัมพันธ์ได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัยพัฒนามาจาก ชัชชนก เตชะวณิช (2561 : 93-116), Rosyadi, et. al. (2020 : 1-14) และ Aisha, et. al., (2019 : 369-392) พบว่ามีอิทธิพลทางตรงในทางบวกระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้ได้แก่แนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ปัจจัยที่ขับเครื่องเศรษฐกิจสร้างสรรค์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ความยากต่อการลอกเลียนแบบ ความสำเร็จทางการตลาด และความได้เปรียบด้านการแข่งขัน ยิ่งไปกว่านั้นจากการศึกษาของ Dey, P., et., al. (2022) ทำการศึกษาเรื่อง Adoption of circular economy practices

in small and medium-sized enterprises: Evidence from Europe พบว่ากรอบแนวคิดจากการศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปร circular economy concept หรือ circular economy fields ที่ส่งผลต่อตัวแปร Economic performance ดังแสดงในภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1: เพื่อศึกษาขนาดของความสำคัญในแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ แนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ความยากต่อการลอกเลียนแบบ ปัจจัยที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ความสำเร็จทางการตลาด และความได้เปรียบด้านการแข่งขันสำหรับวิสาหกิจชุมชน ตามกลุ่มตัวแปรได้ดังนี้

1) ผลการตรวจสอบโมเดลการวัดตัวแปรแฝงด้านแนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์กับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า โมเดลการวัดตัวแปรแฝงที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square=14.18, df=6, P-value=0.027, RMSEA=0.068) เมื่อพิจารณาถึงความสำคัญในแต่ประกอบพบว่าตัวแปรแฝงด้านแนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 7 องค์ประกอบได้แก่ สร้างสรรค์ลักษณะบรรจุภัณฑ์ให้มีความเป็นตัวแทนของสินค้า (Uniq 5) มีค่าน้ำองค์ประกอบมากที่สุด (0.61) รองลงไปคือมีเรื่องราวแตกต่างจากสินค้าในท้องตลาด (Uniq7) มีค่าน้ำน้ำองค์ประกอบที่ 0.48 ในลำดับที่สาม คือการสร้างสรรค์สนิค้าให้มีความเป็นตัวแทนท้องถิ่น (Uniq4) มีค่าน้ำน้ำองค์ประกอบที่ 0.42 ในลำดับที่สี่คือการเลือกใช้ตราสินค้าที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่น (Uniq6) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ 0.40 ในลำดับที่ห้าคือมีนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้การสร้างสรรค์สินค้า (Uniq3) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ 0.25 สำหรับในลำดับที่หกคือมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการผลิตมีค่าน้ำหนักองค์ปประกอบที่ 0.08 และตัวแปรสังเกตได้ด้านมีการสร้างสรรค์สินค้าให้มีความเป็นเอกลักษณ์ (Uniq1) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดที่ 0.07

2) ผลการตรวจสอบโมเดลการวัดตัวแปรแฝงด้านความยากต่อการลอกเลียนแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า โมเดลการวัดตัวแปรแฝงที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square=0.00, df=0, P-value=0.000, RMSEA=0.000) สามารถนำมาใช้วัดตัวแปรแฝงความยากต่อการลอกเลียนแบบได้จริงจากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 3 ตัวแปร เมื่อพิจารณาความสำคัญของแต่องค์ประกอบพบว่าตัวแปรสังเกตุได้ด้านสินค้ามีการออกแบบไม่ซ้ำกันใครที่เคยทำมาก่อน (Copy3) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบและความสำคัญมากที่สุดที่ 0.43 รองลงไปคือสินค้ามีความแตกต่างจากคู่แข่งขัน (Copy2) มีความสำคัญในระดับรองลงไปที่ 0.30 และตัวแปรสังเกตุได้ด้านมีการสร้างสรรค์สินค้าให้มีความแตกต่างจากสินค้าในท้องตลาด (Copy1) มีความสำคัญน้อยที่สุดคือมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ 0.03

3) ผลการตรวจสอบโมเดลการวัดตัวแปรแฝงด้านด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า โมเดลการวัดตัวแปรแฝงที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square=0.00, df=0, P-value=0.000, RMSEA=0.000) เมื่อพิจารณาระดับความสำคัญตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดตัวแปรแฝงด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้ง 5 องค์ประกอบพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ด้านการสร้างสรรค์สินค้าโดยผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมสมัยใหม่ (Local3) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มากที่สุดที่ 0.54 รองลงไปคือสร้างสรรค์สินค้าให้มีคุณค่าทางวัฒนธรรม (Local4) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในระดับรองลงไปที่ 0.53 ส่วนความสำคัญในระดับที่สามคือตัวแปรสังเกตได้ด้านมีการสร้างสรรค์สินค้าให้เป็นส่วนหนึ่งในการทำนุบำรุงวัฒนธรรมท้องถิ่น

(Local2) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ 0.48 ตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าความสำคัญในระดับที่สี่ได้แก่การสร้างสรรค์สินค้าให้มีความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Local 1) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ 0.34 และตัวแปรสังเกตได้ที่ความสำคัญน้อยที่สุดได้แก่ตัวแปรด้านมีเนื้อหาทางวัฒนธรรมในการดำเนินธุรกิจ (Local 5) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ 0.23

4) ผลการตรวจสอบโมเดลการวัดตัวแปรแฝงด้านปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์กับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า โมเดลการวัดตัวแปรแฝงที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square=0.34, df=1, P-value=0.560, RMSEA=0.000) หากพิจารณาระดับความสำคัญของตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปรของตัวแปรแฝงด้านปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ พบว่าตัวแปรสังเกตได้ด้านการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวมีผลต่อการเติบโตของยอดขายสินค้า (Drive3) มีความสำคัญในตัวแปรแฝงด้านปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ = 0.46) มากที่สุด รองลงไปคือรอบ 3 ปีที่ผ่านมาสินค้าของท่านสามารถจำหน่ายได้เพิ่มอย่างต่อเนื่อง (Drive2) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ 0.27 และมีการค้นคว้าวิจัยด้านกระบวนการผลิตเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (Drive1) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดที่ 0.20 ของตัวแปรแฝงด้านปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ตามลำดับ

5) ผลการตรวจสอบโมเดลการวัดตัวแปรแฝงด้านความสำเร็จทางการตลาดกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่าโมเดลการวัดตัวแปรแฝงที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square=0.31, df=1, P-value=0.579, RMSEA=0.000) เมื่อพิจารณาถึงระดับความสำคัญของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 5 ตัวแปรสามารถนำมาวัดตัวแฝงความสำเร็จทางการตลาด พบว่าตัวแปรสังเกตได้ด้านการขยายสายผลิตภัณฑ์ (Marketing2) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ 0.66 มีความสำคัญมากที่สุด รองลงไปคือยอดขาย (Marketing1) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ 0.63 ในลำดับที่สามคือตัวแปรสังเกตได้ด้านการเพิ่มขึ้นของลูกค้าใหม่ (Marketing5) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ 0.35 ในลำดับที่สี่คือจำนวนผู้แทนจำหน่ายมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ 0.19 และตัวแปรสังเกตได้ด้านความสามารถในการรักษาลูกค้ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่สำคัญน้อยที่สุดที่ 0.03 ตามลำดับ

6) ผลการตรวจสอบโมเดลการวัดตัวแปรแฝงด้านความได้เปรียบด้านการแข่งขันกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่าโมเดลการวัดตัวแปรแฝงที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square=0.00, df=0, P-value=1.000, RMSEA=0.000) เมื่อพิจารณาระดับความสำคัญของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวแปรที่ใช้ตัวแปรแฝงด้านความได้เปรียบด้านการแข่งขัน พบว่าตัวแปรสังเกตได้ด้านบริษัทของท่านสามารถสร้างแตกต่างในด้านสินค้าและบริการได้มีความสำคัญในตัวแปรแฝงด้านความได้เปรียบด้านการแข่งขันสูงสุด (Comp2) (ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ = 0.64) รองลงไปคือบริษัทของท่านสามารถตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็ว (Comp3) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ 0.53 และตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสำคัญน้อยที่สุดคือบริษัทของท่านมีการบริหารต้นทุนที่สามารถแข่งขันได้ (Comp1) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ 0.44

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2: เพื่อตรวจสอบจำลองสมการโครงสร้างของแนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ความยากต่อการลอกเลียนแบบ ปัจจัยที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ความสำเร็จทางการตลาด และความได้เปรียบด้านการแข่งขันสำหรับวิสาหกิจชุมชนได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความความสอดคล้องของแบบจำลองสมการโครงสร้างตามสมมติฐานและหลังการปรับ

ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง	เกณฑ์พิจารณาค่าดัชนี (คอลัมน์ 1)	Hypothesized Model (คอลัมน์ 2)	Modified Model (คอลัมน์3)
χ^2	---	2760	978
P-value	> 0.05	0.000	0.000
df	---	288	489
χ^2/df	< 2	9.58	2.00
ดัชนีวัดความความสอดคล้องเชิงสัมบูรณ์ (Absolute Fit Index)			
ค่า GFI (Goodness of Fit Index)	> 0.90	0.70	0.93
ค่า AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index)	> 0.90	0.59	0.90
ดัชนีวัดความสอดคล้องเชิงสัมพัทธ์ (Relative Fit Index)			
ค่า NFI (Normed Fit Index)	> 0.90	0.61	0.91
ค่า NNFI (Non-Normed Fit Index)	> 0.90	0.53	0.98
ค่า CFI (Comparative Fit Index)	> 0.90	0.63	0.93
ค่า IFI (Incremental Fit Index)	> 0.90	0.63	0.93
ค่า RFI (Relative Fit Index)	> 0.90	0.51	0.91
ดัชนีวัดความสอดคล้องในรูปความคาดเคลื่อน			
ค่า RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation)	< 0.05	0.147	0.038
ค่า RMR (Root Mean Square Residual)	< 0.05	0.13	0.036
ค่า Standardized RMR	< 0.05	0.13	0.036

แบบจำลองโครงสร้างก่อนการปรับ

Chi-square = 2760, *df* = 288, *p*-value = 0.0000, RMSEA = 0.147, CFI = 0.63, GFI = 0.70

แบบจำลองโครงสร้างหลังการปรับ

Chi-square = 978, *df* = 489, *p*-value = 0.0000, RMSEA = 0.038, CFI = 0.93, GFI = 0.93

จากตาราที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระหว่างการวิเคราะห์ครั้งที่ 1 และการวิเคราะห์ครั้งที่ 2 พบว่า ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) ก่อนปรับโมเดลมีค่าเท่ากับ 2760 หลังปรับโมเดลมีค่าลดลงเป็น 978 ค่าองศาอิสระ (*df*) ก่อนปรับโมเดลมีค่าเท่ากับ 288 หลังปรับโมเดลมีค่าเพิ่มขึ้นเท่ากับ 489
ค่าความน่าจะเป็นของไคสแควร์ (*P*-value) ก่อนปรับโมเดลมีค่าเท่ากับ 0.00000 หลังปรับโมเดลมีค่าเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.0000 เท่า ๆ กัน ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) ก่อนปรับโมเดลมีค่าเท่ากับ 9.58 หลังปรับโมเดลมีค่าลดลงเท่ากับ 2

ดัชนีวัดความความสอดคล้องเชิงสัมบูรณ์ (absolute fit index) ประกอบด้วยค่าความสอดคล้องจากดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) ก่อนปรับโมเดลมีค่าเท่ากับ 0.70 หลังปรับโมเดลมีค่าเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.93 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) ก่อนปรับโมเดลมีค่าเท่ากับ 0.59 ปรับโมเดลมีค่าเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.90

ดัชนีวัดความสอดคล้องเชิงสัมพัทธ์ (relative fit index) ค่า NFI (Normed Fit Index) ก่อนปรับโมเดลมีค่าเท่ากับ 0.61 หลังปรับโมเดลมีค่าเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.91 ค่า NNFI (Non-Normed Fit Index) ก่อนปรับโมเดลมีค่าเท่ากับ 0.53 หลังปรับโมเดลมีค่าเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.98 ค่า CFI (Comparative Fit Index) ก่อนปรับโมเดลมีค่าเท่ากับ 0.63 หลังปรับโมเดลมีค่าเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.93

ค่า IFI (Incremental Fit Index) ก่อนปรับโมเดลมีค่าเท่ากับ 0.63 หลังปรับโมเดลมีค่าเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.93 ค่า RFI (Relative Fit Index) ก่อนปรับโมเดลมีค่าเท่ากับ 0.51 หลังปรับโมเดลมีค่าเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.91

ดัชนีวัดความสอดคล้องในรูปความคาดเคลื่อนประกอบด้วยค่า RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) ก่อนปรับโมเดลมีค่าเท่ากับ 0.147 หลังปรับโมเดลมีค่าลดลงเท่ากับ 0.038 และค่า RMR (Root Mean Square Residual) ก่อนปรับโมเดลมีค่าเท่ากับ 0.13 หลังปรับโมเดลมีค่าลดลงเท่ากับ 0.036

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์การประเมินความสอดคล้องของแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวมนั้น เมื่อกำหนดเกณฑ์พิจารณาดัชนีวัดระดับความสอดคล้องด้วยค่าไค-สแควร์ ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคาดเคลื่อนกำลังสองของการประเมินค่า ค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงสัมบูรณ์ ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องเชิง-สัมพัทธ์ และค่าดัชนีความสอดคล้องในรูปความคาดเคลื่อน จะเห็นได้ว่า แบบจำลองยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวิเคราะห์ครั้งแรก หลังจากนั้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการปรับแบบจำลองโดยทำการลดเส้นทางความสัมพันธ์ของความคาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ เมื่อดำเนินการดังกล่าวแล้วนั้น ผลการวิเคราะห์ในครั้งที่สองพบว่า แบบจำลองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้นกว่าการวิเคราะห์ในครั้งแรก

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

เส้นทางที่มีความสำคัญมากที่สุดคือเส้นทางความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ทางตรงในบวกกับความสำเร็จทางการตลาดสนับสนุนผลการทดสอบตามสมมติฐาน (β=0.69, t=9.04) รองลงไปคือ วัฒนธรรมท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ทางตรงในบวกกับความสำเร็จทางการตลาด สนับสนุนผลการทดสอบตามสมมติฐาน (β=0.51, t=4.24) อันดับที่สามคือ ความยากต่อการลอกเลียนแบบมีความสัมพันธ์ทางตรงในบวกกับความสำเร็จทางการตลาด สนับสนุนผลการทดสอบตามสมมติฐาน (β=0.40, t=3.48) อันดับต่อไปคือความสำเร็จทางการตลาดมีความสัมพันธ์ทางตรงในบวกความได้เปรียบด้านการแข่งขันสนับสนุนผลการทดสอบตามสมมติฐาน (β=0.27, t=5.06) และอันดับสุดท้ายคือ แนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทางตรงในบวกกับความสำเร็จทางการตลาด สนับสนุนผลการทดสอบตามสมมติฐาน (β=0.13, t=2.43)

อภิปรายผลในการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1: เพื่อศึกษาขนาดของความสำคัญในแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ แนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ความยากต่อการลอกเลียนแบบ ปัจจัยที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ความสำเร็จทางการตลาด และความได้เปรียบด้านการแข่งขันสำหรับวิสาหกิจชุมชน

จากผลการวิเคราะห์ความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบพบว่า 1) ตัวแปรแฝงด้านแนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์จากตัวแปรสังเกตุได้ทั้ง 7 ตัวพบว่าการสร้างสรรค์ลักษณะบรรจุภัณฑ์ให้มีความเป็นตัวแทนของสินค้ามีความสำคัญมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ สุชาติ จรประดิษฐ์ (2557 : 170-195) วสุธิดา นักเกษม และประสพชัย พสุนนท์ (2561: 2148- 2167) และ ภัทรพล ชุ่มมี (2566 : 83-91) สามารถให้ข้อเสนแนะได้ว่า ต้องมีการสร้างสรรค์ลักษณะบรรจุภัณฑ์ให้มีความเป็นตัวแทนของสินค้ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด เนื่องจากการพัฒนาและปรับเปลี่ยนลักษณะสินค้าให้มีความเป็นเอกลักษณ์ ลักษณะของความใหม่และความเป็นผลติภัณฑ์ต้นแบบ สามารถพิจารณาได้ทั้งจากมุมมองของผู้บริโภคและของผู้ประกอบการที่สะท้อนให้เห็นการใช้ความคิดใหม่ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจแก่ธุรกิจ เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ที่ทำให้ผู้บริโภคยินดีที่จะจ่ายสินค้าและบริการราคาที่สูงขึ้นได้

2) ตัวแปรแฝงด้านความยากต่อการลอกเลียนแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์จากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 3 ตัวแปร โดนพบว่าตัวแปรสังเกตุได้ด้านสินค้ามีการออกแบบไม่ซ้ำกันใครที่เคยทำมาก่อน มีความสำคัญมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ Aisha, et. al., (2019 : 369-392) และ ภัทรพล ชุ่มมี (2566 : 281-295) ที่พบว่าสินค้าที่มีเอกลักษณ์มีความโดดเด่นไม่ซ้ำกับผู้ประกอบการรายเดิมมีความสำคัญมากที่สุดและส่งผลต่อความสำเร็จทางการตลาดก่อให้เกิดความได้เปรียบได้ด้านการแข่งขัน ด้วยเหตุผลที่ว่า การสร้างสินค้าให้โดดเด่น

มีเอกลักษณ์ยากต่อการลอกเลียนแบบก่อให้เกิดความต้องการสินค้าอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการสร้างสินค้าให้มีความโดดเด่น ยากต่อการลอกเลียนแบบมีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น เพิ่มเติมความแปลกใหม่ทันสมัยก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม สามารถสร้างสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มต่อไปได้

3) ตัวแปรแฝงด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นกับมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาระดับความสำคัญตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดตัวแปรแฝงด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้ง 5 องค์ประกอบพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ด้านการสร้างสรรค์สินค้าโดยผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมสมัยใหม่ มีความสำคัญมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ สุชาติ จรประดิษฐ์ (2557 : 170-195) พบว่าตัวแปรแฝงด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นมีทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยังพบว่าตัวแปรสังเกตได้ด้านการสร้างสินค้าให้ผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่นและสมัยใหม่มีความสำคัญมากที่สุด ด้วยเหตุผลที่ว่า การนำวัฒนธรรมท้องถิ่นผสมผสานกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ก่อให้เกิดการต่อยอดสินค้าได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพสูงสุดในการสร้างยอดขายและสร้างรายได้ให้กับชุมชน สร้างความเป็นเอกลักษณ์ของสินค้า และนำรายได้เข้าสู่ชุมชน และประเทศได้จำนวนมาก สิ่งที่สำคัญมากกว่านั้นคือต้องพัฒนาสู่ความเป็นสากลให้ได้ ต้องเน้นการออกแบบให้ดึงดูดใจ โดยต้องนำแนวทางการพัฒนาทางการตลาดมาใช้เพิ่มมูลค่าเพิ่มในตัวบรรจุภัณฑ์ให้ดึงดูดใจ เน้นการกระจายสินค้าผ่านช่องทางต่าง ๆ รวมถึงช่องทางผ่านสื่อสังคมออนไลน์

4) ตัวแปรแฝงด้านปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์กับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า โมเดลการวัดตัวแปรแฝงที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หากพิจารณาระดับความสำคัญของตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว พบว่าตัวแปรสังเกตได้ด้านการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวมีผลต่อการเติบโตของยอดขายสินค้า มีความสำคัญมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ สุชาติ จรประดิษฐ์ (2557 : 170-195) มาลินี ศรีไมตรี (2559 : ออนไลน์) และ ภัทรพล ชุ่มมี (2566 : 281-295) พบว่าตัวแปรสังเกตุได้ด้านการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวมีผลต่อการเติบโตของยอดขายสินค้ามีความสำคัญที่สุด ด้วยเหตุผลที่ว่า ปัจจัยที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจต้องให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีที่ใช้ในวิสาหกิจชุมชนนั้น รวมถึงการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัย ร่วมกับการบริหารจัดการให้สินค้าเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคด้วยการออกแบบสินค้า ปรับปรุงคุณภาพสินค้า บรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ร่วมกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว อนึ่งต้องนำเรื่องราวหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์เชื่อมโยงเรื่องราว ผสมผสานวัฒนธรรมในท้องถิ่น ส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของสินค้าเพื่อก่อให้เกิดความต้องการสินค้าอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการสร้างสินค้าให้มีความโดดเด่น ยากต่อการลอกเลียนแบบมีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น เพิ่มเติมความแปลกใหม่ทันสมัยก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ความต้องการสินค้าและความโดดเด่นได้

5) ตัวแปรแฝงด้านความสำเร็จทางการตลาดกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาถึงระดับความสำคัญของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 5 ตัวแปร พบว่าตัวแปรสังเกตได้ด้านการขยายสายผลิตภัณฑ์ มีความสำคัญมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ ภัทรพล ชุ่มมี (2566 : 83-91) พบว่าตัวแปรสังเกตได้ด้านการขยายสายผลิตภัณฑ์มีความสำคัญมากที่สุด ด้วยเหตุผลว่า ส่งเสริมการเข้าสู่

ช่องทางการตลาดแบบใหม่ ๆ เพิ่มผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ทุกช่วงวัย ควบคู่กับการออกเนื้อหาและบรรจุภัณฑ์ที่ดึงดูดใจ โดยต้องเน้นเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ให้มากยิ่งขึ้น สร้างเนื้อหาและออกแบบเนื้อหาให้ทันสมัย รวมถึงการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีคุณค่า สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ตัวสินค้าได้ โดยต้องสร้างต้องสินค้าให้มีเรื่องราวเชื้อโยงกับแนวคิดหรือความเชื่อในแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้สามารถดึงดูดใจผู้บริโภคในทุกระดับได้

6) ตัวแปรแฝงด้านความได้เปรียบด้านการแข่งขันกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาระดับความสำคัญของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวแปรที่ใช้ตัวแปร พบว่าตัวแปรสังเกตได้ด้านบริษัทของท่านสามารถสร้างแตกต่างในด้านสินค้าและบริการได้มีความสำคัญมีความสำคัญที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ LESTARI, et al. (2020 : Online) และ ภัทรพล ชุ่มมี (2566 : 83-91) ที่พบว่าต้องสร้างความแตกต่างในตัวสินค้าและบริการ ด้วยเหตุผลที่ว่าการสร้างความได้เปรียบด้านการแข่งขัน นำจุดเด่นมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ ลดจุดอ่อน เสริมสร้างความแกร่งให้แก่กิจการของตนเอง เช่น การรวมมือกันทำงานในชุมชน นำแรงงานในท้องถิ่นและผู้สูงอายุมาทำงานในกิจการในท้องถิ่นของตนเอง เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ และกระจายรายได้แก่ชุมชนในท้องถิ่น นำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาใช้ในกระบวนการผลิต รวมถึงลดการให้ทรัพยากรให้เหลือน้อยที่สุด

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อตรวจสอบจำลองสมการโครงสร้างของแนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์วัฒนธรรมท้องถิ่น ความยากต่อการลอกเลียนแบบ ปัจจัยที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ความสำเร็จทางการตลาด และความได้เปรียบด้านการแข่งขันสำหรับวิสาหกิจชุมชน

ผลการวิจัยพบว่ากรอบแนวความคิดในการวิจัยมีความเหมาะสมกลมกลืนดี (Chi-square = 978, *df* = 489, *p*-value = 0.0000, RMSEA = 0.038, CFI = 0.93, GFI = 0.93) โดยพบว่าเส้นทางความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ทางตรงในบวกกับความสำเร็จทางการตลาดมีความสำคัญสุด สนับสนุนผลการทดสอบตามสมมติฐาน สอดคล้องกับการศึกษา สุชาติ จรประดิษฐ์ (2557 : 170-195) ณดา จันท์สม (2565 : ออนไลน์) ภัทรพล ชุ่มมี (2566 : 281-295) และ Rosmadi, M., et., al. (2018 : 1-14) พบว่าเส้นทางความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ทางตรงในบวกกับความสำเร็จทางการตลาดเช่นกัน ด้วยเหตุผลที่ว่า การขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ต้องอาศัยเทคโนโลยีในการขับเคลื่อนเป็นสิ่งที่สำคัญในยุคปัจจุบัน รวมถึงความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ทั้งด้านวัฒนธรรม การวิเคราะห์ระดับความต้องการสินค้า การนำสินค้าไปขายในแหล่งท่อเที่ยว พัฒนาให้สามารถขายได้ในสนามบิน การออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความเป็นสากล ดึงดูดใจ รวมถึงการที่ภาครัฐและเอกชนต้องบูรณาการความร่วมมือต่อกันจะส่งผลต่อความสำเร็จทางการตลาด สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ด้านแนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ พบว่าควร พัฒนาและปรับเปลี่ยนลักษณะสินค้าให้มีความเป็นเอกลักษณ์ ลักษณะของความใหม่และความเป็นผลติภัณฑ์ต้นแบบ สามารถพิจารณาได้ทั้งจากมุมมองของผู้บริโภคและของผู้ประกอบการที่สะท้อนให้เห็นการใช้ความคิดใหม่ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจแก่ธุรกิจ เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ที่ทำให้ผู้บริโภคยินดีที่จะจ่ายสินค้าและบริการราคาที่สูงขึ้นได้

2. ความยากต่อการลอกเลียนแบบ ต้องสร้างสินค้าให้โดดเด่นมีเอกลักษณ์ยากต่อการลอกเลียนแบบก่อให้เกิดความต้องการสินค้าอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการสร้างสินค้าให้มีความโดดเด่น ยากต่อการลอกเลียนแบบมีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น เพิ่มเติมความแปลกใหม่ทันสมัยก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม

3. ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ต้องนำวัฒนธรรมท้องถิ่นผสมผสานกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ก่อให้เกิดการต่อยอดสินค้าได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพสูงสุดในการสร้างยอดขายและสร้างรายได้ให้กับชุมชน สร้างความเป็นเอกลักษณ์ของสินค้า และนำรายได้เข้าสู่ชุมชน และประเทศได้จำนวนมาก สิ่งที่สำคัญมากกว่านั้นคือต้องพัฒนาสู่ความเป็นสากลให้ได้ ต้องเน้นการออกแบบให้ดึงดูดใจ

4. ด้านปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ต้องนำเทคโนโลยีที่ใช้ในวิสาหกิจชุมชนนั้น รวมถึงการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัย ร่วมกับการบริหารจัดการให้สินค้าเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคด้วยการออกแบบสินค้าปรับปรุงคุณภาพสินค้า บรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ร่วมกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว อนึ่งต้องนำเรื่องราวหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์เชื่อมโยงเรื่องราว ผสมผสานวัฒนธรรมในท้องถิ่น ส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของสินค้าเพื่อก่อให้เกิดความต้องการสินค้าอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านความสำเร็จทางการตลาด ส่งเสริมการเข้าสู่ช่องทางการตลาดแบบใหม่ ๆ เพิ่มผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ทุกช่วงวัย ควบคู่กับการออกเนื้อหาและบรรจุภัณฑ์ที่ดึงดูดใจ โดยต้องเน้นเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ให้มากยิ่งขึ้น สร้างเนื้อหาและออกแบบเนื้อหาให้ทันสมัย รวมถึงการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีคุณค่า สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ตัวสินค้าได้

6. ด้านความได้เปรียบด้านการแข่งขัน ต้องสร้างความแตกต่างในตัวสินค้าและบริการ ด้วยเหตุผลที่ว่าการสร้างความได้เปรียบด้านการแข่งขัน นำจุดเด่นมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ ลดจุดอ่อน เสริมสร้างความแกร่งให้แก่กิจการของตนเอง เช่น การรวมมือกันทำงานในชุมชน นำแรงงานในท้องถิ่นและผู้สูงอายุมาทำงานในกิจการในท้องถิ่นของตนเอง

ยิ่งไปกว่านั้นขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ต้องอาศัยเทคโนโลยีในการขับเคลื่อนเป็นสิ่งที่สำคัญในยุคปัจจุบัน รวมถึงความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ทั้งด้านวัฒนธรรม การวิเคราะห์ระดับความต้องการสินค้า การนำสินค้าไปขายในแหล่งท่อเที่ยว พัฒนาให้สามารถขายได้ในสนามบิน การออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความเป็นสากล ดึงดูดใจ

แนวทางการวิจัยในอนาคต

ศึกษาตัวแปรใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เช่น ประเด็นด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน ประเด็นด้านเศรษฐกิจสีเขียว และนวัตกรรม เป็นต้น เพิ่มขอบเขตโดยการขยายกลุ่มประชากรที่ศึกษาให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กุสุมา คงฤทธิ์. (2563). การพัฒนาเศรษฐกิจฐานความรู้ สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2564. แหล่งที่มา: http://www.fpoJour nal.com/creative-economy/.

โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์. (2562). เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 28 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.phd.ru.ac.th/images/document/KM/KM-2562.pdf.

สุชาติ จรประดิษฐ์ และคณะ. (2557). อิทธิพลของการใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และ คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีต่อความสำเร็จทางการตลาดของสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ระดับ 5 ดาว ในประเทศไทย. *วารสุทธิปริทัศน์.* 28 (88), 170-195.

สุทิน ชนะบุญ. (2560). *สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยเบื้องต้น.* สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดขอนแก่น.

ชัชชนก เตชะวณิช. (2561). บุพปัจจัยความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย. *วารสารวิชาการการตลาดและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. 5 (1), 93-116.

มาลินี ศรีไมตรี. (2559). การพัฒนารูปแบบและศักยภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่นสู่นักท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*. 11 (2), 53-65.

ภัทรพล ชุ่มมี. (2566). การพัฒนากรอบแนวความคิดสมการโครงสร้างสำหรับเศรษฐกิจหมุนเวียนในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 8 (6), 281-295.

ณดา จันทร์สม. (2565). ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นซอฟท์พาวเวอร์ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2567. แหล่งที่มา: https://nida.ac.th/economy-into-soft-power-for-sustainable-development/

วสุธิดา นักเกษม และ ประสพชัย พสุนนท์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความได้เปรียบทางด้านการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจบริการในเขตกรุงเทพมหานคร. *Veridian E-Journal*. 11 (1), 2148- 2167.

ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน. (2565). ข้อมูลวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ: 28 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา: https://smce.doae.go.th/ProductCategory/SmceCategory.php?region_id=&province_id=13&amphur_id=&key_word=

พรรณนุช ชัยปินชนะ. (2560). กลยุทธ์การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของกลุ่มผลิตภัณฑ์เซรามิกจังหวัดเชียงใหม่. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2564. แหล่งที่มา: https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JCDLQ/article/view/126634/96281.

Aisha, A. et., al. (2019). A Competency Model for SEMs in the Creative Economy. *International Journal of Business.* 24 (4), 369-392.

Brown, T. A. (2015). *Confirmatory Factor Analysis for Applied Research. (2nd ed.).* NewYork, NY: Guilford Publications.

Distanont, Anyanitha and Khongmalai, Orapan. (2020). The role of innovation in creating a competitive advantage. *Kasetsart Journal of Social Sciences.* 41, 15–21.

Gunday, G., et., al. (2009). Effect of Innovation Types on Firm Performance. International *Journal Production Economics.* 133, 662-676.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E., (2010). *Multivariate data analysis: A global perspectives*. Upper, Saddle River, NJ: Pearson Education, International.

Hoyle, R. H., & Kenny, D. A. (1999). *Statistical power and tests of mediation.* In R. H. Hoyle (Ed.), Statistical strategies for small sample research. Newbury Park: Sage.

Kline, R. B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling 3rd*, New York, NY: The Guilford Press.

Lestari, Setyani Dwi. et. al. (2020). Antecedents and Consequences of Innovation and Business Strategy on Performance and Competitive Advantage of SMEs. *Online.* Retrieved July 17, 2021. From : https://www.koreascience.or.kr/article /JAKO20 2017764018182.pdf

Mueller, R., and Hancock, G. (2001). Factor analysis and latent structure, confirmatory. International encyclopedia of the social & behavioral sciences. 5239-5244.

Muthén and Muthén. (2002). Beyond SEM: General Latent Variable Modeling. *Online*. Retrieved September 16, 2021. from: https://link.springer.com/article/10.2333 /bhmk.29.81

Nuryakin, et al. (2018). Mediating effect of value creation in the relationship between relational capabilities on business performance. *Contaduría y Administración*. 63 (1), 1-21.

Chummee, P. (2023). The Relationship Model of Creative Economy Concepts That Affect Marketing. International Journal of Research. 11 (1), 83-91.

Rosyadi, S., et., al. (2020). *The Multi-Stakeholder's Role in an Integrated Mentoring Model for SME's in the Creative Economy Sector.* SAGE (Oct.-Dem.), 1-14.

UNESCO. (2013). Creative industries boost economies and development, shows UN Report. *Online.* Retrieved September7, 2021. from: http://www.unesco.org/new/en/media-services/in-focus-articles/creative-industries-boost-economies-and-development-shows-un-report/

UNTAD. (2021). Creative economy to have its year in the sun in 2021. *Online.* Retrieved September7, 2021. from: https://unctad.org/news/creative-economy-have-its-year-sun-2021

Studying Piano Improvisational Accompaniment for Teaching Students Majoring in Preschool Education at China West Normal University

Qian Xin,
Chutasiri Yodwised and Narongsak Sribandasakwacharapon
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com[1]

****

Abstract

The objectives of this research were 1) To study the teaching skills of piano improvisational accompaniment skill for students majoring in preschool education. 2)To compile a Teaching Guidebook of piano improvisational accompaniment for teaching. 3)To teach the students in the experimental group with the piano improvisational accompaniment Teaching Guidebook. 4) To measure the student's learning achievement. The research method is a mixture of qualitative and quantitative methods. Qualitative research is the analysis and research of piano improvisation teaching in preschool education, while quantitative research is the teaching of experimental groups. The population is 6 sophomores majoring in preschool education in China West Normal University.

The findings of this paper are as follows: 1) I studied books and articles related to piano improvisational accompaniment, and learned the methods and techniques of piano improvisation teaching in preschool education from experts. 2)A teaching guide for piano improvisational accompaniment in preschool education has been constructed. The first chapter of the guidebook is an introduction to the basic situation of the course, the second chapter is the content of piano improvisation teaching in preschool education, and the third chapter is an introduction to teaching methods. 3)Researchers designed a 16-week teaching plan based on guiding principles and conducted teaching experiments. 4)The teaching effect of this teaching guide book is good, indicating that the students' learning performance was very good. This guide is applicable to teaching and promotion.

Keywords: Piano Improvisational Accompaniment; Preschool Education; China West Normal University

Introduction

Music education is the main way to implement art education. It can develop the imagination and creativity of young children, cultivate their aesthetic ability, promote their development of perception, attention, memory, and emotional intelligence, help them experience emotions, express emotions, shape good psychological qualities, improve their psychological development level, and enable them to achieve aesthetic education through music.

Preschool education majors train kindergarten teachers, and music activities are involved every day in children's daily activities. In music activity teaching, piano improvisational accompaniment is an important skill, which can help Preschool teacher flexibly carry out music education activities. Therefore, it is a very important employment skill that Preschool teacher need to master.

* Received: July 1 2023; Revised: July 20 2023; Accepted: July 22 2023

Piano improvisational accompaniment belongs to a comprehensive skill, which integrates knowledge and skills such as music theory, solfeggio, and piano performance. It requires a high level of comprehensive technical skills in practical operations, as well as a high level of comprehensive music quality for learners.

Undergraduate students majoring in preschool education are different from those majoring in music. Students majoring in music usually possess a certain level of musical talent and comprehension, and have set goals for their future major directions in college based on their own situation, learning music in advance, both in high school and before. During the college entrance examination, in addition to the cultural course exam, a specialized art exam is also required, and only after passing all the standards can one enter the music major of the university; However, the preschool education major did not set up a special music skill test when enrolling students. All students entered the school through the college entrance examination and cultural courses. The vast majority of students chose this major after the college entrance examination results were announced, combining their scores with their own conditions. Therefore, almost all Almost all preschool education majors have no music foundation.

In addition to studying music skills courses, undergraduate preschool education students also have dance and art skills courses, which are commonly referred to as art skills courses for preschool education majors. In addition to art skills courses, we also need to learn a lot of Liberal education courses, preschool education theories, skills courses, etc. Therefore, according to the overall arrangement of universities, there are usually very few hours allocated to music skills courses. Before learning piano improvisational accompaniment, students only underwent a brief period of music theory and solfeggio training, as well as piano performance skills learning and training.

Many teachers of piano improvisational accompaniment in preschool education are traditional piano teachers. To achieve ideal results, the course requires a background in the subject of "piano improvisational accompaniment". However, "piano" and "piano improvisational accompaniment" belong to two different professional fields, and are taught by teachers who do not have this background, making it difficult to meet the curriculum requirements.

Therefore, under the comprehensive background of multiple factors, the cultivation of piano improvisational accompaniment skills for preschool education majors is very challenging, and the reform of piano improvisational accompaniment teaching for preschool education majors is urgent.

Current Situation of Piano Improvisational Accompaniment Teaching in Preschool Education

Music is a required course for preschool education students, and a professional knowledge and skills that preschool teachers and students must have (Yu, 2022). Music education is the main way to implement art education, it can develop children's imagination, creativity, cultivate children's aesthetic ability, promote children's perception, attention, memory, emotional intelligence development, help children experience emotion, express emotion, shaping good psychological quality, improve the level of psychological development, let children realize aesthetic education through music.

Preschool education major trains kindergarten teachers. In children's daily activities, every day will involve music activities. In the teaching of music activities, piano

improvisational accompaniment is an important skill, through this skill, can help preschool teachers to flexibly carry out music education activities, therefore, this is a very important employment skills that preschool teachers need to master.

Although piano improvisational accompaniment is an improvisational art, it contains a variety of factors, such as piano playing skills, accompaniment type, harmonic layout and chord structure (Tian, 2013). Piano improvisational accompaniment is a comprehensive skill, which is the integration of music theory, gio music training, piano performance and other knowledge and skills, which has high comprehensive technical requirements for practical operation and high requirements for the comprehensive music quality of learners.

Students majoring in undergraduate preschool education are different from those of music majors. Students majoring in music usually have certain music talent and understanding, and have set goals for their future college majors according to their own conditions and learn music in advance. In the college entrance examination, in addition to the cultural examination, also need to participate in the special art exam, pass the standard to enter the university music; and preschool education major in enrollment and no special music skills test, all the students pass the college entrance examination in the academic scores, the vast majority of students in the college entrance examination results, combined with the scores and their own situation, so almost all preschool education students have no music foundation, especially the preschool education students piano foundation is weak. Most of the students majoring in preschool education have not been exposed to the piano before learning preschool education, which is a zero foundation (Huang, 2020).

In addition, there are a lot of preschool education professional students from the countryside, due to the growth environment, the lack of good music education and music performance experience, lead to them in the university learning need certain music talent and music quality music course is difficult, plus comprehensive piano improvisational accompaniment skills, because students' skills level is limited, in the course, difficult, thus prone to fear, loss of confidence. At the same time, piano improvisational accompaniment is a course that needs performance. In the lack of basic skills of piano improvisational accompaniment, students are easy to be timid and play a abnormal performance in public occasions, thus falling into the mood of resistance. There are many subjects in preschool education, and students need to develop various talents (Gao, 2021). In addition to learning music skills courses, undergraduate preschool education students also have dance and art skills courses, which are usually collectively referred to as preschool education professional art skills courses. In addition to art skills courses, we should also learn a lot of general education courses, preschool education theory and skill courses. Therefore, according to the overall arrangement of colleges and universities, the class hours allocated to music skills courses are usually very few. Before learning piano improvisational accompaniment, students only go through a short learning and training of music theory, solfeggio training and piano playing skills, and will begin to formally enter the training of piano improvisational accompaniment. Therefore, it is very challenging to train this skill well.

In the process of compiling the textbooks for piano improvisational accompaniment for preschool education majors are mostly aimed at people with certain music theory foundation. The starting point of the textbooks is relatively high, less theoretical and difficult, and it is difficult for students majoring in preschool education to control (Zhai, 2022). Preschool education professional piano skills course teachers usually graduated from music college, normal university music related professional, one of them in their familiar field may be skilled,

but most of the piano improvisational accompaniment of the theory did not build a system of knowledge system, itself in the piano improvisational accompaniment usually show random and non-standard characteristics, so it is difficult to teaching science, system of piano improvisational accompaniment skills to teach students. Another kind may be in the student stage system learning piano improvisational accompaniment, but for a long time in music professional teaching mode, teaching environment and teaching requirements, the depth of the skill level has strict requirements, in the face of preschool education students teaching, often easy to bring the habitual skills training mode and training requirements, to the requirement of music major students to also require pre-school education students, cause students face great pressure on learning and resistance. Once students do not want to learn, it is difficult to continue the piano improvisational accompaniment teaching, which will affect the improvement of students' professional skills, and then affect their ability to engage in early childhood education in the future (Liu, 2021). In addition, the preschool education piano improvisational accompaniment teacher often needs to teach dozens of students at the same time. Due to the large number of students, the situation of the students is also different, so it is difficult to take care of each student's study. In addition, some colleges and universities training equipment, piano improvisational accompaniment courses need all students in the digital piano classroom class, teachers through the interpretation of the theory of multimedia equipment, and through the digital piano let students real-time experience, practice theory, such as the lack of these training equipment, in the ordinary classroom teaching, students can only through imagination to experience, and not really in the piano equipment theory into skills practice, therefore, it is difficult to achieve the teaching effect.

Research Objectives

1) To study the teaching skills of piano improvisational accompaniment skill for students majoring in preschool education.

2) To compile a Teaching Guidebook of piano improvisational accompaniment for teaching.

3) To teach the students in the experimental group with the piano improvisational accompaniment Teaching Guidebook.

4) To measure the student's learning achievement.

Research Methodology

This study is a mixed method research. Qualitative research mainly obtains research data through interviews with experts, literature research and other methods, and analyzes the data to obtain research results. Quantitative research mainly includes three tests: the first formative test, the second formative test and the summative test. Use research tools such as tables and charts to compare and analyze the collected data.

Population

29 students of the second-year majoring in preschool education in China West Normal University, Nanchong, Sichuan Province, China.

Sample

The experiment samples were 6 sophomores majoring in preschool education in China West Normal University.

Sampling technique

The researchers used random sampling to select 6 students in grade 2.

Key informant

Three experts with extensive experience in teaching piano improvisational accompaniment.

Inclusion Criteria

1) Experts must have a professional background, have studied piano improvisational accompaniment for at least 20 years, and have graduated from a professional music school.

2) Experts must be engaged in piano improvisational accompaniment education and teaching piano improvisational accompaniment for at least 20 years.

3) Experts must hold a professional title of associate professor or above.

Research Conceptual Framework

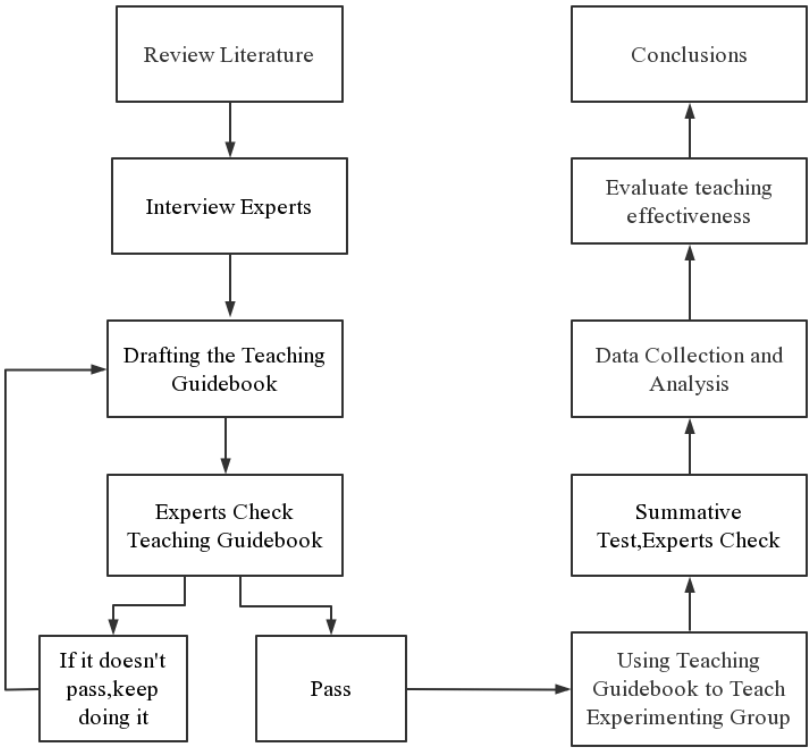

Figure 1 Conceptual Framework

Research Results

1. Studying the Teaching Methods of Preschool Education Piano Improvisational Accompaniment

This is a qualitative study. Researchers have conducted research on the theory and teaching methods of piano improvisational accompaniment teaching in preschool education. And conducted in-depth interviews with three key informants. Researchers mainly learned from piano improvisational accompaniment experts how to write a teaching guide for piano improvisational accompaniment in preschool education, and how to choose teaching content and models that are suitable for the comprehensive music quality of preschool education students. Through the study of books and literature, researchers have gained an understanding of the development history of piano improvisational accompaniment, as well as the teaching status and methods of piano improvisational accompaniment in preschool education majors. Based on the study of literature and interviews with experts, the researchers sorted out the acquired knowledge and compiled a book called "Preschool Education Piano Improvisational Accompaniment Teaching Guidebook". Before conducting teaching experiments on students, experts were invited to conduct an IOC evaluation of the 10 questions in the teaching guidebook, and the expert's evaluation results were feasible.

2. Constructing the Preschool Education Piano Improvisational Accompaniment Teaching Guidebook

This is a qualitative study that developed a teaching guidebook for piano improvisational accompaniment in preschool education through literature research and in-depth interviews with three piano improvisational accompaniment experts. Three experts reviewed the effectiveness of the guidebook. The three key informants are renowned piano improvisational accompaniment experts from the Conservatory of Music, all of whom have over 20 years of work experience and are professionals with piano improvisational accompaniment or related teaching experience. They have certain experience or achievements in piano improvisational accompaniment teaching, and their success in piano improvisational accompaniment teaching has been widely recognized. From the perspective of research purposes, this guide is divided into three chapters. Researchers designed three evaluation indicators, and experts evaluated the guidelines. The evaluation results of the experts are feasible and unanimously believe that these results can be used for teaching, as follows:

Contents

Chapter 1 Course Introduction

1. Teaching objectives
    1.1 Overall objectives
    1.2 Specific objectives
2. Analysis of learning situation
    2.1 Introduction to the basic situation of music for students majoring in preschool education
    2.2 Introduction to the basic situation of music courses for preschool education majors
    2.3 Summary of basic information
3. Basic information of children's music works

Chapter 2 Teaching Content

1. The study and use of harmony
    1.1 Major mode triad, dominant seventh chord
    1.2 Common minor triads II, III, VI in major mode
    1.3 Common minor (harmonic minor) positive triad and dominant seventh chord
    1.4 Commonly used minor form (harmonic minor) commonly used minor triad VI
    1.5 Summary
2. The study and use of textures
    2.1 Simple bass chord style
    2.2 Simple decomposition of chords
3. Other accompaniment arrangement techniques
    3.1 Division of song structure
    3.2 Design of song prelude, interlude, and ending
4. Technical training for improvisational accompaniment performance
    4.1 Fingering design of the main melody of the song
    4.2 Fingering design of harmony texture
    4.3 Touch key expression techniques for different texture
    4.4 Training for Comprehensive Performance of Improvisational Accompaniment
5. Transfer training
    5.1 G Key
    5.2 F Key
    5.3 D Key
    5.4 ♭ B Key

Chapter 3 Training Methods

1. Training process design
2. Homework design and exercise requirements
    2.1 Keyboard harmony
    2.2 Improvisational accompaniment of songs
3. Evaluation method

3. Using the Guidebook to Teach Students Majoring in Preschool Education at China West Normal University

This is a qualitative and quantitative study. Researchers have developed a teaching plan based on the "Preschool Education Piano Improvisational Accompaniment Teaching Guidebook". The course plan includes an 80 minute class per week for 16 weeks. Researchers conduct self-evaluation of teaching after each class. The evaluation form is attached to the course plan. The course plan is as follows:

Lessons1: Major mode sine triad and dominant seventh chord and their use

Lessons2: Simple accompaniment texture - the use of simple bass chord form in major form

Lessons3: Simple accompaniment texture - the use of simple decomposed chord form in major form

Lessons4: Major minor triad II and its use
Lessons5: Major minor triad VI and its use
Lessons6: Major minor triad III and its use
Lessons7: Transfer training - G Key
Lessons8: Transfer training - F Key
Lessons9: Formative test
Lessons10: Transfer training - D Key
Lessons11: Transfer training - ♭B Key
Lessons12: Common minor type (harmonic minor) positive triad and dominant seventh chord and their use
Lessons13: Simple accompaniment texture - the use of simple bass chord style in commonly used minor styles (harmonic minor)
Lessons14: Simple accompaniment texture - the use of simple bass chord style in commonly used minor styles (harmonic minor)
Lessons15: Simple accompaniment texture - the use of simple bass chord style in commonly used minor styles (harmonic minor)
Lessons16: Review
Summative test

4. Evaluating the Result of Teaching by Using the Guidebook

This is a research method that combines qualitative and quantitative methods. Researchers prepared pretests, formative tests, and summative tests to collect data and test students' piano improvisational accompaniment skills. Compare and analyze the collected data using charts. The researchers designed three evaluation areas, each with a maximum score of 100 points. Including: piano improvisational accompaniment arrangement, piano improvisational accompaniment performance, and other major aspects, mainly involving: harmony, texture, music structure, prelude and ending design, fingering, piano touch method, strength control, sound level, and other aspects.

In order to gain a more comprehensive understanding of the teaching effectiveness of the experiment, researchers used qualitative research methods such as expert interviews after the experiment to understand the evaluation of the teaching effectiveness by experts.

1) Students majoring in preschool education have truly mastered the piano improvisational accompaniment skills applicable to them through learning, and have gained a profound understanding of the harmony, texture, structural division, performance techniques, and work analysis of piano improvisational accompaniment in children's music works. Through guidance, students have found learning piano improvisational accompaniment to be fun and are willing to learn this skill.

2) Through the teaching of this guide, students have developed a strong interest in piano improvisational accompaniment and are very willing to learn piano improvisational accompaniment. They hope to continue exploring deeper techniques in piano improvisational accompaniment.

3) Through the study of this teaching guide, students' abilities in harmony, texture, structural division, fingering, key touching, music processing, and emotional expression of works have been improved.

4) This guide includes accompanying children's music works for each teaching

content. Based on the teaching guidance for each work, enable students to express the accompaniment of these works through their own orchestration. Obviously, preschool education students can use this guide to learn piano improvisational accompaniment.

Table 2 Piano Improvisational Accompaniment Record Sheet

Item	Piano improvisational accompaniment skill training record	League member selection test	Interim test	Final test
Improvisational accompaniment arrangement techniques	Harmony	35	71	85
	Texture	37	74	87
	Musical structure	60	76	89
	Prelude Design	58	78	90
	Ending design	65	79	91
Improvisational accompaniment performance techniques	Fingering	64	75	88
	Piano touch technique	61	73	85
	Strength control	62	76	87
	Sound level	66	74	86
	Pedal	68	76	89
Other aspects	Transposition	30	72	86
	Emotion	70	78	88

The comparison of three tests shows that the students' grades have improved. The use of teaching guides is effective, and students have gained a lot through choir guides, improving their piano improvisation skills and comprehensive music quality. Therefore, the teaching guide can be used for piano improvisation accompaniment teaching in preschool education majors.

Discussion

Studying the Teaching Skills of Piano Improvisational Accompaniment Skill for Students Majoring in Preschool Education

The teaching of piano improvisational accompaniment by researchers is conducted through the arrangement and skills of piano improvisational accompaniment, the performance skills of piano improvisational accompaniment, the analysis skills of works, and the expression skills of works. It can help preschool education students easily and systematically learn practical piano improvisational accompaniment skills. Only standardized and systematic teaching can enable students to learn true piano improvisational accompaniment skills in simple and profound terms (Dai, 2020).

Constructing the Piano Improvisational Accompaniment Teaching Guidebook

Through the compilation of "Preschool Education Piano Improvisational Accompaniment Teaching Guidebook", it was mainly found that Guo Yanni's "Piano Improvisational Accompaniment" has a certain correlation with the researcher's "Preschool Education Piano Improvisational Accompaniment Teaching Guidebook", and both have undergone standardized, systematic, and gradual learning and training requirements. Through

various keyboard harmony and song improvisational accompaniment exercises, the theory of improvisational accompaniment is applied to practice, and in this process, the coordination of performance, ear, hand, and brain is achieved. Only in this way can continuous progress be made and the level of piano improvisational accompaniment be rapidly improved (Sun, 2016). Unlike researchers, these teaching contents and methods are more suitable for music majors to learn. The difference among researchers lies in the deep integration of piano improvisational accompaniment teaching with the situation of preschool education students, which comprehensively cultivates students' abilities from the theory to practice of piano improvisational accompaniment.

Using the Guidebook to Teach Students Majoring in Preschool Education at China West Normal University

Through research on relevant literature and in-depth interviews with experts, researchers conducted predictive evaluations of students' music theory and piano performance skills before teaching. They developed a teaching guide for piano improvisational accompaniment in preschool education, designed a teaching plan based on the guide, and self-evaluated the teaching effectiveness of each class, successfully completing the teaching task. Through the teaching process, it was found that although this is a challenging skill, students have a strong interest in piano improvisational accompaniment (Wang, 2020), so their learning ability has been significantly improved. Three piano improvisational accompaniment experts believe that the curriculum design is scientific and the teaching methods are effective.

Evaluating the Result of Teaching by Using the Guidebook

During the teaching process, in order to understand whether students' piano improvisational accompaniment skills have improved, researchers designed two formative tests and one summative test, and designed test standards in advance for each test. The formative test is scored by researchers, and the summative test is scored by three piano improvisational accompaniment experts. Based on the test results, create various statistical comparison charts. The researcher mainly found that students' piano improvisational accompaniment ability has greatly improved. Three piano improvisational accompaniment experts believe that the testing standards are scientific and the teaching methods are effective. Students are very interested in piano improvisational accompaniment, and the expression ability of children's Musical improvisational accompaniment works has also been greatly improved.

Recommendation

1. Practical Recommendations

Researchers should read many books on piano improvisational accompaniment teaching and learn the theoretical knowledge involved. Researchers should also go out more, practice more, and investigate more to understand the teaching methods of piano improvisational accompaniment in various regions, and learn more piano improvisational accompaniment teaching methods from more experts. Applying some good teaching methods to piano improvisational accompaniment in preschool education has changed traditional teaching concepts, found suitable methods for students, to improve their overall skill level, to improve their comprehensive music quality, and to improve the teaching level of teachers.

2. Recommendation for future research

The researchers hope that the country can pay more attention to piano improvisational accompaniment education in preschool education, continue to promote piano improvisational accompaniment in kindergartens, so as to help Preschool teacher use this skill to carry out children's music education activities more flexibly and effectively. Researchers hope that schools should attach importance to the teaching of piano improvisational accompaniment in preschool education, and build practical platforms for students through various activities to exercise their comprehensive abilities.

References

Dai, J. (2020). Reflections on piano improvisational accompaniment courses for preschool education majors in applied undergraduate colleges. *Grand View (Forum).* (02), 129-130.

Gao, S. (2021). Reflections on piano improvisational accompaniment teaching for preschool education majors. *Happy Family.* (12), 127-128.

Huang, H. (2020). Teaching reform of piano improvisational accompaniment course for preschool education majors. *Questions and Research.* (28), 164.

Liu, J. (2021). Teaching reform of piano improvisational accompaniment course for preschool education majors. *Science Fiction Illustrated.* (05), 164-166.

Sun, X. (2016). Reflections on the ability of piano improvisational accompaniment for preschool education majors. *Northern Music.* (10), 114.

Tian, L. (2013). Analysis on piano performance techniques. *Literature and Education Materials.* (02), 86-87.

Wang, L. (2020). Practical exploration of piano improvisational accompaniment teaching in preschool education. *Contemporary Music.* (07), 9-10.

Yu, X. (2022). Development and innovation of piano improvisational accompaniment classes in universities. *Art Education.* (06), 99-102.

Zhai, N. (2022). A discussion on the reform of piano improvisational accompaniment teaching for pre-school education majors in colleges and universities. *Popular Arts and Arts.* (19), 160-162.

An Analysis of the Construction of Ethnic Themes in Guangxi Orchestra Works: Taking Luo-Yue Culture as an Example

Wang Yilin[1], Phakamas Jirajarupat[2] and Liu LingLing[3]
[1,2] Sunandha Rajabhat University, Bangkok, Thailand
[3] Guangxi Arts University, Bangkok, Thailand
Corresponding Author, E-mail: s63584947010@ssru.ac.th[1]

****

Abstract

China's thousand-year history has left behind a long tradition of ethnic culture and rich cultural products. Some of the essence of ethnic culture has been used in various artistic creations, creating unique artworks with ethnic characteristics. Orchestral music plays an important role in the field of music and art in China, and plays an important role in promoting the development and influence of national music. To better reflect ethnic ideas, customs, and lifestyles, ethnic elements are integrated into music vocabulary, making the creation of orchestral music more ethnic, diverse, and contemporary. This paper will use literature research and case study methods to explore the nationalistic connotations of the thematic construction of Guangxi orchestral music. From the perspective of the theme creation of orchestral works, the theme background, content, and techniques of the works are analyzed one by one, revealing the important position and profound significance of ethnic themes in orchestral music creation. It is hoped that this research can promote the development of Guangxi orchestral music creation, provide new perspectives for the theoretical research of Guangxi orchestral music, and inject new vitality into the promotion of ethnic culture.

Keywords: Orchestral music; Theme construction; Ethnic; Ethnic culture; Luo-Yue culture

Introduction

T Although the musical form of orchestral music originated in Europe and has been well respected and developed, its development has been plagued by twists and turns since its introduction to China. Throughout history, we can easily see that Chinese orchestral music has shown a trend of nationalization and diversification, and the content of nationalization has played a dual role in promoting the development of orchestral music. At present, the popularity of orchestral music art forms in China is slightly insufficient compared to other art categories, and the development is uneven nationwide. The theoretical and practical research of Guangxi orchestral music is at a disadvantage, which is closely related to the slow development of Guangxi's own political, economic, cultural and other undertakings. Through the research of this paper, it is hoped to improve the popularity of orchestral art in Guangxi and enhance the appreciation level of the audience. By using the music cultural exchange platform of "China-ASEAN Music Week" to promote regional music exchanges, it is beneficial for the introduction and exportation of Guangxi orchestral music works, highlighting Guangxi's ethnic music characteristics while learning excellent international composition techniques. To fully utilize the communication function and advantages of orchestral music art form, thereby enhancing the influence of Guangxi orchestral music (Chen, 2020).

* Received: November 30 2023; Revised: December 26 2023; Accepted: December 27 2023

The research of this paper is rooted in ethnicity and based on the contemporary era. It aims to explore the construction of Guangxi orchestral music themes from the perspective of ethnic culture, and analyze the background, content, and techniques of the themes. By “seeing the whole picture from small parts”, it attempts to reveal the composer's intention and overall creative thinking in orchestral music composition. Currently, research on Guangxi orchestral music literature focuses mostly on work analysis or musical content analysis, but there are few studies on the thematic analysis of Guangxi orchestral music works. Through this paper's research, it is hoped to open up a broader space for exploration, increase attention and influence of Guangxi orchestral music, promote the spread of Guangxi orchestral music culture, enhance ethnic identity, and contribute to the production of more excellent orchestral music works, thus making a modest contribution to the prosperity of music art in Guangxi.

Research Objectives

To study the theme construction of ethnicity in Guangxi orchestral works.

Literature Review

The meaning of “theme” is relatively complex and extensive. This paper focuses on the discussion of themes in music. In the field of music, the meaning of the word “theme” is relatively simple and clear. In the largest comprehensive dictionary in China, “Cihai”, has provided clear explanations for the theme: “Theme, also known as thematic idea, is the fundamental idea contained in literary and artistic works. Theme is not a naked abstract idea, but is closely integrated with the specific theme and artistic image. It is the radiation center of all elements of the work and the constraint point for creating fiction. Due to the different positions, viewpoints, and creative intentions of writers and artists, similar themes can express different themes, and the author's thoughts are profound Degree, life experience, and artistic expression methods can also affect the depth and breadth of the theme. Large literary works sometimes have multiple themes, while complex works often have multiple meanings. Meanwhile, the term “theme” can also be used as a musical term, referring to the distinctive and prominent musical ideas in a piece of music. It is the carrier of the basic imagery of the music and the basis for forming structure and development. A piece of music often has several themes, and composers express their creative purpose by dealing with their relationships and changes.” There is also a definition of theme in China's “Music Encyclopedia Dictionary”: “Subject, the basic melody on which a piece of music develops and forms generally contains special rhythm, interval structure, and style, with distinct characteristics. In “China Encyclopedia” (Music, Dance Volume), there is also a similar definition: “The music material that serves as the basic idea of a piece of music and serves as the foundation for the development of the entire piece or a part of the music is called the theme” Another example is the annotation in the Dictionary of Foreign Music Names: “The central idea of a piece of music is the theme, and the piece should be interpreted, developed, and changed from the theme (Editorial Committee of the Encyclopedia of China, 1985).” The definition of the theme in the Foreign Music Dictionary is: “The musical entity of a piece of music, composed of several notes, usually with melodic characteristics, and is the main idea or one of several main ideas of the piece. Especially in instrumental music, it is mainly the basis for narration, unfolding, or variation (Zheng, 1982).” “Through the above works, the definition of the meaning of the theme word is defined, we can have a clear theoretical understanding of the themes in music.

It is obvious that music themes are the core part of music works. Studying the construction of music themes can deeply analyze music works and uncover their essential content.

In Professor Xiang Xiyuan's doctoral thesis “Research on Theme Construction Forms in Chinese Symphony Music Works of the 20th Century”, the author conducted a systematic and comprehensive study on the themes of Chinese symphony works in the 20th century. The article sorted out the concepts, current situation and literature related to themes, the relationship between themes and works, and various forms of theme construction. The research results are abundant and valuable. The article mentions that research on music themes in many works in China mostly focuses on “form” or “music analysis”, such as Qian Renkang and Qian Yiping's monograph “Form and Work Analysis”, Wu Zuqiang's work “Form and Work Analysis”, Yang Ruhuai's monograph “Music Creation and Work Analysis”, Peng Zhimin's “Music Work Analysis”, and so on. The viewpoints and discussions of various parties have their own unique characteristics, with clear definitions and explanations. However, there is not much theoretical research on the diversity and thematic aspects of music themes, and there are few theoretical literature and academic materials available for reference. Professor Xiang Xiyuan's paper delves into this research gap as an entry point, sorting out detailed research on music themes, providing a new perspective for the study of music themes, and providing valuable reference for the research in this article (Xiang, 2005).

In the past music creations in Guangxi, the most well-known music theme image was none other than “Liu Sanjie”. There are countless creations about the image of “Liu Sanjie” in vocal works, such as “Where is the Vine Entangled Tree in the World” written by Qiao Yu and composed by Lei Zhenbang, as well as modified versions of “Vine Entangled Tree”, “Dream Liu Sanjie”, “Liu Sanjie Narrative Song”, and so on. Instrumental works include: Professor Cai Shixian's piano work “Liu Sanjie Theme Fantasy”, Professor Zhong Juncheng's symphonic poem “Impression of Liu Sanjie”, Guangxi composers Xian Hua and Xian Zhenzhong's symphonic suite “Liu Sanjie Suite”, famous Chinese composer Du Mingxin's newly arranged and created symphonic Fantasy “Gexian Liu Sanjie” to celebrate the 60th anniversary of the establishment of Guangxi Zhuang Autonomous Region, as well as symphonic vocal suite “Liu Sanjie” and “Liu Sanjie Theme Variations”, and so on. There are countless artistic creations based on the image of "Liu Sanjie", which have brought huge benefits to the people of Guangxi in terms of cultural brand building, sustained economic development, and even the linkage of the tourism industry. Over the years, the image promotion has made “Liu Sanjie” a business card of Guangxi's ethnic culture.

Throughout the development of Guangxi orchestral music over the past 20 years, it has been found that the cultural heritage of ethnic groups has also been deeply integrated into orchestral music creation. This study takes “Luo-Yue culture” as a clue to explore the construction of the “Luo-Yue” theme. Looking back to the present, Guangxi Academy of Arts created the first large-scale ethnic symphonic epic poem in Guangxi, “Zhuangtiange”, in 2004. The works are divided into five movements: “Tianmeng Blotto”, “Tiangu Hongshui River”, “Tianjiao Liu Sanjie”, “Tianyi Bainiaoyi” and “Tianjin Wusetu”, showcasing representative ethnic cultural characteristics of Guangxi. From the theme words of each movement, it can be found that the vocabulary of “Blotto” and “Hongshui River” related to Luo-Yue culture are prominently listed, which also reflects the composers' attention and admiration for Luo-Yue culture. Afterwards, composers continued to delve deeper into various orchestral works related to the Luo-Yue culture, delving deeper into the genre, and creating new ones. For example,

Zhong Juncheng's “Luo-Yue Land” and “Flower Mountain”, Zeng Haiping's “Luo-Yue Music Poetry” and “Huashan Music and Painting”, Dai Wei's “Luo-Yue Mark”, Ding Ling's “The Tale of the Red River Water”, Lv Junhui's “Music and Painting of the Red River Water”, Guan Xia's “Song and Tide of the Flower Mountain”, and so on. In August 2020, the Guangxi Musicians Association held a “Huashan” Song Creation Seminar and the unveiling ceremony of the Music Creation Base in Ningming County, Guangxi. Composers Lv Junhui, Ding Ling, and others combined their own creative practices to discuss their understanding and application of ethnic music. It can be seen that the excavation and extraction of ethnic culture directly affect the quality of music creation.

Nowadays, the orchestral works created by “Luo-Yue” have gradually formed a scale. Studying the Luo-Yue theme in the works can excavate the connotation and expressive characteristics of ethnic themes, inherit excellent national culture, promote the development of orchestral art, and provide a theoretical basis for scholars to study the ethnic issues of Guangxi orchestral music. Therefore, this study is part of “Research on Ethnicity and Performance Forms in Guangxi Orchestral Creation”.

Research Methodology

This research is a qualitative study conducted using literature research methods, with data sourced from relevant literature. Target sampling was conducted based on the research content to obtain sampling scores and audio data that match the research content. Observational research was conducted on the works to analyze data related to orchestral works.

The process of data collection is as follows:

(1) Collect relevant data from literature and research related to this study;

(2) Summarize and classify data to determine research topics;

(3) Correspond the sampling spectrum to the research topic, analyze the orchestral score data one by one, and integrate the relationship between literature data and orchestral score data;

Research Conceptual Framework

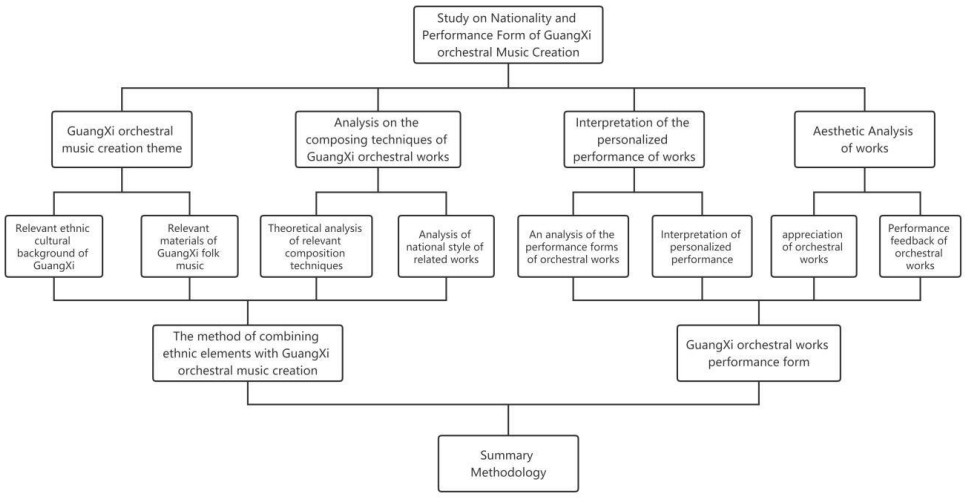

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Findings

1. Luo-Yue Culture - Taking Zhong Juncheng's Symphony "Luo-Yue Land (Mountain · Fete)" as an Example

Luo-Yue, also known as "Luo-Yue" or "Luo Min", is a branch of the Baiyue ethnic group in China. During the Han Dynasty, it was distributed in counties such as Jiaozhi, Jiuzhen, and Hepu. In the sixth year of the Yuanding reign of the Western Han Dynasty, when Emperor Wu attacked Nanyue, Luo-Yue surrendered to Han, and some of his descendants developed into the present-day Dai, Li, Zhuang and other ethnic groups. Luo-Yue is an ancient ethnic group from the southern region of China a long time ago. The ancient ethnic group created brilliant culture and has been passed down and developed to this day. Many regions still preserve numerous cultural relics, which have had a profound impact on both Chinese civilization and world civilization.

The Luo-Yue culture is centered around rice cultivation culture, with Zuojiang Huashan rock paintings and bronze drum culture as symbols, highlighting the current bronze culture, folk culture, music and dance culture represented by frog dance, Xianglu dance, copper drum, sheep horn button bell, bamboo flute and other musical instruments, brocade culture, Ganlan culture, language culture, place name culture centered on place names such as Na, Ban, and Long, and place name culture centered on Wumo, Jibu, Thunder God, Frog God, Water God, and Water God The religious culture represented by Jiaolong (as depicted in the picture), Egret, Cow, Dog, Flower God, Bamboo God, Reproductive Worship, Totem Worship, and Ancestor Worship, as well as the institutional culture and living customs represented by Luohou, Luojiang, and Luomin, are popular in terms of tattoos, cave burials, skilled boatmen, fire plowing, rice, soup, and fish (Music Research Institute of Shanghai Conservatory of Music, 1988).

Luo-Yue, as an ancient ethnic group in the southern region of China, was in the stage of slavery development at that time. Bronze casting technology was developed, and Guangxi was one of the important regions for ancient production and use of copper drums. The ancestors of the Zhuang ethnic group were the first casters and users of copper drums. In the Hua Shan Yan painting, there are multiple patterns of characters raising their hands and striking bronze drums upwards, indicating that bronze drums have long held a supreme position in the minds of the Zhuang ancestors. In primitive society, artistic behavior emerged alongside daily life and production labor. The three main manifestations of Luo-Yue's music culture are: Luo-Yue Bronze Drum Culture, Luo-Yue Song Festival Culture, and Luo-Yue Song and Dance Music Culture.

"Luo-Yue Land" is the first multi movement symphony in Guangxi, created by local composer Professor Zhong Juncheng in the late summer of 2013. On November 28 of the same year, it was first performed by Guangxi Symphony Orchestra under the command of Guangxi conductor Cai Yang at the Music Hall of Guangxi Academy of Arts. The work continues the composer's expertise in the "Fusion of Chinese and Western cultures, diverse innovation" creative style, incorporating ethnic musical elements into the composition techniques of Western orchestras, and "combining" to create orchestral works with strong ethnic flavor. "Luo-Yue Land" is divided into five movements: the first movement "Mountain - Fete" describes the origin of cultural civilization during the ancient Luo-Yue period; The second movement "Liao Song" aims to depict the peaceful and prosperous life of the Zhuang people in Guangxi. It is a long ancient song that reflects the production, life, love for Sui, marriage,

history, and other content of the Zhuang people; The third movement “The Echo of the Drum Tower” describes the living scenes of men farming and women weaving in the Dong ethnic group; The fourth movement “Wind and Rain Bridge” aims to depict the peaceful and prosperous living conditions of the Dong and Miao ethnic minorities in Guangxi; The fifth movement “The Light of the Earth” expresses their positive and upward spirit, as well as their outlook for a better future, which serves as a point and sublimation. The entire symphony depicts the reverence for the long-standing Luo-Yue culture and the praise for the beautiful Guangxi in a clear and simple style.

A section (19-29): The theme is presented for the first time, and the melody is played by the solemn and beautiful first horn solo, as shown in score examples 5-1. The theme melody of the horn solo is mainly composed of a smooth third and a major leap in the fourth and fifth, with obvious Guangxi tonal structural characteristics. The frequent switching of beats between 4/4, 5/4, and 3/4, coupled with the movement of its melodic lines, extensively employs techniques such as free extension, linking, and decorative notes to enhance the mysterious atmosphere of the sound system. From a pitch perspective, this melody is first introduced by a third degree upward movement that enters an infinitely extended motive. Next, this third degree is expanded to form a continuous switching between the three motives that emphasize the third and fourth degrees in the D-mode, namely “Jiao-Zheng”, “Jiao-Gong-Yu”, and “Shang-Zheng”. The material used in the third degree is the core of the entire melody, which is repeated, shifted, reflected, and spliced, combined with a freely extending rhythm, it showcases the artistic characteristics of "scattered form and condensed spirit" in Chinese melodies.

(Example 5-1)

Section B (30-75): It consists of a total of five phrases and is relatively long, covering three different materials: b, c, and d. Materials b and c are reproduced once each, exhibiting a convoluted nature. On the high stacked chord with E as the root, material b repeats in an evenly divided rhythm of an eighth note; At the same time, the woodwind group of the trombone and the treble section played a summoning style short ensemble one after another. The fabric of material C can be divided into four layers, all composed of minor second degree progressive materials, stacked in different rhythmic patterns: violin and viola play sixteenth note tremolo; Bass music: Bassoon, tenor, string bass, trombone playing eighth note triplets; Playing the trumpet with a sixteenth note and a six connected sound; The oboe and clarinet of the woodwind group are eighth notes. Under the premise that the core of the second interval runs through, different rhythmic combinations are stacked, reflecting the integration of compound thinking in the composer's modern composition techniques. Material D is a curved sound pattern composed of a string ensemble, combined with multiple instruments such as clarinet, bassoon, and horn. Each instrument plays its own role, combining and filling each other, ultimately forming a motive for multi tone splicing and mixing, reflecting the composer's superb orchestration skills.

A1 section (76-80): Only reproduces the theme of the 5-bar A phrase, with reduced reproduction accompanied by a return to tonality and timbre.

B1 section (81-115): After the original reproduction of A1 section, B section undergoes a change in reproduction, and the structure and logic of the entire section have changed. The speed first came to the fast board, and two new materials, e and f, were integrated, followed by the reproduction of b and c. Of note is the f phrase, which adds a long line melody throughout the dynamic B1 segment. Its composition pattern is very similar to the first sentence of the introduction, but the core interval has changed from a second to a third and a pure fourth, with a pentatonic tone, clearly influenced by the A theme.

C section (81-179): This is a long and richly composed paragraph, with the material of its phrases forming an inverted reproduction structure, that is, the material of the first and last sentences is the same, the material of the second and fourth sentences is the same, and the new material is at the center, reflecting the composer's unique structural thinking. Finally, it enters a connecting section, and the music returns to the slow tempo.

A2 section (180-189): The complete reproduction of A section is basically consistent, without further elaboration.

Conclusion (190-194): There is a short concluding sentence at the end of the piece, with a harmonic texture that brings the music to a pure harmony on the main chord in C major, showcasing the composer's unique pitch organization and tonal arrangement in the work.

Overall, the materials of the work are highly cohesive and concentrated, constantly recurring, leaving the audience with a memorable and soft theme melody. Each insert is presented with a dynamic and full texture, contrasting with the A theme, enriching the musical language of the work and adding a sense of hierarchy. In depicting sacrificial scenes, composers strive for clear rhythms, distinct strengths and weaknesses, and use rough and powerful melodies to depict the scene of dancing ethnic people praying to gods in ethnic sacrificial activities. The sound structure and music structure design of the entire song are closely related to Guangxi's traditional culture. The theme is based on Guangxi's ethnic and folk music materials, and the creative techniques extensively use the combination of ethnic pentatonic tones and modern music techniques, rooted in the ethnic group and promoting the unique culture.

2. Huashan Rock Painting Culture - Taking Dai Wei's Orchestral Music “Huashan Yiyin” as an Example

Before the emergence of writing, rock paintings were the earliest evidence of human imagination and artistic creation. Rock paintings reflect the rich imagination of human beings towards social activities, life practices, spiritual beliefs, and other aspects through abstract techniques, reflecting the development process of human history.

Huashan rock paintings, also known as “Huashan murals” or “Huashan cliff murals”, have a history of over 2000 years and are important historical and cultural relics left by the Luo-Yue people from the Warring States period to the Han Dynasty in ancient China. They are currently located on the cliffs along the Zuo River Basin near Ningming County, Chongzuo City, Guangxi Zhuang Autonomous Region, China. The people of Luo-Yue painted tens of thousands of images on the cliffs with bright red pigments. The images were vivid and mysterious, with rough and rustic shapes. They were often depicted with totem images such as “humans”, “dogs”, “frogs”, “bronze drums”, “birds and beasts”, and “swords and artifacts”,

depicting the Luo-Yue people's “worship”, “war”, “dance” and other scenes, reflecting the social development level, religious concepts, spiritual culture of the Luo-Yue people at that time Life scenes and other aspects (Wu, 2010).

Huashan Rock Painting carries the profound historical and cultural heritage of the Luo-Yue ethnic group, with profound cultural connotations. Whether it is the use of pigments or the selection of paintings, or even the form and combination of images, from humans to animals and even objects, it has specific meanings and functional connotations. For example, crimson pigments have a mysterious or exorcistic representation in ancient Chinese culture; Huashan rock paintings are painted on dangerous cliffs and cliffs. How did the ancient Luo-Yue people climb and paint? This also fills the Huashan rock painting culture with a sense of mystery and shock. Huashan Rock Painting has its unique characteristics and creativity in terms of geographical environment, painting locations, painting pigments, painting methods, as well as picture scale, image types and forms, cultural connotations and artistic styles. It exhibits distinct local ethnic characteristics and has significant historical, cultural, artistic, aesthetic, and academic value (Mui, 1998).

In February 2016, Professor Dai Wei, a composer from Guangxi, created the orchestral work “Echoes of Hua Shan” after being inspired by the totemic style of cliff paintings in Hua Shan. In June of the same year, it premiered at the Fifth China-ASEAN Music Week Symphony Concert. The orchestral work “Echoes of Hua Shan” is the third movement of the symphony “Luo-Yue Impressions”. The composer combines Guangxi Zhuang folk music materials with modern composition techniques, presenting a scene of the simple life and sacrificial ceremonies of Luo-Yue's ancestors.

In the third part of the music (bars 88-118), the music enters a stable and song like middle board for the first time. A beautiful Chinese melody is played three times, which is the most eye-catching theme melody of the entire work. It is successively played by the first violin, oboe, string, and woodwind, presenting a progressive pattern. This melody uses the Chinese national mode, the descending B-Yu five tone mode, revealing an ancient and mysterious The melancholic and hidden atmosphere, such as the use of ethnic modes in score examples 5-2-1, highlights a strong national characteristic in the theme of the work and strengthens its national style.

(Example 5-2-1)

Looking at the entire score example, it is not difficult to find that the composer intended to divide the music into six parts with different speeds. Unlike the traditional Western music “three part” or “sonata style” principle, the composer used the “plate” thinking in traditional Chinese music to construct the entire piece, with a speed layout of “medium” - “scattered” - “slow” - “fast” structure. It inevitably reminds people of the most typical structure of “Xianghe Daqu” in traditional Chinese music - “Yan, Qu, Jie, and Xing”, which respectively mean the introduction of gentle dance music, danqu, and fast dance music. Dividing the structure of music through the alternation of speed, adding dispersed music materials, and adding ethnic melodies in the middle of the music, creating a melodious and singing like atmosphere, the music reaches its climax, which coincides with the structural concept of this piece. From this,

it can be seen that the composer already has a unique and ethnic style arrangement in the layout of the entire piece.

3. Hongshui River Culture - Taking Ding Ling's Orchestral Music "The Story of Hongshui River" as an Example

The Hongshui River Basin is the birthplace of the ancestors of the Zhuang ethnic group, the Luo-Yue ethnic group, and is the most concentrated settlement area for descendants of the Zhuang ethnic group. It is known as the mother river of the Zhuang ethnic group. The unique terrain and long historical accumulation have created a splendid and colorful ethnic cultural content, among which the famous mountain song culture, bronze drum culture, Lao Shou culture, tusi culture, red culture, Yao, Mulao, Maonan culture, etc. have converged into a unique and distinctive culture of the Hongshui River Basin.

The Hongshui River is a major tributary of the Xijiang River system, with a length of 659 kilometers. It is formed by the convergence of two upstream rivers, namely the Nanpan River and the Beipan River. The Nanpan River originates from Maxiong Mountain in Zhanyi District, Qujing City, eastern Yunnan Province, China. It flows from Yunnan to Badahe Township in Xilin County, Guangxi and merges with the Qingshui River, becoming the boundary river between Yunnan and Guangxi. The Beipan River also originates from the northern foothills of Wumengmaxiong Mountain in Zhanyi County, Yunnan Province. It flows through Yunnan and Guizhou provinces and merges with the Nanpan River in Wangmo County, Guizhou Province. After the confluence of the two rivers, it is called the Hongshui River. The Hongshui River flows through counties (districts, autonomous counties) in Guangxi, including Leye, Tian'e, Nandan, Donglan, Dahua, Du'an, Mashan, Xincheng, and Xingbin, and ends at the mouth of Sanjiangkou in Shilong Town, Xiangzhou County. In short, the Hongshui River is a basin between Guizhou Province and Guangxi Zhuang Autonomous Region. Because the Hongshui River flows through the red sandstone layer, it has a large sediment content. Every time a heavy rain or rainstorm occurs, the rapid flow of water will carry the sediment, and the usually gentle and clear water will immediately become turbid reddish brown, hence the name Hongshui River. In order to control the flood of the Hongshui River, the country has continuously made important decisions, such as building hydropower stations, planting trees and forests, and protecting the ecology. Nowadays, the turbid red brown river water is almost invisible in the Hongshui River, and the green mountains and waters have become a new landmark landscape of the Hongshui River, continuing to benefit the people along the banks.

The culture of the Hongshui River Basin, as the cradle of Guangxi's local culture, is the source of shaping and inheriting the national spirit. The Hongshui River Basin has abundant historical and cultural resources, which are of great research significance in history, literature, sociology, economics, and other fields. The Hongshui River Basin, as the central area where the Zhuang ethnic group gathers in Guangxi, has been inhabited by ethnic minorities such as Zhuang, Han, Miao, Yao, and Buyi for generations. The rich historical epics and folk legends of each ethnic group have emerged, passed down, and continued among different ethnic groups in different forms. These mythological legends vividly reproduce the history of each ethnic group's conquest of nature in the early stages of formation and development, reflecting the arduous struggle between humans and the natural environment, The expression of the beautiful ideals and survival beliefs of various ethnic groups has formed a unique minority ethnic culture

in the Hongshui River Basin, which is characterized by the coexistence of “Shigong culture, Tonggu culture, totem culture, folk culture, Bai Ku Yao culture, and red culture”, with Zhuang, Miao, and Yao cultures as the main elements. The artistic resources in the Hongshui River Basin include folk songs, folk dances, and folk crafts. Among them, folk songs are the most prominent artistic resources in the culture of the Hongshui River Basin, with a wide variety and content, including labor songs, political songs, ritual songs, love songs, life songs, story songs, children's songs, and so on. It can be seen that the ethnic music in the Hongshui River Basin is a collection of music with ethnic characteristics created by the people in the production and life process of the region (Rong et al., 2017).

The presentation section (1-23) consists of three parts: the main section, the connecting section, and the auxiliary section, without an end section. After the auxiliary section is completed, it enters the unfolding section in one go. The main part (1-9) is a musical phrase structure. In the c-Yu mode, at the beginning of the music, as in the score examples 5-3-1, the melody is slow, beautiful, and free under the solo cello performance. The extensively used prolongation marks are intermittent like memories, and the notes are played up and down like undulations, creating a relaxed feeling that is like “water” or “speaking”, which is exactly the meaning of the question.

(Example 5-3-1)

Research on the theme of music has found that the technique of rotation actually enters the G-Yu mode in a subordinate direction. The melody of the first four bars revolves around the G tone, but at the same time, the harmony enters from the main chord of the c-Yu mode and remains in this field, forming a sense of compound mode between the accompaniment and the main melody, which is a compound mode of the same palace system. Until the 9th bar, the harmony completed the complete termination of D-T in the c-Yu mode, but the melody continued to extend, showcasing a strong folk music flavor. The next 4 bars were the connecting section, and as the melody continued to develop, the tonality began to change, gradually introducing the e-Yu mode to lay the groundwork for the sub section.

The sub part (14-23) is a 5+5 non square integral section structure composed of parallel phrases. The theme of the sub part is still the main tone texture composed of melody and accompaniment, but the speed reaches the middle board twice as fast as the main part. The melody of the B phrase is stated by the clarinet, and the solo cello is used for polyphony, forming a contrast in timbre; On the melody lines, the sub theme still has a long and continuous atmosphere, as if it is derived from the main theme.

The development section (measures 24-76) is divided into three stages. It does not follow the traditional Western sonata form of transforming the main and secondary themes, but instead inserts new materials one after another, adhering to the principle of parallelism, which reflects the characteristics of Chinese folk music. The first material appears in stage I (measures 24-41), using a 5+4 parallel phrase to present the lively and powerful melody with rhythmic ups and downs. The violin plays the main solo, accompanied by a cello solo. The tonality

remains in the E major mode system, briefly contrasting with G major mode. After a connecting phrase, stage II (measures 42-66) consists of two asymmetrical parallel phrases (D and D1) and a contrasting phrase (E). The music gradually becomes more dynamic, with the cello playing double stops and large jumps, gradually adding technical complexity. Stage III (measures 67-76) includes only one phrase, returning to the E major mode to prepare for the recapitulation of the main theme.

Reproduction section (77-118): The main and auxiliary parts of the presentation section are reproduced, and the auxiliary parts conform to the principle of sonata. The tonality is returned to the c-Yu mode. At the same time, a brilliant cello scene was added after the completion of the sub section, and finally, a concluding section was constructed using the main theme materials, resulting in a quiet conclusion for the entire piece.

The entire work is mainly composed of Chinese style ethnic melodies, with multiple development materials inserted, full of dramatic tension. The cultural background of the Hongshui River lays a warm tone for the entire piece. The composer also chooses the most lyrical instruments to adapt in the expression of the music theme melody. The performance of the cello seems to tell the world a historical story of the Hongshui River basin.

Discussion

Music has long been a powerful medium for cultural expression, reflecting the rich diversity and unique identities of different communities. In the realm of orchestral compositions, Guangxi province in China stands out for its vibrant exploration of ethnic themes. This article delves into the construction of ethnic themes in Guangxi orchestra works, unraveling the intricate tapestry that weaves together tradition and innovation. Guangxi, situated in southern China, is home to a mosaic of ethnic groups, each with its own distinctive traditions, languages, and customs. The Guangxi Orchestra serves as a canvas where these diverse cultural elements are skillfully blended, creating a harmonious dialogue between the past and the present. At the heart of Guangxi's orchestral compositions lies a profound appreciation for traditional ethnic music. Composers draw inspiration from folk tunes, ancient melodies, and traditional instruments, infusing their works with a deep sense of authenticity. Through meticulous research and collaboration with local musicians, they ensure the faithful representation of these musical roots (Xiang, 2005).

While rooted in tradition, Guangxi orchestra works also embrace modern orchestration techniques. Composers skillfully integrate traditional instruments with Western orchestral elements, creating a fusion that resonates with contemporary audiences. This synthesis not only preserves cultural heritage but also propels it into new and exciting sonic territories. Guangxi orchestra works often convey narratives that celebrate identity and unity among its diverse ethnic groups. Compositions may tell stories of historical events, mythologies, or daily life, fostering a sense of pride and belonging. Through music, these orchestral pieces become powerful vehicles for cultural expression and understanding. In exploring the construction of ethnic themes in Guangxi orchestra works, we witness a fascinating interplay between tradition and innovation (Wu, 2010). The music of Guangxi serves as a testament to the enduring power of cultural expression, weaving a rich tapestry that reflects the diverse heritage of the region. As these compositions continue to resonate globally, they contribute to a broader conversation on the role of music in preserving and celebrating cultural identity.

Recommendation

1. Practical Recommendations

When studying the ethnic culture in the theme of orchestral works, examples of works illustrate the ethnic elements contained in the orchestral theme, and there are many different score examples to further prove this viewpoint. The details of this still need to be explored, which is worth further research.

2. Recommendation for future research

When studying the ethnic issues in the theme construction of Guangxi orchestral music, in addition to the example of "Luo-Yue culture" in this study, there are many other ethnic theme constructions, such as opera culture, Liu Sanjie culture, mountain song culture, etc. Many ethnic themes still need to be explored. Therefore, it is recommended to further research and create ethnic themes, in order to explore more innovation and integration for the prosperity of Guangxi orchestral music creation and development.

References

Chen, Z. (2020). *Cihai*. Shanghai Cishu Publishing House.

China Encyclopedia Editorial Committee. (1985). *Encyclopedia of China*. China Encyclopedia Publishing House

Mui, T. (1998). *Music Encyclopedia Dictionary*. People's Music Publishing House.

Music Research Institute of Shanghai Conservatory of Music. (1988). *Dictionary of Foreign Music*. Shanghai Music Publishing House

Rong, B., Wei, J., Liu, S., & Zhang, S. (2017). Research Report on Cultural Resources in the Hongshui River Basin. *Journal of Guangxi University of Education*. (04), 1-5.

Wu, N. (2010). Discussion on the Cultural Status of Huashan Rock Paintings. *Journal of Guangxi Normal University for Nationalities*. (01), 10-15.

Xiang, X. (2005). *Research on thematic construction forms in 20th century Chinese symphonic music works*, [Doctoral thesis]. Shanghai Conservatory of Music

Zheng, X. (1982). *Dictionary of Foreign Music Titles*. Shanghai Dictionary Publishing House

Current situation and Problems of Practical Approach of Basic Bamboo Flute for in Primary 1 student at Changsha Yuelu District No1. School

Chen Sai and Nataporn Rattachaiwong
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 360363913@qq.com

****

Abstract

The purposes of this research were to Study Current situation and Problems of Practical Approach of Basic Bamboo Flute for in Primary 1 student at Changsha Yuelu District No1. School**,** the research methodology was qualitative research by using interview and observation method.

The result found that the practical approach is an important learning medium, vital in the teaching and learning process, especially for skill-based subjects. It aids teachers in imparting knowledge more easily and stimulates students to take a keener interest in learning. When teaching the bamboo flute to Primary 1 students, addressing challenges problem such as attention span, motor skills development, patience, instrument size, breath control, engagement, individual pace, and maintenance awareness through a well-structured, supportive, and age-appropriate approach can create an environment conducive to effective learning and enjoyment of playing the bamboo flute.

Keywords: Practical Approach Basic Bamboo Flute; Primary 1 student; Changsha Yuelu District No1. School

Introduction

Primary school music focuses on cultivating students' music perception abilities. Student interest in music and students' appreciation of music. Teaching music in primary schools is the enlightenment stage of music learning. Good learning at this stage can lay a good foundation for the music path of the future. This article begins with an in-depth analysis from three aspects: to Study Current situation and Problems of Practical Approach of Basic Bamboo Flute for in Primary 1 student at Changsha Yuelu District No1. School, problems in teachers' use of teaching media and aspects. Students' use of Practical Approach media Expand students' musical horizons and improve students' sense of patriotism. and can stimulate Student interest in learning and facilitating the use of Practical Approach Basic Bamboo Flute in the elementary classroom has been very effective. Exercises are important learning media and are absolutely necessary in the teaching and learning process for skill subjects. In addition to helping teachers teach more easily. It also helps to encourage students to be more interested in learning, and I hope that bamboo flute teaching can continue.

* Received: November 26 2023; Revised: December 13 2023; Accepted: December 27 2023

To address these challenges, it is necessary to conduct research focused on To Study Current situation and Problems of Practical Approach of Basic Bamboo Flute for in Primary 1 student at Changsha Yuelu District No1. School majoring in music education in China. investigating effective teaching methods, classroom management strategies, curriculum design, assessment techniques, and cultural integration, this research aims to Study Current situation and Problems insights and recommendations for enhancing the learning experience and musical development of primary school students studying the bamboo flute.

Research Objectives

1) To Study Current situation and Problems of Practical Approach of Basic Bamboo Flute for in Primary 1 student at Changsha Yuelu District No1. School

Literature Review

China has a long history and culture of 5,000 years, of which music culture occupies a very important position in the long history and culture. The development of national music has a long history, dating back to ancient times to the present, and the evolution of flute culture has undergone a long historical evolution. In the process of studying the bone flute, the researchers used one of the most complete tests and found that this bone flute can blow out the seven-tone scale very accurately, and five of them can blow the pentatonic scale, which is the Neolithic heritage is the earliest historical relic found in China with musical culture, which has a history of more than 8,000 years. It is a precious cultural relic of the Neolithic period and a testimony to China's historical musical civilization (Yuan & Mao, 2008).

The bamboo flute, known as "zhudi" in China, is a traditional Chinese musical instrument renowned for its distinctive sound and cultural heritage. Teaching primary school students how to play this instrument involves introducing them to fundamental techniques, such as breath control, finger placement, and tone production. It is essential to design effective and engaging practical exercises that cater to the specific needs and abilities of young learners. (Yi jiayi ,2014)

When it comes to flute playing training, the most profound feeling among learners is that it tests the breath control during playing, which is also the most "headache" for teachers. “painful" place. When playing, we often face the situation that the high notes cannot be played and the bass is unstable. The fundamental reason is that the player's breath is insufficient. Only by breathing enough and keeping calm can you play beautiful music. So, how can this problem be solved? To put it simply, you need to take enough breath, Exhale slowly, that is, inhale enough air at the beginning (do not shrug your shoulders), blow out the appropriate amount of air according to the needs of the sound when playing, and as the sound continues,

As the amount of stored air becomes less and less, the pressure of the air becomes smaller and smaller. In order to keep the sound stable, you need to blow out more. In specific teaching, teachers

You can start with long-note exercises, and try to make each note played long enough for the learner to inhale as much as possible and exhale slowly. Do not play the first few notes. A single note consumes a lot of breath, thus keeping the tone full and smooth. The posture of the hands holding the flute should not be too tense, and the shape of the mouth when playing should be as good as possible. Naturally, don't rely on the flute being too close. The whole person's state should be as natural as possible. (Tie Di, 2020)

Research Methodology

the research methodology was qualitative research by using interview and observation method.

When conducting an interview with a bamboo flute teacher or researcher on "The practical exercises approach for basic bamboo flute for primary school students majoring in music education in the People's Republic of China, when observing a bamboo flute teacher implementing "The practical exercises approach for basic bamboo flute for primary school students majoring

Research tools

interview and observation form

Data collection

1) Collect and analyze literature

2) Concept definition and theoretical framework of research.

3) Create interview guideline for use in expert interviews.

4) Interview Teachers about the practical exercises approach for basic bamboo flute for primary school students majoring in music education in the People's Republic of China.

5) Data Collection and analyze

6) Conclusion

Research Conceptual Framework

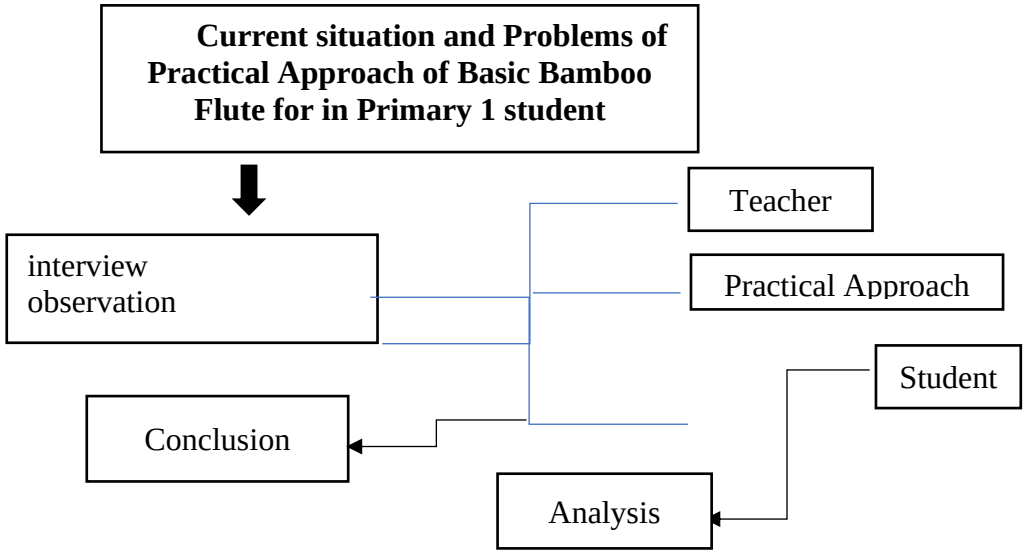

Figure 1 Research Conceptual framework

Research Results

Current situation and Problems of Practical Approach of Basic Bamboo Flute for in Primary 1 student at Changsha Yuelu District No1. School Result from interviewing and observation

1) the practical approach in Basic Bamboo Flute class room

Form observes in Basic Bamboo Flute class room, researcher have done a lot of work in tutoring and training children to learn to play Chinese bamboo flute, and have done some research on many practical problems and solutions that children often encounter in the process of learning bamboo flute. When learning the bamboo flute, children often encounter the following problems: unstable flute; The pressing hole is not tight; lack of waist and abdominal control, etc. How to solve the above problems is undoubtedly an important research topic in front of bamboo flute teachers. In the process of learning bamboo flute, children often make the problem of over-pressing their lips, so there are phenomena such as weak pronunciation, low sound, etc., and in severe cases, they cannot even blow out the sound. The reasons: First, because children's fingers are in the period of growth and development, the fingers are small, and when holding the flute, the fingers and little fingers of the hands are very difficult to hold the flute body; Second, due to the improper position of the children's hands and little fingers on the flute, the power of the thumb is upward, Loss of equilibrium on applied force.

Below researcher will talk about why it is not strictly pressed, the flute is based on the finger belly to block the press, then although our fingers are very sensitive and very good touch, but often only the pain of the touch, with the finger belly to feel whether to press the role of the strict hole, we beginners will not pay special attention, it takes a long time to practice, and special attention will solve this problem. Adults are like this, not to mention children, and children's hands are relatively small, which increases the difficulty of size distance, so it is easier to press loosely.

One of problem when children practice bamboo flute, most people will be interested for a while, and then indifferent; cannot insist on learning, even if they learn, do not insist on practicing every day, will be lazy and other problems, the reason for the analysis is that 1, the child's understanding of the bamboo flute is not comprehensive and profound, 2, the child lacks self-control, 3, parents lack of restraint.

One challenge faced by teachers is developing appropriate instructional methods and strategies that promote active engagement and effective learning outcomes. Teachers must consider the age and developmental stage of primary school students, ensuring that the exercises are accessible and enjoyable while fostering their musical growth. Additionally, creating a conducive classroom environment and managing student behavior during practical sessions can be demanding but crucial for facilitating effective learning.

Furthermore, Practical Approach of Basic Bamboo Flute implementation is a critical aspect to address. Designing a well-structured Practical Approach of Basic Bamboo Flute that outlines the progression of skills and concepts is essential for ensuring a comprehensive and systematic learning experience. The curriculum should also integrate cultural elements, exposing students to the rich musical heritage of China and fostering an appreciation for traditional music.

Practical Approach are important learning media and are absolutely necessary in the teaching and learning process for skill subjects. In addition to helping teachers teach more easily. It also helps stimulate students to be more interested in learning.

When considering a practical approach to teaching the bamboo flute to Primary 1 students, several potential challenges should be addressed:

1. Attention Span: Young students may have limited attention spans, so keeping activities short and engaging is essential.
2. Fine Motor Skills: Developing finger strength and coordination for playing the bamboo flute can be challenging for some young students.
3. Patience with Progress: Encouraging patience and perseverance as students begin to produce musical sounds and melodies on the instrument.
4. Instrument Size: Ensuring that the size of the bamboo flute is suitable for young students to handle comfortably.
5. Breath Control: Teaching proper breath control techniques can be difficult for young students, requiring creative and patient instruction.
6. Engagement: Maintaining interest and engagement through a balance of structured learning and interactive activities.
7. Individual Pace: Recognizing that each student learns at their own pace and providing individualized attention when necessary.
8. Maintenance Awareness: Instilling basic awareness of instrument care despite the young age of the students.

Addressing these challenges through a well-structured, supportive, and age-appropriate approach will help create an environment where young students can effectively learn and enjoy playing the bamboo flute.

2) interviewing and observation Primary Bamboo Flute teacher

Teacher found that the practical approach to teaching the basic bamboo flute in primary school still a lack of media manuals regarding several key elements:

1. Proper posture and hand positioning for holding the flute.
2. Teaching students how to produce clear sounds by controlling their breath and embouchure.
3. Introducing basic musical notation and teaching simple melodies.
4. Incorporating rhythm exercises to help students understand timing and beats.
5. Providing guidance on regular maintenance and care of the flute.
6. Encouraging consistent practice and providing constructive feedback to students.

This practical approach aims to lay a solid foundation for young learners, ensuring that they develop good playing habits and a fundamental understanding of music and the instrument.

Figure 1 interviewing Primary Bamboo Flute teacher at Changsha Yuelu District No1. School

Students are the center of learning. This is a problem that we are very concerned about in the teaching process and Practical Approach of Basic Bamboo Flute. In the teaching process, we have been committed to attracting students' attention to the classroom, but using bamboo flute teaching we can solve this problem very well, because bamboo flute teaching can maximize students' enthusiasm and initiative in learning, allowing students to better participate in the classroom. Everyone's unfamiliarity and curiosity about musical instruments make primary school students full of interest in the classroom, which is more conducive to the completion of teaching results. Secondly, using bamboo flute teaching can also play a good foundation for future singing teaching. We all know that intonation is very important in the process of primary school music singing teaching. In the past teaching, the teaching of this issue was often boring, but through bamboo flute teaching we can make students clearly understand the difference of each pronunciation. For example, we While teaching. To teach a piece of Ode to Joy, we can listen to it first during the teaching process, and then let the students play it through the bamboo flute. By playing the song, the students will have a clear and systematic understanding of the pitch of the sound. This At this time, it will be very easy for teachers to sing, and the efficiency and quality of students' learning will be greatly improved. Bamboo flute teaching can focus students' attention very well and organically combine the harmony of bamboo flute with singing, which can better complete the teaching tasks and achieve the teaching purpose. Thirdly, we can also increase students' coordination through this teaching model, because bamboo flute learning requires the close cooperation of facial organs and hands. Students learning bamboo flute can promote the development of students' coordination and provide students with future music paths. More help.

we have always been committed to cultivating students with comprehensive development of morality, intelligence, physical education, and art. Music teaching is also the key to achieving this goal. We must try a variety of teaching methods in the teaching process. Bamboo flute, as a relatively simple teaching instrument, can Entering the primary school music classroom is beneficial and harmless. I hope it can be widely used in the teaching process, thereby improving students' enthusiasm and initiative in learning, and better completing teaching tasks to achieve the teaching purpose.

3) interviewing and observation Primary 1 student in Basic Bamboo Flute class room

Learning Challenges Basic Bamboo Flute for Primary 1 student can identify specific challenges they face, such as breath control, finger placement, or understanding musical symbols. Chinese primary school students may encounter some problems when learning the bamboo flute, common ones include:

1. Playing posture: Students may encounter difficulties in mastering the correct playing posture and need demonstration and guidance from the instructor.

2. Pitch issues: Beginners may face challenges with pitch inaccuracies and need to practice to improve accuracy.

3. Syllables and Rhythm: Students may have difficulty understanding, remembering, and performing the syllables and rhythms of a piece.

4. Breathing skills: Playing for long periods of time requires good breathing skills, which can be a challenge for beginners.

5. Practice methods: Students may need instructors or parents to guide them on how to practice effectively in order to improve their bamboo flute playing.

6. Maintenance and debugging: Beginners may need to learn how to maintain their bamboo flutes and perform simple debugging to ensure that the instrument is in good condition.

Figure1: Primary 1 Bamboo Flute classroom at Changsha Yuelu District No1. School

Solving the problems found is a method that combines hands-on learning. Auditory training and equipment complement visual aids to create an engaging and comprehensive experience for students learning the basics of the bamboo flute.

Discussion

The result found that the practical approach is an important learning medium, when teaching the bamboo flute to Primary 1 students, addressing challenges problem such as attention span, motor skills development, patience, instrument size, breath control, engagement, individual pace, and maintenance awareness through a well-structured, supportive, and age-appropriate approach can create an environment conducive to effective learning and enjoyment of playing the bamboo flute. This is consistent with Kensho Takeshi (2019) who studied about the Analysis on Traditional Music in Japanese Music Education: A Practical Research of Shakuhachi Japanese Bamboo Flute and Lesson Plans, The author demonstrates a basic shakuhachi training method using two to five tones in Japanese traditional children's songs, and Japanese warabeuta (traditional children's songs) and minyo (folk songs). Students study how to make sound, then they play a simple piece.

Recommendations

Suggestions from research results: Practical Approach of Basic Bamboo Flute for in Primary 1 student should consider the time it takes to complete the story. Content of the video from observation of the video that to keep students interested should not exceed 30 minutes. But if there is a lot of content, the presentation should be divided into sections. To make it easy for students to understand Be interested and not bored with learning

In creating or developing teaching materials for research using video media for students. You should choose someone who will conduct the story in a way that will attract the attention of the students. Have a similar age or a person that the learner is interested in

Because it will help stimulate and attract students' interest in learning better.

In creating or developing teaching media using video media with subtitles under the images. Consideration should be given to the duration and duration of the caption text to be consistent with the picture being described. In order to gain better knowledge and understanding Use the principles of learning psychology arousing the interest of Said to encourage humans to express their behavior.

Suggestions for future research: 1) There should be research on the Practical Approach of Basic Bamboo Flute for in Primary 1 student on the subject of international flute practice. The basics can be applied to electronic media such as electronic books or computer-assisted instruction lessons. To make it more interesting, 2) There should be research on producing advanced international flute practice videos that use To play with a wind instrument orchestra.

Reference

Geng, T. (2003). The Main Features of the Development of Solo Bamboo Flute Art in 20th Century China. *Journal of Xinghai Conservatory of Music*.

Geng, T. (2005). The Application of "Multiple Tuning Techniques" and "Multiple Fingerings" in Chinese Bamboo Flute. *Xinghai Conservatory of Music Journal*.

Mao, Y. (2011). *A Legendary Master of Wind Instruments: A Study of Zhao Songting's Flute Performance Art.* People's Music.

Wang, Z. (1988). *A study of the origin of bamboo flute. Chinese Musicology*. (1). Wang.

Wei, J., & Wang, Z. (2022). *Influence of Timbre Differentiation Factors on Bamboo Flute Teaching.* Science.

Yi jiayi. (2014). *Basic Principles and Tutorials of Ten-hole Bamboo Flute (Line Spectrum Version,* People's Music Publishing House.

Yuan, B., & Mao, J. (2008). *Chinese Musical Instruments. Beijing*, China: Wai wen chu ban she.

Z. (2014). *It's easier said yes and difficult said no –The understanding of the bone flute unearthed in Wuyang.*

Zhang, N. (2015). *Research on the development history of bamboo flute art Music Works,* (4).

Kensho,T.(2019). Traditional Music in Japanese Music Education: A Practical Research of Shakuhachi Japanese Bamboo Flute and Lesson Plans .*Cases on Kyosei Practice in Music Education*. P14

Research on the Relationship among Knowledge Dissemination, Technological Innovation and Innovation Performance of Small and Medium-sized Sci-tech Enterprises

Wenjing Wang
North-Chiang Mai University, Thailand
E-mail: g636501002@northcm.ac.th

****

Abstract

Based on the theory of knowledge management and organizational learning, taking small and medium-sized scientific and technological enterprises as the investigation object and taking "knowledge management-innovation performance of small and medium-sized scientific and technological enterprises" as the research thread, this paper discusses the intermediary between knowledge dissemination (KD) and innovation performance (IP), knowledge dissemination (KD) and technological innovation (TI), technological innovation (TI) and innovation performance (IP), and technological innovation (TI). In the form of questionnaire survey, using the data of 376 questionnaires, a series of data analysis and tests were carried out, including reliability and validity test, structural equation test, path analysis and so on. This study combines literature and theoretical analysis, introduces technological innovation as an intermediary variable, and establishes a conceptual model of the influence of knowledge dissemination on the innovation performance of small and medium-sized scientific and technological enterprises. The results show that KD has a significant impact on IP, KC and TA, KC and TA have a significant impact on IP, and KC and TA play an intermediary role between KD and IP. The research results are also enlightening to the senior managers of small and medium-sized scientific and technological enterprises and have made important contributions to open innovation and knowledge management.

Keywords: Knowledge dissemination; Technological innovation; Small and medium-sized scientific and technological enterprises; Innovation performance.

Introduction

In the economic society, small and medium-sized enterprises play an important role. Small and medium-sized scientific and technological enterprises with innovation as their mission and development as their survival characteristics are the most active and contributing groups in the innovation team of small and medium-sized enterprises, which are the social and economic development of the country. In the field of modern economic management research, the research on small and medium-sized scientific and technological enterprises has become an important content. (Matiusinaite,2015).

The important symbol of enterprise development is to improve innovation performance, and researchers believe that organizational learning is an important way to improve innovation performance. Organizational learning is conducive to the sustainable development of enterprises. An important stage of organizational learning is knowledge dissemination. The current era is the era of knowledge economy, and knowledge dissemination is conducive to promoting the innovation practice of enterprises and enhancing their competitive advantages,

* Received: November 20 2023; Revised: December 13 2023; Accepted: December 15 2023

thus bringing considerable economic benefits (Chesbrough,2009). The purpose of learning is to apply and practice, and technological innovation is the demonstration of enterprise's application and practice of knowledge. Knowledge dissemination ability has become a major factor for enterprises to gain competitive advantage. Focusing on knowledge and learning, technological innovation can directly play an intermediary role in linking knowledge dissemination with enterprise performance.

Knowledge dissemination is a very effective way to organize learning. Many scholars at home and abroad have found that organizational learning has a positive and significant impact on enterprise innovation through research, but so far, few scholars have explored the mechanism of organizational learning on enterprise innovation from the perspective of knowledge dissemination.

Literature Review and Hypothesis Development

Based on the influence of knowledge dissemination on the innovation performance of small and medium-sized scientific and technological enterprises, this study analyzes the formation mechanism of spontaneous innovation motivation of small and medium-sized scientific and technological enterprises. By introducing technological innovation as an intermediary variable, this paper analyzes the communication mechanism of knowledge dissemination, and based on this communication mechanism, explores the chain intermediary role of compound variables in technological innovation process (knowledge creation and technology application) between knowledge dissemination and innovation performance (Reychav, 2010). At the same time, innovation climate is introduced as a moderating variable, and its contingency influence between knowledge dissemination and innovation performance is discussed. (LIN Hsiu-Fen et al., 2009). The details are as follows:

Knowledge dissemination and innovation performance

Knowledge dissemination is an important content of knowledge management, which is beneficial to both individual employees and enterprise organizations. The exchange and sharing of knowledge provide opportunities for individuals to learn from each other and cooperate with each other, which helps to spread knowledge within the organization and provide opportunities for those who need knowledge to acquire new knowledge, thus stimulating individuals' motivation to create knowledge and enhancing their innovation ability. (Tsai,2001) The core of creation is the creation of knowledge, the transformation and diffusion of explicit knowledge and tacit knowledge among different subjects promote the generation of new knowledge, and knowledge sharing is an indispensable link in the process of knowledge transformation and diffusion. (Nonaka et al. ,1994). The knowledge in the competitive environment is very important and thought that effective knowledge dissemination was the necessary way for enterprises to gain sustainable competitive advantage by improving innovation performance. (Rlubit,2001). Knowledge transfer is the central task of technical cooperation and alliance among individuals, and the level of individual innovation ability depends on the effectiveness of knowledge transfer within the alliance (Ren Ling, 2008).

Based on the above analysis, this paper puts forward the following assumptions:

H1: Knowledge dissemination promotes innovation performance.

2.2 Knowledge dissemination and technological innovation

Improving the core competitiveness of technological innovation is an important purpose for enterprises to organize learning (Jing Guangmin, 2020). Small and medium-sized scientific and technological enterprises are small and medium-sized economic entities (Fang Jianqi, 2020) that rely on a certain number of scientific and technological personnel, take the market as the guide, and provide high-tech or services as the main content. Technological innovation is the embodiment of knowledge dissemination obtained by small and medium-sized scientific and technological enterprises outside the organization, and it is also the embodiment of knowledge dissemination by enterprises inside the organization (Lee，2013). Divided into two dimensions: knowledge creation and technology application, this paper deeply analyzes the mechanism between knowledge dissemination and innovation performance of small and medium-sized scientific and technological enterprises. Through organizational learning, the innovation resources obtained from outside are integrated and utilized in the innovation process, thus promoting the improvement of technological innovation performance (Sun Yin et al., 2020).

Based on the above analysis, this paper puts forward the following assumptions:

H2: Knowledge dissemination is affecting scientific and technological innovation.

H2.1: Knowledge dissemination plays a positive role in knowledge creation.

H2.2: Knowledge dissemination plays a positive role in technology application.

Technological innovation and innovation performance of small and medium-sized scientific and technological enterprises

The theory of open innovation points out that technological innovation activities can play a positive role in promoting the growth and performance of enterprises. Technological innovation is a comprehensive result including the choice of invention, capital investment guarantee, organization establishment, making plans, recruiting workers and opening up markets (J. L. Enos,1962). Technological innovation refers to the first commercial transformation of new products, processes, systems, and services.

Chris Freeman (2016) mentioned that product innovation is an exploratory activity that starts with the idea of new products and ends with the sales and delivery of new products. It is the first commercial application of an invention and the subsequent stage of the invention (E.Mansfield, 1968). Technological innovation is the commercialization process of economic and social benefits generated by the research and development of new technological ideas or the combination of technologies into practical applications (Wu Guisheng，2002). All these show that technological innovation has a significant impact on the innovation performance of enterprises, and small and medium-sized science and technology enterprises make this impact more obvious because of their constant pursuit of technology, especially new technology (Dhara,2016).

H3: The innovation performance of small and medium-sized science and technology enterprises is being influenced by technological innovation.

H3.1: Knowledge creation is playing an active role in the innovation performance of small and medium-sized scientific and technological enterprises.

H3.2: The innovative performance of small and medium-sized scientific and technological enterprises is being positively influenced by the application of technology.

The mediating effect hypothesis

The innovation performance of small and medium-sized scientific and technological enterprises is mainly used to measure the R&D and innovation achievements of small and medium-sized scientific and technological enterprises, focusing on the measurement and investigation of the company's market innovation ability and product innovation ability (Xu Kaige, 2020). Scholars at home and abroad have studied the measurement of enterprise innovation performance. Innovation performance of enterprises is determined by innovation activities, which can be measured by R&D, patents and the number of new products (Cloodt et al, 2012). Innovation performance from three dimensions: innovation benefit, innovation efficiency and overall innovation performance. (Wagner,2016). Under the background that knowledge is the need of innovation, enterprises need to consider the impact of innovation input and output on enterprise innovation performance (Zhang Ming et al, 2019).

Innovation performance needs to be combined with small and medium-sized science and technology enterprises (Zhang Shaojie，2004). Due to the development of product innovation, the frequency of design and modification is low; Due to the development of product innovation, the manufacturing cost of similar products is low; Due to the development of product innovation, the time for similar products to reach the market is shortened; Enterprise's product innovation plan is usually successful. (Harabi,1995). Based on the above analysis, this paper puts forward the hypothesis:

H4: Technological innovation plays an intermediary role in the relationship between knowledge dissemination and innovation performance of small and medium-sized scientific and technological enterprises.

H4.1: knowledge creation plays an intermediary role between knowledge dissemination and innovation performance of small and medium-sized scientific and technological enterprises.

H4.2: Technology application plays an intermediary role in the relationship between knowledge dissemination and innovation performance of small and medium-sized science and technology enterprises.

Research Method

In this study, the idea of empirical research is used to test the conceptual model and research hypothesis. Through pre-test, 100 questionnaires were distributed for the first time, thus ensuring the reliability, effectiveness and accuracy of the feedback obtained after the questionnaire was distributed. 505 questionnaires were distributed for the second time, and 376 questionnaires were recovered, with a recovery rate of 74.4%.

Then through the pre-test questionnaire collection, descriptive statistics and reliability and validity analysis, to ensure the correctness of the research design ideas. The test data are analyzed and processed by SPSS and AMOS software, and relevant conclusions are drawn.

Research Conceptual Framework

Construct a conceptual model of knowledge dissemination, technological innovation, and enterprise performance, according to the above analysis and assumptions, as shown in Figure 1.

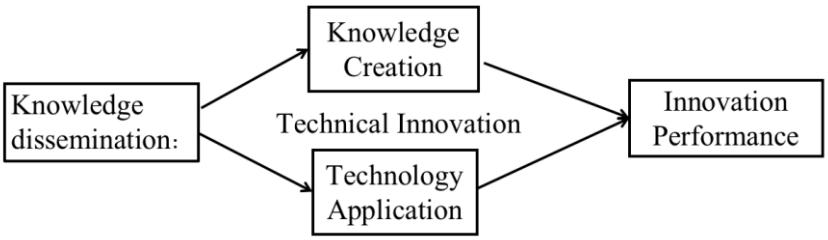

Figure 1: Research Conceptual Framework

Research Results

The question design of the questionnaire is divided into three parts: knowledge dissemination, technological innovation, and innovation performance. This research takes small and medium-sized scientific and technological enterprises as the research object, covering electronic information, software development, high-tech services, and other fields, ensuring that the samples are extensive, representative and explanatory. The research objects include not only business owners, but also middle and senior managers and grass-roots employees (GaoJian，2004).

Make statistics on the establishment time, enterprise nature, industry category, scale and the position of the respondents, as shown in Table 1.

Table 1 Statistics of relevant information of enterprises

position	classify	sample number	percentage
Time of enterprise establishment	Less than 5 years	58	15.43
	6-10 years	142	37.77
	11-15 years	120	31.91
	More than 15 years	fifty-six	14.89
Enterprise nature	state-owned enterprise	161	42.82
	Sino-foreign joint venture	65	17.29
	private enterprise	101	26.86
	foreign enterprise	34	9.04
	other	15	3.99
industry	electronic message	50	13.30
	Biomedical treatment	41	10.90

Scale	software development	82	21.81
	High-tech service	109	28.99
	Information transmission industry	94	25.00
	Small businesses (50-100 people)	177	47.07
	Medium-sized enterprises (100-500 people)	199	52.93
position	Business owner	four	1.06
	senior management staff	57	15.16
	middle management	99	26.33
	low level managers	172	45.74
	other	forty-four	11.70

From the perspective of enterprise age, these enterprises are in the young and middle age of innovation, and their samples can better reveal the relationship between the variables involved.

Judging from the distribution of enterprise types, most enterprises in the survey sample have regarded innovation as their daily business activities, and they have rich experience in innovation, so people in enterprises can understand and answer the questions in the questionnaire more accurately. From the respondents, there are samples at all levels, and the samples are more universal.

Descriptive statistical analysis

Before testing the research hypothesis, this study first makes descriptive statistical analysis on the formal survey data of the survey items to judge whether the observed variables obey multivariate normal distribution, and then carries out subsequent relevant data analysis. In this study, descriptive statistical analysis was carried out on the mean, standard deviation, and skewness. The mean can reflect the average level of the whole sample data, the standard deviation measures the dispersion degree of the sample data, and the skewness coefficient is generally used to test the normal distribution of the sample data. (XuJie,2015). Among them, there are 10 items for knowledge dissemination, 3 indicators for knowledge creation, 5 indicators for technology utilization and 5 indicators for innovation performance. Descriptive statistics are shown in Table 2.

Table 2. Descriptive Statistics of Survey Items

Item	minimum value	maximum	average/mean value	standard deviation	Skewness coefficient
KD1	one	seven	4.190	1.500	-0.173
KD2	one	seven	4.110	1.524	-0.058
KD3	one	seven	4.240	1.528	-0.174
KD4	one	seven	4.220	1.549	-0.209
KD5	one	seven	4.510	1.393	-0.573
KD6	one	seven	4.440	1.496	-0.303
KD7	one	seven	4.920	1.367	-0.720
KD8	one	seven	4.960	1.289	-0.823
KD9	one	seven	4.430	1.475	-0.390
KD10	one	seven	4.840	1.415	-0.653
KC1	one	seven	5.240	1.341	-0.844
KC2	one	seven	5.010	1.365	-0.701
KC3	one	seven	5.180	1.344	-0.737
TA1	one	seven	4.920	1.343	-0.602
TA2	one	seven	5.150	1.335	-0.706
TA3	one	seven	5.070	1.314	-0.726
TA4	one	seven	4.790	1.429	-0.507
TA5	one	seven	5.000	1.181	-0.894
IP1	one	seven	4.300	1.449	-0.006
IP2	one	seven	4.580	1.486	-0.553
IP3	one	seven	4.700	1.483	-0.706
IP4	one	seven	4.150	1.635	-0.272
IP5	one	seven	4.490	1.547	-0.554

Knowledge dissemination (KD)，Knowledge creation (KC)，Technology Application (TA)，Innovation performance (IP)

As can be seen from Table 4.2, the overall average value of knowledge dissemination is low. In terms of technological innovation, knowledge creation is slightly higher than the average value of technology application, indicating that the effect of knowledge creation is better than technology application. For small and medium-sized science and technology enterprises, we should not only pay attention to knowledge creation, but also pay attention to the transformation and application of knowledge. The average innovation performance is between 4.1 and 4.7, indicating that the innovation performance of enterprises is at a medium level, and there is still much room for improvement in the future development process.

Structural validity test

The confirmatory factors were analyzed, and the results are shown in Table 3.

Table 3. Results of confirmatory factor analysis

variable	item	Estimate	CR	AVE
Knowledge dissemination （KD）	KD1	0.874	0.910	0.668
	KD2	0.798		
	KD3	0.789		
	KD4	0.819		
	KD5	0.871		
	KD6	0.831		
	KD7	0.875		
	KD8	0.807		
	KD9	0.760		
	KD10	0.810		
Knowledge creation （KC）	KC1	0.820	0.851	0.656
	KC2	0.823		
	KC3	0.786		
Technology Application（TA）	TA1	0.864	0.902	0.648
	TA2	0.831		
	TA3	0.793		
	TA4	0.807		
	TA5	0.724		
Innovation performance（IP）	IP1	0.788	0.897	0.635
	IP2	0.838		
	IP3	0.790		
	IP4	0.806		
	IP5	0.761		
	IA2	0.785		
	IA3	0.825		

From the analysis results in the above table, it can be seen that the standardized factor loads of observation variables are all greater than 0.7, CR is greater than 0.7, and AVE value is greater than 0.5, which indicates that the aggregation validity is good; The arithmetic square root of AVE is greater than the correlation coefficient between this dimension and other dimensions, which indicates that the discriminant validity of this dimension is good; It shows that it has good discrimination validity. To sum up, their internal items have good structural validity.

Structural Equation Fit Test

In this study, knowledge dissemination is the independent variable and innovation performance is the dependent variable, and a structural equation model is constructed. Structural equation model includes independent variable-knowledge dissemination, intermediate variable-knowledge creation, technology application, and dependent variable-innovation performance. First, the overall fitness of the model is tested to judge the matching degree between the formal survey data and the model. The test results are shown in Table 4, and most indicators meet the standards. Therefore, this research model can be used for subsequent related data analysis.

Table 4 Test results of structural equation model fitting degree

Reference index	evaluation criterion	statistical values	Model adaptation judgment
x^2/df	1-3	2.291	Y
AGFI	> 0.8, the closer to 1, the higher the fitness.	0.871	Y
GFI	>0.8, the closer to 1, the higher the fitness.	0.897	Y
TLI	> 0.9, the closer to 1, the higher the fitness.	0.944	Y
NFI	>0.9, the closer to 1, the higher the fitness.	0.916	Y
CFI	> 0.9, the closer to 1, the higher the fitness.	0.951	Y
RMSEA	< 0.08	0.059	Y

Path analysis

In this study, the maximum likelihood method is used to estimate the regression coefficients. As shown in Table 5, the standard errors S.E. of the path coefficients are all positive and there is no abnormal large phenomenon, corresponding to the critical value. The absolute values of C.R. are all greater than 1.96, indicating that the regression coefficient values are significantly different at the level of 0.05. The criteria for the significance test of path coefficient are when the critical ratio is greater than 1.96, it is significant at the level of P less than 0.05; When the critical ratio is greater than 2.58, it is significant at the level of P less than 0.01.

Table 5. Test of Path Coefficient and Hypothetical Results

Path	Estimate	S.E.	C.R.	P	**Hypothesis**
KD→KC	0.140	0.053	2.219	0.026	H2.1 is accepted
KD→TA	0.164	0.055	2.644	0.008	H2.2is accepted
KD→IP	0.145	0.047	2.670	0.008	H1 is accepted
KC→IP	0.331	0.058	5.805	***	H3.1 is accepted
TA→IP	0.308	0.051	5.859	***	H3.1 is accepted

Note: * * * means significant at the level of 0.01.

According to the test results of fitting index in the above table, the fitting index of the model basically meets the standard, so the path analysis and hypothesis test between variables can be carried out.

The intermediary role of technological innovation test

According to the suggestion of Preacher and Hayes, Bootstrap method is used to test the mediation effect. Compared with other methods, Bootstrap method does not need normal distribution and other assumptions, which makes up for the weakness of step-by-step test method and has good statistical effect. The model fitting method used in this study is the maximum likelihood method, and the nonparametric percentage Bootstrap is corrected by deviation and the Bias-corrected test method is used, and the sampling is repeated for 2000 times under the condition of 95% confidence interval. According to the criterion of mediation

effect proposed by Wen Zhonglin et al. (2004), if the value interval of the variable in the 95% confidence interval does not include 0, it indicates that the mediation effect is significant. The intermediary effect is analyzed, and the specific results are shown in Table 6.

Table 6. Test results of intermediary effect

Path	Estimate	Lower	Upper	P	**Hypothesis**
Total					
Direct:KD→IP	0.145	0.004	0.285	0.039	
Indirect:KD→KC→IP	0.046	0.007	0.099	0.021	H4.1 is accepted
Indirect:KD→TA→IP	0.051	0.010	0.104	0.013	H4.2 is accepted

According to the above results, the results of H4.1 and H4.2 are valid.

Discussion

By combing the literature and summarizing the concepts, this paper puts forward a conceptual model of the influence of knowledge dissemination on enterprise performance, which provides a theoretical explanation for the internal mechanism of sustainable development of small and medium-sized scientific and technological enterprises (Zhangbo, 2020). The empirical results show that there is a positive correlation between knowledge dissemination and enterprise performance (Hsu, 2007). There is a positive relationship between knowledge dissemination and technological innovation; Technological innovation plays an intermediary role between knowledge dissemination and enterprise performance. Knowledge dissemination will prompt managers to think about the current situation, guide enterprise reform, and then promote technological innovation (Baker and Sinkula，1999).

According to the literature review, the author understands that the existing research on knowledge dissemination is more concerned with obtaining higher profits through it (Quigley, et al., 2007), but the research on how to improve the sustainable development of enterprises, especially small and medium-sized science and technology enterprises, by relying on knowledge dissemination is not clear (Szulanski, 2000).

From the perspective of knowledge management, the intermediary role of technological innovation between knowledge dissemination and enterprise performance is identified, and the path of knowledge dissemination affecting the performance of manufacturing enterprises is studied. (Lai, 2014). Although the existing research has provided the influence of technological innovation on enterprise performance, it is more about the direct relationship between the two and has not gone deep into the study of internal influence mechanism and path (Palvalin, 2015). This study analyzes that under the current economic environment and market environment, enterprises will actively use the newly acquired knowledge to affect their performance through technological innovation. (HongXiaonan, 2015). Knowledge dissemination can enable employees to acquire new knowledge at a relatively low-cost level, and enterprises should choose active measures to continuously improve their knowledge dissemination ability in the development process (Aladwani, 2002).

Implications and Recommendations

Give full play to the role of knowledge dissemination and technological innovation. For small and medium-sized scientific and technological enterprises, it is necessary to spread knowledge outside the organization with the help of external forces, learn from each other's strong points, and spread knowledge inside the organization and innovate on their own. Innovation performance of enterprises in different regions is also different, but the influence of knowledge dissemination on technological innovation, innovation performance and technological innovation on promoting knowledge dissemination and influencing innovation performance is positive and significant, so it is necessary to play the linkage role of knowledge dissemination and technological innovation in small and medium-sized scientific and technological enterprises.

Improve the knowledge dissemination model. For small and medium-sized scientific and technological enterprises, they should not only use external forces, but also establish their own internal knowledge management process and improve the knowledge dissemination model. Enterprise managers should pay attention to the law of knowledge dissemination within enterprises, improve the efficiency of knowledge dissemination, shorten the time of knowledge dissemination, and expand the effect of knowledge dissemination by promoting the enthusiasm of knowledge communicators and learners, screening the disseminated knowledge in time, paying attention to the value of knowledge and improving the environment of knowledge dissemination.

Limitations and Future Research

Although the objectivity and scientific of the research are ensured as much as possible in this study, there are still some shortcomings. First, this study tries to discuss the influence mechanism of knowledge dissemination on the innovation performance of small and medium-sized scientific and technological enterprises, but this study only finds one of the intermediary variables-technological innovation from the perspective of knowledge application. In future studies, more research perspectives will be introduced to further improve the relationship model between knowledge dissemination and enterprise performance, making it more explanatory. Second, cross-sectional data is used in this study, which has some defects in the relationship between verification results and cannot reflect the dynamic influence process of knowledge dissemination, technological innovation, and enterprise performance. We can consider using longitudinal research methods to further analyze the above quantitative relationship in future research. Finally, the current research only distinguishes technological innovation from two dimensions, and future research can further subdivide variables, distinguish variables from multiple dimensions, and introduce more control variables to deeply analyze the theoretical framework of this paper.

References

Aladwani A M. (2002). An integrated performance model of information system projects. [J] *Journal of Management Information Systems.* 19 (1), 185-210

Chesbrough, H. W., Garman, A. R. (2009). How Open Innovation Can Help You Cope in Lean Times[J]. *Harvard Business Review*. 87 (12), 68

Chiva R, Alegre J. (2009). Organizational Learning Capability and Job Satisfaction: an Empirical Assessment in the Ceramic Tile Industry [J]. *British Journal of Management.* 20 (3), 323-340

Chris Freeman. (2006). *Roxsut. Economics of Industrial Innovation [*M]. Beijing: Peking University Press.

Cloodt. (2003). Knowledge Management En- ablers, Processes and Organizational Performance:An Int egra- tive View and Empirical examination [J] . *Journal of M anagement Inf ormation Syst ems*. (1),179-228

Dhara. (2016). Climate change, technological innovation[J]. Dhara. Bulletin of the Atomic Scientists. *Bulletin of the Atomic Scientists.* 72 (1), 7-9

Dong Jingrong. (2009). *Theory, method and practice of technological innovation diffusion* [M]. Science Press.

Enos J L. (1962). *Invention and innovation in the petroleum refining industry*[M] Princeton University Press.

Fang Jianqi. (2019). *Research on the Influence Mechanism of Entrepreneur Social Capital on Innovation Performance of Small and Medium-sized Technology Enterprises* [D] Jilin University Doctoral Thesis.

Gao Jian, Wang Jianfei, Wei Ping. (2004). Performance indicators of enterprise technological innovation: current situation, problems and new concept model [J]. *Scientific Research Management.* 25 (9), 14-22.

Harabi, N. (1995). Appropriability of technical innovations an empirical analysis[J]. *Research Policy*. 24 (6), 981-992.

Hong Xiaonan, Ren Qiufei. (2007), Systematic exploration of knowledge dissemination methods. [J] *chinese journal of systems science*. 01, 37-43

Hsu, M. -H., Ju, T. L., Yen, C. -H., Chang, C. -M. (2007). Knowledge sharing behavior in virtual communities: The relationship between trust, self-efficacy, and outcome expectations[J]. *International Journal of Human-Computer Studies*. 65 (2), 153-169

Jaco, Niu Zhanwen, Wang Xiaoqiu. (2020). Dimension division and test of lean knowledge management capability-based on grounded theory [J]. *Science and Technology Management Research*. 40 (08), 200-209.

Jin Guangmin. (2020). *The role of knowledge management in the formation of technological innovation ability* [D] Master thesis of Inner Mongolia University of Finance and Economics.

Lai, Y. -L., Hsu, M. -S., Lin, F. -J., Chen, Y. -M., Lin, Y. -H. (2014). The effects of industry cluster knowledge management on innovation performance. *Journal of Business Research*. 67 (5), 734-739.

Lee，Voon-Hsien. (2013). Knowledge management: a key determinant in advancing technological innovation?[J] *Journal of Knowledge Management.* 17 (6), 848-872

LIN Hsiu-Fen,et al. (2009). Evalution of factors influencing knowledge sharing based on a fuzzy AHP approach [J]Journal of information Science. 35 (1), 25-44

Mansfield E. (1968). *Industrial research and technological innovation; an econometric analysis* [M]. New York: Norton, 1968..

Matiusinaite, A., Sekliuckiene, J. (2015). Factors Determining Early Internationalization of Entrepreneurial SMEs: Theoretical Approach[J]. *Social Science Electronic Meeta Dasgupta*. Enabling excellence in operations through technological innovation

Nonaka, I. (1994). A dynamic theory of Organizational knowledge creation [J]. *Organization Science*. 5 (1), 14-37

Palvalin, M., Vuolle, M., Jaaskelainen, A., Laihonen, H. Lonnqvist, A. SmartWoW – (2015). *Publishing*. 29 (4), 10-11

Quigley N R ,et al. (2007). A multievel investigation of the motiva-tional mechansims underlying knowledge sharing perfomance[J]. *Organization Science*. 18 (1), 71-88.

Ren Ling. (2008). Research on the relationship between knowledge transfer and enterprise core competence development in cooperative innovation [J]. *Industrial Technology Economy*. 27 (11), 60-61.

Reychav I, Weisberg J. (2010). Bridging intention and behavior of knowledge sharing. [J] *Journal of Knowledge Management*. 14 (2), 285-300

Rlubit. (2001). Tacit knowledge and knowledge management :the key to sustainable competitive advantages[J]. *Elsevier Science*. 29 (3), 164-178.

Sun Yin, Bo Zou, Guo Jinyu, Guo Feng. (2020). Enterprise innovation in the environment of technological turmoil: based on organizational redundancy and Dual perspectives of learning [J]. *Journal of Systems Management*. 29 (01), 41-48

Szulanski G. (2000). The process of knowledge tranfer: a diachronic analysis of stickiness. [J] Journal | [J] *Organizational Behavior and Human Decision Processes*. 82 (1), 9-27

Tsai W. (2001). Knowledge transfer in intraorganizational networks:Effects of network position and absorptivecapacity on business unit innovation and performance[J]. *The Academy of Management Journal*. 44 (5), 996-1004.

Wu Junjie, Dai Yong. (2013). Research on the Relationship between Entrepreneur's Social Capital, Knowledge Integration Ability and Technological Innovation Performance [J]. *Scientific and Technological Progress and Countermeasures*. 30 (11), 84-88.

Xu Kaige. (2020). *Research on Science and Technology Innovation Voucher and Innovation Performance of Science and Technology SMEs* [D] Master's Thesis of Shandong University.

Xue Jie. (2015). The influence of regional innovation environment on the innovation of small and micro science and technology enterprises —— Based on dual learning Mediation [J]. *Science Research*. 33 (5), 782-791.

Zhang Ming. (2019). Research on the positioning of QCA method in organization and management [J] *Journal of Management*. 9

Zhang Shaojie, Wang Lianfen. (2004). Factor analysis and index system of enterprise knowledge management performance evaluation [J]. *Information Science*. 22(10), 1153-1156.

การศึกษาคำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากิน

The Study of Quotations of Working Woman Programme (PHU YING THAM MA HA KIN)

สมิทธ์ชาต์ พุมมา, จริญญา ธรรมโชโต,
สืบพงศ์ ธรรมชาติ และ ไพบูลย์ ดวงจันทร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

Samitcha Pumma, Jarinya Thammachoto,
Suebpong Thammachat and Paiboon Duangchan
Thaksin University, Songkhla Campus
Corresponding Author, E-mail: samitchapumma@yahoo.com

****

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษา กลวิธีการนำเสนอเนื้อหากลวิธีการเรียบเรียง และภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมจากคำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากิน ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 ถึงวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2563 รวมทั้งสิ้น 330 คำคม ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า **ด้านกลวิธีการใช้ภาษา** มี 9 ชนิด ได้แก่ 1) การใช้คำไม่สุภาพ 2) การใช้คำตรงกันข้าม 3) การใช้คำซ้ำ 4) การใช้คำซ้อน 5) การใช้คำยืมภาษาอังกฤษ 6) การใช้คำแสดงการห้ามหรือสั่ง 7) การใช้คำคล้องจอง 8) การใช้สำนวนสุภาษิต และ 9) การใช้โวหารภาพพจน์ **ด้านกลวิธีการนำเสนอเนื้อหา** มี 4 ชนิด ได้แก่ 1) การนำเสนอเนื้อหาแบบเตือนสติ 2) การนำเสนอเนื้อหาแบบสร้างความขบขัน 3) การนำเสนอเนื้อหาแบบประชดประชัน และ 4) การนำเสนอเนื้อหาแบบโฆษณาสินค้า **ด้านกลวิธีการเรียบเรียง** มี 5 ชนิด ได้แก่ 1) การใช้ข้อความที่ขัดแย้งกัน 2) การใช้ข้อความแสดงเหตุผล 3) การใช้ข้อความแสดงการสั่ง 4) การใช้ข้อความแสดงเงื่อนไข และ 5) การเปลี่ยนแปลงสำนวนที่มีอยู่เดิม **ด้านภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรม** มี 7 ชนิด ได้แก่ 1) ค่านิยมเรื่องความขยัน พยายาม ประหยัด อดออม 2) ค่านิยมเรื่องรูปร่างหน้าตา ความสวย ความหล่อของคนในสังคม 3) ค่านิยมเรื่องความร่ำรวยและความสุขสบายของชีวิต 4) การมีสุขภาพที่ดีนำมาซึ่งความสุข 5) คนไทยนิยมเล่นหวย 6) ปัญหาเศรษฐกิจยุคโควิด และ 7) ปัญหาความยากจนและหนี้สินของคนในสังคม

* วันที่รับบทความ : 5 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 23 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 29 พฤษภาคม 2567
Received: May 5 2024; Revised: May 23 2024; Accepted: May 29 2024
บทความเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องศึกษาคำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากิน ทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยทักษิณ ประเภททุนวิจัยพื้นฐาน ประจำปี พ.ศ. 2564

คำสำคัญ: คำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากิน; กลวิธีการใช้ภาษา; กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา; กลวิธีการเรียบเรียง; ภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรม

Abstract

This article aimed to investigate strategies of language use, content presentation, content composition and socio-cultural reflections from quotations extracted from the Working Women program from July 1, 2019 to December 24, 2020, totaling 330 quotes by using qualitative research methods, participatory observation and inquiry. The results showed that there were 9 types of language use strategies: 1) use of impolite words, 2) use of antonyms, 3) use of reduplicative words, 4) use of synonymous compounds, 5) use of English loanwords, 6) use of prohibition or command, 7) use of rhyming words, 8) use of proverbs, and 9) use of figures of speech. There are 4 types of content presentation strategies: 1) warning content presentation, 2) humor content presentation, 3) irony content presentation, and 4) product advertisement content presentation. There were 5 types of composing strategies: 1) conflicting statements, 2) reasoning statements, 3) command statements, 4) conditional statements, and 5) changing original expressions. There are 7 types of socio-cultural reflections: 1) the values of diligence, effort, thriftiness, and saving; 2) the values of appearance, beauty, and handsomeness of people in society; 3) the values of wealth; 4) having good health brings happiness; 5) Thai people like to play the underground lottery; 6) economic problems in the COVID era; and 7) poverty and debt problems in society.

Keyword: Quotations of Working Woman Programme; Language Use Strategies; Content Presentation Strategies; Composing Strategies; Socio-Cultural Reflections

บทนำ

รายการผู้หญิงทำมาหากินออกอากาศทางช่องวัน 31 ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 13.00 น. เป็นรายการประเภทวาไรตี้โชว์ โดยมีคุณแหม่ม สุริวิภา เป็นผู้จัดรายการ นอกจากนี้แล้วยังมีพิธีกรหญิงอีกสามท่านที่มาช่วยจัดรายการ ได้แก่ คุณสุ สุนารี คุณฮาย อาภาพร และคุณตั๊ก ศิริพร ซึ่งรายการนี้เริ่มออกอากาศครั้งแรกตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562 จนถึงปัจจุบัน

(ที่มา เว็บไซต์ https://www.one31.net/news/detail/11793)

ความโดดเด่นและน่าสนใจของรายการผู้หญิงทำมาหากินมีอยู่หลายประการ ได้แก่ ชื่อรายการ คือ ผู้หญิงทำมาหากิน บางครั้งพิธีกรในรายการมักจะล้อเลียนว่า “รายการผู้หญิงหากิน” ซึ่งสร้างความสนุกสนานให้แก่ผู้ชมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีการใช้พิธีกรที่เป็นมืออาชีพมาจัดรายการ มีการเชิญแขกรับเชิญที่มีความสามารถมากและมีแขกรับเชิญที่หลากหลาย ไม่ซ้ำซ้อนกัน ตลอดจนในช่วงการจัดรายการจะมีการพูดคุยแลกเปลี่ยน และสาธิตการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของแขกรับเชิญ เป็นต้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น รายการผู้หญิงทำมาหากินจึงได้รับความนิยมจากผู้ชมเป็นอย่างยิ่งโดยดูได้จากผลการโหวตรายการยอดนิยมของประชาชน การกดไลค์และการกดแชร์ใน social network

นอกจากความเป็นมืออาชีพของพิธีกร และการนำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจแล้ว ผู้วิจัยพบว่า สิ่งหนึ่งที่ทำให้รายการมีความโดดเด่น สร้างความสนุกสนาน และเป็นข้อคิด กำลังใจ แก่ท่านผู้ชม นั่นก็คือ ช่วงท้ายของรายการจะมีการกล่าวคำคม ซึ่งอาจจะเป็นพิธีกรคนใดคนหนึ่ง หรือแขกรับเชิญเป็นผู้กล่าว โดยคำคมนั้นมักจะเกี่ยวข้องกับการทำมาหากิน อาจจะเป็นคำคมที่มีการหยิบยืมมา หรือเป็นคำคมที่ผู้พูดได้แต่งขึ้นเอง

ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลคำคมเบื้องต้นที่ปรากฏอยู่ในรายการผู้หญิงทำมาหากิน ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2562 ถึงเดือนธันวาคม 2563 พบว่า มีคำคมอยู่เป็นจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น

ลำดับที่	คำคม	วันที่/ตอน
1.	แดดที่ร้อนจ้า ยังแพ้ข้าที่ร้อนเงิน (ศิริพร)	1 ก.ค. 2562/ แม่ค้ามือใหม่... สุนารี ราชสีมา
2.	ความจนไม่ใช่กรรมพันธุ์ คนขยันจะไม่มีวันจน (สุนารี)	2 ก.ค. 2562/ กุ๊บกิ๊บตัวแม่นักรีวิว
3.	ไม่สูงต้องเขย่ง ไม่เก่งต้องขยัน ถ้าจะเปลี่ยนหลอดไฟบนเพดานนั้น ต้องปีนบันได (ศิริพร)	3 ก.ค. 2562/ ส้มตำ – ยำกะเทย
4.	อยากเป็นนายตัวเองต้องเขย่งให้มากกว่าคนอื่น ล้มแล้วต้องรีบฟื้น ถ้าไม่ตื่นต้องตั้งนาฬิกาปลุก (สุนารี)	4 ก.ค. 2562/ แม่เป้ขนมไทย ขนมไทยหัวใจวัยรุ่น
5.	อยากได้ความสำเร็จ ต้องจ่ายเบ็ดเสร็จด้วยความพยายาม (ศิริพร)	8 ก.ค. 2562/ น้ำปรุง จรุงจิต
6.	เป็นหนี้มันเสียหน้า แต่ถ้าเป็นแฟนข้า เอ็งจะไม่เสียใจ (ศิริพร)	9 ก.ค. 2562/ แก้ว Taxi และ ป้าหมวย เดลิเวอรี่
7.	ไม่อายทำกิน ไม่หมิ่นเงินน้อย ไม่คอยวาสนา (ณหทัย พิจิตรา แขกรับเชิญ)	10 ก.ค. 2562/ ต้อม ณหทัย พิจิตรา นางร้ายขาตบ เผยเคยเกือบตาย!!
8.	มีหนี้ไม่ใช่เรื่องแปลก แต่ไม่มีแดกสิเรื่องใหญ่ (ศิริพร)	11 ก.ค. 2562/ น้องฝ้ายใช้เท้าแต่งหน้า
9.	ดอกอะไรก็ไม่แทงใจเท่าดอกเบี้ย (ศิริพร)	12 ก.ค. 2562/ คู่เพื่อนรัก นักจัดดอกไม้
10.	อยากรวยต้องอดทน แต่ถ้าอยากจน ไม่ต้องทนอะไรเลย (อาภาพร)	15 ก.ค. 2562/ อั๋น ภูวนาถ MC ไฮโซขายซุปไก่ดำ
11.	ร้านค้าเขางดเชื่อเบื่อทวง แต่ถ้าอยากมีคนควงมาทางนี้ (อาภาพร)	17 ก.ค. 2562/ กะปิโหว่ By สีใส
12.	ก่อนนอนต้องกอดเมีย ก่อนจะเป็นเสี่ยต้องเป็นกรรมกรมาก่อน (สุนารี)	18 ก.ค. 2562/ พี่สมชายขนมปังเทวดา
13.	ทำมาหากินในวันนี้ เพื่อเก็บเงินไว้แต่งสามีในวันหน้า (ศิริพร)	30 ก.ค. 2562/ เจ๊แอน มีเงินล้านเพราะปลากัด
14.	คนจะงาม งามที่ใจใช่ใบหน้า ถ้าเป็นสิวเป็นฝ้าต้องรักษา อย่าให้ลุกลาม (อาภาพร)	31 ก.ค. 2562/ ซานิ-นิภาภรณ์ ชีวิตที่ไม่คอยวาสนา
15.	ความรักต้องอาศัยคนสองคน แต่ถ้าอยากเลิกจนต้องอาศัยสองมือ (สุนารี)	2 ส.ค. 2562/ ลุงใจไข่ปิ้ง

จะเห็นได้ว่า จากตัวอย่างคำคมที่ยกมาข้างต้นมีความน่าสนใจ ดังนั้นผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาคำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากินในประเด็นต่าง ๆ ให้ละเอียดชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับคำคมมีอยู่หลายเรื่อง เช่น วิภาวรรณ อยู่เย็น (2550) ศึกษาคำคมในภาษาไทย ปรียานุช สองศร (2558) ศึกษาเรื่องบทบาทการสื่อสารคำคมคัตโตะและบ่นบ่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก ธำรงสิทธิ์ พจนานุภาพ และ สิริวรรณ นันทจันทูล (2558) ศึกษาการใช้ภาษาและภาพสะท้อนของคำคมที่ปรากฏในเว็บเพจคำคมเฟซบุ๊ก และปรีชา ธนะวิบูลย์ และสิริวรรณ นันทจันทูล (2559) ศึกษาเรื่องวัจนกรรมคำคมความรักในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ความรู้และนำมาเป็นแนวทางในการวิจัย ได้แก่ กลวิธีการใช้ภาษา กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา กลวิธี การเรียบเรียงคำคม และภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยคาดว่า การศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในด้านการทำให้เห็นถึงปรากฏการณ์ใหม่ ๆ ทางภาษาไทย ตลอดจนทำให้ทราบถึงภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยได้อีกทางหนึ่งด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากลวิธีการใช้ภาษาจากคำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากิน
2. เพื่อศึกษากลวิธีการนำเสนอเนื้อหาจากคำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากิน
3. เพื่อศึกษากลวิธีการเรียบเรียงคำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากิน
4. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากคำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากิน

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาเรื่องคำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากิน ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

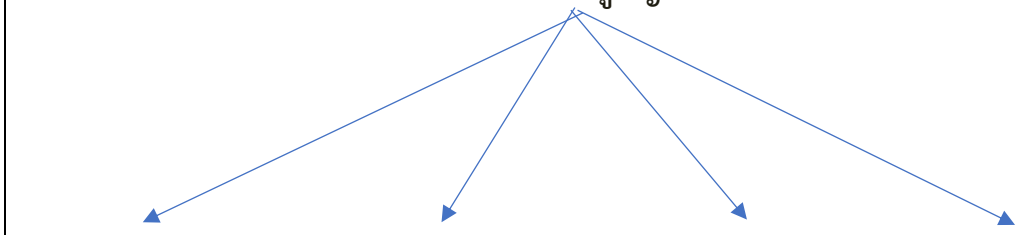
ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำคม กลวิธีการใช้ภาษา รูปแบบและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหา กลวิธีการเรียบเรียงคำคม และภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรม **ขั้นที่ 2** ค้นหาข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ทีมงาน วิธีการจัดทำรายการผู้หญิงทำมาหากินทางเว็บไซต์ต่าง ๆ **ขั้นที่ 3** เก็บรวบรวมข้อมูลคำคมจากเทปบันทึกรายการผู้หญิงทำมาหากินย้อนหลังทางอินเทอร์เน็ต ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 ถึงวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2563 รวมจำนวนทั้งสิ้น 330 คำคม (บางวันไม่มีคำคม) แล้วบันทึกลงเป็นตารางเพื่อจัดทำภาคผนวก โดยในตารางจะประกอบด้วย ลำดับที่ คำคม วันที่/ตอน คำอธิบายตอน และลิงค์ที่อยู่ของข้อมูล **ขั้นที่ 4** ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยค้นคว้าจากเว็บไซต์ **ขั้นที่ 5** วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้แต่ต้น โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการใช้ภาษา กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา กลวิธีการเรียบเรียง และภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรม **ขั้นที่ 6** เรียบเรียงข้อมูลให้เป็นระเบียบด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ โดยจัดเรียงผลการวิเคราะห์

ให้เป็นไปตามขอบเขตด้านเนื้อหา มีหัวข้อ มีคำอธิบาย มีการยกตัวอย่างประกอบ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจน **ขั้นที่ 7** สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และเสนอแนะ โดยผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นจะอภิปรายผลของการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคำถามของการวิจัย ท้ายสุดจะเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และ**ขั้นที่ 8** เผยแพร่ผลงานวิจัยต่อสาธารณะ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำคม (Quotations) หมายถึง ถ้อยคำที่หลักแหลมชวนให้คิด ซึ่งพิธีกรหรือแขกรับเชิญในรายการผู้หญิงทำมาหากินจะเป็นคนพูดทิ้งท้ายก่อนปิดรายการ คำคมที่ว่านี้อาจปรากฏอยู่ในรูปของวลีหรือประโยคก็ได้ ซึ่งคำคมนี้อาจเป็นการหยิบยืมของเก่าที่เคยมีอยู่แล้วนำมาใช้ หรือพิธีกรจะเป็นผู้แต่งขึ้นเอง เพื่อให้ทันยุคสมัยก็ได้ ตัวอย่างเช่น *อยากรวยต้องอดทน แต่ถ้าอยากจน ไม่ต้องทนอะไรเลย* อยากได้ความสำเร็จ ต้องจ่ายเบ็ดเสร็จ ด้วยความพยายาม *คนจะงาม งามที่ใจใช่ใบหน้า ถ้าเป็นสิวเป็นฝ้า ต้องรักษา อย่าให้ลุกลาม* เสียเหงื่อเพราะกีฬา ดีกว่าเสียน้ำตาเพราะไม่มีตังค์ เป็นต้น

กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้

กลวิธีการใช้ภาษา	กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา	กลวิธีการเรียบเรียงคำคม	ภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรม
แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้คำสำนวน และโวหารภาพพจน์ในภาษาไทย	แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกลุ่มความสัมพันธ์ทางความหมายของเนื้อหา	แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการเรียบเรียงด้านถ้อยคำ วลี และรูปแบบประโยค	แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและสังคมวัฒนธรรม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. กลวิธีการใช้ภาษา (Using Language Techniques) หมายถึง รูปแบบการใช้คำ การใช้ประโยค และการใช้ภาพพจน์ จากการศึกษาคำคมที่ปรากฏในรายการผู้หญิงทำมาหากิน แบ่งออกเป็น 9 ชนิดย่อย ดังนี้

1.1 การใช้คำไม่สุภาพ หรือการใช้ระดับภาษาที่ไม่เป็นทางการ หมายถึง การใช้คำที่มีความหมายไม่สุภาพและถือว่าเป็นภาษาปาก ซึ่งสามารถเปลี่ยนคำเหล่านี้ให้เป็นภาษาที่มีระดับสูงขึ้นได้ แต่การที่รายการผู้หญิงทำมาหากินใช้คำลักษณะนี้ก็เพื่อต้องการเน้นให้ฟังดูสะดุดหู และให้เกิดความรู้สึกเป็นกันเองกับผู้ฟัง พบจำนวน 27 คำคม ตัวอย่างเช่น มีหนี้ไม่ใช่เรื่องแปลก แต่ไม่มีแดกสิเรื่องใหญ่ (ศิริพร/11 ก.ค. 2562) งานหนักไม่เคยฆ่าใคร แต่ถ้าแอบมีแฟนใหม่ กูนี่ไงจะฆ่ามึง (ศิริพร/6 ก.ย. 2562) ใจแข็งก็รอด ใจกระจอกก็เจ็บ (สุนารี/11 ก.ย. 2562) หาผัวนั้นยาก แต่หาเงินที่เข้าบัญชีนั้นยากกว่า (ตุ๊ก ญาณี แขกรับเชิญ/ 11 พ.ค. 2563) และ ถ้าเก็บเงินที่เอาไปซื้อหวย ป่านนี้กูคงรวย ไปแล้วมั้ง (สุนารี/21 มิ.ย. 2563)

1.2 การใช้คำตรงกันข้าม หมายถึง การใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้าม คำที่ใช้อาจจะมีทั้งคำที่เป็นคำนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ เป็นต้น คำตรงกันข้าม อาจจะเป็นคนละคำกัน หรืออาจจะเติมคำว่า “ไม่” “ไม่ใช่” ซึ่งเป็นลักษณะการปฏิเสธก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบของสองสิ่งที่มีความชัดเจนได้ง่ายขึ้น พบจำนวน 54 คำคม ตัวอย่างเช่น อยากรวยต้องอดทน แต่ถ้าอยากจนไม่ต้องทนอะไรเลย (อาภาพร/ 15 ก.ค. 2562) ทำมาหากินในวันนี้ เพื่อเก็บเงินไว้แต่งสามีในวันหน้า (ศิริพร/30 ก.ค. 2562) เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนออกกำลังกายหายาก (ศิริพร/8 ส.ค. 2562) สามีคือช้างเท้าหน้า แต่ภรรยาคือควาญช้าง (อาภาพร/13 ก.ย. 2562) และ มีเงินนับเป็นน้อง มีทองนับเป็นพี่ แต่ถ้ายังไม่มี ก็ทำงานสิพี่... จะได้...รวย (สุนารี/21 ต.ค. 2562)

1.3 การใช้คำซ้ำ หมายถึง การใช้คำที่แสดงสภาพหรือลักษณะซ้ำๆ กับคำหรือข้อความที่กล่าวมาก่อน หรือปริมาณสิ่งต่าง ๆ ที่มากกว่าหนึ่ง (พหูพจน์) ซึ่งการใช้คำซ้ำจะมีวิธีการเขียนสองลักษณะ กล่าวคือ วิธีแรกเป็นการใช้คำซ้ำโดยเขียนเครื่องหมายไม้ยมก (ๆ) เพื่อบอกว่าต้องอ่านคำหรือข้อความนั้น ๆ ซ้ำอีกครั้ง และวิธีที่สองเป็นการเขียนคำหรือข้อความนั้น ๆ ซ้ำลงไปสองหรือสามครั้งโดยไม่ใส่เครื่องหมายไม้ยมก แต่จะให้ความหมายเหมือนกับลักษณะแรก พบจำนวน 24 คำคม ตัวอย่างเช่น รักใดจะยิ่งใหญ่เท่ารักแม่ แต่จะดีแน่ ๆ ถ้าไปกราบแม่พร้อมแบงค์พัน (สุนารี/12 ส.ค. 2562) จริง ๆ แล้วพวกเราไม่ได้จน แค่หมุนเงินไม่ทันใช้ (ศิริพร/20 มี.ค. 2563) จะซื้อเสื้อผ้าแพง ๆ แต่ค่าแผงจ่ายยัง (ศิริพร/1 พ.ค. 2563) โควิดมาอย่าอยู่เฉย ลุก! มาเลยอบบราวนี่ ขายดีเหมือนแจกฟรี ชายวิกกี้ รวย รวย รวย (สุนารี/25 ส.ค.2563) และ อย่ากังวลถ้าไม่ได้เกิดมาสวย รีบหาเงินให้รวย ๆ เดี๋ยวก็เนรมิตความสวยได้เอง (ศิริพร /3 ก.ย. 2563)

1.4 การใช้คำซ้อน หมายถึง การใช้คำที่มีลักษณะเป็นคำซ้อน คำซ้อนที่พบจะมีหลายลักษณะ เช่น ซ้อนกัน 2 คำ ซ้อนกัน 4 คำ หรือซ้อนแบบข้อความยาว ๆ เป็นต้น แต่ส่วนใหญ่ที่พบจะเป็นคำซ้อนแบบ 2 คำ การใช้คำซ้อนในคำคมนี้ก็เพื่อให้ข้อความสละสลวย การใช้คำซ้อนมีลักษณะคล้ายการใช้คำซ้ำ แต่การใช้คำซ้อนจะเน้นที่ความหมายของคำ ซึ่งคำซ้อนอาจจะมีลักษณะเหมือนกัน ใกล้เคียงกัน หรือแตกต่างกันก็ได้ พบจำนวน 52 คำคม ตัวอย่างเช่น อย่าใช้เงินทองตีค่าความรัก แต่ถ้าอยากให้เรียกที่รักต้องควักตังค์แบงค์พัน (สุนารี/20 ส.ค. 2562) ไม่มีความพยายามใดที่ยิ่งใหญ่ เท่ากับการหักใจจากของ SALE (เมทนี บุรณศิริ แขกรับเชิญ/26 ก.ย. 2562) กู้ลอบยังได้ปลากิน กู้หนี้ยืมสินมีแต่ทุกข์ระทม (อาภาพร/19 ก.พ. 2563) อยากสวยต้องดูแลใบหน้า แต่ถ้าสวยเหมือนนางฟ้า อย่าลืมทำมาหากิน (สุนารี/26 ก.พ. 2563) และ ไม่เลือกงานไม่ยากจน ไม่อดทนเดี๋ยวจนเอง (แจ๊ค แฟนฉัน แขกรับเชิญ/29 เม.ย. 2563)

1.5 การใช้คำยืมภาษาอังกฤษ หมายถึง การใช้คำที่ยืมมาจากภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเป็นคำยืมภาษาอังกฤษที่เขียนด้วยตัวอักษรโรมันหรือคำยืมภาษาอังกฤษที่เขียนด้วยตัวอักษรไทยก็ได้ ซึ่งคำยืมภาษาอังกฤษที่ยืมมาใช้ในคำคมอาจจะเป็นคำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ หรือคำวิเศษณ์ เป็นต้น พบจำนวน 70 คำคม ตัวอย่างเช่น เงินนับเป็นน้อง มีทองนับเป็นพี่ Zane Hair Tonic สิพี่ ผมดีแน่นอน (หนึ่ง รัฐรวี เจ้าของแบรนด์ Zane Hair Tonic แขกรับเชิญ/17 ก.ย. 2562) อย่าเล็งคนที่หน้าตาดี เพราะมันไม่การันตีความขยัน (ศิริพร/8 พ.ย. 2562) ความขยันคือแอปพลิเคชันที่ควรอัปทุกวัน (สุนารี 26 พ.ย. 2562) งานก็ต้องหา ขาก็ต้องเรียว อยากหุ่นเพรียวต้อง CHAME (ชิฆัมพร ฤทธิ์ธาอภินันท์ แขกรับเชิญ/14 ม.ค. 2563) และ แบตหมดให้เดินไปหาปลั๊ก ขาดความรักเดินมาหาพี่ แต่ถ้ามีหนี้เชิญไปไกล ๆ (อาภาพร/11 มี.ค. 2563)

1.6 การใช้คำแสดงการห้ามหรือสั่ง หมายถึง การใช้คำห้ามการกระทำสิ่งต่าง ๆ มักจะมีคำว่า “อย่า” และ “จง” ร่วมอยู่ในประโยคด้วย พบจำนวน 30 คำคม ตัวอย่างเช่น สามีที่ดี ต้องสู้งาน ต้องสู้ชีวิต แต่อย่าคิดสู้เมีย (สุนารี/3 ก.ย. 2562) อย่าบ่นว่างานหนัก ถ้าเจ้านายเชิญออกไปพัก ชีวิตจะหนักยิ่งกว่างาน (มาช่า วัฒนพานิช แขกรับเชิญ/24 ต.ค. 2562) อย่าอายทำกิน ถ้าหนี้สินเรายังมี (สุนารี/13 พ.ย. 2562)

จงทำงานให้โหด ประหนึ่งโกรธกับความจน (ศิริพร/13 มี.ค. 2563) และ ชีวิตมันสั้น จงรีบขยัน ไม่งั้นอดตาย

(ศิริพร/30 ก.ย. 2563)

1.7 การใช้คำคล้องจอง หมายถึง การใช้คำที่มีสระเสียงเดียวกันในคำสุดท้ายของวรรคแรก ให้สัมผัสเสียงสระกับคำที่สอง สาม สี่ หรือ ห้าของวรรคที่สอง ซึ่งเป็นลักษณะสัมผัสคล้ายกลอนแปด จะส่งผลให้คำคมมีความสละสลวยในด้านการใช้ภาษา ออกเสียงง่าย และจดจำง่าย พบจำนวน 303 คำคม ตัวอย่างเช่น คนขยันไม่มีวันอดตาย แต่คนที่สบายคือคนมีตังค์ (สุนารี/23 ธ.ค. 2562) รักพ่อแม่ให้กตัญญู แต่ถ้ารักครูให้พากเพียร (อาภาพร/16 ม.ค. 2563) เหนื่อยก็พัก ไม่มีอะไรหนักกว่าเมีย (สุริวิภา/24 ก.พ. 2563) ปวดหัว

เรื่องงาน ดีกว่าปวดกบาลเรื่องหัวใจ (สุนารี/10 ส.ค. 2563) และ เบื่อจังชีวิตโสด.... อยากเป็นคนโปรดของใครสักคน (อาภาพร/17 พ.ย. 2563)

1.8 การใช้สำนวนสุภาษิต หมายถึง การนำสำนวนหรือสุภาษิตไทยมาใช้เป็นคำคม ซึ่งอาจนำมาบางส่วน แล้วดัดแปลงจากของเดิมที่มีอยู่แล้ว ซึ่งลักษณะนี้จะพบเป็นส่วนมาก และอีกชนิดหนึ่งคือการนำของเดิมที่มีอยู่มาใช้เป็นคำคมทั้งหมดก็ได้ พบจำนวน 38 คำคม ตัวอย่างเช่น ไม่อายทำกิน ไม่หมิ่นเงินน้อย ไม่คอยวาสนา (ณหทัย พิจิตรา แขกรับเชิญ/10 ก.ค. 2562) คนจะงาม งามที่ใจใช่ใบหน้า ถ้าเป็นสิวเป็นฝ้าต้องรักษา อย่าให้ลุกลาม (อาภาพร/31 ก.ค. 2562) มีเงินนับเป็นน้อง มีทองนับเป็นพี่ แต่ถ้าเป็นหนี้ไม่นับเป็นญาตินะจ๊ะ (อาภาพร/30 ม.ค. 2563) สวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ กำไรอยู่ที่มือทำ (สุนารี/28 ก.พ. 2563) และ หนักไม่เอา เบาไม่สู้ เดี๋ยวก็รู้ว่าจะอดตาย (สุนารี/27 มี.ค. 2563)

1.9 การใช้โวหารภาพพจน์ หมายถึง การเปรียบเทียบสิ่งของหรือการกระทำสองอย่าง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจคำคมได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการใช้ภาพพจน์ที่มีความโดดเด่นในรายการจะมี 2 ชนิด ได้แก่ อุปมา และอุปลักษณ์ พบจำนวน 13 คำคม ตัวอย่างเช่น เงินเดือนเหมือนไฟเขียว อยู่เพียงเสี้ยวเดียวก็หายไป (ภัณฑิลา ฟูกลิ่น แขกรับเชิญ/9 ม.ค. 2563) เงินเดือนคือมายา หนี้ตรงหน้าสิของจริง (ปิยะวัฒน์ เข็มเพชร แขกรับเชิญ/10 ม.ค. 2563) เงินเดือนออกช้าอย่างกับเต่าคลาน ค่าครองชีพทะยานอย่างกับตลาดหุ้น (สุนารี/21 เม.ย. 2563) ความจนคือโรคร้ายแต่รักษาได้ด้วยความขยัน (สุนารี/12 พ.ค. 2563) และ สั่งงานยังกะเดลิเวอรี่ แต่เงินเดือนเข้าแต่ละที ยังกะเต่าคลาน (อาภาพร/27 ก.ค. 2563)

2. กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา (Presenting Content Techniques) หมายถึง รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาจากคำคมที่ปรากฏในรายการผู้หญิงทำมาหากิน แบ่งออกเป็น 4 ชนิดย่อย ดังนี้

2.1 การนำเสนอเนื้อหาแบบเตือนสติ หมายถึง คำคมที่มีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นการเตือนสติ ให้แง่คิด หรือให้กำลังใจในการใช้ชีวิต ซึ่งคำคมลักษณะนี้จะมีการนำเสนอแบบตรงไปตรงมา ใช้คำเรียบง่าย ไม่ใช้คำสองแง่สองง่าม บางคำคมจะเป็นลักษณะการนำสำนวนหรือสุภาษิตที่มีอยู่แต่เดิมมาใช้โดยไม่ดัดแปลงใหม่ พบจำนวน 70 คำคม ตัวอย่างเช่น อยากได้ความสำเร็จ ต้องจ่ายเบ็ดเสร็จด้วยความพยายาม (ศิริพร/8 ก.ค. 2562) ความรักต้องอาศัยคนสองคน แต่ถ้าอยากเลิกจนต้องอาศัยสองมือ (สุนารี/2 ส.ค. 2562) เกิดเป็นปุ๋ย ถึงจะเหม็นแต่ก็มีประโยชน์ เกิดเป็นคน ก็จงโปรดหางานทำ (สุนารี/9 ก.ย. 2562) อย่าคิดว่าทำไม่ได้ ถ้ายังไม่ลงมือทำ (ธนวัฒน์ ประสิทธิสมพร แขกรับเชิญ/21 พ.ย. 2562) และ อย่าเดินวนเหมือนนาฬิกาให้เดินวนไปข้างหน้าเหมือนปฏิทิน (สุริวิภา/9 ธ.ค. 2562)

2.2 การนำเสนอเนื้อหาแบบสร้างความขบขัน หมายถึง คำคมที่มีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่มุ่งเน้นการสร้างความขบขัน สนุกสนาน ซึ่งเป็นคำคมที่มีลักษณะแปลกใหม่ ดึงดูดความสนใจของผู้ฟัง อาจจะมีการใช้คำภาษาไม่เป็นทางการ การใช้คำแสดงอารมณ์ การใช้คำสองแง่สองง่าม มักจะเน้นเรื่องราวที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ หรือเรื่องความรัก เป็นต้น พบจำนวน 139 คำคม ตัวอย่างเช่น ร้านค้าเขางดเชื่อเบื่อทวง แต่ถ้าอยาก

มีคนควงมาทางนี้ (อาภาพร/17 ก.ค. 2562) ถ้าเธอตากแดดเธอจะร้อน ถ้าเจอเราอ้อน เธอจะรัก (วิโรจน์ ตั้งวาณิชย์ แขกรับเชิญ/27 พ.ย. 2562) ถ้าชวนไปวิ่งอะไม่ว่าง แต่ถ้าชวนกินหมูย่าง ว่างแน่นอน (สุริวิภา/23 ม.ค. 2563) เหนื่อยก็ให้พัก หนักก็ให้วาง ไม่มีตังค์ก็ให้ยืมเมีย (ธนัชพันธ์ บูรณาชีวาวิไล แขกรับเชิญ/6 ก.พ. 2563) และ โควิดจ๋าอย่ามาหาพี่ หนี้หลายแสน ไม่มีใครทำแทนได้ (ศิริพร/28 พ.ค. 2563)

2.3 การนำเสนอเนื้อหาแบบประชดประชัน หมายถึง คำคมที่มีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นการเสียดสี เยาะเย้ย หรือกดดันอารมณ์ความรู้สึกของผู้ฟัง โดยสังเกตได้จากการเลือกใช้ถ้อยคำที่รุนแรง หยาบคาย ล้อเลียนหรือบูลลี่ การนำเสนอเนื้อหาเช่นนี้มักมุ่งเน้นอารมณ์ความรู้สึกด้านลบ ซึ่งในปัจจุบันสื่อมวลชนมักนิยมใช้รูปแบบนี้ในการนำเสนอเนื้อหาหรือเรื่องราวต่าง ๆ เพราะเห็นว่าเป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชม พบจำนวน 103 คำคม ตัวอย่างเช่น ตัวเลขเงินเดือนเหมือนผ่อนจักรยาน แต่เวลาใช้ทำงานสาหัสอย่างกะผ่อนเบนซ์ (สุนารี/29 ส.ค. 2562) ใจแข็งก็รอด ใจกระจอกก็เจ็บ (สุนารี/ 11 ก.ย. 2562) อยากรวยแต่มัวคอยวาสนา ชาติหน้าก็ไม่รวย (สุนารี/22 ก.ย. 2562) ก่อนที่จะบอกใครว่าเป็นเสี่ย มรึงกลับไปใช้หนี้กับเมียก่อนไหม (สุนารี/2 ต.ค. 2562) และ เวลายืมเงินเยอะไม่เคยบ่นไม่เคยว่า แต่เวลาใช้หนี้โคตรช้ายังกะเต่าคลาน (ศิริพร/9 ต.ค. 2562)

2.4 การนำเสนอเนื้อหาแบบโฆษณาสินค้า หมายถึง คำคมที่มีรูปแบบการนำเสนอที่แฝงการโฆษณาสินค้าบางอย่างร่วมด้วย เช่น การโฆษณาสินค้าหรือบริการของแขกรับเชิญ สินค้าของพิธีกร หรือการเชิญชวนให้ติดตามรายการของพิธีกร พบจำนวน 18 คำคม ตัวอย่างเช่น ตื่นมาดูผู้หญิงทำมาหากิน รับรองทั้งรวยทั้งฟินแน่นอน (ยิ่งยง ยอดบัวงาม แขกรับเชิญ/1 เม.ย. 2563) สุนารีมีปลาร้า อาภามีปลานิล อยากกินก็สั่งได้ เพราะคนขายเขาอยากรวย (ศิริพร/7 ก.ค. 2563) อยากเป็นลูกที่ดี ต้องหาซื้อคอร์ดี้ให้แม่ทาน อยากมีชีวิตราวปาฏิหาริย์ ต้องดูรายการผู้หญิงทำมาหากิน (สุนารี/2 ก.ย. 2563) หน้าคล้ำหน้าหมองต้องใช้ Promys แต่ถ้าหน้าแห้งเพราะเป็นหนี้ ขยันทำงานสิจะได้มีเงิน (ทัศน์วรรณ แขกรับเชิญ/12 ต.ค. 2563) และ เมียหลวงยืนหนึ่ง แต่ยืนให้ตะลึง ต้องฉีดมาดามฟิน (ธัญญ่า แขกรับเชิญ/13 พ.ย. 2563)

3. กลวิธีการเรียบเรียง (Word order Techniques) หมายถึง รูปแบบการเรียบเรียงคำคม อาจจะเป็นหนึ่งประโยค สองประโยค หรือมากกว่าสองประโยค โดยการใช้คำเชื่อมประโยค ซึ่งการใช้คำเชื่อมประโยคจะมี 5 ชนิดย่อย ได้แก่ การใช้ข้อความที่ขัดแย้งกัน การใช้ข้อความแสดงเหตุผล การใช้ข้อความแสดงการสั่ง และการใช้ข้อความแสดงเงื่อนไข ดังนี้

3.1 การใช้ข้อความที่ขัดแย้งกัน หมายถึง คำคมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน ทำให้ผู้ฟังมองเห็นสิ่งต่าง ๆ สองสิ่งที่ไม่เหมือนกัน มักจะมีคำว่า “แต่” เชื่อมประโยค พบจำนวน 142 คำคม ตัวอย่างเช่น มีหนี้ไม่ใช่เรื่องแปลก <u>แต่</u>ไม่มีแดกสิเรื่องใหญ่ (ศิริพร/11 ก.ค. 2562) ผัวหายไม่ว่า <u>แต่</u>เงินในบัญชีข้าต้องอยู่ครบ (วิมลพันธ์ ชาลีจังหาญ แขกรับเชิญ/19 ส.ค. 2562) ตัวเลขเงินเดือนเหมือนผ่อนจักรยาน <u>แต่</u>เวลาใช้ทำงาน

สาหัสอย่างกะผ่อนเบนซ์ (สุนารี/29 ส.ค. 2562) ไม่ได้อยากเป็นผู้หญิงเก่ง แต่อยากเป็นผู้หญิงของเธอ (สุคนธวา เกิดนิมิตร แขกรับเชิญ/18 ก.ย. 2562) และ ความสวยอาจจะไม่มาก แต่งานยากหนูเก่งมากค่ะพี่ (ปนัดดา วงศ์ผู้ดี แขกรับเชิญ/29 ก.ย. 2562)

3.2 การใช้ข้อความแสดงเหตุผล หมายถึง คำคมที่มีเนื้อความแสดงเหตุผลต่าง ๆ ทำให้ผู้ฟังสามารถรับรู้วัตถุประสงค์ เหตุ หรือ ผล ของการกระทำนั้น ๆ มักจะมีคำเชื่อม “เพราะ” “เพราะว่า” “เพื่อ” เชื่อมประโยค พบจำนวน 43 คำคม ตัวอย่างเช่น ผู้หญิงอย่าหยุดหวย เพราะถ้าอยากสวยต้องรวยก่อน (ศิริพร/16 ต.ค. 2562) ตื่นมาต้องขยัน เพราะแบงค์พันไม่อยู่กับเรานาน (สุนารี/29 ม.ค. 2563) เกิดเป็นคนต้องสู้ถึงจะชนะ เพราะวันพระไม่ได้มีหนเดียว (อาภาพร/9 เม.ย. 2563) โควิด ทำอาภารอด เพราะอาภาทอด ปลานิล แดดเดียว เดี๋ยวก็รวย (เอ ไชยา แขกรับเชิญ/8 มิ.ย. 2563) และ ทำงานหนักเพราะเป็นคนมีค่า ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเช่าบ้าน ค่าใช้จ่ายรออยู่อีกบานเลยพี่จ๋า (สุนารี และ ศรีพรรณ แขกรับเชิญ/30 ส.ค. 2563)

3.3 การใช้ข้อความแสดงการสั่ง หมายถึง คำคมที่มีการใช้ข้อความแสดงการสั่งหรือห้าม ไม่ให้กระทำ เพราะหากกระทำแล้วอาจส่งผลเสียต่อตนเองและผู้อื่นได้ มักจะมีคำว่า “อย่า” “ต้อง” “จง” “ห้าม” อยู่ในประโยค พบจำนวน 75 คำคม ตัวอย่างเช่น เกิดเป็นปุ๋ย ถึงจะเหม็นแต่ก็มีประโยชน์ เกิดเป็นคนก็จงโปรดหางานทำ (สุนารี/9 ก.ย. 2562) อย่ามัวเอาคำนินทามาใส่ใจ ให้เอาเวลาที่เสียไป ไปหาเงินใส่บัญชี (สุนารี/25 ม.ค. 2563) จงทำงานให้โหด ประหนึ่งโกรธกับความจน (ศิริพร/31 มี.ค. 2563) เศรษฐกิจจะเป็นยังไง ขยันเข้าไว้เดี๋ยวเราก็รวย (สุนารี/28 เม.ย. 2563) และ โบนัสไม่มี โอทีไม่จ่าย ห้ามป่วยห้ามตาย เจ้านายถูกเสมอ (ศิริพร/20 พ.ค. 2563)

3.4 การใช้ข้อความแสดงเงื่อนไข หมายถึง คำคมที่มีการใช้ข้อความแสดงเงื่อนไข กล่าวคือ ถ้าหากมีหรือทำสิ่งนี้ จะทำให้มีหรือเกิดอีกสิ่งหนึ่งขึ้น มักจะมีคำว่า “ถ้า” เชื่อมประโยค พบ 41 คำคม ตัวอย่างเช่น ถ้าเธอตากแดดเธอจะร้อน ถ้าเจอเราอ้อนเธอจะรัก (วิโรจน์ ตั้งวาณิชย์ แขกรับเชิญ/27 พ.ย. 2562) ทำงานมาทั้งปีเหนื่อยจัง ถ้าได้โบนัสปัง ปัง หายเหนื่อยเลยจ้า (ศิริพร/27 ธ.ค. 2562) เกิดมาจนไม่สำคัญ ถ้าขยันสักวันต้องได้ดี (สุนารี/21 ม.ค. 2563) ตื่นเช้ามาทำงานร่างกายมักเบลอ ถ้าตื่นมาเจอเธอร่างกายมักจะรัก (ศิริพร/ 13 ก.พ. 2563) และ ถ้าทำมาหากินแล้วไม่รวย งวดนี้ขอถูกหวยหน่อยได้ไหม (อาภาพร/26 ม.ค. 2563)

3.5 การเปลี่ยนแปลงสำนวนที่มีอยู่เดิม หมายถึง คำคมที่มีการใช้สำนวนเดิมที่เคยใช้อยู่แล้วมาดัดแปลงใหม่ให้มีความทันสมัย เป็นการสร้างความขบขัน ดึงดูดความสนใจ หรือเสียดสีสังคม เป็นต้น พบจำนวน 29 คำคม ตัวอย่างเช่น ไม่สูงต้องเขย่ง ไม่เก่งต้องขยัน ถ้าจะเปลี่ยนหลอดไฟบนเพดานนั้น ต้องปีนบันได (ศิริพร/3 ก.ค. 2562) เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนออกกำลังกายหายาก (ศิริพร/8 ส.ค. 2562) ตัดบัวไม่ให้เหลือใย ถ้าอยากตัดหนี้ให้ไว ต้องให้เมียไม่ใช้บัตรเครดิต (อาภาพร/10 ก.ย. 2562) สี่ตีนยังรู้พลาด นักปราชญ์

ยังรู้พลั้ง คนไม่มีตังค์ พวกเราไม่คบนะยะ (ศิริพร/3 ส.ค. 2563) และ ชีวิตไม่ได้โรยด้วยดอกกุหลาบ อย่ามัวนอนพะงาบ ๆ ซักวันก็คงอดตาย (สุนารี/16 ส.ค. 2563)

4. ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Reflection) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏจากคำคม เช่น ค่านิยม ความเชื่อ และสภาพสังคมในปัจจุบัน เป็นต้น แบ่งออกเป็น 7 ชนิดย่อย ดังนี้

4.1 ค่านิยมเรื่องความขยัน พยายาม ประหยัด อดออม คำคมจากรายการผู้หญิงทำมาหากินสะท้อนให้เห็นเรื่องความขยัน ความพยายาม ประหยัด อดออม ของคนในสังคม เพราะถ้าใครมีสิ่งเหล่านี้ก็จะทำให้ไม่มีหนี้สิน มีความสุขสบายกายและสบายใจ พบจำนวน 105 คำคม ตัวอย่างเช่น อยากได้ความสำเร็จต้องจ่ายเบ็ดเสร็จด้วยความพยายาม (ศิริพร/8 ก.ค. 2562) ความพยายามครั้งที่100 ดีกว่าท้อถอยที่จะทำ (สุนารี/22 ต.ค. 2563) อย่าคิดว่าทำไม่ได้ ถ้ายังไม่ลงมือทำ (ธนวัฒน์ ประสิทธิสมพร แขกรับเชิญ/21 พ.ย. 2562) ความขยันคือแอปพลิเคชันที่ควรอัปทุกวัน (สุนารี/26 พ.ย. 2562) และ เกิดมาจนไม่สำคัญ ถ้าขยันสักวันต้องได้ดี (สุนารี/21 ม.ค. 2563) เป็นต้น จากตัวอย่างคำคมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความคิดของคนในสังคมไทยเรื่องการรู้จักขยันทำมาหากิน อย่าเกียจคร้านในหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบหรือการประกอบธุรกิจ หากเกิดปัญหาเรื่องงานก็จงพยายามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ต้องรู้จักอดทน อดกลั้น ไม่ท้อถอยหรือท้อแท้ นอกจากนี้เมื่อหาเงินมาได้ก็ต้องรู้จักใช้จ่ายเงิน ประหยัดและอดออม จึงจะทำให้มีเงินใช้จ่ายอย่างเพียงพอและมีเหลือเก็บไว้ใช้ยามจำเป็น

4.2 ค่านิยมเรื่องรูปร่างหน้าตา ความสวย ความหล่อของคนในสังคม คำคมหลายคำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากินสะท้อนให้เห็นค่านิยมของคนในสังคมว่า ผู้ที่มีความสวย หล่อ หรือหน้าตาดี จะทำให้ได้เปรียบคนที่หน้าตาไม่ดี ดังนั้น คนในสังคมจึงพยายามสรรหาเครื่องบำรุงความสวยความหล่อ เช่น ครีมผิวขาว ครีมลบฝ้า ยาลดน้ำหนัก หรือเครื่องออกกำลังกายต่าง ๆ เพื่อให้หุ่นดี เป็นต้น พบจำนวน 15 คำคม ตัวอย่างเช่น คนจะงาม งามที่ใจใช่ใบหน้า ถ้าเป็นสิวเป็นฝ้า ต้องรักษา อย่าให้ลุกลาม (อาภาพร/31 ก.ค. 2562) ทำบุญสวยชาติหน้า ถ้าหมั่นดูแลหน้า ก็สวยทุกชาติไปเลย (ปนัดดา วงศ์ผู้ดี แขกรับเชิญ/27 ส.ค. 2562) ผู้หญิงอย่าหยุดหวย เพราะถ้าอยากสวย ต้องรวยก่อน (ศิริพร/16 ต.ค. 2562) อยากสวยต้องดูแลใบหน้า แต่ถ้าสวยเหมือนนางฟ้า อย่าลืมทำมาหากิน (สุนารี/26 ก.พ. 2563) และ อย่ากังวลถ้าไม่ได้เกิดมาสวย รีบหาเงินให้รวย ๆ เดี๋ยวก็เนรมิตความสวยได้เอง (ศิริพร/23 ก.ย. 2563) เป็นต้น จากตัวอย่างคำคมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นค่านิยมเรื่องรูปร่างหน้าตา ความสวย ความหล่อของคนในสังคมปัจจุบัน ซึ่งคนทั่วไปมักจะให้ความสนใจเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาของตนเอง และมักจะทำศัลยกรรมเพื่อให้ตนเองดูดี นอกจากนี้ยังมีการนิยมซื้อผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาบำรุงร่างกายให้สวยงาม คนส่วนใหญ่มักจะให้ความสำคัญเรื่องนี้เป็นอย่างมาก จนบางทีอาจมองข้ามเรื่องนิสัยใจคอ การกระทำ หรือความดีของเจ้าของหน้าตา และความดีของบุคคลอื่นด้วย

ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายได้ เช่น การมองคนหรือคบคนโดยพิจารณาแค่เพียงความสวยความหล่อเท่านั้น แต่ไม่ได้พิจารณาถึงความรู้ ความสามารถ หรือการรู้จักทำมาหากินของคนคนนั้น

4.3 ค่านิยมเรื่องร่ำรวย และความสุขสบายของชีวิต คำคมหลายคำคมสะท้อนให้เห็นความต้องการหรือปรารถนาที่จะร่ำรวยเงินทอง ทั้งนี้เพื่อต้องการความสุขสบาย ได้แก่ การมีเครื่องอำนวยความสะดวก มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ ชีวิตต้องมีความหรูหรา และมีความมั่นคงเรื่องการเงิน พบจำนวน 93 คำคม ตัวอย่างเช่น สมัยนี้พรหมลิขิต คงสู้บัตรเครดิตไม่ได้ (อาภาพร/5 ก.ย. 2562) ชีวิตคู่อาจจะไม่ใช่ความสุขที่แท้จริง เท่ากับเงินฝาก 10 ล้านที่นอนนิ่ง ๆ อยู่ในบัญชี (เรืองศักดิ์ ลอยชูศักดิ์ แขกรับเชิญ/11 ต.ค. 2562) ไม่มีแฟนแค่อยู่ “ลำพัง” แต่ไม่มีตังค์ “ลำเค็ญ” (อาภาพร/7 ม.ค. 2563) ชีวิตดี ๆ ที่ลงตัว คือชีวิตที่ไม่ต้องมีผัว แต่มีเงิน (อาภาพร/4 มี.ค. 2563) และ ไม่หล่อยังพอทน แต่ถ้าเธอจนทนไม่ได้ (พจน์ อานนท์ แขกรับเชิญ/9 มี.ค. 2563) เป็นต้น จากตัวอย่างคำคมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นค่านิยมเรื่องร่ำรวย และความสุขสบายของชีวิตของคนในสังคม กล่าวคือ คนทั่วไปให้ความสำคัญกับเงินสดและเงินฝากธนาคาร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นจะต้องมีไว้ใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและในยามฉุกเฉิน หากมีเงินไม่เพียงพอในการใช้จ่ายและมีหนี้สิน จะทำให้ชีวิตลำบาก ดังนั้นจึงควรมีเงินเก็บในบัญชี ซึ่งถือว่าเป็นความมั่นคงของชีวิต ทุกคนควรสะสมทองคำแท่งและทองคำรูปพรรณ เช่น สร้อยทอง แหวนทอง และกำไลทอง เพื่อจะได้ใส่แสดงฐานะทางสังคม และอาจจะนำทองคำเหล่านี้ไปจำนำยามขาดเงินสดก็สามารถทำได้ นอกจากนี้ชีวิตที่สุขสบายจะต้องมีบัตรเครดิต โทรศัพท์มือถือ และรถยนต์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในสังคมปัจจุบัน และถ้าให้เลือกระหว่างไม่มีสามีกับไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวกสบายในชีวิต ผู้หญิงจะเลือกไม่มีแฟนหรือสามี เพราะชีวิตต้องการความสะดวกสบายมากกว่า หากจะมีสามีก็นิยมเลือกคนที่มีฐานะดี

4.4 การมีสุขภาพที่ดีนำมาซึ่งความสุข คำคมหลายคำคมสะท้อนให้เห็นความใส่ใจเรื่องสุขภาพของคนในสังคม เนื่องจากว่า หากมีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดีก็จะสามารถประกอบอาชีพได้และเลี้ยงดูคนในครอบครัว กอปรกับไม่เป็นภาระของสังคม พบจำนวน 30 คำคม ตัวอย่างเช่น สี่เท้ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง กินหมูกระทะไม่บันยะบันยัง เอวพังนะบอกเลย (สุนารี/2 ธ.ค. 2562) เกิดเป็นคนต้องรู้จักแข็ง แข็งแรง แข็งแกร่ง แข็งใจ มี 3 แข็งไว้ ยังไงก็ไม่อับจน (ยิ่งศักดิ์ จงเลิศเจษฎาวงศ์ แขกรับเชิญ/27 ม.ค. 2563) มีเงินเรียกน้อง มีหน้าท้องเรียกอ้วน (สุริวิภา/18 มี.ค. 2563) ถึงพวกเราจะไม่ผอม แต่เราก็หอมนะจ๊ะ (สุนารี อาภาพร และศิริพร/23 ก.ย. 2563) และ อยากแข็งแรง ต้องดูแลสุขภาพ แต่ถ้าอยากเป็นคนมีความสามารถอย่าทิ้งโอกาสทำมาหากิน (สุนารี/27 ก.ย. 2563) เป็นต้น จากตัวอย่างคำคมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นการมีสุขภาพที่ดีจะนำมาซึ่งความสุข ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย จำเป็นต้องรัก ใส่ใจ ดูแลสุขภาพของตนเองให้ดี ร่างกายที่ดีต้องไม่อ้วนหรือผอมเกินไป โดยการหมั่นออกกำลังกาย ทานอาหารที่ดีมีประโยชน์ และพักผ่อนให้เพียงพอ เพื่อทำให้ร่างกายแข็งแรงทั้งภายนอกและภายใน คือ การมีร่างกายที่แข็งแกร่ง จิตใจ ที่แจ่มใส ไม่อ่อนไหวง่าย และไม่เป็นโรคซึมเศร้า ทั้งนี้การมีสุขภาพที่ดีนั้นจะก่อให้เกิดผลดีหลายประการ ได้แก่ ไม่เป็น

อุปสรรคในการทำมาหากิน สามารถทำหน้าที่สามีและภรรยาได้อย่างไม่บกพร่อง ไม่ต้องเสียค่ายาหรือค่ารักษา สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น ๆ ได้ และทำให้ประเทศชาติมีทรัพยากรบุคคลที่แข็งแรง สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมได้ดียิ่งขึ้น

4.5 คนไทยนิยมเล่นหวย คำคมในรายการผู้หญิงหากินเป็นจำนวนมากสะท้อนให้เห็นเรื่องการนิยมเล่นหวยของคนไทย เนื่องจากว่า การเล่นหวยนั้นอาจทำให้ร่ำรวยได้ในพริบตาสำหรับคนที่มีดวงดี แต่บางคนก็เล่นหวยเพื่อลุ้นหรือคลายเหงา เป็นต้น พบจำนวน 19 คำคม ตัวอย่างเช่น ลิขิตฟ้าหรือจะสู้ชะตาคน งวดนี้สามตัวบนขอให้โชคดีเต็ม ๆ (สุนารี/15 ต.ค. 2562) อกหักยังไม่คิดหนัก เท่าหวยเฉียด (สุนารี/17 ต.ค. 2562) ความจนไม่น่ากลัว เท่าหมดตัวเพราะหวยแดก (ศิริพร/2 ม.ค. 2563) ถ้าทำมาหากินแล้วไม่รวย งวดนี้ขอถูกหวยหน่อยได้ไหม (อาภาพร/16 มี.ค. 2563) และ ถึงหน้าหนูจะไม่สวย แต่ถ้าแทงหวย หนูถูกตลอด (อาจารย์ยิ่งศักดิ์ แขกรับเชิญ/8 พ.ค. 2563) เป็นต้น จากตัวอย่างคำคมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยนิยมเล่นหวย คำว่า “หวย” ในที่นี้คือ สลากกินแบ่งรัฐบาล และหวยใต้ดิน ไม่ว่าจะเป็นบุคคลระดับไหนก็มีการนิยมเล่นหวย เช่น นักร้อง นักแสดง ข้าราชการ ชาวไร่ ชาวนา พ่อค้า แม่ค้า ซึ่งปัจจุบัน รัฐบาลเปิดโอกาสให้มีการซื้อหวยออนไลน์ได้อย่างง่ายดาย ทำให้หวยมียอดขายเพิ่มมากขึ้น และคนก็มีโอกาสถูกหวยได้มากกว่าในอดีต เนื่องจากตัวเลขรางวัลถูกลดให้เหลือเพียง 6 ตัว แต่ละงวดที่หวยออก จะเห็นได้ว่า มีคนถูกสลากรางวัล ที่ 1 จากทั่วประเทศ การนิยมเล่นหวยของคนไทยนี้ก็เพื่อหวังรวยทางลัด และปัจจุบันการเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องหวย หรือเลขเด็ดตามสื่อต่าง ๆ มีความทันสมัย คนไทยได้เสพสื่อเกี่ยวกับหวย การให้เลขเด็ด หรือการมูเตลูของดารา นักร้อง จึงทำให้มีความอยากที่จะลองซื้อลองเสี่ยงดู เมื่อถูกหวยก็เกิดอาการดีใจและอยากซื้อตามไปทุกงวด การเล่นหวยของคนไทยก่อให้เกิดผลดี คือ เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของคนในประเทศ เป็นการหมุนเวียนเงินตรา แต่ก็มีผลเสียเช่นเดียวกัน คือ บางคนซื้อหวยมากเกินไปและไม่มีดวงด้านนี้ อาจก่อให้เกิดผลเสีย เช่น ต้องขายทรัพย์สินใช้หนี้ ทำให้สิ้นเนื้อประดาตัวได้ ดังนั้น หากจะเล่นหวยควรศึกษาตัวเลขให้ดีและไม่ควรซื้อมากเกินไปในแต่ละงวด

4.6 ปัญหายุคโควิด คำคมที่ออกในรายการผู้หญิงทำมาหากินหลายคำคมจะสะท้อนให้เห็นสภาพปัญหาโรคระบาดโควิด เช่น ปัญหาความเครียด ปัญหาด้านสาธารณสุข และปัญหาเศรษฐกิจระดับประเทศ เป็นต้น พบจำนวน 22 คำคม ตัวอย่างเช่น จน...เครียด...เงินไม่พอใช้ ถ้าโควิดหายเมื่อไหร่ เดี๋ยวสู้ใหม่แบบจัดเต็ม (สุนารี/27 พ.ค. 2563) ความขยันไม่ทำให้อดตาย แต่ไม่ใส่หน้ากากอนามัย โควิดฆ่าตายแน่ (พิธีกรทั้ง 4 คน และแขกรับเชิญ/29 พ.ค. 2563) แม้เศรษฐกิจจะแย่ แถมโรคเยอะ แต่เชื่อเถอะ พวกเราต้องรอด (สุนารี/ 1 มิ.ย. 2563) กักตัวไม่ถึงตาย แต่ถ้าเงินในบัญชีหาย ตายแน่นอน (สุนารี/3 มิ.ย. 2563) และ โควิดไปไกล ๆ น้ำใจคนไทยกำลังจะมา (สุนารี/22 มิ.ย. 2563) เป็นต้น จากตัวอย่างคำคมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นปัญหาต่าง ๆ ในยุคโควิด ได้แก่ ความเครียดของคนไทย ซึ่งคนไทยเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ทำให้คนที่เป็นญาติ

พี่น้องของผู้เสียชีวิตต้องรู้สึกเศร้าเสียใจ เพราะเป็นการจากไปอย่างกะทันหันและไม่สามารถจัดงานศพได้ตามประเพณี คนที่มีชีวิตอยู่หลายคนต้องถูกกักตัวเนื่องจากมีความเสี่ยงเพราะอยู่ใกล้ผู้ป่วย หลายคนถูกเลิกจ้างงานเพราะบริษัทไม่สามารถจ้างพนักงานต่อไปได้ ทำให้คนขาดรายได้ ขาดเงินทองจับจ่ายใช้สอย พ่อค้าแม่ค้าก็ไม่สามารถออกไปค้าขายในตลาดหรือพื้นที่ชุมชนได้ เนื่องจากมีกฎหมายสั่งห้าม ทำให้คนส่วนใหญ่ขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคจนก่อให้เกิดปรากฏการณ์ประชาชนต่อแถวยาวเพื่อรอรับอาหารหรือรับเงินบริจาคจากผู้ใจบุญ ซึ่งเหตุการณ์ลักษณะนี้ไม่เคยมีมาก่อน ปัญหาด้านสาธารณสุข พบว่า บุคลากรทางการแพทย์ต้องทำงานหนักมาก เสี่ยงกับการนำโรคภัยมาติดคนในครอบครัว หลายคนต้องค้างคืนอยู่ที่ทำงานเป็นระยะเวลานาน ส่งผลให้เกิดความเครียดเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้แล้ว ประเทศไทยยังขาดรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ซึ่งไม่สามารถเดินทางมาท่องเที่ยว จับจ่ายใช้สอยในประเทศไทยได้ สนามบินหยุดให้บริการ ส่งผลให้เศรษฐกิจ ระดับประเทศหยุดชะงักลง จะเห็นได้ว่า ปัญหายุคโควิดนี้เป็นปัญหาที่หนักหน่วงมาก และทุกคนพยายามเร่งแก้ไขปัญหาเพื่อให้เศรษฐกิจกลับฟื้นคืนมาดีเหมือนเดิม นอกจากนี้ นอกจากโรคโควิด-19 จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจแล้ว ยังส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนให้มีการเปลี่ยนแปลงไปหลายด้าน เช่น การทำกิจกรรม ต่าง ๆ เป็นแบบออนไลน์ เช่น การทำงาน การประชุม การสัมมนา การจัดการเรียนการสอน และการซื้อของทางเว็บไซต์ เป็นต้น ซึ่งรูปแบบกิจกรรมออนไลน์ต่าง ๆ เหล่านี้มีความสะดวกสบาย ทันสมัย แต่ก็มีผลเสียเช่นกัน ตัวอย่างเช่น การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผู้เรียนมักขาดเรียนและไม่กระตือรือร้นเท่าที่ควร ดังนั้น โรงเรียนจึงมีความประสงค์ที่จะกลับมาใช้การเรียนการสอนแบบปกติ หรือการสั่งซื้อของแบบออนไลน์ ทำให้ผู้ซื้อไม่สามารถเห็นของจริงได้ ดังนั้นอาจได้สินค้าราคาแพงแต่ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร เป็นต้น

4.7 ปัญหาความยากจนและหนี้สินของคนในสังคม คำคมส่วนใหญ่ในรายการผู้หญิงทำมาหากินสะท้อนให้เห็นเรื่องรายได้ ชีวิตความเป็นอยู่ที่ลำบาก เนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย หรือการเป็นหนี้สินของคนในสังคม พบจำนวน 46 คำคม ตัวอย่างเช่น ชีวิตเธอดูดีจัง ใช้หนี้หรือยังเดือนนี้ (สุนารี/22 พ.ย. 2562) ตื่นมาต้องไม่เพลีย เพราะดอกเบี้ยมันค้ำคอ (สุนารี/3 ธ.ค. 2562) ถ้าวัดกันที่เงินเราคงไม่มี แต่ถ้าวัดกันที่หนี้ฉันยืนหนึ่ง! (อาภาพร/17 ธ.ค. 2562) เงินเดือนคือมายา หนี้ตรงหน้าสิของจริง (ปิยะวัฒน์ เข็มเพชร แขกรับเชิญ/10 ม.ค. 2563) และ เลิกคุยทั้งอำเภอเพื่อเธอคนเดียว ดีกว่ามีหนี้ครั้งเดียวทำงานหนักไปจนตาย (รัชนก สุวรรณเกตุ แขกรับเชิญ/10 ก.พ. 2563) เป็นต้น จากตัวอย่างคำคมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นปัญหาความยากจนและหนี้สินของคนในสังคมไทย กล่าวคือ คนไทยส่วนใหญ่มีหนี้สิน แม้ว่าจะอยู่ในวัยทำงาน มีเงินเดือน เช่น ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง และคนรับจ้างรายวัน ก็มักจะประสบปัญหาเดียวกัน คือรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในแต่ละเดือน เนื่องจากคนส่วนใหญ่มีครอบครัว มีค่าใช้จ่ายทั้งของตนเอง และค่าใช้จ่ายของครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นภรรยา/สามี ลูก พ่อ แม่ ทำให้ต้องรับภาระดูแลบุคคลเหล่านี้ และอาจจะต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ค่าอาหารสัตว์เลี้ยง ค่าผ่อนรถ ค่าผ่อนบ้าน และค่าใส่

ซองช่วยเหลืองานสังคม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องขอกู้ยืมเงินจากสถาบันต่าง ๆ เช่น สหกรณ์ ธนาคาร สถาบันการเงินนอกระบบ เพื่อน หรือญาติมิตร เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. กลวิธีการใช้ภาษา พบทั้งสิ้น 9 ชนิดย่อย ซึ่งกลวิธีด้านการใช้ภาษาทั้ง 9 ชนิดย่อยนี้มีความโดดเด่นแตกต่างกัน กลวิธีการใช้ภาษาที่พบมากที่สุดคือ การใช้คำคล้องจอง พบจำนวน 303 คำคม ซึ่งจะเห็นได้ว่าคำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากินยังคงรักษาขนบของการแต่งคำคมแบบดั้งเดิมอยู่ รองลงมาคือการใช้คำยืมภาษาอังกฤษ ที่สะท้อนถึงยุคสมัยปัจจุบันที่คนไทยมีการศึกษามากขึ้น คนในสังคมจึงมักหยิบยืมภาษาต่างประเทศมาใช้อย่างแพร่หลาย เพราะสามารถใช้สื่อสารกันได้อย่างเข้าใจและสะดวกสบาย ส่วนกลวิธีทางภาษาที่พบน้อยที่สุดคือ การใช้โวหารภาพพจน์ อาจเป็นเพราะคำคมในรายการมักนิยมใช้กลวิธีแบบอื่นแทน

2. กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา พบทิ้งสิ้น 4 ชนิดย่อย ซึ่งพบการนำเสนอเนื้อหาแบบสร้างความขบขันมากที่สุด พบจำนวน 139 คำคม รองลงมาเป็นกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาแบบประชดประชัน เนื่องจากคำคมในรายการนี้มุ่งนี้ความสนุกสนาน ขบขัน และเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้ชม จึงมักใช้กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเช่นนี้ และกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาที่พบน้อยที่สุดคือ แบบโฆษณาสินค้า เนื่องจากการโฆษณาสินค้าในรายการมีเวลาค่อนข้างจำกัด ดังนั้นทางรายการนี้จึงคิดค้นคำคมผสมกับการโฆษณาสินค้าไว้ควบคู่กัน และเป็นการดึงดูดผู้ชมได้อีกทางหนึ่งด้วย

3. กลวิธีการเรียบเรียง พบทั้งสิ้น พบทิ้งสิ้น 5 ชนิดย่อย ซึ่งพบกลวิธีการเรียบเรียงแบบการใช้ข้อความที่ขัดแย้งกันมากที่สุด รองลงมาคือการใช้ข้อความแสดงการสั่ง จะเห็นได้ว่า กลวิธีการเรียบเรียงที่นิยมคือการใช้ข้อความขัดแย้งกัน ซึ่งจะสอดคล้องกับกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาแบบสร้างความขบขัน หรือเป็นการหักมุม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ชมหรือผู้ฟังเกิดความสะดุดหู สะดุดใจ ฉุกคิดและเกิดการเปรียบเทียบ ตัดสินใจเลือกสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมให้กับชีวิตของตนเอง นอกจากนี้คำคมที่มีการเรียบเรียงโดยการเปลี่ยนแปลงสำนวนเดิมที่มีอยู่ก็มีอยู่บ้างและเป็นลักษณะเด่นของคำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากินด้วย

4. ภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรม พบทั้งสิ้น 7 ชนิดย่อย ซึ่งพบค่านิยมเรื่องความขยัน พยายาม ประหยัด อดออม มากที่สุด รองลงมาคือ ค่านิยมเรื่องร่ำรวย และความสุขสบายของชีวิต ผลการวิจัยยังสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยทุกภาคนิยมเล่นหวยเป็นอย่างมาก เนื่องจากหวังความร่ำรวยและความสุขสบายของชีวิต นอกจากนี้ยังมี ปัญหาสังคมปัจจุบัน เช่น ปัญหาโรคระบาด ทำให้ทุกคนได้รับผลกระทบด้านการทำงานและค่าครองชีพ ดังนั้นควรตระหนักเรื่องการใช้จ่ายเงินให้มาก และระมัดระวังการเป็นหนี้สิน เพราะการเป็นหนี้สินจะทำให้เกิดความเครียดและทุกข์ได้

5. จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้เห็นว่า คำคมจากรายการผู้หญิงทำมาหากินมีความแตกต่างจากคำคมดั้งเดิมที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว เช่น ผลการศึกษาของ วิภาวรรณ อยู่เย็น (2550) ที่ได้ศึกษาคำคมในภาษาไทย ซึ่งคำคมที่พบในรายการผู้หญิงทำมาหากินจะเป็นคำคมแนวใหม่ มุ่งเน้นให้ข้อคิด คติเตือนใจ ควบคู่กับการสร้างความสนุกสนาน ชวนติดตามของผู้ชม ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้มีความคล้ายคลึงกับผลงานวิจัยของ ปรียานุช สองศร (2558) ส่วนกลวิธีการใช้ภาษาหรือศิลปะการใช้ภาษาของคำคมมีลักษณะสอดคล้องหรือคล้ายคลึงกับผลงานหลายเล่ม เช่น พรรณษา พลอยงาม (2551) ปรีชา ธนะวิบูลย์ และชะลอ รอดลอย (2553) นันทวัฒน์ เนตรเจริญ (2560) อิสราพร อนันตสุข (2561) ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ (2562) พนมสิทธิ์ สอนประจักษ์ (2562) พรรณธร ครุธเนตร และปัณณรัช ชูเชิด (2563) แต่จะมีความแตกต่างกันบ้างในเรื่องข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ ส่วนผลการศึกษาด้านกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาและภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมมีความแตกต่างกับผลการศึกษาของท่านอื่น ๆ เช่น ธำรงสิทธิ์ พจนานุภาพ และสิริวรรณ นันทจันทูล (2558) เนื่องจากข้อมูลคำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากินมีลักษณะที่แปลกใหม่ และใช้พูดประกอบรายการที่เกี่ยวข้องกับการทำมาหากิน ดังนั้น มุมมอง วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล จึงต้องใช้แว่นตาหรือแนวคิดที่สอดคล้องกับข้อมูล และผลการวิจัยที่ได้ก็จะมีลักษณะแตกต่างจากผลการศึกษาที่ผ่านมาแล้ว

6. ผู้วิจัยพบว่า คำคมในรายการผู้หญิงทำมาหากิน เป็นคำคมที่มีทีมงานเป็นผู้เรียบเรียงขึ้น และให้พิธีกรหรือแขกรับเชิญเป็นผู้อ่านในตอนท้ายรายการ มีคำคมที่ซ้ำกันอยู่บ้าง ตัวอย่างเช่น สมัยนี้พรหมลิขิต คงสู้บัตรเครดิตไม่ได้ และ น้ำขึ้นให้รีบตัก เจ้าหนี้ทักให้รีบจ่าย ส่วนใหญ่คุณ ตั๊ก ศิริพร จะเป็นผู้อ่านคำคมที่เน้นความสนุกสนาน ประชดประชัน และใช้คำแปลกใหม่ คุณสุ สุนารี มักจะอ่านคำคมที่เน้นการให้กำลังใจ การสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อให้ชีวิตประสบความสำเร็จ นอกจากนี้มักนำเสนอคำคมเกี่ยวกับการเล่นหวย ที่มีทั้งด้านดีและไม่ดี ส่วนคุณ ฮาย อาภาพร มักอ่านคำคมที่เน้นความสวยงาม การมีสุขภาพดี การขยันทำมาหากิน เป็นต้น ผู้วิจัย พบว่า คำคมหลายคำคมจะมีตัวอักษรปรากฏบนหน้าจอโทรทัศน์ แต่บางคำคมจะไม่มีปรากฏ ดังนั้น ผู้วิจัยคิดว่า หากในรายการมีคำคมที่เป็นตัวอักษรปรากฏอยู่บนหน้าจอแล้ว จะทำให้ผู้ชมบางท่านได้ฟังทัน อ่านทัน และเกิดความรู้ ความคิด และกำลังใจในการใช้ชีวิต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสื่อสารได้มากยิ่งขึ้น

7. คำคมจากรายการผู้หญิงทำมาหากินมีความหลากหลาย สามารถให้ความรู้ ความคิด สติปัญญา รวมทั้งความสนุกสนานควบคู่ไปด้วย ที่สำคัญคือ ไม่ว่าจะเพศหญิงหรือเพศชายก็ได้รับประโยชน์จากคำคมนี้ทั้งสิ้น นอกจากนี้แล้ว ผู้วิจัยคิดว่า คำคมส่วนใหญ่ในรายการผู้หญิงทำมาหากินมีลักษณะที่ดี คือ มีการสร้างคำคมโดยใช้ภาษาดี เข้าใจง่าย เนื้อหาที่นำเสนอไม่สับสน การเรียบเรียงสามารถเข้าใจได้ง่าย แม้ว่าจะใช้กลวิธีหรือเทคนิคต่าง ๆ เข้ามาช่วย แต่สิ่งสำคัญคือ ทำให้ผู้ฟังเข้าใจสารนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี และทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีด้วย แต่ก็มีบางคำคมที่ควรปรับปรุง เนื่องจาก ผู้ฟังหรือผู้รับสารรายการนี้มีอยู่เป็นจำนวนมาก บางคนอาจคิดว่าคำคมบางคำหยาบคาย แต่บางคนคิดต่าง คิดว่าไม่หยาบคาย ซึ่งจะสังเกตได้จากความคิดเห็นของผู้ชมที่

แสดงไว้ในรายการ ดังนั้น ในทางที่ดี ผู้จัดรายการควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ชม และปรับปรุงรายการให้ดียิ่งขึ้นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ควรศึกษาคำคมจากรายการอื่น ๆ ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ศึกษาคำสแลงในรายการผู้หญิงทำมาหากิน เนื่องจากมีความน่าสนใจ และควรศึกษาแคปชันโดนใจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน เช่น แคปชันขายของออนไลน์

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถประชาสัมพันธ์ให้รายการผู้หญิงทำมาหากินหรือรายการอื่น ๆ ได้รับทราบ ทั้งนี้เพื่อจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการผลิตรายการให้มีความน่าสนใจ ดึงดูดใจ มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากยิ่งขึ้นไป

เอกสารอ้างอิง

ช่องวัน 31. (2562). รายการผู้หญิงทำมาหากิน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2562. แหล่งที่มา: https://www.one31.net/news/detail/11793

ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ. (2562). กลวิธีทางภาษาในการอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส. *วารสารวรรณวิทัศน์.* 19 (1), 107-135.

ธำรงสิทธิ์ พจนานุภาพ และสิริวรรณ นันทจันทูล. (2558). *การใช้ภาษาและภาพสะท้อนของคำคมที่ปรากฏในเว็บเพจคำคมเฟซบุ๊ก.* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นันทวัฒน์ เนตรเจริญ. (2560). กลวิธีทางภาษาในพาดหัวข่าวที่ชวนให้อ่านในข่าวออนไลน์. *วารสารอักษร-ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 39 (2), 237-263.

ปรีชา ธนะวิบูลย์ และชลอ รอดลอย. (2553). *การใช้ภาษาและกลวิธีการสร้างภาษาโฆษณาของผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ.* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปรีชา ธนะวิบูลย์ และสิริวรรณ นันทจันทูล. (2559). วัจนกรรมคำคมความรักในเครือข่ายสังคมออนไลน์. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.* 10 (1), 137-150.

ปรียานุช สองศร (2558). *บทบาทการสื่อสารคำคมคัตโตะและบ่นบ่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก.* วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พนมสิทธิ์ สอนประจักษ์ (2562). กลวิธีการใช้ภาษาในป้ายหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 24 มีนาคม 2562 กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เขตเลือกตั้งที่ 1. *วารสารสจล. ชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.* 1 (1-2), 1-7.

พรรณธร ครุฑเนตร และปัณณรัช ชูเชิด. (2563). การใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณาบ้านบนเฟซบุ๊กของบริษัทอสังหาริมทรัพย์. *วารสารวจนะ.* 8 (2), 25-43.

พรรณษา พลอยงาม. (2551). วิเคราะห์การใช้ภาษา กลวิธีการเขียน และโลกทัศน์ในบทความของนิติภูมิ นวรัตน์ ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. *วารสารภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย.* 2 (3), 184-198.

วิภาวรรณ อยู่เย็น. (2550). คำคมในภาษาไทย. *วารสารภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย.* 1 (2), 36-62.

อิสราพร อนันตสุข. (2561). กลวิธีการใช้คำและการใช้ภาพพจน์ในเพลงของศิลปินนิวจิ๋ว. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2565. แหล่งที่มา: https://hs.ssru.ac.th/useruploads/files/20181003/d305d587ed82777d0f9ae0b021b9719c55a7857d.pdf

การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน ตำบลวัดตูม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

The Development of Guidelines for Promotion of Self-Care Behavior Among Diabetic Patients in Wat Tum Sub-district of Phra Nakhon Si Ayutthaya District in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

อภิชัย คุณีพงษ์,
ศรีสุรางค์ เอี่ยมสะอาด และ พัฒนา พรหมณี
สถาบันวิทยาการประกอบการแห่งอโยธยา
Apichai Khuneepong,
Srisurang Eamsaard and Pattana Prommanee
Institute of Entrepreneurial Science Ayothaya, Thailand
Corresponding Author, E-mail: apichai.iesa@gmail.com

****

บทคัดย่อ

โรคเบาหวานเป็นปัญหาสาธารณสุขที่มีสาเหตุมาจากการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง การวิจัยแบบผสานวิธีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน แบ่งเป็นระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเบาหวาน 214 คน ใช้การสุ่มอย่างง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเอง โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 13 คน ใช้วิธีการสนทนากลุ่มวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้โรคเบาหวาน การรับรู้ด้านสุขภาพ พฤติกรรมการดูแลตนเองอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72, 2.59 และ 2.31 ตามลำดับ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้สิ่งชักนำให้ปฏิบัติ การรับรู้ความรุนแรงและความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r = .381, .376, .335, .309, .263 และ .230, $p < 0.01$ ตามลำดับ) แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานได้แก่ (1) พัฒนาการรับรู้การดูแลตนเองและสร้างความตระหนัก (2) พัฒนาทักษะการดูแลและกำกับตนเองเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด (3) ส่งเสริมการดูแลและกำกับตนเอง (4) อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ (5) ประเมินผลระดับน้ำตาลในเลือด ผลการประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติอยู่ในระดับสูง

* วันที่รับบทความ : 19 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 27 เมษายน 2567; วันตอบรับบทความ : 30 เมษายน 2567
Received: April 19 2024; Revised: April 27 2024; Accepted: April 30 2024

ข้อเสนอแนะเจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรให้การส่งเสริมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานโดยการให้ความรู้ สร้างความตระหนัก สร้างการรับรู้ด้านสุขภาพเพื่อให้สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: พฤติกรรมการดูแลตนเอง; การกำกับตนเอง; ผู้ป่วยเบาหวาน; ระดับน้ำตาลในเลือด; แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ

Abstract

Diabetes was a public health problem caused by inappropriate health behaviors. The study aimed to develop guidelines for promoting self-care behavior among diabetic patients through a mixed-method approach. Phase 1 investigated factors related to self-care behaviors among 214 diabetic patients, utilizing simple random sampling and questionnaire surveys. Data analysis involved descriptive statistical and Pearson's correlation analysis. Phase 2 develops guidelines for promoting self-care behavior among diabetic patients through focus group discussions with 13 stakeholders and content analysis.

The research revealed that the sample group exhibited a high level of diabetes knowledge, health perception, and self-care behaviors, with mean scores of 2.72, 2.59, and 2.31, respectively. Significant positive correlations were observed between perceived barriers, perceived susceptibility, perceived benefits, perceived cues to action, perceived severity, knowledge of diabetes, and self-care behaviors among diabetic patients ($r = .381, .376, .335, .309, .263$, and $.230$, respectively; $p < 0.01$). The guidelines for the promotion of self-care behavior among diabetic patients included (1) enhancing self-care awareness and consciousness, (2) developing self-care skills for blood sugar control, (3) fostering self-care and self-management guidance, (4) facilitating discussions and idea exchanges, and (5) assessing blood sugar levels. The assessment of quality and feasibility indicated a high potential for practical implementation.

Recommendations for public health officials include providing education, raising awareness, and promoting health perception to effectively control blood sugar levels among diabetic patients through self-care practices.

Keywords: Self-care Behavior; Self-regulation; Diabetic Patients; Blood Sugar Levels; Health Belief Model

บทนำ

โรคเบาหวานเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญและเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีความรุนแรง มีผู้ป่วยเบาหวานเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี โดยมีสาเหตุส่วนใหญ่เนื่องมาจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป และการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง เกิดภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวานโดยเฉพาะภาวะไตวาย ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายทางด้านสุขภาพอย่างมหาศาล ส่งผลทำให้เป็นภาระทางเศรษฐกิจทั้งในระดับโลกและรวมทั้งประเทศไทยด้วย (ชัชลิต รัตรสาร, 2560) ข้อมูลจากการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยพบความชุกของโรคเบาหวานในประเทศไทยในผู้ที่มีอายุ

ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.9 ในปี พ.ศ.2552 เป็นร้อยละ 8.9 ในปี พ.ศ.2557 คาดว่ามีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ หากไม่มีการดำเนินการใด ๆ ความท้าทายที่รออยู่ข้างหน้าคือประชาชนประมาณ 7.5 ล้านคนที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน (กรมควบคุมโรค, 2562) ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะเป็นโรคเบาหวานในอนาคตถึงร้อยละ 70 เป้าหมายของการรักษาโรคเบาหวานคือ การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้อยู่ในระดับปกติหรือใกล้เคียงระดับปกติ การวัดระดับ HbA1C เป็นวิธีหนึ่งที่ใช้ประเมินระดับ HbA1C สูงเกินร้อยละ 7 สัมพันธ์กับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อน โรคเบาหวานที่ถูกจัดการได้ไม่ดีและไม่ได้รับการรักษาที่เพียงพออาจส่งผลเสียที่สำคัญต่อผู้ป่วยโดยอาจทำให้เกิดภาวะทุพพลภาพและภาวะแทรกซ้อน เช่น โรคหลอดเลือดสมอง โรคตา โรคไต โรคหัวใจและหลอดเลือดและการถูกตัดเท้าหรือขา (สุปรียา เสียงดัง, 2560)

สถานการณ์โรคเบาหวานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากข้อมูลผู้ป่วยเบาหวานจังหวัดพระนครศรีอยุธยาย้อนหลัง 3 ปี ปี 2563-2565 พบว่ามีผู้ป่วยเบาหวาน 36,542, 40,543 และ 44,573 คน ตามลำดับ โดยเฉพาะผู้ป่วยเบาหวานที่ได้รับการรักษาโดยใช้ยาแล้ว พฤติกรรมการดูแลตนเองมีผลต่อการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานอีกด้วย จากข้อมูลผู้ป่วยเบาหวาน ปี 2565 ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวัดตูม พบว่ามีผู้ป่วยโรคเบาหวาน จำนวน 727 คน ผู้ป่วย จำนวน 269 คน (ร้อยละ 37.0) มีภาวะแทรกซ้อน จำนวน 20 คน (ร้อยละ 2.75) ในปี พ.ศ.2565 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบผู้ป่วยเบาหวาน 45,601 คน คิดเป็นอัตราป่วย 3,832 คนต่อแสนประชากร เมื่อศึกษาข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ.2561-2565) พบว่าผู้ป่วยเบาหวานมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ย 2,687 คน/ปี คิดเป็นร้อยละ 7.01 ในปี พ.ศ. 2561-2565 ผู้ป่วยเบาหวานที่สามารถควบคุมน้ำตาลได้ดี คิดเป็นร้อยละ 31.18, 33.40, 32.22, 27.47 และ 29.25 ตามลำดับ มีอัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนเฉียบพลันในผู้ป่วยเบาหวานคิดเป็นร้อยละ 2.81, 2.51, 2.08, 2.13 และ 2.04 ตามลำดับ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2566)

ในปี พ.ศ.2565 ตำบลวัดตูม อำเภอพระนครศรีอยุธยา พบผู้ป่วยเบาหวาน 1,670 คน คิดเป็นอัตราป่วย 22.96 คนต่อพันประชากร กลุ่มอายุที่อัตราป่วยตายมากที่สุด คือ อายุ 15-39 ปี ร้อยละ 2.44 และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 1.30 เมื่อศึกษาข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ.2561-2565) พบว่าผู้ป่วยเบาหวานมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ย 28 คน/ปี ในปี พ.ศ. 2561-2565 ผู้ป่วยเบาหวานที่สามารถควบคุมน้ำตาลได้ดี คิดเป็นร้อยละ 73.28, 65.78, 25.84, 21.49 และ 84.69 ตามลำดับ มีอัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนเฉียบพลันในผู้ป่วยเบาหวาน คิดเป็นร้อยละ 1.46, 0.96, 2.58, 1.14 และ 0.97 ตามลำดับ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2566)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การควบคุมโรคเบาหวานมีความสำคัญในการลดหรือชะลอการเกิดภาวะแทรกซ้อน โดยการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้อยู่ในเกณฑ์ปกติหรือใกล้เคียงปกติมากที่สุดจะต้องอาศัยปัจจัย 5 ประการคือ การควบคุมอาหาร การรับประทานยา การออกกำลังกาย การจัดการกับความเครียดและการดูแลรักษาต่อเนื่อง (ลักษณา พงษ์ภุมมา และศุภรา หิมานันโต, 2560) ทั้งนี้หากผู้ป่วยไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้อยู่ในภาวะปกติหรือใกล้เคียงปกติ จะส่งผลให้เกิดภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ เกิดขึ้นในทุกระบบของร่างกายที่เป็นอันตรายต่อชีวิต ได้แก่ ภาวะแทรกซ้อนทางระบบประสาทและหลอดเลือด การเสื่อมของจอตา และการเสื่อมของหน่วยไต ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานในตำบลวัดตูม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยคาดว่าผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน เพื่อให้สามารถลดหรือชะลอการเกิดภาวะแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน การรับรู้ด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน การรับรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานที่มีประสิทธิภาพ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Method Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน และเพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน แบ่งการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน เป็นการวิจัยแบบภาคตัดขวาง (Cross section design)

ประชากร ได้แก่ ผู้ป่วยเบาหวานที่อาศัยอยู่ในตำบลวัดตูม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และขึ้นทะเบียนผู้ป่วยเรื้อรังรักษาในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวัดตูม จำนวน 1,670 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของแดเนียล (Daniel, 2010) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อน ± 5% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 214 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Simples) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นชนิดปลายปิดและปลายเปิด ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน มีญาติป่วยเป็นเบาหวาน ระดับน้ำตาลในเลือด ระยะเวลาป่วยเป็นเบาหวาน วิธีการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด วิธีการรักษา ภาวะแทรกซ้อน อาการผิดปกติ ความถี่ในการตรวจน้ำตาลในเลือด และสถานที่ตรวจระดับน้ำตาลในเลือด จำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโรคเบาหวาน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน จำนวน 12 ข้อ มีลักษณะเป็นชนิดเลือกตอบ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ถูก ได้ 1 คะแนน และผิด ได้ 0 คะแนน การแปลผลคะแนน แบ่งเป็น 3 ระดับคือ 1.00-1.66 คะแนน มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ 1.67-2.33 คะแนน มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง และ 2.34-3.00 คะแนน มีความรู้อยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 2 การรับรู้โอกาสเสี่ยงและการรับรู้ความรุนแรงของโรคเบาหวาน จำนวน 20 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วย ได้ 3 คะแนน ไม่เห็นด้วย ได้ 2 คะแนน และไม่แน่ใจ ได้คะแนน 1 การแปลผลคะแนน แบ่งเป็น 3 ระดับคือ 1.00-1.66 คะแนน มีการรับรู้อยู่ในระดับต่ำ 1.67-2.33 คะแนน มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง และ 2.34-3.00 คะแนน มีการรับรู้อยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 3 การรับรู้สิ่งชักนำให้ปฏิบัติ การรับรู้ประโยชน์และการรับรู้อุปสรรคของการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน จำนวน 21 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ ใช่ ได้ 3 คะแนน ไม่แน่ใจ ได้ 2 คะแนน และไม่แน่ใจ ได้ 1 คะแนน การแปลผลคะแนน แบ่งเป็น 3 ระดับคือ 1.00-1.66 คะแนน มีการรับรู้อยู่ในระดับต่ำ 1.67-2.33 คะแนน มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง และ 2.34-3.00 คะแนน มีการรับรู้อยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริโภคอาหาร จำนวน 16 ข้อ ด้านการออกกำลังกาย จำนวน 7 ข้อ และด้านการใช้ยา จำนวน 7 ข้อ รวม 30 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ ปฏิบัติเป็นประจำ ได้ 3 คะแนน ปฏิบัติบางครั้ง ได้ 2 คะแนน และไม่เคยปฏิบัติ ได้ 1 คะแนน การแปลผลคะแนน แบ่งเป็น 3 ระดับคือ 1.00-1.66 คะแนน มีการพฤติกรรมอยู่ในระดับต่ำ 1.67-2.33 คะแนน มีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง และ 2.34-3.00 คะแนน มีพฤติกรรมอยู่ในระดับสูง

การตรวจคุณภาพของเครื่องมือ ด้านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ผลการตรวจความตรงเชิงเนื้อหามีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ทุกข้อ (> 0.50) และตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยเบาหวานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

ตำบลลุมพลี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 ราย หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน ประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน และตัวแทนของผู้ป่วยเบาหวาน รวม 13 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ด้านสุขภาพ ได้แก่ การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรงของโรคเบาหวาน การรับรู้สิ่งชักนำให้ปฏิบัติ การรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้ต่ออุปสรรคของการดูแลตนเองกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน วิเคราะห์โดยใช้สถิติ สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) จำนวนแบบสอบถามที่แจก 230 ฉบับ ได้รับคืน 220 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.65 คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 214 ฉบับ และข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา และมีการชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และสิทธิในการถอนตัวจากการวิจัยรวมทั้งการแจ้งว่าข้อมูลจะได้รับการเก็บรักษาเป็นความลับและนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น โดยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดซึ่งสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของเบคเกอร์ (Becker, 1974) นำมาใช้ในการศึกษาเชิงสำรวจปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน และการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดการดูแลตนเอง (Self-care) (Orem, 2001) และแนวคิดการกำกับตนเอง (Self-regulation) (Bandura, 1986) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.56 มีอายุ 60 -69 ปี ร้อยละ 44.86 มีสถานภาพ คู่/สมรส ร้อยละ 63.55 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 66.82 ไม่ได้ทำงาน ร้อยละ 54.67 ไม่มีรายได้ ร้อยละ 35.98 ในครอบครัวไม่มีญาติสายตรงที่ป่วยเป็นโรคเบาหวาน มากที่สุด ร้อยละ 54.21 มีระดับน้ำตาลในเลือดก่อนอาหารเช้าหลังงดน้ำงดอาหารเป็นเวลา 8 ชั่วโมง ส่วนใหญ่อยู่ที่ 111-150 mg/dl ร้อยละ 50.93 ระยะเวลาในการป่วยเป็นโรคเบาหวาน ส่วนใหญ่มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 37.38 มีการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดนอกเหนือจากการใช้ยา ร้อยละ 75.70 วิธีการรักษาที่ได้รับในปัจจุบัน ส่วนใหญ่คือยาเม็ด ร้อยละ 90.19 มีภาวะแทรกซ้อนในปัจจุบัน ร้อยละ 36.92 อาการผิดปกติที่พบมากที่สุดคือ หิวน้ำบ่อย ร้อยละ 45.79 รองลงมาคือปัสสาวะบ่อยและมากในเวลากลางคืน ร้อยละ 41.12 ภายในระยะเวลา 3 เดือน มีการตรวจค่าระดับน้ำตาลในเลือด ตรวจอย่างน้อย 1 ครั้ง ภายในระยะเวลา 3 เดือน ร้อยละ 65.89 และสถานที่ที่ไปรับการตรวจระดับน้ำตาลในเลือด มากที่สุดได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ร้อยละ 51.40

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโรคเบาหวาน

2.1 ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน

ผู้ป่วยเบาหวานมีความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 57.94 รองลงมาคือระดับปานกลาง ร้อยละ 41.12 และระดับต่ำ ร้อยละ 0.93 ($\bar{x} = 10.55, SD = 1.07$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ป่วยเบาหวานมีความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานถูกต้องมากที่สุดได้แก่ การมารับการตรวจระดับน้ำตาลในเลือด ต้องงดน้ำงดอาหาร อย่างน้อย 8 ชั่วโมง และผู้ป่วยเบาหวานควรกำหนดเวลาในการรับประทานยาให้ชัดเจนและรับประทานยาตรงเวลาทุกวัน ในอัตราที่เท่ากันคือ ร้อยละ 99.07 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานจำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน

ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ (0-7 คะแนน)	2	0.93
ระดับปานกลาง (8-10 คะแนน)	88	41.12
ระดับสูง (11-12 คะแนน)	124	57.94
รวม	**214**	**100.00**

2.2 การรับรู้ด้านสุขภาพ

ผู้ป่วยเบาหวานมีการรับรู้ด้านสุขภาพในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x}$ = 2.66, *SD* = 0.26) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการรับรู้สิ่งชักนำให้ปฏิบัติ ($\bar{x}$ = 2.70, *SD* = 0.47) รองลงมาคือ ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน ($\bar{x}$ =, *SD* = 0.21) และด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรคเบาหวาน ($\bar{x}$ = 2.61, *SD* = 0.21) ส่วนด้านการรับรู้อุปสรรคของการดูแลตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}$ = 1.84, *SD* = 0.33) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ด้านสุขภาพรายด้านและภาพรวม

การรับรู้ด้านสุขภาพ	$\bar{x}$	*SD*	ระดับการรับรู้
- การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน	2.62	0.21	สูง
- การรับรู้ความรุนแรงของโรคเบาหวาน	2.61	0.21	สูง
- สิ่งชักนำให้ปฏิบัติการดูแลตนเอง	2.70	0.47	สูง
- การรับรู้ประโยชน์ของการดูแลตนเอง	2.71	0.45	สูง
- การรับรู้อุปสรรคของการดูแลตนเอง	1.84	0.33	ปานกลาง
ภาพรวม	2.66	0.26	สูง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน

ผู้ป่วยเบาหวานมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x}$ = 2.51, *SD* = 0.53) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการใช้ยามีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง ($\bar{x}$ = 2.71, *SD* = 0.22) รองลงมาคือ ด้านการออกกำลังกาย ($\bar{x}$ = 2.53, *SD* = 0.48) และด้านการบริโภคอาหาร ($\bar{x}$ = 2.42, *SD* = 0.29) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับจำแนกตามระดับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานรายด้านและภาพรวม

พฤติกรรมการดูแลตนเอง	$\bar{x}$	*SD*	ระดับการรับรู้
- การบริโภคอาหาร	2.42	0.29	สูง
- การออกกำลังกาย	2.53	0.48	สูง
- การใช้ยา	2.71	0.22	สูง
ภาพรวม	2.51	0.23	สูง

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน พบว่า การรับรู้อุปสรรคของการดูแลตนเอง การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน การรับรู้ประโยชน์ของการดูแลตนเอง การรับรู้สิ่งชักนำให้ปฏิบัติการดูแลตนเอง การรับรู้ความรุนแรงของโรคเบาหวาน และความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .381, .376, .335, .309, .263$ และ $.230$, $p < 0.01$ ตามลำดับ) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างตัวแปรอิสระกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน

ปัจจัย	Pearson Correlation (r)	Sig. (2-tailed)	ระดับความสัมพันธ์
การรับรู้อุปสรรคของการดูแลตนเอง	.381	<.001	ระดับต่ำ
การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน	.376	<.001	ระดับต่ำ
การรับรู้ประโยชน์ของการดูแลตนเอง	.335	<.001	ระดับต่ำ
การรับรู้สิ่งชักนำประโยชน์ของการดูแลตนเอง	.309	<.001	ระดับต่ำ
การรับรู้ความรุนแรงของโรคเบาหวาน	.263	<.001	ระดับต่ำ
ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน	.230	<.001	ระดับต่ำ

*p-value < 0.01

ส่วนที่ 5 แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานในตำบลวัดตูม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 มาสร้างและพัฒนาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยใช้แนวคิดการดูแลตนเอง (Self-care) (Orem, 2001) และการกำกับตนเอง (Self-regulation) ของแบนดูรา (Bandura, 1986) มาประยุกต์ใช้ในการยกร่างแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 1 พัฒนาการรับรู้ในการดูแลตนเองและสร้างความตระหนัก ประกอบด้วย กิจกรรมสะท้อนคิดผ่านวิดิทัศน์เรื่อง “ภาวะแทรกซ้อนของโรคเบาหวาน” การให้ความรู้เรื่อง “การดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน” และการตั้งเป้าหมายในการลดระดับน้ำตาลในเลือด

กิจกรรมที่ 2 พัฒนาทักษะในการดูแลและกำกับตนเองเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด ประกอบด้วย การประเมินภาวะสุขภาพตนเอง การตั้งเป้าหมายระดับน้ำตาลในเลือดและวางแผนการดูแลตนเอง ฝึกทักษะการเลือกรับประทานอาหาร การผ่อนคลายความเครียด การออกกำลังกาย และการจัดยา/รับประทานยาด้วยตนเอง

กิจกรรมที่ 3 ส่งเสริมการดูแลและการกำกับตนเอง ประกอบด้วย การติดตามสอบถามปัญหาอุปสรรคและให้คำแนะนำทางโทรศัพท์ ทุก 2 สัปดาห์

กิจกรรมที่ 4 อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประกอบด้วย การกำกับ ชี้แนะ ติดตามการดูแลตนเอง เปรียบเทียบเป้าหมาย และติดตามผลระดับน้ำตาลในเลือดจากสมุดประจำตัวผู้ป่วย

กิจกรรมที่ 5 ประเมินผลในระยะติดตามผลระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานเป็นรายบุคคล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชื่นชมผู้ที่สามารถปฏิบัติได้ตามเป้าหมาย

ผลการประเมินคุณภาพของแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานที่พัฒนาขึ้น พบว่า แนวทางที่พัฒนาขึ้นมีผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับสูง จำแนกเป็นด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x}$ = 4.62, SD = 0.54) และด้านความเป็นไปได้ในการแนวทางที่พัฒนาขึ้นไปใช้ปฏิบัติจริงในพื้นที่อยู่ในระดับสูง ($\bar{x}$ = 4.59, SD = 0.51) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน ตำบลวัดตูม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยขอนำเสนออภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.56 มีอายุ 60 -69 ปี ร้อยละ 44.86 มีสถานภาพคู่/สมรส ร้อยละ 63.55 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 66.82 อธิบายได้ว่า ผู้หญิงวัยหมดประจำเดือนพบอุบัติการณ์สูงขึ้นอย่างชัดเจน เนื่องจากผู้หญิงในวัยหมดประจำเดือนฮอร์โมนเอสโตรเจนจะลดลง ระดับคลอเรสเทอรอลสูงขึ้นส่งผลต่อกลไกการป้องกันเนื้อเยื่อทำให้เนื้อเยื่อดื้อต่อฤทธิ์อินซูลิน สอดคล้องกับการศึกษาของพรรณิภา บุญเทียร และคณะ (2563) เสน่ห์ แสงเงิน และถาวร มาต้น (2562) ที่พบว่าผู้ป่วยเบาหวานส่วนใหญ่เป็นวัยผู้สูงอายุและเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

2. พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเองของผู้ป่วยเบาหวานภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ผู้ป่วยเบาหวานมีพฤติกรรมด้านการใช้ยาอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบประโยชน์ของการรับประทานยาเบาหวาน อีกทั้งมาตรวจตามนัดสม่ำเสมอ และได้รับคำแนะนำจากบุคลากรทางด้านสาธารณสุขในการรับประทานยาที่ถูกต้อง สอดคล้องกับ

การศึกษาของธนะวัฒน์ รวมสุก และคณะ (2564) กมลพร สิริคุตจตุพร (2560) ที่พบว่าผู้สูงอายุที่ป่วยด้วยโรคเบาหวานมีพฤติกรรมการรับประทานยาอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับการศึกษาของกมลพรรณ จักรแก้ว (2561) ที่พบว่า ผู้สูงอายุที่ป่วยด้วยโรคเบาหวาน ตำบลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีการรับประทานยาได้เป็นอย่างดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ป่วยเบาหวานอ่านฉลากยาให้เข้าใจก่อนรับประทานยาทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อธิบายได้ว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีการรับรู้ด้านการรับประทานยาสม่ำเสมอตามที่แพทย์สั่ง จะช่วยควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้อยู่ในระดับสูงส่วนพฤติกรรมที่ผู้ป่วยเบาหวานปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ถ้าลืมรับประทานยาเบาหวานจะรับประทานยาทันทีที่นึกได้ อธิบายได้ว่า ผู้ป่วยเบาหวานส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุมักจะมีการหลงลืมทำให้ลืมรับประทานยาได้เป็นบางครั้ง

2.2 ผู้ป่วยเบาหวานมีพฤติกรรมด้านการออกกำลังกายอยู่ในระดับสูงทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ประโยชน์ในการดูแลสุขภาพตนเองจะช่วยควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ป่วยเบาหวานมีพฤติกรรมออกแรงทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น ถูบ้านจนเหงื่อออก ทำสวน เดินอย่างน้อย 20 นาที มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อธิบายได้ว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ มีความเสื่อมถอยทางด้านสุขภาพ ไม่ค่อยมีเรี่ยวแรง จึงจำเป็นต้องเลือกทำกิจกรรมที่เบาแรงและสามารถทำได้ จึงทำให้มีการออกกำลังกายประเภทที่ต้องใช้พลังงานเป็นจำนวนมาก เช่น เดิน วิ่ง เต้นแอโรบิก ปั่นจักรยาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สอดคล้องกับการศึกษาของจิรภัค สุวรรณเจริญ และคณะ (2564) ที่พบว่า ผู้ป่วยเบาหวานเลือกวิธีการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับสุขภาพของตนเอง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธีรนันท์ วรรณศิริ (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการออกกำลังกายในผู้ป่วยเบาหวาน พบว่า ส่วนใหญ่จะออกแรงโดยการทำงานบ้าน ทำการเกษตร ผู้ป่วยจะไม่ค่อยออกกำลังกายเป็นประจำ

2.3 ผู้ป่วยเบาหวานมีพฤติกรรมด้านการบริโภคอาหารอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกี่ยวกับหลักการเลือกประเภทของอาหารที่ส่งผลต่อระดับน้ำตาลในเลือดให้อยู่ในระดับดี และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการรับประทานอาหารระหว่างผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของเสน่ห์ แสงเงิน และถาวร มาต้น (2562) ที่พบว่า ผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 เขตพื้นที่ชายแดนฝั่งตะวันตก จังหวัดตากมีพฤติกรรมการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดด้านการรับประทานอาหารอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ป่วยเบาหวานมีการสูบบุหรี่มากที่สุด อธิบายได้ว่า ผู้ป่วยเบาหวานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และจากผลการตรวจสุขภาพประชาชนคนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2557 พบว่า มีผู้สูงอายุมีพฤติกรรมสูบบุหรี่ทั้งสูบในปัจจุบันและสูบเป็นประจำ ร้อยละ 24.90 และอายุที่เริ่มสูบบุหรี่ ได้แก่ ช่วงอายุ 60– 69 ปี (ร้อยละ 25.61) มากที่สุด และส่วนใหญ่มีการเจ็บป่วยด้วยโรคเบาหวาน (ธนะวัฒน์ รวมสุก และคณะ, 2564) ส่วนพฤติกรรมที่ผู้ป่วยเบาหวานปฏิบัติน้อยที่สุดคือ รับประทานอาหารที่ปรุงเองที่บ้าน อธิบายได้ว่า สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน

เอื้ออำนวยให้ผู้สูงอายุรับประทานอาหารนอกบ้านได้สะดวกขึ้น มีร้านสะดวกซื้อเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก สาเหตุอีกประการหนึ่งมาจากการที่มีการนำอาหารต่างประเทศเข้ามาเป็นจำนวนมาก เช่น อาหารยุโรป อาหารญี่ปุ่น และอาหารเกาหลี ทำให้พฤติกรรมของการรับประทานตามค่านิยมสูงขึ้น ส่งผลทำให้ผู้สูงอายุซื้ออาหารปรุงสำเร็จจากร้านค้าประกอบอาหารสำเร็จในตลาดสด หรือเลือกจากร้านประจำโดยคำนึงถึงความสะอาด ความน่ารับประทาน มีคุณค่าทางโภชนาการ และความชอบในอาหาร

2. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานอยู่ในระดับสูงส่งผลทำให้มีพฤติกรรมการดูแลตนเองในด้านการบริโภคอาหาร การออกกำลังกาย และการใช้ยาอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน อธิบายได้ว่าผู้ป่วยเบาหวานส่วนใหญ่เคยได้รับข่าวสารโรคเบาหวานจากสื่อต่าง ๆ และได้รับดูแลและให้กำลังใจจากบุคคลในครอบครัว ซึ่งความรู้เป็นปัจจัยนำที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา เนื่องจากบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะนำมาซึ่งการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม ดังนั้น ผู้ป่วยเบาหวานที่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคเบาหวานจะสามารถดูแลตนเองได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับการศึกษาของลักษณา พงษ์ภุมมา และ ศุภรา หิมานันโต (2560) การศึกษาของกาญจนา ปัญญาเพ็ชร์ และคณะ (2564) ที่พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี และผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 มารับบริการที่คลินิกเบาหวานจากหน่วยบริการปฐมภูมิ จังหวัดสมุทรสาคร ตามลำดับ

3. ปัจจัยการรับรู้โอกาสเสี่ยงและความรุนแรงของโรคเบาหวานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน อธิบายได้ว่า การที่บุคคลมีการรับรู้โอกาสเสี่ยงหรืออันตรายที่เกิดขึ้นจากการเจ็บป่วย บุคคลนั้นจะมีความพร้อมที่จะกระทำหรือปฏิบัติกิจกรรมป้องกันการเกิดโรคหรือภาวะแทรกซ้อนที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงอันตรายที่เกิดจากภาวะแทรกซ้อนนั้น สอดคล้องกับการศึกษาของศิวิไล บรรเทาทุกข์ (2565) ที่ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงและการรับรู้ความรุนแรง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเองในผู้ป่วยโรคเบาหวานด้านการบริโภค ด้านการออกกำลังกายและด้านการใช้ยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของสมฤดี บัวป้อม (2565) ที่พบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงและการรับรู้ความรุนแรงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพด้านการรับประทานอาหาร การดูแลสุขภาพทั่วไปและการป้องกันโรคแทรกซ้อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัจจัยการรับรู้สิ่งชักนำให้ปฏิบัติ การรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้อุปสรรคของการดูแลสุขภาพของตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยโรคเบาหวานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 อธิบายได้ว่า การที่บุคคลมีการรับรู้สิ่งชักนำให้ปฏิบัติ ประโยชน์และอุปสรรคของการดูแลตนเองระดับสูง จะส่งผลทำให้มีพฤติกรรมการดูแลตนเองเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของสมฤดี บัวป้อม (2565) ที่พบว่า การรับรู้ประโยชน์และการรับรู้อุปสรรคของการดูแลสุขภาพตนเองมีความสัมพันธ์

ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพด้านการรับประทานอาหาร การดูแลสุขภาพทั่วไปและการป้องกันโรคแทรกซ้อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานในตำบลบางเดื่อ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ที่พัฒนาขึ้น มีผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับสูง ทั้งด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้ในการแนวทางที่พัฒนาขึ้นไปใช้ปฏิบัติจริงในพื้นที่อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับผลการศึกษาของกาญจนา ปัญญาเพ็ชร์ และคณะ (2565) ที่พบว่า รูปแบบการดูแลตนเองตามแนวคิดการดูแลตนเองและการกำกับตนเองเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดูแลตนเองเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมการดูแลสุขภาพและควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดในกลุ่มประชาชนกลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวานเพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินกิจกรรมทางสุขภาพในการป้องกันและลดอัตราการเกิดโรคเบาหวานในกลุ่มเสี่ยงดังกล่าว

1.2 ควรมีการศึกษาวิจัยติดตามประเมินผลพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยเบาหวานในระยะยาว รวมถึงการมีส่วนร่วมการสนับสนุนของครอบครัวและชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปกำหนดเป็นนโยบายในการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานในชุมชน

3. ข้อเสนอเชิงปฏิบัติการ

ผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน ผู้รับผิดชอบงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่ปฏิบัติงานในสถานบริการสาธารณสุขระดับตำบล สามารถใช้ผลการวิจัยครั้งนี้ในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน กลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวาน และโรคไม่ติดต่อเรื้อรังอื่น ๆ และสร้างความร่วมมือให้ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมและบทบาทในปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมโรค. (2562). เตือนประชาชนใส่ใจดูแลสุขภาพตนเองและคนในครอบครัว ระวังป่วยโรคเบาหวาน. *ออนไลน์.* สืบค้น 25 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://pr.moph.go.th

กมลพร สิริคุตจตุพร, วิราพรรณ วิโรจน์รัตน์ และ นารีรัตน์ จิตรมนตรี. (2560). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการจัดการตนเองของผู้สูงอายุโรคเบาหวานชนิดที่ 2. *วารสารสภาการพยาบาล.* 32 (1), 81–93.

กมลพรรณ จักรแก้ว. (2561). *การดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่ป่วยด้วยโรคเบาหวาน ตำบลลวงเหนืออำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. เชียงใหม่

กาญจนา ปัญญาเพ็ชร์, นิภา มหารัชพงศ์ และ ยุวดี รอดจากภัย. (2564). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองในการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่สอง. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข.* 31 (3), 151-163.

จิรภัค สุวรรณเจริญ และคณะ. (2564). การศึกษาพฤติกรรมทางสุขภาพของผู้ป่วยโรคเบาหวานตำบลหนองแวง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี.* 4 (2), 139-148.

ชัชลิต รัตรสาร. (2560). สถานการณ์ปัจจุบัน และความร่วมมือเพื่อปฏิรูปการดูแลรักษาโรคเบาหวานในประเทศไทย. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.novonordisk.com/ content/dam/Denmark/HQ/sustainablebusiness/per formance-on-tbl/more-about-how- we- work/ Creating%2 0 shared%2 0 value/ PDF/ Thailand%2 0 Blueprint%2 0 for %20Change_2017_TH.pdf

ธนะวัฒน์ รวมสุก, อารยา ทิพย์วงศ์, พรพรรณ วรสีหะ, และ สุรินธร กลัมพากร. (2564). ผลของโปรแกรมการส่งเสริมความรอบรู้ทางสุขภาพกับสมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมการช่วยเลิกบุหรี่ของอาสาสมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารสาธารณสุขศาสตร์.* 51 (3), 214-222.

ธีรนันท์ วรรณศิริ. (2559). สัมพันธภาพในครอบครัวในการส่งเสริมการดูแลตนเองเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานที่ควบคุมน้ำตาลไม่ได้. *วารสารเกื้อการุณย์.* 23 (2), 31-50.

ลักษณา พงษ์ภุมมา และ ศุภรา หิมานันโต. (2560). ความรู้และพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ตำบลบางทราย อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. *วารสาร มฉก.วิชาการ.* 20 (40), 67-76.

พรรณิภา บุญเทียร, จงจิต เสน่หา, วันเพ็ญ ภิญโญภาสกุล และ จงกลวรรณ มุสิกทอง. (2563). ผลของโปรแกรมสนับสนุนการจัดการตนเองต่อดัชนีมวลกาย พฤติกรรมการควบคุมภาวะเมตาบอลิกซินโดรม และความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือดของบุคลากรตำรวจ. *วารสารพยาบาลทหารบก.* 18 (พิเศษ), 346-356.

ศิวิไล บรรเทาทุกข์. (2565). พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเองในกลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://drive.google.com/file/d/1tBB5qnz5ZKw6iaOI17_C9d3o4lPhk_sH/view?usp=share_link

สมฤดี บัวป้อม. (2565). ความรู้ การรับรู้ด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเองในกลุ่มที่มีปัจจัยเสี่ยงโรคเบาหวานที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปในเขตเทศบาลเมืองสุโขทัยธานี จังหวัดสุโขทัย. *วารสารวิทยาศาสตร์สุขภาพและวิจัยทางการแพทย์.* 37 (1), 83-95.

เสน่ห์ แสงเงิน และถาวร มาต้น. (2562). พฤติกรรมการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 เขตพื้นที่ชายแดนฝั่งตะวันตก จังหวัดตาก. *การประชุมระดับชาติ. เครือข่ายวิจัยสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 13 "ขับเคลื่อนพลังเครือข่ายการวิจัย และนวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาประเทศไทย 4.0 ให้ยั่งยืน"* วันที่ 20-22 พฤศจิกายน 2562 ณ โรงแรมเชียงใหม่แกรนด์วิว จังหวัดเชียงใหม่. หน้า 885-892 (proceeding).

สุปรียา เสียงดัง. (2560). พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่ได้. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้.* 4 (1), 191-204.

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2566). *รายงานประจำปี 2566.* (เอกสารอัดสำเนา).

Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory.* Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Daniel, W.W. (2010). *Biostatistics: Basic Concepts and Methodology for the Health Sciences (9 th^{ed}.)*. New York: John Wiley & Sons.

Orem, D. E. (1995). *Nursing: Concepts of Practice.* Missouri: C.V. Mosby.

แนวทางการพัฒนาภาวะนำของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

The Guideline for Development of Teacher's Leadership in Schools under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1

วานิช ประเสริฐพร
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Vanich Prasertphorn
Northeastern University, Thailand
Corresponding Author, Email: vanich.pra@neu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 94 คน ครูผู้สอน จำนวน 308 คน รวมทั้งสิ้น 402 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 ท่าน และใช้ค่าพิสัยคลอไทล์เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ของแนวทางการพัฒนาภาวะนำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต1 โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต1 มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.27 และได้แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น

* วันที่รับบทความ : 20 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 29 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 30 พฤษภาคม 2567
Received: May 20 2024; Revised: May 29 2024; Accepted: May 30 2024

เขต 1 รวมทั้งสิ้น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเรียนรู้และทักษะการคิด 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านการบริการจัดการเชิงนวัตกรรม 4) ด้านความสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีม เรียงตามลำดับ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา; ภาวะนำของครู; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the necessary needs for developing the leadership of teachers in schools under The Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1 and 2) study guidelines for developing the leadership of teachers in schools under The Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1. The sample group consisted of 94 administrators and 308 teachers, totally 402 in number. The tool used to collect data was a 5-level estimation scale questionnaire with the reliability is at 0.97. Statistics used include frequency, percentage, mean, standard deviation, Cronbach's alpha coefficient and the index of essential needs. The semi-structured interview was used to interview three experts by purposive sampling. The Inter quartile range: IQR was used to assess suitability, possibility and usefulness of guidelines for developing the leadership of teachers in schools under The Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1.

The research found that

1. Current state of guidelines for developing leadership of teachers in schools under The Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1, in overall is at a high level. 2. Desired conditions of guidelines for developing leadership of teachers in schools under The Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1, in overall is at the highest level. The necessity of guidelines for developing the leadership of teachers in schools under The Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1 has a needs index of 0.27 and the guidelines for developing the leadership of teachers in schools under The Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1, there are in total of 4 areas: 1) learning and thinking skills, 2) information technology use, 3) innovative management services, and 4) relationships and team working, are in order.

Keywords : Development Guidelines; Teacher’s Leadership; The Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคมและสร้างชาติ ซึ่งเป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่างๆ ทั่วโลก จึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคและของโลกได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 1)

กระทรวงศึกษาธิการภายใต้วิสัยทัศน์ “กระทรวงศึกษาธิการวางระบบเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะ มีทัศนะคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรมมีงานทำ มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่แข็งแข็ง” ของแผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563 – 2565) ซึ่งได้มีการกำหนดเป้าหมายหลักและวางยุทธศาสตร์ที่เน้นสามารถตอบสนองต่อแนวทางการพัฒนาที่สำคัญของแผนแม่บท ซึ่งมียุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ ยุทธศาสตร์พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้คุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้น ครูมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีองค์ความรู้และมีความเป็นมืออาชีพ สามารถใช้นวัตกรรมในการจัดการและการสอนแก่ผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา มีระบบและวิธีการคัดเลือกเพื่อการเข้าศึกษาต่อ โดยได้รับการปรับปรุงพัฒนา รวมทั้งมีการใช้ทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณและบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

ครูเป็นผู้มีบทบาทและเป็นกลไกสำคัญยิ่งในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และต้องเป็นบุคคลที่พร้อมที่จะเรียนรู้และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอดเวลา โดยใช้ความรู้และทักษะใหม่ ๆ พร้อมรับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนางานที่รับผิดชอบให้บรรลุเป้าหมาย ที่สำคัญคือครูต้องตระหนักในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้การศึกษาเกิดคุณค่าต่อตัวครู ผู้เรียนและต่อสังคมในทางสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น และนอกจากนั้นยังถือเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศและทำให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ (ฐิตินันท์ นันทศรี, 2562) อย่างไรก็ตามพบว่า ในปัจจุบันครูหลายคนยังไม่พร้อมที่จะปรับเปลี่ยนตนเองให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องเข้าใจความเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนเอง จากเป็นผู้สอนหนังสือมาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงชีวิตนักเรียนให้เป็นผู้นำรุ่นใหม่ (New Gen Leader) โดยวิธีการใหม่ ๆ เช่น เป็นผู้ชี้แนะ (Coach) ผู้ออกแบบการเรียนรู้ (Learning Designer) เป็นผู้สร้างนวัตกร (Innovator Creator) และครูต้องเปลี่ยนมุมมองของครู เปลี่ยนแนวคิดแบบเดิม และต้องเชื่อว่า นักเรียนทุกคนสามารถพัฒนาได้ (พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์, 2563) และกระบวนการพัฒนาครูก็ถือว่ามี

ส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อส่งผลให้ครูในโรงเรียนมีความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สร้างผู้เรียนให้เป็นผู้คิด ผู้สร้างสิ่งใหม่ โดยครูจำเป็นต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้านภาวะผู้นำอยู่ตลอดเวลา

จากความสำคัญดังกล่าวมานั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เกิดการเปลี่ยนแปลงให้ดียิ่งขึ้น และใช้วางแผนพัฒนาครูให้สามารถสร้างนวัตกรรมทางการบริหารจัดการชั้นเรียนและนวัตกรรมทางการสอน ตลอดจนเพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศไปใช้สำหรับการปรับปรุง วางแผน กำหนดนโยบายในการพัฒนาและส่งเสริมครูให้มีคุณภาพในการจัดการศึกษาในระดับเขตพื้นที่และเพื่อพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 152 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 123 คน และครูผู้สอนจำนวน 1,342 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 1,465 คน (แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สพป.ขอนแก่น เขต 1, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ครั้งนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรทาโร่ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม .05 ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 402 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 94 คน ครูผู้สอน จำนวน 308 คน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

4.51 – 5.00 = มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 = มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระดับมาก

2.51 – 3.50 = มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 = มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 = มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบใช้ดัชนีค่าสถิติการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index : ($PNI_{Modified}$) เพื่อระบุความต้องการจำเป็นจากสูตร $PNI_{Modified}$ แบบปรับปรุง (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558)

$$PNI_{Modified} = (I – D) / D$$

เมื่อ $PNI_{Modified}$ หมายถึง ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

I หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์ หรือระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด

D หมายถึง สภาพปัจจุบันที่เป็นจริง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ทั้งหมด 4 ด้าน

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

3. ตรวจสอบและประเมินร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน ใน 3 ด้าน คือ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

4. สรุปแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

3. การสร้างเครื่องมือ

3.1. ศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎี จากหนังสือ ตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 สร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับ การพัฒนาภาวะผู้นำของครู ในสถานศึกษา

3.3 ตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือ โดย การหา ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

3.4 นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try out) กับครู และผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

4.4 นำแบบสอบถาม ตรวจสอบ ความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า ของครอนบาช (Cronbach's alpha Coefficient) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.98 แสดงว่า มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสูง

4.5 พิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1. การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยประสานงานและส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง โดยส่ง QR Code ที่เป็นแบบสอบไปยังกลุ่มเป้าหมาย จากนั้นทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4.2. การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ

4.2.1 ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา สำหรับการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล สัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 แห่ง โดยมีการจดบันทึกและดำเนินการถอดบทสนทนาเพื่อนำไปวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

4.2.2 ตรวจสอบและสร้างแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

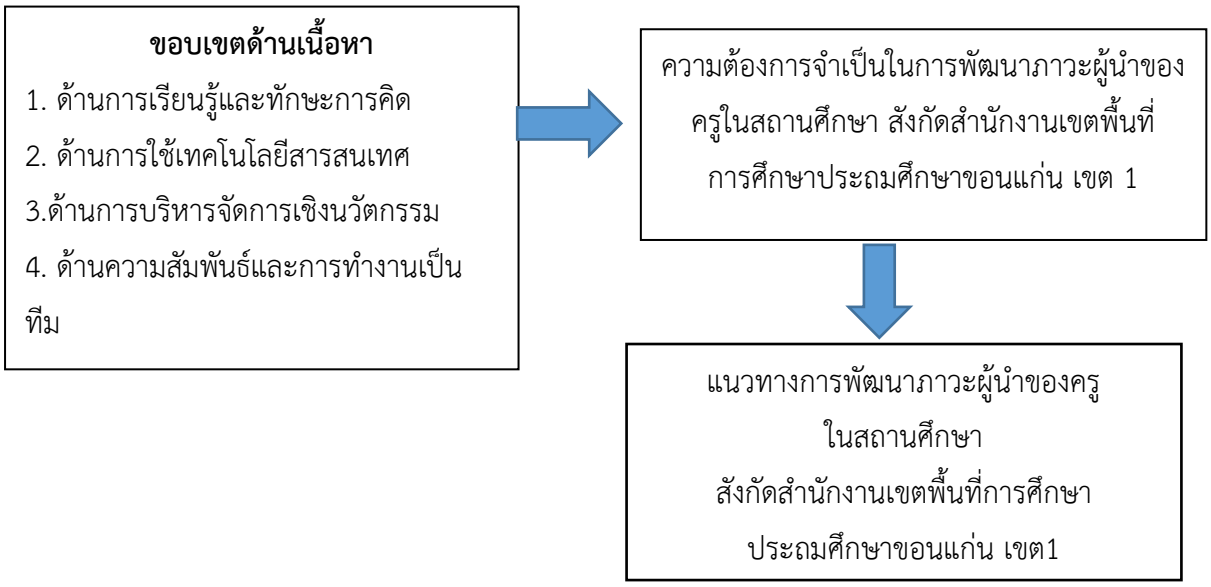
5.1.สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS

5.2.วิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบใช้ดัชนีค่าสถิติการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index : (PNI Modified) เพื่อระบุความต้องการจำเป็นจากสูตร PNI Modified แบบปรับปรุง (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558)

5.3. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยการสรุปเนื้อหาและนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

5.4. ตรวจให้คะแนนการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1โดยใช้วิธีการหามาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในภาพรวมรายด้าน

ด้านที่	แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ		
1	ด้านการเรียนรู้และทักษะการคิด	2.75	0.70	ปานกลาง	4.89	0.34	มากที่สุด	0.77	1
2	ด้านการบริหารจัดการเชิงนวัตกรรม	2.98	0.63	ปานกลาง	4.82	0.39	มากที่สุด	0.61	3
3	ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	2.86	0.61	ปานกลาง	4.85	0.39	มากที่สุด	0.69	2
4	ด้านความสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีม	3.06	0.96	ปานกลาง	4.76	0.43	มากที่สุด	0.55	4
รวม		**2.91**	**0.72**	**ปานกลาง**	**4.83**	**0.38**	**มากที่สุด**	**0.65**	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านความต้องการ

จำเป็น จากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการเรียนรู้และทักษะการคิด ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริการจัดการเชิงนวัตกรรม และด้านความสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีม

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาที่ผลการปฏิบัติงานดีเด่น (Best Practice) โดยมีแนวทางการพัฒนาสรุปได้ดังนี้

ด้านการเรียนรู้และทักษะการคิด ได้แก่ 1) ส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนการสอนให้ขับเคลื่อนสู่เป้าหมาย 2) ส่งเสริมให้มีอิสระด้านความคิด กล้าตัดสินใจในการพัฒนาการเรียนการสอน และ 3) ส่งเสริมให้ครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน

ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ 1) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ 2) สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเป็นระบบ และ 3) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเชิงสร้างสรรค์

ด้านการบริหารจัดการเชิงนวัตกรรม ได้แก่ 1) ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมที่เหมาะสำหรับการจัดการเรียนรู้ 2) ออกแบบกระบวนการติดตาม ประเมินผล ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และ 3) สร้างเครือข่ายการในการพัฒนาวิชาชีพสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน

ด้านความสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีม ได้แก่ 1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีมอย่างเป็นระบบ 2) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลในทีม และ 3) ผู้ร่วมงานทุกคนมีความเห็นอกเห็นใจในการทำงานร่วมกัน

และผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า มากที่สุดทุกด้าน เช่นกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทาง การพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้กระบวนจัดการเรียนการสอนและวิธีการที่หลากหลาย และความร่วมมือระหว่างครูด้วยกัน การทำงานร่วมกันเป็นทีม การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Harris and

Muijs (2003) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำครูส่วนใหญ่จะทำการเรียนการสอนเพื่อให้ไปพัฒนาคุณภาพการสอนในโรงเรียนเป็นหลักสำคัญในการปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับ Day and Harris. (2003) ที่กล่าวถึงภาวะผู้นำครูว่าเป็นมิติที่สำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดของคนทุกคน เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และสอดคล้องกับ Danielson (2006) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำครูว่า หมายถึง ชุดทักษะที่ครูยังคงสอนนักเรียนแต่มีอิทธิพลขยายเกินห้องเรียนของตัวเอง เพื่อห้องเรียนคนอื่นๆ ภายในโรงเรียน เป็นการระดมพลังที่มีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงการทำงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน และครูที่ได้มีโอกาสร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอน

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรม การสร้างเครือข่ายในการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Frost and Roberts (2009) ที่ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำครูเป็นวิธีการเสริมสร้างและขยายการเป็นเครือข่ายครูมืออาชีพ และเรียกร้องให้มุ่งพัฒนานักการศึกษามืออาชีพที่มีความเชี่ยวชาญในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และเป็นผู้ขับเคลื่อนเป้าหมายโรงเรียน และเนื่องจากครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการทำงาน สอดคล้องกับ Frost (2008) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำครูเป็นตัวแทนในบทบาทของครูที่จะส่งเสริมให้ครูทุกคนได้พัฒนาวิชาชีพ แบ่งปันวิธีการปฏิบัติงานโดยมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Danielson (2006) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำครูเป็นวิธีการทำงานของครูที่ครูมีภาวะผู้นำไปปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงานในการปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน

1.3 ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนรู้และทักษะการคิด ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการเชิงนวัตกรรม และด้านความสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับซึ่งสอดคล้องกับ วีระศักดิ์ โคตรทา (2566) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูโรงเรียนกฤตศิลป์วิทยา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูโรงเรียนกฤตศิลป์วิทยาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านความสามารถในการเรียนรู้และทักษะการคิด ด้านความสามารถในการบริหารและจัดการเชิงนวัตกรรม และด้านการทำงานเป็นทีม และสอดคล้องกับ Avolio & Yam Marino (2013) ที่กล่าวว่าแรงจูงใจของครูในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ และการใช้นวัตกรรมทีเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและประสิทธิภาพโดยรวมของโรงเรียนดีขึ้น สอดคล้องกับ Bass & Riggio (2006) ที่กล่าวว่า ครูมีบทบาทใน

การสนับสนุนเพื่อนครูและโรงเรียนในการผ่านกระบนการเปลี่ยนแปลง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงมักมีความรู้ ความเข้าใจทางวิชาการสามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองในสภาวะที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Li and Liu (2022) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาวะผู้นำของครู เนื่องจากครูที่มีภาวะผู้นำของครูมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของครูและผู้เรียน

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน 12 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านการเรียนรู้และทักษะการคิด มี 3 แนวทาง 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มี 3 แนวทาง 3) ด้านการบริหารจัดการเชิงนวัตกรรม มี 3 แนวทาง และ 4) ด้านความสัมพันธ์และการทำงานเป็น มี 3 แนวทาง ซึ่งสอดคล้องกับ ประไพศรี ลีฬหะกร (2558) ได้ศึกษาภาวะผู้นำครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคใต้ตอนบน พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคใต้ตอนบน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การตัดสินใจร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน 2) การสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันทีจะพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน 3) การร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 5) การมีอิทธิพลต่อผู้อื่นในการทำงานของโรงเรียน 6) การมีความรู้ความสามารถในการเรียนการสอนนักเรียน และ 7) การมีภาวะผู้นำในการทำงาน และสอดคล้องกับณิชาภา สุนทรไชย และคณะ (2561) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้บริหารต้องมีการประชุมและวางแผนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับรู้ เข้าใจมองเห็นภาพที่ชัดเจน โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อให้งานออกมามีศักยภาพ โดยมีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ในการทำงานเพื่อความรวดเร็วแล้วมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับชัชชญา พีระธรณิศร์ (2566) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งหมด 4 ด้าน มี 28 แนวทางพัฒนา คือ 1) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มี 7 แนวทางพัฒนา 2) ด้านการรู้ดิจิทัล มี 7 แนวทางพัฒนา 3) ด้านการสื่อสาร มี 8 แนวทางพัฒนา 4) ด้านความร่วมมือ มี 6 แนวทางพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการ

1.1.ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้วยการวิจัยแบบปฏิบัติการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา เพื่อให้ได้แนวทางร่วมกัน

1.2. ต้องพัฒนาครูให้มีคุณภาพและมีสมรรถนะสูงเท่าเทียมกัน โดยสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในภาวะผู้นำของครูว่ามีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

2.1. ควรส่งเสริมครูให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ ที่เป็นอิสระด้านความคิด กล้าตัดสินใจ กล้าที่จะปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนและพัฒนาการเรียนการสอนให้ขับเคลื่อนสู่เป้าหมาย คือผู้เรียน ได้อย่างเต็มความสามารถและเกิดประสิทธิภาพ

2.2. ควรส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ และสนับสนุนโครงการในการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง

2.3. ควรมีระบบ กำกับ ติดตาม ผลการดำเนินการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ของนักเรียนและสถานศึกษาจะได้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1. ด้านการบริหารจัดการเชิงนวัตกรรม ควรออกแบบและส่งเสริมการการใช้นวัตกรรมที่เหมาะสำหรับการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.2. ด้านความสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างเป็นระบบและทิศทางเดียวกันกับสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563 – 2565).* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ชัชชญา พีระธรณิศร์. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสาร มจร อุลบปริทรรศน์*. 8 (2), 1061-1072.

ฐิตินันท์ นันทะศรี. (2562). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ณิชาภา สุนทรไชย. (2561). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ถนอมจิตต์ ขุททะกะพันธ์. (2546). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความรู้และทักษะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยสาสน์.

ประไพศรี สีพหะกร. (2558). ภาวะผู้นำครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคใต้ตอนบน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 15 (1), 95-110

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2563). การพลิกโฉมระบบการศึกษาเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการ คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยศึกษา.

วีระศักดิ์ โคตรทาและอภิรดี จริยารังษีโรจน์. (2566). ความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูโรงเรียนกฤตศิลป์วิทยา. *วารสารสหวิทยการจัดการและวิชาการ.* 3 (4), 687-706

สำนักงานเลขาธิการสภาพการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.* กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Avolio, B.J., & Yam Marino, F.J. (2013). *Transformational and Charismatic leadership: The Road ahead.* Emerald Group Publishing.

Bass, B. M., & Riggio, R.E. (2006). *Transformational leadership*. New York, NY: PsychologyPress.

Day, C.,&Harris, A. (2003). *Teacher leadership, reflective practice and school improvement*. In K. Leithwood & P. Hallinger (Eds.) Second international handbook of educational Leadership and administration. Norwell,MA:Kluwer Academic.

Danielson, C. (2006). *Teacher leadership that strengthens professional practice*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Frost, D. (2008). Teacher Leadership: values and voice, *School Leadership and Management*. 8 (4), 337-352.

Frost, D., & Roberts, A. (2009). *Teacher leadership in action*. Collaborative Action ResearchNetwork International Conference, Athens, Greece.

Harris, A. and Muijs, D. (2003). *Teacher Leadership: principles and practice.* National College for School Leadership (NCSL).

Katzenmeyer, M, & Moller, G. (2001). *Awakening the sleeping giant:Helping teacher develop As leaders*. (2nd ed) Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

Li, L.& Liu, Y. (2022). An integrated model of principal transformational leadership and Teacher leadership that is related to teacher self-efficacy and student academic Performance. *Asia Pacific Journal of Education*. 42 (4), 661-678.

The Research on the Relationship Between Psychological Capital of Chinese College Basketball Referees and Penalty Behavior

Liu Zi-ming and Xing Jin-ming
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 772519002@qq.com

****

Abstract

The purpose of the research is to explore the relationship between college basketball referees and penalty behavior. The questionnaire is based on college students in Guangxi, China, and analyzed by means of mean number, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, Pearson correlation and regression analysis. The results show that the psychological capital and penalty behavior of college basketball referees are above average; There are significant differences in different gender, basketball level, referee training experience, referee experience and referee level in psychological capital and penalty behavior; Psychological capital has a moderate positive correlation with penalty behavior; Psychological capital has a positive predictive power of 48.1% on penalty behavior.

Keywords： College Student Basketball Referee; Psychological Capital; Penalty Behavior

Introduction

Referee's psychological capital is a concept in Lucens' psychological capital theory, which refers to the positive psychological state shown by individuals in the face of challenges and pressures, including self-confidence, hope, optimism and resilience (Lunthans, 2007). Especially the psychological capital among referees (Fu Lijia, 2020), which shows a positive psychological state to improve self-confidence and complete different levels of tasks with a stable attitude when faced with challenges or stressful situations. With strong psychological capital, people can better cope with challenges and pressures, improve their work efficiency and happiness, and even perform differently in personal development and ability (Lunthans, 2007).

Basketball has been won great popularity among college students, and college basketball referees have become an important part of the referee team of college basketball games or public basketball games. (Xing Jinming, Cao Ping and Zheng Xiuli, 2011). College referees face all kinds of complicated situations and challenges in the competition, such as tense competition atmosphere, fans' interference, athletes' emotions and so on, so as to avoid making wrong decisions. When coping with the emergency of the competition, referees should confidently analyze and judge the events in the course of the game, make a quick decision, judge the game, consider multiple dimensions of the game, maintain order and resolve differences, which requires strong psychological capital (Fu Lijia, 2020). Inefficiency, carelessness, wrong decision and delayed response in these tasks may lead to ultimate stress and anxiety, leading to wrong penalty (Feltz, 2011).

* Received: December 28 2023; Revised: January 8 2024; Accepted: January 22 2024

In the field of sports psychology, research shows that psychological capital is very important to referees (Fu Lijia, 2020). JinSungLee (2005) pointed out that referees are regarded as an important group, and their psychological capital for referee performance is mostly ignored. Therefore, concepts and measurement models are needed to guide the research in this field. At present, there is little research on referees' psychological capital and penalty behavior, but the development of basketball referees' psychological capital and penalty behavior is very important for the success of competition. As the manager of basketball games, basketball referees shoulder the heavy responsibility of basketball development, and their penalty behavior is not only the key to the success or failure of basketball games, but also plays a decisive role in the development of basketball games (Luo Guocheng, 2014). Therefore, it is very important for the training process of referees and improving the performance of referees' penalty behavior to understand the relationship between psychological capital and basketball referees' penalty behavior and variables.

Research Objectives

1. What is the current situation of college basketball referees' psychological capital and penalty behavior
2. What are the differences between college basketball referees and penalty behaviors with different background variables
3. What is the correlation between psychological capital and penalty behavior of college basketball referees
4. What is the predictive power of psychological capital of college basketball referees on penalty behavior

Research Methodolog

1. Source of Data

All scales and questionnaires used in the study were distributed through the website Questionnaire star.

2. Population and Sampling

By stratified sampling, 1100 college basketball referees from 8 undergraduate colleges in Guangxi, China were surveyed by the questionnaire platform Wenjuanxing (https://www.wjx.cn/), covering basketball referees of national first-class, national second-class and national third-class. 1056 results were recovered, with a recovery rate of 96%. Eighty-one invalid samples were excluded, and 975 were valid, with an effective rate of 92.3%.

Table 1: Basic information of basketball referees Source of the data: collected from the research.

(N=975)

Index	Category	Number of samples (n)	Percentage (%)
Gender	Male	587	60.20
	Female	388	39.80
Basketball level	Competition experience at department level	371	38.05
	Competition experience at school level	283	29.03
	Competition experience at or above county and municipal levels	321	32.92
Basketball referee training experience	No training experience	250	25.64
	Training experience at school level	354	36.31
	Training experience at municipal level	186	19.08
	Training experience at or above provincial level	185	18.97
Referee experience	Competitions at department level	326	33.43
	Competitions at school level	355	36.41
	Competitions at district and municipal levels	170	17.44
	Competitions at or above provincial level	124	12.72
Referee level	None	383	39.28
	National third-class	308	31.59
	National second-class	176	18.05
	National first-class	108	11.08

3. Research tools

(1) Psycap Questionnaire

The Positive Psycap Questionnaire (PPQ) developed by Zhang Kuo, Zhang Sai and Dong Yinghong (2010) is adopted, which is divided into four dimensions: self-efficacy, resilience, hope and optimism. Likert's five-point scoring method is adopted. The Cronbach'sα coefficient of the scale is 0.850, greater than 0.7, and the load of the four factors ranges from 0.58 to 0.87, all greater than 0.5.

(2) Penalty Behavior Scale

The penalty behavior scale developed by JinSungLee (2005) and the one translated into Chinese by Fu Lijia (2020) were adopted. The cover scale has a single-

dimensional structure with 14 questions, and is scored by Likert's five points. The Cronbach'sα of the scale is 0.975, greater than 0.7, and the factor load ranges from 0.719 to 0.896, both greater than 0.5, demonstrating the of the reliability and validity of the scale.

3.Data analysis

SPSS25.0 software was used to make statistics and analysis of the obtained data, including descriptive statistics, one-way ANOVA, multiple comparisons after Least Significant Difference, Pearson correlation analysis and regression analysis.

Research Conceptual Framework

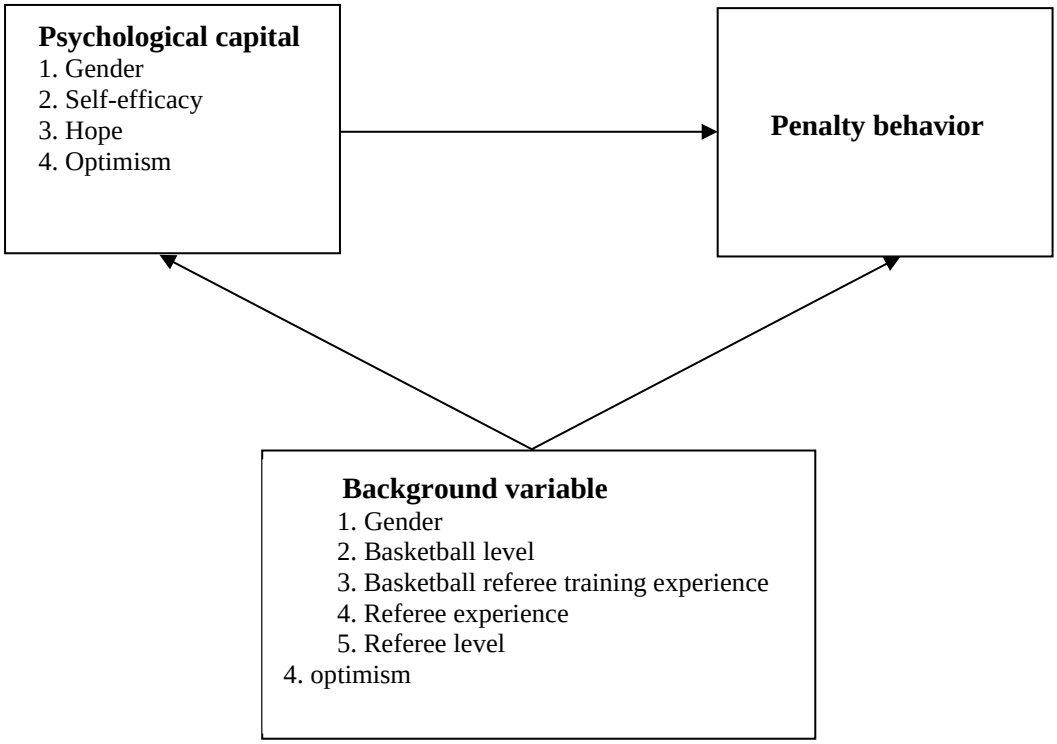

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Result

Because the measurement method of the research is questionnaire survey, in order to prevent the results from being biased, the common variance test is adopted first, and the results show that the maximum explanation of the factors with characteristic values greater than 1 is 37.68%, which is less than the critical standard of 40% (Podsoff, P.M., Mackenzie, Lee, & Podsoff, N.P., 2003), so there is no serious common method biases in the research.

1. Analysis of the Current Situation of Psychological Capital and Penalty Behavior

1.1 Analysis of the Current Situation of Psychological Capital

From Table 2, it can be seen that the average score of college basketball referees in psychological capital is M=3.462, which indicates that the psychological capital of the subjects is above average. Secondly, from all levels of psychological capital, the scores are: Hope (M=3.564), Optimism (M=3.489), Resilience (M=3.480) and Self-efficacy (M=3.369), which shows that the referee's self-efficacy is lower than the other three dimensions.

Table 2: Summary table of Mean Number and Standard Deviation of Each Dimension of Psychological Capital

Dimension	Number	Minimum	Maximum	Mean number	Standard deviation	Mean number ranking
Self-efficacy	975	1.00	5.00	3.369	.953	4
Resilience	975	1.00	5.00	3.480	.999	3
Hope	975	1.00	5.00	3.564	.997	1
Optimism	975	1.00	5.00	3.489	.952	2
Psychological capital	975	1.00	5.00	3.462	.914	

1.2 Analysis of the current situation of penalty behavior

As can be seen from Table 3, the analysis shows that the penalty behavior belongs to a single dimension, and the average score of college basketball referees in penalty behavior is M=3.524, indicating that the penalty behavior of college basketball referees reflects higher above average level.

Table 3: Summary Table of Mean Number and Standard Deviation of Penalty Behavior

Dimension	Number	Minimum	Maximum	Mean number	Standard deviation	Mean number ranking
Penalty behavior	975	1.00	5.00	3.524	.9.75	

2. Analysis of the differences between psychological capital and penalty behavior with different background variables

2.1 Gender

Independent sample T-test was used to analyze the relationship between psychological capital, penalty behavior and gender of college basketball referees. There were 587 valid male cases and 388 female cases, and the statistical analysis results are shown in Table 4.

(1) In terms of "psychological capital", college basketball referees of different genders (t=3.657, $p < 0.001$) show that there is a significant difference in psychological capital of college basketball referees of different genders, with males outweighing females.

(2) In the aspect of "penalty behavior", college basketball referees of different genders (t=5.116, $p < 0.001$) show that there is a significant difference in the penalty behavior of college basketball referees of different genders, with males outweighing females.

Table 4: Summary Table of T-test of Independent Samples of Psychological Capital and Penalty Behavior of College Basketball Referees of Different Genders

Detection variable	Gender	Number of people	Mean number	Standard deviation	t value	*p* value
Psychological capital	Male	587	3.54	.936	3.718***	.000
	Female	388	3.33	.836		
Penalty behavior	Male	587	3.65	.964	5.116***	.000
	Female	388	3.33	.960		

Note: *p＜0.05 **p＜0.01 ***p＜0.001.

2.2 Basketball level

The research analyzes the differences of psychological capital and penalty behavior of college basketball referees at different basketball levels, adopts one-way ANOVA, and makes multiple comparisons with LSD method afterwards, and verifies the differences of each group. The results are shown in Table 5.

(1) In terms of "psychological capital", college basketball referees with different basketball levels (F=3.240, $p< 0.05$) perform rather differently in the psychological capital. After multiple comparisons, it is found that the psychological capital of college basketball referees is the highest among those who have competed in competitions at county and municipal levels, and they perform significantly higher than those who have the experience at merely school level and department level competitions.

(2) In the aspect of "penalty behavior", there is no significant difference among college basketball referees at different basketball levels (F=2.887, p>0.05).

Table 5: Analysis Table of the Difference of Psychological Capital and Penalty Behavior among College Basketball Referees with Different Basketball Levels

Detection variable	Competition experience at department level (n=371)	Competition experience at school level (n=283)	Competition experience at or above county and municipal levels (n=321)	*F*	*p*	*LSD*
	Mean value (standard deviation)					
Psychological capital	3.375 (0.862)	2.952 (0.956)	3.556 (0.928)	3.420*	0.033	3>1 3>2
Penalty behavior	3.445 (0.976)	3.515 (0.992)	3.623 (0.953)	2.887	0.056	

Note1: *p＜0.05 **p＜0.01 ***p＜0.001.
Note2: Basketball level classification: “1” = competition experience at department level; “2” = competition experience at school level; “3” = competition experience at or above county and municipal levels

2.3 Basketball referee training experience

The research analyzes the differences in psychological capital and penalty behavior of college basketball referees with different basketball referee training experiences, adopts one-way ANOVA and LSD method to make multiple comparisons afterwards, so as to verify the differences in mean number among each group. The results are shown in Table 6.

(1) In terms of “psychological capital”, college basketball referees with different training experiences (F=13.507, $p < 0.001$) show that the current situation of “psychological capital” of college basketball referees will be significantly different due to different training experiences. After multiple comparisons, it is found that college basketball referees with “training experience at or above provincial level” perform the highest in psychological capital, and the psychological capital of those who have “training experience at or above provincial level” is obviously higher than that of those with “training experience at municipal level”, “training experience at school level” and those who didn’t get any training experience.

(2) In the aspect of “penalty behavior”, college basketball referees with different training experiences (F=9.836, $P < 0.001$) shows that the current situation of “penalty behavior” of college basketball referees will be significantly different due to different training experiences. After multiple comparisons, it is found that college basketball referees with “training experience at or above the provincial level” perform the highest in the penalty behavior, and their penalty behavior is clearly higher than the one of those with “training experience at municipal level” and “school level”, as well as those with “no training experience”.

Table 6: Analysis Table of Psychological Capital and Penalty Behavior of College Basketball Trainers with Different Basketball Referee Training Experiences

Detection variable	No training experience (n=250)	Training experience at school level (n=354)	Training experience at municipal level (n=186)	Training experience at or above provincial level (n=185)	*F*	*p*	*LSD*
	Mean value (standard deviation)						
Psychological capital	3.182(0.873)	3.503(0.875)	3.522(0.906)	3.702(0.960)	13.507***	0.000	4>1 4>2 4>3
Penalty behavior	3.271(0.998)	3.603(0.925)	3.494(1.007)	3.744(0.934)	9.836***	0.000	4>1 4>2 4>3

Note1: *p＜0.05 **p＜0.01 ***p＜0.001.

Note 2: Classification of basketball training experience: “1” = no training experience; “2” = training experience at school level; “3” = training experience at municipal level; “4” = training experience at or above provincial level.

2.4 Referee experience

The research analyzes the differences in psychological capital and penalty behavior of college basketball referees with different referee experiences, uses one-way ANOVA and adopts LSD method to make multiple comparisons afterwards to verify the differences in mean number among each group. The results are shown in Table 7.

(1) On the whole, the psychological capital of college basketball referees with different referee experience (F=24.674, $p < 0.001$) shows a significant difference, indicating that the current situation of college basketball referees’ psychological capital will be significantly different due to distinct referee experience. After multiple comparisons afterwards, it is found that the psychological capital of college basketball referees who gain “the referee experience in competitions above the provincial level” is the highest, while the psychological capital of those with “referee experience in competitions at district and municipal levels” is significantly higher than that of college basketball referees who have merely “referee experience in competitions at school level” and “department level”.

(2) On the whole, the penalty behavior of college basketball referees with different referee experiences (F=19.467, $p < 0.001$) shows significant differences, indicating that the current situation of the penalty behaviors of college basketball referees will be significantly different due to different referee experiences. After multiple comparisons afterwards, it is found that college basketball referees who gain “the referee experience in competitions above the provincial level” have the highest penalty behavior, while the penalty behavior of those who have “referee experience in competitions at district and municipal levels” is significantly higher than those who have merely “referee experience in competitions at school level” and “department level”.

Table 7: Analysis Table of Psychological Capital and Penalty Behavior of College Basketball Referees with Different Referee Experience

Detection variable	Competitions at department level (*n*=326)	Competitions at school level (*n*=355)	Competitions at district and municipal levels(*n*=170)	Competitions at or above provincial level (*n*=124)	*F*	*p*	*LSD*
	Mean value (standard deviation)						
Psychological capital	3.169(0.855)	3.472 (0.919)	3.726(0.821)	3.841 (0.925)	24.674***	0.000	4>1 4>2 4>3
Penalty behavior	3.238(0.973)	3.546(0.994)	3.768(0.870)	3.879(0.844)	19.467***	0.000	4>1 4>2 4>3

Note:1 *p＜0.05 **p＜0.01 ***p＜0.001.

Note 2: Classification of referee experience: “1” = competitions at department level; “2” = competitions at school level; “3” = competitions at district and municipal; “4” = competitions at or above provincial level

2.5 Referee level

The research analyzes the differences in psychological capital and penalty behavior of college basketball referees with different referee levels, and uses one-way ANOVA and LSD method to make multiple comparisons afterwards to verify the differences in mean number among the groups. The results are shown in Table 8.

(1) In the aspect of “psychological capital”, the psychological capital of college basketball referees with different referee grades is significantly different ($f = 39.050$, $p < 0.001$), indicating that the overall situation of “psychological capital” of college basketball referees will be significantly different due to different referee levels. After multiple comparisons afterwards, it is found that the psychological capital of college basketball referees who have the “national first-class” certificate is the highest, while those who have the “national second-class” certificate perform significantly higher in psychological capital than those who have “national third-class” certificate or those who don’t even get one.

(2) In the aspect of “penalty behavior”, there is a significant difference in the penalty behavior of college basketball referees with different referee levels ($F=35.626$, $p < 0.001$), indicating that the overall situation of “penalty behavior” of college basketball referees will be significantly different due to different referee levels. After multiple comparisons afterwards, it is found that the college basketball referees who have the “national first-class” certificate have the highest penalty behavior, while those who have the “national second-class” certificate perform significantly higher in psychological capital than those who have “national third-class” certificate or those who don’t even get one.

Table 8: Analysis Table of Psychological Capital and Penalty Behavior of College Basketball Referees with Different Referee Levels

Detection variable	None (*n*=383)	National third-class (*n*=308)	National second-class (*n*=176)	National first-class (*n*=108)	*F*	*p*	*LSD*
	Mean value (standard deviation)						
Psychological capital	3.128(0.904)	3.534(0.877)	3.744(0.809)	3.982 (0.767)	39.050***	0.000	4>1 4>2 4>3
Penalty behavior	3.212(0.999)	3.523(0.994)	3.851(0.847)	4.099(0.714)	35.626***	0.000	4>1 4>2 4>3

Note1: *p＜0.05 **p＜0.01 ***p＜0.001.
Note 2: Classification of referee levels: “1” = none; “2” = national third-class; “3” = national second-class; “4” = national first-class

3. Correlation analysis between psychological capital and penalty behavior

Pearson correlation analysis is used to test the correlation between “psychological capital” and “penalty behavior” of college basketball referees, as shown in Table 9.

Table 9: Summary table of correlation analysis between psychological capital and penalty behavior

Variable	Psychological capital	Penalty behavior
Psychological capital	1	
Penalty behavior	.679**	1

Note：**p<0.01

From Table 9, it can be seen that the psychological capital of college basketball referees is positively correlated with the penalty behavior (r=.679, P <0.01), which is to say, the higher the psychological capital is, the more stable the psychological factors are and the higher the penalty behavior would be.

4. Regression Analysis of Psychological Capital and Penalty Behavior

Psychological capital can significantly positively affect the penalty behavior (β=0.626, p<0.001), and the variation of the explanation for the penalty behavior is 48.1%, which indicates that the higher the level of psychological capital of college students is, the higher the level of their penalty behavior would be. On the contrary, the lower the level of psychological capital is, the lower the level of their penalty behavior would be. Apparently, it can be seen that the psychological capital of college basketball referees has a significant influence on the penalty behavior.

Table 10: Regression analysis table of psychological capital's dimensions and penalty behavior

Variable	Penalty behavior		VIF
	β	*t*	
Gender	-0.081	-3.482**	1.019
Basketball level	0.010	0.444	1.047
Basketball referee training experience	-0.132	-3.393**	2.854
Referee experience	0.043	1.051	3.186
Referee level	0.170	4.407***	2.705
Psychological capital	0.626	25.349***	1.146
R^2	0.484		
After adjustment R^2	0.481		
F value	151.509***		

Note1: *p＜0.05 **p＜0.01 ***p＜0.001.

Discussion

1. Discussion on the Current Situation and Differences of Psychological Capital and Penalty Behavior of College Basketball Referees

The psychological capital and penalty behavior of college basketball referees are, higher than the median value of 3, which turns out to be higher above average level.

In addition, the differences of psychological capital and penalty behavior of college basketball referees are analyzed through different background variables (gender, basketball level, basketball referee training experience, referee experience and referee level).

In terms of gender, the psychological capital and penalty behavior of male college basketball referees are significantly higher than those of women, which is consistent with the conclusion of Fu lijia (2019) and Shan Zifei (2022).

In terms of basketball level, the research found no difference in penalty behavior, which is inconsistent with the research results of Li Chao (2020). However, there are differences in psychological capital. The higher the basketball level of college basketball referees, the higher their psychological capital, which is consistent with the research of Vicente Romo-Perez (2023).

In terms of basketball referee training experience, the research found that the higher the level of basketball referee training, the higher the psychological capital and penalty behavior, which is consistent with the research of Ju Fujin (2008), Wang Tianyang (2020) and Shan Zifei (2022).

In terms of referee experience, the research found that the higher the level of competitions which college basketball students refereed, the higher their psychological capital and penalty behavior. The result is consistent with that of Fu Lijia (2019) and Shan Zifei (2022).

In terms of referee level, the research found that the higher the referee level of college basketball referees, the higher their psychological capital and penalty behavior, which is consistent with that of Fu Lijia (2019), Wang Qiulin (2021) and Shan Zifei (2022).

2. Discussion on the influence of psychological capital of college basketball referees on penalty behavior

The research found that the psychological capital of college basketball referees has a positive influence on the penalty behavior, that is, the higher the psychological capital of basketball referees, the higher their penalty behavior level, which is consistent with the previous research results of Fu Lijia (2016), Shan Zifei (2022), Aydin Karacam (2023) and Eran Sabag (2023).

Research Conclusion

The research draws the following conclusions: the psychological capital and penalty behavior of college basketball referees are above average. Among the significant differences , (1) males referees perform higher than females in terms of different genders; (2) referees with competition experience at or above county and municipal level possess higher significance in terms of different levels of basketball; (3) referees with training experience at or above provincial level, too, display higher significance in terms of different referee training experiences; (4) those who have referee experience in competitions at or above provincial level show higher significance in terms of different refereeing experiences; (5) and those who acquire a national first-class certificate show a higher level of significance in terms of different referee levels. There is a significant positive correlation between the psychological capital of college basketball referees and the penalty behavior. Thus, it can be concluded that the psychological capital of college basketball referees can significantly predict their penalty behavior, and the psychological capital has a positive predictive power of 48.1% on penalty behavior.

Research Suggestions

According to the results of this study, we put forward two suggestions.

(1) The research discussed the relationship between the psychological capital of college basketball referees and their penalty behavior, and it carried out a study on the different variables that would affect the psychological capital of basketball referees. It would be helpful to the related research on this field.

(2) In the process of training college basketball referees, training their psychological capital is helpful to improve the accuracy of their decisions.

References

Baron,R.M.,&Kenny,D.A.(1986).The moderator–mediator variable distinction in social psychological research: *conceptual, strategic, and statistical considerations. Journal of Personality and Social Psychology*. 51 (6), 1173-1182.

Barratt,J.M.&Duran,F.(2021).Does psychological capital and social support impact engagement and burnout in online distance learning students. *The Internet and Higher Education.* 51 (3), 100821.

Cohen, L. H., Towbes, L. C., & Flocco, R. (1988). Effects of induced mood on self-reported life events and perceived and received social support. *J Pers Soc Psychol*. 55 (4), 669-674.

Comrey, A. (1973). *A First Course on Factor Analysis*. London: Academic Press.

Eberhart, S. W., & Keith, T. Z. (1989). Self-concept and locus of control: Are they causally related in secondary students. *Journal of Psychoeducational Assessment*. 7 (1), 14-30.

Ellis, B. J., Boyce, W. T., Belsky, J., Bakermans-Kranenburg, M. J., & Van IJzendoorn, M. H. (2011). Differential susceptibility to the environment: *An evolutionary neurodevelopmental theory. Development and Psychopathology*. 23 (1), 7-28.

Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Structural equation models with unobservable variables and measurement error: Algebra and statistics. *Kellogg Graduate School of Management, Northwestern University*. 18 (3), 382-388.

From, L., Olesen, M. H., & Thomsen, D. K. (2020). Elite athletes are higher on Grit than a comparison sample of non-athletes. *Scandinavian Journal of Sport and Exercise Psychology*. 2 (1), 2-7.

Fu Lijia (2019). *The Influence of Psychological Capital of Football Referees in China on Penalty Behavior*. Northeast Electric Power University.

Ju Fujin (2008). Teaching practice of the cultivation of basketball referee ability for university Student. *Shandong Sports Science Technology*,03, 82-83

Lei,F.,Chung,E.,&Eng, L.S.(2022).Factors Affecting Mental Health Among Chinese College Students: A Preliminary Review of Literature. *Journal of Cognitive Sciences and Human Development*. 8 (1), 175-185.

Luthans,F.,& Youssef, C. M. . (2007). Human, social, and now positive psychological capital management. *Organizational Dynamics*. 33 (2), 143-160.

Shan Zifei (2022). *Research on the Ability Training of Basketball Referees of College Students Majoring in Physical Education in Jiangsu Provinc*. China University of Mining and Technology

Sports Competition Referee Practice to Enhance Physical Accomplishment———Taking Beijing Polytechnic College as an Example.*Journal of beijing polytechnic college*. (04)59-62.

Vicente Romo-Perez (2023). Adapting the Emotion Regulation Scale for Athletes for Use with Referees and Examining Its Psychometric Properties. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*. 6 (4),1167-1177

Wang Hao (2021). *Research on the Role Conflict and Adjustment of Basketball Referees on the Spot*.Hunan University Of Technology.

Wang Tianyang (2020). An Empirical Study on Multi-target Visual Tracking of Different Levels of Basketball Referees. *Journal of Tianjin University of Spor*. (06), 703-707.

Xing Jinming, Cao Ping and Zheng Xiuli (2011). Analysis and Countermeasures of the Training to College Students Basketball Referees . *Journal of Jilin Institute of Physical Education*. 27 (001),121-122.

Short Cuts to Happiness: ความสุขสร้างได้ในห้องเรียนการอ่าน

Short Cuts to Happiness: Happiness You Can Create in Your Reading Classroom

ดิญะพร วิสะมิตนันท์
มหาวิทยาลัยทักษิณ
Diyaporn Wisamitanan
Thaksin University, Thailand
Email: diyaporn@tsu.ac.th

****

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้นำเสนอการใช้หนังสือนอกเวลาที่ให้แรงบันดาลใจในชั้นเรียนวิชาการอ่านเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์ด้วยความเชื่อที่ว่าชั้นเรียนการอ่านสามารถสร้างความเพลิดเพลินและสร้างสรรค์ได้ผ่านการอ่านหนังสือคัดสรรที่ผู้สอนเลือกใช้ คือ Short Cuts to Happiness ซึ่งเขียนโดย Tal Ben-Shahar โดยหนังสือนอกเวลาเล่มนี้ถูกใช้ประกอบกับหนังสือเรียนหลัก ผู้เขียนนำเสนอแนวทางการสร้างชั้นเรียนการอ่านที่กระตือรือร้นและสร้างสรรค์ และมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหนังสือนอกเวลาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และมีทัศนคติที่พึงประสงค์ เช่น มีความคิดสร้างสรรค์ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น

คำสำคัญ: หนังสือนอกเวลา; กิจกรรมในชั้นเรียน; การสะท้อนคิด

Abstract

This academic article reflects the use of an inspirational outside reading book called ‘Short Cuts to Happiness’ written by Tal Ben-Shahar in a classroom and classroom activities related to the happiness theme with the belief that the class could be more enjoyable, active and blended with traditional textbook. The book was implemented in the class of Analytical and Critical Reading and reflected by one hundred twenty-five English major sophomores. The writer proposed guidelines for making reading class more productive, creative and practical by doing some experiments/ activities and reflection thinking sheet.

Keywords: Extensive reading; Classroom Activity; Reflection Thinking

* วันที่รับบทความ : 3 มีนาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 19 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 20 มีนาคม 2567
Received: March 3 2024; Revised: March 19 2024; Accepted: March 20 2024

บทนำ

ปัจจุบันภาวะความสุขของคนไทยอยู่ในระดับต่ำ ผู้คนเกิดเกิดภาวะซึมเศร้าได้ง่าย โดยเฉพาะเยาวชนในวัยเรียนซึ่งมีภาวะความกดดันทั้งจากด้านการเรียน การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน หลายคนมีพฤติกรรมแยกตัวออกจากกลุ่ม และไม่มั่นใจในการใช้ชีวิต ดังสถิติจากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 16 ระเบียบวาระที่ 2.1 (27 พ.ย. 2566) ที่กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขได้วิเคราะห์การประเมินสุขภาพจิตของไทยในปี 2565 พบว่าเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จากกลุ่มประชากรทั้งหมด 721,155 คน ร้อยละ 35 เสี่ยงต่อการเป็นโรคซึมเศร้า ร้อยละ 30 มีความเครียดสูง และร้อยละ 24 เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย

ผู้เขียนรับผิดชอบสอนรายวิชาการอ่านเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์มาเป็นเวลายี่สิบปี ปัญหาที่พบบ่อยคือการที่นิสิตไม่อ่านหนังสือ ไม่รักการอ่าน ไม่คิดวิเคราะห์ ด้วยนิสิตอาจคิดว่าเนื้อหาที่เรียนรู้ไม่สามารถเอาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ และนิสิตไม่ได้ถูกปลูกฝังให้รักการอ่านด้วยการฝึกอ่านเรื่องยาวมาก่อน ผู้เขียนเล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าวและคิดว่าหนังสือนอกเวลาจะทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน และเพิ่มพูนทักษะการอ่าน เพราะการจะพัฒนาการอ่านได้มาจากการอ่านให้มาก ผู้เขียนจึงได้นำหนังสือนอกเวลาภาษาอังกฤษมาใช้เสริมในชั้นเรียนการอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์ เพื่อให้นิสิตเกิดความเพลิดเพลินกับการอ่านเรื่องในระดับที่ไม่ยากจนเกินไป เป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย เหมาะกับระดับมหาวิทยาลัย คำศัพท์ไม่ยากเกินไป แฝงปรัชญาการใช้ชีวิต และนิสิตสามารถนำบทเรียนไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

โดยบทความทางวิชาการเรื่องนี้ ผู้เขียนเสนอวิธีการนำหนังสือนอกเวลาที่ช่วยพัฒนาจิตใจ ทัศนคติเชิงบวกของนิสิต และกิจกรรมเสริมหนังสือนอกเวลา โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นการสร้างบุคลิกที่พึงประสงค์ให้เกิดกับนิสิตในชั้นเรียน ส่งเสริมการอ่านด้วยตนเองของนิสิตนอกชั้นเรียน และการนำหนังสือนอกเวลาที่เหมาะสมกับยุคสมัยมาพัฒนาความคิดวิเคราะห์ การฟังอย่างลึกซึ้ง การอภิปรายเป็นคู่และเป็นกลุ่มของนิสิต ซึ่งเป็นผลที่ได้นอกเหนือจากการที่นิสิตได้รับการฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับที่ Ozlem Fakazli (2021: 505) อ้างว่าการใช้หนังสือนอกเวลาในการสอนภาษา ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษา สร้างคลังคำศัพท์ เพิ่มแรงจูงใจในการเรียน และพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผู้สอนใช้หนังสือนอกเวลาประกอบกับหนังสือเรียนหลัก โดยมุ่งหวังว่าจะทำให้นิสิตได้ฝึกทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed learning) ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน โดยการมอบหมายให้นิสิตรับผิดชอบสรุปบทอ่าน จำนวน 1 เรื่อง และเล่าเรื่องที่ได้รับมอบหมายหน้าชั้นเรียน รวมทั้งเล่าประสบการณ์ของตนที่เกี่ยวข้องกับบทอ่านนั้น และการปรับใช้ในชีวิตจริง สอดคล้องกับ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545 : 50-51 อ้างถึงใน สายสุดา ขันธเวช) ที่เสนอรูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น 1. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ซึ่งข้าพเจ้าให้นิสิตรับผิดชอบอ่านบทอ่าน จำนวน 1 เรื่องและนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยนิสิตต้องสรุปเรื่อง แชร์ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน การนำแนวคิดมาปรับใช้กับตนเอง และรับฟัง

ความคิดเห็นของเพื่อนหลังจากการนำเสนอ 2. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ข้าพเจ้าส่งเสริมให้นิสิตได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยนิสิตที่เป็นผู้ฟังการนำเสนอของเพื่อน จะต้องแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ฟัง หรือยกตัวอย่างประสบการณ์ของตน หรือประสบการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน หรือจากข่าวได้ หลังจากนั้นนิสิตฝึกความคิดสะท้อนกลับต่อเรื่องที่ได้รับฟังและอ่านผ่านการทำแบบฟอร์มสะท้อนคิด

กิตติรัตน์ ปลื้มจิตร (2566 : 110) กล่าวไว้ว่า ทักษะทางวิชาการไม่สามารถเติมเต็มความสุขของมนุษย์ได้ การศึกษาในยุคหลังจึงให้ความสำคัญกับ “ทักษะความเป็นมนุษย์” มากขึ้น โดยเน้นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (character building) ที่เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะความเป็นมนุษย์ที่มีคุณธรรม และทักษะการจัดการพฤติกรรมและอารมณ์ตนเอง สอดคล้องกับงานเขียนของ Melanen ซึ่งศึกษาเรื่อง Character Education ที่เกี่ยวข้องกับทักษะความอดทน ความกล้าหาญ ความกล้าแสดงออก เป็นทักษะที่เรียนรู้ได้ และสถานศึกษาไม่ควรเน้นให้ผู้เรียนเกิดการแข่งขัน แต่เน้นการสร้างบรรยากาศเชิงบวก และการสร้างความสุขให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่สถานศึกษาควรให้ความสำคัญ ในขณะที่งานวิจัยของสรรเพชุดา พรหมเมตตา และวิลาสินี พลอยเลื่อมแสง (2560) ผู้เรียนให้ความเห็นว่าการอ่านหนังสือนอกเวลาเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เกิดการจรรโลงใจ รู้สึกผ่อนคลาย จิตใจไม่ฟุ้งซ่านเมื่อมีสมาธิในการอ่าน

ผู้เขียนคัดเลือกหนังสือเรื่อง Short Cuts to Happiness (2018) โดย Tal Ben-Shahar ซึ่งเป็นผู้สอนวิชาจิตวิทยาเชิงบวกที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา ด้วยความรู้ในระดับการเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านความสุข ทำให้เขาถูกตั้งคำถามจากคนรอบข้างอยู่ตลอดเวลาเรื่องความสุข การทำอย่างไรให้มีความสุข จนแม้แต่เขาก็เกิดความเครียดเพราะความคาดหวังจากสังคมและตั้งคำถามกับตนเองว่าตนเองมีความสุขหรือไม่

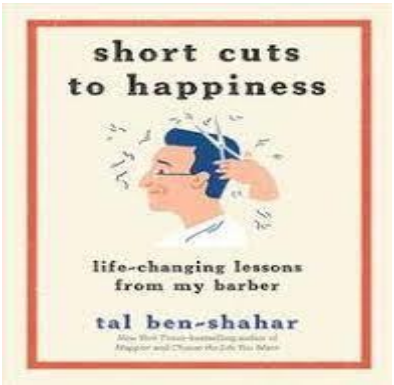

Figure 1

Short Cuts to Happiness: life-changing lesson from my barber: ทางลัดสู่ความสุขมีจริงไหม?

ชื่อเรื่องสามารถตีความได้สองแบบ คือ Short Cuts ซึ่งหมายถึงทางลัดสู่ความสุข และอีกความหมายหนึ่งคือการตัดผมสั้นนำไปสู่ความสุข ในเรื่องผู้เขียนไปใช้บริการร้านตัดผมจนคุ้นเคยกับเจ้าของร้านซึ่งเป็นช่างตัดผมชื่อ Avi และในระยะสองปีที่ผู้เขียนไปใช้บริการที่ร้าน ผู้เขียนเรียนรู้บทเรียนชีวิตจากช่างตัดผม ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และนำมาเขียนหนังสือออกมาเป็นบทอ่าน จำนวน 41 เรื่อง โดยมีการสอดแทรกจิตวิทยาและปรัชญาศาสนาลงไปในงานเขียน เรื่องราวแต่ละบทสอนการใช้ชีวิต การสังเกตชีวิต การมีความสุขกับปัจจุบัน ซึ่งเป็นเรื่องที่นิสิตเข้าใจได้ไม่ยาก และนำมาเป็นประเด็นเพื่ออภิปรายในชั้นเรียนได้

จากพอดแคสท์ของ Tal Ben Shahar (18 ม.ค. 2567) ได้ให้คำจำกัดความของ “ความสุข” หรือ SPIRE ไว้ 5 ด้านด้วยกัน คือ

S – spiritual (ความสุขทางจิตวิญญาณ เช่น การอยู่กับปัจจุบัน การนับถือศาสนา)

P – Physical (ความสุขทางกายภาพ เช่น อาหาร การออกกำลังกาย การสัมผัส การนอนหลับ)

I - Intellectual (ความสุขทางปัญญา เช่น ความอยากรู้อยากเห็น การได้ทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ ธรรมชาติ)

R- Relational (ความสุขจากความสัมพันธ์ที่ดี จากครอบครัว ที่ทำงาน)

E – Emotional (ความสุขจากการการรับมือกับอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น)

จากการสะท้อนของผู้เรียนวิชาการอ่านเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์ นิสิตส่วนใหญ่สะท้อนว่าสิ่งที่ทำให้พวกเขามีความสุข คือ การได้ทำสิ่งที่ตนเองสบายใจอาจจะเป็นสิ่งเล็ก ๆ ในชีวิตประจำวัน ได้ทานของอร่อย การได้เล่นกับสัตว์เลี้ยง มีเวลาทำสิ่งที่ตนเองชอบ การได้ใช้เวลากับตนเอง ไม่มีเรื่องที่ต้องกังวล ฯ ซึ่งสอดคล้องกับความสุขโดยทั่วไปที่มนุษย์ต้องการ

ผู้เขียนขอยกตัวอย่างหลักปรัชญาและศาสนาบางตอนจากเรื่องซึ่งส่งเสริมพลังบวก การคิดดี ความพึงพอใจในและความสงบในชีวิต ประเด็นเหล่านี้สามารถนำมาอภิปรายในชั้นเรียนอย่างกว้างขวางได้

“The beauty of focusing on other people’s concerns is that it shifts your attention away from your own worries and anxieties. And it’s a lot cheaper than therapy!” (On being part of the whole)

ความสวยงามของการใส่ใจความกังวลของคนอื่น คือ การที่มันจะเปลี่ยนความสนใจของคุณให้หักเหไปจากความกังวลของคุณเอง การทำแบบนี้ราคาถูกกว่าการเข้าบำบัดเสียอีก สอดคล้องกับ แฮนสัน ริค (2561 : 127) ที่กล่าวว่าการห่วงใยผู้อื่น ทำให้คนเรามีความสุขตั้งแต่เริ่มคิดว่าจะทำอะไรที่แสดงความห่วงใย มีความสุขระหว่างที่ทำ และเมื่อได้ย้อนคิดสิ่งที่ทำลงไป ทั้งอาจยังทำให้คนที่ได้รับความห่วงใยแสดงความห่วงใยกลับมาด้วย

The nice thing about generosity is that we are more likely to be kind to others if someone was just kind to us. Generosity is highly contagious. (On Paying It Forward)

(สิ่งที่ดีเกี่ยวกับความมีน้ำใจ คือ การที่เรามีแนวโน้มจะใจดีกับผู้อื่น เมื่อมีคนแสดงความมีน้ำใจกับเรา การมีเมตตาเป็นเหมือนการเป็นโรคติดต่อ สอดคล้องกับพระเฮมิน (2555: 43) ที่กล่าวว่าชีวิตคนเราเหมือนห่วงโซ่แห่งการรับและการให้ เมื่อเราให้อะไรใครไป แล้วคนนั้นซาบซึ้งกับสิ่งที่เราให้มาก เราก็อยากจะช่วยเหลือเขาในครั้งต่อไปอีก การให้และการรับทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่แสนพิเศษและอบอุ่นหัวใจ

กิจกรรมส่งเสริมห้องเรียนสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ของผู้เรียนกับเพื่อนร่วมชั้น

ผู้สอนจะสอนหนังสือนอกเวลาให้สนุกและผู้เรียนมีความสุขนั้นควรทำควบคู่ไปกับการเลือกกิจกรรมให้เหมาะกับบทอ่าน และควรนำบทอ่านมาอภิปรายในชั้นเพื่อกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศการอ่านในชั้นเรียน โดยใช้เวลาก่อนเริ่มเนื้อหาหลักประมาณ 15 – 30 นาที สอดคล้องกับ Richard Day (2020) ที่แนะนำไว้ว่า การอ่านหนังสือนอกเวลาอาจเริ่มก่อนเรียนบทเรียนหลัก หรือในชั่วโมงโฮมรูม หรือหลังการเรียนโดยมีอาจารย์และนักเรียนทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งนี้ผู้สอนปลูกฝังความมีวินัยในการอ่านของนิสิต เช่น การให้รับผิดชอบหาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย สรุปเรื่องที่อ่าน จับใจความ เชื่อมโยงกับการใช้ในชีวิตจริง และสามารถนำเสนอให้เพื่อนฟังหน้าชั้นได้ ทำให้นิสิตเตรียมตัวก่อนนำเสนอ เกิดความมั่นใจ สามารถเล่าได้ฉะฉาน เกิดความภูมิใจในตนเอง นิสิตซึ่งเป็นผู้ฟังมีหน้าที่เสนอความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องที่เพื่อนนำเสนอเพิ่มเติมและท้ายสุดผู้สอนซึ่งมีหน้าที่เป็น facilitator หยิบยกบางประเด็นที่น่าสนใจจากบทเรียนนั้น หรือประเด็นที่นิสิตไม่เข้าใจ คำศัพท์ยาก หลักไวยากรณ์ที่ปรากฏในเรื่องมาขยายความ เพื่อให้นิสิตเรียนรู้อย่างลึกซึ้งจากบทเรียนนั้น ๆ

การทำกิจกรรมเสริมเพื่อสร้างสุขในชั้น ยังสามารถกระทำได้หลายวิธีด้วยกัน เช่นการเลือกบทอ่านเรื่องที่เด่น น่าสนใจ ทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ได้ง่าย ไม่ใช้เวลาในชั้นเรียนมากเกินไป เช่น

1. จากบทเรียน On Touch ซึ่งมีเนื้อหาสำคัญ คือ เมื่อเราสัมผัสผู้อื่น เราก็ได้รับการสัมผัสด้วย เหมือนกับการเป็นผู้ให้ ก็ได้เป็นผู้รับไปด้วย (When you touch, you are touched. When you receive, you get.) หลังอภิปรายบทเรียนนี้ ผู้สอนได้ให้นิสิตสัมผัสเพื่อนซึ่งนั่งข้าง ๆ กิจกรรมนี้ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากนิสิต เกิดเสียงหัวเราะ รอยยิ้ม และเขินอายสำหรับนิสิตบางคน นิสิตสะท้อนว่านิสิตไม่ค่อยสัมผัสหรือกอดเพื่อนในชั้นเรียน เมื่อได้สัมผัสทำให้รู้สึกสนิทสนมกันมากขึ้น บรรยากาศในชั้นมีความกลมเกลียวกันมากขึ้น ทำให้การทำงานกลุ่มกับเพื่อนคนอื่น ๆ ไม่ประหม่า และผ่อนคลายมากขึ้น ในปัจจุบันคนเราไม่ค่อยได้กอดกันสักเท่าไรแค่เพียงเพราะความเขินอาย และไม่คุ้นชิน แต่จริงๆแล้วการกอดถือว่าเป็นการให้กำลังใจหรือแสดงความบริสุทธิ์ใจอย่างหนึ่งได้ และสิ่งเล็กๆที่เรามอบให้ อาจทำให้เขารู้สึกดีและเป็นกำลังใจที่ดีให้กับเขาเลยก็ได้

2. จากบทเรียน On Gift, Great or Small ซึ่งมีเนื้อหาสำคัญ คือ ในการให้ของขวัญกับใครสักคนนั้น ไม่จำเป็นจะต้องเป็นของขวัญชิ้นใหญ่หรือชิ้นเล็ก สิ่งสำคัญคือความใส่ใจในการให้ของขวัญ ของขวัญไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งของ หรือต้องซื้อหา แค่เพียงคำพูดชื่นชม คำพูดขอบคุณ ก็เป็นของขวัญที่ยิ่งใหญ่และนำความปลื้มใจมาให้ผู้รับแล้ว

หลังเรียนเรื่องนี้ ข้าพเจ้ามอบหมายให้นิสิตเขียนสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เกิดจากความประทับใจเพื่อนร่วมชั้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ที่เพื่อนเคยช่วยเหลือ โดยเขียนให้เพื่อนจำนวนสองคน เพื่อเพิ่มโอกาสให้นิสิตแต่ละคนได้รับการ์ดขอบคุณจากเพื่อนมากขึ้น และข้าพเจ้าแจ้งนิสิตว่าหลังมอบการ์ดขอบคุณให้เพื่อนขอให้นิสิตสัมผัสเพื่อนด้วย การให้นิสิตทำกิจกรรมนี้ทำให้นิสิตมีเวลาไตร่ตรองและเขียนถึงเหตุการณ์ที่ตนประทับใจและรู้สึกอยากขอบคุณ แต่ไม่มีโอกาสได้ขอบคุณ

นิสิตสะท้อนกิจกรรมนี้ว่าพวกเขารู้สึกประหลาดใจที่ได้รับการ์ดจากเพื่อนที่ไม่คาดคิดว่าจะได้ และบางคนลืมเหตุการณ์ที่เคยทำให้เพื่อนประทับใจ และบางเหตุการณ์ไม่คิดว่าเพื่อนจะจดจำได้ เมื่อได้รับการ์ดขอบคุณจากเพื่อน นิสิตดีใจมาก นี่คือเสียงสะท้อนจากแบบสะท้อนคิดของนิสิตต่อการทำกิจกรรมนี้

“ บ่อยครั้งเรามักจะมองหาความสุขที่มันใหญ่ อลังการ ต้องลงทุน แต่เรากลับมองข้ามความสุขเล็กๆ ที่สามารถทำได้เลยโดยไม่ต้องลงทุน แถมยังเป็นการกระชับความสัมพันธ์มากขึ้น หนูไม่คิดเลยว่าเราทั้งชั้นจะสนิทและมีมิตรภาพที่ดีต่อกันขนาดนี้ เพราะเราจะเจอกันแค่ในชั้นเรียน แต่เพื่อนบางคนกลับใส่ใจมากกว่าที่คิด มีความสุขมากค่ะ“

“ ทำให้เห็นถึงหลากหลายความสุขไม่ว่าจะเป็นความสุขจากคนที่ให้และคนที่รับจากโน้ตเล็กๆน้อยๆ ทำให้เกิดน้ำตาและสีหน้าที่ซาบซึ้งและประทับใจได้”

“รู้สึกดีมาก ซาบซึ้งที่สุด เพราะว่าในบางครั้งเราเป็นเพื่อนกันแต่อาจจะไม่ได้บอกความในใจที่ลึกซึ้งกันขนาดนี้ กิจกรรมนี้ทำให้มีคนเสียน้ำตาเยอะมาก รู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เรากับเพื่อนได้มีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกันมากขึ้น “

“ ชอบกิจกรรมแบบนี้เพราะทำให้เรามีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่กระชับและผูกพันธ์กันมากขึ้น ทำให้เราไม่มองข้ามสิ่งเล็ก ๆน้อย ๆจากเพื่อนรอบข้างและที่สำคัญใกล้ถึงเดือนแห่งความรักมันคือของขวัญอย่างนึงที่มีค่ามากๆโดยไม่เสียเงินเลยมันฮีลใจให้กับการใช้ชีวิตในทุกๆวันอยากให้อาจารย์ทำขึ้นบ่อยๆ เพราะหนูเป็นคนไม่ค่อยพูด พูดน้อยแต่อยากมีเพื่อนพูดคุยเยอะๆ”

Figure 2

Figure 3

กิจกรรมในห้องสู่นอกห้องเรียน

ผู้เขียนขอเสนอแนวทางการใช้กิจกรรมส่งเสริมการใช้หนังสือนอกเวลาในชั้นเรียน ดังนี้

จากเรื่อง On Complimenting ซึ่งมีเนื้อหาสำคัญ คือ การรู้จักชื่นชมผู้อื่นจะช่วยรักษาและพัฒนาความสัมพันธ์ โดยเฉพาะเพื่อน เพื่อนร่วมงาน และคู่รัก การชื่นชมควรทำเพื่อให้ได้มีเวลาช่วงดี ๆ ด้วยกัน เป็นสิ่งที่ควรทำบ่อย ๆ ข้าพเจ้ามอบหมายให้นิสิตเขียนการ์ดขอบคุณบุคลากรในมหาวิทยาลัยเพื่อให้นิสิตได้ฝึกการชื่นชมคนทำงานในทุกอาชีพที่มีส่วนทำให้มหาวิทยาลัยน่าอยู่ และให้นิสิตนำการ์ดไปมอบให้เจ้าหน้าที่ที่นิสิตเขียนการ์ดขอบคุณ พร้อมถ่ายรูปร่วมกับผู้ที่นิสิตมอบให้ หลังจากนั้นให้นิสิตโพสท์ภาพและเขียนสะท้อนสิ่งที่ได้รับจากการทำกิจกรรมนี้เพื่อให้เพื่อนร่วมชั้นคนอื่น ๆ ได้อ่าน และในชั้นเรียนวันต่อมา ให้นิสิตแบ่งปันประสบการณ์การทำกิจกรรมนี้และความรู้สึกให้เพื่อนฟัง กิจกรรมนี้เหนือความคาดหมายของผู้สอน คือ นิสิตนำการ์ดไปให้แม่ค้าร้านอาหารเจ้าประจำ และแม่ค้าให้นิสิตทานข้าวฟรี เมื่อนิสิตสะท้อนกิจกรรมนี้ในชั้นเรียน นิสิตบอกว่านิสิตไม่คาดหวังว่าจะได้รับของตอบแทนกลับมา และสิ่งที่นิสิตทำไม่ได้มีการลงทุนแต่อย่างใด นิสิตประหลาดใจที่การเขียนจากใจจริง และเขียนอย่างละเอียดถึงเหตุการณ์ที่นิสิตอยากขอบคุณ ทำให้เห็นผลลัพธ์ด้านบวกในทันที นิสิตอีกกลุ่มหนึ่งนำการ์ดขอบคุณไปให้แม่ค้าร้านน้ำ และได้รับกล่องขนมและช็อกโกแลตจากแม่ค้า

Figure 4

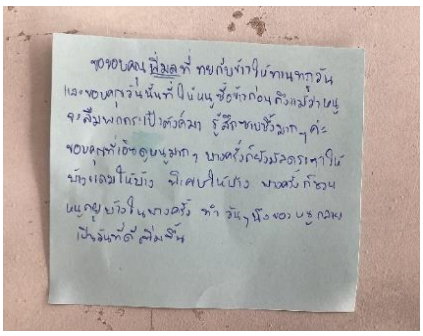

Figure 5

ข้าพเจ้าได้แนวคิดการทำกิจกรรมเรื่องนี้มาจากการเข้าร่วม Staff Appreciation Day ของมหาวิทยาลัย Pennsylvania State University ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งจัดกิจกรรมนี้เป็นประจำทุกปี เพื่อให้นิสิตและบุคลากรในมหาวิทยาลัยได้ใช้เวลาคิดถึงผู้ที่ทำให้ประทับใจและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างมีความสุข โดยกิจกรรมนี้มีความแตกต่างกับกิจกรรมที่ข้าพเจ้ากล่าวข้างต้น คือ เจ้าหน้าที่จะตั้งบู๊ทเพื่อให้นิสิตที่ผ่านไปมาได้หยิบการ์ดไปเขียน หลังจากนั้นส่งคืนกับเจ้าหน้าที่ประจำบู๊ท และรับของที่ระลึกจากการเข้าร่วมกิจกรรม ภายในหนึ่งสัปดาห์ถัดมา ข้าพเจ้าได้รับอีเมลจากเจ้าหน้าที่หอสมุดซึ่งข้าพเจ้าเขียนขอบคุณ จดหมายขอบคุณฉบับนี้แจ้งว่าการได้รับการ์ดจากข้าพเจ้าซึ่งเป็นผู้ใช้บริการ ทำให้วันนั้นเป็นวันที่ดีของเธอ เธอประหลาดใจที่บริการที่เธอทำให้ข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้าประทับใจ ทั้งที่เป็นการกระทำเล็กๆ ที่เธอทำเป็นประจำอยู่แล้ว กิจกรรมนี้แตกต่างกับกิจกรรมของข้าพเจ้าซึ่งให้นิสิตส่งการ์ดให้ถึงมือผู้รับเพื่อจะได้เห็นปฏิกริยาของผู้รับในทันที

แนวทางการใช้กิจกรรมส่งเสริมการใช้หนังสือนอกเวลา ผู้สอนควรเริ่มจาก*การ*คัดเลือกหนังสือนอกเวลา ที่ระดับภาษาอังกฤษไม่ยากจนเกินไป เนื้อหามีความจรรโลงใจ สามารถเอาไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ผู้สอนควรตระหนักถึงปัญหาการไม่ชอบการอ่านของผู้เรียน ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนเบื่อการอ่านได้ง่าย จึงควรเลือกหนังสือที่ไม่ยาวจนเกินไป หรือเป็นเรื่องที่จบในตอน เพื่อให้สามารถหยิบมาอ่านเวลาใดก็ได้ และยังไม่สับสนกับเรื่องเดิม ทำให้นิสิตมีแรงจูงใจในการอ่านสูง ดังเรื่อง Short Cuts to Happiness ซึ่งมีความยาว 1 บท ประมาณ 2 หน้า ทำให้ไม่เกิดความเบื่อหน่าย เข้าใจเรื่องได้ง่าย และเรื่องนี้ยังมุ่งเน้นการปฏิบัติตนให้มีความสุขด้วยวิธีไม่ซับซ้อน เป็นเรื่องที่นิสิตเข้าใจตามได้ไม่ยาก ทั้งนี้ผู้สอนควรหยิบยกคำคม หรือคำพูดที่ให้แรงบันดาลใจจากเรื่องมาอภิปรายและถามความเห็นจากนิสิต หรือให้นิสิตเลือกคำคมที่ชอบมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในชั้นเรียนและอาจารย์ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นิสิตได้ใช้ความคิดวิเคราะห์และเลือกวิเคราะห์จากสิ่งที่นิสิตชอบ ซึ่งจะทำให้นิสิตสามารถอธิบายเรื่องนั้นได้ดี โดยอาจเพิ่มเติมการเล่าประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องต่อคำคมนั้น ๆ กับเพื่อนร่วมชั้น การได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน ทำให้นิสิตเกิดความไว้เนื้อเชื่อใจซึ่งกันและกัน เป็นการส่งเสริมบรรยากาศเชิงบวกในชั้นเรียน

วิชัย วงศ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล (2558 : 13) กล่าวว่าการใช้ creative reflection มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนิสิตให้มีกระบวนการคิดแบบ growth mindset ซึ่งจะช่วยให้นิสิตเห็นความคิดของตนเองทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน ทั้งนี้เป็นบทบาทของผู้สอนที่จะช่วยให้นิสิตเกิดศักยภาพมากขึ้น โดยใช้ power questions หรือคำถามนำที่ทำให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ตาม และทำให้นิสิตไม่อ่านบทอ่านเพียงผ่าน ๆ การเขียนเพื่อวิเคราะห์เรื่อง และความรู้สึกของตน ทำให้นิสิตได้ทบทวน ย้อนคิดและมองตนเองและคนรอบข้างอย่างมีมิติมากขึ้น การมอบหมายให้นิสิตเขียนแบบสะท้อนกิจกรรมผ่าน google form ทำให้นิสิตได้ทบทวน และใช้เวลานอกเหนือจากชั่วโมงเรียนในการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น และผู้สอนนำเอาสิ่งที่นิสิตเขียนมา

แบ่งปันให้นิสิตในชั้นได้อ่านอีกครั้งผ่าน Facebook กลุ่ม เพื่อให้นิสิตได้เรียนรู้ความคิดเห็นและมุมมองที่แตกต่างจากตนเอง ตัวอย่างการสะท้อนคิดของนิสิตต่อเรื่องนี้ เช่น

“ได้คิดวิเคราะห์และได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตและข้อคิดหลายๆอย่างจากประสบการณ์ของผู้เขียนและผู้คนที่มีประสบการณ์ชีวิตที่หลากหลาย การอ่านหนังสือเหล่านี้-ไม่เพียงแต่ช่วยในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ แต่ยังช่วยในการพัฒนาทักษะความคิด มุมมอง ทัศนะคติให้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย”

“ได้เรียนรู้ในเรื่องการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้ตัวเองเป็นคนที่ดีขึ้นและสามารถนำพลังบวกไปสู่ผู้อื่นได้ ทั้งในเรื่องการพูด และการกระทำ”

“สิ่งที่ได้มากที่สุดคือการได้กลับมาคิดถึงความจริงที่เกิดขึ้นบนโลก ซึ่งมีทั้งสิ่งที่ดี และไม่ดี ทำให้ตระหนักถึงความจริงที่เราควรจะเป็น เห็นถึงข้อผิดพลาดในการคิด หรือการดำเนินชีวิตในหลายๆเรื่อง และรู้ว่าเราควรจะปรับแก้ยังไงต่อไปให้มันดีขึ้น”

สรุป

ผู้สอนควรมีบทบาทส่งเสริมการอ่านในชั้นเรียนนอกเหนือจากการใช้หนังสือเรียนด้วยการเป็นตัวอย่างด้านการอ่าน แนะนำหนังสือที่นิสิตควรอ่านให้หลากหลายประเภท เพื่อให้ตรงกับความต้องการของนิสิตที่มีความต้องการการอ่านที่แตกต่างกัน ผู้สอนอาจเพิ่มกิจกรรมชมภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทอ่านและเสริมสร้างความสุข ให้แรงบันดาลใจ เน้นความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในสังคม เช่น เรื่อง Pay It Forward ซึ่งเป็นเรื่องของการทำความดีไปข้างหน้า เกิดเป็นกระแสการทำดีที่ส่งผลกระเพื่อมต่อสังคม หรือเลือกหนังสือนอกเวลาที่นำไปทำเป็นภาพยนตร์ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมากขึ้น เช่น เรื่อง Hidden Figures, Wonder, The Boy in the Striped Pajamas, Before the Coffee Gets Cold, PK และอื่น ๆ ซึ่งในปัจจุบันมีหนังสือนวนิยายหรือหนังสืออัตถชีวประวัติมากมายที่มีการนำไปทำเป็นภาพยนตร์ อันจะทำให้ผู้เรียนได้เปรียบเทียบการนำเสนอทั้งสองรูปแบบ และยังช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อเรื่องนั้น ๆ ดีขึ้น ไม่ว่าจะอ่านหนังสือนิยายให้จบก่อน หรือดูภาพยนตร์ก่อน ผู้สอนอาจส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนหนังสือกันอ่านระหว่างนิสิต โดยให้นิสิตนำหนังสือของตนมาในสัปดาห์สุดท้ายของการเรียนมาแลกเปลี่ยนกัน ก็จะเป็นการส่งเสริมนิสัยการรักการอ่านและเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

นอกจากนี้*การเรียนรู้ผ่านเพลง*ที่ส่งเสริมความคิด ให้กำลังใจ จะทำให้การอ่านบทอ่านเกี่ยวกับความสุขมีความหลากหลาย เพลงแต่ละเพลงเนื้อหาไม่ยาว ใช้เวลาไม่นานในการคิดวิเคราะห์ การอ่านบทอ่านเพียงอย่างเดียวอาจทำให้เกิดความเบื่อหน่าย หากมีบรรยากาศการฟังเพลง เรียนรู้ผ่านเพลงสลับกับการอ่านบทอ่าน จะสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียด

เอกสารอ้างอิง

Day, R. (2020). The Power of Extensive Reading. Linking Theory and Practice. [Live Webinar. Language Institute Thammasat University. *Online.* Retrieved January 18, 2024. from https://www.youtube.com/watch?v=QADrQeNQ3t8

Fakazli, O. (2021). How Does Extensive Reading Promote Language Development? *Journal of International Social Research*. 14 (78).

Shahar, T. B. (2024). New Year, New Goals, New You, Introducing The Certificate in Happiness.[Audio podcast]. *Online.* January 18, 2024. Retrieved from https://www.youtube.com/watch? v=j7sBKtaF_X8&t=255s

กิตติรัตน์ ปลื้มจิตร. (2566). Young Active Citizen *การออกแบบการเรียนรู้ที่เสริมพลังเยาวชน ค้นพบศักยภาพของตนเอง.* กรุงเทพมหานคร: สยามกัมมาจล

พระเฮมิน. (2012). *หยุดก็จะเห็น.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). (ภัททิรา จิตต์เกษม, ผู้แปล) กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ธรรมะ (ต้นฉบับพิมพ์ 2555)

วิชัย วงศ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล (2558). *การสะท้อนคิดเชิงสร้างสรรค์เพื่อ กระตุ้นศักยภาพผู้เรียน: บทบาทการโค้ชในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์

สรรเพชุดา พรหมเมตตาและ วิลาสินี พลอยเสื่อมแสง. (2560). การใช้หนังสืออ่านนอกเวลาเพื่อพัฒนาคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ ธุรกิจชั้นปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*. 13 (3), 1-10.

สายสุดา ขันธเวช. (มมป.) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://ops.moe.go.th/%E0%B8%

แฮนสัน, ริค. (2561).*สมองสร้างสุข* [Hardwiring Happiness The New Brain Science of Contentment, Calm, and Confidence] (พิมพ์ครั้งที่ 2) (ณัชร สยามวาลา, ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์ธรรมะ (ต้นฉบับพิมพ์ ค.ศ. 2556)

The Enhancing Critical Reading Skills Through Instruction: A Combination of Guided Discovery Learning and Metacognitive Strategies

Thanachaporn Pumpachart and Prangsai Tiangtrong
Ramkhamhaeng University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: thanachaporn.p@ru.ac.th

****

Abstract

This paper explores the integration of guided discovery learning (GDL) and metacognitive strategies as a novel approach to enhancing critical reading skills among students in educational settings. Drawing on the literature on critical reading, GDL, and metacognitive strategies, the paper examines the theoretical foundations and practical implications of each component. Guided discovery learning emphasizes active exploration and problem-solving, while metacognitive strategies promote self-awareness and regulation of cognitive processes. By integrating these approaches, educators can create a comprehensive instructional approach that addresses the multifaceted nature of critical reading. The paper discusses the potential benefits and challenges of implementing the proposed approach and highlights its implications for student learning outcomes, curriculum development, and future research directions. Overall, this paper advocates for innovative instructional approaches that leverage the synergies between different learning theories and strategies to support students' development of critical reading skills.

Keywords: Critical Reading Skills; Guide Discovery Learning; Metacognitive Strategies

Introduction

The contemporary world has seen significant transformations, particularly in the wake of the COVID-19 pandemic. Consequently, humans need to go through significant development and adaptation. Equally applicable to the field of higher education. The COVID-19 pandemic has significantly accelerated the transformation of higher education institutions in the next normal era. The pandemic has expedited the need for institutions to renew, recalibrate, and reposition themselves in the educational landscape. This overhaul has led to global changes in education, necessitating institutions to tackle the implications and challenges of this new period (Bozkurt & Sharma, 2020 : i-x). The extensive news coverage provided by mass media plays a significant role in shaping readers' viewpoints, underscoring the necessity for developing critical reading abilities to discern misinformation and understand the author's intentions. Having critical thinking skills is crucial for understanding, analyzing, organizing, evaluating, and using information from the media. This method enables readers to cultivate a profound comprehension of the text's significance and employ analytical reasoning to effectively react to the provided information (Wardani et al., 2022). Enhancing critical reading skills is essential in the next normal era. Critical reading enhances students' reading comprehension, activates higher-order thinking skills, and taps into their prior experiences (Roomy, 2022). It also improves argumentation writing skills and academic vocabulary mastery, leading to better argumentative writing (Nurjanah & Setiyaningsih, 2022 : 7–10).

* Received: April 6 2024; Revised: April 11 2024; Accepted: April 18 2024

Critical reading is essential in the process of writing scientific papers, as it strengthens the process and results of scientific writing (Utom et al., 2022). Additionally, critical reading skills play a role in the application of reading skills into practice, helping students effectively use skimming, scanning, inferring, and guessing meanings (Wu & Liu, 2019 : 239-241).

In the 21st century, critical thinking and critical reading are becoming increasingly important for individuals to access information, evaluate it, and distinguish truth from propaganda. This skill enables individuals to thoughtfully interpret facts, events, and messages in information exchanges, leading to accurate and reliable conclusions (Yildirim & Söylemez, 2018 : 326–335). Within an educational setting, critical reading provides a multitude of benefits. It helps students deepen their understanding and awareness of both language and content, enabling them to navigate academic requirements more effectively (Castillo, 2023 : 41-59). It also promotes and measures learners' ability to understand, interpret, and evaluate texts, developing their reading comprehension skills and stimulating critical and reflective thinking (Niculescu & Dragomir, 2023 : 215–220). It equips learners with critical thinking skills to identify and expose covert ways in which social institutions perpetuate social inequities, empowering them to challenge underlying power relations and propose material solutions to social problems (Onuora, 2013 : 39–50). Thus, finding an effective approach for skill enhancement is vital. In this article, the authors present a novel method that integrates guided discovery learning (GDL) and metacognitive strategies to enhance critical reading skills. Numerous empirical studies have shown the effectiveness of these methods in enhancing critical reading skills.

Critical Reading

Critical reading is a fundamental skill that allows individuals to engage with texts in a thoughtful and analytical manner. By approaching written material with a critical eye, readers can uncover underlying assumptions, evaluate the strength of arguments, and discern the author's purpose and perspective. From an educational perspective, critical reading is the ability to analyze, evaluate, and interpret texts in a thoughtful and reflective manner. It involves engaging with the content, making connections, drawing conclusions, and critically evaluating the information presented. Mastering critical reading skills is essential for students as it helps them navigate academic requirements, deepen their understanding of language and content, and develop 21st-century literacy. Critical reading promotes students' ability to understand, interpret, and evaluate texts, enabling them to develop critical and reflective thinking skills. It also enhances reading comprehension and problem-solving abilities, leading to improved academic achievement and performance in academic courses. However, teachers play a crucial role in fostering critical reading by creating didactic resources that stimulate students' critical thinking and reflective thinking. The formation of critical readers depends on the teacher's curriculum attitude and the implementation of critical literacy principles, rather than solely relying on textbooks (Benedini, 2020 : 491–509; Ramos, 2020 : 243–264**;** Koray & Çetinkılıç, 2020 : 400–409**;** Niculescu & Dragomir, 2023 : 215–220).

Curriculum and implementation strategies for improving critical reading skills have been explored in several studies. One approach is the use of a critical literacy framework through dramatic play, which empowers students to interrogate injustices and develop their voices (Goar, 2021 : 97–108). Another study focused on creating a prototype of learning to read Arabic with a critical literacy approach based on the systemic functional linguistics' genre-

based approach (SFL-GBA) (Hasanah et al., 2022 : 711). Additionally, a reading course model was developed to improve pre-service English language teachers' critical reading skills within the framework of critical pedagogy (Bilki, 2023 : 1387–1401). The implementation of a critical literacy approach in learning English for English as foreign language (EFL) college students was also investigated, showing improvements in English proficiency and multiple skills (Wardani, 2021 : 46–59). Furthermore, the realistic mathematics education (RME) learning model was found to enhance elementary school students' critical thinking skills in mathematics (Susandi & Widyawati, 2022 : 251–260). These studies provide insights into different curricular and implementation strategies for improving critical reading skills in various educational contexts.

Critical reading is necessary for undergraduate students to develop their critical thinking skills, improve reading comprehension, and navigate academic requirements (Arifin, 2020 : 318; Javorcikova & Badinská, 2022 : 655; Tsai et al., 2022). It is important for students to be able to evaluate texts critically by identifying the author, genre, organization of the text, and its importance to the reader and their community (Niculescu & Dragomir, 2023 : 215–220). By employing critical reading strategies, students can enhance their ability to understand and evaluate information, particularly when reading scientific journals and textbooks (Lingyan, 2023 : 18-21). Developing critical reading skills also helps students analyze, evaluate, and draw conclusions from academic content, enabling them to function more effectively in the educational environment and beyond. To cultivate critical reading ability, it is essential to encourage students to ask questions, optimize teaching procedures, and improve assessment methods. Next, the two pedagogical approaches are presented. They have been empirically demonstrated to enhance critical reading proficiency. The two methods discussed in the following sections are guided discovery learning and metacognitive strategies.

Guided Discovery Learning

Jerome Seymour Bruner stated that discovery learning exhibits superior efficacy in relation to knowledge memorization, transfer problem resolution, self-regulation strategies, and intrinsic motivation, in contrast to non-constructivist receptive learning and didactic teaching (Bruner, 1961 : 21-32). In the process of discovery learning, learners utilize their own inductive reasoning to develop abstract knowledge based on non-abstract learning resources offered by the learning environment. While guided discovery learning involves a substantial amount of guidance during the learning process, students are provided with meticulously chosen instances and counterexamples in deliberate and predetermined orders. They utilize guided or scaffolded inductive reasoning methods. Guided discovery learning can be applied in educational settings that incorporate instructional technology and collaborative knowledge-generation processes (Seel, 2012 : 1009-1012).

Guided discovery learning is an instructional approach where learners are provided with guidance and support to actively explore and discover new knowledge or concepts. It involves the use of prompts, questions, and scaffolding techniques to help learners make connections, analyze information, and develop problem-solving skills. The goal of guided discovery learning is to promote deep understanding and critical thinking by allowing learners to construct their own knowledge through active engagement and exploration. This approach is often used in problem-based learning, inquiry-based learning, and constructivist teaching methods. Research has shown that guided discovery learning can enhance motivation, engagement, and retention of information among learners. However, it is important for

educators to strike a balance between providing enough guidance and allowing learners to explore independently to ensure optimal learning outcomes (Permatasari & Laksono, 2019 : 012023; Iswati & Purwati, 2022 : 701–705).

There are numerous studies that have utilized the GDL method to enhance reading comprehension. Henny Dwi Iswati and Oikurema Purwati study the improvement of students' critical thinking through the application of the GDL method in critical reading classes using argumentative texts. The study was conducted on third-semester students of the English education study program at Surabaya State University. Data collection was done through observation, tests, and questionnaires. The results of the study showed that the reading of argumentation texts became more in-depth and critical after the GDL method was applied. This increase in critical thinking was attributed to the presence of elements of experience and concrete situations that made it easier for students to understand problems and make comprehensive decisions. The GDL method facilitated active engagement and participation from students, allowing them to develop their problem-solving skills, analytical thinking, and decision-making abilities (Iswati & Purwati, 2022 : 701–705).

In the research of Tri Wahyuni which investigates the implementation of GDL to improve students' ability in guessing word meanings from context. The research findings showed that GDL improved students' reading ability and comprehension, making it easier for them to guess word meanings from context and understand the content of the text. Moreover, the use of guided discovery learning in the classroom improved the students' confidence and created a more active and engaging atmosphere, leading to increased participation and enjoyment in reading and other activities. However, the weaknesses of implementing guided discovery learning include its ineffectiveness for passive learners and the time-consuming lesson preparation, while some students still struggle with reading comprehension and rely heavily on their native language during discussions (Wahyuni, 2022 : 9–17).

Muliati Muliati and UlfahSyam conducted a pre-experimental study using a one-group pre-test and post-test design, focusing on students' reading comprehension. Before implementing the discovery learning method, students faced difficulties in answering reading comprehension tests, but after the treatment and post-test, their reading skills significantly improved. The research highlights the importance of implementing the discovery learning method in teaching and learning reading, as it helps teachers design materials, strategies, and activities based on students' reading comprehension levels, leading to more effective teaching and learning in the classroom. The study contributes to the field of English language teaching by providing insights into the challenges students face in reading English and emphasizing the benefits of the discovery learning method in improving reading comprehension (Muliati & Syam, 2020 : 370–382).

Ida Zahara studied the effectiveness of using guided discovery in teaching reading comprehension to eleventh-grade students. The study aimed to determine if there was a significant difference in reading comprehension achievement between students taught using guided discovery and those taught using a conventional strategy. The study used a quasi-experimental method with a matching only pre-test post-test control group design. The sample consisted of 70 eleventh-grade students, divided into an experimental group and a control group. Both groups were given a reading comprehension test before and after the treatment. The results, analyzed using a matched t-test, showed a significant difference between the two

groups. The study concluded that guided discovery is an effective technique for teaching reading comprehension to eleventh-grade students (Zahara, 2017 : 66–73).

In addition, guided discovery learning improves critical reading by promoting active engagement and metacognitive strategies in the reading process. GDL encourages learners to actively explore and discover new knowledge, which enhances their ability to critically analyze and evaluate texts. Through problem-solving and inquiry-based activities, GDL helps learners develop critical thinking skills, such as identifying main ideas, making inferences, and evaluating evidence. GDL also fosters metacognitive strategies, such as self-monitoring and self-regulation, which enable learners to reflect on their reading comprehension and make adjustments to improve understanding. By providing guidance and support, GDL helps learners develop a deeper understanding of text content and structure, enhancing their ability to critically analyze and interpret complex texts (Janssen et al., 2013 : 67–90; Permatasari & Laksono, 2019 ; Iswati & Purwati, 2022 : 701–705). Nevertheless, there has been a scarcity of research investigating the impact of the Guided Discovery Learning Method on enhancing critical reading skills in university-level students. This paper aims to integrate two methods in order to introduce a new approach that shows potential for enhancing critical reading skills. Prior to delving into the promise technique, it is advisable to take into account the metacognitive strategies outlined in the
subsequent section.

Metacognitive Strategies

John Hurley Flavell is credited with providing the initial definition of metacognition, which refers to an individual's understanding of their own cognitive processes, outcomes, or anything associated with them. This offers a thorough comprehension of the concept. It emphasizes the significance of being attentive of and having mastery over one's cognitive processes, and it has had a significant impact on the development of metacognition research in diverse disciplines (Flavell, 1976 : 231-236). Metacognitive strategies involve the awareness, evaluation, and regulation of cognitive activities, and can be developed and improved over time. These strategies are used to improve learning, emotions, and behavior, and consist of a sequence of activities that can be examined, reported, and modified. Metacognitive strategies help cultivate critical thinking, reading comprehension, self-knowledge, self-management, listening skills, social skills, and the regulation of negative emotions. They are considered high-order executive skills that make use of knowledge of cognitive processes and involve planning, monitoring, and evaluating one's own learning. In reading, metacognitive strategies focus on self-monitoring and self-regulating activities that enhance comprehension. Metacognitive strategies are important for effective learning and problem-solving, as they help individuals become more aware of their own thinking processes and make adjustments to improve learning outcomes (Muhid et al., 2020 : 847-862; Cheruvalath & Gaude, 2024).

Research on expert readers has shown that successful comprehension requires directed cognitive effort, known as metacognitive processing, which involves knowledge about and regulation of cognitive processing. Metacognitive processing during reading is expressed through strategies that are purposeful, effortful, and essential for enhancing learning from text. Metacognitive strategies involve allocating attention to controlling, monitoring, and evaluating the reading process, and they play a facilitative role in comprehension. Effective reading instruction programs should include the modeling and acquisition of complementary strategies in a context that reinforces their usefulness. Instruction in metacognitive strategies can help

unskilled readers become skilled readers by teaching them effective strategies and how to monitor and check their comprehension while reading. Training in metacognitive language learning strategies can also improve listening and reading skills and raise language proficiency levels (Cubukcu, 2008). Moreover, metacognitive strategies can be used before, during, and after reading to enhance reading comprehension and performance (Bouknify, 2023 : 41–51).

Abdul Muhid et al. found that implementing metacognitive strategies had a significant positive effect on students' reading comprehension achievement. The effect size for the paired-samples t-test of the experimental group was large, indicating a substantial difference in students' scores before and after the treatment. While nine sub-categories of metacognitive strategies were identified, including advance organizer, self-management, comprehension monitoring, production monitoring, self-assessment, self-evaluation, and self-reflection, selective attention was the most frequently used strategy, while self-reflection was the least used. The study also highlighted the recursive nature of metacognitive strategies, with the three processes (planning, monitoring, and evaluating) not being linear but interconnected. Overall, the findings support the importance of implementing metacognitive strategies in improving students' reading comprehension achievement (Muhid et al., 2020 : 847-862).

Yelda Kökçü examined pre-service teachers' metacognitive reading strategies and critical reading skills. The critical reading self-efficacy perception scale (CRSPS) and metacognitive reading strategies questionnaire (MRSQ) were administered to 124 Turkish University pre-service teachers. Data was analyzed using Pearson correlation and simple linear regression. Metacognitive reading strategies and critical reading perceptions were positively correlated. The study suggests educational content development and metacognitive training are essential for pre-service teachers' critical reading skills. Moreover, future research should use qualitative or mixed-method methods for more detail (Kökçü, 2023 : 47–61). Based on extensive research and current evidence, this paper presents a novel approach that combines the guided discovery learning method with metacognitive strategies. The authors are optimistic that the novel approach we are introducing will have potential to enhance critical reading skills.

Combined Instruction

There is a limited amount of research on the integration of guided discovery learning and metacognitive strategies. One of these studies is the research conducted by Tri Wahyuningsih et al. They conducted a study on problem-solving skills in students using guided discovery learning and a metacognitive approach, supported by Schoology. The study used a mixed-method approach, including quantitative and qualitative methods, to assess the effectiveness of GDL and Schoology in improving problem-solving skills. The study found that GDL with a metacognitive approach and Schoology significantly improved students' problem-solving abilities. The authors also highlighted the role of metacognition in problem-solving activities and suggested that metacognitive strategies could be developed through GDL implementation (Wahyuningsih et al., 2020 : 229-236). Another research is accomplished by Elya Nusantari et al. The objective of their study is to create an educational instrument that utilizes discovery learning and metacognitive knowledge strategy (MKS) in order to enhance students' critical thinking skills. The tool completed validation testing by experts and practitioners, and was determined to be efficacious in improving students' critical thinking skills. The lesson plan incorporates a metacognition-based approach to distance learning, while the worksheets include questions and problems that promote metacognition. The study assesses

five aspects of critical thinking skill: assumption, interference, deduction, interpretation, and evaluation. Discovery Learning is an educational approach that emphasizes active learning and problem-solving, while MKS integrates different types of knowledge, including factual, procedural, and conditional (Wardani, 2021 : 46–59). That is, the two papers suggest that the combination of guided discovery learning and metacognitive strategies offers a comprehensive and efficient learning experience for students in the field of science education (Wahyuningsih et al., 2020 : 229-236; Wardani, 2021 : 46–59).

Henny Dwi Iswati and Oikurema Purwati aimed to improve students' critical thinking abilities in higher education through the application of the guided discovery learning method in critical reading classes using argumentative texts. The GDL approach in critical reading classes involves using real-world issues, concrete situations, and pictures to help students understand problems and make decisions comprehensively. The stages of GDL, including orientation, organizing, guiding, and evaluating, provide a structured framework for implementing the GDL approach in the classroom. This approach focuses on active learning, problem-solving, and analysis of argumentative texts, promoting students' critical thinking skills. The results of the study showed that the reading of argumentation texts became more in-depth and critical after the application of the GDL method, partly due to the inclusion of elements of experience and concrete situations (Iswati & Purwati, 2022 : 701–705).

Besides, Lian Zhang and Sirinthorn Seepho explored the metacognitive strategies of English major students at Guizhou University in China during academic reading. The data collection process involved third-year English major students completing a metacognitive strategy questionnaire, participating in a semi-structured interview, and taking a reading comprehension test. The findings revealed a significant positive correlation between the use of metacognitive strategies and English reading achievement. Students at both high and low proficiency levels showed a moderate use of metacognitive strategies. Selective attention was the most commonly used strategy, while self-reflection and self-evaluation were the least utilized. In particular, the study identified monitoring and planning strategies as robust predictors of reading achievement. Hence, it is recommended to include metacognitive strategy training in reading instruction to enhance EFL reading comprehension. This finding suggests that promoting metacognitive strategies can lead to improved reading performance among English language learners. By incorporating explicit instruction on monitoring and planning strategies, educators can help students develop the necessary skills for effective reading comprehension (Zhang & Seepho, 2013).

Additionally, Feryal Çubukçu demonstrates the effectiveness of incorporating metacognitive strategies, following the cognitive academic language learning approach (CALLA) model including steps such as preparing, presenting, practicing, evaluating, and expanding, in enhancing reading comprehension and vocabulary achievement among University students. The intervention consisted of a structured five-week program during which students were instructed in metacognitive strategies for reading and utilized reading logs to reflect on their cognitive processes. The results showed a statistically significant difference between the control and experimental groups in terms of vocabulary and reading comprehension scores, indicating the positive impact of metacognitive strategies on these skills (Cubukcu, 2008).

In this paper, we combine GDL and metacognitive strategies to create a new approach to enhance critical reading skills. This paper utilizes the steps of GDL by Henny Dwi Iswati and Oikurema Purwati in conjunction with the metacognitive strategies studied by Lian Zhang and Sirinthorn Seepho, and Feryal Çubukçu which are shown in Figure 1. The authors anticipate that combining GDL with metacognitive strategies has the potential to offer a comprehensive and efficient approach for fostering critical reading skills.

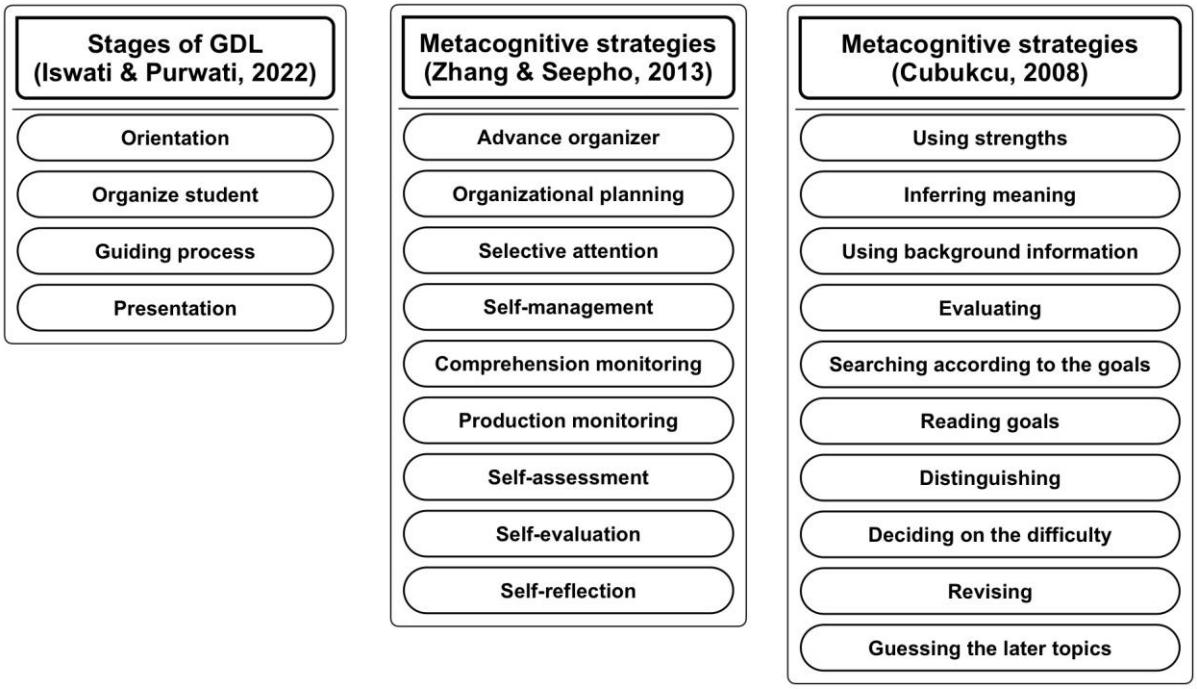

Figure 1. The stages of GDL and metacognitive strategies that are used in this paper to construct a new approach to enhancing critical reading skills.

The four stages of GDL in the study of Henny Dwi Iswati and Oikurema Purwati include orientation, organization, guiding process, and presentation. These stages involve students noticing the material, compiling and analyzing data, making conjectures, and presenting their findings. The lecturer plays a role in providing examples, dividing students into groups, guiding and supervising, and facilitating presentations (Iswati & Purwati, 2022 : 701–705). In relation to metacognitive strategies, we are studying the following research papers. The first study was conducted by Lian Zhang and Sirinthorn Seepho. They categorized metacognitive strategies into three main categories: planning, monitoring, and evaluating. Planning involves advance organizer, organizational planning, selective attention, and self-management. An advance organizer is used to prepare for reading tasks by determining task nature, setting goals, and planning sub-task objectives, enabling better comprehension and focus. Organizational planning involves carefully considering the content, strategies, and prior knowledge that will be utilized to effectively approach and comprehend the reading tasks. It helps readers to have a clear direction and purpose, and enhances their ability to engage with the text in a meaningful and productive way. Selective attention refers to the ability to focus

on a specific task or information. It involves sequencing and prioritizing different strategies to effectively complete reading tasks. Self-management requires individuals to make conscious decisions about which strategies to employ in order to enhance their reading comprehension and achieve their reading goals. Monitoring involves comprehension monitoring and production monitoring. Comprehension monitoring refers to the process of checking the understanding, accuracy, and appropriateness of the overall reading task or process and helps readers identify difficulties, adjust strategies, and evaluate their abilities, ultimately enhancing their reading skills. Production monitoring involves a reflective and evaluative process where the reader assesses the effectiveness of their reading strategies and makes adjustments as needed to enhance comprehension. Evaluating involves self-assessment, self-evaluation, and self-reflection. Self-assessment is used by readers to evaluate their achievement of their reading goals. Self-evaluation uses individuals to determine the effectiveness of their approach to reading and make adjustments to improve their reading comprehension and overall reading performance. Self-reflection involves awareness over difficulties whether one should revisit the reading process for better comprehension (Zhang & Seepho, 2013).

Feryal Übukçu carried out the second study. She takes into account ten metacognitive strategies: 1. Using strengths involves utilizing one's personal strengths to enhance understanding of a text. Skilled readers focus on written words and sentences, while those skilled in interpreting figures and diagrams pay attention to visual representations. 2. Inferring meaning involves understanding words or phrases based on context clues or strategies, using prior knowledge and understanding of the text to make educated guesses about unfamiliar words. 3. Using background information refers to a reader's existing knowledge and understanding of a particular topic, including their prior experiences and understanding of the subject matter. 4. Evaluating is the process of critically analyzing and assessing text information while reading, aiming to enhance the reader's knowledge and understanding, promote active engagement, informed decision-making, and deeper understanding of the subject matter. 5. Searching according to the goals is enhanced by actively seeking information that aligns with the reader's specific goals, such as finding information on a specific topic or answering specific questions. 6. Reading goals are specific objectives or purposes a reader has in mind while reading, varying based on the individual and context. 7. Distinguishing requires familiar and new information, enabling better understanding and connecting between existing knowledge and new learning. 8. Deciding on the difficulty involves consciously assessing the reader's understanding and perception of the text, considering factors like vocabulary, sentence structure, and complexity of ideas. 9. Revising is engaged with the text by reflecting on and modifying their questions based on the information they encounter, adjusting their understanding and interpretation as they progress. 10. Guessing later topics involves readers actively anticipating and predicting future content, allowing them to engage with the content they are reading (Cubukcu, 2008).

We can examine the metacognitive methods used in the experiments by Lian Zhang and Sirinthorn Seepho (2013) and Feryal Cubukçu (2008) to develop a new integrated strategy. This approach, illustrated in the diagram in Figure 2, combines the methodologies and core ideas of the aforementioned studies. The distinctive characteristics of this combined approach are as follows:

1. Using strengths:

Use readers' personal strengths to understand a text. Skilled readers focus on words and sentences, while skilled diagram interpreters focus on visuals.

2. Setting goals:

Identify the purpose or objective of their reading and set tasks to do while reading.

3. Planning:

Consider the text's difficulty levels in terms of vocabulary, grammar, and idea complexity, review the content's prior knowledge and relevance, and select an effective approach to comprehending and analyzing the reading tasks.

4. Reading:

- Inferring meaning: understand words or phrases through context clues and prior knowledge.
- Using background knowledge and information: refer to prior knowledge and experience to criticize the content and idea of the reading task.
- Searching according to the goal: find text information to align the reader's goals or answer the questions.
- Assessment while reading: distinguish and decide on difficulty to consciously assess the reader's understanding. While reading, critically analyze and assess text information according to the goals.

5. Evaluation and reflection achievement:

Determine the effectiveness of the approach to reading and adjust to improve overall reading performance and awareness of the difficulties that should be revisited in the reading process for revision. Engage the texts, anticipate and predict future content.

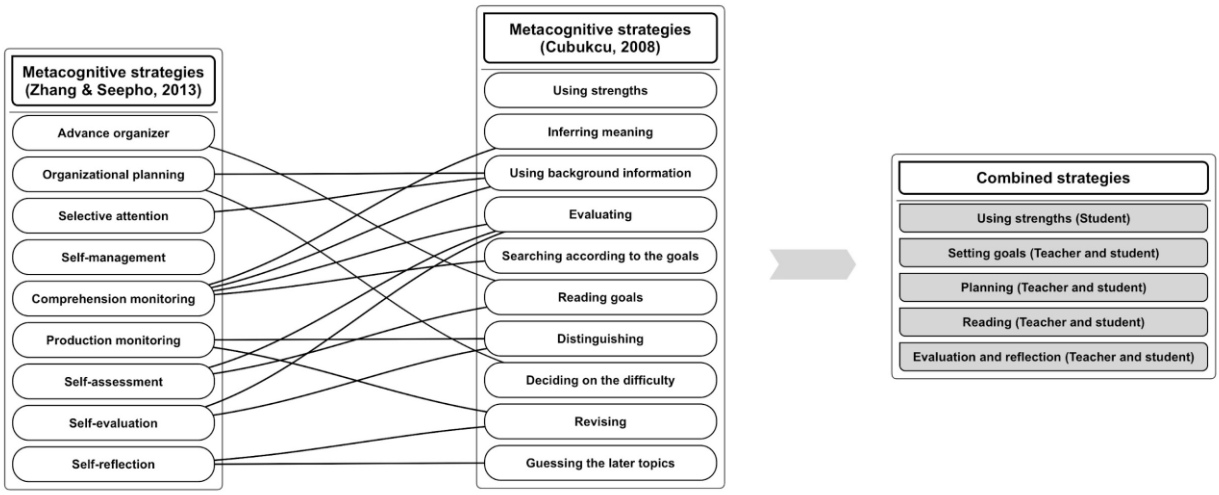

Figure 2. Diagram illustrating the combination of metacognitive strategies.

The combined metacognitive strategies, as illustrated in Figure 2, consist of five strategies: utilizing strengths, setting goals, planning, effective reading, and evaluation and reflection. These strategies will be integrated into the GDL stages to implement the new approach, focusing on the relationship between learning theories, reading processes, and the real-world construction of learning activities. Therefore, the combined instruction will proceed through five steps: orientation, organization, guiding process, presentation, and evaluation and reflection achievement, as shown in Figure 3. The details are as follows:

1. Orientation:

Students notice material explained by the teacher. The teacher explains a number of examples of questions or problems with the material as well as the methods used.

2. Organization:

The teacher divides students into groups based on their strengths to understand the text. Skilled readers focus on words and sentences, while skilled diagram interpreters focus on visuals. Based on the data provided by the teacher, students compile, process, organize, and analyze the data together within their respective groups.

3. Guiding Process:

The teacher provides learning tools while circulating among groups to supervise and guide those encountering difficulties with their assignments. Each group of students formulates conjectures based on the results of their analyses.

3.1 Setting Goals:

Students identify the purpose or objective of their reading and establish tasks to accomplish while reading.

3.2 Planning:

Students consider the text's difficulty levels in terms of vocabulary, grammar, and idea complexity; review relevant prior knowledge; and select effective approaches for comprehending and analyzing the reading tasks.

3.3 Reading using strategies:

- Inferring Meaning: Students understand words or phrases using context clues and prior knowledge.
- Using Background Knowledge and Information: Students refer to prior knowledge and experiences to critique the content and ideas presented in the reading task.
- Searching According to Goals: Students locate text information to align with their reading goals or to answer specific questions.
- Assessment During Reading: This involves identifying and determining the level of difficulty to consciously assess comprehension. While reading, students critically analyze and assess text information according to their goals.

4. Presentation:

One student from each group presents their group's findings to the class.

5. Evaluation and Reflection Achievement:

Students assess their reading strategies, make adjustments to enhance performance, and acknowledge challenges to revisit during the revision process. They actively engage with the texts, anticipate, and predict future content.

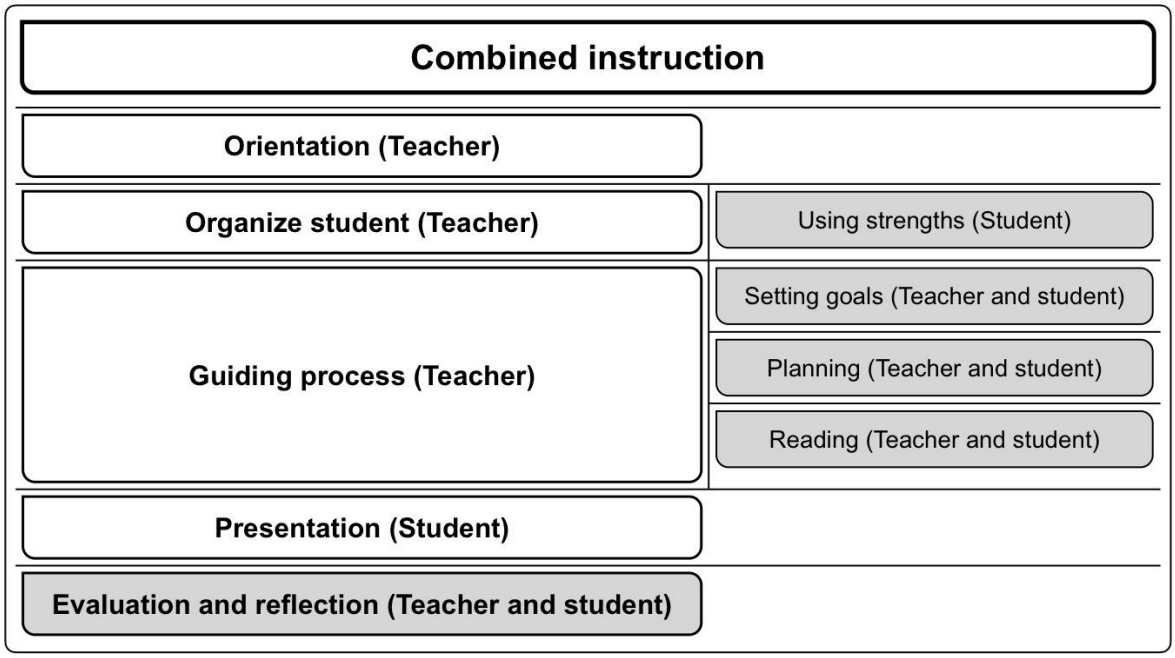

Figure 3. Combined instruction derived from the integration of guided discovery learning and metacognitive strategies.

Conclusion

This paper has presented a comprehensive exploration of enhancing critical reading skills through the integration of guided discovery learning (GDL) and metacognitive strategies. We began by discussing the transformative impact of the COVID-19 pandemic on higher education, emphasizing the urgent need for institutions to recalibrate and reposition themselves in the educational landscape. The importance of critical reading skills in navigating the complexities of the next normal era was underscored in our examination of contemporary educational challenges. Through our exploration of critical reading, we highlighted its role as a fundamental skill for engaging with texts thoughtfully and analytically. We discussed the various benefits of critical reading, including improved comprehension, enhanced problem-solving abilities, and deeper engagement with academic content. Subsequently, we delved into the principles and applications of guided discovery learning, emphasizing its efficacy in promoting active exploration and problem-solving among students. We presented empirical studies demonstrating the effectiveness of guided discovery learning in enhancing critical reading proficiency. Moreover, we examined metacognitive strategies as essential tools for

promoting self-awareness and regulation of cognitive processes. By fostering metacognitive awareness, educators can empower students to monitor and adjust their reading strategies, leading to improved comprehension and critical thinking skills. In integrating these components, we propose a dynamic instructional approach that leverages the synergies between GDL and metacognitive strategies to foster critical reading skills among students. This combined approach includes orientation, organization, guiding process, presentation, and evaluation and reflection. While the implementation of this integrated approach poses challenges, such as the need for specialized teacher training and the design of appropriate instructional materials, its potential benefits for student learning outcomes are significant. Moving forward, further research and experimentation are warranted to refine and optimize this approach in diverse educational contexts. By equipping students with the critical reading skills necessary for success in the 21st century, we can empower them to become lifelong learners and informed citizens in an increasingly complex world.

References

A. Al Roomy, M. (2022). Investigating the Effects of Critical Reading Skills on Students' Reading Comprehension. *SSRN Electronic Journal*. https://doi.org/10.2139 /ssrn. 4085855

Arifin, S. (2020, October 11). The Role of Critical Reading to Promote Students' Critical Thinking and Reading Comprehension. *Jurnal Pendidikan Dan Pengajaran*. *53* (3), 318. https://doi.org/10.23887/jpp.v53i3.29210

Benedini, L. C. A. D. O. (2020, May 1). A formação do leitor crítico na aula de espanhol: a atitude curricular diante das brechas do livro didático. *Estudos Linguísticos (São Paulo. 1978)*, *49*(1), 491–509. https://doi.org/10.21165/el.v49i1.2478

BİLKİ, Z. (2023, February 21). Developing a reading course model for pre-service English language teachers within the framework of critical pedagogy. *RumeliDE Dil Ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*. *32*, 1387–1401. https://doi.org/10.29000/rumelide. 1253151

Bouknify, M. (2023, June 8). Importance of Metacognitive Strategies in Enhancing Reading Comprehension Skills. *Journal of Education in Black Sea Region*. *8* (2), 41–51. https://doi.org/10.31578/jebs.v8i2.291

Bozkurt, A., & Sharma, R. C. (2020). Education in normal, new normal, and next normal: Observations from the past, insights from the present and projections for the future. *Asian Journal of Distance Education*. *15* (2), i-x.

Brito Ramos, Y. B. (2020, December 19). La lectura crítica como método para el desarrollo de competencias en la comprensión de textos. *Revista EDUCARE - UPEL-IPB - Segunda Nueva Etapa 2.0*. *24* (3), 243–264. https://doi.org/10.46498/reduipb.v24i3.1358

Bruner, J. S. (1961). The act of discovery. *Harvard Educational Review*. *31*, 21-32.

Castillo, P. R. (2023). Critical Literacy: Using This Framework in Early Childhood Classrooms. *Handbook of Research on Socio-Cultural and Linguistic Perspectives on Language and Literacy Development*. 41-59.

Cheruvalath, R., & Gaude, A. R. (2024, January 3). Introducing a classroom-based intervention to regulate problem behaviours using metacognitive strategies. *European Journal of Psychology of Education*. https://doi.org/10.1007/s10212-023-00788-0

Cubukcu, F. (2008). How to Enhance Reading Comprehension through Metacognitive Strategies. *Journal of International Social Research*. *1* (2).

Flavell, J. H. (1976). Metacognitive aspects of problem solving. In *The nature of intelligence* (pp. 231-236). Routledge.

Goar, R. (2021, September 6). Transforming Teaching through Critical Literacies. *Advances in Research on Teaching*, 97–108. https://doi.org/10.1108/s1479-368720210000036009

Hasanah, M., Mubaligh, A., Sari, R. R., Syarofah, A., Amrullah, H., & Barry, M. Y. F. (2022, November 4). Critical Literacy in Arabic Language Learning: (Implementation of GBA SFL in Improving Critical Reading Ability). *Arabiyatuna : Jurnal Bahasa Arab*. *6* (2), 711. https://doi.org/10.29240/jba.v6i2.4239

Iswati, H. D., & Purwati, O. (2022, December 31). Improving Students' Critical Thinking through Guided Discovery Learning Method in Argumentative Texts Reading. *ELS Journal on Interdisciplinary Studies in Humanities*. *5* (4), 701–705. https://doi.org/10.34050/elsjish.v5i4.24826

Janssen, F. J. J. M., Westbroek, H. B., & van Driel, J. H. (2013, November 15). How to make guided discovery learning practical for student teachers. *Instructional Science*. *42* (1), 67–90. https://doi.org/10.1007/s11251-013-9296-z

Javorcikova, J., & Badinská, M. (2022, January 4). READING AND CRITICAL THINKING SKILLS OF UNDERGRADUATE STUDENTS: A QUANTITATIVE ANALYSIS. *Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*, 655. https://doi.org/10.22190/jtesap2104655j

Kökçü, Y. (2023, February 1). Critical Reading Self-Efficacy and Metacognitive Reading Strategies: A Relational Study. *International Journal of Progressive Education*. *19* (1), 47–61. https://doi.org/10.29329/ijpe.2023.517.4

Koray, Z., & Çetinkılıç, S. (2020, December 6). The Use of Critical Reading in Understanding Scientific Texts on Academic Performance and Problem-solving Skills. *Science Education International*. 31 (4), 400–409. https://doi.org/10.33828/sei.v31.i4.9

Lingyan, M. (2023). Study on Cultivation of Critical Thinking Ability in College English Reading Course. *Academic Journal of Humanities & Social Sciences*. *6* (2), 18-21. https://doi.org/10.25236/ajhss.2023.060204

Muhid, A., Amalia, E. R., Hilaliyah, H., Budiana, N., & Wajdi, M. B. N. (2020). The Effect of Metacognitive Strategies Implementation on Students' Reading Comprehension Achievement. *International Journal of Instruction*. 13 (2), 847-862.

Muliati, M., & Syam, U. (2020, November 15). Promoting Discovery Learning Method for EFL Students in Reading Comprehension. *Exposure: Journal Pendidikan Bahasa Inggris*. *9* (2), 370–382. https://doi.org/10.26618/exposure.v9i2.4083

Niculescu, B. O., & Dragomir, I. A. (2023). Critical Reading - A Fundamental Skill for Building 21st Century Literacy. *International Conference Knowledge-based Organization*. *29* (2), 215–220. https://doi.org/10.2478/kbo-2023-0060

Nurjanah, K., & Setiyaningsih, S. (2022). Critical Reading Skills, Academic Vocabulary Mastery, and Argumentation Writing Skills. *Jhss (Journal of Humanities and Social Studies)*. *6* (1), 007–010. https://doi.org/10.33751/jhss.v6i1.4979

Onuora, A. N. (2013, June). Critical Literacy: A Rastafari Perspective. *Caribbean Quarterly*. *59* (2), 39–50. https://doi.org/10.1080/00086495.2013.11672482

Permatasari, D., & Laksono, E. W. (2019, June 1). Exploring Guided Discovery Learning: The Effect on Students' Integrated Ability and Self-Regulated in Chemistry. *Journal of Physics: Conference Series*. *1233* (1), 012023. https://doi.org/10.1088/1742-6596/1233/1/012023

Seel. N. (Ed.). (2012). *Encyclopedia of the Sciences of Learning (pp. 1009-1012).* New York: Springer Science & Business Media

Susandi, A. D., & Widyawati, S. (2022). Implementation of realistic mathematic education (RME) learning model in improving critical thinking skills. *Al-Jabar : Jurnal Pendidikan Matematika*. *13* (2), 251–260. https://doi.org/10.24042/ajpm.v13i2.14996

Tri Wahyuni. (2022, January 28). Improving Students' Reading Ability in Guessing Word Meaning from Context through Guided Discovery Learning: A Classroom Action Research on the Eleventh Grade Students of SMAN 1 Sumpiuh in the Academic Year 2019/2020. *English Language and Education Spectrum*. *2* (1), 9–17. https://doi.org/10.53416/electrum.v2i1.58

Tsai, M. J., Wu, A. H., Bråten, I., & Wang, C. Y. (2022, October). What do critical reading strategies look like? Eye-tracking and lag sequential analysis reveal attention to data and reasoning when reading conflicting information. *Computers & Education*. 187, 104544. https://doi.org/10.1016/j.compedu.2022.104544

Utom, A. P. Y., Andayani, A., & Anindyarini, A. (2022). Critical Reading Skills in Writing Scientific Papers containing the 21st Century Skills. *Proceedings of the 1st International Conference of Humanities and Social Science, ICHSS 2021, 8 December 2021, Surakarta, Central Java, Indonesia*. https://doi.org/10.4108/eai.8-12-2021.2322556

Wahyuningsih, T., Dwidayati, N., & Wardono, W. (2020). Problem solving skill seen from adversity quotient on guided discovery learning model with metacognitive approach assisted by Schoology. *Unnes Journal of Mathematics Education Research*. *9* (2), 229-236.

Wardani, D. M. Y. (2021, June 26). The Implementation of Critical Literacy Approach towards EFL College Students. *Journal of Educational Study*. 1 (1), 46–59. https://doi.org/10.36663/joes.v1i1.152

Wardani, O. P., Subyantoro, Rokhman, F., & Zulaeha, I. (2022). The Role of Critical Reading in Responding to Information on Religion-Themed News. *Proceedings of the 6th International Conference on Science, Education and Technology (ISET 2020)*. https://doi.org/10.2991/assehr.k.211125.116

Wu, Y., & Liu, S. (2019, July). Study on Application of Reading Skills in Critical Reading Teaching. In *2019 Scientific Conference on Management, Education and Psychology* (Vol. 1, pp. 239-241). The Academy of Engineering and Education.

Yildirim, S., & Söylemez, Y. (2018, December 21). The Effect of Performing Reading Activities with Critical Reading Questions on Critical Thinking and Reading Skills. *Asian Journal of Education and Training*. 4 (4), 326–335. https://doi.org/10.20448/journal.522.2018.44.326.335

Zahara, I. (2017, December 12). THE EFFECTIVENESS OF USING GUIDED DISCOVERY IN TEACHING READING COMPREHENSION. *Edukasi: Jurnal Pendidikan Dan Pengajaran*. 4 (2), 66–73. https://doi.org/10.19109/ejpp.v4i2.1563

Zhang, L., & Seepho, S. (2013). Metacognitive strategy use and academic reading achievement: insights from a Chinese context. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*. 10 (1).

The Analysis of Three Dimension Printing Technology in Parametric Architectural Design

Zhizhi Liu and Isarachai Buranaut
Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail:411916483@qq.com

****

Abstract

In today's architectural design field, parametric design and Three-dimensional Printing Technology (3D Printing Technology) are both cutting-edge technologies that are receiving a lot of attention. There have been a number of case studies on the application of parametric design and 3D Printing Technologies in the field of architecture. However, in-depth research on the combination of these two remains relatively limited. Researchers have begun to focus on how to combine 3D Printing Technology with parametric architectural design in order to utilize the advantages of both to create more innovative architectural designs.This study explores the cross-application of 3D Printing Technology with parametric architectural design. Firstly, 3D Printing Technology is a digital construction technology that constructs designs based on digital models by printing layer by layer. After that, this paper introduces the characteristics of parametric building design. Usually parametric buildings have complex building skin shapes, therefore, parametric buildings usually mean higher construction difficulty and longer construction time. While the introduction of 3D Printing Technology can provide technical support for parametric building design, 3D Printing Technology has great potential for application in realizing complex and personalized building forms. Finally, the parametric design of Lotus Building is taken as a case study. It shows the application of 3D Printing Technology in parametric architectural design and demonstrates the technical support that 3D Printing Technology brings to the field of parametric architectural design. In the end, it is hoped that the synergistic development of 3D Printing Technology and parametric architectural design can be further promoted.

Keywords: Three-dimensional Printing Technology; Parametric; Architectural Design; Lotus Building

Introduction

Three-dimensional Printing Technology (3D Printing Technology) is a rapid prototyping technology, the core idea of which originated in the late 1800's and took shape in the mid-1980's. Three Dimensions Printing Technology is the process by which materials are thickened and stacked or melted to form a three-dimensional object (Mpofu et al., 2014; Ramya & Vanapalli, 2016: 396-409). 3D Printing Technology is the process of thickening and stacking or melt molding materials to form a three-dimensional object. Unlike traditional processing methods, it does not require molds or manual operation, and can generate solid objects directly from design drawings, greatly improving productivity and manufacturing accuracy. 3D Printing Technology covers a wide range of different process forms, such as light curing, fused deposition, and powder-bed sintering, etc., with different materials and principles used in the different forms of the process .

* Received: April 6 2024; Revised: April 11 2024; Accepted: April 18 2024

3D Printing Technology is used in a wide range of applications including (Manero et al., 2019: 1641), but not limited to, aerospace, automotive, medical research, architectural design, education, and training. The applications include but are not limited to aerospace, automotive manufacturing, medical research, architectural design, education and training. In the aerospace industry, 3D Printing Technology is used to produce lightweight aircraft components and engine parts, improving the performance and efficiency of aircraft (Bozkurt & Karayel, 2021: 1430-1450). In medical research, 3D Printing Technology is used to produce simulated organs, body parts, and surgical models for medical research and surgical training. In the field of architectural design, 3D Printing Technology is used to build new types of architectural structures and landscape sculptures, realizing the diversity and innovation of architectural design. With the continuous development and application of 3D Printing Technology, its application prospects in manufacturing, medical and healthcare, culture and education are getting broader and broader (Bozkurt & Karayel, 2021: 1430-1450; Manero et al., 2019: 1641; McMenamin et al., 2014: 479-486.). At present, governments and enterprises are increasing R&D and investment in 3D Printing Technology to compete for the leading edge of the technology. At the same time, it is also necessary to pay attention to issues such as intellectual property protection and security risks involved in 3D Printing Technology to promote the healthy development and application of the technology.

Figure 1 The Guggenheim Museum Bilbao
Source: https://www.archdaily.com/422470/ad-classics-the-guggenheim-museum-bilbao-frank-gehry

3D Printer as its core equipment, is a set of mechanical, computer technology and intelligent control and other complex electromechanical as a whole, mainly by high-precision mechanical systems, CNC systems and molding technology and other subsystems. American Charles Hull invented the first ever 3D printer, which opened the research of 3D Printing Technology. Contrary to traditional material manufacturing techniques, 3D Printing Technology follows the principle of layer-by-layer pugilism, integrating design and

manufacturing while moving away from traditional tools and machine tools, making complex skin shapes a reality.

Architectural works using parametric design usually have complex skin shape composition, and more often use more exaggerated expression, with strong visual impact. In recent years, with the development of digital technology, parametric architectural design is gradually known by the field of architectural design (Na, 2021; Turrin et al., 2011: 1-16). The core idea of parametric architectural design is to turn all the elements of architectural design into the variables of a certain function, and by changing the function, or changing the algorithm, designers are able to obtain different architectural design solutions. In the early stage of the development of parametric architectural design, architects often complete the scheme design by hand, and then use the parametric design method to make the model. For example, as shown in Figure 1, Frank Gehry completed the Guggenheim Museum in 1997. In the face of such a complex architectural form, the traditional two-dimensional drawing technology has been unable to help, need to rely on three-dimensional digital technology can be realized, which led to the traditional two-dimensional design technology to three-dimensional design technology change.

Figure 2 Keydar Aliyev Cultural Center
Source: https://www.archdaily.com/448774/heydar-aliyev-center-zaha-hadid-architects

Parametric architectural design has continued to evolve since then, and pioneering firms such as Zaha are thoroughly applying the idea of parametric design, combining design ideas with design tools to generate new architectural forms. For example, as shown in Figure 2, Zaha Hadid's Keydar Aliyev Cultural Center in Azerbaijan, completed in 2013, the idea of

parametric design is carried through the entire conceptual, programmatic and even construction drawing stages.

It is worth noting that the workflow of parametric design and digital fabrication can require considerable investment, mainly in the economic cost of construction versus the time cost of construction. Individualized and customized parametric architectural design often means that parametrically designed buildings require more challenging construction (Monedero, 2000: 369-377.). This is one of the main reasons why there are fewer buildings of this type. The introduction of 3D Printing Technology has provided an enabler for the development of parametric architecture. Parametric design allows architects to use parameters and algorithms to create highly customized designs. This, combined with the flexibility of 3D Printing Technology, allows buildings to be quickly and precisely customized to specific needs, including complex geometries and structures. Parametric design combined with 3D Printing makes it easier to realize complex geometries. While traditional construction methods may not allow for the easy realization of some complex designs, 3D printing is able to build almost any shape layer by layer. Parametric designs can be customized and produced with 3D Printing Technology (Besklubova et al., 2021). The digital manufacturing process reduces the complexity of constructing architectural works, increases construction efficiency, and reduces production costs. The combination of parametric design and 3D Printing Technology brings greater scope for innovation in the field of architecture, while providing more efficient, sustainable and customized architectural solutions.

3D Printing Technology

1. Key elements of 3D Printing Technology

The core tool of 3D Printing Technology is the 3D printer.The complete system of 3D printer is an integrated system of machinery, control and computer technology. Its system mainly consists of X-Y-Z motion system, nozzle or laser, data pre-processing module, numerical control module, molding environment module and so on (Sahana & Thampi, 2018).

2. Workflow of 3D Printing Technology

As shown in the Figure 3, the main process of 3D Printing Technology.

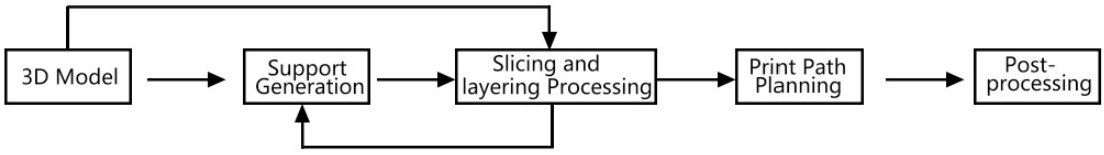

Figure 3 The main process of 3D Printing Technology
Source: Author's own work

(1) Three-dimensional model generation: Now the modeling of a variety of ways, generally the use of professional modeling software or three-dimensional scanner, some of which may be the scanning of the point cloud data obtained, there may be modeling generated by the NURBS surface information, etc., but the data may not be obtained by the 3D printer to identify the file format, so no matter what kind of 3D modeling software generated by the 3D models need to be So no matter what kind of 3D modeling software is used to generate 3D models, they need to be converted into .stl or .obj file formats that can be read by 3D printers.

(2) Generation of support structure: the generation of support structure can be after the slice layering, but also before the slice layering, simple and effective support structure can not only improve the probability of success of the 3D model printing, but also reduce the waste of expensive printing materials (Bozkurt & Karayel, 2021: 1430-1450).

(3) Slicing and layering processing: slicing and layering is to layer the complex 3D model to get a simple 2D contour, so as to facilitate the subsequent data processing.

(4) Printing path planning: the polygonal contour obtained by slicing and layering needs to be filled internally, and after filling, the layer forms a real physical thin layer, which is printed layer by layer until the printing is completed, so it is necessary to plan out the specific printing path and make reasonable optimization to get faster and better printing results.

(5) Post-processing: The post-processing of 3D printing refers to the surface of the printed solid model as well as special details, and the purpose of doing so is to improve the accuracy of the model surface. Post-processing of different printing materials is different, but the post-processing is generally divided into three steps: first, the model from the 3D printer; second, remove the model's support structure, there is no support structure does not need to be dealt with; third, the details of the model part of the fine processing (such as sanding and polishing), the print material for the FDM-type ABS and PLA 3D printer printing is completed first after the printed Three-dimensional objects first use a spatula to remove the product from the base of the flat plate, with scissors and other tools to remove excess support parts, the next step is to use other power tools for fine engraving, and then finally polishing, commonly used inexpensive way is to use abrasive paper for rubbing.

3. Summary of 3D Printing Technology

Three-dimensional printing technology relies on the core tool, the three-dimensional printer, to build an integrated system that encompasses mechanical, control, and computer technologies. The system includes key components such as an X-Y-Z motion system, a nozzle or laser, a data preprocessing module, a numerical control module and a molding environment module. The workflow consists of key steps, starting with the generation of a 3D model through specialized software or scanners, followed by the creation of a support structure to improve print success and material utilization. The slicing and layering process simplifies complex models and paves the way for optimized print path planning. Post-processing involves a series of complex steps, including the removal of support structures and fine-tuning to improve the accuracy of the model's surface, depending on the print material used.3D printing is, in general, a technology that requires the input of data in order to accurately output a highly precise and specifically designed product.

The aim of this thesis is to explore and analyze the integration of 3D printing technology in parametric architectural design. The combination of these two cutting-edge technologies has caused a paradigm shift in the field of architecture, influencing the design process, fabrication techniques, and architectural methodologies, among others. By elucidating the key elements of 3D printing technology and detailing its workflows, this thesis aims to provide architects, designers and researchers in the design field with valuable insights into the transformative potential of 3D printing in the field of parametric building design. By providing insight into the workflows and considerations involved, this thesis helps to foster innovation and development in architectural practice.

Parametric Building Design Overview

1. Parametric architectural design.

Parametric design is a kind of parametric design, that is, the design is parameterized, in other words, the design is controlled by variable parameters, each parameter controls and describes a certain type of important property of the design result, and the design result will change when the parameter is changed. Parametric design can be used in many fields, for architectural design, parametric design can be used for parametric control of building skin, parametric design of structural nodes, and parametric control of existing forms, etc., and this paper is mainly about the use of parametric methods in the design and generation of architectural shapes.

2. The main technical route of parametric architectural design

Parametric architectural modeling design involves a number of links, mainly the following three main steps: the designer first establishes the model (to complete the setting of parametric variables), and then completes the setting of the logic and algorithms for generating the architectural scheme, and finally obtains the corresponding design scheme. The success of these steps determines the quality and efficiency of the final product (Hollberg & Ruth, 2016: 943-960.; Monedero, 2000;: 369-377.

Schumacher, 2015; Turrin et al., 2011656-675.).

(1) In the modeling stage, in the parametric design stage, professional p arametric design tools are used to subdivide the model and set parameters, and finally a controllable modeling form is derived.

(2) Through computer simulation and emulation, the generation logic and algorithm of the building are set to generate a building program that conforms to the arithmetic logic. The process will involve feedback and modification of the design until the most satisfactory program design is generated.

(3) Use 3D printing and other construction technologies to complete the machine to make the parameterized design scheme.

Advantages of 3D Printing Technology for Parametric Styling Applications

Parametric designs can be customized for production by 3D Printing Technology. The digital manufacturing process reduces the complexity of constructing architectural works, improves construction efficiency and reduces production costs. The combination of parametric design and 3D Printing Technology brings more room for innovation in the field of architecture

1. Material saving. There is no need to eliminate edges and corners, which improves the utilization of materials and reduces costs by eliminating production lines.

2. Higher precision and complexity can be achieved, making it possible to produce very complex parts that cannot be produced using traditional methods;

3. does not require traditional tools, fixtures, machine tools or any mold, you can directly computer any shape of the three-dimensional CAD graphics to generate physical products;

4. It can be automatic, fast, direct and relatively accurate three-dimensional design in the computer into a physical model, or even directly manufacturing parts or molds, thus effectively shortening the product development cycle;

5. 3D printing does not require a centralized, fixed manufacturing plant, characterized by distributed production; can be shaped within hours (Bozkurt & Karayel, 2021: 1430-1450), it

allows designers and developers to realize the leap from the floor plan to the physical; it can print assembled products, thus reducing the assembly costs, and can even challenge the mass production methods.

Application of 3D Printing Technology in the Field of Parametric Styling Design - Example of an Architectural Design Work with Parametrically Generated Lotus Elements

The use of 3D Printing Technology and modeling systems to create diverse lotus forms resulted in a high-quality, efficient construction solution for this type of building structure. The specific process is as follows:

1. Establish the original 3D model of the lotus flower: As shown in Figure 4, use computer-aided design software to establish the initial 3D model of the lotus flower (Yu et al., 2015L: 83-101.; Yu & Gero, 2016: 289-302.). And the design parameters and make repeated modifications, the use of modeling language for parametric design of the model, in order to meet the diversity of needs, but also for different kinds of lotus flower model parameter range settings.

Figure 4 Model testing and correction
Source: Author's own work

2. Model testing and correction: This stage utilizes 3D Printing Technology to quickly produce the model into an observable sample and verify it with physical mechanics testing (such as load-bearing capacity, stiffness, etc.) or real environment experiments. Based on the test results, necessary optimizations and modifications need to be made. Based on the evaluation of the model, designers continue to enhance and improve the model. In addition, feedback on the model is monitored while the product is being operated manually or automatically to determine if additional market feedback and design re-improvements are needed (Yu & Gero, 2016: 289-302.).

3. Solution Production: This stage is where the final parametric design and printing process is executed and the final Lotus Element design solution needs to be produced through an automated production process (Figure 5).

Figure 5 Solution Production
Source: Author's own work

Conclusion

3D Printing Technology in the field of parametric design is constantly practiced and developed, and the technology is getting more and more advanced and mature. 3D Printing Technology is ultimately a kind of digital construction technology, which is a brand new design logic and construction mode, and it is highly suitable for the needs of parametric building design, which has complex architectural forms and high construction difficulty. 3D Printing Technology is highly compatible with the demand of parameterized building design, which has complex building form and high construction difficulty. 3D Printing Technology can greatly improve the construction efficiency of parametric buildings and also greatly reduce the construction difficulty of such buildings, which subverts the traditional construction industry to a certain extent, and will certainly provide strong technical support for the development of parametric buildings in the future.

References

Besklubova, S., Skibniewski, M. J., & Zhang, X. (2021). Factors affecting 3D Printing Technology adaptation in construction. *Journal of Construction Engineering and Management*. 147 (5), 04021026.

Bozkurt, Y., & Karayel, E. (2021). 3D Printing Technology; methods, biomedical applications, future opportunities and trends. *Journal of Materials Research and Technology*. 14, 1430-1450.

Hollberg, A., & Ruth, J. (2016). LCA in architectural design—a parametric approach. *The International Journal of Life Cycle Assessment*. 21, 943-960.

Manero, A., Smith, P., Sparkman, J., Dombrowski, M., Courbin, D., Kester, A., Womack, I., & Chi, A. (2019). Implementation of 3D Printing Technology in the field of prosthetics: Past, present, and future. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 16 (9), 1641.

McMenamin, P. G., Quayle, M. R., McHenry, C. R., & Adams, J. W. (2014). The production of anatomical teaching resources using three-dimensional (3D) Printing Technology. *Anatomical sciences education*. 7 (6), 479-486.

Monedero, J. (2000). Parametric design: a review and some experiences. *Automation in Construction*. 9 (4), 369-377.

Mpofu, T. P., Mawere, C., & Mukosera, M. (2014). The impact and application of 3D Printing Technology.

Na, S. (2021). Case analysis and applicability review of parametric design in landscape architectural design. *Journal of the Korean Institute of Landscape Architecture*. 49 (2), 1-16.

Ramya, A., & Vanapalli, S. L. (2016). 3D Printing Technologies in various applications. *International Journal of Mechanical Engineering and Technology*. 7 (3), 396-409.

Sahana, V., & Thampi, G. (2018). 3D Printing Technology in industry. 2018 2nd International Conference on Inventive Systems and Control (ICISC),

Turrin, M., Von Buelow, P., & Stouffs, R. (2011). Design explorations of performance driven geometry in architectural design using parametric modeling and genetic algorithms. *Advanced engineering informatics*. 25 (4), 656-675.

Yu, R., Gero, J., & Gu, N. (2015). Architects' cognitive behaviour in parametric design. *International Journal of Architectural Computing*. 13 (1), 83-101.

Yu, R., & Gero, J. S. (2016). An empirical basis for the use of design patterns by architects in parametric design. *International Journal of Architectural Computing*. 14 (3), 289-302.

Creative Economy Innovation Academic Project Management Based On Liaoning Culturet

Ju JiaXuan,
Kosoom Saichai and Suchat Thaothong
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail:503950323@qq.com

****

Abstract

In the context of development creative culture is recognized as a driver of sustainable urban development. Creative economic innovation based on Liaoning culture. It is an important thing that is emerging in the world economy. The creative cultural industry not only covers art, design, entertainment, media and other fields, it also plays an important role in the development of communities, localities, societies and countries. The management of this creative economy innovation academic project In-depth research is a main method to explore information about the operating mechanisms of the creative cultural industry. This article presents 8 key elements in project management: flexibility of management style; Interdisciplinary team building; developing the abilities of innovation personnel; designing appropriate subjects in the curriculum; providing opportunities for talented people to work according to their aptitudes; emphasis on the role of artistic models; openness to cross-cultural and cross-regional perspectives; and diversity in cognition and creativity. These variables will help provide information for the survey. The practical role of project management promoting innovation Introducing advanced management concepts and methods to promote China's creative cultural industry to continue to operate well and compete internationally.

Keywords: Cultural and Creative Economy; Innovative Academic Project Management

Introduction

Industries related to creative culture It will bring a new way of life to people and communities by helping to develop. Stable, sustainable growth, gradually transforming into a city of culture and creativity (UNESCO, 2023)

Promoting creative talent Creative industry education is now being established in higher education institutions in many countries. Emphasis is placed on schools or educational institutions that teach art and design, with studies in creative practice, culture, and aesthetic theory. in business strategy The creative industries sector will be an interdisciplinary collaboration. (Interdisciplinary) that draws knowledge from the humanities Creative arts, technical sciences and social sciences Let's come together (John, et al., 2012)

Cultural and creative industries are a key trend emerging in today's global economy. It covers many subjects such as art, design, entertainment, media, etc. Academic project management plays an important role in this creative industry. Not only will it provide insights into how the creative cultural industry works, it will also enhance the innovation and sustainability capabilities of projects. In particular, the United Nations Sustainable Development Goals (SDGs) have been adopted. 17 points included in the 2030 Agenda for

* Received: April 6 2024; Revised: April 11 2024; Accepted: April 18 2024

Sustainable Development (2015), especially point 8, which is to promote continuous, inclusive and sustainable economic growth, full employment. Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all, including Target 8.3 which states Promote policies that focus on development and support productive activities. Creating decent work Entrepreneurship Creation of innovation and promote the emergence and growth of micro, small and medium-sized enterprises, including access to financial services. (https://science.mahidol.ac.th/sdgs/sdgs-17/) The role of creative culture as a driver of sustainable urban development. It is increasingly accepted in both national and international development (YuQuanming, 2023).

There are examples of creative economies emerging in the People's Republic of China. A group of painters and designers have come together to reclaim an abandoned factory for more than 20 years and use it to display art. Create added value and is known throughout the world There are giant sculptures of idols on display in the 798 Arts Center. Art Gallery, Chaoyang District, Beijing, created from enormous amounts of ashes and incense sticks left behind at various shrines and temples. mixed with cement It is an example of art created from worthless items to add value, which is one way of the creative economy. (https://www.thaipbs.or.th/news/content/9221)

Liaoning is located in the northeast of the People's Republic of China. With its rich historical and cultural heritage and diverse natural resources, it provides a solid foundation for the development of a strong creative and cultural industry. Under the industrial structure adjustment strategy of Liaoning Province. The creative cultural industry provides a good development platform for organizations to carry out creative cultural work through urban construction and park development. Cultivate creative cultural experts in universities and research institutions, support institutional policies, and promote diverse cultural activities through traditional festivals. It will also inject new energy into the region’s sustainable and vibrant economic development.

Therefore, the study of academic project management of creative cultural economic innovation is not only important for the development of the creative cultural industry in Liaoning Province. It also provides strong, earnest support for the vigorous development of world culture and creative industries.

Development of the creative cultural economy

In 1990, the UK government began drafting a strategy for cultural development, and in 1997, under the leadership of Tony Blair (1997-2007), the United Kingdom government The Kingdom established a working group on creative industries in 2016. 1998, with Blair chairing the publication of the British Creative Industries Framework Document. This marks the official elevation of the creative industries to the level of national economic strategy.

China's creative cultural industry has developed along with the reform of the cultural system. Since the mid-to-late 1990s, with the profound transformation of commercial and cultural institutions into community enterprises, creative cultural industries have become part of the vision. In 2004, the National Bureau of Statistics classified cultural industries and related industries. In 2009, the State Council formulated a plan to revitalize the cultural industry. In 2010, the Fifth Plenary Session of the 17th Central Committee of the Communist Party of China proposed to promote the creative cultural industry as the main industry of the national economy. The creative cultural industry has become the pillar of China's economic landscape (HuPenglin & LuDedao, 2018).

In the context of the ever-changing global economy, the creative cultural industry, as a new industrial form that integrates culture, economy and technology, plays an important role in improving national competitiveness and promoting economic growth. In the development process of the creative cultural industry, the strategic value of the creative economy is fully recognized, and the vigorous development of the creative cultural industry is continuously promoted through policy formulation and industrial layout. Further strengthen international cooperation, innovative technology applications, and deeply explore local cultural connotations, thereby promoting the creative cultural industry to a higher level and bringing richer impetus to the national economy.

Concepts Principles Creative Cultural Economy

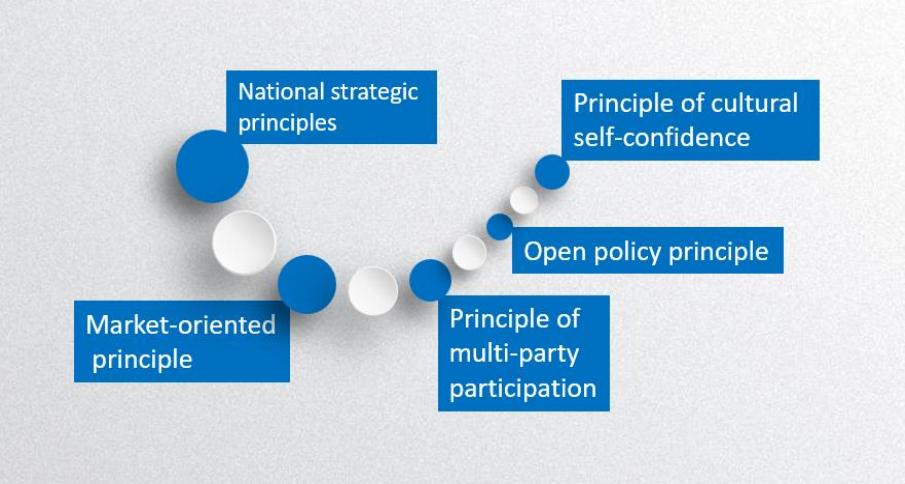
The British creative and cultural industry has risen to a strategic level in the national economy. This shows that cultural creativity is an important economic development direction for the country. Cultural industries have become part of the vision of all parties, including the government and the private sector. Academia, cultural institutions and other departments promote the development of creative cultural industries in all aspects, emphasizing the principles of multilateral cooperation and participation.

The creative economy is one of the ways to promote a balanced and sustainable production restructuring strategy. The key principle is to use knowledge and innovation combined with the diversity of natural resources to increase the value of goods and services. The development method is in line with the current economic development trends of developed countries. It is inspired by the cultural background and cultural heritage of the society. Create economic benefits and link them to the creation of social benefits (https://www.nesdc.go.th)

In summary, continuing to emphasize the development of cultural and creative industries, promoting multi-party cooperation, and strengthening the combination of knowledge and innovation will help promote the development of the national economy in a more balanced and sustainable direction, and create a richer economy and society. benefit.

Creative Cultural Economic Innovation Academic Project

The Creative Cultural Economy Innovation Academic Project is the management of innovative academic research projects. These projects aim to promote innovation and knowledge transfer. Improve the quality of education and promote collaboration between academia and industry to solve complex social and economic problems. The management of creative economy innovation and cultural academic projects can respond well to national strategies and promote cultural confidence. as follows:

Picture 1: Diagram for creating an environment conducive to academic project management, innovation, creative economy, and culture1. (HuPenglin & LuDedao, 2018)

1. National strategic principles for cultural and creative economic innovation project management. It closely focuses on national strategic goals that have a positive impact on key issues of national development, is consistent with national policies, and ensures that the implementation of projects is in line with the overall national interests and long-term planning.

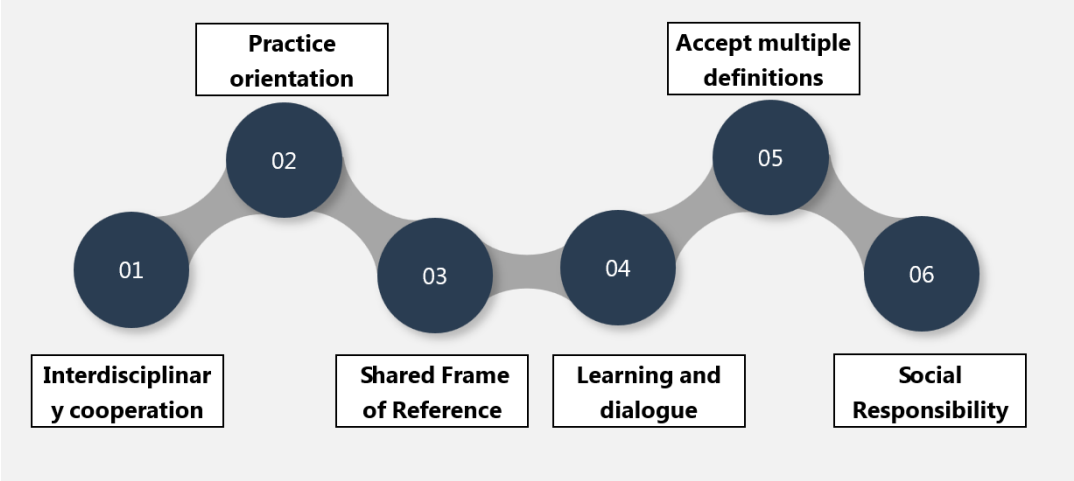
2. The principle of cultural self-confidence promotes the country's unique cultural characteristics and independent innovation capabilities that embody cultural values. The creative cultural economic innovation project emphasizes the inheritance and innovation of traditional culture, increases the country's power through cultural export, and makes cultural and creative projects a powerful representative of national culture.

3. Open policy principle: Support international cooperation and open innovation in project management. Actively absorb international advanced ideas and introduce excellent international resources. Enhance project innovation through international cooperation and enhance the global competitiveness of the creative cultural industry.

4. Market Focus Principle The management of creative cultural economic innovation projects is centered on market demand. Focus on marketing planning and business operations to ensure market competitiveness, promote the sustainable development of innovative academic projects through market mechanisms, and ensure that these projects can operate efficiently and successfully.

5. Principles of multi-party participation in the management of innovative academic projects All parties should be widely involved, including the public and private sectors, state-owned enterprises, educational institutions, social organizations and other related institutions. This project can better consolidate the power of innovation through collaboration. Promote the extensive and comprehensive development of industry, economy, culture and creative industries.

These principles and theories have been applied in the management of academic projects in innovation, creative economy, culture and more. It helps create a practical creative project management model. Be socially responsible and continuously promote innovation as follows:

Picture 2: Chart of creating a collaborative culture that benefits society. creative economic environment. (John, et al., 2012)

1. Interdisciplinary cooperation: it is the management of innovative academic projects in creative cultural economy. Interdisciplinary collaboration is considered an important theoretical principle. By integrating expertise from various disciplines such as literature, art, business management, etc., the project will achieve better results. Rich ideological resources promote innovation, and interdisciplinary team collaboration helps expand research horizons. At the same time, it provides comprehensive solutions for the development of creative cultural economy.

2. Practice orientation: combine academic research with practical applications. Emphasizing practice orientation helps transform theoretical knowledge into practice and promotes the transformation of projects from concept to practical results. Projects can better adapt to market needs and achieve sustainable economic benefits through practice or practice.

3. Shared reference frame: Create a shared knowledge system in project management so that different team members can share information. Experience and resources in collaborative creative cultural economic innovation projects. Creating a shared reference frame helps group data. Improved team collaboration promotes overall knowledge creation and project promotion to achieve better research and operational outcomes.

4. Learning and dialogue: Focus on learning and communication among team members. When managing this creative cultural economic innovation project, continuous learning and dialogue will improve the team's creative system and problem-solving capabilities. By sharing insights, experiences, and feedback data, team members can continually refine project management strategies and adapt to rapidly changing markets, cultures, and ideas.

5. Accept Multiple Definitions Accept Multiple: Theoretical Principles of Definitions This means that project managers should be open to listening from a variety of perspectives or perspectives of understanding. Each team member may have a different definition of cultural creativity. Accepting a variety of definitions will allow the program to more fully consider cultural elements and better meet the needs of diverse markets.

6. Social responsibility: Social responsibility is concerned with the impact of projects on society. Respecting diversity or cultural differences promotes common prosperity in society and ensures that the sustainable development of the creative and cultural industries is also consistent with ethical and social values.

Establishing a comprehensive framework for creative cultural economic development It emphasizes the importance of cultivating talents in marketing planning. These principles or theories will guide and promote the sustainable development of the creative cultural economy.

Innovative academic project management

Innovative academic project management It is the management of academic research that is an educational innovation. or practical projects that can be carried out in higher education or research institutions (Adams, R., Bessant, J., & Phelps, R., 2006:21). These projects aim to promote innovation and knowledge transfer. Improving the quality of education and promoting collaboration between academia and industry (Tidd, J., Bessant, J., & Pavitt, K, 2005) to solve complex social and economic problems (Van de Ven, A. Hangle, H. L., & Poole , M. S., 2000)

Innovative Academic Project Management Concepts In this regard, Karanja and Malone (2021) stated that there is a mismatch between project management courses offered by academic institutions and project management competencies established by agencies. such as Project Management Institute (PMI), Project Management Institute of Australia (AIPM), International Project Management Institute (International Project Management Institute of IPMA), and the Institute of Project Management (APM), etc., making it known that in the education system Current project management still does not meet the needs of modern business (Córdoba and Piki, 2012) and does not prepare graduates to deal with the changing uncertainties of projects (Thomas and Mengel, 2008). Therefore, there is a need for a serious evaluation of project management curricula in educational institutions in order to prepare more project management professionals (Karanja and Malone, 2021).

Taken together, these principles and concepts serve as a guiding framework for promoting innovative academic project management in the era of creative cultural economy. The goal is to promote flexible project management practices as an innovation towards greater sustainability. Regarding the variables related to innovative academic project management in the context of cultural and creative economies, the author analyzed relevant literature and research and summarized 8 key elements as follows:

Academic project components	Content
1 Flexibility of management style	Concerns with the management model used for managing academic projects. It can be updated to reflect the rapid changes and complexity of the creative cultural economy.
2 Building interdisciplinary teams	Building an interdisciplinary team This is considered an important variable because management of the creative cultural economy often integrates knowledge and skills from personnel with professional knowledge in various fields. To promote innovation and collaboration
3 Developing innovation capabilities	It is a practice of innovation ability. Its aim is to enable students to present solutions to innovative problems in the field of creative culture.
4 pieces of paper	The project management curriculum is designed to meet the needs of the creative cultural industry. Including managing emotional, social skills, and managing uncertainty in the midst of driving innovation at the same time.
5 Giving opportunities to talented people	It is effective management of talented people. which is considered the key to success Including the establishment of a proactive talent group. Expanding the talent pool in managing a career driven by individual abilities
6 important roles of artistic models	It is the integration of artistic elements in academic projects to make them a medium for conveying meaning and beauty. including related knowledge
7 Cross-cultural and cross-regional perspectives	It brings a cross-cultural and cross-geographic perspective to project management to ensure that projects are diverse, inclusive, but not inclusive.
8 Diversified Cognition and Creativity	Encourage project teams to adopt diverse cognitive styles and creativity to promote culture-based innovation and creativity.

Summarize

In the context of sustainable development, creative culture is considered a driver of sustainable urbanization and is integrated into national and international development. as an emerging linchpin in the global economy. Creative cultural industries include art, design, entertainment, media and other disciplines. The important role of academic project management in the creative cultural industry is to conduct in-depth research on the operating mechanism of the creative cultural industry. Interdisciplinary team building Develops the ability to innovate talent Designing the right curriculum in the curriculum Providing opportunities to talented people to complete tasks according to their abilities. Emphasis on the role of artistic models is open to cross-cultural and cross-regional perspectives and to diverse knowledge and creativity.

Through the study of various roles in the management of innovative academic projects in scientific research institutes and colleges and universities in Liaoning Province, the impact of the implementation of these projects is revealed. In particular, it promotes the development of creative and cultural industries. Promote the development of local communities, including instilling innovative talents in relevant personnel and providing a basis for formulating strategies that correspond to theory and basic information and creativity. It hopes to explore participation models and practices in the creative and cultural industries, as well as policy recommendations and practical methods to promote the development of the creative and cultural economy. Introduce advanced management concepts and methods to promote China's creative cultural industry to continue to operate well and participate in international competition.

References

Adams, R., Bessant, J., & Phelps, R. (2006). Innovation management measurement : A review. *International Journal of Management Reviews*. 8 (1), 21-47.

Tidd, J., Bessant, J., & Pavitt, K. (2005). *Managing Innovation: Integrating Technological, Market and Organizational Change.* John Wiley & Sons.

Van de Ven, A. H., Angle, H. L., & Poole, M. S. (2000). *Research on the management of innovation: The Minnesota Studies.* Oxford University Press.

HuPenglin, & LuDedao. (2018). The origin, connotation and extension of cultural and creative industries. *Online.* Retrieved from Inner Mongolia National Cultural Industry Research Institute: http://inmri.com/?p=22&a=view&r=56

John, H., Jason, P., Stuart , C., Terry, F., Michael Keane, K., & John , B. (2012). *Key Concepts in Creative Industries.* SAGE Publications Ltd.

UNESCO. (2023). *Cities, Culture and Creativity – Harnessing culture and creativity to promote sustainable urban development and inclusive growth*. France.

YuQuanming. (2023). *Urban Industrial Planning International organizations focus on promoting sustainable urban development through cultural creativity*. Pengpai New shttps://m.thepaper.cn/baijiahao_19329762.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

1.ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

1.1 บทความพิเศษ (Special Article) บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการอย่าง เข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.3 บทความทางวิชาการ (Academic Articles) ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการมีความโดดเด่นเพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่สู่สังคม

2.การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ใน Journal of Roi Kaensarn Acadami ให้ผู้เขียนทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลด Template บทความวิจัย หรือ Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการเขียนบทความวารสาร โดยสามารถดาวน์โหลดได้ดังนี้

2.1.1 Template บทความวิจัย (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.docx)

2.1.2 Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.docx)

2.2 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลดหนังสือรับรองก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Roi Kaensarn Academi โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่ (.pdf) และให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน พร้อมทั้งบทความที่เขียนส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสารเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น

2.3 รอเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับตามเอกสารที่แนบของผู้เขียนบทความที่ส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสาร เจ้าหน้าที่ส่งแบบ Google Form ให้ผู้เขียนดำเนินการตามแบบฟอร์มดังกล่าว

2.4 เจ้าหน้าที่แจ้งให้เข้าในระบบสมัครสมาชิกออนไลน์ของวารสารและ/หรือ (กรณีผู้สมัครแล้วต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 และ 2.2 เช่นเดียวกัน) ถึงให้เข้าระบบได้ตามลิงค์นี้ https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/user/register (สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ระบบ Thaijo) เมื่อส่งบทความเข้าระบบแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดทำบทความให้ผู้เขียนบทความทราบตามลำดับต่อไป

3. การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้เขียนควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

4. รูปแบบการจัดเตรียมบทความ

4.1 สำหรับภาษาไทย บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง ส่วนบทความภาษาอังกฤษให้ใช้แบบอักษร Times New Roman ขนาดอักษร 12 ในการจัดให้มีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สั้นขนาดเอ 4 (A4) ระยะ ขอบกระดาษบน 1.5 นิ้ว, ล่าง 1 นิ้ว, ซ้าย/ขวา 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขหน้ากำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความไม่ควรยาวเกิน 20 หน้ากระดาษพิมพ์สั้น โดย นับรวมภาพประกอบและตาราง

4.2 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

4.3 ชื่อผู้เขียน ตำแหน่งทางวิชาการ สาขา คณะ สังกัด/หน่วยงานของผู้ร่วมหรือที่ปรึกษาทุกคน โดยเรียงจากผู้เขียนบทความ 1 ผู้ร่วม 2,3,4 ตำแหน่งใต้ชื่อเรื่อง เยื้องชิดฝั่งขวาของหน้ากระดาษ มี E – mail ที่ติดต่อในการส่งบทความได้

4.4 มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 500 คำต่อบทคัดย่อ

4.5 กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

4.6 การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษรและหัวข้อย่อยขนาดเดียวกันต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ควรเว้น ระยะพิมพ์ 0.5 ช่วงบรรทัด

4.7 การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ใช้เป็นตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Network Organization) เป็นต้น

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract)

2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย

3) วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

4) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่ม ตัวอย่าง และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

5) กรอบแนวคิดในการวิจัย

6) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ

7) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อๆ แต่ ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

8) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

9) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงอรรถเท่านั้น เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract)

2) บทนำ (Introduction)

3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับและมีกรอบแนวคิดผลสัมฤทธิ์ของบทความ

4) บทสรุป (Conclusion)

5) เอกสารอ้างอิง (References)

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความ

ระบุหมายเลขไว้ด้านบนขวา (16 pt)

1. นิ้ว

1 นิ้ว **ชื่อบทความภาษาไทย (20 pt)** 1 นิ้ว

Articles English (14 pt)

ชื่อ – นามสกุล ผู้เขียนบทความ (16 pt)
หน่วยงานต้นสังกัด (16 pt)
Name - Surname of Article author (12 pt)
Agency (12 pt)
E-mail (12 pt)

****

บทคัดย่อ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน 350 คำ) .....

.....

คำสำคัญ : 3-5 คำ **(16 pt)**

Abstract (14 pt)

(12 pt ไม่เกิน 350 คำ).....

.....

Keywords : 3-5 words (12 pt)

บทนำ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

เนื้อหาแต่ละประเด็น ตามแบบบทความวิชาการ/วิจัยและอื่นๆ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

สรุป (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

1 นิ้ว

สำหรับการอ้างอิงเอกสารในบทความนั้นใช้ระบบ APA ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด และระบุชื่อ-นามสกุล ของผู้เขียน ปี พ.ศ. และเลขหน้า ของเอกสารที่นำมาอ้างอิงกำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และผู้เขียนบทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด การอ้างอิงเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

1. หากชื่อผู้แต่งอยู่หน้าข้อความที่อ้างถึงให้ใช้ชื่อผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2545 : 15-16) หรือ Baruard, Chester L, (1938 : 50)

2. หากชื่อผู้แต่งอยู่ท้ายข้อความที่อ้างถึง ให้ใช้ (ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น

1) กรณีผู้แต่ง 1 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อผู้เขียน, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น (ชวลิต ประภาวานนท์, 2545 : 19) หรือ (Chandler, Alfred D, 1962 : 42)

2) กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อที่ 1 และชื่อที่ 2, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (ทองใส นามดี และวิทยา แสงทอง, 2556 : 20) หรือ (Chandler,Ralph C. and Plano Jack C, 1982 : 3)

3) กรณีผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ครั้งแรกให้เขียนชื่อผู้เขียนทั้งหมด และครั้งต่อไปให้เขียนเป็นคณะ เช่น (ชื่อผู้เขียนคนที่ 1 และคณะ, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ และคณะ, 2556 : 23) หรือ (Argyris et al.,1972 :9)

4) การอ้างอิงท้ายบทความ ให้ใช้รูปแบบ APA เวอร์ชัน 6 ดังตัวอย่างนี้ (http://www.apastyle.org)

1) หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อเรื่อง.* (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. เช่น

1.1) ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2543). *2475 การปฏิวัติสยาม.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

1.2) Simon,Herbert A. (1976). *Administrative Behavior*. (3rd ed.). New York: The Free Press.

2) บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร*, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้าที่ ปรากฏบทความในวารสาร. เช่น

2.1) ฉลอง พัฒนา. (2556). การสร้างฐานความรู้ในการบริหารจัดการชุมชน. *วารสารปกครองท้องถิ่น*, 1(1), 52-67.

2.2) Jurkovich,R (1974). A Core Typology of Organization Environments. *Administrative Science Quarterly*, 19 (2), 380-394.

3) วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ชื่อผู้วิจัย. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อเรื่อง.* ระดับของงาน.หน่วยงานที่รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัย

3.1สมพร เกษตรศิริ (2550). *การบริหารจัดการองค์กรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

3.2 Jaffee,D. (2001). *The Development on New Generation of Thai Farmers to Propel Thai Eeonomy* . Research Report. College : Thepsatri Rajabhat University.

4) แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ วัน เดือน ปี. แหล่งที่มา : Url

เช่น

พีรพล หาญพิชัยยุทธ. (2553). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย. *ออนไลน์*.สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2555. แหล่งที่มา http://www.buddhismth.com/index.hp?y.

BBC New. (2016). Etnical Alzheimers or Social Advocates solution. *Online.* Retrieved May 3, 2017. from : http://www.bbc.com/2016/ WORLD

5) รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ชื่อเอกสารรวมเรื่องรายงานการประชุม.* วัน เดือน ปี. สถานที่จัด. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น สมาน นิดตาทอง. (2550). การพัฒนาการเรียนรู้แห่งศาสตร์ทางการจัดการ.*เอกสารประกอบการประชุมการประสานงานชุมชน.* 25 พฤศจิกายน 2550. โรงแรมนภานิมิต. กรุงเทพมหานคร: พิสุดการพิมพ์.

Natthabhan, S. (2000). The Besuty of Wonmen in Theravada Philosopy. *Nebraska Symposium on Motivation : voll. 38. Perspectives on Motivation.* 18 July 2000. Lincoln. USA: University of Nebraska Prees.

6) พจนานุกรม

ชื่อหนังสือ. (ปีที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.* (2525). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

Shoter Oxford English dictionary. (2002). New York: Oxford University Press.

6. ส่วนภาพประกอบ (Figure) **และส่วนตาราง** (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตาราง สำหรับคำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

7. ลิขสิทธิ์

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้เขียนทุกท่านต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสาร พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้เขียนทุกท่านต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะใน Journal of Roi Kaensarn Acadami เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการ ก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์

8. การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อ และการสมัครเป็นสมาชิกวารสารพัฒนาระบบการจัดการ กรุณาติดต่อ “กองบรรณาธิการวารสาร” ศูนย์พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ บจก.พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190
https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index
E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

9. กำหนดการออกวารสาร

ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

10. อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 12 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 300 บาท (ไม่รวมค่าส่ง)

11. อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 500 บาท

ใบสมัครเป็นสมาชิก

Journal of Roi Kaensarn Acadami

ที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami

ข้าพเจ้า (ชื่อภาษาไทย).....

(ชื่อภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ (ที่สามารถติดต่อได้).....

.....

E-Mail : .....โทรศัพท์ ..... โทรสาร.....

มีความประสงค์จะขอรับสมัครเป็นสมาชิก Journal of Roi Kaensarn Acadami

( ) สมาชิกประเภทรายปี 500 บาท

( ) เล่มละ 300 บาท

พร้อมนี้ ข้าพเจ้าได้ส่ง

( ) เงินสด

( ) อื่นๆ.....

โปรดนำส่ง Journal of Roi Kaensarn Acadami

สถานที่ติดต่อ ☐ ที่บ้าน ☐ ที่ทำงาน

เลขที่.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ ..... มือถือ.....

โทรสาร.....E-Mail : .....

ลงชื่อ.....

(.....)

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

ค่าบำรุงปี พ.ศ.....

เลขที่ใบเสร็จ.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงบัญชีแล้ว.....

หนังสือรับรอง

ก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Roi Kaensarn Acadami

เรียน บรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami

ตามที่ ข้าพเจ้า.....

ได้ส่งบทความเรื่อง.....

.....

.....

.....

เพื่อตีพิมพ์ใน Journal of Roi Kaensarn Acadami

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม ขอรับรองว่า บทความที่เสนอมา (ถ้ามี)นี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์หรือไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งตีพิมพ์อื่นใด หรือได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิพิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่ **ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่** หากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และหรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม/ยินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

หาก กองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami ตรวจพบว่าคำรับรองดังกล่าว ไม่เป็นความจริง กองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami มีสิทธิยกเลิกบทความของผู้นิพนธ์ออกจาก Journal of Roi Kaensarn Acadami ได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้นิพนธ์ทราบล่วงหน้า และผู้นิพนธ์ทุกท่านขอรับรองและยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว พร้อมทั้งลงนามรับรองไว้ที่ข้างท้ายของหนังสือรับรองฉบับนี้

ลงนามผู้เขียนหลัก (ชื่อที่ 1) ลงนามผู้เขียนร่วม (ชื่อที่ 2)

....

(.....) (.....)

ข้อมูลติดต่อ (เฉพาะผู้เขียนหลัก)

Facebook : .....

ID : Line .....

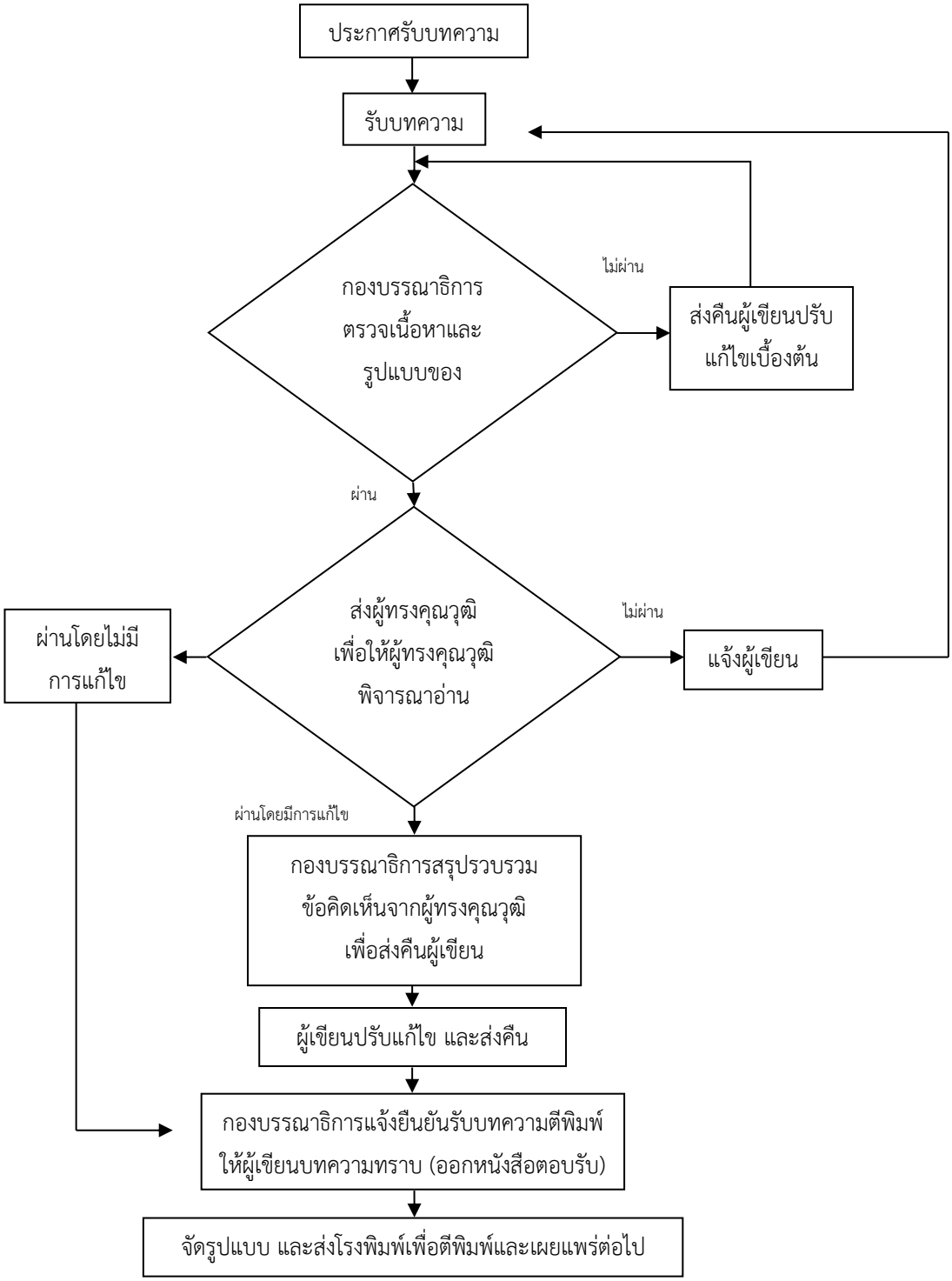
E : mail .....

เบอร์โทร .....

หมายเหตุ: ให้ผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วมลงนามให้ครบทุกท่าน หากมีผู้เขียนมากกว่า ท่าน สามารถเพิ่มเติมรายชื่อผู้ลงนาม 2 ข้างท้ายได้ตามจำนวนผู้เขียนบทความทั้งหมด

รูปแบบการตีพิมพ์

Journal of Roi Kaensarn Acadami

จริยธรรมการตีพิมพ์

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนักบริหารที่ตนรับผิดชอบ และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหากับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ

3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ

4. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน

5. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

6. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้นำว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

7. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องรับรองว่า บทความที่ส่งมาพิจารณาไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ใดมาก่อน และไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น

2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย จะต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

3. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้เขียน”

4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย

5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น)

6. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป

7. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

8. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)

9. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

10. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ

2. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วยผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

4. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

5. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

Publication Ethics

Duties of Editors

1. The editor will assess the paper quality for publication and select only those passing through the reviewing process, in which the clarity of and congruence with the journal policy must be prioritized. The selected paper must contain a body of knowledge that reflects valuable perception and a theoretical framework derived from experiences or textual/research synthesis. A grounded theory or a conceptual model contributing to further research must be preferably included.

2. No information regarding the paper's author(s) or reviewers shall be revealed to irrelevant parties during the paper reviewing process.

3. The paper published formerly elsewhere must not be accepted by the editor for publication. Plagiarism must be scrutinized seriously by using the credible detecting software. The paper detected as bearing plagiarism must be frozen for further evaluation, the author(s) will be contacted to ask for explanation to support the editor's decision to accept or reject the said paper.

4. The editor must not bear any conflict of interest with the author(s) or the reviewer(s).

5. The editor must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

6. The editor must consider for publication only the paper conducted with valid methodology and yielding accurate findings, and the quality of which serves as the main indicator for publication.

7. In case the editor detects plagiarism or false data in the submitted paper and hence deciding for revocation with which the author(s) refuse(s) to comply, the editor has thus full rights and responsibility to proceed with the revocation process without the author(s)'s prior consent.

Duties of Authors

1. The author has to assure that his/her paper has not been previously published in nor simultaneously submitted to other journals.

2. The author shall not commit any degree of plagiarism in his/her paper.

3. The author shall produce his/her manuscript format in accordance with the 'guideline to authors' stated in the journal.

4. The author whose name listed in the paper shall contribute to paper production or research-related procedure.

5. All pictures, figures, or tables appearing in the paper must be cited properly with their source(s) accurately identified. The author(s) shall be solely liable to any legal suit, if any.

6. The author shall verify the accuracy of content and format in both 'in-text' citations and references, no citation(s) shall be made for unread references, and the proper number of citations is preferable.

7. The author is required to correct or rework on their paper in due time as assessed and advised by reviewers and the editorial board.

8. The author shall identify the source(s) of research fund (if any) as well as any applicable conflict of interest.

9. Findings must be presented in accordance with the acquired data. No exploitation (false summary, or distortion or biased selection of data/finding) shall be committed.

10. No reference shall be made to any revoked article unless the cited statement refers to that in the revocation procedures. A statement must be additionally provided in the said reference as ‘the revoked article’.

Duties of Reviewers

1. The reviewer must keep confidential of the submitted paper and avoid revealing a partial or all of the information of the said paper to irrelevant parties during the paper reviewing process.

2. Perceiving as having a conflict of interest with the paper’s author(s) that may inhibit his/her freedom of expression, the reviewer should notify the editor at once and deny taking part in the reviewing process of the said paper.

3. The reviewer should evaluate the paper that fits with their area of his/her expertise, by assessing the paper’s contribution to the discipline, quality of analysis, and intensity of literature review related to the topic of study. Advices should also be provided regarding the literature failed to be included by the author(s), and personal judgment without supportive evidences should not be used as a criterion for paper evaluation.

4. The reviewer must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

5. In case of the plagiarism detecting, the reviewer must notify the editor at once.

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่
บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี
https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index
E-mail : journal1990jmsd@gmail.com